

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

MANDAT

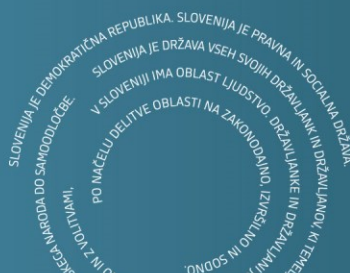
VII

SEJA

39

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 39. SEJA

(19., 20., 21., 22., 23. in 27. marec 2018)

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 39. seja (19., 20., 21., 22., 23. in 27. marec 2018)

ISSN 2385-9490

Pripravil: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2018

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 39. SEJE

1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV

1.A točka dnevnega reda: OBVESTILO DR. MIROSLAVA CERARJA O ODSTOPU S FUNKCIJE PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE, EPA 2694-VII

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSTVU (ZKme-1E), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2464-VII

3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DIVJADI IN LOVSTVU (ZDLov-1B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2489-VII

4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SEMENSKEM MATERIALU KMETIJSKIH RASTLIN (ZSMKR-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2496-VII

5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VETERINARSKIH MERILIH SKLADNOSTI (ZVMS-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2497-VII

6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VETERINARSTVU (ZVet-1A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2498-VII

7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREJEMKIH POSLOVODNIH OSEB V GOSPODARSKIH DRUŽBAH V VEČINSKI LASTI REPUBLIKE SLOVENIJE IN SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI (ZPPOGD-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2494-VII

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O NAGRADAH REPUBLIKE SLOVENIJE NA PODROČJU ŠOLSTVA (ZNPS-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2476-VII

9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODELOVANJU V KAZENSKIH ZADEVAH Z DRŽAVAMI ČLANICAMI EVROPSKE UNIJE (ZSKZDČEU-1B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2505-VII

10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH STANOVANJSKEGA ZAKONA (SZ-1D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2575-VII

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA TONAŽO (ZDTon-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2400-VII

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IGRAH NA SREČO (ZISF), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2540-VII

13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SODNIH IZVEDENCIJ, SODNIH CENILCIH IN SODNIH TOLMAČIH (ZSICT), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2530-VII

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NEPREMIČNINSKEM POSREDOVANJU (ZNPsr-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2462-VII

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NEVLADNIH ORGANIZACIJAH (ZNOrg), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2300-VII

16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ZAGOTAVLJANJU SREDSTEV ZA NEKATERE NUJNE PROGRAME REPUBLIKE SLOVENIJE V KULTURI (ZSNPK-1), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2587-VII

17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O REŠEVANJU STANOVANJSKE PROBLEMATIKE MLADIH (ZRSPM), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2590-VII

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NAČINU IZGRADNJE INFRASTRUKTURE IN POGOJIH KONCESIJE ZA IZKORIŠČANJE ENERGETSKEGA POTENCIALA SREDNJE SAVE (ZIIPKEPS), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2584-VII

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDNARODNI ZAŠČITI (ZMZ-1A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2595-VII

20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O GASILSTVU (ZGas-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2661-VII

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DELOVANJU SPLETNIH PLATFORM SODELOVALNEGA GOSPODARSTVA (ZDSPSG), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2649-VII

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POVRAČILU PREMOŽENJSKE ŠKODE IZ DRUGE SVETOVNE VOJNE (ZPPŠDSV), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2647-VII

23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PREKINITVI POSTOPKOV PROTI DRUŽBENIKOM IZBRISANIH DRUŽB (ZPPDID), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2689-VII

24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI IZBIRNEGA PROTOKOLA H KONVENCIJI O OTROKOVIH PRAVICAH GLEDE POSTOPKA SPOROČANJA KRŠITEV (MIPKOPSK), EPA 116-VI

25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE ARMENIJE O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU POTNIKOV IN BLAGA (BAMMCP), EPA 267-VII

26. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA SPREJEM AVTENTIČNE RAZLAGE 631. ČLENA OBLIGACIJSKEGA ZAKONIKA (OZ, URADNI LIST RS, ŠT. 97/07 – URADNO PREČIŠČENO BESEDILO IN 64/16 – ODL. US) (OROZ631), EPA 2558-VII

27. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU DUŠEVNEGA ZDRAVJA 2018–2028 (ReNPDZ18–28), EPA 2572-VII

28. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU (ReNPVZD-1), EPA 2571-VII

29. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI S PODPORO POBUDI PLAČNA UNIJA, EPA 2523-VII

30. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z VKLJUČITVIJO MLADIH V EKONOMSKO-SOCIALNI SVET, EPA 2582-VII

31. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE

Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto višje sodnice na Upravnem sodišču Republike Slovenije, EPA 2631-VII

Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču na Jesenicah, EPA 2632-VII

Predlog sklepa o imenovanju člana Nadzornega sveta RTV Slovenija, EPA 2701-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	18
1. točka dnevnega reda: VPRAŠANJA POSLANK IN POSLANCEV	18
LUKA MESEC	18
DR. MIROSLAV CERAR	19
LUKA MESEC	20
DR. MIROSLAV CERAR	20
LUKA MESEC	20
JERNEJ VRTOVEC	21
DR. MIROSLAV CERAR	21
JERNEJ VRTOVEC	22
DR. MIROSLAV CERAR	23
JERNEJ VRTOVEC	23
DR. BOJAN DOBOVŠEK	24
DR. MIROSLAV CERAR	24
DR. BOJAN DOBOVŠEK	25
DR. MIROSLAV CERAR	25
DR. BOJAN DOBOVŠEK	26
FRANC JURŠA	26
DR. MIROSLAV CERAR	26
FRANC JURŠA	27
DR. MIROSLAV CERAR	28
FRANC JURŠA	28
MAG. GORAN KLEMENČIČ	28
MAG. GORAN KLEMENČIČ	28
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	29
LUKA MESEC	30
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	30
BORIS KOPRIVNIKAR	30
BORIS KOPRIVNIKAR	30
MAG. GORAN KLEMENČIČ	31
LUKA MESEC	31
MAG. GORAN KLEMENČIČ	31
LUKA MESEC	31
MAG. BRANKO GRIMS	32
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	32
MAG. BRANKO GRIMS	33
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	33
MIHA KORDIŠ	33
DR. ANJA KOPAČ MRAK	34
MIHA KORDIŠ	34
DR. ANJA KOPAČ MRAK	35
MIHA KORDIŠ	35
MAG. BRANISLAV RAJIČ	35
ANTON PERŠAK	36
MAG. BRANISLAV RAJIČ	36
ANTON PERŠAK	37
DANIJEL KRIVEC	37
DR. PETER GAŠPERŠIČ	37
DANIJEL KRIVEC	38
DR. PETER GAŠPERŠIČ	38
LJUDMILA NOVAK	39
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	39
LJUDMILA NOVAK	40
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	40

LJUDMILA NOVAK	40
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	40
DR. ANJA KOPAČ MRAK	41
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	42
DR. ANJA KOPAČ MRAK	42
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	42
JAN ŠKOBERNE	43
IRENA MAJCEN	43
DR. PETER GAŠPERŠIČ	44
MAG. MARKO POGAČNIK	44
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	44
MAG. MARKO POGAČNIK	45
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	45
MAG. MARKO POGAČNIK	45
ANITA KOLEŠA	46
ANTON PERŠAK	46
ANITA KOLEŠA	47
ANTON PERŠAK	47
ŽAN MAHNIČ	47
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	48
ŽAN MAHNIČ	48
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	49
ŽAN MAHNIČ	49
DR. MATEJ T. VATOVEC	50
DR. PETER GAŠPERŠIČ	50
DR. MATEJ T. VATOVEC	51
DR. PETER GAŠPERŠIČ	51
DR. MATEJ T. VATOVEC	52
MARKO FERLUGA	52
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	52
MARKO FERLUGA	53
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	53
TOMAŽ LISEC	54
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	54
TOMAŽ LISEC	55
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	55
TOMAŽ LISEC	55
JOŽEF HORVAT	56
BORIS KOPRIVNIKAR	56
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	57
JOŽEF HORVAT	57
BORIS KOPRIVNIKAR	58
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	58
JOŽEF HORVAT	58
PRIMOŽ HAINZ	59
IRENA MAJCEN	59
PRIMOŽ HAINZ	60
IRENA MAJCEN	60
VIOLETA TOMIČ	60
BORIS KOPRIVNIKAR	61
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	61
VIOLETA TOMIČ	61
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	62
VIOLETA TOMIČ	62
UROŠ PRIKL	63
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	63
UROŠ PRIKL	63
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	64

UROŠ PRIKL	64
ANDREJ ČUŠ	64
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	65
ANDREJ ČUŠ	65
MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN	66
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	66
JAN ŠKOBERNE	66
DR. PETER GAŠPERŠIČ	67
MARKO FERLUGA	67
DR. PETER GAŠPERŠIČ	67
ANDREJ ČUŠ	68
DR. ANJA KOPAČ MRAK	68
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	69
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	70
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	70
MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC	71
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR	71
DR. MATEJ T. VATOVEC	71
IRENA MAJCEN	71
DR. MATEJ T. VATOVEC	72
IRENA MAJCEN	72
DR. MATEJ T. VATOVEC	73

1.A točka dnevnega reda: OBVESTILO DR. MIROSLAVA CERARJA O ODSTOPU S FUNKCIJE PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE, EPA 2694-VII.....	73

DR. MIROSLAV CERAR	73

15. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NEVLADNIH ORGANIZACIJAH (ZNOrg), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2300-VII	74

BORIS KOPRIVNIKAR	74
BORIS KOPRIVNIKAR	74
BORIS KOPRIVNIKAR	75
MAG. DUŠAN VERBIČ	75
VIOLETA TOMIČ	76
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	77
TOMAŽ LISEC	77
PETER VILFAN	78
ZVONKO LAH	79
MATJAŽ NEMEC	79
ANITA KOLEŠA	80
TOMAŽ LISEC	81
JAN ŠKOBERNE	82
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	82
JAN ŠKOBERNE	84
ZVONKO LAH	84
DR. NEJC BREZOVAR	84
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	84
ŽAN MAHNIČ	85
ŽAN MAHNIČ	85
JAN ŠKOBERNE	86
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	86
DR. NEJC BREZOVAR	86
ŽAN MAHNIČ	86
TOMAŽ LISEC	86
ANITA KOLEŠA	87

DR. NEJC BREZOVAR	88
LJUDMILA NOVAK	88
DR. NEJC BREZOVAR	88

11. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA TONAŽO (ZDTon-B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2400-VII	89

TILEN BOŽIČ	89
URŠKA BAN	90
MARKO FERLUGA	91
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	91
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	92
MATJAŽ HAN	92
DR. MATEJ T. VATOVEC	93
JANKO VEBER	93
TILEN BOŽIČ	94
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	95
JANKO VEBER	96
TILEN BOŽIČ	96
JANKO VEBER	96
TILEN BOŽIČ	97
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	97
JANKO VEBER	97
TILEN BOŽIČ	97
MAG. ANDREJ ŠIRCELJ	97
TILEN BOŽIČ	97

12. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IGRAH NA SREČO (ZISF), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2540-VII	98

BRANKO ZORMAN	98
URŠKA BAN	99
GORAZD RENČELJ	99
MAG. MARKO POGAČNIK	100
UROŠ PRIKL	100
JAN ŠKOBERNE	101
DR. MATEJ T. VATOVEC	102
DR. BOJAN DOBOVŠEK	102
MAG. DUŠAN VERBIČ	103

10. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH STANOVANJSKEGA ZAKONA (SZ-1D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2575-VII	103

IGOR ZORČIČ	103
DR. FRANC TRČEK	104
LIDIJA STEBERNAK	105
MARJANA KOTNIK POROPAT	106
ZVONKO LAH	106
LUKA MESEC	107
MARJAN DOLINŠEK	107
DANIJEL KRIVEC	108

14. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NEPREMIČNINSKEM POSREDOVANJU (ZNPsr-1), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2462-VII	108

LIDIJA STEBERNAK.....	109
DANILO ANTON RANC	109
DR. FRANC TRČEK	110
IGOR ZORČIČ.....	111
DANIJEL KRIVEC	111
IVAN HRŠAK	112
DR. FRANC TRČEK	112
DANIJEL KRIVEC	114
MARINKA LEVIČAR.....	114
DR. FRANC TRČEK	114
ZVONKO LAH.....	115
 15. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	116
 ZVONKO LAH.....	116
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	116
ŽAN MAHNIČ.....	116
DR. MATEJ T. VATOVEC	117
DR. FRANC TRČEK	117
 11. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	118
 LUKA MESEC.....	118
LUKA MESEC.....	118
 12. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	119
 10. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	119
 LUKA MESEC.....	119
DR. FRANC TRČEK	119
FRANC JURŠA.....	119
 14. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	119
 DR. FRANC TRČEK	119
DR. FRANC TRČEK	120
DR. FRANC TRČEK	120
DR. FRANC TRČEK	120
DR. FRANC TRČEK	121
 24. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI IZBIRNEGA PROTOKOLA H KONVENCIJI O OTROKOVIH PRAVICAH GLEDE POSTOPKA SPOROČANJA KRŠITEV (MIPKOPSK), EPA 116-VI.....	121
 MARTINA VUK	121
ANITA KOLEŠA.....	122
DR. FRANC TRČEK	123
JOŽE TANKO	123
 25. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE ARMENIJE O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU POTNIKOV IN BLAGA (BAMMCP), EPA 267-VII.....	123
 MAG. KLEMEN POTISEK	123
 1. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	124

**13. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SODNIH IZVEDENCIH, SODNIH
CENILCIH IN SODNIH TOLMAČIH (ZSICT), DRUGA OBRAVNAVA, EPA 2530-VII 125**

MAG. GORAN KLEMENČIČ	125
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	126
DR. MATEJ T. VATOVEC	126
DR. JASNA MURTEL	127
DR. VINKO GORENAK	128
MARJANA KOTNIK POROPAT	128
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	129

**26. točka dnevnega reda: PREDLOG ZA SPREJEM AVTENTIČNE RAZLAGE
631. ČLENA OBLIGACIJSKEGA ZAKONIKA (OZ, URADNI LIST RS, ŠT. 97/07 –
URADNO PREČIŠČENO BESEDILO IN 64/16 – ODL. US) (OROZ631),
EPA 2558-VII..... 129**

DANIJEL KRIVEC	129
KSENIJA KORENJAK KRAMAR.....	130
MAG. GORAN KLEMENČIČ	131
TEJA LJUBIČ	131
LJUBO ŽNIDAR.....	132
MARJANA KOTNIK POROPAT	132
DR. MATEJ T. VATOVEC	133
DANIJEL KRIVEC	133
MARJANA KOTNIK POROPAT	134
DANIJEL KRIVEC	135
BOJAN PODKRAJŠEK.....	136
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	136
IGOR ZORČIČ.....	138
JOŽEF HORVAT	139
LJUBO ŽNIDAR.....	140
DANIJEL KRIVEC	141
IGOR ZORČIČ.....	141
MAG. DUŠAN VERBIČ.....	142
DANIJEL KRIVEC	142
IGOR ZORČIČ.....	143

**17. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O REŠEVANJU STANOVANJSKE
PROBLEMATIKE MLADIH (ZRSPM), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2590-VII 143**

ŽAN MAHNIČ.....	143
LIDIJA STEBERNAK.....	144
IGOR ZORČIČ.....	144
ŽAN MAHNIČ.....	145
DANIJEL KRIVEC	145
MARJANA KOTNIK POROPAT	146
ZVONKO LAH.....	147
DR. MATEJ T. VATOVEC	148
MIRJAM BON KLANJŠČEK	149
JOŽEF HORVAT	149
TOMAŽ LISEC	150
LJUDMILA NOVAK	152
ZVONKO LAH.....	153
LIDIJA STEBERNAK.....	154
ŽAN MAHNIČ.....	154
BOJAN PODKRAJŠEK.....	157
LJUBO ŽNIDAR.....	158

DANIJEL KRIVEC	159
LIDIJA STEBERNAK.....	159
ŽAN MAHNIČ.....	160

18. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O NAČINU IZGRADNJE INFRASTRUKTURE IN POGOJIH KONCESIJE ZA IZKORIŠČANJE ENERGETSKEGA POTENCIALA SREDNJE SAVE (ZIIPKEPS), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2584-VII	161

IVAN HRŠAK	161
TOMAŽ LISEC	162
MARJANA KOTNIK POROPAT	163
VIOLETA TOMIČ	164
IGOR ZORČIČ.....	166
ZVONKO LAH.....	167
DANIJEL KRIVEC	167
IVAN HRŠAK	167
TOMAŽ LISEC	169
IGOR ZORČIČ.....	171
IVAN HRŠAK	172
JANJA SLUGA	173
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	173
MARJAN DOLINŠEK	174
IGOR ZORČIČ.....	174
IVAN HRŠAK	174

29. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI S PODPORO POBUDI PLAČNA UNIJA, EPA 2523-VII	175

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	175
MARIJA BAČIČ	176
VIOLETA TOMIČ	176
JANJA SLUGA	177

30. točka dnevnega reda: PREDLOG PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z VKLJUČITVIJO MLADIH V EKONOMSKO-SOCIALNI SVET, EPA 2582-VII	178

MARIJA BAČIČ	178
VIOLETA TOMIČ	178
MIRJAM BON KLANJŠČEK	179
ANITA KOLEŠA.....	179
ŽAN MAHNIČ.....	180
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	181

2. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSTVU (ZKme-1E), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2464-VII.....	182

MAG. TANJA STRNIŠA	182
TOMAŽ LISEC	182
VIOLETA TOMIČ	183
FRANC LAJ	184
SIMON ZAJC	185
TOMAŽ LISEC	186
BENEDIKT KOPMAJER.....	186
ZVONKO LAH.....	187
JAN ŠKOBERNE	188

VIOLETA TOMIČ	188
LUKA MESEC	189
MAG. TANJA STRNIŠA	190
LUKA MESEC	192
MAG. TANJA STRNIŠA	193
ZVONKO LAH	193
LJUDMILA NOVAK	194
JAN ŠKOBERNE	194
FRANC JURŠA	195
IVAN ŠKODNIK	196

**3. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O
DIVJADI IN LOVSTVU (ZDLov-1B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2489-VII** 197

FRANC LAJ	197
SIMON ZAJC	197
ŽAN MAHNIČ	197
BENEDIKT KOPMAJER	198
JAN ŠKOBERNE	199
VIOLETA TOMIČ	199

**4. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN
DOPOLNITVAH ZAKONA O SEMENSKEM MATERIALU KMETIJSKIH RASTLIN
(ZSMKR-D), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2496-VII** 199

TOMAŽ LISEC	199
SIMON ZAJC	199
BENEDIKT KOPMAJER	200
JAN ŠKOBERNE	200

**5. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN
DOPOLNITVAH ZAKONA O VETERINARSKIH MERILIH SKLADNOSTI (ZVMS-A),
SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2497-VII** 201

MAG. TANJA STRNIŠA	201
TOMAŽ LISEC	201
BENEDIKT KOPMAJER	202
SIMON ZAJC	202

**6. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN
DOPOLNITVAH ZAKONA O VETERINARSTVU (ZVet-1A), SKRAJŠANI
POSTOPEK, EPA 2498-VII** 203

MAG. TANJA STRNIŠA	203
TOMAŽ LISEC	203
BENEDIKT KOPMAJER	204
VIOLETA TOMIČ	204
SIMON ZAJC	205

**7. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN
DOPOLNITVAH ZAKONA O PREJEMKIH POSLOVODNIH OSEB V
GOSPODARSKIH DRUŽBAH V VEČINSKI LASTI REPUBLIKE SLOVENIJE IN
SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI (ZPPOGD-A), SKRAJŠANI
POSTOPEK, EPA 2494-VII** 206

DR. MATEJ T. VATOVEC	206
MARKO FERLUGA	206
TOMAŽ GANTAR	207

8. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O NAGRADAH REPUBLIKE SLOVENIJE NA PODROČJU ŠOLSTVA (ZNPS-A), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2476-VII	208
DR. ANDREJA BARLE LAKOTA	208
MIRJAM BON KLANJŠČEK	208
IRENA KOTNIK	208
PETER VILFAN	209
MARIJA BAČIČ	209
9. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODELOVANJU V KAZENSKIH ZADEVAH Z DRŽAVAMI ČLANICAMI EVROPSKE UNIJE (ZSKZDČEU-1B), SKRAJŠANI POSTOPEK, EPA 2505-VII	210
DARKO STARE	210
JAN ŠKOBERNE	210
MARKO FERLUGA	210
DR. VINKO GORENAK	211
BENEDIKT KOPMAJER	211
23. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O PREKINITVI POSTOPKOV PROTI DRUŽBENIKOM IZBRISANIH DRUŽB (ZPPDID), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2689-VII	211
JANKO VEBER	211
MAG. MIRANDA GROFF FERJANČIČ	212
MAG. MARKO POGAČNIK	212
MARINKA LEVIČAR	213
JAN ŠKOBERNE	214
LUKA MESEC	214
DR. MITJA HORVAT	215
JANKO VEBER	216
ZVONKO LAH	217
DR. JASNA MURGEL	217
LUKA MESEC	220
JANKO VEBER	220
LUKA MESEC	221
DR. MITJA HORVAT	221
MAG. MIRANDA GROFF FERJANČIČ	222
JANKO VEBER	222
2. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	223
DR. MATEJ T. VATOVEC	223
LJUDMILA NOVAK	223
LUKA MESEC	223
4. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	224
5. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	224
6. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	224
8. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	224
9. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	224

23. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	225
DR. MILAN BRGLEZ	225
13. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	225
26. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	225
LJUBO ŽNIDAR	225
17. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	225
18. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	226
16. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O ZAGOTAVLJANJU SREDSTEV ZA NEKATERE NUJNE PROGRAME REPUBLIKE SLOVENIJE V KULTURI (ZSNPK-1), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2587-VII.....	226
DR. DRAGAN MATIČ	226
ANTON PERŠAK	227
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	227
MARIJA BAČIČ	228
DR. FRANC TRČEK	229
ANITA KOLEŠA	230
NADA BRINOVŠEK	230
DR. DRAGAN MATIČ	231
LJUDMILA NOVAK	233
DR. DRAGAN MATIČ	234
LJUDMILA NOVAK	235
MARJANA KOTNIK POROPAT	235
JANJA SLUGA	235
JOŽEF HORVAT	237
PRIMOŽ HAINZ	237
JANJA SLUGA	238
MARIJA BAČIČ	238
JANKO VEBER	238
SAŠA TABAKOVIČ	239
ANITA KOLEŠA	240
ANTON PERŠAK	241
DR. DRAGAN MATIČ	242
20. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O GASILSTVU (ZGas-C), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2661-VII	242
MAG. BRANKO GRIMS	242
MAG. MILOŠ BIZJAK	243
ZVONKO LAH	244
MAG. BOJANA MURŠIČ	245
DR. FRANC TRČEK	245
JANJA SLUGA	247
ŽAN MAHNIČ	248
FRANC JURŠA	250
LJUDMILA NOVAK	251
MAG. BOJANA MURŠIČ	251
DR. FRANC TRČEK	252
JANJA SLUGA	253
LJUBO ŽNIDAR	256
JANJA SLUGA	256

MARIJAN POJBIČ	256
DR. FRANC TRČEK	258
FRANC JURŠA	258
TOMAŽ LISEC	259
JANKO VEBER	261
ZVONKO LAH	262
JOŽE TANKO	263
MAG. MILOŠ BIZJAK	264
MAG. BRANKO GRIMS	265
DR. FRANC TRČEK	269
MAG. BRANKO GRIMS	269
DR. FRANC TRČEK	269
JOŽE TANKO	269
DR. FRANC TRČEK	270
MATJAŽ NEMEC	270
ŽAN MAHNIČ	270
JOŽE TANKO	270
MARIJAN POJBIČ	271
MAG. MILOŠ BIZJAK	271
MAG. BRANKO GRIMS	272

21. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O DELOVANJU SPLETNIH PLATFORM SODELOVALNEGA GOSPODARSTVA (ZDSPSG), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2649-VII	272

VOJKA ŠERGAN	272
DR. FRANC TRČEK	273
ANITA KOLEŠA	274
MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ	274
DR. FRANC TRČEK	275
VOJKA ŠERGAN	276
ANITA KOLEŠA	278
VOJKA ŠERGAN	278
DR. FRANC TRČEK	279
VOJKA ŠERGAN	279

19. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDNARODNI ZAŠČITI (ZMZ-1A), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2595-VII	280

MAG. BRANKO GRIMS	280
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR	281
DR. MATEJ T. VATOVEC	282
MAG. BRANKO GRIMS	283
MARKO FERLUGA	283
ANJA BAH ŽIBERT	283
BENEDIKT KOPMAJER	284
ZVONKO LAH	285
MAG. BOJANA MURŠIČ	286
MAG. BRANKO GRIMS	286
LJUDMILA NOVAK	289
DR. VINKO GORENAK	290
MAG. BOJANA MURŠIČ	290
ZVONKO LAH	291
EVA IRGL	291
ŽAN MAHNIČ	292
JOŽEF HORVAT	293
ANJA BAH ŽIBERT	294

IGOR ZORČIČ.....	296
ANJA BAH ŽIBERT.....	296
MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR.....	296
MAG. BRANKO GRIMS	297

22. točka dnevnega reda: PREDLOG ZAKONA O POVRAČILU PREMOŽENJSKE ŠKODE IZ DRUGE SVETOVNE VOJNE (ZPPŠDSV), PRVA OBRAVNAVA, EPA 2647-VII.....	299

DR. MILAN BRGLEZ	299
IGOR ZORČIČ.....	300
MARIJAN POJBIČ.....	300
PETER VILFAN.....	301
MATJAŽ HAN	302
VIOLETA TOMIČ	303
DR. MILAN BRGLEZ	305
VIOLETA TOMIČ	306
MARINKA LEVIČAR.....	306
MATJAŽ HAN	307
VIOLETA TOMIČ	307
IGOR ZORČIČ.....	309
VIOLETA TOMIČ	310
MATJAŽ HAN	310
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	310
DR. MILAN BRGLEZ	310
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	311
VIOLETA TOMIČ	312
IGOR ZORČIČ.....	312
DR. MILAN BRGLEZ	313
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	313

28. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU (ReNPVZD-1), EPA 2571-VII.....	314

PETER POGAČAR	314
UROŠ PRIKL	315
SAŠA TABAKOVIČ.....	315
MARIJAN POJBIČ.....	316
UROŠ PRIKL	316
MARIJA BAČIČ	317
MIHA KORDIŠ	317

27. točka dnevnega reda: PREDLOG RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU DUŠEVNEGA ZDRAVJA 2018–2028 (ReNPDZ18–28), EPA 2572-VII.....	318

JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK.....	318
MARIJAN POJBIČ.....	319
NADA BRINOVŠEK.....	320
TOMAŽ GANTAR	320
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	321
MIHA KORDIŠ	322
DR. JASNA MURGEL	322

19. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	323

MAG. BRANKO GRIMS	323

22. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	324

VIOLETA TOMIĆ	324
MARJANA KOTNIK POROPAT	324
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	324
JANKO VEBER.....	325
28. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	325
27. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	325
16. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	325
VIOLETA TOMIĆ	325
DR. DRAGAN MATIĆ	325
MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR.....	326
20. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	326
MAG. BRANKO GRIMS	326
21. točka dnevnega reda – NADALJEVANJE	327
31. točka dnevnega reda: MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.....	327
Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto višje sodnice na Upravnem sodišču Republike Slovenije, EPA 2631-VII.....	327
MAJA ROZMAN.....	327
DR. MITJA HORVAT	327
Predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču na Jesenicah, EPA 2632-VII	328
MAJA ROZMAN.....	328
Predlog sklepa o imenovanju člana Nadzornega sveta RTV Slovenija, EPA 2701-VII.....	329
DR. MITJA HORVAT	329

Državni zbor
VII. mandat**39. seja****19., 20., 21., 22., 23. in 27. marec 2018**

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 19. marca 2018 ob 12.02.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci,
gospe in gospodje!

Začenjam 39. sejo Državnega zbora, ki
je bila sklicana na podlagi prvega odstavka 57.
člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo
udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Irena
Grošelj Košnik, Iva Dimic, dr. Dragan Matić, dr.
Franc Trček, Ivan Prelog, Žan Mahnič do 14.
ure, Ljubo Žnidar, Roberto Battelli, dr. Vinko
Gorenak, Franc Breznik in mag. Matej Tonin.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade, ministrice
in ministre ter generalno sekretarko Vlade k 1.
točki dnevnega reda, predstavnika Sodnega
sveta k 31. točki dnevnega reda ter predstavnike
Vlade k vsem točkam dnevnega reda.
Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 39.
seje Državnega zbora.

Predlog dnevnega reda ste prejeli v ponedeljek,
12. marca 2018, s sklicem seje. O predlogu
dnevnega reda bomo odločali v skladu z drugim
odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega
zbora.

Predlogov za umik posamezne točke z
dnevnega reda seje nisem prejel.

Prehajamo na obravnavo in odločanje o
predlogu za širitev dnevnega reda seje.
Državnemu zboru predlagam, da dnevni red 39.
seje razširi s 1.a točko, to je z obvestilom dr.
Miroslava Cerarja o odstopu s funkcije
predsednika Vlade Republike Slovenije. Predlog
za širitev ste prejeli v četrtek, 15. 3. 2018.

Želite besedo predstavniki poslanskih skupin?
Ne. Potem zaključujem možnost razprave in
prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance
prosim, da preverite delovanje glasovalnih
naprav. Odločamo o predlogu za širitev
dnevnega reda.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in
poslancev, za je glasovalo 67, proti pa ni bil
nihče.

(Za je glasovalo 67.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je predlog za širitev
sprejet.

V skladu z časovnim potekom seje bo
zbor 1.a točko obravnaval v torek, 20. marca
2018, ob 9. uri.

Prehajamo na določitev dnevnega reda
v celoti. Zboru predlagam, da za današnjo sejo
določi dnevni red kot ste ga prejeli s sklicem ter
sprejeto dopolnitvijo.

Glasujemo. Navzočih je 72 poslank in
poslancev, za je glasovalo 70, eden pa je bil
proti.

(Za je glasovalo 70.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je dnevni red 39. seje
Državnega zbora določen.

**Prehajamo na 1. TOČKO DNEVNEGA
REDA, TO JE NA VPRAŠANJA POSLANK IN
POSILANCEV.**

V zvezi s to točko dnevnega reda sem
v poslovniškem roku prejel pisne prijave 29
poslanskih vprašanj. Vrstni red postavljanja
poslanskih vprašanj je določen v skladu 244.
členom, drugim odstavkom 245. člena in 247.
členom Poslovnika Državnega zbora. V zvezi s
to točko se je za danes opravičil mag. Dejan
Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in
prehrano. Na e-klopi je objavljen pregled
poslanskih vprašanj, na katera v poslovniškem
roku ni bilo odgovorjeno.

Prehajamo na predstavitev poslanskih
vprašanj. Na prva štiri vprašanja bo odgovarjal
predsednik Vlade dr. Miro Cerar.

Poslanec Luka Mesec imate besedo,
da zastavite vprašanje predsedniku Vlade
Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in
lep pozdrav, spoštovani predsednik Vlade.

Kot napovedano, vam bom zastavil
vprašanje o napovedani porabi 1,2 milijard evrov
za oborožitvene zahteve Nata. Za to je
neposredno odgovorna vaša vlada. Obrambni
ministri Nata so namreč junija lani potrdili cilje
Nata za Slovenijo, pri čemer so kot prioritetni cilj
za našo državo sprejeli oblikovanje dveh
bataljonskih skupin, za kar naj bi slovenski

državljeni v naslednjih osmih letih, se pravi do leta 2025, porabili 1,2 milijardi evrov.

Moje prvo vprašanje se glasi:

Od kod Vlada črpa legitimnost za takšno odločitev?

Če dam nekaj primerjav. 1,2 milijardi evrov je več, kot je znašal proračun Ministrstva za zdravje v zadnjih osmih letih. 1,2 milijardi evrov je več, kot bo stal drugi tir. 1,2 milijardi evrov je znesek, za katerega bi lahko zgradili dvanajst pediatričnih klinik. Zato me zanima kako lahko Vlada, s kakšno legitimnostjo lahko sprejme takšno odločitev brez posvetovanja z državljani.

Dalje, zanima me namen te odločitve. Slovenija ni vojaško ogrožena. O tem mislim, da se strinjamo, obdani smo z državami članicami EU, z vsemi imamo bolj ali manj prijateljske odnose in nobenih indicov ni, da bi se kaj takega utegnilo v bližnji prihodnosti spremeniti.

Zato me zanima:

Čemu bosta služili ti dve bataljonski skupini, za kar bi bilo treba ne samo investirati 1,2 milijardi evrov, ampak 2 tisoč 100 vojakov za vzdrževanje teh dveh skupin?

Konec koncev gre za skupini, ki sta predvsem ofenzivni. Zanima me in je moje drugo vprašanje:

Kako bosta skupini poskrbeli, kako bosta prispevali k obrambi te države?

In tretje vprašanje:

Glede na to, da cilji Nata so sprejeti, niso pa še preneseni v planske dokumente in je odločitev glede novih oklepnikov predstavljena na oktober, se pravi v čas nove vlade, smo v Levici vložili pobudo za posvetovalni referendum o investiciji 1,2 milijardi evrov. Kot predsednik Vlade ste odstopili, ste pa še vedno predsednik največje stranke v tem sklicu Državnega zbora. Zato me zanima:

Ali boste pobudo Levice za posvetovalni referendum podprli in s tem dali državljanom možnost, da se na referendumu, ki bi bil lahko na dan volitev, odločijo o tem?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani poslanec Luka Mesec, če prav razumem se vaša stranka tudi načelno zavzema za izstop Republike Slovenije iz zveze Nato. Tudi razprave gredo v tej smeri zelo pogosto.

Naj povem, da Vlada Republike Slovenije in pravzaprav vsi smo zavezani referendumski odločitvi, ki jo je tudi potrdil Državni zbor pred leti, ko smo se Slovenci izrekli za vstop v zvezo Nato. Ta referendumska odločitev in odločitev najvišjega predstavniškega organa je zavezujoča. Naj poudarim, da je bila ta odločitev za vstop v zvezo Nato in s tem za sodelovanje v sistemu kolektivne obrambe sprejeta tudi zato, ker pomeni nižje skupne

stroške financiranja naše nacionalne obrambe. Vemo, če bi sami morali nositi vse stroške, bi bili večji in bi tudi bili hendikepirani, ker nekaterih zmogljivosti sami ne bi mogli na ta način zagotavljati kot v kombinaciji s sosednjimi državami, ki so članice Nata, in drugimi v članstvu Nato. S tega vidika naj poudarim, da vse odločitve, ki temeljijo na tem, da krepimo našo vojsko kot del obrambne zveze Nato, so nekaj, kar ima vso legitimno in legalno podporo s strani tega spoštovanega telesa in tudi ljudstva Republike Slovenije.

Naj tudi rečem, da se ne strinjam z vami, da je Slovenija kar tako povsem vojaško neogrožena. Tako se vedno zdi ta hip. Tako smo pred nekaj leti mislili, da so varnostni problemi, vsaj nekateri so tako mislili, kar naenkrat za vselej rešeni in podobno. Vidimo, da sta varnost in obramba še kako pomembni sestavini neke državotvorne nacije in države. Zato v okviru, ki sem ga povedal, ko smo članica Nata, ko moramo skrbeti za obrambno sposobnost države, smo najprej kot odgovorna vlada zaustavili trend padanja sredstev za vojaške namene, potem smo jih v tem mandatu nekoliko povečali. Seveda pa hkrati tudi skrbimo za vse ostale vladne programe, sociala, zdravstvo, šolstvo, znanost, kultura in tako naprej. Res je, da se je Vlada seznanila leta 2016 s sklepi Strateškega pregleda obrambe 2016, ki med glavnimi razvojnimi cilji zagotavljanja nacionalnih obrambnih zmogljivosti predvidevajo oblikovanje dveh srednjih bataljonskih bojnih skupin. Ti sta bili 2017 junija potrjeni kot dve ključni zmogljivosti Republike Slovenije tudi v paketih ciljev zmogljivosti Nata 2017. Dejstvo je, da Slovenija ne more iti naprej kot članica Nata pa tudi ne more zagotavljati varstva Slovenije in tudi ne varnosti svojih vojakov in vojakov, če nima ustrezno modernizirane vojske. Zato mora Slovenija gledati dolgoročno naprej.

Ministrstvo je že pripravilo predlog srednjeročnega obrambnega programa za obdobje 2018–2023, ki je pripravljen za medresorsko usklajevanje. In tukaj smo sedaj, spoštovani poslanec in ostale poslanke in poslanci! Zadeva še ni bila dlje pripeljana kot do medresorskega usklajevanja na Vladi, torej še zdaleč Vlada ni o tem sprejela nekih dokončnih finančnih odločitev. Te bodo morale biti zelo trezno premišljene, vse skupaj v javnofinančnih okvirjih, ki bodo še naprej uravnotežali naš slovenski razvoj, kot smo ga zastavili tokrat sedaj v pozitivni smeri.

Želim poudariti, da s tega vidika bodo stvari premišljene. Zagotovo bodo tudi potekale še razprave v pristojnih odborih Državnega zbora ali tudi širše, zato ne dvomim, da bo tako Vlada kot Državni zbor v prihodnje, ko bo o tem dokončno odločala, ko bodo sprejete te odločitve, tudi s finančnimi posledicami, ravnala skrbno in ne tako, da bi na eni strani povzročila našo obrambno nesposobnost – tu moramo biti skrbni do naših vojakov in vojakov in do vseh

Slovencev, ki jih obrambna sposobnost varuje – hkrati pa moramo paziti, da se država tudi razvija na drugih področjih, da skrbi za socialno ogrožene skupine prebivalstva, da bomo kvaliteto življenja dvigovali še naprej in da bo dobro za vse, kot pogosto rečem.

Kar zadeva vašo referendumsko pobudo, takšno, kot je sedaj oblikovana, zaenkrat ne morem podpreti, kajti referendumsko vprašanje je oblikovano premalo določno in je v tem smislu še nejasno in zavajajoče. Tako da dopuščam neke v prihodnosti tudi možnost referendumskega vprašanja o čem takem. Tu gre namreč za velike odločitve, se strinjam, o katerih je lahko tudi ljudstvo povprašano. Verjamem pa, kot sem rekel, da bosta Državni zbor in Vlada v tem kontekstu pomagala s sprejetjem prave odločitve.

Če bo potreba po referendumu, se bo izkazalo v prihodnje, ko bodo te odločitve bolj jasno nastavljene. Toliko zaenkrat. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Luka Mesec imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in lep pozdrav.

Predsednik Vlade pravi, da legitimnost črpa iz referendumske odločitve državljanov in državljanov o članstvu v Natu.

Glede tega me potem neposredno zanima in je moje prvo podvprašanje:

Ali nam je Nato zagrozil, da bomo v primeru, da ne investiramo 1,2 milijard evrov v opremo dveh bataljonskih skupin, iz te zveze izključeni?

Drugo, ponovno me zanima:

Od kod vam legitimnost?

Šel sem pogledat predvolilne obljube Stranke Mira Cerarja, zdaj Stranke modernega centra. Nikoli niste govorili o tem v predvolilnih nastopih. Državljanom vnaprej niste povedali. Šel sem pogledat koalicijski sporazum. Nikjer ne piše, da se bo ta investicija zgodila. Šel sem pogledat program stranke SMC. Nikjer ne piše, da boste porabili 1,2 milijardi evrov. Zanima me:

Kdaj in kje ste državljanom to obljubili in kdaj so vam državljani dali za to mandat?

Dalje. Pravite, da bi sami nosili bistveno večje stroške obrambe, če te odločitve ne sprejmemo. Islandija je članica zveze Nato, pa svoje vojske sploh nima. Vse višegradske države, ki so članice zveze Nato, na prebivalca za vojsko porabijo bistveno manj, kot porabi Slovenija. Avstrija ni članica Nata, pa za vojsko porabi manj kot porabi Slovenija. Torej me zanima:

Od kod izvira ta vaša trditev?

In zadnjič, ko pravite, da se ne strinjate, da Slovenija ni vojaško ogrožena. Zanima me:

Kdo jo potem ogroža in kako naj bi ti dve bataljonski skupini prispevali k obrambi?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Kot sem rekel, članstvo v Natu je dejstvo, ki ga sprejema tudi naša vlada, tako kot vsaka pred nami, po odločitvi na referendumu in na Državnem zboru. Jasno je, da Slovenija je članica Nata, tako kot je članica Evropske unije. In te zaveze mora spoštovati.

V zvezo Nato prispevamo enega najnižjih odstotkov BDP med vsemi članicami. To je tudi na nek način naš izziv. Poudarjam, enega najnižjih zneskov. Seveda pa smo v drugih segmentih neke do zdaj to kompenzirali s kvaliteto usposabljanja naše vojske in sodelovanja v misijah, pa vendar, tukaj je dejstvo tako in ne takšno, kot ste rekli, da druge države prispevajo manj. Nasprotno. Slovenija prispeva zelo malo v primerjavi z drugimi.

Ko smo oblikovali to vlado, spoštovani gospod poslanec Mesec, marsičesa nismo mogli predvideti. Nismo mogli predvideti begunskega vala, terorističnih groženj in napadov na naši okolici, geostrateških razmer, ki se zaostrejo s krizami v bližini Evrope, okoli Evrope, z jedrskimi grožnjami temu svetu in podobno. Vedno bolj vidimo, da tudi v neposredni soseščini nismo imuni na take grožnje. Zato, spoštovani poslanec, je še kako pomembno, da je vlada odgovorna, da skrbi za obrambno sposobnost države – ne samo naša, vsaka vlada bo morala to početi – da skrbimo tudi za varnost državljanov in državljanov. Zato moramo skrbeti, da se vojska modernizira. Koliko, na kakšen način, tukaj pa je treba korektno sodelovati s stroko in z drugimi deležniki. Politika bo sprejemala dokončne odločitve na način, ki jih bo stroka podpirala in ki bodo sploh javnofinančno vzdržne. Jaz zagotavljam, da ne bi, in nimam namena tudi sedaj, kolikor bom deloval kot predsednik Vlade pri opravljanju tekočih poslov in nujnih zadev, nimam namena ne oslabiti sposobnosti vojske, ne z nekimi neracionalnimi izdatki slabiti katerokoli drugo sfero v državi. Tako da, brez skrbi, ta vlada ne bo storila nič takega, kar vas skrbi. Je pa treba gledati naprej in vojska ima neke zakonitosti delovanja in mora imeti neke strukture. O tem, verjamem, bomo imeli še veliko diskusij, do kod in kako bomo morali te strukture modernizirati. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Luka Mesec, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor opravi razpravo o odgovoru.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo, še zadnjič.

Kot ste lahko sami razbrali, mi premier ni odgovoril na vprašanja, zato predlagam, da se o njih pogovorimo v Državnem zboru.

Vprašal sem ga, če je Nato zagrozil Sloveniji, da nas bo izključil, če ne investiramo te

1,2 milijardi evrov. Na to nisem dobil odgovora. Drugič, vprašal sem ga, čemu bosta služili ti dve bataljonski skupini in kako je Slovenija varnostno ogrožena. Odgovoril je, da nismo pričakovali begunskega vala, torej se mi poraja vprašanje, bomo naslednji begunski val, če bo, pričakali z bataljonskimi skupinami. Nismo pričakovali terorizma, ali bomo proti terorizmu porabili težke oklepnike. Ali se bo proti temu borila policija? Niste pričakovali novih jedrskih groženj. Ali bodo novi oklepniki pripomogli k razrešitve tega problema ali bi morda podpis sporazuma o jedrski razorožitvi, ki so ga podpisale številne države na pobudo Avstrije, Slovenija ga pa ni, ker je zopet rekla, zavezani smo članstvu Nata?

Mislim, da je treba opraviti temeljito razpravo o tem, kam bomo investirali 1,2 milijardi evrov. Premier je napačno informiran o tem, koliko zapravijo sosednje ali pa podobne države za vojsko. Vam bom dal samo eno primerjavo. Češka in Slovenija. Slovenija za vojsko na prebivalca porabi 258 dolarjev, Češka 238 dolarjev. V zrcalni sliki, Češka za razvoj in raziskave na prebivalca porabi 108 dolarjev, Slovenija pa 96. Mislim, da si lahko s tem odgovorite, zakaj nas Češka razvojno dohiteva in kam bo peljalo, če bomo še naprej varčevali prav v vseh podsistemih države, ne bo pa nam nikoli škoda dati 1,2 milijardi evrov za vojsko, in to mimo kakršnegakoli mandata državljanov, mimo kakršnegakoli posveta z njimi, mimo kakršnegakoli dogovora.

Predlagam, da se o tem pogovorimo, Levica pa vztraja pri svoji zahtevi po posvetovalnem referendumu in upamo, da si bo po današnjem pogovoru tudi premier, predsednik največje strank v tem parlamentu glede te investicije premislil. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Luka Mesec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 20. marca 2018, v okviru glasovanja.

Poslanec Jernej Vrtovec imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Spoštovani predsednik Vlade, mandata je konec, zgodba se tako rekoč zaključuje in ta celoten politični kotel, ki je bil že tako vroč zaradi bližajočih se rednih volitev, kanček v mozaik tega ste dodali tudi sami, ko ste pretekli teden odstopili, podali svoj odstop in dodatno razgrel to politično ozračje, sicer dobro piar potezo za vas, ampak volilna kampanja se je že začela.

In če kaj, je zelo pomembno to, da naredimo dober pregled tega mandata in si tudi postavimo vprašanje, kaj čaka novo vlado v naslednjem mandatu. Spoštovani predsednik Vlade, obdobje vašega mandata je spremljala tako vsa štiri leta gospodarska rast, obdobje konjunktura, ko je šlo državi tudi zaradi ukrepov prejšnjih vlad v tem obdobju, se strinjamo, zelo dobro. Kazalci so izjemni in je Slovenija danes,

kar se gospodarske rasti tiče, dober gospodarski tiger.

Ampak, predsednik Vlade, kaj imajo ljudje danes od te bleščeče gospodarske rasti? Plače so še vedno napram drugim državam Evropske unije nizke, pokojnine so še vedno nizke, preizke. Občudujem tiste upokoјence, gospod predsednik Vlade, ki so sposobne preživeti s 400 evri pokojnine. Poslovno okolje je zelo počasno, okorno. 8 tisoč mladih se vsako leto izseli iz države in išče priložnosti drugje, v razsulu je zlasti naše zdravstvo. Rekli boste, takšne koalicijske partnerjem imam po svoji lastni krivdi, predsednik Vlade, in rekli boste, štiri zakone od petih smo sprejeli. Veste, še ti štirje so takšni, ki ne koristijo slovenskemu zdravstvu. Spoštovani predsednik Vlade, ključnih sprememb za boljšo prihodnost te države, ljudi, ki v tej državi živijo, v tem vašem mandatu ni bilo. Tako ugotavljamo v Novi Sloveniji. In pred nami so še bolj pomembni izzivi, kajti če pogledamo malce izven meja Slovenije, lahko ugotovimo, kakšno obdobje nas čaka. Dogajajo se tudi na mednarodnih trgih silni pretresi, dogaja se trgovinska vojna. V Ameriki so borze tako rekoč že v upadanju in kaj lahko pride do nove gospodarske in ekonomske krize. Kako je Slovenija pripravljena na to ključno obdobje, na obdobje nove gospodarske in ekonomske krize? Kakšni so bili ukrepi te Vlade? In spoštovani predsednik Vlade, ob tem me zanima:

Kateri so po vašem mnenju ključni izzivi, ki čakajo Slovenijo v tem naslednjem obdobju?

Zakaj na te izzive Vlada ni v dovolj veliki meri odgovorila tekom tega mandata, ko je bila izvrstna priložnost?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Spoštovani gospod Vrtovec, izpostavili ste toliko široko vprašanje ali toliko vprašanj, da bom lahko odgovoril verjetno samo na nekatera, pa še to bo terjalo neko dodatno diskusijo.

Poglejte, leta 2014 je bila država v krizi, ko smo prevzeli vodenje Vlade. Tistih številnih dobrih praks s strani prejšnjih vlad ni bilo prav toliko, kolikor vi mislite. Prejeli smo v zelo slabem stanju proračun, državno premoženje ni bilo dobro opravljeno, javni dolg je naraščal, je bil zelo zelo velik, zaposlenost je bila izjemno visoka. Skratka situacija je bila težka. To ne pomeni, da niso že prejšnje vlade delale tudi dobro, tudi neke ukrepe sprejemale, pa vendar je bil ključen premik ravno tisti, ki smo ga morali takrat narediti, da smo vse te zadeve umirili, konsolidirali. Naj rečem, da ne gre samo za gospodarsko rast. Vesel sem, da smo lahko zagotovili številnim državljanom več dela, kajti delo je tisto, ki dela človeku možnost za najbolj spodobno življenje. Poglejte, samo pri mladih, če upoštevamo podatke, smo brezposelnost

praktično prepolovili v zadnjih treh letih, od približno 34 tisoč smo prišli na približno 17 tisoč brezposelnih mladih, kar pomeni, da smo ravno za tiste, ki so, kot rečete, veliko hodili v tujino, ne samo na študij, tudi že s trebuhom za kruhom, omogočili več dela doma. Naj povem zelo jasno, da so praktično vsi, s kakšno redko izjemo, v mandatu naše vlade tako v gospodarstvu kot v javni upravi dobili več, povsod so se plače navzgor, povsod se je standard nekoliko dvignil, revščine je nekoliko manj. Tudi pokojnine smo postavili za tiste s polno delovno dobo na minimalno 500 evrov, kar smo sprejeli nedavno, in to je zelo pomembno. Minimalna plača se je zviševala in kljub temu se je še znižalo število tistih, ki prejemajo minimalno plačo. Skratka, napredek je. Ta gospodarska rast je bila tudi v tej smeri izkoriščena.

Hkrati smo pa morali odplačevati javni dolg, da ga zmanjšamo. S prestrukturiranjem tega dolga smo bistveno znižali obresti, torej znesek za obresti, ki smo jih vsako leto plačevali, in na ta način država postaja dober gospodar, tudi bolje upravljamo z državnim premoženjem. Kaj je bilo ključno? Da postavimo državo spet na zdrave temelje, da naslovimo vzroke krize, jih odpravljamo, ne pa simptome, in danes nam gre vsem na nek način bolje. Res je pa, ne gre še vsem, tako kot bi si želeli. Tudi sam bi si želel, da je več za ljudi v gospodarstvu, da je več za ljudi v javnem sektorju, da je več za upokoјence. In na tem delamo. Zato smo tudi usklajevali pokojnine, zato bodo tudi letos še enkrat usklajevane pokojnine. Enkrat so že bile, zato bodo tudi upokoјenci ponovno prejeli celoten regres tudi letos, tako kot lansko leto, česar prej ni bilo. Največji izzivi so pa, ker ne morem dolg, demografski izziv, ki potem pokrije veliko področij. Slovenija ima hitro starajoče se prebivalstvo, imamo velik izziv na tem področju in zato nas čaka v nadaljevanju, še posebej v prihodnjem mandatu že na prihodnjo vlado čaka nadaljnji ključen korak v smeri pokojninske reforme. Za vse te zadeve smo pripravili gradiva, pripravili študije, pripravili tudi nastavke za zakone. Strategija dolgožive družbe je bila sprejeta, celotna strategija do leta 2030. Potem smo pripravili v veliki meri zakon o dolgotrajni oskrbi, pripravljamo se na ukrepe na tem področju, treba bo pa še marsikaj narediti, kajti ta demografski problem je zelo kompleksen.

Na zdravstvenem področju na nek način vedno slišim neko tako, bom rekel, nekoliko ironično navajanje tega, kar smo naredili. Ja, res je, štiri zakone od petih reformnih smo sprejeli. Jaz verjamem v javno zdravstvo in verjamem, da smo s temi zakoni, ne da bi podcenjeval zasebno, tudi zasebno je pomembno dopolnilo k javnemu zdravstvu, ampak s temi zakoni smo pomembno okrepili uspešnost vodenja, poslovanja javnega zdravstva, zmanjšali možnosti oziroma preprečili možnosti za nekatere negativne prakse, kot so bila denimo netransparentna podeljevanja koncesij v preteklosti in omogočili tudi to, da se

bomo lažje spopadli z izzivi sodobnega časa. Morali smo pa, žal, poravnati tudi pretekle dolgove, ki jih ni naša vlada povzročila. Kar 136 milijonov smo samo lansko leto morali dati samo zato, da so se v zdravstvenih zavodih odplačevali dolgovi. Zato smo tudi uvedli sanacijske uprave, da bomo sedaj izvedli nadzor, in to se že izvaja nad vsemi kritičnimi javnimi zavodi, da se bo poslovalo bolje.

In to je, kot rečemo, nikoli dokončana zgodba. Trudimo se mi, trudili se bodo v naslednji vladi, kdorkoli bo, in to je nekaj, kar moramo razumeti. Vedno bodo izzivi in z nekaterimi se bomo soočali ves čas, kajti to je neka stalnica razvoja. Smo pa, kot rečeno, državo potegnili iz krize, jo postavili na pravo smer, dosegli napredek in na tem gradimo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Jernej Vrtovec, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSI): Najlepša hvala, predsednik Vlade.

Veste, ko se spuščate sedaj v volilno kampanjo, prvič s položaja predsednika Vlade, eno opozorilo, da volitve niso zahvalni dan. Ampak kljub vsemu, Zujf 2012, predsednik Vlade, je bil zelo dobra popotnica tudi za vašo vlado. Velja še danes v veliki meri. Tudi vi ste dobili vlado v roke, ko je že bila gospodarska rast, in to kar nekaj odstotna. Se pravi, državo ste dobili kar v dobri kondiciji. Ampak bistveno je to, da ste vi meni našli samo en izziv, ki je pred Slovenijo. To me žalosti, in sicer našli ste demografijo. Resničen izziv, to je velik problem. Kazalci so takšni, da bomo mi čez 10 let imeli težave, kako zapolniti pokojninsko blagajno, kako zapolniti zdravstveno blagajno, premalo bo tukaj na tem ozemlju v tej državi ljudi, vedno več bo starejših, vedno večje bodo tudi potrebe zdravstva. Plačnikov v ti dve blagajni pa bo vedno manj. Dokler gre gospodarstvu v redu, ni težave, tudi ti dve blagajni sta polni. Ko pa gospodarstvo malce zaškripa ob takih demografskih kazalcih, kot jih imamo danes, potem pa bodo hude težave, in to že za naslednjo vladno koalicijo.

Spoštovani predsednik Vlade, omenili ste tudi javni dolg. Javni dolg se je znižal s 83 % na 78 % v tem obdobju. Ob tem pa sam vidim še en drug izziv, spoštovani predsednik Vlade, in sicer upravljanje državnega premoženja. Zlasti pred izzivom je Nova Ljubljanska banka – kaj in kako? In diskusije ravnokar potekajo. Ne vem, kako so te diskusije učinkovite.

Zanima me, predsednik Vlade:

Kako gledate na ta izziv Nove Ljubljanske banke v luči privatizacije?

Ali je Vlada vedela, ali ste vedeli za rubeže, ki so se dogajali s strani Hrvaške na Novo Ljubljansko banko?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Spet preveč vprašanj. Glede NLB Vlada že dlje časa zelo intenzivno dela na teh zadevah. Že ob prvem rubežu, ne samo da smo vedeli, ampak smo sprejeli posebna stališča, da naj se ne plača nič, ker za to ni nobene pravne osnove.

Ko sem rekel demografski faktor, ta naslavlja probleme na področju sociale, zdravstva, upokojevanja na splošno. Ogromno je teh problemov. Ne morem sedaj o teh govoriti. In to so problemi, ki jih bo imela vsaka vlada, ker je to nekaj, kar traja. Mi smo svoj del že skoraj oddelali. Imamo še nekaj mesecev, ne bomo v tem času stali, kar bomo mogli, bomo še naredili. Kot sem rekel, veliko pa smo.

Zujf, pravite, Zujf dobra popotnica. Ne morem zanikati, da Zujf ni uvedel nekaterih ukrepov, ki so bili v času hude krize potrebni. Vendar je Zujf prinesel tudi zelo hudo uro v našo javno sfero, med naše zaposlene. Danes odpravljamo mnoge negativne, bi tudi rekel, posledice Zujfa, in verjamem, da že prihodnje leto bodo posledice, predvsem pa te negativne, odpravljene.

Naj omenim še to, da vlagamo v tej vladi predvsem v prihodnost. Začeli smo povečevati sredstva, ki jih vlagamo v znanost. Prej je bilo to mogoče pozabljeno povedano, da ne vlagamo samo v vojsko, kot je hotel nekdo insinuirati, ampak vlagamo v znanost, v infrastrukturo. Toliko kot smo zdaj v tem mandatu spet gradili cest in železnic, dolgo let nismo zaradi krize. To pa je pomembno. Zakaj? Ker ima to množilne učinke. S tem imamo multiplikacijski dejavnik. Dodatno zaslužijo naša podjetja, ki gradijo, zaslužijo druga podjetja, ki pri tem pomagajo, povečuje se zaposlenost in tako dalje. Privabljamo kvalitetne, poudarjam kvalitetne, tuje investitorje v Slovenijo, kar je spet pomembno, ker samo tako lahko širimo obseg našega bruto domačega proizvoda, pa tudi tako, da razvijamo svoje potencialne. To, da smo z veliko težavo zbrali sredstva, da smo dokončali hidroelektrarno Brežice, je bilo izjemno pomembno, ker ima to strukturno dolgoročni pomen, ker krepi zmožnost našega gospodarstva, turizma, lokalnega okolja in zaposluje naše ljudi v vseh teh sedanjih zadevah.

Potem nadaljujemo z modernizacijo na področju digitalizacije, kar je izjemno pomembno. Moderniziramo družbo. Mi bomo morali imeti pametna mesta, pametne vasi, širokopasovna omrežja. Tu sodelujemo z Japonci, delamo z vsemi najbolj razvitimi. In ne pozabite, to, da smo premaknili z mrtve točke tretjo razvojno os, da smo premaknili z mrtve točke drugi tir, je vse tisto, kar bo Sloveniji omogočalo delo, dohodke, dobičke, pa tudi da bomo imeli potem nekaj za socialo, za zdravstvo in tako naprej. Ob tem, s

čimer se strinjamo, da bo pa treba narediti nadaljnje korake na področju strukturnih reform. Nekatere smo, nekatere pa bo še treba. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Jernej Vrtovec, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor opravi razpravo o odgovoru.

JERNEJ VRTOVEC (PS NSi): Najlepša hvala, predsednik Državnega zbora.

Če kaj, potem je ravno Državni zbor tisti prostor, kjer se moramo pogovarjati o tem, kakšni izzivi so pred državo v prihodnosti. Zaradi tega, predsednik Vlade, jaz vidim, da se bomo z veseljem v roku 14 dni po sprejetju tega sklepa srečali tukaj v tej dvorani in razpravljali o teh ključnih izzivih, zlasti o demografiji, kako dvigniti plače, kako znižati davke, zlasti davčno obremenitev pri plačah, izziv, kako bolje gospodariti z državnim premoženjem ter kako se bolje pripraviti na novo krizo, predsednik Vlade. Vsi alarmi že zvonijo. Poglejte, kaj se dogaja na oni strani Atlantika. Veste, da lahko v nekaj mesecih ta kriza eskalira. Poudarjam, da smo zelo šibko pripravljeni, tako kot smo bili tudi šibko pripravljeni leta 2008, pa smo bili v Novi Sloveniji v tistem obdobju tudi v vladi, ampak na krizo smo bili premalo pripravljeni. Tukaj boste nosili določeno breme, kajti trdim, da je v določenih segmentih država popolnoma nevzdržna. Zdravstveno področje. Še enkrat poudarjam, takšno stanje je nevzdržno. Sicer se je kopičilo v vseh 20 letih, ampak v tem obdobju, v obdobju vašega vladanja se stvari na področju zdravstva niso niti najmanj uredile, ampak so se določene stvari še poslabšale. Poglejte, kakšne so čakalne dobe. Podvojile so se v tem mandatu, predsednik Vlade, podvojile! A je to pravično in pošteno? Pa vsi smo za javno zdravstvo. Ampak najmanj pošteno je takšno zdravstvo, kot ste ga vi izvajali v tem mandatu, do socialno šibkih. Tisti, ki imajo denar, grede k zasebniku, pa plačajo. Tisti, ki so socialno šibki, pa najbolj nastradajo, ker ne morejo iti k zasebniku, ker nimajo denarja. To obdobje je zaradi zdravstva obdobje zamujenih priložnosti. Na področju nižanja davkov, davčne razbremenitve je tudi obdobje zamujene priložnosti. Na področju zmanjševanja javnega dolga, samo za 5 % se je zmanjšal javni dolg. Kakšen je naš manevrski prostor za obdobje, ko bo treba vzeti nove kredite, če bomo želeli napraviti te premostitve? Bojim se, kakšna je prihodnost te države, če ne bomo stopili skupaj in sprejemali nekih dolgoročnih strateških odločitev.

Zaradi tega si želim to razpravo v roku 14 dni v Državnem zboru. Še pred koncem mandata lahko naredimo nekaj konkretnega. V Novi Sloveniji mislimo zelo resno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Jernej Vrtovec, o vašem predlogu bo Državni

zbor odločil jutri, 20. marca 2018, v okviru glasovanj.

Poslanec dr. Bojan Dobovšek, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miru Cerarju.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo.

Predsedniku Vlade postavljam vprašanje v zvezi z ukrepi Vlade za odpravljanje korupcije. Glede na stanje v zdravstvu, glede na stavke, glede na vaš odstop, vidimo, da ta ekipa ni bila sposobna kreirati odzivov na probleme v svetu, še manj pa na izzive prihodnosti, ki nas čaka.

Zato me zanima:

Kaj ste storili na področju odpravljanja korupcije, če ugotavljamo, da je korupcija v najširšem smislu na najvišjem nivoju problem razvoja Slovenije?

Ne zanima nas tista korupcija na najnižjem nivoju. Konkretno me zanima:

Kaj ste naredili pri upravljanju državnega premoženja, kaj na področju zdravstva, kaj na področju javnih naročil, kaj na področju razdeljevanja sredstev kulturi, kaj na področju infrastrukture in pa seveda tudi na področju naročanja piar storitev?

Če izpostavim samo segment infrastrukture drugi tir, vidimo, da je najbolj plastično delovanje te vlade pokazala maketa drugega tira. Zato me pri tem zanima:

Kdo se je sploh odločil za takšno maketo?

Kako je celoten postopek naročanja in izvedbe potekal?

Zakaj se maketa umika?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije, dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala poslancu Dobovšku za vprašanje.

Naj najprej rečem, da smo v času vlade, ki jo vodim, zmanjšali obseg korupcije in zmanjšali korupcijska tveganja. To nam priznava tudi Evropska unija in mednarodne institucije. Seveda pa je to spet pot, ki jo moramo hoditi vsi skupaj, da bomo to zmanjševanje nadaljevali. In tudi to ni nikoli dokončana zgodba, zato je pomembno to, za kar se tudi v tej vladi prizadevamo, da zavzemamo do korupcije ničelno stopnjo tolerance in kjerkoli se zgodi, da jo vidimo, prepoznamo, zoper njo brezkompromisno ukrepamo.

Tudi v primeru te nesrečne makete, ki se je pojavila, naj povem, da zadevo zelo obžalujem. Dejstvo je, da se takšne makete danes uporabljajo, govorim o tisti maketi o drugem tiru, v Evropski uniji pri vseh podobnih projektih, denimo v Avstriji Brenner, Semmering, Koralmbahn. To je ustaljena evropska praksa investitorjev. Vendar pa je tu žal prišlo do neke

napake ali morda celo česa več, upam, da ne, na nivoju razpisne komisije. O tem ne bom ponavljal, kaj mislim. Povedal bom samo to, da sem takoj zahteval, da se postopki uvedejo, postopki že tečejo s strani MJU, s strani pristojnega ministrstva za infrastrukturo, zunanja preverjanja so tukaj in enostavno je treba v čim krajšem času ugotoviti odgovornost, kdo je zagrešil to dejanje, kdo je želel na ta način zadati nek manjši udarec temu pomembnemu projektu, ki sicer poteka transparentno in takšen mora biti. Zato bom tudi zelo pozorno spremljal, da se bodo te zadeve dorekle do konca. Naj samo povem, da davkoplačevalci niso bili oškodovani, ta denar ni bil izplačan še nikomur. Za enkrat je to zadržano. Preverja se žal tudi to vprašanje korektnega zakonitega delovanja na strani ponudnikov, kajti tudi tam so se naknadno pojavila neka razmerja, ampak o tem drugič. Vsekakor pričakujem ostro ukrepanje do tistih, ki so za to odgovorni.

Kar zadeva boj proti korupciji. Naj naštejem nekaj, ker spet je vprašanje takšno, da bi lahko kar nekaj časa našteval. Recimo pravosodje. S spremembami Kazenskega zakonika smo zaostрили kazni za korupcijska kazniva dejanja zoper gospodarstvo, zoper uradno dolžnost ter bolj jasno smo opredelili definicijo kaznivega dejanja davčne zatajitve, odpravili smo zastaranje rokov v času, ko je obsojenec na begu oziroma če se izmika nastopu ali plačilu kazni, zaščitili smo novinarje pri varovanju njihovih virov in uvedli kaznivost oškodovanja upnikov itn. Pri Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij smo zaostрили pogoje za odlog nastopa zaporne kazni iz zdravstvenih razlogov in omejili možnosti zlorabe zdravniških opravičil. Vemo, koliko je bilo tega v preteklosti. To so bile zlorabe, torej tudi korupcija, če želite, marsikje. Zagotovili smo spremembo zakona o državnem tožilstvu, pravno podlaga za ustanovitev posebnega oddelka za postopke v zvezi z odvzemom premoženja nezakonitega izvora na Specializiranem državnem tožilstvu. Omejili smo doslej preveč odprte možnosti zlorabe odpusta obveznosti pri osebnih stečajih in omejili možnosti skrivanja premoženja v stečaju. Že leta 2017 je bilo za razliko od leta 2016 začetih za več kot tretjino manj osebnih stečajev, ni prihajalo več do teh zlorab. Okrepili smo transparentnost delovanja sodstva, tožilstva, odvetništva in državnega odvetništva. Okrepili smo transparentnost poslovnega okolja s spremembami ureditve sodnega registra in sodnih dražb. V zakonodajnem postopku je novela zakona o integriteti in preprečevanju korupcije, ki sledi tudi priporočilom OECD in GRECO, kar je zelo pomembno. Poleg tega je vlada KPK povečala proračun, ki bo omogočil nove zaposlitve in posodobitve informacijske opreme, in sicer za 180 tisoč evrov v letu 2018 in za 140 tisoč dodatnih evrov v letu 2019. Skratka, tudi vlagamo konkretno.

Naj povem, da smo v tem mandatu vlade dosegli največjo kadrovsko okrepitev tožilskih vrst od osamosvojitve dalje. Samo leta 2015 je zapriseglo 30 novih tožilk in tožilcev, kar je bilo 15-odstotno povečanje tožilskega kadra ravno z namenom, da se bo odkrival tudi gospodarski in drug kriminal, ki posega tudi v sfero korupcije. Izboljšali smo informacijski sistem, izvajamo programe izobraževanja pravosodnih organov za učinkovitejše delo, še posebej na tistih področjih, ki zadevajo tudi korupcijo.

Bančna kriminaliteta. Urejen je dostop do podatkov, varovanih kot bančna tajnost, kar je zelo pomembno za razkrivanje korupcije. Za osebe, ki so z DUTB v pravnem razmerju, smo z zakonom vzpostavili naznanilno dolžnost. Podaljšali smo zastaralne roke za korupcijska kazniva dejanja z 10 na 20 let, da ne bodo zastarala in tako dalje.

Tega je še zelo veliko, čas se mi izteka. Ob priliki boste dobili lahko še več podatkov. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec dr. Bojan Dobovšek, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Hvala.

Glede na statistike in vse, kar je bilo povedano, gre bolj za ukrepe na enem nivoju, na tistem kazenskem. Bolj pomembni so drugi nivoji, finančni nivo, odškodninska odgovornost, osebna odgovornost, položajna odgovornost.

Če navedem primere in tukaj želim odgovore.

Kadrovanje kot največji problem v Sloveniji, in sicer:

Zakaj stalni problemi, netransparentni, in tudi tisti ljudje, ki ne izpolnjujejo formalnih pogojev, v UKC?

Potem kadrovanje v celjski bolnišnici. Potem kadrovanje v Luki Koper, tudi v HIT-u.

Kaj je s piar projekti?

Vidimo, da v času te vlade so se delovanja piar agencij in zaposlitve močno povečale. Samo en primer. Projekt Naša super hrana, 3 milijone evrov.

Kaj je z agencijami, ki imajo največ ukrepov na področju odpravljanja in preprečevanja korupcije na tem finančnem nivoju? Tukaj imamo kar nekaj vedejev. Agencija za zavarovalni nadzor, Agencija za varstvo konkurence, Umar in ostali. Z vedejevstvom se takšnih agencij ne da voditi odgovorno.

Kaj je z nadzorom finančnih tokov in upravljanjem bank?

Kakšen je nadzor nad bankami?

Vidimo, da vlada ni bila aktivna na področju preprečevanja korupcije in kadrovanja v bankah. Tukaj je šlo za t. i. pojav rotirajočih vrat, saj so tisti, ki so bančno luknjo storili, imenovani v nadzorne ali upravne funkcije. In tukaj je odgovorna vlada.

Kaj je z drugim tirom?

Jaz sem vas opozoril, da drugi tir ne potrebuje zakona, ne potrebuje 2TDK in ne potrebuje Madžarske kot partnerja. Na ključna mesta ste imenovali dva državna sekretarja, ki sta morala odstopiti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Na toliko vprašanj in toliko trditev, ki tudi mnoge absolutno ne držijo, ne morem odgovoriti v dodatnih dveh ali koliko minutah.

Naj samo povem, da glede osebne odgovornosti je treba vprašati pristojna ministrstva, teh statistik nimam, kje so bila storjena kazniva dejanja, prekrški, druge situacije.

Povedal sem, s katerimi sistemskimi ukrepi smo se lotili zadeve. Seveda delujemo tudi operativno, preko urejanja javnih razpisov, denimo na področju zdravstva uvajamo skupna javna naročanja in tako naprej, pa tudi drugod. V celi javni upravi se trudimo z uvajanjem nove kulture zmanjševati te korupcijske rizike in podobno. Zadeve so vedno bolj transparentne. Ne drži to, kar pravite, da so kadrovanja netransparentna in podobno. Seveda se zgodi tu in tam, da pri kadrovanjih pride do kakšnih, bi rekel, neuspešnih poskusov kadrovanj, vendar zagotavljam, če smo kdaj v Vladi zaznali, da je prišlo do česa takega, kar je bilo sporno ali celo kaj več od tega, smo absolutno reagirali, zadeve preprečevali ali odpravljali v najkrajših možnih rokih. Absolutno ne morem pristati kar na neke pavšalne ugotovite to in ono. Poleg tega ne morete, spoštovani gospod poslanec, pripisovati vse Vladi, od Hita do Luke Koper, od UKC do vsega. Vlada ima seveda določene sposobnosti, vendar Vlada ne kadruje v podjetjih, Vlada ne kadruje direktno v zavodih in tako naprej. Ima pa na to ponekod vpliv, ponekod ga pa niti neposredno nima. Zato je treba biti korekten in iskati osebno ali institucionalno odgovornost za vsak primer, tako kot je korektno. Ponavljam, da tako delujemo tudi zdaj. Če ugotovimo, da so kje zadeve sporne, odreagiramo preko pristojnih institucij.

Omenili ste celo drugi tir. Absolutno se ne strinjam z vami, Zakon o drugem tiru je še kako potreben. Ravno tudi zato, ker uvaja nadzor nad tem projektom. Ne tako kot kakšni prejšnji projekti, ko niso imeli nobenega nadzora, zato je tudi Državni zbor ta zakon sprejel. In ker omogoča lažji dostop do evropskih sredstev in ker omogoča bolj transparenten projekt tudi z nadzorom, tudi z vključitvijo nadzora civilne družbe, ob tem da projekt lahko nadzirajo KPK, Računsko sodišče, nevladne organizacije. To je ravno dokaz, da ta vlada, ki jo vodim, dela popolnoma drugače z velikimi projekti. Nobenih državnih jamstev kot pri Teš 6, nobenih netransparentnih praks, vse

je šlo skozi Državni zbor, da so nastavki jasni. In to je tisti proces, ki ga želim videti tudi v prihodnje, ne glede na to, kdo bo vodil vlade, da izboljšujemo to kulturo. Seveda pa je jasno nekaj. Korupcija še bo in tisto, kar mora država vedno delati, je to, da jo sproti preprečuje, omejuje in če jo ugotovi, takoj z ničelno toleranco ukrepa.

Na tem smo zelo intenzivno delali ves mandat, zato so tudi rezultati vidni in opaženi tudi v tujini, ne samo pri nas. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec dr. Bojan Dobovšek, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor opravi razpravo o odgovoru.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Hvala.

Seveda si želim, da opravimo razpravo o vseh teh problemih, ki so pred nami, kajti vlada prelaga probleme, tako zdravstva kot strateških infrastrukturnih naložb, drugi tir in vse ostalo, do bančne luknje, do arbitraže, do vsega na naslednjo vlado.

Kar se tiče drugega tira, pogledajte, če se izvaja nadzor preko proračuna, potem nekaj dodatnega ni potrebno in je Vlada odgovorna. S tem ko ste šli v pot zakona, ste naredili dve stvari, eno, da se drugi tir ni začel, vsi smo želeli, da se to začne, minister je že na začetku rekel, da ga ne rabimo, potem ste namerno zamudili prvi razpisni rok v Evropski uniji, treba je pripraviti finančni okvir in iti v Evropsko unijo ter dobiti sredstva. Pogledajte, koliko so dobili na primer Hrvati za svoje projekte, ker so aktivni. Zakona ne potrebujemo tudi zaradi enega razloga, s tem ste prevzeli odgovornost na Državni zbor. Jaz sem koalicijske partnerje takrat opozoril, da s tem, ko bodo dvignili roko za zakon, so prevzeli odgovornost – Vlada se je s tem rešila odgovornosti – in tudi implementirali možnost, da vstopijo Hrvati. Jaz sem vas opozarjal na strateške interese tujih držav: Italije, Avstrije, Madžarske in ostalih. Na to se niste odzvali, jasno, ker ste v varnostni strukturi, v SOVI ne upoštevali vsega, kar vam SOVA dela, s kadrovanjem v SOVO na najvišje položaje.

Če grem naprej. Kaj vlada dela? Dela piarovsko vladanje in preko tega piarovskega vladanja skušate sedaj to implementirati tudi na druga področja. Zato takšen odstotek novih piar agencij in projektov. Prav na to, kar sem opozoril, maketa drugega tira je točno takšen projekt. Namesto da bi izpeljali etapno drugi tir, ste se poslužili te taktike. Se pravi, če hočemo v prihodnosti, da bo Slovenija uspešna država, potem se moramo teh projektov lotiti odgovorno. Vi pa te odgovornosti, odškodninske, ker niste nikogar za bančno luknjo odškodninsko tožili, še manj tudi položajsko, ker so ti ljudje še vedno na položajih, imenovali ste jih pa prav vi, kot že omenjena državna sekretarja, in pa tisti, ki formalno niso izpolnjevali pogojev, pa so sedaj na ključnih mestih SDH..., Odgovornost je tudi po normativih OECD na Vladi. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec dr. Bojan Dobovšek, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 20. marca 2018, v okviru glasovanj.

Poslanec Franc Jurša, imate besedo, da zastavite vprašanje predsedniku Vlade Republike Slovenije, dr. Miru Cerarju.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Predsednik, hvala za besedo.

Spoštovani gospod predsednik Vlade dr. Miro Cerar, minuli teden je bil za vas in vašo stranko zelo težak. Očitno pretežak. Vsi pritiski, ki so se zgrinjali na vas, pa so po naši oceni posledica vaših odločitev, ki ste jih sprejemali na podlagi ministrov in svetovalcev, ki so vam večkrat, roko na srce, napačno svetovali. Naša poslanska skupina in tudi stranka vas je opozarjala na napake. Ste nas poslušali, to moram reči, a nas dostikrat niste slišali. Niste slišali, ko smo vam svetovali, da ne pristopite in podpisete sporazuma s sindikatom FIDES. Mi smo se zavedali, da se s tem odpira Pandorina skrinjica. Sindikalne zahteve, s katerimi se soočate zadnjih nekaj mesecev, so potegnile za sabo vse sindikate javnega sektorja. Opozorili smo vas tudi, da je treba nepravilnosti v plačnem sistemu reševati s celotnim pristopom, pa ste preslišali tudi to našo opozorilo. S preglasovanjem na Vladi ste sprejeli Odlok o povišanju plač direktorjev javnih zavodov, kar je še dodatno poglobilo nezadovoljstvo sindikatov s področja javnega sektorja. Ob kopičenju novih in novih težav ste ubrali najtežji izhod in se odločili za odstop. Po vašem odstopu bo Vlada omejena v svojem delovanju in bo opravljala le tekoče posle. Zaradi nefunkcionalnosti Vlade ste z odstopom pustili na cedilu predvsem najrevnejše skupine ljudi, med katere spadajo tudi zaposleni v javnem sektorju. Skupaj z upokojenci so z varčevanjem dali največ k prehodu iz krize, a žal prav te skupine državljanov skupaj ne občutijo pozitivnih premikov dobrega gospodarskega oziroma finančnega stanja v državi. Ne smemo pozabiti na realni sektor, kjer se ogromno delavcev peha za minimalno plačo, ki je nekaj evrov nad pragom revščine. Dvigu minimalne plače je vedno znova in znova oporekal prav minister iz vaše kvote. Zato vas, spoštovani predsednik Vlade, v odstopu, sprašujem:

Kako boste v tem prehodnem obdobju do volitev zagotovili socialni mir?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miro Cerar, imate besedo za odgovor.

DR. MIROSLAV CERAR: Hvala lepa.

Najprej nekaj dejstev, ki kažejo, da ne drži, da se ta vlada in tudi vodilna stranka SMC ni obnašala odgovorno in s čutom solidarnosti do tistih najnižje plačanih. Naj ponovim, vsi so v teh treh letih dobili več, tako v realnem kot tudi v javnem sektorju. Seveda pa bi jim tudi jaz

privoščil še več, če bi država toliko imela. Vesel sem, gospod Jurša, da preklicujete tiste izjave, ki jih včasih dajete v naših pogovorih, da vas zanimajo samo upokojenci. Sem vesel, da v Desusu skrbite tudi za druge. Zdaj sem to slišal od vas in upam, da bo tako tudi v prihodnje, ne samo ko nastopamo javno.

Za odpravo anomalij pri plačah zaposlenih v javnem sektorju, ki so bile realizirane v letu 2017, so se plače povišale približno 62 tisoč zaposlenim, kar je vse skupaj 36 %, in sicer od 4 do 16 %. Sorazmerno največjega deleža povišanja plač so bili deležni v plačni skupini J. To so poklici spremljajočih dejavnosti: čistilke, strežnice, hišnik, administrator, laboratorijski, torej tisti dejansko, ki jim je nekako najtežje. Prav tako so se za isti odstotek povišale plače zaposlenim do 26 plačnega razreda v nosilni dejavnosti in poklicih, kot so medicinske sestre, pomočnice vzgojiteljic in tako naprej, pa tudi pooblaščenim uradnim osebam, kot so vojaki, policisti, gasilci, cariniki, finančni preiskovalci, pravosodni policisti in tako dalje. Finančni učinek povišanja plač tem skupinam je znašal 71,4 milijone evrov, kar je bilo več kot je bilo s sindikati dogovorjeno za odpravo vseh anomalij. V to maso ni bilo vključeno povišanje plač zdravnikov in direktorjev. Tako da je bilo to narejeno.

V času mandata te vlade so se varčevalni ukrepi skoraj v celoti sprostili. Plače v javnem sektorju že tretje leto zaporedoma rastejo hitreje kot v zasebnem sektorju, pri čemer je masa sredstev za plače v obdobju te vlade zrastle za več kot 10 %. Plače so se mnogim zaposlenim, tudi tistim, ki niso direktorji in zdravniki, povišale tudi za 16 ali celo 20 % za opravljanje istega dela. Trditev, da javni uslužbenci ne čutijo posledic visoke gospodarske rasti pri svojih plačah, ne drži in je neresnična. Kot rečeno pa upam, da jim bo mogoče dati še več in mi je zelo žal, zelo mi je žal, da sindikati niso sprejeli široko ponujene roke, da bi sprejeli dogovor, kajti bil je dogovor, ki je bil zelo zelo naproti tem našim ljudem iz javnega sektorja.

Kljub zadnjemu povišanju minimalne plače z 805 na približno 843 evrov se je zaradi odprave anomalij v letu 2017 število zaposlenih, ki prejemajo minimalno plačo, znižalo za več kot tisoč. Ti podatki in mnogi drugi so vam dosegljivi tudi na spletni strani Ministrstva za javno upravo. S sindikati smo se pogovarjali, dialog je bil vsa leta, vsako leto, ponovno potrpežljivo, vztrajno tudi v tem zadnjem obdobju. Pa vendar so bile njihove zahteve absolutno previsoke. Poglejte, zahteve sindikatov so bile ponekod tudi do 30 % višje plače. To je bilo enostavno za pet plačnih razredov. To je bilo previsoko. Naslednje leto prenehata veljati še zadnja dva ukrepa Zujfa, napredovanja in izplačevanja redne delovne uspešnosti. Tako bodo v letu 2019 javni uslužbenci napredovali celo dvakrat, nekateri celo trikrat. Oboje skupaj je vredno 170 milijonov. Zato smo rekli sindikatom, da ne

morejo imeti obojega, izpolnitev vseh stavkovnih zahtev, pa še sprostitev obeh varčevalnih ukrepov, saj bi to skupaj pomenilo milijardo 150 milijonov. Zato smo zahtevali neko razporeditev na daljši rok in nek razumen dogovor. Na popoldanskih pogajanjih tisti dan, ki je bil usoden, kot sedaj kaže, ne le da sindikati predvsem vzgoje in izobraževanja se niso zmenili za zahteve Vlade, da se v letu 2019 ne izplača teh 170 milijonov, postavljali so še nove zahteve po še višjih plačah. Daleč od tega, kar smo se skupaj s kolegom Židanom, Erjavcem skupaj s sindikati, pogovarjali in je kazalo na nek konstruktiven dogovor, čeprav do konca zmožnosti, ki jih Vlada še ima. In dejansko je padel dogovor v vodo. Vlada je celo v izhodišča zapisala, da se razlike do zdravnikov odpravijo in je te razlike tudi v celoti bila pripravljena odpraviti. To je bilo ponujeno, pa so kljub temu hoteli še več. Za osnovne in srednješolske učitelje so želeli po 20 % višje plače, kar pomeni, da bi bili plačani bolje kot zdravniki in bolje kot profesorji na univerzah. Zadeve so šle daleč in ni bilo možno takrat zapreti pogajanj, kljub temu da sem si želel, in verjamem, da bo treba takoj, ko se nova vlada formira, pristopiti k temu, da se z javnim sektorjem konstruktivno dogovori, da bomo te stvari uredili, kot je pošteno in prav. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Franc Jurša imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala.

Res je, da sem več ali manj dostikrat govoril v interesu upokojencev. To pa je logična zadeva, saj na primer delavci v gospodarstvu, v javnem sektorju imajo organizirane zastopnike, sindikate. Pri upokojencih je res tudi nevladna organizacija, ampak na nek način je ta stranka bila ustanovljena v preteklosti prav s ciljem, da zaščiti interese upokojencev, ki so več ali manj vsaki vladi na nek način trn v peti predvsem zaradi tega, ker se mora iz proračuna dejansko zagotavljati del sredstev za njihove pokojnine. Ampak ti delavci, ne pozabimo, so si pokojnine tudi zaslužili. Se spomnite reakcije na enem od koalicijskih sestankov, ko smo govorili o odpravi krivic za upokojence? Ne bom rekel, da ste se odzvali vi, ampak nekdo v tisti skupini se je močno vznemiril in razburil. Pa mislim, da si upokojenci te odprave krivic tudi zaslužijo. Ali se vam, spoštovani gospod predsednik, ne zdi, da bi lahko povlekli druge poteze, ki bi pri volivcih dvignile vaš načet ugled? Lahko bi k odstopu pozvali vse ministre, ki so vam zakuhali največ težav. Enega sem že maloprej omenil glede, področja gospodarstva, druga dva pa omenjam tokrat. Vi dobro veste, da smo mi ob interpelaciji tako ministrice za zdravje kot tudi ministra za infrastrukturo jasno postavili zahteve. Te zahteve niso bile uresničene oziroma niso bile realizirane. Vi ste prevzeli odgovornost za te ministre, da bi naredili svoje naloge v določenem

roku, ki smo jih postavili kot pogoj. / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predsednik Vlade Republike Slovenije, dr. Miro Cerar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani gospod Jurša, ne bom se spustil v to razpravo o ministrih, ker bi bila zelo zanimiva. Tudi verjamem, da veste, zakaj. Dejstvo je, da je vlada dobro delala kot celota. / smeh v dvorani/ Ne, pogledajte, res. Seveda v vsaki vladi so težave z ministri, s predsednikom vlade, z vsemi, ne nazadnje je to zakonitost življenja. Delaš trdo, imaš težave, se trudiš, narediš napake, popravljaš in tako dalje. Tudi ta koalicija jih je imela. Ampak nekaj pa moram reči. Res je, da ste vi eni tistih, ki močno goreče zagovarjate upokoјence. Ampak tudi SMC, pa tudi SD smo jih zagovarjali ves čas mandata. To si moramo priznati. Tako da tukaj smo bili vsi tudi njihovi zagovorniki, tako kot tudi drugih družbenih skupin, pa tudi vi ste si prizadevali za druge družbene skupine, ki so v stiski. Tako da je pomembno, da smo tukaj korektni. Poleg tega vemo, da nobena taka pozitivna odločitev tudi v korist upokoјencev ni mogla biti na Vladi nikoli sprejeta brez SMC, ki ima večino ministrov. Mi smo za upokoјence leta 2016 in 2017 spet usklajevali pokojnine, kar v prejšnjih letih ni bilo mogoče zaradi krize. Letos je poleg redne uskladitve dogovorjena tudi izredna uskladitev, ki pride v aprilu. To je odločitev koalicije ravno v korist upokoјencem, tudi SMC jo je močno podprla. Letni dodatek je bil leta 2017 ponovno izplačan vsem upokoјencem, leta 2018 bo izplačan v polni meri. Tisti upokoјenci, ki so celo delovno dobo delali, bodo dobili od zdaj naprej mesečno pokojnino v višini najmanj 500 evrov. Se pravi tudi za ta sloj ali kakorkoli rečem, ki še kako, imate prav, z minulim delom zasluži korektno, pošteno, pravično obravnavanje, skrbimo, pa tudi drugod. Na področju socialnih dodatkov smo mi spet uvedli leta 2018 otroški dodatek za družine v 7. in 8. dohodkovnem razredu. Kar 98 tisoč otrok spet prejema 10 % višje socialne dodatke. Torej ne samo pri plačah in tako naprej, napredovanjih, sproščanju Zujfa, odpravljanju Zujfa, tudi na področju pokojnin, na področju socialnega varstva je ta vlada naredila veliko. Mislim, da si moramo to korektno priznati, obravnavati v kontekstu tudi tistega, kjer nismo uspeli vsega postoriti. In to je ravno ta izziv, ki ga imamo v prihodnje, in verjamem, da smo pokazali, da nam je mar za te ljudi in da bomo zato tudi z javnim sektorjem nadaljevali, če bomo imeli mi možnost, pogajanja v konstruktivnem duhu, ampak tako, da bo javnofinančno vzdržno. Ne moremo pa z nekim ukrepom v hipu podreti vsega, za kar smo si nekaj let prizadevali, da ne bomo več v krizi, da bomo odporni na prihodnjo krizo, kot je bilo rečeno prej. Ta vlada se še kako trudi z upoštevanjem fiskalnega pravila in drugih

mehanizmov, da se pripravljamo na prihodnjo krizo, da zdaj, ko imamo nekaj več, privarčujemo, da delamo neke strukturne spremembe, da podpiramo zdrave dele družbe, da bomo bolj odporni naprej. Hvala za vprašanje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Franc Jurša, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor opravi razpravo o odgovoru.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Kar ste, spoštovani predsednik Vlade, govorili na koncu, se v celoti strinjam. Ne morem pa se strinjati s tem, da smo vsi vneti zagovorniki upokoјencev. Če bi vsi bili vneti zagovorniki upokoјencev, bi verjetno marsikaj še dodatno razrešili. Ampak pustimo to. Dovolj je vloženih zakonov, preko 50 različnih zakonov, ki so jih v veliki meri meri vložili poslanci SMC. Glede na to, da imamo ogromno še za opraviti, mandat pa imamo skrajšan, ne bom predlagal, da se ta zadeva obravnava na eni izmed naslednjih sej.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ja, samo besedo sem dal pa ravno zato in dobro veste, da ste zlorabili poslovnik zaradi tega, da ste lahko odgovorili še na tisto. Ne. Opomini nimajo več nobenega smisla. Samo da ugotovimo, bila je zloraba poslovnika. / oglašanje iz dvorane/ Ne, ne, ne ... Potem jih bom moral vsem začeti dajati.

Predsedniku Vlade se zahvaljujem za podane odgovore. Hvala.

V skladu z 247. členom Poslovnika Državnega zbora prehajamo na poslansko vprašanje, postavljeno na 35. seji Državnega zbora.

Minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič bo odgovoril na vprašanje dr. Vinka Gorenaka v zvezi s sodnim postopkom zoper nekdanjega ministra za pravosodje Aleša Zalarja in nekdanjega generalnega državnega tožilca Zvonka Fišerja.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa za besedo, spoštovani predsednik Državnega zbora.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mir v dvorani, lepo prosim!

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Dr. Gorenaka ni v dvorani. On me je zadnjič pogrešal, ker mene ni bilo. Jaz bi lagal, če bi rekel, da ga danes pogrešam. Kakorkoli že, njegovo vprašanje se nanaša na to, kaj bom storil kot minister za pravosodje, da bi bilo manj izogibanja sodnim postopkom in da bi bilo vročanje v sodni postopkih bolj učinkovito. Od takrat, ko je bilo to vprašanje postavljeno, se je ta konkreten sodni postopek zaključil. Tudi sicer ga ne bi komentiral. Vemo, da sem kot minister za

pravosodje po prvi odločitvi Upravnega sodišča skladno s svojimi zakonskimi pristojnostmi podal tudi zahtevo Državnotožilskemu svetu, da se okrog tega izreče in se je izrekel. Drugače pa zgolj na kratko. Ena od zadev, ki pomembno obremenjujejo sodne postopke v Republiki Sloveniji, je vsekakor neučinkovitost vročanja in pa izjemno izjemno radodarna ureditev glede možnosti izostankov in opravičevanja s sodnih obravnav. V predlogu ZKP-N, ki je propadel v Državnem zboru, seveda za to odgovornost nosi koalicija, vendar pa so bili zelo zelo pomembni akterji tudi v opoziciji, konkretno prav dr. Gorenak, ko smo želeli prvič v Sloveniji po nemškem vzoru urediti bistveno bolj učinkovito zagotavljanje udeležbe na sodnih obravnavah v kazenskih postopkih po nemškem vzoru, zmanjšanje zlorab zdravniških in drugih opravičil in pa tudi bistveno izboljšati vročanje, učinkovitost vročanja sodnih pisanj, da ta ne bi bila, kot se pogosto zgodi, posebej ko govorimo o posameznikih, odvisna od velikosti ali pa celo neobstoja poštnega nabiralnika.

V tem mandatu smo torej tudi s pomočjo dr. Gorenaka zamudili priložnost, ki je ne bi smeli, če bi nas učinkovitost odkrivanja pregona in sojenja zares skrbela. Pa nas ne, ker nam to omogoča vsakodnevno politizacijo. In ko je pač na tapeti dr. Fišer, se oglašja dr. Gorenak, ko je na tapeti kakšen drug, se oglašja pa kakšen drug. Meni je zato žal, zakonski predlog je bil pripravljen, Vlada ga je sprejela, v Državnem zboru pa ni bil sprejet. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V skladu z 247. členom Poslovnika Državnega zbora prehajamo še na poslanska vprašanja, postavljena na 38. seji Državnega zbora.

Ministrica za izobraževanje, znanost in šport, dr. Maja Makovec Brenčič bo odgovorila na vprašanje Luke Mesca v zvezi z neurejenim stanjem na področju pripravništev in zaposlovanja v vzgoji in izobraževanju.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, cenjene poslanke in poslanci, dragi kolegi in kolegice!

Naj podam nekaj odgovor na zastavljeno vprašanje glede načina zaposlovanja, vrst zaposlitev in tudi izvajanja pripravništev oziroma ravno tako tudi možnosti dostopa do strokovnega izpita, na kar so se tudi nanašala vprašanja gospoda poslanca Mesca.

V letih 2016/17 in 2017/18 smo v sistemizirani obliki, torej v skladu z integralnimi viri in naraščanjem števila otrok v šolah zaposlili, govorim o šolskih letih, v letu 2016/17 448 učiteljev in v letu 2017/18 514 učiteljev. To je vse v skladu z normativi in standardi, predvsem pa s tem, da smo v obdobju do leta 2019, lahko smo veseli, v velikem porastu otrok in s tem skoraj 20 tisoč nove generacije. To je za vse nas zelo vesel podatek, hkrati pa tudi izjemna skrb, da se v šolah tudi ustrezno zaposlujejo kadri. Hkrati smo povečali zaposlitve tudi na glasbenih

šolah, še posebej pa tudi na zavodih, in sicer so to predvsem vzgojni zavodi in zavodi, ki skrbijo za otroke s posebnimi potrebami, to je nekaj več kot 120 zaposlenih učiteljev oziroma tudi ostalih zaposlenih, ki skrbijo za to, da vzgojno-izobraževalni postopek in vse, kar je s tem povezano, vsakodnevno kakovostno teče. Torej to so integralna sredstva v skladu z normativi in standardi in sistemizacijo delovnih mest, lahko bi rekla, da bi bilo lahko zaposlitev še več, vendar smo skušali razumno s šolami in okoliši reševati dano situacijo glede na zelo različno stopnjo porasta otrok v posameznih generacijah v različnih urbanih ali ruralnih okoljih. Po Sloveniji se zelo različno koncentrija število porasta otrok in zato so nekatere šole pod izjemnim pritiskom, druge malo manj.

Glede zaposlitve mladih učiteljev oziroma tistih, ki že izpolnijo pogoje za to zaposlitev in glede zaposlitve pomočnikov vzgojiteljev, navedli ste namreč, da noben razpis ne vključuje zaposlitve pomočnikov vzgojiteljev. To ne drži, v letih 2017 in 2018 smo že zaposlili 157 pomočnikov vzgojiteljev oziroma pomočnic vzgojiteljic, in sicer v skladu z evropskimi viri. Gre pa za vire, ki se nanašajo tudi na kriterij starosti, to je do 29. leta, kar tudi sprašujete, to ni slovenski kriterij, to je vsesplošni evropski kriterij glede zaposlovanja in pospeševanja zaposlitve mladih. Prav tako smo v okviru tega projekta Prva zaposlitev skupaj v zadnjih dveh letih zaposlili 352 učiteljev, hkrati pa tudi že razpisali nov razpis, ki ravno poteka, to je za dodatnih 114 zaposlitev, in ravno tako dodatnih 79 zaposlitev pomočnic vzgojiteljic oziroma pomočnikov vzgojiteljic, tako smo samo v zadnjih dveh letih že sklenili skorajda 400 pogodb o zaposlitvi, ki šolam močno prinašajo prav tudi v kombinaciji različnih del in nalog oziroma področij, ki so se izpostavila po noveli Zakona o osnovni šoli in zavezah že iz leta 2013, to je razširjeni program, to je dodaten jezik in tudi ustreznost izvedbe podaljšanega bivanja, kjer povpraševanja in potrebe vse bolj naraščajo.

Glede strokovnega izpita, kot veste, smo tudi na nek način olajšali oziroma razčlenili pogoje za pridobitev možnosti pristopa do strokovnega izpita, kajti upošteva se sedaj tudi v obsegu 80 ur oziroma 55 ur za strokovne delavce tako imenovana neposredna, kakršnakoli neposredna aktivnost že v prejšnjem času, torej bodisi tekom študija, bodisi tekom drugih aktivnosti, ki jih posameznik izvaja z namenom vzgoje in izobraževanja. Seveda mora biti ta aktivnost tudi ustrezno ovrednotena, na ta način je tudi lažji prehod do strokovnega izpita in s tem tudi hitrejše pridobivanje vseh potrebnih vstopnih pogojev. Samo na hitro, tisto, kar je pri tem pomembno, je, da omogočamo mladim čim večji dostop, zato tudi reševanje skozi evropske vire, a hkrati tudi reševanje, kolikor je le možno, tudi skozi integralne vire.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Luka Mesec, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in lep pozdrav tudi vam gospa ministrica.

V bistvu imam dve podvprašanji. Glede razdeljevanja sredstev, glede na pokrajine, teritorij, pravite, da jih razdeljujete različno glede na različno koncentracijo priliva učencev v osnovne šole. Tukaj imam v bistvu s tem povezano podvprašanje.

V zadnjem razpisu Prva zaposlitev na področju vzgoje in izobraževanja 2018 je bilo samo 22,8 % sredstev namenjenih za vzhodno kohezijsko regijo, vse ostalo pa za zahodno.

Ali je to zaradi tega dejavnika ali je kaj drugega na delu?

To je prvo vprašanje.

Drugo pa, kar se tiče zaposlovanja mladih učiteljev, me zanima:

Kako boste pomagali tistim, ki so prešli starostno omejitev, ki, kot pravite, jo predpostavlja Evropska unija, torej 29 let?

Kaj z ljudmi, ki so ustrezno izobraženi, ampak so stari preko 29 let in zato ne ustrezajo več pogojem tega razpisa, kako naj pridobijo zaposlitev?

Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ: Najlepša hvala, predsedujoči.

V celotnem obdobju financiranja iz evropskih virov moramo doseči razmerje med vzhodno in zahodno regijo in tako se tudi postopoma približujemo razmerju 45 : 55. Potrebe so bile v vzhodni in zahodni regiji na začetku različno izkazane, vendar se sedaj že zelo izenačujejo, ker ta razpis poteka vsako leto. Tudi številke, ki sem vam jih povedala, so že rezultat nadaljevanja tega projekta in vsakoletnega zaposlovanja. Tako da se razmerja tudi razlikujejo po letih, ker so tudi potrebe različne v posameznem aktualnem obdobju glede na prirast otrok, česar smo, kar sem rekla, vsi zelo veseli.

Kar se tiče drugega vprašanja, starejših od 29 let. Imamo tudi druge projekte, ki pa ne omejujejo starostno, kot je Popestrimo šolo in tudi kar se tiče sistemizacije, v skladu z normativnimi standardi zaposlitve potekajo ne glede na starost posameznika, ki se prijavlja na to delovno mesto. Naj povem, da smo mi tudi že na Vlado pred časom dali ureditev novelacije na področju ZOFVI na temo razporejanja 20, 30, 40 %, ker se lahko tudi kombinira delo posameznika učitelja znotraj šol. Predlagali smo podaljšanje še tistega 20-odstotnega dela prav zato, da bo tudi dostopnost lažja tudi do

zaposlitev bodisi skozi projekte bodisi skozi integralne vire. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za javno upravo gospod Boris Koprivnikar bo odgovoril na vprašanje gospe Vesne Vervege v zvezi s širokopasovno infrastrukturo na območju pomurske, podravske in koroške statistične regije.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, predsednik. Hvala, spoštovana poslanka za to vprašanje.

Z vzpostavitvijo širokopasovne infrastrukture želimo predvsem pospešiti gospodarsko rast in razvoj celotne družbe. Sami veste, da vedno dajemo temu izjemno velik poudarek, ker menimo, da so odprti podatki in dostopne komunikacije osnova za razvoj vseh področij, seveda tudi tega, o katerem govorimo. Zato je ena od nacionalnih investicijskih prioritet razvojnega obdobja do leta 2020 usmerjena prav v to. Zagotovljena sredstva pa so iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja, ki jih kombiniramo v pokrivanju. Z zagotovljenimi sredstvi bo sofinancirana gradnja širokopasovne infrastrukture na tako imenovanih belih lisah na celotnem področju Republike Slovenije, tudi gospodinjstev v pomurski, podravske in koroške statistični regiji. Pri tem pa smo naredili tako imenovani test tržnega interesa, da dejansko ta sredstva namenjamo za sofinanciranje samo tam, kjer je res nujno potrebno.

Vse aktivnosti potekajo usklajeno z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in prav tukaj prihaja do manjšega časovnega zamika glede na to, da so spreminjali Program razvoja podeželja 2014–2020, ampak kljub temu so sredstva zagotovljena, bodo investirana za ta konkreten namen in ni nobenega dvoma za izvedbo celotnega projekta. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za javno upravo, gospod Boris Koprivnikar bo odgovoril še na vprašanje gospoda Simona Zajca v zvezi z zahtevami in razlogi v postopku pridobivanja dovoljenja za začasno prebivanje v Republiki Sloveniji za tujce.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, predsednik, tudi za to možnost.

Naj samo pojasnim, da so upravne enote samostojni organ državne uprave. Upravne enote izvajajo celo vrsto upravnih nalog, ki jih nalagajo njim neposredno za to pristojna ministrstva, in to za notranje zadeve, delo, okolje in prostor, kmetijstvo, infrastrukturo in tako naprej.

Pristojno ministrstvo za posamezno področje, ki ga upravna enota izvaja, v celoti določi formalni okvir, naloži naloge in tudi nadzira, spremlja delo upravnih enot.

V tem primeru, za katerega sprašujete, je Ministrstvo za notranje zadeve po sistemski zakonodaji odgovorno za pripravo predpisov, organ strokovnega nadzora, Ministrstvo za notranje zadeve upravnim enotam tudi daje direktna navodila in je nenazdanje tudi pritožbeni drugostopenjski organ.

Postopek pridobitve dovoljenja za prebivanje v Republiki Sloveniji je opredeljen v Zakonu o tujcih in v Pravilniku o načinu izdaje dovoljenja za prebivanje. Za oba, zakonski in podzakonski akt je pristojno Ministrstvo za notranje zadeve. Tako da o vsebini samega postopka in izdajanja dovoljenj si kot minister za javno upravo ne upam soditi, sem pa dolžan zagotavljati v okviru upravnih enot izvajanje postopkov tako, kot so predpisani.

Žal ne morem pojasniti bolj natančno, lahko bi morda kolegica, če bi nanjo naslovili vprašanje, zakaj konkretno je tak postopek. Izvajajo pa upravne enote postopke, tako kot so predpisani s področnimi predpisi. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končno bo minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič odgovoril na vprašanje Luke Mesca v zvezi z izvajanjem prenosa pristojnosti s centrov za socialno delo na sodišča.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa.

Ker je večino časa in odgovora porabila zadnjič že kolegica Anja Kopač, bom zelo kratek.

Prenos pristojnosti s centrov za socialno delo na sodišča v povezavi z novim Družinskim zakonikom vsekakor predstavlja enega največjih izzivov pa tudi odgovornosti za sodstvo v naslednjih dveh letih.

V vašem vprašanju ste na nek način podvomili, ali ta implementacija in priprave tečejo dobro. Mogoče ne tečejo povsem optimalno v vseh segmentih, vendar tečejo s polno paro in verjamem, da v velik delu dobro.

Zakon o nepravdnem postopku bo šel v javno obravnavo zdaj v kratkem, ne bomo ga ustavili zaradi tega, ker je vlada odstopila. Redno se sestaja posebna implementacijska skupina. V Centru za izobraževanje v pravosodju smo temu posvetili v letih 2018 in 2019 eno od prioritet, vrsto izobraževanj ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Saj bo še čas, bo še enkrat vprašal.

Poslanec Luka Mesec, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala.

Očitno rabimo več časa, da lahko stvar razčistimo. Vam bom pa kar vnaprej izpostavil točke, ki me najbolj zanimajo.

Prvič, zanima me:

Kaj točno dela implementacijska skupina?

Obstajala naj bi že eno leto, čez eno leto mora biti zakon implementiran, se pravi

aprila 2019, ampak, vsaj tak je feedback sodišč, narejenega ni bilo še nič oziroma sodniki niso dobili občutka, da se karkoli pripravlja.

Drugič, sodišča zanima:

Ali boste poskrbeli za dodaten kader?

Sodniki so, kot veste, že zdaj preobremenjeni, sodni zaostanki so veliki, kako boste poskrbeli, da bodo kadrovske kos novim nalogam? Z gorenjskega okrožnega sodišča prihajajo informacije, da naj bi samo nanje padlo tisoč 500 novih zadev na Gorenjskem, kar je bistveno več od vaših predvidevanj, da naj bi ji bilo 600 za celotno državo.

In zadnjič:

Kako boste poskrbeli za dodatne klinične psihologe?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za pravosodje mag. Goran Klemenčič, imate, mislim, da spet zelo malo časa za odgovore, ampak dajte poskusiti.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Zelo na hitro.

To, da implementacijska skupina ne dela nič, ne more držati, ker vem, kaj dela, ker dobivam njihova poročila. Ali je to vse preneseno do zadnjega sodnika, tega pa ne vem.

Ali bomo poskrbeli za dodatni kader na sodišču? Jaz vsekakor ne kot odhajajoči minister za pravosodje. Če me bo pa novi vprašal, ali bi rabili nove sodnike, bi jim pa tudi rekel, da ne. Slovenija je druga država v Evropi po tem, kakšno je število sodnikov na prebivalca. Tukaj bo treba sodišča razbremeniti nekaterih drugih pristojnosti, mi smo to poskušali v zvezi z zakonom o notariatu, vendar do tega ni prišlo.

Kakorkoli, zavedamo se, da je zadeva resna, zavedajo se tega tudi na Vrhovnem sodišču in se na tem dela.

Pod črto pa, če sodstvo misli, da bo to rešilo s tem, da bodo zaposlili novih 100 sodnikov v državi, ki ima že zdaj največ sodnikov v Republiki Sloveniji, pa upam, da tudi novi minister ali ministrica za pravosodje na to ne bo pristala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Škoda, da tega dela ne bo v magnetogramu.

Poslanec Luka Mesec, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor opravi razpravo o odgovoru.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo.

Jaz predlagam, da o prenosu pristojnosti s centrov za socialno delo na sodišča opravimo razpravo v Državnem zboru. Skrbi me, kaj bo ta zakon povzročil na sodiščih. Obe ministrstvi, ki sta ga pripravljali, Ministrstvo za pravosodje in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, sta predvidevali, da naj bi s tega naslova, se pravi prenosa pristojnosti s centrov za socialno delo na sodišča padlo dodatnih 600 zadev na leto. Podatki, feedback s terena je bistveno drugačen.. Samo na

kranjskem okrožnem sodišču naj bi prišlo dodatnih tisoč 500 primerov, s tem da imamo že zdaj hude zaostanke v sodstvu. Z ministrom, ko sva si izmenjala mnenja, sem dobil občutek, da dodatnih zaposlitev ne bo, in vprašanje je, če sodišča imajo kapacitete za to, da v enem letu te pristojnosti prevzamejo nase. Glede na to, da si neke krize ali pa poglobitve krize sodnega sistema pri nas ne moremo privoščiti, predlagam, da opravimo v Državnem zboru, dokler je še čas, razpravo o tem, ali je ta prenos pristojnosti dobro načrtan, ali je smisel in na kakšen način in v kakšnih časovnih okvirjih, konec koncev ga sploh lahko izpeljemo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Luka Mesec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil 20. marca 2018 v okviru glasovanja.

Prehajamo na vprašanja poslank in poslancev v prvem krogu. Poslanec mag. Branko Grims, imate besedo, da zastavite vprašanje ministrici za notranje zadeve, mag. Vesni Györköš Žnidar.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Večina žrtev ilegalnega migrantskega toka je bila ženskega spola. Spomnite se samo taharrush gamea sramotno v Kölnu za predlansko novo leto. In resnica je ženskega spola. V tem času je v tej zgodbi zelo grdo nastradala tudi resnica. Zaradi tega je izjemno pomembno, da se o razmerah, v katerih živimo, dejansko seznanimo s stvarmi takimi, kot so, brez neke politične korektnosti, beri: levičarske cenzure, ampak s stvarmi, s problemi v pravi dimenziji, tako da se nanje potem tudi poiščemo pravi odgovori.

Razmere na mednarodnem področju so se namreč zelo spremenile. Jutri, ko se bo Državni zbor seznanil z odstopom Cerarjeve vlade, bo to zgodovinski trenutek, gospe in gospodje. To bo zadnja leva vlada, ki bo tudi uradno padla na tem delu sveta. Povsod okoli nas je že vse desno. Kaj to pomeni za temo, o kateri govorim? Avstrija napoveduje, da bo deportirala nekaj 10 tisoč ilegalnih migrantov, Italija napoveduje izgon celo 600 tisoč ilegalnih migrantov. In lahko verjamete, da zlasti na italijanski strani, kjer je reda manj, ne bodo čakali, pljusknili bodo tam, kjer bodo meje odprte. Ob tem se je treba zavedati, da tudi z juga prihaja spet čedalje več migrantov. Uraden podatek je, da se je za 3,73-krat povečala, v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta, v tem času količina migrantov, ki jih prestreže naša policija ob poskusih ilegalnega prehoda meje. Ob tem opozarjam, da je bila ta zima, in je še vedno, zelo dolga in zelo huda, kar kaže na to, da se bo ta tok še bistveno okrepil. To tudi potrjujejo podatki hrvaških služb. Vse to pomeni, da je še kako važno, kako so ljudje seznanjeni z problemi. V zadnjem obdobju smo imeli cel kup primerov, ko so recimo vlomili ilegalni migranti v

hišo ob hrvaški meji, ko so sredi Ljubljane vlamljali v avtomobile, ko so jih lovili policisti in se je eden od njih celo policistom uprl s silo, pa še cel kup. Da ne govorim o poskusu umora in vsega ostalega, kar je že bilo. V zavesti ljudi je tega bore malo tudi zaradi obveščanja o tem vprašanju.

Zaradi tega sprašujem ministrico:

Katere smernice, pravne akte, kakšne podlage torej uporablja policija, ko obvešča javnost o kaznivih dejanjih in o težjih prekrških zlasti s področja javnega reda in miru, ki jih naredijo tujci, zlasti ilegalni migranti ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za notranje zadeve mag. Vesna Györköš Žnidar, imate besedo za odgovor.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Najlepša hvala za besedo, gospod predsednik.

Uvodoma lahko povem, da posebnih smernic oziroma navodil, ki bi šli v smeri cenzure, o kateri ste nekako govorili v svojem izvajanju, ni. Mi odgovorimo na vsa vprašanja oziroma odgovorimo na vprašanja oziroma odgovorimo na vprašanja vseh medijev, ki na nas naslovijo to problematiko. Tako da ni nobenih pisnih ali ustnih navodil policijskim enotam, da bi naj omejevali oziroma da naj ne posredujejo informacije o kaznivih dejanjih oziroma prekrških migrantov. Dejansko je zakonska naloga policije, torej v skladu z zakonom o organiziranosti in delu v policiji, da o zadevah s svojega delovnega področja obvešča javnost, če seveda s tem ne škodi opravljanju policijskih nalog ali upravičenim koristim drugih. S tem se dejansko kaže, da se tudi policija zaveda javnosti svojega dela in odprtosti organizacije, ker ima tudi zavezano odgovornost, da doseže čim večjo obveščenost javnosti s podatki in obvestili o opravljanju nalog policije. In nazadnje ena od nalog Generalne policijske uprave v skladu z zakonom je tudi skrb za informiranje državnih organov in javnosti o delu policije, o aktualnih varnostnih razmerah in pa tudi o varnostnih razmerah na sploh. Seveda tukaj upoštevati ustavno določila, vemo, kaj ustava določa, tudi domneva nedolžnosti in vsa druga določila, ki tukaj pridejo v poštev, in pa varstvo osebnih podatkov, kazenski zakonik, zakon o kazenskem postopku in tudi vsa druga določila.

Tako da javnost vseskozi obveščamo o varnostni situaciji. Spomnimo se, tudi v času največjega migracijskega pritiska smo redno tudi na tiskovnih konferencah javnost obveščali, ker nenazadnje naloga Ministrstva za notranje zadeve in policije je zagotavljanje varnosti. In takrat je tudi bilo zelo jasno sporočilo, da kljub temu da je čez našo državo šlo skoraj pol milijona ljudi, varnostna slika v bistvu ni bila okrnjena oziroma je policija uspela poskrbeti za to, da ne pride do poslabšanja varnostne slike. In tudi varnostna slika danes ni okrnjena. Lahko

pa povem, da policija v skladu z zakonom, ki ureja prekrške v skladu z zakonom o kazenskem postopku obravnava vse primere kršitve zakonodaje, in to bo tudi v bodoče. Lahko pa povem, da se v statističnih evidencah pa posebej ne beležijo podatki o prekrških in kaznivih dejanjih, ki bi jih naj storili migranti, ampak se podatki beležijo na podlagi državljanstva.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec mag. Branko Grims, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Poglejte, bilo je kar nekaj primerov, ko smo pravzaprav po igri naključij izvedeli iz medijev, recimo, kaj jaz vem, da je bil tam pravi lov, in to ne edini, na ilegalne migrante, ki so se švercali oziroma so jih švercali z uporabo prevoznih sredstev. Eden od takih najbolj divjih lovov je bil en večer tudi tukaj v Ljubljani. Pri vseh teh informacijah je ključno, da se iz njih vidi, kdo je v resnici kdo. Da se potem razume, kaj se dogaja, kdo nekaj naredi. Vsak naj pač odgovarja za svoja dejanja. Da se ne dogaja, recimo, kot je bilo v primeru umora tistega nesrečnega policista ob južni meji, kjer tisti ni bil nek ilegalni migrant, bil je pa migrant s področja radikalnega islama, ki je nekaj let nazaj prišel v Nemčijo, naredil je umor, potem je tudi sam pač končal, ampak še danes, kolikor vem, uradno ni bilo sporočeno, kako mu je bilo ime in priimek. Medtem ko v primerljivih primerih, ko gre pa za vpletenost ljudi iz Slovenije, za slovenske državljane, se pa iznenada v vseh medijih pojavi ime in priimek kdo je kaj naredil. Tu se postavi vprašanje teh enakih meril. In ne sprašujem brez osnove, kajti vsi dobro vemo, da je žal celo Evropska komisija oziroma ena od njenih komisij izdelala neke smernice, po katerih naj se ne bi povedalo, kdo je pravzaprav kaj storil. Tako da potem ljudje živijo v neki lažni predstavi, ko se jim pove en del, tisto bistveno pa ne, in imajo potem napačen vtis, kdo je zakaj odgovoren. Zaradi tega je to vprašanje tudi utemeljeno.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za notranje zadeve, mag. Vesna Györköš Žnidar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala lepa.

Naj še enkrat poudarim, kar se tiče delokroga našega ministrstva oziroma policije. Na vsa vprašanja, ki jih dobimo, odgovarjamo. Vsi mediji, ki se na nas obrnejo, dobijo odgovore tudi v skladu z Zakonom o medijih. To je nenazadnje tudi naša dolžnost in ni popolnoma nobenega razloga, da temu ne bi bilo tako. Seveda se upoštevajo, kot sem rekla, ustavna določila, upošteva se Zakon o medijih, Zakon o varstvu osebnih podatkov, ZKP, KZ in pa tudi drugi predpisi, ki urejajo to področje. Ko policija posreduje informacije, je dolžna varovati osebne podatke vseh vpletenih v dogodek, ki ga policija

obravna. Pri navajanju storilcev prekrškov ali osumljencev kaznivih dejanj se dajejo v javnost čim splošnejši podatki, na primer starost, kraj bivanja ali pa državljanstvo, saj je dejansko dolžnost policije skrbno varovati osebne podatke tudi oškodovancev, žrtev, prijaviteljev kaznivih dejanj ali prekrškov in da se s tem onemogoča njihova identifikacija. Seveda pa po drugi strani, ko pogledamo, kaj je končni rezultat, kaj je končni izdelek, ki pa pride v medije, tu se pa strinjam, da včasih potem tudi prihaja do razkritja imen osebnih podatkov, na kar pa mi žal nimamo vpliva.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Miha Kordiš, imate besedo, da zastavite vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Moje vprašanje se nanaša na dve svetovalni podjetji, s katerima je Ministrstvo za delo sklepalo pogodbe za neke usluge, ki po našem prepričanju niso niti potrebne, niti ne bi smele biti potrebne. Se pravi, za dejavnosti, ki sodijo v redni delokrog ministrstva oziroma Vlade kot celote.

Prvi primer je sodelovanje ministrstva s podjetjem A. T. Kearney Svetovanje, d. o. o., za izvedbo storitev projektnega vodenja in komunikacijske strategije pri projektu prestrukturiranja centrov za socialno delo v vrednosti dobrih 350 tisoč evrov. Ministrstvo za delo je za pomoč pri izvedbi reorganizacije centrov za socialno delo zunanjemu izvajalcu namenilo visok znesek 350 tisoč evrov.

Zanima me:

Kako je možno, da neko ministrstvo, ki ga že več let zaporedoma obvladujejo Socialni demokrati, nima primerne kadra za tako osnovno operacijo, kot je reorganizacija centrov za socialno delo?

Kako je možno, da neko svetovalno podjetje z 10, 20 zaposlenimi tak kader očitno ima, čeprav ga Ministrstvo za delo s svojimi 300 zaposlenimi nima in te reorganizacije ni možno izpeljati? Zakaj potem sploh imamo ministrstvo?

Prosil bi, da mi natančno razložite:

Katerih nalog v zvezi s to reorganizacijo ministrstvo ni sposobno izpeljati samo in zakaj?

Katere naloge ste zaradi vaše lastne nesposobnosti zaupali zunanjemu izvajalcu in kaj točno je oziroma bo ta zunanji izvajalec za 340 tisoč evrov napravil namesto ministrstva?

Drug primer je pogodba, ki jo je Ministrstvo za delo sklenilo z Grant Thornton Advisory, d. o. o., za pripravo formule za izračun minimalne plače. Za 60 strani dokumenta, se pravi neka slaba diplomatska naloga, ste plačali 23 tisoč evrov. Za ta denar se zaposli svetovalca za eno leto na 36. plačnem razredu z dobrih tisoč 700 evrov mesečne bruto plače.

Prosil bi gospo ministrico, da mi pojasni dvojce:

Kaj je v tem dokumentu takšnega, kar ministrstvo ni sposobno samo pripraviti – konec koncev ali ni kadra na ministrstvu natančno za to, da bodo računali, kakšna bi lahko bila minimalna plača?

In še:

Kaj smo za teh 23 tisoč evrov dobili?

Ker predlagane formule o določitvi nove minimalne plače niste nikjer objavili, niti navsezadnje je niste sami predlagali, ali lahko potem vsaj nas poslance seznanim, kakšna formula je bila predlagana. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za delo, družino, socialne zadeve, enake možnosti, dr. Anja Kopač Mrak, imate besedo za odgovor.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, spoštovani predsednik za besedo. Hvala za vprašanje.

Odbor Državnega zbora Republike Slovenije za delo, družino, socialne zadeve, invalide je na seji dne 27. 6. 2017 ob obravnavi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o minimalni plači, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje predložila skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Luko Mescem, sprejel sklep, s katerim Vladi Republike Slovenije predlaga, da do 30. 9. 2017 v dialogu s socialnimi partnerji pripravi predlog formule za izračun minimalne plače, s katero bi zagotovili, da so pri določanju zneska minimalne plače upoštevani minimalni življenjski stroški ter relevantni kazalniki trga dela z namenom prispevati k ustrezni višini minimalne plače in večji predvidljivosti pri vsakoletnem usklajevanju minimalne plače. Pri tem je izhodišče, da neto znesek minimalne plače ne more biti nižji od višini življenjskih stroškov, povečanih za letno rast življenjskih stroškov, kot se ugotavljajo v povezavi z 8. členom Zakona o socialnovarstvenih prejemkih.

Za namen realizacije sklepa odbora je ministrstvo izvedlo javno naročilo, v okviru katerega je bila izvedena analiza, katere namen je, prvič, pripraviti predlog načinov upoštevanja posameznih ekonomskih kazalnikov, gospodarska rast, zaposlenost, produktivnost in drugih, in socialnih kazalnikov, minimalni dohodek pri določanju oziroma usklajevanju višine minimalne plače v relevantnih državah članicah EU, kjer je minimalna plača zakonsko določena.

Drugič. Pripraviti predlog kazalnikov iz 3. člena Zakona o minimalni plači, ki bo v 5. členu Zakona o minimalni plači upoštevan pri določitvi oziroma usklajevanju vsakokratne višine minimalne plače in opredeliti morebitno potrebo po dodatnih spremenjenih kazalnikih.

Tretjič. Pripraviti predlog načina, formulo upoštevanja kazalnikov deleža oziroma vpliva posameznih ekonomskih in socialnih

kazalnikov na določitev usklajevanja minimalne plače.

Četrtič. Pri pripravi zgoraj navedenih predlogov zagotoviti upoštevanje kazalnikov skozi srednjeročno obdobje z namenom preprečitve nehotenih nihanj.

Petič. Pri pripravi zgoraj navedenih predlogov upoštevati, da neto znesek minimalne plače ne more biti nižji od višine minimalnih življenjskih stroškov, povečanih za letno rast življenjskih stroškov, kot se ugotavljajo v povezavi z 8. členom Zakona o socialnovarstvenih prejemkih.

Analiza s predlogi formule je bila z izbranim subjektom v okviru javnega naročila izdelana 27. 11. 2017 in je objavljena na naši spletni strani, kjer imate tudi vse rezultate.

Kar se tiče reorganizacije. Gre verjetno za največji projekt ministrstva v številnih letih. Prvič smo pristopili k reorganizaciji mreže obstoječih centrov za socialno delo. Hkrati pa ni samo to, da je sprememba organizacijske strukture, ampak izvajamo poleg še informatizacijo oziroma avtomatizacijo vseh letnih odločb s tako imenovano uvedbo avtomatskega informativnega izračuna in vpeljujemo prvič v sistem programe opolnomočenja, to je socialne aktivacije, torej gre za tri medsebojno povezane projekte, za katere smo se odločili, da dobimo pomoč, da nam zunaj pomagajo, predvsem projektno vodenje. Vse je dosegljivo. Ni pa bilo izplačano 350 tisoč evrov, ampak je bilo v letu 2017 izplačano 181 tisoč 249,65 evrov. Ko je nekdo izbran, se vsi računi in vse preveri glede na to in potem na podlagi teh izdanih računov se potem izvede izplačilo. To je to.

Mislím, da je bilo že velikokrat povedano javno, da se je veliko o tem pisalo, tako da to so dejstva, nimamo nič za skrivati. Jaz sem vesela te pomoči. Če pa želite, zakaj, pa da morda malce o zavajanju, res je, da ima ministrstvo 300 ljudi. Samo, poslanec Kordiš, vi dobro veste, da jih je 200 na Ministrstvu za delo, ostali so na inšpektoratu. Vi točno veste, kakšno je stanje, kako lahko izpeljemo glede kadrovskega načrta, veste, kakšne kvote kadrovskega načrta imamo in žal ni tako preprosto, da bi lahko denar dali za zaposlenega. Če bi bilo to možno, bi jaz to z veseljem naredila, vendar smo s kadrovskim načrtom, ki ga sprejema Vlada Republike Slovenije, omejeni. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Miha Kordiš, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Dejansko ministrica razen floskule ni ponudila odgovora na moje vprašanje. Moje temeljno vprašanje se glasi, kako lahko Ministrstvo za delo, ki ga kontinuirano obvladujejo Socialni demokrati že vrsto let, s

trimestno število zaposlenih ne zmore samo izpeljati tako bazične operacije, kot je reorganizacija centrov za socialno delo. To je gola operativna nesposobnost. Še toliko bolj podčrtana, če poslušamo odgovor gospe ministrice. Podobna, nemara še hujša zgodba primerjalno je predlog formule za izračun minimalne plače, kjer se je podpisala svetovalna pogodba z zunanjim izvajalcem, težka 23 tisoč evrov in še nekaj več za teh 60 strani dokumenta, ki je v resnici neuporaben, ki je krajši od povprečne diplome. To je 400 evrov na stran neuporabnega dokumenta. Pri tem da bi se lahko Ministrstvo za delo mirno obrnilo za pomoč recimo na Ministrstvo za finance, ki imajo tak dokument narejen v dveh dneh, lahko bi se obrnilo na Urad za makroekonomske analize in razvoj in tako naprej in tako naprej. Pa tega ni storilo. Na Ministrstvu za delo sami niso bili zmožni pogledati v formulo za račun minimalne plače in pripraviti alternative, kljub svojemu velikemu številu zaposlenih, kljub temu da se s tem v osnovi ukvarjajo, niso se obrnili na druge javne inštitucije, čeprav so zmožne pomagati. Ne, šli so iskat zunanjega izvajalca. In verjetno ministrica ve, da podjetje, ki so mu naročili izdelavo predloga formule, je to nalogo naprej outsourcevalo podjetju Incertus, d. o. o., v lasti ekonomista, rednega profesorja na ljubljanski Ekonomski fakulteti gospoda Aleša Ahčana. Torej ta predlog je pripravil on.

Kako, gospa ministrica, ocenjujete gradivo, ki ste ga prejeli?

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Ministrica za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, dr. Anja Kopač Mrak, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Bom zelo kratka.

Zelo me čudi, da poslanec tako zelo žaljivo naslavlja javne uslužbenke, zaposlene na Ministrstvu za delo. Če že žalite mene in stranko, kateri pripadam, je razumljivo, vendar v današnjem izvajanju žalite uslužbenke, da niso sposobni tega narediti, navadne reorganizacije izpeljati. Tako da to me iz vaših ust zelo preseneča. Drugega komentarja na to temo pa nimam več.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Miha Kordiš, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor opravi razpravo o odgovoru.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala.

Zgodba je naslednja. Imamo Ministrstvo za delo, na katerem je zaposlenih 300 ljudi. Ti ljudje se ukvarjajo s stvarmi, kakor so centri za socialno delo, s socialnim dialogom in tako naprej. V sklopu svojega rednega delokroga so več kot zmožni pripraviti alternative, kako se bo izračunavala, pa dvigovala, če želite, minimalna plača v slovenski družbi. Zmožni so izpeljati tudi reorganizacijo

centrov za socialno delo, zlasti če je to zastavonošni projekt celega ministrstva in ministrovanja Anje Kopač Mrak. Pa vendarle se to ni zgodilo. Ministrstvo je te naloge s svetovalnimi pogodbami outsourcevalo na zunanje izvajalce. Prva pogodba je bila podpisana v okvirni vrednosti 340 tisoč evrov, druga pogodba za ta dokument o minimalni plači za slabo diplomsko nalogo pa v višini 23 tisoč evrov, to je več kot 400 evrov na stran. Pa bi bila to slaba diplomatska naloga.

Vse to me napeljuje k sklepu, da gospa Anja Kopač Mrak ne da ni zmožna organizirati ministrstva, da opravi te osnovne funkcije in izpelje te projekte znotraj sebe, ampak ni pripravljena tega narediti. Zakaj, s kakšnim namenom se podpisujejo precenjene svetovalne pogodbe v naši družbi, v naši politiki, verjetno vsi vemo, ne rabim tukaj posebej izpostavljati. Pa nemara bi bilo s tem motivom vredno iti pregledat delovanje Ministrstva za delo. Medtem ko je očitno v slovenskem proračunu težko najti denar za dvig denarne socialne pomoči, da se pomaga revežem, tistim, ki ne morejo sami sebi pomagati, se pa očitno lahko z lahkoto najde stotine tisoče evrov za prijateljska podizvajalska podjetja.

In to mislim, da je vredno, več kot vredno razprave v tem državnem zboru, ker priča o nesposobnosti, o neučinkovitosti in o napačnih prioritetah Ministrstva za delo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Miha Kordiš, o vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri, 20. marca 2018, v okviru glasovanja. Saj bi kaj pripomnil, pa smo že tako daleč v tej bitki, da nima smisla.

Poslanec mag. Branislav Rajić, imate besedo, da zastavite vprašanje ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala, spoštovani gospod predsednik.

Bitke bijemo do zadnjega dne. Univerzitetna knjižnica Maribor je od leta 1998 lastnica in skrbnica osebne knjižnice generala Rudolfa Maistra. Tudi je pomembna in skrbna varuhinja kulturne dediščine. In tukaj se srečuje z izzivom razglasitve Maistrove knjižnice za kulturni spomenik državnega pomena, ki ga kljub večletnim prizadevanjem še ni uspelo uresničiti. UKM je leta 2014 podala vlogo z vso ustrezno dokumentacijo, vendar Ministrstvo za kulturo ni zaključilo postopka razglasitve.

Kje so torej razlogi, da ta izjemni kulturni spomenik, kar osebna knjižnica generala Rudolfa Maistra zagotovo je, še ni pridobil statusa kulturnega spomenika državnega pomena?

UKM s ponosom varuje, ohranja in predstavlja osebno knjižnico ene izmed ključnih osebnosti slovenske zgodovine 20. Stoletja. Osebna knjižnica generala Maistra je s svojimi skoraj 6 tisoč enotami na voljo strokovnim in drugim javnostim in njena izjemnost se kaže tudi

v ohranjenosti izvirnega korpusa te zbirke. V Maistrovem letu 2014 je UKM ponovno obudila leta 1959 nedokončana prizadevanja, da bi Maistrova knjižnica dobila ta status. V našem letu 2018, evropskem letu kulturne dediščine, ko bomo slavili tudi pomembno obletnico bojev za severno mejo, bi bilo na mestu, da bi Maistrova knjižnica pridobila status kulturnega spomenika državnega pomena. S tem bi ji dodelili čast s priznanjem njene izjemnosti. Maistrova knjižnica ima neprecenljiv kulturni pomen za Republiko Slovenijo in posebno kulturno vrednost. Ta se vidi v razumevanju zgodovinskih procesov, pojavov ter njihove povezanosti s sedanjo kulturo in kot spomin na izjemno osebnost Rudolfa Maistra. Knjižnica, ki jo je zbral Rudolf Maister, kaže duševni profil generala kot slovenskega rodoljuba in tam nam lahko pomaga razumeti njegovo odločno obrambo slovenskega nacionalnega ozemlja v prelomnem zgodovinskem trenutku. Zakaj torej še ni priznana? Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za kulturo gospod Anton Peršak, imate besedo za odgovor.

ANTON PERŠAK: Spoštovani mag. Rajić, najlepša hvala za vaše vprašanje v zvezi s statusom knjižnice generala Maistra.

Naj takoj na začetku pojasnim. Knjižnica generala Maistra ima status kulturnega spomenika. Ministrstvo za kulturo je na predlog Univerzitetne knjižnice Maribor 19. novembra 2014 v zvezi s statusom knjižničnega gradiva kot kulturnega spomenika knjižnice Rudolfa Maistra z odločbo, ne bom citiral številke, ugotovilo, da ima zbirka knjižničnega gradiva generala Rudolfa Maistra, tako imenovana Maistrova knjižnica, status kulturnega spomenika. Zakon o knjižničarstvu namreč v 5. členu določa, da je knjižnično gradivo, ki ima lastnosti kulturnega spomenika glede na zakon, ki ureja varstvo kulturne dediščine, kulturni spomenik neposredno po zakonu. Ni ga treba posebej razglasiti z odlokom. V povezavi s 17. členom Zakona o varstvu kulturne dediščine je kulturni spomenik knjižnično gradivo ali zbirka gradiva, ki predstavlja izrazit dosežek ustvarjalnosti ali dragoceno prispeva h kulturni raznolikosti, je pomemben del življenja na območju Republike Slovenije in njenih regij ali predstavlja pomemben vir za razumevanje zgodovinskih procesov, pojavov ter njihove povezanosti s sedanjo kulturo. Ministrstvo je ugotovilo, da ima zbirka Maistrova knjižnica izjemen kulturni pomen ter posebno kulturno vrednost kot pomemben vir za razumevanje zgodovinskih procesov, pojavov ter njihove povezanosti s sedanjo kulturo in kot spomin na osebnost Rudolfa Maistra.

Celovita knjižna zapuščina generala Maistra iz zasebne knjižne zbirke Maistrove knjižnice, maistriane, ki obsega, kot ste rekli, blizu 6 enot gradiva, je že od oktobra 1998 s

pogodbo o darovanju s strani dedičev generala Rudolfa Maistra v lasti UKN. Knjižnico hranijo v za to primernem prostoru, pod posebnimi pogoji in je na voljo obiskovalcem knjižnice in raziskovalcem.

Maistrova knjižnica kot celota ima navedeni kulturni pomen za Republiko Slovenijo in ji predstavlja posebno kulturno vrednost. V skladu s tem ima neposredno po zakonu status kulturnega spomenika, in je ni treba z odlokom razglasiti. Odlok je potreben v primerih, ko je treba za kulturni spomenik posebej opredeliti režim varovanja in kako je treba s tem spomenikom ravnati. Medtem ko je v tem primeru to opredeljeno že s samim zakonom.

Glede na vse to neka ugotovitvena odločba, nek poseben odlok ni potreben, in to je bilo vse pojasnjeno tudi z ugotovitveno odločbo številka 6211-8/2014/6 oziroma z dne 18. 8. 2015.

Treba je povedati še to, da, kot rečeno, gre za status, ki izhaja iz samega zakona, medtem ko je namen odlokov o razglasjanju kulturnih spomenik ne ugotovitev o pomembnosti spomenika, ampak določitev režima, kako s tem spomenikom ravnati oziroma kako zagotoviti varovanje tega spomenika.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Rajić, imate besedo, da zahtevate obrazložitev. Izvolite, dodatno.

MAG. BRANISLAV RAJIĆ (PS SMC): Hvala lepa.

Spoštovani gospod minister, res je, da je Ministrstvo za kulturo izdalo ugotovitveno odločbo in pojasnilo, da za Maistrovo knjižnico ni potrebna posebna razglasitev, ker je zbirka v ustanovi, kjer ta varstveni režim velja. Kljub temu pa nas je veliko, ki menimo, da si zbirka zasluži status državnega pomena, saj je izjemna po svoji vsebini, selekcijskih kriterijih, po katerih jo je Maister gradil, in ker gre za osebno knjižnico pomembne osebnosti 20. stoletja, katere dejanja so pomembna za identiteto naroda. Zakon o varstvu kulturne dediščine res eksplicitno ne omogoča razglasitve, vendar je tudi ne prepoveduje. Osebnosti knjižnice so redkost in dajmo jih ohraniti in promovirati. Z dejanjem razglasitve to lahko dosežemo.

Jaz imam katalog te knjižnice, ker so bile informacije, da katalog ne obstaja. Torej obstaja, in to ne more biti razlog, da se to ne izpolni. Gre za izjemno zbirko, ki bi ji z dodelitvijo statusa kulturnega spomenika dali zasluženost mesto v slovenskem prostoru.

Razglasitev tudi ne povzroča finančnih posledic, ima pa velik simbolni pomen. Pravzaprav je zbirka edina osebna ostalina generala Maistra, generala, čigar strateško razmišljanje je doprineslo, da je naša država za eno tretjino večja in prav toliko, če ne še več, lepša.

Spoštovani gospod minister, vaših obiskov v Mariboru smo vedno veseli, imate pa priložnost, da se s svojo odločitvijo in v imenu vseh nas poklonite človeku, zaradi katerega vam, ko pridete v Maribor, in vsem nam s štajerskega konca ni treba kupovati avstrijske avtocestne vinjete že v Celju. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Anton Peršak, imate besedo za dopolnitev odgovora. Izvolite.

ANTON PERŠAK: Tisto, kar lahko pravzaprav dodam k temu, kar sem povedal že prej, je najprej to, da kot izhaja iz zakona, se po zakonu ugotovi, da je neko knjižnično gradivo spomenik državnega pomena ali pa nacionalnega pomena, če ustreza definiciji kulturne dediščine iz 17. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine. Seveda pa gre za eno pomembno razliko – ali je to gradivo pomembno, tako kot vi poudarjate, zaradi osebnosti, ki je to gradivo izbrala, ali je pomembno zaradi samega gradiva, se pravi, ali so v tem gradivu recimo srednjeveški rokopisi ali pa prvi tiski ali pa tako kot primer slovenskih protestantskih knjig in tako naprej. Se pravi, da se ugotavlja njihova dodatna spomeniška vrednost na podlagi teh dodatnih značilnosti. Maistrova knjižnica je prepoznana kot kulturni spomenik državnega pomena, zato je tudi posebej financirana, je skrb in varovanje te knjižnice s strani državnega proračuna, če pa bi mi želeli to knjižnico recimo razglasiti za spomenik na enak način, kot to storimo v primeru Brižinskih spomenikov ali pa nekega pomembnega gradu ali palače ali neke nesnovne kulturne dediščine iz srednjega veka, bi pravzaprav morali najprej spremeniti Zakon o varstvu kulturne dediščine, kajti zdaj bi takšna odločitev na nek način pomenila kršitev zakona.

Ministrstvo za kulturo je prepričano, da to, da neka zbirka dobi status, kot temu rečejo pravniki, ex lege, na osnovi samega zakona, ne zmanjša pomena tega dejstva. Pravzaprav je celo več, zbirke te vrste, pa naj bi bila to Prešernova, Maistrova, Cankarjeva knjižnica, če bi obstajale, če bi bile ohranjene ali kaj podobnega, so že vnaprej priznane kot vrednote nacionalnega pomena.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec bo postavil poslansko vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

DANIJELE KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Drugi tir, verjetno se vsi strinjamo, je bil predstavljen kot največji projekt te vlade, o tem govori tudi predsednik Vlade, ki je odstopil, govoril je o tem, da je to ključni projekt za razvoj Slovenije, Luke Koper in našega železniškega sistema, zato pričakujem od ministra, ki je skupaj s svojim državnim sekretarjem in ne nazadnje Vlado skrbnik tega projekta, da ima

glede na to, da se pri tem projektu stvari zelo hitro spreminjajo, pripravljene tudi neke, kot bi se reklo, rezervne scenarije, tako kot v vseh primerih. Na podoben način smo zavezali tudi HSE v primeru Teš, da se pripravi scenarij glede samega projekta Teš 6, ki zaenkrat sam sebe še poplačuje. Glede na to, da je veliko novih dejstev na projektu drugega tira, pričakujem, da ima minister odgovor, kako naprej s tem projektom. Dejstvo je, da se je verjetno na nivoju ministrstva pripravljalo na to, da bi zakon, ki smo ga sprejeli v Državnem zboru, ki je bil v tem času zaustavljen, po nekem scenariju lahko padel, in je dejansko tudi padel na Vrhovnem sodišču. V tem primeru pričakujem, da ima minister strategijo, kako situacijo v tej zadevi odpeljati naprej. Dejstvo je, da če zakon pade, ni več podjetja 2TDK, zato je tudi vprašanje, zakaj v tem podjetju plačujemo dva direktorja z bruto plačo približno 8 tisoč evrov, če se je vedelo, da je zadeva še vedno zelo vprašljiva in bi se lahko, tako kot se je dalo pogodbo o pripravljanih delih, na hladno dalo tudi podjetje 2TDK, dokler zakon ni formalnopravno potrjen v neko mirovanje. Ampak tu se plače izplačujejo, vsa dela, ki bi jih moral 2TDK opravljati v tem trenutku, pa opravlja družba Republike Slovenije za infrastrukturo. Za pripravljala dela so se sredstva prenesla, enako tudi za maketo, v zvezi s čimer bom v nadaljevanju tudi postavil vprašanje.

Gospoda dr. Petra Gašperšiča kot resornega ministra in najbolj odgovornega za ta projekt sprašujem:

Kakšen je zdaj scenarij projekta drugi tir, ki se je okarakteriziral kot največji projekt te vlade?

Glede na to, da so se robni pogoji bistveno spremenili, pričakujem, da ima ministrstvo v predalu nek scenarij B, ki bo tako rešil evropska sredstva kot ne nazadnje res zasadil tisto prvo lopato za začetek projekta, kot je bilo napovedano.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Gašperšič, imate besedo za odgovor.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo. Lep pozdrav vsem poslankam in poslancem! Hvala poslancu Danijelu Krivcu za postavljeno vprašanje.

Bilo je rečeno, da je drugi tir največji projekt te vlade, jaz sem prepričan, da je drugi tir največji projekt kar nekaj vlad pred to pa tudi še kakšne vlade za to. Mislim, da se okrog tega lahko vsi strinjamo. Skladno s tem je ta vlada ta projekt ustrezno, odgovorno in prioritarno obravnavala. Bilo je tudi rečeno, da se stvari zelo hitro spreminjajo, jaz bi rekel, da se stvari sploh ne spreminjajo oziroma se spreminjajo zelo počasi. Zakon o drugem tiru je Državni zbor namreč sprejel in potrdil že, če se ne motim, lanskega maja, od takrat naprej smo v pat poziciji, ko z zadevo ne moremo naprej, tako kot je bilo zamišljeno. Najprej imamo to proceduro z

referendumom, potem je bil sprožen zahtevek za revizijo oziroma pritožba na Ustavnem sodišču, ki se zdaj postopoma razpleta.

Sprašujete me po alternativnem scenariju. Jaz nisem noben čudežni deček, da bi lahko v tako kratkem času, ki še ostaja v tem mandatu na voljo, pripravil kakšen odgovoren, resen alternativni scenarij. Bom razložil, zakaj to ni tako enostavno. Mi smo zelo skrbno in odgovorno v tem mandatu pripravili scenarij, ki je bil potem zapisan v zakon in tudi odgovorno predstavljen javnosti na referendumu. Scenarij omogoča gradnjo drugega tira po koncesijskem principu, to pomeni, da imamo koncesionarja, v tem primeru podjetje 2TDK, ki podjetje zgradi, je investitor, sfinancira in potem v koncesijskem obdobju s prihodki, ki mu jih zakon prinaša, tudi povrne vse vložke. Torej vložke, ki jih da Republika Slovenija, vložke, ki jih dajo sodelujoče zaledne države, in vložke, ki jih pridobimo z zadolževanjem. Edino nepovratnih evropskih sredstev ni treba vračati. To pomeni, da so po koncesijskem delu gradnje na koncu koncesije vsi ti vložki povrnjeni in davkoplačevalci torej s stroški te gradnje nimajo nič. Strošek za davkoplačevalce je nič. Infrastruktura podjetja se takrat ukine, infrastruktura preide v last države. Alternativni scenarij, ki ga vsi pričakujete od mene, bi pomenil proračunsko financiranje. Upam, da se vsi, ki to pričakujejo in govorijo, da je to rešitev, zavedajo, kaj to pomeni. To namreč pomeni zadolževanje za ta projekt iz proračuna, to pomeni neposredno povečevanje javnega dolga, to pomeni neposredno odvajanje prepotrebnih sredstev iz drugih investicij in drugih ukrepov, ki se s proračuna financirajo, in ne nazadnje se pod vprašaj postavljajo tudi že pridobljena evropska sredstva. Skratka, to za mene in za vsako odgovorno vlado ni alternativni scenarij in jaz ga tudi ne bom predlagal.

Prepričan sem, da so argumenti za rešitev, ki smo jo predlagali v okviru zakona, pravi, da jih bodo davkoplačevalci, volivke in volivci prepoznali tudi na ponovljenem referendumu in zakon ponovno podprli, kajti zakon je dober, zakon omogoča, da takoj pristopimo v izvedbo projekta, in kot sem rekel, na koncu ne pomeni nobenega stroška za davkoplačevalce. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Danijel Krivec, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Kaj bi rekel? Teh pravic smo se že naposlušali. Najprej ste rekli, 2TDK je pogoj za to, da kandidiramo za evropska sredstva, pa ni bil pogoj. 2TDK je bil pogoj za še in še zadev, ki so se kasneje pokazale, da niso bile potrebne. Kljub temu da zakon ne velja, vi izvajate določena pripravljalna dela in ne nazadnje ste razpisali neko maketo, ki bi jo potrebovali takrat, ko ste bili v kampanji, ne

pa kasneje. V obrazložitvah govorite o tem, da je to zahteva Evropske skupnosti, zato me zanima, ali je res zahteva EU, da se maketa pripravi. V razpisu ste dali, da je maketa nek dinamičen model, ki bo omogočal spremembe trase in nekih parametrov, se pravi, da vi sami zavajate že pri samem razpisu. Govorite o tem, da je zakon na mizi, da imamo 2TDK definiran, na drugi strani pa govorite o dinamični maketi, ki bo omogočala spremembe trase in nekih zadev. To je v gradivih, ki so bila na voljo v medijskih poudarkih glede same makete.

Večina se sprašuje tudi glede cene te makete. 5 kvadratnih metrov, 133 tisoč evrov. Predsednik Računskega sodišča Tomaž Vesel je rekel, citiram ga: »Upam, da se to, kar se je zgodilo na maketi, ne bo zgodilo na pravem projektu.« Se pravi, »odlična« popotnica. Eno govorite, drugo se v praksi izvaja. Zato sem jaz vprašal, ali imate kakšen resen rezervni scenarij glede na to, da sta vsa dejstva, ki ste jih navedli, življenje in praksa že povozila. Vse, kar ste govorili v Državnem zboru, ste kasneje z ukrepi in sklepi, ki ste jih sprejemali kot resorni minister, kot Vlada pri prijavi, pri izvajanju samega projekta povozili. Govorili ste o dvotirnosti, nikjer sledu o umeščanju tega vzporednega tira, o katerem ste govorili in zagotavljali v kampanji tudi občanom tega primorskega dela. Nikjer se tega ne čuti, nikjer se tega ne vidi, zato sprašujem o tem, ali imate kakšen scenarij glede na to, da so dejstva znana.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Gašperšič, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: V Državnem zboru smo že veliko besed namenili drugemu tiru, tudi v javnosti, pa se nekako očitno noče slišati tega, kar sporočamo, kar govorimo. Bom ponovil še enkrat. Finančna konstrukcija, ki je bila z zakonom zastavljena, je bila ne nazadnje potrjena na razpisu tudi s strani same Evropske komisije. Mislim, da je to dovolj jasen pokazatelj, da smo zadeve zastavili pravilno. Projekt je bil odlično ocenjen, bil je drugi najpomembnejši evropski projekt po točkovanju, takoj za danskim predorom med Dansko in Nemčijo, za katerega so, mimogrede lahko povem, tudi na Danskem sprejeli zakon. Tudi tam bodo ta predor gradili po koncesijskem modelu. Skratka, gre za enak finančni model. Ta finančni model je ugoden za davkoplačevalce. Kaj delamo v tem vmesnem obdobju? Seveda lahko izvajamo določene aktivnosti še na finančnih sredstvih, ki so bila na voljo direkciji za izvedbo pripravljalnih del, do tukaj je možno delati zadeve brez investitorstva, pravo investitorstvo je pa potrebno potem, če želimo to finančno konstrukcijo realizirati, na podjetje 2TDK.

Glede makete lahko rečem, da je tukaj obžalovanje tudi z moje strani, da je do te napake prišlo. O ceni, koliko je upravičena za takšen izdelek, tudi sam težko sodim. Zadeva je

bila na javnem natečaju tako zastavljena. Vsebine so pa dinamične ne zato da se lahko spreminja v času gradnje trase, ampak zato da se lahko dodatne vsebine potem gori prikazujejo, za potrebe katerih bo treba v času gradnje še predstaviti bodisi določene geološke profile bodisi kapacitete bodisi kakršnekoli dodatne podatke. To je možno vse zelo enostavno multimedijsko dodati. To je ta ideja, ne zato da bomo potem nove trase gori prikazovali, to ni. Se pa lahko na tem modelu z veliko enostavnostjo prikažejo vse trase, ki so bile načrtovane pri sprejemanju Državnega prostorskega načrta, tudi to je pomembna dodana vrednost te makete.

Še enkrat ponavljam, ta projekt je zastavljen tako, da bo davkoplačevalce stal kar najmanj, oziroma po izvedeni gradnji bodo vsi vložki povrnjeni in tudi ves davkoplačevalski denar bo torej povrnjen iz tega projekta. To je ta ideja, alternativni scenarij je torej, da davkoplačevalci plačajo investicijo v celoti sami. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Ljudmila Novak bo postavila poslansko vprašanje ministrici za zdravje gospe Milojki Kolar Celarc.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo. Lep pozdrav!

Spoštovana gospa ministrica, na vas sem že aprila lanske leto naslovila pisno poslansko vprašanje v zvezi z dializnimi centri v Sloveniji, dobila sem pisni odgovor 3. maja lanske leto in tudi iz tega vašega odgovora in iz razpredelnice je razvidno, da dializni centri v Sloveniji niso enakomerno porazdeljeni. Če pokažem še to sliko, ki sem jo pridobila iz glasila Ledvica, potem vidimo, da imajo dejansko Notranjska oziroma Kočevsko, Ribnica in te občine težek dostop oziroma imajo do prvega dializnega centra zelo daleč. Bolniki se vozijo več kot 50, 60 kilometrov daleč, in če vemo, da je takšna pot, ki poteka po mnogih ovinkastih cestah, zelo naporna celo za zdravega človeka, kaj šele za bolnika, potem moramo razumeti, da so bolniki na tem območju zelo prikrajšani oziroma v težkem stanju. Zakaj ponovno na vas naslavljam to vprašanje? Ker me ljudje s tega območja, predvsem iz Ribnice, iz Kočevja opozarjajo na probleme, ki jih imajo. Vemo tudi, da za prevoze na dializo in druge ambulate skrbi en koncesionar, zato nekateri bolniki potrebujejo za eno obravnavo tudi okrog 8 ur, s prevozom vred, s čakanjem in z dializo, in so tudi zelo utrujeni oziroma izgubijo ogromno časa na sami poti.

Zato vas sprašujem:

Ali se vam zdi to stanje primerno, zadovoljivo, kot ste mi zatrdili v pisnem odgovoru, ali se morda trudite, si prizadevate ali ste že imeli kakšne pogovore, da bi vendarle bili tudi bolniki s tega območja enakovredno obravnavani?

Tudi ljudje na Kočevskem, na Ribniškem, v Osilnici, Loškem Potoku in še kje so upravičeni do dostojne obravnave.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa ministrica, imate besedo, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo. Spoštovani gospod podpredsednik Državnega zbora, spoštovana gospa poslanka, ostali prisotni! Hvala za vprašanje.

Dovolite mi, da na začetku povem nekaj konkretnih podatkov, koliko imamo v Sloveniji dializnih pacientov in kako pristopamo k njihovem zdravljenju. Tisoč 406 je teh dializnih pacientov, od tega jih je na hemodializi tisoč 336, na peritonealni dializi, ki jo lahko opravljajo doma, pa je 70 bolnikov. Imamo tudi 15 izvajalcev, ki opravljajo dializo. Prav tako imamo v Sloveniji dobro predializno vodenje bolnikov v nefroloških ambulantah po vsej Sloveniji, kar zelo pripomore k zmanjšanemu naraščanju števila novih dializnih bolnikov, kar je seveda zelo pomembno. Kljub temu si prizadevamo tudi, da bi čim več bolnikov ozdravili s transplantacijo, saj vemo, da ima ta način zdravljenja številne prednosti, ob tem pacientu s presaditvijo popolnoma spremenimo in dvignemo kakovost življenja, pa če na koncu koncev pogledamo tudi stroškovno plat, lahko ugotovimo, da je zdravljenje s presaditvijo veliko bolj ugodno. Stroški, ki jih plačujemo pri zdravljenju z dializo, se že v dveh letih poplačajo s presaditvijo, vključno s stroški oziroma s ceno presaditve. Veseli me, da je bilo v letu 2014 že 55, v letu 2015 64 tovrstnih presaditev, v letu 2016 42 in v letu 2017 55.

V zvezi z vašim vprašanjem, s postavitvijo dializnega centra v Ribnici oziroma Kočevju naj povem, da je v letu 2011 Ministrstvo za zdravje prejelo pobudo župana Občine Ribnica za vzpostavitev dializnega centra v njihovem kraju, zato je bil tudi novembra 2011 na ministrstvu organiziran sestanek s takratnim zdravstvenim ministrom gospodom Dorjanom Marušičem. Takrat je bilo dogovorjeno to, kar smo lahko ugotovili iz zapisnikov tega sestanka, da naj bi Zdravstveni dom Ribnica uredil prostore in opremo ter zagotovil ustrezne kadre za izvajanje dializne dejavnosti. Tudi takrat ministrstvo ni nasprotovalo ustanovitvi dializnega centra v Ribnici, vendar se je kasneje na žalost ugotovilo, da je v tem delu Slovenije dializnih pacientov premalo in zato bi bil ta center stroškovno neučinkovit in predvidevam, da zaradi tega razloga do vzpostavitve tega centra in do aktivnosti zdravstvenega doma ni prišlo. Moram povedati, da v mojem mandatu kakšne nove ponudbe za vzpostavitev dializnega centra niti v Ribnici niti v Kočevju nismo prejeli. Lahko rečem, da če bi se izkazalo, da je tak center res potreben, da je število dializnih bolnikov na tem območju tako veliko, da bi to pomenilo in za bolnike in s stroškovnega vidika kakovostno pridobitev, bi jaz in ministrstvo vsekakor podprli

ustanovitev takega centra, pri čemer ja pa treba povedati, da ministrstvo lahko s pomočjo in sofinanciranjem pomaga ustanoviti tak center, da pa je seveda osnovna, primarna naloga na lokalni skupnosti, ki je ustanoviteljica zdravstvenega doma. Mi sicer s pomočjo tudi javnih razpisov kar pomagamo temu lokalnemu nivoju s sofinanciranjem predvsem opreme, vendar je osnovna pobuda in iniciativa na lokalni skupnosti oziroma zdravstvenem domu.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Ljudmila Novak, imate besedo za dopolnitev odgovora, izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovana gospa ministrica!

Vi ste govorili o ministru Dorjanu Marušiču. Vemo, da je bilo za njim že kar nekaj ministrov, in v tem glasilu Zveze društev ledvičnih bolnikov sem prebrala, da se je občina Kočevje želela z vami pogovarjati, junija lanske leto je tamkajšnji župan izjavil, da še vedno čaka na odgovor ministrstva.

Zato vas sprašujem:

Ali ste se od tistega časa kaj pogovarjali z Občino Kočevje ali z Občino Ribnica?

Vem, da moramo gledati na denar, moramo biti racionalni, vendar po mojih podatkih, te podatke sem dobila v tem glasilu, naj bi bilo na kočevsko-ribniškem območju 27 dializnih bolnikov. Res, da čakajo tudi na presaditev ledvic, kar je dolgoročno seveda bolje, vendar v tem času morajo hoditi na dializo in za to država plačuje veliko denarja koncesionarjem za prevoze, na primer na Notranjskem, kjer je bilo lani 40 bolnikov, 321 tisoč evrov letno. Za ta denar mislim, da bi se lahko že marsikaj renoviralo oziroma pripravilo za opravljanje dializ. Vem, da so bile tudi pobude zasebnikov za javno-zasebno partnerstvo, pa žal ni prišlo do realizacije, vem pa tudi, da takšen center, ki ima 18 bolnikov, deluje v Kobaridu, pa pravijo, da delujejo rentabilno. Sprašujem vas torej, ali ste se v zadnjem času kaj pogovarjali glede reševanja tega problema, tako z Občino Ribnica kot z Občino Kočevje.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa ministrica, izvolite, imate besedo.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Na žalost, kot sem rekla, v zadnjem času do mene niso prišle pobude niti ene niti druge lokalne skupnosti. Če bi bila podana vloga ali želja, bi se dobili z mano ali pa z mojimi sekretarkami, je pa treba povedati, da mora biti neko minimalno število bolnikov, ki potrebujejo dializo, te storitve, da se lahko zagotovi boljša kakovost, manjša obremenitev teh bolnikov, ampak tudi nek minimalni stroškovni pogoj. Vendar, kot sem rekla, je pobuda na lokalni skupnosti, na zdravstvenem domu, ker morajo oni vseeno

zagotoviti ali pa najti neke primerne prostore, mi pa lahko pomagamo z opremo v obliki sofinanciranja.

Še enkrat, če je zdaj taka pobuda spet aktualna in če je toliko bolnikov, se lahko preveri, naredi sestanek, računica in se ugotovi, ali bi bilo to primerno in potrebno.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Ljudmila Novak, imate besedo za postopkovni predlog, izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Seveda bom zahtevala, da se to obravnava kot posebna točka. Dejala sem že, da je samo na območju Kočevja, Ribnice 27 takšnih bolnikov. Na celem območju Notranjske naj bi jih bilo 40. Podatke sem vzela iz tega glasila. Bolnikov je torej kar precej, kot sem že pokazala ta zemljevid Slovenije, če ne bi bilo Novo mesto tako na široko napisano, na drugi strani pa Sežana, potem dejansko vidimo, da je tukaj velika bela lisa na področju Notranjske. Ceste niso tako dobre, da bi rekli, da so lahko pacienti hitro v dializnem centru. Vemo, da gre za hribovito območje, za ne najboljše ceste, za dolgo pot in da so ti bolniki dejansko upravičeni do boljše, bolj enakovredne obravnave. Pacienti torej so, poleg tega je tudi problem prevozov, ki niso poceni, državo veliko stanejo. Po mojih informacijah, na katere so me opozorili tudi tisti, ki so vezani na te prevoze, pa so tudi pravilniki za prevoze precej ohlapni, velikokrat morajo pacienti dolgo časa čakati, zato da pridejo vsi pacienti na vrsto, ker se jih v istem vozilu pelje več hkrati, pravilniki so preohlapni pa tudi kontrola je vprašljiva.

Zato menim, da bi bila posebna obravnava upravičena.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri v okviru glasovanja.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo postavila poslansko vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak.

Gospa Julijana Bizjak Mlakar, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR: Hvala lepa za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovana gospa ministrica, spoštovani prisotni!

Gospa ministrica, v času vašega mandata se ni ustrezno poskrbelo za dostojne in varne delovne razmere zaposlenih, za takšno delo Inšpektorata Republike Slovenije za delo, da bi se preprečilo množično izkoriščanje zaposlenih in prekarno delo, za dostojno preživetje mater samohranilk in oseb, ki živijo v enočlanskih gospodinjstvih, za javna dela, s katerimi bi se omogočilo sposobnim za delo preživetje z lastnim delom, ni se poskrbelo za dostojne minimalne plače zaposlenih, v revščini živijo tisti, ki trdo delajo, in tudi njihove družine. Tako se tudi ni poskrbelo za dostojne socialne

transfere. Vemo, da se z 297 ali 332 evri ne da preživeti, posebno če si brez premoženja in nimaš nobenih drugih dohodkov. Prav tako se ni poskrbelo za dostojne pokojnine upokojenih in tistih, ki se bodo upokojevali v prihodnje, ter za odpravo prikrajšanja zaradi preteklih zamrznitev pokojnin in invalidskih nadomestil. Naj omenim še nezadostne kapacitete v domovih za starejše, tako so družine prisiljene svoje starše, dedke in babice pošiljati v hrvaške domove za starejše, in še bi se dalo naštevati.

Zanima me:

Kje so bile ovire, da se je zanemarilo to najbolj pomembno področje socialne in delovne varnosti ter pokojninskega sistema?

V parlamentu smo večkrat obravnavali izkoriščanje zaposlenih, vi pa ste govorili o potrebi po njihovi še večji fleksibilnosti. Opozarjali smo na neučinkovitost kadrovske podhranjenega Inšpektorata Republike Slovenije za delo, pa se ni zgodilo skoraj nič. Opozarjali smo tudi na neumestno uvažanje delovne sile, ki pogosto dela v skoraj suženjskih razmerah. Vse to se je dovoljevalo. Čas vašega mandata tako zaznamujejo tudi naslednji podatki. V letu 2016 je pod pragom tveganja revščine živelo 280 tisoč naših državljanov, socialno izključenih pa je bilo 371 tisoč naših državljanov. Se vam ne zdi, gospa ministrica, da smo premajhen narod, da bi si smeli privoščiti socialno izključitev skoraj vsakega petega našega državljanca? Od vseh 280 tisoč oseb, ki živijo pod pragom revščine, je v letu 2017 pod pragom tveganja revščine živelo tudi 83 tisoč upokojencev, od tega 57 tisoč upokojenih žensk in 26 tisoč upokojenih moških. To je skoraj 17 % vseh upokojenih. Revnih upokojencev je bilo kljub visoki gospodarski rasti v letu 2017 celo več kot leto pred tem. Hvala lepa za odgovore.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Ministrica dr. Anja Kopač Mrak, izvolite, imate besedo.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik Državnega zbora. Spoštovana poslanka, hvala za vprašanje.

V času mojega mandata se je bistveno spremenilo stanje na trgu dela. Ko sem nastopila mandat, je bilo 125 tisoč brezposelnih, danes je podatek, da je 83 tisoč 282 ljudi registrirano brezposelnih. Pomembno pa je predvsem, da nas je aktivnih že skoraj 850 tisoč. Z našimi neposrednimi ukrepi v obdobju 2014–2016 se je zaposlilo 73 tisoč mladih, od tega neposredno z ukrepi ministrstva za delo 26 tisoč, kar je več kot ena cela generacija, ker se generacijsko namreč rodi približno 20 tisoč otrok. Z ukrepi aktivne politike zaposlovanja, kar je tudi Evropska komisija v zadnjem poročilu zelo jasno navedla, smo izboljšali stanje na trgu dela. Za aktivno politiko zaposlovanja smo v letih 2017 in 2018 namenili 190 milijonov evrov. Če me sprašujete za javna dela, smo v obdobju 2013–2018 vključili 34 tisoč 400 dolgotrajno

brezposelnih oseb in za javna dela namenili 182,9 milijona evrov. Prvič smo podelili deficitarne štipendije za mlade na trgu dela, zagotovili smo reformo študentskega dela, s katerim študentje v povprečju dobijo 3 mesece pokojninske dobe na leto, z jamstvi za mlade smo v obdobju 2016–2020 namenili 300 milijonov evrov, to je 60 milijonov evrov letno, za ukrepe zaposlovanja mladih, s katerimi so dali tudi tiste številke, ki sem jih prej omenila. To je toliko, kot približno damo v raziskave in razvoj v Sloveniji.

Glede pasivne socialne politike se zavedamo omejitev, zato smo prvič v samostojni Republiki Sloveniji uvedli ukrepe socialne aktivacije, ki so namenjeni dolgotrajnim prejemnikom denarne socialne pomoči in so usmerjeni predvsem k njihovemopolnomočenju, kar je tudi usmeritev vseh evropskih socialnih politik. To se kaže tudi v podatkih, na področju socialne pravičnosti smo napredovali z 9. na 5. mesto, med 28 evropskimi državami. Denarno socialno pomoč smo dvignili za 30 evrov, rekli ste, da na zgolj 300 evrov, Vlada je sprejela predlog, zvišanje na 331. Boste rekli, da je to premalo – to pomeni 11,3-odstotno povišanje. Dobivam številna vprašanja, zakaj toliko. V skladu s svojimi pristojnostmi smo več čas ravnali tako, da smo zagotovili in zagotavljali čim bolj dostojno življenje vseh kategorij prebivalcev in prebivalk Republike Slovenije. Tudi minimalna plača, spomnite se glede na razprave, na podlagi mojega predloga in spremembe zakona je danes neto vrednost minimalne plače 638 evrov.

Kar se tiče kakovosti življenja upokojencev, ne pozabite, sprejeli ste v Državnem zboru zakon, da je 500 evrov minimalna pokojnina. Zaradi tega ima danes 52 tisoč upokojenk predvsem, ker jih je dve tretjini, višjo pokojnino. S spremembami varstvenega dodatka, danes jih 17 tisoč prejema varstveni dodatek in približno 3 % še vedno upravičenci, delež teh raste, in to pomeni 80-odstotno povišanje starejših prebivalcev, kar je osnovni cilj, ker stopnja tveganja revščine starejših namreč ne pada, medtem ko je splošna stopnja tveganja revščine padla in je 13,9, pri čemer gre za podatke o dohodkih iz leta 2015 in bodo vsi naslednji, torej podatek za letošnje leto in naslednje, mnogo boljši. V evropskem kontekstu smo med državami z najnižjo stopnjo tveganja revščine. Kar se tiče revščine družin, je pa 11,9 % in je padla najbolj v vseh državah. Druga stvar, po kakovosti življenja družin nas vse mednarodne študije uvrščajo v vrh.

Kar se tiče institucionalnega varstva, povezanega s starejšimi, ste omenili, da nismo zagotovili. Mi smo skupaj z Ministrstvom za zdravje, ker je namreč Zavod za zdravstveno zavarovanje pristojen za financiranje zdravstvene oskrbe v institucionalni oskrbi, razpisali 900 dodatnih mest, 224 jih je že podeljenih, kar se prej ni zgodilo kar mnogo let. Pripravili smo tudi druge pomembne programe

tako na področju pokojnin kot staranja prebivalstva. Glede na to, da ste bili sami ministrica, bi verjetno za svoj mandat tudi uspeli našteti toliko številnih izboljšav na področju kulture. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Julijana Bizjak Mlakar, imate besedo za obrazložitev zahteve za dopolnitev odgovora, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Upam, da ne bo tole šlo na osebni nivo, ker bi bilo neprimerno. Omenili ste 5. mesto v poročilu o socialni pravičnosti v Evropski uniji za leto 2017, vendar pa je treba povedati, da je ta kazalec, to 5. mesto pridobljeno na osnovi treh področij: vašega področja, področja izobraževanja in področja zdravja. Če vam naštejemo nekaj kazalcev iz tega poročila z vašega področja, je zadeva takšna, po stopnji dolgotrajne nezaposlenosti v letu 2017 je Slovenija na 18. mestu od 28 držav, kar je slabše kot v letih 2008 in 2011, v letu 2017 se je povečala stopnja nezaposlenosti in manj izobraženih glede na leto 2016, višja pa je tudi kot v letih 2008 in 2011, sicer je Slovenija po tem kazalcu na 15. mestu med 28 državami EU. Po zaposlovanju starejših pa je Slovenija na katastrofalnem 26. mestu med 28 državami, po tveganju revščine in socialne izključenosti starejših v letu 2017 je Slovenija na slabem 17. do 18. mestu med 28 državami v Evropski uniji, po stopnji nezaposlenosti je Slovenija na 16. do 18. mestu, kar je slabše kot v letih 2008 in 2011.

50 tisoč zaposlenih pri nas je živelo pod pragom revščine. To je posledica neaktivnosti oziroma premajhne aktivnosti vašega ministrstva na področju dviga minimalne plače. 46 tisoč mladoletnih otrok je leta 2017 živelo pod pragom revščine. Se zavedate, da bo njihovo otroštvo v revščini zaznamovalo te otroke za celo življenje? Ministrstvo je torej hudo zanemarilo skrb za starejše in druge osebe, ko ne zmorejo več skrbeti zase. Ravno to je tisto, kar se odraža tudi v teh kazalcih, ki sem jih ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica dr. Anja Kopač Mrak, imate besedo za dopolnitev odgovora, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Sicer nikoli ne bova prišli skupaj, zaradi tega ker sem jaz govorila o splošni številki in vi ste seveda navedli tiste, ki so slabše. To igro lahko povečujemo v nedogled. Dejstvo je, da se na trgu dela med dolgotrajno brezposelnimi delež povečuje, splošno število pada, ostajajo pa seveda tisti, ki so težje zaposljivi, zato so ukrepi aktivne politike zaposlovanja usmerjeni predvsem v te skupine. Žal rezultati pridejo veliko počasneje kot za druge skupine, pri mladih, kar smo ves čas govorili. Vendar je bilo, kljub temu da so neke objektivne omejitve, da delež dolgotrajno

brezposelnih v strukturi brezposelnih oseb ostaja visok – ta je bil najvišji v letu 2014, kljub znižanju 2015 se je v 2016 ponovno dvignil, vendar je bilo – konec decembra 2017 med registriranimi brezposelnimi 43 tisoč 319 dolgotrajno brezposelnih, kar je za 8 tisoč 587 oseb oziroma 16,5 % manj kot decembra 2016. Poleg tega je delež usposabljanja dolgotrajno brezposelnih oseb, torej teh, ki so vključeni v usposabljanje, izobraževanje, višji kot povprečje EU – 8,1 v primerjavi s povprečjem EU, ki znaša 7,5.

Evropska komisija, ki na splošno presoja Slovenijo v primerjavi z drugimi 28 državami, v petek je bilo predstavljeno poročilo, kaže izjemen napredek Slovenije na tem področju, kar se tiče splošnega stanja v državi. Ukrepe, ki sem jih navedla, smo številne sprejeli, vsekakor bi bilo super in najbolj idealno, če bi imeli minimalno plačo 800, 900, tisoč evrov, vendar je žal povprečna neto plača v Republiki Sloveniji malce čez tisoč evrov, in je to realnost gospodarskega sistema in drugih omejitev, ki so. Idealno bi bilo, če bi bil minimalni dohodek nad pragom tveganja revščine, vendar če – in tega nobena evropska država nima, če pogledate zadnje poročilo Evropske komisije o minimalnem dohodku, je Danska, ki ima minimalni dohodek na višini 60 % praga tveganja revščine, ki je izračunan na 40 % mediane, medtem ko je Slovenija v skupini takoj pod Dansko z državami, ki imajo relativno radodaren sistem minimalnega dohodka. Žal je to situacija, v kateri so vse evropske države.

Seveda to ne pomeni, da ljudje, ki so na minimalnih dohodkih, ne živijo težko, vendar, prosim, bodite toliko realni, da vsaj priznate, da je bilo nekaj truda skupaj napravljenega, saj ste vi vse te zakone sprejeli. Seveda bi lahko bilo kje tudi kaj več, s tem, da pa ni bilo storjeno nič, pa se ob koncu mandata, ob tem, da ste bili 2 leti moja kolegica na Vladi, da ste članica koalicije, enostavno težko strinjam. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar, imate besedo za postopkovni predlog, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Nikakor ni bilo rečeno, da se ni zgodilo nič, vendar je moja dolžnost tudi kot poslanke, da izpostavim področja, kjer se pa res ni naredilo nič, in to je še posebej področje starejših in vsega tega, kar sem prej naštela, ob tem, da ste se kitili s 5. mestom, ki ni ravno zasluga vašega ministrstva, pač pa zasluga področja izobraževanja. Dejstvo je, da – tudi danes smo slišali gospoda dr. Mira Cerarja, ki je imel polna usta, kako vsi skrbijo za revnejše prebivalce, posebej še za upokojene, vendar – če pogledamo tiste zakone, ki smo jih vložili, da bi resnično popravili stanje na tem področju, to se pravi zakon o demografskem skladu, o povišanju vdovskih pokojnin, zakon, s katerim

upokojenim odpravljamo prikrajšanja zaradi zamrznitev pokojnin v času krize, jih ni podprla nobena parlamentarna stranka. Brez glasu proti pa je zadnji zakon, ki sem ga omenila, podprl Državni svet. Nasprotno je bila predlagana bela knjiga, s katero bi se položaj upokojenih še poslabšal. Nekako torej ugotavljam, da imajo pred volitvami vsi polna usta različnih obljub za vse različne sloje prebivalstva, ko so volitve mimo, se pa na to bolj kot ne pozabi.

Tudi zaradi tega želim napovedati, da bo naša stranka vstop v prihodnjo koalicijo pogojevala s prej naštetimi zakoni Desusa, ki bodo odpravili tudi pretekla prikrajšanja upokojenih. Res pa lahko rečem, da smo kljub temu uspeli upokojenim zagotoviti redna in izredna usklajevanja pokojnin. Sama nekako ne morem verjeti, da bi se dalo v preostanku mandata ministrice, ki bo imela tudi omejena pooblastila, urediti vse tisto, česar se ni moglo urediti v času, ko je gospa ministrica še imela polna pooblastila.

Tudi zato ne bom predlagala razprave o odgovoru gospe ministrice. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Julijana Bizjak Mlakar, ob tej priložnosti naj vam povem, da gre za zlorabo, kakorkoli že, brez podanega predloga, ampak zadnja seja je, bomo tolerantni do tovrstnih stvari.

Gospod Jan Škoberne bo postavil poslansko vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen ter ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite gospod Škoberne, imate besedo.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik.

Namenoma se bom izvil iz plesa zadnjih dni, ko znotraj zdaj že bivše koalicije skušamo povedati, kdo je naredil kaj več narobe, mislim, da je eden izmed pomembnih dosežkov te vlade in te koalicije umestitev tretje razvojne osi v prostor, to je nekaj, kar so poskušale mnoge koalicije in vlade pred nami, žal neuspešno. Proces je bil izjemno zahteven ravno zaradi tega, ker umeščamo izjemen infrastrukturni in logistični objekt v prostor, posegamo v krajino, v življenja ljudi. Tudi zaradi tega in številnih nasprotovanj in želja je ta dosežek te koalicije in vlade toliko večji. Na nek način si, kljub temu da je zadnja seja, upam trditi, da se proces ne bi smel zaustaviti, da mora teči naprej tako s finalizacijo kot z odkupom zemljišč in tako naprej. V luči tega bi želel obema ministroma postaviti vprašanje predvsem zato, da bodo tudi ljudje, ki jih to najbolj zadeva, torej v prostoru, kamor se tretja razvojna os umešča, vedeli, kako uspešno in v kolikšni meri so bile upoštewane tudi njihove želje, njihove pripombe, njihovi pogledi na to, kako, kam in pod kakšnimi pogoji naj se ta cesta umesti. Posebej bi prosil za naslednje informacije, če je to mogoče.

Zanima me:

Kaj se dogaja s predlogi Krajevne skupnosti Konovo glede priključka na Selu?

Kaj se dogaja s predlogom za dodatno protihrupno ograjo okoli Pesja?

Ali napredujemo, kar se tiče zahtev, ki jih ima Občina Šmartno ob Paki in so relevantne, ker cesta tam najbolj poseže v krajino?

Razumem, da vseh teh odgovorov, ker je bilo pripomb zelo veliko, morda ne bo mogoče podati glede na moje vprašanje, in bom hvaležen tudi, če to bolj specifično informacijo pridobimo kasneje. Se mi pa zdi pomembno, ker ob tem, ko se neka ekipa poslavlja, morajo ljudje ravno zaradi tega, ker smo tudi kot koalicija povedali, da bomo ta objekt umeščali v prostor čim bolj in skladno z njihovimi željami, življenjskimi potrebami, vedeti in imajo pravico vedeti, kje ta trenutek so, da ne bo potem morda kakšnih presenečenj z nastopom naslednje ekipe. Skratka, na nek način še podvprašanje.

Zanima me tudi:

Kako uspešni smo bili v Šmartnem ob Paki?

Ali bomo uspeli pokriti tiste temeljne želje in pričakovanja čez Goro Oljko, v Pesju?

Kako kaže s povezovalno cesto pri Konovem?

Kot že rečeno, mislim, da lahko v imenu vseh, za katere je ta projekt pomemben, vendarle rečem tudi hvala za uspešno sodelovanje.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica gospa Irena Majcen, izvolite, imate besedo kot prva.

IRENA MAJCEN: Spoštovani predsedujoči, spoštovana poslanka, spoštovani poslanci! Spoštovani poslanec Jan Škoberne, hvala za vprašanje.

Dejstvo je, da so se predlogi za umestitev tretje razvojne osi začeli v letu 2004, ker pa je celotna prometna povezava dolga več kilometrov, so se pripravljali akti razdelili na več posameznih enot. Kako smo bili uspešni v tem mandatu? Upam si trditi, da celo uspešni. Ministrstvo za okolje in prostor vodi postopke sprejemanja Državnega prostorskega načrta, Vlada sprejme. Seveda igra tu kar precejšnjo vlogo tudi investitor. Res je, da je Vlada v letu 2012 sprejela DPN za avtocesto Ljubljana–Obrežje pri Novem mestu do priključka Maline, v letu 2013 državno cesto od priključka Velenje jug do priključka Slovenj Gradec jug, naša vlada pa je sprejela leta 2017 DPN za avtocesto Šentilj–Koper pri Šentrupertu in priključek Velenje in v istem letu sprejela DPN tudi za državno cesto od priključka Maline do Metlike oziroma priključka Črnomelj jug. To pomeni, da smo se trudili uravnovežiti sprejemanje DPN-jev na obeh oseh. V pripravi in posledično potem v sprejemanju so še državni prostorski načrti za državno cesto med Holmcem in priključkom Otiški Vrh, državno cesto med priključkom

Slovenj Gradec jug in Dravogradom z obvoznico, državno cesto za avtocestni priključek Maribor–Ljubljana in avtocesto pri Novem mestu in za državno cesto od priključka Črnomelj jug do Vinice.

Ker je postopek umeščanja interdisciplinaren, je proces kompleksen. Če se samo spomnimo razprave krajanov, vsaj jaz se je zelo dobro spomnim, v Laškem, ko je ta razprava med krajanji dala vedeti, da naj se tretja razvojna os Laškega izogne, bi povedala, da se pri samem načrtovanju v veliki meri upoštevajo pripombe krajanov, na žalost pa, če bi upoštevali vse pripombe, potem DPN-jev sploh ne bi mogli sprejemati. To je realnost sprejemanja državnih prostorskih aktov, da je v nekaterih primerih treba, bi rekla, preseči to nezadovoljstvo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister dr. Peter Gašperšič, izvolite, imate besedo.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo. Hvala tudi poslancu gospodu Škobernetu za postavljeno vprašanje.

Tudi jaz bi izrazil zadovoljstvo, da smo v tem mandatu vendarle naredili ogromen premik na razvojnih oseh, da je bil sprejet ta manjkajoči Državni prostorski načrt od avtoceste do Velenja, da je bil sprejet tudi Državni prostorski načrt od priključka Maline do Metlike, da pa se seveda še nadaljuje umeščanje v prostor, to, kar je že ministrica rekla, se pravi od Otiškega Vrha proti Holmcu in od Slovenj Gradca proti Dravogradu. Tudi tu so še pomembne naloge. Mi smo prav v ta namen, da te zadeve potekajo čim bolj tekoče in čim bolj z roko v roki z lokalnimi skupnostmi, sklenili kar nekaj protokolov, na severu z vsemi tangiranimi lokalnimi skupnostmi, torej občinami, in tudi na jugu z občinami Novo mesto, Semič, Metlika in Črnomelj. Prepričan sem, da edino na ta način lahko pridemo do rešitev, ki so v prostoru prave, ki zagotavljajo vse tiste razvojne cilje, ki jih zasleduje država, pa tudi vse potrebe, ki jih zagovarjajo in potrebujejo lokalne skupnosti. Mislim, da smo tukaj v vseh primerih našli neko uravnoteženo rešitev, seveda se pa, tako kot je že ministrica povedala, vsemu žal ne da ugoditi.

Za konkretna vprašanja, ki ste jih namenili, danes ne bi imel točnih odgovorov. Vem, da smo z občinama Braslovče in Šmartno ob Paki sklenili posebne protokole, s katerimi smo opredelili tudi te lokalne ukrepe, na pamet pa ne vem za zadeve, ki ste jih spraševali. Vem, da se bodo v okviru načrtovanja, ki se bo zdaj že začelo delati za tretjo razvojno os, načrtovale tudi navezovalne ceste, kot je navezovalna cesta Letuša, tudi številne druge lokalne ceste in kolesarske steze. Skratka, vse to so zadeve, ki prinašajo velike koristi tudi za lokalno okolje. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Nadaljujemo s poslanskim vprašanjem. Mag.

Marko Pogačnik bo postavil poslansko vprašanje ministrici za zdravje gospe Milojki Kolar Celarc.

Izvolite, mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS):

Spoštovani predsedujoči, hvala za dano besedo.

Spoštovana ministrica, v nadaljevanju bi vam želel zastaviti naslednje vprašanje:

Kdaj bo vzpostavljena informacijska podpora za sistem izdaje dovoljenj za prodajo tobačnih in povezanih izdelkov?

Po mojem vedenju ta sistem in ta pravilnik še ni vzpostavljen. Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov je začel veljati že meseca marca lani in po tem zakonu 48. člen določa, da bi ministrica za zdravje morala v šestih mesecih od uveljavitve zakona, to je do 11. 9. 2007, pripraviti pravilnik, ki podrobneje določa pogoje glede prodaje ter postopke in načine elektronske oddaje vlog. Industrija, ki je tukaj notri vpletena, je tudi precejšen polnilec državnega proračuna s strani trošarin.

Zato me glede na to, da zamujate že več kot šest mesecev, zanima:

Kaj so razlogi za to zamudo?

Ali mogoče razmišljate celo o podaljšanju rokov, ki tukaj veljajo za tobačno industrijo?

Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa ministrica, izvolite, imate besedo.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Še enkrat hvala za besedo. Hvala tudi gospodu poslancu Pogačniku za vprašanje.

Res je, da Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov določa, da je treba pridobiti dovoljenje za prodajo. S tem bo mogoče vzpostaviti nadzor nad prodajalci tobačnih izdelkov in učinkovito izvajati zakonodajo s tega področja, predvsem oglaševanja prodaje teh izdelkov mladostnikom. Zaradi tega so bila s tem zakonom tudi uvedena dovoljenja, ker želimo s tem zagotoviti, da bodo to dovoljenje imeli le tisti, ki bodo spoštovali ta zakon.

Naj povem, da so bili na osnovi tega zakona izdani že štirje pravilniki. Dovolite, da jih na kratko naštejem in na koncu povem tudi, kaj se pri posameznem pravilniku trenutno počne. Res je, kot je pravilno ugotovil gospod poslanec, da je v 32. členu tega zakona določeno, da morajo vsi, ki prodajajo tobak in tobačne ter druge povezane izdelke, pridobiti dovoljenje za prodajo, na katerega se plača upravna taksa, to je 18 evrov, dovoljenje za prodajo pa velja 5 let. Pravilnik o dovoljenjih za prodajo tobačnih in povezanih izdelkov, ki bo določal podrobnejše pogoje glede sistema izdaje dovoljenja, je v pripravi in bo v kratkem dan v javno razpravo. Naj povemo, da istočasno pripravljamo tudi program, ki se testira, ker želimo slediti zahtevi,

da bomo zavezance za to dovoljenje čim manj administrativno obremenjevali. Zaradi tega skupaj z Ministrstvom za javno upravo pripravljamo popolnoma nov informacijski program oziroma podpora za oddajo teh vlog in pridobitev dovoljenj. Vloge bodo dostopne preko portala e-VEM tako za podjetja kot za samostojne podjetnike. Oddaja vloge bo potekala v okviru informacijskega sistema Jedro elektronskih postopkov, imenovanega JEP, ki je, kot sem že dejala, v postopku testiranja. V sistem se bo možno prijaviti zelo hitro in enostavno in tako dobiti to dovoljenje. Ministrstvo bo na svojih spletnih straneh, na spletnih straneh Trgovinske zbornice Slovenije in preko Obrtno-podjetniške zbornice, ko bo ta sistem preverjen, končana faza testiranja, pozvalo že vse sedanje prodajalce k pridobitvi te vloge oziroma k oddaji te vloge in takrat bodo podana tudi vsa podrobnejša navodila za vzpostavitev tega. Vemo, da naj bi ta dovoljenja začela veljati oziroma bodo potrebna 11. novembra letošnjega leta. Vsi, ki imajo že danes to dovoljenje, ga bodo lahko tudi po tem datumu dobili in opravljali dejavnosti.

Pravilnik bo torej v kratkem v javni razpravi, program se testira, in takoj ko bo zaključen, bo pravilnik objavljen in bo to spet ena nova administrativno prijazna aplikacija za vse tiste, ki potrebujejo to dovoljenje. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Marko Pogačnik, imate besedo, da zahtevate obrazložitev odgovora.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovana ministrica, ta vaš odgovor je bil zelo podoben vašemu štiriletnemu vodenju tega ministrstva. Ta odgovor je bil v prazno, brez vsebine in brez vsega. Spoštovana ministrica, jaz sem vas spraševal, zakaj vi kot resorna ministrica zaostajate s pravilnikom že več kot šest mesecev. Podali mi niste niti enega odgovora. Povedali ste pač, da nekaj bo, da se nekaj pripravlja, ampak tukaj zadaj je industrija, ki polni slovenski proračun s približno 450 milijoni evrov trošarin letno. To predstavlja več kot 5 % bruto domačega proizvoda. Sam zakon narekuje industriji, da morajo zaprositi za dovoljenje najkasneje 11. 5. 2018, danes pa sploh še ne vedo, na osnovi česa naj zaprosijo za ta pravilnik. Spoštovana ministrica, po zakonu in 48. členu bi morali pripraviti ta pravilnik vi, in to ne včeraj ali pa jutri, pred več kot 6 meseci.

Spoštovana ministrica, zamujate z davčno reformo, zamujate s pravilniki, zamujate z vsem. V štirih letih niste naredili praktično nič, iz zamude v zamudo, trpijo pa tukaj predvsem državljanke in državljani Republike Slovenije s čakalnimi vrstami v zdravstvenem sistemu. Pod vprašaj vzpostavljate še industrijo, ki polni slovenski proračun s trošarinami z več kot 450 milijoni evrov letno. Še imate priložnost, da odgovorite.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa ministrica, imate besedo, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

Ko je gospod poslanec govoril, da zamujam z davčno reformo, je bil to verjetno lapsus, ampak ne bom zdaj tega izkoristila, da bi govorila o tem, kaj si predstavljajo pod davčno reformo. Zakon o tobaku in tobačnih izdelkih ima pripravo številnih pravilnikov. Naj povem, da smo jih več kot polovico, tiste, ki smo jih lahko, že izdali in so bili objavljeni v Uradnem listu. Tako kot sem povedala, nihče ne bo ostal brez možnosti pridobitve dovoljenja za prodajo, 11. november je še kar oddaljen datum. Morate pa vedeti, da bo možno napisati podrobna navodila v pravilniku takrat, ko bo program stestiran, ko bo v celoti deloval in bodo odpravljene vse eventualne pomanjkljivosti. To delamo skupaj z Ministrstvom za javno upravo. Moram povedati, da je to spet nekaj popolnoma novega v slovenskem prostoru, zaradi tega je tudi ta zamuda pri enem pravilniku. Vsi ostali pravilniki pa so bili izdani tako, kot piše v zakonu, razen enega, tistega, pri katerem je potrebna še notifikacija pri Evropski komisiji.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Marko Pogačnik, imate besedo za postopkovni predlog.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala še enkrat za dano besedo.

V skladu s pravilnikom predlagam, da se o tem opravi javna razprava.

Spoštovana ministrica, še enkrat opozarjam, gre za industrijo, ki polni slovenski proračun z več kot 450 milijoni evrov trošarinskih dajatev letno. In spoštovana ministrica, vi ste bili predlagateljica tega zakona, vaše ministrstvo je bilo na koncu koncev predlagatelj tega zakona, in vaša vlada. Sami ste si spisali zakon, sami ste v zakonu napisali roke in roke zdaj tudi, bi rekel, načrtno kršite oziroma zamujate. Zamujate s tem rokom, tako kot ste zamujali v teh štirih letih vašega vladanja na tem ministrstvu. Res je bil moj lapsus, namesto davčne reforme zdravstvena reforma, ki ste jo obljubljali in je niste naredili. In da dandanes rečete, vse se bo naredilo – sami ste spisali ta zakon! Mi smo vas takrat opozarjali, ali je to licenciranje ustrezno. Zdaj ste rekli, da bo to unikum v Evropski uniji, če sem vas jaz prav razumel. Če vi pripravljate nek unikum, kako naj potem industrija, ki bo podvržena temu licenciranju, ve, česa se boste vi v tem pravilniku spomnili?

Spoštovana ministrica, prepričan sem, da bi bila nujno potrebna javna razprava, kajti – koliko gospodarske škode zaradi vaših zamud lahko utrpi slovenski proračun? Na to vprašanje mislim, da bi bilo smiselno dati odgovor. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanj.

Gospa Anita Koleča bo postavila poslansko vprašanje ministru za kulturo gospodu Antonu Peršaku.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Gospod podpredsednik, hvala lepa.

Gospod minister, deset dni nazaj sta na vas in vaše ministrstvo naslovila odprto pismo dekana Akademije za glasbo prof. Marko Vatovec in direktor Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti mag. Marko Repnik. Odprto pismo ima pomenljiv in zaskrbljujoč naslov: Konec slovenskega vrhunskega zborovstva? Na srečo je na koncu tega stavka še vedno vprašaj, oba pisca pa seveda zelo skrbi, ali ni morda že prišel čas, ko bomo ta vprašaj izbrisali. Več kot 15 let sem delala v kulturi, tudi s pevskimi zbori, in lahko rečem, da je bilo to delovno in ustvarjalno druženje s pevci eno najbolj kreativnih na področju ljubiteljske kulturne dejavnosti. Toliko pozitivne energije, ki mestoma prerašča v izjemno ustvarjalnost in kakovostno delovanje, težko najdeš v življenju nekega kulturnega okolja. Dejstvo je, da je slovensko zborovstvo zgodba o uspehu. Z dvema milijonoma prebivalcev smo svetovni šampioni v množičnosti zborovskega organiziranja in v vrhu kakovosti izvajanja zborov, tudi že zelo zelo prepoznavni po vrhunskih skladateljih, ki ustvarjajo tovrstno glasbeno literaturo. Zdaj pa se naenkrat soočamo z dejstvi, ki nas lahko samo žalostijo in nas opominjajo, kako hitro lahko napravimo nekaj, kar smo gradili več desetletij.

Za tiste, ki morda tega odprtega pisma ne poznajo, naj preberem oziroma predstavim samo uvod: »Trend opuščanja finančne podpore vrhunski zborovski dejavnosti s strani Ministrstva za kulturo se je začel že pred leti, pred štirimi leti je bil v sofinanciranje sprejet samo še en zbor iz nabora izjemnih zasedb z vidnimi in jasno merljivimi mednarodnimi uspehi. Letos je z rezultatom štiriletnega javnega razpisa sofinanciranja javnih kulturnih programov trend dosegel skrajno točko s popolnim izbrisom celotne dejavnosti iz sofinanciranih programov, kar je v popolnem nesoglasju z vrhunskimi dosežki na tem področju.«

Gospod minister, zanima me:

Kako odgovarjate na to odprto pismo?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Anton Peršak, izvolite, imate besedo.

ANTON PERŠAK: Spoštovana gospa poslanka, najprej hvala za vaše vprašanje.

Naj takoj na začetku povem, da smo bili na ministrstvu nekoliko presenečeni ob seznanitvi s tem javnim pismom, ki ste ga citirali in ki nosi nekoliko apokaliptičen naslov, Konec

slovenskega vrhunskega zborovstva? Na Ministrstvu za kulturo se zagotovo zavedamo pomena, ki ga ima zborovstvo znotraj ljubiteljskih dejavnosti pri nas. Ta dejavnost predstavlja izjemno bogatitev slovenske kulture, združuje pristen slovenski izraz in množičnost, praviloma, kot vemo, ne na škodo kvalitete in ustvarjalnosti. Skratka, tokrat govorimo o delu zborovske dejavnosti, ki se dogaja v okviru ljubiteljske dejavnosti, obstajajo pa, kot vemo, tudi poklicni zbori, ki ravno tako uspešno delujejo in prispevajo k razvoju zborovskega petja v Sloveniji.

Ministrstvo mora zanikati navedbe, da prihaja do opuščanja finančne podpore vrhunski zborovski dejavnosti. Seveda je ministrstvo pri dodeljevanju sredstev vezano na javne razpise in javne pozive, ki jih izvaja skladno z Zakonom o uresničevanju javnega interesa za kulturo. Na javnih razpisih si med seboj konkurirajo številni prijavitelji, avtorji in izvajalci različnih zvrsti glasbe, na tem področju gredo na vseh razpisih skupaj te prijave tudi v stotine. Javni razpisi so odprti za vse, ki izpolnjujejo pogoje, sofinancirani pa so lahko programi ali projekti, ki prejmejo najvišje ocene strokovne komisije. Ta prag je na javnih razpisih Javnega sklada za kulturne dejavnosti nekoliko nižji in številni zbori na razpisih javnega sklada uspešno kandidirajo za sredstva. Še vedno. Na podlagi javnega razpisa ministrstva ali javnega poziva se financirajo programi oziroma projekti, ki so v postopku izbire v skladu s kriteriji ovrednoteni najvišje. Na področju glasbe je bilo v okviru zadnjega programskega razpisa za izbor javnih kulturnih programov na področju umetnosti za čas od 2018 do 2021 izbranih 8 projektov, med katerimi žal tokrat res ni bilo nobenega zbora, vendar pa je ministrstvo poleg tega razpisa objavilo tudi večletni projektni razpis in enoletni projektni razpis, na katerega so se lahko ravno tako prijavili tudi zbori. Vsak razpis tako pomeni tudi priložnost za vse prijavitelje, da s kvalitetno prijavo pridejo do sofinanciranja svoje dejavnosti in možnosti za nove uspehe na področju svojega delovanja.

Naj dodam, da je bilo dosedanje sodelovanje z Javnim skladom za kulturne dejavnosti vsa leta vzorno, sredstva za ljubiteljsko dejavnost pa se v zadnjih letih postopoma nekoliko povečujejo, za letošnja znašajo 4 milijone 59 tisoč evrov, in programska sredstva, vsaj ta, ki jih javni sklad razpiše za programe končnih upravičencev, znašajo blizu 550 tisoč evrov. Ministrstvo za kulturo je tako že leta 2015 poleg rednih sredstev za delovanje sklada namenilo dodatnih 50 tisoč evrov tudi za delovanje Akademskega pevskega zbora Tone Tomšič in Akademске folklorne skupine France Marolt. Oba prijavitelja sta takrat zaradi slabo pripravljenih vlog izpadla iz programskega financiranja. Javni sklad pa znotraj predlaganih dejavnosti sam razpolaga s sredstvi, ki jih prejema z letno odločbo ministrstva, predvsem pa sam določa programske prioritete. Pomen

zborovskega petja je lani prepoznala tudi Vlada Republike Slovenije, ki je na predlog Ministrstva za kulturo potrdila sofinanciranje evropskega zborovskega festivala Europa Cantat, ki bo julija 2021 potekal v Ljubljani. Vlada bo za izvedbo festivala v času do leta 2021 namenila skupaj skoraj milijon evrov.

Skratka, možnosti za pridobitev sredstev na podlagi razpisov javnega sklada in še nekaterih razpisov ministrstva še vedno obstajajo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Anita Koleča, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Samo toliko, tudi sama sem seznanjena z nekaj malega povišanja sredstev za razpise Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, vendar gre tu bolj ali manj za neke dodatne projekte, ki so pač povezani tudi s stroški v višinah, o katerih ste sami govorili, zato vseeno menim, da je bilo temu področju, torej področju zborovstva, vendarle v tem obdobju namenjenih premalo sredstev v vsakem primeru, pa tudi v luči tega, kar ste mi omenili na koncu, in sicer da bo čez nekaj let pri nas ena zelo velika zborovska prireditev. Na nek način mi je res v zadoščenje vsaj to dejstvo, da ste sprejeli odločitev, da bomo leta 2021 gostili tako velik festival, kot je Europa Cantat. Dogodek bo, za tiste, ki morda ne veste, pripeljal v Slovenijo okoli 4 tisoč pevcev in poznavalcev zborovskega petja z vsega sveta. Tega se tudi sama izredno veselim in upam, da se bo zgodilo, da bomo bistveno bolje promovirali ta izjemni kulturni dogodek, saj smo morda to priložnost zamudili takrat, ko smo bili prestolnica Evrope oziroma je bilo eno izmed slovenskih mest.

Omenili ste že nek finančni vložek, ki naj bi bil v ta namen, bi pa morda bilo prav, gospod minister, da bi omenili še, ali so v zvezi s tem projektom še kakšne dodatne aktivnosti oziroma aktivnosti, ki so bile sprejete na Vladi, zato ker si pa resnično želim, da bi ne glede na to, kar smo zdaj slišali s strani piscev tega pisma, da zanemarjamo zborovsko dejavnost, vendarle ta dogodek pripravili tako, kot se za državo Slovenijo spodobi, torej državo, kjer zelo zelo cenimo zborovsko petje in imamo zelo dobro organizirane zборе. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Anton Peršak, imate besedo, izvolite.

ANTON PERŠAK: Glede na to, da je poslanka gospa Koleča v bistvu povedala mnenje, lahko samo dve stvari dodam. Ena je ta, da vsi vemo, da so sredstva za kulturo v zadnjih petih, šestih letih do leta 2016 precej padla, praktično za 30 %, in to predvsem na račun programov, zato ker sredstev, ki so namenjena izvajanju programov javnih zavodov, kjer gre predvsem za plače, seveda ni bilo mogoče v enaki meri krčiti.

Z letom 2017/2018 se tudi proračun za kulturo do neke mere že popravlja in del tega je tudi to, da za Javni sklad za kulturne dejavnosti zaenkrat sicer še malo, ampak vendarle že nekoliko povečujemo sredstva in s tem tudi sredstva za programe, ki se financirajo skozi sklad. Kar zadeva zборе, zlasti te najkakovostnejše, bo še en razpis, predvidoma v kratkem, s katerim bo vsaj tistim zborom, ki zelo veliko delujejo na področju medkulturne izmenjave, če lahko tako rečem, se pravi, da promovirajo slovensko zborovsko kulturo tudi zunaj meja Slovenije, dana še neka dodatna možnost za prijavo.

Kar zadeva pa Europo Cantat, ne gre samo za to, da so namenjena neka sredstva, s sklepom Vlade so tudi že začrtane osnovne organizacijske naloge in tako naprej, tako da sem prepričan, da bo tudi ta dogodek dostojno organiziran, predvsem pa bo pomenil velik dogodek že zaradi števila zborov in pevcev, ki bodo sodelovali. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Žan Mahnič bo postavil poslansko vprašanje ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala. Kolegice in kolegi, spoštovana gospa ministrica!

Ker je konec mandata, je dobra priložnost, da pogledamo, kaj je bilo narejeno. Žal na koncu ugotovimo, da je bilo narejenega bore malo. Osredotočil se bom na področje mladih. Da ne bom govoril na pamet, bom kar prebral, kaj ste zapisali, kaj se bo počelo v mandatu vlade Mira Cerarja. Okrepili boste nadzor nad izvajanjem ukrepov za zaposlovanje mladih, zagotovili pogoje za dostop do prvega stanovanja za mlade in mlade družine, organizirali podporo Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje za aktivno iskanje nove službe za mlade že v času odpovednega roka, izboljšali mehanizme za aktivno iskanje prve zaposlitve, nadgradili kompetence ljudi, zadolženih za reševanje problematike mladih brezposelnih. Konkretni ukrepi za to so: Vse na enem mestu, karierni inkubator za aktivno vključevanje mladih na trg dela in pridobivanje izkušenj na nivoju poklicnih in srednjih šol, cenovno dostopnejši vrtci za mlade, vavčerski sistem za opravljanje obveznega pripravništva in praks, stanovanjske zadruge, študentska digitalna knjižnica za beleženje neformalnih delovnih izkušenj mladih, integracija kariernih inkubatorjev v redni šolski sistem na vseh nivojih, ugodni krediti za nakup ali obnovo starejših hiš na podeželju in prevzemanje kmetij za mlade in pa javna dela za brezposelne mlade na podeželju z namenom oživljanja kmetij in kulturne dediščine.

To ne spada vse pod vaš resor, glede na to, kar sem prebral, bi moral zagotovo vključiti še ministrico za okolje, ki je bolj pristojna za stanovanjske zadeve, ministra za kmetijstvo, ministrico za delo, družino, socialne zadeve in

enake možnosti, ampak vi kot ministrica za izobraževanje nekako bdite nad položajem mladih, ne nazadnje ste tudi v predsedniški kampanji dali velik poudarek na to, da bi mladim dali pravico že s 16. letom, to sem sicer, potem ko ste neuspešno kandidirali, pogrešal, da bi kot ministrica kaj naredili na tem področju, zagotovo bi se dalo, da bi vsaj vaša stranka potem ta predlog tudi vložila v proceduro.

Gospa ministrica, če ostaneva samo pri tem, kar je bilo našeto, me zanima:

Kaj je bilo v mandatu te vlade, konkretno tudi v treh letih – mislim, da so bila tri leta – kolikor ste bili ministrica, storjeno?

Kako je s pripravništvom?

Vemo, da ste večkrat zavrnili predlog, ki smo ga predlagali v Poslanski skupini SDS.

Predvsem me zanima tudi:

Kako je s sledenjem odločbi Ustavnega sodišča glede financiranja osnovnih šol?

To so nekatera vprašanja, ki me zanimajo, kaj ste na tem področju naredili v tem mandatu.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica dr. Maja Makovec Brenčič, izvolite, imate besedo.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegi, kolegica in seveda poslanke, poslanci!

Premalo minut bo zdajle na voljo, da povemo, kaj vse je bilo storjenega na področju mladih, se bom pa resnično osredinila predvsem na izobraževalno-razvojni del, ne pa toliko na aktivno politiko zaposlovanja, ki je v pretežni domeni ministrstva za delo v sklopu vseh ukrepov na področju zaposlovanja. Naj pa vendarle povem, da smo ena izmed evropskih držav, ki je najbolj zmanjšala ravno nezaposlenost mladih v zadnjih treh letih, in to je eden od tistih res kakovostnih ukrepov, ki so posledica ne le gospodarske rasti, ampak predvsem podlag, ki so botrovale zaposlovanju mladih.

Naj začnem s točko VEM za mlade. Tudi to je bil eden od dogovorov, kako lahko mladi hitreje, s tremi kliki, kot temu rečemo, pridejo do vseh informacij tako glede zaposlovanja kot glede stanovanjske politike in glede štipendiranja študentskega dela. Hkrati je bila naša zaveza tudi, tega niste izpostavili, dostopnejši vrtci, predvsem za mlade družine. To zavezo smo izpolnili – se opravičujem, če ste – saj veste, da nam narašča delež vključenosti tudi zaradi ukrepov, ki so povezani s plačevanjem vrtčevskih obveznosti oziroma vključevanjem otrok, še posebej ko gre za mlade družine. Pa ne le to, tudi za tiste bolj ranljive skupine, ki res potrebujejo ustrezne umestitve in socializacijo, kot so recimo Romi, socialno ogrožene družine in tako naprej. Veste, da tudi uvajamo nov koncept socializacije ob prehodu v osnovno šolo. Ker ste že ravno omenjali tudi osnovnošolski del, ZOFVI je končal tukajle v

parlamentu, z ustreznimi ukrepi. Še vedno mislimo, da so bili pravi, da so bili tudi ustrezno namenjeni predvsem za razvoj in rast ter vključevanje mladih.

O pripravništvu sem danes že razlagala v uvodnem vprašanju gospoda poslanca Luke Mesca, podala tudi že vse podatke glede pripravništva in tudi sistematičnega zaposlovanja na področju osnovnega šolstva in vrtcev, kajti zaposlujemo ne le učitelje, ampak tudi pomočnike vzgojiteljev, tudi zato ker imamo zdaj že v tem letu eno celo novo generacijo v osnovnih šolah. Področje vajeništva je tisto, ki je bilo tudi zavzeto in nanizano kot eno od področij, sicer pod vavčarskim sistemom, naj povem, da smo ga uvedli, da je res, da je to v prvih korakih, da pa pripravljamo tudi ustrezne kampanje za spodbudo, da bi mladi razumeli, kaj pravzaprav vajeništvo v resnici pomeni, da se znebimo tega slabšalnega prizvoka. Da je v resnici poklicno izobraževanje že bolj zanimivo, kaže tudi porast v zadnjih treh, štirih letih, kajti pri posameznih poklicnih skupinah se prav v srednjih šolah, srednješolskih centrih dviguje vpis na poklicnem delu. Kar se tiče štipendiranja in kreditov, naj najprej omenim poseben program na ministrstvu za kmetijstvo za mlade kmete, izjemno uspešen tudi za podjetnost in podjetništvo na kmetijskem področju, in sicer je bilo dodeljenih več kot 12 milijonov evrov in zelo veliko prenosov družinskih kmetij na mlajše, tiste, ki sedaj vodijo kmetije. Kadrovske štipendije, več kot 3 milijoni sredstev za sofinanciranje kadrovske štipendije, moram pa poudariti nekaj, da se ne izčrpajo vse štipendije, še posebej ne na deficitarnih poklicih, kar skušamo zdaj spodbujati s poklicnimi ozaveščanjem, z ozaveščanjem, kaj ti poklici pomenijo. Beleženje delovnih izkušenj mislim, da je zelo pomembno, tudi v pripravi na pripravništva, v prvih vstopih na trg dela, zdaj smo na novo uvedli tudi evidenco študentskega dela, s katero se beležijo delovne izkušnje.

Tisto, kar pa je morda še bolj pomembno, pa je to, da v okviru evropskih projektov – verjamem, da zdaj ni časa, da gremo od projekta do projekta – namenjamo 170 milijonov evrov prav za področje mladih, bodisi da gre za prve zaposlitve, bodisi da gre za socializacijo, bodisi da gre za nacionalne mreže delovanja mladih, mladinske organizacije in tako naprej. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Žan Mahnič, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala.

Kar se našteji, drži v primeru ukrepov. Kar se tiče rezultatov, je situacija malo drugačna. Res je, da se je mogoče najbolj v Evropski uniji znižala brezposelnost med mladimi, ampak niste pa povedali, da je Slovenija na samem repu po uspešnosti črpanja evropskih sredstev. Če pogledamo države, ki so manjše od nas, ki imajo ravno tako takšne

programe, so počrpale desetkrat več kot mi. Da ne govorimo o tem, da 8 tisoč mladih letno odide v tujino, krat 4 leta je to 32 tisoč. Ja, saj je logično, da se brezposelnost med mladimi zmanjša, če je temu tako. Dejali ste, pravi ukrepi v ZOFVI. Če bi bili ukrepi pravi, bi bil zakon sprejet. Ukrepi pa bi bili pravi samo, če bi dejansko sledili sodbi Ustavnega sodišča oziroma če želite, če bi sprejeli takšen predlog, kot smo ga predlagali v Slovenski demokratični stranki. Kar se tiče vajeništva, gospa ministrica, če je vajencev 53, kakor mi je kolega Lisec zdajle povedal, da jih je zaenkrat v programu, ne vem, če je to uspeh v 4 letih. Da ne govorim, da smo v nekem prehodnem obdobju in da bi vajeniški sistem lahko imeli, če bi že takrat leta 2015, ko smo mi prvič to predlagali, ta naš predlog potrdili. Kar se tiče ukrepov za mlade prevzemnike kmetij, gospa ministrica, če so res neki ukrepi, me zanima, zakaj se je, mislim da, za dobro leto zvišala povprečna starost gospodarjev na slovenskih kmetijah.

Vse to, kar ste vi našli, drži v smislu, da so bili neki ukrepi, ampak rezultati so pa drugačni. Rezultati niso takšni, kot bi si jih želeli, kot ste jih napisali ne samo v programu za področje mladih v SMC pred volitvami 2014, ampak tudi v zavezi znotraj koalicijske pogodbe. Večkrat sem jih že našel in lahko trdim, da več kot 20 % ni bilo uresničenega. Se pravi ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ministrica dr. Maja Makovec Brenčič, imate besedo za dopolnitev odgovora.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: To, kar se tiče navedb v koalicijski pogodbi, prav gotovo ne drži, in vse to, kar sem opredelila, je dejansko tudi opredelitev ukrepov prav v skladu s koalicijsko pogodbo. Naj se vrnem nazaj na črpanje sredstev, ki ste ga posebej izpostavili. Res je, na nekaterih programih – žal jaz ne morem za vsak resor podajati rezultatov, kar se tiče črpanja, naj pa poudarim, da črpanje ni odvisno samo od mladih, ampak je odvisno tudi od drugih deležnikov, ki lahko spodbujajo njihove zaposlitve in ki so tudi del programov črpanja evropskih virov. Ko govoriva recimo o vajeništvu, naj tukaj apeliram tudi na delodajalce, predvsem na zbornice, da nam pri tem aktivno pomagajo, kajti pomembno je, da spodbudimo mlade, predvsem pa starše in družine, da razumejo to pozitivno konotacijo vajeništva in da skupaj z deležniškim pristopom spodbudimo še hitrejši razvoj. Smo se pa zavezali k postopnemu razvoju in predvsem zagotavljanju kakovosti. To ne pomeni, da je enostavno uresničljivo čez noč.

Kar se tiče predvsem slabih področij, ki ste jih še omenili, kot na primer mlade kmete, različne oblike zaposlovanja, vedite, da je velik uspeh vendarle ta, da je bistveno zmanjšano število brezposelnih mladih. V resnici smo ena izmed prvih 3 držav v Evropi, ki je to omogočila v

zadnjih 3 letih. Hkrati je pri tem pomembno tudi to, da se krepijo oblike podjetnosti mladih, kajti ko pogledamo strukturo njihovih zaposlitev, te niso samo v kratkoročnih oblikah, ampak so tudi v dolgoročnejših oblikah, tudi v samostojni podjetnosti, kar pa je tudi posledica spodbujanja podjetnosti, mi zdaj rečemo temu, od vrtca navzgor. Pomembna pri izvajanju vseh programov za mlade je tudi zaveza, da se najprej ustvari podporno okolje, ki bo mlade spodbujalo, tukaj pa govorimo tako o lokalnih skupnostih kot o različnih institucijah, zelo nam pomagajo pri tem tudi nevladne organizacije, in mladi to s pridom uporabljajo.

Kar se tiče nacionalnega programa, ki zavezuje mladinsko polje oziroma mladinske organizacije, lahko povem, da nekateri rezultati še niso takšni, kot bi si jih želeli mi sami in kot smo se zavezali, tudi zato ker zaželeno aktivne participacije mladih še nismo dosegli na način, kot bi bilo prav glede na lokalni in tudi nacionalni del in institucionalno zavezanost doseganju rezultatov. Rezultati pa se vežejo na številne resorje, zato je, če bi želeli bolj ekspliciten pregled, treba to naslavljanje tudi na druge ministre. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Žan Mahnič, imate besedo za postopkovni predlog.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Gospod podpredsednik, v skladu s poslovnikom predlagam, da se opravi razprava o odgovoru ministrice oziroma bolje rečeno, da se opravi razprava o tem, kaj je za mlade bilo in kaj ni bilo storjeno v tem mandatu.

Gospa ministrica, to, da ima vajeništvo nek slabšalen prizvok, so vaše besede. Ko se pogovarjam s podjetniki, ko se pogovarjam z mladimi, vsi vajeništvo vidijo kot nekaj pozitivnega in me resnično žalosti ... Če resorna ministrica govori, da je vajeništvo nekaj slabega, potem ta ukrep ne bo zaživel, ker se je tudi ministrica iz največje vladne stranke tega tako lotila. Žal mi je, da niste sprejeli, trikrat smo predlagali sistem, ki bi v praksi pil v vodo. Žal, rezultati so potem takšni, kot so. Strinjam se, ko govoriva o Jamstvu za mlade, večinoma je na ministrici dr. Anji Kopač Mrak, pa vendarle tam notri, ko se financirajo različni programi, so zagotovo tudi ukrepi, ki spadajo pod vaš resor, in ta program bi bilo treba prevetriti in pogledati, kaj se sploh financira. Razna pridobivanja ne vem kakšnih certifikatov, ki mladim ne pomagajo pri zaposlitvi, pri kasnejšem iskanju zaposlitve oziroma vstopanju na trg dela, mislim, da so metanje denarja skozi okno glede na to, da smo ga dobili 9,6 milijona evrov, Irska pa ga je dobila 68,2 milijona evrov. Skratka, črpanje sredstev s strani ministrstva za delo je bilo na tem segmentu neuspešno, žal. Projekt je bil pripravljen, kot je bil, denarja je bilo, kolikor ga je bilo glede na to, kakšen projekt se je pripravil.

Upam, da bo naslednja vlada bolj prisluhnila mladim, da bodo sprejeti ukrepi za mlade. Eden od ukrepov, ki se dejansko tiče stanovanjske problematike mladih oziroma reševanja le-te, bo, mislim da, v sredo na sporedu plenarne seje Državnega zbora, kjer v SDS predlagamo, da se prazna državna stanovanja, ki so takoj vseljiva, dajo na Stanovanjski sklad in se jih da mladim in mladim družinam po neprofitnih najemninah, po petih letih jih lahko odkupijo in se te najemnine štejejo. To je, gospa ministrica, dela za mogoče en mesec, ob vsem aparatu, ki ga imate na ministrstvu, oziroma če je treba vključiti, mislim da, vsaj dve ministrstvi, vaše pa ministrstvo, ki ga vodi gospa Irena Majcen, potem se ta zadeva lahko hitro uredi. Ampak žal je bil čas zamujen, vse predloge, ki so prišli z naše strani, ste zavrnili, in danes je rezultat takšen, kot je. 8 tisoč mladih na leto gre v tujino, starajo se gospodarji na kmetijah na podeželju, ni pravih ukrepov, ni vaještva in ni financiranja šolstva v skladu z ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa ministrica je sicer želela odgovoriti, ampak je to po poslovníku žal nemogoče, zato bomo o vašem predlogu odločili jutri v okviru glasovanja.

Dr. Matej T. Vatovec bo postavil poslansko vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite, gospod Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, podpredsednik. Spoštovani minister!

Še zadnjič o drugem tiru v obliki poslanskih vprašanj. Vi dobro veste, da se v Levici zavzemamo za to, da bi Slovenija drugi tir zgradila sama, brez udeležbe tujega kapitala. To je tisto, čemur mi pravimo tako imenovani plan B za drugi tir. Če bi ta plan B realizirali, bi, še enkrat poudarjam, ohranili nadzor nad drugim tirom, prihodke od drugega tira ohranili v svojih rokah in tako naprej. Ocenjujemo, da rekordna rast v Sloveniji omogoča, da bi do leta 2020 zagotovili teh dodatnih 200 milijonov evrov kapitala, ne da bi se dodatno zadolževali. Imam občutek, da je glavna ovira za uresničitev tega plana B pravzaprav vaše ministrstvo.

V času referendumu, če se spomnimo, ste obljubljali, da bo mogoče projekt izvesti tudi brez tujega kapitala, zdaj pa delate na nek način vse za to, da drugega tira brez tujega kapitala nikakor ne bi bilo možno zgraditi. O čem govorim? Evropska komisija je Sloveniji odobrila 109 milijonov evrov sredstev na razpisu IPE Blending, državni sekretar Leben pa je 23. januarja tudi javno obljubil, da bo Slovenija sklenila pogodbo o sofinanciranju, na podlagi katere bomo lahko črpali evropska sredstva, tudi brez udeležbe madžarskega kapitala. Ampak, 6. marca je vaš državni sekretar spet obrnil ploščo in povedal naslednje, citiram: »Komisiji smo predlagali, da v delu, ki govori, da finančni

vložek zagotovita Slovenija in Madžarska, piše: Slovenija in druga evropska država.« Konec citata. To je enostavno katastrofa. Vi dejansko predlagate Evropski komisiji, da naj Sloveniji odvzame teh 109 milijonov evrov, če Državni zbor ne bo pristal na zahteve Madžarske ali pa ene od drugih evropskih držav. Pogajanja z Madžarsko so torej vnaprej izgubljena, ker zakaj bi Orban ali pa katerikoli drug državnik odstopal od svojih zahtev, kakršnekoli že so, če vidi, da slovenska vlada nima alternativnega oziroma rezervnega načrta.

Zanimata me dve stvari:

Kako se lahko državni sekretar zavzema za to, da bi Slovenija izgubila evropska sredstva, če zavrne zahteve Madžarske ali druge evropske države?

Ali boste kljub odstopu predsednika Vlade še vedno imeli pogovore z Evropsko komisijo?

Ali se boste v teh pogovorih zavzeli za formulacijo, da Slovenija ohrani evropska sredstva, tudi če tuji kapital nadomesti sama?

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister dr. Peter Gašperšič, izvolite, imate besedo.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo. Hvala tudi poslancu gospodu Tašnerju Vatovcu za postavljeno vprašanje.

Očitno je res, da se zadnjič v tem mandatu o drugem tiru pogovarjava na ta način kot minister in poslanec, vendar gotovo o drugem tiru še ne bo rečena zadnja beseda. Ne nazadnje sem tudi danes na zelo podobno vprašanje že odgovarjal in me veseli, da imam priliko te zelo pomembne zadeve ponovno pojasniti.

Sprašujete me po planu B in pri tem nekako podajate rešitev, da je plan B to, da Slovenija drugi tir sfinancira sama, torej na klasičen način iz proračuna. Kdor ponuja to rešitev, ali ne ve, kaj bi to pomenilo, ali pa namenoma zavaja javnost in želi ponuditi neko rešitev, ki to ni. Danes sem že skušal biti dovolj jasen, pa tudi v preteklosti, pa očitno se to nikakor ali ne sliši ali noče razumeti, zato bom poskusil še enkrat povedati, kaj bi pravzaprav pomenilo proračunsko financiranje. Proračunsko financiranje bi pomenilo, da bi država za potrebe izgradnje drugega tira morala sredstva zagotoviti s proračunskim zadolževanjem, kar bi v danih javnofinančnih omejitvah takoj pomenilo neposredno povečanje javnega dolga, kar je takoj spet problematično z vidika fiskalnega pravila in vseh omejitev, s katerimi smo se zavezali. Po drugi strani pa, tudi če bi to storili, bi to pomenilo znatne odhodke iz proračuna za potrebe izgradnje drugega tira, kar bi na drugi strani takoj pomenilo primanjkljaj teh sredstev za druge potrebe, ne nazadnje za potrebe na infrastrukturi – vemo, da so zelo velike – in za potrebe v drugih resorjih, od šolstva, zdravstva, policije, vojske in tako naprej.

Zato je Vlada z vso odgovornostjo pripravila finančni model, ki je s tem zakonom tudi natančno definiran, koncesijske gradnje tega projekta, kjer je koncesionar investitor podjetje 2TDK, v okviru katerega se vzpostavi ta finančna konstrukcija, ki je sestavljena, zelo uravnotežena, iz kapitalskih vložkov, ki jih zagotovi Republika Slovenija in sodelujoča zaledna država iz nepovratnih evropskih sredstev približno 250 milijonov, praktično smo to z dosedanjimi aktivnostmi že dosegli, in v preostanku z zadolževanjem preko Evropske investicijske banke z, zelo pomembno, garancijo mehanizma EFSI, tako imenovanega Junckerjevega sklada, kar pomeni, da tudi za to zadolžitev državi ne bo treba dati garancije. Skratka, vse je narejeno tako, da se slovenski davkoplačevalec kar najmanj obremeni pri zagotavljanju finančne konstrukcije.

Kar pa še na drugi strani koncesijski model pomeni, je to, kar je tudi v zakonu definirano, da zagotavlja prihodke za povrnitev vseh vložkov, ki so bili potrebni za izgradnjo drugega tira. Ti prihodki so taksa na pretovor v pristanišču Koper, pribitek na cestnino za tovorna vozila na odseku avtoceste od Kopra do Šentruperta in uporabnina za železniško infrastrukturo na tem odseku. To so prihodki, s katerimi bo podjetje v dobi koncesije, ki jo zakon predvideva 45 let, povrnilo vse stroške v zvezi z izgradnjo. Na koncu torej davkoplačevalcev ta projekt ne bo stal nič, saj bo podjetje 2TDK s prihodki, ki jih zakon predvideva, prihodki pa prihajajo od uporabnikov infrastrukture, povrnilo vse stroške. Mi torej ponujamo rešitev, ki davkoplačevalcev ne bremeni, vi pa ponujate rešitev, ki bo davkoplačevalce obremenila v celoti oziroma če si mogoče sposodim ime civilne iniciative, ki govori, Davkoplačevalci se ne damo, bi bilo bolje, da se ta iniciativa imenuje Davkoplačevalci vse damo.

To je to, kaj več tukaj na to temo res ne morem povedati, zgodba je popolnoma jasna, transparentna. Kdor pravi, da tega ne potrebujemo, še enkrat ponavljam, ne ve, o čem govori, ali pa namenoma zavaja. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Matej T. Vatovec, izvolite, imate besedo, da zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Na pamet mi pade tisti pregovor, kot bi gluhemu želel dobro jutro. Minister, tisti, ki zavaja, ste vi, mi nikoli nismo trdili, da bi se projekt v celoti iz proračuna financiral, ravno obratno. Nam se zdi finančna konstrukcija v redu, z izjemo tistega dela, ki se tiče tujega kapitala, torej tuje države, za katerega ste tudi sami oziroma vaše ministrstvo in tudi gospod Dragonja še v času referendumu in po njem zatrjevali, da je možno, da bi tuji kapital zamenjala proračunska sredstva. Ne govoriti, da bi to šlo v škodo drugih projektov, tako infrastrukturnih kot socialnih, ker vemo, da obstaja presežek v proračunu, ki bi

lahko tudi v teh letih, kot je sam gospod Dragonja dejal, to pokril, v skrajni sili bi pa mogoče zmanjšali za 200 milijonov tista sredstva, ki jih nameravate dati za zaveze Natu, ampak to je druga zgodba.

Tu bi samo poudaril, da trditve, da je udeležba tujega kapitala nujna, zavrača tudi sama Evropska komisija. Direktorat za mobilnost in promet pri Evropski komisiji je 27. januarja v komunikaciji jasno izpostavil, citiram: »V obdobju izgradnje bi bila madžarska podpora lahko ena od številnih mogočih rešitev za začetek financiranja. Seveda je mogoče predvideti tudi druge rešitve, druge finančne vloške, tudi nacionalne.« Konec citata. Ne gre za to, da ne bi bilo možno tega projekta izpeljati brez madžarskega ali pa drugega kapitala, ampak vprašanje je, ali si to želimo.

Vztrajam pri tem oziroma bi prosil za odgovor, ali bi se lahko, kljub vsemu, glede na to, da so bili neki pozitivni znaki, ko je bil gospod Leben v Bruslju, z Evropsko komisijo izpogajali, da tuj kapital nadomestimo z lastnim, domačim.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Minister Gašperšič, imate besedo, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala lepa.

Se opravičujem, če vas nisem dobro razumel, kaj pravzaprav predlagate kot rešitev za alternativo, torej plan B, kaj bi vidite. Če sem vas razumel, da je to izključno proračun, se opravičujem. Kot vas razumem, vi torej še vedno menite, da je podjetje 2TDK in koncesijski model izgradnje prava pot, in zakon v tem smislu prava rešitev, edino v delčku, kjer imamo kapitalske vloške, ki so sestavljeni iz Slovenije in sodelujoče zaledne države, menite, da bi ta del izpustili. Če je tako, je to že precej drugačna slika, ampak seveda se pa lahko pogovarjamo o tem, kaj pomeni sodelovanje Madžarske pri tem projektu, ali je to res nekaj takega, česar bi se morali izogibati, ali je to nekaj takega, kar prinaša Sloveniji koristi. Jaz sem prepričan, da tukaj vzpostavljamo neko strateško partnerstvo, ki prinaša obema sodelujočima državama bistvene strateške koristi pri razvoju tako Luke Koper kot infrastrukture, ki jo s tem partnerstvom gradimo, in pri dolgoročnem razvoju logistike, saj zato pa vse to skupaj počnemo, pravzaprav. Ta vložek je pravzaprav nekaj obstranskega kar od vseh koristi, ki jih ta projekt in vse to sodelovanje lahko zgenerira v celotni dobi 40, 45 let, za kolikor je predvideno koncesijsko obdobje.

Ker ste prej omenjali, da s tem izgubljam nek nadzor nad infrastrukturo, bi želel reči še, da to ne drži. Zakon jasno govori, da ima nadzor nad upravljanjem infrastrukture še vedno podjetje SŽ - Infrastruktura. Se pravi, nad upravljanjem vlakovnih, nad izvajanjem vzdrževanja, skratka, vse te pristojnosti upravljanja železniškega prometa se ohranjajo v Republiki Sloveniji. Gre samo za to, kako bomo to infrastrukturo zgradili in kako jo bomo na kocu tudi poplačali. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Matej T. Vatovec, imate postopkovni predlog, izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala.

Po dobrih treh letih ali pa morda še več se vedno znova kaže, da vseeno potrebujemo neko splošno razpravo o tem, tudi zaradi tega, ker v Levici menimo, da še ni prepozno oziroma da se še da nekaj narediti. Vemo, kakšna je bila kronologija tega projekta, ne bom je še enkrat obnavljal, ker sem jo že velikokrat. Kar se tiče same finančne konstrukcije in modela, seveda je 2TDK in tak način izgradnje neka anomalija, ki je, če uporabim smo to besedo, posebna, glede na to, da se nobenega drugega infrastrukturnega projekta ne gradi na tak način. Glavna napaka takšne metodologije je pa seveda ta, da se vključuje tuj kapital. Ni samo to vprašanje, kdo bo vlakovne kompozicije prevažal po drugem tiru, ampak je tudi vprašanje udeležbe investitorjev v samem podjetju, torej ne samo delitev dobička, ampak tudi delitev upravljanja tega podjetja in recimo glasov, ki jih bodo imeli v upravnem nadzornem odboru ali pa kateremkoli drugem organu v 2TDK. Tu ne gre zanemariti, kaj pomeni iti v takšno partnerstvo. Tudi če pogledamo primer Ine in Mola na Hrvaškem, kjer je posledica takšnega sodelovanja tudi neka zaostritev odnosov med državama in dolgo arbitražno pravljanje, kdo bo dejansko potem ostal lastnik.

Govorimo o tem, da bomo kljub vsemu za 40 in več let dali v upravljanje to progo podjetju 2TDK, čeprav obstajajo pri tem določena tveganja. Vemo, da so sedaj pogajanja z Madžarsko za meddržavno pogodbo stekla, da je Državni zbor potrdil to obliko, in jaz se tu bojim, da se bo ponovila takšna zgodba, kot smo jo videli pri Teš 6, torej da boste prišli v naslednji parlament z besedilom tega zakona o ratifikaciji, ki ga bodo morali poslanci sprejeti, sicer boste rekli, da ne bo drugega tira. Mislim, da so to prevelika tveganja za to, da bi tako velik infrastrukturni projekt peljali na ta način, in da bi se morali potruditi in si na nek način pri Evropski komisiji izpogajati vse, zato da se da takšno finančno konstrukcijo popraviti, izločiti tuj kapital. Predvsem zaradi tega, kar smo videli s fiaskom z referendumom, s tem, kako se pravzaprav ta projekt vodi že od samega začetka, kar gotovo ni dobra popotnica za to, da bo zgrajen na transparenten, predvsem pa na poceni način. Bojim se, da bomo, če bomo šli tako naprej, ta projekt preplačali in ne najbolj racionalno zgradili.

Predlagam, da na eni od naslednjih sej opravimo splošno razpravo o tem.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: O vašem predlogu bo Državni zbor odločil jutri v okviru glasovanj.

Gospod Marko Ferluga bo postavil poslansko vprašanje ministrici za zdravje gospe Milojki Kolar Celarc.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav ministrici, ministroma in vsem preostalim »vztrajnikom«!

Vprašal bi v zvezi z zadevo okoli pro bono zdravstvene ambulante v Novi Gorici. To je kar precej močno završalo na Primorskem. Rad bi razumel razloge, zakaj je treba na takšen dolgovezen birokratski način zadeve urejati. Mislim, da je to ena od pozitivnih zadev, ki se je tam odvijala.

Ministrica, zanima me:

Kakšne so konkretne rešitve za trenutno situacijo?

Ali predvidevate neke manj birokratske, tehno-kratske, pravne, kakorkoli jih imenujemo, zadeve, da bi se lahko takšne pro bono ambulante čim prej na čim lažji način ustanovile – seveda z vsemi pravili, ki morajo biti, in seveda nastopajo tam zdravniki, ki bi imeli željo, voljo delati pro bono – da bi imeli to kot nek suport celotnemu zdravstvenemu sistemu?

Sprašujem torej s tega mesta, ministrica, kakšno je vaše videnje rešitve te konkretne zadeve, pa mogoče se lahko ta zadeva aplicira tudi na morebitne druge pobude, ki bodo nastale na podlagi te, se pravi za pro bono zdravstvene ambulante. Mislim, da je to lahko spet en mozaik v reševanju zdravstvene problematike in vseh ostalih zadev, ki so tukaj zraven. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa ministrica, izvolite, imate besedo.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za vprašanje, spoštovani poslanec Ferluga. Podpredsednik, poslanke, poslanci, kolegice in kolegi!

Zakaj sem hvaležna za to vprašanje? Zaradi tega, ker je treba tu razčistiti dve zadevi. Namreč, ne gre za problem ali zadevo ustanovitve same pro bono ambulante, ampak gre za podelitev statusa humanitarne organizacije enemu od ustanoviteljev te pro bono ambulante. Da bi bilo bolj jasno, mi dovolite nekaj uvodnih pojasnil. Dejstvo je, žal, da v Sloveniji še vedno obstajajo osebe, ki zaradi različnih zapletenih in nerešljivih okoliščin ostajajo brez obveznega zdravstvenega zavarovanja. Zaradi tega se v evropskih državah, pa tudi pri nas, ustanavljajo in delujejo pro bono ambulante, v Sloveniji imamo tri, in sicer v Ljubljani, Mariboru in Kopru. Prav tako pa tudi že deluje ta pro bono ambulanta, o tem bom povedala malo kasneje, na Primorskem, ker podelitev statusa humanitarne organizacije enemu od ustanoviteljev nima direktne povezave ali pa to ni pogoj. Naj omenim, da se ministrstvo ves čas zavzema za dostopnost zdravstvenih storitev za vse, tudi za nezavarovane osebe. Vemo, da imajo v novem predlogu zakona praktično vsi obvezno zdravstveno zavarovanje, da pa bi pomagali delovanju pro bono ambulant, že od leta 2013

preko javnega razpisa sofinanciramo programe pomoči, svetovanja in oskrbe prav teh oseb. Vanj so vključene tudi pro bono ambulantne, ki so na primer na osnovi razpisa dobile 160 tisoč evrov za svoje delovanje. Poleg tega naj povem, da ministrstvo plačuje tudi nujne zdravstvene storitve za vse osebe, ki nimajo tega zavarovanja. Recimo v preteklem letu je bilo za te osebe tudi z našega ministrstva zagotovljenih 600 tisoč denarja za zdravstvene storitve.

Ministrstvo za zdravje torej ne ustanavlja pro bono ambulant in ne daje soglasja za njihovo delovanje. Običajni ustanovitelji pro bono ambulant so zdravstveni domovi, občina, razne humanitarne organizacije in ostala združenja. Če pa kateri od partnerjev ali društva opravljajo humanitarno delo, lahko zaprosijo, da se jim podeli status humanitarne organizacije. Pro bono ambulanta v Novi Gorici se je odprla že marca 2016 in deluje, Ministrstvo za zdravje pa so zaprosili za podelitev statusa humanitarne organizacije konec julija, ampak ta status želi imeti ena od ustanoviteljic, to je Čezvesoljska zombi cerkev blaženega zvonjenja, Čezvesoljska hiša dobrot. Skladno z veljavno zakonodajo, to je z Zakonom o humanitarnih organizacijah, imamo sedemčlansko komisijo, ki je sestavljena iz različnih predstavnikov dobrodelnih organizacij, predstavnika Socialne zbornice, ministrstva za delo in zdravje. Na osnovi zakona je ta sedemčlanska komisija sprejela sklep, da vlagatelj, se pravi Čezvesoljska zombi cerkev blaženega zvonjenja, ne sodi med pravne subjekte, ki bi izpolnjevali pogoje po 2. členu Zakona o humanitarnih organizacijah, da bi dobila ta status. Čezvesoljska zombi cerkev blaženega zvonjenja se je na to odločitev pritožila, Upravno sodišče je vrnilo ministrstvu v ponovno odločanje predvsem z vidika procesnega in vsebinskega odločanja. Zdaj pa še na kratko, pa bom potem v nadaljevanju povedala, kaj je to sedemčlanska komisija vodilo, da ta organizacija ni dobila statusa humanitarne organizacije. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marko Ferluga, boste zahtevali dopolnitev odgovora?
Izvolite.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala.

Rad bi slišal ministričin dokončni odgovor na tole moje vprašanje. Mene dejansko zanima samo, kako bomo lahko prišli, če bo prišlo do takih pobud – okej, meni je jasno, da verjetno ti NGO-ji morajo biti registrirani, morajo imeti neka dokazila in ne vem kaj, ampak vseeno – bi rad slišal s strani ministrstva, če pripravljate za ustanavljanje pro bono zdravstvenih ambulant mogoče kakšen pravilnik, kakšno uredbo, na podlagi katere bi se lahko potem tudi drugi odločali, in kar bi jim omogočalo

recimo čim lažje in čim hitrejšo in čim bolj operativno delovanje. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Bom še enkrat povedala: nobenih ovir za ustanavljanje pro bono ambulant ni. Ministrstvo s tega vidika tukaj nima nobenih pristojnosti. Ministrstvo za zdravje ima v skladu z Zakonom o humanitarnih organizacijah to vlogo, da če kdo od teh ustanoviteljev ali pa tudi društev želi, da se mu podeli status humanitarne organizacije, potem deluje ta komisija. V tem primeru, kot sem dejala, pro bono ambulanta deluje že od leta 2016, mislim, da od marca. Gre za to, da je ena od ustanoviteljic, to je Čezvesoljska zombi cerkev blaženega zvonjenja, zase prosila, da se ji podeli status humanitarne organizacije, in o tem je odločala sedemčlanska komisija. Ampak da vam samo še na kratko povem, zakaj se komisija ni odločila, da ji podeli ta status humanitarne organizacije. Ker kljub našim večkratnim zaprosilom, da nam povedo oziroma dostavijo, kakšne zdravstvene programe in načrte dela imajo, da bi lahko mi upravičili status humanitarne organizacije, smo v dopisih, ki smo jih dobili od Čezvesoljske zombi cerkve blaženega zvonjenja, dobili, da je to, bom kar citirala, »Hiša dobrot, eden od sestavnih delov organizacijske enote Čezvesoljske zombi cerkve blaženega zvonjenja, kamor sodijo čezvesoljni pisker z regijskimi piskrčki, čezvesoljni misijoni, delavske, kmečke zadruge, čezvesoljski umetniki, zvonjenje s svetim zvonom in blagoslovljenim piskrom.« Jaz vam povem, da sem res dvakrat ali trikrat zaprosila za dopolnitev teh vlog. In potem so nam sporočili, da imajo v okviru dobrodelnih in njim podrejenih spremljevalnih dejavnosti registrirane dejavnosti: razmnoževanje rastlin, prireja mleka, prašičereja, proizvodnja žganih pijač, prosim, proizvodnja spodnjega perila, proizvodnja žimnic, krtač in tako naprej.

Jaz se opravičujem, ampak res, z vsem dolžnim spoštovanjem, prosili smo, in ko smo prosili, kaj bo od zdravstvenega programa, so nam pač na eni strani napisali, da oni izvajajo programe referenčnih ambulant, patronažno službo, dnevno varstvo starostnikov in hendikepiranih otrok, zavetišča in azilantov. Vi pa veste, da so referenčne ambulate v zdravstvenih domovih in v teh. In res, vsebinsko ni bilo možno, čeprav se bo zdaj komisija še enkrat sestala, verjetno jih še enkrat pozvala glede programa in ponovno odločala. Žal.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec bo postavil vprašanje ministrici za zdravje gospe Milojki Kolar Celarc.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Podpredsednik, hvala za dano besedo.

Spoštovana ministrica, ostali ministri, ministrice, kolegi, kolegice, vsem skupaj lep pozdrav!

Glede na to, da se bliža konec mandata, sem si drznil pogledati koalicijsko pogodbo te vlade na področju zdravstva. Moram reči, da je bila zelo zanimiva, na dveh straneh A4, dokaj konkretna, moram priznati, za razliko od marsikaterega drugega resorja, ampak ugotavljam dve zadevi. Prvič, ali zadeve niso realizirane, ali drugič, so realizirane tako, da so slabše za slovenskega pacienta. Tukaj govorite: »zagotovitev finančne vzdržnosti obveznega zdravstvenega zavarovanja«, vemo, kakšno je stanje, »ukinitvev prostovoljnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja«, vemo, kakšno je stanje, »javna naročila«, verjetno sploh še ne vemo, kakšno je dejansko stanje, »razmejitev javnega in zasebnega«, nič se ni zgodilo, »določitev merilk«, vemo, da se ne dogaja veliko, vsaj tisti, ki vemo, kaj se na tem področju dogaja z urgentnimi centri, satelitskimi urgentnimi centri, dispečerskimi centri in tako naprej, »podeljevanje koncesij«, popolnoma zgrešeno, »vodenje javnih zdravstvenih zavodov«, vreča brez dna, »korupcija, ničelna toleranca«, pa vsi vemo, kaj se dogaja. Skratka, spoštovana ministrica, očitno je na področju zdravstva ta mandat ne samo mandat zgubljenih priložnosti, ampak na žalost slovenskih pacientov še veliko slabša zadeva, zato dovolite, spoštovana ministrica, nekaj konkretnih vprašanj.

Predsednik Vlade je ob tem, ko je preko kamer napovedal svoj odstop, rekel, da so bili sprejeti štirje od petih reformnih zakonov. Tako mene kot celotno slovensko javnost – v studiu sem tisti dan sedel z gospodom Loredanom, ki se je sam spraševal, kateri so ti zakoni. Če zdravniki ne vedo, kateri reformni zakoni so bili sprejeti, kako naj to vedo slovenski pacienti?

Zanima me:

Kateri reformni zakoni so bili sprejeti?

Druga stvar. Včeraj je prišla do nas vest, da je bilo samo na vašem ministrstvu podpisanih za 5 milijonov svetovalnih pogodb.

V zvezi s tem me zanima:

Kaj je bilo za teh 5 milijonov narejenega oziroma kaj počnejo ljudje na vašem ministrstvu oziroma koliko ljudi na ministrstvu ste odpustili, da ste nazaj dobili teh 5 milijonov, ki ste jih outsourcingali ljudem, ki so del problema, ne pa del rešitve, kar vemo iz zgodovine?

Nazadnje še dve zadevi, o katerih bom še nekaj več spregovoril v nadaljevanju, to pa so čakalne vrste in ureditev razmerja urgentni centri, satelitski urgentni centri, helikopterska nujna medicinska pomoč, dispečerski centri in nujna medicinska pomoč. Tu sem vam že postavil nekaj pisnih poslanskih vprašanj, pa na žalost ugotavljam, da ni nič kaj konkretnega na tem področju narejenega. Toliko za uvod. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Spoštovani, hvala za vprašanje.

Vesela sem, da ste pogledali koalicijski sporazum, pa lahko ugotovili, da je razen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki zaradi triletnih dolgotrajnih usklajevanj ni bil sprejet, praktično realiziran 100 %. Pa bom kar naštevala, čeprav moram povedati, da niti niste najavili tega vprašanja, ampak vseeno, zaradi tega bom odgovorila, kar bom lahko. Rekli ste, »zagotovitev finančne stabilnosti financiranja zdravstva«, prav v tem zboru je bila sprejeta novela Zakona o zdravniški službi in interventni zakon za sanacijo javnih zavodov, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija. Za sanacijo preteklih dolgov in zadolženosti je ta vlada namenila 136 milijonov evrov, in kot veste, sanacije potekajo in so vse bolnice, 15 jih je, dolžne pripraviti zelo podrobne sanacijske programe. Nekatere, med njimi lahko omenim Splošno bolnišnico Izola, praktično pod mandatom sedanjega direktorja vsa ta leta služe pozitivno. Nadalje se je v dogovoru z Ministrstvom za finance z novelo Zakona o zdravniški službi preneslo 80 milijonov razbremenitve financiranja z Zavoda za zdravstveno zavarovanje, in to tistih storitev, ki ne sodijo v financiranje naših pravic oziroma storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja. Kot veste, je bilo v lanskem letu prenesenih že 23 milijonov, v letošnjem letu je predvidenih 40 milijonov, v naslednjem letu 60 in v naslednjem 80 milijonov. S tem bi se razbremenila zdravstvena blagajna odhodkov, ki sodijo v financiranje državnega proračuna, v katerem se je začasa krize neselektivno prenašalo v zdravstveno blagajno in iz prihodkov iz naših storitev.

Nadalje je predviden še dodatni prenos financiranja v tako imenovane znanstvenoraziskovalne dejavnosti ali terciar po predlogu ZZVZZ-1. Torej, tudi v predlogu ZZVZZ-1 se bistveno spreminja struktura in način financiranja zdravstvenih odhodkov, dolgoročno, kjer se iz najnižjega deleža iz proračuna s sedanjih 3 % ta delež dviguje na 7 %. Hkrati je v nadaljevanju, tako kot ste omenili, v tem predlogu zakona tudi ukinitvev oziroma preoblikovanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, s katerim bi se pridobilo najmanj okrog 50 milijonov dodatnih virov zaradi nepotrebnih obratovalnih stroškov pri tem zavarovanju, ki pravzaprav niti ni pravo zavarovanje, ker vemo, da se vsaka storitev v odstotku plača iz naših prispevkov in iz dopolnilnega.

Nadalje, razmejitev med javnim in zasebnim iz koalicijskega sporazuma. To je prinesla novela Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki se je tudi usklajevala skoraj tri leta. Razmejilo

se je toliko, kolikor se v sedanji situaciji lahko zaradi pomanjkanja števila zdravnikov v slovenskem prostoru, ker vemo, da smo pod povprečjem na tisoč prebivalcev. Prav tako se je uvedel transparenten zakonit način podeljevanja dovoljenj za delo in koncesij. Te ne bodo več in niso odvisne od želja posameznikov, temveč od potreb prebivalstva. Torej je bila tudi ta koalicijska zahteva realizirana – podelitev koncesij na transparenten način. Glede korupcije je bilo že veliko povedanega. Pa bom nadaljevala v nadaljevanju.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Lisec, boste zahtevali dopolnitev odgovora?

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Kot rečeno, spoštovana ministrica, kar ste naredili, ste pa naredili slabo. Vsескоzi ste se hvalili na primer z Zakonom o pacientovih pravicah, kako je ta super, rešitev zelo nujna, vrhunski izdelek. Vidimo pa v praksi, vsaj tisti, ki na žalost hodimo na sekundarno in terciarno raven, kako je to neumna zadeva. Glede koncesij, današnji članek, zasebna lekarnica je na Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani vložila kazensko ovadbo zaradi izdaje domnevno nezakonitega soglasja ene od lekarn. Pustimo ob strani vodenje javnih zavodov, kjer je velika večina te vreče brez dna nastala v vašem mandatu. Pustimo ob strani, da s korupcijo in z javnim naročilom niste naredili nič. Šel bom na tisti dve ključni zadevi, ki ju v prvem delu nisem rešil. To je določitev meril. Leta 2015 pri ustanovitvi nujne medicinske pomoči ste rekli takole: »Ko bo vzpostavljen dispečerski center, takoj po tistem bodo ustanovljeni satelitski urgentni centri.« Tega do danes ni bilo narejenega nič, razen da je tri četrt narejeno tisto, kar je bilo rečeno, da bo v treh mesecih narejeno, dispečerski center. O satelitskih urgentnih centrih ne bu ne mu. Tukaj pa imam seznam – čakajoči na ambulate in operacije, spoštovana ministrica, ki so plod vašega dela; in ne vaših predhodnikov. Vsi čakajoči na prvi pregled za 13 specialističnih ambulant, 1. 1. 2017 je narast 27 % glede na 1. 10. 2014. Vsi čakajoči na 48 storitev, rast 42 % v vašem mandatu; od tega nad dopustno čakalno dobo, 83 % povišanje. Spoštovana ministrica, to so realne zadeve, ki ne izhajajo iz moje glave, ampak iz podatkov Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Spoštovana ministrica, še enkrat, na žalost ugotavljam, da je ta mandat na vašem področju naredil to, da bodo verjetno v prihodnje iz omara padli mnogi okostnjaki.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ministrica gospa Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

Na žalost bo premalo časa, da bi na vse odgovorila in pokazala grafe, ker so to podatki, ki se ne uporabljajo korektno, pravilo; pa se ne bom spuščala, zakaj. Mogoče samo še glede objavljene informacije, da je Ministrstvo za zdravje v tem mandatu dalo za svetovalne pogodbe 5,6 milijona evrov; ta podatek ne drži. Same svetovalne pogodbe so bile 278 tisoč in nekaj. Dejstvo pa je, da glede na definicijo, ki jo je podalo Ministrstvo za notranje zadeve 18. 9. 2014, kjer pravi, da so svetovalne pogodbe vse tiste pogodbe, ki po definiciji obsegajo intelektualne storitve. Ampak kaj je bilo na Ministrstvu za zdravje v tej številki vključeno? Vsa projektiranja za vse investicije v vse bolnišnice in celotno javno mrežo v Sloveniji v tem mandatu. Vsi gradbeni nadzori, ki smo jih dolžni opravljati v skladu z Zakonom o gradbeništvu, da nimamo aneksov na dodatna finančna sredstva, da so investicije korektno izvedene. To so te ključne zadeve pri investicijah. Kolegi so glede na to definicijo MNZ dali tudi vse te zadeve. Kot sem rekla, da je pa tistih – če razumete, kot večina verjetno razume – svetovalnih pogodb po teh podatkih za 278 tisoč evrov.

Ampak dovolite še nekaj glede teh čakalnih dob, zakaj sem rekla. Ko sem prevzela resor, so bile te čakalne dobe vodene tako, da najmanj za 15 % izvajalcev sploh ni bilo poročano, ni bilo niti po izvajalcih, ampak tudi po storitvah. Pokazala bi rada dva grafa, kaj se je dogajalo; to, kar želite vse meni pripisati in kaj se je dogajalo januarja. Res je, 21. januarja se začela uporabljati novela Zakona o pacientovih pravicah, ki bo veliko bolj sistemsko in transparentno kazala naše čakalne seznane. In kaj se je zgodilo januarja 2018? Zaznali smo veliko število naročil, se pravi vpisov v čakalne knjige, kajti prejetih je bilo 460 tisoč naročil in izdanih je bilo samo v januarju 360 tisoč napotnic. Razlogi so pa trije. Ker mi čas ne dopušča, tukaj pa si lahko pogledate, kaj se je dogajalo v vseh teh letih.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Lisec, boste zahtevali postopkovno?

Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Bom začel na koncu. Ministrica je rekla, da je premalo časa, da bi odgovorila; zato bi bilo prav, da bi na naslednji seji, če bo do nje prišlo, razpravljali o tem, o čemer sem spraševal, to pa je o aktualnem stanju na področju čakalnih dob in ostalem dogajanju v zdravstvu. Kajti očitno je, da ima ministrica neke svoje podatke, tukaj pa so uradni podatki, ki niso moji podatki. Še enkrat, vir je Nacionalni inštitut za javno zdravje, čakajoči na ambulate in operacije. Katastrofalne številke, če pogledamo, za slovenskega pacienta.

Druga stvar, o kateri ste govorili, pa upam, da s tem ne mislite resno oziroma da sem narobe razumel, da pa so sedaj očitno zdravniki na primarni ravni slabi, ker si upajo, dovolijo – dokler še ni novega zakona, ki bi jim to prepovedoval oziroma jih kazensko sankcioniral – dati naročila za sekundarno raven. Kar se tiče čakalnih dob, da prej ni bilo pravih meril, o tem bo verjetno sodila prihodnost. Glede Zakona o pacientovih pravicah, zelo nujno. Spoštovana ministrica, sam, še enkrat, na žalost sem sam videl, kako nesmiseln je ukrep. Lahko napišete 16 stopenj nujnosti, pa pojdite v kakšno čakalnico, na primer urgentni center ali na pediatrično kliniko, pa boste tam videli ljudi, kaj za njih pomeni stopnja nujno, zelo nujno. Da ni samo tistih pol ure ključen problem, ki ste si ga zadali, ampak je še veliko več problemov odprtih. Spoštovana ministrica, mislim, da je prav, da bi spregovorili še širše o vašem kontekstu, glede vodenja javnih zavodov, kot ste rekli, kaj se je naredilo, kaj je bilo narejenega na področju korupcije in javnih naročil. Rekli ste – 5,6 milijona za svetovalne pogodbe. Gledam spet na strani Ministrstva za zdravje. Zakaj danes vaša piar služba, pa verjetno je sestavljena iz več ljudi, ni naredila uradnega demantija oziroma zahtevala popravka glede te informacije? Jaz izhajam iz javnih informacij. Če mislite, da javne informacije niso prave, po Zakonu o medijih obstajajo vsi razlogi, da to zavrnete. Zato tukaj ne bodite jezni name, ampak na tiste vaše sodelavce, ki očitno ne vedo, kaj so svetovalne pogodbe oziroma kaj so mediji spraševali.

Spoštovana ministrica, še enkrat, mislim, da bi bilo treba njuno spregovoriti o tem, kakšno stanje je na področju zdravstva. Slikali ste se pri otvoritvah urgentnih centrov, v marsikaterem urgentnem centru ni vse urejeno tako, kot bi moralo biti. Ko se je sprejemal Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči, ste rekli, da bo takoj začela delovati dispečerska služba, na podlagi tega takoj helikopterska nujna medicinska pomoč; in le še čakamo določene malenkosti in bomo ustanovili pravilnik o satelitskih urgentnih centrih, ki bodo kmalu začeli delovati. To je zgodba iz leta 2015, sedaj smo marca 2018, pa lahko le na kolenih prosimo, kdaj bomo dobili satelitske urgentne centre; očitno pod drugim ministrom oziroma ministrico.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri, 20. marca 2018, v okviru glasovanj.

Gospod Jožef Horvat bo postavil vprašanje ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju ter ministrici za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Spoštovana gospa ministrica za finance, spoštovani gospod minister za javno upravo!

Zadnja novela Zakona o financiranju občin je za letošnje leto določila višino sredstev za sofinanciranje investicij v prehodnem obdobju, in sicer 3 % v obliki nepovratnih in 3 % v obliki povratnih sredstev za posamezno občino. To je moje izhodišče ustnega poslanskega vprašanja, v okviru katerega želim skupaj z vama rešiti akutni aktualni problem slovenskih občin. Obilne snežne padavine v mesecu februarju in začetku marca so povzročile enormno povečanje stroškov občin za izvajanje dejavnosti zimske službe. V večini slovenskih občin, ki so bile izpostavljene izrednim vremenskim dogodkom, so bili stroški zimske službe večji za več kot 100 % glede na planirana sredstva v proračunih posameznih občin. Občine so namreč finančna sredstva planirale glede na stroške zadnjih nekaj let, ko so bile snežne padavine v normalnih, povprečnih količinah. Njihov položaj je zdaj brezizhoden, saj nimajo finančnih virov za poplačilo nastalih stroškov zimske službe. Klub županov in svetnikov Nove Slovenije je 13. marca letos naslovil pisno na predsednika Vlade, kjer je predlagal, da Ministrstvo za finance vsaj delno reši situacijo s tem, da se z letošnjim letom v 10. členu novele Zakona o financiranju občin povratna sredstva v višini 3 % spremenijo v nepovratna sredstva. Vemo, da marsikatera občina teh tako imenovanih povratnih sredstev, čeprav ne gredo v kvoto zadolževanja, ne koristi ali pa samo delno, ker jih je pač treba v desetih letih vrniti. Ta možnost je bila v zadnjih letih dana občinam, vendar se zdaj lahko zgodi, da nekatere občine v prihodnje ne bodo zmogle sredstev vračati, zato se jim raje odpovedo. V primeru, da bi občinam prisluhnili, bi del lastnih sredstev, ki so jih občine namenile za investicije, občine preusmerile v poplačilo stroškov zimske službe; investicije pa pokrile s sredstvi, ki bi jih s spremembo zakona spremenili iz povratnih v nepovratna sredstva.

Moje vprašanje, gospa ministrica in gospod minister:

Kako se boste lotili predloga, ki sem vam ga predstavil?

Gre za to, da moramo skupaj najti rešitve nastalega akutnega problema, s katerim se občine soočajo.

Hvala lepa za vašo pripravljenost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod minister Boris Koprivnikar, izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, predsedujoči, za besedo. Hvala, gospod poslanec, za vprašanje.

Na kratko, da me lahko še ministrica za finance dopolni. Dobro vemo, da imajo občine dva vira, lastne vire in tudi povprečnino. Delita si

približno polovico občinskih prihodkov. Za izvajanje obveznih nalog, tudi zimske službe, ima občina določeno povprečnino. Ta je od leta 2015 do letošnjega leta narasla iz 519 na 551 ter v naslednjem letu že skorajda na 560 evrov. Občinam so na voljo tudi nepovratna sredstva iz evropskih projektov. Vi sami omenjate – investicijska sredstva, iz sredstev skladnega regionalnega razvoja imajo tudi možnost zelo ugodnega ali brezobrestnega zadolževanja. Ta sredstva so ciljno usmerjena in se točno ve, za katere cilje morajo biti. Če bi ta sredstva prelivali med sredstva za izvajanje obveznih nalog občin, bi prišlo do nenamenske porabe sredstev. Ob tem je pa treba upoštevati tudi to, da se trudimo, da sledimo dejanskim stroškom občin, zato tudi spreminjamo Zakon o financiranju občin. Moramo upoštevati to, da občine same načrtujejo svojo porabo sredstev; in ne delujemo po stroškovnem načelu. Recimo v primeru milih zim občine teh sredstev ne vračajo in v primeru težkih zim tudi nimajo osnove, da zahtevajo dodatna sredstva. Gre za načrtovanje občin, ki se sproti prilagaja. In vem, da je ta situacija trenutno težka, pa vendar po zaključnih računih iz leta 2016 občine izkazujejo skoraj 50 milijonov presežkov. Mislim, da imajo vire, s pomočjo katerih lahko to situacijo razrešijo. Toliko iz moje strani.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica mag. Mateja Vraničar Erman, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa. Hvala lepa tudi za vprašanje.

Žal problem ni razrešljiv na tako enostaven način, kot je bilo slišati. Gre namreč na eni strani za 34 milijonov, ki so načrtovani v A bilanci. To je investicijski transfer, ki je namenjen občinam po 21. členu Zakona o financiranju občin; medtem ko so povratna sredstva načrtovana v B bilanci. V skladu s proračunskim načrtovanjem prenosi sredstev med A in B bilanco niso možni, kar z drugimi besedami pomeni, če bi želeli povečati nepovratni transfer občinam za investicijska vlaganja, bi morali nekje drugje odškrniti teh 34 milijonov evrov. Rada bi opozorila, da tudi po zaključnih računih za leto 2017 občine izkazujejo za več kot 25 milijonov evrov presežkom. In tudi ko govorimo o investicijskih odhodkih občin, so investicijski odhodki po 21. členu Zakona o financiranju občin ne glede na to, ali gre za povratna ali nepovratna sredstva, zgolj del sredstev, ki jih občine namenjajo za investicije. Kot primer naj povem, da so lani občine prejele iz integralnega proračuna nepovratnih investicijskih transferov za dobrih 56 milijonov in dodatno še skoraj 54 milijonov za evropske projekte oziroma za evropska sredstva. V letošnjem letu so integralna sredstva planirana v višjem znesku ter v znatno višjem znesku še evropska sredstva, ki

se lahko koristijo oziroma se preko državnega proračuna transferirajo v občinske proračune.

Ocenjujemo, da je investicijskih sredstev v občinah na razpolago dovolj. Razumem, da bi v volilnem letu tudi za občinske uprave oziroma za župane želeli teh sredstev več; vendar trend, ki se kaže v zadnjih letih, kaže na izdatno izboljševanje tovrstnih transferov. S tem bo v prihodnje treba tudi nadaljevati. Moramo pa v državnem proračunu, ko govorimo o transferih iz državnega proračuna, uravnoteženo obravnavati vse prejemnike sredstev iz državnega proračuna. Takšna poteza v razmerju do občin bi pomenila, da je treba nekemu drugemu 34 milijonov nekako odvzeti. Za primer pokrivanja nepredvidenih stroškov pa morajo tako kot državni proračun tudi občinski proračuni načrtovati rezerve. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Jožef Horvat, imate besedo, da obrazložite zahtevo za dopolnitev odgovora.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik. Hvala za zdaj, gospa ministrica, gospod minister.

Vsi vemo, da imajo občine za razvojne projekte na voljo vedno manj finančnih sredstev. Zdaj ne bom govoril o izvajanju operativnega programa kohezijske politike, ker nam gre tam zadeva zelo slabo od rok. Investicij praktično v občinah ni; no, morda za mestne občine. V malih, podeželskih občinah, pogledajte na terenu, investicij praktično ni, saj je večji del proračunskih izdatkov namenjen za izvajanje zakonsko obveznih nalog. Največji problem je, da so v zadnjih nekaj letih številne slovenske občine zaradi glavarine, ki je bistveno nižja od potrebne, pri sestavljanju proračuna v zelo nezavidljivem položaju. Številnim občinam tako preostanejo kot edini vir za izvedbo kakšne investicije le sredstva za sofinanciranje iz 21. člena Zakona o financiranju občin. Ampak letos govorimo res o enormnem povečanju stroškov zaradi izvajanja zimske službe. Gospod minister, kar ste rekli, da občine denarja ne vračajo v času milih zim; seveda, ampak ga tudi ne prenašajo na naslednje leto. Oba veva, kako deluje proračun.

Zanima me:

Glede na pismo predsedniku Vlade, ki sem ga omenil, ali boste občine kaj obvestili, da jim boste pomagali?

Predvsem vi, gospod minister Koprivnikar, ste tudi minister, pristojen za lokalno samoupravo. Me pa nekoliko čudi, da vedno dobimo poslanci servirano informacijo, pa se opravičujem, da imajo občine itak prevelik presežek. Vprašajte župane, zakaj je ta presežek. Poleg tega, gospod minister Koprivnikar, če sem prav slišal, vi ste rekli 50 milijonov presežka, gospa ministrica za finance 25. / oglašanje iz dvorane/ Okej, ampak številke so različne. Morda sem bil preveč naiven;

računal sem, da bo le majčkeno več posluha s strani vlade za reševanje akutnega problema. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Minister za javno upravo gospod Boris Koprivnikar, imate besedo za dopolnitev odgovora.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala še za to možnost.

Mislim, da ta posluh je. To kaže dejansko stanja občin. Zadolženost se zmanjšuje, investicije se nasprotno, kot govorite, postopno povečujejo. Tudi dogovor, ki je bil omenjen, za sofinanciranje v letu 2018 in 2019, imajo občine 3 % nepovratnih sredstev in 3 % povratnih. V letih 2020–2021 imajo 4 % nepovratnih sredstev ter v letu 2024 in naprej 6 %. Z občinami je bil tudi dogovorjen natančen model, kako se lahko ta delež nepovratnih sredstev povečuje, če bodo to gospodarske razmere dejansko dopuščale.

Hkrati pa moram opozoriti tudi na to, da se zadolženost zmanjšuje, da se struktura občinskih financ izboljšuje, da se prihodki povečujejo. Stanje v občinah ni takšno, da bi šlo na slabše, ampak na boljše. Ravno zaradi tega tudi menim, da ni tako katastrofalno, kot ta trenutek govorite. Je pa res, da je količina padavin letos velika, vendar to ni naravna katastrofa, zaradi katere bi morda dobili tudi opravičilo za neko dodatno financiranje. To je samo ena od številnih nalog, ki jih občine izvajajo z lastnimi režijskimi obrati ali pa preko pogodb s podizvajalci. Toliko lahko še pojasnim. Ampak dejstvo je, da se finančna situacija občin, ko gledamo tako z investicij kot z vidika presežkov, postopno izboljšuje, predvsem pa se zmanjšuje zadolženost občin.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za finance mag. Mateja Vraničar Erman, imate besedo za dopolnitev odgovora.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa še za to priložnost.

Temu, kar je povedal že minister za javno upravo, bi želela dodati še podatke o investicijskih odhodkih občin v lanskem letu. Zaključni računi občin za lansko leto so že izbrani in občine so v svojih proračunih evidentirale odhodkov za investicije za 510 milijonov in pol. 510 milijonov in pol. Torej ne bo držal podatek, da občinam za investicije ostane zgolj investicijski transfer, ki je lani znašal približno 30 milijonov evrov. In povedati je treba, da občine ta povratni del investicijskega transfera kar s pridom izkoriščajo. Res je, da ne stoodstotno, ampak za lansko leto je bilo razdeljenega oziroma porabljenega tega denarja za več kot 20 milijonov. Za letošnje leto podatki od vseh občin še niso zbrani, vendar občine načrtujejo za milijardo odhodkov iz naslova investicij, za milijardo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanec Jožef Horvat, imate besedo za postopkovni predlog, da Državni zbor opravi razpravo o odgovoru.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani gospod predsednik Državnega zbora.

Se zahvaljujem ministrici in ministru za podane številke in podatke. Na nek način ste me, in slovensko javnost, odpeljali stran od problema. Jaz sem govoril o akutnem problemu, to je enormno povečanje stroškov zimske službe. Moram reči, da sem res pričakoval nekoliko več pripravljenosti, ampak nič še ni izgubljeno. Imate veliko časa in veliko papirja, da boste lahko na poziv Kluba županov in svetnikov Nove Slovenije z rešitvijo odgovorili; ne s statistikami, ampak z rešitvijo. Kot vidim, je Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije prav Ministrstvu za finance in Ministrstvu za javno upravo odstopil ta poziv našega kluba županov in svetnikov. Jaz sem vesel, da so investicije okrog pol milijarde evrov, sem vesel. Problem pa je vedno potem, ko recimo pogledamo vzhodno kohezijsko regijo pa zahodno kohezijsko regijo. Problem je, ko iz tega izvzamemo mestne občine, ki so finančno močne; manjše, podeželske občine pa so tukaj šibke. Tu je problem in tem bi bilo treba bolj prisluhniti. Najbrž ne bomo nikoli dočakali, da bodo občine imele nekega tako močnega pogajalca z vlado, tako močnega tipa pogajalca kot je gospod Štrukelj. Ne bom rekel, da ni bilo problema najti 250 milijonov, ampak se je kar našlo 250 milijonov. Ko tukaj govorimo za občine – in občine smo vsi mi, vsak od nas živi v neki občini. Zdaj bo morda tudi kdo mislil, da je problem to, da imamo preveč in premajhne občine. Ne, nimamo jih preveč in niso premajhne, poglejte recimo v Avstrijo. Ampak veste, da smo vedno imeli kar ostre debate, ko smo govorili o tako imenovani glavarini in ugotavljali, da glavarina praktično ne zadošča za to, da bi občine financirale tiste naloge, ki jih dobijo preko zakonov. Hvala obema za ta dialog, ampak res z radovednostjo pričakujem, kaj boste odgovorili na poziv Kluba županov in svetnikov Nove Slovenije. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa moram najverjetneje uporabiti isti vatel, kot sem ga pri kolegu Jurši. Dal sem besedo za to, da se pozove k splošni razpravi. Nisem slišal tega. / oglašanje iz dvorane/ Ni ravno po defaultu. Ne bomo glasovali o tej zadevi, prav. Saj vemo, da razprave ni kdaj opraviti. / oglašanje iz dvorane/ Ne, ni treba. Pa tudi tam nismo ničesar naredili.

Podpredsednik Državnega zbora in poslanec Primož Hainz, imate besedo, da zahtevate odgovor od ministrice za okolje in prostor gospe Irene Majcen.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsednik. Lep pozdrav ministricam in ministrom!

Dokler ni prišel gospod Čuš, je bilo tukaj enako število ministrov in poslancev. No, zdaj se je to prevesilo; pa tudi ne bo dolgo, vidim.

Verjamem, da je za zadnjo sejo vprašanje, ali ima smisel postaviti vprašanje ali ga nima, ker ne moremo rešiti vseh problemov, ki v življenju so. Vendar sem se na koncu odločil, da postavim vprašanje, ki ga že nekaj časa ljudje naslavlajo na poslansko skupino. To je vprašanje etažnih lastnikov. To ni vprašanje mojega poslanskega okraja, Vrhnika, Log, Dragomer in Borovnica, kot me je vprašal kolega, ampak je to vprašanje, ki se dotika tudi te občine oziroma tega volilnega okraja, ker je pač obče vprašanje. Vprašanje etažnih lastnikov v odnosu do upravnikov zgradb, ker jih pač zakon zahteva pri večjem številu stanovanj. Včasih je občutek, tudi sam ga delim, ker poznam zadevo od znotraj, da je rezervni sklad, ki ga upravlja upravnik, nekako odtujen od ljudi. Ni prave kontrole. Občutek je, da upravnik dela, kar hoče. On je podpisnik, on je tisti, ki s tem razpolaga. Ljudje dostikrat rečejo: Mi smo investirali v nekaj, glede česar se nismo dogovorili, potem pa še dodatno včasih tega denarja preprosto ni. O tem se je veliko pisalo po časopisih, v Lenartu, Postojni, Atrij Celje, pa še kakšni primeri kažejo na to.

Postavlja se preprosto vprašanje, gospa Irena Majcen:

Kako bi lahko nadzorovali oziroma kako bi zaščitili etažne lastnike pred tistimi upravniki, ki nekorektno opravljajo svoje delo?

Hvala lepa za odgovor.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, imate besedo za odgovor.

IRENA MAJCEN: Spoštovani predsednik Državnega zbora dr. Milan Brglez, spoštovana poslanka in spoštovani poslanci! Spoštovani poslanec gospod Primož Hainz, hvala za vprašanje.

Stvarnopravni zakonik določa, da so etažni lastniki v stavbah z več kot osmimi posameznimi deli in več kot dvema lastnikoma dolžni ustanoviti rezervni sklad. Sredstva rezervnega sklada so opredeljena kot skupno premoženje etažnih lastnikov, ki jih vodi upravnik ločeno na posebnem računu. Če kateri od etažnih lastnikov ne vplača svojega prispevka v rezervni sklad, ga je dolžan upravnik pisno pozvati k plačilu oziroma izterjati. Stanovanjski zakon, to je pa zakon, ki sodi v resor Ministrstva za okolje in prostor, pa v 43. členu določa, da lahko etažni lastniki v pogodbi o opravljanju upravnih storitev določijo, da sme upravnik sredstva rezervnega sklada dvigovati le skupaj z enim od etažnih lastnikov. V praksi je takih zahtev malo, v večstanovanjskih stavbah je tudi

soglasnost etažnih lastnikov velikokrat vprašljiva, se ne doseže in v tem delu lahko lastniki sami zelo veliko naredijo. Stanovanjski zakon ima poleg tega glede rezervnega sklada in ravnanj vrsto varovalk. Po 42. členu mora upravnik zagotoviti, da se vsa vplačila v rezervni sklad vodijo na posebnem transakcijskem računu. Če izvaja upravnik plačila etažnih lastnikov preko svojega transakcijskega računa, mora najkasneje v roku 10 dni od vplačila vsakega etažnega lastnika odvesti sredstva rezervnega sklada na transakcijski račun rezervnega sklada. Če upravnik ravna v nasprotju z 42. členom Stanovanjskega zakona, ga lahko stanovanjski inšpektor tudi oglobi. Zakon nadalje natančno predpisuje način gospodarjenja s sredstvi rezervnega sklada in tudi namensko uporabo sredstev, omejuje izvršbo na sredstva rezervnega sklada, saj je na premoženje rezervnega sklada izvršba dovoljena le za plačilo obveznosti iz pravnih poslov, sklenjenih v skladu s predpisanimi nameni, za katera se lahko sredstva rezervnega sklada uporabljajo. Premoženje rezervnega sklada tudi ni del upravnikove stečajne mase in nanj ne morejo poseči upravnikovi upniki v izvršilnem postopku. Upravnik je dolžan poročati etažnim lastnikom o stanju sredstev rezervnega sklada, vsakemu etažnemu lastniku mora mesečno izstaviti obračun stroškov, med drugim tudi stanje rezervnega sklada za stavbo.

Skladno s 65. členom Stanovanjskega zakona mora upravnik vsakemu etažnemu lastniku enkrat mesečno omogočiti vpogled v pogodbe, knjigovodske listine in v stanje rezervnega sklada večstanovanjske stavbe. Če upravnik krši navedeni določbi, lahko stanovanjski inšpektor zoper njega sproži strošek postopka. Upravniki so podvrženi vsem nadzorom, ki v splošnem veljajo v Republiki Sloveniji. Revizijo finančno računovodskega poslovanja določenega subjekta opravljajo zato pooblaščen revizijske organizacije. Revizijo je mogoče naročiti tudi v primeru, če ta ni predpisana oziroma izrecno zahtevana z zakonom. Etažni lastniki lahko imenujejo nadzorni odbor, to je pravica etažnih lastnikov, katerega glavna naloga je nadzor nad delom upravnika, treba se je zavedati, da so za svojo lastnino oziroma premoženje v prvi vrsti odgovorni prav lastniki sami. Velika večina upravnikov opravlja svoje posle korektno in v skladu z zakonodajo ter sklenjenimi pogodbami. Sodelovanje z upravniki brez večjih pretresov in nezadovoljstva teče v objektih, kjer so etažni lastniki aktivni in odgovorni, se redno udeležujejo zborov etažnih lastnikov, imenujejo nadzorne odbore in redno preverjajo ter nadzirajo izvajanje sprejetih sklepov. Več pa mogoče v nadaljevanju.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Podpredsednik Državnega zbora in poslanec Primož Hainz, imate besedo za obrazložitev zahteve.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa za odgovor.

Pričakoval sem podoben odgovor, ampak v praksi pa pripovedujejo oziroma pišejo stanovalci oziroma etažni lastniki naslednje. Prvič, da inšpekcijske službe ne posredujejo; drugič, vprašanje prakse je res včasih malce ... Jaz vem, da imajo etažni lastniki nadzorne svete, ampak to je tako, zbor stanovalcev se dobi, potem so nesklepčni, potem skličejo drugo sejo. Ta seja je potem praviloma nekje med božičem in novim letom, tako da jih pride samo tistih nekaj, s katerimi se je upravnik res zmenil, da pridejo za pol ure; in se zmenijo, da je vse v redu. Vem, da je to vprašanje prakse, ne vprašanje teorije, ampak kljub vsemu.

Ali imate še kakšno idejo, kako bi se lahko etažni lastniki zaščitili?

Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ministrica za okolje in prostor gospa Irena Majcen, imate besedo za dopolnitev odgovora.

IRENA MAJCEN: Hvala.

Če etažni lastniki upravnikom, ki se ponujajo na trgu, iz kakršnegakoli razloga ne zaupajo, imajo možnost in pravico, da se organizirajo kot skupnost lastnikov. V takšnem primeru se upravljajo sami kot pravna oseba in lahko odprejo račun na svoje ime ter se s tem izognejo vsem tveganjem, povezanim z zunanjim upravnikom. Ampak to je v primerih, ko že sicer ni sklepčnosti na teh zborih, tudi težko doseči. Lastnina na eni strani prinaša neke ugodnosti, po drugi strani pa je lastnina zavezujoča. Tu žal z zakonom ni mogoče preprečiti tudi morebitnih kriminalnih dejanj, ki so jih nekateri upravniki storili, kot recimo Atrij Celje, Lenart, Postojna. Kljub temu pa pri snovanju osnutka nove stanovanjske zakonodaje želimo postaviti nove temelje, s čimer bi bili etažni lastniki bolj zaščiteni, hkrati pa bi imeli tudi večjo odgovornost z upravljanjem s svojo lastnino oziroma solastnino. Razmišljanja gredo v smeri uvedbe pravne subjektivitete skupnosti etažnih lastnikov, ki bo lahko sama na svoje stroške odprla transakcijski račun za zbiranje sredstev rezervnega sklada za svojo večstanovanjsko stavbo. S sredstvi bo upravljal zastopnik skupnosti, ki bo eden od etažnih lastnikov ali upravnik, če se bo skupnost lastnikov tako odločila. Je pa res, da bo ta osnutek v jesenskem času šel v javno razpravo in mogoče bo še s strani uporabnikov prišla kakšna sveža ideja. Zavedajoč se tega problema smo želeli bolj v manjšem delu spremeniti Stanovanjski zakon, ampak so bila prav ta združenja etažnih lastnikov nezadovoljna s tisto rešitvijo, zato ni bilo tudi nobenih posegov, smo umaknili tiste rešitve. Naloga ostaja odprta za prihodnje. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Poslanka Violeta Tomić, imate besedo, da zastavite

vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc ter ministru za javno upravo gospodu Borisu Koprivnikarju.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Saj ne bi, pa moram; najprej se bom obregnila ob odgovor ministrice, ki ga je dala poslancu Ferlugi glede pro bono ambulate v Novi Gorici. Globoko me je razočarala, kajti ni znala izgovoriti niti imena dobrotelne organizacije, ki namesto vas skrbi za revne bolnike. Sodišče je tako in tako določilo, da je bila s strani vašega ministrstva ta dobrotelna organizacija diskriminirana. Prosim vas, ne bodite tako omalovažujoči in ignorantski ter se malo pozanimajte.

Ampak pojdimo naprej na moje vprašanje, ki ga bom zastavila obema. Veste, da smo 7. februarja imeli 39. nujno sejo Odbora za zdravstvo, na kateri smo obravnavali temo legalizacije konoplje, uporabe in pridelave v medicinske namene, se pravi nerealizirani sklepi s strani Ministrstva za zdravje. Mi smo na Odboru za zdravstvo kot matično delovno telo ministrstvu že oktobra 2016 soglasno naložili, da pripravite ustrezne podlage, ki bodo omogočile zdravljenje s konopljo kot z zdravilom, in ustrezne pravne podlage, ki bodo v Sloveniji omogočile pridelavo in predelavo konoplje v medicinske namene. Seveda ministrstvo teh ukrepov ni sposobno izvesti ali pa jih noče izvesti. In v luči tega smo povabili določene medicinske strokovnjake, kot je bil dr. Neubauer s Pediatrične klinike. Ravno danes si preberite v Dnevniku, kakšne dobre rezultate imajo pri zdravljenju epilepsije. Od 80 bolnikov se je kar polovici izboljšalo, 20 % otrok napadov sploh ni imelo več. Prof. dr. Červekova, onkologinja, ki je naredila smernice za zdravljenje, in dr. Noliml. Tukaj se bom ustavila. Dr. Noliml je poudaril takoj na začetku, da podaja mnenje v lastnem imenu in ne v imenu organa, pri katerem je zaposlen, to je Nacionalni inštitut za javno zdravje. To je razvidno tudi iz magnetograma seje. Čeprav se je seje udeležil v svojem prostem času in v lastnem imenu, je bil deležen mobinga z grožnjo odpovedi delovnega razmerja.

In zato me zanima, ker mi minutaža teče:

Ali ste vi seznanjeni z dogajanjem na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje in pritiski, ki se vršijo nad zaposlenimi?

Ali se strinjate s stališčem Nacionalnega inštituta za javno zdravje, da tam zaposleni javni uslužbenci v prostem času ne smejo zastopati stališč, ki niso skladni z uradnimi stališči tega organa?

Ali ste seznanjeni z ravnanjem Nacionalnega inštituta za javno zdravje, ki javnim uslužbencem prepoveduje strokovno delo na področjih, za katera so specializirani?

Ali se podobne prakse s pritiski na javne uslužbenke izvajajo tudi na vašem ministrstvu za zdravje?

Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Minister gospod Boris Koprivnikar, izvolite.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala, predsedujoči. Spoštovana poslanka!

Bi najprej dal samo en okvir, pa bom potem bolj konkretno. O sami vsebini ne bom sodil; dejstvo pa je, da so v javnih zavodih delovna razmerja in pravice urejene z Zakonom o delovnih razmerjih, ne z uslužbenko zakonodajo. Kajti uslužbenska zakonodaja velja za državne organe in organe lokalnih skupnosti, tukaj velja Zakon o javnih uslužbencih, to je razlika. Uslužbenska zakonodaja ne ureja izražanja mnenja v njegovem prostem času ali izven njegovega časa, se pravi zakonodaja tega ne ureja. Seveda pa moramo pri tem spoštovati ustavno pravico do svobode izražanja, ki vsakemu posamezniku daje pravico, da pove svoje mnenje. Zakonsko določilo pa je, da mora javni uslužbenec pri opravljanju svojega dela spoštovati predpise z njegovega področja, kolektivne pogodbe, pogodbo o zaposlitvi, splošne akte in kodekse etike. Delavec mora upoštevati, tako pravi Zakon o delovnih razmerjih v 34. členu, zahteve in navodila delodajalcev v zvezi z izpolnjevanjem pogodbenih in drugih obveznosti delovnega razmerja; in v 37. členu, delavec se je dolžan vzdržati vseh ravnanj, ki glede na naravo dela, ki ga opravlja pri delodajalcu, materialno ali moralno škoduje in bi lahko škodovala interesom delodajalca. To je splošni zakonski okvir. O konkretni vsebini, ki ste jo navedli, pa jaz ne morem soditi, ker ne vem, kakšni so morebitni interni akti ali navodila in zaveze delodajalca, ki jih je podal. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ministrica gospa Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala.

Dovolite mi vseeno, da v uvodu povem v odgovor nekaj stavkov glede tega, kar je spoštovana poslanka Violeta Tomić rekla in kar ne drži povsem. Glede prejšnjega vprašanja gospoda Ferluge sem jaz navedla samo dejstva. Nismo dobili argumentirane vsebine kljub večkratnim pozivom, da bi tej organizaciji podellili status humanitarne organizacije. Pro bono ambulanta pa dela in so ustanovitelji drugi.

Glede drugega vprašanja tudi to. Ministrstvo in vlada sta sprejela spremembo uredbe, s katerimi je zagotovila, da v vseh tistih primerih, kjer obstajajo medicinske indikacije, nekatere ste omenili tudi vi, je možnost in

zdravniki predpisujejo uporabo konoplje ali, če hočete, vršičke konoplje na recept. Kakor je meni znano, ker sem govorila z zdravniki Onkološkega inštituta, ni nobenih težav, da recimo bolniki pri zdravljenju raka to dobijo na recept; in podobno je verjetno tudi za otroke z napadi, kot ste omenili. Vsaj jaz imam informacije, ker sem se pozanimala, da zdravniki tam, kjer je potrebno, predpisujejo ta zdravila na recept, kar je omogočeno z vladno uredbo; kar je ministrstvo pripravilo in vlada sprejela.

Zdaj pa k odgovoru na konkretno vprašanje, kaj se je dogajalo na tej seji Odbora Državnega zbora za zdravstvo. Vi vsi veste, da je Nacionalni inštitut za javno zdravje samostojni javni zavod, ki ga vodi direktor, ki organizira, usklajuje delovne procese, prav tako je on odgovoren tudi za strokovnost, poslovanje in zakonitost dela zavoda. Nacionalni inštitut je seveda dolžan spoštovati, kot je kolega Koprivnikar omenil, vso veljavno delovnopravno zakonodajo, v skladu s tem pripraviti ustrezne interne akte oziroma pravila ravnanja za svoje zaposlene. Zaradi tega se kot ministrica za zdravje ne morem opredeljevati do konkretnih internih kadrovskih postopkov na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje, ker gre za samostojen zavod. Sem pa za to, da bi lahko odgovorila na vaše cenjeno vprašanje, povprašala za pojasnila oziroma za pisni odgovor Nacionalni inštitut za javno zdravje. Zdaj mi dovolite, da preberem in citiram njihov odgovor. Ker pa bo očitno zmanjkalo časa, bom njihov odgovor povedala, citirala v drugem delu.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, boste zahtevali dopolnitev odgovora?

Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala, ministrica.

Ne bova izgubljali časa s stvarmi, kjer se nikoli ne bova srečali. Vsaj pravilno bi morali izgovoriti ime humanitarne organizacije. Govorili ste o vršičkih na recept. Tudi o tem se ne pogovarjamo. Žal res ne bova šli v detajle. Mene zanima konkretno – opozorilo pred odpovedjo pogodbe o zaposlitvi je prejel dr. Nolimal. V tem opozorilu je navedeno, da je javni uslužbenec, citiram, »z načinom predstavitve med podajo osebnega mnenja kršil svoje pogodbene in druge obveznosti iz delovnega razmerja.« Skratka, kršil jih je s tem, da je povedal lastno mnenje, ki se razlikuje od mnenja delodajalca. Povedali so mu tudi v pravnem pouku pisnega opozorila, da mu bo v primeru, da se v roku enega leta od vročitve pisnega opozorila zgodi ponovna kršitev pogodbene ali druge obveznosti iz delovnega razmerja, pogodba o zaposlitvi odpovedana iz krivdnih razlogov.

Tukaj bi še enkrat natančno vprašala ministra za javno upravo:

Ali je nezakonito, da imajo javni uslužbenci osebno drugačno mnenje in stališče, kot je uradno stališče delodajalca?

Ali je udeležba javnih uslužbencev na razpravah, sejah in okroglih mizah z njihovega strokovnega področja v njihovem prostem času v lastnem imenu nezakonita in je lahko razlog za odpoved delovnega razmerja?

To me zanima; lahko pa bi navedla še marsikaj iz šikaniranja vseh, ki se trudijo, da bi bolnikom vendarle priskrbeli zdravila iz, spet, naravne konoplje. Ne govorimo niti o sintetičnih kanabinoidih, kajti študije dokazujejo, da ne pomagajo, da so celo škodljivi. Pridelava in predelava doma je tema, ki smo jo sprejeli na tem odboru; vendar pa tokrat govorimo o delovni kršitvi. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mogoče najprej gospod Koprivnikar? Ne. Dobro.

Gospa Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala za besedo in za dodatno vprašanje.

Bom zdaj dejansko, dovolite, citirala odgovor Nacionalnega inštituta za javno zdravje, povezano s tem vprašanjem, glede katerega smo zaprosili za mnenje. Citiram: »Prejeli smo vaša vprašanja glede organizacije dela in komuniciranja z javnostmi na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje. Očitke, da naj bi Nacionalni inštitut za javno zdravje vršil pritiske nad zaposlenimi, ostro zavračamo. Nacionalni inštitut za javno zdravje organizira delo skladno z nalogami, ki jih opravlja na najvišjem strokovnem nivoju, ter skladno z notranjimi akti, ki urejajo postopke dela. Javni uslužbenci, ki so zavezani na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje, lahko v prostem času podajajo lastna mnenja na enak način kot vsi ostali državljani, ne glede na to, ali se njihova osebna mnenja razlikujejo od uradnih strokovnih stališč delodajalca, v tem primeru Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Slednje sicer ni običajno, saj strokovna mnenja Nacionalnega inštituta za javno zdravje kreirajo najbolj usposobljeni strokovnjaki na posameznem področju, zato predstavljajo verodostojen vir tudi za ostale zaposlene. Če pa pri komuniciranju z javnostmi omenjajo Nacionalni inštitut za javno zdravje, morajo pri tem spoštovati interni akt, to je Navodilo o dajanju informacij za javnost, ki velja od 4. januarja 2016. Nacionalni inštitut za javno zdravje nikakor ni prepovedal dela kateremukoli od svojih zaposlenih, so pa ustrezno razporejeni na posamezna strokovna področja dela, za katera so usposobljeni ter so skladno z usmeritvami vodstva Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Spekter nalog, ki jih Nacionalni inštitut za javno zdravje kot edini zdravstveni terciarni zavod na področju javnega zdravja opravlja, je namreč izjemno širok;

ustrezno usposobljenih strokovnjakov pa le določeno število, zato je zahtevna naloga vodstva Nacionalnega inštituta za javno zdravje, da ustrezno organizira delo.« To je bil odgovor na konkretno zastavljena vprašanja vodstvu Nacionalnega inštituta.

In še odgovor v zvezi z vprašanjem glede uslužbencev na Ministrstvu za zdravje. Naj povem, kot je bilo že omenjeno, da so vsi javni uslužbenci zavezani k delovnopravni zakonodaji in kodeksu ravnanja javnih uslužbencev, katerega pa je malo prej že pojasnil kolega Boris Koprivnikar.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, izvolite, imate postopkovni predlog.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Seveda mi o tem moramo opraviti razpravo. Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje sigurno nekaj ne štima. Dr. Nolimal je povedal na začetku, da bo podal lastno mnenje in ne mnenje organizacije, pri kateri je zaposlen. In s tem naj bi očitno kršil. Minister Koprivnikar je povedal, da je vse okej, če imaš lastno mnenje drugačno, je to dovoljeno. Vendar od kod potem opomin pred odpovedjo delovnega razmerja z grožnjo, da bo v primeru, da se v roku enega leta od vročitve pisnega opozorila zgodi ponovna kršitev pogodbene obveznosti, pogodba o zaposlitvi odpovedana iz krivdnih razlogov. Tukaj očitno kršitve ni bilo in nekaj ne štima.

Sedaj vi meni povejte, kako naj funkcionira ta parlament, če poslanci sklicujemo odbore, na katere vabimo strokovnjake, ki so zaradi tega kaznovani, ker povedo svoje strokovno mnenje. Poslanci bi se radi seznanili z njihovim mnenjem, ker nismo vsi strokovnjaki za medicinsko stroko. In potem ko odbor sklene enoglasno in naloži ministrstvu, da naredi to in to, ministrstvo mirno ignorira zakonodajno telo in reče: Ne, mi tega ne bomo s figo v žepu naredili. In če grem še naprej, poslanski skupini dveh koalicijskih partneric SMC in SD pripravita zakonodajni predlog glede ureditve te problematike, mi, opozicijska Levica, samo lahko prikimavamo, ker vemo, da smo vedno zavrnjeni. In vaši ministri, koalicijski ministri rečejo: »Ne, mi tega ne bomo naredili.« Kaj se mi gremo v tem državnem zboru?! Čemu sploh vlada; seveda, sedaj je padla, ampak bi morala verjetno že pred štirimi leti; čemu poslanci v Državnem zboru, oprostite, ker si dovolimo šikaniranje, izgubo časa nas, strokovnjakov, zaposlenih, državljanov in vseh skupaj. To je farsa. In ravno zaradi te farse želim, da se opravi razgovor in razprava na naslednji seji. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić, o vašem predlogu bo Državni zbor odločal jutri v okviru glasovanja.

Gospod Uroš Prikl bo postavil vprašanje ministrici za finance mag. Mateji Vraničar Erman.

Izvolite, gospod Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Lep pozdrav obema poslancema in vsem štirim ministrom!

Spoštovana gospa Vraničar tokrat zadnjič v sestavi tega državnega zbora opravlja inštitut poslanca vprašanja in menda bo statistika pokazala, da sem ga največkrat naslovil prav na vas. Tokrat govorim o Novi Ljubljanski banki, ker pač o drugi veliki državni banki – Novi Kreditni banki Maribor na žalost ne morem več. Pred kratkim je Nova Ljubljanska banka plačala malo manj kot 1,5 milijona evrov na podlagi ene od sodb, ki ste jih vložili Privredna banka Zagreb in Zagrebačka banka zaradi starih deviznih vlog hrvaških varčevalcev Ljubljanske banke, ki so bile prenesene na ti dve banki. Vlada vseskozi zagovarja stališče – in prav je, da je temu tako –, da za kakršnoli izplačila Nove Ljubljanske banke na podlagi sodb hrvaških sodišč glede prenesenih deviznih vlog seveda ni pravne podlage. Ni pravne podlage iz razloga evropskega pravnega reda ter tudi slovenske zakonodaje na tem področju. Ob tem se mi poraja, ne boste verjeli, cel kup različnih vprašanj.

Prvič, kaj bi se lahko s tem denarjem 1,5 milijona evrov naredilo v korist kreditov fizičnih oseb, kreditov pravnih oseb? Kaj bi se lahko s tem denarjem naredilo, če bi ga porabili za potrebe socialnih transferjev ali česa podobnega? Tako pa se lahko, bom uporabil prispodobo, samo ustrelimo v koleno, saj znamo s takšnim ukrepom, s takšnim dejanjem Novi Ljubljanski banki v primeru prodaje – pa bi si intimno želel, osebno želel, da do takšne prodaje Nove Ljubljanske banke v končni fazi ne bi prišlo –, še znižati ceno in naredimo slabo popotnico za tako imenovano privatizacijo te banke.

Vedoč, da se pogovarja v Državnem zboru pa tudi širše o možnosti sprejema zakona, ki bo to področje urejal, je pot do zakona je še dolga, ukrepati pa je treba prej. Lepo bi vas prosil, pa brez tega, ker vem, kaj pomeni korporativno upravljanje, vem, kaj pomeni direktno vtikovanje ali pa posredno vtikovanje politike v gospodarske subjekte.

Zdaj pa vprašanje:

Kako Vlada kot skupščina Slovenskega državnega holdinga, ki zastopa pravice Republike Slovenije kot edinega delničarja Nove Ljubljanske banke, gleda na odločitev uprave NLB, da plača tožbeni znesek?

Kaj namerava storiti v prihodnje, kakšno je njeno stališče, da nikakor in nikoli več do podobnih situacij ne bi prihajalo?

Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica za finance, izvolite.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Hvala za vprašanje.

Zagotovo se strinja tudi s spoštovanim gospodom poslancem, da je problematika prenesenih deviznih vlog nasledstveno vprašanje, ki ga je treba reševati v skladu s Sporazumom o vprašanih nasledstva in memorandumom o soglasju, ki je bil sklenjen v letu 2013. Slovenija si je ves čas aktivno prizadevala za rešitev tega vprašanja, vendar žal dogovora med državama naslednicama v vseh letih od podpisa Sporazuma o vprašanih nasledstva ni bilo mogoče doseči. Omenila sem že memorandum o soglasju, na podlagi katerega se je Hrvaška zavezala, da bo do končne rešitve prenesenih deviznih vlog pripravila ustavitev vseh sodnih postopkov pred hrvaškimi sodišči v zvezi s prenesenimi deviznimi vlogami, vendar žal te svoje mednarodne zaveze ne spoštuje. In upošteva to situacijo je vlada v mesecu februarju ponovno potrdila svoje dosedanje stališče, da tovrstne sodbe v Sloveniji nimajo pravne podlage, so nasprotno slovenskemu pravnemu redu in mednarodnim pogodbam, ki jih je Slovenija sklenila; in tako ne morejo biti predmet izvršbe. Seveda pa lahko na ta način vplivamo samo na dogajanje v Sloveniji, medtem ko je treba v primeru, če pride do izvršbe v drugih državah, ukrepati na drugačne načine. In ravno v tem času tečejo zelo intenzivni pogovori na strokovni in politični ravni, ki bi zagotovili, da do tovrstnih dogodkov, ki niso skladni s slovenskim pravnim redom, ne bi več prihajalo. Poti je več, treba je izbrati tisto, ki bo dala hiter in konkreten rezultat. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl, boste zahtevali dopolnitev odgovora?

Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, ministrica, da ste mi poskušali odgovoriti na moje vprašanje.

Seveda ste nekatere zadeve ponovili. Moram povedati in priznati, da se strinjam, da je vprašanje nasledstva in spoštovanja memoranduma izpred pet let nazaj za moje videnje in verjetno tudi za širše videnje problem. To ne more biti predmet izvršb ne tukaj ne v tujini.

Ampak jaz sem vas zelo konkretno vprašal:

Kaj Vlada namerava, kako gleda in kako namerava v prihodnje gledati in ukrepati, predvsem ukrepati, da do tovrstnih izplačil ne bi več prišlo?

Vsi se strinjamo, jaz, v tej dvorani nas je sicer zelo malo, ampak če boste vprašali širšo javnost pa tudi tiste, ki se na pravo zelo dobro spoznajo, vam bodo znali povedati, da pravne podlage tukaj ni. Tako s področja

mednarodnega prava, za izvršbe govorim, in tudi za izplačila tovrstnih, pod navednicami, kazni ter s področja slovenske zakonodaje.

Zato me resnično zanima:

Kako misli Vlada, pa bom zelo poenostavljeno povedal, kako misli Vlada kot skupščina preko SDH preprečiti, da do tega ne bo prišlo?

Enkrat bo šlo za milijon, drugič bo šlo za nekaj sto tisoč evrov, na koncu se bo tega denarja nabralo. In kaj bomo s tem naredili? Kot sem prej rekel, šus v koleno. Nova Ljubljanska banka je bila dokapitalizirana z zneskom, ki je velik; v milijardah se pogovarjamo. Zagotovo ni prav, da na tak način ta denar anuliramo, to je denar davkoplačevalcev. Če imamo v končni fazi namen to banko prodati, jo prodajmo za dobro ceno; če pa jo nameravamo obdržati, prav bi bilo tako, pa jo dajmo kot kompetentno in ustrezno banko držati v svojih rokah in z njo upravljati.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa mag. Mateja Vrničar Erman, izvolite.

MAG. MATEJA VRNIČAR ERMAN: Hvala lepa.

Vlada do zdaj kot skupščina Slovenskega državnega holdinga ni konkretno ukrepala; je pa kot vlada sprejela zelo jasno stališče o nezakonitosti tovrstnih odločb ter o tem obvestila tudi SDH in Novo Ljubljansko banko. Zelo težko se je namreč boriti proti nečemu, za kar v osnovi trdiš, da ne obstaja oziroma ne sme obstajati. Se pa vsekakor strinjam z vami, da je treba državno kapitalsko naložbo v NLB zaščititi; in temu so namenjeni tudi ukrepi, ki sem jih načelno omenila iz preteklih tednov, in si bomo v to smer prizadevali tudi v naslednjih tednih. V interesu zaščite slovenskih interesov podrobneje o ukrepih, dokler jih ne oblikujemo dokončno, ne morem govoriti. Ker pa ste še konkretno spraševali, kako bi lahko s tem denarjem pomagali ljudem v socialni stiski, pa naj omenim še enkrat, da plačila, ki jih izvaja Nova Ljubljanska banka, niso plačila iz javnih sredstev; medtem ko se za pomoč ljudem v socialni stiski uporabljajo javna sredstva. Za ta sredstva so pravice porabe oziroma možnosti zagotovljene v državnem proračunu in se tudi izvajajo v skladu s sprejetim finančnim okvirom. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl, imate postopkovni predlog.

Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Samo da ne bom napačno razumljen. Meni je povsem jasno, iz katerega naslova gredo sredstva za javne transfere. Dovolj dobro poznam to problematiko in vem, da direktno ne more to iti iz državne

banke. Ampak če bi se ta banka obnašala bolj racionalno, bi bil verjetno kakšen kredit fizični in pravni osebi več odobren, bi se kakšno novo delovno mesto ustvarilo, bi se kakšen stanovanjski problem lahko tudi s tem razrešil in ne bi bilo potrebnega toliko pritiska na proračunska sredstva, namenjena socialnim transferjem. Jaz pozdravljam, resnično pozdravljam to stališče Vlade Republike Slovenije, ki je edino pravilno, da je treba zaščititi vitalne interese, slovenske interese, kamor sigurno sodi tudi upravljanje z Novo Ljubljansko banko, za katero upam, da bo še dolgo ostala v državni lasti. Bi pa toplo priporočal, da ne ostane zadeva samo na stališču, na deklarativni ravni; ampak da se tudi vodstvo Nove Ljubljanske banke zelo jasno in nazorno determinira oziroma se ga usmeri tako, da do podobnih, ne najdem drugega izraza, eskapad pri izplačilu takšnih ali drugačnih sodb več ne pride.

Ker pa je moje poslansko vprašanje eno od zadnjih in če bo izglasovana tudi kakšna razprava o predhodnih vprašanjih, za moje poslansko vprašanje verjetno v tem mandatu ne bo dovolj časa, zato tokrat ne bom zahteval postopkovnega predloga, da se opravi splošna razprava. Hvala lepa, spoštovani podpredsednik, za razumevanje.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Jaz vas razumem, ampak bila je čista zloraba.

Gospod Andrej Čuš bo postavil vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc ter ministrici za finance mag. Mateji Vrničar Erman.

Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovani ministrici, kolegice in kolegi, kolikor nas pač je tukaj!

Kje začeti? Sam ne bom skakal v preteklost, ker je bilo dovolj povedanega, tudi že na zadnjih nekaj sejah Državnega zbora. Kolikor sem sam seznanjen, je gradnja Urgentnega centra Ptuj spet prišla pred neke ovire. Moram povedati, da se mi zdi, da se pa vse že nekako odvija s tem namenom, da Ptuj ne bi dobil urgentnega centra, čeprav je bila takšna politična odločitev v tem državnem zboru sprejeta. Kolikor sem seznanjen, smo zbirali finančna sredstva, od nevladnih organizacij, gospodarstva, bolnice z lastnimi sredstvi, prenos sredstev med javnim zavodom Dom upokojencev Ptuj in Splošno bolnišnico Ptuj ter menjava zemljišč, če temu potem dodamo prispevek lokalnih skupnosti, mislim, da manjkata še samo pogodbi in sklepi občinskih svetov Občine Podlehnik in Destričnik. Pogovarjamo se o višini 15 tisoč evrov. Če tega ni moč zagotoviti drugače, mi povejte, bomo vzeli kredit na banki pa sami založili, da se to začne graditi, ker res imamo tega že vsi dovolj.

Me pa zanima predvsem to. Pred nekaj dnevi je potekal sestanek, na katerem ste bili prisotni štirje člani Vlade Republike Slovenije, poleg obeh ministric, katerima postavljam vprašanje, še ministrica za delo in minister gospod Žmavc, Ptujčan torej. V javnosti se o tem sestanku ni govorilo nič.

Pred nadaljevanjem oziroma drugim krogom bi vas prosil:

Ali nas lahko seznanim, kakšni so bili končni sklepi tega sestanka, da se tudi mi vemo organizirati?

Morate vedeti, da so ljudje v Spodnjem Podravju že malo siti in pravijo, da bodo prišli po nas in nas nesli ven. Mislim, da imajo čisto prav, če bodo to naredili. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, gospa Marija Milojka Kolar Celarc.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala, spoštovani poslanec gospod Čuš.

Res je, počasi postajamo, tudi jaz, utrujeni od te razsežnosti problematike te gradnje urgentnega centra. Jaz sem dala obljubo, kot ste omenili, v skladu z metodologijo julija 2015. Takrat je bil zagotovljen tudi denar v takratnem proračunu za tip urgentnega centra, in sicer takrat v skupni vrednosti 2,5 milijona evrov; od tega 1,9 milijona Ministrstvo za zdravje, 584 tisoč in še nekaj evrov pa Splošna bolnišnica Ptuj. Jaz ne bi ponavljala vse zgodovine, ker mislim, da jo več kot dobro poznamo. Mogoče je treba povedati samo še eno dejstvo, da smo oktobra 2017 dobili novelacijo investicijskega programa, kjer pa je bila ocenjena vrednost investicije malo manj kot 3,4 milijona evrov. Iz 2,5 milijona je zdaj narasla ta ocenjena vrednost na 3,4 milijona. Okrog česa smo se ves čas vrteli? To je bil problem udeležbe Splošne bolnišnice Ptuj. V prvotni vrednosti bi bilo to 585 tisoč evrov, v drugem delu, kjer pa je povečana vrednost in kjer Splošni bolnišnici Ptuj 850 tisoč evrov ne moremo pripisati upravičenih stroškov izgradnje Urgentnega centra Ptuj. Pač ste priskočili na pomoč na lokalnem nivoju k vzpostavitvi ustrezne finančne strukture, da bi lahko končno potrdili s sklepom ta novelirani investicijski program, na katerega mora dati soglasje tudi še vlada, ker za več kot 20 % presega vrednost te investicije. Zato sem jaz prav na ministrskem nivoju, na Ministrstvu za zdravje organizirala sestanek, ker se je ta dolga jara kača že predolgo vlekla.

Zdaj bom povzela, do česa smo prišli. Res, bila je prisotna kolegica Mateja, kolegica Anja, gospod Koprivnikar je poslal direktorja direktorata, ter gospod Žmavc. Ugotovljeno je bilo, da presežek prihodkov nad odhodki Doma starejših občanov Ptuj ne more biti prenesen v proračun v višini 640 tisoč evrov, kolikor je bila ocenjena vrednost zemljišča, ki bi ga Splošna

bolnišnica Ptuj kot upravljavec odstopila v upravljanje Domu starejših, ker je lastništvo last Republike Slovenije. Zamenjal bi se samo upravljavec in zaradi tega ne more priti do odplačnega prenosa. To je bila prva ugotovitev, da ni pravne podlage. Druga ugotovitev in hkrati tudi sprejet sklep pa je, po naših informacijah tisti dan še ni bilo treh pogodb o sofinanciranju občin; kot zdaj slišim, samo dveh. Jaz verjamem, če je problem, da se bodo potrudili, da še tisti dve dobimo, da bi mi lahko končno zaprli zadevo, pripravili sklep in šli s to novelacijo tudi na vlado. Hkrati pa je zdaj treba povedati, da poleg vseh zbranih sredstev, lokalne skupnosti – 300 tisoč 193 evrov, donacija gospodarstvenikov – 320 tisoč evrov, delež Splošne bolnišnice Ptuj – malo manj kot 230 tisoč, bo zdaj Ministrstvo za zdravje poleg že rezerviranih sredstev moralo samo poiskati pa najti v prihodnosti še manjkajoči del tega presežka, to je nekaj čez 640 tisoč evrov. Jaz verjamem in si srčno želim, da dobimo še omenjeni dve pogodbi, mi praktično imamo sklep lahko pripravljen zelo hitro in gremo na vlado.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Čuš, boste zahtevali dopolnitev?

Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Moram povedati, da me je skoraj trofla kap, če povem po domače, pa ne zaradi vašega odgovora; ampak zaradi faktov, ki ste jih našli. Tri leta nazaj, dve leti nazaj in vse do danes je bilo, kar se tiče prenosa finančnih sredstev iz presežka doma upokoјencev na Splošno bolnišnico Ptuj in menjavo sredstev, vse splošno znano in povedano, da je vse zmenjeno, da ni problema. To smo povedali večkrat, moram povedati, da je tudi stranka, ki vodi ministrstvo za delo, to večkrat v lokalnih glasilih jasno povedala, da so to zagotovili in da je to njihov predlog. Ti fakti, ki ste jih povedali, pa postavljajo povsem novo dimenzijo temu projektu in očitno je res nekdo držal fige v žepu.

Jaz drugega ne morem narediti, kot da pozovem župana Občine Podlehnik in Desetnik, da ti pogodbi čim prej uredijo. Občina Cirkulane, če se ne motim, je to pred dnevi storila, vsaj po mojih informacijah iz javnega zavoda Splošna bolnišnica Ptuj. Ampak kako zdaj do teh 640 tisoč evrov, za katere smo vedno mislili, da jih imamo? Glede na vso pot, ki smo jo naredili; od tega, da je mladinski svet organiziral 090-linijo, pa ne pogovor s puncami, ampak donacijsko številko; da smo zbirali sredstva od gospodarstvenikov in še bi lahko našteval, do zmanjševanja občinskih proračunov, moramo nekaj narediti, ker časa več ni, gospa ministrica.

Povejte mi vi ali pa gospa ministrica za finance:

Kje zdaj poiskati te rezerve?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Izvolite, ministrica mag. Mateja Vraničar Erman.

MAG. MATEJA VRANIČAR ERMAN: Hvala lepa.

Dovolite kratek uvod, potem bo še kolegica dopolnila. Ministrstvo za finance ta projekt ves čas spremlja z vidika njegovega finančnega načrtovanja, da je to skladno z javnofinančnimi predpisi. Načrtovati je treba takšno investicijo v celoti, hkrati pa tudi dinamiko po posameznih letih. Glede na predvideno porabo v letih 2018 in 2019 je bilo tudi na sestanku prejšnji teden potrjeno, da sredstva, ki so načrtovana v že sprejetih proračunih, zadoščajo. Tudi če bi prišlo do prenosa presežka prihodkov nad odhodki Doma starejših občanov Ptuj v državni proračun, to ne bi moglo biti namenjeno za to konkretno investicijo, saj se bodo ta sredstva potrebovala šele v letu 2020. Ker proračun za leto 2020 še ni sprejet, ampak se bo začel pripravljati, smo ta znesek 640 tisoč evidentirali kot potrebna investicijska sredstva na Ministrstvu za zdravje in se bodo v okviru proračunskega načrtovanja tudi zagotovila. Vse ostalo pa je stvar tehnike in tudi zaključka te novelacije investicijskega programa, ki bo moral podrobneje določati tudi dinamiko porabe sredstev. Še enkrat pa, v skladu z javnofinančnimi predpisi je treba sredstva zagotavljati leto za letom glede na to, kako je predvidena poraba. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Problem je v tem, da je od osnovnega investicijskega programa do tega, ki smo ga mi dobili, novelacija oktobra 2017, to je nekaj mesecev nazaj, narasla ta vrednost za več kot milijon, milijon 100. In še nekaj je treba zelo jasno povedati, za urgentni center tipa C bi bilo 2,5 milijona dovolj, kolikor je bila ocenjena vrednost. Dejstvo je, da Splošna bolnišnica Ptuj želi z novelacijo urediti še kletne prostore, nadzidavo in še neke druge zadeve zraven. To je glede na zagotovljena sredstva, kar je bilo za tip C predvideno, zadeve so se pomaknile, mi bi lahko že zdavnaj šli v razpis, če bi držala prvotna vrednost. Končna novelacija pa je prišla oktobra s temi dodatnimi zahtevami in sredstvi. To je v zgodbi zapletlo zadeve, kar bo pomenilo, da bo treba v nadaljevanju zagotavljati še dodaten denar, da se bo prvo nadstropje, ki je sedaj v sklopu tega projekta, tudi opremilo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne bo postavil vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Spoštovani ministrici in ministru, kolegica in kolega!

Z gospodom ministrom sva si že izmenjala eno pisno poslansko vprašanje na temo zahtev prebivalcev Šoštanja po tem, da se zaradi prisotnosti velikega termoelektrskega objekta vendarle uredijo določene zadeve tudi v njihovem mestu. Da ne odpiram vprašanja rente, o kateri se ločeno pogovarja občina; in če prav razumem, so skupaj z onesnaževalcem, ki bi bil po zakonu prvi dolžan, da to tudi plača v nekem dogovoru, če pravilno razumem, v navezi z nadomestili stavbnih zemljišč. Tu imamo vsaj še dve ključni vprašanji.

Eno vprašanje je in ostaja:

Kdaj se bo, in zakaj se še ne, začel pripravljati zakon o postopnem zapiranju premogovnika, ki je v resnici ključen zakon za zagotovitev ustrezne, predvsem okoljske sanacije posega v prostor?

In na drugi strani tisto, kar je bolj nujno in kar ponovno ni povezano z nekimi strateškimi dokumenti, to je sanacija prezračevalnih jaškov, ki je nujna zato, da se ohrani oziroma sploh omogoči neka resna kvaliteta življenja v občini.

S tem povezano neke med obema pa je vprašanje ureditve brežin Družmirskega jezera in še katera od zgodb, ki jo pretežno v tem trenutku naslavlja Civilna iniciativa Šoštanj pa tudi lokalna skupnost občine Šoštanj. In ne gre za zanemarljiva vprašanja. Tisti, ki ste bili, in tudi vi ste bili, gospod minister, v Šoštanju, veste, da je prisotnost Termoelektrarne Šoštanj izjemen poseg v krajino, življenje ljudi, kvaliteto zraka; predvsem pa omejuje v pomembnem delu razvojne možnosti, vključno s turizmom. Nič ne de; dokler se Termoelektrarna Šoštanj oziroma Holding Slovenske elektrarne in vsi povezani obnašajo kot družbeno odgovorno podjetje in lahko sobivajo z okoljem. Ta trenutek tega občutka seveda ni in težko se zadovoljimo, tudi tisti, ki te ljudi predstavljamo, z odgovorom, da bodo s sanacijo prezračevalnih jaškov pač morali počakati; oni pa naj pač živijo, kakor živijo. In ravno tako težko se oni sami odrečejo ali pa se mi vsi skupaj odredimo razvojnim priložnostim, ki bi jih bolj pospešeno naslavljanje vprašanja sanacije območja, ki je degradirano zaradi prisotnosti teh energetskih objektov, moralo reševati čim prej. In v tem pogledu, ker ne gre za vprašanje posebnih strateških ali zakonskih sprememb, lahko gre v tekoče posle; bi vendarle prosil za odgovor. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, podpredsednik, za besedo. Hvala tudi poslancu gospodu Janu Škobernetu za postavljeno vprašanje.

Res je, že v oktobru sva si na to temo odgovarjala v vašem pisnem poslanskem vprašanju. Tu pa ste izpostavil še določene konkretne zadeve. Preden odgovorim na to, bi povedal nekaj na splošno. Seveda mora vsak objekt z vplivi na okolje delovati v skladu z izdanimi okoljevarstvenimi dovoljenji, v katerih so pogoji, v kakšnih okvirih, mejah se morajo ti vplivi na okolje nahajati. Jaz sem prepričan, da družba TEŠ pa tudi premogovnik zagotavljajo to delovanje v skladu z izdanimi okoljevarstvenimi dovoljenji. Seveda pa to ne pomeni, če je le-to spoštovano, da teh vplivov na okolje potem ni, ampak da so v postavljenih mejah. Tudi sam nadzor nad tem, kako se spoštujejo ta določila iz dovoljenj, je urejen po Zakonu o varstvu okolja in potem to ureja pristojna inšpekcija. Dolgoročnejše, daljnosežne zadeve se pa ureja tudi z Zakonom o rudarstvu, ki ureja tudi pogoje za izdajo koncesij. V okviru teh koncesijskih pogodb je določeno tudi, da mora koncesionar povrniti vso škodo, ki je povzročena z obratovanjem njegovih objektov ter naprav tretjim osebam, in da mora zagotavljati izvedbo sprotne in dokončne sanacije okolja ter odpravljati posledice izvajanja rudarskih del. Pri tem se morajo spoštovati tudi določila Zakona o rudarstvu. To je tako, načelno je na papirju vse lepo urejeno; v praksi, sem tudi sam seznanjen, pa prihaja do določenega nezadovoljstva. Tukaj predvsem zaradi te zaustavitve izplačevanja dogovorjenih odškodnin oziroma nadomestil za obremenjevanje okolja. Z Občino Šoštanj, kot razumem, bo prišlo do dogovora; z Občino Velenje žal zaenkrat še ni, pa sem tudi prepričan, da bo.

V zvezi z vašim vprašanjem, kdaj bo to urejeno z nekim ustreznim zakonom o zapiranju. Mi smo v energetskega konceptu, ki je bil na Vladi sprejet, zdaj je bil posredovan v Državni zbor, pa moram reči, da ne vem, ali bo ugledal skozi te procedure še glasovanje v Državnem zboru, da bi bil tudi potrjen; ampak tam notri smo vključili en stavek, da se za prehod v nizkoogljeno družbo pripravi tudi vse potrebno za kontroliran prehod v nizkoogljeno družbo. To pomeni, da bomo morali urediti tudi vsa vprašanja v zvezi s prenehanjem obratovanja teh energetskih objektov, ki delujejo na fosilna goriva, torej tudi s Termoelektrarno Šoštanj in Premogovnikom Velenje. Je pa to neka zadeva, ki je načrtovana za prihodnost. V tem mandatu se s tem vprašanjem res nismo ukvarjali, ampak prepričan pa sem, da bo že v naslednjem mandatu to treba dati na mizo in se lotiti tudi priprave tovrstne zakonske ureditve. Glede konkretnih vprašanj o sanaciji prezračevalnih jaškov, urejanju brežin Družmirskega jezera vam pa žal tudi ne morem tukaj konkretno podati odgovora. Upam in računam, da družbi TEŠ in tudi premogovnik Velenje te zadeve poznata,

ker gre tudi za prezračevalne jaške in problematiko posedanja ter vse, kar je s tem povezano. Upam, da bosta obe družbi te zadeve tudi ustrezno urejali na terenu, kot konec koncev morata v skladu s podpisanimi pogodbami. Podrobneje pa lahko seveda v pisni ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marko Ferluga bo postavil vprašanje ministru za infrastrukturo dr. Petru Gašperšiču.

Izvolite, gospod Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav ministricama, ministru in vsem ostalim vztrajnikom!

Mojega dragega ministra bi rad vprašal:

Kako načrtuje oziroma kakšno vizijo ima Dars poleg Ministrstva za infrastrukturo pri izdelavi projektov za protivetrno, protisnežno zaščito na primorski avtocesti, katere zvest uporabnik sem bil zadnja štiri leta?

Verjetno tudi sami dobro veste, da na odseku od Senožeč, Razdrtega do Postojne obstajajo in so zastoji prav zaradi vetrnega nanosa. Ne boste verjeli, tam je postavljena tudi ena od dveh naših vetrnic. Dajem na vas nek apel, če bi in da bi bilo v najkrajšem času možno to izvesti, ker dejansko se dobršen del avtoceste na tistem delu zaustavi. Mogoče bi bilo pametno začeti razmišljati o tem, da se postavi protivetrna zaščita na omenjenem delu cestišča. Vem pa, ker že 10 let traja borba, tudi gospod Nemec se je boril na vipavskem avtocestnem delu, kjer naj bi se postavila ta protivetrna zaščita. Ker že 10 let traja ta proces, se bojim, da bo tudi na tem delu enako. Prosim oziroma apeliram na vas, minister, če je možno na teh odsekih, ki so obremenjeni, to sami veste, ker gre tukaj za zelo velik pretok tovornjakov tudi iz Luke Koper; iz vipavske strani in kopske strani. Upam, da je Dars po zadnjih 10, 15 letih uvidel in da se bo spravil k neki sanaciji. Vsaj v nekaj odsekih je tako, da ko se začnejo ti snežni zameti, je nemogoče voziti. Tam tudi sama avtocestna služba ne more tako hitro odmetati snega, ker ga tako zanaša. Tam bi zagotovo bile bolj potrebne vetrne zaščite kot kjerkoli drugje v Sloveniji. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Peter Gašperšič, izvolite.

DR. PETER GAŠPERŠIČ: Hvala, predsedujoči, za besedo. Hvala tudi spoštovanemu poslancu Marku Ferlugu za postavljeno vprašanje. To bo ena najinih zadnjih izmenjav v tej obliki kot poslanec in minister. Večinoma sva se pogovarjala o drugem tiru, danes pa bova imela malo drugačno problematiko.

Kot razumem iz postavljenega vprašanja, vas skrbi oziroma so tukaj

problematični, in s tem se strinjam, snežni nanosi na primorskem kraku avtoceste. Tukaj je problematika drugačna od tega, kar imamo na tako imenovanem vipavskem kraku, kjer pa so res nevarni udari burje in se tam dela vetrna zaščita. To smo v tem mandatu tudi po dolgih letih, res se je to predolgo vleklo, uspeli premakniti, da bodo letos postavljena testna polja, s katerimi bomo na terenu verificirali te rešitve, ki so bile narejene na podlagi računskih modelov. Jaz sem optimističen, da bodo tudi na terenu v praksi te rešitve potrjene, da se bo lahko naslednje leto izvedla dokončna sanacija. Na primorskem kraku vetrna problematika, zaradi katere bi bilo treba ustavljati promet, kot je na vipavskem kraku, ni takšna. Promet se zaradi vetra ne ustavlja, razen v izjemnih primerih, ko zaradi varnosti morebitne intervencije v predoru Kastelec zapirajo promet skozi sam predor. To je v izjemnih primerih, kadar burja piha z določeno veliko močjo skozi predor, v tem primeru zaradi varnosti morebitne intervencije v primeru nesreče ta predor zapirajo. Vendar tudi v tem primeru, kot imam informacijo, bo Dars te zadeve skušal reševati z nabavo ustrezne prezračevalne opreme in tako naprej.

Kar pa se tiče problematike nanosov snega, zavedam se, da je to velik problem, ker ti nanosi so lahko tudi v popolnoma lepem vremenu, ko je preostala avtocesta suha, kopna. In potem prideš na ta območja, kjer veter nanaša suh sneg z bližnjih polj ter so ti nanosi lahko tudi kar debeli in nevarni. Lahko marsikatega voznika tudi presenetijo, ker se to dogaja tudi ob lepem vremenu. Na teh območjih je Dars nekoč že imel določene rešitve, da se je veter upočasnjeval, zaustavljal in da se je sneg odlagal pred avtocesto; in ne na samem vozišču. Te zaščite je potem Dars odstranil, ker zadeve ni imel urejene z lastniki teh zemljišč. Danes sem tudi preverjal na Darsu, kjer se te problematike zavedajo in se je bodo, jaz računam, v naslednjih letih lotili ter ustrezno naslovili z nekimi rešitvami tovrstnih ovir, ki bodo zagotavljale odlaganje snega na površinah pred avtocesto, ne pa na sami avtocesti. Toliko lahko zaenkrat povem o tem. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Andrej Čuš bo postavil vprašanje ministrici za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anji Kopač Mrak. Izvolite.

ANDREJ ČUŠ (NeP): Še enkrat hvala.

Spoštovana gospa ministrica, v postopku boja za zaprtje trgovin ob nedeljah sem se vsaj jaz osebno kar nekaj naučil, kar se tiče socialnega dialoga, pogovarjanja med sindikati in nasploh glede načina poteka. Moram povedati, da osebna izkušnja ni najboljša, zato vam ne zavidam. Moram pa povedati, da imam

vseeno, če malo razmišljam, kar nekaj dilem in vprašanj, ki se mi porajajo.

V Sloveniji imamo Zakon o minimalni plači, minimalno plačo, ki je določena. Ni mi logično, da imamo po drugi strani v nekaterih kolektivnih pogodbah; če gremo recimo na kolektivno pogodbo za železničarsko dejavnost, po tej kolektivni pogodbi je najnižja dovoljena plača za izplačilo 313 evrov bruto za cel mesec dela.

Zanima me:

Kako je potem sploh možno, da Ministrstvo za delo evidentira oziroma potrdi takšne kolektivne pogodbe, čeprav vemo, da so povsem v nasprotju z veljavnim Zakonom o minimalni plači in v končni fazi tudi v nasprotju z Ustavo?

Slovenija naj bi bila socialna, pravna država, ampak sam si ne predstavljam tega, da bi delal za 313 evrov bruto na mesec. Mislim, da je to tragično. Vprašanje perspektive je, kakšne penzije bodo imeli ljudje, ki delajo za tako nizke plače.

Če pa nadaljujem in gremo na področje trgovinske dejavnosti in Aneksa številka 3, se prav tako pojavlja veliko očitkov in problematik, ki so prišle v zvezi s tem gnilih kompromisom, za katerega so skoraj vsi poslanci povedali, da je problematičen; ampak ker je to socialni dogovor, je treba to upoštevati. Vidimo pa, da so po treh mesecih trgovke in trgovci v slabšem položaju, premeščajo jih tako, da se morajo ob nedeljah voziti iz Celja na Bled, iz Maribora v Ljubljano in še bi lahko našteval. Res neverjetne anomalije. Podpisovati morajo izjave, da nimajo otrok do tretjega leta starosti, nadure se jim ne štejejo, nedeljsko delo se jim ne plača, kot bi se jim moralo. Na koga se lahko trgovke in trgovci sploh obrnejo? Verjetno na inšpekcijo. Sam zaenkrat nisem zasledil nobene objave, da bi se inšpekcijske službe tega resno lotile. Slišal pa sem, da Novi sindikat trgovk in trgovcev Slovenije namerava v tem tednu vložiti tožbo oziroma pravni spor v zvezi z Aneksom številka 3 k tej kolektivni pogodbi. Verjetno bo to na Delovnem sodišču v Mariboru. Žal nimam vseh informacij, ampak edina rešitev, ki jo zagovarjamo, je v tem, da se trgovine zapre z zakonom; ker vidimo, da je aneks, ki je sprejet, gnilih kompromis in je naredil več težav vsem v panogi, prav tako pa ni celovit in ne upošteva javnega interesa. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Anja Kopač Mrak, izvolite.

DR. ANJA KOPAČ MRAK: Hvala, spoštovani podpredsednik, za besedo. Hvala, poslanec Čuš, za vprašanje, ki je danes moje zadnje in zadnje v tem mandatu.

Če me sprašujete glede nadzora nad trgovci in izvajanjem aneksa h kolektivni pogodbi, je za to pristojen inšpektorat. Inšpektorat bo nadziral, tudi za večino dejavnosti ima pristojnost, da nadzira; razen če z zakonom

ni drugače določeno. Hkrati je poleg zakonov zadolžen tudi za nadzor nad izvajanjem drugih predpisov, kolektivnih pogodb in splošnih aktov. Inšpektorat Republike Slovenije za delo je v letu 2017 na področju delovnih razmerij opravil 7 tisoč 649 inšpekcijskih nadzorov ter ugotovil skupaj 11 tisoč 363 kršitev, od tega v dejavnosti trgovine 963 kršitev. Nadzore opravljajo pretežno v obliki izrednih nadzorov, pri katerih preverjajo predvsem navedbe sprejetih prijav, pri čemer prijav ne evidentirajo po vrsti zatrjevanih kršitev, saj se lahko ena prijava nanaša na več kršitev oziroma tudi na več področij. Nimajo statistike, ki ste jo omenjali. Vse prijave, ki jih bodo v zvezi z obravnavano tematiko prejeli, bodo obravnavali ter v primeru ugotovljenih kršitev ukrepali v skladu s pooblastili. Vse inšpekcijske službe morajo podati program dela in tam na podlagi ocene tveganja predvidijo, kakšne bodo njihove aktivnosti. Na podlagi te ocene tveganja in v skladu s programskimi usmeritvami inšpektorata v letu 2018 načrtujejo tudi poostren nadzor pri delodajalcih v dejavnosti trgovine, zato bo več ugotovitev v zvezi z aneksom, ki ga omenjate, z Aneksom številka 3 h Kolektivni pogodbi dejavnosti trgovine možno podati po izvedenem ustreznem nadzoru.

Kar se tiče prvega dela vprašanja, ko ste ga postavili, kako je možno, da so po kolektivnih pogodbah nižji tarifni razredi; to je del problema. Kolektivne pogodbe so v pristojnosti socialnih partnerjev na ravni panoge; dejstvo pa je, da mora biti minimalna plača zagotovljena vsem. Problem podtarifnih razredov pa je, da so določena delovna mesta, kjer so lahko sistemizirana za različne vrste dela, da so enako. Na primer, 5, 6, 7 tarifnih razredov je pod minimalno plačo, na koncu pa so vsi upravičeni do minimalne plače. In to je ta problem sploščenosti plačne lestvice. Dejstvo je, da sam plačni model glede kolektivnih pogodb, zgodovinsko gledano, ni najboljši. Analize pa so pokazale, ko smo gledali različne druge modele, da je dejstvo, da so najboljši plačni modeli v Evropi, če jih primerjamo, dejansko tisti, kjer so zelo močni sindikati in se dogovorijo mnogo tega na kolektivni ravni. Socialni dialog, kot ste sami ugotovili, ima svoje specifične, ampak socialni dialog je v konsenzualni družbi, kot je Slovenija, eden od temeljev za normalen razvoj družbe brez večjih konfliktov. Jasno pa je, da je pomembno, da vsaka od strani, ki vstopa v ta dialog, potem tudi nosi del odgovornosti za sprejete odločitve; in da se tega vsi, ko se pogajamo o katerikoli stvari, tudi zavedamo. O tem, kaj ste se dogovorili, pa težko sodim. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar bo postavila vprašanje ministrici za zdravje gospe Mariji Milojki Kolar Celarc.

Uzvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani prisotni, spoštovana gospa ministrica!

Tik pred parlamentarnimi volitvami, to je šele 7. marca letos, ko je bilo za izvedbo parlamentarnega postopka že prepozno, ste koalicijskima partnericama poslali v usklajevanje Predlog zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. V spremnem dopisu ste navedli, da ste ga šele nedavno uskladili z Ekonomsko-socialnim svetom. Čeprav ste imeli na voljo štiri leta za pripravo zakona, je bil pred tem pripravljen predlog zakona šele februarja 2017, in sicer ne da bi ga koalicijski poslanci predhodno videli, ko je bil dan v javno obravnavo. Tedanji predlog zakona je v javnosti doživel pogrom. Šele konec lanskega leta pa sta koalicijski partnerici prvič prejeli vaš predlog, ki pa še sploh ni bil usklajen na Ekonomsko-socialnem svetu. Prav zaradi počasnosti postopkov ministrstva pri oblikovanju zakona sem že ob obravnavi predloga, ki je prispel v koalicijsko usklajevanje konec decembra lani, predlagala, da pravočasno pripravite vsaj spremembe na področju ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja; vendar to ni bilo storjeno.

Zato me zanima:

Zakaj ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja niste pravočasno pripravili, saj je bil to ključni projekt vaše stranke?

Že nekajkrat ste ob mojih ustnih poslanskih vprašanjih zatrjevali, da imajo vsi državljani, ne glede na njihovo premoženjsko stanje, dostop do pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Seveda to ne drži, zato vas ponovno sprašujem:

Kaj boste v preostanku časa do volitev naredili, da bi imeli vsi državljani dostop do obveznega zavarovanja; tudi osebe z nizkimi dohodki, na primer s 332 evri mesečnega dohodka, ki si ne morejo plačati dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja?

Ugotavljam, da so bile potrebe pacientov v času vašega mandata zanemarljive. To dokazujejo tudi nekateri podatki. Iz poročila o socialni pravičnosti v državah Evropske unije za leto 2017 izhaja, da se je dostop do zdravstvenih storitev v Sloveniji poslabšal glede na predhodno leto in je slabši celo glede na leto 2011. Slovenija se je v letu 2017 glede na dostop do zdravstvenih storitev uvrstila na 18. mesto med 28 državami Evropske unije. Po številu let zdravega življenja, kar kaže na kakovost samega zdravljenja ali dostopa do zdravljenja, pa se je Slovenija uvrstila na slabo 20. mesto med državami Evropske unije. Rezultati za leto 2017 so slabši kot za leta 2008, 2011, 2015 in 2016. Ker mi zmanjkuje časa, prosim za ta del odgovora.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Spoštovani podpredsednik Državnega zbora, spoštovana poslanka gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar, poslanec in kolegica z Vlade! Hvala za to vprašanje.

Dovolite mi, da na začetku povem, kako je potekalo usklajevanje res obsežnega in zahtevnega Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Saj vsi dobro veste, da ga praktično še nobenemu ministru do zdaj v samostojni Sloveniji ni uspelo pripraviti, kaj šele uskladiti do te mere, kot je to uspelo nam. Naj povem, da intenzivno usklajujemo ta zakon že 17 mesecev. Pravilno ste omenili, zakon je bil v javni razpravi od 1. februarja do vključno 19. marca. Treba je povedati, da ga je pred tem obravnaval vrh koalicije, tudi z določenimi strokovnimi sodelavci, kar se je zgodilo potem vsaj še dvakrat. V sklopu javne razprave, v mesecu in pol, smo prejeli več kot 400 različnih odzivov in predlogov splošne in strokovne javnosti. Poleg omenjenih usklajevanj, pregledovanja teh predlogov, dodelave samega zakona je bil zakon usklajevan tudi v sklopu pogajalske skupine Ekonomsko-socialnega sveta, ki je bila prav za te namene tudi prvič imenovana na seji ESS 21. februarja 2017, kjer smo tudi na tej seji ESS predlog zakona predstavili. Pogajalska skupina Ekonomsko-socialnega sveta se je v obdobju od 1. marca do 11. aprila 2017, to je v slabem mesecu in pol, sestala sedemkrat. Praktično smo imeli intenzivna usklajevanja vsak teden. Moram povedati, da se žal pogajalski del te skupine s strani delodajalcev ni udeleževal vse do zadnjih sej. Dodatna usklajevanja smo s to skupino Ekonomsko-socialnega sveta opravili še v decembru 2017 ter v januarju in februarju 2018.

Poleg vseh navedenih usklajevanj je ministrstvo skozi celotno lansko leto ter tudi v začetku letošnjega leta usklajevalo zakon še s številnimi drugimi deležniki. Naj tukaj predvsem omenim Finančno upravo Republike Slovenije, Zavod za zdravstveno zavarovanje, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Zvezo društev upokojencev in še bi lahko naštevali. Kar pa je tudi zelo pomembno, mi smo imeli zelo dolgotrajna, mukotrpna usklajevanja z Ministrstvom za finance. Saj veste, da se je od našega prvotnega predloga do tistega zakona, ki je bil v javni razpravi, zelo razlikovalo to zdravstveno nadomestilo ali doplačilo; zaradi tega so potekala več kot pol leta zelo intenzivna usklajevanja z Ministrstvom za finance. Glede koalicije se ne morem strinjati, sem že omenila, da je prejela zakon šele 7. marca. Posredovan je bil decembra 2017, na podlagi navedenega posredovanja smo 17. januarja opravili tudi usklajevalni sestanek, zaradi počitnic. Na tem usklajevanju je bilo dogovorjeno, da dajo koalicijske stranke pisne pripombe. Ko smo mi te

pripombe dobili, smo ponovno pregledali zakon, vnesli še nekatere popravke in potem praktično dali čistopis 7. marca, ko je ministrstvo tudi odgovorilo na prejete pripombe. Bom pa še v nadaljevanju odgovorila, zakaj nismo pristopili samo s spremembami zakona, s katerimi bi ukinili dopolnilno zdravstveno zavarovanje; žal to ni možno narediti iz dveh razlogov. Eden je vsebinski, in sicer da imamo danes vsako storitev plačano delno, v določenem odstotku iz prispevkov iz obveznega zavarovanja; delno pa iz dopolnilnega zavarovanja. Torej ni mogoče pripraviti samo spremembe zakona tako, da ne bi hkrati tudi spremenili cel del zakona, ki se nanaša na pravice.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar, izvolite, imate zahtevo za dopolnitev odgovora.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Verjetno ste preslišali. Omenila sem, da sva konec lanskega leta koalicijski partnerici prvič prejeli vaš predlog, ki pa še ni bil usklajen na Ekonomsko-socialnem svetu. Rekla sem konec leta, ne decembra 2017, kar pa je isto.

Zakaj sem se tega vprašanja sploh lotila? Ker je predsednik Vlade dr. Miro Cerar na zadnji oddaji Tarča za neuspešno usklajevanje okrivil koalicijski partnerici, kar pa seveda ne drži, ker je bil sam celo leto nezmožen presekati vaše usklajevanje z Ministrstvom za finance. Tam je bil očiten velik neuspeh in tudi zamuda. Želela bi vas pa še vprašati o dveh stvareh, o katerih sem vas vprašala že na prejšnji seji Državnega zbora. Sedaj ste zatrjevali, da naj bi bolnikom, ki ne morejo dihati brez dodatnega kisika, iz obveznega zdravstvenega zavarovanja pripadala aparat na elektriko in tudi kisikova bomba. Jaz sem še enkrat preverila, to ne drži.

Zaradi tega vas ponovno vprašujem:

Ali boste podali pobudo za razširitev pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja?

Ta kisikova bomba je kar draga in je problem za tiste, ki nimajo denarja, dati 58 evrov vsak mesec, zato da imajo kisikovo bombo pri sebi za vsak primer.

Naslednja zadeva, glede katere pa sem vas tudi spraševala, pa je:

Kaj ste naredili glede neetične zdravstvene obravnave hudo bolne bolnice na Kliničnem oddelku za pljučne bolezni in alergije UKC Ljubljana oziroma na urgenci UKC Ljubljana?

Tedaj sem vas prosila, da to preverite in zahtevate, da se opravi strokovni nadzor nad delom obeh zavodov.

Za odgovore se vam zahvaljujem.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Marija Milojka Kolar Celarc, izvolite.

MARIJA MILOJKA KOLAR CELARC: Hvala tudi za to dodatno vprašanje.

Bom začela od zadaj. Sem obrazložila že na prejšnji seji Državnega zbora, kjer sem povedala, da je osební zdravnik tisti, ki določa, kaj pripada glede na zdravstveno stanje zavarovani osebi, ki ima dihalne težave, v sklopu pravice do medicinskih pripomočkov; ali je to koncentrator kisika, aparat za vzdrževanje stalnega pritiska v dihalnih poteh, aparat za mehanično ventilacijo ali aparat za podporo dihanja s pozitivnim tlakom. Jaz moram povedati, kot sem obljubila, da sem dala poizvedbo v UKC glede na tiste podatke, ki ste mi jih navedli, da gre za gospo, staro 80 let, pa datum. Jaz bom takoj, ko bom dobila iz UKC odgovor, videla situacijo, če bo treba, uvedla ustrezne ukrepe ali upravni nadzor ter obvestila o tem tudi vas. Kar sem pač obljubila, bom naredila. In glede tega, kar ste spraševali, predlagatelji in širitve pravic; pripravlja in potrjuje jih skupščina Zavoda za zdravstveno zavarovanje, ker imamo danes še to določeno v njihovih Pravilih obveznega zdravstvenega zavarovanja.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Julijana Bizjak Mlakar, imate postopkovni predlog.

Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Nisem dobila vseh odgovorov na moja vprašanja, zaradi tega bi tudi prosila, da dobim še pisne odgovore na ostala vprašanja, na katera niste odgovorili. In naj vam hkrati tudi povem, da poskušajte vsaj v teh šestih mesecih, kolikor bo trajalo, da pride nova vlada, kaj storiti tudi za paciente. Kar pomeni, da se reši te probleme za odpravo nedopustno dolgih čakalnih vrst, ki ogrožajo bolnike; za pobudo, ki se jo lahko da Zavodu za zdravstveno zavarovanje, ko gre za razširitev pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Tukaj gre za potrebe bolnikov in prav to sem ves čas pogrešala pri vašem delu, da so bili bolniki ves čas v ozadju, medtem ko mora biti cilj zdravstvenega sistema prav ohranjanje in skrb za zdravje ljudi. In tega ni bilo. Upam, da teh šest mesecev ne bo samo čakanje na konec, ampak da se bo tudi kaj dogajalo.

Se pa opravičujem, ker ne bom dala postopkovnega predloga. Upam, da bo to koristno, kar sem sedaj vseeno povedala, in da se bo kaj dogajalo na ministrstvu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. To seveda ni bilo postopkovno, kot ste sami ugotovili.

Dr. Matej T. Vatovec bo postavil vprašanje ministrici za okolje in prostor gospe Ireni Majcen.

Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC: Najlepša hvala, gospod podpredsednik.

Spoštovana ministrica, pripada nama ta čast, da zaključiva poslanska vprašanja v tem mandatu; kaj bi bila še boljša tema kot zapis pravice do pitne vode v Ustavo. Državni zbor je na svoji 37. izredni seji 25. novembra 2016 razglasil Odlok o razglasitvi Ustavnega zakona o dopolnitvi III. poglavja Ustave Republike Slovenije in s tem dejanjem je tudi storil zadnji korak pri zapisu pravice do pitne vode v našo ustavo. Ampak ta zapis sam po sebi ne bo prinesel ničesar. Ključno pri tem je to, da ta zapis, ta sprememba Ustave terja obsežne zakonodajne spremembe, ki bodo obstoječi pravni red Republike Slovenije tudi uskladile z novim 70.a členom Ustave in na tak način zavarovale vodo tudi v praksi. Čeprav je od sprejema tega odloka minilo skoraj 16 mesecev, kolikor jaz razumem in ugotavljam, ministrstvo ni naredilo še nobenih konkretnih ustreznih zakonodajnih spremembe, s katerimi bi področno zakonodajo uredilo oziroma prilagodilo ustavni spremembi. Vemo, kakšna je situacija z vodnimi viri, kaj pomeni izčrpavanje vode in kakšni so pritiski za gospodarsko rabo takšnih vodnih virov. In kot vemo, so spremembe Ustave šle predvsem v smeri, da bi morali vodni viri in voda kot taka prvenstveno služiti oskrbi prebivalstva s pitno vodo.

Zaradi tega imam dve zelo konkretni vprašanji:

Kdaj oziroma do kdaj bo ministrstvo pripravilo ustrezno zakonodajo, ki bo vodo zaščitila tudi v praksi?

Ali se Republika Slovenija na ravni Evropske unije aktivno zavzema za zakonodajo, direktive in tako naprej, ki bi vse države članice zavezala k zagotavljanju pravice do pitne vode vsem prebivalcem Evropske unije in ki bi izkoriščanje virov pitne vode za namen oskrbe prebivalstva obravnavala prednostno, torej pred izkoriščanjem za komercialne namene?

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Spoštovani predsedujoči. Spoštovani poslanec dr. Matej T. Vatovec, hvala za vprašanje.

Res je, v ustavo zapisana pravica do vode je pomemben mejnik v delovanju in oskrbi z vodo naših prebivalcev, zato je tudi Vlada Republike Slovenije ustanovila medresorsko delovno skupino za usklajevanje zakonodaje z zapisom pravice do pitne vode v Ustavo. V tej skupini sodeluje tudi Ministrstvo za okolje in prostor. Prav gotovo imamo pomemben del zakonodaje, ki ga je treba prilagoditi tej spremembi. Je pa ta delovna skupina pri svojem delu naletela na nekatera odprta vprašanja, povezana z izvedbo ustavne pravice do pitne vode, zlasti glede četrtega odstavka 70.a člena Ustave. Ta odprta vprašanja se nanašajo

predvsem na način oskrbe prebivalstva s pitno vodo, saj zapis o neposrednem in neprofitnem zagotavljanju oskrbe prebivalstva s strani države, a preko samoupravnih skupnosti, v dobršni meri posega v sistem gospodarskih javnih služb, varstva okolja, med katere sodi tudi oskrba prebivalstva s pitno vodo. Pa tudi na druga pravna področja, upravljanje voda, lokalna samouprava, finance. Zaradi tega je ta medresorska delovna skupina naslovila na Ustavno komisijo Državnega zbora vrsto stališč in vprašanj, saj je od razjasnitve teh vprašanj in stališč odvisno nadaljevanje dela medresorske delovne skupine. Preteklo je že kar nekaj časa in ko bo delovna skupina od Ustavne komisije prejela odgovore na postavljena stališča in vprašanja, bo lahko skupina, druga ministrstva in tudi MOP nadaljeval s svojim delom, to je pripraviti ustrežno zakonodajo. Na našem ministrstvu smo neke strokovne podlage že pripravili, so v fazi osnutka, zaključna priprava pa bi šla po prejemu tega odgovora.

Smo pa pristopili tudi k pripravam povsem novega zakona o gospodarskih javnih službah, tudi zakona o varstvu okolja. Ta dva zakona sta nastala tudi zaradi drugih potreb, recimo revizije Računskega sodišča, zavez, ki so bile dane v odzivih poročilih. Ampak v luči Ustavnega zakona pa je treba posebno pozornost nameniti zlasti vprašanjem infrastrukture in nadzora nad cenami pri zagotavljanju oskrbe s pitno vodo. Sicer je v Zakonu o vodah zagotavljanje pitne vode relativno ustrežno rešeno, tudi podeljene koncesije. V štiriletnem ali tri leta in pol trajajočem mandatu smo mi podelili kar nekaj koncesij, pa tudi že v preteklosti. Pri vseh podelitvah koncesij je posebej člen, ki govori o tem, da v primeru, da je motena oskrba s pitno vodo, lahko ta koncesija tudi preneha. Povsem tržno blago pri nas pitna voda ni; v smislu ali je interes nekoga, da to črpa oziroma oskrbuje prebivalce oziroma kaj se zgodi, če pride do pomanjkanja; tega ni. To je prednostna izvedba. Nas pa pri nadaljnji poti, gre za gospodarske javne službe, skrbi, kako to izvesti na način, da bo ustrezen in da bo skladen z Ustavo.

Na ravni Evropske unije pa se je v februarju letošnjega leta začela obravnavati osnutka Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi. Tu gre za prenovitev te direktive. Cilj direktive je sicer urejanje kakovosti vode, namenjene za prehrano ljudi, z namenom varovanja zdravja ljudi pred škodljivimi učinki vsakršne kontaminacije vode, namenjene za prehrano ljudi, z zagotavljanjem, da je zdravstveno ustrežna in čista. Ne glede na ta navedeni okvir urejanja pa se predlog prenovljene direktive dotika tudi vprašanja pravice do pitne vode. Tukaj se Republika Slovenija v obravnavo osnutka te direktive vključuje z vidika kakovosti vode ter tudi z vidika drugih vprašanj, ki se urejajo s prenovljeno direktivo. Zato je v to razpravo vključeno

Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za okolje in prostor.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej T. Vatovec, izvolite, zahtevate dopolnitev odgovora.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala.

Jaz bi imel samo nekaj podvprašanj:

Kako točno je četrti odstavek 70.a člena Ustave posegel v področje gospodarskih javnih služb?

Kje so ta navzkrižja, če prav razumem v tej dikciji, da država zagotavlja oskrbo prebivalstva preko samoupravnih lokalnih skupnosti neposredno in neprofitno?

Drugo pa me zanima:

Kdaj je delovna skupina glede Ustavnega zakona začela delovati in kdaj je potem tudi naslovila delovno skupino Ustavne komisije?

Kot rečeno, v Ustavnem zakonu, v drugem razdelku, je bilo jasno določeno, da mora to vlada narediti v osemnajstih mesecih po uveljavitvi. Tako ali tako bi ta rok potekel ravno nekje ob koncu mandata, tako da bi prosil še za to dopolnitev.

Na kakšen način striže Ustavni zakon z gospodarskimi javnimi službami in kdaj je ta delovna skupina začela delati?

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa ministrica Irena Majcen, izvolite.

IRENA MAJCEN: Strokovno nisem dovolj podkovana, da bi vam razlagala te pomisleke, ki jih je skupina naslovila na Ustavno komisijo. Mislim, da je možno to pisno odgovoriti in vam ta odgovor lahko prenesemo. Tudi o datumih, kdaj je bila ustanovljena, bi težko govorila; mislim pa, da nekaj mesecev po sprejetju zakona; in nekaj mesecev je tudi od tega, odkar je bilo to vprašanje naslovljeno na Ustavno komisijo. Spoštovani poslanec dr. Matej Vatovec, predlagam, da vam pisno odgovorimo in bodo podatki ustrezni ter pravi.

Bi pa povedala, da zakon o javnih gospodarskih službah okolja bi naj bil nov zakon, na novo pripravljen. Mi smo sicer v enem delu sodelovali pri Zakonu o gospodarskih javnih službah, ki je zdaj dan v proceduro s strani ministrstva, rešuje ostale komponente, razen okoljskih. Za okoljsko tematiko pa je naša naloga, da pripravimo nov zakon. Vemo, da so poleg pitne vode javne službe okolja tudi oskrba prebivalcev, ko govorimo o komunalnih čistilnih napravah, o zbiranju odpadkov in obdelavi odpadkov. Imamo nalogo, da vsa ta vprašanja rešimo s tem zakonom, še posebej ko govorimo tudi o cenovni politiki; tu pa priznam, da nas posebej opozarja Računsko sodišče. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Tašner Vatovec, izvolite, postopkovno.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Bo postopkovno. Zahtevam splošno razpravo na eni od naslednjih sej.

Hkrati naprošam ministrico, če je možno, da odgovori pisno na ta vprašanja. Še enkrat bi rad izpostavil pomen Ustavnega zakona in 70. člena, predvsem v luči tega, da je naredil velik prelom, da je predvsem definiral vodo kot nekaj, kar naj služi prebivalcem in prebivalcem, da je pitna voda najprej namenjena seveda pitju, kuhanju in oskrbi gospodinjstev; ter ni tržno blago. Drugič pa, da se ta javna služba zagotavlja neposredno in neprofitno.

Ker se mandat tako rekoč izteka, izteka se tudi rok, ki smo ga postavili s samim zakonom za implementacijo oziroma za preureditev ustrezne zakonodaje, ki bo tudi imela ključno vlogo, in sicer da zaščiti nadaljnje izčrpavanje vodnih virov, predvsem z omejevanjem koncesij. Mislim, da bi v izteku tega mandata bilo prav še spregovoriti in na tak način tudi za magnetogram podati nekaj napotkov za morebitna naslednja postopanja. Vsekakor pa pričakujemo, da se bodo konkretni premiki zgodili tudi v tem času. Mislim, da je to nekaj, kar lahko razumemo kot nekakšen tekoči posel. Voda je absolutno tekoča, ima pa tudi zelo velik pomen in zaradi tega predlagam, da se opravi ta razprava. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Ministricam in ministrom se zahvaljujem za podane odgovore!

S tem prekinjam 1. točko dnevnega reda, ki jo bomo nadaljevali jutri, 20. marca 2018, z glasovanji.

Prekinjam tudi 39. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

Vsem skupaj želim prijeten večer!

(SEJA JE BILA PREKINJENA 19. MARCA 2018 OB 18.26 IN SE JE NADALJEVALA 20. MARCA 2018 OB 9.03.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 39. seje Državnega zbora. Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Irena Grošelj Košnik, gospa Iva Dimic, gospa Nada Brinovšek, gospa Maruša Škopac od 17.30 dalje, gospa Anja Bah Žibert, gospod Roberto Battelli, dr. Vinko Gorenak, gospod Franc Breznik, dr. Dragan Matić do 14. ure, gospod Ivan Prelog, mag. Aleksander Kavčič, Miha Kordiš, med 13. in 17. uro pa bom odsoten tudi sam.

Vse prisotne lepo pozdravljam.

Prehajamo na **1.A TOČKO DNEVNEGA REDA, to je na OBVESTILO DR. MIROSLAVA CERARJA O ODSTOPU S FUNKCIJE PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE.**

Predsednik Vlade Republike Slovenije dr. Miroslav Cerar me je z dopisom z dne 15. 3. 2018 obvestil, da na podlagi 12. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije in 261. člena Poslovnika Državnega zbora odstopa s funkcije predsednika Vlade.

Predsedniku Vlade Republike Slovenije dr. Miroslavu Cerarju dajem besedo za obrazložitev odstopa.

DR. MIROSLAV CERAR: Spoštovani predsednik Državnega zbora, spoštovane poslanke in poslanci, drage državljanke in državljani!

V ponedeljek, 25. avgusta 2014 sem, spoštovane poslanke in poslanci, tu pred vami kot novoizvoljeni predsednik Vlade prisegel, da bom spoštoval ustavni red, ravnal po svoji vesti ter z vsemi močmi deloval za blaginjo Slovenije. Danes, ko Državni zbor seznanjam z razlogi odstopa z mesta predsednika Vlade Republike Slovenije, bi rad jasno in glasno povedal: Spoštoval sem ustavni red, ravnal sem po svoji vesti in z vsemi močmi sem deloval za blaginjo Slovenije. Na zelo zgovoren način so se ti tri razsežnosti prisege povezale prav minulo sredo. Ravno zato, ker sem dosledno ravnal po svoji vesti, sem moral v odziv na sodbo Vrhovnega sodišča, ki je v marsičem posledica in izpeljava sodb Ustavnega sodišča, odstopiti. Odstopil sem tudi zato, ker dogodki zadnjih tednov in dni niso bili več v interesu blaginje Slovenije, temveč vrsta partikularnih interesov, pri čemer mislim predvsem na protirazvojno ravnanje in vse težje obvladljive predvolilne apetite različnih političnih in drugih akterjev. A za odstop so poleg razlogov potrebni tudi pogoji. Ravno vse dosedanje delo naše vlade za blaginjo Slovenije je sploh ustvarilo pogoje, da ta načelna gesta odstopa ne prinaša nobenih dramatičnih nevarnosti, ampak odpira povsem normalen demokratične postopek iskanja novega družbenega soglasja. V iskanju tega soglasja v prihodnosti, ki se bo najprej izkazalo z voljo državljanek in državljanov na volitvah, nato pa z modrostjo izvoljenih predstavnikov v sestavljanju nove koalicije, bodo ključna nekatera vprašanja, ki so se v svojem bistvu razgalila prav v dneh, ki so botrovali odstopu. Prvič. Ali je za popravilo realnih krivic, ki so se v letih krize nakopičile v plačnem sistemu, res dovoljeno povzročati nove krivice? Drugič. Ali je za zaustavljanje ključnih infrastrukturnih projektov naše sedanjosti in prihodnosti res dovoljeno zlorabljati prav vse mogoče demokratične poti? In ne nazadnje. Ali bomo veje oblasti res znali misliti in živeti ločeno, ne pa hierarhično, a še vedno kot veje istega skupnega domovinskega drevesa?

Da, govorim o prihodnosti našega plačnega sistema, našega gospodarskega

sistema, našega pravosodnega sistema in o soglasjih, ki so znotraj vsakega od njih potrebna, da ta družba napreduje ne enoznačno, ne enostransko in še manj enoumno, a da vendarle in predvsem napreduje. Na družbo gledam kot na celoto, v kateri mora vladati pošten odnos med različnimi skupinami, zato sem v odstopni izjavi poudaril, da vidim dolžnost vsakega posameznika do drugih pred njegovo pravico. Samo tako gremo lahko naprej solidarno in skupaj naprej.

Slovenija je v zadnjih treh letih dokazano napredovala. Danes je v bistveno boljšem položaju kot leta 2014. Imamo eno najvišjih gospodarskih rasti v Evropski uniji. Imamo najnižjo brezposelnost po letu 2009. Prvič po desetih letih pričakujemo presežek v državnem proračunu. Letos se bo javni dolg znižal pod 72 % BDP in novi investitorji odpirajo nova, dostojna delovna mesta. A danes tukaj ne bom govoril o bilanci. Poznate in izkusite jo vsi, tudi če je ne priznavate.

Z načelno odločitvijo želimo pokazati, da so tudi v politiki te umetnosti kompromisa in umetnosti možnega, da so tudi v politiki trenutki, ko kompromis preprosto ni sprejemljiv, ko je za ceno odprte prihodnosti treba vztrajati na razliki. Ne nujno na razliki med levim in desnim niti ne nujno na razliki med starim in novim, ampak preprosto na razliki med prav in narobe. To je ključna razlika odgovorne politike, če hoče biti na pravi strani zgodovine. Na takih razlikah se gradijo celi družbeni sistemi, vladavina prava, dostopnost javnega šolstva, razvojno naravnani in neizkoriščevalski ekonomski sistem, varna in dostojna starost. In za takšno Slovenijo mi gre! Zanj in za njene državljane sem delal po Ustavi, vesti in najboljših močeh, zato vas z nekoliko težkim srcem, a mirno vestjo obveščam o svojem odstopu.

Rad bi se zahvalil spoštovanemu Državnemu zboru, predsedniku, poslankam in poslancem, strokovnemu osebju in vsem drugim zaposlenim v njem za vse, kar ste v tem mandatu dobrega storili za Slovenijo in njene državljane in državljanke. Zahvala za trdo delo gre tudi kolegicam in kolegom v Vladi in vsem sodelavcem v državni in širši javni upravi. Saj veste, kako je, zmage so skupne, porazi pa predsednikovi. Prvih je bilo več kot drugih, zato verjamem, da nas bodo sodili po naših rezultatih. Za vse dobro se zahvaljujem tudi vsem drugim, ki delate dobro v drugih državnih organih in ustanovah.

Naj ob tej priložnosti posebej povem, da bo ta vlada v sodelovanju z Državnim zborom storila vse potrebno, da se zaščitijo interesi države in državljanov v Novi Ljubljanski banki, s sindikati pa se bo morala pogajati prihodnja vlada. Žal mi je, saj smo bili zelo, zelo blizu razumnemu in vzdržnemu dogovoru in dosežena je dobra osnova za naprej.

Dovolite mi, da tako kot na nedavnem kongresu naše stranke, končam z besedami letošnjega Prešernovega nagrajenca, velikega

Borisa A. Novaka: »Med nebom in zemljo izberem ptico. Med manjšim in večjim zlom ne izberem nobenega. Med obupom in upanjem izberem upanje. Težje ga nosim.« Po skoraj štirih letih vodenja Vlade vem, kako težko je nositi upanje, in predvsem vem, da je težje delati prav in dobro in upati na dobro kot zgolj kritizirati in ostajati pasiven. A prav zato, da bi upanje lahko nosil naprej, moram vrniti mandat. Nisem obupal, le odstopil sem. Vse do izvolitve nove vlade si bom po svojih najboljših močeh prizadeval, da bo naša vlada vse tekoče in nujne zadeve opravila tako, da bomo lahko še naprej ponosni na našo Slovenijo.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, drage državljanke in državljani! Naj živi sodobna, solidarna in svobodomiselnna Slovenija. Hvala.

/ aplavz/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: V zvezi s tem Državni zbor na podlagi 115. člena Ustave Republike Slovenije in 261. člena Poslovnika Državnega zbora ugotavlja, da je dr. Miroslavu Cerarju prenehala funkcija predsednika Vlade, s čimer je prenehala tudi funkcija ministrov. Na podlagi 115. člena Ustave Republike Slovenije pa dr. Miroslav Cerar in ministri opravljajo tekoče posle do izvolitve novega predsednika vlade in imenovanja novih ministrov.

V skladu z drugim odstavkom 220. člena Poslovnika Državnega zbora bom o tem obvestil predsednika republike.

Dr. Miro Cerar, zahvaljujem se vam za opravljeno delo in vam želim vse dobro pri nadaljnjem delu.

S tem zaključujem 1.A točko dnevnega reda.

Prehajamo na **15. TOČKO DNEVNEGA REDA, NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O NEVLADNIH ORGANIZACIJAH V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za javno upravo, ki opravlja tekoče posle, gospodu Borisu Koprivnikarju.

BORIS KOPRIVNIKAR: Hvala lepa, predsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Pred nami je Predlog zakona o nevladnih organizacijah, ki ga je Vlada sprejela na svoji seji že 18. oktobra 2017 in tudi posredovala v Državni zbor. Naj poudarim, da je proces priprave tega systemskega zakona potekal izrazito ... / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Malo miru v dvorani, prosim!

BORIS KOPRIVNIKAR: ... participativno s ključnimi deležniki, ki so v oblikovanju celotnih

rešitev sodelovali zelo aktivno in zato tudi smatramo, da ima zakon visoko podporo javnosti, predvsem tiste, ki je najbolj zainteresirana za to področje. Osrednji namen zakona pa je, da se celostno uredi status nevladnih organizacij in seveda tudi pospeši njihov razvoj. Z zakonom določamo, kdaj se določena organizacija šteje kot nevladna organizacija. V slovenski pravni red vnašamo enotno definicijo, ki jo do sedaj ni bilo ... / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ali lahko malo miru v dvorani, prosim?

BORIS KOPRIVNIKAR: ... in pospešujemo ureditev statusa nevladne organizacije v javnem interesu. Danes imamo na področju nevladnih organizacij situacijo, da imamo preko 20 tisoč organizacij, njihova zaposlenost pa je samo 0,83 % v skupnem deležu zaposlenih, medtem ko je povprečje Evropske unije preko 5 % zaposlenih, kar kaže na to, da je nevladni sektor zelo številan po številu, hkrati pa zelo šibek v svojem deležu, ki ga predstavlja v družbi. Za nevladno organizacijo zakon določa, da je to oseba zasebnega prava, ki mora imeti sedež v Republiki Sloveniji, je nepridobitna in neprofitna, kar pomeni, da ni bila ustanovljena z namenom ustvarjanja dobička in da morebitne presežke prihodkov nad odhodki dejansko sama porablja za lasten razvoj jih ne more izplačevati njihovim ustanoviteljem ali deležnikom. Pomembno je, da je neodvisna od državnih organov, političnih strank in gospodarskih družb. Pri nevladni organizaciji posebnega oziroma v javnem interesu pa še dodatno mora imeti izdelan program bodočega delovanja in točno določeno, kako bo izvajala dejavnosti, ki so v javnem interesu, hkrati pa taka organizacija mora tudi izkazati že izvedene pomembnejše dosežke svojega delovanja.

Z amandmajem na odboru zakon predvideva tudi ustanovitev proračunskega sklada, ki bo namenjen za stabilizacijo in pospešen razvoj nevladnih organizacij, kar so sami deležniki s tega področja tudi zelo želeli in težko pričakovali. Nevladne organizacije s statusom v javnem interesu pa imajo lahko tudi prednost pri kandidiranju na različnih razpisih, ker jim ta poseben status to dejansko tudi omogoča.

Pomembno je, da smo s tem zakonom tudi uredili, da enotno evidenco nevladnih organizacij vodi ažurno na enem mestu Ajpes, ki je za to določena javna agencija, in na tak način bomo uredili sedaj razdrobljene evidence, ki se vodijo po različnih resorjih, ki dodeljujejo ta poseben status organizacije v javnem interesu. Pomembno pa je, da zakon daje tudi podlago za sprejetje posebne strategije razvoja nevladnih organizacij.

Naj za zaključek povem samo tiste temeljne usmeritve, ki jih tako z zakonom kot tudi s to strategijo želimo spodbujati. In sicer,

krepitev nevladnega sektorja predvsem s povezovanjem zelo razdrobljenih organizacij, s stabilizacijo poslovanja tako preko financiranja kakor tudi preko različnih oblik usposabljanja in izobraževanja, ki že potekajo, da lahko nevladne organizacije bolj stabilno in dolgoročno načrtujejo svoje delovanje. Pomemben cilj je tudi profesionalizacija; torej, da bi se večji delež zaposlenih v nevladni organizaciji trajno za nedoločen čas zaposlil in na tak način prinašal stabilnost na področju nevladnega sektorja. Medtem ko pa tudi zasledujemo bolj natančno opredeljen pozitiven vpliv, tako imenovani social impact oziroma pozitivni socialni vpliv nevladnih organizacij, zato tudi vedno znova poudarjamo, to vnašamo v strategijo, to izhaja tudi iz zakona, da so javna sredstva nevladnim organizacijam upravičeno namenjena takrat, kadar s svojim delovanjem prinašajo pozitiven socialni vpliv v družbi in posledično tudi razbremenjujejo javne storitve in javne transferje, zato ker s svojim delovanjem nevladne organizacije pogosto bolj učinkovito in bolj proaktivno lahko delujejo kot tudi formalne državne organizacije.

Cenjeni Državni zbor tudi prosim, da združi tretjo obravnavo oziroma da opravi tretjo obravnavo predloga tega zakona že na tej seji in na tak način tudi omogoči sprejetje tega systemskega in težko pričakovanega zakona za nevladni sektor. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku mag. Dušanu Verbiču.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovani minister s sodelavci, poslanke in poslanci prav lep pozdrav!

Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na 65. nujni seji dne 2. 3. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o nevladnih organizacijah, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Predstavnik predlagatelja je podal dopolnilno obrazložitev k členom predloga zakona in povedal, da ta predlog zakona, prvič, celovito ureja področje nevladnih organizacij. Dejal je, da Vlada meni, da je nujno, da se področje nevladnega sektorja v državi okrepi. Osnovni namen predloga zakona je ureditev statusa nevladnih organizacij, tudi nevladnih organizacij v javnem interesu, ureditev pristojnosti in odgovornosti ministrstev in zagotovitev pospešenega razvoja nevladnega sektorja. Osnovni cilj nevladnih organizacij pa Vlada vidi kot ustvarjanje socialnega vpliva na zmanjševanje problema na različnih področjih v družbi, kjer so lahko nevladne organizacije bistveno bolj učinkovite kot formalne državne organizacije. Dejal je, da si Vlada želi stabilnega

financiranja nevladnih organizacij v skladu s proračunskimi sredstvi.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je ob predstavitvi pisnega mnenja opozorila na zakonodajno-tehnični pristop priprave predloga zakona, ki vključuje tudi spremembe drugih zakonov, s čimer naj bi se zagotovila njihova uskladitev z določbami samega predloga zakona.

Predstavniki Državne sveta je dejal, da je Komisija za državno ureditev predlog zakona podprla, saj je ocenila, da je namen zakona pozitiven. V razpravi pa so člani Komisije za državno ureditev izpostavili nekaj vprašanj.

Direktor Centra za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij je izrazil zadovoljstvo, da je Predlog zakona o nevladnih organizacijah končno v zakonodajnem postopku, saj so ga težko pričakovali že desetletje. Dejal je, da so bile nevladne organizacije ves čas postopka močno vključene v procese priprave predloga zakona. Izrazil je tudi podporo predlogom za amandmaje odbora. Predsednica Sveta Vlade Republike Slovenije za spodbujanje razvoja prostovoljstva, prostovoljskih in nevladnih organizacij je izrazila zadovoljstvo, da je predlog zakona po desetih letih v zakonodajnem postopku, in prav tako izrazila podporo predlogom za amandmaje odbora. Izvršna direktorica Slovenske filantropije je izrazila podporo predlogu zakona in predlogom za amandmaje odbora. Predsednik Mladinskega sveta Slovenije je izrazil razočaranje, da je Mladinski svet izrecno izločen iz definicije nevladnih organizacij v Sloveniji. Generalna sekretarka Zveze prijateljev mladine Slovenije se je strinjala s predstavniki drugih nevladnih organizacij. Izrazila je zadovoljstvo, da so bile nevladne organizacije ves čas tesno vključene v procese priprave predloga zakona. Pozvala je k podpori predlogom za amandmaje odbora.

V razpravi so poslanci koalicije izrazili podporo predlogu zakona in pohvalili dejstvo, da je sistemski del financiranja določen in pri tem izrazili tudi podporo za amandmaje odbora. Poslanci opozicije so izrazili zadovoljstvo, da je večina nevladnih organizacij zadovoljnih s predlogom zakona in pohvalili nekatere zelo dobre rešitve predloga zakona, med njimi enotno evidenco nevladnih organizacij.

V nadaljevanju je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Odbor je glasoval tudi o amandmajih Poslanske skupine Nove Slovenije, vendar jih ni sprejel.

Odbor je v razpravi sprejel naslednji sklep, da Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo predlaga, da se na dnevni red 39. seje Državnega zbora uvrsti naslednja točka dnevnega reda, in sicer Predlog zakona o nevladnih organizacijah, ki je pred nami. Odbor je glasoval o členih predloga zakona in jih tudi sprejel.

Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so sprejeti amandmaji vključeni. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del tega poročila. Hvala za pozornost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Nevladne organizacije so vitalen del družbe, brez katerih bi bilo marsikatero področje upušteno. Predstavljajo pomemben prispevek k razvoju in uresničevanju demokracije in človekovih pravic ter zagotavljajo participacijo civilne družbe pri oblikovanju politik. To bi moralo biti ključno poslanstvo nevladnih organizacij. V praksi pa se na žalost, kljub patetičnim besedam, ki smo jih slišali iz ust zdaj že bivšega predsednika Vlade, premika vedno bolj v smer, kjer nevladne organizacije deloma, ponekod pa skorajda že v celoti prevzemajo funkcije, ki bi jih morala opravljati država.

Nenehne težnje po privatizaciji zdravstva, šolstva, krčenju socialnih pravic, sredstev za kulturo, znanost in šport te težave še poglobljajo. Tako kot zgrešena socialna politika. Ta trend je treba ustaviti, ustaviti pa ga je možno le s spremembo sistema in ne le s kozmetičnimi popravki. Vidimo, da kapitalizem tudi v času rasti ustvarja revščino in neenakost. Po pragom revščine še vedno živi 280 tisoč ljudi, od tega kar 46 tisoč otrok in vsaka četrta enostarševska družina. Statistični prag revščine se je spustil na raven minimalnih življenjskih stroškov, kar kaže na to, da revni prebivalci danes živijo slabše kot pred krizo. Kljub temu da se zdi nizka, se povečuje dohodkovna neenakost, premoženjska neenakost na drugi strani je ogromna. 10 % najbogatejših gospodinjstev ima v lasti več kot 47 % vsega premoženja, najrevnejših 20 % pa samo 0,5 %. Revščina in neenakost sta posledici brezposelnosti, prekarnosti ter prenizkih plač in pokojnin. Tako imenovana socialna politika z nizko minimalno plačo in še nižjimi socialnimi prispevki zagotavlja poceni delovno silo kapitalu, revne pa pušča v skrajni revščini. Vsi tisti, ki živijo pod pragom revščine, brezposelni, upokojenci z mizernimi pokojninami in vedno več zaposlenih, ki s plačo ne morejo preživeti, lahko vedno manj računajo na pomoč države.

Pred deložacijo zaradi 100 ali nekaj 100 evrov te ne reši država, reši te pomoč humanitarcev. Brezplačnega toplega obroka ne zagotovi država, zagotovi ga lokalno društvo. Za zdravstveno oskrbo posameznikov, ki nimajo urejenega zdravstvenega zavarovanja, ne poskrbi država, poskrbijo pro bono ambulantne, ambulantne, katerih statusa država noče

primerno urediti. Podobnih primerov, kjer je država svojo odgovornost in dolžnost izvajanja socialne politike v celoti prenesla na nevladne organizacije, je na žalost vedno več. Razkroj socialne države pa se bo brez spremembe sistema tudi pospešeno nadaljeval.

Če želimo področje nevladnih organizacij dejansko urediti, torej ne bo dovolj le nov zakon. Nevladnim organizacijam je treba zagotoviti, da bodo ponovno opravljale svoje osnovno poslanstvo, da bodo dopolnitev oziroma dodana vrednost, ne pa ključni izvrševalci socialne politike in drugih ključnih politik države. To je možno zagotoviti le: prvič, z dostojnim plačilom za delo, ki mora biti vsaj 20 % višje od minimalnih življenjskih stroškov; drugič, z dvigom najnižjih pokojnin na raven, ki zagotavlja dostojno življenje; tretjič, z odpravo revščine ter zmanjšanjem dohodkovne neenakosti; četrtič, zagotovitvijo vsem dostopne kvalitetne in brezplačne izobrazbe in petič, z zagotovitvijo vsem dostopnih javnih zdravstvenih storitev. Teh pet korakov je osnova za premike v pravo smer. Brez tega se bo trend prelaganja odgovornosti države na nevladne organizacije le še stopnjeval.

V Levici bomo zakon seveda podprli, a si bomo hkrati tudi prizadevali, da postanejo nevladne organizacije podaljšana roka države in dodana vrednost, ne pa izvajalci ključnih funkcij, ki bi jih morala izvajati država. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina SMC, zanjo gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Predsednik, upam, da smo še pri točki nevladne organizacije, ker tole me je malo zmedlo, pri kateri točki smo. Namreč, glede na to, da danes obravnavamo zakon o nevladnih organizacijah, ki niso samo socialne, ampak so tudi kulturne, športne in tako naprej, in če bi to poslušali, kar smo poslušali prej, sem imel občutek, da smo zgrešili točko. Dobro, razumem pač, pred volitvami smo. No, pa pojdimo po vrsti.

SMC bo podprl zakon o nevladnih organizacijah iz enega preprostega razloga, kajti tiste države, ki so razvite države, imajo zelo razvit tudi nevladni sektor in 27 tisoč 500 nevladnih organizacij je zgovorna številka, ki govori o tem, da smo med tistimi državami, ki morajo ponuditi tudi svoj odgovor na to število in pa predvsem na delo, ki ga opravljajo nevladne organizacije. Zelo pomenljivo je in bi rekel tako. V nevladnem sektorju bi rekli danes, na današnji dan: No, pa ga imamo – zakon o nevladnih organizacijah. Kako bo ta zakon izgledal, kakšen bo v življenju? Prepričan sem, da že čez nekaj let se bomo pri tem zakonu pogovarjali tudi o spremembah, o izboljšavah, predvsem na tistem področju, kjer bo nevladni sektor opozoril, da ga je potrebno popravljati; seveda z enim samim ciljem: zato ker nevladni sektor je dopolnilo države, nikakor pa – upam, da nikoli –

podaljšana roka države. Ker če bo postala podaljšana roka, potem to ni več nevladni sektor, ampak hudovladni sektor. Tako pač nekateri morajo razčistiti pojme, o čem pravzaprav govorijo, kadar predstavljajo svoje poglede in stališča.

V SMC ne bomo podprli dveh dopolnil, ki jih imamo danes na mizi. Prvo dopolnilo je dopolnilo s strani SDS, ki na svojevrsten perfiden način spreminja način financiranja in hoče ohraniti tisto obliko načina financiranja, da vsakokratna vlada odloča o tem, kaj bo šel preostanek sredstev – tistih, o katerih se državljani in državljanke niso opredelili, v katero nevladno organizacijo naj gre, in kar je še bolj pomembno, od katerega se je država že zdavnaj poslovila, ko je določila, da ta sredstva so namenjena nevladnemu sektorju. Drugi amandma, ki ga vlaga Nova Slovenija, prav tako ne, zato ker pravzaprav želi nazaj pripeljati Mladinski svet kot svojevrstno nevladno organizacijo z opravičilom, da to je; pa vsi vemo in celo sami vedo kot predlagatelji, da to ni, saj sami tudi priznavajo v svoji lastni obrazložitvi, da ne izpolnjujejo vseh pogojev, ampak samo večino pogojev. Namreč, en je moteč: imajo tudi politične podmladke.

Ta zakon seveda pomeni skupaj z vsemi spremembami, ki smo jih na odboru dali, da pravzaprav prinaša nek svojevrsten začetek priznavanja, tudi formalno skozi zakon, da nevladne organizacije res naredijo predvsem na drugačen način, na svojevrsten način, ki pa je ljudem in civilni družbi bližji. Zato dejansko že dolgo časa nevladni sektor uvrščamo med enega od stebrov civilne družbe in to tisti steber, katerega preprosto ne moreš ne ignorirati, ne prezreti, ampak kvečjemu samo financirati in jim pustiti avtonomijo, da na svojem področju delajo tisto, kar seveda tudi najbolje znajo in za kar so tudi usposobljeni.

V Poslanski skupini SMC pozdravljamo naprej zakon, seveda tudi rešitve, in s tem tudi jasno sporočilo, da smo za in bomo podprli ta zakon.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Tomaž Liseč.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo. Spoštovani minister z ekipo, kolegi in kolegice, lep pozdrav!

Nov dan, nov zakon, birokratske ovire in tako naprej. Tudi vse to je v tem zakonu. Nov zakon, čeprav je Zakonodajno-pravna služba izpostavila problematično zakonodajno-tehnični pristop priprave zakona, kajti zakon vključuje spremembe drugih zakonov, in sicer posega kar v dvajset zakonov. Spomnimo se razprav takratnih opoziciji, ki so sedaj tiho, ker delajo ravno tisto, kar so oporekali ostalim koalicijam, da z enim zakonom posegamo v več kot dvajset zakonov.

Kaj je rekla Zakonodajno-pravna služba? Na žalost se posegi ne omejujejo zgolj na prenehanje veljavnosti posameznih določb ali njihovih delov, ampak so oblikovani kot novele, vključen je zgolj en člen. Takšen pristop je ustavnopravno neustrezen in zmanjšuje raven pravne varnosti. Takšen pristop je ustavnopravno neustrezen – pred pol ure pa je tukaj govoril predsednik Vlade v odstopu, kako je spoštoval ustavni red Republike Slovenije! Pri prvem naslednjem zakonu, ki ga obravnavamo, pa vidimo, da gre za ustavnopravno neustrezen in pravno varno nedodelan zakon. Pod besedno zvezo nevladna organizacija si mnogi predstavniki našega ljudstva predstavljajo civilno družbo, vendar vsi vemo, da je takšne opredelitev malo zavajajoča. Ne nazadnje je dejstvo, da imamo aktualen Zakon o društvih, ki marsikaj opredeljuje, a ta zakon v prehodnih določbah marsikaj tudi jemlje. Seveda smo v Poslanski skupini SDS veseli, da mnoge organizacije, mnoga društva na področju humanitarnih dejavnosti, športnih, gasilskih in ne vem katerih ostalih sektorjev aktivno sodelujejo. Imamo pa tudi črne pike, ki kažejo, da na področju nevladnih organizacij ni vse tako super, kot želijo predlagatelji tega zakona pokazati.

Ena izmed prvih zadev, s katero se srečamo pri obravnavi tega zakona, so določbe, ki govorijo, da morajo biti nevladne organizacije nepridobitne, neprofitne in neodvisne, potem pa v medijih zasledujemo organizacije, ki so zelo pridobitne, imajo zelo veliko profita in ne nazadnje nikakor ne moremo reči, da so neodvisne organizacije. En primer pa verjetno jih je več: Mirovni inštitut. Če je Mirovni inštitut pojem nevladne organizacije po tem zakonu, potem resnično ne vidim nobenega problema, zakaj to ne bi smel biti Mladinski svet. Sam osebno poznam delovanje Mladinskega sveta, ni bilo vedno vse idealno, ampak so se različni deležniki tako na področju političnih strank oziroma njihovih podmladkov kot ostali deležniki v tem Mladinskem svetu aktivno zavzemali za področje, katerega obravnava današnji zakon.

Po našem mnenju je zakon tudi tipičen birokratski zakon. Ogromno je nekih formul, dikcij, ogromno je evidenc in kot je rekel že predhodnik, prav gotovo se bomo kmalu srečali z novelo tega zakona, ko bomo ugotavljali, da je za mnogo lepimi besedami mnogo problemov, ki jih ta zakon prinaša v praksi. Kar nekaj je seveda zadev, ki so potrebne sprememb na področju delovanja nevladnih organizacij, ampak po mnenju Poslanske skupine SDS vsi načini, s katerimi, prvič, ta zakon posega v dvajset drugih zakonov, vsi načini, ki govorijo o problematiki financiranja nevladnih organizacij, niso tisti pravi vidik, kateremu bi lahko dali podporo. Zato v Poslanski skupini SDS tega zakona ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke

upokojencev Slovenije, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, predstavniki Vlade!

Na poslanskih klopeh imamo predlog zakona, ki je v okviru zelo široke razprave nastajal dve leti, zato lahko utemeljeno ocenimo, da je predlog usklajen z vsemi deležniki in ima veliko javno podporo. S predlogom zakona se končno definira pojem nevladnih organizacij, ki morajo izpolnjevati zakonsko določene pogoje, predvsem pa predlog predstavlja temeljno oziroma enotno zakonsko podlago za vse nevladne organizacije.

Naj na kratko ponovim rešitve, ki jih predlog prinaša. Predlog opredeljuje pridobitev statusa nevladne organizacije v javnem interesu, ki ga trenutno ureja Zakon o društvih, ostale področne zakonodaje pa dajejo možnost pridobivanja statusa tudi zasebnim zavodom in ustanovam. S predlogom zakona se bo to področje v celoti poenotilo. Predlog zakona prinaša tudi enotno evidenco vseh nevladnih organizacij, ki jo bo vodil Ajpes, saj je trenutno evidenca pomanjkljiva, vsak resor jo namreč vodi zase. Z namenom, da bi se spodbudil razvoj nevladnih organizacij, predvideva predlog zakona tudi pridobitev nekaterih pravic in ugodnosti za nevladne organizacije in še bi lahko naštevali.

Seveda v Poslanski skupini Desus tak predlog podpiramo. Menimo namreč, da je pripravljen s pomočjo oziroma sodelovanjem tako predstavnikov nevladnih organizacij, na katere se vsebina nanaša, kot tudi drugih deležnikov, ki so sodelovali v okviru delovne skupine za pripravo obravnavanega zakona. Poslanska skupina Desus je na matičnem delovnem telesu podprla dopolnilo, s katerim je bil upoštevan predlog delovne skupine, ki je pripravila osnutek predloga zakona in je predlagala ustanovitev sklada za nevladne organizacije, ki bi glede na stanje nevladnih organizacij v Sloveniji pomagal njihovem razvoju. Z dopolnilom se tako jasneje določa proračunska postavka za razvoj nevladnih organizacij, za nedoločen čas se ustanavlja in določa glavni vir financiranja, to pa so neporabljena oziroma nedodeljena sredstva iz naslova donacij 0,5 % dohodnine, ki se jim je država vsaj deklaratorno že odpovedala v korist nevladnih organizacij. S temi sredstvi bo upravljalo resorno ministrstvo, prejemnike teh sredstev pa bodo izbrali na javnem razpisu. Tako financiranje nevladnih organizacij ne bo prepuščeno vsakokratni oblasti oziroma ministrom.

Kot sem že povedal, gre torej za denar, ki bi ga po zakonu o dohodnini ljudje lahko namenili v splošno koristne namene; z drugimi besedami, proračun se mu je torej tako ali tako že odpovedal. Tu na primer za leto 2016 govorimo o nekaj manj kot 5 milijonih. Toliko je

namreč ostalo nerazporejenih sredstev. Statistični podatki skozi leta sicer kažejo, da se ljudje vse bolj zavedamo namena doniranja iz dohodnine, a kljub temu ostaja več kot pol nerazporejenih sredstev, zato je prav, da se ta sredstva namenijo za izvedbo temeljnih razvojnih projektov in podpornih ukrepov nevladnih organizacij, kar je tudi namen njihove ustanovitve.

Še eno pomembno dopolnilo je bilo sprejeto na matičnem delovnem telesu. Namreč, društva, ki nimajo sedeža v Republiki Sloveniji, imajo pa na dan uveljavitve podeljen status delovanja v javnem interesu na področju, ki ga ureja Zakon o vojnih veteranih, imajo status nevladne organizacije. S tem dopolnilom smo rešili problematiko sofinanciranja dveh veteranskih zamejskih organizacij, saj je pridobitev statusa nevladne organizacije vezana izključno na sedež le-te v Republiki Sloveniji. Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora v Celovcu ter Zveza vojnih invalidov narodno osvobodilne vojske iz Trsta sta namreč v Republiki Sloveniji definirani kot društvi, ki delujeta v javnem interesu, zaradi česar sta po našem mnenju tudi upravičeni do financiranja njune javno koristne dejavnosti na področju vojnih veteranov.

Glede na povedano v Poslanski skupini Desus predlog zakona podpiramo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, spoštovane kolegice poslanke in poslanci!

Na dan 28. februarja letos je bilo v Slovenji registriranih 27 tisoč 673 nevladnih organizacij, od tega 24 tisoč 154 društev ter tisoč 262 zasebnih zavodov in 257 ustanov. Veliko. Zagotovo. Tretji sektor, kot ga tudi imenujemo, ima že sedaj svojo krovno organizacijo, ki jo financira državni proračun, govorimo o Centru za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij in o velikih številkah razdeljenih finančnih sredstev. V Novi Sloveniji sicer pozdravljamo predlog novega zakona, ki naj bi celovito uredil delovanje nevladnih organizacij, Vlada ga je rojevala več kot dve leti. Zakonska definicija je res nujna, prav tako tudi enotna evidenca vseh nevladnih organizacij, pa vendar ostaja nekaj sivih lis. Pa pogledimo.

Gre za nepridobitne, neprofitne in neodvisne pravne osebe zasebnega prava, neodvisne od državnih organov, političnih strank ali gospodarskih subjektov. Pa so res popolnoma neodvisne? Če pogledamo obrazložitve predlagatelja, zakaj imajo nekatere organizacije status nevladne organizacije, druge, povsem podobne pa ne, je že od daleč razvidno, da je njihova neodvisnost na trhljih

nogah. Če primerjamo Mladinski svet Slovenije, ki ne bo imel tega statusa, in lokalne mladinske svete, ki pa bodo imeli status nevladne organizacije, primerjalna logika odpove. Lokalni mladinski sveti bodo nevladne organizacije pod pogojem, da ne bodo imeli večine političnih odločevalcev, enak pogoj bi moral veljati tudi za Mladinski svet Slovenije. Ta sicer izpolnjuje ostale kriterije in argument, da ga sestavljajo podmladki političnih strank, je odveč. Neodvisen je ravno toliko kot ostale nevladne organizacije, ki jim zakon ta status podeljuje. Prav je, da se je področje nevladnega sektorja v državi krepilo, da se uredi tudi status nevladnih organizacij v javnem interesu. V Novi Sloveniji ob tem izpostavljamo, da imamo v Sloveniji ogromno število nevladnikov, ki se glede na dobljena proračunska sredstva ne morejo pohvaliti z vidnimi rezultati dela – razen Vili Kovačič –, zato bi morali nujno zagotoviti preglednost njihovega obsega delovanja in višino prejetih sredstev. Pri številnih organizacijah lahko vidimo, da preveč denarja namenjajo le za plače zaposlenih, medtem ko ga zmanjkuje za izvajanje osnovne dejavnosti oziroma programov.

V Novi Sloveniji smo prepričani, da bi morali to področje bolj prevetriti in financiranje iz državnega proračuna pogojevati tudi z drugačnimi merili. Predlogu zakona o nevladnih organizacijah ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Matjaž Nemec.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane kolegice, kolegi!

Vse nevladne organizacije, ki delujejo v javnem interesu ali pa so z namenom ljubiteljska izpolnjevanja posameznika na nekem področju za našo družbo neizmerno bogate in nas bogatijo, delujejo vsak dan, ne glede, v kakšni fazi delovanja je Vlada ali Državni zbor. Na tem mestu bi izpostavil tudi sprejem amandmaja, ki uvaja sklad za razvoj nevladnih organizacij. Ta sklad bi se polnil z nerazdeljenimi sredstvi državljanek in državljanov iz dohodnine 0,5 %, kar znaša nekje med 4 in 5 milijonov evrov. Po javno dostopnih podatkih so za leto 2016 državljanke in državljanji 5 tisoč 707 poimensko navedenim nevladnim organizacijam namenili 4,5 milijona evrov. Da gre za izjemno široko področje delovanja nevladnih organizacij, se kaže tudi v tem, v koliko področnih zakonov se posega oziroma lepše rečeno, koliko področij se ureja. S strani državnozbornske zakonodajne službe smo bili opozorjeni, da je takšen pristop, to je poseganje v 20 drugih področnih zakonov, s strani pravne varnosti in predvsem preglednosti zakonodaje nedopustno. Upam, da bomo čez kakšno leto vseeno lahko rekli, da je zakon omogočil ureditev statusa nevladnih organizacij in njihovo delovanje.

Socialni demokrati bomo predlog zakona podprli, še posebej zato, ker so tudi

predstavniki nevladnih organizacij izrazili zadovoljstvo, da je po več letih, desetletjih, Vladi le uspelo pripraviti predlog zakona, ki bo v samem izvajanju omogočil sistemski pristop k urejanju nevladnih organizacij. V proces priprave zakona so bili predstavniki nevladnih organizacij vseskozi vključeni, kar predstavlja pomemben napredek, in upam, da bo tako tudi po sprejetju amandmajev k predlogu zakona. Pomemben del pa bodo nevladne organizacije morale odigrati tudi po sprejetju zakona. Potrebno bo spremljati izvajanje zakona ter tako reagirati na morebitne napake ali druge ovire, da bi ovirali oziroma, da ne bi ovirali razvoja nevladnih organizacij.

Socialni demokrati bomo predlog podrli tudi zato, ker se nam je uspelo dogovoriti, da predlagani zakon vsebuje rešitev glede sofinanciranja dveh veteranskih zamejskih organizacij, in sicer Zveze koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora v Celovcu ter Zveze vojnih invalidov iz Trsta. Omenjeni dve veteranski organizaciji sta se v Republiki Sloveniji vsaj do sedaj obravnavali kot društvi, ki delujeta v javnem interesu, zaradi česar sta bili upravičeni tudi do sofinanciranja njune javne koristne dejavnosti na področju vojnih veteranov po Zakonu o društvih in Zakonu o vojnih veteranih. Po zagotovitvi vladnih predstavnikov se bo sofinanciranje nadaljevalo in ostalo.

Predlog zakona je, kot že rečeno, prvič ugledalo luč svet in ne delamo si utvar, da vsebuje le najboljše oziroma idealne rešitve, je pa napredek in to Socialni demokrati, kot že rečeno, podpiramo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmajih, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 19. 3. 2018. Ker sta amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije k 2. in 30. členu vsebinsko povezana, bomo o njiju razpravljali skupaj.

V razpravo torej dajem 2. in 30. člen ter amandma Poslanske skupine Nove Slovenije.

Želi kdo razpravljati? Ne bom, ker je samo eden oziroma ena.

Besedo dajem gospe Aniti Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Gospod predsednik, hvala lepa.

Dovolite vendarle, da se odzovem tudi sama v razpravi za sprejetje tega zakona. Naj najprej povem, da sem izredno vesela, da je proces dogovarjanja in usklajevanja med predstavniki nevladnih organizacij in pristojnih ministrstev potekel, tako kot je, in da je v zadnji fazi prišlo tudi do nekega konsenza o tem, kaj pravzaprav potrebujemo. Zelo zanimivo je bilo slišati mnenje Nove Slovenije, kateri so rekli, da je bilo rojevanje tega zakona dve leti. Sedaj, če bi ga sprejeli v pol leta, bi bilo to neko rokohtirsko dejanje, ker pa se je rojeval dve leti, je bilo, tako malo cinično rečeno, češ, tako dolgo

ste ga – da ne rečem, kaj. Mislim, da je ta odločitev, da v začetku svojega mandata tako rekoč v letu 2015 začenja ministrstvo dogovore z nevladnimi organizacijami, pripeljala do tega, da je dejansko zakon dober, da je res v dogovoru z vsemi deležniki in da je to dober uspeh tega dogovarjanja. Sama omenjam to kot prednost in vsekakor bi si želela, da bi tovrstne odločitve bile sprejete po tako dolgotrajnih, recimo, pogovorih, kot so bile v tem primeru.

Mogoče dodamo še to, da so nekatere odločitve bile morda sprejete šele na predzadnji stopnički do sprejetja, torej na matičnem delovnem telesu. Govorim o tako imenovanem dohodninskem skladu oziroma proračunskem skladu. To gre za sredstva, ki jih državljani ne namenjamo točno določeni nevladni organizaciji političnih stranki in podobno in v proračunov ostanejo, torej so v integralnem proračunu namenjena vsem proračunskim uporabnikom. V tem primeru pa bo prišlo do neke vrste konkretnega finančnega vira.

Res je tudi to, da se ta finančni vir pravzaprav vsako leto zmanjšuje. To je pa vendarle še vedno dovolj stabilen finančni vir, ki lahko pomeni, da te nevladne organizacije lahko računajo na neka sredstva, ki jim bodo pripomogla k izvajanju njihovih programov ali pa, da ne bi sam zakon postal, tako kot so zapisali v Društvu prijateljev mladine, mrtva črka na papirju. To po navadi postane takrat, kadar finančnih sredstev ni.

Zdaj vemo, da smo bili pred meseci ali mesecem in pol precej razburjeni nad tem, da se je tako zmanjševala vsota oziroma so se zmanjševala sredstva za delovanje nevladnih organizacij na področju kulture. Problem teh organizacij je tudi v tem, da so kulturniki zelo veliki porabniki evropskih sredstev. Torej so zelo uspešni na evropskih razpisih in umanjkanje tega proračunskega denarja pravzaprav pomeni onemogočenje sodelovanja velikokrat na teh razpisih, kajti zahteva to tudi pomemben lastni delež pri pridobivanju sredstev. Ta stabilen finančni vir jim bo zagotovo v pomoč, zato sama ocenjujem kot pač tudi tista, ki se nekako zelo zavzemam za dobro kondicijo nevladnih organizacij na področju kulture, da jim bo ta delež oziroma ta sam zakon s tem finančnim virom zelo pripomogel. Seveda pa je pred vsemi nevladnimi organizacijami pomemben izziv tudi zato, ker se, to je dejstvo, ta delež sredstev zmanjšuje. Mislim, da morajo sami tudi marsikaj storiti za to, da se povečuje njihova sredstva tudi iz drugih virov, iz donacij in podobno, tako mislim, da je ta njihov razvoj tudi odvisen od njihovega lastnega delovanja.

Vsi ti cilji, ki so opredeljeni v zakonu, so izjemno pomembni. Tudi ta cilj, ki ga sama ocenjujem kot enega pomembnejših, torej, da se povečuje delež zaposlenih v nevladnem sektorju, vemo, da tradicija nevladnega sektorja ponekod v nekaterih državah v Evropi je pripeljala do zelo močnih nevladnih organizacij. Ne vem, mogoče podatki iz Združenega

kraljestva so prav fascinantni, kjer govorijo o 162 tisoč 200 dobrodelnih ustanov s prihodki 31 milijard funtov, pri tem pa sploh še ni všteti tisti tako imenovani tretji sektor, ki je pod dobrodelnimi ustanovami, ki jih nadzira vlada. Torej, saj ne želim naštevati teh podatkov, ki so v nekaterih pomembnih evropskih državah, ampak hočem poudariti, da mora biti naš cilj v razvoju tega nevladnega sektorja.

Seveda vse te nevladne organizacije zelo vplivajo tudi na neka podporna okolja v družbi, na neko ugodnejšo klimo, tudi na bruto domači proizvod, torej doprinos bruto domačemu proizvodu in podobno. Seveda pa se morajo te organizacije zavedati tudi tega, da je njihovo delovanje pod budnim očesom javnosti, kakorkoli že, in da smo vsi državljani in državljanke pozorni na to, kako tudi trošijo ta denar, kajti konec koncev, če mi sodelujemo z njimi na način, da jim doniramo ali da odstopamo del svojih sredstev tudi za njihovo delovanje, potem smo seveda precej občutljivi, kako zaupamo tem organizacijam. In če se to zaupanje poruši, je vsako novo zgodbo zelo težko zgraditi.

Zakon bom podprla iz razlogov, ki so bili posredovani v stališču Stranke modernega centra, ne bom podprla amandmajev Nove Slovenije in SDS. Mislim, da je ta umeščenost Mladinskega sveta v vsebino zakona vendarle v popolnem neskladju z Zakonom o mladinskih svetih in tudi s členi, ki opredeljujejo sprejete in dogovorjene kriterije za nevladne organizacije, tako da tukaj nimam nobenih težav. Seveda sem pa že poudarila pomen tega proračunskega sklada oziroma dohodninskega sklada, zato bi tudi bilo v nasprotju z mojimi stališči, če bi podprla amandmaje SDS.

Dodaten razlog pa je tudi ta, da je v primeru pač takšnega financiranja nevladna organizacija, torej stabilnega financiranja, nevladna organizacija verjetno manj odvisna od vsakokratne politične moči vladajočih strank, kar pa je za nevladnike še kako pomembno. Rekla bi, da ni nič narobe, če nam nevladniki kdaj povzročijo tudi kakšen siv las. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo.

Ker smo pri 2. členu, se bom tudi tega člena skušal držati. Prvi odstavek 2. člena govori: »Nevladna organizacija je organizacija, ki izpolnjuje naslednje pogoje: je pravna oseba zasebnega prava s sedežem v Republiki Sloveniji,« – s tem, mislim, da nima noben nobenih problemov – »ustanovile so jo izključno domače ali tuje fizične ali pravne osebe zasebnega prava,« – vse super, tudi v praksi, upam da – »je nepridobitna,« – tukaj imamo že probleme v Sloveniji. Samo odprite kakšen časopis tu pa tam, pa boste videli, kaj se na področju nevladnih organizacij, ki so vse prej kot

pa dejansko nevladne organizacije, dogaja na področju tega, ali so pridobitne ali nepridobitne. Potem piše, da je neprofitna. Isto, kot za zgornjo alinejo. Naslednja alineja, »je neodvisna od drugih subjektov,« – v obrazložitvi stališča poslanske skupine sem omenil eno izmed teh nevladnih organizacij, ki nikakor ni neodvisna od drugih subjektov, ampak je le nek privesek določenih političnih in ostalih interesnih zadev, kar pa je naslednja alineja. Nevladna organizacija »ni organizirana kot politična stranka, cerkev ali druge verske skupnosti, sindikat ali zbornica«, kar je v redu, ampak kot rečeno, marsikatera nevladna organizacija je zelo blizu kakšni politični stranki.

Zdaj pa, kar se dotika tega 5. člena, ki ga predlaga Nova Slovenija, ki pa se dotika Mladinskega sveta Slovenije. Danes smo slišali, ja, saj Zakon o mladinskih svetih je in zato oni imajo svoj zakon, pa naj se s tistim zakonom ukvarja naslednja vlada, če se bo ukvarjala, če bo želela reševati problematiko mladinskih svetov. Ampak pogledajte, kaj ste sami predlagatelji oziroma vladne stranke zapisale v prehodne in končne določbe. 20 zakonov ste spremenili; ključni je Zakon o društvih in še 19 ostalih zakonov. V njih ste posegli. Ampak ne! Če so določene, blizu političnim, nevladne organizacije lahko komponenta tega zakona, resnično ne vidim, zakaj ne bi smele biti komponente tega zakona tudi Mladinski svet Slovenije. Sedaj, če vas je strah štirih podmladkov, ki nimajo prevladujočega dela v Mladinskem svetu, in to govorim glede na to, da poznam delovanje Mladinskega sveta Slovenije od – uff, sem že kar star –, mislim, da tam od leta 1998, ko sem se prvič spoznal s to organizacijo preko političnega podmladka, in verjemite, takrat so imeli določen vpliv, so imeli določen vpliv politični podmladki, ampak ne nazadnje, imajo ga tudi zdaj. Bodimo pošteni, predsednik Mladinskega sveta vemo, kam paše politično. Vsi vemo, pa je super mlad gospod, zelo aktiven, trudi se. Resnično ne razumem, zakaj Mladinskemu svetu ne dati tudi v tem zakonu, ki govori o nevladnih organizacijah, primerno težo. Še bolj kot izvzetje Mladinskega sveta iz tega zakona na nacionalni ravni ima to problem za delovanje lokalnih mladinskih svetov. Jaz sem imel srečo, da sem bil eden izmed soustanoviteljev, ampak ne kot predstavnik našega podmladka, podmladka SDS, pri ustanavljanju lokalnega mladinskega sveta. In ne boste verjeli, pri tisti ustanovitvi so sodelovali takrat oziroma zdaj že pokojni podmladek Liberalnih demokratov, Krščanskih demokratov, SDS, takrat Socialnih demokratov, in še 12 ostalih organizacij, od tabornikov, skavtov in različnih mladinskih društev.

Skratka, resnično bi rad želel ne samo nek pamflet, ja, mladinske organizacije oziroma Mladinski svet pa ima svoj zakon in tam vse rešujemo, medtem ko v ta zakon mečemo vse, razen Mladinskega sveta. Mislim, da izvzetje Mladinskega sveta ne samo kot nacionalne

organizacije – pa pogledajmo, kaj sploh je Mladinski svet. »... krovno združenje mladinskih organizacij, ki delujejo na nacionalnem nivoju. Pod svojem okriljem združujejo organizacije z različnimi interesnimi, nazorskimi ali političnimi usmeritvami ...«, tako kot večina vseh nevladnih organizacij – različne interesne, nazorske in tudi politične usmeritve. Marsikatera nevladna organizacija ima veliko bolj politično usmerjeno delovanje, kot pa ga ima Mladinski svet Slovenije, pa pri katerem celo, še enkrat povem, vemo, kateri stranki pripada njen predsednik, pa niti v našem podmladku nimajo s tem nobenih problemov. Če pa to damo še na lokalno raven, koliko občin ima aktivne lokalne mladinske svete oziroma želijo celo župani, spodbujajo na različne načine delovanje mladinskih svetov, z ničemer ni Mladinski svet Slovenije nič boljši ali pa nič slabši, da ga ne bi uvrstili v ta zakon. Resnično tukaj bom rekel, da prosim za neko zdravo razumskost določenih poslancev. Morda razumem ihto največje vladne stranke, njihov podmladek, pa si bom drznil reči, za eden mandat pač ni član Mladinskega sveta, ampak vse ostale stranke, ki so v tem Mladinskem svetu zastopane, pa nikoli niso imele probleme z medsebojnim delovanjem. Nikoli! So bili različni, še enkrat, interesni, nazorski in politični interesi, ampak vedno so se uskladili, ker so imeli pred seboj samo en cilj: aktivno delovanje mladinske politike.

Še enkrat, spoštovani poslanci, če ste si drznili v ta zakon v nasprotju z mnenjem Zakonodajno-pravna službe, ki je rekla, da gre za ustavnopravno neustrezen zakon, ki zmanjšuje raven pravne varnosti, vreči Mladinski svet, imate danes možnost, da to napako popravite. Če greste popolnoma izven sistema, resnično ni problem, da ne bi v ta nesistemični zakon, ustavno sporen zakon, dali možnost sodelovanja tudi Mladinskega sveta. Pa tudi, če se bo kdo v nadaljevanju pritožil in bo rekel, da Mladinski svet ne spada v ta zakon, verjemite, da bodo prišli tudi ostali različni interesi, ki bodo rekli, da pa morda kdo drug ne spada v ta zakon, ampak mu s tem zakonom podeljujemo različna pooblastila, različne možnosti in ne nazadnje mu dajemo možnost dodatnega financiranja.

Skratka, Mladinski sveti si zasluži tudi svoje ime v Zakonu o nevladnih organizacij in zato bomo v Poslanski skupini SDS podprli predlagana amandmaja Poslanske skupine Nove Slovenije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.
Besedo ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Hvala, spoštovani predsednik zbora. Spoštovane kolegice in kolegi!

Verjetno res drži, da imamo v tej državi poplavo predpisov, aktov, strategij in še česa podobnega, ampak ko se neko področje obravnava, velja vsaj del tega, ki to zadeva,

prebrati. Če bi prebrali Nacionalni program za mladino, ki je strateški program te države na tem področju, bi ugotovili, da posebno mesto znotraj tega programa pri uresničevanju tega zavzema Mladinski svet Slovenije in zavzemajo lokalni mladinski sveti. Da je ta država v preteklosti in danes financirala in strukturirani dialog in strukturirala spodbujanje ustanavljanje lokalnih mladinskih svetov, delovanje nacionalnega mladinskega sveta iz preprostega razloga, ker to počnejo po celotni Evropi, ker obstaja tudi evropski mladinski svet, ki komunicira neposredno z Evropsko komisijo. Zato imamo mi nacionalni mladinski svet, da komunicira neposredno v imenu nacionalnih mladinskih organizacij, ki so nevladne organizacije, z Vlado in določevalci. In ne, nimamo zakona o mladinskem svetu, imamo zakon o lokalnih mladinskih svetov in imamo Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju. Si upam staviti, da če prekinemo sejo in ugasnemo elektriko pa ni elektronskega dostopa, vsi, ki boste razpravljali – izvet kolega Brezovar in morda izvet kolega Jani pa seveda predlagatelji – ne boste vedeli, kaj piše ne v Nacionalnem programu za mladino, ne v Zakonu o javnem interesu v mladinskem sektorju. Upam si trditi, da ne poznate funkcioniranja tega, zato to skušate brisati in na odboru in zato to umanjka v zakonu. Mladinski svet je še najmanj za podmladke. Kam uvrščate slovensko katoliško mladino, kam uvrščate skavte, kam uvrščate mladinsko organizacijo brez izgovora, no excuse, ki se bori proti zlorabi tobaka, alkohola in tako naprej? To so člani, razumem. Mladi krog SMC še ni izpolnil ne po članstvu, teritorialni zastopanosti in po ostalem pogojev, da bi bil član. Lahko, da je to frustracija. Ampak, ali bomo res, potem ko nam je ravnokar odstopil predsednik Vlade, sedaj iz zakona zbrisali Mladinski svet Slovenije, krovnega nacionalnega predstavnika mladih v dialogu, ko ta dialog financira preko specialnega strukturiranega dialoga Evropska komisija, ta država in ga imamo v dveh zakonih in v strateških dokumentih te republike? Sedaj, če moramo še kaj drugega dodati na to, verjamem, da ni treba, ampak ja, je pač tak dan. Hvala lepa, predsednik.

Seveda bom podprl amandmaje Nove Slovenije in se strinjam s kolegom Liscem o tem, da je zakon, ki je na mizi, potreben – z vsemi napakami, ki mu jih očita Zakonodajno-pravna služba, se lahko tudi strinjamo –, ampak največja napaka tega zakona bo, če bo krovno predstavništvo mladih izključil iz sodelovanja z institucionalizirano politiko, ker to bo na koncu sporočilo zadnjega dela tega mandata. Tu pa ne bi bil rad zraven.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Naj nadaljujem: in ne rabiš biti zraven!

Namreč, vse gre na koncu samo zaradi denarja. Nehajmo blefirati. Denar je tisti, ki pravzaprav tudi generira zato, da imamo danes zakon pred seboj. Nevladne organizacije bi rabile zakon o nevladnih organizacijah, če se ne bi pogovarjali o denarju? Za to, da ti imaš zakon in da ustanoviš in rečeš, to je pa nevladna organizacija in deluje v nevladnem interesu – ja, oprostite, za to, kot vidimo, lahko funkcionirajo tudi brez tega zakona. Zakaj pravzaprav potrebujemo zakon? Zato, da si vsakokratna vlada ne more izmišljevati, kdaj in kako in na kakšen način bo sodelovala z nevladnimi organizacijami. To, da se mi danes pojavi en poslanec in mi začne iz segmenta govoriti, kdo je dobičkonosen in kdo ne oziroma profiten se temu reče – kaj? Dajmo razčistiti pojem profiten. Po vaši razlagi morajo delati na pozitivni nuli – oziroma če se le da – v minusi nevladne organizacije ali kako? Taka nevladna organizacija bo končala. Vprašanje je, kam ta profit namenja. Ali ga namenja nazaj v organizacijo? To je bistveno in to v večinskem delu! Ne more biti tam izplačila dobičkov, ne more biti, bom rekel, nekih presežkov za neke svoje partikularne interese, ampak mora biti organizacija, ki seveda deluje z jasnimi cilji. Športna organizacija. No, pa se tako pogovarjamo, ker ko govorimo o organizacijah, imamo vsi pred seboj, tako kot kolegica Violeta Tomić, socialne organizacije, ki pomagajo revežem, ubogim, otrokom in ne vem kaj še vse. Saj ni res! Saj niso samo to nevladne organizacije! Kaj pa govorimo neumnosti?! Maribor je klub, profesionalen, ampak kakorkoli boste to obračali, to je nevladna organizacija, ker je društvo na koncu. Društvo. Je vladna organizacija slučajno to? Kam pa daje svoje presežke? Nazaj v klub. Pa namenoma izbiram, bom rekel, tisti del sektorja, zato da se bo zdela prav velika anomalija in je ne bi rad primerjal z Mirovnim inštitutom, za katerega pravite, da ima presežke oziroma da dela profite. In da vas bolj moti ne to, da dela presežke, ampak ker imate občutek vnaprej, da je pobarvana in da ne dela v skladu z vašimi političnimi idejami. Prav zato pa obstajajo nevladne organizacije, da ne bodo delale z vašim in našimi ali katerikoli interesi, ampak delajo predvsem z interesom in poslanstvom za tistega, za kar je ustanovljena. In če dela v javnem interesu, pa se ve, kdo ta status podeljuje. In šele potem izpolnjuje določene pogoje, da se lahko prijavlja na razpise. Za to gre. In zato je Mladinski svet problematičen, ker je prepričan, da se zdaj ne bo več mogel prijavljati na razpise. That's it, samo za to gre! Ja, Mladinski svet ima svoj status z drugim zakonom in ima tudi svoj položaj, ki se mu ga priznava, in je drugačen in poseben, ampak oprostite, ne mi razlagati, da so podmladki, ki so združeni v Mladinski svet, da imajo status nevladne organizacije, pa lahko to razlagate, kolikor hočete, pa do nebes, če hočete. Ne bo šlo! Pa nima veze, drugo leto, ko bo izpolnil pogoje, bo podmladek SMC tudi v

Mladinskem svetu, ampak še vedno za to ne bo izpolnjeval pogojev za nevladni sektor. Žal ne, nikoli! Ker tisti trenutek, ko bomo to priznali, potem smo priznali res norost do konca; po eni strani rečemo, da podmladki so del političnih organizacij in delajo v interesu političnih organizacij znotraj svojevrstne avtonomnosti, kot jih imajo vsi podmladki po političnih strankah, po drugi strani pa rečemo, da če se bodo pa skupaj združili, ker nimajo skupnih interesov, imajo pa skupen interes delovanja v evropskem delu in širši družbi, blablabla – in da ne govorim, kakšno vse pomembnost imajo –, v tistem trenutku bomo pa rekli, to je nevladna organizacija. Ne se hecati! To ve tudi predsednik Mladinskega sveta. Pač, poskusi, legitimno, ampak je treba na glas povedati, da temu ni tako in zato tega amandmaja ni za podpreti. Mislite, da boste komu ugajali, da boste komu ugodili? Ne, ne boste, samo še večjo zmedo bomo naredili s tem amandmajem. In to je problem!

Kar se pa tiče izjave kolega Lisca, »Ali vas je strah štirih podmladkov?« Ne, nič nas ni strah štirih podmladkov; še več, podpirati jih je treba, naj se razvijajo in po vseh normalnih demokratičnih državah jih podpirajo; samo za to so druga sredstva, drugi razpisi in tako naprej. Mi imamo problem, ker v tej državi še vedno nimamo političnih fundacij. To bi morali mi urediti z zakonsko materijo, ker bi s temi fundacijami pa seveda lahko odpirali tisti prostor, ki ga zdaj iščemo nekje drugje. Ampak govorim samo o podmladkih, ne govorim o Mladinskem svetu, kateri bi zdaj hruške pa jabolka zamešali. To pa je seveda problem zaradi tega, ker hodimo po zelo tanki meji, ko se da stvari razlagati tako ali drugače. In na trenutek celo argumentacije izgledajo dobre, vsečne ali pa bi jih celo človek na koncu tudi podprl. Tako žal, pač to ni za podpreti.

Naj pa opozorim še eno stvar, ki se mi zdi zelo pomembna. Danes je bila ena izjava rečena, MBO-ji niso uspešni več ali manj, je eden od poslancev rekel. Niso uspešni. Razen Vili Kovačič. Je dodal. Od kdaj je pa Vili Kovačič nevladna organizacija? Razen če ste pomešali pojme, da smo kar vsi civilna družba od A do Ž. In fizične in nevladne organizacije kar vsi skupaj. Provokacija, ki je pa butasta, se opravičujem, ampak Vili Kovačič res ni nevladna organizacija. Če pa je kje vključen v kakšno društvo, je pa to že čisto nekaj drugega, ampak to nima veze, se opravičujem. Ta organizacija, kjer je on, pa sploh še nima statusa v javnem interesu, ampak to je zdaj že druga zgodba, se sploh ne bom več niti pogovarjal o tem.

Skratka, amandmaja nista za podpreti, ne en, ne drugi. Upam, da bo čim prej konec te razprave in da sprejmemo ta zakon.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jan Škoberne.

Ali replika? Normalno, razprava, ja normalno. Ja.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Hvala lepa, predsednik.

Svet se vrti okrog štirih podmladkov, je pa res, da predstavljajo manjši del Mladinskega sveta Slovenije in samo zato, da boste vedeli, koga vse mečete zdaj ven in onemogočate krovnim mladinski organizaciji, ki združuje nacionalne mladinske organizacije, da izvršuje to, kar ji po smernicah Evropske komisije pa tudi te države, dajemo kot nalogo ... Recimo, Mladinski ceh. Poznate delovanje Mladinskega ceha? Sklepam, da ne. Vidim, dobra organizacija. Potem Planinska zveza Slovenije, veste, da ima svojo mladinsko komisijo, ki sodeluje. Potem imamo slovensko katoliško mladino, že prej omenjeno. Ne boste verjeli, vse, ki ste iz centra, to manj zadeva, Zveza slovenske podeželske mladine – izjemna organizacija, ena najbolj množičnih, najbolj aktivnih organizacij v tej državi. ŠKIS, Zveza študentskih klubov Slovenije. Morda ste ali pa celo kdo od vas bili člani katerega izmed študentskih klubov, veste, kako pomembna je študentska dijaška kultura za organiziranje in delo. In lahko gremo naprej. Mladinski svet Slovenije je struktura, ustanovljena zaradi smernic Evropske komisije te države, ki izhaja iz tega, da potrebujemo civilno družbo, ki bo sposobna stati nasproti ali pa ob boku politike – odvisno od tega, kaj je potrebno – in bo civilna družba tudi temelj demokracije, kot to učijo sicer učbeniki politologije. Ker demokracije brez močne civilne družbe, zato pa podpiramo nevladni sektor, ni. Zdaj, zakaj boste pa možnost vsem, ki sem jih naštel, torej če izvezam podmladke od planinske zveze do društva SKAM ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NP): Hvala lepa, predsednik.

Vesel sem in se zahvaljujem gospodu Škobernetu, ker je bližje mladinski organizaciji kot pa jaz – po letih – in tudi bolj pozna, da je podprl naš amandma. Razumem pa tudi kolega Janija, on je za tako nalogo zadolžen, očitno, v stranki, kot jo danes opravlja. Ne razumem, zakaj je lahko lokalna organizacija članica pod pogojem, če ni večina odločevalcev političnih, da ne sme biti pa Mladinski svet, kjer so od 12 polnopravnih članic štiri politične, osem pa nepolitičnih, ki jih je tudi on naštel in ne bom še enkrat našteval. Zakaj to pa ne? Kakšna je razlika? To je isto, če zdaj baziram na društvi, kot če bi društvo vinogradnikov ene občine lahko bilo članica nekega združenja, če ni politično aktivnih članov večina, zveza društev vinogradnikov, recimo Dolenjske, kjer jih je pa 30 društev notri, pa ne. Pa dajmo še pogoj, da predsedniki niso politični. Ajde! Tega ne razumem! Jani je to zapeljal drugam, da gre za denar, pa ne vem kaj. To je naš amandma. In samo to mi hočemo, ker tukaj pa jaz logike ne vidim. In če je butasto tisto, kar sem jaz izjavil, je

tudi ta zakon butast v tem primeru, kar me ne bo nihče prepričal, da imate prav. Če pa ni mladinske od SMC notri – se pa potrudite, no! Pa jih bo potem pet od dvanajstih ali od trinajstih. No, zdaj jih je dvanajst. Če bodo še oni, jih bo trinajst.

To, da sem pa omenil prej Vilija Kovačiča, on je sam Vlado premagal na sodišču, kaj šele, če bi bila nevladna organizacija, če bi še koga imel zraven. Lahko pa je. Zdaj bo baje tudi stranka politična. Ne se hecati, čeprav je predsednik Vlade že odstopil, pa dajte se drugi vsaj strezniti!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo, dr. Nejc Brezovar.

DR. NEJC BREZOVAR: Hvala za besedo, predsednik. Spoštovane poslanke in spoštovani poslanci!

Da le pojasnim v nekaj besedah. Poglejte, z Mladinskim svetom Slovenije smo opravili kar nekaj posvetovanj. Tudi ta rešitev za lokalne mladinske svete je stvar kompromisa in na nek način dogovora z Mladinskim svetom. Prej je spoštovani poslanec Škoberne omenjal Planinsko zvezo Slovenije, Zvezo slovenske podeželske mladine, primeroma, ki so člani Mladinskega sveta Slovenije. Res je. Oni so izrecno podpisali, da podpirajo predlog, tako kot je, brez teh amandmajev. In nihče ne jemlje statusa nevladnih organizacij tem posameznim članom Mladinskega sveta. Tako moram reči, da kar se tiče njih, se za njih ne bo nič poslabšalo, celo lahko bodo pridobili ta status oziroma in ga ohranili.

Problem pa je ta vidik nepolitičnosti, kjer pa je seveda, kot je bilo že omenjeno, Mladinski svet Slovenije opredeljen, bom rekel, z dvema zakonoma, ki mu dajeta tudi določena zakonska pooblastila in celo neposredno financiranje na podlagi proračuna, brez javnih razpisov, temveč na podlagi nekega programa. To pa je specifika in Mladinski svet kot tak je neka sui generis organizacija, ki žal ne izpolnjuje kriterijev, ki jih predvideva Predlog zakona o nevladnih organizacijah, ki je pred vami. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Kolega Škoberne pa poslanec Lah in podobni seveda naštevajo in nas tukaj poučujejo in poskušajo z nekimi retoričnimi spretnostmi zapeljati, češ, pogledajte, pa saj noter so nevladne organizacije, in potem naštevajo imena z ironijo, češ mogoče jih pa ne poznate, pa vam jaz razložim, kaj so.

Poslušajte, to je približno tako, kot da bi vam jaz rekel, dajte 10 kapljic lanenega olja v Cockto in pili boste Cockto. Ne, ne boste, ampak boste pili Cockto z 10 kapljicami lanenega olja.

Žal, imate nevladne organizacije s političnimi podmladki, pa lahko to obračate gor ali dol in se sprenevedamo in govorimo, da je to nevladna organizacija, ki združuje politične podmladke, pa naj slovenska javnost razume to, kakor hoče. Ampak, temu ni tako. Žal.

Še enkrat. Nekoč bo tudi podmladek SMC znotraj Mladinskega sveta, ampak stališče bo enako. Popolnoma enako. Tisti, ki mislijo, da je danes zato delno drugače, se motijo. Imate pa resen problem. Problem pa je, da želite narediti svojevrsten unicum nevladne organizacije, ki ga nikjer ne poznajo – tam, kjer resno mislijo z nevladnimi organizacijami. Na lokalnem nivoju se za vse te organizacije prav nič ne bo spremenilo in to vedo vsi tisti, ki so danes v Mladinskem svetu. Bi pa radi prikazali nek dodaten promocijski učinek, ki sploh ne vem, kam pelje.

Dejstvo je, da mi je všeč, da tudi v Mladinskem svetu to razumejo, še vedno pa ne razumejo nekateri poslanci.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik.

Zdaj ne vem, najprej malo postopkovno, zakaj se ne prijavljamo tako, kot smo se vedno ...

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zato, ker vsi dobite lepo besedo in je čisto ista zadeva.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): ... in potem se ne ve, kdo je kdaj oziroma ne veš, kdaj si na vrsti. Pač, nova praksa po odstopu premiera.

Amandma, ki ga je predlagala Nova Slovenija, bom podprl. Veseli me, da enako mislimo tako mi, kot Nova Slovenija, kot Socialni demokrati. Tudi s kolegom Škobernetom, očitno, kadar pa dejansko gre za mladinski interes, lahko prideva skupaj. Žal mi je sicer, da kljub obljubi ni podprl takrat našega predloga novele ZUJF, kjer bi odvzeli znaten del sredstev Študentski organizaciji Slovenije, ki jih dobi iz naslova študentskega dela, in bi šlo za Urad za mladino, kjer se dejansko lahko prijavljajo vsi. Več bi šlo za štipendije, tudi za ŠKIS, za lokalne klube in tako naprej. Ampak, to je zgodba, ki je mimo.

Zdaj imamo tukaj zakon, ki je resnično čudno napisan, in na podlagi tega se lahko strinjam s kolegom Lahom. Tako kolega Lah kot jaz, oba sva člana Društva vinogradnikov Mirna Peč, in glede na to, da sva dva poslanca člana, je očitno to politična organizacija, ni več nevladna organizacija.

Potem me zanima, kako je bilo, recimo, s Klubom Olimpija, ko je bila kolega Möderndorfer predsednik. Če je poslanec predsednik, očitno potem ne gre za nevladno organizacijo, ampak je politična organizacija, razen če je kje kakšen kriterij, da moraš pustiti

kakšen milijon minusa, ko zapustiš funkcijo, da se potem drugače zadeva kategorizira.

Bistvena zadeva je ta, zakaj je lahko drugačen status za mladinske svete lokalnih skupnosti kot pa za nacionalni. Tri organizacije so potrebne, da lahko ustanovijo mladinski svet lokalne skupnosti. In to so lahko trije podmladki. Od vseh dvanajstih, ki jih ima Mladinski svet Slovenije, so podmladki štirje. Resnično upam in lahko sedaj napovem Slovenska demokratska mladina, verjamem, da lahko enako govorim tudi za podmladek Nove Slovenije in podmladek Socialnih demokratov, da bomo glasovali proti na Mladinskem svetu, če bo kdaj prišlo do predloga sklepa, da podmladek SMC postane polnopraven član Mladinskega sveta Slovenije. Ampak verjamem, da do tega sploh ne bo prišlo, ker bo zadeva prej zaključena. .../ oglašanje iz dvorane/ Ker tako kot pa vi delate v nasprotju .../ oglašanje iz dvorane/... Ne ni, gospod Brglez, to izsiljevanje, to samo povem, tako kot je in tako kot bo v primeru, da do tega predloga pride, ampak ta podmladek itak bo počasi zadevo zaključil. Ampak, ko imamo predlog amandmaja, ki bi dejansko nekaj prinesel mladim ... Še eno zadevo povem. Podmladek SDS ni nikoli dobil evra od Mladinskega sveta Slovenije. Vse, kar je, je strošek 200 evrov za nas, da vsako leto plačamo članarino. Mi evra nismo dobili, verjamem, da vi tudi ne in ne Nova Slovenije. Ker zadeva ne deluje tako, da Mladinski svet financira, dejansko daje denar organizacijam, članicam, ker ga ne. Če kdo mislim tako, da daje Mladinski svet Slovenije denar političnim podmladkom, potem očitno ne pozna delovanja Mladinskega sveta Slovenije. Zanimivo je, da se lahko v Mladinskem svetu skupaj usedemo in zmenimo tako levi kot desni, tako podmladek SDS kot podmladek Socialnih demokratov in dejansko iz tega pridejo neke rešitve, pridejo neki predlogi. Pojdite na spletno stran Mladinskega sveta Slovenije, pogledajte si publikacije, ki so jih izdali s konkretnimi analizami in konkretnimi predlogi rešitev za izhod iz stanja, kakršno je na področju mladine, na stanovanjskem področju, na izobraževalnem, na trgu dela, na participaciji in tako naprej. Resnično upam, ker verjamem, da volja pri nekaterih je, da bomo skupaj, upam, da s Poslansko skupino Desus, ta amandma izglasovali. Takrat je bil pri kar nekaj poslancih Desusa posluh za tisti naš predlog, danes lahko sprejmete ta amandma, ne bo nobenih finančnih posledic, bomo pa nekaj vsi naredili za mlade. Ker mladih so polna usta vse do takrat, ko pride na mizo predlog nekega zakona, ki bi, pa ne govorimo tukaj o financah, ampak mladim dal nek status, ki jim v tej družbi gre. Mislim, da je bilo nekaj mesecev nazaj, kjer so se usedle in skupaj zbrale številne organizacije, tudi ZDUS je tukaj zraven, kjer so se pogovarjali in vodijo dialog o medgeneracijskem sodelovanju. In medgeneracijsko sodelovanje je pomembno in je ključno. Če bodo imeli lahko drugi status nevladnih organizacij, pa so nevladne

organizacije bistveno bolj politične – govorim o ZDUS –, kot pa so politične organizacije, ki jim sedaj jemljete status, kot je Mladinski svet Slovenije zaradi tega, ker ima znotraj svojega članstva štiri politične podmladke.

Skratka, gre za norost in poizkus zabijanja še dodatnih žeblicev v krsto mladine, v krsto mladinskega problematike in zaradi tega bom amandma Nove Slovenije tudi podprl.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa, preden dam naprej zadevo, da pojasnim najprej čisto osnovno zadevo.

Točka z amandmaji se res lahko vodi na ta način, da se lista konstantno oblikuje. Če bi na ta način najverjetneje pristopil, na začetku, sploh ne bi imeli te razprave, ampak parlament je v osnovi namenjen razpravi. Razprava je relativno zanimiva, polemična in mislim, da je čisto pravilno, da upoštevam prakso, ki so jo izoblikovali moji podpredsedniki, in se jim za to zahvaljujem. Če je dobra praksa, jo bom pač uporabil.

Sedaj imam pa vrstni red postopkovnih, mislim da, replike in še državnega sekretarja. V tem vrstnem redu najprej dobi besedo replika, ki mislim, da sicer ne bo čisto replika kot nekatere stvari, ki smo jih prej – ne replika, postopkovno, ki ne bo čisto postopkovno, ker je zmanjkalo časa. Tiste zadeve, ki sem jih prej slišal, bi tudi raje preslišal, ker smo se naučili tako dobre kot slabe strani slovenske politike, tako mladinske kot odrasle.

Besedo za postopkovno ima gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik.

Postopkovno moram uporabiti, ker bi verjetno vi morali prekiniti točko, ko nekdo v mojem imenu daje garancije, ki jih tudi sam ne morem dati, zato ker je Mladi forum Socialnih demokratov nacionalna mladinska organizacija, ki je v svojem delovanju avtonomna. Zatorej se sicer strinjam lahko s kolegom Mahničem, ampak ker nisem niti del te organizacije in ker je avtonomna, ne morem v nobeni točki, v nobenem svojstvu dati ne navodila, ne garancije, ne izražati upanja, kako, kdaj in kje bodo glasovali – bodo kot avtonomna nacionalna mladinska organizacija povedali sami. Hvala lepa, predsednik, za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Mislim, da sedaj po poslovníku sledi replika, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Predvsem bi se rad odzval na zavajajočo, netočno in seveda podlo zlorabo moje razprave z vidika nerazumevanja. Prvič, kaj ima fizična oseba, ki je istočasno poslanec, v nevladni organizaciji, si lahko razloži vsak sam in seveda se svobodno lahko zadržuje, kjer hoče. Zato, kolega Mahnič, če si vključen v vinogradniško

organizacijo, ne bo to nikoli in nikdar problem, enako kot ne moj problem, ko sem član Olimpije, košarkarskega kluba. Še vedno. Je pa podlo, da to zamenjuješ in zlorabljaš z organizacijo v Mladinskem svetu in diskusijo, ki danes teče. Ne govorim o tem, ali je Žan Mahnič član Slovenske demokratične mladine. Daleč od tega! In če bi tvoje ime pisalo med člani, ne bi imel nobenih težav, dokler bo pa podmladek kot politična organizacija v Mladinskem svetu, potem imamo pa problem, ki se imenuje politični podmladek. Že beseda in ime povesta, da je nekaj hudo narobe. Kolega Mahnič, res, da si mlad, ampak način, ki ga uporabljaš za svojo diskvalifikacijo, sicer govori o tebi samemu najprej. Meni je sicer všeč samo v enem delu, ker takrat vidim, da nimaš več argumentov, in se spravljaš na osebni nivo. Predlagam ti, da s takim početjem nehaš, zaradi tega, ker ne boš danes prišel. Poslanci smo te že zdavnaj prebrali, ljudje te pa še bojo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sedaj pa ima besedo državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo dr. Nejc Brezovar.

DR. NEJC BREZOVAR: Hvala, predsednik.

Zgolj določena, bom rekel, zavajanja oziroma neresnice. Rečeno je bilo, da se Mladinskemu svetu jemlje status v javnem interesu. To nikakor ne drži! Mladinski svet Slovenije ima status v javnem interesu na podlagi svojega zakona, na podlagi Zakona o javnem interesu v mladinskem sektorju, in kot sem že omenil, gre za poseben sui generis organ, katerega članice bodo tudi po zakonu o nevladnih organizacijah lahko pridobile status nevladnih organizacij v javnem interesu. Tako Mladinskemu svetu Slovenije se s tega vidika nič ne jemlje. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala.

O nobenem javnem interesu nisem govoril in ne vem, od kje je državni sekretar pobral, da sem rekel, da se jemlje status organizacije, ki deluje v javnem interesu. Tega nisem rekel, sem pa rekel, da ji odvzimate status nevladne organizacije, kar pa po tem zakonu počnete. To je pa malo drugače.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Tomaž Liseč.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala še enkrat, predsednik, za dano besedo.

Jutri ima na točki dnevnega reda Predlog priporočila Vlade Republike Slovenije v zvezi z vključitvijo mladih v Ekonomsko-socialni svet – ni glasovanja, ker se je ta koalicija odločila, da pač mladih ne potrebuje v Ekonomsko-socialnem svetu. Ravno na to hočem opozoriti, medtem ko imamo stranko, ki zastopa legitimno starejše, ta ista vlada ima

problem z vključitvijo mladih v Ekonomsko-socialni svet in z vključitvijo Mladinskega sveta kot nevladne organizacije.

Prej je bilo rečeno, vse je v financah; ne, spoštovani, vse je v statusu. Status, ki si ga Mladinski svet Slovenije zasluži, da se ga da v ta zakon. In še bolj gnilo je, ko je gospod državni sekretar rekel, ja lokalni mladinski sveti so pa lahko zraven. In to je bil kompromis! To je gnil kompromis, spoštovani. Lokalni mladinski sveti, kjer so spet lahko občinski odbor Slovenske demokratske mladine, Mlade Slovenije, Nove generacije, Mladega foruma, je lahko del te zgodbe, če nimajo ti podmladki prevladujočega položaja na državni ravni – to pa ne gre. Resnično se sprašujem, ali je tak strah pred štirimi političnimi podmladki, kjer si mladi utirajo svojo pot tako kot pri vseh ostalih organizacijah, sam osebno sem – še enkrat – ustanavljal lokalni mladinski svet v naši občini, študentski klub v naši občini, pa smo vedeli drug za drugega, kdo kam spada politično, pa ni bilo nobenega problema. Ampak pri tem zakonu je pa očitno to problem.

Medtem pa, da ne bom govoril samo o tistih zelo znanih političnih nevladnih organizacijah, sam kot predsednik Odbora za kmetijstvo se srečujem z nevladnimi organizacijami. V polovici teh nevladnih organizacij, ne samo da z imenom in priimkom vemo, kdo kam politično sodi, te nevladne organizacije delujejo v nasprotju s tem, kakor naj bi marsikatera delovala; to pa je, da nevladne organizacije delujejo v javnem interesu. In imamo pri kakšnem zakonu, ko se kakšna nevladna organizacija v javnem interesu spomni, da bo celo državo držala v šahu zaradi ene odločitve. Potem pride minister Židan do mene pa reče: »Ja kaj pa naj naredim?« Veste, kaj sem rekel, ko je imel probleme z enim društvom v javnem interesu, pa ga ne bom imenoval pa zaradi njihovih pritoževanj cela Slovenija trpi. Sem rekel, pipico jim zapri, pa bodo dali mir. Naj imajo status, naj imajo karkoli – pa je bil problem! Danes pa so očitno problem štirje politični podmladki! To je, ne vem, no ... Spremljam predvsem mladinsko politiko že 20 let, nekaj časa sem aktivno v njej delal, sedaj pa jo spremljam tako na lokalnem kot na državnem nivoju, še vedno tu pa tam ohranjam stike tako z ljudmi, ki so v tistih časih vodili Mladinski svet Slovenije, pa so delali nekaj za mlade; ampak ne, danes so očitno problem štirje politični podmladki in Mladinski svet Slovenije kot mladinska organizacija. Komu je v interesu, da se mladim ne da možnosti tako kot vsem ostalim? Ja, imajo svoj zakon. Razumem. Ampak marsikdo drug ima tudi svoj zakon, pa se ga rine med nevladne organizacije, pa tam je vse super, tam je vse prav, tukaj pa ni.

Gospod državni sekretar je rekel, da Mladinski svet Slovenije ne izpolnjuje pogojev. Ja, tako je odločilo matično delovno telo. Danes imamo možnost pri glasovanju, da to možnost spremenimo in damo Mladinskemu svetu

Slovenije status, ki mu pripada, in status, po katerem mu damo možnost, da lahko mladim rečemo, glejte, ne glede na politično pripadnost imate možnost biti nekdo, tako kot imajo možnost biti nekdo ostale nevladne organizacije, pa je bilo danes nekaj zelo pomembnih nevladnih organizacij imenovanih, ki so bolj politične. Skratka, nobenega pravega argumenta ni, zakaj Mladinski svet Slovenije ne more biti del te zgodbe, del tega zakona o nevladnih organizacijah. Ni ne vprašanje glede sistemskosti, ker to vam je rekla Zakonodajno-pravna služba, kako je na tem, ni problem političen, ker kot je rekel državni sekretar, da na lokalni ravni smo pa sprejeli kompromis – jaz pravim temu gnil kompromis –, in ne gre za nobeno vprašanje financ. Tako ni nobenega argumenta vsebinskega, razen da mi nekateri politiki, ki niso bili nikoli del mladinskih zgodb, razlagajo, kaj pa ti veš. Zelo vem! Bil sem zraven ne samo pri lokalnem mladinskem svetu, pri državnem mladinskem svetu, pri študentski organizaciji, pa še dvema društvoma sem pomagal, da sta se ustanovila, pa v enem sem bil predsednik. In da mi nekdo reče, da samo on je merodajna oseba, drugi pa naj bomo tiho, tega si pa sploh ne dovolim, spoštovani! Ne bom rekel, da naj govorimo o mladinskih svetih tisti, ki smo bili člani – ne, lahko govorimo. Ravno danes s tega mesta apeliram kot nekdo, ki je po nekih mednarodnih številkah pred enim mesecem izgubil status mladega poslanca, ker sem nad 40 let star, apeliram v duhu tega medgeneracijskega sodelovanja predvsem na Poslansko skupino Desus, da če imamo nevladne organizacije s področja starejših, da damo tudi Mladinskemu svetu možnost, da je del tega zakona, in zato je podpora temu amandmaju. Da se da Mladinskemu svetu nekaj, kar jim pripada, ker pripadajo isto tudi ostalim. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Hvala lepa, gospod predsednik.

Pravzaprav se oglašam iz razloga, ker bi rada še eno pojasnilo s strani ministrstva. Ne bom se odzivala na to precej razgreto debato, ki pa jo vsekakor smatram kot dobronamerno, in mislim, da ni nič narobe, če se pogovarjamo tako, kot se. Sploh ne! Vseskozi sem smatrala, da je prav Zakon o mladinskih svetih tisti, ki na nek način opredeljuje vlogo in pomen in tudi možnosti za razvoj članov tega mladinskega sveta pravzaprav kot nekaj, kar je pomembnejše kot samo neka nevladna organizacija. To pač lahko tehtamo, pomembnejše ali ne, ampak vsekakor sam zakon govori o tem statusu. Pojasnil je državni sekretar, da ta status ohranjamo in da tudi znotraj članice Mladinskega sveta ohranjajo določene statute, ki so povezane z nevladnimi organizacijami. Sedaj čisto iz postopkovne stališča ne vem, ali je

sedaj sploh možno sprejeti takšen amandma, če pa mi imamo v zakonu napisano, da ni organizirano; torej, da je lahko nevladna organizacija, če ni organizirana kot politična stranka, cerkev ali druga verska skupnost, sindikat ali zbornica, je neodvisna od državnih organov, političnih strank ali gospodarskih subjektov. Čisto iz teh razlogov pravzaprav sedaj sprašujem, ali mi sploh lahko takšen amandma sprejmemo.

Po drugi strani pa, kot sem že povedala, sama menim, da je nek status Mladinskega sveta na nek način celo nad statusom nevladne organizacije. Sedaj, če ne gre za financiranje, financiranje je po Zakonu o mladinskih svetih opredeljeno kot neke vrste stabilno financiranje, ker gre vendarle iz integralnega proračuna, iz proračuna lokalnih skupnosti na podlagi predloženih programov, članarin in tako naprej – saj zakon poznamo. Tako bi mogoče bilo treba to pojasnilo dodati, preden se odločamo o samem amandmaju.

Sama pač menim, da ti pogoji za izpolnitev po samem zakonu in po vseh teh razlogih, ki so mi znani, da teh razlogov ni za sprejetje tega amandmaja. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo dr. Nejc Brezovar.

DR. NEJC BREZOVAR: Hvala za besedo, predsednik.

Spoštovana poslanka, v bistvu lahko samo povem, da popolnoma pravilno ugotavljate. Mladinski svet Slovenije je, kljub temu zakonu oziroma tudi če ne bosta sprejeta predlagana amandmaja, na nek način v privilegiranem položaju že sedaj, ravno zaradi pomembnosti mladinskega tematike v Republiki Sloveniji. Kot sem prej omenil zgolj en primer, kasneje bomo govorili o nekaterih sredstvih, ki se bodo delila za nevladne organizacije na podlagi javnih razpisov. Tukaj sem že omenil, tukaj so mladinski sveti oziroma je Mladinski svet upravičen do neposrednega proračunskega financiranja na podlagi programa. Torej, ne govorimo niti o javnih razpisih. Kot sem že omenil, dva zakona, dva specialna zakona ga ravno zaradi pomembnosti tematike urejata.

Še enkrat; tukaj govorimo zgolj o statusu krovne organizacije Mladinskega sveta, kjer je tistih dvanajst članic in – kot je bilo že omenjeno – nekaj tudi političnih podmladkov oziroma podmladkov političnih strank. Če bi dopustili to rešitev, da tudi oni dobijo status nevladne organizacije v javnem interesu po tem zakonu, lahko samo povem, da bi bila rešitev popolnoma nesistemska in v nasprotju s temeljnim načelom nepolitičnega delovanja nevladnih organizacij. Kot sem pa že omenil, sam Mladinski svet Slovenija pa ima status v javnem interesu na podlagi svojega zakona. Prav tako pa bodo članice, verjetno vseh tistih osem od dvanajstih, ki niso podmladki, pridobile

status nevladne organizacije v javnem interesu na podlagi tega zakona; na primer Planinska zveza, Zveza slovenske podeželske mladine.

Mislimo, da je trenutna rešitev, ki jo predlagamo, sistemska. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Želi še kdo razpravljati?

Besedo ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Dobro sem poslušala vašo razlago in če bi lahko rekla, da s tega vidika, kar ste povedali, razumem vaše razloge, zakaj ne moremo Mladinskega sveta Slovenije uvrstiti med nevladne organizacije, pa vendarle ne razumem te logike, da na lokalnem nivoju pa so to lahko, če politične stranke ne prevladujejo. Torej, tukaj je neka nelogičnost, ki si je pač ne znam razložiti.

Po drugi strani pa vem, kako težko je mlade pridobiti za politično delovanje ali za neko organizirano delovanje, in se mi zdi, da je pohvalno že to, če so pripravljeni se sploh vključiti bodisi v politični podmladek bodisi v neke druge organizacije. Seveda imajo veliko interesov, veliko dela, veliko ponudbe, pa vendarle vedno znova ugotavljamo, da imamo strankarsko demokracijo, po drugi strani je neko zavračanje politike, po tretji strani pa vemo, da vendarle, če hočemo ohraniti demokracijo, potrebujemo politične stranke in potrebujemo tudi mlade, ki bodo aktivni na tem področju. Zato ne morem razumeti, zakaj bi bil ta naš amandma tako zelo sporen, kar pa vendarle lahko izenači lokalni in državni nivo. V mnogih primerih to velja, recimo, pravila pri sprejemanju proračuna ali proračuni imajo enake zakonitosti na lokalnem in državnem nivoju, zato se mi zdi, da bi tudi tukaj moralo biti primerljivo oziroma bi moral imeti mladinski svet enak status tako na lokalnem kot pa tudi na državnem nivoju. Če je že varovalka v tem, da pač ti politični pomladki ne smejo biti prevladujoči, potem mislim, da je že tudi zagotovljena neka nepolitičnost – po eni strani. Po drugi strani pa, če je več političnih strankarskih podmladkov, torej potem niti ne more biti ta organizacija pod vplivom samo ene stranke, če tako rečemo, ampak mora že sama po sebi zagotavljati neko večjo pluralnost, ker ne zagovarja ali pa predstavlja samo ene politične stranke.

Seveda bom ta amandma podprla, ker se mi zdi smiselno oziroma se mi pač ne zdi tako narobe, če je Mladinski svet Slovenije tudi vključen med nevladne organizacije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo dr. Nejc Brezovar.

DR. NEJC BREZOVAR: Hvala, predsednik.

Zgolj kratko pojasnilo. Prej je bilo že omenjeno, da kar se tiče mladinskih svetov na lokalni ravni, je bila to stvar kompromisa. Mi smo z mladinskimi sveti večkrat sedeli, prav tako s

krovnim mladinskim svetom, ki ima, kot sem že omenil, poseben status, ustanovljen z zakonom, je eden sam, medtem ko je lahko mladinski svetov na lokalni ravni več. Seveda, ker želimo podpirati tudi delovanje mladine v lokalnem okolju, smo na koncu ugotovili, da bi bil ta kompromis smiseln, vendar kljub temu pod pogojem, da ti lokalni mladinski svet izpolnjujejo vse pogoje iz 2. in 5. člena predloga zakona. Bom povedal takole, z njim je bilo tudi dogovorjeno, da vidijo rešitev v tem, da bi kot ustanovitelje umaknili tam, kjer so bili ustanovitelji podmladki političnih strank. To pa se vse da urediti. Tak je bil tudi kompromis, kot sem rekel, v večkratnih usklajevanjih, kjer smo vsi videli možnost primerne rešitve na ta način. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Sprašujem, je še kakšen interes za razpravo o teh členih. Ne.

Ker ne želi nihče več razpravljati zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 5. člen ter amandma Poslanske skupine Nove Slovenije.

Želi kdo razpravljati? Nihče.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 15. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD.

Želi kdo razpravljati? Nihče.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 16. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD.

Želi kdo razpravljati? Nihče.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Ker so amandmaji Poslanske skupine SDS k 27., 35. in 38. členu vsebinsko povezani, bomo o njih razpravljali skupaj.

V razpravo torej dajem 27., 35. in 38. člen ter tri amandmaje Poslanske skupine SDS.

Želi kdo razpravljati? Nihče.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

Končno dajem v razpravo še 29. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD.

Želi kdo razpravljati? Nihče.

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 14. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 15. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **11. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O DAVKU NA TONAŽO PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance gospodu Tilnu Božiču.

TILEN BOŽIČ: Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Pred vami je, kot je bilo že povedano, predlog zakona, ki spreminja in dopolnjuje veljavni Zakon o davku na tonažo. Prvotna različica Zakona o davku na tonažo je bila sprejeta leta 2007 in je uvedla alternativno obliko določanja davčne osnove za plačilo davka od dohodkov pravnih oseb za posebno skupino zavezancev. Gre za pravne osebe, ki poslujejo z ladjami v mednarodni plovbi in so tako dobile tudi to možnost, da lahko izberejo: ali obračunati in plačati davek pavšalno – glede na neto tonažo ladje in število dni poslovanja te ladje, to pa potem pomnožijo s splošno stopnjo davka od dohodkov pravnih oseb – oziroma na način, kot je to običajno za preostale družbe oziroma pravne osebe. Davek, določen na podlagi tonaže ladij, se šteje za državno pomoč. Da je ta lahko dovoljena, morajo biti rešitve zasnovane v skladu s posebnimi pravili, natančneje s Smernicami Skupnosti o državnih pomočeh za pomorski promet. Shema je bila prvič priglášena in nato tudi odobrena za obdobje od 1. januarja 2008 dalje in v letošnjem letu tudi poteče. Glede na to, da shemo poznajo praktično vse države članice EU, tudi kopne, in trend kaže, da države, ki jim sheme potečejo, te tudi podaljšujejo, in sočasno tudi velja cilje sheme tudi v prihodnje zasledovati, smo sklenili, da se shema podaljša.

Ministrstvo za finance je k podaljšanju sheme že pristopilo. Obstoječi Zakon o davku na tonažo med drugim določa tudi, da se dohodki od prodaje ladij, ki so vključeni v sistem davka na tonažo, v roku 5 let od prodaje porabijo za nakup ene ali več ladij oziroma ladjarske družbe ali deleža ladjarske družbe. V nasprotnem primeru jih mora po poteku tega obdobja vključiti v obračun davka od dohodkov pravnih oseb.

Z namenom jasnosti in preglednosti izračuna dohodkov od prodaje ladij predlog zakona prinaša rešitev, ki natančno določa izračun dohodkov od prodaje ladij, ki se vključijo v obračun davka od dohodkov pravnih oseb, če pogoj reinvestiranja ni izpolnjen. Gre torej za formulo, ko se davčna osnova izračuna na način, da se od prodajne vrednosti ladje odšteje nabavna vrednost ladje in amortizacija. Kljub temu da velika večina konkurenčnih držav pogojev reinvestiranja ne pozna in ob sočasni pobudi branže, da se pogoj reinvestiranja odpravi, smo se na Ministrstvu za finance po tehtnem premisleku odločili, da pogoj ohranimo, vendar ga nadgradimo na način, za katerega ocenjujemo, da je primeren.

V okviru nadaljevanja seje Odbora za finance je predstavnica Zakonodajno-pravne

službe Državnega zbora podala pripombo v povezavi z možnostjo uresničevanja prenovljene določbe glede reinvestiranja v praksi. S tem v zvezi ste koalicijski poslanci vložili amandma, ki pojasni, na kakšen način se spremembe iz predloga zakona vključijo v davčni obračun. Ministrstvo za finance predlagani amandma koalicije tudi podpira.

Naj zaključim z ugotovitvijo, da predlagane rešitve sledijo namenom in ciljem zakona, kjer se zasleduje spodbujanje varnega, učinkovitega in okolju prijaznega pomorskega prometa ter njegova konkurenčnost na svetovnem trgu, ob upoštevanju smernic Skupnosti v državnih pomočeh za pomorski promet ter seveda tudi pomorske usmeritve države. Glede na navedeno Vlada Republike Slovenije predlaga Državnemu zboru, da predlog zakona podpre, kot že prej omenjeno, pa tudi amandma koalicije. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospa Urški Ban. Izvolite.

URŠKA BAN (PS SMC): Najlepša hvala za dano besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 46. seji 11. 1., ko je bila točka prekinjena, in na 48. seji 6. 3. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na tonažo, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje po skrajšanem postopku predložila Vlada.

Odbor je prejel mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter pregled vloženih amandmajev. Na podlagi poslanega dopisa odbora z dne 22. 1. 2018 Ministrstvu za finance, Ministrstvu za pravosodje, Finančni upravi Republike Slovenije in Nacionalnemu preiskovalnemu uradu je odbor prejel tudi pojasnila Splošne plovbe, pripombe Finančne uprave Republike Slovenije, odgovor Ministrstva za pravosodje ter pojasnila Ministrstva za finance, odgovor Nacionalnega preiskovalnega urada, pripombe Splošne plovbe k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na tonažo ter pojasnila vabljenih na 48. seji Odbora za finance k obravnavi Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na tonažo.

V skladu s Poslovnikom Državnega zbora so amandmaje k predlogu zakona vložile poslanske skupine koalicije, in sicer k 1. členu, in poslanec Janko Veber k 5. in nov 5.a člen predloga zakona.

Seji odbora dne 11. 1. 2018 so prisostvovali predstavniki Ministrstva za finance, Zakonodajno-pravne službe, predstavnik

Državnega sveta ter gospoda Marko Mencin in Peter Mahnič. Na sejo dne 6. 3. 2018 pa je bil dodatno vabljen in se je seje tudi udeležil gospod Borut Grgič, podpredsednik Nadzornega sveta Splošne plovbe.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi je državni sekretar na Ministrstvu za finance pojasnil cilje in rešitve predloga zakona ter povedal, da od leta 2008 obstaja možnost alternativnega pristopa za določanje davčne osnove pri odmeri davka od dohodkov pravnih oseb, ter povedal, da veljavni zakon trenutno omogoča, da se davek plača pavšalno, in sicer glede na neto tonažo ladje in število dni poslovanja ladje. Shema davka na tonažo se šteje za dovoljeno državno pomoč in to možnost so izkoristile praktično vse države Evropske unije. V nadaljevanju je predstavil predlog novele zakona, kjer cilj in namen zakona ostajata enaka kot v že obstoječem zakonu, saj je potrebno po desetih letih shemo državne pomoči podaljšati oziroma ponovno prigrasiti Evropski komisiji. V nadaljevanju je podal tudi dodatna pojasnila glede na mnenje Zakonodajno-pravne službe.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je sicer izpostavila dve vprašanji, in sicer vprašanje pravne narave davka, ki je rešeno s predlaganimi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin, ter vprašanje povratne veljave predlaganih zakonskih rešitev.

Predstavnik Državnega sveta je povzel pisno mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predlaga zakona ne podpira.

Uvodoma sta situacijo predstavila tudi predstavnik zainteresirane javnosti, ki sta podala obrazložitve, zakaj predloga zakona ne podirata. Prav tako je uvodoma na nadaljevanju seje podpredsednik Nadzornega sveta Splošne plovbe predstavil trenutno situacijo v ladjarstvu v Sloveniji in v svetu ter poudaril, da se zavzemajo za izvetje obveznosti reinvestiranja iz predloga zakona.

V razpravi so bila predstavljena različna mnenja, saj nekateri člani predloga zakona ne podpirajo, saj ne podpirajo 6 milijonov vrednega davčnega odpusta. Nasprotno pa so nekateri člani izrazili podporo predlogu zakona. Ob koncu razprave je predstavnica Zakonodajno-pravne službe opozorila na uveljavitveno določbo in ob tem opozorila na rok za davčni obračun. Državni sekretar Ministrstva za finance je povedal, da bo Vlada do seje Državnega zbora pripravila pisna pojasnila glede uveljavitvene določbe.

Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval amandma koalicijskih poslanskih skupin k 1. členu in ga sprejel, amandmaja poslanca Janka Vebra k 5. in za novi 5.a člen odbor ni sprejel. V skladu s poslovnikom je odbor glasoval o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Marko Ferluga bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državnemu sekretarju in vsem ostalim!

Glede Zakona o davku na tonažo je treba povedati, da je to pomoč za pomorski prevoz, ki ga priporoča Evropska unija za ladjarje poleg drugih pomoči in da uvedejo posebno obliko obdavčenja. To je ta davek na tonažo. S tem omogočijo evropskim ladjarjem bolj konkurenčen položaj. Evropska komisija je takšno obliko obdavčenja obravnavala kot državno pomoč in jo pod posebnimi določenimi pogoji tudi dovoljuje. S takšno obdavčitvijo želi namreč spodbujati varen, učinkovit in okolju prijazen pomorski promet, spodbujati ponovni vpis ladij v vpisnik držav članic, prispevati k povezovanju pomorskega gospodarstva v državah članicah in hkrati ohraniti konkurenčnost ladjevja in razvijati pomorsko znanje in spodbujanje zaposlovanja evropskih pomorščakov.

Danes obravnavamo Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o davku na tonažo, ki spreminja obstoječi zakon, ki je bil sprejet leta 2007 in je določil sheme državne pomoči na davku za tonažo. Omenjena shema državne pomoči je bila priglašena in s strani Evropske komisije tudi odobrena za obdobje od 1. januarja 2008 dalje. Odobritev tovrstnih državnih pomoči se po pravilu dodeljuje za 10 let. Po preteku obdobja je shema treba ponovno podaljšati oziroma ponovno priglasiti Evropski komisiji, to pa pomeni, da je Evropsko komisijo treba obvestiti o vseh zakonskih podlagah oziroma odločbah, ki opredeljujejo shemo državne pomoči. Zaradi navedenega so predlagane rešitve zakona, ki določajo, na kakšen način se dohodki od prodaje ladje, če pogoji reinvestiranja po shemi davka na tonažo niso izpolnjeni, vključijo v sistem ugotavljanja davčne osnove davka od dohodka pravnih oseb. Takšni dohodki se vključijo kot pozitivna razlika med prodajno vrednostjo ladje in nabavno vrednostjo ladje, zmanjšana za do dneva prodaje obračunano amortizacijo, katere najnižja letna amortizacijska stopnja za namene tega izračuna znaša najmanj 4 % nabavne vrednosti. Tako se nadgradi obstoječa določba Zakona o davku na tonažo, saj se določi finančni izračun dohodkov od prodaje ladij. Obenem se tudi določi, da se ta odločba uporabi za ladje, dohodke, od prodaje katerih bi se po pravilu vključili v sistem ugotavljanja davčne osnove davka od dohodkov pravnih oseb, če časovni pogoj reinvestiranja in upoštevanja za posamezno ladjo ne bi bil izpolnjen za davčno obdobje 2017 ali pozneje.

V Poslanski skupini SMC menimo, da je brez podaljšanja sheme državne pomoči od davka na tonažo dolgoročno ogrožen trudi razvoj koprškega tovrnega pristanišča, navtičnega turizma in pomanjkanje lastnega kadra s pomorskim znanjem in izkušnjami. S tem, ko bodočim pomorščakom ne bi omogočili, da si pridobijo nujne izkušnje na ladji, bi bil ogrožen obstoj izobraževanja, usposabljanja bodočih pomorščakov v Republiki Sloveniji, brez mladih pomorščakov pa ni možno zagotoviti in ohraniti pomorske panoge. Izkušeni pomorščaki so s svojim znanjem ključen kader za izvajanje nalog Pomorske inšpekcije in izvajanje nadzora varnosti plovbe po slovenskem morju in zagotavljanje varnega delovanja koprškega tovrnega pristanišča. Prav tako menimo, da predlagane spremembe Zakona o davku na tonažo pomenijo, da je obstoječi ladjar davčno izenačen z drugimi evropski ladjarji. Prizadevamo pa si tudi, da bo predlog zakona in shema državne pomoči dovolj pomembna spodbuda, da v Slovenijo pripeljejo nove ladjarje oziroma da ti ostanejo tu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegi in kolegice!

V Slovenski demokratski stranki ocenjujemo, da navedene spremembe zakona o davku, ki pri nas ureja ladjarstvo, o davku na tonažo, dejansko ne pomenijo tako ključnih sprememb, da bi bila od njega odvisna celotna pomorska dejavnost v državi. V Sloveniji imamo enega ladjarja in vpliv tega ladjarja je močno viden v tem zakonu. Zaradi tega je tukaj veliko vprašanje glede transparentnosti samih sprememb in tega, v čigavo korist dejansko tukaj gre. V Slovenski demokratski stranki vidimo tudi že namene Vlade, ko govori o tem, da če se ta zakon ne bo sprejel, ali pa da je ta zakon namenjen predvsem temu, da ta ladjar ne bo šel v ugodnejše države, če citiram besedilo vladnega zakona. Z drugimi besedami to pomeni ali pa se postavlja vsaj vprašanje, ali je vlada v tem primeru delala pod določenim pritiskom. Nekaj teh pritiskov je bilo začutiti tudi na sejah Odbora za finance in monetarno politiko. Morali sta biti kar dve seji, zaradi tega ker je bila ta točka v prvem delu prekinjena zaradi številnih odprtih vprašanj.

Državni svet nasprotuje tej spremembi zakona in ravno tako nekatera strokovna javnost, če jo lahko tako imenujemo. Zaradi tega, še enkrat, ta sprememba zakona ni ključna za slovensko pomorstvo, ampak je morda ključna ali zelo pomembna za enega slovenskega ladjarja, edinega, ki je dejansko v Sloveniji. Tudi ni ključno za to, da bi bila

Slovenija v ugodnejšem položaju v Evropi s samim pomorstvom in ladjarstvom. Vsekakor ne. Ima tudi nekaj vsebinskih področij, ki so nerazjasnjena, morda se bodo razjasnila z amandmaji, vendar ne vem, če dokončno. Tako je temeljno vprašanje, da bo zakon veljal za nazaj in za nazaj bo dejansko omogočil, da ta ladjar ne bo plačal davka od dohodkov pravnih oseb. Se pravi, gre za nek finančni učinek, ki ga Vlada sicer ne navaja v samem zakonu, zaradi tega ker tam navaja samo prihodke, ampak tukaj bo šlo za izpad, omenjenih je teh 6 milijonov evrov. Kar pomeni, nekemu bomo dali odpustek, zaradi tega bo moral ta denar nekdo drug plačati v državni proračun. Vedno gre v javnih financah tako, da nekdo mora plačati, če ne bo ta ladjar, bo plačal nekdo drug. Zaradi tega v Slovenski demokratiški stranki ne moremo podpreti tega zakona. In drugo vsebinsko vprašanje je sam davčni obračun, kako bo izveden in če bo izveden predvsem za leti 2017 in 2018, na kar opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba.

Iz navedenih razlogov, ki sem jih tukaj povedal, v Slovenski demokratiški stranki ne bomo podprli navedenega zakona. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marija Antonija Kovačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani, vsem prav lep pozdrav!

Dovolite mi, da predstavim stališče Poslanske skupine Desus k predlogu zakona o spremembah Zakona o davku na tonažo. Predlog novele ni uspel prestati zakonodajnega postopka, kot je bilo prvotno načrtovano, in sicer v okviru davčne zakonodaje. Zapletlo se je zaradi nasprotovanj zainteresirane javnosti, pripombe pa so terjale tudi burno razpravo na seji matičnega delovnega telesa. Očitki se nanašajo predvsem na odpustek davčnih obveznosti, vprašanje retroaktivnosti, črtanje člena, ki določa pogoj reinvestiranja kupnin od prodaje ladij in podobno. Na koncu smo bili priča le političnemu in osebnemu obračunavanju in medsebojnemu prelaganju odgovornosti, pri tem pa se je izgubil namen predlaganih rešitev, in to je v prvi vrsti podaljšanje sheme državne pomoči oziroma prigrasitev pri Evropski komisiji. Osnovni namen novele torej ni sprememba veljavne ureditve na način, da drastično spremenjamo dosedanje prakso. Gre bolj v smeri nadgradnje obstoječe ureditve. To pomeni, da bo veljalo vse kot doslej, le da smo bolj jasno določili pojme ter vključili določilo glede pozitivne razlike v primerih, ko pride do prodaje ladij.

V Poslanski skupini Desus glede predlaganih rešitev nimamo zadržkov in bomo predlog zakona podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Han bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik. Spoštovani državna sekretarja, kolegice in kolegi!

Davek na tonažo je posebna oblika davka, ki se po svetu uporablja za obdavčitev dobička podjetij v specifični panogi, kot so ladijski prevozil. Zaradi specifik poslovanja in ostre globalne konkurenčne tekme mnoge države z raznimi ukrepi in posebnimi obdavčitvami oblikujejo tudi sheme državnih pomoči, s katerimi skušajo zagotoviti, da bi sedeži pomorskih družb, njihove ladje, pomorščaki in dobički ostali v svoji domovini oziroma v lastni državi. Tudi Sloveniji kot obmorski državi je v interesu, zato je tudi sama uvedla posebno obravnavo poslovanja in obdavčevanja ladijskih prevoznikov. Veljavni Zakon o davku na tonažo velja od leta 2008 in je pri Evropski komisiji do konca leta proglašen kot državna pomoč. Veljavna ureditev sledi načelu, da se namesto ustvarjenega dobička ladijske družbe obdavčuje skupna tonaža njene flote. Drugo pomembno načelo pa je, da se morajo dobički od morebitne prodaje ladij reinvestirati. Namen zakona je tako spodbujati ladijske prevoznike, da ne zmanjšujejo svojih prevoznih zmogljivosti, prodane ladje pa nadomestijo z novimi in učinkovitejšimi. Izkazalo se je, da ima veljavni zakon kljub dobrim namenom nekaj konkretnih, praktičnih pomanjkljivosti. Njegove konkretne določbe, ugotavljanje davčne osnove in obveznosti reinvestiranja dobička je namreč mogoče razumeti nekako dvoumno, ob različnih tolmačenjih pa se razlikujejo tudi konkretne davčne obveznosti.

S predlogom sprememb in dopolnitev Zakona o davku na tonažo se uvajajo določitve, ki jasno določajo cilje, namen in način ugotavljanja davčne osnove. Pri tem pa se ne odstopa od dosedanjega načela, da morajo ladjarji, če zmanjšujejo floto, dobičke reinvestirati v nove ladijske zmogljivosti, registrirane v Republiki Sloveniji. To bodo lahko storili znotraj desetletnega obdobja veljavnosti tega zakona, seveda če bo sprejet, kar ladjarjem omogoča dovolj fleksibilnosti za odzivanje na tržne razmere. Ustvarjeni dobički, ki jih ladjarji ne bodo namenili za obnovo in povečanje svoje flote, pa se bodo obdavčili v skladu z davkom na dohodek pravnih oseb oziroma enako kot pri poslovanju vseh drugih podjetij v naši Sloveniji.

Razprava o tem zakonu in žal tudi koalicijska usklajevanja so bila relativno dolgotrajna. Pojavljale so se namreč resne obtožbe, da največja slovenska ladijska družba zlorablja veljavni sistem državnih pomoči pri davku na tonažo. Zaradi izrečenih navedb je pristojni odbor Državnega zbora celo sklenil, da obravnavo zakona prekine, in za mnenje zaprosi

pristojne institucije, finančno upravo, specializirano tožilstvo ter NPU in policijo. Ti so v svojih odgovorih sporočili, da so bili ti sumi preiskani in da v preiskovalnih in sodnih postopkih nepravilnosti niso bile ugotovljene, zato menimo, da je primerno čim hitreje zaključiti obravnavo tega zakona, da se bodo njegovi učinki lahko uporabili tudi v praksi.

Iz vsega navedenega v Poslanski skupini Socialnih demokratov zakonu ne bomo nasprotovali.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, podpredsednik.

Očitno je, da vse slovenske vlade zavestno delujejo v interesu kapitala in njegovih lastnikov. Zakaj? Še leta 2006 je bil davek na dobiček podjetij 25-odstoten, danes je samo še 19-odstoten. Še leta 2006 so bili dohodki od kapitala obdavčeni skupaj z dohodki od dela, zdaj so ločeni od dohodkov dela in bistveno nižji kot dohodki od dela. Upokojenec, ki je v času lastninjenja dobil nekaj delnic, plačuje enak davek kot po drugi strani nek pidovski baron. Kljub temu da slovenske vlade zavestno delujejo v interesu kapitala, pa se zelo redko zgodi, da poslanci sprejmejo zakon, ki zniža davek enemu samemu tujemu kapitalistu, in to še za nazaj. Vsi se najbrž spomnimo primera Vaskrsić, sodišče je prodalo njegovo hišo zaradi manj kot 200 evrov dolga. No, nemškemu kapitalistu Petru Döhleju se to enostavno ne more zgoditi, koalicija Mira Cerarja mu bo na današnji seji črtala 6,4 milijona evrov davčnega dolga, in to za nazaj. To je vsa vsebina tega predloga in karkoli bodo drugega razlagali, enostavno ne drži.

Splošna plovba oziroma njen lastnik Peter Döhle je v preteklosti izkoristil možnost, to smo danes že slišali, da ne plačuje davka na dobiček, ampak tako imenovani davek na tonažo, ki je seveda bistveno nižji. Zato je plačevala samo okoli 50 tisoč evrov davka na leto. Edini pogoj za to veliko davčno olajšavo je bil, da Splošna plovba v tem času ne proda ladij oziroma če jih proda, mora denar vložiti v nakup novih plovil. Splošna plovba tega do konca lanskega leta ni storila, zato bi morala letos plačati 6,4 milijona evrov davka. To se zaradi intervencije vlade in koalicije Mira Cerarja očitno ne bo zgodilo. Potem ko je odbor za finance januarja najprej blokiral ta predlog, so se očitno aktivirali lobisti. V časopisu smo lahko brali, da naj bi s tem zakonom pomagali svojemu ladjarju in da bo ta zakon pripomogel k temu, da bo Slovenija ostala pomorska država. Oprostite, ampak to ni nič drugega kot navaden blef.

Odkar sta Janševi vladi sprivatizirali Splošno plovbo, je Splošna plovba slovenska samo še in edino po imenu, dejansko pa je

Splošna plovba nemško zasebno podjetje. Pika. Ni nobene druge stvari. Hčerinski podjetji Splošne plovbe sta registrirani v davčnih oazah. Konkretno ena v Liberiji, druga pa na Maršalovih otokih. Direktor Splošne plovbe že nekaj časa ni slovenski državljani, ampak je sedaj kar nemški lastnik, gospod Döhle, in na upravi v Portorožu je, mislim da, zaposlenih približno 37 ljudi, sicer je več kot tri četrtine posadk na ladjah Splošne plovbe tujih. Ladje nosijo slovenska imena, ampak so registrirane v tujini in Splošna plovba danes ni nič bolj slovenska oziroma bo Magna Steyr v Slivnici bolj slovenska od Splošne plovbe. Lobisti Splošne plovbe oziroma njenega nemškega lastnika bodo seveda trdili, da bi plačilo davka v višini 6,4 milijona evrov potopilo Splošno plovbo oziroma prisililo Döhleja, da preseli sedež družbe iz Slovenije, kar je še en dodaten absurd. Premoženje, ki ga upravlja poslovna skupina gospoda Döhleja, je ocenjeno na 8 milijard dolarjev. Ne vem, kako bi lahko teh 6,4 milijona evrov davčnega dolga potopilo hčerinsko družbo tega podjetja, katerega premoženje je vredno vsaj tisočkrat več, vem pa, da je skrajno nepravilno, da od državljanov zahtevate brezpogojno davčno disciplino, tujemu kapitalu pa za nazaj dobesedno odpisujete davke.

V Levici na to ne bomo pristali in bomo proti zakonu.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in vložnem amandmaju, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 19. marca.

V razpravo dajem 5. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi kdo razpravljati?

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Amandma, ki je danes na mizi, zagotovo lahko ocenjujemo kot amandma, ki je v nasprotju z ustavo, saj gre za uporabo zakonov za nazaj, in to lahko uporabljáš samo takrat, kadar gre za javni interes. Če pogledamo, kaj se dogaja s Splošno plovbo, Splošna plovba je eno prvih podjetij, ki je bilo prodano tujcu. Slovensko podjetje, ki je bilo prodano tujcu. Danes lahko spremljamo žalostno podobo tega podjetja, ki je praktično razprodalo vso floto. Zaveza pri tej državni pomoči, ki je bila dana skorajda pred desetimi leti, je bila, da bo za vsako prodano ladjo investiralo v nakup nove ladje, vendar se to ni dogajalo. Flota je praktično razprodana. Ker se to ni dogajalo, je potem tudi ta državna pomoč nedovoljena in vse te prodaje in neinvestiranje v nove ladje v letih od 2013 do 2017, ne nazadnje tudi davčni dolg iz leta 2017 v višini 6 milijonov 350 tisoč, od 2013 do 2017

pa 8 milijonov evrov predstavljajo dobrih 14 milijonov evrov neupravičene državne pomoči. Ne nazadnje, ker gre za plačilo davščine v proračun, gre za oškodovanje državnega proračuna za 14 milijonov evrov.

Zdaj sprašujem, ali je resnično v javnem interesu, da tuj ladjar ne plača davka v Sloveniji. Ne nazadnje ima sedež v davčni oazi in pravzaprav nagrajujemo nekoga, ki ima sedež recimo v Liberiji. Ali je to javni interes? Ustava, kolikor vem, ne pozna javnega interesa v tem smislu, pa tudi za Ministrstvo za finance bi bil prav vesel, če mi zna razložiti, zakaj je v javnem interesu v Sloveniji, da odpišemo davke za nazaj nekomu, ki posluje iz davčne oaze. Od kdaj je to naš javni interes? Ker gre za črtanje davčnega dolga, pogledjte primerjavo. Tukaj se pogovarjamo o hip o 14 milijonih, če pa se pogovarjamo o branjevki, ki prodaja peteršilj brez računa, pa ima takoj za vratom orožnike, ki pridejo pravzaprav oboroženi in sprašujejo, kaj je s tem računom. Ali pa pri prodaji kostanja. Za te zneske se ukrepa takoj, za znesek 14 milijonov pa se nekoga, ki ima sedež v davčni oazi, nagradi z odpisom dolga. Oprostite, to je resnično daleč od tega, kar je danes predsednik Vlade, ki je odstopil, navajal, torej da dela v interesu države, da dela v interesu ljudi, da spoštuje pravni red. Ta zakon je dokaz, da se pravnega reda v Sloveniji ne spoštuje.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tilen Božič, državni sekretar.

TILEN BOŽIČ: Hvala za besedo.

Omenjali ste, da se s tem predlogom zakona, če bo sprejet, odpiše davčni dolg. Za to, da bi se lahko davčni dolg odpisal, bi moral najprej ta nastati. Davčni dolg ni nastal in še ne obstaja. Ko se je pripravljala ta reč, se pravi predlog zakona, je bilo nekako tako, da je prišla s strani združenja, pa tudi s strani ladjarja pobuda, v kateri so utemeljevali, da primerjalno gledano druge države članice Evropske unije, ki imajo več ali manj vse to shemo implementirano pri sebi, takšnega pogoja nimajo. To delno drži. Sta še dve državi, pri čemer pa je treba poudariti tudi to, da njihov koncept ni zastavljen oziroma ne dopušča tako širokega tolmačenja ali pa drugačnega tolmačenja, kot smo ga pripeljali oziroma so ga pripeljali takrat leta 2007 zakonodajalci v zakon. Od tu naprej je bil interes Ministrstva za finance zagotovo, da pogoj reinvestiranja ostane, in to na način, da bo zasledoval tiste cilje, ki smo si jih mi tudi postavili kot država. Se pravi, da če že gledamo, da smo pomorska država, imamo tudi karseda velik delež te verige pri nas, se pravi, imamo srednjo pomorsko, imamo fakulteto za pomorstvo, promet, imamo Luko Koper, imamo številne špediterje, ki od tega živijo, imamo številne prevoznike in ne nazadnje tudi ladjarja.

Ladjarji, ki imajo trgovske ladje dolge plovbe, dejansko imajo možnost, da se registrirajo kjerkoli na svetu. Tega si nismo izmislili mi oziroma je zadeva bila na tak način zaznana, se pravi, da je drugače neobvladljiva, tudi s strani Evropske komisije, ki je pred več kot 10 leti pripeljala v pravni red možnost, da se države odločijo za alternativni način obdavčitve. Ravno zaradi tega, da bo vsaj del ladijske flote ostal na območju Evropske unije oziroma Evropskega gospodarskega prostora in na ta način držal roko, znanje in konkurenčne prednosti v okviru svojega prostora. Tega smo se kot država poslužili tud mi. Ocenjujem, bi bilo dobro, da bi se v nekem doglednem času tudi pri nas pojavila še kakšna druga ladjarska družba, je pa dejstvo, da imajo najbolj konkurenčne sisteme oziroma modele obdavčitve tukaj zagotovo kakšni Grki pa še kdo zraven. Teh držav je kakšnih 5, 6, zagotovo pa ima velika večina nekoliko ugodnejši režim, kot ga imamo mi. Naš interes je, da se temu nekako približamo oziroma imamo vsaj kolikor toliko primerljive pogoje, da ne bi tistih, ki bi se pri nas odločali za začetek ali pa zaposlovanje v tej branži, odganjali na račun nekaterih rešitev, ki so morebiti ali nejasne, tako kot v tem primeru, ali posledično nekonkurenčne iz tega razloga. Ravno zato smo se odločili, da gremo v to zakonsko spremembo.

Kar se tiče morebitne nedovoljene državne pomoči, vsako leto se preverjajo preko oddaje obračunov, s kontrolo izpolnjevanja pogojev ladjarja. Če jih ne izpolni, pade ven iz sheme. Podobno se tudi presoja, zdaj ko bo poteklo obdobje prve sheme, kako je bilo z upravičenostjo do teh pomoči še z drugih vidikov. Tu se bo zagotovo šlo tudi to pogledat in se ugotovilo, ali je morebiti kje prišlo do kršitev in bi morebiti moral zavezanec postopati oziroma obračunavati davke na drugačen način. Kar se tiče še drugih reči, ki so bile tukaj izrečene, bi spet ponovil to, da shema, ki jo mi imamo, ne bo ugodnejša od tistega, kar je v drugih državah, bo zgolj primerljiva s tem, kar pač zagotavlja neko raven konkurenčnosti. Kar se tiče teh obveznosti, obveznosti še niso nastale oziroma dospele, zato je težko govoriti o cifrah, ki jih omenjate. Dejstvo pa je, da je sistem nastavljen tako, da ob tej spremembi do obveznosti zagotovo bo prišlo. Kakšna je, vam pa jaz težko rečem, to ve pri sebi ladjar.

Če gledamo zasnovo, kako je bilo narejeno, rešitev, ki je v zakonu predvidena, je narejena tudi na način, da preprečuje morebitne zlorabe. Tudi na odboru je prišlo do enega vprašanja, ki je bilo v tej smeri, da če bi preko neke zlorabe oziroma napačnega apliciranja amortizacije lahko prišli do tega, da se to pravilo izniči. In smo že takrat pojasnili, da je pravilo nastavljeno tako in varovalka zastavljena tako, da ni možno z manipuliranjem amortizacijskih stopenj pripeljati do tega, da bi bila davčna obveznost nižja kot tista, kot je zamišljena v izračunu, se pravi v formuli. Na te zadeve smo

pazili in jaz mislim, da bodo tudi dosegle svoj cilj, ker tudi gledano tekom pogovorov, ko se je zakon pripravljaj, smo imeli v obziru to, da gre za panogo, kjer so izjemno veliki nihaji, se pravi v recimo cenah voznin, cenah ladij in tako naprej, sočasno ni nujno, da sledijo nihajem, kot veljajo pri gospodarskih ciklih, se pravi, da so neposredno povezani z gospodarsko rastjo, kar pomeni, da so lahko časi, ko so recimo obdobja depresije oziroma recesije, daljši, kot se običajno dogaja v ciklu. To pa ravno zaradi tega, ker izgradnja ladij in naročila ladij, se pravi od takrat, ko naročiš ladjo, do takrat, ko pride na trg in tako vplivaš posredno na cene voznin s povečano kapaciteto, dosegajo velike zamike, tudi pet in deset let.

Trenutno je še vedno na trgu presežna kapaciteta ladij, ki bo še kar nekaj časa trajala. Rešitev, ki smo jo mi predvideli, gre v tej smeri, da obdrži ladjarje na dolgi rok v državi, to pa tako, da če pride do špekulativnih prodaj, se pravi prodaj ladij takrat, ko so cene ladij visoke, kar bi lahko kazalo na to, da ima recimo ladjar namen izstopiti iz države, se ga posredno kaznuje tako, da mora plačati razliko v ceni, se pravi, da se obdavči razlika v ceni in plača v državni proračun. Če pa pride v situacijo podaljšanje recesije, kjer se ladje prodajajo pod pritiskom zaradi likvidnostnih razlogov, v takem primeru smo pa tudi sami ocenili, da ni smiselno, da mi delamo v tem smislu proti trgu oziroma proti poslovnim odločitvam.

Penali torej ostajajo notri, se pravi pogoj reinvestiranja, vendar ta zagrabi takrat, kadar se pojavi indic ali pa želja po tem, da bi nekdo primerljiv oziroma nek tak ladjar želel zapustiti državo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Mag. Andrej Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik, za besedo.

Javil sem se kot odziv na besede državnega sekretarja Božiča, na vse skupaj, kar je dejansko zdaj povedal. Lahko govorimo v računovodskem izrazoslovju in rečemo, da enostavno ni prišlo do nekega davčnega dolga v računovodskem smislu, v redu. To, kar je kolega Veber rekel, na ta način se lahko potem odpravi. Gre pa za davčne odpuste, to pa ni računovodska kategorija, gospod Božič. Z drugimi besedami, ne morete se zdaj skriti pod računovodsko kategorijo. Povejte, koliko davka bi plačala Splošna plovba, če ne bilo tega zakona. Prej ste rekli, da ni teh izračunov, da jih ni bilo možno narediti ali kakorkoli. Morali bi jih narediti! V državno blagajno bo zaradi tega zakona prišlo manj davka, enostavno povedano, brez tistih računovodskih terminologij, v katerih se midva lahko pogovarjava, pa potem odpravite tukaj poslanca, zato ker je to neka terminologija, neko črkoslovje in tako naprej, čeprav verjetno veste, za kaj v bistvu gre, ker smo o tem govorili že na Odboru za finance in monetarno politiko.

Povejte, koliko bo država dobila manj denarja. Koliko ocenjujete? Če ne morete reči točno, pa vsaj ocenite. In zakaj nazaj za 10 let?

Vidim, da pač imate tudi številne podatke, verjetno so vas podučili, kako je z ladjo, koliko časa se gradi in kaj to pomeni, vmes bo recesija – kaj bi se v tem primeru zgodilo in v čem se razlikuje? Slovenija ne more v konkurenčnosti poslovanja, ampak tistega, če želite, primitivnega okolja biti konkurenčna recimo v Liberiji. Ker v Liberiji je večina teh ladjarjev registrirana. Ne morete tekMOVATI z Liberijo, ker ste na drugim kontinentu. Vedno lahko neki ladjar gre v Liberijo – pa tam imajo itak registrirane ladje, morda je še kakšna druga država, vi bolj veste, so vas najbrž poučili o tem, katere države so sedaj tiste, kamor bi pa ti ladjarji lahko šli. Imamo enega ladjarja. Za enega ladjarja gre v tej državi. Vse ostalo, kako to vpliva še na Luko Koper, na marine in tako naprej, to je blef. To je blef! Zaradi tega vi ne greste spreminjat tega zakona, vi ste šli spreminjat ta zakon zaradi enega ladjarja. To je treba seveda povedati. In nikoli ne boste konkurenčni. Slovenija, jaz trdim, nikoli ne bo pomorsko konkurenčna neki državi, kjer so registrirane vse te ladje. Dal sem primer Liberije, tudi Grčiji ne, ker Grčija ima zgodovinsko pogojeno ladjarstvo, v ustavi ima napisano o ladjarstvu, v grški ustavi je to napisano. Zaradi tega je to mešanje megle zdaj, kaj mi vse delamo, malo iz trte izvito.

In pravite, druge bo ladjar registriral to. Glejte, vsak človek, vsak Slovenec lahko registrira podjetje, kjer ga hoče, ne samo ladjar, zato to ni argument, ko ste govorili, »potem bodo pa ladjarji šli drugam registrirat«. Vsak ga lahko registrira. To so pač argumenti, ki dejansko tukaj – glejte, niso to strokovni argumenti, to so lahko argumenti, ki so vam bili povedani, kako boste zagovarjali ta zakon, s katerimi argumenti. Niso pa to ... In zdaj jih tukaj »prodajate« kot argumente Vlade. Morate se zavedati, da so to argumenti Vlade, to niso osebni argumenti. Vi enostavno povejte, koliko davka ta ladjar ne bo tukaj plačal in koliko ga bodo morali plačati drugi davčni zavezanci. Koliko bo država zaradi tega na izgubi? Pa povejte recimo še, koliko Slovencev je zaposlenih pri tem ladjarju pa koliko tujcev, recimo Filipincev ali pa, ne vem, kdo. Vsi so enaki tukaj, ne mislim, da je to kaj slabega. Ampak, povejte koliko je tega potem. Ker govorimo o enem. S tega zornega kota, kot sem že povedal, ta zakon gre pač v korist enemu ladjarju. Ne gre nič v korist vsem Slovincem in Slovenkam. Še enkrat, povejte, koliko je Slovencev ladjarjev zaposlenih pri tem ladjarju, od vseh ostalih. Itak imajo pomorščaki posebno rešitev tudi glede plačevanja dohodnine in tako naprej v Zakonu o dohodnini, tako da tam je tudi odpustek, če želite.

Veste, če nekdo reče, da bo tukaj prišlo do manj davka, potem bo prišlo do manj davka. In to vi sami veste, zaradi tega ker ta vlada,

vlada Mira Cerarja v odstopu, daje nek poseben položaj enemu davčnemu zavezanca. To lahko naredi, ampak potem povejte, da to naredi zaradi enega davčnega zavezanca, ne potem tega dati v celofan pa povedati, kako se bo zdaj pomorstvo razvijalo in tako naprej in tako naprej. Ja, verjetno so vam pa rekli: »Preselili se bomo iz Portoroža,« verjetno delate pod tem vplivom. Ne vem, lahko tudi zanikate, da to ni res. Ampak dajmo si nality ob tem mandatu vsaj čistega vina. Ne nam blefirati, spoštovana vlada.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo.

Mislim, da je nedopustna izjava državnega sekretarja, da ne ve, za kakšno davčno obveznost gre. Skoraj 10 let se že izvaja ta državna pomoč, dobimo zakon v Državni zbor, po katerem se odpisuje 6 milijonov 350 tisoč evrov davčnih obveznosti za leto 2017, ampak mi ne vemo, za kakšne davčne obveznosti gre. Dal sem amandma z vsebino, da se opravi revizija izvajanja te državne pomoči. Računsko sodišče lahko to naredi brez dodatnih stroškov. Amandma je bil zavrnjen.

Katere revizije so bile do zdaj opravljene, da lahko govorimo o tem, za kakšno davčno obveznost gre, in kdo je te revizije opravil? Ali je Ministrstvo za finance naročilo to revizijo in komu?

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Božič, državni sekretar, izvolite.

TILEN BOŽIČ: Kar se tiče vlade v odstopu, jaz vem, da je to zdaj ena dosti popularna tema in je zanimivo s tem kakšne vzporednice vleči, vendar moram vseeno pojasniti naslednjo stvar. Predlog spremembe tega zakona se je pripravljala skupaj z ostalimi spremembami, ki so skozi ta državni zbor že šle, tako Zakon o dohodnini kot Zakon o davčnem postopku recimo, in v tem paketu je bilo nekako predvideno, da se bo znašel tudi ta, pa je potem prišlo do situacije, da je nekaj dlje časa trajalo, da je prišel na dnevne rede. Vlada je sprejela predlog zakona še pod polnimi pooblastili, ga dala v Državni zbor in zdaj je v vaših rokah. Se pravi, vlada je takrat, ko je sprejela to stališče, imela polna pooblastila, dala v Državni zbor, kaj se boste vi odločili, je pa vaša reč, ker ste vi zakonodajni organ.

Glede opravljenih revizij, poročil in tako naprej, seja odbora za finance je bila prekinjena ravno z razlogom, da se pridobijo dodatne informacije. Kot jaz vem, so dodatne informacije prišle dejansko od vseh tistih, pri katerih ste zanje tudi zaprosili, se pravi tako z Ministrstva za finance, s Finančne uprave kot verjetno z NPU, tožilstva in tako naprej, zaradi tega ker so se

takrat na seji pojavile raznorazne informacije, raznorazni dvomi, ne nazadnje mislim, da je bilo v zvezi s konkretno družbo približno 25 postopkov na sodiščih, za katere, kot sem jaz pridobil informacije, smo preverjali, se v nobenem primeru ni izkazalo, da je bilo narejeno kaj narobe. Zaradi tega tudi tega nismo mogli upoštevati kot dodatno informacijo pri sprejemanju odločitev, kaj narediti. Kar je bilo potem še rečeno, da vsak lahko registrira, kjer hoče, to ne drži povsem. So pač tiste družbe, ki se lahko lažje znajdejo kjerkoli na svetovnem zemljevidu, in so tiste, ki se težje. Nekdo, ki ima svojo dejavnost, ne vem, če je obrtnik, dela na območju Republike Slovenije, ali pa podjetje, ki dela na območju Evropske unije in je to njihov domicilni trg, se bistveno lažje pojavi v neki drugi državi kot neka družba, katere večina premoženja plava v mednarodnih vodah.

Rekli ste, da je dejstvo, da Slovenija ne bo nikoli tako konkurenčna, kot je lahko kakšna Liberija ali kaj podobnega – konkurenčnost se gleda v širšem smislu, zagotovo je davčna konkurenčnost zgolj ena izmed konkurenčnosti, ki jih imate na mizi. V Sloveniji je usposobljena delovna sila, ki dela v zvezi s tem, in jaz predvidevam, da si na nek dolgi rok želimo, da bo bodisi ta ali pa katerikoli drug ladjar na tem območju koristil oziroma bodo ti ljudje še naprej delali in prispevali tudi k našemu BDP, k dohodnini, k socialnim prispevkom in tako naprej. Verjamem, da morda v tej konkurenčnosti nismo vedno najboljši, imamo pa druge zakonske rešitve, za katere mislim, da so tudi pomembne pri konkurenčnosti, od pravne varnosti naprej. Bi pa tu še eno stvar dodal, ker ste rekli glede Grčije – še vedno velja, da se na območju Evropskega unije po najboljši moči trudijo, da obstajajo enaki pogoji igre, tako imenovani playing field za vse. Na primeru Grčije, ki jo ravno omenjate, je tudi bilo že pripravljeno, da morajo svojo shemo prenoviti, zaradi tega ker je bolj radodarna od tistega, kar predvidevajo smernice. Pa to ni edina država, ki bo morala svojo zakonodajo prilagoditi. V našem primeru je naša zakonodaja skladna, se pravi, ne gremo čez tisto, kar je zdrava mera, smo pa v tisti skupini držav, ki so morebiti glede tega, vsaj kar se tiče davkov, malenkost manj konkurenčne. Ampak to še ne pomeni, da se v tej državi ne splača poslovati, kar dokazuje tudi to, da prihajajo druge tuje investicije sem, kar se tiče ladjarstva bomo pa še videli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati?

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (NeP): Hvala, predsedujoči.

Samo spomnil bi rad, da nisem dobil odgovora glede opravljenih revizij in zakaj se ne omogoči Računskemu sodišču, da naredi to revizijo, in se potem pride z relevantnimi podatki ven, in vsaj vemo, kaj se potem sprejema

oziroma kaj se zavrne. Kajti sam bom ta zakon zavrnil.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Božič, izvolite.

TILEN BOŽIČ: Se opravičujem. Glede opravljenih revizij, Računsko sodišče lahko to preveri, pri tem po mojem mnenju nima nobenih omejitev. Kar pa se tiče preverjanja s strani Ministrstva za finance, imamo en vidik, ki se tiče Finančne uprave, in ta zagotovo mora te stvari preverjati, delno vam je glede tega že poročala, od tu naprej pa bodo te revizije zagotovo opravljene, kar ne nazadnje zahteva tudi zakon.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa.

Nisem dobil odgovora o tem, koliko je zdaj vsega tega davka, ki ga bomo plačali drugi davčni zavezanci ali pa ki ga bodo plačali drugi davčni zavezanci zaradi tega zakona. Kakšna je ocena Ministrstva za finance? Šest milijonov, ampak to je za eno leto. Koliko je za deset let?

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Janko Veber, izvolite.

JANKO VEBER (NeP): Gospod sekretar, pogledjte, priznate, da niste naredili nobenih revizij, pridete pa v parlament z zakonom, kjer odpisujete davčno obveznost. Neresno. Tako se dejansko ne dela. Najprej bi pričakovali revizijo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod državni sekretar, izvolite, gospod Božič.

TILEN BOŽIČ: Glede revizij, kot že rečeno, od Finančne uprave ste dobili poročilo, koliko se je zdaj gledalo in v katerih primerih se gleda. Kar pa se tiče nadaljevanja, bodo seveda tudi zadeve dodatno preverjane, ampak mora biti najprej vložen obračun, ker je predviden obračunski model davka. To je ena stvar.

Druga stvar, kar se tiče učinka, prvi predlog, ki ste ga takrat pripravili in tudi pospremili v Državni zbor, je predvideval neke učinke, ki so bili potem tudi naknadno javljeni, kot jaz vem, Evropski komisiji, da ne bodo takšni, kot ste jih sprva predvideli, ker so bili bistveno višji. Takrat se je to Evropski komisiji tudi sporočilo, obseg državnih pomoči se je redno javljal. Koliko bo ta razlika ali pa morebitni učinek, vam v tem trenutku težko povem. Jaz sem vam povedal, kakšen je bil namen in kakšni so bili cilji, ki bi jih radi dosegli s tem zakonom, in kot rečeno, mislim, da smo po temeljitem

premisleku v Državni zbor pripeljali rešitev, ki je najboljša možna varianta tistega, kar je bilo na mizi. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Andrej Šircelj, izvolite.

MAG. ANDREJ ŠIRCELJ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Tukaj ta zakon govori o tem, da ne bo treba dodatnih proračunskih sredstev za ta zakon, pod točko 4, in pod 3: »Predlog zakona ne bo imel posledic na državni proračun ali druga javnofinančna sredstva.« Državni sekretar je pa rekel, da ne ve, koliko, ampak bistveno manj denarja, kar z drugimi besedami pomeni, da je vpliv na javnofinančna sredstva, ker tega davka enostavno ne bo. Ugotavljam, da je formalnopravno in seveda tudi vsebinsko ta dokument, ki ga je Vlada poslala v Državni zbor, v bistvu neresničen. Državni sekretar je zdajle povedal, da bo zaradi tega nekaj denarja manj, da smo mi to enkrat pošiljali pa da je potem zdaj drugače in tako naprej. Jaz ga tukaj nisem razumel, kaj je točno hotel povedati, tudi ni povedal nobenih letnic in tako naprej, ampak enkrat se je to dogajalo, pa potem Evropska komisija ni bila zadovoljna in ne vem kaj. Skratka, nejasno.

Ampak mi ves čas trdimo, da bo ta zakon imel učinek na javnofinančna sredstva v tem, da v proračun ne bo prišel tisti davek ali tisti denar, po domače povedano, ki bi moral priti, pa ne bo, ker gre tukaj za davčni odpustek. Mislim, da je enostavno treba ta dejstva, to, kar je državni sekretar rekel, da je zdaj na nas ta zakon, da ga imamo mi tukaj, da mi o njem odločamo, upoštevati. Nekdo drug bo plačal ta davek namesto tega ladjarja.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tilen Božič, izvolite.

TILEN BOŽIČ: Zelo spretni ste pri besedah, glede na vse skupaj, tudi na staž in tako naprej je to nekako, mislim, da tudi logično. Kar sem prej povedal glede tistega, ker ste rekli, da sem se nekaj zapletal, je zgolj to, da se ob priglasitvi sheme tudi oceni, kolikšna bo predvidoma državna pomoč. Hotel sem samo to povedati, kar vi tudi zelo dobro veste, da takrat, ko ste priglasili in ocenjevali, koliko naj bi ta državna pomoč znašala, kar je razlika med Zakonom o davku na tonažo in tistim, kar predvideva Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, je bila v ocenah bistvena razlika in se je naknadno izkazalo, da je tega več.

Druga stvar, ki sem jo hotel povedati s tem v zvezi ... Glede tega, da naj ne bi bilo nobenih učinkov, moram povedati eno reč, v zvezi s priglasitvijo sheme je vedno notri v paketu tudi, kateri cilji se zasledujejo. To so zaposlovanje, praksa na ladjah, obseg flote in

tako naprej. Torej se zasledujejo ti cilji, ki se tudi v shemi vedno priglasijo, ker dejstvo je, da ta zakon brez priglasene in potrjene sheme ne more delovati, ker bi bil proti ureditvi, ki jo predvideva Evropska komisija. In kot rečeno, smo že začeli s postopkom priglasitve te sheme za naprej.

Kar se tiče tistih odhodkov, ki naj ne bi bili predvideni – odhodki niso predvideni zaradi te rešitve, in to tudi sami veste. To je to.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Želi še kdo razpravljati? Ne. Potem se zahvaljujem in zaključujem razpravo.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 14. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 11. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **12. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O IGRAH NA SREČO.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil poslanec gospod Branko Zorman.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predlagatelju gospodu Branku Zormanu.

BRANKO ZORMAN (PS SMC): Hvala, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegice poslanke in poslanci, spoštovani državni sekretar, državljanke in državljani in ne nazadnje cenjeni slovenski šport!

Ta novela Zakona o igrah na srečo je namenjena predvsem slovenskemu športu, slovenskim invalidom, slovenskim humanitarcem, ne nazadnje bo od tega imel kar nekaj slovenski proračun in namenjena je zaščititi slovenskih igralcev stav, ki le-te danes igrajo pri tujih prirediteljih.

Kakšni so bili razlogi za vložitev te novele? Vsako leto poslanci v Državnem zboru ob sprejetju letnih poročil obeh fundacij, tako Fundacije za financiranje športnih organizacij kot Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, poslušamo pozive, da jim stalno sredstva vsako leto padajo, viri financiranja jim padajo, in pozivajo državo, naj končno nekaj ukrepa in nekaj naredi. Predvsem jim padajo koncesijske dajatve, ki so njihov glavni vir financiranja in potem le-te delijo med športne, invalidne in humanitarne organizacije, vsaka fundacija pač v okviru svojega članstva. Pozivajo, da naj se najdejo novi viri financiranja. In kot bo v nadaljevanju vidno, so ti viri financiranja tukaj, samo pobrati jih je treba. Drugi razlog za sprejetje oziroma za vložitev tega zakona je dejstvo, da več kot 80 % vseh slovenskih igralcev športnih stav le-te igra pri tujih prirediteljih, večinoma iz naslonjača preko

interneta, ti tuji prireditelji pa seveda od tega ne plačujejo nikakršnih koncesijskih dajatev, niti ne plačujejo davkov. Od teh neplačanih koncesijskih dajatev dobi 0 evrov slovenski šport, 0 evrov slovenski invalidi, 0 evrov slovenski humanitarci in 0 evrov slovenski proračun. Ob tem so slovenski igralci, ki tam igrajo, nezaščiteni, saj niso pod nadzorom našega nadzornega organa, to je Finančna uprava Republike Slovenije, ker ti tuji prireditelji koncesije nimajo, jih seveda tudi naš nadzorni organ ne more nadzirati. In pa tretji razlog za vložitev te novele je, da slovenska zakonodaja, to se pravi slovenski Zakon o igrah na srečo, ni v skladu z redom EU, kar ne nazadnje potrjujejo tudi sodbe slovenskih sodišč in opozorila Evropske komisije.

Stanje na področju klasičnih iger na srečo, kamor danes spadajo tudi športne stave, je naslednje. Imamo 2 prireditelja. Loterija Slovenije prireja klasične igre na srečo, loterijske igre, Športna loterija, d. d., pa prireja športne stave. Naj poudarim, Športna loterija, d. d., je zasebno podjetje, država ima v njem praktično zanemarljiv procentni delež. Predlog Ministrstva za finance glede Zakona o igrah na srečo iz leta 2015 je praktično popolnoma enak moji noveli. V 90 % je tekst praktično copypastan predlog Ministrstva za finance, ki je tudi samo v letu 2015 predvidelo odprte področja športnih stav in predvidelo več koncesionarjev prirediteljev športnih stav, kar ne nazadnje, kot sem rekel, predlagam tudi sam. Dodatno ta zakon temelji na izkušnjah v primerljivih državah. Loteriji Slovenije podeljuje direktno z zakonom monopol, kjer na področju klasičnih iger, loterijskih iger nimamo teh anomalij, ki jih imamo na področju športnih stav, in pa seveda kompletno se uredi področje športnih stav. S tem zakonom bodo lahko tudi koncesionarji pridobili koncesijo – danes je ne morejo – začeli plačevati koncesijske dajatve, začeli plačevati davke in ne nazadnje bodo nadzirani in bo to šlo tudi v korist vseh slovenskih igralcev.

Prejeli smo razna pisanja v toku sprejemanja tega zakona, predvsem s strani Športne loterije, ki je seveda monopolist, ki želi zaščititi svoj nadaljnji obstoj kot monopolist, in je v tem svojem pisanju izdatno zavajala, med drugim je govorila, da višje sodišče ni reklo, da je zakonodaja v neskladju z redom EU, kar seveda ni res, zavajali so, da bo zaradi višjih kvot, ko bodo prišli tuji prireditelji, manj sredstev, to seveda ni res, to je popolna nesmisel in laž, in da bo šlo za prerazporeditev igralcev od Športne loterije k tujim prirediteljem, to seveda tudi ni res, oni so že pri tujih prirediteljih. Nadalje bom potem pri obrazložitvi glasu še dodatno pojasnilo podal. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici gospe Urški Ban.

URŠKA BAN (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala lepa za besedo.

Odbor za finance in monetarno politiko je na 48. seji 6. 3. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje predložil poslanec Branko Zorman. K obravnavi te točki so bili vabljeni predlagatelj, predstavniki Ministrstva za finance, Zakonodajno-pravne službe ter dodatno vabljeni predstavniki Športne loterije. Odbor je poleg predloga zakona k tej točki prejel tudi mnenje Zakonodajno-pravne službe, mnenje Vlade Republike Slovenije o predlogu zakona, dodatno obrazložitev poslanca Branka Zorman v zvezi z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter odgovor Športne loterije kot odziv na dokument poslanca Branka Zorman z naslovom Opomnik – Predlog zakona o spremembah Zakona o igrah na srečo. V skladu s 129. členom Poslovnika Državnega zbora je amandmaje k posameznim členom predloga zakona vložil poslanec Branko Zorman.

V uvodni dopolnilni obrazložitvi je predlagatelj podal osnovna načela predloga zakona, kot so spoštovanje mednarodnega pravnega reda in sodb slovenskih sodišč, enaka obravnava poslovnih subjektov, pravic vseh deležnikov in upravičenost. Osnovni cilj zakona je sistemsko urediti in stabilizirati financiranje fundacije športnih organizacij in posredno tudi organizacije FIHO ter uskladiti področje prirejanja športnih stav s pravnim redom EU in sodbami slovenskih sodišč ob upoštevanju sodobnih trendov in mednarodnih ureditev na področju prirejanja stav. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je pojasnila, da so predlagani amandmaji s strani predlagatelja sledili pripombam službe ter da je dodatno pojasnilo korektno, tudi predlagani amandma za amandma odbora. Predstavnik Državnega sveta je povzel pisno mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki predloga zakona ne podpira. Predstavnik Športne loterije je v uvodni predstavitvi podal svoje poglede na predlagano zakonsko materijo ter poudaril, da predlog zakona ni celovit, je nenatančen, strokovno pomanjkljiv in terminološko nekonsistenten, davčno in dajatveno neučinkovit, ne opredeljuje ukrepov za upravljanje tveganj glede iger na srečo in ne predlaga ukrepov za doseg ciljev. Predstavnik Ministrstva za finance je pojasnil, da je ministrstvo želelo s svojim pripravljenim predlogom novele Zakona o igrah na srečo bolj celovito uskladiti področje iger na srečo s pravnim redom EU in odpraviti omejitve pri pridobitvi lastniških deležev koncesionarjev ter odpraviti nekatere nepotrebne administrativne ovire, predlagatelj pa želi s svojim predlogom

zakona urediti zgolj področje stav, kar je tudi razlog, da Vlada njegovega predloga ne podpira. Vlada tudi ocenjuje, da ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva ni ustrezna. V razpravi so nekateri člani odbora opozarjali na možne negativne posledice monopola slovenskega prireditelja športnih stav in na neustreznost poslovnega modela, posebej glede na trende in razvoj v evropskem prostoru. Prav tako so izpostavili problematiko nadzora igranja prek spleta, ki naj bi bil neučinkovit, čeprav ima ta nadzor že sedaj zakonsko podlago.

Predlagatelja zakona in posamezne člane odbora je presenetilo tudi skorajda identično mnenje in stališče Ministrstva za finance in Športne loterije do samega predloga zakona. Omeniti je treba še, da se problematika izpada davčnih prihodkov iz naslova iger na srečo ustrezno rešuje s predlaganim amandmajem za amandma odbora, ki je bil na seji odbora tudi sprejet. Odbor je v skladu z drugim odstavkom 130. člena Poslovnika Državnega zbora obravnaval amandmaje poslanca Branka Zorman in jih sprejel, potem je glasoval tudi o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade gospodu Gorazdu Renčelju, državnemu sekretarju na Ministrstvu za finance.

GORAZD RENČELJ: Hvala za besedo. Spoštovani podpredsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo nasprotuje iz več razlogov. Dovolite, da jih na kratko predstavim. Prvič, Slovenija na področju iger na srečo kot celoti potrebuje določene nove rešitve, tudi zaradi uskladitve s pravom EU. Konkretno, odpraviti je treba predvsem zahtevo po sedežu za gospodarske družbe, ki želijo pridobiti koncesijo za prirejanje iger na srečo v Republiki Sloveniji. Takšna zahteva je namreč v nasprotju s 56. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije. V iztekajočem se mandatu je bil storjen resen poskus takšnega celovitega pristopa, ampak ga ni bilo mogoče izvesti. To še ne pomeni, da je treba pristati na izrazito delne rešitve, kakršna je predlagana, ki ureja zgolj in samo področje stav. Nasprotno, zaradi izrazito omejenega dometa se predlog ne dotakne niti odprave administrativnih ovir, ko gre za zmanjšanje števila reguliranih poklicev, niti lastniške sestave gospodarskih družb, ki imajo koncesijo za prirejanje posebnih iger na srečo v igralnici, in kjer bi bilo treba za pritegnitev domačih in tujih vlagateljev odpraviti omejitve pri lastniški sestavi teh gospodarskih družb, s tem pa tudi slediti strategiji upravljanja kapitalskih naložb države.

Drugič, tudi če bi pristali na logiko partikularnih rešitev, omejenih zgolj na področje stav, obstajajo resni dvomi, da bi predlog zakona v sedanjí obliki sploh dosegel osnovni namen, to je okrepiti financiranje fundacij iz koncesijskih dajatev. Ti dvomi izvirajo iz treh glavnih naslovov. Prvič, realnih podatkov o številu igralcev, ki igrajo pri tujih ponudnikih športnih stav, nima nihče, nima jih niti vladna stran, nima jih niti predlagatelj. Z veliko mero verjetnosti je moč ocene, na katerih temelji predlog, označiti za pretirane. Če bi res kar 85 % igralcev iz Slovenije stavilo pri tujih operaterjih zaradi boljše ponudbe stav, bi jih moralo biti skupaj več kot 400 tisoč. Podobno pretirane so zelo verjetno tudi ocene o vplačilih slovenskih igralcev pri tujih ponudnikih stav. Če bi jih res bilo za okoli 200 milijonov, kot trdi predlagatelj, bi bistveno preseгла vsa vplačila v klasične igre na srečo skupaj. Drugič, predlagana ureditev vstopa novih koncesionarjev na trg stav sama po sebi ne pomeni nujno zvišanja prihodkov, ki jih v Republiki Sloveniji prejema fundacija. Novi koncesionarji bi ob legalnem vstopu na trg pričakovano ponudili boljše kvote, kar pomeni višje dobitke in izplačila, to pa znižuje osnovo za izračun davkov in koncesijskih dajatev. Tretjič, z domnevnim namenom predlagane ureditve, to je odpreti trg, je zelo težko združljiva izjemno visoka stopnja provizije. S 500 tisoč evri je bistveno višja tista, ki jo je denimo ob odprtju trga uzakonila Danska, 35 tisoč, ki jo je predlagatelj tudi sam omenil kot zgled. Z vidika javnih financ bi lahko takšen enkratni priliv seveda pozdravili, vprašanje pa je, koliko ponudnikov bi se ob že tako visoki davčni obremenitvi iger na srečo v Sloveniji odločilo za takšen vložek za legalen vstop na dvomilijonski trg.

Glede na vse zgornje se torej zastavlja vprašanje, ali bi novela sploh dosegla postavljene cilje glede povečanja koncesijskih dajatev, še več, ne dovolj premišljene rešitve bi čisto lahko pripeljale do položaja, ko bi enega monopolnega prireditelja spletnih stav zgolj nadomestil nov monopolist, ki bi vplačal vstopno provizijo. S povsem procesnega vidika velja izpostaviti, da bi morala biti novela predložena v postopek predhodne identifikacije Evropski komisiji.

Glede na vse navedeno predlagamo, da ne podprete predloga zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod sekretar.

Sledi predstavitev stališč Poslanskih skupin, besedo ima mag. Marko Pogačnik, predstavil bo stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, hvala za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice, kolegi!

Delo, ki bi ga morala opraviti vlada Mira Cerarja, koalicija strank Modernega centra,

Socialnih demokratov, Desusa in pa Ministrstvo za finance, je opravil eden izmed poslancev Državnega zbora, ki je predlagal Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo. Temeljite spremembe in ključne spremembe in dopolnitve Zakona o igrah na srečo odpirajo področje trga stav v Republiki Sloveniji in odpravljanje monopolnega položaja.

V Slovenski demokratiški stranki smo prepričani, da predlagana sprememba Zakona o igrah na srečo pomeni pozitivne prilive za proračun Republike Slovenije in pa več denarja za posamezne športne klube.

Zaradi vsega navedenega bomo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlog in pa spremembo dopolnitve Zakona o igrah na srečo podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči.

Dovolite, da vam na kratko predstavim stališče Poslanske skupine Desus. Cilj novele, Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo je kljub začudenju mnogih deležnikov na odboru matičnega delovnega telesa doživel gladko podporo. Nekaj zadev po vrsti. Predlagano novelo Zakona o igrah na srečo bi tudi v Poslanski skupini Desus z veseljem podprli, če bi v njej razbrali, da rešitve pomenijo pridobivanje novih prihodkov iz naslova koncesijskih dajatev tako za FŠO kot posledično za slovenski šport. V Desusu nismo naklonjeni le višjim transferjem za upokojence, za socialno ogrožene, ampak tudi za slovenski šport, saj menimo, da je slovenski šport v svetovnem vrhu, še posebej pa je potreben dodatnih finančnih spodbud, predvsem iz razloga, ker smo maloštevilna nacija, maloštevilni narod, in zato je nujno potrebno nameniti prav športu, vrhunskemu pa tudi rekreativnemu, več sredstev, da uspe dosežati svoje rezultate in tako zastopati Slovenijo v svetu na najboljši možen način.

Vlada Republike Slovenije je v svojem mnenju predložila številke, iz katerih je jasno razvidno, da so koncesijske dajatve za FŠO močno padle le leta 2014 po uvedbi tako imenovanega kriznega davka na srečke, ki je bil, ponavljam, interventni zakon. Nato so se začela sredstva spet dvigovati in so v tem trenutku praktično na isti ravni, kot so bila leta 2013. Torej če verjamemo – in ni razloga, da ne bi verjeli – Ministrstvu za finance, ne drži, da sredstva iz tega naslova konstantno padajo. Nekateri po drugi strani verjamejo predlagatelju, – kar ni nič nelegitimnega – ki pa vehementno, predlagatelj namreč, trdi, da sredstva upadajo, in je na nacionalni televiziji celo obtožil kolege iz

svojih strankarskih vrst, da skrajšam, nekakšne vrste sprege.

Kar se tiče tako imenovanega neskladja z evropskim pravnim redom, je Evropska komisija sporočila, da je zadovoljna s pojasnili glede ureditve na našem stavnem trgu, in je decembra zaključila postopek za ugotavljanje kršitev. Rezultat je: kršitev ni. Pika. Če pogledamo s perspektive tako športnih kot invalidskih ter seveda tudi humanitarnih organizacij, vidimo v naši poslanski skupini, Poslanski skupini Desus, problem predvsem v tem, da še vedno velja ta tako imenovani oziroma famozni Zakon o davku na srečke. Svet FIHO, tudi to je eden od ključnih deležnikov, je v svojem javnem dopisu namreč ugotovil, da se bo moralo financiranje znižati prav iz tega razloga, ker ta krizni zakon še vedno velja. To pa se nam v Poslanski skupini Desus zdi katastrofalno, nedopustno in nevzdržno, saj kot vemo, gre za financiranje 27 invalidskih, 82 humanitarnih organizacij, ki vse skupaj izvajajo življenjsko pomembne socialne programe za več kot 300 tisoč uporabnikov.

Naj zaključim. Načeloma smo v Poslanski skupini Desus proti kakršnimkoli parcialnim, partikularnim, takšnim ali drugačnim rešitvam, ki temeljijo na slabih izračunih, ki temeljijo na nepreverjenih številkah in namigujejo na neka zelo sporna ozadja. Smo pa v isti sapi tudi proti nepremišljeni, divji liberalizaciji, kot smo bili tudi v primeru Zakona o pogrebnih in pokopališki dejavnosti. Iskreno upamo, da v tem primeru, pri sprejemanju novele tega zakona to ne bo pomenilo pogreba financiranja invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij. Skratka, smo za to, da se lotevamo premišljenih odločitev, da sprejemamo dobre zakone in da odločitve temeljijo na dejstvih in številkah, ne pa na insinuacijah in zavajanjih.

Zaradi naštetega, predvsem pa zaradi naše skrbi za obstoj in bodoče delovanje nevladnih, humanitarnih, športnih, invalidskih in drugih organizacij bomo temu zakonu z veliko večino v Poslanski skupini Desus odrekli podporo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Spoštovani kolegice in kolegi!

V zakonskem predlogu, ki je pred nami, predlagatelj ocenjuje, da bi z uveljavitvijo te rešitve slovenskim igralcem stav lahko ponudili večji nabor stavnih produktov, da bi se povečalo število igralcev in posledično tudi promet igralnic. Prav tako ocenjuje in utemeljuje, da bi se s tem nabralo več sredstev od dajatev, katerih po zdajšnji ureditvi večji del v Sloveniji namenjamo za financiranje športnih,

humanitarnih in invalidskih organizacij. Ambiciozno, vendar pa v Poslanski skupini Socialnih demokratov menimo, da predlog zakona teh rešitev kljub dobri nameri morda ne bo dosegel. Prej kot dobre rešitve odpira vprašanja tveganja in jih ne naslavlja ustrezno in se seveda namesto tega, da bi reševal ključne družbene dileme, povezane s tem področjem, osredotoča na potencialni višji skupni dobiček, ki bi si ga seveda delilo višje število ponudnikov. Glavna nevarnost, ki ostaja, pa je, da bi s tem ogrozil sistem financiranja športa, humanitarnih, invalidskih organizacij, če ne omenjam posebnih ostalih negativnih vplivov na družbo kot celoto. Zato seveda temu predlogu ni mogoče pritrditi.

Sicer so igre na srečo v večini tistih držav, ki jih dopuščajo, zelo različno regulirane, strogosti same regulacije pa se med državami razlikujejo. Vsem ureditvam, tudi tistim najbolj represivnim, pa je skupno, da z regulacijo iger na srečo na nek način družba kot taka priznava, da stave in igre na srečo prinašajo predvsem raznolika številna, in težko je reči majhna, tveganja za človeka in za družbo. Kot pojasnjujejo poznavalci tega področja, je večje dobičke v tem sektorju mogoče pridobiti le z večjim številom igralcev, to pa se da doseči samo na en način, z bolj tveganimi produkti. Visoko tveganje namreč povečuje adrenalin, pospešuje proces zasvojitve igralca, povečuje tudi pritisk na akterje športnih dogodkov, tako da v ključnih trenutkih storijo ali opustijo morda določeno ravnanje, torej družbene posledice zasvojenosti z igrami na srečo in ostale družbene posledice liberalizacije tega področja so predvsem izjemno negativne. Predlog, ki je pred nami, ta tveganja nedvomno povečuje in ne obratno, kot bi bilo kvečjemu sprejemljivo. Seveda s ciljem, da bo vse bolj zanimivo in da bo dobiček višji. Če je to primerno na račun ljudi in brez ustreznih varovalk, je seveda vprašanje tudi za predlagatelja.

Drugo pomembno vprašanje, ki se postavlja, je, ali bi se, tudi če se uveljavi tovrstni model rešitev, igralci resnično odločili za legalen nastop na slovenskem trgu, zaprosili za licence in v Sloveniji plačevali davke od ustvarjenega prometa. Številni, ki to počno, bi to lahko počeli že sedaj. Socialni demokrati pač verjamemo v načelo regulacije, s katero se družbena tveganja omejijo, še posebej omejijo v tako izpostavljenih panogah. Verjamemo, da nam na tovrstnih področjih ni treba tekrovati v ekstremih in da kot država potrebujemo pregledno, stabilno financiranje športa, humanitarnih dejavnosti in pomoči invalidov, da se tovrstni zakoni, če se v njihovo spremembo gre, lahko predlagajo. Postopek njihovega spreminjanja in sprejemanja mora voditi Vlada, ki vključi v ta proces vse deležnike, ne le tiste, ki sledijo njihovem ali v tem primeru njegovemu parcialnemu interesu.

Socialni demokrati tega seveda ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala še enkrat, podpredsednik.

Vedno ko kakšen politik predlagal, da se nekaj liberalizira, poskuša javnost prepričati, da je to v javnem interesu, ampak kljub temu se vedno znova izkaže, da liberalizacija na koncu koristi izključno zasebnim kapitalom, ki vstopijo na novo odprt trg. To velja tudi za predlog poslanca Zorman. Kolega Zorman pravi, da bi po liberalizaciji igralci, ki trenutno stavijo v tujini, stavili doma, tako da bi Slovenija zbrala več dajatev, toda njegov predlog v ničemer ne omejuje igranja Slovencev pri tujih ponudnikih. Tujim ponudniki ne bodo imeli nobenega razloga ali obveznosti, da bi v Sloveniji plačevali koncesijsko dajatev, ker bodo lahko še naprej brezplačno zbirali stave preko spletnih strani v tujini. Zormanov predlog ne bo povečal proračunskih prihodkov Slovenije. Zormanov predlog bo zgolj omogočil slovenskim podjetjem, da si prilastijo del zaslužka od stav, ki jih trenutno realizira Športna loterija.

Ne bom se spuščal v to, da je bil poslanec Zorman v preteklosti poslovno povezan z lastniki podjetja na zvezi, ki bi lahko imelo materialne koristi od takšne liberalizacije športnih stav. Namesto tega naj vas spomnim nekaj drugega. Da Zormanov predlog ni prvi interesni zakon, ki prihaja iz SMC. Leta 2016 je koalicija sprejela nov Zakon o lekarniški dejavnosti, ki je za lekarnarje koncesionarje bistveno ugodnejši od starega zakona. Najprej nam ni bilo jasno, zakaj SMC, ki je obljubil, da bo omejil zaslužkarstvo med zdravniki, spreminja koncesijske lekarne v profitna podjetja, ampak zadeva se je hitro pojasnila. Eden od avtorjev zakona je bil predsednik Lekarniške zbornice Miran Golub, tudi kandidat SMC na lokalnih volitvah v Kidričevem in lastnik dveh lekarn na Štajerskem. Zanimivo je tudi to, da je kolega Zorman v predlogu zakona pozabil vključiti športne stave v davek od iger na srečo. Tudi avtorji Zakona o lekarniški dejavnosti so pozabili prepovedati farmacevtskim podjetjem, da postanejo solastniki privatnih lekarn, kar smo v Levici preprečili z našim amandmajem.

Iz navedenih razlogov v Levici tega zakona ne bomo in ne moremo podpreti. Tudi zaradi tega, ker so športne stave izrazito neproduktivna družbena dejavnost. Skladno s programom Levice bi lahko to dejavnost opravljala le javna podjetja, zato da bi se dobički vračali skupnosti, namesto da se privatizirajo. Športna loterija, ki ima trenutno edina dovoljenje za prirejanje stav v Sloveniji, sicer ni javno podjetje, je pa v lasti državnih podjetij in športni zvez. To, kar poslanec Zorman imenuje odprava monopola, zato ni nič drugega kot privatizacija novega segmenta naše družbe. Tudi na tem področju Zormanov zakon ni prvi. Spomnimo se,

da je ta koalicija celo pokopališko dejavnost spremenila v navaden biznis, če se tako izrazim.

Za konec naj dodam, da ta predlog ne rešuje dveh bistvenih problemov iger na srečo. Prvi problem je ta, da so dobitki od iger na srečo premalo obdavčeni. Za primerjavo, delavec s povprečno plačo mora plačati vsaj 27 % dohodnine, upokojenec pa 25 % davka na dividende, nekdo, ki zadene recimo na lotu, pa plača samo 15 % davka. Istočasno Evropska unija dopušča, da ljudje služijo z igranjem iger na srečo v tujini, a ob tem ne plačajo nobenega davka. Zato bi morali uveljaviti tako ureditev, kot je veljala recimo za depozite tujih državljanov v Avstriji. Država, v kateri je registriran organizator iger na srečo, mora izterjati visok davek in del tega davka nakazati državi, iz katere prihaja ta igralec. Seveda je zelo malo verjetno, da bi to podprl trenutni predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker, ki je kot predsednik Vlade Luksemburga pomagal multinacionalkam utajevati davek na dobiček. Ampak to so širši problemi.

Kot rečeno, predloga zakona ne bomo podprli.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Bojan Dobovšek bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Pred nami je predlog Zakona o igrah na srečo. Športne stave in problemi v športu so prisotni vsak dan in zato je treba financiranje športa, pa tudi invalidskih organizacij, urediti. Seveda imamo legalni in ilegalni trg, uradni in neuradni. Na teh trgih veljajo zakonitosti. Več ko je monopolov, več ljudi beži na druge trge, kjer monopolov ni. Večja ko je davčna in represivna politika, več ljudi beži na ilegalni trg. Več ko je represivnih ukrepov, več je na drugi strani korupcije ali pa sile in grožnje. Kaj delajo države, ki so se s to neformalno ekonomijo spopadle? Te države temeljijo k temu, da skušajo neformalni trg legalizirati, kar pomeni, da igralcev ni ne več ne manj, je določeno število, gredo z ilegalnega trga na legalni trg. To je cilj sodobnih ekonomij – odpraviti ilegalne in neformalne trge in ekonomijo. Kajti opažajo, da se že v legalni ekonomiji v okviru danih koncesij, monopolov in vsega ostalega ustvarjajo korupcijska tveganja, in to je treba preprečiti.

Kaj predlog prinaša? Prinaša več konkurence, prinaša posledično več tistih, ki so bili na ilegalnem trgu, da bodo na legalnem, posledično več denarja. Prepreči odliv igralcev v tujino, s tem je dosežen ta sodobni element, da imamo nadzor nad igranjem, da odvrnemo tiste mlade potencialne od tega, da gredo na ilegalni trg, in pa da se pobere davek od te neformalne ekonomije. Se pravi, urediti primerljivo s

sodobnimi evropskimi državami in da se lažje sledi finančnim tokovom.

Glede na navedeno bomo v Poslanski skupini nepovezanih poslancev predlog podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Dušan Verbič bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovani poslanke, poslanci, državni sekretar, prav lep pozdrav!

Predlagatelj zakona je v obrazložitvi navedel, da obstoječi Zakon o igrah na srečo dovoljuje prirejanje klasičnih iger na srečo največ dvema prirediteljema. Na področju loterijskih iger je prireditelj Loterija Slovenije, na področju športnih stav pa Športna loterija. V predlogu zakona ohranja monopol loterije, predlaga pa liberalizacijo na področju športnih stav. Tako predlaga, da je na območju Republike Slovenije koncesija za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo dodeljena izključno Loteriji Slovenije, Vlada pa lahko dodeli tudi koncesije za prirejanja stav, največ 15 koncesij za prirejanje posebnih iger na srečo v igralnici in največ 45 koncesij za prirejanje posebnih iger na srečo v igralnih salonih. Glede predlaganih rešitev pojasnjuje, da je glede na naravo trga in dejavnosti dejanski monopol Loterije Slovenije na področju klasične loterije ustaljena praksa v državah EU in je pravno-ekonomsko smiselna.

Predlagatelj predloga poudarja, da je njegov osnovni cilj spremembe zakona sistemska ureditev in stabilizacija financiranja Fundacije za financiranje športnih organizacij in Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij posredno ter uskladitev področja prirejanja športnih stav s pravnim redom EU in sodbami slovenskih sodišč ob upoštevanju sodobnih trendov in mednarodnih ureditev na področju prirejanja stav. Meni, da je to mogoče doseči z uvedbo dodeljevanja koncesij za prirejanje stav večjemu številu koncesionarjev tudi iz evropskega ekonomskega prostora ter da se stave na novo mednarodno definirajo kot izkustvena igra. Vlada je podala odgovor in pojasnila, da je ocena prihodkov iz športnih stav v primeru več koncesionarjev odvisna od številnih spremenljivk. V prvi vrsti od tega, koliko tujih prirediteljev bi ob relativno visoki obremenitvi z davki in koncesijsko dajatvijo v Republiki Sloveniji, če te dajatve primerjamo z drugimi evropskimi državami, zaprosilo za koncesijo v Republiki Sloveniji. V primeru vstopa novih koncesionarjev na trg športnih stav bi po mnenju Vlade to ob njihovi konkurenčnejši ponudbi stav v prvi vrsti pomenilo prerazporeditev obstoječih igralcev športnih stav, ki sedaj igrajo pri Športni loteriji, k novim ponudnikom. Glede na velikost trga pa se

po predvidevanjih ne bi bistveno povečalo število igralcev. Ob tem je treba dodati, da konkurenčnejša ponudba pri športnih stavah pomeni boljše kvote in višje dobitke ter izplačila, kar pa znižuje osnovo za davke in koncesijsko dajatev, ki je razlika med vplačili v stave in izplačili. To bi lahko znižalo prihodke iz naslova davka in koncesijske dajatve, ki jo prejmeta Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij in Fundacija za financiranje športnih organizacij.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra bomo glede na nasprotujoči si mnenji predlagatelja zakona in Vlade odločali o predlogu zakona po lastni presoji poslank in poslancev. Hvala za pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 14. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 12. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **10. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH STANOVANJSKEGA ZAKONA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina petih poslancev in poslank s prvopodpisanim dr. Francem Trčkom. V zvezi s tem predlogom zakona Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor predlaga Državnemu zboru sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Besedo dajem predsedniku odbora gospodu Igorju Zorčiču za dopolnilno obrazložitev predloga sklepa.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani predstavnice ministrstva, kolegice in kolegi!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je na 73. nujni seji dne 7. 3. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona, ki ga je Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Francem Trčkom.

V dopolnilni obrazložitvi k predlogu zakona je v imenu predlagatelja poslanec Luka Mesec izpostavil, da se s predlogom zakona predlaga uvedba novega 115.a člena Stanovanjskega zakona, s katerim se občinam daje možnost, da lahko najemnine regulirajo z določitvijo najvišje možne najemnine za

posamezni kvadratni meter bivalne površine, najvišjo možno rast najemnin pa se določi v odstotkih rasti na letni ravni. Oboje se lahko določa različno za različne kategorije stanovanj, ki se določijo s posebnim pravilnikom o kategorizaciji stanovanj, ki ga izda minister. Zakon ohranja določbo, da se najemnine za službena, tržna in najemna stanovanja oblikujejo prosto na trgu, vendar pa temu dodaja možnost izjeme za regulacije najemnin tržnih in namenskih stanovanj na ravni občin. Poudaril je, da veljavna stanovanjska politika ne predvideva nikakršne regulacije trga z nepremičninami. Trenutna ureditev povzroča visoke cene stanovanj in tržnih najemnin, ki si jih večina prebivalstva ne more privoščiti. Zlasti se to občuti v zadnjem obdobju, ko so po krizi cene nepremičnin začele ponovno strmo naraščati, pri čemer so bile cene kljub določenemu padcu v času krize za večino še vedno, zlasti za mlade, previsoke.

Mnenje Vlade k predlogu zakona je podala državna sekretarka na Ministrstvu za okolje in prostor gospa Lidija Stebernak, ki je pojasnila, da Vlada predloga zakona ne podpira. Vlada se zaveda problematike pomanjkanja javnih najemnih stanovanj, saj je eden glavnih ciljev Resolucije o nacionalnem stanovanjskem programu povečanje njihovega števila. Glavno vlogo pri tem prevzema Stanovanjski sklad, ki si je s sprejeto poslovno politiko do leta 2020 zastavil za cilj zagotoviti 2 tisoč novih javnih najemnih stanovanj. Ob povečanem zagotavljanju javnih najemnih stanovanj je vsekakor potrebna tudi sprememba zakonodaje, ki bo omogočila dvig sedanjih neprofitnih najemnin na dejansko stroškovno raven in korekcijo povišanja s subvencijo oziroma stanovanjskim dodatkom. Nadalje je izpostavila, da se problematika pomanjkanja javnih najemnih stanovanj od leta 2009 dalje rešuje tudi s subvencijo tržne najemnine, ki je bila podrobneje urejena z novelo Stanovanjskega zakona junija 2017. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je izpostavila zlasti nekatere pripombe z ustavnopravnega vidika. Opozorila je, da iz ustavnosodne presoje izhaja, da pomeni omejevanje višine tržne najemnine in njene letne rasti normiranje načina uživanja lastnine oziroma gre za poseg v lastninsko pravico. Iz ustave in ustaljene ustavnosodne presoje nedvomno tudi izhaja, da lahko ta vprašanja, torej način uresničevanja lastninske pravice in tudi morebitne posege vanjo, določi le zakon, zakonodajalec pa tega ustavno določenega pooblastila ne more prenesti na druge organe, kot je v primeru tega predloga zakona, ko se to prenaša na lokalno skupnost. V imenu Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je državni svetnik gospod Vnučec pojasnil, da komisija predlog zakona podpira.

V razpravi je večina poslank in poslancev izrazila strinjanje z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, da je rešitev, ki jo

predvideva predlog zakona, ustavno sporna, zato je bil v nadaljevanju posledično v razpravo in na glasovanje predlagan sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Po končani razpravi je odbor na podlagi 128. člena Poslovnika Državnega zbora glasoval o sklepu, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, in ga tudi sprejel. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo dajem predstavniku predlagatelja predloga zakona dr. Francu Trčku za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči. Lep pozdrav vsem skupaj!

Stanovanjska politika je v prvi vrsti socialnoinfrastrukturalna politika. Primerno stanovanje je ena od osnovnih človekovih pravic, ki jih mora zagotavljati država z ustreznimi stanovanjskimi politikami. S privatizacijo stanovanjskega fonda ob padcu socializma se je reševanje stanovanjskih vprašanj v Sloveniji žal prepustilo logiki trga. Stanovanja se ne dodeljujejo glede na potrebe, ampak glede na možnost plačila. Tisti, ki si ga lahko privoščijo, ga dobijo, ostali pa imajo na izbiro ulico, stiskanje pri starših ali drugih sorodnikih ali pa plačevanje zasoljenih tržnih najemnin, ki krepko presegajo plačilne sposobnosti velike večine prebivalcev in prebivalk te države. Nadzora nad trgom najemnih stanovanj v bistvu ni. Gre le za neko pobiranje minimalnega rentnega davka. Po podatkih Ministrstva za finance se je tako v lanskem letu oddajalo 6 tisoč 463 zasebnih stanovanj. Številka je praktično identična oceni potreb javnih stanovanjskih skladov po neprofitnih stanovanjih, kamor bi se takoj preselila večina prej omenjenih najemnikov, če bi država in občine zagotovile skupaj cenovno dostopna stanovanja. Število evidentiranih oddanih zasebnih stanovanj seveda ne zajema tistih, ki oddajajo na črno. Leta 2013 je bilo, takrat zaradi strahu pred uvedbo nepremičninskega davka in ostrejšega nadzora trga nepremičnin, na Ministrstvu za finance prijavljenih 13 tisoč 665 zasebnih stanovanj, ki se oddajajo v najem. Torej dvakrat toliko kot lani. Lahko torej potrdimo splošno znano dejstvo, da je vsaj vsako drugo stanovanje pri nas oddano na črno.

V Levici z zavrnjeno novelo Stanovanjskega zakona uvajamo prve instrumente regulacije na najemnem trgu. Občine bi imele možnost določiti maksimalno višino najemnine, ki se lahko zaračunava na njihovem območju, in maksimalno dovoljeno rast teh najemnin. Predlagamo tudi, da resorno Ministrstvo za okolje in prostor pripravi pravilnik kategorizacije najemnih stanovanj, na podlagi

katerega bi se določile različne višine najemnin glede na različne kakovosti stanovanj. Vse hujša stanovanjska stiska prebivalcev, predvsem mladih, namreč povzroča, da lahko rentniki tudi za življenje najbolj neprimerne kletne luknje izsilijo kot neka stanovanja z visokimi najemnini. Kar predlagamo v Levici, v bistvu tokrat izjemoma ni nič revolucionarnega. Veliko držav, tudi držav članic Evropske unije ima uveden sistem regulacije tako višine najemnin kot višine njihove rasti. Najbolj zgleden primer tega je Nemčija, kjer zakon, prav tak, kot ga predlagamo v Levici, omogoča lokalnim skupnostim omejevanje rasti višine najemnin. S takšnim ukrepom se je v številnih mestih, v številnih nemških občinah omogočila prebivalcem večja stanovanjska varnost, predvidljivost rasti stroškov bivanja, v bistvu stroškov življenja, omejilo se je izseljevanje prebivalcev iz mestnih jeder, iz centrov in tudi gentifikacija.

Očitajte nam, da naš predlog zakona posega v pravico do zasebne lastnine. Veste, ustava poleg varovanja le-te določa tudi, da država ustvarja možnosti, da državljanke in državljani lahko pridobimo primerna stanovanja. Z zakonom predlagamo občinam le možnost reguliranja, kot sem že omenil, ter tudi določanje višine najemnine glede na kakovost vsakega posameznega stanovanja. Seveda bo treba spodbuditi gradnjo cenovno dostopnih neprofitnih najemnih stanovanj, seveda bo treba podpirati zagon stanovanjskih zadrug, a je treba tudi končno že začeti regulirati zasebni trg in višine najemnin zasebnih stanovanj, ki v nekaterih regijah, zlasti univerzitetnih središčih presegajo višine minimalnih, z vsemi stroški več pa tudi že kar povprečnih plač. Stanovanjska politika, ki je ta družba in država ni imela zadnjih 25 let, ne glede na to, kdo je sestavljal koalicije in vlade, je v srčiki programa Levice in je tudi sestavni del razvojne socialne infrastrukturne politike vsake države, vsake družbe, ki misli sama nase. Žal to Slovenija zadnjih 25 let ni bila in seveda je zakon takšen, kot je, primeren za nadaljnjo obravnavno, veste. In če se dotaknem še tega – mi smo naš pravni red v veliki meri povzeli po nemškem pravnem redu in tam to ni problematika, ki trči ob ustavno materijo. Tokrat tudi žal gospe iz Zakonodajno-pravne službe, ki jih sicer zelo cenim, nimajo prav. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za predstavitev stališča do predloga matičnega delovnega telesa dajem besedo predstavnici Vlade gospe Lidiji Stebernak, državni sekretarki na Ministrstvu za okolje in prostor.

LIDIJA STEBERNAK: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Predlog zakona o spremembah Stanovanjskega zakona, ki je pred vami, želi občinam dati možnost, da bi lahko na svojem območju z odlokom omejile višino najemnin za tržna in namenska najemna stanovanja. Predlagatelj predlog argumentira s pomanjkanjem najemnih stanovanj in posledično visokimi najemnini ter primerjavo z državami, kjer je razmerje med lastniškimi in najemnimi stanovanji izrazito v prid slednjih. V Sloveniji pa imamo več kot 90 % lastniških stanovanj, zato nismo primerljivi s stanovanjskimi politikami navedenih držav. Prav tako tržne najemnine v zadnjih letih niso rastle.

Želeli bi poudariti, da se Vlada zaveda problematike pomanjkanja javnih najemnih stanovanj, zato je eden glavnih ciljev Resolucije o nacionalnem stanovanjskem programu za obdobje 2015–2025 v prihodnje prav povečanje števila le-teh. Prav zato je usmeritev nove politike, ki jo je začrtala resolucija, povečanje javnega najemninskega fonda. To je razvidno tudi iz sprejete Poslovne politike Stanovanjskega sklada Republike Slovenije za obdobje 2017–2020, ki si je zastavil cilj zagotoviti 2 tisoč novih javnih najemnih stanovanj do leta 2020. V teku so že razpisi, ki omogočajo občinam in javnim skladom sredstva za izgradnjo le-teh. Skladi pa se lahko na podlagi spremembe Stanovanjskega zakona, ki je bila sprejeta junija lani, zadolžujejo v večjem obsegu, kot so se lahko pred spremembo tega zakona. Ob povečanem zagotavljanju javnih najemnih stanovanj je vsekakor potrebna tudi sprememba zakonodaje, ki bo omogočila dvig sedanjih neprofitnih najemnin na dejansko stroškovno raven in zagotovitev subvencij oziroma stanovanjskega dodatka socialno šibkim. Priprava zakonodajnih sprememb, ki se nanaša na oblikovanje nove najemninske politike, že poteka, javna obravnava izhodišč je bila v letu 2017.

Glede na vsebino predloga zakona je treba povedati še, da se problematika pomanjkanja javnih najemnih stanovanj rešuje tudi s subvencijo tržne najemnine, ki jo v enakem deležu pokrivata država in občina, vsaka do ene polovice. Opozorili bi tudi na določbo v Stanovanjskem zakonu, ki že v sedanjih ureditvi omogoča omejitve tržnih najemnin v občini, in sicer 119. in 120. člen Stanovanjskega zakona, ki določata oduševsko najemnino in postopek omejitve tržne najemnine. Vlada Republike Slovenije meni, da bo cilj, ki ga je predlagatelj zakona želel doseči z omejevanjem tržnih najemnin, dosežen tudi s predstavljenimi aktivnostmi, hkrati poudarjamo, da imajo občine, kot sem že povedala, tudi po sedanjih ureditvi možnost omejitve tržne najemnine. Prav tako opravljena analiza kaže, da bistvenega povišanja tržnih najemnin v zadnjem obdobju ni bilo, zato tak ukrep ni potreben in smiseln.

Zaradi navedenega Vlada Republike Slovenije predloga zakona ne podpira. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani državna sekretarka in sodelavka, spoštovani poslanci in poslanke!

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus bomo podprli predlog sklepa, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo, čeprav razumemo intenco predlagatelja. Eden od glavnih razlogov za takšno odločitev je predvsem mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Ta je opozorila na morebitno neustavnost, saj bi s predlaganimi rešitvami posegli v lastninsko pravico. Iz ustavnosodne presoje namreč izhaja, da pomeni omejevanje višine tržne najemnine in njene letne rasti normiranje načina uživanja lastnine, kar pa je sporno z vidika ustave. Zakonodajno-pravna služba je še opozorila, da iz ustave Republike Slovenije izhaja tudi to, da lahko način uresničevanja lastninske pravice in tudi morebitne posege vanjo določi le zakon, zakonodajalec pa tega ustavno določenega pooblastila ne more prenesti na druge organe, v tem primeru na lokalno skupnost. Predlog zakona tudi ne sledi prej omenjenim ustavnim zahtevam, saj ne določa nobenih vsebinskih kriterijev, načina in obsega omejevanja tržne najemnine, ampak pooblastilo za njeno regulacijo v celoti prepušča občinam.

V naši državi imamo zelo visok delež lastniških stanovanj. Le-teh je namreč več kot 90 %. Prav zaradi te posebnosti se glede stanovanjske politike težko primerjamo z ostalimi državami Evropske unije. Prav zato ker se vsi zavedamo, da imamo na voljo premalo javnih najemnih stanovanj, je bil leta 2015 sprejet Nacionalni stanovanjski program, kjer ima glavno vlogo Stanovanjski sklad Republike Slovenije. Ta program je tisti, ki daje smernice in vsebuje ukrepe, ki so usmerjeni v reševanje. Tako naj bi Stanovanjski sklad z lastno gradnjo in s sodelovanjem z občinskimi stanovanjskimi skladi do leta 2020 zagotovil 2 tisoč dodatnih stanovanj, in sicer večino v Ljubljani, Mariboru in v Kranju. K reševanju te problematike naj bi prispevali tudi ukrepi za zagotavljanje stanovanj za starejše ter projekta stanovanjske skupnosti in stanovanjske zadrge. V načrtu je tudi sprememba sistema neprofitne najemnine, ki bi jo zamenjala stroškovna najemnina, socialno ogroženi pa bi za kritje razlike prejeli subvencije. Ob tem želim spomniti tudi na to, da je državna sekretarka opozorila, da že veljavni zakon občinam omogoča, da omejijo tako imenovano oderuško najemnino. O oderuški najemnini govorimo takrat, kadar najemnina za več kot

polovico presega povprečno najemnino na določenem območju.

Dovolite, da na koncu še enkrat ponovim, da bomo tudi danes v Poslanski skupini Desus podprli sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani podpredsednik, spoštovani kolege in kolegi!

Predlagatelj želi s predlogom zakona občinam dati možnost, da bi lahko v svojem območju z odlokom omejili višino najemnin za tržna in namenska najemna stanovanja. Predlagatelj predlog argumentira s pomanjkanjem najemnih stanovanj in posledično visokimi najemnini in z izpolnitvijo 78. člena Ustave Republike Slovenije, ki pravi, da država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo primerno stanovanje. V Poslanski skupini Nove Slovenije menimo, da mora biti vsakemu državljanu, zlasti pa družinam z otroki dosegljiva realna možnost, da si zagotovi vsaj minimalni stanovanjski standard v lastnem ali najetem stanovanju. Zlasti se v naši poslanski skupini zavzemamo, da bi država pomagala mladim družinam pri reševanju prvega stanovanjskega problema.

Pri reševanju stanovanjskega problema so močno omejene mlade generacije, ki si ravno ustvarjajo družino, njihova kreditna sposobnost je zaradi zaposlitev za določen čas ali prekarne delo nizka. Poleg povečanja najemnega sklada stanovanj je zato treba vzpostaviti posebne mehanizme za zagotavljanje stanovanj za mlade družine in mlade posameznike tako v smislu dolgoročnega najema kot morebitnega nakupa prvega stanovanja. V naši poslanski skupini se zavedamo, da so pomanjkanje najemniških stanovanj in posledično vse višje najemnine problem, ki ga je treba reševati celovito. Menimo, da je ponudba javnih in tudi zasebnih najemnih stanovanj prenizka. Pospešiti je torej treba gradnjo novih stanovanj, da se bo lahko povečal fond najemnih stanovanj. Resolucija o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025, ki smo jo sprejeli leta 2015, navaja, da je rešitev najemne problematike v povečanju števila javnih najemnih stanovanj. Glavno vlogo pri tem prevzema Stanovanjski sklad Republike Slovenije, ki si je s sprejeto poslovno politiko za obdobje 2017 do 2020 zastavil cilj zagotoviti 2 tisoč novih javnih najemnih stanovanj do leta 2020. Če bo ta cilj izpolnjen, bo vsaj nekaj mladih družin rešilo prvi stanovanjski problem.

V prihodnjem mandatu mora biti stanovanjska problematika oziroma reševanje prvega stanovanjskega problema ena izmed priorit. V Novi Sloveniji smo na to tudi

pripravljeni. Smo pa v Novi Sloveniji tudi proti oderuškim najemninam, ki jih lahko že v veljavnem zakonu občine rešujejo, strinjamo se tudi z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, da ne moremo omejevanje najemnin prepustiti občinam, da mora to država rešiti z zakonom. Tudi na odboru smo razpravljali o tem in predlagamo, da se na nek način vključijo vse bivalne enote, ki so nezasedene, teh pa naj bi bilo po neki statistiki v Sloveniji od 170 do 180 tisoč, teh, ki so prazne, nezasedene. To je treba reševati z davčno politiko ali pa da vsem tistim, ki sami teh bivalnih prostorov ne znajo ali ne morejo dati na trg, na nek način pomagata občina in država, ker se dela velika škoda, ko ostajajo bivalne enote prazne, po drugi strani je pa pomanjkanje stanovanj.

Zato v Poslanski skupini Nove Slovenije tudi podpiramo, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Luka Mesec bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in lep pozdrav!

V Levici smo predlagali možnost, da občine postavijo, določijo najvišjo sprejemljivo najemnino na svojih teritorijih iz naslednjih razlogov. Prvi je ta, da če pogledate cene najemnin v Ljubljani, boste ugotovili, da znašajo v povprečju 11,28 evra na kvadratni meter. To pomeni, da za stanovanje nekje od 55 do 65 kvadratnih metrov v povprečju samo najem stane več kot 600 evrov. Ob tem je treba dodati še kakšnih 200, 250 evrov stroškov in potem ugotovimo, da recimo mlad par, vsak zasluži tisoč, skupaj 2 tisoč, skoraj polovico svojega gospodinjanskega dohodka porabi samo za najemnino in za stroške stanovanja. To je realnost socialne slike mladih v Sloveniji. In potem se ne čudite, zakaj mladi odhajajo v tujino. Recimo v sosednjem Gradcu najem stanovanja stane manj kot v Ljubljani, 8 evrov na kvadratni meter, ne 11 kot pri nas, pri čemer je standard tam 2-krat višji.

Drugi razlog, zakaj je tak ukrep potreben, je ta, da je stanovanjska politika v Sloveniji že 25 let neprimerna. Od Jazbinškove razdelitve stanovanj in vzpostavitve privatnega lastništva nad več kot 90 % stanovanj v Sloveniji ni država vodila nikakršnih sistematičnih politik, da bi generacijam, ki z Jazbinškom niso prišle do lastniškega stanovanja, omogočila neke primerne pogoje za pridobitev stanovanja oziroma ustvarjanje pogojev, v katerih bi lahko ti državljani dobili primerno stanovanje, kot veli 78. člen Ustave. Če pogledamo samo proračuna za leti 2018 in 2019, postane hitro jasno, da bo država vsako leto za stanovanjsko politiko nacionalnemu nepremičninskemu skladu namenila samo 700 tisoč evrov. 700 tisoč evrov

je znesek, s katerim lahko ta sklad kupi recimo tri garsonjere v Ljubljani. In to je vse. Potem se ne smemo čuditi, zakaj ta sklad funkcionira kot zasebna nepremičninska agencija, saj ga Vlada sama sili v to, da je v bistvu odvisen od svojih lastnih sredstev in zato gradi stanovanja, kot je Zeleni gaj na Brdu, ki jih prodaja po 3 tisoč evrov na kvadratni meter, kjer se druga soba ali balkon štejeta za nadstandard in kjer na izgradnjo bloka zasluži 100-odstotna marža pri prodaji. S tem si namreč pridobiva sredstva za nadaljnjo gradnjo, država to po eni strani mirno gleda, po drugi pa ne ukrene nič v smislu proračunskih spodbud, da bi se zagotovila neka vzdržna gradnja, do katere bi lahko ljudje tudi dostopali. Posledica tega je seveda, da cene stanovanj letijo v nebo, samo v zadnjih treh letih so se v povprečju v Ljubljani povečale z 2 tisoč 200 evrov na kvadratni meter na 3 tisoč evrov na kvadratni meter, najemnine so visoke že več let, kot sem omenil, so recimo tretjino višje kot v sosednjem Gradcu, kjer je standard bistveno boljši, in zato kot nek izhod v sili, ublažitev cenovnega pritiska v Levici predlagamo, da bi občine dobile možnost, da najemnine omejijo.

Vlada pravi, da je tak ukrep neustaven, kar me v bistvu preseneča, podobne ureditve poznajo povsod v Evropi, platforma Global Property Guide je pokazala, da je od 27 držav članic v 15 državah zakonodaja naklonjena najemnikom, v 6 državah je nevtralna, v 6, med katerimi je tudi Slovenija, pa je izrecno naklonjena najemodajalcem. Vsak poskus, da bi to razmerje obrnili, pri nas Vlada in lobiji berejo kot poseganje v svobodno gospodarsko pobudo, kar je skregano z vsemi standardi v drugih državah. Upamo, da boste tudi danes poslanci glasovali proti temu, da ta predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo, saj je nujen za to, da začnemo resno razmišljati o tem, kako omogočiti ljudem dostop do stanovanj v tej državi. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Marjan Dolinšek bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Hvala, predsedujoči. Predstavniki Vlade, spoštovani poslanke, poslanci!

Predlagatelj s spremembami Stanovanjskega zakona predlaga, da bi lahko občine na svojem območju regulirale višino tržnih in namenskih najemnin stanovanj, pri čemer bi morale občine, ki bi se odločile za omejevanje višine najemnin, obvezno uvesti kategorizacijo stanovanj, ki se oddajo v najem. Predlog se mogoče zdi rešitev na trgu nepremičnin zlasti na območjih, kjer je povpraševanje veliko, vendar pa se je med obravnavo predloga izkazalo, da takšni rešitvi nasprotuje tako strokovna kot tudi zainteresirana javnost, saj rešitev v praksi ne bi vodila do želenih učinkov.

Komisija se je seznanila z mnenjem Vlade, ki nasprotuje predlogu zakona in poudarja, da je v

Sloveniji več kot 90 % lastniških stanovanj in zato primerjava z državami, ki imajo visok delež najemniških stanovanj, ni ustrezna. Predstavniki Vlade so povedali, da se zavedajo problema pomanjkanja najemnih stanovanj, saj se je v Resoluciji o nacionalnem stanovanjem programu, ki je bila sprejeta 2015, sledilo prav cilju povečanja najemniškega stanovanjskega fonda. To je tudi glavna naloga Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, ki si je za obdobje do leta 2020 zastavilo cilj, da zagotovi 2 tisoč novih javnih najemnih stanovanj. Vlada je tekom obravnave predloga izrazila svoje zadržke do predlagane spremembe, saj so, kot pojasnjujejo, v teku razpisi, ki občinam in javnim stanovanjskim skladom omogočajo pridobitev sredstev za izgradnjo stanovanj. Poleg tega so predstavniki Ministrstva za okolje in prostor opozorili na to, da je potrebna celostna sprememba stanovanjske zakonodaje, ki bi omogočila zagotovitev subvencij oziroma stanovanjski dodatek socialno šibkim. V sedanjem mandatu ministrici prenove stanovanjske zakonodaje ni uspelo izpeljati, upamo, da bo v to naslednji minister ali ministrica vložila več napora, da bodo mladi ljudje, ki se danes soočajo s stanovanjskim problemom, končno dobili priložnost, da si lahko pridobijo primerno stanovanje, kar je ustavna pravica vsakega državljana Republike Slovenije po 78. členu Ustave.

Predlagani rešitvi nasprotujeta tudi Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana in Skupnost občin Slovenije, kar kaže na neustreznost in neusklajenost predlaganih rešitev. Menimo, da predlagana možnost regulirane višine najemnin s strani občin lahko povzroči nasproten učinek od zelenega povečanja najemniškega stanovanjskega fonda, saj lastnike stanovanj ni moč prisiliti, da oddajo stanovanje po nižji ceni. Še bolj se lahko poveča tudi obseg sivega trga, torej stanovanj, ki se oddajajo neprijavljeno in bi se na ta način izognila tudi tej regulaciji.

Zato v Poslanski skupini Stranke modernega centra predloga zakona nismo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: V imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke bo stališče predstavil gospod Danijel Krivec.

DANIJEK KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Ponovno je pred nami zakon, ki se sprejema po skrajšanem postopku, zato tudi ni bilo dovolj možnosti, da bi se vsi deležniki seznanili s konkretno problematiko in predlogom tega stanovanjskega zakona, ki ga predlagajo v Levici. Glede na to, da je po skrajšanem postopku, je tudi logično, da so se vsi ključni deležniki, to pa so vse občine v tej državi in za njih obe ključni združenji, tako ZOS in SOS, opredelili negativno do tega predloga zakona,

kajti nihče se ni posvetoval z občinami, kako bi konkretno rešitev kasneje v praksi izvajali.

Predlog zakona gre v smeri, da se postavi najvišja višina možne najemnine za stanovanja, kar pa verjetno v praksi ni izvedljivo. Po drugi strani pa je jasno opozorilo Zakonodajno-pravne službe, da je to tudi v nasprotju z ustavo, ki ne dovoljuje prenosa pravice pristojnosti in pravice pooblastila, da ureja to zadevo, na občine, pač pa jo mora konkretno urejati zakon.

Dejstvo je, da imamo na tem področju v tem mandatu že neko možnost, ki jo imajo občine, da urejajo višino najemnine za stanovanja, po drugi strani pa je jasno dejstvo, da je teh predvsem najemnih stanovanj v naši državi bistveno premalo. Iz tega naslova tudi trg ne deluje ravno normalno. Zato so do neke mere neprimerne primerjave, ki jih predlagatelj predstavlja, kajti število stanovanj v primerljivih državah, s katerimi je bila zadeva primerjana, je bistveno večje od števila razpoložljivih stanovanj, ki so namenjena za oddajo v Republiki Sloveniji. Dejstvo je, da predlagatelj naslavlja pravi problem v tej državi, da je stanovanj predvsem za mlade bistveno premalo, kar je dejstvo, vendar ga v bistvu s tem predlogom v nobenem primeru ni razrešil oziroma če bi pristali na to, da se ta zakon sprejme, bi verjetno v praksi povzročil še bistveno, bistveno več problemov.

Verjetno se vsi strinjamo s predlagateljem, da nihče ne bi želel pristati na to, da so najemnine do neke mere oduševske v tej naši državi, zato je verjetno v nadaljevanju še veliko priložnosti za to, da se stanje na tem področju stanovanj in oddaje stanovanj bistveno izboljša. Ta zakon pa dejansko ne prinaša neke dodane vrednosti, zato ga tudi v naši poslanski skupini ne podpiramo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. O predlogu sklepa, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 14. točki dnevnega reda.

S tem tudi prekinjam 10. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **14. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O NEPREMIČNINSKEM POSREDOVANJU V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, in sicer državni sekretarki na Ministrstvu za okolje in prostor Lidiji Stebernak. Izvolite.

LIDIJA STEBERNAK: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane poslanke in poslanci!

Predlog Zakona o nepremičninskem posredovanju predstavlja nov pravni okvir za delovanje nepremičninskih družb. Razlogi za sprejetje novega zakona oziroma za novo ureditev tega področja so še vedno v nezadostni stopnji varovanja interesa potrošnikov in pomanjkljiva oziroma nezadostna pravna varnost tako potrošnikov kot tudi nepremičninskih družb. Zaradi varovanja le-teh je v predlogu zakona določena omejitev plačila za posredovanje v višini 4 % od vrednosti nepremičnine, ki je predmet posredovanja in ostaja v enaki višini, kot je določena v veljavnem zakonu o nepremičninskem posredovanju. Novost je tudi večja avtonomnost strank glede trajanja pogodbe o nepremičninskem posredovanju. Omejitev plačila za posredovanje pri sklepanju gospodarskih pogodb je odpravljena zaradi sprostitev posredovanja na trgu nepremičnin in zaradi svobodne gospodarske pobude. V tem delu Vlada kot predlagateljica sledi tudi obvezi deregulacije, ki jo predpisuje direktiva o storitvah na notranjem trgu, medtem ko zaradi varstva potrošnikov predlaga izjemo in še vedno regulira plačilo za posredovanje pri nakupu in prodaji nepremičnin fizičnih oseb. Zelo pomembna je tudi določba, ki na novo ureja ekskluzivno pogodbo, s katero se naročnik zaveže, da z drugimi posredniki za isto nepremičnino ne bo sklepal posredniških pogodb. Predlog zakona določa tudi nov postopek pridobitve in prenehanja veljavnosti dovoljenja za nepremičninskega posrednika, stvarna pristojnost za izdajanje in odvzem dovoljenj nepremičninskih posrednikov pa se z ministrstva prenese na upravne enote. Izključena je krajevna pristojnost upravnih enot, ukinja se obvezno dopolnilno usposabljanje nepremičninskih posrednikov v skladu z deregulacijo poklicev. Ugotovljeno je, da je pri izvajanju veljavne zakonodaje manjkala podrobnejša ureditev področja, ki se nanaša na spoštovanje pravil za varno in skrbno poslovanje nepremičninskih družb, in sicer predvsem pri ugotavljanju in seznanjanju naročnika z pravnim in dejanskim stanjem nepremičnine. Zaradi tega predlog zakonskega besedila vsebuje načela, po katerih se morajo ravnati vsi deležniki v prometu z nepremičninami. Nepremičninska družba bo morala tako pred sklenitvijo pogodbe o nepremičnini preveriti pravno in dejansko stanje nepremičnine in naročnika in tretjo osebo tudi pisno opozoriti na morebitne pravne oziroma druge stvarne napake nepremičnine. Nepremičninska družba naročniku in tretjim osebam odgovarja za škodo, ki je nastala zaradi pravnih oziroma stvarnih napak, ki so posledica opustitve dolžnosti preverjanja stanja nepremičnine in opozarjanja na napake, če je za napake vedela oziroma bi zanje morala vedeti. Na koncu naj povzamem, da smo s predlaganim predlogom sledili načelom deregulacije poklica

nepremičninskega posrednika, ureditvi gospodarskih pogodb, učinkovitemu nadzoru in ureditvi kazenskih določb in ne nazadnje, vendar najpomembneje, tudi večji pravni varnosti potrošnikov. Hkrati predlagam, da Državni zbor na tej seji opravi tudi tretjo obravnavo predlaganega zakona. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog zakona je obravnaval Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku odbora Danilu Antonu Rancu.

DANILO ANTON RANC (PS SMC): Spoštovani podpredsednik Državnega zbora. Spoštovana državna sekretarka, gospa Stebernak, spoštovane kolegice in kolegi!

Odbor za infrastrukturo, okolje in prostor je obravnaval Predlog zakona o nepremičninskem posredovanju na 37. seji 31. 1. in na 38. seji 8. 3. 2018. Na sejah odbora so poleg predstavnikov Ministrstva za okolje in prostor, predstavnika Državnega sveta in predstavnice Zakonodajno-pravne službe sodelovali predstavniki strokovne in zainteresirane javnosti.

V dopolnili obrazložitvi je državna sekretarka na Ministrstvu za okolje in prostor Lidija Stebernak povedala, da sta razloga za pripravo predloga zakona dva, in sicer so kljub veljavnemu zakonu o nepremičninskem posredovanju interesi potrošnikov nezadostno varovani ter pomanjkljiva pravna varnost potrošnikov kot nepremičninskih družb. V nadaljevanju je gospa Lidija Stebernak predstavila novosti v predlogu zakona. Novosti so pogojene z dejstvom, da je največ težav pri izvajanju veljavnega zakona spoštovanje pravil za varno in skrbno poslovanje nepremičninskih družb, in sicer predvsem pri ugotavljanju in seznanjanju naročnika s pravnim in dejanskim stanjem nepremičnine. Z nekaterimi novostmi Vlada sledi tudi obvezi deregulacije, ki jo predpisuje direktiva o storitvah na notranjem trgu, medtem ko zaradi varstva potrošnikov predlaga izjemo in še vedno regulira plačilo za posredovanje pri nakupu in prodaji nepremičnin fizičnih oseb. Državna sekretarka je poudarila, da predlog zakona sledi načelu deregulacije poklica nepremičninskega posrednika, ureja gospodarsko pogodbo, učinkovit nadzor ter kazenske določbe in prinaša večjo pravno varnost tako potrošnikov kot nepremičninskih posrednikov.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da je Zakonodajno-pravna služba predlog zakona proučila v skladu s svojimi pristojnostmi in predstavila pripombe k posameznim členom iz pisnega mnenja. Povedala je, da predlogi koalicijskih poslaniških skupin z amandmaji odbora usklajujejo določbi predloga zakona s Kazenskim zakonikom drugi

predlogi za amandmaje odbora pa se približujejo pripombam pisnega mnenja.

Predstavniki Državnega sveta je poudaril, da Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj predlog zakona podpira. V nadaljevanju je predstavil pomisleke v zvezi z nekaterimi zakonskimi rešitvami, ki so jih navedli tudi v primeru mnenja komisije. Direktor Zbornice za poslovanje z nepremičninami pri Gospodarski zbornici in predstavnik Zveze potrošnikov Slovenije sta predstavila vloge njunih organizacij pri pripravi predloga zakona.

V razpravi so bili poslanke in poslanci do predloga zakona precej kritični. Predvsem so se sklicevali na predstavljena mnenja vabljenih na sejo, po katerih je predlog zakona slabši od veljavnega. Izpostavili so tudi oceno, da je potrošnik sedaj v veljavnem zakonu bistveno bolj zavarovan, kot pa bo po novem zakonu. Na nekatere navedbe in pripombe poslancev se je odzvala državna sekretarka in jih zavrnila. Poudarila je tudi, da so se usklajevali tako z Zvezo potrošnikov Slovenije kot tudi z Zbornico za poslovanje z nepremičninami. Zakonske rešitve so usklajevali tudi z tržnim inšpektoratom. Povedala je, da so bili interesi pogosto nasprotni, zato je bilo treba poiskati kompromis, kje je treba zaščititi potrošnika in kje je treba regulirati oziroma deregulirati dejavnosti nepremičninskega posredovanja. Razpravo o 19. členu je odbor zaključil s sprejetjem sklepa, da se obravnava in odločanje o predlogu zakona prekine in preloži na eno od naslednjih sej.

Odbor je zato prekinjeno sejo nadaljeval na 38. seji 8. 3. 2018. V okviru razprave se je odbor opredelil do vloženih amandmajev in sprejel 18 amandmajev kvalificiranih predlagateljev, 15 njihovih amandmajev ni sprejel, brezpredmetnih pa je postalo kar 6 amandmajev. Odbor je sprejel tudi 11 svojih amandmajev. Odbor je glasoval še o členih predloga zakona v celoti in jih tudi sprejel.

Glede na sprejete amandmaje in na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni vsi sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo dr. Franc Trček. Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči. Še enkrat lep pozdrav vsem skupaj.

V uvodnem delu, razlagalnem delu predloga zakona lahko preberemo, citiram: »Temeljno načelo predloga zakona je zagotavljanje učinkovitega varstva potrošnikov. Učinkovito varovanje potrošnikov je osnovni razlog za regulacijo storitev na trgu nepremičninskega posredovanja.« Konec citata. Težko bi si izmislili debelejšo laž, kot je ravno kar

prebrana, da je temeljno načelo predloga zakona, ki je pred nami, zagotavljanje varstva potrošnikov, saj gre več kot očitno za deregulacijo nepremičninskega posredovanja, ki varstvo potrošnikov v veliki večini primerov poslabšuje. Zvezi potrošnikov Slovenije, prekinitvi seje, množičnim amandmajem koalicije, kar je poročevalec korektno navedel, in Levici se lahko zahvalimo, da ni bil dosežen prvotni namen drastičnega poslabšanja varstva potrošnikov s predlaganim zakonom. Zakon brez utemeljitev na primer ukinja obvezno dopolnilno usposabljanje nepremičninskih posrednikov, ki je po trenutno veljavnem zakonu predpisano na vsakih pet let. Vlada sicer ugotavlja, da se kvaliteta nepremičninskega posredovanja zagotavlja tudi z dopolnilnim izobraževanjem in usposabljanjem, a odločitev o tem Vlada prepušča nepremičninskim posrednikom glede na razmere na trgu. Zakon izpušča nekatere določbe trenutno veljavnega zakona, o plačilu provizije naročnikov na primer šele, ko je sklenjena pogodba o prodaji nepremičnine. Zakon uvaja pogodbo o ekskluzivnem posredovanju, po kateri bo moral lastnik nepremičnine na koncu plačati provizijo nepremičninski agenciji, tudi če bo sam prodal nepremičnino. Zakon uvaja fiduciarne račune, na katere bodo lahko nepremičninske družbe sprejemale v hrambo denar od naročnika ali od kupca nepremičnine, kar je nepotrebna določba. Celó več, je škodljiva določba, ki omogoča vrsto finančnih mahinacij. In še bi lahko našteval slabosti tega zakona.

Na odboru je bilo sprejetih veliko amandmajev koalicije in tudi Levici, ki v izhodišču zelo škodljiv vladni predlog zakona precej izboljšujejo. Predvsem je treba omeniti omejitve provizije za posredovanje pri najemanju nepremičnine na višino ene mesečne najemnine, kar smo predlagali v Levici. Zakaj? Trenutno nepremičninske družbe za posredovanje pri najemu zaračunavajo zneske v višini ene do dveh najemnin. Če temu prištejemo še varščino lastniku v višini vsaj ene najemnine, včasih tudi več, tako na primer pridemo, da je cena najema 60 kvadratnih metrov velikega stanovanja brez najemnine za konkretni mesec od tisoč 200 do tisoč 800 evrov oziroma 2 do 3 minimalne neto plače. Zaradi tega je najem tržnih stanovanj za večino ljudi, predvsem pa študentov, ki morajo iti študirat v oddaljene kraje od krajev stalnega bivališča, močno otežena, če že ne onemogočena.

Zato v Levici tudi na plenarni seji predlagamo več amandmajev, s katerimi lahko zakon še nekoliko izboljšamo. Predlagamo vrnitev obveznega dopolnilnega usposabljanja za nepremičninske posrednike iz trenutno veljavnega zakona, predlagamo črtanje fiduciarne računov nepremičninskim družbam, predlagamo jasno določbo, da nepremičninska družba nima pravice do plačila, če naročnik sam proda nepremičnino, in predlagamo tudi povišanje globe za osebe, ki opravljajo

nepremičninske posle, a za to nimajo ustreznega dovoljenja. Skratka, neko zelo škodljivo prakso, ki jo je skušal uvesti ta vladni predlog, verjetno spisan nekje v kanclijah Ministrstva za okolje in prostor, kamor ta resor spada, smo na matičnem delovnem telesu nekoliko izboljšali. Trudimo se ga še dodatno izboljšati in če bodo vsi ti naši amandmaji sprejeti, predlogu zakona ne bomo nasprotovali. Gre za amandmaje, ki jih odpira širok spekter deležnikov, povezanih s tem področjem. Od Zveze potrošnikov Slovenije, v dobršnem delu tudi sami nepremičninariji, pa vse do Odvetniške zbornice Slovenije, kar navsezadnje verjetno kaže, kako zelo škodljiv je bil v izhodišču ta predlog. Upam, da v bodoče takšnih koalicij, takšnih strank na tako pomembnem resorju, kot je stanovanjska politika, v naslednjih 25 letih v Sloveniji ne bo več. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanj Igor Zorčič. Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo. Še enkrat lep pozdrav vsem.

Veljavni zakon o nepremičninskem posredovanju je bil sprejet leta 2003. Tako naročniki storitev nepremičninskega posredovanja kot tudi nepremičninske družbe, pristojno ministrstvo in Zveza potrošnikov so v tem obdobju ugotavljali, da je zakon potreben prenove zaradi zaznane nezadostne stopnje varovanja interesa potrošnikov in ne dovolj natančne ureditve medsebojnih obveznosti strank pri sklepanju pogodb o posredovanju z nepremičninami.

Zaznanih je bilo več primerov opravljanja poslov posredovanja brez licence, nepravilnega obračunavanja stroškov posredovanja, vsiljevanja pogodb o posredovanju tretjim osebam, pogojevanja ogleda nepremičnin s sklenitvijo pogodbe o posredovanju, dajanje lažnih podatkov o zavarovanju nepremičninskih družb, zaračunavanja stroškov, ko pogodba ni bila sklenjena in podobno.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra menimo, da je skrajni čas za sprejetje zakonskih rešitev, ki zagotavljajo večjo pravno varnost udeležencev v prometu z nepremičninami in na ta način dvigujejo kakovost opravljanja storitev nepremičninskega posredovanja.

Predlog zakona o nepremičninskem posredovanju zaradi omenjenega zagotavljanja večje pravne varnosti potrošnikov prinaša naslednje novosti. Kot temeljno načelo uvaja načelo varovanja potrošnikov. Uvajajo se jasna pravila, v katerih primerih ima nepremičninska družba pravico do plačila za posredovanje, omejuje se zgornja meja višine dejanskih stroškov nepremičninske družbe, ki jih ta lahko naročniku zaračuna, ko ni upravičena do plačila za posredovanje, določajo se obveznosti

nepremičninske družbe, ki jih ima v okviru posredovanja, o tem še več kasneje. Glede na spremembo stvarne pristojnosti se podrobno ureja postopek za pridobitev in prenehanje dovoljenja in za pridobitev statusa nepremičninskega posrednika, vzpostavlja se centralna elektronska evidenca, ki bo vsebovala potrebne podatke, ki bodo namenjeni javnosti v zvezi z vpisanimi nepremičninskimi posredniki, uvaja se možnost sklenitve pogodb o ekskluzivnem posredovanju ter omejitev trajanja takšne pogodbe, določi obveznosti investitorja glede prodaje nepremičnin, ki jih gradi za trg, v okviru inšpekcijskega nadzora se ureja možnost zaračunavanja glob v razponu, določa se višina glob, ki bodo omogočale učinkovit inšpekcijski nadzor.

V praksi izvajanja veljavnega zakona se je veliko težav pojavljalo pri spoštovanju pravil za varno in skrbno poslovanje nepremičninskih družb, ki se nanašajo na ugotavljanje in seznanjanje naročnika s pravnim in dejanskim stanjem nepremičnine. Nepremičninska družba bo morala po novem pred sklenitvijo pogodbe o nepremičnini preveriti pravno in dejansko stanje nepremičnin in naročnika in tretjo osebo tudi pisno opozoriti na morebitne pravne oziroma druge stvarne napake nepremičnine. Tako bo po novem nepremičninska družba tudi odgovorna za škodo, ki bi nastala zaradi pravnih oziroma stvarnih napak, če je za te napake vedela ali bi zanje morala vedeti.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra ocenjujemo, da so vse te novosti in podrobnejša ureditev usmerjene predvsem v korist potrošnikov in se s sprejetjem zakona izboljšuje položaj potrošnikov oziroma naročnikov, kot se imenujejo po tem zakonu, zaradi česar nameravamo zakon podpreti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina SDS, zanj gospod Danijel Krivec. Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Pred nami je zakon o nepremičninskem posredovanju. V preambuli tega zakona je veliko govora o tem, da naj bi ta zakon uredil razmerja na področju nepremičninskega posredovanja predvsem v odnosu med naročniki in posredniki in tudi posredniškimi družbami. Vendar ko smo ta zakon obravnavali na odboru, se je pokazalo, da je to eden od zakonov, ki v tem trenutku dejansko ni potreben. Predstavnica Zveze potrošnikov Slovenije je v razpravi jasno povedala, da zadnjih dvanajst let na tem področju ni nobenih težav, zato je bila razprava še toliko bolj vsebinska, kar se tiče samih rešitev. Ko se je razprava dotikala posameznih členov in posameznih amandmajev tako koalicije kot tudi opozicije, se je jasno

ugotavljalo, da zakon prinaša v bistvu še več nejasnosti, nedorečenosti kot jih je pa imel predhodni zakon. Veliko amandmajev tako koalicije kot opozicije je bilo tudi sprejetih, nekateri tudi po večji prekinitvi in posvetovanju z Zakonodajno-pravno službo, tako da ocenjujemo, da je zakon vseeno do neke mere oblikovan tako, da rešuje osnovno problematiko. Še vedno pa ostaja dejstvo, da v tem trenutku ta zakon ni bil potreben, da bi se spreminjal. Res je, da je omejil nepremičninsko posredovanje in opredelil najvišjo dovoljeno plačilo na 4 % od vrednosti posameznih pogodb, vendar so bile te omejitve in zaveze tudi v že obstoječem zakonu, ki je dejansko veljal. Na nek način se nam je zdelo v razpravi nedopustno oziroma tako koalicija kot opozicija se je do neke mere strinjala, da ni dopustno, da se ukinja obvezno dopolnilno izobraževanje za vse te posrednike, ki delujejo na trgu. Moram reči, da se je enako strinjala tudi Zbornica za poslovanje z nepremičninami pri Gospodarski zbornici Slovenije in, zanimivo, tudi Zveza potrošnikov Slovenije. Tako da je ta rešitev, ki jo tišči ministrstvo, v tem primeru neprimerna in upam, da se bodo nekateri amandmaji, ki so danes predvideni s strani opozicijskih poslanskih skupin tako Levica kot Nove Slovenije dejansko podprli in sprejeli, kajti od tega je odvisno tudi naše glasovanje.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ivan Hršak bo predstavil stališče Poslanske skupine Desus. Izvolite.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana državna sekretarka s sodelavko, spoštovane kolegice in kolegi! Veljavni zakon o nepremičninskem posredovanju je eden tistih zakonov, ki je bil v preteklosti redko noveliran in po mnenju pristojnega ministrstva nič več ne zagotavlja dovolj visoke pravne varnosti niti potrošnikom niti nepremičninskim družbam. Zato se je Ministrstvo za okolje in prostor odločilo, da bodo s to celovito novelo postavili nov pravni okvir za delovanje nepremičninskih družb, s katerim naj bi se tako družbam kot potrošnikom pravno varnost povečala. Ena od pomembnih rešitev iz veljavnega zakona, ki se ohranja še naprej, je ta, da bo za potrošnike plačilo za posredovanje še naprej regulirano in bo v primeru nakupa in prodaje znašalo največ 4 % pogodbene cene. Ne bo pa več omejitve provizije za pogodbe, ki jih sklepajo gospodarske družbe med seboj, s čimer se tudi na tem področju omogoča svobodna gospodarska pobuda, veljala pa bodo pravila obligacijskega prava. Pomembna novost, ki jo prinaša predlog, je ta, da bodo morali po novem posredniki naročnika obvestiti o pravnem in dejanskem stanju nepremičnine, ki jo naročnik kupuje. Spreminjajo se tudi nekateri pogoji za nepremičninske družbe in posrednike, določa se dovoljenje za opravljanje poslov posredovanja na osnovi dokazila o strokovni usposobljenosti in

tega, da ne bo pravnomočno obsojen za določena kazniva dejanja. Za izdajo in odvzem dovoljenja za posrednike bodo pristojne upravne enote.

Sama razprava na matičnem delovnem telesu je bila burna, pestra in zanimiva, saj smo soočili različna stališča ne samo posamičnih poslanskih skupin, temveč Zbornice za poslovanje z nepremičninami ter Zveze potrošnikov Slovenije. Ker večina ni bila zadovoljna niti s samim osnovnim besedilom, niti s predlogi amandmajev, se je v želji, da se osnovno besedilo zakona popravi, seja celo prekinila in nadaljevala čez več kot mesec dni. Na nadaljevanju seje so se določeni amandmaji pripravili skupaj s ključnimi deležniki, kar naj bi, vsaj upamo, besedilo novele popravilo do te mere, da so vsi skupaj vsaj približno zadovoljni. Tako se je v izogib možnosti, da bi se odstotki za plačilo za posredovanje seštevili, kadar bi nepremičninska družba sklenila eno pogodbo s prodajalcem nepremičnine in drugo pogodbo s kupcem te iste nepremičnine, z amandmajem odbora vnesla rešitev, da se plačilo za posredovanje razdeli v skladu z dogovorom, a skupna vsota ne sme biti višja od 4 % pogodbene cene. Enako velja, če ista nepremičninska družba posreduje za več naročnikov. V zakon pa se ni vrnila zahteva po dodatnem usposabljanju nepremičninskih posrednikov na vsakih pet let, kajti večina prisotnih je menila, da so že za pridobitev licence za posredovanje v prometu z nepremičninami določeni zelo strogi pogoji, zato potrebe po zahtevi za dodatno usposabljanje ni. Res pa je umik take določbe verjetno zmotil že omenjeno Zbornico nepremičninskih posrednikov, kajti izvajanje periodičnih izobraževanj je bilo v njihovi domeni, kar pomeni, da bo zbornica zato dobila manj dohodkov.

Predlog zakona je bil na matičnem delovnem telesu sprejet, v Poslanski skupini Desus pa bomo glasovali večinsko za zakon. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Prehajamo na razpravo o členih in vloženi amandmaji, ki jo bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 19. 3. 2018. Obveščam vas, da amandma Poslanske skupine Levica na novi 16.a člen ni bil vložen v skladu z drugim odstavkom 135. člena Poslovnika Državnega zbora, zato o njem ne bomo razpravljali, niti glasovali.

Začnemo s 16. členom. V razpravo dajem 16. člen ter amandma Poslanske skupine Levica. Želi kdo razpravljati? Da.

Dr. Franc Trček, izvolite, imate besedo.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala lepa za besedo.

Ker je to običajno pri amandmaji, bom pri prvem dal malo širši okvir, čeprav vidim, da ni več neke blazne želje po delu na tej zadnji redni

seji tega sklica državnega zbora. Ko smo imeli v petek razpravo o prihodnosti Slovenije, je Tonin nekako rekel, da je Desus stranka za bogate upokojece. Če gledam ta zakon, kako ste ga vložili in hoteli peljati, bi lahko človek rekel, da je Desus stranka za bogataše. Sam prihajam iz Maribora. A veste, tudi kar nekaj upokojenk in upokojecev ne more živeti več niti v najemnih, niti v lastnih, tako imenovanih lastniških stanovanjih, ker so enostavno stroški najema, stroški, ki jih plačaš za tisto, kar smo včasih rekli režija, previsoki. Pa se lahko spomnim, ko z našega dvorišča tako ljuba sosedka kar naenkrat izgine, če se tako izrazim, čeprav je šlo za gospo z univerzitetno izobrazbo, niti ne z najnižjimi penzijami, ne pa pretirano visokimi, ker enostavno ni več zmogla plačevanja najemnine in stroškov. Če kdo bi odstranil svoje plašnice, potem bi moral biti to Desus na isti liniji kot Levica, ne pa da zagovarja noro škodljiv predlog zakona, ki je prišel v hišo s strani ministrstva, ki je iz njihove kvote. Odgovornost Državnega zbora je tudi v tem, če nekdo, ki je res iz tvoje stranke, pa je v izvršilni veji oblasti, predlaga nekaj tako škodljivega, si do svojega najbolj strog in kritičen, ne kritizerski počez. Ta zakon moramo brati skupaj z tistim, kar smo mi prej predlagali, tisto je bilo zavrnjeno, ta poskus totalne liberalizacije tega področja je pa spremenljiv. Bilo je izrečenih kar nekaj, bom kar odkrito rekel, laži. Recimo, da bistvenega povišanja najemnin ni bilo, čeprav je več kot jasno iz evidence, ki jo imamo, da je manj kot v dveh letih na primer v Ljubljani bilo to povišanje 17-odstotno. Ali pa recimo da je naša predhodna novela ustavno sporna, čeprav, kot sem že Nemčijo omenil, in naš pravni red je dokaj prepisan, pogosto samo tisti del, ki nam odgovarja iz nemškega pravnega reda, pa imajo tam Ustavno sodišče, si upam trditi, z vsem dolžnim spoštovanjem do ekipe tukaj v bližini, na nekoliko višji ravni, pa tam regulacija najema ni ustavno sporna. Pa sem prebral kar nekaj odločb nemškega ustavnega sodišča. Potem zgodbe tipa, ja, mi ne moremo, ker je tako pa tako, pa pri nas je toliko takšnih, tam je toliko ... Če nimaš stanovanjske politike, potem je ne moreš primerjati. Najprej jo moraš imeti, najprej jo moraš ustvariti, da potem lahko nekaj primerjaš. Če jaz ne plešem baleta, se ne morem primerjati z nekom, ki pleše balet. Subvencijski sistem – vsi, ki se resno ukvarjamo z stanovanjsko politiko, subvencijski sistem ne deluje, ker s subvencijskim sistemom ti ne preprečiš napihovanja, naraščanja cen. Tudi zaradi tega je tisto, kar imenujemo rdeči Dunaj kot najboljša stanovanjska politika v Evropi, nek sistem, ki dejansko zagotavlja, da napihovanja cen ni. Bistveni problem, ki ga imamo na področju stanovanjske politike, je, da je v bistvu nimamo. Ljudje, ki so šli gledati NSP, so ugotovili – kaj? Da se izvaja v 10 %. Bistveni problem je, da 78. člen Ustave, ki govori tudi o tem, da naj bi zagotavljali ustrezne možnosti stanovanja za vse nas, je v bistvu mrtva črka na

papirju, kot radi rečete to frazo, že 27. let. In tukaj je ključni problem in izhodišče. V tem nepremičninskem zakonu sem že povedal v stališču, zakaj je tako problematičen, po celi vrsti nekih pogovorov z deležniki, ki sem jih navedel, spet na seji amandmami tisto in poskušamo popraviti, izriniti tisto, kar je najbolj problematično in najbolj škodljivo. Pri 16. členu, ne tistem, ki ga je kolega omenjal, ampak v prvem delu, v bistvu vračamo nazaj oziroma želimo isto, kar želijo tudi sami nepremičninari, da se jim to izobraževanje obvezno omogoči še naprej. A veste v neki družbi, pa mislim, da nas ne bo rešila samo lastna pamet. Če neka dejavnost hoče biti pametna, izobražena, pa jim resorno ministrstvo hoče to onemogočiti, jaz se opravičujem, zame je to neodgovorna in nedopustna norost. To je 16. člen. Členu, tu gre v bistvu za še eno norost. Če jaz neki agenciji dam, da proda moje stanovanje, pa mi ga ona ne uspe prodati, pa ga jaz prodam, mi ona ne more zaračunati nekih blaznih stroškov, kar je verjetno vsakemu razumljivo. Če grem v picerijo na pico, pa mi ne spečejo pice, mi ne morejo pice zaračunati, mislim, dober dan. K 34. členu, nobene potrebe ni po fiduciarnih računih, da se bo gotovina puščala pri nepremičninarijih. Po našem pravnem redu imajo to možnost odvetniki in notarji. Jaz se ukvarjam z eno od bančnih preiskovalk, pranja denarja imamo že preveč v Sloveniji in sistem bo treba izdatno popraviti, da se bo to v kali zatrla, izrezalo, lasersko odstranilo, ne pa, da v neke nove zakone uvajamo tovrstno možnost. K 43. členu, tu pa v bistvu dvigujemo znesek nekih glob in kazni za tiste, ki se bi to šli, pa v bistvu nimajo licenc za to. To ni ukrep, ki bi nekoga kaznoval v osnovi, to je ukrep, ki je zaradi višine odvrčevalen. Naloga zakonov je tudi to, da preventivno preprečijo neke barabije. Če bodo ti amandmaji sprejeti, kot sem že rekel, ne bomo nasprotovali zakonu, v nasprotnem primeru pa takšen zakon, kot je, ne moremo podpreti, ker je že velika večina deležnikov rekla, da je ta obstoječi tak, da sistem funkcionira trenutno. Moramo pa najprej priti končno do neke resne stanovanjske politike, vključno tudi z regulacijo najemništva in s tem, kaj sem prej govoril. To so neke urgentne zahteve, ki bi jih morali urediti. Vsi, ki se s tem področjem ukvarjamo, vemo, da bi ta trenutek potrebovali vsaj 10 tisoč najemnih stanovanj v Sloveniji. Pa še tukaj smo prepogosto premalo kritični, ker Slovenija nista samo Ljubljana in Maribor. Najemna stanovanja bi v bistvu potrebovali v vsaki slovenski občini, pa čeprav se nekateri župani tega ne zavedajo. Res pa je, da potrebujemo tudi reformo lokalne samouprave. Res je tudi, da potrebujemo čez dva mandata delujoče pokrajine ali regije, če hočete, pa ne na način, katera politična opcija si bo odrezala svoj kos, in končno, da se začnemo skoraj po 30 letih ukvarjati s stanovanjsko politiko. Dejstvo, da ima večina politikov urejeno stanovanjsko vprašanje ali da dobi ugoden kredit, kot ga je dobila, vodja pisarne

predsednika Vlade, sedanjega predsednika države, ali da nekdo, ki ima malo manj ugoden kredit, recimo kak SMC-jevec v švicarijih, pa je dovolj visoko, pa mu ga prekubicirajo v bolj ugodnega, vsa ta dejstva še niso izgovor, da se politika ne ukvarja z nečim, kar osebno nekoga ne zadeva. Naloga politike je, da se zvrne onkraj lastnega nosa in osebnih partikularnih interesov. Skrajni čas je, da v Državni zbor v naslednjem sklicu pridemo ljudje, ki gledamo onkraj samega sebe, pa onkraj tega, kot bi rekli Srbi, kako se bo kdo »uguzil« nekam.

Levica bo ropotala na resni stanovanjski politiki, ker je že skrajni čas, da jo dobimo. Hvala za besedo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Kolegice, kolegi, želi še kdo razpravljati o 16. členu? Vidim, da je želja. Prosim za prijavo. Prijava poteka.

Besedo ima gospod Danijel Krivec. Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Ta amandma k 16. členu govori o dodatku v smeri, da se doda podatek o izobraževalni organizaciji, ki izvaja dopolnilno usposabljanje, in datum zaključka dopolnilnega usposabljanja. To gre v kontekst vseh razprav, ki so bile slišane o tem, da je treba to obvezno usposabljanje ohraniti, kot ga ima obstoječi zakon. Tudi sam sem v stališču povedal, da je to za nas nekaj normalnega. Glede na to, da so vsi deležniki v razpravi na matičnem delovnem telesu povedali, da s tem nimajo težav, res nismo pričakovali, da ima s tem težavo zakonodajalec, se pravi konkretno ministrstvo, če vsi, ki v tem procesu sodelujejo, od Zveze potrošnikov Slovenije, do ne nazadnje zbornice pri Gospodarski zbornici, ki se ukvarja s posredovanjem nepremičnin, v bistvu s tem nimajo težav. Zato pričakujem, da bomo ta amandma izglasovali, kajti s tem bomo dali tudi nek predpogoj, da se tudi o zakonu lahko izrečemo do neke mere pozitivno ali pa mu vsaj ne nasprotujemo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marinka Levičar, izvolite, imate besedo.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod podpredsednik, za besedo. Lepo pozdravljeni vsi!

Jaz moram poudariti, da se v bistvu strinjam z obema predlogoma amandmaja, ki jih je predlagala Levica, torej k 16. in tudi k 19. členu. Zato se še enkrat ne bom prijavljala k tej razpravi o posameznih amandmajih. Meni se zdita oba amandmaja smiselna. Predvsem se pa tudi zavzemam, da bi se v tem zakonu lahko uveljavilo tudi stališče Zveze potrošnikov Slovenije, zato mi je na nek način žal, da Levica ni vložila amandmaja k 23. členu, ki določa višino skupne provizije, ki jo lahko zaračuna posrednik za prodajo stanovanja. Jaz mislim, da

je 4 % skupne provizije, tako kot je že sedaj nekako veljavno, previsoko za kupca. Stroški stanovanja so zelo visoki. Vi veste, da povprečno stanovanje za neko družino je tam okoli 200 tisoč evrov, vsaj v Ljubljani. In 4 % je že 800 evrov. Meni se zdi to za eno posredniško družbo velik zaslužek. Posebno v tem času, ko je pomanjkanje nepremičnin, ko je večje povpraševanje, kot je ponudba. Zato bi bila jaz zelo zadovoljna, ampak če bi bile te provizije nižje ali pa vsaj, da ne bi bilo tako, kot je sedaj zapisano, da se dogovorita pol kupec, pol prodajalec. Jaz mislim, da bi moralo to iti vse na račun prodajalca, saj on je tisti, ki nekaj zasluži od te nepremičnine. Kupec ima pa že itak velike stroške in težko sploh pride do nepremičnine z nakupom, ker so tako visoke cene in tudi vemo, kakšen je standard predvsem mladih, ki kupujejo nepremičnine, ker si drugače pač ne morejo urediti svojega stanovanjskega vprašanja in niti družine.

Kot rečeno, za ta amandma je prepozno in po toči zvoniti je tudi prepozno. Tako da to je, žal, kot je v zakonu zapisano. Žal mi je, da to na matičnem delovnem telesu ni bilo izglasovano oziroma ne vem, če se je sploh glasovalo o tem, ampak da ta pobuda Zveze potrošnikov Slovenije ni bila sprejeta.

Ne glede na ta moja osnovna stališča, ki sem jih povedala, zakon bom podprla, ker v celoti se mi pa vendar zdi po tolikih usklajevanjih in vsem skupaj, da je ta zakonodaja na tem področju vendarle potrebna novelacije in s tem sprejeta. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati o 16. členu?

Dr. Trček, replika. Izvolite, imate besedo.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala.

Poglejte, saj kolegica bi bolj spadala v Levico, še Levičar se piše, resno mislim. Jaz še vedno mislim, da je Desus anomalija, sem že razlagal, zakaj, ampak neke druge stranke so pa patologija, to je še hujše, tako da me ne boste napadali.

Neka logika ne pije toliko vode. Jaz se strinjam, da so to visoke provizije. Ampak dejstvo je, pogledajte, mlajši od 40 let, če niso iz neke blazno bogate familije, pa če se cela familija skupaj naštrika, pa ni šans, da stanovanje kupijo. Moja hči bo sedaj končala medicino, pa kje imam jaz ob petih otrocih, pa poslanec sem, peneze, da ji kupim garsonjero v Mariboru. Nimam. Razen če ledvice ne prodam. Pa ni sedaj, da bi jaz jokal, da je meni hudo. Vse naj gre na prodajalca. Vi pozabljate, da imamo v Sloveniji tudi primere, ko ljudje morajo prodajati, ko so prodajali, ker so jih banke nasrle s švicarji, pa ni mogel več kredita odplačevati. Ali ko nekdo v Mariboru ne more plačevati položnic, pa je mislil, da bo, bo, pa dve leti mineta, pa se ti obrestno obresti začno telovaditi, pa moraš stanovanje prodati. Tudi brezplačno pravno svetovanje smo v tem

mandatu hoteli nekam pospraviti. Gre za tovrstne problematike, pa ne leti to direktno na kolegico, leti bolj na to, da v bodoče upam, da se bomo pri obravnavi zakonodaje dejansko vsebinsko bolj potrudili, kaj neko področje vse pomeni. Da ni tako, je zaradi tega ker se je 25 stopnjujoče v tej hiši bevsalo čmo-beli, vaši-naši, njihovi in ne vem čigavi. Mi že tam na samem odboru, Dane lahko potrdi, ko smo se začeli pogovarjati pri tem nesrečnem 4 %, ali se seštevata ali se ne seštevata, pa smo začeli malo razmišljati in smo prišli do kakšnih desetih situacij, pa še nekaj smo jih verjetno pozabili. Od tega, ne vem, da se nekdo ločuje, pa bo prodajal stanovanje, eno, drugo. In potem se je zelo hitro izkazalo, da je to ena dokaj zapletena partija šaha, ki jo zakonodajalec ni premislil. Tudi zaradi tega je škodljivo, da se to rine na takšen način naprej. Po ducatu ali nekaj let bi morali premisliti, »kje te smo«, kot rečemo v Mariboru, pogledati vse možnosti, pogledati vse te s tem povezane različne zadeve. Tudi ko nekdo umre, pa se deset dedičev krega, pa se jih toliko hoče dogovoriti, toliko pa ne. To bi bilo treba najprej vsebinsko dati na papir, premisliti, kako se to iti, kje preči neke druge zakone in šele potem iti v spremembo tovrstne zakonodaje. Kot se pa zdaj dela, mi vedno nekaj rešujemo, pa v bistvu ne rešujemo, pa prepogosto zlasti v tem primeru večina ljudi potegne ta kratko in vnašamo še nek dodatni šum v slovenski pravni red. Mi moramo narediti tudi konec temu. Ta zakon je lep primer tega, kako se to ne dela. Je pa tudi lep primer tega, kako se da v Državnem zboru iti čez neke planke. Navsezadnje SDS in Levica nismo ravno blizu, smo absolutno daleč narazen, ampak na tem področju smo se pa vsi deležniki pa vsi ljudje, ki se iz takšnih ali drugačnih profesionalnih ozadij na to spoznamo, usedli na odbor in moram reči, da je bilo kar solidno izboljšanje. Tega si želim še več v naslednjem sklicu, če bom še v njem. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ali bi še kdo razpravljal o 16. členu? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 19. člen ter amandma Poslanske skupine Levica. Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 27. člen ter amandma Poslanske skupine Nove Slovenije.

Gospod Zvonko Lah, izvolite, imate besedo.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, podpredsednik.

Mi predlagamo, da se črta tretji odstavek 27. člena. Čeprav se določba nanaša na opredelitev dejanskih stroškov, so ti z določbo tretjega odstavka navzgor omejeni na 150 evrov, kar pomeni, da gre dejansko za administrativne stroške. Predlagana določba je ustavno sporna, saj pomeni poseg v že pridobljene pravice v skladu z določbo 848.

člena Obligacijskega zakonika, kar pa ni z ničimer utemeljeno.

Če še malo bolj podrobno obrazložim. Nek prodajalec s posrednikom sklene pogodbo in ima ta posrednik določene stroške: naredi ogled, pelje kupce na to nepremičnino. Do posla pa na koncu ne pride. V pogodbi ima napisano, da je upravičen do stroškov, ker je stroške imel. Če povem, na primer, da je prodajalec v Mariboru in prodaja svoj vikend neke na morju in ima posrednika iz Maribora, mora ta iti recimo nekajkrat 250 kilometrov daleč, da pokaže kupcu to nepremičnino. Potem pa ta prodajalec recimo proda po drugi liniji in do realizacije pogodbe ne pride. V pogodbi je pa upravičen do realnih stroškov, kilometrina in nekaj ur dela vsakič. Verjetno že en obisk presega 150 evrov. Zato je to skregano z Obligacijskim zakonikom, 848. členom. Zakonodajalec ne more omejevati, če je že v pogodbi določeno, da je upravičen do stroškov. Zato predlagamo, da se črta tretji odstavek tega 27. člena, ker ni realen. Tako kot tisto, kar je že kolega Trček omenil, ko smo se preganjali eno uro ali več o tem, ali se 4 % lahko seštevata ali ne, ker ni bilo točno določeno. Tukaj je pa v nasprotju z Obligacijskim zakonikom. Prosim, če bi ta amandma podprli, da naredimo to realno, ker lahko je več posrednikov, lahko je več stroškov, in zakaj ne bi ti posredniki dobili plačanih realnih stroškov, ki so lahko bistveno višji, in se tudi prodajalec s tem strinja. Zdaj pa po zakonu tudi ne sme plačati.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Želi še kdo razpravljati o 27. členu? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem 34. člen ter amandma Poslanske skupine Levica. Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne.

V razpravo dajem še predzadnji 43. člen ter amandma Poslanske skupine Levica. Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne. Zato zaključujem razpravo.

V razpravo dajem zadnji 50. člen ter amandma poslanskih skupin SMC, Desus in SD. Želi še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ne, zato zaključujem razpravo.

O amandmajih bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali danes čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 14. točko dnevnega reda in 39. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanji nadaljevali ob 14. 35.

Hvala lepa za enkrat. Se vidimo.

(Seja je bila prekinjena ob 14.01 in se je nadaljevala ob 14.37.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora. Preden preidemo na postopek glasovanja, vas

želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po naslednjem vrstnem redu: 15., 11., 12., 10., 14., 24., 25. in 1. točka dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanja zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 15. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o nevladnih organizacijah v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 19. 3. 2018.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 2. členu. Amandaj je vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 30. členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postane amandma k 30. členu brezpredmeten.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov, gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSI): Hvala, predsednik.

V sami razpravi, ki je bila dosti burna okrog tega našega amandmaja, kjer ponovno noter dajemo Mladinski svet Slovenije, ki je bil s tem zakonom izločen. Če je lokalni mladinski svet lahko član, pa s tem, da ne prevladuje večina političnih odločevalcev, zakaj ne more biti potem član tudi mladinski svet na nivoju države. Jaz mislim, če je bil nek kompromis narejen za lokalne mladinske svete, kot je državni sekretar tukaj trdil, zakaj ni ta kompromis potem še za Mladinski svet Slovenije, kjer od 12 članov so samo 4 pomladki političnih strank. Ne prevladuje večina, zato menimo, da bi lahko tudi mladinski svet bil član nevladnih organizacij.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra, Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa, predsednik.

Dogovor je bil ob samem usklajevanju zakona zelo jasen in tudi Mladinski svet se je s tem strinjal. Nesporno dejstvo in zdrava pamet pa tudi vsem Slovencem in Slovenkam je jasno, da nevladne organizacije, kar hoče biti Mladinski svet, ne morejo biti podmladki političnih strank kot sestavni del takšne nevladne organizacije, kar pa seveda ne ogrozi njihovega delovanja kot posameznikov na lokalnem nivoju. In kar je še bolj pomembno, Mladinski svet ima poseben status po drugem zakonu, in kar je še bolj pomembno, ima za razliko od nevladnih organizacij neposredno in direktno financiranje po zakonu in na podlagi programa, ki ga izvaja. Zato ne vidimo prav nobenega razloga, da se ukvarjamo s tem vprašanjem, in ne delamo jim

nobene krivice. Ohranjajo status v javnem interesu kot posebna organizacija s posebnim namenom in tudi dejavnostjo, ki jo opravlja. In to je tisto, kar je najbolj pomembno vedeti pri tem amandmaju. Zato v SMC tega amandmaja ne podpiramo, kar je bilo pa že podrobno razloženo in obravnavano tudi na odboru. Poleg tega pa nobene burne razprave ni bilo. Bila je čisto normalna parlamentarna razprava, kjer se poslanci soočamo z različnimi pogledi na materijo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala predsednik.

V SDS bomo ta amandma Poslanske skupine Nove Slovenije podprli, kajti menimo, da Mladinski svet je nevladna, predvsem pa je tudi nepolitična organizacija. Mladinski svet Slovenije je tisto stičišče, kjer se tako levi kot desni podmladki strinjamo in skupaj sooblikujemo politiko Mladinskega sveta Slovenije, pri tem pa je pomembno poudariti, da še zdaleč politični podmladki v Mladinskem svetu nimajo večine. So štirje od 12 organizacij. So pa velika dodana vrednost predvsem zaradi povezav s političnimi strankami. Pogosto preko podmladkov ravno Mladinski svet Slovenije lahko svoje dokumente, ki jih pripravi, predstavi političnim strankam in ima s tem neko zvezo tudi do politike, kar je bistveno za olajšanje dela. Tudi podmladki političnih strank so pripomogli, da je Mladinski svet Slovenije izdelal zelo kvalitetne zbirke, brošure, lahko temu rečemo, na področju različnih tem mladinske problematike, na področju stanovanjske problematike, participacije, trga dela, izobraževanja in tako naprej. In kaj imamo podmladki od Mladinskega sveta Slovenije, kar se tiče financ? Nič. Razen tega da moramo vsako leto plačati članarino. Mladinski svet dobi denar, kot ga dobi, kar je pa bistveno, pa je, da ga ne deli naprej organizacijam članicam. Tako da politični podmladki ne dobimo centa nakazanega na naše transakcijske račune, kar je, je to, da imamo kvečjemu strošek s tem, ko v tem sodelujemo. Ampak to ni bistveno. Bistveno je, da lahko sooblikujemo mladinsko politiko. Ravno zaradi tega ker je Mladinski svet stičišče tako levih kot desnih organizacij, ker tudi nekatere organizacije se od določenih političnih vprašanj opredeljujejo in niso zaradi tega nič manj politične, kot so podmladki, bomo amandma, ki preprečuje, da Mladinski svet Slovenije ni več nevladna organizacija, tudi podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, predsednik.

V Levici bomo glasovali proti temu amandmaju. Dejstvo je, da ta zakon prihaja kot neka rešitev takšne zmedene situacije na tem področju in je dejansko dobrodošel. Zaradi tega ga bomo, če ta amandma ne bo sprejet, tudi podprli. Dejstvo pa je, da je že iz obrazložitve amandmaja NSi jasno, da Mladinski svet ne more biti razumljen kot nevladna organizacija, ker sami zapišete, da Mladinski svet Slovenije izpolnjuje skoraj vse pogoje za NVO. Skoraj ne more biti dovoljen razlog za to, da se podeli nek določen status. Po takšni logiki bi lahko skoraj izpolnjeval vse pogoje marsikateri subjekt. Že to je en znak, da tega amandmaja ne gre podpreti.

Kot drugo pa mislim, da je bilo že jasno povedano. Ne glede na to, da so podmladki štirih političnih strank od 12 članov v Mladinskem svetu, še vedno, kolikor jaz razumem, je njihov vpliv relativno velik in močan, podoben tistemu, ko je bila polovica članov predstavnikov političnih podmladkov. Zato je jasno, da to ne more biti institucija, ki deluje kot nevladna organizacija. To pa ne pomeni, da je Mladinski svet Slovenije institucija, ki ni potrebna, ki ne opravlja pomembnega dela, ampak pač to ni organizacija, ki spada v okvir nevladnih organizacij.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

V bistvu se nisem hotel oglasiti, ampak me je nekdo sprovciral. Mladinski svet naj bo Mladinski svet, podmladki političnih strank pa naj bodo podmladki političnih strank. Pa da razložim na primeru, ki bo tudi SDS jasen. Saj v Novi Kreditni banki Maribor niso vsi prali denarja, nekateri pa so. In kaj me je pa dejansko užalilo? To, da če podmladkov ne bo v Mladinskem svetu, skoraj potem kot da ne morejo priti do poslancev. Do mene lahko pride kdorkoli v tej državi, ki upošteva ustavo, ki ni nestrpen, in tako naprej. Ne mi prodajati teh bučk!

Glasoval bom proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 25, proti 48.

(Za je glasovalo 25.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nova Slovenija k 5. členu.

Glasujemo. Navzočih je 75 poslank in poslancev, za je glasovalo 22, proti 48.

(Za je glasovalo 22.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 15. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 60, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 60.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 16. členu.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 59, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 59.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine SDS k 27. členu. Amandma je vsebinsko povezan z amandmajem istega predlagatelja k 35. in 38. členu. Če ta amandma ne bo sprejet, postaneta amandmaja k 35. in 38. členu brezpredmetna.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 48.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 29. členu.

Glasujemo. Navzočih je 73 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, proti pa ni bil nihče.

(Za je glasovalo 57.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Ker amandma Poslanske skupine Nove Slovenije k 2. členu ni bil sprejet, je postal amandma istega predlagatelja k 30. členu brezpredmeten. Ker amandma Poslanske skupine SDS k 27. členu ni bil sprejet, sta postala amandmaja istega predlagatelja k 35. in 38. členu brezpredmetna. S tem smo zaključili z odločanjem o amandmajih ter z drugo obravnavo predloga zakona.

Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona in je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona, prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, proti nihče.

(Za je glasovalo 57.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandmaje k 15., 16. in 29. členu dopolnjenega predloga zakona. Na podlagi tretjega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora sprašujem kvalificirane

predlagatelje, ali nameravajo k tem členom vložiti amandmaje.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 74 poslank in posancev, za je glasovalo 58, proti nihče.

(Za je glasovalo 58.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 15. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 11. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na tonažo po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vloženem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženega amandmaja z dne 19. 3. 2018. Prehajamo na odločanje o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 5. členu.

Obrazložitev glasu v imenu poslanke skupine Levica, Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in lep pozdrav.

V Levici bomo ostro glasovali proti temu predlogu. Bom pa na kratko obrazložil, zakaj. Davek na tonažo je substitut davka na dobiček, ki ga plačuje Splošna plovba. Če bi plačevala davek na dobiček, bi do leta 2006 plačevala 25 % davka na dobiček, zdaj 19. Ampak Splošna plovba, ki ni slovensko podjetje, ampak je zasebno podjetje v rokah nemškega ladjarja Petra Döhleja, je izbralo drugo možnost. Namesto davka na dobiček je plačevalo davek na tonažo, kar pomeni, da je bil dobiček neobdavčen. Edino, kar so morali plačati, je 50 tisoč evrov davka na leto z enim samim pogojem, če ladje prodajo, morajo izkupiček od prodaje reinvestirati v nakup novih ladij. To je bil edini pogoj. To so leta 2012 storili in 6,4 milijonov, kolikor so dobili od prodaje, bi morali reinvestirati. Tega ta družba noče narediti, po petih letih ni naredila, v šestih letih, pet let je bil rok, tudi ne. In kaj se je zgodilo zdaj? Njeni lobisti so pri Vladi zlobirali, da jih za nazaj opravičimo plačila teh 6,4 milijone evrov davka. In to je edina vsebina tega predloga. Nekemu nemškemu ladjarju, ki ima premoženje vrednosti 8 milijard evrov, bomo oprostili 6,4 milijone davka v Sloveniji, in to za nazaj, kljub temu da je sam pristal na pogoje davka na tonažo, kljub temu da je sam obljubil, da bo pač reinvestiral, če ladje proda. Ampak ne, mi smo mu pet let gledali skozi prste, po šestih letih je pa Vlada

rekla, dobro, vam pa oprostimo ta davek za nazaj. Tukaj ne gre za nikakršno reševanje slovenskih ladjarjev ali kaj podobnega. Ta družba je slovenska manj, kot bo slovenska Magna v Slivnici. V upravi v Portorožu je še 37 zaposlenih. Če teh 6,4 milijona delite s 37, boste videli, da bomo subvencije za enega zaposlenega dali preko 170 tisoč evrov. Komu na čast?! Zakaj to počnemo? Zakaj ga ne bi obdavčili? Naj plača tisto, kar je obljubil. 6,4 milijona je davek, ki bi direktno moral priti v proračun, tako pa bomo pač nekemu ladjarju, ki ima več premoženja, kot je celoten slovenski državni proračun, dali ta odpustek direktno iz žepa slovenskih državljanov.

V Levici smo šokirani, da se o takšnih predlogih sploh pogovarjamo, in bomo seveda glasovali proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in posancev, za je glasovalo 27, proti 19.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Ugotavljam, da je Državni zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 5. členu dopolnjenega predloga zakona.

Sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje.

Prehajamo na **tretjo obravnavo predloga zakona.**

Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista obvestili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS Levica): K prej povedanemu še dve informaciji.

Gospod Peter Döhle, lastnik Splošne plovbe, ki mu dajete ta davčni odpustek, zdaj ne vem, kdo je bilo teh 27 poslancev, ampak bom preveril, je tudi hkrati človek, ki po prevzemu Splošno plovbo uničil, njeno floto razprodal in od nje danes ni praktično ostalo nič. In vi boste temu človeku dali še 6,4 milijona evrov davčnega odpustka za nazaj. Komu na čast?! Družino Vaskrsić ste deložirali za 200 evrov, ko pa pač nek vsemogočni tuji kapitalist to naredi, mu pa damo 6,4 milijona evrov davčnega odpustka za nazaj, kljub temu da je bil praktično opravičen davka na dobiček, kljub temu da je potopil podjetje, ki ga je prevzel. Jaz tega ne razumem.

Levica je proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in posancev, za je glasovalo 20, proti 29.
(Za je glasovalo 20.) (Proti 29.)
Ugotavljam, da zakon ni sprejet. S tem zaključujem 11. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 12. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in posancev, za je glasovalo 35, proti 26.
(Za je glasovalo 35.) (Proti 26.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 12. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 10. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona po skrajšanem postopku.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Stanovanjskega zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo.

V Levici bomo podprli zakon, ki smo ga predlagali. Zakon pa smo predlagali zato, ker so najemnine v Sloveniji previsoke. Če pogledate, kakšne so najemnine recimo v Ljubljani, boste ugotovili, da so kar za tretjino dražje, kot so v sosednjem Gradcu. Povprečna ljubljanska najemnina presega 11 evrov na kvadratni meter, v Gradcu, kjer je standard enkrat višji, je 8 evrov na kvadratni meter. Mlad par, če vsak zasluži tisoč evrov, povprečno slovensko plačo, bo za recimo 55, 60 kvadratov stanovanja v Ljubljani odmeril skoraj polovico svojega dohodka, 600, 650 evrov za najemnino in 200 do 250 evrov za stroške. To je eden od razlogov, zakaj se mladi iz te države izseljujejo. Drugje so bistveno boljše možnosti ne samo za zaslužek, ampak tudi za nastanitev in bivanje. Mi enostavno predlagamo po zgledu Nemčije in še 15 drugih evropskih držav, kjer imajo najemniški sistem reguliran, da se za začetek občinam omogoči, da začnejo z regulativno posegati v višino najemnin.

Ta zakon bomo seveda podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine?

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

27 let imamo državo, 27 let imamo 78. člen Ustave, ki pravi, da moramo ljudem zagotavljati tudi ustrezne pogoje za bivanje, stanovanja, po domače povedano. Stanovanjska politika ob prometni politiki spada med ključne socialne infrastrukturne politike. Trenutno imamo še razstavo v arhitekturnem muzeju. Ne bi škodilo, če bi jo kdaj kakšen poslanec ob meni tudi obiskal. Akademik, ki je zgradil Univerzitetni klinični center, je gradil tudi številna stanovanja po Ljubljani, prekmurski rojak, čez 90 let star, Kristl, še vedno aktiven. In so delali preračun kvadratnega metra tega, kar je on gradil, na današnje cene. In je prišel kvadratni meter stanovanja v Ljubljani pod 400 evrov, vključno z opremljeno kuhinjo, opremljeno kopalnico in vgradnimi omarami. Dandanes slovenski stanovanjski sklad v Ljubljani gradi po 3 tisoč 300 evrov kvadratni meter. Gospoda, za to ste krivi vsi, od leta 1991 vse koalicije, vse vlade v tej državi. Resna stanovanjska politika je srčika programa Levice in pri tem bomo vztrajali, pa tudi, če crknem. Hvala za besedo.

Glasoval bom proti. Ta zakon je primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospod Franc Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Glasoval bom za negativni sklep, želel pa bi vseeno podučiti doktorja znanosti, soimenjaka Trčka, da je gospod Kristl Prlek, ni pa Prekmurec. / oglašanje iz dvorane/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in posancev, za je glasovalo 51, proti 6.

(Za je glasovalo 51.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel. Zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem 10. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 14. točko dnevnega reda, to je z drugo obravnavo Predloga zakona o nepremičninskem posredovanju v okviru rednega postopka.

Prehajamo na odločanje o vloženi amandmaji, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vloženi amandmajev z dne 19. 3. 2018.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 16. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levice, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Malo me boste morali še prenašati, ker pokrivam to v Levici. Predlog tega amandmaja je pa ena bolj norih zadev, ki sem jih v 3 letih 7 mesecih in 20 dneh doživel v Državnem zboru. Neka dejavnost, nepremičninariji bi še naprej radi imeli to, kar je v obstoječem zakonu, da gredo na 5 let na izobraževanje. Sami pravijo, hočemo biti bolj izobraženi na področju, na katerem delamo, da bo to bolj resno, da bo več reda. In potem se najde država oziroma Ministrstvo za okolje in prostor, ki pravi, ne, dajte biti bolj butasti, v ljudskem jeziku povedano. Jaz tega ne razumem. Verjetno zaradi tega ker sem po osnovni izobrazbi naravoslovno-matematični tehnik, smer uporabna matematika, pa sem preveč logičen. Ampak rešila nas bo edino pamet, ljudje božji, ne pa neumnost. In da nekdo amandmira nekaj, da gre proti neki stroki, ki bi se rada izobraževala in bi to imela v členu zakona, je pa norost. V bistvu naš amandma k 16. členu zgolj ohranja to, kar je v obstoječem zakonu. Če boste glasovali proti, boste glasovali proti pameti.

Mi v Levici bomo glasovali za. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 13, proti 34.

(Za je glasovalo 13.) (Proti 34.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 19. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Gre še za en biser logike. Če mi agencija ne proda stanovanja, jaz ga prodam sam, bi moral agenciji plačati, ker mi ni prodala stanovanja. Ta amandma zgolj rešuje to nelogičnost. Če stanovanje prodam sam, mi ne more agencija zaračunati nekaj, kar ni naredila. Upam, da je to razumljivo. Pa dajmo ponoviti vajo iz logike. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 20, proti 37.

(Za je glasovalo 20.) (Proti 37.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Nove Slovenije k 27. členu.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 15, proti 50.

(Za je glasovalo 15.) (Proti 50.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 34. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

V slovenskem pravnem redu lahko denar, gotovino, če se tako izrazim, hranijo notarji in odvetniki. Po tej spremembi v tej noveli naj bi to počeli tudi nepremičninariji. Ni nobene potrebe po tem, celo več, celo letošnje leto se največ ukvarjam s preiskovalko, ki jo običajno poimenujemo po vodji preiskovalne komisije, tako imenovano Janijevo. V tej družbi in državi je že itak preveč možnosti za pranje denarja, ki se je žal tudi dogajalo, čeprav se je pred desetletjem že vedelo, da obstaja italijanska tipologija in še kaj. Če kaj, potem ne smemo ustvarjati še neke dodatne možnosti, da bo preko nekih mahinacij tudi na tem področju lahko nekdo pral denar. Nobene absolutno potrebe ni, da bi lahko nepremičninariji na fiduciarcih hranili denar strank v postopku v biznisu, s katerim se ukvarjajo. V bistvu naš člen dejansko povozi ta škodljiv predlog Vlade.

Glasovali bomo za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 70 poslank in poslancev, za je glasovalo 11, proti 44.

(Za je glasovalo 11.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju Poslanske skupine Levica k 43. členu. Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Pri tem amandmaju gre pa dejansko za to, da logika globe ne sme biti primarno, da boš nekoga zrezal kot klobaso, ampak da z višino globe preventivno onemogočaš neka dejanja, ki niso v skladu z zakonodajo. Tu dejansko mi dvigujemo višino glob, da tisti, ki bi hoteli mešetariti na nepremičninskem področju, pa zato nimajo licenc, to ne bi počeli, ker jih bo enostavno premočno udarilo finančno po glavi. Za to gre. Logiko glob je treba premisliti na takšen način. Ampak pri nas se logika glob, ko se nekomu iz davkov jemlje običajno na takšen način v tej vladi premisli, ko gre, ne vem, lex Zorčič omica ali kaj takega, pri takih ključnih zadevah pa ne. Upam, da boste vsaj tokrat glasovali za. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo.

Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 10, proti pa 49.

(Za je glasovalo 10.) (Proti 49.)

Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Odločamo o amandmaju poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 50. členu.

Glasujemo. Navzočih je 71 poslank in poslancev, za je glasovalo 50, proti pa 2.

(Za je glasovalo 50.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Zaključili smo z odločanjem o amandmajih ter z drugo obravnavo predloga zakona. Ker so bili v drugi obravnavi sprejeti amandmaji k manj kot desetini členov dopolnjenega predloga zakona, je predlagatelj predloga zakona v uvodni obrazložitvi predlagal, da zbor na podlagi prvega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora še na tej seji opravi tretjo obravnavo predloga zakona.

Prehajamo na odločanje o navedenem predlogu. Sklep ne bo sprejet, če mu bo nasprotovala več kot tretjina navzočih poslancev.

Glasujemo. Navzočih je 69 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti pa 7.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 7.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Ugotavljam, da je zbor v drugi obravnavi sprejel amandma k 50. členu dopolnjenega predloga zakona. Na podlagi tretjega odstavka 138. člena Poslovnika Državnega zbora sprašujem kvalificirane predlagatelje, ali nameravajo k temu členu vložiti amandmaje.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ugotavljam, da k predlogu zakona za tretjo obravnavo ni bilo vloženih amandmajev. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na seji matičnega delovnega telesa oziroma Državnega zbora v drugi obravnavi, predlog zakona neusklajen. Prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo še zadnjič glede tega zakona.

Glejte, absolutno niti v Levici, niti osebno ne morem podpreti zakona, ki znižuje raven izobraženosti ljudi, ki naj bi se z nekim področjem ukvarjali, ki dejansko uzakonja, da mi bo nekaj nekdo računal za nekaj, kar ne bo naredil, ki omogoča, odpira novo vrzel za potencialno pranje denarja in sočasno s preventivnimi globami že vnaprej v večji meri onemogoča, bom rekel, kriminalna dejanja na tem področju. Nekaj takega lahko predlaga le nekdo, ki ne le, da je absolutno politično neodgovoren, upam bom si celo reči, nekdo, ki je nor. Hvala za besedo.

V Združeni Levici bomo glasovali proti.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Nima smisla. / smeh v dvorani/

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti pa 9.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 9.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 14. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 24. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI IZBIRNEGA PROTOKOLA H KONVENCIJI O OTROKOVIH PRAVICAH GLEDE POSTOPKA SPOROČANJA KRŠITEV.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Martini Vuk.

MARTINA VUK: Hvala lepa, predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Izbirni protokol h Konvenciji o otrokovih pravicah glede postopka sporočanja kršitev je Generalna skupščina Organizacije združenih narodov sprejela 19. decembra 2011. Sam protokol pa je začel veljati 14. aprila 2014. Do 9. februarja letos je protokol podpisalo 51 držav, ratificiralo pa 37 držav. Republika Slovenija je ta protokol podpisala med prvimi, in sicer 28. februarja leta 2012.

Protokol otrokom omogoča sporočanje kršitev glede izvajanja pravic, ki jim jih zagotavljajo Konvencija o otrokovih pravicah in njena dva izbirna protokola. Otroci so med najbolj marginaliziranimi in ranljivimi člani družbe, ki so lahko nesorazmerno resno in trajno prizadeti v odnosih znotraj in pozneje tudi izven družine. Otroštvo je obdobje fizičnega, čustvenega, mentalnega in duhovnega razvoja, zaradi česar lahko kršitve otrokovih pravic povzročijo trajne posledice najprej za otroka in družino, pozneje pa tudi za socialno okolje, v katerem se družina giblje, ter nato za družbo kot celoto. Tako je namen tega protokola zagotoviti otrokom in njihovim zastopnikom dostop do učinkovitih pravnih sredstev na mednarodni ravni v primeru kršitve njihovih pravic na nacionalni ravni. Kršitev sporoči otrok oziroma njegov zakoniti zastopnik ali skupina posameznikov.

Vse od podpisa protokola dalje so številne nevladne organizacije Vlado pozivale k njegovi čimprejšnji ratifikaciji. Pri tem so zlasti opozarjale, da je za polno uresničevanje Konvencije o otrokovih pravicah treba zagotoviti pritožbeni mehanizem, ki ga prinaša ta tretji izbirni protokol. Z ratifikacijo namreč države pogodbenice otroke opolnomočijo kot nosilce pravic in jim omogočijo, da pravico do pravnega sredstva uresničujejo na mednarodni ravni, če kršitve njihovih pravic ni bilo mogoče rešiti na nacionalni ravni.

Potrebo po ratifikaciji protokola je v svojih letnih poročilih vsako leto izpostavila tudi varuhinja človekovih pravic. Do nedavnega je bila Konvencija o otrokovih pravicah še edina temeljna mednarodna pogodba o človekovih pravicah, na podlagi katere imetniki pravic, to je otroci do 18. leta starosti, niso imeli možnosti predložitve pritožb oziroma, kot se imenuje v sistemu OZN, sporočilo o kršitvah njenih določb

in določb njenih dveh vsebinskih izbirnih protokolov.

Poudariti je treba, da odbor ne obravnava pritožb, ki so v nasprotju z največjo koristijo otroka, kar je v skladu z 2. členom protokola splošno načelo pri njegovem delovanju. Posebej je treba tudi poudariti, da si je Republika Slovenija v pogajanjih glede besedila protokola prizadevala za močan protokol, ki bi zajemal vse člene iz sprejetega besedila. Republika Slovenija je zavezana k varovanju otrokovih pravic in si aktivno prizadeva za uveljavitev in spoštovanje konvencije in njenih vsebinskih izbirnih protokolov. Zato bi morala Slovenija protokol sprejeti v celoti oziroma bi morali ob ratifikaciji protokola veljati vsi členi. Na podlagi tega predlagamo, da Republika Slovenija ob deponiranju svoje listine o ratifikaciji protokola generalnemu sekretarju sporoči izjavo po 12. členu in s tem prizna pristojnost odbora za sprejetje in obravnavo sporočil držav pogodbenic o kršitvah obveznosti druge države pogodbenice ter ne poda izjave iz sedmega odstavka 13. člena Protokola, s katero bi omejila pristojnost odbora glede pravic po Konvenciji o otrokovih pravicah ali po njenih vsebinskih izbirnih protokolih.

Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci! Republika Slovenija je imela skupaj še s sedmimi drugimi državami iz vseh regij sveta ob pogajanjih pri pripravi tega protokola vodilno vlogo. Vse od leta 2012, od kar smo podpisali protokol, je minilo že skoraj šest let, zato sem vesela, da bo danes napočil čas, ko bo Slovenija Izbirni protokol ratificirala. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Sledi predstavitev stališča Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Besedo ima gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Lepo pozdravljeni!

Otroštvo je izkušnja, ki si jo delimo vsi. Najprej jo izkusimo neposredno, kasneje pa dobimo drugačen pogled nanjo, na primer v stiku z lastnimi otroki, vnuki, nekateri pa tudi preko opravljanja svojega vzgojnega in izobraževalnega poslanstva. Skozi vse navedene izkušnje spoznavamo, da so si otroci med seboj različni, imajo različne osebne okoliščine, potrebe ter želje. Ena stvar pa je vsem otrokom na svetu skupna, to so njihove pravice.

Združeni narodi so že leta 1948 v Splošni deklaraciji človekovih pravic razglasili, da je otroštvo upravičeno do posebne skrbi in pomoči. Mednarodnopravni status otroka ter obveza mednarodne skupnosti za varovanje in promocijo otrokovih pravic sta bila utrjena s konvencijo o otrokovih pravicah, ki jo je sprejela Generalna skupščina Organizacije združenih narodov 20. novembra 1989. S 196

pogodbenicami je Konvencija o otrokovih pravicah danes neke vrste univerzalna magna carta otrokovih pravic. Glas otrok v zvezi s spoštovanjem določb konvencije ter njenih dveh protokolov glede prepovedi udeležb otrok v oboroženih spopadih ter glede prepovedi prodaje otrok, otroške prostitucije in otroške pornografije se je močno okreplil s sprejetjem tretjega Izbirnega protokola glede postopka sporočanja kršitev, ratifikacijo katerega imamo na svojih klopih danes. Republika Slovenija je bila v skupini osmih držav iz vseh regij sveta, ki so imele vodilno vlogo pri sprejemanju Izbirnega protokola ter so uspele spremeniti dejstvo, da je bila do leta 2011 Konvencija o otrokovih pravicah še edina temeljna mednarodna pogodba o človekovih pravicah, ki ni imela predvidenega individualnega pritožbenega mehanizma. Tudi na podlagi prizadevanj naše države je bil s sprejetjem in uveljavitvijo protokola otrokom in njihovim zastopnikom omogočen dostop do učinkovitih pravnih sredstev na mednarodni ravni v primeru kršitve njihovih pravic na nacionalni ravni, poleg sporočanja in obravnave individualnih kršitev pa tudi izvedba preiskave za hude ali sistematične kršitve pravice otrok.

V Poslanski skupini SMC predlog zakona o ratifikaciji podpiramo in smo si v aktualnem mandatu prizadevali za to, da bi do njegovega sprejetja prišlo čim prej. Tudi zato ker Slovenija po relativno zgodnjem podpisu 28. februarja 2012 že nekaj časa dobiva priporočila in pozive tako iz tujine ter domače civilne družbe, da vendarle naj to storimo. Na predlog koalicije je bil že marca lani na Odboru za zunanjo politiko sprejet sklep, s katerim smo Ministrstvu za zunanje zadeve priporočili, da v sodelovanju z ostalimi pristojnimi resorji pospešijo aktivnosti v zvezi s čim prejšnjo ratifikacijo protokola. Relativno pozna uresničitev nas opozarja na pomen usklajenosti notranje ter zunanje političnih procesov pri pristopanju k mednarodnim pobudam za kredibilnost naše politike, še posebej pa na področju človekovih pravic. A pomembno je, da do tega prihaja v letošnjem letu, ko naša država prvič predseduje Svetu Združenih narodov za človekove pravice, kjer kot eno izmed svojih najpomembnejših prioritet izpostavlja prav pravice otrok.

Ratifikacija tretjega Izbirnega protokola h konvenciji o otrokovih pravicah bo pomembno okrepila glas otrok ter naše zagovornišvo vsem otrokom sveta, ki ga udeležujemo na globalni ravni, zato bomo predlog zakona seveda enotno podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sprašujem, če je kakšna obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine.

Najprej moram povedati, da smo končali s predstavitvijo stališč poslanske skupine. Ker matično delovno telo v okviru druge obravnave ni sprejelo nobenega amandmaja, amandmajev na seji zbora ni možno vlagati,

zato prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine?

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Poglejte, moram se oglasiti, ker poznam, da to, kar je brala kolegica, me je sprovciralo. Verjetno toliko pameti pa še imamo, da bomo vsi podprli ratifikacijo te konvencije. Gospa, pri kateri sem naredil zadnji izpit na dodiplomskem študiju, takrat sem imel dojenčico, ki je zdaj stara 25 let, zaslužna profesorica Univerze v Ljubljani kolegica Renerjeva, je pred kratkim v intervjuju rekla, da si bo to vlado zapomnila po žici. Če se kdo nima hvaliti s človekovimi pravicami, je to definitivno ta vlada, je to SMC, je to slovenska radikalna desnica, ki sedi v tem parlamentu.

Seveda bom glasoval za, ampak onkraj tovrstne ratifikacije obstaja še marsikaj. Mi trenutno živimo v svetu, ki je v veliki meri na ravni politične ekonomije, na ravni globalnega gospodarstva utemeljen na suženjstvu, na sodobnem suženjstvu, na trgovini z ljudmi, tudi na izkoriščanju otrok. Upam, da bo Slovenija tudi na tem področju, ne glede na to, ali bo kolegica Vuk na tem ministrstvu ali kdo drug, delovala tudi v tej smeri. Tovrstne zgodbe je treba v prakso prevesti in jih tudi razsuti. In tudi o tem je treba razmišljati, ko se gre kaj kupovat v kakšno Ikeo ali pa kam drugam. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: / oglašanje iz dvorane/ Prosim? Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik.

Jaz upam, da pozorno poslušate, kaj kakšni poslanci govorijo. Jaz upam, da boste tudi ustrezno odreagirali pri raznih neumestnih komentarjih in etiketiranjih. To je vaša naloga in prosim, da jo speljete dosledno do konca.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Že prej, kot ste me slišali, sem ugotovil, da nima povsem smisla dajati opominov in podobnih zadev, ker potem takšnim zadevam dajemo še večji pomen, kot bi bile drugače. Kaj drugega na tej točki ne morem reči. Je bil pa del razlage takšen, ki se ne nanaša na točko dnevnega reda, vsaj to pa ste vsi videli in vsi počnete, kadar razlagate, bodisi v lastnem imenu bodisi v imenu poslanske skupine. Tako da predlagam, da gremo na glasovanje.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 66, proti nihče.

(Za je glasovalo 66.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 24. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **25. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O RATIFIKACIJI SPORAZUMA MED VLADO REPUBLIKE SLOVENIJE IN VLADO REPUBLIKE ARMENIJE O MEDNARODNEM CESTNEM PREVOZU POTNIKOV IN BLAGA.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za infrastrukturo mag. Klemnu Potisku.

MAG. KLEMEN POTISEK: Spoštovani predsednik, spoštovane poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije je v obravnavo in sprejetje predložila Predlog zakona o ratifikaciji sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike Armenije o mednarodnem cestnem prevozu potnikov in blaga, ki je bil sklenjen 21. septembra 2017 v Estoniji. S podpisom sporazuma sta Republika Slovenija in Republika Armenija medsebojno uredili prevoz potnikov in blaga po cestni med ozemljema pogodbenic, tranzitno čez njuni ozemlji in v tretje države ali iz njih, ki ga opravljajo prevozniki, ki imajo sedež podjetja na ozemlju ene od pogodbenic. Mednarodni cestni prevoz potnikov in blaga se bo skladno z določbami sporazuma opravljal na podlagi dovolilnic. S sporazumom so opredeljene tudi vrste prevozov, ki so s sistema dovolilnic oproščene, skupne določbe, to je davčne določbe, mase in dimenzije vozil, oprema in druge značilnosti vozil, nadzor, obveznosti prevoznikov in kršitve, sodelovanje in skupni odbor ter končne določbe, kot na primer začetek veljavnosti in trajanje sporazuma.

Za pravilno izvajanje določb sporazuma in reševanje vprašanj v zvezi z njim je skladno s 14. členom ustanovljen skupni odbor, ki je sestavljen iz predstavnikov pristojnih organov pogodbenic. Skupni odbor se sestane na zahtevo ene od pogodbenic, sestanki pa so izmenično na ozemlju ene ali druge pogodbenice. Ratifikacija sporazuma ne zahteva dodatnih finančnih sredstev v proračunu, prav tako pa ne zahteva izdaje novih ali spremembe veljavnih predpisov. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za zunanjo politiko kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročal.

Ker k dopolnjenemu predlogu zakona ni bilo vloženih amandmajev, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona in prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 63, proti nihče.

(Za je glasovalo 63.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 25. točko dnevnega reda.

Prehajamo na prekinjeno 1. točko dnevnega reda, to je na Vprašanja poslank in poslancev.

Glasovanje bomo opravili na podlagi pregleda predlogov poslanke in poslancev za razpravo o odgovorih predsednika Vlade, ministrice in ministrov z dne 20. 3. 2018, ki je objavljen na e-klopi.

Prehajamo na odločanje o predlogih sklepov. Obveščam vas, da bo v primeru sprejetja katerega izmed predlaganih sklepov na seji Državnega zbora v razpravi v svojem odgovoru sodeloval predsednik Vlade, minister oziroma ministrica, ki opravlja tekoče posle.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje Luke Mesca v zvezi s porabo 1,2 milijarde evrov za izpolnitev ciljev Nata za Slovenijo.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 7, proti 56.

(Za je glasovalo 7.) (Proti 56.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje Jerneja Vrtovca v zvezi s prihodnimi izzivi Slovenije.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 44.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na poslansko vprašanje dr. Bojana Dobovška v zvezi z ukrepi Vlade pri odpravljanju korupcije.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 43.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za pravosodje mag. Gorana Klemenčiča na poslansko vprašanje Luke Mesca v zvezi z izvajanjem prenosa pristojnosti s centrov za socialno delo na sodišča.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 44.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dr. Anje Kopač Mrak na poslansko vprašanje Mihe Kordiša v zvezi s svetovalnimi pogodbami.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti 42.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje Milojke Kolar Celarc na poslansko vprašanje Ljudmile Novak v zvezi z dostopnostjo do dializnih centrov na Notranjskem.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 16, proti 42.

(Za je glasovalo 16.) (Proti 42.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje Milojke Kolar Celarc na poslansko vprašanje mag. Marka Pogačnika v zvezi v vzpostavitev sistema izdaje dovoljenj za prodajo tobačnih izdelkov.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 14, proti pa 41.

(Za je glasovalo 14.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za izobraževanje, znanost in šport dr. Maje Makovec Brenčič na poslansko vprašanje Žana Mahnič v zvezi z ukrepi za mlade.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 14, proti pa 43.

(Za je glasovalo 14.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministra za infrastrukturo dr. Petra Gašperšiča na poslansko vprašanje dr. Mateja Tašnerja Vatovca v zvezi z možnostjo gradnje drugega tira brez tujega kapitala.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti pa 41.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 41.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje Milojke Kolar Celarc na poslansko vprašanje Tomaža Lisca v zvezi s stanjem v zdravstvu.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 17, proti pa 43.

(Za je glasovalo 17.) (Proti 43.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za zdravje Milojke Kolar Celarc ter ministra za javno upravo Borisa Koprivnikarja na poslansko vprašanje

Violete Tomić v zvezi z omejevanjem svobode govora javnih uslužbencev.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti pa 45.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 45.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet.

Na glasovanje dajem naslednji sklep: Državni zbor bo na naslednji seji opravil razpravo o odgovoru ministrice za okolje in prostor Irene Majcen na poslansko vprašanje dr. Mateja Tašnerja Vatovca v zvezi z izvedbeno zakonodajo zapisa pravice do vode v Ustavo Republike Slovenije.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 19, proti pa 44.

(Za je glasovalo 19.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da sklep ni sprejet. S tem zaključujem 1. točko dnevnega reda.

Prekinjam 39. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 20. MARCA 2018 OB 15.38 IN SE JE NADALJEVALA 21. MARCA 2018 OB 9.01.)

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 39. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Irena Grošelj Košnik, gospa Iva Dimic, gospa Suzana Lep Šimenko, gospa Nada Brinovšek, gospa Anja Bah Žibert, mag. Bojana Muršič od 11. ure, gospa Vesna Vervega, gospa Violeta Tomić od 17. ure, gospa Jelka Godec, gospa Erika Dekleva, gospod Primož Hianz od 16. do 21. ure, gospod Roberto Battelli, dr. Vinko Gorenak od 16. ure, gospod Franc Breznik, gospod Ivan Prelog, mag. Branimir Rajič, gospod Simon Zajc od 15. ure, dr. Franc Trček od 11. ure, gospod Miha Kordiš, gospod Matjaž Nemec od 16. ure, gospod Tomaž Gantar od 12. ure, gospod Matjaž Han do 11. ure, gospod Luka Mesec od 10.30 ure in dr. Milan Brglez med 9. in 11. uro ter med 14. in 16. uro.

Prehajamo na **13. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA DRUGO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SODNIH IZVEDENCIH, SODNIH CENILCIH IN SODNIH TOLMAČIH, V OKVIRU REDNEGA POSTOPKA.**

Kolegice in kolegi, prosil bi za malo miru, ker smo začeli sejo.

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade mag. Goranu Klemenčiču, ministru za pravosodje, ki opravlja tekoče posle. Izvolite.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik in za ta dodatek o tekočih poslih. Spoštovani poslanke in poslanci!

Sodni izvedenci, tolmači in cenilci predstavljajo enega ključnih deležnikov v mnogih sodnih in upravnih postopkih. V zgodovini samostojne Slovenije to področje doslej še ni bilo celovito in krovno urejeno in iz tega je nastala tudi vrsta tveganj, težav in tako naprej.

Pred vami je predlog prvega krovnega celovitega zakona s področja sodnega izvedenstva, cenilstva in tolmačenja, ki je bil dalj časa na Ministrstvu za pravosodje usklajevan in je doživel tudi široko strokovno podporo zainteresirane strokovne javnosti, sodstva in tožilstva.

Kateri so cilji, ki jih zakon zasleduje? V prvi vrsti ohraniti oziroma dvigniti raven strokovne usposobljenosti sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, tako ob pridobitvi statusa kot glede obdobjnega preverjanja njihove strokovne usposobljenosti. Druga točka, zagotoviti odgovornost vseh deležnikov, ki sodelujejo v posameznih procesih, ob doslednem spoštovanju načela delitve oblasti in zagotavljanja stabilne pravne varnosti v sodnih postopkih. Urediti hitre in učinkovite disciplinske postopke v primerih, ko pride do težav in napak. Poudariti pomen stroke in vpliv stroke na razreševanje strokovnih vprašanj in preko smernic zagotoviti enotnost in kakovost izvedenskih mnenj cenitev in tolmačenj. Zakon naslavlja, kot rečeno, vse te cilje. Verjamemo, da jih tudi v veliki meri dosega. Poudariti je treba ustanovitev strokovnega sveta, v katerem bodo predstavniki vseh ključnih področij in strokovnih podpodročij oziroma jezikov in ti bodo imeli poglobljeno vlogo pri določanju smernic, pri določanju preverjanja znanja, usposabljanja in tako naprej. Disciplinske postopke sem že omenil.

V glavnem, da skrajšam, v zakon smo dodali v prehodne določbe tudi določbo, po kateri bo morala Vlada skupaj s strokovnim svetom Državnemu zboru v roku dveh let poročati o tem, kako je nov zakon implementiran in kakšne rezultate je dal. Sam verjamem in upam, da bo ta zakon in njegova implementacija bistveno pripomogla h krepitvi tako kakovosti izvedenskih mnenj, cenitev in prevodov. Posledično pa seveda tudi k dvigu kakovosti sodnikov odločanja in s tem h krepitvi ugleda pravne države v širši slovenski javnosti. V kolikor bodo izpolnjeni poslovniški pogoji prosim tudi za tretjo obravnavo v tem sklicu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici Kseniji Korenjak Kramar.

Izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani minister, kolege in kolegi!

Odbor za pravosodje je na 47. seji 7. 3. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog zakona o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada.

Odbor je bil predhodno seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, Sodnega sveta, Komisije Državnega sveta za državno ureditev, z opredelitvijo Ministrstva za pravosodje do mnenja Zakonodajno-pravne službe, z dopisom Društva izvedencev in cenilcev Maribor in Združenja sodnih izvedencev in sodnih cenilcev Slovenije za gradbeno stroko ter Združenja stalnih sodnih tolmačev in pravnih prevajalcev Slovenije.

Minister za pravosodje gospod Goran Klemenčič je v dopolnitvi obrazložitve členov poudaril pomen sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev za delo pravosodja, predvsem za učinkovito, zakonito in strokovno odločanje o zahtevnih vprašanjih.

Temeljni cilj predlaganega zakona je sistemska ureditev statusnih in organizacijskih normativnih določb s področja sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in sodnega tolmačenja v enovitem normativnem aktu, s čimer se bo zagotovila večja vloga stroke pri obravnavi strokovnih vprašanj ter visoka raven kakovosti izvedenskih mnenj, cenitev in tolmačenj. Predlagani zakon stremi h krepitvi odgovornosti sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev ter zagotavlja transparentnost njihovega dela.

Predstavniki Zakonodajno-pravne službe dr. Samo Divjak je povedal, da so pripombe z njihovega pisnega pravnega mnenja deloma upoštevane v vloženi amandmaji koalicijskih poslanskih skupin. Glede ostalih pa opozoril, da so bila s strani ministrstva podana dodatna pisna pojasnila. Ponovno je opozoril na predviden položaj strokovnega sveta z vidika načela delitve oblasti, zlasti glede razmerij med njimi in vlado ter pristojnim ministrstvom ter delom izvršne veje oblasti.

Državni svetnik je predstavil mnenje komisije Državnega sveta za državno ureditev, ki predlog zakona podpira, predvsem zaradi njihovega pomena pri zagotavljanju visoke kakovosti. Opozarja na nezadostno število sodnih izvedencev za področje klinične psihologije in psihiatrije, saj bodo ti v prihodnje imeli še pomembnejšo vlogo zaradi prenašanja nalog s centrov za socialno delo na sodišča. Predstavniki Vrhovnega sodišča Janko Marinko je poudaril pomen sodnih izvedencev, cenilcev in sodnih tolmačev pri odločanju v sodnih postopkih. Predstavniki Vrhovnega državnega tožilstva Andrej Ferlinc je podprl predlagani zakon in poudaril pomen strokovnosti ter kvalitete dela sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev.

Odbor je bil seznanjen tudi s pisnim mnenje Sodnega sveta, ki k predlogu ni imel pripomb.

V razpravi so poslanci izpostavili predvsem vprašanje dopustnosti sklicevanja sodnih izvedencev in sodnih cenilcev na svoj status tudi izven sodnih postopkov, na kar so predstavniki predlagatelja podali tudi dodatna pojasnila.

V nadaljevanju je odbor sprejel amandmaje poslanskih skupin SMC, Desus in SD k 4., 16., 19., 22., 26., 27., 51., 52., 58. in 59. členu ter svoje amandmaje kot amandmaje odbora k 3., 6. in 57. členu.

Prav tako je odbor odločal tudi o predlogih za amandmaje odbora, podane s strani poslanca gospoda Janka Vebra, a jih ni sprejel.

Odbor je tako v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval o vseh členih predloga zakona skupaj o zakonu kot celoti in jih sprejel. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

Izvolite.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Hvala, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Sodni izvedenci, cenilci in tolmači so pomemben del pravosodnega sistema, so nekakšna podaljšana roka sodišča, ko gre za ugotovitev ali razjasnitev kakšnega dejstva, kjer je potrebno strokovno znanje, ki ga sodišče samo nima. Sodeluje v kazenskih in pravnih postopkih, na podlagi njihovega mnenja pa sodišče sprejme tudi končno odločitev. Gre torej vsekakor za pomembno področje, ki vsekakor potrebuje pregledno in tudi zelo jasno ureditev. Materija je bila do sedaj urejana v poglavju Zakon o sodiščih in v drugih podzakonskih aktih. Z novim zakonom pa bo to področje urejeno bolj pregledno in tudi jasneje.

V tem delu v Levici predlog zakona tudi pozdravljamo.

Kot smo videli že večkrat v tem mandatu, pa se v sicer dobrem predlogu znajde tudi kakšna vprašljiva rešitev, in tudi tokrat je žal tako. Sodni izvedenci, cenilci in tolmači smo se v tem mandatu namreč že srečali, zaradi ugotovitev Računskega sodišča, da Ministrstvo za pravosodje ne izvaja ustreznega nadzora nad njihovim delom izven sodnih postopkov. Smo namreč spremenili Zakon o sodiščih, ker je ministrstvo ugotovilo da, citiram: »Ni spodobno zagotoviti zadostnega in ustreznega nadzora nad delom sodnih cenilcev, izvedencev in tolmačev, ki je opravljeno na trgu.« Konec citata. Zato je zakon določil, da se v teh primerih ne smejo sklicevati na status sodnega izvedenca ali sodnega cenilca. Državni svet je takšno ureditev izpodbijal pred Ustavnim sodiščem, ki pa je na

koncu ugotovilo, da je omejitev povsem skladna z Ustavo. Kljub temu imamo danes pred seboj zakon, ki ponovno uvaja možnost, da se sodni cenilci in izvedenci na ta status sklicujejo tudi, ko svoje delo opravljajo na trgu. Kot je dejal minister, se ta možno ponovno uvaja zaradi velikih pritiskov ter zaradi tega, ker želijo pritegniti čim več strokovnjakov, da bi se odločili za pridobitev takšnega statusa. Zaradi tega se nekomu, ki na trgu deluje na podlagi naročila posameznika ali pa podjetja, njegov motiv pa je seveda na koncu dobiček, dopušča sklicevanje na uradni status, ki pomeni večji ugled, pričakovano večjo strokovnost in s tem tudi konkurenčno prednost. Kljub temu, da se konkurenčna prednost kaže ravno v tem, da gre za uradni naziv, ki zbuja upanje, saj ga je podelilo ministrstvo, pa ga to isto ministrstvo ne bo nadzorovalo. Ko recimo želimo uveljavljati reklamacijo na, recimo, superge, če želite. Prodajalce od potrošnikov vse pogostejše zahtevajo mnenje sodnega izvedenca, še več, vedno bolj pogosti so primeri, ko podjetje že ima najetega svojega izvedenca, ki izda mnenje v korist prodajalca seveda. Izvedenec se bo pri tem skliceval na status sodnega izvedenca, ob pridobitvi katerega je zaprisegel, da bo svoje delo opravljal po svoji vesti in nepristransko. Kljub temu, da v takšnem primeru ne gre za delo ne po svoji vesti in niti ne za nepristransko delo, ministrstvo zoper njega ne bo ukrepalo niti ga ne bo nadzorovalo. Nadzor nad njegovim delom bo namreč opravilo društvo, katerega član je po društvenih pravilih. Vračamo se torej v stanje, kakršno je bilo prisotno pred revizijo Računskega sodišča, in kljub temu, da se ministrstvo v celoti zaveda, da takšna ureditev ni optimalna, da ni sposobna izvajati nadzora nad delom sodnih cenilcev in izvedencev in tolmačev, ki je opravljeno na trgu, boste v koaliciji odstopljene vlade to možnost ponovno uvedli.

V Levici takšni rešitvi nasprotujemo. Rešitev namreč prinaša le korist in dobiček, in to na ceno učinkovitega nadzora. Korenček brez palice, če želite. Korist in dobiček pa bosta v največji meri pridobljena na škodo potrošnikov.

Zakona o sodnih izvedencih, cenilcih in tolmačih, zaradi tega v Levici ne bomo podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Jasna Murgel, bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani kolegice in kolegi, spoštovani predstavniki Vlade, spoštovani državljani!

Zakon, ki ureja področje izvedencev in cenilcev in tolmačev, je zelo pomemben za delovanje sodišč. Izvedenci in cenilci in tudi tolmači so tisti, ki pomagajo sodišču, predvsem

izvedenci in cenilci, takrat, kadar potrebujejo pomoč pri odločanju o dejanskih vprašanjih ne o pravnih, o dejanskih vprašanjih in je zelo pomembno, na kakšen način je to področje urejeno. Doslej je to področje bilo urejeno v dvanajstem poglavju Zakona o sodiščih v določenih členih, ampak na podlagi dolgoletne prakse smo ugotovili, da potrebujemo poseben zakon, ki bo uredil to pomembno področje.

Predlog zakona o sodnih izvedencih, cenilcih in tolmačih s svojimi rešitvami zdaj sistemsko ureja status oziroma ga bo urejal, če ga bomo sprejeli, in organizacijo področja sodnega izvedenstva, cenilstva in tolmačenja v enovitem normativnem aktu, torej v posebnem zakonu, ki ureja to področje. Zagotavlja se večja vloga stroke pri obravnavi strokovnih vprašanj ter visoka raven kakovosti izvedenskih mnenj, cenitev in tolmačenj. Pomembno je, da se ustanavlja strokovni svet kot najvišji strokovno-usklajevalni organ na področju sodnega izvedenstva, sodnega cenilstva in tolmačenja. Danes imamo v imeniku sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev kar 79 področij in 438 strokovnih podpodročij ter 39 jezikov. Zato je ustanovitev centralnega organa, ki bi na vsa vprašanja lahko sam odgovoril ali pa se obrnil na posamezne strokovnjake, nujno potrebna. Skratka, Ministrstvo za pravosodje ne more imeti vseh kapacitet, ki bi se ukvarjala s temi področji, ampak je to treba prepustiti stroki. In temu je namenjen ta strokovni svet. Sodni izvedenci, cenilci in tolmači sodelujejo predvsem kot strokovna pomoč sodiščem, zato morajo biti tudi ta dobro seznanjena z delom in odločitvami strokovnega sveta. Iz tega razloga bo predstavnik sodstva sodeloval v strokovnem svetu, vendar brez pravice glasovanja, vsekakor pa bo predstavljal neizogiben subjekt v komunikaciji med sodstvom in stroko, kajti ta je nujno potrebna, ker potem rezultat odločanja na sodišču je nekako skupek vseh deležnikov, ki sodelujejo v sodnem postopku.

Naslednja od bistvenih rešitev, ki jih predlog ponuja, je tudi ureditev disciplinske odgovornosti. Veljavna zakonodaja omogoča le razrešitev sodnega izvedenca, cenilca ali tolmača, predlagani zakon pa določa več disciplinskih ukrepov, disciplinske kršitve pa so razdeljene na lažje in težje, tako da lahko sodišče oziroma organ te ukrepe prilagodi posameznemu primeru. Prav tako se s predlaganimi spremembami ureja način izkazovanja ohranitve odločne strokovnosti, saj je veljavno področje strokovnega izpopolnjevanja potrebno novejših rešitev.

Zaradi vseh naštetih in še nekaterih drugih rešitev, zlasti ob upoštevanju pomembnosti vloge, ki jo imajo izvedenci, cenilci in tolmači, bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Vinko Gorenak bo predstavil stališče Poslanske skupine SDS. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

Imam s seboj papir, pa ga ne bom bral, da se ne boste ustrašili, da bom preveč bral. Poglejte, zdaj, ko je ta zakon prišel v parlament, sem jaz bil zadalžen znotraj poslanske skupine in moja ocena je bila, saj zakon gre v pravo smer, in sem se nagibal med tem, da zakon podpremo ali da mu vsaj ne nasprotujemo. Vendar, pogledajte, kaj se je zgodilo na odboru. Na odboru ste poslanke in poslanci koalicije z ministrom vred podlegli. Podlegli poškodbam, bi se reklo po zdravniško, podlegli poškodbam lobijev. Dr. Vatovec je govoril, pa bral, strokovno in točno, jaz bom pa pravzaprav, ker imam enak nastop pripravljen, povedal zelo po domače to, kar je on govoril. Zakon je v 3.členu točno povedal, kdo je cenilec, kakšni so pogoji itd., itd., kakšen je nadzor, skratka okej. Zdaj pa pogledajte, kaj ste prinesli na odbor. Na odbor ste prinesli člen, v katerem ste rekli, ne glede na prvi odstavek tega člena, se sme sodni cenilec ali sodni izvedenec sklicevati na ta status tudi v drugih primerih. Potem pa ste jih našteali: je član društva, ki deluje na področju sodnega izvedenstva ali cenilstva, je član društva, ki je pridobilo status društva, ki deluje v javnem interesu in tako dalje. Vam lahko prevedem to v domač jezik, kaj ste sprejeli? Rekli ste tako, da recimo zdravniško združenje ima svoje pogoje, ima svoj status in se ve, zdravnik je lahko član, bla, bla, bla. To je pod A. Zdaj ste pa vi B naredili, pa ste rekli, ne glede na prejšnje stanje, se na status zdravnika lahko sklicujejo tudi člani društva zdravstvene dejavnosti. In s tem ste naredili – Kaj? To, da se lahko medicinska sestra sklicuje na status zdravnika, ker je pač članica tistega društva. Ja, ne more se, ker ni zdravnica! In s tem ste odpri – Kaj? Polje kurupcije na tem področju, polje, bom rekel, vprašljivega delovanja na tem področju in šli ste kontra Računskemu sodišču, ki je naložilo, da morate to urediti na pameten način. Jaz ne vem, ali ste me razumeli, kaj ste sprejeli?! Torej, da se lahko medicinska sestra sklicuje na status zdravnika. To ste sprejeli, če rečemo v prenesenem smislu besede. Ja, zdaj kar odkimavajte, saj, ampak tako to je. 3. člen v tem dopolnjenem odstavku, ki ste ga vi sprejeli, pravi natanko to, in gre kontra Računskemu sodišču. Ampak, vi ste najpametnejši ... do volitev. Hvala lepa.

Mi bomo proti, seveda.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Spoštovani poslanke in poslanci, spoštovani minister in sodelavke, vsem lep pozdrav!

Danes obravnavamo popolnoma nov zakon, ki je plod mnogih strokovnih usklajevanj. Širok nabor stroke je namreč pripomogel k temu, da imamo pred sabo predlog zakona, s katerim se močno nadgrajuje vsebina Zakona o sodiščih. Ta je namreč do zdaj delno urejal vsebino, povezano s sodnimi tolmači, izvedenci in cenilci. Združenja in društva s področja sodnega izvedenstva, cenilstva in tolmačenja so namreč z Ministrstvom za pravosodje le našla skupni jezik in na koncu predlog zakona podprla. Pripravljalci zakona so tekom postopka prisluhnili njihovim pripombam, ki so vključene v dopolnjen predlog zakona.

Veljavna ureditev sega v leto 1994 in praksa je pokazala na potrebo po celoviti ureditvi obravnavanega področja. Tako predlog zakona odpravlja tveganja in pomanjkljivosti obstoječega sistema. Med drugim se ureja vpliv stroke na področju imenovanja in ohranitve licenc in vodenja postopkov odvzema licenc, v ta sklop pade kar okoli 200 oseb.

Povedati pa je treba, da nova zakonodaja ne obrača celotnega sistema na glavo, zato se ne bo težko prilagoditi novim normam. Predlog zakona med drugim prinaša ustanovitev novega organa, to je strokovni svet, ki bo prevzel vsa pooblastila, ki se nanašajo na stroko, medtem ko bo administrativne zadeve še vedno opravljalo Ministrstvo za pravosodje.

Pomembna novost je ugotavljanje disciplinskega odgovornosti, kajti danes poznamo zgolj možnost razrešitve sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, po novi zakonodaji pa bo mogoče določiti kazni, ki bo sorazmerna s storjeni napaki.

Nadalje se s predlogom opredeljuje enotno navedbo strukture, navodil in napotkov za izdelav izvedenskih mnenj, določajo se smernice in napotki za izdelavo izvedenskih mnenj na posameznih področjih.

V Poslanski skupini Desus navedene spremembe podpiramo. Veseli na, da je po tolikih letih le prišlo do celovite ureditve področja cenilstva, izvedenstva ter tolmačenja. Zavedamo se namreč, kako pomembna je kakovost sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev, saj njihova podana strokovna mnenja močno vplivajo na izide sodnih postopkov.

V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da se s predlogom zagotavlja visoka kakovost strokovnosti dela in ga bomo glede na navedeno podprli. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, kolege in kolegi!

Problematika odsotnosti enovitega strokovnega sistema na področju sodnega izvedenstva, cenilstva, tolmačenja je znana že več let. Sedaj je to področje urejeno v Zakonu o sodiščih, vendar se je v desetletju oziroma dveh izkazalo, da je sistem pomanjkljivo urejen, da je podnormiran in stroki ne daje zadostnega pomena. Zato je predlagatelj pripravil Predlog zakona o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih, v katerih se postavlja nov enovit sistemski okvir urejanja statusnih in organizacijskih pravil delovanja stroke. Kar pomeni, da se s predlaganim zakonom spreminja vlogo stroke v vseh segmentih ureditve področja. Delo sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev je za dobro delo sodišč še kako pomembno, saj s svojim posebnim znanjem nekega strokovnega področja lahko še kako prispevajo h krepitvi pravne varnosti. Zato si je predlagatelj pri pripravi tega predloga zakona zastavil naslednje cilje: zagotavljanje kakovosti izvedenskih mnenj, cenitev in tolmačenj, poudarjanje pomena vloge in statusa sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, zagotavljanje nujnega vpliva stroke na razreševanje vprašanj, ki zadevajo stroko, ohranjanje visoke ravni strokovne usposobljenosti sodnih izvedencev, sodnih cenilcev in sodnih tolmačev, zagotavljanje potrebnega vpliva sodstva v okviru predmetne regulative, ekonomičnost in učinkovitost pri uvajanju novih institutov, odgovornost vseh deležnikov, ki sodelujejo v posameznih procesih ob doslednem spoštovanju načela delitve oblasti in zagotavljanja stabilne pravne varnosti v sodnih postopkih.

Iz predloga zakona je razvidno, da se je v pripravo zakonskih rešitev vključilo tudi strokovno in širšo zainteresirano javnost, seveda z namenom, da se pripravi čim boljša zakonodaja. Glede na število sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev je težko pričakovati, da se bodo vsi strinjali s predlaganimi rešitvami. Nestrinjanje s posameznimi rešitvami so izkazali tako, da smo prejeli njihove pisne pripombe. A ne glede na to, lahko rečemo, da je bil dosežen nek širši konsenz in da se bo v samem izvajanju zakona pokazalo, kako dober predlog je oziroma glede na to, da gre za nov sistem urejanja področja kje so ostale vrzeli.

O pomenu sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev so na odboru opozorili tudi predstavniki tožilstva in sodstva. Še posebej je bilo opozorjeno, da je treba zagotoviti zadostno število sodnih izvedencev, cenilcev in tolmačev ter zagotoviti kakovost njihovega dela. In prav včeraj smo zasledili novico, da je potekala slovesna zapisrega sodnih izvedencev in sodnih tolmačev, kar pomeni korak k omilitvi dolgotrajnega pomanjkanja sodnih izvedencev

na strokovnem področju socialnega dela, psihologije in psihologije družine.

Vsled vsega navedenega napovedujemo podporo predlogu zakona. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Ker amandmaji dopolnjenega predloga zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona. Glasovanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili v četrtek, 22. marca 2018, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 13. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **26. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZA SPREJEM AVTENTIČNE RAZLAGE 631. ČLENA OBLIGACIJSKEGA ZAKONA.**

Predlog za sprejem avtentičen razlage je v obravnavo zboru predložila skupina devetnajstih poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom.

Besedo dajem predstavniku predlagatelja, gospodu Danijelu Krivicu, za dopolnilno obrazložitev predloga.

Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Spoštovani podpredsednik! Lep pozdrav ministru, kolegicam in kolegom!

Vložili smo predlog za avtentično razlago 631. člena Obligacijskega zakonika, zato da se še dodatno zaščiti podizvajalce v sodnih postopkih. Dosedanja praksa namreč kaže na to, da so v neenakopravnem položaju. Tudi Vlada v svojem mnenju ne zanika naših ugotovitev, da restriktivna razlaga oziroma pojmovanje pogoja koneksnosti terjatev podizvajalcu ne omogoča, da le-ta zahtevano poplačilo s strani naročnika, če tudi ima za ta dela opravljena na projektu še rezerviran denar. Iz razlage Vlade sledi, da lahko podizvajalec zahteva neposredno plačilo od naročnika le v primeru, če ta njegova dela še ni plačal glavnemu izvajalcu. To pomeni, da podizvajalcu daje le možnost, da zahteva plačilo od naročnika, torej, da ga toži, ne daje pa možnosti poplačila podizvajalcu v primeru, če je glavni izvajalec za podizvajalčeva dela denar od naročnika prejel, ni pa s tem poplačal tudi tega dela do svojega podizvajalca. To pomeni, da prejeta sredstva za delo podizvajalca glavni izvajalec lahko očitno brez kaznovanja in kontrole porabi za drugi namen. Če pojasnim na primeru. Naročnik, na primer, plača pleskarska dela glavnemu izvajalcu, glavni izvajalec teh del pa ne plača podizvajalcu. V takem primeru po sodni praksi in pravni teoriji pogoj koneksnosti ni izpolnjen. Ker je naročnik pleskarska dela že

plačal glavnemu izvajalcu, četudi jih ta potem ni plačal podizvajalcu.

Po našem mnenju je namen 631. člena Obligacijskega zakonika ta, da ko glavni izvajalec ne plača pleskarskih del proizvajalcu, se le-ta lahko obrne na naročnika za plačilo omenjenih del iz vsote, ki v tistem trenutku dolguje glavnemu izvajalcu, seveda ob pogoju, da so terjatve prepoznane. Sodišča pa trenutno razlagajo, da se podizvajalec ne more poplačati pri naročniku, kar pomeni, da se s tem štiti zgolj glavnega izvajalca oziroma mu omogoča, da z zlorabljanjem sredstev nadaljuje in s tem neopravičeno bogati na račun podizvajalca. Podizvajalcu je tako onemogočeno uporabiti 631. člen zakona, ker koneksnosti terjatev za ista dela ni mogoče izpolniti, ker je naročnik že plačal, na primer, pleskarska dela glavnemu izvajalcu. Sodna praksa pa stoji na stališču, da pleskarskih del naročnik dvakrat ne bo plačal ne glede na to, da jih le-ta ni poplačal podizvajalcu.

Mi menimo, da sprememba zakona v tem primeru ni primerna, saj je določba dovolj jasna in abstraktna. S predlagano razlago določbe 631. člena Obligacijskega zakonika bi se podizvajalec v prej opisanih primerih lahko poplačal, saj v nasprotnem primeru prihaja do neupravičene obogatitve glavnega izvajalca. S sprejetjem avtentične razlage bi tako prekinili prakso zlorab glavnih izvajalcev in tako omogočili, da bosta glavni izvajalec in podizvajalec v enakopravnejšem položaju.

Veliko se govori o pravni praksi in podobnih zadevah v določenih primerih, ampak dejstvo je, da v Sloveniji pravna praksa dejansko v teh primerih ne obstaja, kajti določene zadeve so pred sodišči komaj prišle na vrsto v primeru, ko se določa koneksnost posameznih terjatev. Nelogično je, da je nekdo v neki vmesni, začasni situaciji zadeve prijavil oziroma imel zavedene, kasneje jih glavni izvajalec seveda podizvajalcu ne plača v, bi rekel, končni terjatvi, ko pa pride do postopka, pa ta podizvajalec tega ne more uveljavljati, ker sodišče tretira, da je bila neka začasna situacija glavnemu izvajalcu že plačana in je s tem poplačan avtomatsko tudi podizvajalec, kar pa lahko ta v sodnem sporu dokaže, vendar mu po praksi sodišč te koneksnosti ne priznavajo.

Menim, da je to zelo napačno in verjamem, da boste v tem primeru podprli to avtentično razlago. Že na odboru je bila pripravljenost, da se to reši. S tem rešimo marsikaterega podizvajalca, ki še vedno čaka v postopkih na poplačilo svojih izvedenih del.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog za sprejem avtentične razlage je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsednici, gospe Kseniji Korenjak Kramar.

Izvolite.

KSENIJA KORENJAK KRAMAR (PS SMC): Hvala lepa. Spoštovani!

Odbor za pravosodje je na 47. seji 7. 3. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog za spremembo avtentične razlage 631. člena obligacijskega zakonika, ki ga je Državnemu zboru v sprejem predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tanko.

Odbor je bil predhodno seznanjen z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, z mnenjem Vlade ter dopisi Gospodarske zbornice Slovenije, družbe GEO inženiring, družbe Klima Ptuj in družbe Kampo.

Predstavnik predlagatelja, poslanec gospod Danijel Krivec je v dopolnilni obrazložitvi predlagane avtentične razlage 631. člena Obligacijskega zakonika opozoril na primere v vsakdanji praksi, ko podizvajalci za opravljeno delo ne dobijo plačila od glavnega izvajalca, pa tudi ne od naročnika, kljub temu da naročnik svoje obveznosti do glavnega izvajalca še ni v celoti izpolnil. Zato predlagajo, da bi bilo potrebno obravnavano določbo razumeti tako, da je pogoj koneksnosti terjatve izpolnjen, če se oba nanašata na dela, opravljena v okviru istega pogodbenega razmerja. S tem bi podizvajalci lahko zahtevali poplačilo tudi neposredno od naročnika in bi se brez dodatnih tveganj za naročnika poplačali iz vsote, ki jo ta dolguje glavnemu izvajalcu za celotno delo.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je povedala, da so v pisnem pravnem mnenju pojasnjeni, da Državni zbor sprejme avtentično razlago zakona, kadar norma v zakonu ni zadosti jasna. Povedala je, da je enako določbo vseboval že Zakon o obligacijskih razmerjih, pravna teorija in sodna praksa pa sta enotni, da je namen obravnavane določbe zaščita tako podizvajalca kot naročnika. Po mnenju Zakonodajno-pravne službe avtentična razlaga ni potrebna, ker v obravnavanem primeru ne gre za določbo, katere pomena ne bi bilo mogoče ugotoviti z uveljavljenimi metodami razlage, prav tako pa ne more biti odgovor na nestrinjanje predlagatelja s sodno prakso. Avtentična razlaga, ki bi bila sprejeta z namenom, da bi spremenila sicer povsem enotno sodno prakso, ki jo podpira tudi pravna teorija, je nedopustna ter v nasprotju z načelom pravne države in načelom delitve oblasti.

Minister za pravosodje je predstavil pisno mnenje Vlade, ki predloge za sprejem avtentične razlage 631. člena ne podpira iz enakih razlogov, kot jih je navedla Zakonodajno-pravna služba.

Odbor je prešel na obravnavo o vprašanih, ali je predloženo avtentično razlago potrebno sprejeti. V razpravi so poslanci opozorili na problematiko izigravanja podizvajalcev in njihovih zaposlenih ter o zaščiti podizvajalcev.

Po končani razpravi je odbor s šestimi glasovi za in petimi proti sprejel sklep, da je

avtentična razlaga 631. člena Obligacijskega zakonika potrebno sprejeti.

Odbor je na podlagi sprejetega sklepa prešel na obravnavo besedila avtentične razlage zakona. Razprave poslancev o besedilu avtentične razlage ni bilo, prav tako k besedilu avtentične razlage ni bilo podanih predlogov za amandmaje odbora.

Odbor je nato odločal o predlogu sklepa, da odbor za pravosodje predlaga Državnemu zboru, da sprejme predlog za sprejem avtentične razlage 631. člena Obligacijskega zakonika v predloženem besedilu, a ga s šestimi glasovi za in šestimi proti ni sprejel. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za predstavitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade mag. Goranu Klemenčiču, ministru za pravosodje.

MAG. GORAN KLEMENČIČ: Hvala lepa za besedo, spoštovani gospod podpredsednik.

Bom zelo kratek. Hvala lepa za besedo še enkrat. Mnenje Vlade je bilo pisno podano, bilo je podano tudi ustno na odboru, zato bom samo še enkrat ponovil. Vlada ne more podpreti tovrstne avtentične razlage dotičnega člena iz Obligacijskega zakonika iz pravnih razlogov, ki so povsem enaki, kot jih je povedala in zelo jasno izrazila tudi Zakonodajno-pravna služba. Prav tako Vlada tega ne more storiti iz vsebinskih razlogov. Namreč, avtentična razlaga, ki bi spremenila ta člen, bi povzročila, če temu rečemo lahko, nove krivice.

Se pravi, pod črto, zavedamo se problema in cilja, ki ga zasleduje ta vaš predlog. Problem plačil podizvajalcev je resen, vendar način, na katerega ste se odločili, da bi ga rešili, pa je povsem neprimeren in bi zelo verjetno povzročil nove spore, na glavo obrnil sodno prakso, kar na podlagi Obligacijskega zakonika, kar bi bilo nepredvidljivo za vrsto drugih postopkov.

Skratka, pozivam vas, v imenu pravne varnosti in delovanja Obligacijskega zakonika, da tovrstne avtentične razlage ne podprete. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospa Teja Ljubič bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

TEJA LJUBIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, najlepša hvala za dano besedo. Lep pozdrav ministru z ekipo, kolegicam in kolegom!

Predlagatelj sprejema avtentične razlage 631. člena Obligacijskega zakonika utemeljuje s primeri, ko podizvajalci za

opravljeno delo ne dobijo plačila od glavnega izvajalca pa tudi ne od naročnika, kljub temu da naročnik svoje obveznosti do glavnega izvajalca še ni v celoti izpolnil. V skladu s tem predlagajo, da bi bilo treba obravnavano določbo razumeti tako, da je pogoj koneksnosti terjatev izpolnjen, če se obe nanašata na dela, opravljena v okviru istega pogodbenega razmerja. S tem bi podizvajalci lahko zahtevali poplačilo tudi neposredno od naročnika in bi se brez dodatnih tveganj za naročnika poplačali iz vsote, ki jo ta dolguje glavnemu izvajalcu za celotno telo. Vendar pa je na tem mestu treba poudariti ključno – avtentično razlaga sprejme Državni zbor, kadar norma v zakonu ni zadosti jasna. Pomeni torej razlago nejasne zakonske norme. Posledično pomeni poseg v zakon, ki ima podobne učinke kot sprememba zakona, vendar s pomembno razliko. V besedilo zakona ne posega neposredno in je za to ni mogoče spreminjati.

Določba 631. člena Obligacijskega zakonika je v pomenu, ki ga izpostavlja predlagatelj, jasna, in hkrati tudi vsebinsko odprta, da omogoča sodiščem, da jo v konkretnih primerih razlagajo. Pravna teorija si je glede razlage tega instituta enotna. Prav tako ne drži, da se v zvezi s 631. členom Obligacijskega zakonika ni oblikovala sodna praksa, kot to zatrjuje predlagatelj. S sprejetjem predlagane avtentične razlage, bi torej zakonodajalec posegel v vsebino in namen navedenega instituta, kot jo opredeljujeta ustavnopravna teorija in praksa. Sprejem predlagane avtentične razlage bi pomenil celo obid in de facto spremembo določbe Obligacijskega zakonika in sodne prakse, ki se je v zvezi s to določbo izoblikovala. Z vidika učinka avtentične razlage za nazaj, govorimo o ex tunc učinku, bi v konkretnem primeru glede na datum uveljavitve Obligacijskega zakonika, to pomenilo retroaktivni učinek za kar 16 let.

Temeljna predpostavka, ki utemeljuje potrebnost sprejetja avtentične razlage, je nejasnost norme. Ustavno načelo jasnosti in določnosti predpisa, kot eno izmed načel pravne države zahteva, da so predpisi jasni in določni, tako da je mogoče ugotoviti vsebino in namen pravne norme, kar pa ne more pomeniti, da morajo biti predpisi takšni, da jih ne bi bilo treba razlagati. Če pa zakonodajalec meni, da v praksi z uporabo te določbe prihaja do drugačne vsebine, kot jo je hotel dati sam, ima možnost zakon spremeniti oziroma dopolniti.

Poslanci in poslanke Stranke modernega centra se zavedamo, da je avtentična razlaga lahko le skrajno sredstvo, ki je v pristojnosti zakonodajalca, pri določitvi za njen sprejem pa mora biti zakonodajalec tudi zadržan, predvsem zaradi samostojnosti sodne veje oblasti ter načela delitve oblasti.

Zaradi tega Poslanska skupina Stranke modernega centra ne podpira sprejetja avtentične razlage 631. člena Obligacijskega zakonika. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ljubo Žnidar bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Spoštovani minister, kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratski stranki se zelo dobro in zelo odgovorno zavedamo problema in vseh krivic, ki so jih doživeli nepoplačani podizvajalci, veliko od teh jih danes več ni v poslovnem svetu, kajti ravno nepoplačilo jih je spravilo ob njihovo poslovno dejavnost, veliko tudi ob svoje premoženje. Ob tem seveda gre opozoriti, da neposredna plačila podizvajalcev v obligacijskem pravu niso uveljavljena kot pravila, vendar gre za izjemo. In seveda to izjemo je moč predlagati z avtentično razlago 631. Člena. Razlaga je zelo kratka, jo bom tudi prebral: »Določbo 631. člena Obligacijskega zakonika je treba razumeti tako, da je pogoj koneksnosti terjatev sodelavca podjemnika do podjemnika in podjemnika do naročnika izpolnjen, če se obe terjatvi nanašata na dela opravljena v okviru istega pogodbenega razmerja.« S tem, s to avtentično razlago se doseže, da lahko podizvajalec z neposrednim zahtevkom zahteva plačila seveda le v primeru in na način, da bo takšen zahtevek lahko uspešno uveljavil tudi glavni izvajalec. Zato navedena določba Obligacijskega zakonika ne ustvarja nobenih dodatnih obveznosti ali kakršnihkoli tveganj za naročnika.

Zdaj pa, da podam en konkreten primer. Že v času, jaz bi rekel, konjunktura in seveda potem, ko se je krivulja konjunktura tudi obrnila, je predvsem največjih teh nepoplašanih podizvajalcev ostalo od velikih glavnih izvajalcev, seveda danes propadlih, od SCT, Gradisa, Primorja in tako naprej, in tudi glavni izvajalci, to se pravi danes te velike propadle firme, od naročnika še nišo v celoti poplačane, ali imajo zadržani delež 10 % pogodbenega zneska ali še tudi kakšen drug nepoplačan delež. In seveda s to razlago lahko uveljavlja podizvajalec direktno do naročnika svoj nepoplačani zahtevek. S to razlago, ki jo mi predlagamo, mu to omogočimo. Kajti razlaga, da je določena posamezna vrsta dela bila plača, ne vem, v začetni fazi, v prvi, drugi ali tretji situaciji, v končni situaciji je poplačana celotna gradnja oziroma izgradnja ali projekt ali kakorkoli že in nima veze na posamezno vrsto del. Ni vezana na posamezno vrsto del, ki je že bila poplačana ne glede kdaj. In s to avtentično razlago lahko podizvajalec uveljavlja svoj neplačani zahtevek direktno od naročnika. In s tem naročnik glede na končno situacijo in končni znesek nima nobenega tveganja in je vse v tem, kar je dejansko narejeno, tudi v končnem obračunu.

Če povzamem tako zgrajeno določbo 631. člena Obligacijskega zakonika, kot predlagamo, ob izpolnjenosti pogojev, da je priznanje in dospela tako terjatev podizvajalcev

do glavnega zavezanca kot terjatev glavnega izvajalca do naročnika, se podizvajalec lahko obrne neposredno na naročnika, če iz tega posla obstoji vsota, ki jo naročnik dolguje glavnemu izvajalcu. Vsota, ki jo dolguje naročnik, pa je prav tako lahko del ali v celoti obveznosti plačila za zgradbo, ne pa del ali celota obveznosti plačila za posamezno vrsto dela. V tem je bistvena razlika, ker seveda v končni situaciji ne govorimo o posameznih vrstah dela.

Skratka, predlagamo, da se ta avtentična razlaga sprejem in da se tem mnogim nepoplašanim podizvajalcem popravi ta krivica in da pridejo do svojega upravičenega poplačila za svoje opravljeno delo, ki so ga opravili.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala, spoštovani podpredsednik. Spoštovani poslanke in poslanci! Spoštovani predstavniki Vlade!

Dejstvo je, da se v praksi vse prepogosto pojavljajo primeri, ko podizvajalci za svoje delo ne dobijo poplačilo od glavnega izvajalca, zato je razumljivo, da predlagatelji predlagajo, da se sprejme avtentična razlaga k 631. členu Obligacijskega zakona, in sicer v smeri, da bi podizvajalci lahko zahtevali poplačilo tudi neposredno od naročnika in bi se brez dodatnih tveganj za naročnika poplačali iz vsote, ki jo ta dolguje glavnemu izvajalcu za celotno delo.

Na prvi pogled je seveda tak predlog všečen, a povedati je potrebno, da avtentična razlaga v tem primeru ni potrebna, saj ne gre za določbo, katere pomena ne bi bilo mogoče ugotoviti z uveljavljenimi metodami razlage. Na to je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, kot tudi Vlada, ki predlagane avtentične razlage ne podpirata. Zakaj je temu tako, kaže tudi sodna praksa, ki je v takih primerih enotna. Določba Obligacijskega zakonika je namreč jasna in hkrati tudi toliko vsebinsko odprta, da sodiščem omogoča, da jo v konkretnih primerih razlagajo upoštevaje temeljna razlagalna načela in pravila ter družbene razmere in okoliščine konkretnega primera. Avtentična razlaga pa je dopustna le v primerih, ko je določba nejasna in dopušča različne razlage, kar pa ne drži za danes obravnavani člen Obligacijskega zakonika, zato je v Poslanski skupini DeSUS tudi ne podpiramo. Ali bi bilo treba spremeniti zakonodajo glede razmerij naročnik, izvajalec in podizvajalec, pa je že drugo vprašanje in predmet zakonodajnega postopka. Glede na to, da smo pri koncu mandata, pa seveda tak postopek ne pride v poštev. Če pa se bo pojavila potreba po

spremembi, jo bomo v Poslanski skupini Desus v prihajajočem novem sklicu Državnega zbora preučili.

Kot smo že povedali, v Poslanski skupini Desus predloga za avtentično razlago ne podpiramo.

Ne podpira je niti stroka, saj se je v zvezi s tem že oblikovala enotna sodna praksa. Povedati pa moramo, da je ta državni zbor že novembra leta 2015 sprejel Zakon o javnem naročanju. Podprli smo ga tudi v Poslanski skupini Desus. Ocenili smo, da gre za izjemno obsežno problematiko na področju javnega naročanja, kar je pokazala že praksa glede porabe javnega denarja, in da je potrebno zakonu dati priložnost, da zaživi v praksi, na podlagi katere bo šele vidno, ali bo treba zakon dopolniti oziroma spremeniti. To pa je že naloga naslednjega sklica Državnega zbora. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Dr. Matej Tašner Vatovec bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala še enkrat, podpredsednik.

Kot smo že slišali, predlog avtentične razlage se nanaša na problematiko nepoplačanih podizvajalcev. Gre za, bi lahko rekli, večno trajajočo problematiko, ki smo jo v Levici sicer želeli rešiti že leta 2015. Namreč, ob sprejemanju novega zakona o javnem naročanju smo vložili vrsto amandmajev, s katerimi smo med drugim želeli podjetjem, ki izkoriščajo delavce in jim kršijo pravice, prepovedati sodelovanje na javnih razpisih, zagotoviti odmik od najnižje cene kot ključnega merila za izbor izvajalca in zagotoviti sprotno poplačilo podizvajalcev po celotni podizvajalski verigi. S temi rešitvami bi rešili pravzaprav večino primerov, tudi tega, ki ga obravnavamo danes. Konkretno smo v Levici predlagali, da bi moral naročnik od glavnega izvajalca zahtevati, da mu na vsake tri mesece pošlje svojo pisno izjavo in tudi pisno izjavo podizvajalca, da so poplačane vse zapadle obveznosti. Če obveznosti ne bi bile poravnane, bi bile vse zapadle terjatve poravnane direktno podizvajalcu. Takšna določba bi velja za vse podizvajalce in podizvajalce podizvajalcev. Tovrstno vmesno poročanje smo predlagali ravno zaradi problematike pri obsežnejših in dlje časa trajajočih projektih, kjer se pojavlja največ ali pa večina težav. Naši predlog takrat niso bili sprejeti, zato se s tem težavami še vedno soočamo. Podizvajalci tik pred ali v stečaju in delavci brez plačila za svojo delo in brez plačanih prispevkov. Če bi koalicija, ki je že takrat vedela, kakšni so dejansko problemi v praksi, prispevala svoje glasove, bi danes imeli jasen in pregleden sistem, ki bi onemogočil izkoriščanje podizvajalcev. Če glavni izvajalec svojih obveznosti ne bi poravnal, bi jih naročnik poravnal direktno podizvajalcu, hitro in učinkovito. Ampak kot rečeno, se to žal ni

zgodilo. Danes tako obravnavamo avtentično razlago Obligacijskega zakonika, ki se nanaša na poplačilo podizvajalcev.

Določba tega zakonika je stara šestnajst let in je na nek način povsem logično, da je nastala v popolnoma drugačnih okoliščinah, ki za današnje razmere oziroma za razmere, do katerih je prišlo po letu 2008, ni več primerna, podizvajalcem pa tudi ne nudi ustrezne zaščite. Je pa vprašanje, če ustrezno rešitev ponuja današnji predlog. Zahtevo sodišča po koneksnosti terjatev bi pravzaprav po predlogu avtentične razlage nadomestili z nekakšnim sistemom Kdor prej pride, prvi melje. S tem bi rešili problem podizvajalcev, ki brez poplačila ostanejo danes. Problem pa bi nastal pri tistih, ki danes praviloma dosežejo poplačilo. Problem bi torej ostal nespremenjen, le priložili bi ga na drugo skupino podizvajalcev. Rešitev, ki je bila edino ustrezna in bi tudi razrešila probleme vseh nepoplačanih podizvajalcev, je bila zavrnjena leta 2015. Če bi bili takrat sprejeti amandmaji Levice, današnja razprava, še enkrat poudarjam, ne bi bila potrebna. Zaradi nasprotovanja Vlade in koalicije pravzaprav vsem predlogom opozicije, četudi so nujni in ustrezni, pa o identičnih problemih razpravljamo še danes.

Kot rečeno, obravnavana avtentična razlaga ne ponuja ustrezne ali pa idealne rešitve, kljub temu pa ponuja veliko več, kot sta do danes ponudili tako Vlada kot koalicija.

Zaradi tega v Levici predlogu ne bomo nasprotovali.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Predlagamo na razpravo o predlogu za sprejem avtentične razlage o besedilu avtentične razlage.

Besedo ima, izvolite, predlagatelj gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, še enkrat.

Pozorno sem poslušal stališča, moram reči, da se z marsikom težko strinjam. Mislim, da je kolega zdaj v zaključku jasno nakazal smer, v vsakem primeru se nekatere stvari izboljšujejo, idealnih stvari v tej državi ni. Je bilo pa zelo zanimivo, ko se večina poslancev sklicuje na mnenje Zakonodajno-pravne službe, predvsem v koaliciji. Res me zanima, lahko jim damo tudi statistiko, kolikokrat so povzeli mnenje Zakonodajno-pravne službe takrat, ko jim je zadeva odgovarjala v zakonodajnem postopku. Ta argument, če ni vsebinskih, je v bistvu brezpredmeten. Veliko ste govorili o pravni praksi v tem primeru. Če pogledamo pravno prakso v Sloveniji, je zelo zanimiva. V primeru bančne luknje, za katero se vsi zaklinjate, da je naša prioriteta naloga, imamo zelo različno pravno prakso. Sodišča na štajerskem koncu, Celje, Maribor in tako naprej, v določenih

zadevah odločijo drugače, kot sodišče v Ljubljani, ob tem, da imamo enako zakonodajo kot v tem primeru, o katerem zdaj govorimo. Saj to je ravno v izogib takim zapletom in različnim stališčem in pravnim praksam na sodiščih, kar je v Sloveniji žal običajna praksa, potrebno sprejeti v določenih primerih avtentično razlago. V nasprotnem primeru pa je iz vaše strani na nek način tudi zelo sprenevedavo, da se sklicujete na pravno prakso in mnenja pravnih služb. Mnenja pravnih služb ste imeli tudi v drugih primerih, ko ste kršili tudi ustavo v Državnem zboru, in to ne enkrat. V tem primeru gre pa za reševanje neke konkretne situacije, ki bi omogočila poplačilo dejansko ljudem, ki so dela opravili, pa jih sodišča na nek način izločajo iz postopka, čeprav imajo vse dokaze, da so upravičeni do poplačila po 631. členu Obligacijskega zakonika, ki dejansko je namenjen ravno zaščiti podizvajalcev. Vi pa tiščite glavo v pesek in ščitite glavne izvajalce, ki so v stečajnih postopkih zato, da se še ta del sredstev, ki je na voljo, izgubi v nekih črnih luknjah. Ne želite videti, da je to nek problem. Da je tudi govora o tem, kako bo to vplivalo za nazaj in kaj bo vse to pomenilo. To v bistvu ne drži. To je samo izgovor, da se zadeva ne spremeni. Poglejte, če imamo nek zakon, za katerega vemo, da ne učinkuje oziroma da ne prinaša dobrih rešitev, je po mojem mnenju naloga zakonodajalca, da to spremeni. V tem primeru dejansko ni možno vložiti novega zakona, ker je mandat v izteku in edina rešitev je avtentična razlaga nekega člena. Nihče od vas niti s strani ministrstva ni niti v mnenju niti zdaj v ustni obrazložitvi trdil, da to s takim načinom ni možno. Vsi drugi izgovori so bili, vsi drugi argumenti, od neke pravne prakse od nekih stališč o nekih že obstoječih rešitvah v praksi, ki pa v resnici ne funkcionirajo in se tudi niso dogajale. In zdaj imamo pač dejstvo, da neka zadeva učinkuje slabo v tem prostoru in vi je ne želite popraviti. Mislim, da je to najmanj, kar je, nesprejemljivo. Dejstvo je, da ta predlog obvezne oziroma avtentične razlage v ničemer ne postavlja pod vprašaj postopkov, ki so že zaključeni. Govori samo o reševanju zadev, ki se bodo dogajale vnaprej in ki so še v teku in z ničemer ne vpliva na to, kar želite poudariti, da se bo nekdo prednostno poplačeval oziroma da bo nekdo iz tega mogoče celo imel nek profit. Gre samo za pogodbeno razmerja, ki so prepoznana v postopku na sodišču in se ne morejo na nek način dvojno preplačevati, ker so potrebni za to, da se uveljavi neko plačilo, jasni dokazi v samem postopku. Edina stvar, ki bi se dodatno zgodila, je verjetno nekoliko več dela za sodišča oziroma za same postopke, ki bodo morali še določene dokumente preveriti in s tem imajo verjetno v tem primeru nekoliko več dela. Vse drugo, kar pa vi navajate, je pa brezpredmetno. V ničemer ne vpliva na ta postopek. In govoriti o pravni praksi v Sloveniji, še enkrat bom poudaril, ko vsako sodišče v Sloveniji drugače odloča, čeprav jaz upam, da

imamo enake zakone v tej državi, pa dve sodišči ne odločata v določenih primerih na enak način, je težko govoriti. In v neenakopravnem položaju so tudi tisti, ki v postopkih do svojih izvajalcev v okviru podizvajalskih pogodb na nekih sodiščih kasneje dobijo obvezno poplačilo, čeprav od glavnega izvajalca teh sredstev za opravljena dela še niso pridobili. Tudi v tem primeru so posamezniki v različnem pravnem položaju v tej naši državi. S to avtentično razlago bi vsaj to neenakopravnost razrešili in določili enotna merila za vse, ki v postopku sodelujejo. Vendar vi tega ne želite videti, govorite, da smo zakon 2015 o javnih naročilih spremenili in s tem smo zadeve rešili. Moram reči, da je bilo na odboru tudi veliko razprave o tem in spraševanja, saj smo že podrobno in tudi s posebnimi zakoni reševali podizvajalce, vendar očitno nismo rešili vseh primerov, ki se v praksi dogajajo. In ta avtentična razlaga dejansko rešuje vse tiste primere, ki se dogajajo sedaj na sodiščih in ki imajo dolgo brado iz naslova velikih projektov iz preteklosti. Tako da Zakon o javnih naročilih iz leta 2015 v tem primeru ne prinaša nobene dodane vrednosti za rešitev v primeru 631. člena, ki pa je namenjen izključno zaščiti podizvajalcev.

Jaz vseeno apeliram na vas, da takrat, ko bomo odločal, vseeno razmislite in pogledate vsa gradiva, ki so bila priložena, in se ne sklicujete kot papiga na mnenje Zakonodajno-pravne službe, ker mnenje Zakonodajno-pravne službe ste vi v tej koaliciji največkrat povzeli, v vseh postopkih, še najmanjkrat ste spoštovali mnenje Zakonodajno-pravne službe, tako da ta izgovor enostavno za vas ni umesten. O vsebini se pa nočete pogovarjati, problemov nočete videti, vse je idealno v tej državi. Takrat, ko nastopi težava, je izgovor, da je potrebno sistemske zakone sprejemati, pa v štirih letih enega pametnega sistemskega zakona niste sprejeli, nočete pa rešiti zadeve, ki ne vpliva na nobenega, ampak omogoči predvsem tistim, ki so v nekih primerih oškodovani zaradi nepoplačila, da mogoče preživijo in s tem ohranimo mogoče tudi kakšno delovno mesto in s tem ne bo nobena krona nobeni Zakonodajno-pravni službi padla ne ministrstvu in nobenemu, ki je argumentiral stvari zelo na teoretični ravni, ni pa pogledal praktičnih zadev, ki se na sodiščih dogajajo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat, pripravi naj se gospod Bojan Podkrajšek in mag. Dušan Verbič.

Izvolite, imate besedo.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

V svoji razpravi bi se na kratko dotaknila tega problema in bi rekla tako, da so predlagatelji vložili predlog za sprejetje avtentične razlage 631. člena Obligacijskega zakona, ker ugotavljajo, da se vse prepogosto

pojavi se primeri, ko podizvajalci ostanejo brez poplačila, ker pač glavni izvajalci iz takih in drugačnih razlogov tega ne storijo, včasih tudi zaradi stečajev in insolventnosti. SDS predlaga, da bi podizvajalci lahko zahtevali poplačilo neposredno od naročnika del in bi se podizvajalci lahko poplačali iz vsote, ki jo naročnik dolguje glavnemu izvajalcu.

Zakonodajno-pravna služba – se bom, čeprav je gospod Krivec ravno to kritiziral, ampak se bom naslonila na to mnenje – ugotavlja, da avtentična razlaga ni potrebna, saj primer, ki ga obravnavamo ni tak, da njegovega pomena ne bi bilo mogoče ugotoviti z uveljavljenimi metodami avtentične razlage. Se bom pa do mnenja, ki ga je gospod Krivec prej povedal, na koncu opredelila.

Pripravila sem si tudi primere, kako se avtentična razlaga izvaja in mnenje Ustavnega sodišča, sodnice mag. Jadranke Sovdat in sodnika Muzetiča, vendar menim, da bi to bilo zapravljjanje časa, ker ste vsi lahko to mnenje prebrali v stališču Zakonodajno-pravne službe, ki ga imamo priloženega.

Za zaključek bi rekla to, da zaradi mnenja Zakonodajno-pravne službe in mnenja odbora, ki temelji na tem, podpiram stališče, da avtentična razlaga 631. člena Zakona o obligacijskih razmerjih ni potrebna.

Kot drugo pa seveda, kot sem že prej povedala, sprejemam obrazložitve, ki jih je pravkar navedel gospod Danijel Krivec, ki so predvsem v tem, da se mnogokrat zgodi krivica podizvajalcem, ki ne pridejo do poplačila, ker tega ali glavni izvajalec ne želi storiti in se okoristi s sredstvi, ki bi jih moral dati podizvajalcem, tudi take primere smo že zasledili, da pride včasih tudi do oziroma velikokrat do stečajev in seveda se poplačilo naročnika izgubi v teh večjih investicijah. In seveda menim, da so to res velike krivice in da naša država tega ne bi smela dopuščati, da se na tak način lahko, bom rekla, okoli prinaša te ljudi, ki delajo, imajo tudi najete delavce in vsi skupaj potem ostanejo brez poplačila. Zato menim, da bi bilo potrebno v tej smeri spremeniti zakonodajo, in seveda, ker smo pri izteku mandata tega sklica, predlagam novemu sklicu Državnega zbora, da čimprej pripravi spremembo zakona v tej smeri. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Danijel Krivec, predstavnik predlagatelja.

Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala.

Se moram še enkrat oglasiti. Zdaj spet dajemo naloge nekemu novemu sklicu, ampak mi imamo možnost, da to rešimo. In spet je veliko razprave oziroma vašega utemeljevanja bilo na mnenju Zakonodajno-pravne službe. Vam bom povedal samo en primer za to, da vam bo bolj jasno, kako ste vi delovali v tem mandatu. V primeru odvzema mandata našemu kolegu je bila Zakonodajno-pravna služba zelo jasna, da kršite zakonodajo in ustavo, pa ste to povozili. V tem primeru ne bomo nobene velike škode naredili nobenemu, navkljub vsem mnenjem, ki ste jih poslušali. Ta avtentična razlaga omogoča samo v primerih, ko še obstaja nek denar oziroma neka vrednost premoženja, mogoče 10 %, kar se običajno pri velikih projektih zadrži v nekem postopku, da so do tega upravičeni tudi podizvajalci. V tistih primerih, ko je zadeva že počrpana ali gre za neke špekulacije, do teh poplačil tako ali tako ne more priti. Mi omogočamo tem podizvajalcem, da pridejo vsaj do teh 10 % zadržanih, ki običajno v teh postopkih stojijo, da ne grejo v stečajne mase, da ne grejo glavnemu izvajalcu, ki špekulira, ampak da se podizvajalci, ki so upravičeni v okviru osnovne pogodbe, ki to utemeljeno tudi dokažejo, da niso bili poplačani v predhodnih situacijah, lahko izvedejo. Zdajšnje stališče sodišč in neka praksa pač tega ne omogoča. In po našem mnenju in tudi, če ste brali vse naše obrazložitve, je to neprimerno, kajti Obligacijski zakon in ta člen je bil namenjen ravno zaščiti podizvajalcev. V tem primeru, v takih situacijah enostavno niso zaščiteni. Zato še enkrat apeliram, da si kakšno stvar preberete in da, nič nimam proti Zakonodajno-pravni službi, prej je bilo rečeno, jaz sem želel opozoriti samo to, da najmanj, kar je v tem mandatu, je koalicija največkrat povzela mnenje Zakonodajno-pravne službe. Mi jo spoštujemo, vendar, če ste videli, večinoma se sklicuje na neko pravno teorijo in neke stvari, ki v praksi niso preizkušene, mi smo pa zdaj zadevo vložili zato, ker se je v praksi pokazalo, da zadeva ni učinkovita, ne ščiti podizvajalcev, povzroča težave in bi jo na eleganten način rešili. Lahko se v nadaljevanju spremenijo tudi zakon, pa še dodatno zaščiti podizvajalce, ampak s tem damo možnost, da vsaj nekatere družbe, ki so lahko na robu propada, z neko avtentično razlago rešimo. In če rešimo eno družbo, jaz upam, da se počasi zavedate, da ne rešujemo samo velikih stvari, ampak da moramo reševati včasih tudi malenkosti, ki pa nekomu v praksi pomenijo zelo veliko težavo. In če kakšno od teh stvari rešimo, je to dobro in bi morali biti zadovoljni, ne pa predlagati to na nek nov sklic, ki bo nek nov zakon sprejel, ki bo vse zadeve rešil. Običajno je pač praksa tista, ki pokaže, da določene stvari ne funkcionirajo in v takšnih primerih je naša naloga tudi, da se odzovemo in poskušamo stvar razrešiti. Navkljub vsem mnenjem. Še enkrat poudarjam, niti ministrstvo ni a priori reklo, da ta zadeva se na ta način ne sme rešiti. Rekli so, da načeloma to ni bilo, da zelo verjetno

ali pa verjetno bo povzročala neke težave ali škode, ampak to je vse na neki hipotetični ravni. V resnici pa imamo problem, na katerega smo bili opozorjeni, dobili smo gradiva in poskušamo stvar razrešiti. In na žalost smo na koncu mandata, ampak vsaj kakšno dobro stvar bi pa lahko rešili.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek, pripravita naj se mag. Dušan Verbič in gospod Zvonko Lah. Izvolite, imate besedo.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi! Ministra ni več.

Kolega Krivec se zelo trudi, da bi seveda dopovedal vsem nam oziroma tistim, ki ne razumejo in ki nočete razumeti velikih težav tistih, ki pošteno delajo in so izvedli pošteno neko delo, pa za njega niso dobili plačila. Sam sem se tudi že v prejšnji službi pa v času tega mandata soočal s težavami, katere so povedati ti izvajalci. V prejšnji službi pa, ker sem delal na enem podjetju in sem lahko opazoval, kako veliki sistemi lahko uničijo malega, manjšega, ki, še enkrat ponavljam, je svoje delo korektno opravil, poplačal vse materiale, ki jih je porabil za ta dela, poplačal pošteno prispevke in izplačala plač, potem pa ostal brez vsega. Seveda, tisto, kar je najhuje, se še nekdo norčuje na sodišču iz njega. Jaz mislim, da smo poslanke in poslanci tega sklica, pa seveda vseh predhodnih in tudi tistih, ki bodo prišli za nami v ta Državni zbor, zato izvoljeni in tukaj, da rešujemo težave, ne pa da jih delamo.

Ko sem danes pozorno poslušal stališča poslanskih skupin, razen zadnjega, Levice, so se večinoma izgovarjali, pa tudi minister, da je težava in da so velike pripombe Zakonodajno-pravne službe. Tudi jaz moram ponoviti, da smo velikokrat bili priča v tem sklicu, takrat, ko vam, predstavniki koalicije, Zakonodajna služba ugodí, takrat je v redu, ko pa, pa tudi če je imela drugo mnenje, kot ste vi zagovarjali, ste to službo, cenjeno službo povozili, seveda takrat, ko vam pa godí, pa se na njo izgovarjate.

Jaz mislim, da vsi tisti, ki danes razpravljate, kolegica iz Desusa je govorila, celo dala nalogo naslednjemu sklicu Državnega zbora, da naj to uredi. Glejte, štiri leta, štiri leta sedimo, skoraj štiri leta bo kmalu, da sedimo v Državnem zboru in da se koalicijska poslanka zdaj izgovarja na vse mile pretege na pravno službo, na Zakonodajno-pravno službo, na ministra, da kaj ni bilo možno postoriti, na koncu pa še izreče in da nalogo naslednjemu sklicu Državnega zbora. Jaz ne vem, kaj si mislijo tisti ljudje, ki trpijo po celi Sloveniji. Tu imam v mislih seveda vse male izvajalce, še enkrat ponavljam, ki so v 99 % delo opravili korektno, poplačali vse svoje materiale, ki so bili potrebni za izvedbo teh del, poplačali prispevke svojim zaposlenim in izplačali plače, potem pa se uničuje, največkrat

načrtno, njihova mala podjetja, njihove družine, posledično pa tudi vse zaposlene v tistem podjetju. Naj povem primer podjetja, ki ga je stečajnik, bom tako rekel, da bodo vsi razumeli, potegoval za nos za milijon 700. Seveda, ta denar je bil ne deponiji, še danes je verjetno ne deponiji. To podjetje, ki se je borilo, da bi doseglo pravico na sodišču, je za vsako takso moralo plačati 25 tisoč evrov. In kaj je bil cilj tega stečajnika? Da čim prej to malo podjetje usahne in potem bo pa tisti plen, ki je bil neke pripravljen, kot sem že prej rekel, milijon 700 šel tja, kamor je bil namenjen, v nepošteno kanale. In seveda, da bomo imeli občutek, kakšni scenariji, potem tudi, kar je kolega Krivec govoril, so zadaj, na koncu se je celo ugotovilo, da se stečajnik in predsednik sodišča vsak teden savnata skupaj. Kako naj tisto podjetje, ki je pošteno oddelalo, pa še enkrat ponavljam, vse materiale je poplačalo, vse svoje zaposlene poplačalo, doseže pravico na sodišču. Jaz mislim, da kdor tega ne razume v tem državnem zboru in kdor to nalogo prelaga sedaj na naslednji sklic, jaz mislim, skoraj si upam trditi, da si ne zasluži, da je sedel v tem sklicu v Državnem zboru. Mislim, da ni poslanec ali poslanca, da te težave ni začutil v svojem okolju, ali je to v Kopru, ali v Murski Soboti, ali na Koroškem, ali na Dolenjskem. Prav gotovo ta današnji predlog Slovenske demokratske stranke, ne bom trdil, da je najboljši, da je idealen, se pa malo približa k nekim rešitvam, zato pozivam vse, da se ne zgovarjamo na pravnike, pravno službo, na naslednji sklic Državnega zbora, ampak da se zavedamo težav naših podjetnikov, ki se jim godí krivica in se bo še verjetno tudi v prihodnje, če se ne bomo s tem, ko bomo glasovali, približali malo bližje. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Dušan Verbič, pripravi naj se gospod Igor Zorčič in gospod Jožef Horvat. Izvolite, imate besedo.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo, podpredsednik. Prav lep pozdrav peščici poslank in poslancev na tej temi!

Za uvod, preden grem na vsebino, si bom vseeno dovolil reči naslednje. Sam gledam na demokracijo tudi v tem državnem zboru z vidika, da poslanec ali poslanka Državnega zbora ni vedno vezana na odločitev stališča izvršilne veje oblasti, Zakonodajno-pravne službe, pa morda tudi ne stališča matične poslanske skupine, če meni ali ocenjuje, da so argumenti tudi take narave, ki ga prepričuje, da je lahko upravičen nekako do odklonilnega takega stališča. Tako si jaz razlagam stališča demokracije v Državnem zboru in se v posameznih primerih tako tudi odločam. Toliko za uvod.

Glede na to, da je pa na tej temi o podizvajalcih tako močna zasedba prisotnosti poslank in poslancev, mi pa daje praktično

napotilo ali dokaz, da to skupino podizvajalcev, za katero se velikokrat v tem Državnem zboru na različnih temah in razpravah dotikajo različne poslanske skupine in poslanci, o pomembnem segmentu teh tako imenovanih srednjih podjetjih, malih podjetjih kot tudi obrtnikov, jasno, povezano tudi z njihovimi zaposlenimi, ki so eden od ključnih elementov praktično gospodarskega razvoja Republike Slovenije. In ob tako veliki prisotnosti poslancev si upam trditi, da vsi tisti, ki dajo veliko težo na tem segmentu gospodarstva, pač nas prepričujejo, da ta politična retorika v Državnem zboru ima najmanj dve plati. Dejstvo je, da so podizvajalci v sistemu javnih naročil in vseh oblik, ki so na trgu, od katerih je najbolj priznana aktivnost v gradbeništvu, lahko rečem in sem prepričan, da so to najbolj rizične skupine. Predvsem ne v tistem segmentu sodelovanja pri pridobitvi posla, ampak predvsem takrat, ko te skupine, te družbe opravijo svojo storitev po nekih normalnih poteh, izbornih ali kakorkoli že, dogovornih, se zatika pa potem pri izplačilih. Zato sem resnično trdnega mnenja, da predstavljajo resnično veliko rizično skupino.

Prav tako sem na stališču, da če se s tem predlogom predlagatelja o avtentični razlagi poveča večja pravna in finančna varnost teh družb, se pravi, malih, srednjih in obrtnikov ter njihovih zaposlenih, preprosto ta predlog predlagatelja podpiram in mislim, da je to nujnost, ravno zaradi zaščite v ključni fazi tudi njihovih zaposlenih.

Res pa je treba priznati, da to skupino, ki ji rečemo s skupnim imenovalcem podizvajalci, generalno gledano se dotikamo dveh zakonskih materij, in to je Obligacijski zakonik, ki je predmet tudi danes, kot tudi Zakon o javnem naročanju. Treba je priznati, da Zakon o javnem naročanju, in tukaj moram malce oporekati ali veliko oporekati predlagatelju, da ta koalicija ni nič storila, kar se tiče nekih konkretnih zadev, ja, sprejeli smo Zakon o javnem naročanju in pred nekaj meseci smo sprejeli tudi dopolnitev Zakona o javnem naročanju izključno z namenom, da se zagotovi večja tako pravna kot finančna varnost, vendar trg deluje po nekih zakonitostih, in to kar tudi na drugih področjih ugotavljamo, da v Republiki Sloveniji regulatorne inštitucije ne delajo vedno v taki smeri, kot so tudi ustanovljeni, se dogajajo slabosti. In tukaj smo sedaj spet pri podizvajalcih, ki običajno potegnejo kratko. Zato je prav, da imamo danes to razpravo in tako kot sem tudi uvodoma omenil, je tudi prav, da se tudi morda s tako obliko zaščiti njihove pravice.

Vseeno se bom dotaknil, ker do sedaj še ni bilo govora, kaj ta 631. člen Obligacijskega zakonika določa. Ga bom tudi prebral: »Sodelavci se za svoje terjatve do podjemnika lahko obrnejo neposredno na naročnika in zahtevajo od njega, da jim te terjatve izplača iz vsote, ki v tistem trenutku dolguje podjemniku, če so prepoznane.« To, kar sem uvodoma omenil, imamo dve zakonski materiji, ta določa

obligacijski. Res pa je, da ko smo sprejeli Zakon o javnem naročanju, smo tam opredelili tudi z določbo, da se podizvajalci lahko sami neposredno dogovorijo tudi z naročniki, da imajo tako imenovano odprto pot neposrednega plačila. To, kar je sedaj v praksi, pa je treba priznati, da dobivamo različne informacije, kako se to izvaja. Dejstvo je, da te nasprotujoče informacije gredo v smer, da praviloma krajšo pot potegnejo podizvajalci. Zato je še toliko bolj tehtno razmišljanje in tudi stališče na tem, da ta avtentična razlaga skoraj v ničemer ne škoduje na trgu, daje pa večjo varnost podizvajalcem. To je nekako moje skromno mnenje.

Kar se tiče stališča Vlade, tukaj ne bi polemiziral, bi pa se nekako dotaknil stališča Zakonodajno-pravne službe. Mislim, da spadam v kategorijo poslancev, poslank, ki si občasno, odvisno od teme, tudi dovolim nasprotovati ali nekoliko drugače zavzeti stališče, kot je stališče Zakonodajno-pravne službe. Mislim, da je to popolnoma prav, dovoljeno, legitimno, kajti stališča Zakonodajno-pravne službe so predvsem namenjene nam poslancem, da se lažje odločamo ali lažje, lahko rečem, utemeljujemo svoje odločitve. In, ko smo v konkretni zadevi stališča ZPS moram priznati, da je zelo jasno zapisano njihovo stališče z dveh aspektih, eno je sodna praksa, druga pa je pravna doktrina. Če sem na sodni praksi, bi se tukaj dotaknil ene zadeve in bom tudi navedel ali citiram, kar so zapisali. Zapisali so v zvezi s to točko dnevnega reda, se pravi, avtentično razlago: »Avtentična razlaga bi bila sprejeta z namenom, da bi spremenila sicer povsem enotno sodno prakso, ki jo podpira tudi pravna teorija.« Tukaj ne morem drugače, kot se strinjati tudi z besedami predlagatelja, ki je celo tudi konkretno navedel in tudi sam se strinjam, da v marsikaterih področjih ne moremo govoriti o enotni sodni praksi. Ni škodoželjna kritika samostojni veji oblasti, vendar to je realnost. Ne bom ponavljam primera, kot je bil naveden, kaj se je dogajalo v zvezi z aktivnostjo bančne parlamentarne preiskovalne komisije. Poleg tega primera tudi na tem gospodarskem področju, ne bom govoril o kazenskem, se marsikaj dogaja in nas prepričuje, da ni sodne prakse, enotne na določenih segmentih. Ampak tam, kjer se pa pogovarjamo o podizvajalcih, tukaj pa škoda kakršnikoli komentarjev. Dejstvo je, da tudi sam pričakujem pri teh odločitvah sodne veje oblasti, da ta sodna praksa, ki jo vsi pričakujemo, in če se malce spogledujemo tudi z državami, ki imajo tradicijo, da veliko dajo na tako imenovano sodno prakso ali judikate in naša pričakovanja so predvsem v smeri, da nam ti judikati dajo zelo jasno sporočilo pri končnih odločitvah glede zakonitosti in pravičnosti pri posameznih odločitvah. Ker sem še vedno pri stališču Zakonodajno-pravne službe, zakaj sem v tem primeru nekoliko zadržan in nisem čisto na njihovi strani. Pred seboj imam stališče Zakonodajno-pravna službe drugih avtorjev, ker vemo, da v naši Zakonodajno-pravni službi je

več zaposlenih, kar je tudi prav, in glej ga zlomka, kaj so v drugem stališču, ki ga bomo imeli tudi na matičnem odboru, jaz mislim v kratkem, če bo še čas za to, kaj so oni zapisali, kar se tiče avtentične razlage. Tukaj se dotikam tistega, kar sem uvodoma omenil, ki tako imenovano stališče Zakonodajno-pravne službe temelji tudi na pravni doktrini, in to je tudi prav. Kaj pravijo glede avtentične razlage? Pa ne bom citiral vsega, ker so konkretne zadeve navede in spuščam, vendar v nadaljevanju je zapisano, vendar trdi, da se je sodna praksa skozi časa spreminjala in je prav s pomenom, da ga na tej določbi, ki je ne smem citirati, pripisana sodna praksa, ki je odstopila od zakonodajalčevega namena. Zanimivo. In zdaj v zvezi s tem ZPS opozarja na stališča pravne teorije, da razlagalec lahko besedilo razume bolje, kakor so ga razumeli njegovi ustvarjalci. Ja, kar se tiče pa ustvarjalcev zakonov, predvidevam glede na to, da mi sprejemamo zakone, je težišče na nas. To se pravi, da v tem primeru tudi stališče Zakonodajno-pravne službe nekoliko drugače pristopa v razumevanju avtentične razlage. Ker pa sem omenil, da se ne dotikam vsebine tega drugega stališča ZPS, je pa zelo identična materija.

Za zaključek. Kar se tiče Zakonodajno-pravne službe, bi rad tudi tukaj izpostavil nekaj, zelo cenim njihovo stališče. In resnično si upam trditi v 98 % sem vedno zagovarjal, kar je tudi prav, ker sem bil prepričan, da je bilo njihovo stališče pravo. V tem primeru sem zadržan. Me pa napotuje, da imam to stališče nekoliko zadržano, predvsem tudi glede odločitve Ustavnega sodišča pred dobrim mesecem dni, ko smo imeli na matičnem odboru, Odboru za finance, zelo polemično razpravo vezano na spremembe Zakona o nematerializiranih vrednostih papirjih, kjer je bilo stališče Zakonodajno-pravne službe zelo trdno in jasno in je celotni ta državni zbor stal tudi za tem stališčem, dovolil sem si takrat to, da sem nasprotoval, in Ustavno sodišče je v celoti povozilo stališče Zakonodajno-pravne službe kot tudi Državnega zbora. Samo toliko v tem delu, da si včasih dovolimo poslanci tudi zavzeti drugačno stališče kot ga imata ZPS ali Vlada.

Kaj se zgodi, če podpremo stališče predlagatelja? Osebnostno menim, da se v tem primeru, preprost predlog predlagatelja za avtentično razlago določenega člena, nič posebnega ne bo zgodilo. Sem pa trdno na stališču, da marsikateremu podizvajalcu pa bi ali bo omogočeno, da bo pridobil tista tako imenovana pričakovana sredstva ali plačila, za katero je predhodno opravil vso zahtevano storitev, ne glede na to, ali je bila to intelektualna ali fizična storitev. Zato ne vidim nič slabega, da se tukaj podpira predlog predlagatelja, kajti ne glede na to, kako je pravna teorija ali stališče trenutne veje oblasti, v tem primeru menim, da moramo biti na stališču tistega, ki je šibkejša stranka v postopku.

Za konec tudi mene zanima, kakšno bo glasovanje o tej točki, predvsem o vseh tistih, ki imajo veliko besed o zaščiti tako imenovanega tega dela gospodarstva, srednja, mala podjetja kot tudi obrtniki, predvsem pa njihovi zaposleni. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prebral bom še vsa tri imena, ki so prijavljena. Kot prvi dobi besedo gospod Igor Zorčič, nadaljujeta gospod Jožef Horvat in gospod Ljubo Žnidar.

Gospod Igor Zorčič, imate besedo, izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani kolegi in kolegi!

Jaz mislim, da se debata v zvezi s tem vprašanjem, ki ga obravnava pri tej točki, nekako poenostavlja. Nisem prepričan, da vas je prav veliko v svojem življenju videlo večje število gradbenih pogodb, večje število sodnih odločb, odločb sodišč prve stopnje, druge stopnje, Vrhovnega sodišča. Mogoče bi ob vsem tem, če bi imeli ta privilegij, da bi se seznanil z vsemi, danes nekateri razpravljali drugače. Jaz sem prepričan, da so podizvajalci dejansko neka ogrožena skupina strank pri podjemnih pogodbah, pri gradbenih pogodbah, pa vendar mislim, da takšne rokohitske rešitve, kot se predlagajo danes, sprejetje neke avtentične razlage, ne bodo nikomur prinesle ničesar koristnega. Če obstajajo kakšni konkretni postopki ta trenutek na sodiščih in si nekateri obetajo korist od sprejetja avtentične razlage, sem prepričan, da se bo njihov položaj kvečjemu zakompliciral. Lahko se je postaviti v položaj podizvajalca pa potem iz stališča podizvajalca razlagati to, kar bi moral ta uživati, in s tem ni nič narobe, moramo pa vedeti, da tudi ta sodna praksa, ki temelji na relativno jasni dikciji zakona, ima svojo logiko. In ta logika je v tem, da se prepreči plačevanje dvakrat za isto stvar. Zdaj, spoštovani kolegi, jaz nisem od vas slišal, kako boste pa preprečili, da naročnik ne bo, recimo da, nekega temelja plačal dvakrat, enkrat glavnemu izvajalcu in enkrat še podizvajalcu. In dejansko na to vprašanje ta vaša pobuda ne odgovarja. Meni je to povsem logično. Glejte, mi smo priča temu, da smo najprej imeli z enako določbo Zakon o obligacijskih razmerjih, pa potem Obligacijski zakonik, pa se tudi med krizo in v času največjega števila sporov, največjega števila primerov, ko so bili podizvajalci ogoljufani, ni nihče v Državnem zboru spomnil, da bi spremenil zakon o obligacijskih razmerjih oziroma Obligacijski zakonik v drugačno dikcijo. Saj ta sodna praksa velja že kar nekaj . Preseneča me, da želite sedaj, vsaj prikazati želite, da si želite rešiti določeno situacijo z nekakšno avtentično razlago, ki bo pravzaprav lahko pomenila tudi podlago za to, da bodo oškodovani vsi tisti, ki imajo sodne odločbe že pravnomočne, in to na razlagi, ki je drugačna od te avtentične razlage. Želim povedati to, da z

avtentično razlago spreminjamo vsebino ali pa jo pojasnjujemo za zakon za nazaj. In sprašujem se, ali s takšnim dejanjem vnašamo v pravni red večjo pravno varnost ali pa samo zmedo.

Prepričan sem, da najprej niti vsebinsko rešitev ni dodelana, ker ne odgovarja na vprašanje, kako preprečiti dvojna plačila glavnih naročnikov. Prav tako pa ni formalno, procesno pot avtentične razlage tista, ki bi na tem področju vnašala kakšen pravni red, kvečjemu nasprotno, vnaša pravni nered. In če se dotaknemo nekaterih stališč Ustavnega sodišča in ustavnih sodnikov, sem prepričan, da bi s sprejetjem take ustavne oziroma takšne avtentične razlage postala neustavna odločba 631. člena Obligacijskega zakonika. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Jožef Horvat. Pripravi naj se gospod Ljubo Žnidar.

Izvolite.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Najlepša hvala, spoštovani gospod podpredsednik. Dragi kolege, kolegica in kolegi, lepo pozdravljeni.!

Pozdravljam tudi ministra za pravosodje, ki ga fizično sicer ni tukaj, verjamem pa, da je v duhu z nami, ker gre za zelo pomembno zadevo. Gre za zaščito podizvajalcev, gre za zaščito slovenskih malih, mikro in tudi srednje velikih podjetij. Ampak res obžalujem, da lahko danes zaključimo in ugotovimo, da neprisotnost ministra za pravosodje zelo natančno ilustrira pristop do zaščite podizvajalcev s strani trenutnih oblastnikov, čeprav so v odhajanju. In s takšno ilustracijo in s takšnim neukrepanjem, se dejansko ukvarjamo oziroma se ne ukvarjamo ves ta mandat.

Politika Nove Slovenije – krščanskih demokratov, kar zadeva zaščito podizvajalcev, torej poštenega plačila za pošteno opravljeno delo, je konsistentna in tukaj ne bom na dolgo razlagal, vam samo omenim, pred približno dvema letoma smo vložili v parlamentarno proceduro novelo Zakona o javnem naročanju prav s tem namenom, da bi zaščitili podizvajalce. Seveda, ste nas koalicijski kolegi in kolegice povozili, povozili ste rešitev, ki je prinašala po našem prepričanju dobre rešitve. Na drugi strani pa seveda ugotavljamo, da v zadnji noveli, vladni noveli Zakona o javnem naročanju pa ni, to morate priznati, ni rešitev, ki bi zavarovale, ki bi zaščitile podizvajalce, ki bi torej sledile načelu Pošteno plačilo za pošteno opravljeno delo. In s tem se ukvarjamo praktično že najmanj 7 let, mislim, da se morda celo več. Kakšne drame, v kakšnih dramah smo brali, družinskih tragedijah, ko so propadala zelo uspešna podjetja, ki so vložila svoj denar, kvalitetno opravila delo, predvsem v gradbeni branži, in potem od velikih ne dobila poplačila.

In ja, nekaterim seveda, ko poslušam to razpravo, ni všeč mnenje Zakonodajno-pravne službe, ampak jaz nisem pravnik, ga ne morem

strokovno ocenjevati, lahko pa ga ocenim politično in ugotovim, da je mnenje Zakonodajno-pravne službe zelo jasna klobfata Ministrstvu za pravosodje, da ne rečem celi Vladi, da tega problema pač ni bila sposobna rešiti. In ne moremo kar tako govoriti o podizvajalcih, da so to sicer neka ogrožena skupina, neka ogrožena skupina, ampak da ta avtentična razlaga pa ni prava rešitev. Prosim ne tako arogantno, lepo prosim, ne tako arogantno soditi, vsaj desnega bloka opozicija, da pač vlagamo neke predloge za izboljšavo poslovnega okolja, za boljše in poštene poslovne prakse, zdaj tukaj dobivamo očitke, saj to praktično celi mandat, da pač vlagamo neke rešitve zato, da so vsečne, da se o tem govori in tako dalje. Glejte, mi nimamo zadaj v naših poslanskih skupinah mašinerije, kot jo imajo ministrstva, ampak vsaka rešitev, govorim za Novo Slovenijo, vsak predlog rešitve, ki smo ga predlagali v tem mandatu ali v katerem koli prejšnjem, je imel iskreni namen izboljšati neko situacijo, ja, zaščiti v tem primeru to zelo pomembno skupino, ogroženo skupino podizvajalcev.

Še nekaj želim povedati, ko govorim o konsistentni politiki Nove Slovenije. Nekateri nam očitajo, da smo zaščitniki kapitala. Ja, smo, ampak delodajalci vam povedo – tistim, ki ste mora premalo na terenu –, delodajalci, lastniki podjetij, direktorji vam povedo. Moj, naš največji kapital so ljudje. Tukaj pri naših rešitvah gre za zaščito ljudi, to zdaj, danes upam, da že vesoljna Slovenija pozna naš gospodarski model, model socialno tržnega gospodarstva. In v tem kontekstu smo imeli in imamo še vedno v parlamentarni proceduri zakon, ki gre v smeri, da tudi delodajalca zaščiti. Gre za regresne zahtevke. Vsi poznate to temo. Imeli boste možnost, da to zadevo izboljšate in potem vsi skupaj podpremo.

Še rešitev v Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je v parlamentarni proceduri in govori o dvojnem status, ki govori o tem, da v Sloveniji naj ne bi bilo prepovedano delati, če dosežem pravico, ki se ji reče pokojnina. Ali je to normalno, da mi tistemu espeju, recimo, ki doseže pravico pokojnina, da mi rečemo, zdaj ti moraš zapreti, sicer ne dobiš celotne pokojnine? Zakaj mu ne bi država dala pokojnino in ga pohvalila, da bo delal še naprej, sploh če ima sodelavce, če ima zaposlene? To enostavno meni ne gre v račun in tega preprosto ne razumem. Zato pa smo seveda s takšno mentaliteto družba v Evropski uniji, v kateri se najhitreje in seveda tudi najmlajša umika iz trga dela, na drugi strani pa najstarejša gre na trg dela. Kdo bo še pa potem sploh plačeval prispevke, davke in tako naprej?

Ob nastopu gospodarske krize leta 2009 pa vse tja do 2012, je kot posledica prezadolženosti slovenskih podjetij, kot sem že povedal, predvsem gradbenih, ostalo nepoplačanih večje število podizvajalcih, o teh sedaj govorimo. V nekaterih vidnejših

investicijah je šlo za javne naložbe, za javna sredstva. Tukaj je bila dokaj aktivna tudi Gospodarska zbornica Slovenije, ki pravi, da je leta 2011 dosegla, da je Vlada RS ustanovila delovno skupino v zvezi z reševanjem štiriindvajsetih konkretnih primerov problematike podizvajalcev. Samo pri štiriindvajsetih vidnejših projektih je bilo ugotovljeno preko 33 milijonov evrov nepoplačanih terjatev podizvajalcev. Ali veste, kaj pomeni samo 50 tisoč za nekega malega obrtnika ali pa 100 za neko mikro podjetje? Saj to ga sesuje in sesuje njegovo družino. Zato sem uvodoma govoril – in to vsi poznamo – o družinskih tragedijah zaradi teh barabij. Zaenkrat za to še nihče ni odgovarjal. Na žalost ugotavljam, da se tudi oblast ne postavi dovolj odločno na stran zaščite teh podizvajalcev. V tem obdobju je država preko izbora najugodnejšega ponudnika samo na podlagi najnižje cene dovoljevala dumping storitev, kar je vodilo v neplačilo davkov, prispevkov, plač zaposlenih in nenazadnje podizvajalcev in njihovih zaposlenih. V vseh teh primerih je država odigrala mačehovsko vlogo. Država je odigrala in še vedno igra mačehovsko vlogo, saj je predvsem s kriterijem najnižje cene in brez preverjanja nenormalno nizkih ponudb v veliki meri prispevala k zmanjšanju pravne in poslovne varnosti številnih malih in srednjih podjetij. Ta varnost, o katerih govorimo praktično ves ta mandat, je izjemnega pomena in je multidimenzionalna, je večdimenzionalna. Prav ta poslovna varnost, kolikor se pač pogovarjam s tujimi delegacijami, veleposlaniki, tujimi parlamentarci, ko jih nagovarjamo, jaz vsaj vedno nagovarjam in predlagam v razmislek nekemu veleposlaniku neke države, da bi morda animiral njihova podjetja, da bi prišla investirati tudi v Slovenijo. Eden od odgovorov, zakaj kakšna država, tudi članica Evropske unije, relativno slabo investira v Sloveniji, je prav prenizka varnost, prenizka zaščita investitorja. To vsi poznamo. Jaz mislim, da mi tu nihče ne more in ne bo oporekal.

Slišim kritike, da to ni prava rešitev. Veste, to me vedno spravlja v slabo voljo. To vsi znamo, ja, to ni prava rešitev. Ja potem, za božjo voljo, pa prinesi boljšo. Tako da tisti, ki kritizira, da je to slaba rešitev, ali to ali kakršnokoli, nima pa svoje, ta je strahopetec. Oprostite. To se mi zdi taka zelo poceni razprava in obžalujem, da sem zaznal kar nekaj arogance do te rešitve, o kateri razpravljamo, pa tudi, tako sem zaznal, tudi kar nekaj arogance do teh podizvajalcev, češ, da nismo videli njihovih pogodb in tako dalje. Pravzaprav jaz ne bom šel gledat teh pogodb. Dejstvo je, da niso dobili poplačano, da niso dobili poštenega plačila za pošteno opravljeno delo. Če delo ni bilo opravljeno ali pa ni bilo dobro opravljeno, potem jaz nisem na strani izvajalcev. Če pa je bilo pošteno opravljeno, če so podpisani dokumenti ustrezni, prevzemni zapisniki in tako naprej, tehnični prevzemi in tako dalje, potem pa mora biti izvedeno tudi pošteno plačilo. Za to

gre. Vesel sem, sva se ravno srečala z očmi z mag. Verbičem, ki je nakazal neko naklonjenost tej rešitvi. Še enkrat, morda, morda v pravnem smislu ni idealna. Če pa je volja, potem pa bo ta rešitev tudi učinkovala in delovala. In kar se tiče podpore Nove Slovenije, je zagotovljena. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ljubo Žnidar, imate besedo, izvolite.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Ko smo v Slovenski demokratični stranki pripravljali to rešitev z avtentično razlago Obligacijskega zakonika, nas je vodilo tudi dejstvo, da neposredna plačila podizvajalcev v obligacijskem pravu še sploh niso uveljavljena. Še sploh niso uveljavljene. Če bi mi živeli v normalni državi, v poštenu državi, jih sploh ne bi bilo treba uveljavljati. Jih sploh ne bi bilo treba uveljavljati. Tako pa živimo, jaz bi temu rekel, v eni geliptski državi, kjer je dovoljeno tudi s pomočjo, bi rekel, kar močnih vej oblasti, marsikaj. In tako je bilo tudi pri poplačilu podizvajalcev. Navajam primer. Ko se je nekako pojavljala problematika, da glavni izvajalci ne poplačujejo podizvajalcev, se je, kar je bilo danes tudi omenjeno, v Zakon o javnem naročanju vnesel pogoj, da lahko glavni izvajalec vključi tiste podizvajalce, ki imajo poplačane vse obveznosti, ki nimajo nobenih zahtevkov do glavnega izvajalca. Vse lepo in prav. Zdaj, če tak, bi rekel, pravno ali pa akademsko gledamo, vse lepo in prav. Ampak kaj se je dogajalo v praksi? Glavni izvajalec pri prejšnjem projektu podizvajalca ni plačal. Potem pride pa novo javno naročilo in reče istemu podizvajalcu, ja, pogledaj, pri naslednjem projektu ti bom pa jaz tisto poplačal, ti pa zdaj izjavi, da imava midve one obveznosti za prejšnji projekt poravnane. In tako so podizvajalci dajali lažne izjave, da imajo vse zahtevke do glavnega izvajalca poplačane, čeprav v resnici niso imeli. Pa jih potem dvakrat, tudi drugič jim ni poplačal to, dvakrat jih je okrog prinesel, dvakrat, ker potem tretjič niti finančno niti kondicijsko poslovno niso bili več toliko sposobni, da bi šli še tretjič na led. To se je dogajalo. Skratka, sodna praksa je takšna in drugačna, tudi to se je poskušalo že reševati takrat z Zakonom o javnem naročanju, ampak praksa je prinesla nekaj drugega.

Spoštovani kolegi koalicije, jaz v veliki večini zelo cenim vašo visoko akademsko izobrazbo, znanje in tako naprej, ampak, roko nas srce, praksa je pa nekaj drugega. Nekatera zakonodajna besedila, zakoni, uredbe v praksi učinkujejo, nekateri pa ne. Tega se je treba zavedati. Spoštovani kolega, jaz sem imel ta privilegij in sem sigurno videl največ gradbenih pogodb med vsemi nami, ampak praksa je nekaj drugega. Mi smo danes prinesli eno rešitev, s katero bi lahko te krivice tem podizvajalcem v neki meri rešili, v nekem malem delu bi jim

pomagali. Saj v veliki meri tega ne bo in ne bo to neka sodna praksa, ki se bo čez noč obrnila, pa da je to kakršnakoli podlaga za manipulacije, izkoriščanje in tako naprej. Daleč, daleč od tega. Kar pa se tiče poplačila za isto delo, glejte, treba je razumeti, kaj je začasna situacija in kaj je končni obračun. To je treba razumeti. Nobeno delo ni dvakrat plačano, če je v okviru zneska končne situacije. Dajte si to razložiti pa ne tu razlagati, da bodo dela dvakrat plačana. Ne s tem zavajati in dajte si to obrazložiti in tako naprej. Nobeno delo podizvajalcu, tudi če je bilo prej glavnemu izvajalcu že plačano isto delo, ki ga zahteva podizvajalec, vzemite končno situacijo v roke in potem naredite verigo poplačil do zadnjega podizvajalca. Boste videli, da delo ni dvakrat plačano, kar danes tu navajate.

Jaz se absolutno strinjam, da to prelaganje na naslednji sklic ... Zdaj, ne vem, to predlagate tisti, Desus in SD in tako naprej, ki imate željo in danes obljublimate, da bo v naslednjem sklicu vse drugače in vse bolje, rešitev pa danes ni bilo. Bile so samo zavrnitve našega predloga, s katerim poskušamo rešiti problematiko podizvajalcev. Na mizi ni danes nobene rešitve. Vprašam vas, kako boste rešili to problematiko, na kakšen način, s kakšnim ukrepom, s kakšnim zakonom, in tako naprej. Danes je na mizi rešitev, da vsaj deloma tem neplačanim podizvajalcem pomagamo.

Jaz verjamem, da bo razum določenih poslancev dejansko le spoznal, da je ta predlog dober in da poskušamo tem podizvajalcem pomagati in da boste ta naš predlog podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Prehajamo v sklepni del razprave, v katerem dobi besedo še predstavnik predlagatelja.

Gospod Danijel Krivec, izvolite, imate besedo.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik.

V zaključnem delu dobi tudi Vlada, ampak očitno, tako kot so nekateri kolegi pred mano ugotavljali, je ne zanima, da se stvari rešijo.

Moram reči, da je bilo nekaj razprav zelo korektnih. Predvsem kolegu Verbiču se zahvaljujem za razpravo in razumevanje. Mislim, da je mogoče eden redkih, ki je zadevo pregledal in se tudi posvetil tej problematiki.

Še enkrat, za tiste, ki ste razlagali neke stvari, ki pač ne stojijo – s to avtentično razlago osnovnega člena Obligacijskega zakonika ne spreminjamo. Vrednost za poplačilo je samo do vrednosti pogodbe, ker to govori že osnovni člen. Vse, kar s to avtentično razlago poskušamo dodatno narediti, je to, da sodišča na pravi način ali pa na drug način prepoznajo koneksnost posameznih terjatev in pravice posameznih podizvajalcev do poplačila. Vse ostalo je ostalo tako, kot osnovni Obligacijski zakon navaja oziroma kot ta člen omogoča

glede samega poplačila. Gre pa za to, da dejansko pravne prakse v teh primerih ni in tudi če bi se nekateri postopki že zaključili, so zaključeni in ta avtentična razlaga na njih ne vpliva. Avtentična razlaga vpliva na tiste postopke, ki so v teku, in na tiste, ki se bodo še zgodili na osnovi tega 631. člena. Res ne razumem poslancev, da v primerih, ko v zakonodaji neka zadeva ne funkcionira, bi mi to dopuščali do spremembe zakonodaje, se pravi, da kljub temu, da vemo, da je neka stvar nepravilna, da se ne izvaja na pravi način, bi mi prepustili to zadevo neki daljni prihodnosti in s tem še vedno dopuščali neko kršitev ali pa neko težavo, ki se v praksi dogaja. Jaz mislim, da ta praksa ni odbora.

Naš poizkus je bil, da z avtentično razlago vseeno damo možnost podizvajalcem, da v postopkih, ki so jasno na sodiščih, ne gre za neke postopke, ki se zgodijo izveden tega postopka ali procesa, se pravi, za stvari, ki majo težo, ki imajo dokazljiva dejanja, situacije, lahko sodišča usmerimo v to, da se neko prepoznavanje koneksnosti vseeno poveča in opredeli kot povezane zadeve znotraj te osnovne pogodbe in da se navkljub temu, da so posamezne situacije v teh primerih že zavedene, vseeno upošteva pravica tega podizvajalca do dejanskega poplačila, če je bilo delo opravljeno in zavedeno in tudi dokazljivo v samem postopku na sodišču. Samo to je stvar te avtentične razlage.

Upam, da na glasovanje vseeno prevlada razum in da ta naš predlog podprete in s tem dejansko omogočite, da se nekateri postopki nenazadnje hitreje lahko zaključijo in predvsem, da se zaključijo v korist tudi malim podizvajalcem, na kar ste vsi opozarjali.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas določen za razpravo še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika še kdo razpravljati? Ugotavljam, da ja, zato vas prosim, da se prijavite.

Besedo ima gospod Igor Zorčič.
Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Jaz imam občutek, da sem bil v nekaterih primerih mogoče tudi narobe razumljen, pa ni bilo niti čas za kakšno repliko. Želim izpostaviti to, da vprašanje, ki se danes obravnava, je problematično, ampak način, na katerega ga rešujemo, je pa takšen, da lahko v tem nekem okviru, ki ga ponuja Obligacijski zakonik, ogroža glavnega naročnika. Ne glavnega izvajalca, ampak naročnika. Bom povedal zakaj, kolega Krivec. Predvsem zaradi tega, ker je možno, da podizvajalec ni poplačan pri prvi situaciji, želi pa se od naročnika poplačati od katere od naslednjih situacij, ki jih še dolguje naročnik glavnemu izvajalcu, kar pomeni, da naročnika spravimo v položaj, ko bo moral

plačati podizvajalcu tisti denar, tisti znesek, ki ga je imel rezerviranega za izvajalca. Skratka, na to vprašanje tukaj nihče od vas ni odgovoril, kako bo to rešil, če bo prišlo do tega poslabšanja situacije naročnika. Da ne boste mislili, da mi je prav zelo mar za naročnika. Gre za to, da če se jim bo ta položaj poslabšal, da bodo tudi sprožili ustrezne postopke, sem jaz prepričan, da bo v tem primeru ob takšnih razlagi, ki bo ponujena danes s to razlago zakona, avtentično razlago zakona, Ustavno sodišče reklo, da naročnik nima dovoljšnega varstva in bo na koncu zadeva neustavna.

Lahko še nekaj povem. Sam postopek avtentičnih razlag, imeli smo jih že v tem mandatu, sem prepričan, da je napačen, da je res morda to postopek, ki ga mora Državni zbor uporabiti zelo zelo izjemoma, ker sicer po vsebini gre za nekakšno posilstvo nad pravosodjem, ki naj bi bila ločena veja oblasti. Skratka, jaz sem prepričan, da nek sistem, po katerem lahko Državni zbor spremeni neko določbo po svoji vsebini za nazaj, da to ni pravi, da vnaša nered v pravo in v zaupanje v pravosodni sistem in da se ga moramo karseda izogibati. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Ne morem vam dati replike, v delitvi časa bi se morali prijaviti, zato dajem besedo mag. Dušanu Verbiču.

MAG. DUŠAN VERBIČ (PS SMC): Hvala lepa še enkrat, podpredsednik.

Jaz jemljem to zadevo zelo resno, kar se tiče vsebine, ne glede na to, ali se pogovarjam z spoštovanim kolegom iz moje poslanske skupine ali kakorkoli. Kot prvo, mislim, da s tem predlogom predlagatelja se poslanci moramo zavedati ne včeraj, ampak danes ali jutri. In dejstvo je, da na trgu, vsaj kar se tiče gradbeništva, je treba priznati, da smo v neki ekspanziji. Upravičeno je tudi pričakovati, da bo vedno več tovrstnih poslov izvajalcev, podizvajalcev. Po drugi strani govorimo, da pritegujemo tuje investitorje kot naročnike. In dejstvo je, ne slepimo se in mislim, da je za zaznati iz strani vseh razpravljavcev, da na področju plačila podizvajalcev so težave. Jaz verjamem, ko smo sprejemali Zakon o javnem naročilu, da se bo del tovrstnih slabosti odpravil, vendar trg pač deluje tako, kot deluje. In hočem reči samo nekaj, Obligacijski zakonik že sedaj ne dovoljuje večkratnega plačila za isto opravljeno storitev. Tukaj se pridružujem razpravljavcem pred menoj, kolega, ki je izpostavil, da v tovrstnih zadevah pri podizvajalcih se dobesedno v tem procesu nadzora nad izvajanjem del, konkretno v neki storitvi ali gradbeni poznamo tako imenovane situacije, ki je odvisno od pač vseh teh procesov, ali so to na nivoju mesečne, tromesečne ali letne in temu sledi potem tisto, kar je pomembno, ali je izvedeno delo in temu plačilo po teh tako imenovanih začasnih

situacijah. Druga zadeva je pa končno plačilo in popolnoma razumljivo je, da noben ni upravičen. In tukaj sem trdno na stališču in verjamem, da sodna veja oblasti, če do njih pride, tovrstnih primerov, ne prizna nobenega plačila, če je bilo plačilo iz različnih razlogov že prej plačano. In tukaj nimamo kaj debatirati, definitivno. Zaradi tega pravim, da je težišče, da zagotavljamo podizvajalcem neko pravno osnovo, pravno-finančno varnost za naprej. Tako jaz razumem predlog predlagatelja in mi ni pomembno, kdo ga je vložil.

Moja razprava, ki je bila malce polemična v zvezi z ZPS, je predvsem v tem, da nisem želel polemizirati, kajti njihovo stališče je legitimno, samo sem pa na stališču, da v tem primeru nekako je na tej pravni teoriji, hkrati pa priznava, po eni strani je sodne prakse, po drugi strani ni sodne prakse, ampak oprostite, za nekega podizvajalca je to irelevantno, kakšno je stališče, njemu je pomembno, da za opravljeno storitev dobi plačilo ali iz strani naročnika, če se pa tako ali drugače stvari zapletajo, zato pa iščejo sodno pot. In tukaj mi kot zakonodajalci moramo maksimalno iti nasproti tistim strukturam, ki so na trgu, ki resnično opravijo svojo storitev, ne dobijo pa plačila. Tukaj pa jaz ne vidim, zakaj imamo taka različna stališča.

Za konec, ko se tako radi sklicujemo in tudi imamo v svojem pravnem redu germanski pravni red, velikokrat tudi na drugih temah se dotikamo primerjave s sosednjo državo Avstrijo, vsi tisti, ki se malce spoznamo, ali tisti, ki živijo bližje državi Avstriji, republiki, mislim, da smo enotni, v Avstriji tovrstnih problemov ni. Tisti naročnik, ki iz različnih razlogov ne plačuje podizvajalce, preprosto ne opravlja več storitev. Kako je tako imenovani pravosodni ali regulatorni sistem urejen, je pa dolžnost, da bi mi povzemali njihova stališča. Zato pravim, da te rizične skupine, ki so na trgu, podizvajalci, jih moramo zaščititi. In če ni druge pravne podlage, kot je to, kar je vložil predlagatelj, menim, da je prav, da se tudi to podpre. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Postopkovno, gospod Danijel Krivec. Izvolite.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo.

Kolega Zorčič je opozoril na eno zadevo in zato bom v zaključku tudi povedal, kaj je moj proceduralni predlog. Glede zaščite naročnikov pa upam, da mu je verjetno ušlo glede tega, kajti nobene zakonske diktice ne spreminjamo, govorimo samo o obvezni razlagi posameznega člena, naročnik pa je zaščiten s končno situacijo, s pogodbo, in že osnovni člen govori, da samo v okviru tega se lahko te pripoznane terjatve oziroma zahteve podizvajalcev izvedejo.

Glede tega, da bo prišlo do neke anarhije, če bo to sprejeto, tudi težko razumem.

Bi pa prosil kolega Zorčiča oziroma podpredsednika ali pa proceduralno predlagam,

da dobimo podatek, glede na to, da je bil kolega Zorčič zelo ekspliciten, da bo to povzročilo dvakratno poplačilo podizvajalcev, bi prosil, če pridobimo lahko podatek, koliko podizvajalcev, koliko podizvajalcev je bilo dvakrat poplačano v teh postopkih, ker to je videl kolega Zorčič kot velik problem. To je moj proceduralni predlog.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Imamo še en postopkovni predlog. Gospod Igor Zorčič, izvolite, imate besedo.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Ja, glejte, saj vemo, da gre za zlorabo proceduralnega pri kolegu Krivcu. Za dvakratno plačilo naročnikov, ker bodo morali plačati enkrat glavnemu izvajalcu, enkrat pa še podizvajalcu. Hvala lepa. / oglašanje iz dvorane/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlagam, da zaključimo razpravo. O predlogu za sprejem avtentične razlage bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v četrtek, 22. marca, v okviru glasovanja.

S tem tudi prekinjam 26. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **17. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O REŠEVANJU STANOVANJSKE PROBLEMATIKE MLADIH.**

Predlog zakona je v obravnavo zbora predložila skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 14 poslank in poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja, gospodu Žanu Mahničju.

Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik. Spoštovani državna sekretarka, kolege in kolegi!

V Slovenski demokratični stranki drugič v tem mandatu vlagamo Predlog zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih, ker po našem trdnem prepričanju, po prepričanju tudi nekaterih mladinskih organizacij in pa nenazadnje tudi mladih na tem področju ni bilo v tem mandatu pod vlado SMC, SD in pa Desusa narejenega nič, da bi lahko rekli, da se je zelo pereča problematika, ki se neposredno tiče mladih, to je reševanje prvega stanovanjskega vprašanja oziroma bolje rečeno, stanovanjska problematika, da bi se to področje urejalo oziroma primerno tudi reševalo. Res je, da je bila sprejeta v tem mandatu Resolucija o stanovanjski politiki, žal pa večinoma ostaja to mrtva črka na papirju, kakor tudi vse zaveze, ki so bile dane v koalicijski pogodbi. Da ne govorim o tem, kako ste govorili, da bodo na polno

zaživele stanovanjske zadruge in še kaj drugega. In ker želimo v SDS odpreti to vprašanje, podati odgovore in tudi konkretne rešitve, smo že pred dvema letoma vložili prvo različico Zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih. Takrat je bil nekako podlaga za to moje poslansko vprašanje Vladi: Koliko stanovanj, ki jih ima v neposredni lasti Vlada preko ministrstva, je praznih? Dobili smo odgovor, da jih je bilo takrat približno nekaj čez 430. In takrat smo potem v zakon vključili vsa ta stanovanja plus tudi stanovanja, ki jih ima v lasti Družba za upravljanje terjatev bank oziroma tako imenovana slaba banka. No, in zapisali smo, da so do najema stanovanj iz posebnega fonda, to se pravi, takrat smo predlagali, da se vsa ta prazna stanovanja v lasti DUTB in pa Vlade Republike Slovenije oziroma Stanovanjske komisije, prenesejo na poseben fond Stanovanjskega sklada in da so do njega upravičene mlade družine in pa posamezniki in posameznice, ki še niso dopolnili starosti 35 let. Ta stanovanja bi dobili po neprofitnih najemninah, potem pa bi imeli po petih letih možnost, da to neprofitno stanovanje tudi odkupijo, pri čemer bi se vse do takrat plačane najemnine, to se pravi 60 najemnin, že štele v odkupno ceno. To je predlog, ki ga je v času druge Janševe vlade pripravljala takratna infrastrukturalni minister gospod Zvonko Černač, vendar je takratna vlada, žal, predčasno zaključila mandat, sicer bi ta model, ta sistem danes že imeli v veljavi. No, in takrat je bilo v razpravi s strani koalicijskih poslancev govora predvsem o tem, da ne moremo na ta način prenašati stanovanj, ki so v lasti slabe banke, predvsem pa da vsa stanovanja, ki so v lasti stanovanjske komisije Vlade Republike Slovenije, ministrstev in tako naprej, v glavnem gre za eno in isto zadevo, niso primerna za vselitev. Na podlagi takratnih razprav in nekaterih novih dejstev je nastal predlog, se pravi nova različica Predloga zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih, kjer predlagamo samo to, da se za razliko od prej izvzame stanovanja, ki so v lasti slabe banke, in pa da se na Stanovanjski sklad prenese tista prazna državna stanovanja, ki so neposredno pod Vlado bodisi preko komisije, ministrstev in tako naprej, ki so primerna za takojšnjo vselitev. Seveda ohranjamo to, da so do najema stanovanja iz posebnega fonda upravičene mlade družine ter posameznice in posamezniki, ki še niso dopolnili 35 let starosti. Ta stanovanja se prenese na Stanovanjski sklad, Stanovanjski sklad potem naredi razpis. To so eni od pogojev, pogoj pa je seveda tudi, da v primeru, da je prijaviteljev oziroma prosilcev za ta stanovanja več, da se upošteva tudi premoženjski oziroma socialni status, da seveda dobijo v najem stanovanja tisti, ki so slabše socialno podkovani.

Predlog je dobronameran in je samo začetek reševanja stanovanjske problematike mladih. Verjamem, da lahko skozi razpravo kakšno stvar

tudi še izboljšamo, popravimo in pa seveda potem sledimo tudi ostalim predlogom, ki pa bodo verjetno čakali že novo vlado.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za okolje in prostor gospe Lidiji Stebernak.

LIDIJA STEBERNAK: Spoštovani podpredsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Skupina poslank in poslancev je Državnemu zboru Republike Slovenije ponovno predložila nekoliko spremenjen Predlog zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih, kot je bil vložen že v juliju 2015. Sedanji predlog zakona se razlikuje v tem, da so iz predloga izločena nezasedena stanovanja iz fonda Družbe za upravljanje terjatev bank.

Želeli bi poudariti, da se Vlada zaveda problematike na področju dostopnosti stanovanj za mlade in mlade družine, rešuje pa jo v okviru usmeritev Resolucije o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025, ki je bila decembra 2015 sprejeta tudi v Državnem zboru. Resolucija tako predvideva številne druge instrumente in ukrepe za ciljno skupino mladih, katerih predlagatelj ne omenja. Na splošno je predlog zakona nedorečen in kot tak v praksi neizvršljiv. Predvideva namreč, da bodo na sklad prenesena vsa nezasedena stanovanja, s katerimi upravljajo Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za notranje zadeve in Ministrstvo za javno upravo, pri tem pa število ni jasno določeno in je o njem mogoče le sklepati. Pojem nezasedeno stanovanje v predlogu zakona ni opredeljen, glede na obrazložitev pa zajema tudi stanovanja, ki so že bila dodeljena, pa jih upravičenci še niso prevzeli, ter stanovanja, ki so v postopku prodaje. Neopredeljeni so tudi pogoji najema in predvidene prodaje. Finančne posledice zakona so prikazane nepopolno, stroški za ureditev stanovanj namreč ne bi bili zanemarljivi. Iz predloga zakona ne izhaja, kje so predvidena sredstva za obnovo in vzdrževanje potrebnih stanovanj v okviru posebnega fonda Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, kar kaže na to, da zakon ni ustrezno pripravljen na sistemskem nivoju. Predlog zakona bi imel na državni proračun negativne posledice. Stanovanja, ki so predstavljala trajno nezasedena stanovanja, so že bila prenesena na Stanovanjski sklad Republike Slovenije. Stanovanja, ki so ostala in so v upravljanju Ministrstva za javno upravo, pa so uporabna in namenjena reševanju stanovanjskih vprašanj javnih uslužbencev, kar kaže tudi polna zasedenost razpoložljivega stanovanjskega fonda Ministrstva za javno upravo. Prav tako so stanovanja v lasti Ministrstva za obrambo in Ministrstva za notranje zadeve namenjena reševanju

stanovanjskih potreb njihovih uslužbencev in so večinoma zasedena.

Želeli bi opozoriti, da skladno s Stanovanjskim pravilnikom sodijo v krog upravičencev za najem tudi mladi, ki so na začetku službene kariere in si na drugačen način ne morejo rešiti stanovanjskega vprašanja, vendar morajo za najem stanovanj iz tega fonda izpolnjevati pogoje, določene v pravilniku. Ravno tako imajo tudi mladi, ki niso zaposleni v državni upravi, možnost najema tistih stanovanj, ki se nahajajo izven centrov državne uprave, kjer med delavci državnih organov, Policije in Slovenske vojske ni interesa za najem. V tem primeru gre za pravno in dejansko sicer urejena stanovanja na lokacijah, na katerih ni povpraševanja s strani zaposlenih v prej navedenih organih.

Zaradi vsega navedenega Vlada RS predloga zakona ne more podpreti. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Spoštovani državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Z reševanjem stanovanjske problematike mladih se ukvarjajo številne države, še posebej v obdobju gospodarske krize in po njej, ko so si mladi težje pridobili prvo zaposlitev, po drugi strani pa so tudi tisti mladi, ki so zaposleni, zaradi kreditnega krča, s katerim se je država soočala vrsto let, težko pridobili posojilo za prvo rešitev stanovanjskega problema. Te trende na trgu, ki so ključni problem stanovanjske problematike mladih, smo v mandatu uspeli zasukati na bolje. Brezposelnost se je s skoraj 130 tisoč v letu 2014 znižala na manj kot 85 tisoč v letu 2017, brezposelnost med mladimi pa se je v tem mandatu prepolovila.

Danes že samo dejstvo, da se je stopnja brezposelnosti med mladimi pomembno znižala, kaže na to, da bo marsikdo lahko uredil svoj stanovanjski problem. Kljub temu pa se seveda zavedamo, da se mladi od drugih z enako ogroženim socialnim statusom razlikujejo po tem, da se nahajajo v obdobju ustvarjanja družine, zaradi česar mora imeti država do njih poseben posluš. Slovenija se že vrsto let posveča zagotavljanju stanovanj socialno ogroženim v obliki najema neprofitnih stanovanj, kjer so mladi in družine preferirani kot prednostna kategorija prosilcev. Prav tako pa se stanovanjska problematika rešuje v okviru Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, ki skladno s svojo poslovno politiko financira in izvaja nacionalni stanovanjski program, spodbuja stanovanjsko gradnjo, prenovu in vzdrževanje stanovanj in stanovanjskih stavb. Na tem mestu ni odveč omeniti, da je bila vloga

Stanovanjskega sklada Republike Slovenije tudi na področju reševanja stanovanjske problematike mladih leta 2012 okrnjena, saj se je z Zakonom o uravnoveščenju javnih financ prekinilo nadaljnje izvajanje Zakona o nacionalni stanovanjski varčevalni shemi in subvencijah mladim družinam za prvo reševanje stanovanjskega vprašanja.

Država lahko zagotavlja možnosti varčevanja v nacionalni stanovanjski varčevalni shemi le v okviru pogodb, sklenjenih do uveljavitve ZUJF-A. Predlagatelj je v Državni zbor vložil zakon, s katerim naj bi se, kot navaja sam, zagotovila pomoč mladim in mladim družinam pri reševanju stanovanjskega problema. Gre za pravno pomanjkljive rešitve, ki pavšalno urejajo prenos stanovanj s Stanovanjske komisije Vlade Republike Slovenije, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za obrambo, Ministrstva za pravosodje in Družbe za upravljanje terjatev bank na posebni fond Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, nato pa določajo, da so do najema stanovanj iz posebnega fonda upravičene mlade družine in posamezniki in posameznice, ki še niso dopolnili 35 let, kot spodbuda za prvo reševanje stanovanjskega problema.

Predlog zakona po oceni Poslanske skupine Stranke modernega centra kljub svojemu privlačnemu naslovu ne rešuje stanovanjske problematike mladih, temveč jo zaradi svoje nedodelanosti in posledične neizvedljivosti, hkrati pa tudi konfliktnosti z drugimi zakoni kvečjemu otežuje. Zakon namreč ne določa, za kakšen prenos stanovanj naj bi šlo, saj je tako presplošen izraz možno razlagati kot prenos lastninske pravice ali pa prenos v upravljanje. Predlog zakona nam dalje ne definira pojma nezasedeno stanovanje, saj glede na obrazložitev zajema tudi stanovanja, ki so že dodeljena, pa jih upravičenci se niso prevzeli, stanovanja, ki so v postopku prodaje, in tako naprej. Predlog zakona je tudi v nasprotju z zadnjimi spremembami Zakona o državni upravi, kjer je predvidena centralizacija ravnanja z nepremičnim premoženjem v okviru Ministrstva za javno upravo, in v nasprotju s sprejeto Strategijo ravnanja z nepremičnim premoženjem države, prav tako pa v nasprotju z Zakonom o organiziranosti in delu v policiji in Uredbo o upravljanju z vojaškimi nepremičninami.

Zaradi navedenega v Poslanski skupini Stranke modernega centra predloga tega zakona ne moremo podpreti. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Postopkovno, gospod Žan Mahnič, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, podpredsednik.

Mi se lahko v tem parlamentu pogovarjamo samo, prvič, če se dobro slišimo, in pa drugič, če si preberemo tisto, o čemer govorimo. Predlagam, da si mogoče glede na to, da bo kolega Zorčič verjetno še imel besedo,

vzamemo nekaj časa ali s pavzo ali kako drugače, da si prebere predlog zakona, ki smo ga predlagali. Kajti očitno se je zmotil in je bral prejšnji predlog. V 2. členu zakona, ki smo ga predlagali, namreč piše: »Posebni fond Stanovanjskega sklada Republike Slovenije predstavljajo nezasedena stanovanja iz fonda stanovanj Stanovanjske komisije Vlade, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za obrambo in Ministrstva za pravosodje.« Nikjer ni omenjena Družba za upravljanje terjatev bank, kar pa je kolega Zorčič omenil. Dajte si prebrati novi predlog zakona, ker ste očitno brali starega. To je prvo. In ker se še ne poslušamo, sem izrecno povedal, gospod podpredsednik, da smo izvzeli DUTB.

Težko bomo najprej govorili o tej temi, če poslanec, ki predstavlja stališče največje vladne stranke, bodisi tega predloga ni prebral bodisi je prebral prejšnji predlog. Nekaj je treba v zvezi s tem ukreniti.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospod Mahnič.

Predlagam, da poslušamo vsa stališča poslanskih skupin. Verjamem, da bo gospod Igor Zorčič znal v nadaljevanju obrazložiti svoj pogled glede podane tematike.

Gospod Danijel Krivec bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Pred nami je Predlog zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih, ki se sprejema po normalnem postopku, kar pomeni, da imamo danes prvo branje in da lahko zakon še v veliki meri dopolnimo – glede na to, da je bilo v nekaterih stališčih že kar nekaj pripomb. Pravica do stanovanja je temeljna človekova pravica, priznana v več mednarodnih listinah. Ustrezna stanovanjska politika je tudi eden od temeljev gospodarskega razvoja Evropske unije, poleg tega pa ima lahko uspešna stanovanjska politika, še posebej usmerjena v mlade, velik vpliv na lokalno in regionalno gospodarsko rast. Čeprav sama stanovanjska politika ni v izrecni pristojnosti Evropske unije, imajo mnoge njene druge politike neposreden ali posreden vpliv na reševanje stanovanjskih vprašanj.

V 90. letih prejšnjega stoletja se je trg najemnih stanovanj razvijal v smeri neprofitnih in tržnih najemnih stanovanj. Jazbinskov zakon je omogočil privatizacijo družbenih stanovanj, začel se je oblikovati trg, ki je temeljil na zakonitostih ponudbe in povpraševanja. Dogajanje v obdobju 2000–2009 je pokazalo, da zgolj trg ne more reševati problema stanovanjske oskrbe prebivalstva. Na začetku tega obdobja je bila ponudba tržnih stanovanj razmeroma skromna, med letoma 2004 in 2007, ko so nepremičninska in gradbena podjetja

množično gradila za trg, je poskočila, v zadnjih letih pa sta zaradi gospodarske krize gradnja in z njo stanovanjska ponudba novih stanovanj bistveno upadli. Zaradi izrazitega upada v povpraševanju je na trgu ostalo precejšnje število nenaseljenih, neprodanih in tudi nedokončanih stanovanj. Potreba po stanovanjih je izkazana skozi bolj ali manj stanovitna demografska gibanja in je morebiti rezultat nihanj, ki so prisotna na stanovanjskem trgu. Slovenija potrebuje celovit nacionalni sistem stanovanjske oskrbe, ki bo enakovredno obravnaval samograditeljstvo, tržno ponudbo stanovanj, oskrbo s strani javnega sektorja in oskrbo v javno-zasebnem partnerstvu. Obenem mora sistem stanovanjske oskrbe zagotoviti ustrezne mehanizme financiranja stanovanjske oskrbe, ki bodo vključevali vse akterje stanovanjske oskrbe, javni sektor, občine, državo, podjetniški sektor in seveda tudi gospodinjstvi. Razviti je treba nacionalni sistem stanovanjskega varčevanja in kreditiranja.

Dostop do cenovno dostopnih stanovanj je ena od prednostnih nalog Evropske unije. V poročilu o napredku Strategije Evropa 2020 pa je poudarjeno, da so poceni in kakovostna stanovanja ključni dejavnik življenjskega standarda in blaginje, zlasti za bolj ranljive ljudi. Dostopnost stanovanj je v državah Evropske unije zelo različna. Kljub soglasju, da je problem dostopnosti stanovanj po vsej Evropi velik, pa je sama definicija dostopnosti predmet nacionalne razlage. Po definiciji Eurostata se šteje, da je gospodinjstvo preobremenjeno, če skupni strošek stanovanja predstavlja več kot 40 % razpoložljivega dohodka, kjer stroški vključujejo plačila obresti hipotekarnih ali stanovanjskih posojil in stroške najemnine. Prav tako so vključeni stroški vode, elektrike, plina in ogrevanja ter vsi stroški, povezani z rednim vzdrževanjem in zavarovanjem. Novembra 2015 je Državni zbor sprejel Resolucijo o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025, ki je eden ključnih dokumentov za reševanje stanovanjske problematike v prihodnje in oblikuje aktivno stanovanjsko politiko. S programom so sprejeta izhodišča, da se odpravi primanjkljaj stanovanj na lokacijah, kjer je povpraševanje največje, da se poveča število najemnih stanovanj, izboljša energetski in funkcionalni standard obstoječega starajočega se stanovanjskega fonda ter mobilnost prebivalcev in poveča zanimanje investitorjev za vlaganje v stanovanjsko gradnjo v javnem interesu. Resolucija izpostavlja, da veljavna zakonodaja ne podpira razvoja najemnega trga, zlasti davčna in stanovanjska ne omogočata uravnoteženih ukrepov za vzpostavitev učinkovitega sistema stanovanjske oskrbe. Resolucija je v tem delu že izpostavila nujnost sprememb.

Dejstvo je, da so pri reševanju stanovanjskega problema močno omejene mlade generacije, ki si ravno ustvarjajo družino. Njihova kreditna sposobnost pa je zaradi

začetka poklicne kariere še nizka. Dejstvo je tudi, da je mladim stanovanjski sklad manj naklonjen, saj je najobičajnejši način pridobivanja v Sloveniji nakup, pri čemer imajo mladi praviloma nižje prihodke, na trgu dela pa se soočajo z zaposlitvami za določen čas ali celo v prekarnih oblikah dela. Visoke cene nepremičnin ter otežen dostop do finančnih virov mladim otežuje prehod v lastno stanovanje. Nakup stanovanja je mladim onemogočen zaradi visokih cen in finančnega rizika, ki ga prinaša nakup stanovanja in dolgoročno zadolževanje. Nakup stanovanja hkrati zmanjšuje mobilnost in povečuje stroške v primeru spremenjenih bivalnih potreb. Pomembna pa je vzpostavitev posebnih mehanizmov za zagotavljanje stanovanj za mlade družine in mlade posameznike, tako v smislu dolgoročnega najema kot nakupa oziroma odkupa prvega stanovanja. Republika Slovenija pa ima v okviru izvršilne veje oblasti, v okviru ministrstev 4 fonde stanovanj, in sicer fond Stanovanjske komisije Vlade Republike Slovenije, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za obrambo in Ministrstva za pravosodje. Navedena stanovanja so prvotno namenjena reševanju stanovanjske problematike javnih uslužbencev, predvsem s kadrovskega vidika, vendar pa ta stanovanja v veliki meri ostajajo nezasedena.

Cilj predlaganega zakona je mladim in mladim družinam zagotoviti možnost neprofitnega najema stanovanj. V zakonu se tako predlaga, da se do 1. 6. 2018 nezasedena stanovanja iz fonda stanovanj Stanovanjske komisije Vlade Republike Slovenije, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za obrambo in Ministrstva za pravosodje prenesejo na Stanovanjski sklad Republike Slovenije. Tako prenesena stanovanja na Stanovanjskem skladu bi bila namenjena izključno za najem mladim in mladim družinam. V zakonu tudi predlagamo, da bi imeli mladi in mlade družine možnost odkupa stanovanja po petih letih bivanja, pri čemer bi se vse plačane najemnine štele v odkupno ceno stanovanja. Sprejetje predlaganega zakona bo imelo tudi pozitivne posledice za državni proračun, saj bo razbremenilo upravljavce nezasedenih stanovanj v okviru izvršilne veje oblasti.

V naši poslanski skupini bomo zakon v prvi obravnavi podprli.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane in spoštovani!

Danes ponovno obravnavamo Predlog zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih, ki je bil z nekaj razlikami vložen že julija 2015. Takrat se je predlog zakona zavrnil kot

neprimeren za nadaljnjo obravnavo. Tokratno besedilo ne vsebuje nekaterih rešitev, ki jih je vseboval takratni predlog, kot na primer tokrat med rešitvami ni več nezasedenih stanovanj iz fonda DUTB. Ob branju predlaganih rešitev se nam poraja vprašanje, ali so predlagane rešitve v praksi izvedljive. Na sklad naj bi se namreč prenesla čisto vsa nezasedena stanovanja različnih ministrstev. Iz obrazložitve izhaja, da predlagatelj med nezasedena stanovanja šteje tudi tista, ki so bila upravičencem že dodeljena, niso pa jih še prevzeli. Prav tako iz obrazložitve izhaja, da v ta pojem spadajo tudi stanovanja, ki so še v postopku prodaje.

Tudi v Poslanski skupini Desus se zavedamo stanovanjske problematike, saj imamo v naši državi zelo specifičen odnos do stanovanj. Več kot 90 % stanovanj je namreč v zasebni lasti, kar pomeni, da država kot taka ne more in ne sme posegati v zasebno lastnino. Prav zaradi pomanjkanja javnih najemnih stanovanj smo konec leta 2015 sprejeli Resolucijo o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025. Ta je posebno pozornost namenila ustvarjanju razmer za zagotavljanje kakovosti bivanja za različne ciljne skupine prebivalstva, torej tudi za stare in za mlade. Zastavljeni projekti se že izvajajo. Mogoče vsi ne tako hitro, kot bi si želeli, pa vendar se izvajajo. V omenjenem nacionalnem stanovanjskem programu ima glavno vlogo Stanovanjski sklad Republike Slovenije, ki naj bi z lastno gradnjo in sodelovanjem z občinskimi stanovanjskimi skladi do leta 2020 zagotovil 2 tisoč dodatnih stanovanj, večino v Ljubljani, Mariboru in Kranju. K reševanju te problematike naj bi prispevali tudi ukrepi za zagotavljanje stanovanj za starejše in za mlade ter projekta Stanovanjske skupnosti in Stanovanjske zadruge. V načrtu je tudi sprememba sistema neprofitne najemnine, ki bi jo zamenjala stroškovna najemnina, socialno ogroženi pa bi za kritje razlike dobili subvencije.

V Poslanski skupini Desus nimamo enotnega mnenja o primernosti predloga zakona, ki je pred nami, zato naše glasovanje ne bo enotno. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

ZVONKO LAH (PS NSI): Spoštovani podpredsednik, spoštovani tri poslanke in sedem poslancev!

Hvala bogu, da nas še kdo od državljanov gleda na malih ekranih. Vsi radi rečemo, da na mladih svet stoji, da so naša prihodnost in ogledalo naše družbe. Res je. A ravno mladi so danes prikrajšani za marsikatero osnovno dobrino, ki nam bi jo sicer v skladu s slovensko ustavo zagotavljala naša država, ki v 78. členu navaja: »Država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo primerno stanovanje.« Realna slika je danes zelo kruta.

Mladi skoraj ne dobijo priložnosti za zaposlitev, če imajo veliko srečo, lahko sklenejo pogodbo za zaposlitev za določen čas ali pa opravljajo prekarno delo. Logična posledica tega dejstva je, da ne morejo dobiti kreditov za nakup stanovanja, tržne najemnine pa so visoke. Njihova prihodnost se vrti v začaranem krogu in zdi se, da postajajo ena najranljivejših skupin v naši družbi, pa bi moralo biti obratno.

Krščanski demokrati v ospredje vedno postavljamo družino kot najvišjo vrednoto našega bivanja. Eden osnovnih pogojev zanjo je tudi primernost stanovanja in država je tista, ki mora poskrbeti, da bi mlada družina, ki se postavlja na noge, imela možnost pridobitve stanovanja pod ugodnimi pogoji. V Novi Sloveniji pozdravljamo predlog Slovenske demokratske stranke. Kljub temu da v trenutku ne dajo odgovora na vsa vprašanja samega izvajanja zakona, pa je pravi odgovor na današnje kritično stanje na tem področju. V Poslanski skupini Nove Slovenije se sprašujemo: Ali je država dober gospodar? Ali ustrezno upravlja z nepremičninami? In predvsem: Ali je ravnanje in upravljanje z nepremičninami ekonomično? Dejstvo je, da potrebujemo hitro ukrepanje, hitre rešitve, pa čeprav gre le za določeno populacijo državljanov in čeprav je vprašanje stanovanjskih problemov povezano tudi z drugimi ranljivimi skupinami.

Resolucija o nacionalnem stanovanjskem programu 2015–2025, ki smo jo sprejeli leta 2015, še nekaj let ne bo prinesla želenih učinkov, pa čeprav predvideva kar nekaj podobnih potez kot današnji predlog, izgradnja stanovanjske skupnosti za mlade, zagotavljanje ugodnih najemnih stanovanj mladim in mladim družinam do določene starosti in tudi najem s kasnejšim odkupom. Ne moremo oporekati, da resolucija prinaša pozitivne ukrepe, vendar so dolgoročni odvisni od številnih pogojev in vpeti v reševanje stanovanjske problematike skupaj z drugimi ranljivimi skupinami prebivalstva. Stanovanjski sklad Republike Slovenije je sicer septembra 2016 sprejel poslovno politiko za obdobje 2017–2020, v kateri si je zastavil cilj zagotoviti 2 tisoč novih javnih najemnih stanovanj do leta 2020. Če bo cilj dosežen, bo rešenih vsaj nekaj stanovanjskih problemov.

V predlogu zakona se tako predlaga, da se do 1. 6. 2018 nezasedena stanovanja s fonda stanovanj Stanovanjske komisije Vlade Republike Slovenije, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za obrambo in Ministrstva za pravosodje prenesejo na Stanovanjski sklad Republike Slovenije. Predlog bo po našem mnenju rešil prvi stanovanjski problem vsaj nekaj mladim družinam in mladim posameznikom. Predlagatelj navaja, da jih je od skupaj 434 stanovanj kar 219 namenjenih za najem. Zakaj jih ne bi prednostno dobili mladi, seveda pod določenimi pogoji? Čeprav gre za službena stanovanja, ki so namenjena reševanju stanovanjskih potreb javnih uslužbencev in

funkcionarjev v državni upravi, to še ne pomeni, da so lahko dalj časa prazna, nezasedena. Če jih država nujno potrebuje, potem naj jih kot dober gospodar tudi odda v skladu s svojo kadrovsko politiko, če pa te potrebe dejansko ni, naj jih prenese na Stanovanjski sklad kot nosilca izvajanja nacionalne stanovanjske politike. Vemo, da je veliko teh stanovanj v slabem stanju, ker so nezasedena in nevzdrževana. Lahko bi služila svojemu namenu, če danes podpremo predlagane rešitve. V Novi Sloveniji smo prepričani, da bi morala država za svoje premoženje bolje skrbeti, a kot kaže, za to ni prave volje. Vse se odlaša na daljši čas in se izgovarja na sistemsko urejanje področja, zato je vedno najpriročnejši odgovor, da se ne da čez noč.

Predlog zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih bomo seveda v naši poslanski skupini podprli.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Levica. Stališče bo predstavil dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, podpredsednik.

Rakrana slovenske stanovanjske politike je bagatelna privatizacija, značilna za večino vzhodnoevropskih držav, pri nas splošno znana kot Jazbinškov zakon. Od 31-odstotnega deleža javnih najemniških stanovanj leta 1990 je do leta 2000 ta strmoglavil na zgolj še 3 %. Privatizacija je spodkopala same temelje javne stanovanjske politike. Namesto da bi država stanovanja zagotavljala, naj bi zdaj zagotavlja le še pogoje, v katerih naj bi se na prostem trgu zadovoljilo potrebam prebivalstva. Trg in podjetja na njem seveda ne morejo in niti nimajo nikakršnega interesa opravljati socialne funkcije zadovoljevanja družbenih potreb, temveč sledijo izključno profitno naravnanim motivom.

Predlagatelji zakona, ki ga danes obravnavamo, v samem predlogu ugotavljajo, da zgolj trg ne more reševati problema stanovanjske oskrbe prebivalstva. Ta ugotovitev je napačna. Trg sploh ne more reševati problema stanovanjske oskrbe prebivalstva. Trg je tisti, ki problem stanovanjske oskrbe prebivalstva pravzaprav povzroča, ker se na njem stanovanja med prebivalstvom prerazporejajo glede na to, kdo stanovanje lahko plača, ne pa glede na to, kdo stanovanje potrebuje. Prav tako je napačna ugotovitev, da je zaradi izrazitega upada povpraševanja na trgu ostalo precejšnje število nenaseljenih, neprodanih in tudi nedokončanih stanovanj. To ni posledica upada povpraševanja, ampak različnih špekulativnih naložb v nepremičnine in posledično do skrajnosti napihnjenih cen stanovanj, ki si jih lahko privoščijo le najpremožnejši in tisti, za katere banke ocenijo, da bodo lahko kredit odplačali, še preden umrejo. Večina prebivalcev si torej stanovanja danes ne more privoščiti.

Predlog zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih tega stanja niti približno ne rešuje. Še več, omogoča celo postopno privatizacijo še tistih nekaj stanovanj, ki so v lasti države. Gre za stanovanja Stanovanjske komisije Vlade Republike Slovenije, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za obrambo in Ministrstva za pravosodje. Vsega skupaj, po oceni glede na podatke iz leta 2015, je to okoli 200 stanovanj. Ta bi se prenesla na republiški stanovanjski sklad, državni organi pa bi ostali brez stanovanj, ki so namenjena reševanju problematike javnih uslužbencev predvsem s kadrovskega vidika. Tu je treba poudariti, da bi državni organi lahko to tudi brez sprejetja tega zakona storili že danes, če bi ocenili, da stanovanj ne potrebujejo več, in da se je to v preteklosti tudi že zgodilo.

Zakon je sporen v dveh točkah. Kot že rečno, bi državni organi ostali brez stanovanj za svoje uslužbence, kot drugo pa bi se teh 200 stanovanj preneslo na državni stanovanjski sklad. Ta že dolgo ne izpolnjuje več svoje osnovne funkcije zagotavljanja stanovanjskih potreb prebivalcev. Nazadnje se je to videlo na primeru Zeleni gaj, kjer so zgradili luksuzna nadstandardna neprofitna stanovanja za tiste, ki si lastno stanovanje tako ali tako že lahko privoščijo in ga tudi najverjetneje že imajo. Sklad se pogosto obnaša kot država v državi. Najbolj evidenten primer tega je, da sklad oddaja stanovanja za stroškovno najemnino. Stanovanjski zakon pozna samo tri vrste najemnin: neprofitno, prostotržno in najemnino za službena stanovanja. Stanovanjski sklad kot javni stanovanjski sklad bi moral oddajati stanovanja po neprofitni najemnini, oddaja jih po stroškovni najemnini, za kar nima niti nikakršne zakonske podlage, višina najemnine pa je le rahlo nižja od tržne.

To je tudi razlog, da v Levici ne verjamemo temu, da bi se stanovanja, ki bi se prenesla na sklad z zakonom, ki ga obravnavamo, prvenstveno delila socialno ogroženim družinam. Te si plačevanja tržnih najemnin – recimo bobu bob in imenujemo to tržna in ne stroškovna najemnina – že tako ne morejo privoščiti. Predlagatelji zakon prodajajo javnosti kot ukrep, ki bo rešil stanovanjsko problematiko mladih, cilj zakona je zagotoviti mladim družinam stanovanja. Tudi če predpostavimo, da se bo to res zgodilo in da bodo ta stanovanja na koncu res dobile socialno ogrožene mlade družine, je teh stanovanj okoli 200. To pokrije približno 3 % potreb po javnih najemnih stanovanjih v Sloveniji, tako da stanovanjska problematika mladih tudi s sprejetjem tega zakona še zdaleč ne bo rešena.

Če povzamem. Predlagani zakon ne rešuje stanovanjske problematike mladih, predvsem ne socialno najbolj ogroženih, jemlje stanovanja državnim organom oziroma njihovim uslužbencem in z možnostjo odkupa predstavlja nadaljnji korak v privatizaciji državnih, prej

družbenih stanovanj, zato bomo glasovali proti predlogu zakona.

Stanovanjsko problematiko mladih, pa tudi vseh drugih, ki nimajo in si ne morejo privoščiti lastnih stanovanj, je treba reševati predvsem z gradnjo javnih neprofitnih stanovanj, spodbujanjem stanovanjskih zadrug in regulacijo trga, ki evidentno ne deluje. V Levici smo že pri zadnji vladni noveli Stanovanjskega zakona predlagali amandma, s katerim bi povečali obseg zadolževanja javnih stanovanjskih skladov in s tem spodbudili gradnjo neprofitnih stanovanj. Vzpostavitev pravnega okvira za spodbujanje ustanavljanja stanovanjskih zadrug je nekaj, kar bomo nedvomno morali rešiti v naslednjem mandatu.

Včeraj smo glasovali o noveli Stanovanjskega zakona, ki smo jo predlagali v Levici in s katero smo hoteli dati občinam možnost uvedbe maksimalne najemnine. S tem bi zajezili rast najemnin, ki si jih danes, prav tako kot stanovanj, večina več ne more privoščiti, pa razen Levice ni bil nihče za ta zakon. Ne glede na to si bomo za takšen ukrep in za druge ukrepe regulacije stanovanjskega trga s ciljem njegove končne odprave prizadevali tudi v bodoče. Ko bomo vsi imeli primerno stanovanje, bo trg odmrll sam od sebe. Stanovanje namreč ne sme biti tržno blago, ampak nekaj, kar je osnovna človekova pravica.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Mirjam Bon Klanjšček, predstavila bo stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

Predlog zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih, ki ga je vložila Poslanska skupina SDS, bomo danes obravnavali že drugič, z malce spremembami. Iz predloga zakona so izločena nezasedena stanovanja iz fonda Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d., skrajšan pa je tudi rok za prenos stanovanj na Stanovanjski sklad Republike Slovenije. Že ob prvi vložitvi v letu 2015 se je vnela burna debata o pomanjkljivi stanovanjski politiki mladih. Do danes ta politika ostaja nespremenjena, torej pomanjkljiva. Verjamem, da se tudi razprava ne bo kaj dosti razlikovala od prve.

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev predlog zakona podpiramo, kajti vsi se strinjamo, da je probleme mladih treba reševati, ne pa samo govoriti o njih. Stanovanjski problem velja za enega največjih problemov mladih. Tisti, ki se odločajo za nakup prve nepremičnine, takoj naletijo na težave pri zahtevah posojilodajalca. Se sploh zavedamo, da Republika Slovenija sodi med države, kjer mladi najdlje ostajajo pri starših? Zato je naša naloga, da mladim ustvarimo dobre pogoje za stabilno prihodnost, mi pa reševanje problemov

samo odlagamo in odlagamo. Očitno nekateri svojih nalog ne jemljejo dovolj resno.

Čeprav je predlog zakona v nekaterih delih nedodelan, pa na drugi strani odpira pomembna vprašanja, prav tako se tekom postopka vse da urediti in dopolniti. Če smo z amandmaji popravljali vladne zakone, bi lahko tudi tega. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima gospod Jožef Horvat. Pripravita naj se gospod Tomaž Lisec in gospa Ljudmila Novak.

Izvolite, gospod Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Naj ponovim naše stališče, ki je seveda naklonjeno temu predlogu zakona. Mislim, da morda prav zdaj, ko smo tik pred volitvami, ko nimamo vlade s polnimi pooblastili, kar ni nobena katastrofa in ni nek pojav, ki ga ne bi poznali, lahko morda brez nekih koalicijskih spon vsaj koalicijski poslanci bolj svobodno odločajo. Takšno je vsaj moje mnenje in tudi moja izkušnja.

Predlagatelj navaja število stanovanj, in sicer 434 stanovanj, in od teh 434 stanovanj jih je kar 219 namenjenih za najem. Zelo logično se postavlja vprašanje, zakaj jih ne bi prednostno dobili mladi. Seveda pod določenimi pogoji, ne kar tako. Čeprav gre za službena stanovanja, ki so namenjena reševanju stanovanjskih potreb javnih uslužbencev in funkcionarjev v državni upravi, to seveda še ne pomeni, da so lahko dalj časa prazna, torej nezasedena. Stanovanja so ena velika vrednost in glede na to, da predvsem mlade družine zelo težko pridejo do svojega stanovanja, zakaj jim ne bi s tem predlogom zakona poskušali, vsaj nekaterim, rešiti stanovanjskega problema? Če jih država nujno potrebuje, potem naj jih kot dober gospodar tudi odda v skladu s svojo kadrovske politiko, če pa te potrebe dejansko ni, naj jih prenese na Stanovanjski sklad kot nosilca izvajanja nacionalne stanovanjske politike. Vemo, da je veliko teh stanovanj v slabem stanju, ker so nezasedena in seveda nevzdrževana. Lahko bi služila svojemu namenu, če danes podpremo te predlagane rešitve. Tukaj bi dejansko morali poslanci imeti pred seboj mlade, predvsem mlade družine in jim iti naproti. Ne vem, kje bi tu lahko bil problem, če ne bi šli v tovrstno rešitev, kot jo predlagajo predlagatelji zakona. Mi v Novi Sloveniji smo namreč prepričani, da bi morala država za svoje premoženje skrbeti bolje, a kot kaže, tukaj nikoli ni prave volje. Vse se nekako odlaša na daljši čas in se izgovarja na sistemsko urejanje področja, zato je vedno najpriročajši odgovor, da se čez noč ne da narediti nič.

Mi ta predlog zakona razumemo tudi v kontekstu družinske politike in družinsko politiko razumemo kot eno od ključnih pri odzivu države na resnično slabo demografsko sliko in projekcije gibanja prebivalstva za Slovenijo. O tem, da je slovenska družba tista družba, ki se znotraj Evropske unije najhitreje stara, že veliko časa govorimo, imamo statistične podatke. Tudi vemo, da prav to dejstvo, da se družba zelo hitro stara, pomeni velik fiskalni izziv, ampak nikogar ne strezni, nihče ne pride z rešitvami. No, nihče ... Vlada je tista, ki bi morala imeti odgovore na tovrstne izzive. V Novi Sloveniji smo identificirali tri ključna področja, ki bi odločilno vplivala na odločanje staršev, ja, tudi za več otrok, ker tudi na ta način ali pa predvsem na ta način bi reševali zelo slabo demografsko strukturo oziroma demografsko sliko. Nekdo je rekel: »Ja, saj pa je problem staranja družbe problem celotne Evrope.« Mene to ne briga! Mene briga, kakšne probleme ima naša država. Naša država. Dejstvo je gotovo tudi to, da če ima slabe demografske kazalnike dvomilijonski narod, je to nekaj drugega, kot če ima slabe demografske kazalnike 80-milijonski narod. Toliko najbrž razumemo problematiko.

Ta tri z naše strani identificirana področja, ki bi odločilno vplivala na odločanje staršev za več otrok, so: prvič – vrednote, drugič – službe in tretjič – stanovanja. Prav o tej problematiki zdaj govorimo. Svoje poslanstvo, naše politično poslanstvo namreč, vidimo predvsem v tem, da spremenimo odnos države do družine. Mislim, da smo doslej imeli relativno slabo družinsko politiko. Mi ne moremo realizirati družinske politike preko socialnih transferov, družina ni sociala, družinska politika mora biti nekaj drugega. Ne želim govoriti o vseh dimenzijah družinske politike danes, ampak danes želim posebej izpostaviti prav ta stanovanjski problem. Mladim družinam bi morali preko Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, o katerem sem prej govoril v smislu teh službenih stanovanj, končno omogočiti preko neke posebne sheme, da mlade družine pridejo do stanovanj pod ugodnimi najemnimi pogoji, seveda z možnostjo kasnejšega odkupa, po 5 oziroma 10 letih, pri čemer se do takrat plačane najemnine vštejejo v plačilo kupnine. Gre za zelo znan režim oziroma princip rent to buy. Zagotovi naj se fond različnih stanovanj za različna življenjska obdobja, ki bi preko Stanovanjskega sklada ali pooblaščenih stanovanjskih zadrug omogočala družinam učinkovito reševanje stanovanjskega vprašanja glede na njihove potrebe v različnih obdobjih.

Kolegice in kolegi, veliko je razlogov, ki govorijo v prid podpori zakonu, ki ga obravnavamo, torej Predlogu zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih. Kar se tiče Poslanske skupine Nove Slovenije, je, kot rečeno, naša podpora zagotovljena. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec, pripravitelj naj se gospa Ljudmila Novak in gospod Zvonko Lah.

Izvolite, gospod Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za dano besedo.

V dveh dneh bomo trikrat govorili o problematiki mladih. Včeraj smo se srečali z vprašanjem, ali si Mladinski svet Slovenije zasluži biti nevladna organizacija, pa je ta koalicija rekla, da si Mladinski svet Slovenije tega ne zasluži. Danes zvečer niti ne bomo imeli možnosti glasovanja o tem, ali si mladi zaslužijo svojega predstavnika v Ekonomsko-socialnem svetu, ker je ta koalicija rekla: »Ne, mladi si ne zaslužijo imeti člana v Ekonomsko-socialnem svetu.« Pred nami je zakon o reševanju stanovanjske problematike mladih, drugi poskus. Očitno bo odgovor večine koalicije zopet: »Stanovanjska problematika mladih nas ne zanima.«

Poglejmo v času, ko se koalicija hvali, kaj vse je naredila, dejanske obljube v predvolilnem času, kaj so zapisali v prvih treh mesecih, pijani po zmagi, o tem, kaj bodo naredili, in kakšna je realizacija koaliicijske pogodbe dva meseca pred volitvami. Področje mladi: »Koalicija si bo prizadevala okrepiti nadzor nad izvajanjem ukrepov za zaposlovanje mladih in podaljšati trajanje teh ukrepov. Posebno pozornost bomo namenili zagotavljanju pogojev za dostop do prvega stanovanja za mlade in mlade družine.« Naslednji odstavek, stanovanjske zadruge. Morda stavek o zaposlovanju mladih in o tem, kako je ta vlada uspešna – seveda je uspešna pri zaposlovanju mladih, tri četrtine jih dela v Avstriji in drugih sosednjih državah, polovica od teh pa je dejansko šla spremeniti stalno prebivališče in je šla v Avstrijo in druge obljubljene dežele. In tega ne govorim na pamet, ker imam doma tak primer, kjer je mlajši brat rekel, da v Sloveniji za njega ni priložnosti. Eden izmed pogojev je bil tudi, ker je imel brata poslanca, ki je član napačne stranke, in je bil nezaposljiv kader in je šel s trebuhom za kruhom. Sedaj je uspešen ne samo v Avstriji, ampak nekje dalje, na mojo žalost pa na srečo prebivalcev tiste države, ki so sprejeli njegovo znanje 4 diplom.

Kar se tiče stanovanjske problematike mladih, sem jaz danes pogošal mnenje Poslanske skupine Socialnih demokratov, kajti v zadnjih 3 mesecih so imeli, mislim da, 2 okrogli mizi o tem, kako bodo reševali stanovanjsko problematiko mladih, ampak o tem so samo govorili. Ko je treba imeti pogum pa kaj narediti, poslanca Poslanske skupine Socialnih demokratov niti ni v dvorani Državnega zbora niti nimajo stališča. Zato jih s tega mesta pozivam, da tisto, kar govorijo, kar obljubljajo, naredijo že sedaj, torej danes, ko imajo možnost to zadevo reševati. Slišali smo s strani državne sekretarke,

da številka ni točna, da so problem že dodeljena stanovanja, finančne posledice in tako naprej.

Spoštovana državna sekretarka kot predstavnica Vlade, ne glede na to, s katerega ministrstva prihajate, me zanima: zakaj Vlada nima natančnih števil, ali je res vsega kriv Stanovanjski sklad, pa vam nič ne pove, in glede stanovanj, ki jih ima v lasti država, v kakšnem stanju so ta stanovanja, ali je določen del teh stanovanj luksuzen, da v njih živijo državni uradniki oziroma državni funkcionarji, ki si lahko privoščijo stanovanja po tržni in ne po neprofitni ceni. In na drugi strani: koliko je stanovanj, kjer bi verjetno pameten lastnik oziroma upravljavec razmišljal v smeri, ali jih, prvič, obdržati, če pa jih že obdržimo, ali jih je treba porušiti in zgraditi nova oziroma koliko denarja nameniti za njihovo rekonstrukcijo. V nadaljevanju bi zelo rad dobil ta odgovor, kajti floskula, ki ste jo izrekli, citiram: »Zakon ni ustrezno pripravljen na sistemskem nivoju,« je spet puhlica, ki jo imate verjetno na vsaki seji Vlade ali pa na vsakem koalicijskem usklajevanju, ko je pred vami zakon s strani opozicije. »Zakon ni pripravljen na sistemskem nivoju,« pa samo na tej seji Državnega zbora sprejemamo nesistemske zakone, primer, včeraj Zakon o nevladnih organizacijah. Zakonodajno-pravna služba pravi, da gre za ustavno sporne določbe zakona, ko z enim zakonom določite tudi pravila in spreminjate pravila v 20 drugih zakonih. Popolnoma v nasprotju s sistemsko zakonodajo, pa se dela vladna koalicija, češ, nič ne vidim, nič ne slišim, sem na dobri poti k predlogu za Ustavno sodišče, ki bo odločalo. Ne samo, da bo še en zakon, ki se bo reševal na Ustavnem sodišču v tem mandatu, ampak bo imelo Ustavno sodišče v naslednjih nekaj letih ogromno problemov, ker ta koalicija sprejema zakone, ki so na meji oziroma kot že nekajkrat potrjeno že v neskladju z ustavnim redom Republike Slovenije.

Ko sem poskušal gospo državno sekretarko, sem dobil občutek, da se dela v tistem smislu: nič se ne da, nič ne moremo, pa predvolilni časi, pa pustimo zadeve pri miru. Potem najboljša, da gremo to nedeljo na volitve pa še enkrat kršimo ustavo in pa volilno zakonodajo, pa bo življenje lepše, da pridobi druga vlada, ki ji je mar za mlade, ki ji je mar za stanovanjsko problematiko mladih, ki ji je mar za družinsko politiko, da to ureja. Ker bomo v teh 2 dneh trikrat očitno dobili dokaz, da tej vladi ni mar za problematiko mladih. To, da se izgovarjate na pravne pomanjkljivosti ob tem, da smo v prvi obravnavi, je neresno. Še bolj je neresno, ker mislim, da smo prvič ta zakon vložili leta 2015. Vložili smo zakon, ki ga je že v letu 2012 pripravljala takratni minister iz kvote SDS na ministrstvu, torej so ga pripravljali uradniki, torej so ga verjetno pripravljali podobni uradniki, kot sedaj sedijo na ministrstvu. Pa od leta 2012 do 2015 nič, 2015 predlog zakona, floskule: zakon je nesistemski, vrzite ven slabo banko. Mi to naredimo, dve leti pa pol kasneje Vlada reče: »Zakon spet ni dober.« Skratka,

argumenti moči brez argumentov vsebine, zakaj se ne podpira tega zakona.

Kaj je cilj predlaganega zakona; če morda nekdo niti ni prebral zakona, kar smo videli? Je mladim in mladim družinam zagotoviti možnost neprofitnega najema stanovanj. Moram reči, da smo se v Poslanski skupini SDS zelo potrudili, da smo oblikovali malo drugače, malo širše, če želite, pojem, kaj je mlada družina. Sam osebno moram reči, da sem z veseljem sodeloval pri tem oblikovanju definicije, kajti že, mislim da, leta 2008 v mandatu prve vlade, ko se je sprejemal stanovanjski zakon za mlade, ko se je ta zadeva želela reševati, smo se s tem vprašanjem ukvarjali. Na občinskem nivoju sem takrat s kolegi svetniki predlagal posebno oprostitvev plačila komunalnega prispevka, 50 % popusta, če želite po domače povedano, za mlade družine. Želeli smo čim bolj razširiti ta pojem družine, da nekdo zaradi takšne ali manjše napake v definiciji tega ne bi naredil. Tudi letos smo se srečali z novim odlokom na občinski ravni in smo predlagali še tisto najširšo dano možnost, ki jo zagovarjajo tudi določeni ostali zakoni, in ne nazadnje, v določbah pišejo tudi posamezni evropski predpisi, kaj je mlada družina. Ampak saj veste, mladi pa mlada družina pa ta koalicije, to nikakor niso sopomenke, na žalost.

Mislim, da je zakon zelo v redu, mislim, da je prvi nastavek tega, da rešujemo to, čemur se reče prvo reševanje stanovanjskega problema, da se država znebi nečesa, o čemer očitno niti ne ve, koliko tega ima, kaj se s temi stanovanji dogaja in kaj želi s temi stanovanji država ali preko svojih ministrstev ali pa preko Stanovanjskega sklada narediti. Zato je prav, da se teh stanovanj čim prej znebi, tako da jih dobijo mlade družine oziroma mladi. Sicer baje že vsaj en mesec nisem v nikakršnem pojmu več mlad, kajti pravijo, da nad 40. letom pa dokončno prekrižaš pojem mlad, pa moram povedati v tem primeru svojo izkušnjo prvega reševanja stanovanjskega problema. Mislim, da tukaj ne samo, da bi morala biti država bolj prijazna do mladih, predvsem ne samo pri spreminjanju zakonodaje, torej zakonov, uredb in pravilnikov, ampak bi morala tesno sodelovati z lokalnimi skupnostmi. Zakaj o tem govorim? Ker tudi lokalne skupnosti imajo pomemben mozaik v problematiki reševanja stanovanjske problematike mladih, ali s predpisi ali kot že prej rečeno s popusti pri dohodkih ali pri čem drugem. In ne nazadnje, tudi občine imajo ogromno stanovanj. Jaz sem bil presenečen, ko sem izvedel, da ima naša občina preko 40 stanovanj v svoji lasti, in sedaj čakam odgovor z občine, kdo živi v teh stanovanjih, kakšne so pogodbe, kakšni so pogoji za pridobitev teh stanovanj in tako naprej. Skratka, moja intenca je, da čim prej dobimo ta zakon, potem pa z naslednjimi zakonodajnimi postopki prisilimo tudi občine, da gospodarno ravnaajo s stanovanji v svoji lasti. Najbolj odgovorno pa bi delovala lokalna samouprava na tem področju tako, da bi

čim prej dala ali v dolgoročni najem z možnostjo odkupa ali pa takoj možnost odkupa teh stanovanj. Pa bog ne daj, verjetno se bo zgodilo, da občine za ogromno teh stanovanj niti ne vedo, kaj se v njih počne, v kakšnem stanju so oziroma koliko so ta stanovanja vredna.

In da zaključim, zakaj mislim, da je zelo pomembno združiti tako komponento države kot pa lokalne skupnosti pri prvem reševanju stanovanjskega problema za mlade. Sam sicer imam stanovanje, ki sem ga imel možnost kupiti, ampak ko sva se z ženo odločala, da bi bilo pa morda fino, če bi enkrat svojim otrokom ponudila več kot samo stanovanje v bloku, torej da bi šla v izgradnjo hiše, pa se že pet let po tem, ko sva lastnika zemlje, spopadava z mlino na veter – z državno zakonodajo, z lokalnimi predpisi in z vsemi možnimi izgovori v smislu, kot jih je napovedala tudi državna sekretarka, nič se ne da, tega se ne more ... Vedno je nek izgovor, ali je naklon hiše napačen, ali je kaj drugega napačno, vedno je nekaj napačno, ker si je nekdo zadal, da se z birokratskimi ovirami ne spodbuja, ampak onemogoča reševanje stanovanjskega problema. Zato je ta prva obravnava zelo dober model, kako je treba zadeve reševati. Če je kakšna nomotehnična sprememba v nadaljevanju še potrebna, mislim, da imamo ne glede na volilni čas toliko zdrave kmečke pameti in treznosti še v svojih glavah, da tudi te morebitne nomotehnične ovire, morda na podlagi Zakonodajno-pravne službe, v drugem branju rešimo in naredimo zakon, ki bo marsikateremu mlademu posamezniku oziroma marsikateri mladi družini v Sloveniji omogočil, da čim hitreje, čim ceneje reši prvo reševanje stanovanjskega problema. Zato moja podpora temu zakonu. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravitelj naj se gospod Zvonko Lah in gospod Janko Veber.

Izvolite, gospa Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Tukaj imamo dva osrednja problema. Po eni strani se sprašujemo, ali je država dober gospodar in ali upravičeno stojijo prazna stanovanja, se na njih dela škoda, na drugi strani pa imamo mlade, ki zelo težko v današnjem času pridejo do svojega stanovanja. Zaradi tega je seveda umestno iskati najboljše rešitve za oba problema, da bi bilo manj škode na državnih stanovanjih, hkrati pa, da bi mladi lažje prišli do stanovanj. Seveda na ta način ne bomo rešili vseh problemov, ki jih je na žalost veliko.

Vemo, da imamo v Sloveniji problem, ker imamo letno premalo rojstev, hkrati pa se prav mladina odseljuje v tujino. Kako naj potem pričakujemo, da bomo izboljšali demografsko

sliko v Sloveniji? Kako naj pričakujemo, da bomo ustvarjali delovna mesta z dodano vrednostjo, če pa najbolj izobraženi mladi odhajajo s trebuhom za kruhom, seveda iskat izkušnje, hkrati pa tudi, ker najdejo v tujini več možnosti? Vse statistike nam govorijo tudi o tem, da se mladi zelo pozno odseljujejo od svojih staršev – pa nisem pristaš tega, da se je treba izseliti za vsako ceno, zato ker menim, da je lahko sobivanje več generacij dobro tudi za vse, hkrati pa seveda ni mogoče, da bi v nekih manjših blokovskih stanovanjih živelo več družin skupaj. Če hočemo narediti nekaj za demografsko politiko, za mlade, da bi v večji meri ostali doma, da bi si hitreje osnovali družine, potem je reševanje stanovanjskega problema zagotovo ena izmed velikih prioriteta, ki bi se jih morali lotiti zelo resno.

Vemo, da v današnjem času tudi veliko mladih ne dobi zaposlitve za nedoločen čas, da je vedno manj zaposlenih za nedoločen čas, kar potem onemogoča najem kreditov, starši pa tudi na žalost nimajo vedno možnosti, da bi v večji meri pomagali svojim otrokom. Tisti, ki pa to možnost imajo, pa zagotovo ne čakajo na državo, da bo pomagala, ampak svojim otrokom pomagajo sami, kolikor se pač da. Ko slišimo podatke, da se v Sloveniji rodi približno 10 tisoč otrok letno premalo, da bi se narod normalno obnavljal, potem nas zagotovo ne čaka rožnata situacija v prihodnosti. Prav zato bi morali narediti vse, da čim več mladih zadržimo doma, da jim omogočimo pogoje, da bodo lahko imeli otroke, seveda tisti, ki jih želijo, in vem, da jih mnogi želijo, pa jih žal ovirajo tudi nedosegljiva stanovanja pri tem, da se hitreje ne osamosvojijo. Pred leti, ko sem bila tudi sama članica Vlade, smo tudi poskušali vojaška stanovanja prenesti v last občine in druge objekte, tako da ne vem, koliko je teh stanovanj, koliko je teh objektov, ki niso bili preneseni oziroma ki propadajo, pa niso namenjeni državljanom, ki bi jih lahko bolj koristno uporabili. Teh podatkov žal nimam, mislim pa, da je tudi na tem področju še nerešena situacija oziroma da bi se še dalo kaj narediti.

Ko se srečujem z našimi izseljenci, še posebej tistimi iz Argentine, si mnogi želijo priti nazaj v Slovenijo oziroma ne nazaj, saj je to že tretja generacija, želijo si, da bi Slovenija naredila več tudi za repatriacijo, torej da bi tukaj dobili neko osnovno možnost. To so po navadi tudi zelo velike družine, ki se ne bojijo življenja. Vendarle priti v državo, ki jo imajo sicer radi – Slovenijo imajo radi, zato se tudi učijo slovenščino – pa ne imeti osnovnih pogojev, je seveda veliko tveganje. Zato bi tudi tukaj lahko Slovenci naredili več za ponovno priseljevanje teh družin, ki znajo slovensko, ki delijo z nami korenine, naše vrednote, ki si želijo biti tukaj, pa nimajo možnosti. Seveda ta državna stanovanja ne morejo rešiti vseh teh problemov, je pa tudi ta možnost, da bi v Sloveniji naredili več za to, da bi imeli mlade družine, da bi imeli več rojstev, da bi se mladi manj odseljevali v tujino in da bi s

tem imel tudi narod boljšo prihodnost. Ko slišimo, koliko izobražene mladine, prav danes so bili neki podatki, koliko zdravnikov se je odselilo, za katere je država financirala več 10 tisoč evrov za njihovo izobrazbo, zdaj bodo koristi od tega imele neke druge države, ki pa dajejo na voljo stanovanja za to izobraženo mladino, potem vidimo, kakšno škodo delamo sami sebi, kakšna škoda je to za narod.

Ta zakon bom podprla. Seveda ne rešuje vseh problemov, je pa nakazana ena možna rešitev vsaj za neko omejeno število družin, mladih, ki bi tudi na ta način dobili svoj prvi dom, zato bom ta zakon podprla.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Zvonko Lah. Pripravita naj se gospod Janko Veber in gospod Bojan Podkrajšek.

Izvolite, gospod Lah.

ZVONKO LAH (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik.

Včeraj smo imeli na dnevnem redu zakon Levice, kjer naj bi po njihovem država omejila oziroma dala občinam pravico, da limitirajo tržne najemnine stanovanj. Danes imamo tukaj predlog zakona, kako naj bi tista odvečna prazna stanovanja v lasti ministrstev oddali v najem, da ne stojijo prazna, pa so proti. Zakaj? Jaz tega ne razumem. Mogoče računajo, da jih bo v naslednjem mandatu toliko kot SMC pa da jih bodo potrebovali za svoje ljudi. Drugače pa, kot sem že razpravljaj na samem odboru, v Sloveniji naj bi po statistiki imeli od 170 do 180 tisoč bivalnih prostorov viška, prostih. To so prosta stanovanja ali pa bivalne enote v velikih stanovanjskih hišah, kjer živi en upokojenec z nizko pokojnino ali pa dva upokojenca z nizko pokojnino in komaj vzdržujeta svoje hiše, ki so bile zgrajene pred približno 40 leti ali pa še malo več, ko so vsi gradili stanovanjske hiše – pritličje, potem nadstropje in še podstrešje za svoje otroke, ne vem, za naslednjih 100 let, pa zdaj samevajo. Povedal sem primer v Ljubljani, kako upokojenka s 500 evri v veliki hiši, stari 40, 50 let, komaj živi in si ogreva samo en prostor, ker drugače ne more preživeti. Koliko je tega? Kako bi to dali v promet, tudi mladim družinam? Nimamo nobene organizacije, ki bi morala biti na nivoju občin ali pa države, ki bi tem ljudem pomagala tako dobiti najemnike kot urediti pogodbene odnose in nekako zavarovati te ljudi, ki so stari, ki si sami več ne morejo pomagati. Pa bi marsikaj rešili.

Ta včerajšnji zakon, ki bi občinam dal določeno limitirano najemnino, pelje v to smer, da bi občine lahko na stavbna zemljišča pripeljale montažne hišice za mlade in bi s časom dobili barakarsko naselje, kot je v velikih evropskih mestih pa tudi doli po bivših republikah Jugoslavije. Pa tudi če bi šli okrog Ljubljane, bi se kaj takšnega našlo. Mislim, da bi

bilo najprej treba pogoje izenačiti s tistimi pogoji, ki jih imajo v tujini. Namreč če gre nek mlad izobražen kader v Avstrijo, tam dobi zaposlitev, dobi parcelo, dobi kredit in v pol leta ima stanovanjski problem rešen. Primer nedaleč od slovenske meje, v Avstriji je recimo za inženirje to odprto, plača 3 tisoč evrov, pri nas pa 800 evrov, pa še to za določen čas. Zakaj so pri nas parcele, ki jih je zdaj – FURS je objavil nek primer obljublanske občine, in izračunal, da je vrednost komunalno neopremljenega stavbnega zemljišča 120 evrov. 120 evrov, to je bilo na televiziji uradno povedano. V Avstriji v okolici Gradca pa komunalno opremljeno 30 evrov. Zakaj?! Ali se je kdo vprašal? Kako naj dva mlada z recimo povprečno slovensko plačo kupita parcelo za 40 tisoč, potem dasta pa še za hišo, ne vem, 200 tisoč? Koliko časa bosta izplačevala?! Mislim, da so tisti časi mimo, da bo cilj mladega ali pa zakonskega para, da si zgradi hišo v roku 15, 20 let. Zdaj so takšni časi mimo. Tisti so imeli službo za 8 ur, od šestih do dveh, potem so se lahko posvetili pa drugemu, zdaj, če si hoče mlad človek zgraditi neko kariero, se mora 100-odstotno posvetiti samo temu, ne pa da bo popoldne še metal v mešalec – kot ena predsedniška kandidatka. Ti časi so mimo! Mladi ljudje razmišljajo drugače.

Če smo že v neki situaciji, ki je drugačna kot v sosednjih državah, bolj razvitih, tam ni toliko vikendov, vikend hišic, ni tako velikih hiš, 250, 300 kvadratov, tam se tega niso šli, če smo pa pri nas prišli v to situacijo, da imamo, jaz sem izračunal na hitro, 170 tisoč takšnih bivalnih enot, če ima vsaka 40 kvadratov in je vrednost po kvadratu 400 evrov, pridemo na 2 milijardi 800 evrov premoženja, ki ni aktivno – zakaj ni? Po drugi strani se pa gradijo stanovanja, najemniška, luksuzna, mogoče za otroke tistih slovenskih bogatašev, ki si lahko to privoščijo. Zakaj imamo tako politiko? Včasih smo imeli stanovanjsko zadrugo pa smo dobili material po znižanem davku, da je vsaj nekaj bilo. Zdaj tega ni. Zdaj bi po mojem morali imeti zadruge, ki bi pomagale ljudem, da tisto, kar imajo prosto, dajo v funkcijo, v najem, pa bi si poleg majhne pokojnine še nekaj od najemnin prištukali zraven, da bi si lahko kaj privoščili. Zakaj nihče tega ne vidi? Imeli smo osnovni Zakon o urejanju prostora, ZUreP-2, ki ni boljši od prejšnjega, samo slabši. Zakon o gradnjah je sicer boljši, bomo pa videli, kako se bo uveljavil s 1. junijem. Ko sprašujemo na upravnih enotah, kako bo sedaj z legalizacijami in kako bo to potekalo: »Dokler ne velja, se mi ne bomo s tem ukvarjali,« tako pravijo na upravnih enotah. A ta datum se hitro bliža, bo prej kot volitve. Nič ne naredimo, po drugi strani pa jokamo! Mislim, da bi se moralo vprašati, iti na na teren, s terena bi morale prihajati informacije, potem pa sprejemati mogoče ne tako všečne, ampak koristne zakone. Ta današnji je koristen, da tisto, kar propada in je v lasti države oziroma ministrstev, ne bi več propadalo in bi se koristno dalo v promet. Če ne drugega, bi se vzdrževalo, da ne

bi še naprej tako hitro propadalo. Veste, kaj je prazno stanovanje pa prazna hiša, kako hitro propada, vsaj tisti, ki imate določene izkušnje.

V Poslanski skupini Nove Slovenije bomo ta zakon podprli, da se vsaj nekaj mladih družin reši. Seveda če pa Vlada ne ve, koliko stanovanj potrebuje za svoje ljudi, pa mislim, da bo s časom treba tudi te ljudi, ki delajo v državni upravi, na ministrstvih malo razredčiti pa bo tudi še kakšno stanovanje več za v najem za mlade. Ker jih je preveliko, razen če ne bomo še za državne uradnike sprejeli takega zakona kot za policiste ali pa za vojne veterane, ki so dali pol zdravja za domovino, pa smo jih končno nekaj tega rešili. Mislim pa, da državnih uradnikov ne smemo na tak način reševati.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Lidija Stebernak, državna sekretarka.

LIDIJA STEBERNAK: Hvala za besedo.

Osredotočila bi se na razpravo spoštovanega poslanca Tomaža Lisca in mu odgovorila na to, kar je spraševal. Moje navedbe glede tega, da ni znano število stanovanj, se ne nanašajo na podatke, s katerimi mi razpolagamo, ampak so se nanašale predvsem na nedorečenosti, ki izhajajo iz predloga zakona. Predlog namreč govori o nezasedenih stanovanjih, kaj ta pojem pomeni pa v samem zakonu ni opredeljeno. Glede na obrazložitev predloga so namreč v ta pojem zajeta tudi stanovanja, ki so že bila posameznim upravičencem dodeljena, pa še niso bila prevzeta, in stanovanja, ki so v prodaji. Da pa vseeno podam nekatere številke, bi pa povedala tako, da Stanovanjski sklad Republike Slovenije razpolaga s 3 tisoč 312 neprofitnimi stanovanji, ki so v 118 občinah in so v lasti sklada ali pa brezplačnem upravljanju le-tega, da MJU upravlja s 501 stanovanjem, od katerih trajno zasedenih ni, da Ministrstvo za obrambo upravlja s tisoč 24 stanovanji, od tega jih je 61 v prodaji, še 14 v razpisu za dodelitev in 13 že dodeljenih, Ministrstvo za notranje zadeve s 636 stanovanji, od katerih je tudi večina zasedena. Posebej bi poudarila še to, da je na Ministrstvu za javno upravo po sklepu Vlade, ki govori, da je treba na ministrstvo prenesti 279 nezasedenih stanovanj, že prenesenih 123, od tega je bilo nekaj prenesenih na Stanovanjski sklad Republike Slovenije in nekaj na občine. Od teh, ki so bila prenesena na občine, je 26 takih, ki so bila dodeljena mladim družinam.

Posebej bi poudarila, da se na Stanovanjski sklad ali na občine stanovanje prenese šele takrat, ko je tudi zadeva v celoti zemljiškoknjižno urejena, se pravi čista. Šele takrat ali občina ali sklad to stanovanje prevzame in ga dodelita naprej. Pred tem je treba stvari zemljiškoknjižno urediti, in to naredi tisto ministrstvo, ki ima stanovanje v upravljanju. Bi še pa posebej poudarila, da tista stanovanja,

ki so v prodaji, so predvsem tista, kjer se ugotovi, da ni smiselno zadev popravljati, saj so stroški previsoki, kupnina se pa v celoti nameni ponovno za stanovanjske namene. In še nekaj, v bistvu so tudi tista stanovanja, vsaj Ministrstvo za obrambo ugotavlja tako, ki bi jih pa bilo možno tudi dodeliti, ker nekdo, ki je tam zaposlen, za to ni zainteresiran, na takih lokacijah, da tudi za ostale fizične osebe pravzaprav niso interesantna. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič, predlagatelj, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, podpredsednik.

Težko je to poslušati, kar govori državna sekretarka. Vidi se, da ni nekih argumentov in se dobesedno iščejo razlogi, da se tega zakona ne podpre. Da nekdo ne ve, kaj pomeni nezasedeno stanovanje, mislim, da je to žalostno. Ali se sprenevedate ali zavajate, ampak po vašem mnenju bi torej morali mi napisati v 2. členu: Posebni fond Stanovanjskega sklada Republike Slovenije predstavljajo nezasedena stanovanja, ki niso v postopku prodaje ali pa še niso bila dodeljena najemnikom. No, če želite, da je tak tekst, nobenega problema, v prvem branju potrdite in sprejememo amandma v drugem branju. Za vse tiste, ki skupaj z državno sekretarko, zdaj po mnenju Vlade, ki ga je podpisala gospa Lilijana Kozlovič – ampak ona itak vse podpiše, brez da bi pogledala, smo videli takrat, ko so načelnika generalštaba generala Alana Gederja preimenovali v žensko z napačnim imenom, z napačnim priimkom, z napačnim činom, in to je to. Če nekdo ne ve, kaj pomeni nezasedeno stanovanje, mi potem naj pove, prosim, kje živi, v kakšnem stanovanju, v kakšni hiši. Če je stanovanje že bilo oddano, pa ga najemnik še ni prevzel, to pomeni, da je stanovanje zasedeno in ne spada v to kategorijo. Tudi stanovanja, ki so že v postopku prodaje, je jasno, da se ne bodo prenašala.

Jaz ne vem ... Ali je treba v tej Sloveniji čisto vsako stvar napisati, vsako besedo opredeliti, vsak pojem opredeliti? Ljudje niso butasti, ljudje razumejo. Če pa birokrati druge in pa tretje lige ne razumete, je pa meni žal. To ni moj problem, to ni problem naše stranke, ki je to predlagala, še manj je pa to problem državljanov in državljanov. V Sloveniji imamo že tako več kot 20 tisoč predpisov, čisto vsako stvar opredeljeno, zbirokratizirano vse do konca in vi želite v stvari, zakonu, ki se lahko reši v nekaj členih, ravno zaradi teh birokratskih neumnosti in izgovorov še krat deset členov. Vi, gospa državna sekretarka, očitno niste praktičen človek. Vi ste očitno – ne vem, kje ste bili prej, ker nisem bral življenjepisa, ampak ste – miselno že tako v tem birokratskem aparatu, da ne znate več logično razmišljati in ne iščite nekih konkretnih rešitev, praktičnih, če lahko temu

rečem. In to ni samo v tem primeru, to je že skozi celoten mandat. Zbirokratizirali ste to državo do amena! Zakon na zakon, predpis na predpis, podzakonskih aktov za celo armado – čemu? Ali je res treba predpisati čisto vsako stvar? Zdrave kmečke pameti v tej državi že zdavnaj ni več v javni upravi, na podeželju, kjer pa je, se jo pa ravno s takšnimi zakoni, kot jih vi predlagate in sprejemate, onemogoča. Čisto vsako stvar je treba predpisati. Pojdimo na ulico pa vprašajmo ljudi: »Kaj je za vas nezasedeno stanovanje?« Pojdimo jih vprašat: »Ali menite, da je nezasedeno stanovanje stanovanje, ki je že bilo nekemu oddano, ampak še ni ključev vzel?« Jaz ne vem, no.

Povejte, da ne podpirate predloga, ker ga je predlagal SDS, in to je to. Zanimivo, da govorijo samo poslanci SDS in Nove Slovenije. Ne vem, mislim, da so še trije, štirje do konca za razpravo, nobeden od koalicijskih poslancev se ne oglasi, Socialni demokrati – jih ni notri, niti stališča niso imeli. Ampak za Socialne demokrate, za stranko, ki domuje v ukradeni vili, verjamem, da stanovanjska problematika sploh ni problematika. Drugi ... Vsaj stališče gospe Poropat se je približno nanašalo na besede, ki so tukaj notri napisane, in sicer: »Ali so predlagane rešitve izvedljive?« je rekla. Dejala je tudi, da bodo nekateri poslanci zakon podprli, nekateri ne, skratka da ni nekega enotnega mišljenja glede tega zakona. Ampak ji lahko takoj odgovorim na to, ali so predlagane rešitve izvedljive. Seveda so! Seveda so. In pogledjte, kaj vi v mnenje Vlade napišete, in to je tisto, ko sem rekel, da gospa Julijana Kozlovič podpiše vse, ne da bi sploh prebrala. Pogledjte, kaj ste napisali: »Sprejem predlaganega zakona bi imel negativne finančne posledice za državni proračun. Upravljanje s stanovanji Ministrstva za javno upravo ni dejavnost, ki bi ustvarjala izgubo.« Zdaj pa naj meni nekdo pove, kako upravljanje s stanovanji, ki so nezasedena, ki so prazna, s katerimi je samo strošek amortizacije in ostalih stvari, ni strošek za državo! Če imaš ti stanovanje v lasti, so nekateri fiksni stroški, če imaš ti najemnika, on plačuje te stroške, plus še najemnino zraven, če ga pa nimaš, moraš pa ti plačevati – kako potem ni stroškov? Dajte mi, prosim, zadnji odstavek na peti strani, prve štiri vrstice razložiti – da bi imel zakon negativne finančne posledice za državni proračun in pa da z upravljanjem stanovanj ni stroškov, da je celo dobiček, kakor ste tukaj napisali, prihodek. Ne vem, kdo je to pisal, gospa Kozlovič je samo podpisala, ampak pisali ste očitno na Ministrstvu za okolje in prostor. Naj mi nekdo razloži, kako je možno, da s stanovanjem, ki je nezasedeno, ki je prazno, ni stroškov. Razen če imate vi neke svoje formule. To je prva zadeva.

In to, kar je rekla gospa Poropat, ali so rešitve izvedljive – da, so, ker so konkretno opredeljene v zakonu, ki ima sicer resda sedem členov, ampak v Slovenski demokrati stranki zagovarjamo vitko in učinkovito državo. Napovedali smo že, da bomo za vsak zakon, za

vsak predpis, ki ga bomo sprejeli, dva razveljavili. To smo sprejeli lansko leto maja na kongresu in to je tudi naša predvolilna obljuba. Ker je dosti tega, da je treba sprejemati zakone s 100, 150, 200 ali več člani samo zato, ker je treba opredeliti vsako zadevo. In pa zakonov v smislu, kot so bile takrat avtomobilске nalepke, kot so čelade, kot so tablice malodane za vsako otroško kolo, zato da nekdo zasluži na račun davkoplačevalcev oziroma na račun državljanov in državljanov, ki so uporabniki storitev, ki so opredeljene v takšnih neumnih zakonih, ki jih pod to vlado sprejemate, in tudi tiste že obstoječe popravljate v tem smislu. Se pravi, prva zadeva je, da se pogleda, katera stanovanja spadajo v kategorijo oziroma jih lahko opredelimo tako, kot jih zakon opredeljuje. Stanovanja v lasti Vlade, Ministrstva za notranje zadeve, Ministrstva za obrambo in Ministrstva za pravosodje, ki so nezasedena, to se pravi, da že niso bila oddana ali pa se ne prodajajo. Če vi tega ne razumete, lahko samo zaradi vas in še zaradi koga zaradi mene to izrecno napišemo noter z amandmajem, da boste ja tisti, ki ne veste, kaj je nezasedeno stanovanje, vedeli, kaj je nezasedeno stanovanje. In kaj potem? Pogleda se, katera so primerna za vselitev. Kdo tukaj govori o kakršnikoli obnovi, o kakršnikoli rekonstrukciji, da bo strošek za državni proračun? »Ki so primerna za takojšnjo vselitev,« zdaj stanovanj, ki so potrebna obnove, adaptacije, o katerih smo govorili v letu 2015, ko ste rekli, da so nekatera res neprimerna za vselitev, takšnih stanovanj po tem zakonu ne prenašamo na Stanovanjski sklad. Tako da ta rešitev je izvedljiva. Se pravi, poiščemo stanovanja, ki ustrezajo tem kriterijem, in jih prenesemo na Stanovanjski sklad. Kaj je tukaj neizvedljivo?

In potem gremo naprej. Kaj sedaj s temi stanovanji, ki so prenesena na Stanovanjski sklad? Naredi se razpis. Zopet razpis, ki mora vsebovati pogoje, ki so zopet napisani v tem zakonu. To pa so: mladi in mlade družine ter posamezniki in posameznice, ki še niso dopolnili 35 let. Upam, da ni spet problem tako kot prej, da bi moralo notri še pisati, kaj je to mlada družina, kaj je to posameznik in kaj je to posameznica. Glede na to, da vam očitno osnovni pojmi niso jasni. Naprej napišemo, celo napišemo, tako da zato verjetno tukaj ni bilo, ker smo napisali, kaj je mlada družina: skupnost obeh ali enega izmed staršev z enim ali več otroki oziroma posvojenci, pri čemer starš ali vsaj eden od staršev ni star več kot 35 let v koledarskem letu javnega poziva Stanovanjskega sklada. Ta stanovanjski sklad je tisti, ki ugotavlja izpolnjevanje teh pogojev. Kaj je tukaj neizvedljivo? Stanovanjski sklad to lahko ugotovi, ali je na podlagi kriterijev, ki jih damo, ob tem, da smo jasno opredelili, kaj je mlada družina, kaj je posameznik in posameznica je jasno, ob tem, da smo jasno opredelili, koliko je lahko maksimalna starost v letu, ko je razpis. Kaj je tukaj neizvedljivo? In tretji odstavek tega

člena: mlade družine imajo prednost pri dodelitvi stanovanja pred posamezniki, ki še niso dopolnili 35 let. To se pravi, če se prijavi družina, ima prednost pred posameznikom. In pa: izmed mladih družin imajo prednost tiste, ki so v slabšem socialnem položaju. Zopet, kaj tukaj ni jasno? Če se prijavi več mladih družin, imajo prednost tiste, ki imajo slabši socialni status. Se pravi ne samo, da je pravično, je tudi solidarno. In pa: v primeru, da bo število prostih stanovanj zadostovalo, bodo zanje kandidirali tudi posamezniki, ki še niso dopolnili 35 let, prednost pa imajo zopet tisti, ki so v slabšem socialnem položaju. Se pravi, če se bo mladih družin prijavilo toliko, da bodo stanovanja še prosta oziroma da bodo na skladu še ostala, potem lahko gremo na posameznike in posameznice pod 35 let, ki so se prijavili, pri ugotavljanju socialnega položaja se upoštevajo dohodki, prejemki in premoženje prosilcev oziroma prosilk za stanovanje in njihovih družinskih članov.

In ko Stanovanjski sklad ugotovi, ali tisti, ki so se prijavili, izpolnjujejo pogoje, se naredi lestvica tistih, ki izpolnjujejo pogoje, kdo je bolj upravičen in kdo manj glede na socialni status, potem pa se ta stanovanja oddajo. Po petih letih imajo pa možnost tudi odkupa tega stanovanja, pri čemer se vseh 60 najemnin, ki so jih plačali v teh petih letih, že šteje v odkupno ceno. Zopet – prvič, kaj tukaj ni jasno, in drugič, zakaj to ne bi bilo izvedljivo? Vi očitno podcenjujete Stanovanjski sklad, ker če kakšna stvar v tem zakonu ni izrecno opredeljena – jaz upam, da ni treba sem noter napisati še, kakšna je cena najemnin za posamezno stanovanje ali pa kakšna je potem odkupna cena. To je stvar Stanovanjskega sklada Republike Slovenije. Tukaj notri omenjate Zeleni gaj. Jaz sem šel zdajle gledat, to so stanovanja od 350 tisoč evrov naprej. Katera mlada družina si lahko privošči takšno stanovanje, razen sinov in hčera kakšnih prvorazrednih državljanov v Republiki Sloveniji? Ostali si ne morejo. Žal. In ne potem pisati o nekih zelenih gajih, ko vemo, kakšne so cene.

Rečeno je bilo in s tem se strinjam, kar je povedal kolega Lah, in to je bistvo problema, imamo Resolucijo stanovanjskega programa do leta 2025. Ampak ali veste, kaj je problem te resolucije? Da vse konkretne rešitve, tudi za področje mladih, prelaga v leta od 2022, 2023 naprej. Skratka, pod to vlado ste napisali program, ki ga morata izvesti naslednja vlada in vlada po njej, in ste si lepo po pilatovsko umili roke. Če bo tista vlada to naredila, boste rekli: »Saj smo jim mi to napisali v resoluciji.« Če pa ne bo, bodo pa pač oni krivi, vi pa nič. Glejte, če bi vi imeli konkretne rešitve, če bi imeli prave rešitve, bi vi s temi rešitvami začeli že v tem mandatu. Vse, kar ste v štirih letih naredili, je to, da ste sprejeli neko resolucijo, nek papir, ki opredeljuje določene cilje, sicer z nekimi datumi oziroma letnicami, nič pa ni bilo konkretnega narejenega. Najbolj je bilo zanimivo, ko je bilo v stališču Stranke modernega centra rečeno: »Ja,

izboljšuje se gospodarska situacija, manj mladih je brezposelnih in zaradi tega si bodo lahko kupili tudi stanovanja.« Mene zanima, če lahko kdo od SMC odgovori, v svojem predvolilnem programu za predčasne volitve leta 2014 ste napisali, da bodo imeli mladi ugodne kredite na bankah za nakup prvega stanovanja, zanima me, kaj od tega je bilo narejenega in kakšni so ti ugodni krediti, ki ste jih napovedovali v letu 2014. Kakšni so ukrepi na področju podeželja, na področju kmetijske politike, kjer ste govorili, kako boste spodbujali mlade prevzemnike kmetij, da gredo kmetije naprej, medtem ko se je povprečna starost gospodarja na slovenski kmetiji v času vlade Mira Cerarja zvišala? To so konkretna vprašanja, na katera pričakujemo konkretne odgovore. In konkretno ste zapisali. Tukaj ni nobenih dvomov. Ampak dvomi pa so, ali je bilo kaj narejenega ali ne. Prosim, razjasnite te dvome, ker drugače to ne bodo več dvomi, ampak trditve, da ni bilo storjenega nič.

»Brezposelnost se je znižala s 130 tisoč na 85 tisoč,« lepo in prav, ampak povejte pa še, da ste jih od teh 135 tisoč 10 tisoč zaposlili v javni upravi in pa 8 tisoč mladih se približno na leto odseli iz Republike Slovenije, ker tukaj ni perspektive zaradi politike, ki jo vodite, zaradi neukrepanja in zaradi zavračanja ukrepov, ki jih predlagamo v Slovenski demokratični stranki. Ne Vlada ne kakšna druga stranka v tem mandatu ni predlagala toliko zakonov direktno na področju mladinske problematike in predlogov za reševanje le-te kot Slovenska demokratična stranka. Ne samo stanovanjski problem, problem tudi s štipendijami, problem s pripravništvom, problem z dualnim šolskim sistemom oziroma vajeništvom, če želite direktno, problem s spodbujanjem participacije, vse to so bile rešitve, vam prinesene na mizo. Ampak ker ste govorili, da zadeva ni sistemska, pri tem pa v 4 letih niste prinesli ene sistemske zadeve, je danes stanje takšno, kot je. In se bodo mladi še vedno izseljevali iz naše države, kar pa je, gospa državna sekretarka, direktna škoda za proračun Republike Slovenije glede na to, koliko se skozi šolanje vloži v mladega človeka, v njegov proces izobraževanja, potem pa po šolanju odide v tujino, se tam zaposli, tam plačuje davke in polni državne blagajne drugih držav, ne pa slovenske. Tukaj pa je finančna škoda in so negativne finančne posledice, ne pa, če daš nezasedena državna stanovanja nekemu, da ti plačuje najemnino pa še stroške pokrije. Kaj bolj butastega ne vem, če sem slišal v tem mandatu, kot to, da s praznim stanovanjem ni stroškov. Zagotovo ena od bolj neumnih izjav in trditev.

Mislim, da bi ta zakon lahko celo šel skozi glede na to, da je podpora s strani nepovezanih poslancev, s strani Slovenske demokratične stranke, s strani Poslanske skupine Nove Slovenije, če izračunamo, na oko je to skupaj približno 30 glasov. Glede na to, da ni enotnega mnenja v Desusu, pa če smo optimisti pa tam pričakujemo kakšnih 5 glasov,

je to 35. Potem me užalosti mnenje Poslanske skupine Levica, z njihovimi 6 poslanci smo potem tam na 41, 42 poslancev, kar mislim, da je dovolj za sprejetje tega zakona, ampak Poslanska skupina Levica je tukaj specifična. Veliko so govorili v tem mandatu nekateri poslanci o stanovanjski problematiki v Sloveniji, kako je vse narobe, kako nič ne funkcionira, s tem bi se v dobršni meri strinjal, ampak kaj je razlika med SDS in Levico? Oni samo kritizirajo in nič ne predlagajo, nobene rešitve. Mi pa drugič v tem mandatu predlagamo konkretno rešitev za reševanje stanovanjske problematike mladih. Mi nikjer nismo napisali, da bo to rešilo stanovanjsko problematiko mladih, ampak to je prvi korak, če želimo stvari premikati v pozitivno smer. Če bi ta predlog zaživel, se potem lahko pogovarjamo tudi še o drugih stanovanjih, tudi o stanovanjih DUTB in tako naprej. In resnično me žalosti ta destruktivna politika Levice, kajti prepričan sem, da bi z njihovimi glasovi lahko ta predlog spravili v drugo branje, tam pa ga lahko še popravimo z definicijami, da bodo na ministrstvu razumeli, kaj pomeni nezasedeno stanovanje, in pa še s kakšnimi drugimi predlogi tistih, ki imajo resnično dobronamerne želje in dobronamerno mišljenje, da se v tem mandatu vendarle nekaj naredi za mlade, v tem konkretnem primeru za področje stanovanjske problematike.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek. Pripravita naj se gospod Ljubo Žnidar in gospod Danijel Krivec.

Izvolite, gospod Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik, za dano besedo. Cenjeni državna sekretarka s sodelavko, kolegice in kolegi!

Kot je že kolega Žan Mahnič povedal, že drugič v tem mandatu govorimo o stanovanjski problematiki mladih v Republiki Sloveniji. Jaz bi predlagal vsem, še posebej vam, spoštovana državna sekretarka, več volje in energije k temu zakonu. Ko že danes ves dan, tudi ko smo bili pri prejšnjem zakonu – jaz mislim, da je redkokateri mandat, kjer bi opozicija predlagala toliko predlogov zakonov, pa mislim, da tudi še ni bilo mandata, kjer bi se potem koalicija toliko borila za vsak predlog zakona, da posamični zakoni niso dobri. Mislim, da bi morala biti tu ena hvaležnost pa da bi to morala koalicija skozi ves mandat, ki se počasi končuje, tudi s pridom izkoristiti. Ampak seveda na vsak zakon, ki ga predlagamo ... Vesel sem, da se je tega zakona še posebej lotil eden mlajših poslancev v tem državnem zboru, ki se zelo ujema s tematiko pa z naslovom zakona.

Dotaknil bi se gospodarja nepremičnin v Sloveniji, to je države. Ministru za javno upravo, vašemu sodelavcu, sem že večkrat postavil vprašanje, ker ko hodimo po Sloveniji,

se ugotovi, da je več objektov, ki so v državni lasti, praznih, poleg teh objektov so pa objekti zasebne narave, pa v tistih objektih država drago plačuje najemnino, to je en segment gospodarja. Minister mi skozi ves mandat to potrjuje, da to drži, ampak da se je že veliko naredilo na tem, da se to več ne dogaja. To je o gospodarju, državi. Danes govorimo – kolega Mahnič je to velikokrat poudaril, jaz mislim, da vsi razumemo tukaj v Državnem zboru in tudi tisti, ki spremljajo to sejo – o stanovanjih, ki so nezasedena. Ker /nerazumljivo/ stranka Desus, mislim, da bi še vi posebej, to je bilo tudi zaznati, imeli čut, kaj pomeni stanovanje pa mladi pa kako priti do tega stanovanja. In ko sem na eni strani govoril o tistih objektih, ki jih država ne izkoristi, poleg njih plačuje drago najemnino zasebnikom, tu govorimo danes o stanovanjih, ki so nezasedena.

Sam sem bil 6 let na enem izmed stanovanjskih podjetij v Sloveniji in moram povedati, kaj to pomeni, eno prazno stanovanje v enem objektu, samo eno prazno stanovanje. To je prav gotovo velik strošek za lastnika, pa zdaj ni pomembno, ali je to država ali je to zasebnik, in to je dodatno breme za vse tiste, ki živijo nad tistim stanovanjem, levo, desno pa tudi pod stanovanjem. Tako da to, da bi prazno stanovanje ne povzročalo finančnih posledic, nikoli ni držalo, ne drži in tudi v prihodnje ne bo držalo. Vsi vemo, kaj pomeni, če je nova stanovanjska enota oziroma hiša ali stanovanje v bloku čisto novo, pa je eno leto prazno, da nekdo ne diha v tem stanovanju, kaj se začne s tem stanovanjem dogajati. Tako da sem slabe volje, ko se na vladni strani, na strani ministrstva dogaja ta veliki upor temu predlogu zakona, ki je prav gotovo dober nastavek za drugo branje. Če bi tu bila neka volja pri vas, spoštovana državna sekretarka, na ministrstvu, vaše ministrice, Vlade, kolegov poslancev v Državnem zboru, da bi se še to dalo dosti nadgraditi, da bi lahko bil ta zakon dober v drugem branju ... Jaz nikoli ne bom trdil, da je tisto, kar pripravimo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke, najboljše, ampak to, kar je danes kolega Mahnič v imenu Slovenske demokratske stranke predlagal, je prav gotovo dober nastavek za to, da to potrdimo, ob tem pozivam vse kolegice in kolege, v prvem branju in ga pošljemo pa ga nadgradimo med prvim in drugim branjem, da bo še kvalitetnejši, ko bomo razpravljali v drugem branju.

Največkrat pred volitvami veliko govorimo o mladih, med mandatom se na to velikokrat pozabi. Mlade zaznamo takrat, ko gredo čez našo mejo, ko že zaprejo vrata. Takrat jih zaznamo. Kar pomeni, da smo jim dali najbolj sodobne vrtce, osnovno šolo, srednjo šolo, fakulteto, potem pa smo velikokrat žalostni, ko odidejo. Ne bom zdaj, državna sekretarka, vas ali pa kolegic in kolegov iz leve in desne krivil, da smo za to vse krivi mi, ampak današnji predlog zakona, ki ga predlagamo v Slovenski demokratični stranki, je pa en segment za naše

razmišljanje, kako bi mladi ostali v državi, in da bi tisti, ki tu ostanejo, lažje živeli, in en segment za tiste, ki nas poslušajo. Tu imam v mislih mlade. Nek odpor vladnega dela do tega zakona se mi zdi, kljub temu da se končuje ta mandat, danes smo že dopoldan slišali, da naj nekatere stvari pač postorijo tisti, ki bodo prišli za nami v Državni zbor – takšno razmišljanje in takšno govorjenje v Državnem zboru je precej neodgovorno. Dejstvo je, da v Sloveniji že kar nekaj let ugotavljamo, da imamo veliko premalo rojstev. Tu je veliko segmentov, zakaj se mladi ne odločajo. Eden izmed segmentov je prav gotovo stanovanjska problematika. Tu smo togi, tu capljamo na enem mestu, iščemo izgovore, kako se nekaj ne da, in tudi kančka neke kmečke logike ne znamo vnesti v nek segment, ki bi bil boljši za mlade. Ko pa na drugi strani, pa jaz mislim, da ne bom narobe razumljen, gre za nekoga, ki prihaja v našo državo, pa stopimo mirno in vse uredimo in se bojimo, da slučajno komu nismo kakšne besede narobe prevedli. Ko se gre za naše državljane, ko se gre za naše objekte, saj ti objekti niso niti moji niti vaši niti levi niti desni, to je naša skupna dobrina Republike Slovenije, pa iščemo takšne in drugačne izgovore.

Mislim, da se bodo tega ljudje počasi naveličali. Zato v Slovenski demokratični stranki predlagamo en zakon, ki je, še enkrat ponavljam, dober nastavek, da ga tudi vi pomagajte nadgraditi, da je to samo dobro za Republiko Slovenijo in za vse mlade, ki živijo v tej državi. Če bomo začeli te stopničke malo bolj korajžno prestopati – pa tudi, še enkrat pozivam, državna sekretarka, dajmo malo več energije v ta zakon pa tudi v vse ostale zakone, s katerimi se bomo še ukvarjali – je to seveda pomembna stopnička za razvoj Slovenije, predvsem pa neka spodbuda za naše mlade. Da se bo vsak dan več mladih rodilo, deklic, fantov, in da bo več slovenskih družin ostalo v Republiki Sloveniji. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ljubo Žnidar, pripravi naj se gospod Danijel Krivec. Izvolite, gospod Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Spoštovani, vsem prav lep pozdrav še z moje strani!

Zelo jasno dejstvo je, da smo v današnjem času v Republiki Sloveniji, kar se tiče reševanja stanovanjske problematike mladih, neuspešni oziroma tega problema ne rešujemo v takšni meri, kot bi si mladi zaslužili. Pa ne bi ponavljal vseh teh razprav, ki so konstruktivne, ki so dobre, ki so upravičene in tako naprej. Dejstvo je, da iz časa v čas, ki je sedaj z nami in pred nami, se dejansko število stanovanj zmanjšuje in tudi število najemniških stanovanj se zmanjšuje, ker se niti nova ne gradijo. Poznam strategijo republiškega stanovanjskega sklada, ki je s svojimi pogoji ob soprogradnji z

lokalnimi skupnostmi, jaz bi temu rekel, neprijazen investitor do lokalnih skupnosti, zaradi tega se tudi občine ne odločajo za skupno gradnjo z republiškim stanovanjskim skladom, ker so njegovi pogoji za občine neprijazni. Skratka, ob tem segmentu ves čas onemogočamo, da pridejo mladi do novega stanovanja, najemniškega, lastniškega pa še toliko manj. V tem segmentu smo dejansko res togi, ker pogledajte, danes so razmere druge, kakor so bile, ne vem, 30, 40 let nazaj. Če si prišel v eno večjo gospodarsko družbo na prvo zaposlitev, si relativno kmalu prišel tudi do stanovanja, ker so takrat vse večje gospodarske družbe imele svoj stanovanjski fond. Dejansko takrat v glavnini primerov, v večini primerov ni bilo težko priti do stanovanja. Tudi tisti mladi, ki so se prvič zaposlili oziroma našli svojo prvo zaposlitev v tisti gospodarski družbi. To je bil takratni sistem, ki je pač imel to stanovanjsko problematiko, jaz bi temu rekel, rešeno. Vse te gospodarske družbe so imele svoj stanovanjski fond.

Danes je pa stvar drugačna. Danes ugotavljamo, da imamo nezasedena stanovanja na državnem nivoju, na resorju določenih ministrskih resorjev imamo nezasedena stanovanja, pa tam ne damo možnosti, s katero predlagamo, da se da mladim družinam. Če bo eno ministrstvo, ne vem, Ministrstvo za obrambo čez pet let načrtovalo, da okrepi svojo vojaško moč in s tem, da ponudi stanovanja vsem svojim zaposlenim, bo pač Stanovanjski sklad v teh letih zgradil 500 stanovanj, če jih bo ta resor potreboval. Ampak jih ne potrebuje, ker so prazna. Prazna so! Saj danes nihče noče iti v vojsko v službo, pa tudi če mu stanovanje dajo. Ne gre, noče iti! Stanovanje imamo pa prazno. Za vse strankarske kolege, ki sedite tukaj notri, imam dober predlog, da ne boste zdajle v času volilne kampanje obljubljali, kaj boste za mlade naredili, ne bo treba nič obljub dajati, vi samo ta zakon podprite pa boste rekli: »Poglejte, z dejanji smo dokazali, da skrbimo za mlade.« Pa si lahko vse te obljube prihranite, ki jih boste zdajle dva meseca dajali okrog, koliko boste za mlade naredili in tako naprej, pa koliko si boste prizadevali. Samo ta ukrep podprite, s katerim damo mladim možnost, da pridejo do stanovanja, pa lahko vse tiste obljube prihranite. Dejanja so pomembna.

In tukaj smo res, v Republiki Sloveniji smo togi, pri nas se nič ne da premakniti. Tam se dela gospodarska družbena škoda, ker so stanovanja v državni lasti, ta so prazna in tako naprej, povzročajo stroške na širšem segmentu, in da bi z neko fleksibilno reakcijo ta stanovanja ponudili mladim, to pa ne. To pa ne. »Se ne da.« Ne, da se ne da, ni volje oziroma tisti uradniki, ki bi pripravili te dokumente, razmišljajo tako togo, da je najlažje reči, ne da se. Tisti tretji uradnik po nivoju na tem resorjem ministrstvu, on bo rekel, ja tega se pa ne da, to je pa od ministrstva, ne vem, za obrambo, za notranje zadeve, od pravosodja in tako naprej. V tem je problem. Ni

fleksibilnosti in ni prilagajanja današnjim časom. Današnji mladi, tudi če sta oba zaposlena, če imata oba zaposlitev, imata danes mini minimalno možnost za rešitev stanovanjskega problema. Če ne pomagajo starši in tako naprej, če že tu ni neke osnove narejene. Če sta danes dva mlada in oba z zaposlitvijo, te možnosti skoraj nimata. Skoraj nimata. Oziroma povejte mi rešitev in ukrep, kako lahko dva mlada – seveda z zaposlitvijo, ampak na začetku, vemo, z zelo majhno plačo, niti kreditna sposobnost ni tako zadostna, da bi lahko kakorkoli reševala nakup rabljenega stanovanja ali kakorkoli. Tudi cena najemov precej raste in ravno tako onemogoča finančno preživetje dveh mladih.

To je naš predlog, ki je konkreten, ki je dokaj enostaven. Stvari so zelo enostavne! Ne mi govoriti, da se tega ne da. To se vse da, samo treba je voljo imeti pa trije uradniki morajo znati tiste tri dokumente napisati v pravo smer. Samo to je, stvar je čisto enostavna. Dajte podpreti ta zakon pa si vse tiste obljube do volitev prihranite, kaj boste storili za mlade, pa bomo veliko naredili v Sloveniji za mlade.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Danijel Krivec.

DANIJELE KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Na mizi imamo en konkreten predlog reševanja ene problematike, ki se dotika mladih glede stanovanjskega problema. Na mizi je tudi dokaj enostaven predlog zakona, ki v sedmih, osmih členih poskuša rešiti vsaj en del te problematike. Večina od vas je razpravljala veliko širše o tem, kaj je vse treba na tem področju stanovanjske gradnje v Sloveniji narediti. Dejstvo je, da smo v parlamentu sprejeli resolucijo stanovanjske gradnje v Republiki Sloveniji, vendar nobenih konkretnih zavez od tega naprej ni bilo. Tako je ta poskus, ki ga mi predlagamo glede reševanja stanovanjske problematike mladih, zdaj drugič na mizah poslancev v tem državnem zboru. Tako prvič kot tudi zdaj, ko vlagamo ta zakon, je z vaše strani veliko govora o tem, da to ni najbolj sistemski pristop, da parcialno rešuje stvari, da ne rešuje vseh zadev, ki so na tem področju aktualne, in tako naprej – mi niti v samem gradivu nismo govorili o tem, da je to zakon, ki bo vse rešil. Zakon pač naslavlja en del, ki ga vidimo v naši poslanski skupini, da ga je mogoče rešiti z dokaj enostavnim pristopom, in zato so tudi členi dokaj enostavno napisani, tako kot je predlagatelj že prej obrazložil. Upam, da ste poslušali tudi tisti, ki vas mogoče ni bilo v dvorani. In stvar je zelo enostavno tudi zapisana.

Da se seveda vsako stvar tudi še dopolniti in izboljšati, zato nismo predlagali, da bi se ta zakon po kakšnem nujnem ali skrajšanem postopku sprejemal, zato je pač v prvem branju, imate možnost, da ga dopolnite, da daste boljše rešitve. Vendar iz tistega

naslova, ki bi ga želel zakon naslavljal, je po mojem mnenju zajeto vse, kar je treba. Da se pa seveda tudi kakšno dikcijo bolj jasno napisati ali pa tudi bolj slovnično pravilno, če kdo želi. Vendar pa ne moremo pristajati ves čas na to, da pride nek zakon in stališče koalicije je vedno to, da je treba celostno osvetliti problematiko in napisati zakon, ki bo rešil vse posamezne detajle. Ta zakon, kot sem rekel, rešuje samo en segment, in to so stanovanja, ki so v lasti države, če poenostavljeno rečemo, oziroma znotraj vseh ministrstev, ki imajo na voljo ta stanovanja za svoje potrebe, in gre za tista stanovanja, ki jih v tem trenutku ali pa tudi dolgoročno ne potrebujejo. Predlog je, da se prenesejo na Stanovanjski sklad Republike Slovenije in se jih prednostno podeli za reševanje stanovanjske problematike mladih. Upam, da to vsi razumemo. V nadaljevanju pa zakon razdeljuje pogoje, pod katerimi se to lahko naredi, kdo je do tega upravičen, in tudi daje možnost, ki bi jo imeli vsi ti najemniki, da se v petletnem obdobju akumulirajo vse te najemnine v smislu odkupne možnosti in bi se najem štel tudi kot predplačilo za odkup teh stanovanj, če se v nadaljevanju v tej smeri odločijo.

Jaz ne vidim neke težave pri tem odločanju, ne gre za noben politični zakon, ne gre za nobeno prejudiciranje nekih stvari, stvari so jasne, lahko, da se bo izkazalo, da je teh stanovanj sorazmerno malo, lahko jih je veliko, te statistike so vedno stvar nekega tolmačenja in kasnejših postopkov, ki pripeljejo do tega, da se posamezne številke uskladijo, vendar je predlog zakona sigurno dober in rešuje vsaj en segment. Tako kot smo pri prejšnjem zakonu govorili, da je treba pristopiti k temu, da se tudi posameznike rešuje, ne, da se vedno išče rešitev za vse v nekem zakonu. Upam, da boste tudi vi podprli predlog zakona, ki je dober, ki rešuje vsaj v enem delu problem reševanja stanovanjske problematike mladih in mladih družin, kar tudi vi vedno zagovarjate.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, besedo ima predstavnica Vlade.

Izvolite, gospa Lidija Stebernak.

LIDIJA STEBERNAK: Hvala za besedo.

Poudarila bi, da pri tem prenosu stanovanj, o katerih govori zakon, pravzaprav govorimo o nečem, kar je že bilo narejeno. Tista stanovanja, ki so trajno nezasedena in so v uporabi v posameznih državnih organih, so po sklepu Vlade že bila praktično prenesena ali so v prenosu, in to sem jaz ves čas že poudarjala. In če lahko še enkrat povem, po podatkih vseh ministrstev so tista stanovanja prenesena ali na Stanovanjski sklad Republike Slovenije ali na občine. Nekatera so bila že v začetni fazi zemljiškoknjižno urejena, druga so se tekom postopka urejala, nekaj je pa še vedno takih, ki

jih je treba zemljiškoknjižno urediti, tako da bodo potem primerna tudi za nadaljnji najem.

Bi se pa opredelila še do nečesa, zaradi česar menimo, da se je tudi v tem mandatu na področju najemne politike vendarle postorilo kar nekaj, in sicer na podlagi tako resolucije kot tudi poslovnega načrta republiškega stanovanjskega sklada ima Stanovanjski sklad Republike Slovenije kar nekaj novih projektov gradnje najemnih stanovanj, in sicer v Ljubljani, v Kranju, v Mariboru, v Lukovici, v Ivančni Gorici. To so konkretni projekti, ki se tudi že izvajajo. V skladu s to poslovno politiko ima Stanovanjski sklad namen zgraditi 2 tisoč novih najemnih stanovanj. Prav tako je v okviru Programa sofinanciranja zagotavljanja javnih najemnih stanovanj v letih 2016 do 2020 občinam, neprofitnim stanovanjskim organizacijam, nevladnim organizacijam omogočeno, da oblikujejo skupaj s skladom ali posamično projektne naloge in se prijavijo na razpis, in sicer za 500 najemnih stanovanj. Trenutno ima sklad v obravnavi 11 vlog za skupno 405 stanovanj in 14 bivalnih enot. Istočasno je sklad v oktobru lani objavil javni poziv za nakup stanovanj in zemljišč za gradnjo najemnih stanovanj. Je pa res, da se je pravzaprav Stanovanjski sklad Republike Slovenije šele v mandatu te vlade načrtno lotil predvsem politike pridobivanja novih najemnih stanovanj, saj se je sklad vse doslej ukvarjal predvsem s tem, da je gradil za trg. Šele v tem mandatu, kar je razvidno tudi iz poslovne politike, se načrtno gradi na tem, da se pridobi čim več najemnih stanovanj, saj vsi vemo, da je potreba po teh tudi velika. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Žan Mahnič, predstavnik predlagatelja.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik.

Verjetno še zadnjič danes na to temo. Žal se je v razpravi izkazalo, da so razpravljali samo poslanci opozicije. Koalicija – z izjemo stališč, pa še to stranka, ki domuje v ukradeni vili, niti stališča predstavila ni, to se pravi Socialni demokrati, očitno teh stanovanjskih, bivanjskih problemov nimajo – ni povedala nič v razpravi, se pravi poslanci koalicije. Kajti zadrega je očitno velika, ne podpirajo zakona, hkrati pa ne želijo tega obešati na veliki zvon, ker vedo, da bodo kmalu volitve. Tukaj izvemam Desus, ker še ne vem, kako bodo glasovali, glede na to, da je moja lovska kolegica gospa Marjana Kotnik Poropat dejala, da nekateri bodo podprli, nekateri ne. Glede na to, da stališča SD ne vemo, vemo pa žal stališče SMC, kjer so pa dejansko rekli, da ne bodo zakona podprli, menim, da je to še ena zamujena priložnost, da resno pristopimo k temu ne samo z resolucijami, ki smo jih napisali, recimo temu direktna dejanja, ki jih opredeljuje

resolucija do leta 2025, smo zamaknili v zadnja 2, 3 leta, izvajanje te resolucije. Ne delam si utvar, da bo zakon, ki smo ga predlagali, rešil vse težave in probleme, ki jih imajo mladi pri reševanju prvega stanovanjskega vprašanja, ampak ta zakon je logičen odgovor na ukrepe oziroma bolje rečeno na neukrepe vlade Mira Cerarja na tem področju.

Prej sem že omenil 2 oziroma lahko zdaj še 3. točko, ki jih je imela Stranka modernega centra zapisane v programu. Poleg tega, da bodo zagotovili ugodne kredite pri bankah za mlade, ki bodo kupovali prvo stanovanje – sicer meni to ni jasno, kako lahko neka stranka zagotovi ugodne kredite pri banki, ampak to je pač pisalo v vašem predvolilnem programu za volitve leta 2014, ampak to ni bilo uresničeno. Mladi danes nimajo ugodnejših kreditov za nakup prvega stanovanja. Prav tako je 2. točka, ki ste jo napisali, glede podeželja, glede kmetij ravno takšen problem, da ni bilo uresničeno tisto, o čemer smo govorili oziroma kar ste obljubljali, da boste bolje gospodarili na podeželju, da bodo mladi prevzemali kmetije. V tem mandatu se je povprečna starost slovenskega gospodarja zvišala, tako da ste padli tudi na tem. Lahko sicer v obzir vzamemo to, da ni Stranka modernega centra vodila tega resorja, pač pa je ta resor pod Socialnimi demokrati in očitno je bila tudi kmetijska politika na področju prevzemanja kmetij s strani mladih neprimerna. In še tretja zadeva, ki jo je stranka SMC imela v programu, to so stanovanjske zadruge. Verjetno se strinjamo, da so ena od rešitev stanovanjskega vprašanja mladih tudi zadruge po nemškem vzoru, Wohngemeinschafts, kot rečejo temu Nemci, in tam zadeva deluje. In zopet ni treba ne vem kakšnih analiz, če sistem v neki državi deluje, se ga lahko na nek način v določeni meri kopira, seveda za specifične, ki so v določenih državah, v tem primeru konkretno v naši tudi kakšno zadevo prilagodimo, in to je to. Ampak nihče mi ne bo oddal, da se ne da niti ene stvari, z izjemo dati nekaj črnila na papirju v primeru resolucije o stanovanjskem programu do leta 2025, da se ne da nič narediti v 4 letih. Ker če boste imeli še nadaljnja 4 leta oziroma če bi jih imeli, sem prepričan, da tudi v nadaljnjih 4 letih ne bi naredili nič. Zakaj? Ker ste si sami nastavili datume v tej stanovanjski resoluciji, tako kot sem že prej rekel, gre vse po letu 2022.

Polna usta o mladih so bila te koalicije v programih strank pred volitvami, v koalicijski pogodbi, realizacije pa ni. Če ste za upokojece naredili malo, zelo malo, pa za mlade niste naredili nič. Nič. Včeraj ste odvzeli status nevladne organizacije Mladinskemu svetu, jutri boste že drugič v tem mandatu glasovali proti konkretni rešitvi, ki je začetek konkretnega reševanja stanovanjske problematike mladih, in jutri boste glasovali tudi o tem, da se mladih ne vključi v Ekonomsko-socialni svet. Skratka, potrdili boste, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo, kajti že na matičnem

delovnem telesu, na Odboru za delo, družine, socialne zadeve in invalide, je predlog dobil negativno podporo, se pravi, da ni bil sprejet. Polna usta o mladih v predvolilnem času, od 1. avgusta 2014 do danes pa na tem področju ni bilo storjenega nič. V ponedeljek, ko sem spraševal ministrico za izobraževanje o tem vprašanju, kaj je storila za področje mladih, se je ministrica celo negativno opredelila do dualnega šolskega sistema, češ da je vajeništvo nekaj negativnega, da ima vajeništvo slabšalni prizvok, hkrati je govorila, kako je že zaživel zakon, ki so ga predlagali oziroma ki je bil sprejet, o dualnem šolskem sistemu. Tri zakone bi bilo treba urejati, jih spreminjati in dopolnjevati zaradi tega. Če bi sprejeli tistega, ki ga je Slovenska demokratska stranka predlagala trikrat, bi dualni šolski sistem danes imeli. Imeli bi boljšo povezavo med izobraževalnim sistemom in trgom dela, kar bi dejansko zmanjševalo brezposelnost v Sloveniji na račun tega, da bi si mladi delo poiskali v Sloveniji v realnem sektorju. Ne da se zaposlijo bodisi v javnem sektorju, 10 tisoč v tem mandatu, bodisi da gredo v tujino, 8 tisoč na leto. Če seštejete vse mlade, ki so se izselili, in tiste, ki ste jih zaposlili v javnem sektorju, potem nekako dobite to število, za kolikor se je znižala brezposelnost.

Upam, da bodo volivke in volivci izstavili račun, da bodo mladi – kljub temu da jaz vem, da se mladi ne udeležujejo volitev, in jaz vem, da ima marsikakšna stranka takšno logiko: »Saj mladi itak ne hodijo na volitve, zakaj bi se potem za njih trudili? Saj nas ne bodo ne nagradili ne kaznovali za to, če jih gre samo, kaj jaz vem, mogoče 20, 30 % na volitve.« In to je to. In vas briga. Ampak nekoč bo prišel čas, ko bo treba tudi za to odgovarjati, nekoč bo prišel čas, ko se bo našla kritična masa, ki bo znala realno oceniti, kaj je kdo naredil, česa ni naredil, kaj je kdo predlagal in kateri predlog je bil podprt s strani koga in zaradi koga bi bil predlog, ki bi pomenil – in v tem našem primeru pomeni – začetek nekega pozitivnega pristopa k reševanju neke pereče problematike, sprejet, zaradi koga ni bil.

Danes ta predlog ne bo sprejet zaradi vladajoče koalicije, v SDS ga bomo podprli.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni poslanke in poslanci ste dobili besedo. Ali želi še kdo razpravljati? Ne. Hvala lepa. Potem zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje odločali v četrtek, torej jutri, 22. marca.

S tem prekinjam 17. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **18. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA**

ZAKONA O NAČINU IZGRADNJE INFRASTRUKTURE IN POGOJIH KONCESIJE ZA IZKORIŠČANJE ENERGETSKEGA POTENCIALA SREDNJE SAVE.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Ivanom Hršakom. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina enajstih poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Francem Juršem zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja gospodu Ivanu Hršaku.

Izvolite, gospod Hršak.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani kolege in kolegi!

Kot prvo moram zelo jasno poudariti, da moja današnja vložitev poslanskega zakona nikakor ni predvolilno dejanje, ker ta saga okrog hidroelektrarne na srednji Savi traja že vse od junija 2017, odkar sem čakal na odziv oziroma podporo s strani stranke SMC, potem ko sem jim predlog zakona predstavil, a njihovih odzivov do danes nisem dočakal niti podpore nobenega drugega zasavskega poslanca, žal. Danes je to že 275. dan od predstavitve zakona v Poslanski skupini SMC. Zakaj pravzaprav poslanski zakon? Zato ker se zadeva že leta nikamor ne premakne in ker se ministrstva že leta nikakor ne morejo medresorsko uskladiti oziroma dogovoriti o tem oziroma o sprejetju in podpisu koncesijske pogodbe. Saga se je začela že davnega leta 2005, ko je Vlada Republike Slovenije z odločbo podelila koncesijo HSE, koncesijska pogodba pa ni bila nikoli podpisana. Vmes je leta 2011 HSE ustanovil podjetje SRESA s sedežem v Trbovljah. To je podjetje, ki je bilo ustanovljeno ravno z namenom izgradnje hidroelektrarne na srednji Savi, ampak HSE nikakor ni hotel in še vedno noče prenesti koncesije na podjetje SRESA, ki ga je ravno v ta namen tudi ustanovil, in to želijo tudi lokalne skupnosti. Vsled vsega navedenega moj predlog zakona vsebuje tiste najpomembnejše sestavine, ki so potrebne za najbolj transparenten in racionalen način izgradnje hidroelektrarn na srednji Savi, ter tudi vse tisto, kar želijo lokalne skupnosti. Zelo pomembno je tudi dejstvo, da se je Republika Slovenija leta 2009 zavezala glede zahtev evropske direktive o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, sprejela akcijski načrt, po katerem želi doseči 25-odstotni delež električne energije iz obnovljivih virov v končni bilanci električne energije. Če zahtev ne bomo izpolnili, bomo s strani EU tudi sankcionirani.

Bistvene določbe predloga zakona pa so naslednje. Predlog zakona podeljuje oziroma prenese koncesijo družbi SRESA, d. o. o., ki jo je ustanovil HSE ravno z namenom, da bo zgradila te hidroelektrarne na srednji Savi. S tem se bo ohranila energetska lokacija v Zasavju, ki jo je Vlada v preteklosti že potrdila. Koncesija se

podeljuje družbi SRESA za dobo 50 let. Koncesionar plačuje vsako leto državi 10 % od vrednosti proizvedene električne energije in vodno povračilo, seštevek vseh dajatev koncesionarja pa ne sme preseči 14 % prihodka koncesionarja iz prodaje energije. To je kapica. Predlog zakona določa, da morajo biti državni prostorski načrti za prve tri hidroelektrarne, Suhadol, Trbovlje in Renke, izdelani do leta 2021. Prva hidroelektrarna, Suhadol, mora biti zgrajena do leta 2025, izgradnja vsake nadaljnje hidroelektrarne pa mora biti zgrajena v treh do štirih letih. Po sprejetih državnih prostorskih načrtih mora koncesionar v šestnajstih letih po podpisu pogodbe zgraditi in pridobiti uporabno dovoljenje in začeti z izkoriščanjem vodne pravice vsaj za prve tri hidroelektrarne.

Predlog zakona ureja izvedbo ureditev vodne državne in lokalne infrastrukture ter tudi redno in investicijsko vzdrževanje objektov na območju koncesije na podlagi državnih prostorskih načrtov, ki bodo sprejeti za vsako hidroelektrarno posebej. Minister, pristojen za prostor, sprejme program priprave za vsak državni prostorski načrt. Minister, pristojen za prostor, tudi vodi postopek sprejemanja vsakega državnega prostorskega načrta. Prihodki od plačila za koncesijo so vir proračuna Republike Slovenije, Sklada za vode, ter proračuna občin, na območju katerih je del vodnega telesa namenjen za proizvodnjo električne energije. Ob zaključku izvedbe pred izdajo dovoljenja o poskusnem obratovanju oziroma uporabnega dovoljenja se kot vsakokratni aneks h koncesijski pogodbi doda priloga, ki vsebuje popis državne, lokalne, vodne in energetske infrastrukture na vplivnem območju posamezne hidroelektrarne. Zemljišča na območju koncesije, ki so potrebna za izgradnjo potrebne infrastrukture, pridobi koncedent, to je država, ki ga pri sklepanju pravnih poslov zastopa izvajalec gospodarske javne službe, ali je to podjetje Infra oziroma lahko je tudi kakšno drugo podjetje. Sklenitev zavarovalne pogodbe s prvovrstno zavarovalnico morata skleniti tako koncedent kot tudi koncesionar, vsak za objekte, ki so v njegovi lasti.

V državnem prostorskem načrtu se tudi določi postopnost ureditve objektov vod na državne in lokalne infrastrukture. Vlada in lokalne skupnosti sklenejo dogovor o naboru prednostnih projektov pred sprejetjem državnega prostorskega načrta. S programom izvedbe morajo soglašati lokalne skupnosti, kjer se poseg izvaja. Investicijski program je izdelan na podlagi programa izvedbe in je podlaga za uvrstitev projektov v načrt razvojnih programov v proračun Republike Slovenije. Program izvedbe pripravljata koncesionar in izvajalec gospodarske javne službe, za njegovo pripravo in obravnavo na Vladi pa je odgovoren MOP, hidroelektrarno Suhadol, novo cesto Hrastnik–Zidani Most ter modernizacijo železniške infrastrukture smotno in učinkovito načrtovati ter graditi usklajeno in sočasno. Finančna sredstva

zagotovi nosilec vsak sam na svojem finančnem in poslovnem načrtu tako, da v ničemer ne ovira gradnje. Finančna sredstva za izvedbo ureditev vodne infrastrukture, vključno z nakupom vseh zemljišč v skladu s posameznim državnim prostorskim načrtom, se zagotavljajo iz vodnega sklada, finančna sredstva iz podnebnega sklada za izvedbo projektov vodne energetske infrastrukture v nedeljivem razmerju, vključno z daljnovodi. Če finančnih sredstev iz vodnega in podnebnega sklada ne bi bilo dovolj, pa lahko Vlada manjkajoča sredstva zagotovi tudi iz integralnega proračuna, in to na podlagi investicijskega projekta programa izvedbe. /oglašanje iz dvorane/ Samo trenutek še. /oglašanje iz dvorane/ Dobro, bom naprej v razpravi. Okej. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Tomaž Lisec bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za dano besedo.

Ugotavljam, da predstavnikov Vlade na žalost pri tako pomembni točki ni. Za začetek pa dejstvo: če bi se hidroelektrarne tako na spodnji Savi kot na srednji Savi gradile tako hitro, kot je poslanec Hršak zagovarjal pozitivne učinke tega zakona, bi bila vsaj polovica srednje Save že zgrajena. Za začetek pa takole.

V Poslanski skupini SDS bomo podprli predlog zakona, ki ga je namesto resne vlade vložil sam poslanec gospod Hršak, tudi določeni poslanci Poslanske skupine SDS smo prispevali podpise, ker verjamemo, da če želimo zasledovati ne samo evropske, predvsem slovenske cilje, ki sovpadajo s pojmi, kot so obnovljivi viri in energetska samooskrba, je ta zakon ali v takšni obliki ali pa morda malo dodelan preko nadaljnje parlamentarne razprave nujen pogoj, če želimo govoriti o resni politiki energetske samooskrbe v Sloveniji in če želimo dvigniti stopnjo obnovljivih virov, da bomo primerljivi z najboljšimi evropskimi državami. Na žalost ima Slovenija dokaj mešane občutke, kaj sploh obnovljivi viri so. Če vprašamo kakšne nevladnike, imajo vprašanja pri tem, ko jih vprašamo, ali je Termoelektrarna Šoštanj obnovljivi vir, ali so to hidroelektrarne, ali je to Jedrska elektrarna Krško. Pa se posamezni nevladniki, tudi zaradi cene lastnega obstoja, ne morejo dogovoriti, kaj je prioriteta. Glede na to, da imamo vodo v ustavi in se z vodo zelo radi hvalimo, v Poslanski skupini SDS menimo, da jo je treba tudi primerno izkoristiti, ali za potrebe energetike ali za potrebe kmetijske politike ali za potrebe urejanja okoljske problematike, turistične infrastrukture, predvsem pa cestne in prometne infrastrukture. Skratka, po našem mnenju, po mnenju Poslanske skupine SDS, je

predlog zakona zelo dobra osnova, da začnemo ne samo piarovsko govoriti o izgradnji hidroelektrarn na srednji Savi, ampak tudi konkretno delovati. Ampak o samem zakonu morda nekaj več v nadaljevanju.

Zasavje je imelo dolgo časa tako predsednika Vlade kot tudi predsednika republike. Zasavje je imelo ogromno poslancev, ki pa so očitno bili vedno nekako neenotni, čeprav so večinsko pripadali zelo podobni oziroma istim političnim silam, levici, levi politični opciji, da ne bo pomote. Pa se na žalost, ko se peljemo mimo Zasavja, ko se srečujem s kolegi iz Hrastnika, Trbovelj, Zagorja in okolice in se pogovarjamo o tem, kaj je Zasavje v teh letih dobilo od države, so vsi razočarani. Zasavci se skoraj tako kot Posavci čutijo ogoljufane, da so prevečkrat pozabljeni regija. Skratka, da se z Zasavjem dela približno tako kot s Posavjem: vzeli vam bomo čim več, potem pa itak ne boste imeli pogojev, da bi sploh kandidirali za pokrajino. Ta moment, ki je danes pred nami, torej zakon o izkoriščanju energetskega potenciala za srednjo Savo je dobra osnova, da se Zasavci skupaj usedete, pomenite in sploh odločite, kaj hočete, ali sploh želite hidroelektrarno na srednji Savi ali ne. Tukaj so ključni moment župani in skupaj z njimi občinski sveti tistih občin, ki jih ta zakon obsega. Brez ustrezne podpore, brez ustreznega soglasja lokalne skupnosti bo ta zakon na žalost le mrtva črka na papirju.

Pa dovolite, ker sam prihajam iz sosednje regije, iz Posavja, da povem, katere bi bile pozitivne priložnosti za Zasavje v primeru, da bi bil ta zakon v tej obliki ali morda preko posameznih mnenjskih zadev, ki naj bi se dotikale mnenja Zakonodajno-pravne službe v nadaljevanju v parlamentarnem postopku, da se ta zakon morda še dodela, morda izboljša, predvsem pa nomotehnično uredi.

Prihajam iz občine, ki se je prva na spodnji Savi srečala z izgradnjo hidroelektrarn na spodnji Savi. Občina, v kateri imamo dve hidroelektrarni, hidroelektrarna Sevnica in hidroelektrarna Arto-Blanca. Na žalost sam kot prebivalec občine Sevnica ugotavljam, da smo bili res pionirji in da smo marsikaj zamudili. Ne na tem energetske in na infrastrukturnem delu, ampak na vseh teh priložnostih, ki jih izgradnje hidroelektrarne prinašajo v določen prostore. Medtem ko smo se v Sevnici ob izgradnji energetskega oziroma infrastrukturnega dela izgradnje hidroelektrarne Boštanj in Arto-Blanca nekako hrabрили, češ, saj bomo dobili protipoplavno varnost, so naši sosedje v Krškem in Brežicah videli še ostale potenciale, ki jih izgradnja hidroelektrarn prinaša. Če se samo peljete ob reki Savi od Sevnice skozi Krško pa dolvodno mimo Brežic, vidite, da gre za velik dejanski korak in spremembo prostora in okolja, ki ga objema reka Sava, ampak da je ta sprememba prinesla predvsem veliko pozitivnih sprememb. Seveda se tukaj vedno najdejo ljudje, ki pravijo, ne, ni bilo vse super, marsikaj je

narobe narejeno, ampak takšna je zgodba pri vseh zadevah v naši ljubi državi. Zato s tega mesta pobuda tako zasavskim poslancem kot zasavskim županom in prebivalcem Zasavja, pridite v Posavje, vam bomo povedali, kateri so dobri primeri, ki so tisti moment, na podlagi katerega smo se tudi v Poslanski skupini SDS odločili, da podpremo predlog tega zakona in da vas opozorimo na vse tiste zadeve, ki pa so šle malo mimo. Kaj je šlo mimo? Kot rečeno, potem ko smo se Posavci že pred desetletjem odločili, da dovolimo, če tako želite, državi, da vstopi v naš prostor, da vstopi v naše okolje, smo se najprej srečali - s kom? S predstavniki, ki jih danes ni tukaj, s predstavniki ministrstev, ki so podobno kot leta 2018 govorili tudi pred desetletjem, kaj vse ni možno, kaj vse se ne da narediti. In kako so to najlažje naredili. Ko so se lokalne skupnosti dogovorile, da bodo ustanovile delovno komisijo, da se dodo dogajali sestanki na ravni občin, na ravni regijske razvojne agencije, je s strani države, predvsem s strani Ministrstva za okolje in prostor prihajalo do dveh stvari. Prvič, ali so bili neodzivni, na kar je namignil že predlagatelj, ali so zahtevali vedno nekaj novega, nekaj dodatnega, nekaj specifičnega, ali pa kot tretje, so rekli, da ni denarja. Če samo pogledam, kaj sva s kolegom Zorčičem v tem mandatu vse skušala narediti, da so se zagotovila finančna sredstva, ki bodo pripomogla k dokončanju hidroelektrarn na spodnji Savi, upam, da se bo država, predvsem tista resorna ministrstva, ki so ključen moment pri tem zakonu, odločila, da je treba tudi finančno podpreti ta zakon oziroma ta projekt.

V Poslanski skupini SDS podpiramo predlog tega zakona. Želimo, da se sprejme še v tem mandatu, kajti verjemite, številke so dokaj jasne. Vsak mesec nedelovanja hidroelektrarn prinaša izgubo za slovenski proračun. Ampak, spoštovani kolegi iz Zasavja, upam, da v tej vaši nameri, da se čim prej začne izgradnja hidroelektrarn na srednji Savi, boste pomagali tudi nam iz Posavja, da se čim prej zaključi izgradnja hidroelektrarn na spodnji Savi, kajti brez dokončanja hidroelektrarn na spodnji Savi ni začetka gradenj na srednji Savi. Ta zakon pa je dobra osnova, da naredimo tudi ta korak, da se začne ne samo govoriti in razmišljati, ampak predvsem delovati v smeri izgradnje hidroelektrarn na srednji Savi. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Marjana Kotnik Poropat bo predstavila stališče Poslanske skupine Demokratične stranke Upokoјencev Slovenije. Izvolite.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo spoštovani podpredsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Danes obravnavamo predlog poslanskega zakona o načinu izgradnje infrastrukture in pogoјih koncesije za

izkoriščanje energetskega potenciala srednje Save oziroma rečeno poenostavljeno, o predlogu zakona o izgradnji hidroelektrarne na srednji Savi. Še posebej moramo poudariti, da vložitev tega predloga zakona ni predvolilna poteza stranke Desus, da torej nikakor ne sodi v množico vloženih resnično predvolilnih zakonov s strani stranke SMC. Naš predlog zakona je bil v parlamentarno proceduro vložen 1. februarja letos, torej po več kot 8 mesecih čakanja na podporo največje koalicijske stranke SMC. Vlagamo ga poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus, skupaj še z nekaterimi sopodpisniki iz drugih poslanskih skupin, za kar se jim najlepše zahvaljujemo. Vsi skupaj se torej še kako zavedamo, da je navedeni zakon več kot potreben. Zakaj? Trenutno je v fazi izgradnje še zadnja hidroelektrarna iz verige hidroelektrarn na spodnji Savi. To je hidroelektrarna Mokrice. Ko bo navedena hidroelektrarna zgrajena, bi se na podlagi določil iz našega sprejete zakona lahko takoj nadaljevalo z izgradnjo prve hidroelektrarne na srednji Savi. To je s hidroelektrarno Suhadol, nato hidroelektrarno Trbovlje in hidroelektrarno Renke, potem pa naprej preostale načrtovane hidroelektrarne po Savi navzgor proti Ljubljani. Te prve tri navedene hidroelektrarne niso sporne iz okoljskega vidika. Naslednje hidroelektrarne pa so v območju Natura 2000, kjer pa je prisotnih nekaj problemov in se bo v prihodnosti šele videlo, kako se bo zadeva odvijala.

Zakaj zakon? Zakon je potreben zato, ker kot prvo se je zakonska podlaga pokazala kot tista prava in učinkovita podlaga za izgradnjo hidroelektrarn na spodnji Savi. Na podlagi zakona pa so bili in bodo enako tudi na srednji Savi dogovorjeni in podpisani preostali potrebni dokumenti nižje pravne ravni, kot so koncesijska pogodba, nabor projektov državne in lokalne infrastrukture, terminski plan izvedbe in drugo, vse v soglasju z lokalnimi skupnostmi. Rešitve, vsebovane v predlogu našega zakona, torej načrtovani izgradnji hidroelektrarn na srednji Savi, sledijo rešitvam iz zakona o izgradnji hidroelektrarn na spodnji Savi. Kar moramo še posebej poudariti, predlog zakona ureja tudi gradnjo vodne in druge infrastrukture s strani države, česar koncesijski akt oziroma koncesijska pogodba za rabo vode ne more urejati. Sprejetje našega zakona bi zagotavljalo enako urejanje na edinih dveh velikih koncesijskih območjih reke Save v zadnjih 15 letih, saj bi se enotno celovito urejalo dvoje različnih koncesijskih razmerij, to je koncesija za rabo voda in koncesija za gradnjo. V predlogu našega zakona je zapisan prenos oziroma podelitev koncesije na družbo Srednjesavske elektrarne, d. o. o., krajše SRESA, s sedežem v Trbovljah, ki jo je leta 2011 ustanovil Holding Slovenske elektrarne, d. o. o., ki je tudi njen večinski lastnik. Družba SRESA je bila torej s strani HSE ustanovljena prav z namenom izgradnje hidroelektrarn na srednji Savi. Tudi ta rešitev gre po vzoru rešitve na spodnji Savi, kjer

je HSE prenesel koncesijo na novoustanovljeno družbo v njegovi lasti, družbo HESS, d. o. o.

Predlog zakona ureja tudi podelitev koncesije za ureditev vodne državne in lokalne infrastrukture, s katero tudi v tem delu sledi rešitvam iz zakona o izgradnji hidroelektrarn na spodnji Savi, ki gradnjo objektov in naprav vodne državne in lokalne infrastrukture ter objekte in naprav vodne energetske infrastrukture v nadaljnjem razmerju ureja na zakonskem nivoju. Prav tako pa tudi ureja vzdrževanje objektov infrastrukture. Torej gre za specifično celovito urejanje koncesije za rabo vode in koncesijo gradnje, ki je primerljivo urejena z Zakonom o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save, na podlagi katerega sicer uspešno poteka oziroma se že, kot rečeno, počasi končuje izgradnja infrastrukture za verigo hidroelektrarn na koncesijskem območju spodnje Save. V prid zakonski podlagi, torej enoviti pravni podlagi tako za koncesijo za rabo vode kot tudi za koncesijo gradnje lahko izhaja tudi iz zahtev predpisov s področja javnih financ, ki določajo, da morajo biti viri v načrtu razvojnih programov razdelani po virih financiranja za celovito izvedbo projektov oziroma programov, zaradi česar bo v prihodnje po mnenju Ministrstva za finance treba pripraviti celovite investicijske dokumente, ki bodo morali imeti usklajene terminske in finančne načrte tako za gradnjo energetskega objekta kot tudi vseh ostalih ureditev.

Glede na vsa prej navedena dejstva ter glede na obveznosti, ki jih ima država Slovenija skozi akcijski načrt, ki nas zavezuje, da moramo do leta 2020 imeti v celotni proizvodnji električne energije najmanj 25-procentni delež električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije, in ga trenutno ne dosegamo, bi z izgradnjo teh hidroelektrarn dosegli ta cilj in sprejeto mednarodno obveznost. V primeru, da navedenega cilja v letu 2020 ne bomo dosegli, bo država morala plačati kazen.

Na koncu želim spomniti še, da smo imeli v koalicijski pogodbi zapisano, da bomo naredili vse, da povečamo odstotek proizvedene električne energije iz obnovljivih virov energije ter da bomo pripravili vse potrebno, da se bodo izgradile tudi hidroelektrarne na srednji Savi. Žal nam je, da v času obstoja koalicije te določbe nismo realizirali.

Zaradi vsega prej navedenega v Poslanski skupini Desus napovedujemo enotno podporo poslanskemu zakonu. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Slovenija mora zmanjšati emisijo toplogrednih plinov. To moramo doseči s povečanjem energetske učinkovitosti, z

zmanjšanjem porabe energije in povečanjem deleža obnovljivih virov energije v skupni energetske bilanci. Slednje v praksi pomeni zapiranje termoelektrarn na premog in gradnjo elektrarn na obnovljive vire. Za to se v Levici zavzemamo že cel mandat. Za uresničitev tega smo sklicevali nujne seje, vlagali amandmaje k zakonom in stališčem do evropskih direktiv, v zakonodajni proceduri pa je bil tudi naš predlog energetskega zakona, s katerim želimo omogočiti večja vlaganja v sončne elektrarne. Dejstvo pa je, da nadomestitev fosilnih goriv z obnovljivimi viri ne bo mogoča, če ne bomo gradili tudi velikih hidroelektrarn. Za gradnjo teh pa je od vseh slovenskih rek Sava verjetno še najbolj primerna, zato v Levici gradnjo verige hidroelektrarn na srednji Savi načelno podpiramo. Vendar pa ne na način, kot se to skuša narediti z zakonom, ki ga danes tukaj obravnavamo.

Zakon o načinu izgradnje infrastrukture in pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala srednje Save je v prvi vrsti nepotreben, ker je bila leta 2004 že sprejeta uredba o koncesiji za rabo vode za proizvodnjo električne energije na delu vodnega telesa reke Save od Ježice do Suhadola, ki je bila kasneje tudi večkrat spremenjena. Na podlagi te uredbe je bila leta 2005 izdana odločba Vlade, s katero je bila holdingu Slovenske elektrarne, d. o. o., podeljena koncesija za območje vodnega telesa srednje Save. Kar manjka, je torej samo še sklenitev koncesijske pogodbe.

Zakon, ki ga je vložila skupina poslank in poslancev, je kopija Zakona o pogojih za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save. Ta zakon se danes izkazuje za spornega na več točkah. Zakon je postavil kapico za večino plačanih koncesijskih dajatev na 14 % prihodkov koncesionarjev iz prodaje električne energije, s čimer je po eni strani postavil v neenakopraven položaj ostale hidroelektrarne v Sloveniji, po drugi strani pa so bile na ta račun lokalne skupnosti prikrajšane za nezanemarljivo količino denarja iz teh dajatev. Vse več je očitkov o nenamenski porabi sredstev iz vodnega in podnebne sklada in sklada za vode, iz katerih se porablja denar za gradnjo teh hidroelektrarn, kar je bilo posebej določeno z Zakonom o pogojih za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save in kar se želi ponoviti tudi s tem zakonom za gradnjo hidroelektrarn na srednji Savi. Poleg tega gre pri gradnji kar 11 velikih hidroelektrarn na Savi za velik poseg v prostor in naravo. Velik del vplivnega območja načrtovanih elektrarn leži znotraj zaščitene območja Natura 2000. Skrajno neprimerno je, da se takšen zakon sprejema tik pred koncem mandata brez celovite presoje vplivov na okolje in brez vključitve javnosti v sodelovanje pri pripravi zakona, kar je direktna kršitev Aarhuške konvencije. Še več. V pripravo zakona niso bile vključene niti lokalne skupnosti v Zasavju, ki se jih gradnja teh elektrarn neposredno še najbolj tiče in so do

zakona, kot je predlagan, skeptične in upravičeno zadržane.

Gradnja hidroelektrarn na srednji Savi bo imela vpliv na površinske vode in na podtalnico. Imela bo vpliv na habitate ribjih in ptičjih vrst. Niso pomembni samo vplivi na okolje vsake posamezne elektrarne, ki naj bi se posebej preučevali pri sprejetju posameznega državnega prostorskega načrta za vsako elektrarno, pomemben je tudi kumulativen vpliv izgradnje vseh elektrarn, na podlagi katerega je treba potem pripraviti nabor omilitvenih ukrepov, ki bodo te vplive v čim večji meri izničile. Zakon, katerega uvodni del brez členov obsega vsega skupaj tri strani in pol, ne vsebuje ničesar od navedenega. Edini razlog, da do gradnje hidroelektrarn na srednji Savi do danes kljub sprejetju uredbe o koncesiji za rabo vode za proizvodnjo električne energije na delu vodnega telesa reke Save od Ježice do Suhadola in kljub izdani odločbi Vlade s katero, je bila Holdingu slovenske elektrarne, d. o. o., podeljena koncesija še ni prišlo, je, da še ni bila sklenjena koncesijska pogodba. Zakon, ki ga obravnavamo, določa, da se koncesijska pogodba sklene v roku enega leta po uveljavitvi zakona. S tem naj bi se gradnjo pohitrilo, nikjer v zakonu pa ne piše, zakaj koncesijska pogodba še ni bila sklenjena. Koncesijska pogodba med Vlado in HSE je bila že v celoti usklajena konec leta 2013. Nato je Ministrstvo za okolje in prostor vsebino te pogodbe uskladilo še z vsemi ostalimi resorji, razen z Ministrstvom za finance. Usklajevanje se je ustavilo januarja 2014, ker je bilo ugotovljeno, da ni dovolj finančnih sredstev za izgradnjo potrebne cestne infrastrukture. Gre za namreč cesto Zidani most–Hrastnik, s katero pogojujejo tudi lokalne skupnosti podpis posebnega dogovora o sodelovanje ter medsebojnih pravicah in obveznostih v zvezi z izgradnjo hidroelektrarn Suhadol, Trbovlje in Renke, ki je spremljajoči dokument h koncesijski pogodbi, ki ga zahtevajo lokalne skupnosti. Do sklenitve pogodbe pa poleg manjka sredstev ni prišlo tudi zato, ker je HSE kasneje izjavil, da noče več skleniti koncesijske pogodbe. Razlog za to naj bi bil, da so določena območja predvidena za gradnjo elektrarn na območju Natura 2000, kjer je prisotnost sulca in zaradi česar država ne more garantirati koncesionarju, da bo lahko celotno verigo hidroelektrarn tudi zgradil v takšni obliki, kot je predvidena, ampak bo treba uporabiti nove tehnologije. Skratka, razloga, da se elektrarne na srednji Savi še ne gradijo, sta dva. Prvi razlog je, da ni denarja, ker zakon rešuje s tem, da po zgledu zakona o pogojih za izkoriščanje energetskega potenciala spodnje Save v te infrastrukturne projekte prečrpa denar iz vodnega in podnebne sklada in daje kapico na plačilo koncesijske dajatve. Drugi razlog pa je, da se želi nekako najti obvod mimo vseh naravovarstvenih zahtev in uporabo najboljše razpoložljive tehnologije, s katero bi se posegi v rečno strugo čim bolj

omilili, kar se rešuje z načinom sprejemanja tega zakona.

Zakon, ki ga zdaj obravnavamo, je sporen po vsebini in po načinu sprejemanja, zato bomo v Levici glasovali proti temu zakonu, čeprav se načeloma strinjamo s tem, da je treba hidroelektrarne na Savi zgraditi. Vendar pa mora to potekati na transparenten način, brez nenamenske porabe sredstev iz skladov, ki temu niso namenjeni, in v skladu z najvišjimi naravovarstvenimi standardi. Zato, kot sem že rekla, predlaganega zakona ne bomo podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo, spoštovana ministrica – ministric ni, pa bom pojasnil, zakaj ne, spoštovani kolegice, kolegi!

V Poslanski skupini Stranke modernega centra ocenjujemo, da je izgradnja hidroelektrarn le eden izmed pomembnih korakov v brezogljeno družbo. Hidroelektrarne pomenijo po eni strani čisto električno energijo, po drugi strani protipoplavno zaščito, soočeni smo ob sami izgradnji tudi s številnimi drugimi multiplikativnimi učinki na samo investicijo, saj se hidroelektrarne, tako kot to poteka v Sloveniji, gradijo predvsem z domačim znanjem, pa tudi z domačim delom. Tipičen primer ali zgled izgradnje takšnih hidroelektrarn so hidroelektrarne na spodnji Savi, v tem mandatu konkretno hidroelektrarna Brežice in pa hidroelektrarna Mokrice, ki je v zaključni fazi priprav za začetek izgradnje. V Stranki modernega centra dajemo poseben poudarek tudi izgradnji hidroelektrarn na srednji Savi. To je zapisano tudi v koalicijskem sporazumu. Vsi napor, ki so bili doslej izvedeni, tudi to potrjujejo. Ne nazadnje se moremo zavedati, da smo tudi v veljavnem proračunu sprejeli določene rešitve, ki infrastrukturo, ki je povezana s hidroelektrarnami, dopolnjujemo z določenimi investicijskimi viri in pravzaprav stremimo k temu, da se bo tista infrastruktura, ki lokalne skupnosti ob srednji Savi povezuje s samo izgradnjo, začela graditi hkrati ali pa še pred samo gradnjo hidroelektrarn. Kar se nam zdi problematično pri tem zakonu, je predvsem to, da ne nadaljuje tega projekta tam, kjer se je končal, ustavil, bodisi da je to zaradi finančnih razlogov ali pa razlogov, povezanih s tolmačenjem koncesijske pogodbe. Gre po našem primeru za specifičen primer, ki ga ne gre primerjati z zakonom o spodnji Savi ali pa z realizacijo izgradnje hidroelektrarn na spodnji Savi, ker je vmes prišlo do vključitve Slovenije v Evropsko unijo in tudi do spremembe evropske in druge zakonodaje na področju podeljevanja koncesij.

V Stranki modernega centra, v naši poslanski skupini smo prepričani, da je ta projekt

treba nadaljevati tam, kjer je bil ustavljen. To je z naslednjim korakom, s sklenitvijo koncesijske pogodbe z družbo, ki ji je bila koncesija podeljena leta 2005, to je Holdingom Slovenske elektrarne, in v tej smeri gredo tudi ambicije in prizadevanja Vlade, kar je tudi zagotovila ob obisku v Zasavju v letu 2017.

Predlog zakona pa temu ne sledi. Zakon zapoveduje pravzaprav nekakšno drugo rešitev, ker se tiče koncesije, in sicer prenos že podeljene koncesije na drugo osebo ali pa ponovno podelitev. Zakon uporablja dikcijo podelitev oziroma prenos, kar se nam zdi precej sporno in v nasprotju z obstoječo zakonodajo, ki se tiče podeljevanja koncesij. Na tem mestu imamo pomislek, da bi takšna dikcija zakona celo razveljavila podeljeno koncesijo in ogrozila sam projekt do te mere, da ga ne bi začeli graditi še vrsto let.

Kar se nam zdi v poslanski skupini problematično, je tudi to, da, kot sem že omenil, sama sklenitev koncesijske pogodbe je poverjena Ministrstvu za okolje in prostor, ki je, kot vemo, v kvoti Desusa. Opažamo pa, da se na tem mestu pravzaprav nič ne dogaja in da ministrstvo te svoje funkcije v bistvu ne opravlja in da očitno usodo tega projekta nekako daje v roke poslancem, namesto da bi sklenilo koncesijsko pogodbo, kot je to tudi obljubila Vlada.

Glede na to, da so ti razlogi, kar se tiče podeljevanja koncesije oziroma po novem nove podelitve oziroma prenosa, kot je neposrečeno zapisano, so naši pomisleki tako daljnosežni, da tega zakona v tej fazi ne bomo podprli in še naprej ocenjujemo, da je za čimprejšnjo realizacijo potrebno skleniti koncesijsko pogodbo.

Omenil bi še eno zadevo, ki je mogoče aktualna v tem času. Zakon, ki ga obravnavamo, se pravzaprav nanaša na nek zelo velik državni projekt, ki je po nekaterih ocenah vreden ali težak 400 milijonov evrov. Stališče naše poslanske skupine je tudi, da se mora država takšnih projektov lotevati na drug način, to je bodisi z zakoni, ki jih predlaga Vlada, za izvrševanje katerih potem tudi odgovarja, ali pa na drug način, kot je to predvideno že z obstoječimi zakoni. Zagotovo pa ne s poslanskimi zakoni. Ne nazadnje smo prav danes pričali informaciji, da naj bi Občina Velenje, ki jo vodi župan Kontič, vložila tožbo proti družbi TEŠ. Pa samo spomnimo se enega od poslanskih zakonov, ki je državi naložil določeno obremenitev v vrednosti preko 400 milijonov evrov pri sami izgradnji 6. bloka, kar pomeni, da prihajamo v nekakšno perverzno situacijo, ko najprej nekdo predlaga zgraditev, podpira zgraditev določenega državnega projekta, sedaj pa z nekimi tožbami zadeve, ki so finančno popolno odprte, poglablja. Naše stališče je, da pri tovrstnih projektih, če bi se kadarkoli izkazalo, da mora biti navzoč zakon, se je že v preteklosti, da mora iti za zakon, ki ga predlaga Vlada.

V poslanski skupini zakona ne bomo podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona. Imamo kar nekaj odpovedi, zato mi dovolite, da preberem vse prijavljene razpravljalke in razpravljavce. Kot prvi dobi besedo gospod Zvonko Lah, drugi gospod Danijel Krivec, sledi mu gospod Ivan Hršak, gospod Tomaž Lisec in gospod Igor Zorčič.

Kot rečeno, prvi dobi besed gospod Zvonko Lah.

Izvolite.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, podpredsednik.

Mi nismo imeli stališča, zato bom povedal, da glede na to, da je Slovenija dolžna v določenem roku doseči določen odstotek energije, pridobljene z obnovljivimi viri, in da smo pri doseganju tega cilja zelo počasni, da smo veliko vložili v fotovoltaike, kar bo državo ogromno stalo, čeprav je to verjetno najbolj perspektivni vir, pa ko se hvalimo z vodnim bogastvom, imamo še neizkoriščene vodne vire, tako male hidroelektrarne, kar je velik problem, kjer bi lahko prišli do zmogljivosti 300 megavatov, kar je polovica TEŠ 6, in ker je neizkoriščena možnost tudi še na Savi, na srednjem delu Save, mi podpiramo ta zakon, čeprav odstopa deloma od dosedanje prakse. Gre za to, da se čim prej začne to graditi, ker drugače tega cilja, ki smo se ga zavezali do Evropske unije, še zdaleč ne bomo dosegli. Poleg tega bi morali nemudoma tudi pospešiti izgradnjo malih hidroelektrarn, ker izkoriščanje srednje Save pomeni, da bo investirala država, pri malih hidroelektrarnah pa ne bo nič država investirala, ampak privatni sektor. Zato bi bilo treba pospešiti oboje. Sončna energija je tako prihodnost in če ne bomo kmalu začeli, jaz se bojim, da tega tudi ne bomo izkoristili. Najprej bodo verjetno propadale tiste elektrarne, ki so na premog, na plin, še na kaj drugega, potem bodo šele na vrsto prišle kakšne hidroelektrarne oziroma se bodo nehale graditi. Baje naj bi bila cena energije iz sončnih elektrarnah že cenejša, kot je iz jedrskih elektrarn, glede na napredek razvoja tehnologije. Ampak vseeno, osnova je vodna energija in je treba to izkoristiti, kjer jo imamo še v izobilju.

Zato bomo v Poslanski skupini Nove Slovenije ta zakon podprli.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Danijel Krivec. Pripravi naj se gospod Ivan Hršak in gospod Tomaž Lisec.

Izvolite, gospod Danijel Krivec.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo.

V poslanski skupini bomo ta predlog zakona podprli. Tudi sam ga podpiram.

Omenjeno je že bilo, da smo sprejeli kar nekaj zavez do Evropske unije glede obnovljivih virov in pospešitev projektov na izgradnji hidroelektrarn je sigurno v prid temu cilju, ki smo si ga zavezali izpolniti. Tudi v tem primeru gre za podoben postopek in podobno zadevo, kot je šlo pri gradnji elektrarn na spodnji Savi. Dejstvo je, da je bila osnovna koncesija podeljena holdingu slovenskih elektrarn, in tudi v primeru gradenj na spodnji Savi se je ta koncesija prenesla na novega koncesionarja, to je bil holding spodnja Sava. Zdaj gre za podoben primer, ki je bil v preteklosti že izveden, zato tudi ne vidim nobenih pravnih zagat glede tega. Dejstvo pa je, da je pomembno, da se subjekt, ki bo to koncesijo prevzel, tudi resno angažira in čim prej izpelje vse postopke, da se do te gradnje čim prej pride. Kot sem rekel, zaveze so bile v preteklosti dane, pomembno je tudi, da se čim prej pride do kvalitetnih obnovljivih virov energije, kajti alternativa v vetru in sončni energiji v Sloveniji ni ravno ekonomično najbolj sprejemljiva tudi ni je dovolj na voljo. Tako da menim, da je bilo mogoče tudi že kar precej zamujenega. Mogoče bi bila ta pobuda smiselna tudi že bistveno prej, predvsem pa bi moralo na tem področju sprejeti neko odločitev tudi resorno ministrstvo, kajti dejstvo je, da če se neka koncesija podeli, pa se ne izvede projekt, za katerega so koncesije podeljene, to ne pomeni, da ima nekdo lahko koncesijo neomejen čas, pa se nič iz tega naslova ne zgodi. Tako da mogoče je v bodoče treba pri teh koncesijskih pogodbah omejiti nek rok trajanja, da v primeru, če se na osnovi neke podeljene koncesije projekti ne izvajajo, se ta koncesija na nek način lahko tudi odvzame. Kot sem rekel, v tem primeru gre samo za prenos na novo družbo, ki verjamem, da bo sposobna bistveno hitreje in učinkoviteje izpeljati projekte izgradnje novih hidroelektrarn na srednji Savi.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Ivan Hršak, pripravita naj se gospod Tomaž Lisec in Igor Zorčič.

Izvolite.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo.

Slišali smo mnenje oziroma stališče določenih poslanskih skupin. Določene poslanske skupine so se celo izognile in niso podale stališča, kar se mi zdi nekorektno, ampak to pove vse o njihovem odnosu do tega vprašanja. Kar je bistveno pri tej izgradnji hidroelektrarn na srednji Savi, je, da bi to bil en velik velik projekt za slovensko gospodarstvo, da pravzaprav za vse te hidroelektrarne od opreme, izgradnje, projektiranja itn., praktično vse lahko izvedejo slovenska podjetja. To se pravi, da bi bila to priložnost za celotno slovensko gospodarstvo in tudi deloma za lokalno zasavsko gospodarstvo, ki bi verjetno tudi tukaj zraven sodelovalo. To, da se zadeva nikamor ne premakne že od leta 2005, čeprav naj bi HSE nekaj delal pri pripravi državnih prostorskih

načrtov, govori se, da so že porabili okrog 9 milijonov evrov, pa me prav zanima, za kaj so teh 9 milijonov evrov tudi porabili. Moram reči, se bom tudi potem odzval na tisto nasprotovanje nekih okoljevarstvenih organizacij, da pa ta zakon podpirata tako Zveza ekoloških gibanj Slovenije in tudi ZENS, Združenje za energetska neodvisnost Slovenije, ki jim je zelo jasno, da mora biti Slovenija čim manj odvisna od uvoza električne energije oziroma s čim boljše samooskrbo.

Podporo temu zakonu sem dobil iz Evropskega parlamenta od evropskega poslanca Franca Bogoviča. To mi veliko pomeni, ker Franc Bogovič je bil v tistem času župan Občine Krško, ko so se te zadeve odvijale. In če kdo pozna to problematiko okrog izgradnje, projektiranja, skratka vse te zadeve in probleme, ki so se pojavljali pri izgradnji hidroelektrarne na spodnji Savi, je to prav gospod Bogovič. Zelo zaskrbljujoče je tudi, da smo rekli, da od 2005 do danes, leta 2018, se pravzaprav na tem področju ni nič naredilo. Niti koncesijska pogodba ni bila podpisana. Zakaj ni bila podpisana? Nekateri sprašujejo, zakaj ni bila podpisana. Ne vem tega odgovora. Ampak če pogledam s svojega vidika, ni bilo pravega interesa. Ni bilo s strani koncesionarja pravega interesa. Če bi ta interes imel, bi bistveno več tudi naredil. Edino, kar je naredil, je, da je v letu 2011 ustanovil družbo SRESA, ravno z namenom izgradnje te hidroelektrarne na srednji Savi, kot smo že danes slišali. Več od tega pa seveda ne.

Čeprav so nekateri rekli, da zakon ni v redu ali zakon ni potreben in tako naprej, ampak ta zakon izboljšuje tiste zadeve, ki so se v zakonu o izgradnji hidroelektrarn na spodnji Savi pokazale za slabe ali pa ne najbolj dorečene. Kar se tiče lokalnih skupnosti, pravijo, da lokalne skupnosti ne podpirajo tega zakona. Tega ne more nihče trditi, to ni res. Zaenkrat to ni res. Niso ga ne podprle, niti mu ne nasprotujejo. Njihovo stališče je bilo takšno, da so želeli pridobiti pred svojo odločitvijo mnenje Zakonodajno-pravne službe oziroma vladne službe za zakonodajo. To, da vladna služba za zakonodajo ni podala svojega mnenja, tudi vse pove. Zakonodajno-pravna služba pa praviloma mnenje, ko zakon pride na matični delovni odbor, mora dati. Seveda bomo videli, če bomo tja tudi prišli.

Dejstvo je, da so lokalne skupnosti s strani Ministrstva za infrastrukturo plašili z zadevo, da je ta prenos s HSE na družbo SRESA, ki je seveda v njegovi večinski lasti, 60 % je v HSE, 40 % posredno Gen energija. Glede na to, da v teh letih HSE ni naredil dosti oziroma je zelo malo, bi se lahko družbeniki dogovorili med sabo in bi lahko to iniciativo in več sredstev zagotovila Gen energija. Gen energija pa ta sredstva ima. HSE ni direktno rekel, da teh sredstev nima, čeprav vemo, da ima probleme z odplačevanjem teh finančnih obveznosti za TEŠ. Izpostavljal je problem ekonomske upravičenosti izgradnje

hidroelektrarn na srednji Savi oziroma teh energetskih objektov v tem času. Ko sem bil zadnjič v Trbovljah na Zasavskem forumu, ki ga je organiziral časopis Finance, in ko sem jaz o tem zakonu pravzaprav prvič spregovoril, da ga bom vložil, v lanskem juniju, šele takrat se je nekaj začelo dogajati na vladni strani, prej se ni nič. Moj cilj pravzaprav niti ni ta, da zakon mora biti sprejet, moj glavni cilj, cilj Zasavcev, zasavskih lokalnih skupnosti je, da bi te hidroelektrarne bile končno zgrajene. Ni važno na kakšen način. Vzporedno sem jih z napovedjo vložitve zakona spodbudil, da so začeli pisati koncesijsko pogodbo. Moram reči, da od leta 2015 se je že tudi pripravljala neka koncesijska pogodba in na enem sestanku MOP na vztrajanje ministrice za okolje in prostor Irene Majcen, kje se je ta zadeva takrat ustavila, sicer nejevoljno je minister Gašperšič takrat sicer, da se je na Ministrstvu za infrastrukturo. Potem se okoli tega ni nič več dogajalo, dokler nisem jaz napovedal, da bom ta zakon vložil, in se je nekaj začelo dogajati. Nekje v oktobru se je nekako začel, če lahko to besedo sploh uporabim, bolj intenzivneje ukvarjati državni sekretar v kabinetu predsednika Vlade dr. Anton Žunič. Gospoda Antona Žuniča poznam, ko je bil predsednik nadzornega sveta NLB, je dal milijonsko nagrado gospodu Kramarju, zdaj pa je on očitno strokovnjak za hidroelektrarne in piše to koncesijsko pogodbo in pa pogodbo o izvajanju koncesije in ves tisti nabor projektov, ki morajo biti zraven, terminski plan in tako naprej. Jaz sem bil kot koalicijski poslanec več kot korekten. Jaz sem čakal, da gospod Žunič pripravi te dokumente. Za 6. decembra lanskega leta je bil napovedan in potem organiziran obisk Vlade v Zasavju. Potem so bili tam organizirani trije sestanki in nam je gospod Žunič razlagal, pa sem jaz rekel: »Čakaj, okej, če bo ta zadeva urejena, potem je moj cilj tudi dosežen. Ne preko zakona, lahko preko koncesijske pogodbe.« In na tistem zadnjem sestanku nam je gospod Žunič razlagal, je rekel: »Samo dve uri, samo dve uri časa imamo in bomo imeli to usklajeno.« Skratka, vse imamo že usklajeno, dve uri še, pa bo usklajeno. Fino. Je prišla vlada v Zasavje in nič od tega ni bilo. Po tem obisku je očitno vsem malo padlo dol in nič se ni dogajalo. Potem ko sem pa jaz konec leta rekel na Radiu Aktual Kum, da bom pa januarja vložil zakon, da pa je že dosti mojega čakanja in potrpežljivosti, se je pa spet začelo nekaj dogajati in je spet tik pred zdajci, da bo ta zadeva tam urejena. Ampak do današnjega dneva še ni. Po mojih podatkih tisti dokumenti niso šli skozi vladno službo za zakonodajo. Ker tudi do zadnjega datuma, ko so v SMC rekli, da bodo zadevo glede zakona do 31. januarja preverili, če to bo, če ne, pa bodo podprli moj zakon. Ampak danes sem končno slišal, danes po 275 dneh, da tega zakona ne podpirajo. To mislim, da je svetovni rekord glede na to, da imamo protokol o sodelovanju koalicijskih strank, ko naj bi na predstavitev zakona odgovorili v petih dneh. Jaz

sem čakal do danes, in to je že 275. dan. To bo šlo v anale Državnega zbora.

Kar se tiče tega, da je v neskladju podelitev koncesije s HSE na SRESA, jaz imam tukaj to evropsko direktivo o prenosu koncesij v javnem sektorju in v teh določilih nikjer ne piše, da to ne bi bilo dovoljeno. Ta argument pa so ves čas navajali in so naše lokalne skupnosti temu verjele in čakale in tudi po 30-dnevnem roku niso podale svojega mnenja glede na to, da čakajo, če bo to mnenje pozitivno. So mi neformalno rekli, da bodo ta zakon podprli, ampak do danes ga ni, ker praviloma do splošne razprave ga ne dajo in potem bi bilo šele na odboru to mnenje.

Če še odgovorim na pripombe, ki smo jih dobili po pošti, okoljevarstvenih organizacij, ki so navajale, da bi morala biti o tem zakonu široka razprava in da ni opravljena celovita presoja vplivov na okolje. Moram reči, da se pri nobenem zakonu na začetku ne opravlja celovita presoja vplivov na okolje. Presoja vplival na okolje treba opraviti pri sprejemanju prostorskih aktov, če tako odloči Ministrstvo za okolje in prostor oziroma njihov organ za izvajanje te celovite presoje vplivov na okolje. To pa je običajno pri prvih sprejemih občinskih prostorskih aktov, OPN-jih, pri spremembah in so potem odloča za vsak primer posebej. V praksi pa to pomeni, da bodo ti postopki potem izvedeni šele v okviru postopkov, ko se bo odločalo o načinu in vrstah skrbi za tega sulca oziroma ostalih ogroženih živalskih vrst, ki tam živijo in so nekako ogrožene. V tem času, ko se niti ne ve točno, kje bo posamezna hidroelektrarna stala, ker državni prostorski načrt še ni izdelan, se to pravzaprav niti še zdaj ne more urediti.

Bilo je tudi nekaj rečeno okrog tega načina financiranja. Nam se zdi ravno ta način financiranja zelo transparenten. Točno se ve, od kod bo ta denar prišel in tako prej tudi ni bilo rešeno. Tudi to financiranje na spodnji Savi ni bilo tako urejeno, sedaj je pa tukaj bistveno boljše. Pa še boljša rešitev je, se pravi nakup teh zemljišč, kjer bodo hidroelektrarne, v tem primeru opravi država oziroma to javno podjetje. Potem program izgradnje infrastrukture, ki vsebuje popis vrednosti, dinamiko izgradnje državne in lokalne infrastrukture pri vsaki hidroelektrarni, potrdi pa ga Vlada in vnese to v proračun Republike Slovenije po potrditvi investicijskega progama za vsako hidroelektrarno posebej. Če to ni prej urejeno, to ne more biti. Več kot takšno transparentnost se v bistvu ne da niti zagotoviti. Na ta način bi se izognili vsem čerem neprimernega financiranja iz preteklosti, ko te zadeve niso bile tako narejene. Zakon pa tudi določa umeščanje v prostor in pa sodelovanje državne in lokalne skupnosti. Tukaj je v bistvu tudi ta varovalka notri, da brez pristanka lokalnih skupnosti se ne more nič narediti. V preteklosti verjetno to ni bilo tako in so potem bili določeni problemi. Tukaj pa se

brez pristanka lokalnih skupnosti ne more zgoditi nič.

Pa še ena varovalka, ki mi je prej ni uspelo prebrati, to se pravi, da je v zakonu zapisano, da po sprejetju tega zakona mora v roku enega leta biti podpisana koncesijska pogodba, v nasprotnem primeru zakon ne velja. To pa je tista varovalka, da se ta zadeva ne bi vlekla, tako kot je bilo do zdaj, ko v dvanajstih, zdaj že trinajsto leto se pravzaprav ni nič naredilo. Ko smo se še nazadnje pogovarjali, ali je sploh rentabilna izgradnja elektroenergetskih objektov, so na začetku deležniki govorili, da ni. V tem času, ko sem se udeleževal tega foruma, so pa na koncu v Trbovljah in s strani HSE in gospod Žunič je pa naenkrat ugotovil, da gradnja teh elektroenergetskih objektov pa zdaj je rentabilna. Jaz bom najbolj vesel, veseli bodo Zasavci in Zasavci, ne glede, če ta zakon ne bo sprejet, če bo po tisti koncesijski pogodbi, ki jo pripravlja oziroma vseh dokumentih končno do te izgradnje prišlo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Tomaž Lisec, pripravi naj se gospod Igor Zorčič.

Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za dano besedo.

Najprej glede problematike, ali zakon ja ali zakon ne in glede tega, kdo je prava oseba za vlaganje zakonov. Zakon o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save, sprejet oktobra 2011, predlagatelj mag. Andrej Bizjak in skupina poslancev. Mnogi so se smejali, da je bil to menda edini opozicijski zakon v tistem mandatu, ko je bil SDS opozicijski, pa je bil sprejet malo pred volitvami. Če me spomin ne vara, so bile volitve, mislim da, v začetku decembra 2011, zakon pa je bil sprejet oktobra 2011. Podobna situacija kot danes. Ker Vlada ni naredila nič, se je politika v tem Državnem zboru odločila, da je treba nekaj spremeniti. Zato razumem kolega Hrška, ko je včasih jezen sicer na svojo strankarsko ministrico, ampak v celoti se temu reče Ministrstvo za okolje in prostor, ki ne naredi nič, ne na vsebinski plati, ne na finančni plati. Njihovih predstavnikov poslanski zakoni očitno ne zanimajo, kar je zanimiva zadeva, ker pri marsikaterem drugem zakonu, prej smo imeli opozicijski zakon, pa je bila gospa državna sekretarka z istega ministrstva, sedaj pa ali nimajo strokovnjakov na Ministrstvu za okolje in prostor, ki bi se lahko spopadali z okoljskimi in energetskimi zadevami, ali blefirajo ali pa bežijo pred odgovornostjo. Skratka, ne glede na to, kdo je predlagatelj, ali je eden poslanec ali poslanska skupina ali pa Vlada, dolžnost Državnega zbora je, da ta zakon obravnava in o njem glasuje. Bila pa bi tudi lepa obveznost in dolžnost predstavnikov Vlade, ker na Ministrstvu za okolje in prostor niso samo ministrica in dve državni sekretarki, je ogromno ljudi, pa nihče v

sredo ob dveh popoldne nima časa, da se zglesi v Državnem zboru in na kratko pove, smo za ali smo proti, 2 ali 3 alineje, zakaj so za ali proti. Poleg tega da je Vlada tiho, moram reči, da sem presenečen, da o tem zakonu govori samo en poslanec iz Zasavja, predlagatelj, potem pa govorimo poslanci, ki nismo iz Zasavja in si upamo oziroma drznemo izreči svoje mnenje. Sicer je res, da prednjačiva dva poslanca iz Posavja, ki imava zelo podobno stališče, da je treba biti pozoren pri tem projektu, ampak da ta projekt prinaša pozitivne spremembe za okolje. Kolega Zorčič je lepo rekel, domače znanje. Ja, slovensko znanje, posavsko, zasavsko, morda tudi kakšen iz Šaleške doline sprevidi, kaj vse je bilo narobe pri Termoelektrarni Šoštanj, pa si hoče oprati krivdo, bo morda zraven sodeloval pri projektu, ki zasleduje cilje obnovljivih virov in bi morda s svojimi strokovnimi ali kakšnimi drugimi kompetencami želel pomagati. To je prednost tega zakona. Ne da iščemo v tujini primere dobrih praks, ampak, po domače povedano, le dolvodno, ne v Ljubljano, ampak dolvodno v Posavje pogledamo, kateri so pozitivni in tudi negativni vidiki sprejemanja takšnega zakona.

Morda ob tem še nekaj besed glede obnovljivih virov, vodnega sklada in tako naprej. Cel mandat čakamo energetskega koncept. Strokovnjaki, ki jih poznam, s področja energetike, pravijo, na srečo ga ni. Ker, prvič, je čisti blef, drugič pa, pisali so ga ljudje, ki so proti energetiki in tudi obnovljivim virom. Torej takšnega antienergetskega koncepta v bistvu niti ne potrebujemo. Tukaj imamo prednost, da Ministrstvo za okolje in prostor, v sodelovanju z Ministrstvom za infrastrukturo in Ministrstvom za gospodarstvo ne delajo tistega, za kar, prvič, so sami obljubili, in, drugič, kar je njihova dolžnost. Cela Slovenija pričakuje energetskega koncept. Tako mi v Posavju, da damo še zadnjo kljukico ob izgradnji hidroelektrarne na spodnji Savi, v Posavju imamo tudi prvi blok nuklearne elektrarne, jaz osebno upam, da bo tudi drugi blok, pa čakamo, kaj si bodo uradniki in del politike izmislili, ali sploh potrebujemo drugi blok ali ga ne potrebujemo, kdaj ga potrebujemo, kakšnega potrebujemo, pa je tišina.

Zasavci, vsaj nekateri, se poskušajo dokopati do tega zakona, ki je danes pred nami, torej da bi poleg Termoelektrarne Trbovlje bili tudi obnovljivi viri v Zasavju, pa je vlada tiho. Vemo, kaj se dogaja na Dravi. Zlata jama, pa se nekateri slabo obnašajo do tega dragulja. Vemo, kaj se dogaja glede vprašanja: energetika da ali ne ob Muro, pa baje tega niti energetskega koncept, vsaj tisti osnutek, ki sem ga jaz dobil in sem ga pregledal, nič ne govori. V zadnjih 14 dneh sem bil presenečen, ker sem od istih strokovnjakov slišal, da se zdaj namesto energetskega koncepta na Vladi oziroma na ministrstvih pripravlja neka energetska resolucija. Sem rekel, da saj energetskega koncept, podobno energetska resolucija. So rekli, da ne, ne, ne, ne, da spet nekaj novega pripravljajo.

Uradniki pripravljajo vedno nekaj novega, izumljajo toplo vodo, Sava pa teče in teče.

Uradniki, ki so tisti, ki bi morali poleg stroke povedati kaj in kako, jaz upam, da na določenih ministrstvih je le kakšna stroka na področju okoljske in energetske politike, izumljajo nove in nove zadeve, potem pa ti isti strokovnjaki in uradniki kažejo na ta zbor in rečejo, poglejte, ta je za, ta je pa proti. In to je to, o čemer je prej pri enem drugem zakonu govoril poslanski kolega Žan Mahnič. Z vsem spoštovanjem, ampak uradniki druge in tretje lige so nedorasli svojemu poslu, vodijo pa vse nas, da na koncu pristanemo z dolgim nosom in se moramo mi zagovarjati pred volivkami in volivci kaj smo naredili. Slabo pa so v osnovi naredili, vsaj pri vladnih zakonih, uradniki. Poslanci pa jim prevečkrat, na žalost, slepo verjamemo, ko slišimo super zakon je, super zakon je, samo podprite ga. Čez pol leta pa vidimo, da je bilo ena, bom rekel, uradniška godlja zadaj.

Kar se tiče podjetja HSE, ki naj bi bil capo di banda pri tem zakonu. Vsi vemo, da je HSE ujetnik enega drugega zgrešenega projekta, ki nima nič zveze z Zasavjem in Posavjem oziroma ki je Zasavju in Posavju celo jemal. O tem pričajo ne samo dokumenti, o tem predvsem pričajo številke. Kako prej bi bila dokončana izgradnja verige hidroelektrarn na spodnji Savi in kako prej bi se začela izgradnja hidroelektrarn na srednji Savi, če se ne bi HSE zaplezal pri projektu TEŠ 6, ko so ljudje iz podjetja HSE slepo verjeli enemu lobiju. Ali so slepo verjeli ali pa je bilo še kaj drugega ozadja, pa upam, da bo ne samo ta preiskovalna komisija, ki je zdaj v Državnem zboru, ampak da bodo tudi organi pregona ugotovili, komu so slepo sledili, komu pa so sledili po tej poti denarja.

Kar se tiče vodnega sklada, bo očitno treba enkrat na enem odboru za okolje in prostor ali pa infrastrukturo spregovoriti, kdo sploh plačuje v vodni sklad. Nuklearka in hidroelektrarne. In potem se dogaja tisto, kar poslušam že vseskozi v Državnem zboru, češ, ja, vse pa dobite vi Posavci oziroma večino vi dobite. Kje so tudi hidroelektrarne? V Posavju. Kje je nuklearna elektrarna? V Posavju. Posavje naj bi dalo v vodni sklad, vsi drugi pa naj bi od tega nekaj imeli. Tudi Posavje si zasluži protipoplavno zaščito. Če ne verjamete, spoštovani, pridite v kraje od Sevnice, Krškega in Brežic, pa vam bova s kolegom Zorčičem povedala, da tudi mi v Posavju potrebujemo protipoplavno varnost in da je to osnova, ko poleg zakona govorimo o izgradnji hidroelektrarn. Protipoplavna varnost ni nobena dodana vrednost, ampak je to osnova, poleg energetskega dela pri izgradnji hidroelektrarn.

Tukaj prehajam na tisto, kar smo danes slišali, da župani vedo, kaj bi, pa ne vedo kaj bi, pa so za, pa niso proti. Župani iz občin Hrastnik, Trbovlje, Zagorje niste tako daleč narazen. Zapeljite se dvakrat na kavo ali pa na tri kave,

verjetno bi tudi kakšen posavski poslanec in župan dal za kakšno kavo, pa malo spregovorite, ali ste sploh za hidroelektrarne na srednji Savi ali niste. Župani vprašajte svoje občinske svete, povprašajte svoje lokalne gospodarstvenike in ne nazadnje ljudi, ki bodo ob izgradnji in potem po izgradnji živeli v teh krajih, ali so sploh za hidroelektrarne ali niso. Osnova je podpora temu zakonu. Tisti zakon, ki sem ga prej omenjal, v Posavju se je reklo Vizjakov zakon, mislim, da je še leta 2017 doživel peto ali katero že spremembo. To je tisto, kar predstavniki te vlade rečejo pri svojih zakonih, ki so slabi, da saj če bo kaj narobe, bodo pa že spremenili oziroma kar rečejo pri opozicijskih zakonih, da, ja, zakon ni dober, bodo oni spremenili, da je zakonodaja živa stvar. Jaz mislim, da je ta zakon dobra osnova, da le v primeru, če Ministrstvo za okolje in prostor ne bo sledilo tako vsebinsko, preko dokumentacije, in ne finančno, ga ne bo treba velikokrat spreminjati. Zadeve so jasne, kdaj naj se začne delati prva hidroelektrarna in v kakšnem tempu naj si sledijo. Večinoma je odvisno od države, če se lokalna skupnost sploh strinja s tem projektom. Potem je vse odvisno od države. Ne pa, da potem morajo poslanci in lokalni gospodarstveniki pa različne komisije, ki so predvsem lokalne, govorim iz izkušenj iz Posavja, prepričevati ministrstva, češ, obljubili ste ta in ta dokument in obljubili ste toliko in toliko dokumentov. Samo vprašajte kolega Zorčiča, koliko sestankov je imel na to točko, ker gre za hidroelektrarne iz njegovega vplivnega, če želite, vodnega kroga, ko želi pomagati. Tudi sam sem imel kar nekaj sestankov in moram reči, da je tukaj posavski lobi, ki ga nekateri omenjajo, deloval zelo enotno. Ker se vsi Posavci zavedamo, da po tistem, ko so se odločili predhodniki tako v Državnem zboru kot tudi župani, da želimo in dovolimo hidroelektrarne na spodnji Savi, da jih je treba tudi dokončati. In tu ni bil nikoli problem Posavci levi, desni, za, proti, tu je bil samo problem Posavje proti državi. Bili so sestanki delovne komisije. In kaj se je največkrat zgodilo? Vsi posavski župani, vsi posavski poslanci, pa še 20 ljudi iz posavske energetike pridejo na sestanek, prva točka je bila pregled sklepa o realizaciji in nikogar z Ministrstva za okolje in prostor ni bilo, nikogar z Ministrstva za infrastrukturo, ki bi odgovoril na te zadeve. In se je zgodilo, da je predsednik te delovne komisije pri prvi točki prekinil sestanek, ker je rekel, da tistih, ki so najbolj odgovorni, ni. Tudi danes se podobna zgodba dogaja. Tisti, ki so najbolj odgovorni, ki bodo morali nositi roko in skrbeti za vse ostalo, jih ni, nimamo nobenega pisnega mnenja ne za današnjo sejo, tudi predlagatelj ima probleme s tem, da ne ve, kakšno je sploh stališče Vlade in tako naprej.

Naj zaključim. Ta zakon je tudi po mojih informacijah nastal na podlagi tega, kar so prinesle tako negativne, predvsem pa pozitivne izkušnje na spodnji Savi. Ne samo iz vprašanja,

kakšno energetiko želimo, ali obnovljive vire ali pa črni premog, tudi z drugih področjih: s področja kmetijske politike, namakanje, s področja prometne infrastrukture, da se bodo tudi Zasavci morda včasih do Ljubljane ali k nam v Posavje vozili tudi zaradi izgradnje hidroelektrarne po bolj varni, po bolj ravni cesti, turizem, plovnost reke Save in tako naprej. Ni samo problem neukročena Sava, treba je pogledati tudi na priložnosti. Ta zakon je dobra priložnost, da Zasavje dobi nov zagon. Je pa res, da je tukaj veliko odvisno od tistih ljudi, ki so del vladne koalicije, veliko manj je odvisno od opozicije.

V Poslanski skupini SDS podpiramo predlog zakona. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Zadnji ima besedo gospod Igor Zorčič. Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Strinjam se s tem, da je v zadevi hidroelektrarn na srednji Savi treba priti do določenega premika. Ne bom špekuliral o tem, zakaj do tega doslej ni prišlo. Verjetno je res glavni razlog še bolj kot koncesijska pogodba denar. Pa ne nazadnje tudi načrti tudi vseh predhodnih vlad, da se dokonča veriga hidroelektrarn na spodnji Savi, pa se potem začne z izgradnjo hidroelektrarn na srednji Savi. Ampak ne glede na to, mi smo postavljeni v situacijo, ko imamo podeljeno koncesijo. Pustimo to, kakšna je to družba, ali je sposobna speljati to investicijo ali ne, potem smo soočeni s situacijo, ko so pravila glede podeljevanja koncesij relativno rigidna na ravni Evropske unije in se že tukaj postavljajo določena tveganja, če gremo kontra tem pravilom. In ne nazadnje imamo tudi to, kar je bilo danes večkrat izpostavljeno, da tudi predstavniki lokalnih skupnosti tudi v tem postopku niso zdaj izrecno zatrdili, ali zakon podpirajo ali ne, ampak čakajo šele stališče Zakonodajno-pravne službe, kar v bistvu za mene kot nekoga, ki odloča o tem zakonu, niti ni dovoljšnja informacija. Ne nazadnje jaz ne vem, kaj potem lahko to mnenje Zakonodajno-pravne službe prinese ali pozitivno ali negativno mnenje.

Kar se tiče samih zakonov, je zadeva taka. Jaz se strinjam s tem stališčem naše poslanske skupine, to je, da pri pomembnih infrastrukturnih projektih, če so potrebni posamezni zakoni, te zakone predlaga Vlada. Vsi vemo, kako je potem, če pride do obravnave takega zakona na referendumu, pa potem Vlada verjetno ne more več v prihodnje zagovarjati svojega zakona. Pa vendarle ne glede na to in ne glede na primere, ki so bili danes omenjeni, ocenjujemo, da je to prava pot, ki nekako daje podlago za to, da bo ta zakon tudi na koncu koncev izvrševan, in da bodo upoštevani vsi deležniki, ki jih je treba upoštevati pri sprejemanju posameznega zakona.

Kar se tiče spodnje Save, ki se največkrat omenja, ta zakon je bil sprejet v nekih drugih okoliščinah. Mogoče en popravek. Prvi zakon glede uspešnega potenciala spodnje Save je bil sprejet celo v letu 2000. Jaz sem si to potem šel poiskati. Predlagatelji besedila: Jože Avšič, Branko Janc, Tone Anderlič, bil sprejet 23. 6. 2000. Do leta 2011 se očitno ni izvrševal tako, kot so si to predstavljali, in so potem bile potrebne novele. Če bo vzporednica tega zakona, ki ga danes obravnavamo, enaka temu, potem se lahko tudi pri tem, upam da ne, zgodi to, da se enajst let ne bo izvrševal, kot bi bilo želeno. Ampak ne glede na to sem prepričan, da obstaja ta možnost, glede na to, da je koncesija že podeljena, tega v primeru spodje Save ni bilo, da se ta sistem v zvezi s to koncesijo podre in se potem celotna zadeva postavlja pod ta rizik, da bo treba na novo podeljevati, tam se bo pa lahko glede na evropska pravila prijavila kakšna druga družba, ne tiste, ki si jih mi želimo. Jaz bi si tudi želel, da je investitor na srednji Savi zagotovo GEN energija, ki je bistveno bolj sposobna takšnih investicij kot HSE, ki se utaplja v teh finančnih matematik, ki so posledica izgradnje bloka 6 v Šoštanj.

Kar se tiče poslanskih zakonov, smo izpostavili en določen pomislek. Jaz bom še enkrat, da bom mogoče malo bolj plastičen, pokazal, kam lahko pelje zgodba s poslanskim zakonom. Pa tukaj še zdaleč ne namigujem na tebe, kolega Ivan, ker si v redu možakar, ampak pogledajmo en drug primer. Jaz ne zatrjujem, da bo ta primer nujno do tega pripeljal. Novica iz leta 2012, berem spletni portal Dnevnik: »Velenjski župan Bojan Kontič pravi, da sprejem zakona (govorim o Zakonu o poroštvu za TEŠ 6) omogoča nadaljevanje projekta TEŠ 6, ki ni pomemben samo za Šaleško dolino, temveč za celotno Slovenijo. Projekt TEŠ 6 bo po njegovih besedah prinesel kakovostna delovna mesta in prestrukturiranje gospodarstva v Šaleški dolini, ki se je začelo že pred leti. V Šaleški dolini želijo ohraniti tudi pridobivanje premoga, saj je ta v primerjavi z uvoženim zelo konkurenčen.« Skratka, vse zelo fajn, oh in sploh, potem pa novica od danes: »Po besedah velenjskega župana Bojana Kontiča je očitno, da se TEŠ 6 izogiba izpolnitvi dogovora o izplačilu odškodnin. Na občini si želijo, da bi bil sprejet zakon o Šaleški dolini.« Seveda pa še pred tem tožijo Termoelektrarno Šoštanj zaradi neizplačila odškodnine v višini 750 tisoč evrov za škodo v letu 2016, in sicer zaradi uporabe infrastrukture med gradnjo bloka 6.« Oprostite, ampak meni se takšne situacije ne zdijo normalne. Zdaj ne vem, ali niso bili pri izgradnji tega bloka dogovorjeni, kaj bo z infrastrukturo, na kakšen način bo potekalo, ampak zdaj smo priča temu, da se vlaga tožba zoper družbo, za katero je zadaj državno poroštvo, ki ga je predlagal tisti, ki danes vlaga tožbo proti Termoelektrarni Šoštanj. Priča smo neki perverzni situaciji, ko ne veš, kdo koga, in mislim, da je to rezultat tudi tega, da so imeli v prejšnjih sklicih neke poslanske zakone,

ki so se sicer predstavljali kot zelo, ne vem, zveličavni in podobno, pa vendar se dandanes, pa verjamem, da se bo še kdaj v prihodnje, sploh če bo prišlo do realizacije kakšnega poroštva, pokazalo, da to ni najbolj prava pot pri velikih infrastrukturnih projektih, ki so že tako ali tako vedno pod sumom določene korupcije zaradi sredstev, ki se vrtijo okoli takšnih projektov.

Če se bo izkazalo, sicer je vprašanje, ali bo ta zakon sprejet ali ne, ampak vendarle, če bi se izkazalo, da je potreben, da bo zakon pospešil izgradnjo hidroelektrarn na srednji Savi, sem prepričan, da mora takšen zakon predlagati vlada. To bo očitno naslednja vlada, v tem sklicu to ne bo več možno. Do takrat pa se mi zdi vendarle prava pot, glede na vse rizike, ki obstajajo zaradi že podeljene koncesije, da se sklene ta koncesijska pogodba. Na tem mestu moj poziv tudi Ministrstvu za okolje, da naredi kakšen korak naprej k realizaciji oziroma k sklenitvi te pogodbe. Če bo sklenjena, sem prepričan, da bo prišlo do realizacije tega projekta. Hvala lepa.

PODPREDSNIK MATJAŽ NEMEC:

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnik predlagatelja Ivan Hršak.

Gospod Hršak, izvolite, imate besedo.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Hvala za besedo.

Na podlagi vsega slišane bi rad rekel še nekaj besed. Apeliram na poslanke in poslance, ko bo jutri glasovanje, da ta zakon podprejo. Prepričan sem, da je to tisti pravi način za učinkovito in transparentno izgradnjo teh hidroelektrarn na srednji Savi. Že prej sem omenil, da je izgradnja teh hidroelektrarn velik projekt za slovensko gospodarstvo in za zasavsko gospodarstvo, da bo nudilo kar nekaj delovnih mest. Sicer manjše število za nedoločen čas, ampak veliko delovnih mest, kjer bodo delavci zaposleni najmanj 16 let, ko se bodo te hidroelektrarne gradile. Vsako delovno mesto je še kako dobrodošlo. Slovenci se bomo pa tudi morali odločiti, ker pri vsaki zadevi je milijon interesov, vedno se najdejo nasprotniki. In če se vprašamo, kakšno energijo pravzaprav želimo v Sloveniji imeti, želimo imeti seveda električno energijo, želimo jo imeti, ko jo rabimo, da bomo v vtičnico vklopili kabel, ampak problem bo, če v električne energije v tej vtičnici ne bo.

Slovenci smo proti jedrski elektrarni, če bo potrebna slučajno jedrska elektrarna, bomo rekli, ne, ne, to ne, zdaj, ko jo že imamo, se je ne moremo znebiti, ampak je pa dobrodošla seveda. Smo proti vetrni elektrarni. Kjerkoli je lokacija, da bi postavili vetrne elektrarne, ne, tam smo proti, je vedno neka civilna iniciativa. Seveda smo proti termoelektrarnam, tiste nepravilnosti morajo pravosodni organi urediti, medtem pa se moramo zavedati, da TEŠ kar v veliki meri rešuje potrebe električne energije v

Sloveniji. In glede na to, da se bo v naslednjih letih, desetletjih precej povečala poraba električne energije, ker vemo, aha, promet, šlo bo na električne avtomobile, to bo bistveno povečanje porabe. Zato bo vse te zadeve treba urediti, pa se nihče ne vpraša, od kod pa bomo to dobili, če hidroelektrarn ne bi zgradili, kot imamo zapisano v koalicijski pogodbi, da je država rekla, da bomo vse naredili, pa niti neizpolnjujemo teh evropskih zahtev, pa smo podpisali, da jih bomo. Z izgradnjo teh hidroelektrarn ne bi dosegli tega cilja v letu 2020, ampak če zdaj ne bomo začeli, da bomo šele čez 4 leta, bodo te sankcije in jih bomo še več let plačevali. Nekdo bo za to tudi odgovoren.

Veliko očitkov je letelo na Ministrstvo za okolje in prostor, s čimer se pa ne morem strinjati. Izvirni greh, verjemite mi, je na Ministrstvu za infrastrukturo. Jaz sem že prej povedal, da se je v letu 2015 pripravljala koncesijska pogodba in je minister Gašperšič priznal, da se je zadeva tam ustavila. Vojka, ti se lahko smejiš, zadeve pa so, dokumenti so. Jaz sem jih prebral, ne govorim to na pamet. In ta ustrahovanja, da zadeva ni v redu, da ta zakon ni v skladu z direktivo in tako naprej, to seveda ne drži, kar se bo v prihodnosti tudi pokazalo.

Ko sem šel v pripravo in najavo tega zakona, so se pa na drugi strani nekako neke aktivnosti le premaknile. Neke trditve, ki so prej bile, da to ni tako, da se to ne splača in tako naprej, so zdaj ploščo obrnili. Zdaj kar naenkrat je rentabilna izgradnja teh elektroenergetskih objektov. Na Zasavskem forumu v Trbovljah je generalni direktor Matjaž Marolt zagotovil, da v letu 2022 bo pa HSE imel zadostni denarni tok, ki bo omogočil začetek in celotno izgradnjo hidroelektrarn na srednji Savi. Jaz bom vesel, če bo tako, samo sprašujem se pa, da v teh 13 letih je pa bilo tako malo narejenega.

Cilj Zasavk in Zasavčanov je, da bi se te hidroelektrarne zgradile, in to v čim krajšem možnem času. Energetska lokacija, za katero se je Vlada odločila, da jo v Zasavju obdrži, seveda ne more biti elektroenergetska lokacija to, kar je ostalo od Termoelektrarne Trbovlje. HES je zdaj ustanovil novo podjetje HSE, Energetska družba Trbovlje. Zadnjič smo na tem Zasavskem forumu slišali, kaj bi tam lahko bilo. Ampak to so zadeve, ki jih že 20 let v Zasavju poslušamo. Zdaj bi že pravzaprav bil čas, da bi rekli, na tem območju termoelektrarne pa bomo to in to zgradili. Ampak to so zgodbe, ki se že ničkolikokrat ponavljajo. Rečeno je bilo, naj podajo ideje, kaj pravzaprav se bo tam naredilo. To so sicer slabi obeti, ampak upam, da se v prihodnje bo tudi na tem področju kaj naredilo.

Apeliram na poslance, ko bo glasovanje o tem zakonu, jaz sem prepričan, in tudi drugi so prepričani, ki so izrazili podporo, da je dober, da bo učinkovito in transparentno omogočil izgradnjo teh hidroelektrarn na srednji Savi. Glede spornosti, kot sem že prej rekel, okoljevarstvenih organizacij, prve tri hidroelektrarne Suhadol, Trbovlje, Renke z

okoljskega vidika niso problematične. To so tudi v svojem tem dopisu priznali. 6 od 9 je v Naturi 2000, in to so tiste višje gorvodno proti Ljubljani. Ampak če bo zakon sprejet, to ne pomeni, da bo zdaj v neskladju s to zakonodajo in bo potem, ko se bodo državni prostorski načrti za posamezne hidroelektrarne pisali, bo tam treba navesti ukrepe za zaščito teh živalskih vrst, kot je ta sulec, ki je bil naveden. Jaz sem optimist in upam, da bo podpora temu zakonu jutri tudi potrjena. Hvala lepa vsem.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Postopkovno, gospa Janja Sluga.

Izvolite, imate besedo.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Jaz bi si si res želela, da reagirate na taka izvajanja kolega Hrška, ki omenja poslansko kolegico, ki danes sploh še ni imela besede. Ko jo on neposredno nagovarja, natančno ve, da ona na to odgovoriti ne more. Zelo jasno je bilo povedano in večkrat tudi skomunicirano, katero ministrstvo je tisto, ki je krivo, da do tovrstnih uresničitvev še ni prišlo. Ministrstvo za okolje in prostor že od začetka mandata zavlačuje s predložitvijo dokumentov glede koncesije na Vladi. To je bilo zelo jasno skomunicirano. Sam predsednik Vlade je ministrico dvakrat osebno pozval, naj vendarle predloži izdelane, pripravljene dokumente na Vlado, pa kljub neposrednemu pozivu ministrica, Desusova ministrica, tega ni storila. Zato lepo prosim, da na taka zavajanja, lepo prosim, opozorite. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Preden vam gospa Julijana Bizjak Mlakar dam besedo, naj vas samo obvestim, da od 29 prijavljenih k razpravi se je dejansko oglasilo 5 poslank in poslancev. Zato mislim, da je bilo več kot ena možnost, da bi lahko o tem razpravljali. Če mi dovolite, bi zaključil razpravo, razen če mag. Julijana Bizjak Mlakar mislite, da je potrebno, da dobite besedo za postopkovni predlog.

Postopkovni predlog, gospa Julijana Bizjak Mlakar. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa.

Sama bi želela opozoriti na zelo neprimerno vedenje gospe Šergan in gospoda Zorčiča. Medtem ko je poslanec Hršak govoril, sta se zelo neprimerno režala, lahko rečemo, tam iz svoje klope, in to na ves glas, tako da smo vsi slišali. Zaradi tega bi prosila, da drugič opozorite na takšna neprimerna vedenja. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala za vsa vaša stališča.

Jaz predlagam, da se prijavite k razpravi, bo še delitev časa, če se strinjate. V redu.

Dovolite mi samo, da postopkovno preberem, kar je vse potrebno. Vsi prijavljeni razpravljavci in razpravljavke, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ja. Zato vas vabim k prijavi. Prijava poteka.

Kot prvi dobi besedo gospod Marjan Dolinšek.

MARJAN DOLINŠEK (PS SMC): Hvala, predsedujoči.

Naj za začetek nadaljujem tam, kjer je prej kolegica Janja omenila ministrico Desusa gospo Ireno Majcen. Pred sabo imam osnutek koncesijske pogodbe, ki jo sklepa Republika Slovenija, ki jo zastopa ministrica za okolje in prostora Irena Majcen, kot koncedent, in Holding Slovenske elektrarne. Zdaj bi pa vprašal, zakaj gospa ministrica noče te pogodbe podpisati.

Govoriti moramo namreč o dveh stvareh. Ena je, da obravnavamo predlog zakona kolega Hrška. Ves čas mandata, posebej intenzivno še v zadnjem letu in pol pa tečejo pogajanja, da se uskladijo še zadnje stvari pri tem projektu. Govorim o prvih treh hidroelektrarnah na srednji Savi, in to so Suhadol, Trbovlje in Renke, ki niso sporne. Tudi glede sulca in teh zadev niso sporne. Pa tudi najcenejše so. A ni zanimivo? Koncesijske pogodbe, ministrica Irena Majcen, njen resor, ne drži to, kar je rekel predlagatelj gospod Hršak, infrastruktura ni pogodbeni stranka pri tej pogodbi. Tukaj imam pa dokument, ki je bil že pripravljen na Vladi. Stoji. Štirje dokumenti so pripravljeni. Pogajanja še kar potekajo. Ampak očitno gre nekemu, Desusu in gospodu Hršku, za bistveno drugačne interese.

Ta zakon je proti lokalnim skupnostim. Naj samo preberem sklep s 13. februarja 2018, in sicer Razvojni svet zasavske regije. Gre za tri občine, in sicer Zagorje, Trbovlje, Hrastnik. Sklep je jasen. Ta predlog zakona ne podpirajo. Želijo dodatne informacije in potem bodo vsi posamezni občinski sveti o tem razpravljali, obstoječi zakon pa ne podpirajo. Zakaj? Vse tri občine, vse tri lokalne skupnosti so bile do zdaj vpete v vsa pogajanja, ki so potekala na Vladi. Zato ad hoc predložen zakon vleče interes nekam drugam. Prvič, zakon govori, da gre za vseh deset hidroelektrarn, Suhadol, Trbovlje, Renke, Ponoviče, Kresnice, Jevnica, Zalog, Šentjakob, Gameljne, Tacen, 50 let še ne bomo imeli teh elektrarn, če bomo na tak način. Zakon govori o tem. Ja, prve tri niso spometudi kar se tiče okoljevarstvenikov. So pa naprej proti Ljubljani, ki sem jih naštel, vključno z Gameljnam, Tacnom in tako naprej, te so pa sporne. Tukaj bo pa treba o teh stvareh malo širše spregovoriti in še kakšne druge deležnike povprašati. Govorimo pa o prvih treh, ki niso sporne. Zakon govori o vseh elektrarnah. Se pravi, hočemo blokirati. Tako me na to navede. Hidroelektrarne na srednji Savi, nadaljevanje projekta. To je izdelala družba HSE, d.o.o.,

Andrej Vizjak ne govori o nobenem zakonu, ampak navaja, kako bi se ta projekt nadaljeval. Najprej je treba podpisati ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Čas je potekel. / oglašanje iz dvorane/ Hvala.

Besedo ima gospod Igor Zorčič. Ste želeli postopkovno? Replike pa žal ne morete.

Gospod Igor Zorčič, imate besedo.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Če se vključim v to debato, zakaj ni prišlo do sklenitve koncesijske pogodbe. Jaz mislim, da so vse te razprave, ki so bile pred mano, sploh kolega Dolinška na mestu in da že situacija sama po sebi pravi, kje iskati odgovornost za to. Se pravi, koalicijska pogodba je na resorju Ministrstva za okolje in prostor. Dejstvo je, da ni sklenjena. Dejstvo je, da predsednik Vlade podpira sklenitev koncesijske pogodbe, ampak očitno neke volje na ministrstvu ni. Ne nazadnje tudi danes se to kaže. Veste, danes smo imeli dva poslanska zakona. Eden pred tem je bil o stanovanjski problematiki mladih, pa so bili predstavniki Ministrstva za okolje tu, pri tej točki jih pa ni. Jaz mislim, da je to samo po sebi več kot dovolj zgovorno in da je pravzaprav treba iskati odgovore na vprašanje, zakaj se do sedaj ni premaknilo s koncesijsko pogodbo, na Ministrstvu za okolje in prostor. Oni se o tem niso izrekli. Niso rekli, da je to slaba rešitev ali karkoli podobnega. Očitno čakajo verjetno iz nekakšnih računov, ne vem, mogoče tudi predvolilnih na to, kaj se bo zgodilo s tem zakonom. Naš pomislek pa še vedno gre v tej smeri, da sistem lahko ogrozi podelitev koncesije, ki je bila že opravljena leta 2005. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Postopkovno želi gospod Ivan Hršak. Izvolite, imate besedo.

IVAN HRŠAK (PS DeSUS): Jaz sem že prej enkrat rekel, pa so me očitno preslišali namerno ali ne namerno, da tisti predlogi, ki so, niso šli skozi sito vladne službe za zakonodajo. In zadržki do podpisa te pogodbe so v vsebini, ki presega vsebino zakona o vodah. In vse to je potrdila tudi vladna služba za zakonodajo. Zaradi tega zadeva ne gre naprej. To je bistvo. Ne prevaliti odgovornosti na Ministrstvo za okolje in prostor, če vladna služba za zakonodajo teh predlogov, ki so tukaj, ni spustila skozi. To je resnica.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ivan Hršak, žal ste zlorabili ta postopkovni predlog. Niste ga podali. /oglašanje iz dvorane/ Vem, razumem, ampak predlagam, da zaključimo razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v četrtek, 23. Marca, v okviru glasovanja.

S tem tudi prekinjam 18. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **29. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI S PODPORO POBUDI PLAČNA UNIJA.**

Predlog priporočila je v obravnavo predložil poslanec Andrej Čuš. Predlog priporočila je na 52. seji 8. 3. 2018, obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor točke predloga priporočila ni sprejel, je bila obravnavna predloga priporočila na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, gospod podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Evropejci naj bi imeli najbolj kvalitetno življenje glede na druge države po svetu. H kvaliteti življenja vsekakor pripomore tudi višina plače, saj omogoča, da si ljudje poleg najnujnejših dobrin za preživetje kupijo tudi stvari, ki izboljšujejo njihov življenjski standard. Vse to, na kar je opozorjeno v predlogu priporočila pred nami, sicer drži. Slovenija že peto leto zapored beleži odlično gospodarsko rast, pri čemer dosegamo eno najvišjih rasti BDP v Evropski uniji. Kljub ugodnim gospodarskim razmeram, čedalje višjim dobičkom gospodarskih družb, večanju produktivnosti pa se večja gospodarska rast še vedno ne odraža v višjih plačah delavk in delavcev in blagostanju vseh državljanov in državljanek. Vprašati se moramo, kako družbeno odgovorne lastnike podjetij imamo v Sloveniji in zakaj pristojna ministrstva ne želijo poskrbeti, da bi bila celotna družba deležna dobrega življenjskega standarda, ki ga omogočajo gospodarski kazalci. Naj opozorim, da finančno in gospodarsko krizo, ki je za tem prerasla tudi v socialno krizo, niso povzročili delavci, tudi ne upokojenci, prav tako ne javni sektor, učitelji, gasilci, zdravniki in drugo zdravstveno osebje, vojški in policaji, prav tako ne mali obrtniki in podjetniki. Povzročile so jo gospodarske elite v navezi z nekaterimi politikami, ki niso znali ustaviti apetitov tajkunov, bančnikov in lobijev v navezi s posameznimi politikami. Politika je nato skupaj z bančniki poskrbela za pretirano polnjenje bančne luknje, kar smo ugotovili pri Novi Kreditni banki Maribor, spet na račun običajnih ljudi, tudi upokojencev. Nedopustno je, da si danes dobičke razdeljujejo le gospodarstvo in elite, breme krize pa so nosili običajni ljudje.

Seveda v Poslanski skupini Desus menimo, da je nekaj narobe v naši državi, da se to dogaja, ampak videli in slišali smo že odzive kapitala. Po drugi strani žal tudi ni bilo ustreznih ukrepov nekaterih članov naše Vlade, odgovornih za gospodarstvo, finance in za delo pri ustvarjanju družbeno odgovornega gospodarstva, ustrezne davčne politike, dostojne minimalne plače in pokojnine, pa tudi pri iskanju socialnega dialoga. Izpostavljam socialni dialog in vsa pogajanja, ki trenutno potekajo oziroma so potekale v okviru plačnega sistema za javni sektor, za katerega se zdi, da peša, po mojem občutku tudi zaradi velike razdrobljenosti in neenotnosti sindikatov. In kje so sindikati realnega sektorja, se tam sploh kaj dogaja?

Plačna politika in sama višina plač po državah je zelo različna zaradi različnih dejavnikov, tudi zaradi šibkih sindikatov, pa tudi zaradi tega, ker so plače pri nas sorazmerno visoko obdavčene oziroma oprispevljene, prihodki najbolj premožnih pa so med najnižje obdavčenimi v EU. Zakaj so dobički, premoženje, najemnine, finančne transakcije in drugi dohodki najbolj premožnih pri nas med najnižje obdavčenimi v Evropski uniji? Lepo se sliši, da znaša povprečna plača v Avstriji neto 2 tisoč 300 evrov, ampak res je tudi, da delavec tam ne dobi povračila stroškov prehrane in prevoza na delo. pPav tako drži, da naša povprečna neto plača znaša le tisoč 100 evrov. Raven življenjskih stroškov pa je približno enaka v obeh državah. Res pa je tudi, da so prispevki iz plač delodajalca za socialno varnost polovico nižji, kot pa mora za socialno varnost iz svoje plače plačati delavec. Nizki prispevki delodajalca so tudi anomalija plačnega sistema.

Poslanec Andrej Čuš želi očitno opozoriti na problem nizkih plač v razmerju do porazdelitve bogastva v Sloveniji in tudi drugod po Evropi. V Poslanski skupini Desus pa se zavedamo razlik in posledic te problematike. Žal ugotavljamo, da predlagano priporočilo Vladi, tudi če bi bilo sprejeto, ne bi vplivalo na to, kaj bi se dogajalo na področju plačnega sistema. Niti Vlada Republike Slovenije, pa tudi nobena druga vlada v Evropski uniji nima vpliva na mehanizem sodelovanja državljanov v Evropski uniji pri tovrstnih pobudah. Samo državljani so tisti, ki lahko prispevajo dovolj podpisov za to, da se sproži postopek za spremembo in sprejemanje pravnih aktov na nivoju Evropske unije. Šele to ima lahko za posledico sprejemanje notranjih predpisov in ukrepov v posameznih državah članicah.

To pomeni, da Poslanska skupina Desus predloga takšnih priporočil ne more podpreti. Hvala za pozornost.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Kolegice in kolegi, lepo pozdravljeni!

Tako na začetku želimo poudariti, da Socialni demokrati vsebini pobude ne nasprotujemo, a je na podlagi mnenja Zakonodajno-pravne službe in mnenja Vlade ne moremo podpreti, ker gre za pobudo, ki v tem trenutku potrebuje podporo državljanov. Pri državljanski pobudi gre namreč za pobudo, predloženo Evropski komisiji, ki jo mora podpreti vsaj milijon upravičenih podpisnikov iz vsaj ene četrtine vseh držav članic. Iz opredelitve upravičenih podpisnikov pa izhaja, da ima pravico podpreti državljansko pobudo državljan Republike Slovenije, ki je dovolj star, da lahko voli na volitvah v Evropski parlament. Komisija je maja 2017 pobudo uvrstila na seznam državljanskih pobud in začel je teči enoletni rok zbiranja podpisov. Če bo maja 2018 pobuda dobila zadostno podporo, potem se je komisija obvezala, da bo pobudo upoštevala pri spremembi smernic zaposlovanja in pri evropskem socialnem skladu v delu, ki zadeva geografsko in poklicno mobilnost delavcev. Plačna unija je evropska pobuda političnih strank centra, sindikatov in posameznikov. Cilj pobude je zmanjšati ekonomske in plačne neenakosti med zahodnimi in vzhodnimi državami, članicami Evropske unije.

Zakonodajno-pravna služba v svojem mnenju piše, navajam: »Državni zbor s priporočilom predlaga ukrepe za delo državnih organov, organizacij in posameznikov, ki opravljajo javne službe ali izvršujejo javna pooblastila. Z vidika narave obravnavanega akta je treba dodati, da priporočilo ne ustvarja pravnih učinkov in se zato ne uvršča med pravne, ampak med politične akte.« Konec navedka. Gre za predlog vladi, da naj podpre pobudo Plačna unija. V obrazložitvi opisuje družbeno ekonomsko stanje, kot se odraža glede na prihodek in bogastvo v Evropi, izpostavlja plačno neenakost, normativno neurejenost minimalne plače v Evropski uniji oziroma dohodkovno neenakost v Sloveniji. Na podlagi predstavljene vsebine predloga priporočila Zakonodajno-pravna služba v svojem mnenju zapiše, da je vsebina predloga priporočila pomanjkljiva, saj predvsem opisuje dejansko stanje, na katerem temelji, oziroma navaja določena dejstva kot razloge za njegov sprejem, zato jih podane navedbe napotujejo na zaključek, da predlog priporočila ne vsebuje predlogov ukrepov za delo državnih organov, organizacij in posameznikov, ki opravljajo javne službe ali izvršujejo javna pooblastila, temveč gre za predlog podpore posameznim prizadevanjem.

Kot zapiše Vlada v svojem mnenju, je pobuda glede na mehanizem, določen v temeljnih pogodbah Evropske unije, pobuda državljanov Evropske unije in zahteva predvsem podporo državljanov Evropske unije. Vladne strukture pri tem nimajo vloge. Prav zato se tudi

Evropska komisija, Evropski parlament in druge institucije Evropske unije ne opredeljujejo do pobude, prav tako tudi ne posamezne države članice. To v tem trenutku lahko počnejo le državljanji. Zato velja poziv njim, v Državnem zboru sprejet predlog priporočila, ki poleg vsega po svoji vsebini niti ne izpolnjuje vseh elementov, ki jih priporočilo mora vsebovati, pa ne bi imel pravega učinka. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Violeta Tomić bo predstavila stališče Poslanske skupine Levica.

Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Naj začnem z vprašanjem: Kdo pa si ne bi želel zmanjševanja plačnih razlik med posameznimi državami članicami Evropske unije? Ampak ta ideja je žal v direktnem nasprotju z naravo Evropske unije. Če upoštevamo njeno ureditev, v jedru skupno monetarno unijo z evrom, je jasno, da je takšna pobuda povsem utopična, učinki pa bodo mogoče samo pri promociji devalvacije, torej znižanjem stroškov delovne sile in z rezi v socialno državo. Z drugimi besedami, socialni damping oziroma velike razlike v plačah so ključni sestavni del Evropske unije. Zaradi te konkurenčne tekme do dna je lahko Evropska unija največji svetovni trgovinski partner.

V Levici takšne Evropske unije seveda nočemo. Vendar je pri takšnih pobudah, kot je Plačna unija, treba imeti v mislih dve podrobnosti.

Prvič, raven plač je odvisna od razmerja moči med delom in kapitalom. Določa jih razredni boj. Razlike v plačah pa so odvisne tudi od zgodovinskega razvoja gospodarstva, pa tudi nekaterih drugih tradicionalnih vplivov.

Drugič. Država lahko določi minimalno plačo. V Levici smo v tem mandatu nešteto krat predlagali, da se minimalna plača dvigne na 700 neto in da postane pravična, da se iz nje izločijo vsi dodatki. Države članice imajo še vedno pristojnost na socialnem področju oziroma pri urejanju trga delovne sile. Tu dejansko lahko takoj začnemo s popolnoma drugačno politiko. In tu Slovenija že zelo zaostaja. Na Češkem na primer so v letu dni dvignili minimalno plačo za 17,4 %, v Romuniji kar za 48 %. Tudi v Sloveniji smo leta 2009 dvignili minimalno plačo za več kot 20 %, pa ni bilo konec sveta. Celotatvija je na tem področju zaustavila svoje ekstremne neoliberalne politike. Minimalno plačo je dvignila na 13,2 %. Pri nas je bil letošnji dvig 4,7 %. Torej škarje in platno imamo vsaj glede

minimalne plače v svojih rokah poslanke in poslanci, pa naših predlogov z izjemo ene stranke ni podprl nihče v Državnem zboru. Smo pa ves mandat ogromno poslušali o prevelikih davkih, predvsem obdavčitvi plač. Seveda pa ne gre za davke, ampak predvsem za socialne prispevke. Vendar kritiki z desnice in sredine nikoli ne povedo, da je skupni davčni primež plač v Sloveniji v evropskem povprečju. Eno vprašanje za vse zagovornike tako imenovanega davčnega razbremenjevanja. Koliko ljudi se je v zadnjem desetletju izselilo iz Latvije in na sploh iz tako imenovanih baltskih tigrov? Prav v teh državah so v zadnjih desetletjih najbolj ekstremno vpeljali neoliberalne davčne in druge politike. Med drugim imajo v Latviji enotno prispevno stopnjo. Bom jaz pomagala z odgovorom. Latvija je še leta 2000 imela 2,4 milijone prebivalcev, danes pa jih ima 1,95 milijonov. V manj kot v dveh desetletjih je izgubila pol milijona ljudi, izselilo se je kar 20 % vsega prebivalstva. Skratka, prav te neoliberalne politike, ki sta jih pri nas vpeljali dve desni vladi in vlada ekstremnega centra, siromašijo delavke in delavce in ti ukrepi ženejo mlade in tudi druge ven iz naše države. Zaradi teh ukrepov je Slovenija država tudi z največjo prekamnostjo.

Naš odgovor v Levici je zelo enostaven: minimalna plača vsaj na 700 evrov, bolniška tudi za prekarne delavce in delavke, okrepitev Inšpektorata za delo. Trije enostavni koraki za začetek, ki pa jih desnic in ekstremna sredina ne zmoreta. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Janja Sluga bo predstavila stališče Poslanske skupine SMC.

Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Cilj pobude Plačna unija je, da se v Evropski uniji odpravijo plačna nesorazmerja in posledično koncept enako plačilo za enako delo postane eno izmed temeljnih načel Evropske unije. Predlagatelj v obrazložitvi navaja, da je družbenoekonomska vrzel v Evropi v zadnjih desetletjih v porastu, visoka in naraščajoča neenakost pa kvari kohezijo naših družb. Zato posledično težko govorimo o enotnem evropskem modelu in kot odgovor na to pobudo plačna unija stremi k temu, da se plačne neenakosti med državami članicami EU zmanjšajo. Ogromna plačna vrzel namreč predstavlja temeljno nepravilnost, ki pogajanja emigracijo delovne sile na zahod, vzhodno in srednjo Evropo pa vodi v nevzdržno situacijo.

Nedvomno pobuda naslavlja aktualne izzive in prav je, da se o teh problemih pogovarjamo. Kot družba moramo izkazati interes pri reševanju plačne neenakosti znotraj držav članic EU tudi zato, ker še danes nimajo vse članice EU zakonsko določene minimalne plače. To je namreč prvi korak k uresničitvi enega izmed ključnih načel evropskega stebra

socialnih pravic, in sicer da se zagotovijo primerne minimalne plače, ki glede na nacionalne gospodarske in socialne razmere omogočajo izpolnjevanje potreb delavcev in njihovih družin ter hkrati zagotavljajo dostop do zaposlitve in motivacijo za iskanje dela. Pozdravljamo, da se naslavlja plačna neenakost kot taka, vendar pa se moramo tudi zavedati, da je slika širša, in da je treba, ko govorimo o ekonomski socialni koheziji, upoštevati širši kontekst. To je predvsem upoštevati demografskih izzivov, s katerimi se soočajo sodobne družbe. Dodatno pa je treba poudariti, da sodobne družbe prehajajo v obdobje četrte industrijske revolucije, ki bo odločilno vplivala na trg dela po celem svetu. Raziskava svetovnega gospodarskega foruma kaže na 7,1 milijonov izgubljenih delovnih mest in države bodo morale v tem kontekstu pravočasno poiskati rešitve oziroma odgovore na izzive, ki jih prinaša četrta industrijska revolucija. Bi pa na tem mestu želela izpostaviti še podatek iz evropskega semestra glede plačne neenakosti v Sloveniji. Plačna neenakost je v Sloveniji med najnižjimi v Evropski uniji. V Sloveniji imamo tudi razmeroma nizko vrzel stopnje zaposlenosti med spoloma. Je pa treba tudi poudariti, da je pobuda glede na mehanizem, ki je določen v temeljnih pogodbah Evropske unije, pobuda državljanov Evropske unije, zato zahteva v prvi vrsti podporo državljanov. Mehanizem sodelovanja državljanov pri razvoju politik temelji na podpori enega milijona državljanov EU iz vsaj četrtnine držav članic, kar predpostavlja predpogoj za začetek spremembe pravnih aktov Evropske unije. Vladne strukture glede na trenutno stanje torej nimajo nobene vloge, saj se podpisi za podporo pobudi zbirajo do maja 2018. Minimalno število glasov v Sloveniji je 6 tisoč. Do danes je za podporo pobudi glasovalo tisoč 412 Slovencev.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra podpiramo odpravo plačne neenakosti, še posebej pa načelo enako plačilo za enako delo. A glede na to, da se bo zaveza k upoštevanju pobude v primeru zbranega zadostnega števila glasov izvršila na ravni EU in ne na ravni Republike Slovenije, je seveda vprašanje, ki si ga moramo zastaviti, s kakšnim namenom se mora Vlada do obravnavane pobude sploh opredeljevati. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovniki z dne 9. december 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga priporočila končan.

S tem zaključujem 29. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **30. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA PRIPOROČILA VLADI**

REPUBLIKE SLOVENIJE V ZVEZI Z VKLJUČITVIJO MLADIH V EKONOMSKO-SOCIALNI SVET.

Predlog priporočila je v obravnavo zboru predložil poslanec Andrej Čuš. Predlog priporočila je na 52. seji 8. marca 2018 obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor točke predloga priporočila ni sprejel, je bila obravnava predloga priporočila na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima kot prva Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič. Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Še enkrat, predsedujoči, hvala lepa za besedo in pozdravljeni vsi prisotni.

Danes bomo ponovili, kar smo že dvakrat v tem mandatu, in to je, da ta predlog priporočila odpira bistveno bolj pomembna vprašanja o organiziranosti, vključenosti in delovanju naše družbe, kot se morda na prvi pogled zdi iz teksta, ki govori samo o vključitvi mladih v Ekonomsko-socialni svet. Predlagatelj verjetno še vedno ni razmislil o pomembnosti vprašanja redefinicije industrijskih odnosov v družbi, ki že dolgo ne bazira samo na klasičnih odnosih med delavci iz tovarne, med kapitalistom iz pisarne in med oblastjo iz dvorca. Mladi tako danes lahko sedijo, in to tudi počno na vseh treh straneh zastopanih. V Ekonomsko-socialnem svetu so lahko mladi podjetniki in s tem delodajalci, so lahko mladi zaposleni in s tem tisti, ki jih predstavljajo, ali pa so celo sami predstavniki sindikata in so lahko izvoljeni predstavniki oblasti. V idealnih razmerah bi bil torej predlog, kjer imajo mladi samo eno mesto v Ekonomsko-socialnem svetu, celo korak nazaj. Po našem mnenju zato tovrstni predlogi ne razumejo te medgeneracijske komponente, ne razumejo pa tudi osnovnega namena vzpostavitve in delovanja Ekonomsko-socialnega sveta. V interesu mladih je torej, da so zastopani na vseh treh straneh, ne le na eni strani. Da se sliši tako interes mladih podjetnikov kot tudi interes mladih zaposlenih, pa tudi tistih, ki zaposlitve nimajo, ki so deležni prekarnih oblik dela ali pa se za vstop na trg dela šele borijo.

Z enostranskimi potezami ne moremo in ne smemo poskušati rušiti ključne solidarnosti in sodelovanja med skupinami, ki v resnici zasledujejo zelo sorodne, če ne že iste cilje. Tako si oba, tako Mladinski svet Slovenije kot Zveza društev upokojencev prizadevata za trajnostni pokojninski sistem, ki bo vsem na dolgi rok omogočal dostojno pokojnino. Predvidevamo, da se tudi vse tri strani upravičeno in z enako mero prizadevajo za dostojno plačilo za pošteno opravljeno delo. Zaradi vse večjega pomena civilne družbe in legitimnosti širšega družbenega soglasja, ki ju le-ta prinaša, pa je v prihodnje pričakovati, da bo

civilna družba tudi vse pogostejše vključena v socialno partnerstvo. Ekonomsko-socialni svet je tudi že spremenil pravila o delovanju, ki določajo, da se na posamezno sejo Ekonomsko-socialnega sveta lahko vabijo tudi predstavniki različnih interesnih skupin in posamezni strokovnjaki, pa tudi predstavniki mladih.

Zavrnitev predloga zato ne pomeni nepodpore vključitvi mladih v Ekonomsko-socialni svet, ampak pomeni razumevanje možnosti, da sedijo na vseh treh straneh, na strani delodajalcev, na strani delojemalcev in tudi na strani Vlade.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Violeta Tomić bo predstavila stališče Poslanske skupine Levica.

Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Pred natanko letom dni smo obravnavali popolnoma enak predlog poslanca Andreja Čuša. V Levici ostajam na stališču, da problem mladih ni v tem, da niso vključeni v Ekonomsko-socialni svet. Problem mladih je v tem, da niso na pošten in dostojanstven način vključeni v trg dela in s tem v širšo družbo. Niso vključeni v porazdelitev družbenega bogastva, nimajo dostopa do varnih, stabilnih zaposlitev, čeprav te obstajajo. Mladi so odrinjeni na prekarno obrobje, kar onemogoča načrtovanje prihodnosti. Mladim se vsiljuje ideologija podjetništva in fleksibilnosti. Tovrstna pričakovanja pa se v življenju mladih prevedejo v revščino, negotovost, odvisnost in neperspektivnost.

Mladi niso vključeni v družbo na način, da bi se njihovo znanje in delo spoštovalo, da bi prejimali dostojno plačilo in varnost, ki bi omogočala normalno, stabilno, človeka vredno življenje. Problem mladih so stanovanja. Nedostopno stanovanje jih ohranja v odvisnosti od staršev, jim onemogoča samostojnost. Problem mladih so projektne zaposlitve, delo prek espejev, honorarno in prostovoljno delo in druge oblike prekarne dela, ki mlade izčrpava, jih ne vključuje v delovne kolektive, jim jemlje ustvarjalno energijo, ki bi jo lahko usmerili v izboljšanje družbe, v napredek. Ko bomo mlade ekonomsko in družbeno opolnomočili, ko jim bomo zagotovili primerna, dostojna in varna delovna mesta, ko bomo ustvarili okolje, kjer mladim ne bo treba hiteti od ene prekarnе zaposlitve do druge, ko bomo ustvarili pogoje, da mladim ne bo potrebno živeti iz rok v usta, ko si bodo mladi lahko privoščili svoja lastna življenja, šele potem se bo to pokazalo tudi kot izboljšanje politični in civilni participaciji.

Zato problem mladih niti slučajno ni v tem, da nimajo svojega predstavnika v ESS. En član vladne pogajalske skupine, mlajši od 30 let, nikakor ne more legitimno zastopati vseh mladih v Sloveniji. Nehajmo se pretvarjati, da so mladi nedeljiva interesna skupina. Niso. Imamo tako

mlajše, kot starejše predstavnike takšnih in drugačnih družbenih skupin in interesnih združenj. Imamo mlade desničarje, imamo mlade levičarje, potem mlade propagandiste cerkvene morale, mlade kapitaliste, mlade delavce, mlade zelene, mlade neoliberalce, mlade podjetnike, mlade socialiste in še in še bi lahko naštevala. Skratka, kolikor je v družbi interesnih skupin in konfliktnih pozicij, toliko je tudi njihovih predstavnikov med mladimi.

Mladi se morajo v politiko vključevati na podlagi njihovih političnih nazorov, na podlagi njihovih interesov. Tudi če pritrdimo fiktivnemu enoznačnemu interesu vseh mladih, je vprašljivo, če bi ta hipotetični interes mladih tak član dejansko tudi zastopal. Kot član vladne strani bi pač zastopal Vlado.

ESS prav tako ni organ, ki bi predstavljal interese kar vseh povprek. V Ekonomsko-socialnem svetu so zastopani interesi delodajalcev, torej kapitala, interesi delavcev in interesi Vlade, torej politike oziroma v teoriji javni interes. Trenutno je jeziček na tehtnici zastopanja med delom in kapitalom v trenutni sestavi ESS nagnjen močno proti kapitalu. Tovrstna zastopanost ima svoje učinke v politikah zagotavljanja pasu, krčenja obsega javnih storitev, vse večji prekarizaciji in liberalizaciji trga dela, rezov v socialno državo ter v socialnih in davčnih politikah, ki najšibkejšim namenjajo drobtinice, medtem ko nagrajujejo najbogatejše v državi.

Iz tega razloga menimo, da članstvo tako imenovanih mlajših oseb ni bistvena ali nujna oziroma na noben način ne prispeva k izboljšanju podzastopanosti dela v socialnem dialogu, kot se vrši v ESS.

V Levici nasprotujemo populističnemu predlogu poslanca Andreja Čuša. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Mirjam Bon Klanjšček bo predstavila stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev. Izvolite.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Spoštovane kolegice in kolegi!

Danes že tretjič obravnavamo Predlog priporočila Vladi v zvezi z vključitvijo mladih v Ekonomsko-socialni svet, ki ga je vložil poslanec Andrej Čuš. Tako kot prvič in drugič, ko je o tej temi tekla debata, bom poudarila, v letu 2014 smo na Odboru za izobraževanje, znanost, šport in mladino soglasno sprejeli sklep, s katerim je bila Vladi Republike Slovenije naložena oziroma predlagana razširitev Ekonomsko-socialnega sveta s predstavniki mladih. Če pa se socialni partnerji s tem ne bi strinjali, bi morala Vlada sama poiskati možnost za vključitev mladih v Ekonomsko-socialni svet. Ta sklep še vedno ni uresničen in glede na okoliščine vse kaže, da tudi ne bo. Tako bo to še ena izmed mnogih zadev, ki jih bo morala uresničiti naslednja vlada. Žalostno.

Kljub temu pa namen priporočila, ki je danes pred nami, v Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo. Namreč, vse se da, če se hoče. Kjer je volja, je tudi pot, pravijo. In to še kako drži. S kolegico poslanko mag. Alenko Bratušek sva zadeve vzeli v svoje roke in že pred časom vložili spremembi zakonov, ki urejata zdravstveno in pokojninsko zavarovanje v delu, kjer določata članstvo v skupščini oziroma svetu Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko zavarovanje Slovenije, ter uspeli. Tako imajo danes mladi besedo pri odločitvah, ki zadevajo njihovo prihodnost, predstavnik mladih pa se je lahko v drugi polovici februarja kot član prvič udeležil seje sveta Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Vse prevečkrat slišimo, da so mladi naša prihodnost in da na njih svet stoji. Pa so te naše besede tudi iskrene? Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Anita Koleča, bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Hvala lepa.

Predlagatelj poslanec Andrej Čuš na Vlado naslavlja priporočilo v zvezi z vključitvijo mladih v Ekonomsko-socialni svet z argumentom, da mladi niso neposredno vključeni v socialni dialog in posledično zato nihče ne zagovarja njihovih interesov in pravic. Predlog priporočila je predlagatelj v zakonodajni postopek vložil že tretjič v tem mandatu. Na seji matičnega odbora smo poslanci Poslanske skupine Stranke modernega centra priporočila ponovno zavrnili, ker je predlog priporočila identičen tistima dvema, ki smo ju obravnavali že lansko leto. In tudi naši argumenti so, logično, identični. Pri tem poudarjam, da v Stranki modernega centra zelo podpiramo, da se mladi aktivno vključijo v družbo, saj se še kako dobro zavedamo, kako pomembno vlogo imajo v družbi predvsem pri oblikovanju njene prihodnosti. Da bi mladi lažje razumeli, zakaj smo glasovali proti priporočilu, da Vlada za člane Ekonomsko-socialnega sveta imenuje predstavnika mladih, naj ponovno predstavimo svoje argumente,

Ekonomsko-socialni svet je po svoji naravi prostor industrijskih odnosov, kjer v okviru socialnega dialoga potekajo pogajanja med sindikati, predstavniki delavcev ter Vlado. Ekonomsko-socialni svet je torej tripartitni organ, v katerem so enakovredno zastopani predstavniki vseh treh strani. Pravila delovanja sveta omogočajo, torej omogočajo, da so na sejah, kjer se obravnavajo pomembna medgeneracijska vprašanja, prisotni tudi predstavniki mladih, starejših in drugih interesnih skupin. Kot je že v svojih mnenjih opozorila Zakonodajno-pravna služba, pa ni jasno, kaj natančno predlagatelj želi s priporočilom doseči. Ali je bil njegov namen, da naj bi bil predstavnik mladih kot član sveta eden izmed predstavnikov Vlade v svetu, ali pa je bil njegov namen to, da

se spremeni sestava sveta tako, da bi bili mladi v socialnem dialogu enakovreden partner? Mladi kot družbena skupina niso homogeni in imajo različne interese. Vprašanje, kako uspešno bi lahko vse te raznolike interese in poglede zastopali v okviru Ekonomsko-socialnega sveta, seveda ostajajo.

V okviru ESS poteka socialni dialog, ki za nas predstavlja pomembno vrednoto, in velik pomen pripisujemo dogovorom, ki jih glede pomembnih vprašanj dosežejo s socialnimi partnerji. Ključno pri delovanju sveta je torej to, da socialni partnerji dosežejo dogovor o pomembnih vprašanjih na področju ekonomske in socialne politike. Vsi vemo, da tovrstnih dogovorov ne moremo doseči kar čez noč. Usklajevanja in približevanja terjajo veliko truda in časa. S tem ko bi mladim omogočili polnopravno članstvo v Ekonomsko-socialnem svetu, bi morali to omogočiti tudi drugim družbenim skupinam. Enostavno si je težko predstavljati, na kakšen način bi bil dosežen socialni dialog oziroma še bolj pomembno vprašanje je, koliko časa bi trajalo, da bi vse družbene skupine, ki bi bile vključene v ESS, dosegle dogovore o pomembnih vprašanjih, ki morajo temeljiti na soglasju vseh socialnih partnerjev.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra se zavedamo, da je dialog s civilno družbo pomemben pri usklajevanju stališč in sprejemanju odločitev, ne glede na to, za katero družbeno skupino gre, vendar je v tem primeru treba razmisliti o drugačni rešitvi oziroma sodelovanju in ne nujno o sodelovanju civilne družbe preko polnopravnega ali pridruženega članstva v Ekonomsko-socialnem svetu. Očitno tega razmisleka ni zmožen predlagatelj, ki ni niti toliko spoštljiv do poslancev in očitno tudi ne do mladih, ki jih naslavlja, da bi bil ob tej svoji točki dnevnega reda vsaj prisoten na tej seji. Žalostno!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo predsednik. Kolegice in kolegi!

V Slovenski demokrati stranki podpiramo predlog, o katerem smo že glasovali na Odboru za delo, družino, socialne zadeve in je bil žal izglasovan na način, da mladi ne bodo dobili svojega predstavnika v Ekonomsko-socialnem svetu. To je neka rdeča nit skozi celoten mandat vlade Mira Cerarja, ki je mandat ne samo izgubljenih priložnosti na splošno, pač pa predvsem za mlade ni bilo storjeno nič. Tako bo v treh dneh to že tretji predlog, proti kateremu se bo glasovalo. Najprej ste včeraj Mladinskemu svetu Slovenije odvzeli status nevladne organizacije, jutri pa bosta dve glasovanji neposredno, kar se tiče mladih. Eden je predlog Slovenske demokratske stranke o reševanju stanovanjske problematike mladih, drugi pa je o

vključitvi mladih v Ekonomsko-socialni svet. Če je kaj žalostno, je žalostno to, da Vlada Republike Slovenije ne sledi sklepom, ki jih sprejmejo odbori tega Državnega zbora. Državni zbor je nad Vlado. Državni zbor je tisti, ki voli vlado, ki voli predsednika vlade. Če Državni zbor nekaj Vladi naloži, potem bi Vlada morala to storiti. In ne razumem, kako se lahko na odboru glasuje za nek ukrep oziroma da se Vladi nekaj naloži, potem ko Vlada tega ne stori, in to stori v tem primeru eden od poslancev, pa se glasuje drugače, kot se je glasovalo takrat, ko se je glasovalo o sklepu na odboru. Zamujamo odlično priložnost, da bi mlade vključili v aktivno odločanje o pomembnih družbenih vprašanjih. Pogosto govorimo o apatičnosti mladih, da je velik problem politične participacije med mladimi, ampak mladi se upravičeno sprašujejo, zakaj bi mi hodili na volitve, zakaj bi o čemerkoli sploh v bistvu odločali, če pa dejansko ne moremo odločati, ker nismo videni, nismo slišani, predvsem pa nismo uslišani. Tudi če kdaj mladi slišani so. Z izjemo enega predloga zakona, ki ga je pripravila Študentska organizacija Slovenije in ga je vložil eden od poslancev in je bil kasneje tudi sprejet, povzemal je tudi nekatere rešitve, ki so bile predlagane že prej, ampak niso bile izglasovane, kasneje potem v tem zakonu nekako korigirano so bile, ni bil sprejet noben zakon, ki bi dejansko mladim nekaj prinesel. Pa ne govorim v finančnem smislu. To, da je Mladinski svet nevladna organizacija, to, da mladi imajo svojega predstavnika v Ekonomsko-socialnem svetu, gospe in gospodje, to ne bo porušilo nobenega dialoga, to ne bo porušilo nobenega plačnega sistema, predvsem pa to ne bo imelo finančnih posledic. In to je tisto, kar je najbolj bistveno. Ni enega tehtnega argumenta, ki bi ga lahko kupil, da ne bi glasoval za sklep, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Očitno bodo morala preteči še leta oziroma še nekaj let, da bomo mlade dejansko vključili. Zanimivo je tudi, da po eni strani vladajoča stranka govori oziroma njena kandidatka za predsednico je govorila, kako mladim dati volilno pravico že s 16 letom, pa je zadeva bistveno bolj kompleksna, kot je vključiti mladega v Ekonomsko-socialni svet. Ekonomsko-socialni svet govori o prihodnosti. Tam se opredeljuje do ukrepov, ki zadevajo prihodnost ne samo srednje populacije, ne samo upokojencev, predvsem mladih, ki bodo šli skozi vse faze življenjskih obdobij, od začetka dela do srednje starosti do upokojencev. Mislim, da bi zato morali imeti priložnost, da o vseh ukrepih, ki jih Vlada v Sloveniji, ne glede na to, ali je leva ali desna, sprejema, da se do teh ukrepov tudi opredelijo in da povedo svoje. Ne s piar sporočili, ne s sporočili za javnost, kar je seveda legalno, legitimno in je tudi prav, pač pa da povedo to v nekem odločevalskem organu oziroma v organu, kjer je za to prostor. Ekonomsko-socialni svet zagotovo je tak prostor in je tak organ.

Mi ta predlog podpiramo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima še Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim, ki ste zdržali še do te današnje zadnje razprave.

Ko študent že dvakrat pade na izpitu, in tudi tretjič ponovi iste napake, verjamem, da sama kot profesorica ne bi imela dobrega mnenja o njem, in bi ga verjetno tudi resno okrcala. Pričakovati, da bomo poslanke in poslanci menjali stališče kar tako in danes zavrnili, jutri ali pojutrišnjem pa potrdili nekaj, kar se vlaga po neuspelem prvem, drugem, tretjem poskusu dobesedno že na silo, pri čemer je stališče večine zakonodajnega telesa negativno, je blago rečeno nes pametno, da ne rečem že nespodobno.

Danes se že tretjič mudimo okoli iste točke in vsebine. Jasno je, da tudi tokrat ne bo pozitivnega epiloga. Kljub temu dovolite, da sicer že v tretje ponovim stališče Poslanske skupine Desus glede predloga, da bi mladi postali del Ekonomsko-socialnega sveta. Ekonomsko-socialni svet je pri nas kot vrh socialnega dialoga podobno kot v drugih državah zamišljen kot tripartitni organ z enakomerno zastopanostjo treh deležnikov. To je Vlade ali če hočete oblasti, predstavnikov delavcev in predstavnikov delodajalcev. V okviru oblikovanja stališč in sprejemanja odločitev se lahko ta uradna tripartitna sestava dopolnjuje še s četrto komponento, saj se kot subjekt socialnega partnerstva pojavljajo tudi različne nevladne organizacije in interesna združenja, ki imajo možnost sodelovati v javnih razpravah in tudi na druge načine sooblikovati zakonske predloge. Seveda med te sodijo tudi mladi. V ta namen imamo ustanovljenih kar nekaj, naj tako rečem, mladinskih organizacij. To so Urad Republike Slovenije za mlade, Mladinski svet Slovenije, Študentska organizacija Slovenije. Vsi ti deležniki lahko tudi preko Ekonomsko-socialnega sveta sovplivajo na reševanje raznoraznih problematik in zakonodajnih besedil, saj so lahko že danes povabljeni k sodelovanju tudi s strani Ekonomsko-socialnega sveta. Nadalje smo v Poslanski skupini Desus povedali, da bi bila logična posledica vključitve mladih v Ekonomsko-socialni svet tudi članstvo predstavnikov starejših. Naša stranka namreč zagovarja medgeneracijsko spoštovanje in sodelovanje. Pravzaprav smo stranka, ki ima v svojem programu in prizadevanjih blagostanje vseh generacij. Od tod tudi naše geslo Desus za vse generacije. Tudi med članstvom Desusa so ljudje iz vseh generacij, od mladine, študentov do upokojencev. Mi vemo, da se mladi s svojimi znanji in življenjsko energijo ter starejša populacija s svojimi znanji, izkušnjami in

življenjsko modrostjo lahko odlično dopolnjujemo. Zato nas je v teh priporočilih zbadlo tudi to, da predlagatelj ni bil niti toliko dosleden, da bi v svojem priporočilu za vključitev mladih v Ekonomsko-socialni svet skušal vključiti še starejše, čeprav je znano, da sta Mladinski svet Slovenije in Študentska organizacija Slovenije pozvala Vlado in socialne partnerje za vključitev v Ekonomsko-socialni svet obeh generacij.

Pod 4. točko naj še enkrat ponovim, da v naši Poslanski skupini Desus kljub temu, da nosi v imenu besedo »upokojenci«, nikoli nismo izključevali mladih. Mladi so, kot rečeno, tudi naši člani. Vedno smo jih kot tudi predstavnike drugih civilnih iniciativ, če so se obrnili na nas, poslušali ter skušali njihove ideje, predloge, pripombe upoštevati pri sprejemanju zakonodaje. In tako bo tudi v prihodnje.

Zaradi povedanega, pravzaprav ponovljenega že iz prejšnjih dveh obravnav tega priporočila, naj še enkrat zaključim, da predlog poslanca Čuša po našem mnenju ni primeren za nadaljnjo obravnavo in se tako strinjamo s sprejeto odločitvijo matičnega delovnega telesa. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je postopek obravnave predloga priporočila končan.

S tem zaključujem 30. točko dnevnega reda.

Prekinjam 39. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 9. uri. Obenem pa vas obveščam, da se bo čez 15 minut, to je ob 16.30 začela skupna seja Odbora za kulturo in Odbora za infrastrukturo, okolje in prostor, ki bo potekala v velikem salonu.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 21. MARCA 2018 OB 16.12 IN SE JE NADALJEVALA 22. MARCA 2018 OB 9. URI.)

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 39. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: Irena Grošelj Košnik, Iva Dimic, Suzana Lep Šimenko, Nada Brinovšek, Anja Bah Žibert, Jelka Godec, mag. Bojana Muršič, Violeta Tomić od 17.30 dalje, Andreja Potočnik, Vojka Šergan od 15.30 dalje, Janja Sluga od 16.30 dalje, Eva Irgl, Marjana Kotnik Poropat od 9.30 do 16. ure, Roberto Battelli, Primož Hainz od 16. ure dalje, Franc Breznik, Uroš Prikl od 9.30 do 16. ure, dr. Milan Brglez od 11.30, Matjaž Nemec od 13. ure in od 15. do 18. ure, dr. Franc Trček, Miha Kordiš, Kamal Izidor Shaker od 16. ure, Danilo

Anton Ranc, dr. Matej T. Vatovec od 11. ure ter Janez Janša.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **2. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O KMETIJSTVU, SKRAJŠANI POSTOPEK.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Tanji Strniša.

Izvolite.

MAG. TANJA STRNIŠA: Spoštovani predsedujoči, spoštovani poslanke in poslanci!

S spremembo zakona se dopolnjujejo področja, ki so se izkazala za potencialno občutljiva oziroma zelo pomembna za kmetijstvo. Naj omenim področje verige preskrbe s hrano, začasnega in občasnega dela v kmetijstvu in ustanovitev čebelarke akademije. Na področju verige preskrbe s hrano so se leta 2014 sprejele spremembe zakona izkazale, da niso prinesle vseh zelenih rezultatov in da je treba na tem delu zakon dopolniti. V predlogu je na novo definirana pravna domneva znatne tržne moči stranke, ki izhaja iz velikosti podjetja na nabavni strani in je opredeljena v višini 25 milijonov evrov letnega prometa, ustvarjenega v Republiki Sloveniji. Poleg omenjene domneve pa se znatna tržna moč lahko ugotavlja tudi iz obsega prodaje, odvisnosti ali višine letnega prometa stranke, še zlasti v razmerju do druge pogodbenice stranke, ki v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji izkoriščajo drugo pogodbeno stranko. Bolj določno kot v veljavni zakonodaji so opredeljena nedovoljena ravnanja in prav tako zakon uvaja tudi obveznost pisnih pogodb; vendar samo za tiste pogodbenice stranke, ki presežejo 15 tisoč evrov vrednosti prodaje med dvema subjektoma v enem letu. Nedovoljena ravnanja veljajo za vse člene v verigi preskrbe s hrano, razen za razmerja med zadrugo in člani zadruge, ker je ta amandma sprejel matični odbor na svoji seji. Obveznost pisnih pogodb pa velja za vse člene v verigi preskrbe s hrano, vključno za razmerja med zadrugo in člani te zadruge. V noveli zakona je tudi uvedena obveznost stranke z znatno tržno močjo, da izvaja dolžno nadzorstvo nad vsemi subjekti podjetja, tako da nadzoruje in preverja ravnanje podjetja, zaposlenih in zunanjih sodelavcev. Odgovornosti za to nadzorstvo ne more prenesti na drugo osebo. Zakon tudi spreminja višine glob, saj so bile sedanje globe neučinkovite in nesorazmerne.

Drugo področje je področje začasnega dela in občasnega dela v kmetijstvu, ki se uvaja samo na področju rastlinske pridelave, kjer imamo zaradi zelo specifičnih naravnih pogojev in narave dela, ki je ne srečamo nikjer drugje, kjer potrebujemo bolj prožno obliko dela, ki bo

delodajalcu – naročniku dela omogočala, da za krajši čas zaposli večje število delavcev izvajalcev. V ta namen predlog zakona uzakonja posebno obliko pogodbe civilnega prava, tako imenovane pogodbe o začasnem ali občasnem delu v kmetijstvu. Z vpeljavo te oblike dela v kmetijstvu se zmanjšuje delo na črno, omogoča brezposelnim osebam aktivno opravljanje določenega dela vsaj krajši čas in zmanjšuje ekonomsko odvisnost od prejemanja denarnega nadomestila. Poudariti velja, da se s to novo obliko dela ščiti izvajalca. Že sedaj se vsa sezonska dela ali pa velika večina po podatkih Gospodarske zbornice opravljajo v podjemni obliki. Za to obliko veljajo vsa določila zakonodaje, ki ureja področje varnosti in zdravja pri delu. Določena je tudi najnižja urna postavka. Naročnik dela se lahko poslužuje te nove oblike največ 120 dni v koledarskem letu, medtem ko je za izvajalca omejitev 90 dni v koledarskem letu. V zakonu se ureja tudi obveznost plačila prispevkov za socialna zavarovanja, pokojninsko, invalidsko in zdravstveno zavarovanje ter po amandmaju, sprejetem na matičnem odboru, oprostitev plačila posebnega davka na določene prejemke v višini 25 %. Še zadnje področje, ki ga želim izpostaviti. Z razglasitvijo svetovnega dneva čebel je Slovenija prevzela tudi odgovornost, da to idejo svetovnega dneva čebel uresniči v praksi. S tem je znanje na področju čebelarstva in njegovo širjenje postalo nacionalnega pomena. Z zakonom zato ustanovljamo Slovensko čebelarsko akademijo, ki bo pripomogla k izboljšanju znanja pri nas in predvsem k širjenju tega posebno vrednega čebelarskega znanja v mednarodni prostor. S tem bo tudi Slovenija prispevala k reševanju globalnih problemov, odpravi revščine in lakote v državah v razvoju.

Spoštovani poslanci, zakon prinaša pomembne novosti in pomembne odločitve za kmetijski sektor, zato upam in prosim, da zakon podprete. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Tomažu Liscu.

Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Dobro jutro vsem skupaj! Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovana državna sekretarka z ekipo, kolegi in kolegice, lep pozdrav!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je zakon obravnaval na svoji 29. redni seji 6. marca 2018. Odboru je bilo posredovano mnenje Zakonodajno-pravne službe, ki je podala konkretne pripombe k členom predloga zakona. Odbor se je seznanil tudi z mnenjem Državnega sveta, ki predlog zakona podpira. Odbor je prejel tudi pripombe Trgovinske zbornice Slovenije. K

predloženemu predlogu zakona je v poslovniškem roku amandma vložila Poslanska skupina Levica k 5. členu. Na klop so člani odbora prejeli: predloge koalicijskih poslanskih skupin za amandmaje odbora, predlog amandmaja poslanke Vojke Šergan k predlogoma za amandmaja odbora, predlog poslanca Franca Laja za amandma odbora, predloge za amandmaje odbora Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke in predloge za amandmaje odbora Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov. Predstavnica Zakonodajno-pravne službe je v dodatni obrazložitvi pisnega mnenja izpostavila ključne pripombe. V zvezi s predlagano ureditvijo nedovoljenih ravnanj je izpostavila vprašanje razmerja do ureditve prepovedi zlorabe prevladujočega položaja v skladu z Zakonom o preprečevanju omejevanja konkurence. Zakonodajno-pravna služba je opozorila tudi na nejasnosti glede opredelitve nedovoljenih ravnanj. Glede področja začasnega in občasnega dela v kmetijstvu je imela prav tako Zakonodajno-pravna služba pripombe, da to področje sodi na občutljivo področje opravljanja del z elementi delovnih razmerij, zato je Zakonodajno-pravna služba v zvezi s tem izpostavila zlasti vprašanje ustreznosti urejanja te vsebine v okviru področja kmetijstva in ne v okviru področja sistemske zakonske ureditve.

V zvezi s predlagano ureditvijo, ki se nanaša na Slovensko čebelarsko akademijo kot notranjo organizacijsko enoto Kmetijskega instituta Slovenije, pa je Zakonodajno-pravna služba opozorila, da ne gre za vsebino, ki bi predstavljala zakonsko materijo in je tudi v neskladju s pravnosistemsko ureditvijo. Zakonodajno-pravna služba meni, da je ureditev, ki notranjo organizacijsko enoto opredeljuje na zakonski ravni, v nasprotju z hierarhijo pravnih aktov. Predstavniki Komisije Državnega sveta je predstavil mnenje Državnega sveta, ki je ob obravnavi predloga zakona največ pozornosti namenil vpeljavi možnosti začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu. Čeprav Državni svet podpira uvedbo takšne oblike dela, pa meni, da bi bilo primerneje, da bi se le-te urejale v okviru delovnopravne zakonodaje in ne v okviru zakona, ki ureja kmetijstvo. Poudaril je tudi, da se Državni svet v razpravi ni strinjal s stališčem Zadrugne zveze Slovenije, ki je predlagala, da se 61.f in 61.h člen predloga zakona ne uporabljata za zadrug v primerih, ko gre za poslovanje zadrug s kmetom. Direktor Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije je poudaril, da si zbornica ne želi, da bi zaradi predlaganih določb novele zakona o nedovoljenih ravnanjih med deležniki v verigi preskrbe s hrano prišlo na strani kupcev do oblikovanja nekih novih poslovnih modelov. V zvezi z določbami, ki urejajo sezonsko delo v kmetijstvu, pa je izrazil prepričanje, da le-te ustrezno rešujejo to specifičnost v kmetijstvu;

ostaja pa anomalija v zvezi z obdavčitvijo tega dela. Predstavniki Ministrstva za finance je v zvezi s predlogom Kmetijsko gozdarske zbornice za spremembo 5. člena predloga zakona ponovil mnenje Vlade, da urejanje davčnih vsebin v nedavčnih zakonih ni primerno. Varuh odnosov v verigi preskrbe s hrano je predstavil številne primere nepoštenih praks, ki jih zaznava tudi Agencija za varstvo konkurence; in to v celotni verigi preskrbe s hrano.

Predstavniki Javne agencije za varstvo konkurence je poudaril, da predlog zakona podpira, saj predstavlja nek minimum, ki je potreben, da se bo zakon lahko učinkoviteje izvajal. Predstavnica Zadrugne zveze Slovenije je predstavila stališče zadrug, kjer ocenjujejo, da se 61.f in 61.h člen predloga zakona ne bi smela uporabljati za razmerje med zadrugo in njenimi člani. Predstavnica Trgovinske zbornice je povedala, da je zbornica kot deležnik v prehranski verigi pri pripravi novele zakona sodelovala, vendar, razen ene, nobena druga njihova pripomba ni bila upoštevana. Po mnenju zbornice so predlagane spremembe zakona v nasprotju z zakonodajnimi iniciativami na ravni Evropske unije. V razpravi je poslanec Levice predstavil amandma za črtanje 5. člena, ki bi po mnenju predlagateljev predstavljal novo obliko prekarnega dela, ki se uvaja pod pretvezo preprečevanja dela na črno. Odbor je na podlagi pisnih predlogov za amandmaje svoje amandmaje, ki so del poročila. Odbor se je tudi opredelil do vloženega amandmaja Poslanske skupine Levica k 5. členu in ga ni sprejel. Odbor se je opredelil do predlogov za amandmaje odbora in pri tem ni sprejel predloga Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov k 4. in 13. členu, Poslanske skupine SDS k 7. členu, poslanke Vojke Šergan za amandma k 4. členu; ni pa se opredelil do predlogov, ki so postali brezpredmetni. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika zbora glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena poslovnika pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del poročila odbora.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Violeta Tomić bo predstavila stališče Poslanske skupine Levica. Izvolite.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči. Pozdravljam državno sekretarko z ekipo, kolegico in kolege!

Po 25 letih uničevanja slovenskega kmetijstva in naše prehranske samooskrbe – samo v mandatu te vlade se je število kmetijskih gospodarstev namreč znižalo za najmanj 2 tisoč

750 kmetijskih gospodarstev – in sedaj sta ministrstvo za kmetijstvo in ministrstvo za delo, torej resorja, ki ju vodita socialdemokratska ministrica, pripravila predlog zakona, s katerim krivdo za stanje slovenskega kmetijstva valita na sezonske delavce in jim pod pretvezo boja proti delu na črno jemljeta njihove osnovne delavske pravice. Sporočilo ministra Židana in ministrice Kopač Mrak je jasno: pravice sezonskih delavcev, njihove plače, dopusti, plačane bolniške, regres in vse ostalo, kar sodi zraven, so ena gniloba, katero je treba odstraniti; in to bomo s tem zakonom tudi storili. Zakon, ki ga obravnavamo, uvaja začasno ali občasno delo v kmetijstvu v panogah sadjarstva, vinogradništva, hmeljarstva in zelenjadarstva. Ta oblika predstavlja izjemo od prepovedi Zakona o delovnih razmerjih, ki določa, da se delo ne sme opravljati na podlagi pogodb civilnega prava, razen v primerih, ki jih določa zakon, to je Zakon o delovnih razmerjih. Povedano drugače, zakon uvaja možnost opravljanja dela na podlagi civilnopravne pogodbe, čeprav obstajajo vsi, ampak čisto vsi elementi delovnega razmerja. Torej gre za grob in nedopusten poseg v Zakon o delovnih razmerjih, ki se sprejema po skrajšanem postopku, mimo socialnega dialoga s predstavniki delavcev. Na neustreznost takšnega poseganja v Zakon o delovnih razmerjih pa opozarja tudi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora.

Začasno ali občasno delo v kmetijstvu se bo lahko opravljalo največ 120 dni v letu. Če upoštevamo število delovnih dni v letošnjem letu, je to skoraj polovica vseh delovnih dni. Delodajalec bo torej skoraj polovico časa imel na voljo delovno silo, ki bo popolnoma fleksibilna in podplačana. Minimalna urna postavka za začasno in občasno delo bo 4,79 evra bruto. Pri 165 delovnih urah na mesec to ne bo zneslo niti za minimalno plačo. Upoštevati pa je treba tudi omejitve, da bo delavka ali delavec lahko delo opravljal največ 90 dni v koledarskem letu, kar pomeni, da bo zaslužek za lastno preživetje lahko dobil le za tretjino leta. Z desnjakarskim amandmajem, ki ga je na odboru predlagal Franc Laj, se je v obliki davčnih odpustkov to novo obliko prekarstva naredilo za delodajalce še bolj privlačno. Poleg tega, da naj bi rezanje delavskih pravic rešilo slovensko kmetijstvo in samooskrbo, je pretveza za uvajanje nove oblike prekarnega dela tudi boj proti delu na črno. To je neumnost. Delo na črno se ne zmanjšuje z uvajanjem novih oblik prekarnega dela; delo na črno se zmanjšuje z inšpekcijsko za delo, inšpekcijo, ki je pri nas na žalost kadrovske podhranjenosti pod vsako mero in zato ne more opravljati svojih nalog, ki bi jih morala; za kar nosita neposredno odgovornost ministrica za delo in ta vlada. Zakon uvaja novo obliko dela, ki bo omogočala ekstremno izkoriščanje delovne sile. Namesto nadzora in uveljavljanja minimalnih standardov država legalizira izjemno prekaren in podplačan položaj delavk in delavcev v kmetijstvu. Poleg tega se z zakonom

na popolnoma neprimeren in ustavno sporen način ustanavlja čebelarska akademija Slovenije, ki je zgolj in samo samopromocija ministra Židana pred prihajajočimi volitvami.

Za konec pa zakon še dopolnjuje določbe v zvezi s prehransko verigo z namenom preprečevanja goljufij znotraj nje, kar bi sicer načelno v Levici podprli; a bomo zaradi vsega prej navedenega primorani v Levici glasovati proti predlogu tega zakona. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Laj bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Izvolite.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, državna sekretarka z ekipo, dragi poslanke in poslanci, vsem skupaj prav lep pozdrav!

V Poslanski skupini nepovezanih poslancev podpiramo novelo Zakona o kmetijstvu, saj ocenjujemo, da prinaša več dobrega kot slabega, kar smo malo prej slišali. Menimo, da se na ta način celotna kmetijska panoga na nek način ureja, se ustvarja red; po drugi strani pa se s tem doseže tudi povečanje konkurenčnosti. Dovolite mi, da izpostavim nekaj koristnih zakonskih rešitev. Problem reševanja nepoštenih poslovnih praks v celotni prehranski verigi se kaže, da je zelo trd oreh. Upajmo, da bodo predlagane zakonske rešitve doprinesle k temu, da se te zlorabe v prehranski verigi zmanjšajo, omejijo in da na nek način tudi s tem zaščitimo najbolj šibki člen, to so kmetijska gospodarstva. Ne smemo si pa predstavljati tega, da v prihodnje ne bi prihajalo do nepoštenih poslovnih praks. Nepoštene poslovne prakse so se dogajale, se dogajajo in se bodo še naprej dogajale, ker na žalost v celotni panogi in na trgu diktirajo, narekujejo celotne procese in odnose najmočnejši, ki so kapitalsko izredno močno prisotni na trgu, in na ta način lahko tudi povečujejo svoj tržni delež. Kot drugo pomembno področje, ki ga želim izpostaviti, je možnost uveljavitve začasnega in občasnega dela v kmetijstvu. To pomeni neke vrste sezonsko delo. Na žalost se po tovrstnih delih povečujejo potrebe, ker je zaradi negativnih podnebnih sprememb vse težje načrtovati kmetijska opravila. Prav zaradi tega prihaja do tega, da se tudi na ta način zmanjšuje škoda, ki bi nastala ob nepravčasnem dokončanju raznih kmetijskih opravil. Žal se temu ne bo dalo v prihodnje izogniti, ampak se potrebe celo povečujejo.

Prav zaradi tega, da kmetijska gospodarstva ne bi bila oškodovana glede obdavčitve teh del, sem predlagal tudi amandma, ki je bil na odboru sprejet, da se ta časna in občasna dela, sezonska dela ne bodo obdavčila s 25-odstotnim posebnim davkom na prejemke. Mogoče bi še izpostavil pomembno zadevo, ki se bo uvajala s tem zakonom, in sicer izvajanje pripravnosti pri

javnih storitvah, javne službe. To je izrednega pomena, da prihaja do prenosa znanj. Le tako in s temi prijemi bomo lahko povečali konkurenčnost kmetijskega gospodarstva in tudi bistveno prispevali k povečanju samooskrbe. Hvala za vašo pozornost.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Simon Zajc bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

SIMON ZAJC (PS SMC): Spoštovani!

S spremembo zakona se dopolnjuje področje preskrbe s hrano, začasno ali občasno delo ter izobraževanje na področju čebelarstva. Dopolnitev vsebin se nanaša na področje verige preskrbe s hrano, in sicer z namenom izboljšanja odnosov v verigi preskrbe s hrano, kjer zaradi neenakomerne pogajalske moči med deležniki prihaja do nepoštenih praks. V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo cilje in namene zakona, torej zaščito šibkejšega v tej verigi, v celoti podprli. O dilemah, ki smo jih izpostavili včeraj s predlaganimi rešitvami, saj ta zakon uvaja novosti, ki na ravni Evropske unije še niso usklajene, smo večkrat razpravljali, saj nismo želeli, da bi ta zakon povzročil neke vrste trgovinske vojne, poslabšal odnose med deležniki v verigi in poslabšal položaj slovenskega kmeta in domačih živilcev. Razprava se je osredotočala predvsem na določbe novega 61.f člena ter razloge za uvedbo in način njegovega izvajanja. Razprava se je vrtela tudi o vseh primerih naštetih nedovoljenih ravnanj in o usposobljenosti AVK za ugotavljanje teh nepravilnosti. Prav tako smo želeli tudi večjo jasnost v zvezi s predlaganimi rešitvami in opozorili glede poseganja v predpise o gospodarskih družbah in s tem povezanim korporativnim upravljanjem.

V poslanski skupini upamo, da na matičnem delovnem telesu sprejete rešitve naslavljaljo večino omenjenih dilem. V zvezi s tem želimo opozoriti, da smo razpravljali tudi o tem, kako pravno kvalificirati, kaj je pojem znatne tržne moči in kaj je predmet obligacijskega odnosa, kjer je na eni strani kot prodajalec kmet in na drugi zadruga, katere je član taisti kmet; oziroma kmet, ki sodeluje z zadrugo, vendar pa ni njen član. Zadruga lahko zagotavlja članom prednosti, ki jih člani s samostojnim nastopom na trgu ne bi mogli doseči ali pa bi jih dosegli v manjšem obsegu. Na podlagi sodelovanja članov lahko zadruga tudi izboljša pogajalski položaj članov na trgu in jim omogoča večjo konkurenčnost. Člani zadruge niso le vlagatelji kapitala, ampak v prvi vrsti uporabniki njenih storitev v najširšem smislu besede, zato zadruga ne more imeti statusa znatne tržne moči nad svojimi člani. V Poslanski skupini Stranke modernega centra pozdravljamo

odločitev matičnega delovnega telesa, ki je podprl amandma naše članice Vojke Šergan, s katerim smo na podlagi navedenih argumentov dosegli, da se določbe 61.f člena ne upoštevajo v skladu z Zakonom o zadrugah za razmerja med zadrugo ter člani te zadruge. Z dopolnitvijo zakona se vpeljuje tudi možnost začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu, ki se opravlja v določenem časovnem obdobju. Z novo obliko dela bi radi v kmetijstvu zmanjšali delo na črno, brezposelnim pa omogočili delo vsaj krajši čas. Kmetom omogoča najem dodatne delovne sile, s takšnimi delavci bo kmet sklenil posebno pogodbo o začasnem ali občasnem delu, ki bo predmet civilnega prava.

Slednje rešitve v Poslanski skupini Stranke modernega centra sicer podpiramo, se pa zavedamo tudi dejstva, da uvajamo začasno ali občasno delo v kmetijstvu kot izjemo od temeljnega pravila Zakona o delovnih razmerjih ter s tem zmanjšujemo preglednost na trgu dela. Zavedamo se tudi, da občasni ali začasni delavci ne bodo imeli vseh pravic iz ZDR-1, bodo pa pokojninsko in invalidsko zavarovani, zanje bo zagotovljeno minimalno plačilo. Kljub temu pa pričakujemo, da bo pristojno ministrstvo za delo glede na to, da tega področja ni bilo sposobno urediti v svoji zakonodaji, po uvedbi tega instituta spremljalo njegove učinke, predvsem v luči dolgotrajnih posledic na položaj teh delavcev. Glede na podporo pobudi za svetovni dan čebel se je povečalo tudi zanimanje za slovensko znanje na področju čebelarstva, zato je pristojni resorni minister predlagal, da se z zakonom ustanovi Slovenska čebelarka akademija; in sicer kot posebna organizacijska enota Kmetijskega inštituta Slovenije. Kljub temu pa želimo opozoriti, da omenjene predlagane rešitve vzbujajo tudi pravne pomisleke, na katere je opozorila Zakonodajno-pravna služba, ker gre za vsebino, ki ne bi smela predstavljati zakonske materije, saj zakon posega v avtonomijo javnopravnih subjektov. Poleg tega pa predlagane rešitve prečijo področja oziroma vsebine in pristojnosti na področju raziskovalne in razvojne dejavnosti ter izobraževanja, čeprav gre za neformalno izobraževanje. Sporne pa so bile tudi povezave javnopravnega subjekta s pravnimi osebami oziroma osebo zasebnega prava.

Predlog zakona bomo v Poslanski skupini Stranke modernega centra večinoma podprli, saj je bil večinske podpore deležen tudi na matičnem delovnem telesu. Zaradi omenjenih dilem in spornosti nekaterih predlaganih rešitev v zvezi z čebelarsko akademijo pa del Poslanske skupine Stranke modernega centra zakona ne podpira. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Tomaž Lisec bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Pomembna tematika, pomembne rešitve, ampak skrajšani postopek. V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke še enkrat opozarjamo, da za tako pomembno materijo, kot je Zakon o kmetijstvu, in tako pomembne rešitve, ki jih ta novela prinaša, nikakor ni primeren skrajšani postopek obravnave. Zakon se dotika treh področij. Najprej področje nedovoljenih praks, ki govorijo o novih nalogah varuha na tem področju in govori o razmerju med kmeti, zadrugami in trgovci. Po mnenju Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke niso vsi kmetje super in niso vsi trgovci slabi. Vedno je resnica nekje vmes. Kaj nam pomaga zaščita malega kmeta, če bo na primer moral ta kmet namesto v veliko trgovsko podjetje svoj proizvod, izdelek, na primer zelje, peljati na svoj gnoj, ker se bo ta grdi veliki trgovec odločil, da bo raje zelje uvozil iz druge države?! Tudi glede področja pisanosti pogodb imamo še vedno probleme v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke glede 3. in 4. člena, ampak na to je opozorila tudi Zakonodajno-pravna služba, ki je ugotovila »nejasnosti glede opredelitve nedovoljenih ravnanj«. Treba je na novo opredeliti nedovoljene prakse na tem področju, ampak po mnenju Zakonodajno-pravne službe in na podlagi izkušenj so te rešitve nedodelane in bodo marsikje na terenu namesto dobrih namenov imele slabe rešitve.

Kar se tiče začasnega in občasnega dela ter področja, ki ga ta zakon ureja, moram reči, da je bila ravno to naša dilema, ali podpremo ali ne podpremo zakon. Ravno zaradi sprejetega amandmaja na seji odbora, ki olajša začasno in občasno delo v kmetijstvu, smo se v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke odločili, da ne bomo nasprotovali temu zakonu. Sam prihajam iz Posavja in vem, kako pomembno je za naše sadjarje v poletnih in jesenskih dnevih, da dobijo hitro in kvalitetno delo na svojih sadovnjakih. Tretje vprašanje, na katerega je opozorila Zakonodajno-pravna služba in smo v Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke predlagali amandmaje na delovnem telesu, pa je uvedba čebelarске akademije v zakon. Pa dovolite, da preberem mnenje Zakonodajno-pravne službe: »Iz navedenega izhaja, da je področje urejanja Kmetijskega inštituta Slovenije v skladu s sistemsko zakonsko ureditvijo predmet podzakonskih splošnih aktov, zato je ureditev, ki njeno notranjo organizacijsko enoto opredeljuje na zakonski ravni, v nasprotju s hierarhijo pravnih aktov kot enem od temeljnih elementov ustavnosti in zakonitosti. Posebej kot sporno izpostavljamo še predlagano rešitev, ki v zakonsko ureditev vnaša določbo, da notranja organizacijska enota javnega zavoda izvaja svoje dejavnosti v prostorih Čebelarске zveze Slovenije, ki je pravna oseba zasebnega prava. Opozarjamo, da določitev prostorov, kjer

notranja organizacijska enota javnega zavoda izvaja svojo dejavnost, ni zakonska materija, še bolj sporno pa je, da gre za nedopusten poseg v lastninsko pravico po 33. členu Ustave.«

Skratka, ta zakon ima določene dobre nastavke. Še enkrat, na podlagi teme glede nedovoljenih praks – dobri nameni, a pravno sporne rešitve. Tudi glede dobrih namenov glede začasnega in občasnega dela v kmetijstvu – dobre rešitve, ampak tudi tu je Zakonodajno-pravna služba imela pripombe, da je v zvezi s tem izpostavila zlasti »vprašanje ustreznosti urejanja te vsebine v okviru področja kmetijstva in ne v okviru področja sistemske zakonske ureditve«. Prebral sem, kaj si Zakonodajno-pravna služba misli, z vsem spoštovanjem do čebelarjev, z vsem spoštovanjem do tega, da želimo biti najbolj znana država po čebelarstvu na svetu, da materija pa resnično, tudi iz tega področja, torej ustanovitev čebelarске akademije, ne sodi v zakon. Če želimo spoštovati pravno hierarhijo, tega dela v tem zakonu ne bi smelo biti. Zakon posega na tri pomembna področja, z dvema področjema se strinjamo: nedovoljene prakse, ja, ampak verjetno bo v praksi veliko problemov; začasno in občasno delo, ja, ampak je pravno sporno; in tretje, ustanovitev čebelarске akademije, ja, ampak zelo pravno sporno. Skratka, dobri nameni zakona, slabe rešitve zapisane v besedilu predloga zakona. Hvala.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Benedikt Kopmajer bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik, predstavniki Vlade, spoštovana kolegica in kolegi!

Problem nepoštenih poslovnih praks na slovenskem trgu s prehrano je še vedno zelo prisoten kljub nekajkratnim poskusom ministrstva, da se te prakse končno prekinijo. Na to opozarjajo mnogi deležniki v verigi preskrbe s hrano, zato je tudi tokratna novela Zakona o kmetijstvu med drugim namenjena razreševanju določenih vprašanj s področja verige preskrbe s hrano. Gre predvsem za tiste rešitve, ki jih kodeks dobrih poslovnih praks med deležniki v verigi ni mogel rešiti. Tako se v noveli nedovoljena ravnanja določajo kot splošna prepoved, ki je dopolnjena z navedbo konkretnih prepovedanih praks. Zaradi lažjega dela Agencije za varovanje konkurence je v predlogu na novo definirana pravna domneva znatne tržne moči, ki izhaja iz velikosti podjetja na nabavni strani. Podjetje mora tako dosegati več kot 25 milijonov evrov letnega prometa, ustvarjenega v Republiki Sloveniji, da se smatra, da ima znatno tržno moč. Na delež letnega prometa podjetja je na novo vezana tudi višina globe za prekrške, ki jo v razponu lahko izreče

že omenjena agencija. Predlog novele na novo določa tudi obveznost pisnih pogodb, kadar gre za posle, vredne več kot 15 tisoč evrov. Novela prinaša tudi možnost začasnega ali občasnega dela v kmetijstvu, s katerim se bo kmetom omogočilo, da pridobijo potrebno pomoč v točno določenem časovnem obdobju glede na proizvodni proces v panogi. Kadar se na primer rabi pomoč dodatnih obiralcev sadja, se bodo le-ti lahko zaposlili za določeno obdobje, vendar ne več kot 90 dni na delavca na leto.

Na tem mestu bi želel opozoriti na kolizijo dveh različnih mnenj glede na oblike dela. Na eni strani smo se soočili s skrbjo zaradi uvajanja oblike prekarnega dela, ki mu sicer nasprotujemo tudi v naši poslanski skupini; na drugi strani pa imamo povečane potrebe po delovni sili v točno določeni kmetijski sezoni, ko se kmetje soočajo s tem, da ne dobijo potrebne pomoči. Ker smo na odboru sprejeli dopolnilo navkljub nasprotovanju Ministrstva za finance, da se dohodek na podlagi začasnega in občasnega dela v kmetijstvu izenačuje z na primer študentskim delom ali avtorsko pogodbo oziroma z dohodkom, prejetim za delo za spravilo pridelkov v okviru kmetijske panoge, smo se v Poslanski skupini Desus odločili za podporo takšni obliki dela. V Poslanski skupini Desus ocenjujemo, da predlog zakona prinaša še eno pomembno rešitev, in sicer da se znotraj Kmetijskega inštituta kot posebna ustanova ustanovi Slovenska čebelarska akademija, ki bo skrbela za neformalno izobraževanje tudi na mednarodnem področju. Slovensko znanje na tem področju je namreč v tujini izjemno cenjeno, kar dokazuje tudi dejstvo, da je na pobudo Slovenije 20. maj razglašen za svetovni dan čebel, ki ga bomo letos obeležili prvič.

Ker menimo, da predlog zakona prinaša dobre rešitve, bomo poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah bo predstavil stališče Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov.

Izvolite.

ZVONKO LAH (PS NSI): Spoštovani predsedujoči, kolegice in kolegi, predstavniki Ministrstva za kmetijstvo!

Samooskrba s hrano je za državo strateškega pomena, zato se v Novi Sloveniji zavzemamo za boljše možnosti kmetovanja in celostni razvoj podeželja. To pomembno nalogo smo v Sloveniji zanemarili in čedalje bolj postajamo odvisni od nakupa živil v drugih državah. V primeru slabih letin, naravnih nesreč, vojne ali epidemij bomo bolj izpostavljeni težavam, saj v takšnih primerih vsaka država najprej poskrbi za svoje prebivalce; zato podpiramo povečanje pridelave domače hrane in s tem tudi izboljšanja samooskrbe. V

Poslanski skupini Nove Slovenije podpiramo zaščito kmeta kot šibkejši stranke v verigi preskrbe s hrano, vendar ne moremo mimo dejstva, da imamo v predlogu zakona navedenih kar 23 nedovoljenih ravnanj. Bo predlog zakona res dosegel svoj namen?! Državni svet in Trgovinska zbornica Slovenije sta opozorila, da nedovoljena ravnanja niso skladna z značilnostmi nepoštenih poslovnih praks, kot jih opredeljuje Zelena knjiga Evropske komisije o nepoštenih trgovinskih praksah v oskrbni trgovini z živili in neživilni med podjetji v Evropi. Prav tako presega opredelitev nedovoljenih ravnanj, kot jih določa dokument Vertikalni odnosi v verigi preskrbe s hrano, načela dobre prakse, ki je bil oblikovan v okviru iniciative za prehransko verigo na ravni Evropske unije. Poleg tega so opredelitve posameznih nedovoljenih ravnanj zelo ohlapne ter nejasne in omogočajo različne razlage, kar je v nasprotju z ustavnim načelom pravne države in zagotavljanjem pravne varnosti ter načelom zakonitosti v prekrškovnem pravu. To predstavlja veliko pravno negotovost za vse deležnike v verigi; predvsem pa za kmete, mala in srednja podjetja v verigi preskrbe s hrano.

V Poslanski skupini Nove Slovenije opozarjamo tudi na obveznost pisnih pogodb in sestavin, ki jih predlog navaja. Sicer je v nadaljevanju člena navedeno, da pogodba v pisni obliki ni potrebna, če vrednost pogodbe med dvema subjektoma v posameznem koledarskem letu ne preseže 15 tisoč evrov. Če se postavimo na stran šibkejši stranke v verigi preskrbe s hrano, torej kmetov, lahko opazimo, da manjši kmetje nimajo časa, znanja in kadrov, da bi pripravljali pisno pogodbo in se prilagodili takšni ureditvi. Zato ponovno opozarjamo, da bodo prav najšibkejši v verigi preskrbe s hrano zaradi takšnih zahtev v praksi čedalje bolj izključeni s trga, saj se ne bodo mogli v zadostni meri v zahtevanem časovnem obdobju prilagoditi na nove zakonske zahteve. Predlog zakona predlaga možnost začasnega in občasnega dela v kmetijstvu, s čimer se bo pridelovalcem v rastlinski proizvodnji omogočilo, da s pomočjo začasnih in obasnih delavcev delo opravijo v točno določenem časovnem obdobju glede na potrebe. Predlog zakona predvideva tudi omejitve, in sicer da se tako delo ne sme opravljati več kot 120 dni na leto, ne glede na število na ta način zaposlenih oseb pri delodajalcu; prav tako pa delavec v taki obliki ne sme delati več kot 90 dni na leto. Krščanski demokrati pozdravljamo tako obliko dela, vendar menimo, da bi bilo to materijo ustrezneje urediti v zakonu, ki ureja to področje. Slovenska posebnost so razdrobljene obdelovalne površine, ki jih obdelujejo mali kmetje; hrana v verigi preskrbe s hrano je zato veliko bolj kakovostna, ker se prideluje v majhnih količinah. S Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu je vlada naredila korak naprej pri zaščiti malih kmetov, torej malih pridelovalcev hrane, zato v Poslanski skupini Nove Slovenije predlogu zakona ne

bomo nasprotovali, čeprav menimo, da je to nek birokratski zakon in zmešnjava. Edina dobra zadeva so občasna in začasna dela, ki jih tukaj urejamo; vse ostalo pa bo verjetno morala v nadaljevanju prihodnja vlada bolj definirati, ker se bo veliko nedorečenosti pokazalo v praksi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani gospod podpredsednik. Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Slovenska kmetijska politika je – vsaj sodeč po nekaterih ključnih statistikah – ena najuspešnejših znotraj Evropske unije. Kljub hudi krizi, ki je posledica sankcij proti enemu glavnih kupcev, Ruski federaciji, ter tudi posledici ujm, ki so prizadele ne le našo državo, ampak širšo Evropsko unijo, beležimo 6-odstotno povečanje vrednosti odkupa vseh kmetijskih proizvodov ter tudi denimo 4,2-odstotno rast odkupa mlečnih proizvodov, da ne omenjam dodatnega povečanja skupne površine obdelovalnih zemljišč na področju kmetijstva ter tudi denimo v zadnjih desetih letih bistvenega povečanja stopnje samooskrbe. Kljub temu pa se je treba zavedati, da na področju in v sektorju kmetijstva vse še ni postrojeno in je tudi današnji zakon o kmetijstvu priložnost, da na kateri od točk storimo še korak naprej. Ena od njih je zagotavljanje višje stopnje enakopravnosti ali odprava neenakosti znotraj verige preskrbe s hrano, kjer se je pogosto dogajalo, da so na račun kapitalске, organizacijske in tehnične moči veliki trgovci ali veliki lastniki postavljali v šibkejši, diskriminatoreni položaj predvsem male kmete. Pokazalo se je, da je tudi z redefinicijo domneve tržne moči in novega nabora nedovoljenih ravnanj treba okrepiti varovanje najšibkejših znotraj kmetijskega sektorja. Če za primer povem samo to, kar je bilo izpostavljeno tudi na odboru, pogosto se je dogajalo, da so akcije, ki trajajo za kupce v velikih trgovskih centrih, ko morajo ponuditi tudi dobavitelji nižjo ceno za svoje kmetijske produkte, za kupce trajale 7 dni, za dobavitelje pa 14 dni, ker so bili v bistveno šibkejšem položaju nasproti močnejše trgovinske verige. Vse to so primeri, ki jih v naši državi ne potrebujemo in jih moramo izkoreniniti. Zato je pomembno, da se zakon ustrezno dopolni, četudi lahko ugotovimo, da so bile tudi na tej točki določene pripombe Zakonodajno-pravne službe.

Druga izjemno pomembna kategorija tega zakona pa je, da naslavlja tudi strateške cilje Republike Slovenija na globalnem nivoju, in sicer boj proti globalni neenakosti in revščini ter internacionalizacijo slovenskega znanja. Kot veste, Slovenija je dosegla uveljavitev mednarodnega dneva čebel, ki seveda ni zgolj

dan za razpravo o čebelah, ampak je predvsem dan za naslavljanje globalne neenakosti, ki zaradi omejenega dostopa do virov hrane in zaradi nespoštovanja našega okolja povzroča hude neenakosti, revščino in pomembne del sveta postavlja v hude stiske. Slovenija se je s svojim prizadevanjem za mednarodni dan čebel postavila v prve vrste boja proti tem globalnim neenakostim in pomembno je, da tudi z ustanovitvijo čebelarске akademije omogočimo internacionalizacijo slovenskega znanja ter slovenski zunanji politiki možnost, da milenijske cilje, ki so si jih zastavili Združeni narodi, uresničuje ne le na deklarativni ravni, ampak s konkretnimi aktivnostmi, skozi pomoč pri razvoju znanja; ker ne želimo dostavljati hrane, ampak želimo naučiti pridelovati hrano, da ne bodo manj razviti odvisni od razvojne pomoči, ampak bodo sami gonilo in kreatorji razvoja.

Iz naštetega sledi, da bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov predlog zakona podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Prehajamo na razpravo o členu in amandmaju, vloženem 21. marca 2018.

V razpravo dajem 5. člen ter amandma Poslanske skupine Levica.

Želi kdo razpravljati? Prosim, če se prijavite.

Besedo ima Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Hvala za besedo.

V Levici smo predlagali črtanje 5. člena, ki uvaja novo obliko prekranega dela. Rešitev za naše kmetijstvo in nizko samooskrbo ni v tem, da še bolj izkoriščamo delavce v kmetijstvu. Moja babica Marija je bila prekarka, ampak to je bilo skoraj 100 let nazaj. Temu smo po domače rekli, da je hodila v tabrh, zvečer je prinesla malo moke za plačilo, da je lahko skuhala žgance šestim lačnim otrokom. Tega si ne želimo. Delo kot takšno v kmetijstvu je sezonsko, ni permanentno, vendar ima vse oblike delovnega razmerja. Zakaj smo proti temu? Tudi Zakonodajno-pravna služba je jasno povedala, da začasno ali občasno delo sodi na občutljivo področje opravljanja dela z elementi delovnih razmerij, zato se zastavlja vprašanje ustreznosti urejanja te vsebine v okviru področja kmetijstva; in ne v okviru področja sistemske zakonske ureditve, ki se nanaša na delovna razmerja, opravljanje dela oziroma urejanje trga dela. Zakon grobo posega v Zakon o delovnih razmerjih, sprejemamo ga po skrajšanem postopku, zakon ni bil usklajen s predstavniki delavcev. Seveda ste govorili s Sindikatом kmetov, vendar oni tukaj nastopajo kot delodajalci in zastopajo interes, nihče pa ne zastopa interesa delavcev. Skrajno neprimerno je, da se nova oblika prekranega dela uvaja na

tak način, mimo socialnega dialoga z zainteresiranimi.

Dejstvo je, da je prehranska samooskrba slaba, vendar tega ne bomo rešili s tem, da še bolj izkoriščamo zaposlene, vendar drugače – recimo s kakšno pozitivno diskriminacijo. Govorili smo o težavah našega kmeta, kako se vključiti v velike prehranske verige velikih trgovcev. Tukaj naš kmet ni konkurenčen. Ampak če se radi primerjamo z Avstrijo, Avstrija ima pozitivno diskriminacijo in ne bo uvažala jagod, ker subvencionira svojega kmeta, da te jagode prideluje. Tukaj so rešitve, ki so bližje socialni pravičnosti in ne še večjemu izkoriščanju ljudi. Skoraj 3 tisoč kmetijskih gospodarstev je opustilo svojo dejavnost samo v času te vlade. Vse hujše so podnebne spremembe in jih ne naslavljamo na pravi način. Ne lotevamo se reševanja težav kmetov na pravi način in tukaj imamo sedaj še večjo prekarizacijo na področju kmetijstva. Če se dotaknem še čebelarke akademije in zakaj mislim, da je to samopromocija ministra Židana pred volitvami. Akademija označuje najvišjo znanstveno in umetniško ustanovo, šolo višje ali najvišje stopnje oziroma slavnostno prireditve s kulturnim sporedom. Nikakor ne more označevati organizacijske enote znotraj Kmetijskega inštituta. To čebelarstvo akademijo bi morali ustanoviti s spremembo akta o ustanovitvi Kmetijskega inštituta in zato je po našem mnenju ureditev, ki njegovo notranjo organizacijsko enoto opredeljuje na zakonski ravni, v nasprotju s hierarhijo pravnih aktov kot enim od temeljnih elementov ustavnosti in zakonitosti. Že predhodniki so omenjali, da je v popolnem neskladju s 153. členom Ustave. Vsi se strinjamo, da je treba zaščititi čebele in da so čebele slovenski ponos; toda ne na tak način in ne s takšno pravno argumentacijo. Vsekakor bomo v Levici ta zakon podprli, če se bo črtal 5. člen, ki vpeljuje še večje izkoriščanje delavcev in prekarnost v kmetijstvu; drugače pa bomo prisiljeni mu nasprotovati. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Luka Mesec, izvolite.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo. Lep pozdrav!

Tudi sam berem ta zakon kot neko kombinacijo predvolilnega piara in rokohtskih rešitev. Začel bom pri piaru. Violeta je že jasno povedala, da čebelarstvo akademija kot nek piarovski projekt trenutnega kmetijskega ministra ni stvar, ki bi jo ustanavljali z zakonom, ampak gre za neko enoto znotraj Kmetijskega inštituta, ki bi jo morali ustanoviti s spremembo ustanovnega akta statusa Kmetijskega inštituta. Se pravi, to je notranjeorganizacijska stvar tega inštituta; ne pa nekaj, kar bi urejali z zakonom. To, da ste to stvar prenesli na zakonsko raven, ni nič drugega kot to, da poskušate s tem dobiti prepoznanje – Evo, minister je nekaj naredil za

naše čebele, ustanovil je čebelarstvo akademijo; čeprav ne gre za akademijo v pravem smislu, ampak samo bolj formalnopravno za neko organizacijsko enoto tam notri; in s tem nagovoril volivce, ki se zavedajo tega, da so čebele ogrožene predvsem zaradi herbicidov, podnebnih sprememb. Če bi vam res šlo za čebele, bi mogoče drugače glasovali, kot ste glasovali o zadnjem herbicidu, ki ga je poslušala Evropska unija prepovedati – glifosatu. Pa vemo, kako je glasoval naš minister takrat. Glasoval je proti prepovedi glifosata. In to je samo ena stvar, ki smo jo slišali. Ne vem, koliko drugih podobnih zgodb je bilo v tem mandatu v Evropski uniji, ampak herbicidi so tisti, ki ubijajo čebele. In če bi šlo za čebele, potem bi se s takimi potezami za njih potegovali, ne pa z nekim praznim predvolilnim piarom, kot je to, da se z zakonom ustanavlja nekaj, kar sploh ni zakonska stvar. To je prava zadeva.

Druga. Zakaj pravim, da je po drugi strani ta zakon nek nabor rokohtskih rešitev. Vsi vemo, da so slovenske kmetije v povprečju zelo majhne, da so njihova lastna sredstva zelo omejena; in iz tega izhaja, da težko zaposlujejo ljudi. Ampak odločitev ministrstva, ki ga vodi socialdemokrat, celo predsednik Socialnih demokratov, je, da bo ta problem reševalo na najbolj enostaven ali pa najbolj neoliberalen način, ki je – s prekarizacijo dela v kmetijstvu. Ne da bi se recimo trudili spremeniti Zakon o javnih naročilih na način, da bi kmetije, ki so zdaj pod hudim cenovnim pritiskom velikih trgovcev, lahko bolje prodali svojo hrano recimo lokalnim šolam ali pa lokalnim javnim ustanovam. Ne, še zmeraj imamo v Zakonu o javnih naročilih z izjemo zelo majhnega deleža glavni mehanizem cenovni. Tudi oni cene kmetijskih proizvodov tiščijo navzdol in s tem plačilno sposobnost kmetij držijo na nizki ravni. To ste ohranili, ampak ne; odgovor bo prekarizacija dela.

Drugi malo bolj kompleksen pristop bi bil, da se poskuša majhne kmetije povezati in da mogoče skupaj zaposlijo delavce, če same nimajo dovolj sredstev. Pa nisem videl nekih naporov v to smer. Seveda ste šli v najbolj rokohtsko in neoliberalno rešitev, ki je, če je lastnih sredstev na kmetiji premalo, da bi zaposlili delavce, bomo te delavce toliko prekarizirali, da bodo lahko ljudje doživljenjsko opravljali neko študentsko delo na kmetijah. To je zdaj ta rešitev, ki je v zakonu. Mi smo vložili k 5. členu amandma, da se vsaj ta del o prekarnosti črta; čebelarstvo akademijo vam puščamo, čeprav gre za lasten piar. Povedali smo, kaj si o takih pristopih mislimo, bo pa treba v naslednjih mandatih bistveno drugače pristopati. Če vam gre za čebele, biotsko raznovrstnost, se bo treba vprašati, kaj s herbicidi. Če vam gre za prihodnost slovenskih kmetij, se bo treba vprašati, kako povečati naročila tam, kjer jih lahko, in zmanjšati pritisk na ceno slovenskih proizvodov, predvsem pri lokalnih šolah, javnem sektorju, javnih ustanovah. Treba se bo vprašati, kaj storiti, da

se poveča samooskrba s sadjem in zelenjavo. Pri zelenjavi je samooskrba trenutno samo 40-odstotna. In tako lahko kmetije pridejo do večjega kapitala, s čimer bi lahko na normalen način, ki ga predvideva tudi Zakon o delovnih razmerjih, začele zaposlovati ljudi. To, kar zdaj delate, je pa neka poceni potuha, ki ne bo dobra niti za delavce, ker jih pahne v prekarni položaj, niti za kmete, ker ne rešuje praktično nobene od njihovih težav. Upam, da zberemo med glasovanjem podporo za naš amandma, da vsaj ta prekarni neoliberalni del, ki je potuha, črtamo iz zakona.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Za besedo je prosila državna sekretarka na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Tanja Strniša.

Izvolite.

MAG. TANJA STRNIŠA: Hvala lepa za besedo.

Dovolite mi, da odgovorim na vse dileme, ki so bile izpostavljene; nekatere že v predstavitvi stališč poslanskih skupin, nekatere ob predlogu amandmaja. Najprej bi želela res jasno povedati, da nikoli, ampak res nikoli nismo trdili, da občasno delo v kmetijstvu. Ko gre za obiranje pridelka, ko gre za neka zelena dela spomladi ali poleti, nimajo narave dela, ki se po navadi ureja z delovnim razmerjem. Gre za delo, ki se dela po navodilih delodajalca, in gre za delo, ki se odvija v delovnem času, ki ga določi delodajalec. Kmetijsko podjetje ali pa kmet lastnik pove, kaj je treba narediti in kdaj je treba narediti. To nesporno drži. Kakšno stanje imamo v praksi, pa bom povedala na konkretnih podatkih. Ti podatki in tudi vsi drugi razlogi, zakaj smo se odločili za tako delo, so natančno obrazloženi v obrazložitvah k zakonu, ampak ker je danes ključen trenutek za to, da ta zakon dobi podporo, se mi zdi prav, da jih povem še enkrat tukaj pred vsem zborom. Po podatkih Gospodarske zbornice Slovenije za leto 2015 je bilo stanje ureditve dela v kmetijskih panogah sledeče. Še enkrat povem, govorimo samo za rastlinsko proizvodnjo, ta oblika dela ne bo veljala za kmetijstvo v celoti, ampak za točno določene kmetijske proizvodnje, kjer se to pojavlja – sadjarstvo, vinogradništvo, hmeljarstvo, zelenjadarstvo. To ne velja za poljedelstvo, ker je tam delo mehanizirano. To ne velja za živinorejo, čeprav imamo tudi konice, ampak je tam delo bolj predvidljivo.

Skratka, v teh panogah je bilo v letu 2015 stanje sledeče. Od skupaj zaposlenih, redno zaposlenih in sezonskih delavcev, skupno število pogodb je bilo tisoč 187. Od tega je bilo 274 pogodb za nedoločen čas in 40 pogodb za določen čas, se pravi kategoriji iz delovnega razmerja. Potem pa 873 podjemnih pogodb. Podjemna pogodba je pogodba civilnega prava. Podjemna pogodba je isto plačilo dela, tudi za podjemno pogodbo je treba plačati socialne prispevke, ni pa v podjemni pogodbi določenih

drugih pravic, ni določena minimalna plača. Mimogrede, jaz se ne strinjam s tem in moram zanikati to, kar je bilo povedano v uvodni obrazložitvi s strani Levice in poslanke Violete Tomič, da to ni minimalno delo. Ta postavka, ki je določena v zakonu in se tudi mora revalorizirati enkrat na leto, je izračunana iz tega, kar je pri nas z zakonom določeno kot minimalna plača. Jaz si želim, da bi bili delavci za to delo plačani boljše, jaz si želim; ampak mogoče je treba tudi nekaj vedeti o realnosti kmetijstva. Jaz ne vem, če je kmetovo delo bolje plačano na uro, kot je delo plačano sezonskemu delavcu. Ampak naj povem tudi iz svoje izkušnje. Jaz sem po izobrazbi agronom, sadjar in moja prva služba je bila tehnolog v kmetijskem podjetju v stari državi, v socializmu, ki je veliko dal na pravice delavcev, najbrž več kot danes. In tam smo prav tako za obiranje hmelja in sadjarstva, smo imeli to dvoje, imeli delavce, ki so takrat prihajali s Kosova, niso imeli delovnega razmerja, plačani so bili za svoje delo. In jaz v resnici ne poznam enega primera, ampak res ne enega primera katerekoli države, da bi se za to delo sklepala delovna razmerja. Zakaj?

Jaz sem morala kot tehnolog načrtovati obiranje. In kaj je to pomenilo? Dva meseca nazaj nisi vedel, ali se bo začela določena sorta jabolk obirati 5. septembra, konec avgusta ali pa 15. septembra, ker je to odvisno od tega, kakšne so temperature, kakšno je poletje, koliko je dežja. In tudi ko se začne, se včasih zgodi, da zaradi toplega vremena vse hkrati zori, in potem imaš tri tedne časa, da obereš jabolka. Če nastopi deževje, imaš pa takrat še krajši čas; včasih je pa delo nekako normalno porazdeljeno. Ne moreš vedeti vnaprej, koliko ljudi boš rabil kakšen dan. V tem je ta problem sezonskega dela. In kako naj skleneš delovno razmerje?! Poleg tega je delo težko. Nam se je zgodilo, pa ne s tem sezonci, ki so prihajali s Kosova, ker ti so prihajali leto za letom, doma so imeli kmetije, jeseni pa so prišli k nam po dodatni zaslužek in še danes se dogaja; samo da je provenienca teh delavcev najbrž drugačna. Oni so bili vajeni del, ampak mi smo dobili vsako leto ljudi iz lokalnega okolja, ki so želeli pomagati, in še danes je tako. Ampak delo je težko in marsikdo ga ne zmore ter po dveh dneh odneha. In kaj boš potem? Tri dni, da objaviš za delovno razmerje in da potem najameš nekoga. Kaj se bo zgodilo v treh dneh? Jagode zgnijejo, jabolka prezorijo in potem se ne skladiščijo dobro v hladilnici ali pa ne prenašajo transporta. Jaz se opravičujem, ker grem v take fizične detajle, ampak imam občutek, da enostavno moram poslancem pojasniti, za kakšno delo gre in zakaj za to delo uvajamo neko izjemo. Ravno zaradi teh posebnosti, ki niso nikjer drugje. Da, pada dež tudi v gradbeništvu, zdaj delajo nekateri delavci ali pa gradbinci že po dežju ob avtocesti ali kje drugje. Ponekod si najbrž drugače delo organizirajo, ampak vsaj vedo,

kakšne imajo róke in kdaj bodo delali; pri nas se pa še tega ne ve.

Ko smo gledali, kako bi to uredili, ker nas boli to, da so sedaj na terenu podjemne pogodbe in da ljudje morda še minimalne postavke nimajo plače, ker jih nihče ne sili. Kako je na terenu? Več let smo to reševali, tukaj pa res ne gre za rokohitske rešitve. Več let smo gledali, kakšno obliko bi dali, da bi zaščitili te ljudi, ki delajo, in hkrati ne postavili naših proizvajalcev v situacijo, ko bi imeli take težave z delavci, da bi jim to povzročalo ekonomsko škodo, ker se ne bi mogli prilagoditi razmeram na trgu, vremenu in še oviram, ki pridejo s strani takih delavcev. Zato smo se skupaj z ministrstvom za delo, kjer smo iskali te rešitve, odločili, da je ta odstop od postulata delovnega razmerja bolje urediti v Zakonu o kmetijstvu, ker res menimo, da bi primerljive panoge. Če bi bilo to v Zakonu o delovnih razmerjih, bi bila nevarnost, da bi se potem še kakšna druga panoga širila. Jaz ne najdem panoge, ki bi bila tako specifična in kjer bi bili dani razlogi za tak odstop, kot je za to sezonsko delo; zaradi tega je to pač v Zakonu o kmetijstvu in ni v Zakonu o delovnih razmerjih. Še več. Ko smo mi to medresorsko usklajevali, je bil predlog nekaterih ministrstev, da gremo drugo pot, da v Zakonu o delovnih razmerjih napišemo, da če gre pa za sezonsko delo v kmetijstvu, pa ne veljajo vse določene obveznosti glede sklenitve in tudi pravice iz delovnega razmerja ne veljajo, ker je to taka specifičnost. Kakšno je bilo takrat naše stališče? Da bi bil to še mnogo hujši poseg v delovno razmerje, ker potem bi pa sam institut delovnega razmerja, ki varuje pravice delavcev in je svet, najedal, ker bi mi rekli nečemu delovno razmerje, kar to ni. To je pač delo, priznано po civilni pogodbi. To ni delovno razmerje; ko ga ljudje sklenejo, vedo, da ne bodo imeli vseh pravic.

Sedaj si pa predstavljate, da bi mi s takimi ljudmi sklenili pogodbo o delovnem razmerju, potem pa ne bi imel določenih pravic, ki jih drugi imajo. In se nam je zdelo bolj pošteno povedati in se na ta način tudi izpostaviti vaši kritiki, če smo že pri tem, da priznamo, da je institut delovnega razmerja pretog, da bi omogočal našemu sektorju, da normalno opravljajo te storitve. In smo priznali – ja, civilna pogodba; ampak v nasprotju s tem, kar je danes podjemna pogodba, smo vendarle v zakon čisto jasno zapisali, da veljajo tudi za to obliko: prepoved diskriminacije, prepoved spolnega in drugega nadlegovanja ter trpinčenja na delovnem razmerju, enaki obravnavi glede na spol, ker jaz ne vem, če je v civilni pogodbi komu zajamčeno, da bo ženska, ki obira pa težje dvigne tiste gajbe, dobila plačano ravno toliko na uro kot moški. Ravno tako velja prepoved dela otrok, določila, kar se tiče delovnega časa, odmorov, počitkov, odškodninska odgovornost, varstvo nekaterih kategorij delavcev glede prepovedi opravljanja del ter varstvo osebnih podatkov. Prav tako veljajo vsi predpisi, ki

urejajo varnost in zdravje pri delu. Po mojem vedenju in prepričanju so ta določila namenjena tudi delodajalcem in jim gremo korak naproti, da lahko vzpostavijo neko razmerje z ljudmi, ki pridejo k njim obirat ali pa druga dela opravljat, ki je zakonsko regulirano. Prav tako pa ščitimo te ljudi, sezonska dela v kmetijstvu žal opravljajo ljudje z družbenega dna. Težko mi gre to iz ust, ampak ne znam drugače povedati. S to spremembo zakona jih ščitimo, da imajo vsaj osnovne pravice, osnovno plačilo; ne dajemo pa jim lažnega upanja, da je to delovno razmerje, zaradi nismo hoteli tega tako imenovati.

Povedala bi še glede samega usklajevanja, da smo razmišljali glede teh rešitev. V kmetijstvu imamo tudi vrednotnice, ki so dopustne tudi za sezonsko delo v kmetijstvu, ampak samo ko nekdo dela pri fizični osebi, ne pa v podjetju. Poleg tega so tam prispevki še mnogo nižji, pa tudi nič drugega ni, razen plačila pri vrednotnicah, še prispevki so nižji. Mi spodbujamo rešitev, kakršna je s tem zakonom predlagana. Moram pa glede usklajevanja še dvoje povedati. Prvo je to, da smo s strokovnjaki z ministrstva za delo iskali in skupaj pripravili te rešitve, zakon je bil v javni razpravi dolgo, že pri prejšnji spremembi iste, pač potem nekoliko spremenjene določbe. Ampak dejstvo pa je, da mi nismo člani Ekonomsko-socialnega sveta in da na tem forumu ta zakon in te določbe niso bile obravnavane. In če bi slučajno še kdaj s svojo zakonodajo posegali v delovno zakonodajo, bomo na to dosti bolj pozorni. Drugo, mi smo seveda usklajevali s sindikatom kmetov, ampak drži, da so kmetje tukaj delodajalci. Je pa v naših posvetovalnih organih tudi predstavnik sindikata zaposlenih v kmetijskih in živilskih podjetjih. Na teh naših tradicionalnih svetih, mi smo kot ministrstvo zavezani k socialnemu dialogu in usklajevanju z našimi socialnimi partnerji, so bile te zakonske določbe usklajene.

Če mi dovolite, bi pa še vseeno nekaj drugih zadev morala omeniti, in sicer v zvezi s čebelarsko akademijo. Odločno moram zanikati, da kakršenkoli drug namen, kot je ta, da posredujemo znanje v tretje države; bom tudi na konkretnem primeru povedala, da tudi ta ideja ni zrastle čez noč. Mi smo bili že avgusta 2016 zaproseni s strani največje nevladne organizacije na svetu sploh, ki ima sedež v Bangladešu, imenuje se BRAC in ima 120 tisoč zaposlenih. Ustvari več milijard letno – pač ne prometa – dejavnosti in njeno glavno poslanstvo je spodbujanje delovnih mest na podeželju, odprava revščine, izobraževanje žensk, odpravljanje nepismenosti žensk. Delujejo v dvanajstih državah. Oni so nas prosili, da pridemo njihove kmete učiti dela s čebelami. Mi imamo veliko znanja, znanje je tudi v več institucijah, na fakulteti, na Kmetijskem inštitutu, pri Čebelarski zvezi, na srednjih šolah. Mi bomo za Bangladeš ta pilotni projekt izvedli, vsaj računam, da ga bomo začeli izvajati letos. Sem za to, da bi se bili sposobni odzivati tudi na

druge pobude. Enako prošnjo smo dobili iz Etiopije, Butana in še od drugod. Čebelarstvo akademijo ustanovljamo samo zato, da bi imeli ekipo ljudi, ki bo sposobna hoditi v tretji svet učiti čebelarstvo. In da lahko to delamo na eni ravni odličnosti čebelarstva Slovenije, smo se odločili, da to pripnemo Kmetijskemu inštitutu. Seveda bi lahko kot Vlada ustanovili čisto novo institucijo, ampak tukaj smo šli tudi iz vidika racionalizacije ali racionalne rešitve v to rešitev, da se to odvija v Kmetijskem inštitutu, ki pa je tudi z zakonom in ureditvijo dolžan, da na enem mestu pod svojo streho združuje vse čebelarsko znanje. Predvsem pa je to namenjeno treniranju, izobraževanju, usposabljanju trenerjev za delo v tretjem svetu. Upam, da bomo v tem smislu tudi uspešni kot država v prihodnjih letih, ker smo to dolžni. Svetovni dan čebel ni samo praznik 20. maja, svetovni dan čebel je gibanje za varstvo čebel in gibanje za doseganje ciljev trajnostnega razvoja do leta 2030, zato so ga priznale vse države sveta, ker je v ozadju to. Mi kot pobudniki tega ne moremo obstati s tem, da imamo čebelarski praznik 20. maja, ampak smo nekaj dolžni narediti. Ker smo majhen narod z majhnim proračunom, z majhnim številom resursov, lahko največ naredimo, če ljudi naučimo čebelarskega znanja.

Tukaj moram še jasno povedati, da smo zavezani trajnostnemu kmetovanju. Gospodu poslancu Mescu moram povedati, da je Slovenija po mojem prva v Evropi prepovedala neonicotinoide zaradi pomora čebel z odredbo ministra v letu 2011. Evropska unija je šele dve leti kasneje sprejela prepoved uporabe neonicotinoidov in tista njihova prepoved je bolj omejena kot naša. Kar se tiče glifosata, mi smo napovedali, da po tem prehodnem obdobju oziroma po tem obdobju registracije, ki je bilo ponovno potrjeno na Evropski uniji, smo dali jasen znak, da bomo proti uporabi glifosata. Mi smo naredili cel program prilagoditve kmetijstva za tehnologije brez glifosata in tudi v vladni proceduri so spremembe akcijskega načrta, nacionalnega načrta za trajnostno rabo pesticidov, ki predvideva prepoved uporabe glifosata na javnih površinah, se pravi na nekmetijskih površinah, kjer se ga uporabi 70 %, z izjemo prehodnega obdobja za železnice, ker morajo v tem času nabaviti ustrezno mehanizacijo za drugačno zatiranje plevla na železniških progah. Naša zavezanost k temu, da zmanjšujemo kemijo v kmetijstvu, ni samo načelna, ampak tudi v čisto konkretnih že sprejetih ukrepih. In zdi se mi prav, da s tega mesta na to tudi opozorim. Jaz moram tudi odločno zanikati, da je namen teh sprememb zakona izboljšava stanja v kmetijstvu ali pa ureditev določenih področij v kmetijstvu. Ja, ampak za celoten ekonomski položaj kmetijstva imamo čisto druge vzvode in v tem se strinjam, da to ni. Zelo pomembna je ureditev sezonskega dela za hmeljarje, sadjarje, zelenjadarje in vinogradnike, ampak generalno imamo pa za kmetijstvo čisto druge instrumente. Kar pa se

tiče javnega naročanja lokalne hrane, je bilo pa v zadnjem mandatu izjemno veliko narejenega. Zakon o javnem naročanju je bil že drugič spremenjen, da je te limite, do katerih je mogoče hrano izvzeti iz javnega naročanja in direktno naročiti, povečal, ker prej je bilo do 80 tisoč oziroma največ 20 %; zdaj pa ta omejitev velja na sklop. Ne glede na to, kakšna je vrednost javnega naročila hrane v enem zavodu, lahko do 20 %, če jih razdeli na več sklopov do 80 tisoč, se ta hrana naroči direktno iz okolja.

To omogoča tudi velikim sistemom, kot so bolnišnice, veliki domovi, veliki šolski centri, da v celoti izkoristijo 20 % vseh nabav direktno iz lokalnega okolja. Poleg tega je zakon jasno povedal, da pri hrani ni merilo samo cena, ampak da je merilo lahko višja shema kakovosti. Mi smo v zadnjih dveh letih postavili izbrano kakovost kot tisto shemo, ki je najbolj razširjena in ki je lahko zaradi tega preferenčni kriterij, ko se naroča javna hrana. Poleg tega se lahko upoštevajo tudi manjši stroški, okoljski stroški zaradi krajših transportov, tako da zavodi imajo orodja v zakonu in tudi v smislu drugačne podpore. Opravičujem se tistim poslancem iz našega odbora, ker smo to in podnebne spremembe že večkrat detajlno obravnavali, ampak bom povedala danes še enkrat. S podporo ministrstva se je razvil tudi softverski sistem za javno naročanje hrane, elektronski katalog za vse javne zavode, ki lahko pridobijo na uporabniško prijazen način podatke o lokalni hrani z vsemi specifikacijami. Zdaj skupaj z Ministrstvom za šolstvo razvijamo še nadgradnjo tega, za softversko povezavo z njihovimi knjigovodskimi programi, da bi bilo javno naročanje hrane tudi takrat, ko greš nad 20 % in moraš uporabiti Zakon o javnem naročanju čim lažje ter da bi se omogočil dostop do lokalne hrane. Res pa je, mi smo predlagali, da se hrana v celoti izvzame iz javnega naročanja, sploh za te ranljive skupine, za bolnišnice, za otroke, vrtce in podobno, ampak evropska direktiva ne omogoča. Mi smo dobili jasen odgovor od Ministrstva za javno upravo, da to ni mogoče. Moj odgovor sem s tem v tem delu zaokrožila. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Repliko ima gospod Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala lepa.

Ker sem časovno omejen, se bom osredotočil samo na bistveno, in sicer na prekarno delo v kmetijstvu. Tudi sam vem, kako izgledajo trgatve, imam stare starše s kmetijo in sem se celo svoje otroštvo udeleževal raznih obiranj sadja, košnje in tako naprej. Ampak pri vašem predlogu ne gre za obiranje sadja, kot pravite, ampak gre za dela, ki lahko obsegajo do 120 dni na leto. Praktično do polovice vseh delovnih dni na leto lahko ta občasna dela, kot jim pravite, obsegajo, to je prva zadeva. Druga, sklicujete se na specifičnost dela v kmetijstvu,

pri čemer ste izpostavili trgatve, da je treba grozdje pobrati v nekaj dneh, jagode, jabolka in tako naprej. Če bi bilo to res, potem bi bila stvar bistveno bolj omejena, ne 120. Ampak ker je 120, bom dal še nekaj primerov drugih panog, ki bi se lahko na enak način sklicevale. Gostinci tudi lahko rečejo – mi cel teden nimamo nič obiska, večina naših gostov, 80 % naših gostov pride v petek in soboto zvečer, torej potrebujemo v Zakonu o gostinstvu posebno obliko dela, to je občasno delo v gostinstvu, da bomo lahko ljudi tam zaposlovali. Enako lahko rečejo na smučiščih – mi smo odvisni od naravnih pogojev, sneg je samo dva meseca na leto, torej potrebujemo v naši panogi posebno obliko zakona. Enako lahko rečejo v Luki Koper, kjer to že na črno prakticirajo, rečejo – mi smo odvisni od prometa ladij, v ponedeljek pride ena, v torek jih pride 10, torej se naš obseg dela čez noč tako poveča, da nujno potrebujemo na razpolago široko mrežo prekarnih delavcev in potrebujemo posebno obliko dela.

Če bi vi prišli na matični delovni odbor kot opozicijska stranka s takim predlogom, vam lahko povem, kaj bi se zgodilo s tem predlogom. Vi bi kot predlagatelj povedali, kaj želite, potem bi se oglasila Zakonodajno-pravna služba, ki bi vam povedala to, kar vam jaz, da je to v neskladju s sistemsko ureditvijo in tako naprej. Povedal bi še kakšen gost, član Državnega sveta in nato bi nek poslanec koalicije, dostikrat je kar kolega Škoberne odigral to vlogo, dvignil roko ter rekel: Jaz matičnemu delovnemu telesu predlagam, da je ta zakon nesistemski, Zakonodajno-pravna služba je povedala svoje, ni usklajen z matičnim zakonom o delovnih razmerjih in ni usklajen s socialnim dialogom, torej je neprimeren za nadaljnjo obravnavo. In tam nekje bi se pot takega zakona končala. To je v resnici tudi moje mnenje, da ta zakon ni usklajen niti s sistemsko ureditvijo niti ni domišljen in postavlja nek precedens za vse ostale panoge, ki si lahko na podoben način izmislijo argumente, zakaj bi pa ravno oni potrebovali neko posebno obliko občasnega dela. Razumem, če to počne neka desna ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa mag. Tanja Strniša, kot predlagatelj predloga zakona, izvolite.

MAG. TANJA STRNIŠA: Hvala.

Če mi dovolite, samo na en element sem prej pozabila, ki pa je pomemben. Ravno to, na kar ste sedaj opozorili – 120 dni v letu. Na drugi strani imamo omejitve, 120 dni na leto je, ko delodajalec lahko tako obliko dela ima pri sebi na kmetiji, na posestvu. Omejitev na strani delojemalca pa je 90 dni. In to ravno s tega razloga, ker če nekoga specifično rabiš 120 dni, v resnici bi moral imeti za istega človeka, za iste spretnosti, za ponavljajoče delo delovno razmerje. Zaradi tega tudi omejitve na strani

delojemalca. Ampak zakaj? Ključno je poudariti, da 120 dni v letu ni sklenjenih, gre za pretrgana dela, ker vmes pride slabo vreme ali pa obdobje, ko ni potrebno dodatno delo izven rednih zaposlenih. In ker ne gre za sklenjeno delo in ker se ne da načrtovati v nasprotju s primeri, ki ste jih navedli, ko gre za gostince, ki vedo, kdaj imajo dogodke za celo leto naprej, ali pa za Luko in podobne sisteme, kjer imajo tudi občasne velike potrebe po dodatnih delavcih; drži. Ampak ker lahko planirajo, lahko tudi drugače to delo organizirajo, medtem ko pa je tu delo precej nepredvidljivo in zaradi tega je pač ta prožnejša oblika. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Zvonko Lah, izvolite.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, podpredsednik.

Kolegi iz Levice, mislim, da ste šli s tem amandmajem kot bosci v trnje in da vam je državna sekretarka lepo povedala. Pa še dobro si niste prebrali zakona, vsi. Popolnoma se strinjam z državno sekretarko, čeprav se redkokdaj. Verjetno na Odboru za kmetijstvo večkrat z Violeto kot pa z državno sekretarko, ampak tokrat se popolnoma strinjam z razlago, kar se tiče občasnega in začasnega dela. Violeta, verjetno se zelo dobro razumeš v konopljo; v sadjarstvo, zelenjadarstvo in vinogradništvo pa zelo slabo. Ker tudi državna sekretarka prihaja iz prakse, jaz zmeraj poskušam tistemu, ki ima prav, mu tudi dati prav. Vi pa bi radi samo nasprotovali, pa ni važno, kaj je. Tudi mi smo dali določene amandmaje pri tem zakonu, ki so bili zavrnjeni na odboru, ampak bomo ta zakon podprli ravno zaradi tega, kar je dobro za kmete, ki bodo tudi razumeli. To, kar hočete vi razveljaviti z vašim amandmajem. Ravno zato bomo mi to podprli, ker edino to bodo kmetje občutili. Kar se tega zakona tiče, bi še povedal, da smo mi tudi dali amandma, kar se tiče pisnih pogodb. Zato bi predlagal, kolegi iz Levice, da greste kdaj na kmete kaj delati, pa tudi mogoče določeni uradniki z Ministrstva za kmetijstvo, ker če bi državna sekretarka cel zakon pisala, bi bilo verjetno tudi kaj drugače. Zakaj? Pogodbe nad 15 tisoč evrov letnih pogodb z določenim trgovcem. Mi smo predlagali, da se to črta ali pa da se to poveča nad 90 tisoč; ravno zaradi jagod. Vem za primer, ko so jagode v Italiji, ki niso bile v rastlinjakih, pozeble in ni bilo jagod. Pri nas pa niso. Povpraševanje je bilo veliko v Italiji pa tudi pri nas in je naročil naš trgovec trgovske hiše pri nekomu nekaj kamionov jagod, verjetno z mislijo, da bo to preprodal tam, kjer jih ni. Ampak ker se mu je nekje zataknilo, mu jih je vrnil čez nekaj dni, pomečkane, propadle, vemo, koliko časa jagode zdržijo, ki bi jih lahko bogato prodal v Italijo.

Lahko se zgodi, da tam, kjer ima določen trgovec sklenjeno pogodbo za dobavo,

pride toča, sesuje pridelek in ne more trgovec tam dobiti recimo jagod in išče drugod. In en kamion, en šleper jagod je po mojem takrat, ko je dobra cena, vreden 15 tisoč evrov, ker gre notri toliko in toliko tisoč kilogramov. In če je to v sezoni, recimo takrat, ko so dopusti, ima pa ta večja trgovska organizacija sistem podpisovanja pogodb, da morajo štirje parafirati, kot pogodbo za maketo, in so slučajno ljudje na dopustu. Jagode so pokvarljiva roba in moraš v enem dnevu, dveh, treh največ posel narediti. In bo rekel kmet – ne morem, žal je kazen tako visoka, da ti ne morem pripeljati, če ne moremo prej skleniti pogodbe. Bom žal moral na gnojišče peljati jagode ali jih vreči stran, ker se mi ne izplača, da me dobijo in da plačam kazen. Za take primere se mi zdi, da je to 15 tisoč evrov premalo. Ne samo tisti izgovor, da kmetje takrat, ko je treba v sezoni delati noč in dan, mogoče tudi nimajo človeka, da bi sestavil pogodbo čez noč, sploh tam, kjer so starejši, mora mogoče počakati, da sin pride iz Ljubljane s fakultete pa da bo sestavil pogodbo. Gre za čisto življenjske primere, kjer bodo nastale težave. Poleg tega je bil pa še amandma sprejet na samem odboru, da so tisti, ki so v sklopu zadruga, izvzeti. Koliko pa je tistih, ki niso v zadrugi? Ali hočete zdaj vse v zadruga stlačiti? Tisti, ki so notri v zadrugi, pa ne. Ali je to prav? Po mojem ne, ne velja za vse. Tudi znotraj zadruga naj bodo pogodbe med temi. Tudi zadruga lahko svoje člane našajbajo, da ne rečem kakšnega drugega izraza. Tukaj imamo pripombe. Pa bomo zakon podprli, ker prinaša tudi dobro zadevo glede začasnega in občasnega dela. Skrajni čas je, da imajo kmetje to možnost. Gre tudi za ljudi, ki so na borzi dela, nekateri so nagnjeni na bolniške, jagode so zelo pri tleh, pa ga sune malo v križu in gre na bolniško drugi, tretji dan. In kaj naj ta stori? Išče drugega delavca pa pogodbo sklene za določen čas, tako kot trdi Levica, da mora biti vse po Zakonu o delovnih razmerjih. Ker delavcev manjka, tisti, ki je dober za delo, je v glavnem našel delo. Meni osebno so rekli na borzi dela, če mislite, da boste pri nas dobrega delavca našli, ne boste ga. Kmetom pa ne preostane drugega. In tukaj bi nekdo lepo izkoriščal tiste kmete. Tudi zdaj je primer, ko recimo pride inšpektor zjutraj ob osmih in reče – postrojite delavce na njivi. In mora iti po papirje, traja dve, tri ure. Sam kmet mi je rekel, potem gremo pa ob 12. uri na njivo poleti, ker imamo dve uri dela z inšpektorjem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Ljudmila Novak, izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Vsako delo ima svoje zahteve in tukaj se tudi jaz z gospo državno sekretarko strinjam, da na kmetiji, v kmetijstvu so pogoji dela drugačni, da je veliko odvisno od vremena, od sezone in tako naprej. In govoriti o nekem prekarnem delu tukaj, to lahko govori samo tisti, ki hodi na kmetijo morda

samo po kakšne pridelke ali pa na počitnice in nima stika z realnim življenjem, kakršno pač na kmetiji je. Velikokrat sem že poudarila to, da so kmetje preveč obremenjeni z različnimi predpisi, papirologijo, ob tem ko imajo obilico drugega dela. In ne predstavljam si, da bi zaradi nekih sezonskih del, takrat ko je višek sezone, ko res potrebuje nekoga, moral z njim skleniti delovno razmerje. Ravno zaradi tega, ker imamo to delovnopravno zakonodajo tako zategnjeno, je manj ljudi zaposlenih. To pravijo vsi delodajalci, ker si enostavno ne morejo privoščiti, kadar nimajo dela, da bodo imeli toliko zaposlenih. Sama že celo življenje živim na kmetiji in sem vesela tega; vedno pa poudarjam, da hvala bogu nisem odvisna samo od kmetije, ker vem, kako je tam vsak evro trdo pridelan in da je ogromno nekih drobnih del, ki jih ne moreš zaračunati, za katera ne dobiš plače, pa hkrati morajo biti opravljena. Zato vedno znova poudarjam, da si želim, da bi bili predpisi, zakonodaja takšni, da kmete ne bi ovirali pri delu, da bi bili jasni in pregledni; ne pa tako zakomplicirani, da potem si belijo glavo, kdaj pa kako naj to vse, hkrati pa imajo ogromno drugega dela. Govoriti o nekem prekarstvu na tem področju se mi zdi popolnoma nesmiselno.

Druga stvar pa je tudi, ali res takšne delavce sploh lahko dobijo, kajti ni več veliko ljudi, ki so pripravljeni fizično delati tako težka dela, kot je prestavljanje gajb; čeprav je enostavno delo, je pa tudi fizično naporno. In sama se spomnim, ko sem bila še v osnovni šoli, sem komaj čakala, da so se začele počitnice, da sem lahko šla obirat ribez, ker je bila sezona za obiranje ribeza. Sem seveda proti izkoriščanju otrok za delo, ampak tudi v tem pogledu se mi zdi, da nikomur ne škoduje, če se vadi tudi pri takšnih delih in opravilih, kot sem jih tudi sama morala opravljati ali pa tudi moji otroci, da jim danes ni problem delati tega ali onega dela. Delajmo življenjske predpise in take, da bodo ljudi motivirali za delo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne, izvolite.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani gospod podpredsednik. Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Mislím, da je bilo pred približno dvema mesecema na enem od usklajevanj oziroma na eni od javnih predstavitev, ko sem navrgel, da je to, kar se predlaga, pa res v nasprotju z Newtonovimi zakoni; in sem nazaj čez mizo dobil – gospod Škoberne, to pa menda veste, da v Sloveniji veljajo slovenski zakoni. In približno tega reda anekdote je tudi interpretacija kolege Mesca, da gre v primeru sadjarstva in teh občasnih del za povsem primerljivo situacijo s smučišči, ker pač sneg pada pozimi in takrat je sezona. Namenoma ali pa po pomoti je izpustil to, da pri večini dobrih smučišč – in trend v turizmu gre v to smer – je ključni del sezone

poleti, spomladi, da se osredotočajo na komplementarne produkte; da pa seveda bistveno težje prepričamo jablano, da bo rodila januarja. In tako kot nekateri ne razumejo, da Newtonovih zakonov nismo sprejeli v parlamentu, kjer pač veljajo slovenski zakoni, tako tudi kdo ne razume, da razen če želimo z gensko spremenjenimi mehanizmi prepričevati jablane, hruške in morda kakšno trto, da bi obrodile tudi v najhujših zimskih pogojih, pač tega ne moremo. In zato gre tu za popolnoma neprimerljive in iz logično-argumentacijskega vidika popolnoma zgrešene razprave. Pa se niti ne bi pretirano osredotočal na to. Povedati želim, da gre za urejanje zelo zahtevnega in zelo učinkovitega področja. Seveda bo tovrstna ureditev podvržena tudi logičnim in smiselnim kritikam. Jasno. Ampak lahko se temu preprosto izognemo in rečemo tako, kot pravi Pedenjped – ni me, morda problem ne bo obstajal. Ostal bo.

Lahko pa ljudem, ki to delajo, omogočimo zaščito, lahko jim omogočimo, da bodo imeli pokrite prispevke, da jim bo tekla pokojninska doba in tako naprej. Lahko pa se delamo, da tega ni, da za to ne vemo in bo ostalo neurejeno na škodo tistih, ki delajo. Ponovimo ta logični sklep – če so amandmaji za črtanje ureditve tega področja sprejeti in bo to črtano, bo zadeva ostala neurejena v škodo tistih, ki ta dela opravljajo. Ali želimo to doseči? Nekdo predstavi rešitev, kako izboljšati položaj, kako urediti. Ker ni v popolnosti tak, kot bi mi želeli, morda je celo v nasprotju z Newtonovimi zakoni, ker jih morda tu spremenimo, pa to ni; bomo tej rešitvi nasprotovali. Legitimno, ampak vsak si bo ustvaril svoj vtis, zakaj je tako. Ker najlažje je kritizirati, najlažje je reči, da imamo samo 40-odstotno samooskrbo. Drži, ampak je bila bistveno nižja v izhodišču. Letos je prvič dosegla ta nivo. Mleko – 130 %. Prav tako v sadjarstvu, na področju sadjarstva je izjemno nizka samooskrba v letošnjem letu. Drži, zaradi 90-odstotne pozebe. Ampak lahko je tudi za vreme, vremensko ujmo in še kaj kriva kar skupna evropska kmetijska politika. Tudi to je mogoče argumentirati. Da je povečevanje samooskrbe na področju žita in zelenjave povezano z izvedenimi ukrepi neposrednih plačil in podporami za to proizvodnjo, se običajno v takih točkah pozabi dodati. Skušam opozoriti, zakaj to govorim; da mi lahko nekatere argumente vzamemo iz konteksta, jim odrežemo namen, ki je dober, in jih postavimo v popolnoma drugačno okolje, kjer bodo funkcionirali drugače.

Enako je s čebelarско akademijo. Ja, obstajajo tudi drugi načini urejanja tega področja, ampak Sloveniji je Generalna skupščina Združenih narodov izrekla izjemno pomembno priznanje v njenih prizadevanjih za odpravo globalnih neenakosti s tem, da je potrdila svetovni dan čebel. In zdaj si bomo mi med seboj zmetali največ polen pod noge, kako ta projekt peljati naprej, ob tem da ga želimo peljati naprej, da imamo iskrene namene

pomagati nerazvitim državam, da se vzpostavijo znanje, veščina za to, da ne bodo odvisni od razvojnih pomoči, od intervencij imperialnega Zahoda; ampak da bodo sami, tako kot pravi anekdota, ne dobili ribo, ampak jo bodo sposobni uloviti. V tem primeru, da bodo razvijali svoje kapacitete, da si sami zagotovijo prehransko neodvisnost in razvojni potencial. Ja, lahko obstaja še kakšna alternativna verzija akademije, ki jo lahko vzpostavimo; ampak o tem se lahko pogovarjamo, parlamentiramo in projekt bo stal. Tisto, kar je temeljni namen za tem, ne bo uresničeno. Slovenija bo na koncu na deklarativni ravni prva v boju za zaščito biotske raznolikosti pa prva v boju proti revščini in globalnim neenakostim; a za to ne bo naredila nič. To je šele hipokrizija najvišjega reda. Mislim, da je treba pogledati tudi na tak način. S tem zakonom skušamo preprečiti izkoriščanje močnejšega v odnosu do šibkejšega, skušamo napraviti red znotraj prehranske verige, tudi na pobudo oziroma tudi zaradi primerov, ki jih je navedel varuh, ki je bil ustanovljen s tem namenom; in se sledi tem priporočilom. Skuša se ohraniti Slovenijo v prvi vrsti boja tistih, ki želijo drugačno okoljsko politiko, ki želijo narediti nekaj za boj proti globalnemu segrevanju, za boj proti globalnim neenakostim. Znotraj svojega sektorja v kmetijstvu želimo odpraviti možnost za delo na črno, ki se dogaja, zaščititi ljudi, ki so tudi zaradi svojega socialnega položaja, ki je izjemno žalostna okoliščina, prisiljeni sprejeti tudi takšna dela. Ni idealno tipsko; rešujemo pa situacijo in morda bo kdo prinesel boljše. Ko bo na mizi boljše, bo treba podpreti tudi boljše. Ampak samo zato, ker ni idealno tipska, je pa to slab argument, da se rešitve, ki so na mizi in so dobre predvsem za tiste, ki z njimi živijo vsakodnevno, ne bi potrdile. Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Jurša, izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Podpredsednik, zahvaljujem se za besedo. Lep pozdrav državni sekretarki, trem kolegicam in kolegu ter seveda vsem poslankam in poslancem, ki so v dvorani državnega zbora!

Na samem začetku bom rekel, da vam je kolegica Ljudmila na tako ljudski način in lepo povedala, kako stvari stojijo na kmetiji. Vsi tisti, ki smo kmetijo občutili od znotraj, na to zadevo bistveno drugače gledamo kot tisti, ki jo gledate iz te dvorane ali pa tudi s Trga republike. To je prva zadeva. Druga stvar, ki jo želim izpostaviti, je, da v vsakem primeru to rešitev podpiram. Bil sem navdušen nad vnemo, na kakšen način je te zadeve obrazložila državna sekretarka. Mislim, da so to rešitve, ki bodo mogoče prinesle rezultate. Za eno sem siguren – akademijo. Spominjam se sedaj nazaj, bil sem še mlad, ko mi je eden od prleških čebelarjev rekel – Čebele moramo negovati; ne daj bože, da se zgodi, da s

sveta odide zadnja čebela, potem tudi življenja ljudi na tej zemeljski krogli več ne bo. Če imamo to možnost in priložnost, da svoje znanje ponudimo državam tretjega sveta, moramo to zgrabiti s polno roko, s polno šako. Ta rešitev bi lahko bila mogoče tudi drugačna. Ne bom rekel, da je to sedaj najboljša rešitev, ampak je dobra. Če se bo pokazalo, da mora biti drugačna, potem se bo prišlo naprej na Vlado, nato v Državni zbor in se bo sprejela tudi določena sprememba; zakaj pač ne.

Sedaj pa gremo na začasno ali občasno delo. Vse te dejavnosti, ki ste jih našli in urejajo zadevo v zakonu, so take dejavnosti, ko je dejansko potrebnega ogromno ročnega dela. Lastnik kmetije, kmetijskega gospodarstva je tisti, ki bo narekoval, na kakšen način se mora izvajati to delo, to je logična zadeva. Spoštovani, ne si misliti, da bo tukaj ne vem kakšen naval, ne si misliti, da se bodo načini zelo hitro spreminjali. To je iluzorno pričakovati. Bom povedal na plastičnem primeru. Nekoč, ko smo v Sloveniji še pridelovali sladkor, so bila slovenska polja v nekaterih delih Slovenije zasejana s sladkorno peso. Sladkorna pesa tudi rabi kar precej ročnega dela. Kaj vi mislite, katere zadnjice so se v tej pesi najbolj dvigovale? Starejših žensk, ki so že bile v pokoju ali pa so že na kmetiji dejansko svoje oddelale; mladih študentov ni bilo na kmetiji. Verjemite, študentskega dela na kmetiji ni za pričakovati. Pa mogoče še nekaj glede same konkurence. Slovenija je mala država, meji z Avstrijo. Standard v Avstriji je bistveno višji, kot je v Sloveniji. Vsi tisti, ki so v neposredni bližini avstrijske meje, bodo šli delat v Avstrijo. Zdaj bom pa povedal primere črnega dela. V Sloveniji je moral kmet plačati 5 evrov na uro, če je hotel dobiti delavca. Kaj mislite, skoraj enkrat več je dobil tisti, ki je šel delat v Avstrijo, je dobil od 8 do 9 evrov. Že to je ena konkurenca in bomo zelo težko na slovenske kmetije dobili delavce, ki bi šli tudi na tak način delat. Ampak če ne bomo nekih stvari poskusili spreminjati, potem rešitve ne bomo imeli. Kar se tiče samooskrbe, samooskrba je nizka, je zaskrbljujoča. Odmiranjje kmetij ali pa bom rekel brisanje kmetij, veste, mi imamo pač kmetijsko politiko takšno, kakršno ima zahodna Evropa, mogoče nekoč, v preteklosti bi morali razmišljati o drugačni strategiji razvoja kmetijstva v Sloveniji, ampak zdaj smo v pasti, iz te pasti ne moremo, male slovenske kmetije pa se težko prilagajajo evropskemu trgu in ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Ivan Škodnik, izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovani sekretarka z ekipo, kolegice in kolegi poslanci!

Moral sem se oglasiti, ker vendarle to področje kmetijstva dobro poznam, tako kot je rekel pred mano kolega Jurša, kdor ni živel na

kmetiji in s tem živel, težko debatira in razpravlja o resnosti tega problema v kmetijstvu. Bil sem zelo pozoren tudi na začetku, ko je kolegica Tomić omenila recimo delavce neko obdobje nazaj, ki so jih imenovali taverhi, ta beseda, taverh, je tudi na Koroškem znana. Kakšen mesec nazaj, mogoče celo manj, sem govoril, kako so včasih ljudje prihajali na kmetije in pomagali, ampak za hrano, zgolj za hrano, ni jim bilo cilj kaj drugega. Tisto, kar je rekel zdajle kolega gospod Jurša, da bi prihajali študenti na določena dela na kmetije, jaz mislim, da tega ni. In tudi ne moremo govoriti o prekarjem delu na kmetiji, to je čisto posebno področje. Če hočemo kmetijstvu pomagati, potem moramo tudi ta predlog spremembe in dopolnitve tega zakona podpreti. Verjamem, da ni vse tako dobro, kot nekateri govorijo, ampak zdaj govoriti, da to vse izkoriščamo za predvolilni boj – vsi smo pred volitvami in vsi si nabiramo točke, tako da tu ni nihče izvzet, bodimo odkriti. Ampak tudi govoriti o tem, da to ni za velikega kmeta, to je samo za malega ali karkoli – pač enkrat dobi ena skupina kmetov nekaj zraven, enkrat druga, kmetu pa na splošno moramo pomagati, ker če mu ne bomo pomagali, potem se nam slabo piše. Saj vsi govorimo, tudi na odborih je bilo slišati, na odboru za kmetijstvo je večkrat, pa tudi na tem nazadnjem, ko smo ta predlog obravnavali, večjo naklonjenost podpora tega zakona.

Govoriti o tistih, kaj pravzaprav je sezonsko delo – jaz to vidim, to je tisti čas, ko nekdo, pa naj gre recimo za vinogradnike, sadjarje, hmeljarje, sadjarstvo je zelo široko, nekdo je omenil jagode, ko dozorijo, jih je treba pobrati. Da bi takrat, ko je treba neko delo opraviti, šel kdo od kmetov ali delodajalcev, ki se pač s tem ukvarjajo, na zavod in bi rekel: »Tam je toliko in toliko ljudi brezposelnih, bi jih lahko dobili?« Skoraj nobenega ne bomo dobili, ker gre za posebno delo, to ni tako enostavno delo. Velikokrat se tu omenja, da prihajajo na taka dela Romuni – ja, tudi jaz to slišim. Zelo težko dobimo domače delavce, ampak če bomo neke stvari sprostili, da bodo zanimive, pa se bodo mogoče tudi našli doma taki, ki bi k temu prispevali neke stvari. Govoriti o nepoštenih trgovinskih praksah – jaz pravim, da so te povsod. V katerikoli dejavnosti se to dogaja, tako da to ni samo na področju kmetijstva.

V same detajle tega zakona se ne bom spuščal, ker predvsem pri tistem amandmaju, ki nekako sprošča te sezonske delavce in ki govori v prid temu, to vsekakor podpiram. Moram reči, da bom ta zakon podprl, ker se mi zdi dober in da bomo vsaj v nekaj detajlih šli naproti kmetu, ker nobena zadeva tu ne more škoditi, ampak je samo dobra. Kar se tiče čebelarstva, jaz to razumem kot čisto nekaj svojega. Gre za neko potrditev ali neko dodatno priznanje slovenskim čebelarjem, ki se trudijo že vrsto let, in tudi neka priložnost, da so nas spoznali tudi v tujini, po celem svetu smo pravzaprav postali znani. Te stvari moramo izkoristiti tudi na področju turizma. Mislim, da bo ta zadeva šla v

to smer in tukaj moramo ne glede na politiko, ne glede na tisto barvo, kakorkoli zdaj govorimo, stopiti skupaj in s tem prispevati tudi za povečanje samooskrbe v slovenskem prostoru. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Lahko počasi zaključimo razpravo? Hvala lepa.

O amandmaju bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 23. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 2. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **3. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O DIVJADI IN LOVSTVU PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom. Predlog zakona je na 29. seji 6. marca obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč. Gospod Franc Laj bo predstavil stališče Poslanske skupine nepovezanih poslancev.

Izvolite, gospod Laj.

FRANC LAJ (PS NP): Spoštovani predsedujoči, vsi ostali prisotni, še enkrat prav lep pozdrav z moje strani!

Kot smo slišali, gre za spremembo 29. člena Zakona o divjadi in lovstvu z namenom, da koncesnine, ki jih plačujejo lovske družine, v skladu z Zakonom o varstvu okolja v 100-procentni višini prejmejo v svoje občinske proračune kot namenska sredstva in jih tudi namensko porabijo, in sicer za izvajanje ukrepov varstva in vlaganje v naravne vire. Mi podpiramo to zakonsko spremembo. Škoda, da na odboru ta predlog spremembe ni dobil zadostne podpore. Podpiramo pa zaradi tega – kljub temu da gre za mala sredstva, naj opozorim, da letna višina koncesnine za celotno ozemlje Republike Slovenije znaša približno 250 tisoč evrov, vendar ta majhna sredstva, če ostane pri tem, da 50 % ostane državi, 50 % pa pridobijo lokalne skupnosti, se teh 50 %, ki pripadajo državi, žal v integriranem proračunu izgubi, ponikne – bi bilo dosti boljše, ker bi ta sredstva dobila večjo pozornost, če bi pristala v občinskih proračunih. Zakaj? Zaradi tega, ker morajo občine ravnati namensko s temi sredstvi, kot sem poudaril, in za porabo teh sredstev morajo pripraviti tudi ustrezne občinske odloke. Tu vidim tisto dodatno vrednost, da bi bilo smiselno, da v bodoče ta sprememba dobi tudi podporo. Naj pa

opozorim še na to, da Zakon o divjadi in lovstvu vsekakor potrebuje tudi obširnejšo spremembo. Hvala za vašo pozornost!

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Simon Zajc bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

SIMON ZAJC (PS SMC): Spoštovani!

Poslanci SDS so vložili predlog spremembe zakona, s katerim so predlagali, da namesto, da se koncesija deli 50 : 50 med državo in občinami, ta koncesija v celoti pripada občinam. V Poslanski skupini SMC smo temu prvotnemu predlogu zakona nasprotovali. V zvezi s tem bi želeli opozoriti na odločbo Ustavnega sodišča, ki je v odločbi številka U-I-98/04 navedlo, da za ureditev, pri kateri plačilo za koncesijo za upravljanje, rabo in izkoriščanje divjadi kot naravnega vira v celoti pripada proračunu Republike Slovenije in se ne deli med državo in občino, ni najti utemeljenih razlogov in je protiusstavna. Odločbo je sicer izdalo na podlagi pobude lokalnih skupnosti, ki so zatrjevale, da so tako kot država upravičene do delne koncesijske dajatve. Enaka logika torej velja tudi za državo, ne moremo potem sprejeti ureditve, ki v celoti daje te koncesije na občine.

V Poslanski skupini SMC smo bili sicer pripravljeni podpreti ureditev, kjer bi samo zvišali procente, ki gredo občinam, vendar poslanci SDS tega niso storili oziroma na mizo smo dobivali neke improvizirane amandmaje, ki bi obdržali 50 % za tiste občine, ki ne spoštujejo zakona in ne namenjajo teh sredstev namensko, nagradili pa bi tiste občine, ki zakon spoštujejo, in bi dali 80 % teh sredstev tistim občinam, ki ta sredstva namensko uporabljajo. Tako da je vse skupaj postalo že rahlo smešno in potem tega zakona nismo potrdili. Mislim, da odgovornost, da nismo našli ureditve, ki bi bila ustrezna, v celoti v tem primeru žal nosi predlagatelj. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik. Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V Slovenski demokratski stranki bomo glasovali proti temu, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo. S tem dajemo tudi možnost, da če resno mislijo tisti, ki tukaj govorijo, da je predlog ... Oziroma saj to je tudi res, očitno bo zadeva počakala na naslednji mandat, če nam bo dano, Vladi, bomo to takoj naredili, če pa nam ne bo dano, bomo s predlogom – bolj jasnim, očitno, čeprav sem prepričan, da gospod Zajc ne bo imel možnosti o tem odločati – naslednji mandat prišli in se bo o tem tudi glasovalo. Je pa žalostno, da se ne more dati 250 tisoč evrov iz državnega

proračuna ne za lovce, ampak za povračilo škode, ki jo povzroči divjad. Skratka, ta predlog ni za lovce, ta predlog je za lastnike kmetijskih zemljišč, ki jim divjad povzroča škodo. Vemo, kakšna je škoda, na odboru za kmetijstvo se je o tem že govorilo, se je že pogovarjalo, drugi problem so seveda tudi lovišča s posebnimi nameni, ampak tukaj se jih naš predlog ne dotika. Dejstvo je samo to, da glede na to, da so lovske družine finančno vedno bolj obremenjene zaradi škod, da je članstvo v Lovski zvezi Slovenije manjše, lahko rečemo, da očitno država sledi temu, da zada še poslednji udarec slovenskemu lovstvu, s tem pa seveda v finančnem smislu tudi direktno lovskim družinam, kajti če nimajo financ, ne morejo plačati škode, ki jo divjad povzroča.

Kar smo na odboru ugotovili, je to, da očitno že sedaj številne občine ravna v nasprotju s tem, kar piše v zakonu. Skratka, da se mora namenski prihodek, ki ga občina dobi iz tega naslova iz proračuna, porabiti tudi kot namenski izdatek. Tako ima približno samo polovica občin sprejet odlok o trajnostnem gospodarjenju z divjadjo, morale pa bi ga imeti vse oziroma denar bi morale tudi, če ne preko odlokov, pa na drugačen način, nameniti direktno za dejavnost lova, za dejavnost preprečevanja škod od divjadi oziroma za direktno povračilo škode, ki jo divjad stori.

Predlog je bil dobronameren, predlog je bil takšen, da so ga podprle nekatere organizacije, tako lovska kot občinske organizacije, in ne nazadnje je to predlog, ki mu niso nasprotovali, vsaj da bi dobili kakšen dopis, ne kmetje ne gozdarji. To se pravi, da če imamo strinjanje pri lovcih, pri kmetih, pri gozdarjih, pri občinah, potem je očitno Vlada samovoljno rekla: »Ne, tega pa ne želimo.« To, kar vladajoča koalicija v tem mandatu – lahko pogledamo odbore – prinaša na mizo, kako se na nekaterih odborih popravljajo amandmaji, kako se sklepajo neki kompromisi, kako tik pred zdajci na mizo dobivamo dokumente, ni izgovor, da se glasuje proti, ko se reče: »Ja, SDS je potem predlagal nek amandma, niti ga ni razdelil, predsednik ga je samo prebral, in tako naprej.« Skratka, to so za lase privlečeni argumenti. 250 tisoč evrov ne želite dati poslanci SMC in poslanci SD. Desusa ni bilo na seji odbora, da bi lahko glasoval, glede na to, da je ena poslanka lovka, sem prepričan, da bi bil mogoče vendarle, če bi bili takrat, predlog tudi sprejet.

Govori se o ne vem kakšnem lobiju. Poglejte, v tem sklicu parlamenta smo samo trije poslanci lovci in za Lovsko zvezo Slovenije, za lovske družine, za divjad in posledično tudi za kmetijstvo in gozdarstvo v tem primeru ni bilo v tem mandatu narejeno nič. Razen seveda zviševanja odstrela, kar pa ni edina možnost in prinaša samo še dodatno škodo lovskim družinam, na kmetijskih zemljiščih in površinah pa se tudi ne bo poznalo, ker takšnega odstrela

se žal ne da vršiti ob takšnem članstvu, predvsem kar se tiče števil.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Benedikt Kopmajer bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani!

Poslanska skupina Desus na seji matičnega delovnega telesa ni podprla novele Zakona o divjadi in lovstvu. K tej odločitvi je botrovalo več razlogov. Eden od njih je ta, da se strinjamo z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, da bi predlagane rešitve pomenile odstop od zakonske ureditve v skladu z Zakonom o varstvu okolja. Omenjeni zakon je sistemski zakon za podeljevanje koncesij na naravnih dobrinah in določa, da država kot lastnica divjadi, ki je naravna dobrina, podeli koncesijo za trajnostno gospodarjenje z divjadjo. Del plačila za koncesijo pripada tudi občini, na katere območju se koncesija izvaja. Drugi razlog, zaradi katerega nismo podprli predloga zakona, je ta, da mnoge občine nimajo sprejetega odloka, s katerim bi denar namenile za upravljanje ali gospodarjenje z divjadjo, zato se denar izgubi, čeprav je v veljavnem Zakonu o divjadi in lovstvu določeno, da se občini nakazana sredstva v proračunu občine izkazujejo kot namenski prejemki in porabljajo kot namenski izdatki za izvajanje ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire, torej v gospodarjenje z divjadjo.

Na seji matičnega delovnega telesa smo prisluhnili tudi predstavniku Lovske zveze Slovenije, ki je povedal, da je njim pravzaprav vseeno, komu gre denar, občini ali državi. Zanje je pomembno, da se denar dejansko porabi za namene, določene v veljavnem zakonu. Seznanil nas je tudi z dejstvom, da ima že omenjeni odlok za trajnostno gospodarjenje z divjadjo sprejet le polovica občin. To so zgledne občine, ki vrnejo denar nazaj v okolje, v skrb za naravne dobrine. V Poslanski skupini Desus upamo, da se bo prisluhnilo opozorilom Lovske zveze, da je denarja za gospodarjenje z divjadjo vedno manj, ne samo zaradi koncesij, temveč tudi vedno manjšega števila lovcev. Zato mnoge projekte težje uresničujejo, na primer ponovno naselitev risa ali pa celo izgradnjo nadvoзов nad avtocestami, preko katerih bi lahko divjad prehajala varno in nemoteno. Takšno rešitev za priliv dodatnih sredstev Lovski zvezi Slovenije sicer prinaša vladna novela, vendar se bojimo, da je za njeno sprejetje že prepozno.

Ker po naši oceni predlog te novele Zakona o divjadi in lovstvu ne bi prinesel pravih rešitev za to, da bi se denar, pobran od lovskih koncesij, dejansko vrnil v naravno okolje, nismo podprli tega predloga novele. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik. Kolegice in kolegi!

Kot izhaja tudi iz nekaterih drugih obrazložitev, Socialni demokrati predloga zakona nismo podprli iz preprostega razloga, naslavlja približno 250 tisoč evrov, ki se lahko delijo med 212 slovenskih občin. Kakšen znesek to predstavlja, si lahko izračunate sami. Po našem mnenju gre torej predvsem za administrativno drugačno delitev sredstev, ki ne prinaša nobenega bistvenega učinka, in je trenutna ureditev bolj primerna kot rešitev, ki je predstavljena.

Zato ne bomo nasprotovali sklepu, ki izhaja iz odločitve matičnega delovnega telesa. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Violeta Tomić bo predstavila stališče Poslanske skupine Levica.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Hvala za besedo.

Edina obrazložitev predlagatelja o tem, zakaj je zakon potreben, v predlogu zakona je naslednja, citiram: »Ker so občine tiste, ki so z dobljenimi prejemki zavezane k izvajanju ukrepov varstva in vlaganj v naravne vire, menimo, da je primerno, da se celotna koncesijska dajatev nameni občinam oziroma je 100-odstotni prihodek občine.« Rekla bom samo to: tudi država je zavezana k izvajanju varstva in vlaganj v naravne vire. Iz tega se zdi nekako logično, da del koncesijske dajatve dobi tudi država. Še toliko bolj glede na to, da je država tista, ki ima lovsko pravico in jo podeljuje lovskim družinam. In še toliko bolj glede na to, da je divjad državna last, vsaj še zaenkrat in upamo, da bo tako tudi ostalo.

Zato v Levici tega predloga nismo podprli. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo predstavitev stališč poslanskih skupin.

V skladu z razlago Komisije za poslovnik z dne 9. decembra 2009 Državni zbor ugotavlja, da je končan zakonodajni postopek o predlogu zakona.

S tem zaključujem 3. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **4. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SEMENSKEM**

MATERIALU KMETIJSKIH RASTLIN PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo dr. Janezu Posediju, generalnemu direktorju Uprave Republike Slovenije za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. / oglašanje iz dvorane/ Dobro.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Tomažu Liscu.

Izvolite, gospod Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik.

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin obravnaval na 29. redni seji 6. marca letošnjega leta. Odbor se je seznanil z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je podala konkretne pripombe k členom predloga zakona, pretežni del pripomb je upoštevan v sprejetih amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. Odbor se je seznanil tudi z mnenjem Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki predlog zakona podpira. V razpravi je sodeloval direktor Kmetijsko gozdarske zbornice, ki je poudaril, da je zbornica sodelovala pri pripravi predloga zakona in nanj nima pripomb. Razprave o posameznih členih predloga zakona ni bilo.

Odbor se je v skladu s 130. členom Poslovnika Državnega zbora opredelil do vloženih amandmajev koalicijskih poslanskih skupin ter jih sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval še o vseh členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del poročila odbora. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Gospod Simon Zajc bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite, gospod Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Spoštovani!

S predlaganim zakonom se na jasnejši in enakopravnejši način določajo obveznosti dobaviteljev, ki se v Sloveniji ukvarjajo s pridelavo, pripravo za trženje oziroma trženjem semenskega materiala kmetijskih rastlin. S predlaganimi spremembami se veljavni zakon bolje prilagaja razmeram, v katerih opravljajo dobavitelji svoje dejavnosti. Dobavitelji bodo bolj

enakopravno obravnavani, omogočeno bo lažje, bolj usklajeno, sistematično in učinkovito izvajanje uradnega nadzora v celotni dobavni verigi, od pridelave do končnega potrošnika, dosežena bo boljša uskladitev tega zakona z Zakonom o zdravstvenem varstvu rastlin in z Zakonom o prekrških.

Poslanska skupina SMC podpira spremembe zakona, saj te zagotavljajo enakopravnejšo obravnavo dobaviteljev semenskega materiala kmetijskih rastlin ter učinkovitejše in pravičnejše sankcioniranje. Zavedati se namreč moramo, da je vzgoja lastnih semen ena najpomembnejših stvari v današnjem času. Če se tega ne bomo lotili, bodo avtohtona semena izpodrinjena s strani semen velikih multinacionalk. Zaradi zagotavljanja boljšega nadzora in enakopravnejše obravnave vseh dobaviteljev se predlaga, da se bodo morali vpisati v register dobaviteljev in zagotavljati sledljivost, pri čemer bodo imeli glede na vlogo v dobavni verigi manjše obveznosti kot dobavitelji, ki sami tudi pridelajo oziroma pripravljajo semenski material za trg. Z novelo zakona se znižujejo tudi najnižje predpisane globe za obstoječe prekrške in se usklajujejo z zakonom, ki ureja prekrške. Inšpektor bo lahko za ponavljajoče se iste kršitve po novem v hitrem postopku izrekel globo v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe. Dodajajo pa se globe za distributerje v primeru neizpolnjevanja obveznosti, ki so jim po novem naložene. Najvišje kazni so predpisane za hude kršitve, ko na primer dobavitelj nelegalno prideluje in trži semenski material, pri čemer se je treba zavedati, da je lahko seme izvor novih boleznih rastlin in podobno, zato moramo z zakonom zagotoviti zadosten preventivni učinek glob.

Zaradi navedenih razlogov bo naša poslanska skupina, torej Poslanska skupina SMC, predlog zakona podprla. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Benedikt Kopmajer bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Hvala lepa.

Naj takoj na začetku napovem podporo Poslanske skupine Desus tudi temu predlogu novele Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin, ki je zelo tehničen zakon in o njem na matičnem delovnem telesu praktično ni bilo razprave. Kot nas je seznanil tudi že minister, se na jasnejši in enakopravnejši način določajo obveznosti dobaviteljev, ki se ukvarjajo s pridelavo in trženjem semenskega materiala kmetijskih rastlin. Dobavitelji naj bi bili v skladu z novelo bolj enakopravno obravnavani glede na svojo vlogo v dobavni verigi. Hkrati naj bi rešitve zakona prinašale lažje, bolj usklajeno, sistematično in učinkovito izvajanje uradnega

nadzora v celotni dobavni verigi in od pridelave do končnega potrošnika. Hkrati naj bi novela prinesla tudi boljšo uskladitev tega zakona z drugimi veljavnimi predpisi, zlasti Zakonom o zdravstvenem varstvu rastlin in Zakonom o prekrških.

Tako se bodo morali dobavitelji, ki v dobavni verigi z namenom nadaljnje prodaje na debelo nabavljajo semenski material, ki ga prvič dajejo na trg, po novem vpisati v register dobaviteljev. Po ocenah ministrstva naj bi se v register dobaviteljev pri uporabi z varno hrano v šestih mesecih po sprejetju zakona vpisalo približno 50 distributerjev, ki se ukvarjajo izključno z nabavo in nadaljnjo prodajo semenskega materiala, poleg sedanjih 750 dobaviteljev, ki so že vpisani v register dobaviteljev. Vsi distributerji bodo morali zagotavljati sledljivost semenskega materiala in ga preverjati skladno s predpisanimi zahtevami na podlagi etiket in drugih dokazil, s katerimi je označen semenski material.

Ker tudi v Poslanski skupini Desus menimo, da se bo s sprejetjem novele povečala varnost kupcev in se bodo hkrati zaščitili obstoječi proizvajalci semenskega materiala, bomo, kot sem napovedal že na začetku predstavitve stališča, podprli predlog zakona.

Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jan Škoberne bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, ponovno. Spoštovani podpredsednik, državna sekretarka!

Ustrezna ureditev in nadzor področja dobave semenskega materiala sicer zveni zelo tehnično, vendar še zdaleč ni nepomembno. Gre namreč za področje, ki pomembno posega v dva segmenta naše družbe in našega življenja. Prvi potencialno lahko naslavlja bistvene elemente zagotavljanja javnega zdravja, na drugi strani pa doseganje naših temeljnih ciljev tako okoljske kot kmetijske politike. Namreč ob vseh dogodkih, ki so spremljali oblikovanje in sprejemanje transnacionalnih prostotrgovinskih sporazumov in dogovorov tako med Evropsko unijo kot Združenimi državami Amerike in Kanado, je treba izpostaviti, da je ena izmed strateških odločitev tako Republike Slovenije kot Evropske unije, da prepreči vstop nekaterih ali pa večinsko gensko spremenjenih produktov na prostor in sektor kmetijstva tega kontinenta in naše države.

Zato ni nepomembno, kako bomo regulirali dobavo semenskega materiala, in zato ni nepomembno, kako se zagotavlja sledljivost na tem področju. Poskrbeti namreč moramo, da se tudi skozi modificirane produkte potihoma ne prikrade v naš habitat nekaj, česar tu ne želimo.

Zakon omogoča tudi ustrežnejšo ureditev za zaščito kupcev, tako velikih kot malih, na tem področju in je s tega vidika vreden podpore. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 23. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 4. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **5. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VETERINARSKIH MERILIH SKLADNOSTI PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada. Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade mag. Tanji Strniša, državni sekretarki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Izvolite, mag. Tanja Strniša.

MAG. TANJA STRNIŠA: Spoštovani podpredsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

V zadnjih dvanajstih letih od uveljavitve Zakona o veterinarskih merilih skladnosti se je epizootiološka situacija v Sloveniji in v Evropi ter sosednjih regijah močno spremenila, predvsem pod vplivom podnebnih sprememb in prostega pretoka blaga. Na območju EU se pojavljajo nove, posebno nevarne bolezni živali, ki so prej veljale za eksotične, sedaj pa predstavljajo vedno večje tveganje tako za zdravje živali kot ljudi, na primer aviarna influenza, bolezen modrikastega jezika, afriška prašičja kuga, vozličasti dermatitis, osepnicca ovac in koz, kuga drobnice. Zaradi pojavljanja in širjenja omenjenih bolezni nujno potrebujemo sistem, ki bo omogočal hitro in učinkovito ukrepanje za preprečevanje vnosa in širjenja. V veljavnem zakonu niso določene pristojnosti generalnega direktorja v tej smeri, vendar se je v nekaterih primerih izkazalo za potrebno, da ima generalni direktor uprave za varno hrano in pristojne za veterinarstvo možnost izdaje aktov, ki veljajo na celotnem ozemlju ali delu ozemlja Slovenije ob strokovni podpori glede odločanja o ukrepih glede varovanja zdravja ljudi in živali, ko se taka bolezen pojavi. S predlagano spremembo se torej dodajajo pooblastila generalnemu direktorju za izdajo aktov, ki v tem primeru lahko veljajo v celotni Sloveniji ali na delu ozemlja in omogočajo hitro in učinkovito ukrepanje za preprečevanje vnosa in širjenja bolezni.

Veljavni zakon določa tudi, kateri so odobreni laboratoriji in katere pogoje morajo izpolnjevati, v zakonu pa ni določeno, v katerih primerih pride do preklica imenovanja, zato je treba to dodatno določiti in hkrati določiti, da pritožba zoper odločbo o odvzemu koncesije ne zadrži izvršitve. V takem primeru bo dana možnost, da v primeru prenehanja koncesije generalni direktor lahko sklene pogodbo z drugim laboratorijem druge države članice, ki izpolnjuje pogoje iz relevantne evropske uredbe, saj je nujno, da se zagotovijo analize za neprekinjeno izvajanje uradnega nadzora. Nadalje je v veljavnem zakonu jasno določeno, da generalni direktor uprave z odločbo v upravnem postopku po uradni dolžnosti izmed imenovanih laboratorijev določi nacionalni referenčni laboratorij k vsakemu referenčnemu laboratoriju Evropske unije, ni pa določeno, v katerih primerih tak laboratorij izgubi status in da pritožba zoper odločbo o izgubi statusa ne zadrži izvršitve, kar se ureja z dopolnitvijo zakona. Predlog zakona torej določa, v katerih primerih Nacionalni referenčni laboratorij izgubi status: če mu je bilo odvzeto imenovanje, če krši obveznosti ali huje krši koncesijsko pogodbo; in da pritožba v takem primeru ne zadrži izvršitve. In še zadnja zadeva, v zakonu, ki velja, ima imetnik živali možnost odločanja bodisi za pregled vseh živali na gospodarstvu ali za usmrnitev le v primeru, ko je pri njem ugotovljena prisotnost prepovedanih oziroma nedovoljenih substanc v polovici ali več uradnih vzorcev, odvzetih kot statistično reprezentativni vzorec. V predlogu pred vami pa je natančneje razdelan postopek ravnanja na področju reziduov, kadar je ugotovljena prisotnost prepovedanih oziroma nedovoljenih substanc tudi v manj kot polovici uradnih vzorcev. V takem primeru se lastnik živali lahko sam odloči, da na lastne stroške da pregledati vse živali ali da se vse živali na njegove stroške usmrtijo, kar je v danem primeru za imetnika živali ugodneje.

Verjamem, da bodo predlagane spremembe zakona prispevale k bolj učinkovitemu ukrepanju v primeru pojavov bolezni ter k učinkovitemu izvajanju uradnega nadzora za zaščito zdravja ljudi in živali, zato predlagam, da predlagano novelo zakona sprejmete. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog zakona je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo. Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku, gospodu Tomažu Liscu.

Izvolite, gospod Liseč.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala še enkrat za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovani državna sekretarka s sodelavcem, kolegi, kolegice!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je predlog zakona obravnaval na 29. redni seji 6. marca letošnjega leta. Odbor se je seznanil z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je podala konkretne pripombe k členom predloga zakona. Pretežni del pripomb je upoštevan v sprejetih amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. Odbor se je seznanil tudi z mnenjem Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki predlog zakona podpira. V razpravi so sodelovali predstavniki Kmetijske gozdarske zbornice Slovenije, Veterinarske zbornice Slovenije in Sindikata kmetov Slovenije ter poudarili, da predlog zakona podpirajo. Razprave o posameznih členih predloga zakona ni bilo.

Odbor se je v skladu s 130. členom Poslovnika Državnega zbora opredelil do vloženih amandmajev koalicijskih poslanskih skupin ter jih sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval še o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del poročila odbora. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Benedikt Kopmajer bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije.

Izvolite, gospod Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Dovolite mi, da tudi pri tej točki že kar na začetku predstavitev stališča Poslanske skupine Desus napovem podporo noveli Zakona o veterinarskih merilih skladnosti, saj menimo, da prinaša dobre rešitve, ki se tičejo povečanega tveganja zaradi pojava nekaterih nevarnih kužnih bolezni pri živalih v naši okolici in posledično tudi v Sloveniji.

Tako se z novelo dajejo pravne podlage generalnemu direktorju Uprave za varno hrano, da bo lahko uprava hitro in učinkovito ukrepala pri preprečevanju vnosa in širjenja nevarnih bolezni živali. Naj za lažjo predstavbo naštejemo nekaj teh bolezni, gre na primer za aviarno influenco, ki ji po domače rečemo tudi ptičja gripa, za bolezen modrikastega jezika, ki prizadene vse prežvekovalce, torej tudi domače živali, kot je drobnica, govedo, in tudi divjad, afriško prašičjo kugo, osepnico ovac in koz in tako naprej. Posledica takšnih bolezni je ogrožanje človeških življenj in nastanek velike gospodarske škode, zato je v primeru pojava teh nevarnih bolezni v naši soseščini in na domačih tleh nujno hitro ukrepanje tako konkretno na kmetijskih

gospodarstvih kot administrativno z izdajo individualnih odločb na kmetijskih gospodarstvih imetnikov živali. Prav zaradi nujnosti se ne more čakati na objavo odločbe v Uradnem listu, saj gre pogosto za vprašanje ur ali celo minut, zato se daje pooblastilo za hitro ukrepanje direktorju Uprave za varno hrano. Za strokovno podporo pri odločanju o ukrepih glede varovanja zdravja ljudi in živali je predvidena nujna pomoč strokovnjakov, za katere mora biti predvideno plačilo, skladno s predpisi Vlade, ki urejajo sejnine in povračila stroškov.

Kot sem že povedal na začetku predstavitev stališča, bomo v Poslanski skupini Desus predlog zakona podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Simon Zajc bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

SIMON ZAJC (PS SMC): Spoštovani!

Od uveljavitve veljavnega Zakona o veterinarskih merilih skladnosti se je situacija tako v Sloveniji kot v Evropski uniji in sosednjih regijah spremenila. Tudi v Sloveniji se zaradi pojavljanja in širjenja bolezni v naši bližini pojavljajo nove nevarne bolezni, ki predstavljajo tveganje za zdravje živali in ljudi, zato moramo spremeniti obstoječi sistem na način, da bo omogočil hitrejšo ukrepanje za preprečevanje vnosa in širjenja bolezni ter s tem nastanka škodljivih posledic. Zavedati se moramo tudi ekonomskih posledic oziroma gospodarske škode. Bolezni imajo lahko velike ekonomske posledice, predvsem zaradi posrednih škod in izgub, ki nastanejo zaradi prepovedi premikov živali ali proizvodov tako na skupnem trgu Evropske unije kot pri izvozu v tretje države, prav tako pa tudi pri prepovedi lova. Ekonomsko škodo lahko povzroči tudi visok pogin.

Ključna sprememba veljavnega zakona se zato nanaša na določanje pravne podlage generalnemu direktorju Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, ki mu omogoča hitro ukrepanje. Danes ob sumu pojava oziroma širjenja nalezljivih bolezni Državno središče za nadzor bolezni izda navodila, ki se prek generalnega direktorja posredujejo območnim uradom, ki v nadaljevanju izdajajo odločbe. Ker taka ureditev povzroča predolg odziv, se zdaj predlaga, da bo lahko generalni direktor nemudoma razglasil potrebne aktivnosti ob izbruhu ali grožnji nekaterih bolezni na območju Slovenije. To pooblastilo je pomembno tudi za preventivno ukrepanje, ko je na primer bolezen že prisotna v sosednjih državah, pa še ni urejena s predpisi oziroma še niso bili sprejeti ukrepi na ravni Evropske unije. Enako velja ob pojavu posebno nevarnih bolezni ali bolezni, ki je pri nas nova. Tak primer je pojav bolezni vozličastega dermatitisa, ko je bolezen povzročila veliko gospodarsko škodo v sosednjih državah oziroma na Balkanu. Bolezen se hitro

širi, predvsem s premiki živih živali. Za bolezen so značilne velike izgube. V preteklosti je bila bolezen omejena na države podsaharske Afrike, nato se je pojavila v vseh afriških državah, v letu 2015 se je bolezen prvič pojavila v Evropski uniji, razširila pa se je predvsem v države zahodnega Balkana – v Makedonijo, Srbijo, Albanijo, na Kosovo in v Črno goro. Spomniti pa velja tudi na intenzivno širjenje afriške prašičje kuge pri divjih prašičih v Evropi, še posebej pri prašičih se v takih primerih postavlja pod vprašaj vprašanje oskrbe in samooskrbe, saj v Sloveniji vzredimo le 30 % prašičev, ki jih potrebujemo.

Zaradi navedenih razlogov bo naša poslanska skupina, torej Poslanska skupina Stranke modernega centra, predlog zakona podprla.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 23. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 5. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **6. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O VETERINARSTVU PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Tanji Strniša.

MAG. TANJA STRNIŠA: Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Veterinarstvo je področje, ki se nenehno dopolnjuje in spreminja, predvsem zaradi vedno novih načinov nadzora in sistemov nadzora pridelave živil živalskega izvora. Prav tako je veterinarstvo področje, ki je v zakonodaji Evropske unije izredno natančno urejeno. Zakonodaja, ki ureja področje veterinarstva, je tudi v Republiki Sloveniji izredno obsežna in kompleksna, hkrati pa podvržena nujnim spremembam, če želimo, da je področje zaščite potrošnika in varovanja zdravja ter dobrobiti živali primerljivo in učinkovito urejeno. Prav dobrobit živali je osnovni cilj spremembe in dopolnitve Zakona o veterinarstvu. Skrb za dobrobit opredeljujemo kot veterinarsko dejavnost in jo vključujemo v mrežo javne veterinarske službe. Slovenija potrebuje na področju dobrobiti živali stalno strokovno in znanstveno podporo. Med veterinarske dejavnosti, ki jih opravlja Nacionalni veterinarski inštitut kot dejavnosti, za katere se podeli

koncesija, se tako s spremembo zakona dodajata tudi dejavnost zaščite živali pred mučenjem in skrb za dobrobit živali. Navedeno bo omogočilo vzpostavitev nacionalnega referenčnega centra za dobrobit živali, katerega naloge vključujejo znanstvena in strokovna izhodišča v zvezi z dobrobitjo živali ter pripravo in izvedbo ocen tveganja s tega področja.

Drugo področje, ki se ureja, je sklepanje kolektivnih pogodb na področju veterinarstva, s tem da se Veterinarski zbornici omogoči aktivna vloga. Za področje dejavnosti veterinarstva se je izkazalo, da je treba specifične okoliščine ustrezno urejati, saj gre za izvajanje javne službe, ki obsega delo v posebnih pogojih dela, zlasti kadar pride do izbruha bolezni živali. Med prvenstvene naloge, ki jih opravlja Veterinarska zbornica, spada tudi zastopanje članov in uveljavljanje interesov stroke. Glede na navedeno se v spremembi predpisa Veterinarski zbornici dodaja naloga sklepanja kolektivnih pogodb za dejavnost veterinarstva, seveda za področje zasebnega sektorja. Naslednja sprememba prinaša dodelitev koncesije za opravljanje javne veterinarske službe nosilcem na podlagi javnih razpisov, ki se objavijo v Uradnem listu, oziroma podelitev koncesije je ustrezno urejena v veljavnem zakonu, na področju koncesij pa se z novelo postopki dodelitve natančno opredelijo, glede prenehanja pa se dodatno določijo razlogi za odvzem koncesije v primeru nepravilnosti in hkrati se določi tudi, da pritožba zoper odločbo o odvzemu koncesije ne zadrži izvršitve. V primeru ugotovljenih nepravilnosti, ki so razlog za odvzem koncesije, je prav hitro ukrepanje ključno za to, da subjekt preneha izvajati koncesijsko dejavnost, ker izvajanje koncesijske dejavnosti obsega delo na področju varovanja zdravja ljudi in živali. Z navedeno spremembo se natančneje določajo vrste odvzema koncesije.

Naj sklenem, da verjamem, da bodo predlagane spremembe zakona prispevale k utrjevanju zavedanja, da je skrb za dobrobit živali pomembna veterinarska dejavnost ter da je za učinkovito izvajanje nadzora nujno potrebna tudi znanstvena podpora na tem področju. Prav tako verjamem, da bodo predlagane spremembe utrdile vlogo Veterinarske zbornice pri konsolidaciji veterinarske stroke ter omogočile, da veterinarstvo kot stroka učinkovito izvaja delo na področju varovanja zdravja ljudi in živali.

Zato predlagam, da predlagano novelo zakona podprete. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Tomažu Liscu.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo. Še enkrat, spoštovani državni

sekretarka s sodelavcem, kolegi, kolegice, vsem skupaj lep pozdrav!

Odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o veterinarstvu obravnaval na 29. redni seji 6. marca 2018. Odbor se je najprej seznanil z mnenjem Zakonodajno-pravne službe, ki je podala konkretne pripombe k členom predloga zakona, ki so upoštevane v sprejetih amandmajih koalicijskih poslanskih skupin. Odbor se je prav tako seznanil tudi z mnenjem Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki predlog zakona podpira. V razpravi je sodeloval predstavnik Veterinarske zbornice Slovenije, ki je poudaril, da zbornica predlog zakona podpira in nanj nima pripomb. Razprave o posameznih členih predloga zakona ni bilo.

Odbor se je v skladu s 130. členom Poslovnika Državnega zbora opredelil do vloženih amandmajev koalicijskih poslanskih skupin ter jih sprejel. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval še o vseh členih predloga zakona skupaj in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Dopolnjen predlog zakona je sestavni del poročila odbora. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani prisotni! Hvala za besedo.

Novela Zakona o veterinarstvu po oceni naše poslanske skupine prinaša pozitivne rešitve, kajti med zakonskimi rešitvami so določbe, da se skrb za dobrobit živali opredeli kot veterinarska dejavnost, s tem pa postane del javne veterinarske službe. To, da po veljavni zakonodaji ta skrb ni bila opredeljena kot del javne mreže, je oteževalo zagotavljanje strokovne in znanstvene podpore pri izvajanju predpisov s področja dobrobiti živali. Takšne dopolnitve so še posebej dobrodošle v teh sodobnih časih, ko se ljudje vedno bolj zavedamo, da smo mi odgovorni za dobro počutje živali, za njihovo varnost in zdravje, kajti ljudje smo tisti, ki predstavljamo njihov glas in zagovarjamo njihove pravice. Zato nas toliko bolj veseli, da se bosta zaščita živali pred mučenjem in skrb za njihovo dobrobit vključili med veterinarske dejavnosti, ki jih opravlja Nacionalni veterinarski inštitut in za katere se podeli koncesija. Gre za javno veterinarsko službo, ki vključuje znanstvena in strokovna izhodišča v zvezi z dobrobitjo živali, pripravo ter izvedbo ocen tveganj s tega področja.

Ker se zavedamo, kakšno odgovorno delo opravljajo veterinarji in da gre pri njihovem

delu za posebno specifično, podpiramo rešitev, da se Veterinarski zbornici dodaja naloga, da sklepa kolektivne pogodbe za dejavnost veterinarstva v imenu zasebnih delodajalcev, podobno kot na področju zdravstva in delovanja Zdravniške zbornice. V veljavni zakonodaji je urejen postopek podelitve koncesije na področju veterinarstva, ni pa urejeno prenehanje pogodbe in odvzem koncesije zaradi nepravilnosti, zato se s to novelo daje pravna podlaga za razmejitev začasnega in trajnega odvzema koncesije zaradi ponavljajočih se kršitev. Hkrati je med zakonske rešitve dodana tudi določba, da pritožba zoper odločbo o odvzemu koncesije ne zadrži izvršitve, saj je v primeru nepravilnosti potrebno takojšnje ukrepanje.

V Poslanski skupini Desus smo prepričani, da predlog novele prinaša rešitve, ki bodo pozitivno delovale na področju izvajanja veterinarskih služb, zato bomo predlog podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS Levica): Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Živali niso nečuteč predmet, ampak so zmožne čutenja, samozavedanja in posledično tudi trpljenja. Kljub temu živali še vedno vsak dan izpostavljamu neustreznim življenjskim pogojem in slabemu ravnanju. Eden bistvenih razlogov za to je zasledovanje profita, ki ga kapitalistični sistem postavlja nad dobrobit vseh ostalih živih bitij. Skrb za dobrobit živali je v naši družbi zanemarjena in večinoma prepuščena posameznikom in društvom, ki se ukvarjajo z zaščito živali. Ta živijo od prostovoljnih prispevkov in prostovoljnega dela njihovih članov in podpornikov. Država pa se z dobrobitjo živali večinoma ne ukvarja.

Zato v Levici pozdravljamo in podpiramo predlog novele Zakona o veterinarstvu, ki skrb za dobrobit živali vključuje v dejavnost mreže javne veterinarske službe. Veterinarstvo mora biti, poleg varovanja in izboljševanja zdravja živali, zagotavljanja zdravstvene ustreznosti krme, zagotavljanja reprodukcije živali z vidika zdravstvenega varstva živali in vseh drugih nalog, ki jih javna veterinarska služba opravlja, namenjeno tudi zaščiti živali pred mučenjem in skrbi za dobrobit živali. Z dopolnitvijo mreže javne veterinarske službe z dejavnostjo zaščite živali pred mučenjem in z dobrobitjo se omogoča podlaga za neodvisno znanstveno podporo na področju zaščite živali. Trenutno tako imenovanje na podlagi veljavnih predpisov ni mogoče, zato se Zakon o veterinarstvu z novelo, ki jo obravnavamo danes, ustrezno dopolnjuje. Poleg tega se z novelo zakona dopolnjujejo določbe v zvezi s koncesijami za opravljanje veterinarske službe. Tu so postopki dodelitve koncesij danes že natančno opredeljeni, glede prenehanja pa

se dodatno določa, da pritožba zoper odločbo o odvzemu koncesije ne zadrži izvršitve. V primeru ugotovljenih nepravilnosti, ki so razlog za odvzem koncesije, je prav hitro ukrepanje ključno, da subjekt preneha izvajati koncesijsko dejavnost, ker izvajanje koncesijske dejavnosti obsega delo na področju varovanja zdravja ljudi in živali. Zadnja sprememba, ki jo zakon prinaša, pa je okrepitev vloge Veterinarske zbornice pri sklepanju kolektivnih pogodb na področju veterinarstva. Združevanje vseh veterinarjev v enotno veterinarsko zbornico je utrdilo veterinarsko stroko, vendar pa je od pravne ureditve nalog, ki jih opravlja Veterinarska zbornica Slovenije, minilo že veliko let, zato se je izkazala potreba po dopolnitvi nalog. Sprememba predpisa predlaga dodatno nalogo sklepanja kolektivnih pogodb za veterinarstvo.

V Levici menimo, da je zakon dober in da so spremembe, ki jih prinaša, pozitivne. Predvsem pozdravljamo razširitev nalog javne veterinarske službe s skrbjo za dobrobit živali. Gre za majhen, a simbolen korak v smeri krepitve vloge države pri skrbi za dobrobit živali, zato bomo v Levici zakon podprli.

Se pa ob tem zavedamo, da bo treba na skrbi za dobrobit živali v prihodnosti še veliko storiti, predvsem v prehranski industriji. Tu so živali žal obravnavane kot surovina v delovnem procesu, katerega namen je maksimizacija dobičkov lastnikov te industrije. Živali so izpostavljene slabim življenjskim pogojem in krutemu ravnanju, kar je posledica nizkih standardov za dobrobit živali, ki jih določa država. V Levici se zavzemamo za spremembe, ki bodo živalim omogočile življenje brez nepotrebnega trpljenja, za spremembe, s katerimi bomo kot ljudje končno tudi živalim pripoznali določene pravice, za spremembe, s katerimi živali ne bodo več surovina, predmet, lastnina, ampak tako kot mi čuteča bitja. In ker je skrb za dobrobit živali eden od temeljev, na katerih lahko gradimo te spremembe, bomo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o veterinarstvu podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Simon Zajc.

SIMON ZAJC (PS SMC): Spoštovani!

Veterinarstvo je področje, ki se nenehno dopolnjuje, saj je tudi v zakonodaji Evropske unije izredno obsežno in kompleksno, in sicer tudi zaradi zaščite potrošnika in varovanja zdravja. Vse več pozornosti Evropska unija posveča tudi zagotavljanju primerne prehrane, bivalnih razmer in optimalnega upravljanja z živalmi, zato moramo poskrbeti, da bi se živali počutile fizično in psihično čim bolje. Evropska unija zato prevzema vodilno vlogo na področju v skrbi za dobrobit rejnih živali. Slovenija je evropsko veterinarsko zakonodajo v svoj pravni red sicer že prenesla, zavedanje o pomembnosti dobrobiti za zdravje, dolgoživost,

prirejo in tudi kakovost živil živalskega izvora pa je prišlo na vrsto kasneje. V tujini se sicer povečuje tržni delež izdelkov, ki izpostavljajo skrb za dobrobit živali, sicer pa tudi pri nas vse več rejcev vstopa v ukrep dobrobit živali. Ta ukrep, ki zagotavlja nadstandardne pogoje reje za boljše počutje živali, pri nas velja za prašiče, govedo in drobnico. Glavni cilj tega ukrepa je izboljšanje pogojev reje, torej standardov za krmo, namestitvev, pašo in izpust živali, s tem pa tudi počutja domačih živali. Dobrobit živali vključuje zdravje, dobro počutje, naravno vedenje in tudi psihološko dimenzijo, da živali ne trpijo zaradi bolečin, strahu ali tesnobe. Takšna reja pomeni dodatno vrednost končnim izdelkom, mesu in mesninam, tako vzrejeno meso in pripravljeno mleko lahko dosežeta boljše ceno na trgu.

Osnovni cilj zakona je na podlagi navedenega kot veterinarsko dejavnost v mrežo javne veterinarske službe vključil tudi skrb za dobrobit živali. Po predlogu zakona bo to dejavnost opravljal Nacionalni veterinarski inštitut kot javno veterinarsko službo, ki vključuje znanstvena in strokovna izhodišča v zvezi z dobrobitjo živali, pripravo ter izvedbo ocen tveganja s tega področja. Nadalje se o predlogu zakona zaradi specifičnosti dela javne službe med dodatne naloge Veterinarske zbornice Slovenije določa naloga sklepanja kolektivnih pogodb za dejavnost veterinarstva v imenu zasebnih delodajalcev. Gre za podobno ureditev, kot jo pozna področje zdravstva, kjer to nalogo opravlja Zdravniška zbornica Slovenije. Predlog zakona prinaša tudi spremembe glede koncesij, in sicer se dodatno določa način odvzema koncesije. Predlagana sprememba določa začasni odvzem koncesije na podlagi odločbe o odvzemu koncesije, trajni odvzem je predviden za primere ponavljajočih se kršitev. Dodana je tudi določba, da pritožba zoper odločbo o odvzemu koncesije ne zadrži izvršitve, predvsem z namenom preprečevanja ponavljanja in nastanka okoliščin, kjer se kršitve lahko ponovijo.

Zaradi navedenih razlogov bo Poslanska skupina SMC predlog zakona podprla.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 23. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 6. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **7. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREJEMKIH**

POSLOVODNIH OSEB V GOSPODARSKIH DRUŽBAH V VEČINSKI LASTI REPUBLIKE SLOVENIJE IN SAMOUPRAVNIH LOKALNIH SKUPNOSTI PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina petih poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Matejem Tašnerjem Vatovcem. Predlog zakona je na 33. seji 7. 3. 2018 obravnaval Odbor za gospodarstvo kot matično delovno telo. Ker po končani razpravi odbor členov predloga zakona ni sprejel, je bila druga obravnava predloga zakona na seji delovnega telesa končana.

Besedo dajem predstavnikom poslanskih skupin za predstavitev stališč.

Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica):

Najlepša hvala, predsednik. Lep pozdrav vsem!

Danes o predlogu Levice za pravično omejitev plač poslovodnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije ne bomo glasovali. Z zavrnitvijo predloga zakona na odboru ste se poslanci namreč izognili glasovanju na plenarni seji, s tem ste tudi sami sebe razbremenili odgovornosti odločanja o predlogu Levice in s tem še enkrat izkazali doseg stopnje demokratičnosti. Kaj smo v Levici predlagali? Predlagali smo prenovo tako imenovanega Lahovnikovega zakona na tak način, da se osnovne plače direktorjev in ostalih poslovodnih oseb določijo v razmerju z najnižjo plačo v posameznem podjetju, in sicer v razmerju 1 : 5. To enostavno pomeni, da bi bil dvig najvišjih plač mogoč edino pod pogojem, da bi se dvignile tudi najnižje plače in da bi stagnacija ali pa upadanje plač najslabše plačanih delavcev pomenila tudi stagnacijo ali padanje plač tistih, ki družbo vodijo. Poleg tega smo predlagali, naj se na področje uporabe tega zakona zopet vključita slaba banka in podjetja pod okriljem SDH, torej izjemi, ki sta bili uveljavljeni v času vlad Janeza Janše in Alenke Bratušek. Izjemi, ki sta omogočili vodstvom podjetij, da so si ne glede na uspešnost poslovanja izplačevali astronomske plače in bogate nagrade. Sedanja omejitev, ki je vezana na povprečno plačo, pomeni, da je dvig najvišjih plač možen, ne da bi se to poznalo pri najnižjih plačah.

Veljavna zakonodaja tako v ničemer ne vpliva na razmerje med najvišjimi in najnižjimi plačami in s tem na zmanjšanje dohodkovnih razlik znotraj podjetij. Nasprotno, veljavna ureditev ohranja plače in privilegije menedžerskega razreda, in to na izjemno visoki ravni. Direktorji državnih podjetij prejemajo tudi do 15 tisoč evrov mesečno, pri čemer pa je treba tem osnovnim plačam, ki jih omejuje Lahovnikov zakon, prišteti še 30-odstotni variabilni del, povračilo stroškov, posebna zavarovanja, bonitete in druge ugodnosti, in ne nazadnje bogate odpravnine, ki dosegajo zneske, primerljive z zneskom, ki ga delavci na minimalni

plači zaslužijo v šestih letih. Na ta način lahko predsedniki uprav letno prejmejo tudi do 200 tisoč evrov, kar je toliko, kot prejemniki povprečne plače zaslužijo v desetih letih dela, delavci na minimalcu pa v dvajsetih.

V Levici nismo predlagali nič radikalnega. Če bi bil naš predlog sprejet, bi ob predpostavki, da najnižja plača v podjetju znaša tisoč evrov bruto, direktor tega podjetja še vedno lahko prejel 5 tisoč evrov osnovne plače, z upoštevanjem variabilnega dela pa bi lahko prejel do 6 tisoč 500 evrov, ohranil bi tudi vse bonitete in bogate odpravnine v višini do 30 tisoč evrov. Tudi po našem predlogu bi menedžerji lahko še vedno dobivali višje plače kot najvišji državni funkcionarji, ki se uvrščajo v 65. plačni razred, torej predsednik Vlade, predsednik Državnega zbora, vrhovnega, ustavnega sodišča in ostali. Da ne bo pomote, plače politikov niso prenizke, plače menedžerjev so previsoke, plače delavcev pa so tiste, ki so dejansko prenizke. V Levici ne bomo sprejeli diskurza, ki mu večina očitno slepo sledi, torej še enkrat, problem niso prenizke menedžerske plače, problem so prenizke plače delavcev, ki delajo krepko preko 40 ur na teden in ki v teh podjetjih puščajo svoja življenja, zato da se lahko njihovi šefi nažirajo na presežkih, ki jih ustvari delavski razred. Problem so plače, ki ljudem ne omogočajo normalnega in dostojnega življenja.

Dokler vladajoči razred ob ugodnih gospodarskih kazalcih in milijardnih dobičkih ne pristane na zvišanje najnižjih plač, nima nobene pravice zagovarjati stališča, da je plača v višini 6 tisoč 500 evrov ali več prenizka. Za ta luksuz menedžerskega razreda ni racionalne razlage, je le posledica razmerij moči v družbi. Stanje je takšno, ker si bogati med seboj razdelijo presežek, ustvarjen z delom vseh, medtem ko delavske plače ohranjajo na ravni, ki komaj, če sploh, omogočajo preživetje. Takšna razmerja za nas ne predstavljajo nekega naravnega stanja, temveč so zgolj posledica nadvlade in absolutne premoči kapitala, ni razreda menedžerjev nad delavstvom.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Lep pozdrav državni sekretarki!

Tako imenovani Lahovnikov zakon je bil v tem mandatu predmet pre mnogih polemik. Nekako se je ves čas nakazovalo, da bomo zakon popravili oziroma dopolnili, vendar soglasja nikoli ni bilo in verjetno ga še nekaj časa ne bo. Ob tem, da se je v tem času, tudi te koalicije, zgodilo še nekaj ekscesnih situacij glede izplačila nagrad menedžerjem, ki je bilo za kakršenkoli predlog sprememb tudi politično zelo težka poteza. Zdaj je tukaj predvolilni čas, ki vso to debato še bolj politizira brez realnih osnov in neke resne strokovne debate. Poslanska

skupina Združen... Levica je v skrajšanem postopku v DZ ... /oglašanje iz dvorane/ Saj sem popravil, Levica, Levica, Violeta. Takoj vložila svoj predlog zakona, v skladu s katerim bi se višina plačila določila v razmerju z najnižjo bruto plačo, izplačano v podjetju, in ne v razmerju s povprečno bruto plačo, kot je bilo določeno do sedaj. Predlagajo torej, da mora biti omejeno razmerje največ 1 proti 5. Cilj predlaganega zakona bi tako bil doseganje bolj pravičnih plačnih razmerij v gospodarskih družbah v posredni ali neposredni večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti.

V poslanski skupini menimo, da predlog Levice plače še dodatno omejuje, kar bi lahko posledično pomenilo še bolj omejen nabor in izbor možnih kandidatov za zasedbo delovnih mest, ki so pomembna tako z vidika gospodarske rasti kot tudi za zagotovitev temeljnih storitev in dobrin za državljane Republike Slovenije. Časi socializma in uravnilovke so minili, žal. Večletno izvajanje obstoječega zakona je pokazalo težave pri pridobivanju ustreznega strokovnega kadra za nekatera najzahtevnejša delovna mesta. Rigidno določanje višin prejemkov le na podlagi velikosti družbe ni vedno najbolj smotno, ker se s tem zanemarjajo tudi drugi prav tako pomembni vplivi in vidiki, kot so stanje konkurence, izvozna usmerjenost podjetja, izpolnjevanje zastavljenih ciljev, organizacijska kompleksnost, konkurenca v panogi, okoliščina, ali gre za družbo v prestrukturiranju in tako dalje in tako dalje. Vse navedeno pa bi lahko bistveno vplivalo na konkurenčnost državnih podjetij ter posledično tudi na vrednost državnih naložb. Vloženi predlog spremembe zakona na tovrstne dileme in vidike ne odgovarja, temveč bolj rigidno poseže v določanje višin prejemkov. Glede na dostopne informacije člani uprav in člani nadzornih svetov – tukaj bi lahko bila še dodatna debata o njihovi odgovornosti, ampak – v primerljivih družbah v Republiki Sloveniji ne prejemajo primerljivih plačil vodstvenih in konkurenčnih družb v Evropski uniji. Prav tako je treba izpostaviti, da so nacionalne zakonske omejitve za nekatera podjetja celo strožja, kot izhajajo iz evropskih ureditev.

Poslanska skupina SMC kot liberalci, a ne neoliberalci ali socialisti, išče neko racionalno srednjo, če želite novo, moderno pot. V tem času smo želeli zakon spremeniti, zato da bi zagotovili boljše vodenje v podjetjih v državni lasti in v lasti lokalnih skupnosti, zato v Poslanski skupini SMC menimo, da predlagana sprememba Zakona o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti ni ustrezna in bo morala počakati na čas po volitvah. Tu bodo potrebne določene spremembe, vendar ne v takšni obliki, kot jo želi predlagatelj. Hvala za poslušanje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Tomaž Gantar.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala, predsednik. Dober dan vsem!

Cilj novele, zavrnjene na matičnem delovnem telesu, naj bi bilo doseganje bolj pravičnih plačnih razmerij v družbah v lasti Republike Slovenije in lokalnih skupnosti. Višina plačila poslovnih oseb bi se tako določala v razmerju največ 1 proti 5 v razmerju z najnižjo bruto plačo v podjetju ali skupini za preteklo poslovno leto. Vprašanje plač je socialno izredno občutljivo. Preveliko število zaposlenih se s svojo plačo v državi, ki se danes lahko pohvali z visoko gospodarsko rastjo, resnično težko preživlja, na drugi strani pa imamo mnoge poslovodne osebe, direktorje, ki so še nedavno in visokim plačam navkljub pripeljali do velikih oškodovanj in propada mnogo podjetij. Zgrešeno bi bilo torej trditi, da je bilo takšno ravnanje le posledica njihovih neustreznih plač. Tudi višja plača sama po sebi žal ne pomeni, da bo vodilno mesto prevzel nekdo z visokimi moralno-etičnimi standardi. So pa tudi pri najbolj odgovornih delovnih mestih potrebna primerna plačila in tudi med temi so danes vsa razmerja porušena. Anomalije na tem področju so v večji meri posledica slabega nadzora in neodgovornosti nadzornikov, pogosto tudi same politike, ne pa same ustreznosti obstoječe ureditve. Vendar pa menimo, da je pred razpravo o plačah najbolj odgovornih v naši državi najprej treba poskrbeti za vse tiste, ki danes svojemu delu navkljub živijo pod pragom revščine

Predlagana novela zakona še dodatno omejuje prejemke poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti države in lokalnih skupnosti, kar je lahko za nekatere všečen predlog, ki pa bi lahko omejil že danes relativno slab nabor kandidatov za zasedbo delovnih mest, ki pomembno vplivajo na gospodarsko rast in tudi blaginjo vseh nas. V Poslanski skupini DeSUS verjamemo, da obstoječi zakon glede na naše razmere plače poslovnih oseb ureja na primeren način, ki še vedno zagotavlja ustrezno možnost nadzora nad najvišjimi plačami, obenem pa tudi interes kvalitetnih kadrov za vodilna delovna mesta. Bi pa morali bistveno več pozornosti nameniti odgovornemu delu poslovnih oseb in predvsem načinu njihove izbire, saj še vedno vse prepogosto velja: ni važno, kakšen je, važno je, da je naš.

Predloga novele zakona v naši poslanski skupini ne bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

V skladu z razlago Komisije za poslovniki z dne 9. decembra 2009 Državni zbor

ugotavlja, da je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan.

S tem zaključujem 7. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 8. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O NAGRADAH REPUBLIKE SLOVENIJE NA PODROČJU ŠOLSTVA PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Andreji Barle Lakota.

DR. ANDREJA BARLE LAKOTA: Najlepša hvala za besedo. Lepo pozdravljeni!

V bistvu je pred vami zakon o spremembah in dopolnitvah zakona, ki konceptualno ne posega v zdajšnje ureditev, pa vendarle gre za spremembe, ki so zelo pomembne. Bom povedala, zakaj. O tem, da je izobraževanje pomemben dejavnik razvoja posameznika in družbe, najbrž ni treba posebej izgubljati besed, tudi o tem ne, da vloga učitelja ključno vpliva na kakovost izobraževanja. Ravno zato smo že pred več kot 50 leti začeli podeljevati tistim, ki s posebno kakovostjo opravljajo svoje poslanstvo, neke nagrade, jim dajati priznanja. Leta 1994 je bil sprejet zakon, za katerega zdajle predlagamo spremembe zakona, torej Zakon o nagradah Republike Slovenije na področju šolstva. Ta zakon je urejal način in postopke in predvsem, kdo so tisti, ki lahko prejmejo nagrade.

Z zdajšnjimi spremembami pa želimo urediti naslednje. Z zdajšnjimi spremembami želimo način podeljevanja nagrad urediti tako, da bomo imeli samo dve vrsti nagrad, in sicer za izjemne dosežke in za življenjsko delo, in nič več nagrade po posameznih področjih. Izkazalo se je namreč, da je kar nekaj tistih prejemnikov nagrad, ki bi jim lahko nagrade podelili na več področjih. Hkrati jasno opredeljujemo, kdaj in v kakšnem primeru bi lahko nagrado podelili oziroma nagrado podeljujemo za izjemne dosežke in za življenjsko delo. Tudi terminološko urejamo zakon, ki od leta 1994 ni bil spremenjen, in sicer tako da ga usklajujemo z ostalimi zakoni na tem področju in hkrati urejamo pogoje za svečano podelitev nagrad. Gre torej za manj zahtevne spremembe in dejansko ne posegamo v sam koncept zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsednici dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Prav lepo pozdravljeni!

Odbor za izobraževanje, znanost, šport in mladino je na 42. redni seji 7. marca letos obravnaval Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nagradah Republike Slovenije na področju šolstva, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Predloženi zakon je z vidika njegove skladnosti z ustavo in s pravnim sistemom ter z zakonodajnotehničnega vidika proučila Zakonodajno-pravna služba in k njemu podala pripombe. Njena predstavnica je pojasnila, da so bile vse njihove pripombe upoštevane v vloženi amandmajih koalicije. Svoje mnenje je podala tudi Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport, ki je predlog zakona podprla.

Uvodoma je predlog zakona predstavila predstavnica predlagatelja, državna sekretarka na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport dr. Andreja Barle Lakota. Sledila je razprava, ki je potekala predvsem o predlogu za amandma odbora, predloženem s strani poslanskih skupin koalicije. Z amandmajem se je med drugim predlagalo, da se pri sestavi odbora za podeljevanje nagrad na področju šolstva upošteva spolna uravnoteženost članov. Nekateri so ob tem menili, da je treba podpirati spolno uravnoteženost, da poklic učitelja pomeni poslanstvo in da je treba pripoznati in nagraditi delo v šolstvu ter se zavedati pomembnosti vloge učitelja v družbi.

Po končani razpravi o posameznih členih predloga zakona je odbor sprejel amandmaja koalicijskih poslanskih skupin ter predlog za amandma odbora. Odbor je v skladu s 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval še o členih predloga zakona in jih sprejel. Glede na sprejete amandmaje je na podlagi prvega odstavka 133. člena Poslovnika Državnega zbora pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga zakona, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Irena Kotnik.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani predsedujoči, spoštovani državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Vloga učitelja se je v zadnjih desetletjih korenito spremenila. Temu so botrovale širše družbene spremembe, zagotovo pa tudi vzgojno-izobraževalnim institucijam lastni razlogi, ki se zrcalijo v vsakdanjem delu naših izobraževalk in izobraževalcev. Ne glede na vse spremembe, učitelji ves ta čas ohranjajo svoje ključno poslanstvo. So ključni nosilci in gradniki znanja naših predšolskih otrok, učencev, dijakov in študentov, zato je še kako pomembno, da država vsako leto prepozna izjemne posameznice in posameznike na različnih

področjih in ravneh vzgoje in izobraževanja in jih za to tudi primerno nagradi. Zato smo kot celotna družba lahko ponosni, da je leta 2016 minilo že pol stoletja nagrajevanja izjemnih dosežkov na področju vzgoje in izobraževanja.

Današnja novela Zakona o nagradah Republike Slovenije na področju šolstva, ki konceptualno sicer ne posega v način in postopek podeljevanja nagrad, a odpravlja določene pomanjkljivosti, ki so se pokazale v dosedanjem izvajanju veljavnega zakona, se sprejema v senci nedavnih pogajanj s sindikati. Že v mesecu februarju ob prvi stavki zaposlenih v vzgoji in izobraževanju smo poudarjali, da je treba vprašanja, ki jih naslavlja učitelji in vzgojitelji, reševati za skupno mizo in v dialogu. Če želimo govoriti o dobrobiti otrok, staršev in vseh zaposlenih, je to odgovornost tako Vlade kot sindikatov. Žal je danes več kot jasno, da se je Vlada v primerjavi z delom sindikalne strani pri iskanju rešitev obnašala veliko bolj odgovorno. Iskanje konsenza je vedno obojestranska dolžnost, zato so očitki – da je Vlada oziroma njen predsednik preprečila končanje pogajanj; kar se očita Vladi, ne drži – vsaj neresni, če že ne neodgovorni. Ne glede na to je treba izpostaviti, da so bili v zadnjem času storjeni pomembni koraki tako na področju plač kot tudi drugih ukrepov, ki so vplivali na izboljšanje položaja učiteljev. Ne pozabimo na napredovanje po plačnih razredih v letu 2018, izboljšanje socialnega položaja najslabše plačanih v skupini J, s spremembami in dopolnitvami kolektivne pogodbe za dejavnost vzgoje in izobraževanja so po več kot dveh desetletjih jasno začrtani okvirji učiteljevega dela oziroma njihov delovni čas in delovna obveznost. S številnimi projekti se uresničujejo tudi zaveze o profesionalnem razvoju. Pri tem ne mislimo, da je profesionalno opolnomočenje učiteljev s tem zaključeno, vse skupaj nas v prihodnosti na tem področju čaka še veliko izzivov.

V Poslanski skupini SMC bomo novelo Zakona o nagradah Republike Slovenije na področju šolstva seveda podprli, veseli nas tudi, da smo s sprejetim amandmajem na seji matičnega delovnega telesa dosegli spolno uravnoteženost pri sestavi odbora, s čimer sledimo ureditvi na področju podeljevanja Puhovih in Prešernovih nagrad. Zaradi soočenja z izobraževalnimi, socialnim in ekonomskimi izzivi je vloga učiteljev vsak dan pomembnejša. Prav je, da se učiteljskemu poklicu posveča dovolj pozornosti, zato se še naprej s spoštovanjem oziramo na naše učitelje, tudi s podeljevanjem najvišjih nagrad na področju šolstva. Kakovost in odličnost našega vzgojno-izobraževalnega sistema namreč ne more nastati oziroma se razvijati brez njegovega ključnega stebra, to je učitelja. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Preden dam besedo naprej, moram vseeno, čeprav je moja poslanska skupina, opozoriti, da en košček

obrazložitve pa res ni bil o tej točki. Zadnji del, zadnja minuta je bila v redu, drugo pa ... Tudi za druge bom prosil, da poskusimo, ker do konca moramo zdržati in tega bo sicer še veliko, ampak kaj drugega ne bom rekel, kot da opozorim. Če začnem pri svojih, je najbolj smiselno.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Peter Vilfan.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, kolegice in kolegi, ostali prisotni!

Res se bom držal tega navodila in bom iskreno povedano čim bolj kratek. Nagrade Republike Slovenije na področju šolstva oziroma do leta 1994 poznane kot Žagarjeva nagrada se vsako leto podelijo za izjemne dosežke in življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja. Prva Žagarjeva nagrada je bila tako podeljena že davnega leta 1957. Veljavni Zakon o nagradah Republike Slovenije na področju šolstva je bil sprejet leta 1994, ravno zaradi terminološke zastarelosti, jasnosti zakonskih določil in njihove usklajenosti z drugimi predpisi s področja vzgoje in izobraževanja so potrebne predlagane spremembe, ki jih urejamo z novelo.

V Desusu bomo predlog novele zakona podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Pozdravljeni vsi v tej dvorani!

Republika Slovenija pripoznava pomen posebnih dosežkov na področju vzgojno-izobraževalnega dela, zato ima razvit sistem podeljevanja nagrad, ki se sicer v različnih poimenovanjih podeljujejo že več kot 50 let. S tem izkazuje odnos do podsistema kot posebej pomembnega ne le za razvoj vsakega posameznika v njem, ampak tudi za razvoj družbe nasploh. Predlog novele Zakona o nagradah Republike Slovenije na področju šolstva ne posega bistveno v koncept podeljevanja nagrad. Kot pojasnjuje predlagatelj, se jasneje opredeljujejo nagrade in njihovi prejemniki, predlog pa vsebuje terminološke uskladitve z drugimi zakoni s področja vzgoje in izobraževanja ter odpravlja nekatere manjše pomanjkljivosti veljavne ureditve.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov želimo ob tem izpostaviti, da je nagrada le ena izmed oblik priznanja države, nagrada je namenjena zgolj peščici posameznikov in posameznikov oziroma skupinam, ki prispevajo k razvoju tega področja. Verjamemo, da ljudje tega poklica ne opravljajo zato, da bi prejeli to ali ono nagrado, ampak da sooblikujejo pogoje za lepšo prihodnost otrok. Glede na mednarodno primerjalne analize, ki naš sistem

vzgoje in izobraževanja uvršča med najboljše, jim to tudi uspeva. Zato si je treba prizadevati in iskati načine, kako pripoznati in ustrezno ovrednotiti delo vseh zaposlenih v šolstvu. V Poslanski skupini Socialnih demokratov tako obžalujemo, da so pogajalci izpustili priložnost, da bi se za tako ovrednotenje tudi dogovorili. Želimo si namreč, da bi ne le kot politika, ampak tudi kot družba znali ceniti prispevek zaposlenih v vzgoji in izobraževanju, blagostanju celotne skupnosti.

V poslanski skupini bomo predlog novele Zakona o nagradah Republike Slovenije na področju šolstva seveda podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 23. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 8. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **9. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O SODELOVANJU V KAZENSKIH ZADEVAH Z DRŽAVAMI ČLANICAMI EVROPSKE UNIJE PO SKRAJŠANEM POSTOPKU.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, državnemu sekretarju na Ministrstvu za pravosodje gospodu Darku Staretu.

DARKO STARE: Hvala, gospod predsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Vlada je decembra 2017 na redni seji določila besedilo predloga zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije v smislu zagotovitve implementacije Direktive o evropskem preiskovalnem nalogu. Cilj te direktive oziroma predlagane novele zakona je v tem, da se okrepijo instrumenti za sodelovanje na področju pravosodja in da se čim bolj poenoti sistem sodelovanja med pristojnimi organi držav članic Evropske unije na področju predkazenskega, kazenskega postopka in pa tudi v postopkih v zvezi s prekrški. Direktiva v ta namen vzpostavlja tako imenovani evropski priporni nalog, ki se lahko izda z izvedbo enega ali več preiskovalnih ukrepov oziroma preiskovalnih dejanj. Predlog novele zakona sledi sistematiki obstoječega zakona, ki je pri nas uveljavljen zaradi sodelovanja z državami članicami EU že od leta 2007, dopolnjujemo pa poglavje 9 z novim poglavjem 9.a, ki z namenom implementacije direktive določa posebna pravila

v zvezi z nekaterimi posebnimi preiskovalnimi ukrepi, ki se nanašajo zlasti na zaslišanje prič s pomočjo videokonferenc, zaslišanje prič s izvedencev s tako imenovanimi telekonferencami, ki omogočajo zbiranje dokazov, zaseg predmetov, dokumentacije in pa seveda tudi zbiranje dokazov v realnem času, zlasti na področju spremljanja bančnega prometa in kontroliranih pošilk.

Kot rečeno, v bistvu dopolnjujemo obstoječi zakon z namenom implementacije direktive in v tem trenutku v Evropi poteka dokončna implementacija te direktive še v šestih drugih državah, zato predlagamo, da ta zakon sprejmete in na ta na način omogočimo bolj okrepljeno in učinkovito pravosodno sodelovanje na področju kazenskih postopkov in tudi postopkov o prekrških. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog zakona je obravnaval Odbor za pravosodje kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku gospodu Janu Škobernetu.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Najlepša hvala, spoštovani predsednik. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Odbor za pravosodje je zakon obravnaval na svoji 47. seji, kjer se je seznanil z uvodno predstavitvijo, pisno podporo Vrhovnega sodišča in Vrhovnega državnega tožilstva ter glede na to, da ni bilo vloženih amandmajev, brez razprave glasoval o vseh členih zakona ter ga podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav državnemu sekretarju, vsem poslancem!

Temeljni cilj predlagane novele Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije je prenos direktive, in sicer v zvezi s pridobivanjem dokazov v čezmejnih primerih na področju kaznovalnega prava, ki ga določa evropski preiskovalni nalog. V letu 2014 je bila sprejeta Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta, ki se nanaša na evropski preiskovalni nalog v kazenskih zadevah. Države članice bi jo tako morale implementirati do 22. 5. 2017. leta. Slovenija je Evropsko komisijo že obvestila o delni implementaciji, saj veljavni Zakon o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije že vsebuje ustrezno poglavje, ki v slovenski pravni red prenaša okvir sklepa Sveta o evropskem dokaznem nalogu za namene pridobitve predmetov, dokumentov in podatkov za uporabo v kazenskih postopkih. Novela s svojimi rešitvami spreminja določbe, ki urejajo evropski

dokazni nalog, tako, da ustreza ureditvi širšega evropskega preiskovalnega naloga, določa pa tudi posebnosti v zvezi z določenimi preiskovalnimi dejanji oziroma ukrepi, zlasti s prikritimi preiskovalnimi ukrepi. Ponujene rešitve bodo v slovenskem pravnem redu poenotile sistem sodelovanja med pristojnimi organi držav članic Evropske unije na področju pridobitve dokazov za potrebe kazenskih postopkov in postopkov za prekrške. Do sedaj veljavni sistem je bil razdrobljen in zapleten, zato je sprejetje predlaganih sprememb potrebno.

Poslanke in poslanci Stranke modernega centra podpiramo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije. Hvala za pozornost.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo dr. Vinko Gorenak.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Kar se tiče naloge oziroma zakona, ki je pred nami, gre za implementacijo evropskih predpisov. Naloga bi morala biti opravljena, to ste vsi pozabili povedati, pred enajstimi meseci, pa tega nismo opravili, tako da minister to nalogo opravlja z enajstmesečno zamudo.

Kar se tiče vsebine, z njo nimamo težav. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani!

Predlog zakona, ki ga danes obravnavamo, je plod uspešnega strokovnega in medresorskega usklajevanja, podporo pa sta mu izrekla tudi Vrhovno sodišče in Vrhovno državno tožilstvo. Povedati je treba, da k predlogu zakona Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora in tudi Sodni svet nimata pripomb. Podlaga za implementacijo je Direktiva o evropskem preiskovalnem nalogu v kazenskih zadevah, katere cilje je poenotenje sistema sodelovanja med pristojnimi organi držav članic Evropske unije zaradi pridobitve dokazov za potrebe kazenskih postopkov in postopkov za prekrške. Tako se na primer v naš pravni red vpeljuje ureditev širšega evropskega naloga, urejajo se prikriti preiskovalni ukrepi, uvaja se enoten instrument, to je enoten preiskovalni nalog, ki se izda za izvedbo enega ali več preiskovalnih ukrepov ali dejanj drugi državi članici Evropske unije.

Pojasniti moramo, da se sistem sodelovanja med pristojnimi organi držav članic Evropske unije glede pridobitve dokazov za potrebe kazenskih postopkov in postopkov za prekrške ne nanaša zgolj na državljane držav članic Evropske unije, kot je na prvi pogled

mogoče razumeti. Predlog zakona namreč ureja sodelovanje med državami članicami EU in ni vezano na državljanstvo oseb, ki storijo kaznivo dejanje ali prekršek, ampak se sodelovanje nanaša na kazniva dejanja, ki jih te države članice preiskujejo in so bila storjena na njihovem ozemlju. Z drugimi besedami, v ta krog oseb spadajo tudi prebivalci drugih držav, ki se na ozemlju držav članic Evropske unije ukvarjajo na primer z nedovoljenimi prevozi beguncev, kar je danes žal velika težava. To pomeni, da bo tudi v primeru, če nekdo iz tretje države pri nas ali v drugi državi članici Evropske unije stori kaznivo dejanje, sodelovanje med pristojnimi organi držav članic Evropske unije teklo v skladu z rešitvami v tem predlogu zakona.

V Poslanski skupini Desus seveda takšne rešitve podpiramo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja in ker amandmaji k dokončni določbi niso bili vloženi, zaključujem drugo obravnavo predloga zakona.

Odločanje o predlogu zakona bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjenju 23. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 9. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **23. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O PREKINITVI POSTOPKOV PROTI DRUŽBENIKOM IZBRISANIH DRUŽB.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložil poslanec gospod Janko Veber. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina enajstih poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jankom Vebrom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predlagatelju gospodu Janku Vebro.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo, predsednik. Lep pozdrav vsem!

Predlog zakona o prekinitvi postopkov proti družbenikom izbrisanih družb blaži hude posledice, ki jih nosijo državljani kot družbeniki v kapitalskih družbah, ker je ogroženo njihovo osebno premoženje. Leta 2007 je bil sprejet Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Sam cilj zakona je bil v osnovi dober, saj je imel za osnovni cilj iz sodnega registra odstraniti nedelujoče in nedokapitalizirane družbe, posredni cilj pa je bil tudi izboljšati plačilno disciplino in povečati varnost upnikov. Zakon zlasti pri reševanju problematike plačilne discipline ni dosegel pričakovanih učinkov, predvsem pa se je postavljalo vprašanje o ustreznosti določb, ki določajo, da so družbeniki

kapitalske družbe ex lege odgovorni za obveznosti po uradni dolžnosti izbrisane družbe. To pomeni velik poseg v temeljna korporacijska načela in tudi v osebno lastnino družbenikov. Takšna ureditev prenosov obveznosti izbranih družb na družbenike je botrovala nastanku zelo spornih in tragičnih situacij. Državljeni, ki so recimo vložili svoje lastniške certifikate v delniške družbe, v katerih so bili kot manjšinski delničarji, niso imeli nobenega vpliva na njihovo poslovanje; po izbrisu kapitalske družbe pa so kot družbeniki bili neomejeno odgovorni za obveznosti izbrisane družbe. Enako recimo delavci, ki so kot nagrado ob upokojitvi prejeli delnice, so kasneje nosili celotno breme izbrisane družbe. Tako morajo tisoči družbenikov še vedno na podlagi zakonske določbe oziroma neizpodbojne pravne domneve, da so s podpisom izjave pred notarjem prevzeli odgovornost, plačevati za obveznosti družbe, pri kateri so nastopali zgolj kot ustanovitelji ali družbeniki. Nekaj od teh ljudi je pod bremenom brezizhodnosti celo končalo svoje življenje.

Gre za zelo resno stanje in ker je utemeljeno pričakovati, da bo Evropsko sodišče za človekove pravice ugotovilo kršitev človekovih pravic, na primer do varstva lastnine, je po mojem mnenju in tudi mnenju vseh, ki so podali podpise k splošni razpravi, treba preprečiti nadaljevanje nastajanja škod družbenikom, zoper katere se vodijo pravni in izvršilni postopki. To naj bi bilo doseženo s tem predlogom zakona tako, da bi se prekinilo izvajanje zlasti izvršilnih postopkov do končne odločitve omenjenega sodišča. V primeru, da sodišče ugotovi kršitev pravic družbenikov, bo zakon prispeval k zmanjšanju škode oškodovanim družbenikom. Če omenjeno sodišče ugotovi, da kršitve ni bilo, pa bodo upniki nadaljevali z izvršbami zaradi poplačila svojih terjatev. Sam cilj tega zakona je tudi v tem, da zasledujemo cilj vzpostavitve stanja, ki je veljalo v slovenskem pravnem redu pred uveljavitvijo Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. In s tem tudi ponovno vzpostavimo primerljiv pravni red glede korporativnega upravljanja podjetij v Sloveniji. Najpomembnejše pa je, da zmanjšamo stisko tisočih ljudi, ki so padli zaradi takšne zakonske ureditve v zelo hude težave. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade, državni sekretarki na Ministrstvu za finance mag. Mirandi Groff Ferjančič.

MAG. MIRANDA GROFF FERJANČIČ: Spoštovani predsednik Državnega zbora; spoštovani poslanke in poslanci!

Leta 1999 je bil v Državnem zboru sprejet Zakon o finančnem poslovanju podjetij, katerega namen je bil predvsem izboljšati finančno disciplino, povečati varnost upnikov in

omogočiti izbris nedelujočih družb iz sodnega registra brez likvidacije. Odstranitev nedelujočih gospodarskih družb iz pravnega prometa je zahtevala pravna varnost, zlasti varnost pravnega prometa, saj se je na ta način varovalo upnike in zmanjševalo nevarnosti pri poslovanju. Pravna posledica izbrisa je bila pravna domneva, da se z izbrisom šteje, da so družbeniki dali izjavo, da prevzemajo obveznosti izbrisane družbe. Predlog zakona o prekinitvi postopkov proti družbenikom izbranih družb, ki ga je vložil poslanec gospod Janko Veber, predvideva prekinitev vseh pravnih, upravnih in izvršilnih postopkov, ki na dan uveljavitve predloga zakona še niso končani in v katerih upniki izbrisane družbe uveljavljajo terjatve zoper aktivne družbenike izbranih družb. Pomembno je poudariti, da je v zvezi s problematiko izbranih gospodarskih družb Ustavno sodišče odločalo v treh zadevah; pri tem je Ustavno sodišče v dveh zadevah že razveljavilo določbe zakonov, ki so določale ustavitve oziroma prekinitev še nedokončanih postopkov. Končne posledice ureditve iz predloga zakona bi bile tako za upnike enake, kot sta jih že predvidevali ustavno neskladni ureditvi. Ob upoštevanju odločb Ustavnega sodišča bi se s predlagano prekinitvijo postopkov, ki so v teku, in posegom v obstoječa pravna razmerja poseglo v pridobljene in pričakovane pravice upnikov ter s tem v pravico do sodnega varstva ter pravico do zasebne lastnine. Prav tako bi to pomenilo kršitev načela prepovedi retroaktivne veljave pravnih aktov, zato Vlada ne podpira Predloga zakona o prekinitvi postopkov proti družbenikom izbranih družb in meni, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, v njenem imenu mag. Marko Pogačnik.

MAG. MARKO POGAČNIK (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za dano besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

V Poslanski skupini Slovenske demokratske stranke bomo Predlog zakona o prekinitvi postopkov proti družbenikom izbranih družb podprli. Podprli ga bomo iz več razlogov. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da gre pri predlagani spremembi in prekinitvi postopkov proti družbenikom izbranih družb zgolj za začasni maneuver do dokončne odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu. Glede na spremembo dejstva, in sicer da se je Evropsko sodišče za človekove pravice v Strasbourgu odločilo, da zadevo premakne na veliki senat, smo v Slovenski demokratski stranki prepričani, da je predlagana sprememba korektna in v dobro vseh. V

Slovenski demokratski stranki nas preseneča stališče Vlade, da je že v prvem branju takoj odklonilno, proti predlaganim spremembam, kajti dejstvo je, da bo v primeru pozitivne odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu v slovenski državi lahko prišlo do velikih odškodninskih tožb. Te odškodnine so lahko tudi v višini več kot ene milijarde evrov. Vlada s tem, da kar na hitro predlaga, da je zakon neprimeren za nadaljnjo obravnavo, prevzema tudi veliko odgovornost nase. Dejstvo je, da je obstoječi zakon, ki je naredil izbris družb brez predhodne likvidacije, unikum v Evropski uniji. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da je obstoječi zakon, ki je takrat obveljal, posegal predvsem retroaktivno in da so bile tukaj, vsaj po našem mnenju, kršene tudi človekove pravice. V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da predlog te spremembe zakona in začasna zaustavitev postopkov ne more vplivati na odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu in odločitev velikega senata; začasna prekinitev pa mogoče lahko prepreči tudi tiste najbolj tragične dogodke, ki so se tudi pri sprejemu tega zakona dogajale. Treba je poudariti, da je prišlo do vrste nepravilnosti, do vrste kršitev in da smo bili zaradi sprejetja tega zakona priča tudi nekaterim tragičnim dogodkom.

V Slovenski demokratski stranki smo prepričani, da predlog, ki je bil pripravljen, ne posega direktno v kršitve ene ali druge strani. Prepričani pa smo, da bi bil lahko ta maneuver, ki začasno zaustavlja postopke izvršb, rubeža, do dokončne odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu pozitivno naravnana smer. Naloga poslancev in poslank je, da poskrbimo za ljudi; in v tem primeru sem prepričan, da gre predlagana sprememba zakona in zaustavitev postopkov predvsem v to smer, da poskušamo zaustaviti določene nepravilnosti, ki so se v preteklosti zgodile. V Slovenski demokratski stranki poudarjamo, da Predlog zakona o prekinitvi postopkov proti družbenikom izbranih družb pomeni začasno odločitev, odločitev do dokončne odločitve velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice v Strasbourgu. Prepričani smo, da ne glede na končno odločitev ne posegamo v neke nepravilnosti oziroma da bi se z začasno zaustavitvijo teh postopkov naredila kakšna škoda na eni ali na drugi strani. Prepričani pa smo, da lahko s sprejetjem zakona preprečimo marsikatero škodo, ki bi se lahko v tem vmesnem obdobju zgodila. Vsi vemo, da Evropsko sodišče za človekove pravice potrebuje čas. Ocenjujemo, da je do dokončne odločitve verjetno, tudi po mnenju določenih strokovnjakov, med 8 in 12 mesecev in da v tem vmesnem obdobju naredimo tako imenovani status quo in se vse te odločitve začasno zamrznejo. Dejstvo pa je, da v primeru pozitivne odločitve za Civilno iniciativo nasilno izbranih podjetij in v primeru odločitve, da je država

ravnala narobe in da so bile kršene človekove pravice in da je bil poseg v retroaktivnost napačen, bo vsekakor nekdo moral prevzeti odgovornost za vse odškodnine, ki bodo sledile. Odškodnine, ki bodo po nekaterih ocenah lahko tudi več kot ena milijarda evrov, bodo ponovno v breme davkoplačevalcev. Še enkrat, preseneča me odklonilno mnenje s strani Vlade. Dejstvo je, da gre danes tukaj notri za prvo branje tega zakona in smiselno bi bilo, da ga poslanke in poslanci tudi sprejmemo; kajti zavedati se je treba, da moramo poslanke in poslanci v nekaterih trenutkih delati tudi za ljudi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, v njenem imenu gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala, gospod predsednik, za besedo. Spoštovane in spoštovani, lepo pozdravljeni!

Očitno je pred nami še ena odmevna zgodba, povezana z izbrisanom. Republika Slovenije je julija 1999 sprejela Zakon o finančnem poslovanju podjetij, ki jih je iz sodnega registra izbrisal zaradi nedelujočega in nedokapitaliziranega položaja nekaterih družb; in to brez stečaja. Določil je, da so za poravnavo obveznosti tako izbranih družb odgovorni prav vsi družbeniki. Ti niso dobili odločb niti kakršnihkoli obvestil, da bi se lahko pritožili. Ostali so brez kakršnekoli pravne zaščite. S tem pa je prišlo tudi do različnih spornih situacij, ko so na primer državljani vložili svoje lastniške certifikate v te družbe in so, čeprav kot manjšinski delničarji niso imeli prav nobenega vpliva na poslovanje, bili odgovorni za obveznosti izbrisane družbe. Ali pa na primer, ko so nekateri delavci kot nagrado ob upokojitvi dobili delnice kasneje izbrisane družbe, lahko samo nekaj delnic, in so jim za poplačilo dolgov že zarubili in jim še rubijo od njihovih pokojnin ali od premoženja, ki so ga imeli. To se nam v Poslanski skupini DeSUS zdi popolnoma nevzdržno in vredno obsojanja, pa tudi krivično.

Državni zbor je o tej problematiki sicer razpravljal že dvakrat, oba zakona pa je Ustavno sodišče razveljavilo, ker sta bila po njegovem mnenju v neskladju z Ustavo. Ob tem pa se je ustvarila še dvojna situacija. Nekateri morajo še vedno plačevati obveznosti izbranih družb, medtem ko drugi izbrisani po 17. novembru 2011 tega niso več dolžni plačevati. Po navedbah predlagatelja še vedno obstaja več tisoč prizadetih družbenikov, ki plačujejo praviloma skozi postopke izvršbe, ki so nastale leta 1999. Predlagatelj tudi zatrjuje, da je velika večina izbranih podjetij v dolgovih zato, ker ta podjetja niso mogla izterjati terjatev, ki so imela druga podjetja od njih, večkrat zaradi počasnega in neučinkovitega pravosodja. Med njihovimi dolžniki naj bi bili tudi paradni konji slovenskega gospodarstva, kot denimo velika gradbena podjetja ali veliki trgovci. Med tako imenovanimi

aktivnimi družbeniki, ki so jih sodišča razglasila za dolžnike, so se znašli tudi lastniki manj kot enoodstotnega deleža v podjetjih ali celo delničarji, ki so svoje delnice prodali tudi nekaj let pred izbrisom podjetja, na primer tisti, kot smo jih že omenili, lastniki certifikatov in razni takšni delavci, ki so dobili delnice kot nagrade ob upokojitvi ali zaradi kakšnih drugih razlogov, minimalno število teh delnic. Ob tem je treba poudariti, da je Evropsko sodišče za človekove pravice glede izbrisa podjetij v primeru Lekić proti Sloveniji najprej odločilo, da je izbris družbe L. E. brez predhodne likvidacije zakonit; pred kratkim pa je bila sprejeta odločitev, da bo zadevo obravnaval veliki senat. Predlagani zakon določa, kot smo že slišali od predlagatelja, začasno prekinitev vseh postopkov in dejanj, ki v zvezi s tem tečejo, in z dnem uveljavitve tega zakona za naprej ne dopušča uveljavljanja kakršnihkoli odškodninskih zahtevkov na tej pravni podlagi do odločbe Evropskega sodišča za človekove pravice.

Ker je problematika zelo kompleksna, bomo poslanke in poslanci v naši poslanski skupini odločali po svoji presoji, na kar bo pomembno vplivala tudi razprava, ki bo sledila. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, v njenem imenu gospod Jan Škoberne.

JAN ŠKOBERNE (PS SD): Hvala lepa, spoštovani predsednik. Državna sekretarka, kolegice in kolegi!

O problematiki izbranih gospodarskih družb in zlasti o problematiki njihovih družbenikov, ki so tako rekoč čez noč z vsem svojim premoženjem postali odgovorni tudi za obveznosti teh družb, je bilo v preteklosti v Državnem zboru že veliko razprave, ki je bila posledica sprejetja Zakona o finančnem poslovanju podjetij, ki je uveljavil domnevo, da gre v vseh primerih izbranih družb za družbenike, ki so zlorabili gospodarsko družbo za lasten interes oziroma so namenoma zlorabljali gospodarski pravni red. Vsi prisotni ter tudi prisotni že v katerem od prejšnjih sklicev Državnega zbora pa poznamo tudi dejstvo, da temu ni bilo tako in da je zakon, ki je bil sprejet, v tej točki izrazilo pavšalen in krivičen. Posledice, ki jih imamo še danes, pa se kažejo predvsem v tem, da je več 10 tisoč ljudi posredno ali celo neposredno prizadetih na zelo različne načine, s tem ko morajo vračati dolgove, za katere niso krivi, odgovorni ali pa so bili to v resnično in izrazilo nesorazmernem deležu. Ob tem mi dovolite, da povem, da je v sklicu 2008–2011 že poslanec Socialnih demokratov gospod Frangež skupaj s sopodpisniki Zakona o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbranih gospodarskih družb želel, da bi se ti postopki začasno prekinili; vendar pa je bil

zakon, ki ga je Državni zbor takrat sicer sprejel, s strani Ustavnega sodišča prepoznani kot neustaven v bistvenih elementih in je bil s tega vidika razveljavljen.

Krivica, ki se je zgodila in se še vedno dogaja, pa je ostala, zato Socialni demokrati menimo, da je zakon, ki je pred nami in skuša odpraviti te hude krivice ali pa jih vsaj omejiti ter začasno odložiti njihovo izvrševanje, dokler ne pride do končne odločitve, potreben in nujen ter ga bomo podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levica, v njenem imenu Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in lep pozdrav.

Drnovškova koalicija je leta 1999 sprejela zakon o izbrisu nedelujočih podjetij iz registra in o prenosu njihovih dolgov na lastnike. S tem naj bi iz sistema izločili bankrotirana in slamnata podjetja, da bi se povečala plačilna disciplina. Kar 92 % izbranih podjetij namreč ni imelo nobenega zaposlenega, so pa po drugi strani taista podjetja brez zaposlenih imela več kot 70 % vsega dolga med izbranimi. Ker ta podjetja niso imela zadostnega kapitala ali pa sploh niso imela nobenega kapitala, je bilo jasno, da iz njihovega premoženja ne bo mogoče poplačati njihovih dolgov. Namen zakona torej v osnovi ni bil napačen. Demokratični organi morajo poseči v zasebno lastnino, če je to v javnem interesu. Večina držav pozna institut spregleda pravne osebnosti, ki dopušča, da se obveznosti podjetja prenesejo na njegove lastnike. To je namreč način, da se prepreči delovanje slamnatih ali kaselc podjetij, ki jih njihovi lastniki uporabljajo zato, da se izognejo plačilu davkov ali pa obveznosti do zaposlenih. Izbris podjetij, ki ga je izvedla Drnovškova vlada, je bil skrajna oblika spregleda pravne osebnosti; vzrok pa je v tem, da sodišča niso bila sposobna procesirati toliko primerov po običajnih postopkih likvidacije. Žal pa je izbris podjetij povzročil precejšnjo kolateralno škodo. Zakon ni posegel samo v pravice aktivnih deležnikov, torej lastnikov, ki so imeli dejanski vpliv na poslovanje podjetij in so odgovorni za njihovo delovanje; ampak je posegel tudi v pravice pasivnih deležnikov, torej tistih, ki na poslovanje niso imeli nobenega vpliva.

Najbolj krivično je, da so bili dolgovi bankrotiranih podjetij preneseni tudi na delavce in upokojence nekdanjih družbenih podjetij, ki so vanje vložili certifikate oziroma so jim delodajalci izplačali del plač v obliki delnic. To skupino prizadetih je načeloma rešila odločba Ustavnega sodišča iz leta 2002, ki je prepovedala prenos dolga izbranih podjetij na tako imenovane pasivne lastnike. Od te odločbe naprej je bil prepovedan prenos dolga na ljudi, ki niso imeli vpliva na poslovanje podjetij. Drug problem pa je bil, da so bili kriteriji za ta izbris leta 1999 preveč

splošni, da bi lahko ločili dobičkarje, ki so firme izkoristili, da so se znebili dolgov, od delovnih ljudi, ki so z ustanovitvijo podjetja reševali svojo socialno stisko. Zavedati se je namreč treba, da je obnova kapitalizma v devetdesetih po več kot 35 letih polne zaposlenosti v Sloveniji prinesla množično brezposelnost, še posebej v nekdanjih industrijskih središčih, kot je Maribor. Ljudje so se zaradi takratne popularne ideologije podjetništva spustili v podjetništvo, da bi rešili svoje socialne stiske, ampak to se je za marsikoga končalo slabo, z bankrotom in uničenjem družin. Mimogrede, ta proces se ni ustavil leta 1999. Še danes so mali podjetniki pogosto žrtve kapitalizma. Če obiščete kakšno pro bono ambulantno, se o tem lahko prepričate na lastne oči. Večina ljudi brez zdravstvenega zavarovanja tam niso tujci, ampak uničeni podjetniki in njihovi družinski člani. Vebrov zakon je že tretji poskus, da bi se prekinili postopki proti nekdanjim lastnikom izbrisanih podjetij. Oba prejšnja poskusa je Ustavno sodišče razveljavilo, čeprav v podobnih primerih praviloma ščiti pravico do zasebne lastnine in do svobodne gospodarske pobude. Zelo verjetno je, da bi na sodišču padel tudi zakon poslanca Vebra, ki prav tako predlaga prekinitve postopkov; in to z enakimi argumenti. Vendar pa za konec velja pripomniti, da bi Veber, sedaj poslanec, imel bistveno večji vpliv na sprejetje tega zakona, ko je bil član vlade ali pa ko je bil predsednik Državnega zbora. Dolga leta je bil v ožjem vodstvu Socialnih demokratov in je bil seznanjen s problemom, saj so sami dvakrat vlagali zakona o isti problematiki; pa vendar se na izbrisane podjetnike ni spomnil takrat, ko je imel vpliv na to, ampak šele sedaj, ko ga najverjetneje nima več in ko se bližajo volitve.

Levica se ne odloča na podlagi volilnih kalkulacij. Zakonu ne bomo nasprotovali.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, v njenem imenu dr. Mitja Horvat.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, spoštovani predsednik, za dano besedo. Spoštovani predstavniki Vlade, poslanke in poslanci!

Republika Slovenija je 1999 sprejela Zakon o finančnem poslovanju podjetij, ki je bil leta 2007 prenesen v Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Cilj zakona je v osnovi administrativno-statistična potreba, da se iz sodnega registra odstranijo nedelujoče in nedokapitalizirane družbe. Posredni cilj pa je bil tudi izboljšati plačilno disciplino in povečati varnost upnikov. Zakon zlasti pri reševanju problematike plačilne discipline ni dosegel pričakovanih učinkov. Predvsem pa se je postavljalo vprašanje o ustreznosti določb, ki določajo, da so družbeniki kapitalske družbe ex lege odgovorni za obveznosti po uradni dolžnosti izbrisane družbe, kar pomeni velik

sporni poseg v temeljna korporacijska načela. Namen zakona je bil torej v osnovi dober – sprotno ažuriranje sodnega registra ter usklajitev družb z veljavno zakonodajo; vendar pa zakon ni sprejemljiv v delu, ko so za obveznosti tako izbrisane družbe odgovorni družbeniki na podlagi neizpodbojne pravne domneve, da so dali izjavo, s katero soglašajo s sprejetjem take obveznosti. Ključna značilnost te ureditve je bila, da so aktivni družbeniki aktivno odgovarjali za obveznosti družbe v primeru, da je prišlo do izbrisa družbe iz sodnega registra brez likvidacije. Do takšnega postopka je prišlo, če družba več kot 12 mesecev ni opravila izplačil preko računa, če več kot dve leti ni oddala letnega poročila in če ni več poslovala na naslovu.

Posebej je treba omeniti, kot je bilo poudarjeno že pri predhodnikih, da je Državni zbor dvakrat že razpravljal o tej problematiki; torej leta 2007, ko je ugotovil neprimernost opisane ureditve ex lege prenosa obveznosti izbrisane družbe na družbenike in v zvezi s tem sprejel Zakon o spremembah Zakona o finančnem poslovanju podjetij na seji 27. marca 2007. Le-ta je urejal ustavitve vseh postopkov zoper družbenike izbrisanih družb ter določal črtanje spornega četrtega in petega odstavka 27. člena Zakona o finančnem poslovanju podjetij, ki je vseboval neizpodbojno domnevo, da so družbeniki pred notarjem dali izjavo o prevzemu obveznosti izbrisane družbe. Drugič je Državni zbor leta 2011 sprejel Zakon o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb, s katerim je uredil postopek odpusta dolga družbenikom, ki so postali osebno odgovorni za obveznosti izbrisane družbe na podlagi omenjenega zakona. Oba zakona je Ustavno sodišče razveljavilo, ker sta bila po njegovem mnenju v neskladju z Ustavo, razen določbe 18. člena Zakona o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb, s katero so bile razveljavljene določbe od šestega do desetega odstavka 442. člena in 496. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, ki se nanašajo na prenos obveznosti izbrisanih družb na družbenike. Od 17. 11. 2011 je posledično izbris družb mogoče izvajati, vendar brez prenosa obveznosti na družbenike. Ustavno sodišče je menilo, da morajo družbeniki, katerih družbe so bile izbrisane do dneva uveljavitve Zakona o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb, vračati dolgove izbrisane družbe do dokončnega poplačila. S tem je ustvarjena dvojna situacija. Eni morajo plačevati obveznosti izbrisane družbe; drugi, ki so bili izbrisani po 17. novembru 2011, pa niso več dolžni plačevati obveznosti izbrisane družbe.

Ta predlog zakona vsaj začasno odpravlja omenjeno diskriminacijo med podjetniki. S prenosom obveznosti izbrisanih družb ex lege brez posebnega postopka je država z zakonom nadomestila njihovo svobodno voljo, jim z izbrisom njihovih podjetij odvzela ta podjetja, poteptala ustanoviteljske pogodbe, ki so jih sklenili pred organi taiste države, jim praktično vzela opravilno sposobnost in jih trajno postavila v odnos do upnikov, ki še vedno izterjujejo več kot 16 let stare dolgove z oderuškimi obrestmi, tudi z več kot tisočodstotnim obrestovanjem. In odvzela jim je tudi možnost za ponovni vstop v družbo ter med aktivno in ustvarjalno populacijo Slovenije. Tisoči državljani Republike Slovenije so trajno do svoje smrti obremenjeni s temi dolgovi. Breme, ki ga je država naložila delu dotlej najustvarjalnejšega, podjetnega in pogumnega dela nacije, je tolikšno, da je že v svoji osnovi neizvršljivo. Iz registra je bilo izbrisanih 17 tisoč 80 podjetij, s čimer je bilo neposredno ali posredno prizadetih vsaj 50 tisoč ljudi v Republiki Sloveniji. Dolgovi njihovih podjetij, ki so v nasprotju z načeli mednarodnega korporacijskega prava čez noč postali njihovi, so se povečali za šestkrat in več. Z izvajanjem Zakona o finančnem poslovanju podjetij in Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju je bila prekinjena njihova običajna življenjska pot. Postali so nesposobni zaradi trajnega konflikta z določbami Zakona o finančnem poslovanju podjetij, to pa je večino od njih pripeljalo do cilja brezizhodnega položaja. Posledično se je prelevil v razpadanje družin, blokado vseh sredstev za življenje, zaseg vsega premoženja, predvsem pa onemogočanje aktivnega in ustvarjalnega življenja, kar jim onemogoča servisiranje obveznosti, ki so čez noč postale njihove. Nekaj od teh ljudi je pod bremenom brezizhodnosti tudi končalo svoje življenje.

Zaradi vsega navedenega bomo poslanke in poslanci Poslanske skupine Stranke modernega centra glasovali po svoji vesti. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Gospod Janko Veber, kot predlagatelj imate besedo prvi.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo, predsedujoči.

Želel bi se pred razpravami, ki bodo sledile, odzvati na stališče Vlade in tudi nekaterih poslanskih skupin. Želim posebej izpostaviti, da brez lastnine ni svobode. Vse, kar se je dogajalo s tem, ko je na tisoče državljanov verjelo, da bodo tudi svoje certifikate lahko vložili v podjetja in s tem uspešno nekako poskušali pridobiti del tistega, kar so sicer vse življenje pred tem ustvarjali in predstavlja njihovo skupno

zasebno lastnino, se je vse skupaj obrnilo proti njim in jih spravilo v zelo hudo stisko. To je tudi edinstven primer v svetu, da je neka zakonska rešitev tako posegla v osebno lastnino posameznika in mu uničila življenje, mnogi so si tudi zaradi tega vzeli življenje. Ko poslušam stališče Vlade, sem presenečen, kajti če pustim vso to vsebino, ki sem jo predstavil in zaradi česar smo sploh do te točke prišli, ta zakon nima nobenih finančnih posledic za državni proračun. Še razbremeniti sodišča v teh postopkih, ki jih peljejo, in bodo tudi sodišča lahko uspešnejše opravljala druge naloge. Če pa bo sodba na Evropskem sodišču za človekove pravice zaradi posega v zasebno lastnino uspela pri tisočih prizadetih, pa bodo posledice za državni proračun lahko tudi v višini ene milijarde. In ta zakon, ker nalaga, da se prekinejo ti postopki, ki tečejo na sodiščih, bo posledično doprinesel tudi k temu, da bo manj finančnih posledic ob morebitnem, nekako napovedanem ali pa skoraj že pričakovanem izidu na evropskem sodišču, da bodo vsi tisti, ki so se pritožili na evropsko sodišče, s tožbo tudi uspeli. Ni za zanemariti dejstva, da okoli 95 % primerov iz Slovenije, ki končajo na Evropskem sodišču za človekove pravice, dobijo; torej je nekaj narobe z delovanjem slovenske države in razumevanjem domačega prava ter tudi mednarodnega prava. In upam si trditi, da evropskemu sodišču niti ni treba preveč poglobljeno gledati vsebine zakona; samo pogledajo, če je zakon usklajen z mednarodnim pravom. To botruje tem posledicam, ki jih imamo v Sloveniji, da plačujemo visoke odškodnine za praktično do sedaj vse primere izbrisov.

Ampak še enkrat, preseneča me mnenje Vlade, ker ima ta zakon dejansko lahko samo pozitivne posledice na proračun. Pričakoval bi, da bi iz tega razloga Vlada to tudi podprla. Zahvaljujem se tudi poslanskim skupinam, ki so izrazile podporo temu zakonu; in upam, da se bo tudi čim več poslancev v poslanskih skupinah, ki so napovedali, da bodo glasovali po svoji vesti, odločilo za podporo zakonu in da je primeren za nadaljnjo obravnavo. Tudi sam menim, da bi bilo smiselno, če to podporo dobi, da je ta zakon sprejet še v tem sklicu Državnega zbora in da je tudi uvrščen na eno od morebitnih novih izrednih sej Državnega zbora. Moram pa se odzvati na navedbe Poslanske skupine Levica, ki jo je predstavljal gospod Luka Mesec. Osebnost sem sodeloval pri teh postopkih zelo aktivno, da se preprečijo te krivice, ki so se zgodile, bil sem tudi sopodpisnik zakona, ki ga je takrat vložil kolega Matevž Frangež; in tudi kot predsednik Državnega zbora sem aktivno sodeloval pri razreševanju te problematike izbrisanih podjetij, tudi sprejemal tiste, ki so pomagali k temu, da je to besedilo dejansko tudi danes v Državnem zboru; in se poskušal vključevati v to, da bi preprečili tako hude posledice, kot so se dejansko zgodile pri mnogih v Sloveniji po nepotrebnem. Mislim, da ne bo nobene zamere,

če tudi zelo osebno in direktno povem za gospoda Murka, ker je tudi zelo prizadet, bil je pogosto pri meni in sem bil pravzaprav edini, ki ga je od najvišjih funkcionarjev v državi sprejel. On je eden konkretnih primerov, ki doživlja to tragedijo tako nečloveškega zakona, ko ti zaradi tega, ko si družbenik v enem podjetju, posegajo potem v zasebno lastnino. Zato me preseneča, da se ob tako nepreverjenih podatkih, kaj sem sploh počel v Državnem zboru, posamezna poslanska skupina ali pa prav konkretna, Poslanska skupina Levica, privošči takšno izjavo. Čeprav smo pred volitvami, je še vedno naša dolžnost, da delamo v korist ljudi in da blažimo tiste posledice, ki jih je možno blažiti tudi s tem zakonom. Zato smo tukaj – da pomagamo in da delamo v dobrobit ljudi; ne da delamo v njihovo škodo, ali je to pet minut pred volitvami ali pa štiri leta pred volitvami. Dokler imamo mandat kot poslanci, imamo možnost sprejemati take ukrepe, kot je zapisan tudi v tem zakonu. Upam, da bo dejansko tudi prišel v obravnavo in sprejetje v tem sklicu Državnega zbora. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Zvonko Lah.

Izvolite, imate besedo.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, podpredsednik.

Tudi v Poslanski skupini Nove Slovenije bomo ta zakon podprli, čeprav nismo imeli stališča. V popolnosti se strinjam s stališčem, ki ga je tukaj predstavil kolega Mitja Horvat. Žalosti me, da bodo poslanci Stranke modernega centra glasovali ... oziroma če bodo po svoji vesti, upam, da jih bo velika večina glasovala za ta zakon. Tudi sam sem bil obrtnik, podjetnik. K sreči nisem posloval s kakšnimi večjimi podjetji, ki so delala za državo in niso dobila plačano tudi od države ter niso poplačevala podizvajalcev, da so prišli podizvajalci v takšno situacijo, da se jim je izbrisalo firmo in zdaj trpijo. To se v demokratični Sloveniji ne bi smelo dogajati, da se sprejemajo taki zakoni. Če je kdo bral, kako je do tega zakona prišlo, kdo ga je predlagal in kdo je bil takrat proti temu zakonu. To se je tudi na hitro zgodilo, pod neko pretvezo, da so upnike enostavno izbrisali, da niso imeli več nobenih pravic zahtevati svojega denarja, marsikdaj krvavo zaslužnega. In da se toliko časa to vleče in da od leta 2011 naprej nekaterim ni več treba plačevati, ker je tako odločilo Ustavno sodišče, tisti pred tem pa, Ali se je Ustavno sodišče prej motilo ali zdaj ne?! Zdaj pa imamo zadevo na evropskem sodišču, da bo o tem odločal veliki senat. In če bo ta zadeva pozitivno rešena za tega, ki se je pritožil, kaj potem?! Ali bo kdo odgovarjal? Ali bo kdo odgovarjal za tiste, ki so si vzeli življenja zaradi tega? Koliko krivic je bilo? S tem zakonom smo unikum v Evropi in toliko časa rabimo, da nas sreča pamet. Šele sedaj, ko je evropsko sodišče vzelo to zadevo pod drobnogled, da je tukaj

nekaj narobe. Mene to žalosti. Ko govorimo, da si prizadevamo za vladavino prava – kakšnega?

V Novi Sloveniji bomo ta zakon podprli, ker prinaša tudi, kot je bilo povedano, koristi za državo. Tudi sam predlagatelj je povedal. Sodišča sedaj ne bodo imela dela s tem toliko časa, dokler ne bo odločitev padla na evropskem sodišču. To je lahko pol leta. Rešimo vsaj tiste, ki so zdaj v procesu. Na koncu se res vprašam. Zopet bodo davkoplačevalci plačali milijardo zaradi nekih nepremišljenih ali izsiljenih ali ne vem v čigavo korist sprejetih zakonov. Tisti, ki so milijarde odnesli iz naših bank, pa ne bodo, zgleda, nikoli odgovarjali. In se vse to prenaša na tiste, kot je bilo že povedano, male podjetnike, ki naj bi bili osnova gospodarstva pri nas in tudi so v drugih razvitih država. To z enim zakonom uničiti ... Tudi sam sem imel določene probleme s takšnimi butastimi predpisi in sem potreboval sedem let, da sem prišel do pravice. Sam zelo podpiram ta zakon, da se enkrat pride do resnice in da se te krivice popravijo, če bo tako odločilo evropsko sodišče. Potem pa se jaz sprašujem, kaj je delalo naše Ustavno sodišče v tem času. Ali so tudi vplivi na Ustavno sodišče, da se takšne stvari prej ne preprečijo pri nas doma.

To še enkrat povem, v Poslanski skupini Nove Slovenije bomo ta zakon podprli in apeliram na največjo poslansko skupino, da tudi to podpre.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Jasna Murgel.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči.

Zdi se mi, da je od velikega interesa za razpravo o tem zakonu ostalo bore malo, ampak vseeno. Jaz sem med tistimi, ki smo dali tudi podpis za splošno razpravo o tem predlogu zakona. Zakaj? Ker sem tudi strokovno spremljala na določeni stopnji in tudi na določeni stopnji odločala o postopkih o teh zakonih. Odločala sem na sodišču v postopkih, kjer so se postopki izvršbe nadaljevali, večinoma zoper družbenike izbrisanih gospodarskih družb. Večinoma je šlo zoper družbenike družb z omejeno odgovornostjo. Podpisala sem predlog za splošno razpravo, ker menim, da ne glede na to, da je Ustavno sodišče potrdilo stališče zakonodajalca, da je bila odločitev pravilna v tem, kar zadeva Zakon o finančnem poslovanju podjetij, ampak ker zadeva poteka še pred Evropskim sodiščem za človekove pravice, da je še v velikem senatu in da še vedno nimamo dokončne odločitve o tem vprašanju, sem se odločila, da to podpišem zato, da se pogovorimo o tem vprašanju, ki je pomembno za posameznike, ki so udeleženi v postopkih, ki potekajo proti njim. Večinoma gre za izvršbe, sama sem v teh postopkih odločala, gre za izvršbe, ki so se nadaljevale po tem zakonu. Naj povem tudi to, da vsaj izvršilna sodišča teh postopkov ne vodijo po postavki – izvršba proti

družbeniku izbrisanih družb. Imajo sicer nekatere postavke, po katerih vodijo zadeve, ampak ko je že bil enkrat zakon sprejet v Državnem zboru pa je bilo rečeno z zakonom, da se vsi ti postopki ustavijo, smo jih fizično iskali po vpisniku, kje je zdaj tisti, ki bi se nadaljeval. Imeli smo jih na gospodarskem delu vpisnika in smo jih iskali, kje bi zdaj ti bili. Okoli 3 tisoč, če se prav spomnim, je od velikega števila izvršilnih spisov; v tistih časih je bilo 150 tisoč izvršilnih spisov na Okrajnem sodišču v Mariboru. Okoli 3 tisoč – se spomnim, da smo se takrat pogovarjali – je številka na Okrajnem sodišču v Mariboru teh družbenikov izbrisanih družb. In ker sem tudi poslušala zgodbe teh ljudi, ker sem se srečevala z njimi, sem se odločila, da podpišem tudi ta predlog za splošno razpravo o tem predlogu, da se ti postopki ne ustavijo, ampak prekinajo.

Tudi Zakon o izvršbi in zavarovanju ima posebna pravila, katera lahko uporabimo, kadar se izvršba prekine; upnik ni oškodovan s tem, da se izvršba prekine. To pomeni, da se bo izvršba nadaljevala pod enakimi pogoji, potem ko bodo odpravljeni razlogi za prekinitev. Vendarle gre za veliko število oseb, ki so bile udeležene v teh postopkih, in mislim, da je treba opraviti vsaj splošno razpravo o tem, ali naj te postopke prekinemo. Treba je upoštevati in tudi razmisliti o argumentih, ki jih je dala Vlada, zato pa je splošna razprava, da se o teh vprašanih pogovorimo, o njih razmislimo in na koncu glasujemo tako, kot mislimo, da je najboljša in da je prav. Kaj je bil razlog leta 1999, ko je bil sprejet zakon o finančnem poslovanju podjetij? Takrat smo prvič uvedli pravila o odgovornosti odgovornih oseb v gospodarskih družbah, ker nekaj časa pred tem smo uvedli tudi Zakon o gospodarskih družbah. Mi smo se na prehodu iz socializma, iz socialističnega sistema učili poslovanja v okviru gospodarskih družb. Veliko gospodarskih družb je bilo ustanovljenih, predvsem družb z omejeno odgovornostjo. To je bil nekako hit, ampak tudi nuja, da se lahko vzpostavi normalno gospodarsko poslovanje; tudi veliko delniških družb je bilo ustanovljenih. Tudi samostojni podjetniki so delali, ampak družba z omejeno odgovornostjo je nekako tista, ki jo lahko ustanovi tudi ena oseba in ki ima relativno lažja pravila za ustanovitev v primerjavi z delniško družbo. Bilo jih je veliko ustanovljenih in veliko je bilo takšnih, ki več niso poslovale, ki so bile le še zapis v takrat sodnem registru, ker Poslovnega registra Republike Slovenije takrat še nismo imeli; in je obstajal problem. Jaz razumem zakonodajalca, da je takrat obstajal problem, da smo imeli veliko mrtvih družb, ki niti pošte niso sprejemale, sploh niso poslovale. Lahko da so imele dolgove, večinoma so imele dolgove ali pa ne. Niso poslovale. Poznamo tudi gospodarske družbe, ki sta jih recimo ustanovila, tudi tega je bilo kar nekaj, dva zakonca ali partnerja.

Veliko je bilo teh družb, glede katerih si je bilo treba na en način, kako naj rečem, naliti

čistega vina, počistiti register, da se ve, da tudi udeleženci v pravnem prometu ter poslovnem prometu vedo, katera gospodarska družba še deluje in da na koncu koncev tudi gospodarski sistem očistimo tistega, kar več ni delovalo in se je samo zdelo, da obstaja; v bistvu pa je bilo zadolženo ali ni funkcioniralo. Ena od rešitev zakona o finančnem poslovanju podjetij je bila ta, da je zakon točno določil pogoj, katere družbe se lahko po uradni dolžnosti izbrišejo, to so družbe, ki niso funkcionirale. Družbeniki ali delničarji bi lahko po Zakonu o gospodarskih družbah tudi sami predlagali izbris gospodarske družbe, s tem da bi morali podati izjavo, da so vse obveznosti družbe poravnane. To je po Zakonu o gospodarskih družbah. In takrat bi jim tudi sodni register dovolil izbris, sicer pa ne. In ker je bilo treba nekako počistiti sistem, je ta zakon določil, da sodišče po uradni dolžnosti, če so obstajali določeni pogoji, če podjetje ni poslovalo nekaj časa, če ni podalo poročila, so obstajali pogoji, po katerih je bil lahko začet na sodnem registru postopek po uradni dolžnosti za izbris družbe – delniške družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo. In potem, če je postopek končan, pri čemer je stranka bodisi delničar, družbenik, tudi upnik je imel možnost, da ko je dobil sklep o začetku postopka izbrisa, je lahko vložil ugovor in dokazal, da niso podani razlogi za izbris gospodarske družbe, torej delniške družbe ali družbe z omejeno odgovornostjo. Zakaj nekateri delničarji ali družbeniki te možnosti niso izkoristili, je eno vprašanje. Drugo vprašanje pa je spet, kako bi lahko delničar neke gospodarske družbe ali pa družbenik sploh dokazoval obstoj teh razlogov. Zelo težko je nekemu družbeniku – pozneje smo prišli v naslednjem zakonu do aktivnega družbenika, ki je potem bil zavezanec, ampak o tem bom spregovorila pozneje –, ali je sploh imel možnost dokazati, ker to dokazno breme je bilo na njem, na delničarju.

Zamislite si, da ste delničar neke velike delniške družbe in da se le-ta izbriše, zdaj pa moraš ti dokazovati, da niso podani razlogi za izbris delniške družbe. Pa tudi če si družbenik družbe z omejeno odgovornostjo, je zelo možno, da nimaš dostopa do podatkov o tem, ali je družba dejansko delovala in da dejansko niso obstajali razlogi za izbris. Ampak to možnost so teoretično družbeniki in delničarji izbrisanih družb imeli. Če je niso izkoristili, pa so obstajali različni razlogi, zakaj nekdo morda tudi ni prejel pošte od registrskega sodišča, ker je bil naslov spremenjen ali karkoli. O tem sem veliko poslušala, da eni pač te pošte, sklepa o izbrisu sploh niso prejeli. Tu so spet različni razlogi, s katerimi se sodišča veliko ukvarjajo, kdaj je kdo dolžan sporočiti spremenjen naslov, tudi če je družbenik gospodarske družbe, ali je dolžan kot delničar spremeniti, ali ga sploh lahko obvestijo na pravi naslov. Tu je veliko vprašanj odprtih, ali je nekdo imel sploh možnost dokazovati, da v postopku ugovora zoper izbris po uradni dolžnosti niso podani razlogi za izbris. Če je bil

ta postopek končan, je sodišče po uradni dolžnosti izbrisalo gospodarsko družbo iz sodnega registra, to je pomenilo njen konec, njeno smrt, tako kot vedno pomeni izbris iz sodnega registra. Potem pa je zakon vpeljal domnevo, da pa velja, da so ti družbeniki ali delničarji, če je ta družba izbrisana, prevzeli – kot je veljalo v takrat veljavnem 394. členu Zakona o gospodarskih družbah, zdaj imamo ZGD-1, ki nima enakega 394. člena – prevzeli obveznosti te družbe na sebe, da so osebno odgovorni za obveznosti družbe.

To je, spoštovani kolegice in kolegi, pomenilo, da je delničar ali družbenik v kapitalski družbi, kadar govorimo o kapitalski družbi ... To predavamo tudi študentom, osnovni namen kapitalske družbe, kar tudi njeno ime govori, je v tem, da jo ustanoviš oziroma si udeležen v njenem kapitalu zato, ker ne želiš, da prevzameš riziko na sebe s svojim lastnim premoženjem, ampak želiš del premoženja nameniti kapitalu določene družbe. Če tista družba propade, pač izgubiš ta kapital, ki si ga vložil v delniško družbo, torej delnico ali delež v družbi z omejeno odgovornostjo, delež družbenika. Ne odgovarjaš pa z lastnim premoženjem; če hočeš odgovarjati z lastnim premoženjem, pač odpreš espe, si samostojni podjetnik, tisto ni kapitalska družba, ne potrebuješ ustanovitvenega kapitala, ampak potem pač odgovarjaš z lastnim premoženjem. Ko smo sprejeli Zakon o finančnem poslovanju podjetij in tale postopek, po katerem je sodišče lahko izbrisalo kapitalsko družbo po uradni dolžnosti, po enem postopku, in smo določili možnost, da se potem, če se ta kapitalska družba izbriše, iz kapitalske družbe obveznosti prenesejo na osebo, ki je bil delničar ali družbenik, smo s tem nekako presegli pravilo o tem, da ne odgovarjaš s svojim osebnim premoženjem za obveznosti kapitalske družbe. Naenkrat smo prenesli odgovornost za obveznosti družbe, ki je bila izbrisana – seveda pod določenimi pogoji, to je vse res –, na družbenike in takrat so se večinoma v izvršilnih postopkih res množično začeli postopki proti družbenikom.

V zakonu o finančnem poslovanju podjetij takrat ni bilo nobene izjeme, ki bi omogočala ugovor, s katerim bi lahko nekdanji družbenik oziroma delničar ugovarjal, da ni imel nobene možnosti vplivati na poslovanje družbe, nobene možnosti tudi ugovarjati ali kakorkoli. To smo sicer po teh kolobocijah, sagah ter spreminjanju zakona o finančnem poslovanju podjetij, ko smo sprejeli zakon o finančnem poslovanju in urejanju stečajja, ki ima zelo dolgo ime ZFPPIPP, nikoli ne znam celotnega naziva ponoviti. Ampak v novem zakonu o stečajnem postopku, v katerem smo uredili odgovornost članov uprave, odgovornost nadzornega sveta, posloводства družbe, smo tudi uredili to, da je lahko nekdo, ki ni bil aktivni družbenik, nekdo, ki ni imel možnosti velikega vpliva na poslovanje družbe, vsaj ugovarjal v postopku, ki se vodi

proti njemu. Lahko je ugovarjal, recimo v izvršbi imamo en instrumenti – ugovor po izteku roka. Ko enkrat teče izvršba proti tebi, je zelo težko ugovarjati in se boriti proti sistemu. Saj je res, mi niti tega nismo čisto dobro ..., potem se je v sodni praksi razvilo, ali zdaj mora biti ta sklep o izvršbi proti družbeniku pravnomočen ali ne; ali kako je to. Dobro se spomnim tega zakona, potem smo se v začetni fazi tudi lovili v praksi. Ljudje so naenkrat dobili sklepe domov, po nekem času, ko se je ta družba izbrisala, in to je bilo objavljeno v Uradnem listu – sodišče dovoli izvršbo proti vam, in sicer kar na vse vaše premoženje; kar je pač ZFPPOd dovolil. In potem se je začela drama, resnično osebna drama ljudi, ki na podlagi materialne osnove zakona o finančnem poslovanju podjetij sploh niso imeli možnosti dokazovati, vložiti kakršnegakoli ugovora, tudi po izteku roka. Zoper ta sklep o nadaljevanju izvršbe na družbenika ali na delničarja so lahko ugovarjali, ampak sodišče je reklo: Ali ste bili družbenik? Ja. Ali ste bili delničar? Ja. Potem nimamo nobene osnove, da ugodimo vašemu ugovoru in je pač zavrnilo ugovor zoper sklepa o nadaljevanju izvršbe na družbenika. In ko je enkrat ta sklep o izvršbi pravnomočen, gre izvršba na premoženje, na plače, hiše, na zemljišča, na vse, kar imaš, na delnice in pokojnine. Čas je tekel, to se ni odvijalo z bliskovito hitrostjo, kot pač zdaj deluje sodni sistem. Izvršba zdaj bistveno hitreje deluje, kot je delovala leta 2005, 2006, 2007, ker je bilo bistveno več zadev; zdaj so bistveno počiščene. To je bil res velik problem. Potem smo se spomnili s tem ZFPPIPP, da lahko ugovarja aktivni družbenik in tudi v Zakonu o izvršbi smo uredili to možnost ugovaranja ter na kakšen način je treba to tudi vročati dolžnikom. Verjemite mi, cela kolobocija, cela drama se je odvijala na več ravneh, v kateri smo se mi, tudi sodišča, na podlagi zakona sproti nekako lovili in ugotavljali, kaj sploh narediti; medtem pa se je izvršba nadaljevala na premoženje teh ljudi, ki so nekoč bili družbeniki ali delničarji kapitalskih družb in so te deleže oziroma delnice kupili oziroma dali zato, ker so mislili, da nikoli ne bodo odgovorni za obveznosti te družbe.

Jaz se lahko zdaj strinjam, da je to pravno vprašanje, o katerem odloča na koncu koncev sodišče. Pri nas se je odločilo Ustavno sodišče, je dalo prav zakonodajalcu, zadeva je vendarle na Evropskem sodišču za človekove pravice. Če kaj dolgujemo tem ljudem, ki so v teh postopkih udeleženi, je to, da opravimo splošno razpravo in razpravljamo o tem, ali je treba počakati do tega, da Evropsko sodišče za človekove pravice, ki se ne odloči kar tako, odloča v velikem senatu ter pove, ali je Slovenija tukaj posegla v lastninsko pravico vseh teh, ki so vložili vlogo na Evropsko sodišče za človekove pravice. In zaradi tega sem tudi podpisala ta predlog za splošno razpravo, ker mislim, da je o tem res treba razpravljati. Premoženjski zahtevki, ki so vloženi in do katerih lahko pride, pa so izračunljivi, ocenljivi z lahkoto. In če bo

Evropsko sodišče za človekove pravice – jaz ne prejudiciram, ne rečem, da bo odločilo tako ali drugače – odločilo v prid tistim, ki so vložili pritožbo na Evropsko sodišče za človekove pravice, jim ugodilo, če bo reklo, da je Slovenija kršila njihove pravice, bo zelo z lahkoto izračunan ta znesek, ki ga dolguje država Slovenije tem pritožnikom, kar zadeva materialno škodo. O nematerialni škodi se ne pogovarjamo, tisto bodo morali dokazati. Materialna škoda, zneski, ki so bili izterjani, in zamudne zakonske obresti za obveznosti so kar zajetni in izračunljivi; morda ne čisto z lahkoto, ampak je mogoče relativno hitro priti do njih. In zato mislim, da lahko razmislimo o tem, da te postopke samo prekinemo, dokler ne pride do sodbe velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice.

Sicer pa ta pogoj, ta 2. člen predlaganega zakona nekako ni, jaz mislim, da na ta način ne moremo pisati zakonodaje, da damo neko pogojno pravico, če sodišče ugotovi. Če kdo pozna takšno določbo, naj mi pove, ampak dobro, je pač dana notri. O njej bi res bilo treba razpravljati, verjetno bi tudi Zakonodajno-pravna služba kaj rekla o tem, ampak bistveno je, da dovolimo to možnost, da se pogovorimo o tem, ali je te postopke treba prekiniti, dokler Evropsko sodišče za človekove pravice o tem ne odloči. Zelo veliko je pravnih vprašanj, za katera nisem prepričana, da smo nanje dali čisto prave odgovore v našem pravnem sistemu. Ne rečem, kdo ima prav ali nima prav. Evropsko sodišče za človekove pravice je tisto, ki nam je tudi v primeru izvršbe, tega poseganja v nepremičnino za majhen znesek, nesorazmernega posega, reklo, ko smo vsi vztrajali in tudi Ustavno sodišče je reklo, da so imela slovenska sodišča prav, ter sem bila osebno prepričana, da Slovenija ni kršila Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic; pa je Evropsko sodišče za človekove pravice reklo, da je. In če je, je tudi prav, da te stvari popravimo. In zato mislim, da je treba opraviti to razpravo, razmisliti o tem, da te postopke prekinemo, počakati. Mislim, da ne bo dolgo, da bo veliki senat Evropskega sodišča za človekove pravice odločil. Potem bomo pa videli, ali postopke nadaljujemo, jih ne nadaljujemo in če je še kaj treba spremeniti v sedanjem ZFPPIPP. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Luka Mesec.
Izvolite.

LUKA MESEC (PS Levica): Najlepša hvala in lep pozdrav!

Predlagatelju gospodu Janku Vebru sem dolžan nekaj pojasnil na moje očitke v stališču poslanske skupine, ki sem ga prej prebral in v katerem sem povedal, da je Janko Veber imel v svoji dolgi politični karieri dovolj priložnosti, da bi na stvar vplival. Bom ta očitek utemelji. Zakon je bil sprejet leta 1999, Janko Veber je bil poslanec v Državnem zboru leta

1999. Zakonodajno-pravna služba je pred sprejetjem tega zakona jasno opozorila na načelo odgovornosti po Zakonu o gospodarskih družbah in na prebijanje tega načela, da posameznik, lastnik za podjetje zdaj odgovarja po tem zakonu tudi z vsem svojim premoženjem. To je bilo jasno zapisano in tudi opozorjeno, da menijo, da je treba dodatno proučiti to splošno načelo, saj kapitalske družbe za svoje obveznosti odgovarjajo z vsem svojim premoženjem, ne pa s premoženjem lastnikov. Na to je bilo takrat opozorjeno in Janko Veber je bil seznanjen s tem opozorilom; ni pa glasoval proti temu predlogu. Predlog je bil sprejet s 53 glasovi za, nobenim proti. Janka Vebra na glasovanju bodisi ni bilo bodisi je potegnil kartico iz glasovalne naprave. Gospod Veber, prej ste omenjali podpise poslancev, skupino Matevž Frangeža, ki je poskušala popraviti te krivice. Jaz sem te podpise poiskal in na tem seznamu poslancev vas ni. Lahko naštejemo, kdo je tam napisan: Matevž Frangež, Vili Rezman, Luka Juri, Andrej Vizjak, Franc Žnidaršič, Bogdan Čepič, Alojz (Lojze) Posedel, Bogdan Barovič, Alan Bukovnik, Matjaž Han, Vili Trofenik in Dejan Levanič. To so bili podpisani, vas pa ni bilo. Ta zakon te skupine je padel leta 2012 na Ustavnem sodišču. Leta 2013 ste, gospod Janko Veber, postali predsednik Državnega zbora. Leta 2015 ste postali član vlade kot minister za obrambo. Danes smo leta 2018. Vaša politična zgodovina soočanja s tem zakonom se vleče že od leta 1999, za popravilo krivic pa ste se odločili praktično dva meseca pred državnoborskimi volitvami 2018. Od tod moj očitek, da morda ne gre toliko za resen poskus poprave krivic, ki so bile takrat storjene, kot bolj poskus reševanja vaše politične kariere.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Janko Veber, imate besedo kot predstavnik predlagatelja.
Izvolite.

JANKO VEBER (NeP): Bom še enkrat zelo jasno pojasnil.

Tudi kot predlagatelj današnjega zakona sem jasno povedal, da je imel takrat zakon v svoji prvi obliki tudi pozitivne cilje in pomembne ukrepe, da se reši finančna nedisciplina in tudi izboljša položaj gospodarskih družb. To so bili tudi razlogi, s katerimi so takrat predlagatelji, predstavniki Vlade prepričevali poslance, da podpremo ta zakon. Pri izvajanju zakona se je seveda izkazalo, da so obremenitve, ki so prišle na družbenike, tako hude, da presegajo ne samo Zakon o gospodarskih družbah, ampak tudi ustavno zagotovljene pravice do osebne lastnine; zato sem ves čas aktivno sodeloval pri reševanju tega problema. Še enkrat poudarjam, če te neko v obliki vlade prepriča v začetni fazi leta 1999, da je s tem zakonom vse v redu, in če pozneje ugotoviš, da pa vendarle s tem zakonom ni vse v redu, mislim, da ima vsak

moralno pravico, da odreagira in odpravi to krivico. To sem ves čas tudi počel in počnem tudi ta hip. Želim si, da bi imeli danes pred očmi ljudi, ki jim je treba pomagati, ublažiti te posledice; ne pa politizacije. Tega zakona nisem vložil zato, da bi se danes tukaj politiziralo, ampak da se Državni zbor aktivno vključi v ta proces in sprejme odločitev, ki bo v dobro ljudi. To sem ves čas tudi počel. Ko sem prišel do spoznanja, da je treba pomagati, ker se je zgodila krivica, sem to tudi storil. To počnem tudi v tem trenutku.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Repliko ima gospod Luka Mesec.
Izvolite.

LUKA MESEC (PS Levica): Gospod Janko Veber, 19 let ste rabili.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Mitja Horvat, imate besedo.
Izvolite.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, spoštovani podpredsednik, za dano besedo.

Moram reči, da sem ne samo izjemno razočaran, pravzaprav ne najdem pravih besed, s katerimi bi opisal ta napad na spoštovanega poslanca Janka Vebra, ki je bil toliko prijazen, da je bil v našem imenu kot prvopodpisani pripravljen predstaviti naš predlog. Tudi sicer so mi znane aktivnosti spoštovanega poslanca Vebra, za katere pa očitno poslanec Luka Mesec ne ve, kakšne so bile njegove aktivnosti. Zato se mi zdi skrajno neprimerno in predvsem se mi zdi škoda. Danes smo imeli lepo priložnost in zato smo tudi predlagali, da v splošni razpravi govorimo o argumentih za ali proti takšnemu zakonu. Takšen izpad, preusmeritev pozornosti na osebno raven nekako ni primeren in bi se tudi sicer oglasil s kakšnim postopkovnim, ampak sem do konca upal, da boste kot predsedujoči tudi glede tega odreagirali. Ne glede na to, pač moral sem izraziti, ker je večina razprave potekala o tem vprašanju, zato se bom zdaj usmeril nazaj na predlog zakona in podprl tudi spoštovano kolegico iz Poslanske skupine Stranke modernega centra, ki ima bogate izkušnje s tem vprašanjem in nam je lepo ilustrirala tudi globino dogajanja ter posamezne primere, kako se je to zgodilo – dejansko za mnoge, premnoge čez noč, brez vsake možnosti, da bi sodelovali v postopkih. In če gre verjeti, pa nimam nobenega razloga, da ne bi verjel besedam, ki so jih predstavniki civilne družbe, ki se ukvarjajo s tem vprašanjem, predstavili tudi na Komisiji za peticije, človekove pravice in enake možnosti, za kar se na tem mestu še enkrat zahvaljujem tudi spoštovani predsednici gospe Evi Irgl, da je sklicala to sejo in da smo lahko iz prve roke od vseh predstavnikov akterjev dobili uvid v globino tega problema.

Morda iz dosedanje razprave ni bilo dovolj razvidno, zato je treba opozoriti, da so ti ljudje čez noč postali iz upnikov dolžniki, čez noč so postali dolžniki, ker nekatera zveneča imena niso izpolnjevala svojih obveznosti. Iz gradiva, ki smo ga dobili v Državni zbor 30. aprila 2015, izhaja, da gre tukaj za imena, kot je SCT, Vegrad, Merkur, Primorje; pri čemer mi najverjetneje ni treba posebej izgubljeni besed, kakšni so epilogi in kakšne epilog v zvezi s tem še pričakujemo. Ne da bi se spuščal v podrobnosti, ker je podrobnosti samih postopkov lepo predstavila kolegica Murgel iz naše poslanske skupine. Gre za vprašanje občutka, kaj je prav in kaj je narobe; gre za to, da so se ti ljudje končno začeli pojavljati v javnosti s svojim primerom, izpostavili so se in tudi izpovedali svoje žalostne zgodbe, ki so se zgodile na tem področju. Kot smo uvodoma v stališču povedali, Poslanska skupina Stranke modernega centra razume dober namen zakona – plačilna disciplina; toda ali je ta zakon prinesel pri plačilni disciplini izboljšanje stanja pri prej imenovanih gospodarskih subjektih, paradnih konjih, nagajencih in tako naprej. Gre za vprašanje, kjer moramo malo pogledati v sebe in premisliti, kaj nam je storiti; ne pa z očitki, zakaj se vsa ta leta ni zgodilo in zakaj nekdo osebno nečesa ni storil. Danes imamo pred seboj ta predlog, ko lahko nekaj naredimo, danes se nas je nekaj izpostavilo s tem, ko smo dali podpise za ta predlog zakona in tudi za to splošno obravnavo; iz preprostega razloga, da bi dobili čim več argumentov in da bi sprejeli družbeno odgovorno odločitev. Žal mi je in tukaj moram reči, tako kot že zdaj nekaj dni, poslancev ni. Ali je tema takšna, da ni primerna za razpravo, ali je tema takšna, ki nas zaradi dnevnopolitičnih razlogov ne pritegne do te mere, da bi o njej spregovorili, ali gre morda za zadrego. Na ta vprašanja si bo lahko odgovoril vsakdo, ki je v tem sklicu in ki je bil danes povabljen na sejo, sam. Če pogledamo nekaj razlogov, argumentov, ki jih navajajo prizadeti. Še enkrat ponavljam, vsaj kakšnih 30 tisoč podjetnih oseb je ta ureditev izločila iz gospodarskih procesov. Mnogih so polna usta skrbi za mala in srednja podjetja. Danes imamo s tem predlogom zakona veliko priložnost, da z malim korakom povrnemo nekaj zaupanja ljudem, ki se želijo s podjetništvom ukvarjati, da ne bodo prepuščeni na milost in nemilost močnim, da bodo imeli okolje, v katerem bodo lahko skladno s Ustavo, s pravnim redom izvajali svojo osnovno, z Ustavo zajamčeno pravico – svobodo podjetniške pobude. Kako povrniti tem ljudem? In nismo še posebej opozorili, kako povrniti vero in upanje njihovim družinskim članom, njihovim otrokom, danes že vnukom, da je pravni red tisti, ki jih bo varoval; da jih bo takrat, kadar bodo skladno z ustavnopravnim redom izvajali svojo dejavnost, ta red tudi varoval. Sam se spomnim razprav iz tistega časa, ko je šlo za vprašanje, kaj je z našimi podjetniki, Ali je to spoštovano delovanje, aktivnost v družbi; ali se vzbuja nek

odnos, ki ga tisti, ki so bili prizadeti v zadevni zadevi, imenujejo tudi kriminalizacija podjetništva? To je za moj okus eno temeljnih vprašanj, s katerim se moramo spopasti in se odločiti, po kakšni poti bomo krenili naprej. Razumem, da so lahko v vsej tej množici oseb bili tudi posamezniki, ki so morda zlorabljali obstoječ sistem; ampak danes v tem primeru, s tem zakonom ne govorimo o teh primerih. Tukaj smo zato, da pet pred dvanajsto lahko nekaj naredimo že sami, ne da bi čakali na tak ali drugačen rezultat velikega senata Evropskega sodišča za človekove pravice. Ponujena možnost je pred vami in upam, da bomo zmogli toliko moči, toliko samokritičnosti, toliko vesti, da bomo tem ljudem v tem trenutku vsaj olajšali breme, ki ga nosijo zaradi dogajanja v zadnjih, kot smo ugotovili, devetnajstih letih. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnica Vlade in predstavnik predlagatelja predloga zakona.

Kot prva dobi besedo predstavnica Vlade, in sicer državna sekretarka na Ministrstvu za finance mag. Miranda Groff Ferjančič. Izvolite.

MAG. MIRANDA GROFF FERJANČIČ:
Najlepša hvala za besedo.

Želela bi izpostaviti, da Vlada ne nasprotuje rešitvam, vendar opozarjamo, da morajo te rešitve upoštevati tudi odločbe Ustavnega sodišča, ki je o teh zadevah že razpravljalo. Zato bi želela izpostaviti odločbo iz leta 2012, ko je Ustavno sodišče določilo, da se zakonodajalec ne more sklicevati na domnevno protiustavnost ureditve, ki je bila predmet presoje Ustavnega sodišča, pa to neskladje ni bilo ugotovljeno. Veliko smo danes slišali o čakanju na odločitev Evropskega sodišča za človekove pravice, vendarle je treba povedati, da je sodišče že odločilo na prvi stopnji. In opozorila bi rada, da 91. odstavek njihove odločitve, ko izpostavljajo, da »gledano v celoti so določbe zagotavljale jasen in celovit okvir zakonodaje, katere cilj je bil okrepiti pravno varnost udeležencev na trgu in zaščito upnikov.« Lahko ugotovimo, da je sodišče v tem konkretnem primeru, ki ga je že presojalo na prvi stopnji, soglasno ugotovilo, da 1. člen protokola 1 ni bil kršen; ukrep izbrisa družbe brez predhodne likvidacije in prehod odgovornosti za dolgove družbe na aktivne družbenike je bil po mnenju sodišča zakonit in je imel legitimen namen.

Končna odločitev o usodi zakona je v rokah vas, poslancev. Rada bi pa na koncu še izpostavila, da bodo končne posledice ureditve iz predloga zakona verjetno za upnike enake, kot jih je že predvidevala ustavno neskladna ureditev v Zakonu o finančnem poslovanju podjetij, novela B, in Predlog zakona o postopkih za uveljavitev ali odpustitev odgovornosti

družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb. S predlagano prekinitvijo postopkov, ki so v teku, in posegom v obstoječa pravna razmerja bi se ob upoštevanju že citirane določbe iz leta 2012 in odločbe Ustavnega sodišča 117/07 posegalo v pridobljene in pričakovane pravice upnikov in s tem v pravico do sodnega varstva ter pravico do zasebne lastnine. Prav tako bi ta ureditev pomenila kršitev načela prepovedi retroaktivne veljavne ureditve pravnih aktov in načela zaupanja v pravo. Še enkrat, Vlada ne nasprotuje rešitvam, vendar pa opozarjamo oziroma predlagamo, da so predlagane rešitve skladne z odločitvami Ustavnega sodišča. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predlagatelj gospod Janko Veber. Izvolite.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo še enkrat.

Ob tej priložnosti želim zelo jasno izpostaviti, da zakon govori o tem, da mirujejo postopki v Sloveniji, dokler se ne konča postopek na Evropskem sodišču za človekove pravice. S tem zagotovo ne kršimo prav nobene odločbe, tudi Ustavnega sodišča. Kajti ta zakon tudi zelo jasno govori, če bi Evropsko sodišče za človekove pravice zavrnilo pritožbe, se vsi ti postopki nadaljujejo. Če pa bo odločilo v prid pritožnikom, pa bo ta zakon imel pozitivne posledice, ker bo stroškov pri obravnavi vseh teh primerov bistveno manj. Kar pa je zelo pomembno, vsem tistim tisočim ljudem, ki so vključeni v te postopke, vsaj nekoliko razbremenimo ta čas, dokler se ne odloči Evropsko sodišče za človekove pravice; in to je za mene najpomembnejše. Ob vsem spoštovanju do odločbe Ustavnega sodišča, ki je že ovrгло neke podobne primere – ne takšnega, podobne primere –, je dejstvo, da mnogi primeri na evropskem sodišču padejo zaradi tega, ker se ne upošteva prav ta dimenzija, da je Slovenija socialna država, pravna in socialna. Ta vidik socialne države pogostokrat botruje ravno temu, da Evropsko sodišče za človekove pravice odloči drugače, kot je Ustavno sodišče v Sloveniji. Če bi pogledali cel niz odločitev evropskega sodišča, bi ugotovili, da je temu tako in da imamo zelo žalostno statistiko, ko se odloča o socialnih pravicah v Sloveniji na Ustavnem sodišču.

Menim, da je ta zakon res zelo pomemben, da predvsem razbremenimo ljudi ta hip, posledično tudi sodišča; in lahko bi imel, bo imel tudi ugodne finančne posledice, če se bo evropsko sodišče odločilo v korist tožnikov. In to je tisto, kar moramo imeti ves čas pred očmi, da ublažimo te posledice, ki jih ta hip imajo predvsem ljudje. Ne ustanove – ljudje!

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo.

Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ne, zato tudi zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali čez pol ure v okviru glasovanja.

S tem prekinjam 23. točko dnevnega reda in 39. sejo Državnega zbora, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 14.30. Hvala lepa.

(Seja je bila prekinjena ob 14.02 in se je nadaljevala ob 14.33.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zbora.

Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po naslednjem vrstnem redu: 2., 4., 5., 6., 8., 9., 23., 13., 26., 17. in 18. točka dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanje zbora o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 2. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu; po skrajšanem postopku.

Nadaljujemo z **drugo obravnavo**, to je z odločanjem o vložnem amandmaju, ki ga bomo opravili na podlagi pregleda vložnega amandmaja z dne 21. 3. 2018.

Prehajamo na odločanje o amandmaju Poslanske skupine Levica k 5. členu.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica ima dr. Matej Tašner Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica):
Najlepša hvala, predsednik.

V Levici bomo ta naš amandma podprli. Zakaj? Zakon predvideva, da s tem 5. členom vzpostavimo nek poseben status za delavce v kmetijstvu, poseben status, ki prekarizira to področje. Ta status uvaja, da bi lahko kmetije najemale začasne prekarne delavce za 120 dni letno, kar predstavlja približno polovico vseh delovnih dni v posameznem letu. Določba, ki gre jasno mimo določb Zakona o delovnih razmerjih, je določba, ki predstavlja obvod od ZDR. Zakon o delovnih razmerjih namreč že sedaj omogoča, da določene panoge, ki so sezonsko intenzivnejše, skladno z ZDR najemajo delavce. To, da se sedaj v zakonu uveljavlja še neka nova kategorija prekarnih delavcev, govorimo pa o Zakonu o kmetijstvu, je nekaj, kar bi moralo biti popolnoma nedopustno, ker že obstajajo zakonske podlage za to. To bo pomenilo, da pristajamo na to, da se določene panoge še

dodatno in izdatno prekarizirajo. To je enako, kot bi rekli, da potrebujemo poceni delovno silo za opravljanje osnovnih nalog, v kmetijstvu bo na koncu izpadlo tako; istočasno pa to predstavlja nek nevaren precedens. Kdo zagotavlja, da ne bo naslednjič neka druga zbornica ali pa kakšni gostinci rekli – Zakaj pa nimamo mi v našem zakonu določbe, ki nam bi omogočala, da na takšen način najemamo delavce? To je dodaten socialni damping, je dodatno prekariziranje trga dela v tej državi in zato v Levici predlagamo, da se ta določba enostavno črta. Tu apeliramo na razum vseh, predvsem na predstavnike tistih resorjev v vladi, ki pokrivajo ta področja, torej ministrstvo za socialne zadeve in tudi ministrstvo za kmetijstvo. Gre za ministra iz kvot Socialnih demokratov, ki na ta način enostavno brišejo neke striktno določbe, ki bi morale veljati splošno, in sicer da delo v tej državi ne bi bilo prekarizirano. To, kar počnejo, je pa ravno nasprotno; na vsaki točki fleksibilizirati delo in spravljati ljudi v zelo neenak in tudi podrejen položaj.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov ima gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): V Novi Sloveniji amandmaja Levice ne bomo podprli. Nesmiselno je tukaj govoriti o prekarnem delu. Gre namreč za to, da bodo kmetje najeli delovno silo takrat, ko jo potrebujejo, ko je treba obirati sadje oziroma opraviti določena opravila v kmetijstvu. Ne moremo govoriti, da morajo kmetje zaposliti nekoga za celo leto, če imajo delo ob določenem času. Vsak poklic ima svoje zahteve. Ta rešitev, da bodo lahko najemali delavce takrat, ko jih potrebujejo, je pravilna, zato smo proti temu amandmaju.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Je še kakšna obrazložitev v imenu poslanske skupine? Ne.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima Luka Mešec.

LUKA MESEC (PS Levica): Hvala za besedo in lep pozdrav!

Amandma bom seveda podprl. Podprl ga bom, prvič, zato, ker se delovna razmerja ureja v zakonu o delovnih razmerjih, ne pa v zakonu o kmetijstvu, zakonu o gradbeništvu, zakonu o gostinstvu in ne vem še čem. Zakon o delovnih razmerjih je regulator delovnih razmerij. Tisti, ki so nasprotovali že med razpravo, so nekako poskušali prikazati, kot da v Sloveniji obstaja samo ena oblika dela. To je redna zaposlitev za celo leto ali pa nedoločen čas, onkraj tega pa ni nič. V resnici imamo celo vrsto možnosti za občasna, začasna in podobna dela; prav nobene potrebe ni, da se na ta način z nekim novim prekarnim institutom uvaja bypass regulacije delavske zakonodaje in delavskih

pravic. In zato smo v Levici pripravili ta amandma. Že na razpravi sem opozoril, da če bi neka opozicijska stranka prinesla tak ukrep v Državni zbor, ne bi doživel niti razprave na matičnem odboru. Povedali bi, da ureditev ni sistemska, ker je to treba urediti v sistemskem zakonu, povedali bi, da zakon ni primeren za nadaljnjo obravnavo; in debata bi bila zaključena. Ampak vlada ima za svoje predloge malo drugačne vatte kot za opozicijske predloge; je pa mogoče zdaj na strani poslancev, da presodimo, koliko kredibilen ta predlog, ki ga je vlada prinesla pred nas.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 9, proti pa 53.
(Za je glasovalo 9.) (Proti 53.)
Ugotavljam, da amandma ni sprejet.

Končali smo z glasovanjem o amandmaju in z drugo obravnavo predloga zakona v okviru skrajšanega postopka.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi predlagani amandma ni bil sprejet, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da je bil zaradi amandmajeve, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti pa 6.
(Za je glasovalo 48.) (Proti 6.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 2. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 4. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin; po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajeve, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 49, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 49.) (Proti nihče.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 4. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 5. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o veterinarskih merilih skladnosti; po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi

amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajeve, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 59, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 59.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 5. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 6. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o veterinarstvu; po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajeve, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 61, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 6. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 8. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nagradah Republike Slovenije na področju šolstva; po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajeve, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 66 poslank in poslancev, za je glasovalo 64, proti pa nihče.

(Za je glasovalo 64.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 8. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 9. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodelovanju v kazenskih zadevah z državami članicami Evropske unije; po skrajšanem postopku.

Prehajamo na **tretjo obravnavo** predloga zakona. Ker k predlogu zakona matično delovno telo ni sprejelo nobenega amandmaja in ker v drugi obravnavi amandmaji h končni določbi niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 1.
(Za je glasovalo 52.) (Proti 1.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 9. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 23. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o prekinitvi postopkov proti družbenikom izbrisanih družb.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o prekinitvi postopkov proti družbenikom izbrisanih družb je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Kakšna obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine? Ne.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Obrazložitev glasu v lastnem imenu ima dr. Milan Brglez.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Najlepša hvala.

Vsekakor bi rad povedal to, da bom zakon podprl, ker je to tisto minimalno, kar je pravzaprav možno narediti. Mislim, da je to tudi tisto, kar je še možno narediti v slovenskem pravnem redu. Na vso srečo smo del tudi kakšnih drugih pravnih redov, še zlasti pravnega reda Sveta Evrope, kadar se takšne krivice znotraj našega pravnega reda ne morejo dokončno razrešiti. Hkrati pa bi se rad zahvalil poslancu Janku Vebru, nekdanjemu predsedniku Državnega zbora, ker vem, da se je s to zadevo soočal. Res se mu zahvaljujem, da je ta zakon sploh vložil, in mislim, da je prav, da mu to zahvalo izrečem. Najlepša hvala!

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Še kakšna želja?

Bom počakal predsednika, da bo predsednik sprožil glasovanje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 60 poslank in poslancev, za je glasovalo 52, proti 2.

(Za je glasovalo 52.) (Proti 2.)

Ugotavljam, da je Državni zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za finance in monetarno politiko kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem 23. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 13. točko dnevnega reda, to je s tretjo obravnavo Predloga zakona o sodnih izvedencih, sodnih cenilcih in sodnih tolmačih; v okviru rednega postopka.

Ker v drugi obravnavi amandmaji k dopolnjenemu predlogu zakona niso bili vloženi, prehajamo na odločanje o predlogu zakona. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog zakona neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslancev, za je glasovalo 43, proti 12.
(Za je glasovalo 43.) (Proti 12.)
Ugotavljam, da je zakon sprejet. S tem zaključujem 13. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 26. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga za sprejem avtentične razlage 631. člena Obligacijskega zakonika.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa matičnega delovnega telesa, ki se glasi: Predlog za sprejem avtentične razlage 631. člena Obligacijskega zakonika se sprejme.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke ima gospod Ljubo Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsednik.

V Slovenski demokratski stranki se zelo dobro zavedamo problematike in vseh krivic, ki so bile storjene vsem podizvajalcem, ki za svoje dobro opravljeno delo niso dobili nobenega plačila. Veliko obrtnikov, veliko malih družb je dejansko zaradi posledice neprejetih plačil za svoje opravljeno delo propadlo, jih danes ni več med nami; veliko pa jih je ob svoj poslovni zaslužek in z drugimi posli pokrivajo ta velik manko, ki se jim je krivično zgodil. Zaradi tega, da se ta krivica vsaj deloma poravnava oziroma da damo možnost, da se poplačila deloma le lahko izvedejo, smo predlagali avtentično razlago 631. člena Obligacijskega zakonika, saj se zavedamo, da neposredna plačila podizvajalcem v obligacijskem pravu sploh niso uveljavljena. Če bi živeli v normalni, pošteni državi in če bi vsi izvajalci svoje podizvajalce plačevali, potem tega sploh ne bi rabili. Tako pa je treba plačila podizvajalcem tudi uveljaviti v Obligacijskem zakoniku. Zaradi tega smo predlagali to avtentično razlago, da se lahko vsaj delu podizvajalcev to poplačilo sploh izvede. Predlagamo, da se ta avtentična razlaga podpre in da vsaj v enem delu popravimo te krivice, ki so bile storjene tem izvajalcem.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 39, proti pa 20.

(Za je glasovalo 39.) (Proti 20.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet; zato prehajamo na odločanje o predlogu besedila avtentične razlage.

Glasujemo. Navzočih je 62 poslank in poslancev, za je glasovalo 39, proti pa 19.

(Za je glasovalo 39.) (Proti 19.)

Ugotavljam, da je besedilo avtentične razlage sprejeto. S tem zaključujem 26. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 17. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o reševanju stanovanjske problematike mladih je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 61 poslanek in poslancev, za je glasovalo 27, proti pa 31.

(Za je glasovalo 27.) (Proti 31.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel; zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem 17. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 18. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o načinu izgradnje infrastrukture in pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala srednje Save.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o načinu izgradnje infrastrukture in pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala srednje Save je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 63 poslanek in poslancev, za je glasovalo 26, proti pa 29.

(Za je glasovalo 26.) (Proti 29.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel; zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem 18. točko dnevnega reda.

Prekinjam 39. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali jutri ob 10. uri.

Obveščam vas, da se bo čez 15 minut v velikem salonu začela 67. nujna seja Odbora za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo ter 65. nujna seja Odbora za zunanjo politiko.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 22. MARCA 2018 OB 14.55 IN SE JE NADALJEVALA 23. MARCA 2018 OB 10. URI.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje! Začenjam nadaljevanje 39. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: Irena Grošelj Košnik, Iva Dimic, Suzana Lep Šimenko, Anja Bah Žibert, mag. Bojana Muršič od 14. ure dalje, Marija Bačič od 12. ure dalje, Andreja Potočnik, mag. Julijana Bizjak Mlakar od 11. ure dalje, Eva Irgl, Vesna Vervega od 14. ure, Vlasta Počkaj, dr. Simona Kustec Lipicer od 14.30 do 17. ure, Marijana Kotnik Poropat od 14. ure dalje, Urška Ban, dr. Jasna Murgel od 15. ure dalje, dr. Mirjam Bon Klanjšček, Roberto Battelli, Franc Breznik, Benedikt Kopmajer, Tomaž Gantar, Uroš Prikl, Matjaž Han, Ivan Škodnik, Danilo Anton Ranc, dr. László Göncz, dr. Bojan Dobovšek, Jani Möderndorfer, Miha

Kordiš, dr. Matej T. Vatovec, Franc Laj, Igor Zorčič, od 18. ure pa sem odstoten tudi sam.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **16. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O ZAGOTAVLJANJU SREDSTEV ZA NEKATERE NUJNE PROGRAME REPUBLIKE SLOVENIJE V KULTURI.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina osemindvajsetih poslank in poslancev, s prvopodpisanim dr. Draganom Matičem. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina trinajstih poslank in poslancev, s prvopodpisanim dr. Draganom Matičem zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja dr. Draganu Matiču.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Hvala za besedo, predsednik. Spoštovane kolegice in kolegi!

Ustvarjanje možnosti za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije ter skrb za ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine so naše ustavne obveze. Tudi v koalicijskem sporazumu smo se zavezali, da bomo izvajali ukrepe za zagotavljanje nujne infrastrukture za delovanje inštitucij, pomembnih za kulturo in ohranjanje kulturne dediščine, ter da je zato treba prenoviti in finančno podpreti Predlog zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi oziroma tako imenovani kulturni evro. Vsi vemo, da je bilo področje kulture v zadnjem obdobju močno prikrajšano tako v finančnem kot organizacijskem smislu, posebej po koncu leta 2013, ko je prenehal veljati tretji zakon o kulturnem evru, naslednji pa leta 2014 zaradi varčevalne politike preteklih vlad ni bil sprejet. Kljub temu da naša vlada obrača trend financiranja navzgor, pa je bilo Ministrstvo za kulturo neuspešno pri dokončnem sprejetju tako imenovanega kulturnega evra, na podlagi katerega bi se med drugim zagotovilo dodatna namenska sredstva za sanacijo najbolj ogroženih in najpomembnejših enot kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture.

Zato smo poslanci SMC s podporo Poslanske skupine SD in poslancema Desus odločili, da v parlamentarno proceduro vložimo Predlog zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi. Pri tem nas je vodil osrednji cilj, in sicer zagotoviti enakomeren razvoj na področju kulture. V SMC menimo, da morata biti ohranjanje in krepitev slovenske kulturne identitete ter dostopnost do kulturnih dobrin in kulturne dediščine opredeljena dolgoročno. Cilji zakona, ki izhajajo iz te usmeritve, so: zagotavljanje javnega interesa na področju posredovanja in varovanja kulturnih dobrin,

ohranjanje in varovanje kulturne dediščine, zagotavljanje trajne hrambe digitalnih kulturnih vsebin, zagotavljanje nujne javne kulturne infrastrukture za delovanje javnih zavodov s področja kulture ter ohranjanje dosežene in izenačevanje stopnje razvojnih standardov prostorskih razmer ljubiteljske kulture po lokalnih skupnostih in mladinske kulturne dejavnosti.

Na podlagi tega zakona bi Republika Slovenija v skladu z javno finančnimi zmoglostmi v državnih proračunih zagotovila dodatnih 122 milijonov 600 tisoč evrov, in sicer za obdobje od leta 2020 do leta 2026. Naložbe v kulturo in kulturno infrastrukturo imajo številne multiplikativne pozitivne učinke predvsem na gospodarstvo, na turizem oziroma kulturni turizem, ki je najhitreje rastoči sektor turistične industrije v Evropi. Svetovna turistična organizacija kulturnemu turizmu napoveduje največjo rast med vsemi oblikami turizma. Samo vpis na seznam Unesca pa pomeni 40-odstotno povečanje turističnega obiska.

V luči vseh naštetih dejstev ter glede na okrepanje gospodarstva in boljšo javnofinančno situacijo je naša neposredna odgovornost, da poskrbimo za področje kulture, ki je bilo, kot rečeno, v zadnjem obdobju močno prikrajšano tako v finančnem kot siceršnjem smislu. Sprejetje tega zakona bo imelo pozitivne učinke na več ravneh, rešilo pa bo tudi več let trajajoč zastoj na področju ohranjanja kulture in zlasti kulturne dediščine, zato predlagam, da predlog zakona podprete.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavniku Vlade, ministru za kulturo, ki opravlja tekoče posle, gospodu Antonu Peršaku.

ANTON PERŠAK: Spoštovani gospod predsednik! Spoštovane poslanke in poslanci, predlagatelj tega zakona!

Vlada v svojem mnenju ta predlog zakona podpira, pri tem sicer opozarja, da bo mogoče javnofinančna sredstva zagotavljati ob upoštevanju temeljnih načel javnofinančnega načrtovanja, predvsem načela srednjeročne uravnoteženosti proračunov države in načela previdnosti pri načrtovanju in ocenjevanju obsega prihodkov in izdatkov in ob pogoju, da bodo tovrstna vlaganja prepoznana kot prioriteta v državnem programu razvojnih politik, ki ga bo treba sprejeti v skladu z zakonom, ki ureja javne finance. Vlada, kot je bilo povedano že v obrazložitvi predloga zakona, se zaveda najprej dejstva, da v zadnji letih, predvsem po izteku prejšnjega podobnega zakona in po izteku prejšnje finančne perspektive vlaganj v javno kulturno infrastrukturo in v obnavljanje kulturne dediščine razen najbolj nujnih, neizogibnih vzdrževalnih del praktično ni bilo. Po več letih smo letos prvič spet izpeljali minimalen razpis za sofinanciranje nekaterih investicijskovzdrževalnih del na področju kulturne dediščine. Ampak res minimalen razpis,

ki zagotavlja samo te najnujnejše intervencije, medtem ko reševanja takšnih težav, kot je recimo ljubljanska Drama, ki se praktično ruši, da nekateri gradovi, nekatere zgradbe s področja nepremične kulturne dediščine, kot veste, že na sejah Državnega zbora smo govorili o primerih Viltuša, o primerih Turjaka in podobnih gradov, tako rekoč iz dneva v dan propadajo in jim grozi, kot je včeraj bila tema na seji dveh odborov Državnega zbora, da se ustvarja videz, da pravzaprav tudi država kot lastnica pravzaprav čaka, da se bodo zgradbe porušile in da jih bo potem mogoče odstraniti. Po drugi strani pa se zakon dotika nekaterih naložb, ki so razvojne za področje kulture. Gre za področje digitalizacije, gre za področje knjižnic, bibliobusov, za področja odkupov nacionalno pomembnih kulturnih umetniških zbirk in drugih vrednot, kar je zadnje čase zelo aktualno. Mnoga podjetja zbirke, ki so jih zbrala v prejšnjih desetletjih, želijo na nek način dezinvestirati in jih ponujajo po sicer sprejemljivih cenah, ampak vendarle takih, da jih ministrstvo iz integralnega proračuna ne zmore. Zato je tudi z vidika ministrstva ta zakon nujen, je pravzaprav pogoj, da tisto kulturno dediščino, o kateri radi veliko govorimo, javno kulturno infrastrukturo, obstoječo, kaj šele da bi lahko razmišljali o gradnji česa novega na tem področju, da sploh o tem lahko razmišljamo in se zanašamo na to, kot je povedano tudi v mnenju Vlade, da bodo javnofinančni pogoji taki, da bo zakon mogoče realizirati. Rad bi povedal še to, ker je večkrat slišati očitke, da v preteklih primerih ti zakoni niso bili realizirani v neke omembe vredni meri, recimo, da so bili realizirani 30, 40-odstotno, da je ta zakon v tem primeru boljši, ker omogoča drugačen pristop. V prejšnjem so bila sredstva vnaprej rezervirana za določene projekte, ki potem v mnogih primerih niso bili uresničljivi, ker ni bilo pravice graditi ali česa podobnega. Zaradi tega potem ni prišlo do realizacije. Medtem ko ta zakon gradi na drugačnem principu, zlasti kar zadeva občinske investicije, se pravi na javnih razpisih, na katere se bodo lahko prijavi samo projekti, ki imajo pogoje za izvedbo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoјencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovane poslanke, poslanci in gospod minister, lep pozdrav!

Čeprav koalicija obstaja samo še na papirju, Poslanska skupina Desus svoje poslanstvo še naprej odgovorno opravlja. Naj spomnimo, da je predlog zakona o kulturnem evru že na začetku svojega mandata v usklajevanje poslala takratna ministrica za

kulturo iz kvote Desusa mag. Julijana Bizjak Mlakar. Predlog je vseboval natančen predlog potrebnih sredstev za sanacijo najbolj ogroženih in vseh najkakovostnejših enot kulturne dediščine v lasti države in občin ter drugih pravnih in fizičnih oseb, vključno s potrebnimi sredstvi za njihovo sanacijo in ohranitev. Hkrati je vseboval pregled vseh najnujnejših investicij s področja kulture. Prav tako so bila predvidena sredstva za gradnjo infrastrukture za slovenski jezik v digitalnem okolju, predvidena so bila sredstva tudi za ohranjanje slovenske filmske, avdiovizualne in kinematografske dediščine, za digitalizacijo arhivskega in knjižnega gradiva, za trajno hrambo digitalnih vsebin ter za druge nujne programe v kulturi.

Ministrica je opozarjala na manjkajoča evropska sredstva za področje kulturne dediščine, ker prejšnja vlada Republike Slovenije področja kulture ni pripravila za pridobitev evropskih sredstev v finančni perspektivi 2014–2020. Z navedbo, da bo imel zakon finančne posledice, je zakonu nasprotoval tudi tedanji minister za finance. To je bil razlog, da se je zakon zataknil v predalu stranke predlagatelja in Ministrstva za finance. V prvi polovici leta 2017 je nato Ministrstvo za kulturo pod vodstvom ministra Peršaka ponovno poskusilo uskladiti zakon s koalicijskimi partnerji, a se je ponovno ustavilo. Od kod torej sedaj zelena luč Vlade poslanskemu predlogu, ki je za več kot 27 milijonov evrov težji kot njegov zakonski predhodnik? Z osnutkom zakona takratne ministrice, ki je že v tretje podlaga današnjemu predlogu, so se ugotovile potrebe na področju kulture, ki bi vladni predlog 100-odstotno financiral le pri objektih, ki so v lasti države. Ali gre zgolj za preračunljiv poskus nabiranja političnih točk ali pa gre tudi za osebne zamere? Kdo torej nosi odgovornost, da zakon o kulturnem evru ni doživel realizacije?

V Poslanski skupini Desus smo vedno imeli posluh za kulturo in se zavedali pomena kulturne dediščine in tako bomo ravnali tudi v prihodnje. Zavedamo se, da obstoj kulture ni stvar zgolj Odbora za kulturo, ampak predvsem Vlade, ki je odgovorna zagotavljati sredstva za ohranjanje in razvoj identitete naroda države Slovenije. V Poslanski skupini Desus bomo z zanimanjem prisluhnili argumentom tekom same razprave in na koncu glasovali po lastni presoji. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospa Marija Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Lepa hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni, kolege in kolegi!

Danes je pred nami zakon, ki je v svoji predhodni različici preživel 14 let. Bil je skupna zaveza več kot dveh tretjin poslank in poslancev z namenom izboljšati infrastrukturni in programski položaj slovenske kulture. Nastal je

na Ministrstvu za kulturo, v zakonodajni postopek pa ga je tedaj vložila skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Samom Bevkom. Od leta 1999 do leta 2013 je bilo na podlagi tako imenovanega zakona o kulturnem evru za pet programskih sklopov na področju kulturne dediščine investicij v javne zavode, za knjižničarstvo, ljubiteljsko kulturo in kulturniške mreže v državnih proračunih za slovensko kulturo dodatno zagotovljenih 95 milijonov evrov. Znesek predstavlja več kot polovico sredstev, ki jih kulturi danes namenja državni proračun.

Ker je zgodovinski spomin relativno kratek, naj ponovim, da so bile v obdobju veljavnosti zakona o kulturnem tolarju oziroma kulturnem evru večje investicije v Narodno galerijo, prizidek ljubljanske Opere, Moderno galerijo, Slovenski etnografski muzej, Restavratorski center, obnovo stare dvorane SNG Maribor, Lutkovno gledališče Maribor, Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota, Zgodovinski arhiv Celje, Filmski studio Viba film, prenavo Slovenske filharmonije, izgradnjo knjižnic v Velenju in Kranju ter na Ravnah in Muzej slovenskih filmskih igralcev v Divači. Sledijo uspešni projekti, kot so grad Jable pri Mengšu, Delavska kasarna na Jesenicah, cerkev v Olimju, cerkev Sv. Duha v Črnomlju, Ptujski grad, graščina Strmol, grad Turjak, Tonovcov grad, mestno jedro Piran in cerkev Sv. Jurija, Dominikanski samostan na Ptuj, Ptujška gora, sinagoga v Mariboru, trško jedro v Kropi, Štanjel, gradovi v Podsredi, Metliki in Ormožu, Baza 20 v Kočevskem Rogu, spomenik v Dražgošah, Bolnišnica Franja, spominske hiše Trubarja, Gregorčiča in Prežih.

Z vidika pomena za slovenski kulturni prostor in širše smo se v Poslanski skupini Socialnih demokratov v prejšnjem mandatu zavzeli za podaljšanje veljavnosti programa, s katerim bi področju kulture v petih letih namenili nekaj več kot 56 milijonov evrov. Žal, predlog ni naletel na razumevanje tedaj največje poslanske skupine, posluha pa ni pokazala niti opozicija. S tem je v obsegu sredstev, namenjenih za potrebe kulture, nastala vrzel, vrzel, ki se danes odraža tudi v tem, da kultura javnofinančno okrevanje občuti v bistveno omejenem delu, kot bi ga, če bi zakon dejansko zaživel. V tem mandatu je kazalo, da bo zakon vendarle sprejet, saj je bil predlog že od prve polovice mandata na mizi Ministrstva za kulturo, žal je tam nekje zaradi negativnega stališča skrbnikov javnofinančne blagajne tudi obstal.

V Poslanski skupini Socialnih demokratov smo se zato pridružili poslanski iniciativi. Menimo namreč, da lahko z njim dosežemo pomemben napredek ne le v obnovi zgradb, ampak zlasti v izboljšanju pogojev za kulturno udejstvovanje prebivalcev in prebivalcev. Zakon v primerjavi s predhodnim sledi tudi tehnološkemu napredku področja, zlasti s poudarkom pomena informatizacije in digitalizacije jezika, dediščine, arhivov, glasbe in književnega gradiva. V Poslanski skupini

Socialnih demokratov bomo v nadaljnji obravnavi predlagali, da se javnim zavodom sredstva iz naslova kulturnega evra namenijo tudi za nakup opreme, ne le ureditve osnovnih prostorskih pogojev. Brez možnosti posodobitve zastarele in pomanjkljive opreme glavnega cilja zakona, to je ohranjanje in krepitev slovenske kulturne identitete ter dostopnosti do kulturnih dobrin in kulturne dediščine, po naši presoji ne bo mogoče doseči.

Spoštovane in spoštovani! Kot predstavniško telo smo dolžni ustvariti pogoje za skladen civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije. Dolžni smo tudi skrbeti za ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine, zato bomo v Poslanski skupini Socialnih demokratov Predlog zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi tudi podprli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Levice, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Lep pozdrav vsem skupaj, še zlasti mladim obiskovalcem v odhajanju, ki upam, da bodo bolj kulturni kot ta sklic državnega zbora.

Iz prvega stališča smo slišali, da smo na sedmini, v Beli krajini bi rekli na karmini. Iz drugega stališča, če bi mu zdaj sledil, bi začel navajati, kaj smo v kulturi ustvarili ljudje, ki tvorimo Levico, v večini primerov brez državnih penez. Pa bi lahko začel z Violeto pa s kakšnim dokumentarcem od kolega Mateja, pa še jaz sem kakšno knjigo napisal itn. Ampak za razliko od predhodnikov sledi stališče. Začenjam.

V Levici bomo zakon v prvem branju podprli. Kultura je od leta 2009 izgubila več kot 50 milijonov, dodatna sredstva so nujna, sicer bomo še več kulturnih delavk in delavcev potisnili v revščino, izgubili bomo pomembno dediščino, kultura pa bo vse manj dostopna, kar bo vplivalo na kulturno in duhovno raven vseh prebivalcev in prebivalk Slovenije. Seveda pa se postavljata pomembni vprašanji. Prvo, ali bo sploh prišlo v tem mandatu do glasovanja o tem predlogu zakona in, drugič, kakšna bo dejanska realizacija sredstev iz tega zakona. Vlada namreč poudarja, da bodo zagotovljena zgolj ob, sledi citat, »načela srednjeročne uravnoteženosti proračunov države ter načela previdnosti pri načrtovanju in ocenjevanju obsega prihodkov in izdatkov in ob pogoju, da bodo tovrstna vlaganja prepoznana kot prioriteta v državnem programu razvojnih politik.« Konec citata. Če to prevedem in rečem po domače v ljudskem jeziku, denarja za kulturo bo, če bo finančminister odprl mošnjiček, pa še to ne v celoti, saj nas fiskalno pravilo sili v stalno zategovanje pasu. V Levici smo v tem mandatu na področju kulture opozarjali na tri ključne probleme. Prvič, slab socialni položaj samozaposlenih v kulturi, drugič, hiranje nevladne podprte kulture, tretjič, neustrezno

varstvo nepremičnine kulturne dediščine. Vsem tem problemom je skupno pomanjkanje proračunskih sredstev za kulturo. Pri vsakem sprejemanju proračuna ali rebalansa proračuna smo predlagali tudi povečanje sredstev za kulturo na najbolj kritičnih postavkah, a noben naš amandma ne na tem področju ne na kakšnem drugem ni bil sprejet.

Dejansko se s področjem kulture razen nekaterih izjem v tem mandatu ukvarja samo Levica. Takšna je pač objektivna ocena stanja. Koalicija je ministrstvo dodelila Desusu, ki nima ravno jasnih stališč do ureditve kulturne sfere, saj nikoli jih od poslank in poslancev Deususa v DZ nismo kaj veliko slišali. Tako ministrica Bizjak Mlakar kot minister Peršak sta bila pri svojem delu neuspešna. Vsa odgovornost seveda ni njuna. Ministrstvo so seveda tudi številni uradniki in drugi zaposleni. Ampak če lahko potegnemo črto, je treba reči, Ministrstvo za kulturo je šibko, slabo operativno in premočno prepleteno z raznimi interesnimi skupinami ter posamezniki. Področje kulture se poleg pomanjkanja sredstev sooča z neenakomernim razvojem ter premajhno dostopnostjo in vključenostjo širše populacije. Zaostrovanje neoliberalne politike je potisnilo premnoge kulturne delavce v prekarna delovna razmerja, kar jim onemogoča dostojno življenje in kvaliteto dela. Več kot polovica samozaposlenih v kulturi ne dosega minimalne plače, tretjina pa jih živi pod pragom hude revščine. Bom ponovil. Več kot polovica samozaposlenih v kulturi ne dosega minimalne plače, tretjina pa jih živi pod pragom hude revščine. V zadnjih letih tudi javni zavodi niso ustrezno sofinancirani s strani ustanoviteljev, ki pogosto ne zagotavljajo niti nujno potrebnega kritja stroškov plač in splošnih stroškov, programska sredstva pa kljub visoki gospodarski rasti ostajajo pod predkrizno ravni.

Zategovanje pasu v kulturi se seveda mora nehati. To pomeni vsaj povrnitev sredstev za kulturo na 2,2 % proračuna, kot je bilo to v letu 2009. Med države, ki so celo v časi krize vseskozi dvigale kulturne proračune, sodijo Finska, Danska, Švedska, Malta, Belgija, Avstrija, ker se zavedajo, da je kultura pogoj kakovostnega bivanja, da dvigujejo vse ostale sfere družbe in da tudi iz striktno ekonomskega vidika ni strošek, ampak ima pozitivne multiplikativne gospodarske učinke. Brez kulture ni na primer možno misliti razvoja kvalitetne turistične ponudbe, o katerem se je bajalo med tem našim sklicem. Kulturna politika se mora zavzemati za potrebe vsega prebivalstva in si prizadevati za čim večjo vključenost pri njenem soustvarjanju. Omogočen mora biti enakomerni razvoj ljubiteljske in profesionalne kulture, tako institucionalne kot neodvisne. Za njen razvoj, dostopnost in kvaliteto morajo biti zagotovljeni primerni pogoji na nacionalni in regionalnih ravneh. Kultura in umetnost ne smeta biti podvrženi ne partikularnim interesom vsakokratne lokalne oziroma državne politike, ne prepuščeni trgu. Zato se v Levici zavzemamo za

stabilno javno financiranje in nasprotujemo privatizaciji ter komercializaciji kulture. Ohraniti želimo raznolikost kulturnih producentov in ustvariti normalne pogoje dela kulturnim delavcem in delavkam, ki bodo za svoje delo prejeli pošteno plačo in imeli tudi zagotovljeno socialno varnost.

Kot sem že rekel uvodoma, Predlog zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi bomo v Levici v prvem branju podprli.

Ker imam čas, še dva komentarja ob stališču s tega mesta. Pred kratkim je bil intervju z gospo Kolečnik, ki je rekla, da civilizacija brez umetnosti je barbarska. Mi smo v tem smislu dokaj barbarska civilizacija. Mi se v zgodovini te države pogovarjamo radi o infrastrukturi. Vsak se hvali, kakšno infrastrukturo je naredil, recimo predhodno stališče SD. Pozablja se pa na dve zadevi: infrastruktura stane in infrastrukturo moraš napolniti z vsebinami. Na to dosedanja »ablast« ni bila dovolj umna. Iz nekih stališč, ki jih poslušamo, koalicija obstaja samo na papirju. To, kar zdaj počnete in ta izgovaranja, ki se jih greste, ni otroško, to je infantilno. In mi tovrstnih infatilnih kultur v Sloveniji ne potrebujemo več. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Hvala lepa za besedo, gospod predsednik. Drage kolegice, spoštovani kolegi, cenjeni minister, lep pozdrav!

Kultura je investicijsko strašno podhranjena. Zakon, ki ga imamo danes v obravnavi, je oprijemljiv obet za njene boljše čase. Zakon o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi v slovenskem prostoru ni novost, saj je veljal sprva kot zakon o kulturnem tolarju že med leti 1998 in 2013. V celotnem obdobju veljavnosti zakona je bila kultura bogatejša za skoraj 95 milijonov evrov, sredstva pa so bila porabljena za številne nujne in uspešno končane projekte. Kateri projekti so bili, smo slišali v stališču SD, ne bi jih ponavljala. Ampak ali si zamišljate, kako bi bila videti kulturna podoba Slovenije brez teh vlaganj, in če dodamo še evropska sredstva, ki so v preteklih perspektivah dodobra pomagala obnavljati našo kulturno dediščino, kulturne domove, knjižnice, galerije, muzeje, prostore mladinskih centrov in opremljala kulturna društva, nevladne organizacije s področja kulture in še marsikaj? Brez navedenih finančnih injekcij bi bila ta podoba zares klavrna in žalostna. In takšna bo postala zdaj zdaj, če nekaj temeljito ne spremenimo. Od leta 2009 namreč beležimo izjemno velik upad investicijskih in razvojnih vlaganj na tem področju.

S predlaganim zakonom pa želimo zagotoviti najprej gašenje najnujnejših požarov, potem pa v prihodnje enakomeren razvoj, s

čimer bi zagotovili širšo dostopnost do kulturnih dobrin z izvedbo programov v kulturi, za katere je pač nujno treba zagotoviti dodatna finančna sredstva. Ne moremo jih izvajati v razpadajočih gradovih in kulturnih domovih brez ustrezne tehnične, informacijske in digitalne opreme ter brez muzejskih in galerijskih eksponatov. Da o pogojih dela ljudi, ki bodo to počeli, sploh ne govorim. Pred nami je digitalna doba, muzeji so interaktivni, ljudje imajo drugačne zahteve in želje, svet se spreminja in mi se z njim.

Tako pridemo do osrednjih ciljev tega predloga zakona o kulturnem evru: ohranjanje in krepitev slovenske kulturne identitete ter dolgoročne opredelitve dostopnosti do kakovostnih sodobnih kulturnih vsebin, ohranitev kulturne dediščine mejnikov slovenskega nacionalnega prostora in njihovo umestitev v kulturno ponudbo.

Glede na okrevanje gospodarstva ter boljšo javnofinančno situacijo, je naša nesporna odgovornost, da poskrbimo za področje kulture, ki je bilo, kot rečeno, v zadnjem obdobju močno prikrajšano tako v finančnem, posledično pa tudi v organizacijskem smislu. In če smo pri gospodarstvu, ki nam omogoča boljše javnofinančno stanje, dodajmo že dolgo znano dejstvo: kultura je neizmerni gospodarski potencial. Naložbe v kulturo in kulturno infrastrukturo imajo merljive multiplikativne pozitivne učinke in kulturni turizem je v naši lepi, zeleni in kulturno raznoliki državi velika in še zelo neizkoriščena priložnost. Če bomo skladno s tem zakonom v obdobju od leta 2020 do leta 2026 v državnih proračunih zagotovili dodatnih 122 milijonov 600 tisoč evrov, smo možnosti, da te priložnosti izkoristimo, zelo zelo izboljšali.

Ustvarjanje pogojev za skladen, civilizacijski in kulturni razvoj Slovenije ter skrb za ohranjanje naravnega bogastva in kulturne dediščine so naše ustavne obveze. Prav tako je to ena od naših koalicijskih zavez. Ker je za uresničitev teh pogojev nujno sprejeti tudi predlog zakona, ki je danes pred nami, ga bomo v Stranki modernega centra z veseljem podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Nada Brinovšek.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Lep pozdrav, kolegi poslanci, minister!

S predlaganim zakonom, ki ga obravnavamo, naj bi se torej zagotovila dodatna namenska sredstva Republike Slovenije za nekatere nujne programe v kulturi. Sredstva naj bi bila tako namenjena za sanacijo najbolj ogroženih in pa najpomembnejših enot kulturne dediščine, za ureditev osnovnih prostorskih pogojev za nekatere osrednje javne zavode s področja kulture, podporo razvoju sodobnih knjižničnih storitev v potujočih knjižnicah, ohranjanje in obnovo slovenske filmske, glasbene, baletne in pa plesne dediščine ter trajno hrambo digitalnih kulturnih vsebin, gradnjo

infrastrukture za slovenski jezik v digitalnem okolju, za ohranjanje dosežene in izenačevanje stopnje razvojnih standardov prostorskih pogojev ter opreme ljubiteljske kulture po lokalnih skupnostih, kar je zelo pomembno, in pa za odkupe predmetov kulturne dediščine in sodobne umetnosti. Za financiranje programov naj bi se na posebni postavki ministrstva, pristojnega za kulturo, v obdobju 2020–2026 zagotovila dodatna sredstva v skupni višini 122,6 milijonov evrov v skladu z javnofinančnimi zmoglostmi.

Pa se malo spomnimo kako je bil do sedaj izvajan zakon o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi. Določbe zakona se niso nikoli v celoti uresničevale, saj občine praviloma niso mogle zagotoviti svoje finančne obveznosti, se pravi soudeležbe pri izvedbi svojih projektov. Kljub temu pa učinki zakona vendarle le niso zanemarljivi. V državi se je zgodila cela vrsta kulturne infrastrukture, hkrati pa je bil narejen tudi nabor predlogov, za katere je veljalo prepričanje, da jih je treba uresničiti. Novi zakon bo Vlado na vseh ravneh v večji meri tudi zavezoval, da ponujeno možnost uporabi in da pride do uresničitve projektov prej, kot bi sicer prišlo, še posebej če se pri tem aktivirajo tudi evropska sredstva. Sicer pa je treba začeti z novim investicijskim ciklom, ki je bil po letu 2008 v veliki meri prekinjen, saj so investicije v dobršni meri tudi zamrle.

V Slovenski demokratični stranki menimo, da bi bilo treba pripraviti dolgoročnejši investicijski načrt, ki bo realno ocenjen in potem tudi uresničen. Predlagani zakon sicer prinaša pozitivne rešitve, odprtih pa je več vprašanj in dilem, predvsem bodejo v oči številke, saj so preizkušnje predvsem na področju lokalnih skupnosti.

V Poslanski skupini Slovenske demokratične stranke zakonu ne bomo nasprotovali. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Najprej ima besedo predstavnik predlagatelja dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsednik.

Najprej bi se odzval na tisto, kar je bilo slišati iz predstavitev mnenj poslanskih skupin, potem pa bom poskušal strniti tudi nekaj vsebinskih točk, ki se navezujejo na zakon sam. Glede na navajanje predstavnice Poslanske skupine Desusa o morebitnih motivih, ali pa o nekih političnih točkah, ki naj bi jih imela naša poslanska skupina v zvezi s tem zakonom, je to treba takoj na začetku odločno zavrniti. Za kaj gre? Ta zakon je bil predviden v koalicijskem sporazumu in treba je poudariti, da vedno do zdaj so bili njegovi predhodniki v obliki

poslanskih zakonov. V tem mandatu si je Ministrstvo za kulturo zadalo nalogo, da to izpelje kot vladni zakon, kar neizogibno trči v medresorsko usklajevanje in se tam sreča z Ministrstvom za finance, ki pa je bilo vedno, in to je treba biti pošten, do kulture dokaj mačehovsko. In to tako v tem mandatu kot v predhodnih mandatih. Glede tega smo si lahko povsem iskreni in smo si na jasnem, da ni imelo razumevanja. Pa niti ne toliko če govorimo samo o tovrstnih interventnih zakonih, ampak o sistemskih zakonih. Na primer uvajanje posebnega sklada za obnovo kulturne dediščine ali pa spomeniške rente, kjer bi po načelu, da vsak, ki živi od kulturnega turizma, ki živi od kulturnega spomenika, vsak gostinec, hotelir, vsak prevoznik bi dal vsaj delež svojega profita v obnovo tega kulturnega spomenika. To načelo se pri nas nikakor ne more uveljaviti. Čeprav je v soseščini zelo dobro uveljavljeno, na Hrvaškem, po Evropi, Franciji, vseh evropskih državah, pri nas imamo to večno mantro, da je to integralni proračun, da se to ne da. In to poslušamo v celi vrsti mandatov do zdaj že 20 let. Zaradi tega ne gre toliko obsojati Ministrstvo za kulturo, da ob koncu tega mandata ni uspelo pač preko vladne procedure spraviti ta zakon, ampak se pa poslužujemo tega podobnega mehanizma kot naši predhodniki, in to vlagamo kot poslanski zakon, kar je legitimno in verjamem, da vse poslanske skupine koalicije smo si glede tega složne in verjamem, da tudi v opoziciji, vsaj kot slišim, ne bo nasprotovanja. Verjamem pa, da marsikateri poslanec, ki ima smisel za kulturno dediščino in je pravi domoljub, da bo ta zakon podprl. Ne glede na vse naš narod temelji na kulturi, kulturni dediščini in jeziku, in ravno ta zakon omogoča, da se bo narodna identiteta Slovencev, ki pač temelji na kulturi, še naprej ohranjala.

Glede samega zakona, ko je bilo rečeno s strani kolegice iz Poslanske skupine Desus, da je to že bilo vse prej za časa gospe Julijane Bizjak Mlakar, bi vendarle bilo treba opozoriti na nekaj razlik, na katere smo že takrat opozarjali. Treba je še enkrat povsem jasno povedati, da mi v poslanski skupini nismo temu zakonu nasprotovali, opozarjali pa smo na določene pomanjkljivosti oziroma določene zagate. Ta zakon pa do konca pravzaprav niti k nam ni prišel v koalicijsko usklajevanje, ker se je zataknil že v medresorskem. Kaj je bil problem pri tem zakonu? Problem je bil ta, ki ga je nakazal tudi minister Peršak. V tem osnutku tega zakona je bil predviden konkreten seznam kulturnih spomenikov oziroma objektov kulturne dediščine, v katere so bo vlagalo. Tu smo spet pri tej stari zagati, na katero je minister opozoril, in to je, da so bila sredstva že vnaprej vezana na obnovo nekega objekta kulturne dediščine in potem v velikih primerih niso bila realizirana iz raznoraznih razlogov. V primerjavi s takratnim zakonom je ta zakon, ki ga imamo danes, boljši, ker ne predvideva posebnega seznama, ampak da se bo na podlagi točno določenih kriterijev

ocenjevalo, kateri projekt ima realne možnosti, da bo tudi uspešno zaključen. Ti kriteriji so, kot rečeno, dokončanje začetega projekta, popolna projektna dokumentacija, potem delež sofinanciranja, potem ogroženost spomenika, to mora biti že v startu predpogoj, in znana namembnost, kaj na koncu bo, ko se bo to obnovilo. Mi imamo na žalost precej takih primerov, ko imamo obnovljen kulturni spomenik, ki pa je prazen, brez funkcije in na žalost propada. To je najbolj bistveno. Za vsako investicijo, ki jo sprožimo bodisi z integralnimi bodisi z evropskimi sredstvi, moramo vedeti že takrat, ko gremo v njo, kaj bomo na koncu imeli, ali bo to objekt, ki bo v uporabi, ki bo na nek način lahko tudi z določenim deležem prihodkov vsaj deloma sam sebe vzdrževal, vsaj tekoče stroške, če ne že investicijske. Na žalost tega v predlogu ministric Julijane Bizjak Mlakar ni bilo videti, da gre v to smer in v to logiko. Na to smo tudi opozarjali. Na primer, konkretno, na tem seznamu je bil takrat tudi studio Viba film v Piranu, ki pa ga je država že lep čas prodajala. Prav tako so bili na tem seznamu tudi gradovi, ki jih je samo nekaj let prej država ponujala v dolgoročen najem oziroma v prodajo, Dornava, Brežice, grad Gradac, Negova. Videti je, da država takrat in tudi danes na žalost nima neke strategije upravljanja s kulturnimi spomeniki v njeni lasti. Ko pride en minister, se odloči, da bo nekaj ponujal v prodajo ali v dolgoročni najem. Ko pride spet nekdo drug, ki ima neke druge poglede na tovrstno problematiko, bi pa vse vlagal neselektivno, razpršeno, brez neke jasne vizije, kaj se dejansko želi s tem narediti. Država bi morala dejansko imeti strategijo, kaj od kulturnih spomenikov bo sama obnavljala, kaj je tista nulta vrednost, ki jo mora na vsak način država zadržati v svojem upravljanju, v lasti in mora brezpogojno v to vlagati, kje bo iskala neke strateške partnerje in katere zadeve misli enostavno prodati. Kulturni spomeniki, če so v lasti nekoga, ki je odgovoren, ki zna z njimi upravljati na ta način, da bodo kulturni spomeniki sami po sebi nekaj imeli in da bo tudi lokalna skupnost imela nekaj od tega, mislim, da je to ena od možnosti, ki na žalost do sedaj še ni doživela nekega resnega epiloga oziroma bi na tem področju veljalo razmisliti kako naprej. Propadanje se lahko dokončno ustavi le, če je objekt v funkciji in ima upravitelja, ki izvaja nek program, ki prinaša tudi dovolj prihodkov. Kot sem rekel, vsega tega iz vseh teh seznamov ni bilo videti, današnji zakon pa uvaja neke druge kriterije in je zato za našo poslansko skupino tudi bolj sprejemljiv.

Da je situacija na področju kulturne dediščine zaskrbljujoča, je več kot jasno. Od leta 2002 do danes je izgubljenih 830 enot kulturne dediščine. Da bi zaustavili ta trend izginjanja in propada dediščin, se moramo osredotočiti na celostne in kompleksne ukrepe ohranjanja najpomembnejše in najbolj ogrožene kulturne dediščine, pri čemer moramo imeti v mislih tudi še ta širši vidik, o katerem sem govoril. To je prvi

sklop, ki govori o kulturni dediščini. Drugi sklop, je zelo pomemben, je ureditev osnovnih prostorskih pogojev za nekatere osrednje javne zavode s področja kulture. Javna kulturna infrastruktura, ki jo imajo v upravljanju v javnih zavodih s področja kulture, je v zelo slabem stanju. V preteklih letih krize se je država osredotočala samo na to, da je zagotavljala sredstva za plače in za program. Ampak to že bistveno manj kot za plače. Za investicijsko vzdrževanje pa praktično popolnoma nič. Vsak tudi povprečen državljani razume, da če ne vlagam v vzdrževanje svoje lastne hiše vrsto let, potem te slej kot prej doleti neka zelo temeljita in zelo draga investicija. Zanimarjenje kulturne infrastrukture je nekaj, kar nas bo še v prihodnosti pod črto zelo drago stalo. Delovne razmere v prostorih, v katerih delajo javni zavodi, so neustrezne, v nekaterih primerih tudi ogrožajo izvajanje dejavnosti. Prostori so vlažni, higiensko in varnostno neprimerni, stene razpokane, oprema je zastarana, dotrajana, delno uničena itd.

O Drami ne bi govoril, verjetno bo kolega Tabakovič kaj več govoril na to temo. Raje bom govoril o arhivih. Arhivi so specifičen problem. To vem iz prve roke, ker sem celo vrsto let bil zaposlen v arhivih. Ne samo, da gre za kulturno infrastrukturo. To je kulturna infrastruktura, ki je v funkciji, da varuje kulturni spomenik, kar arhivsko gradivo je. To je DNK zapisa naroda. Tu imamo grozovit zaostanek, kar se tiče te kulturne infrastrukture. Mi imamo 78 kilometrov, tekočih kilometrov arhivskega gradiva v arhivih, čez 40 kilometrov ga imamo pa na terenu, v nemogočih pogojih, velikokrat še pri ustvarjalcih arhivskega gradiva neprevzetega, kjer je ogroženo in je na tem, da bo izginilo oziroma da bo propadlo. Zanimarjenje arhivskih depojev je nekaj, kar je najbolj nezaslišana stvar, ki se dogaja v naši državi. Jaz sem imel priložnost obiskati mnogo držav, ki so bile včasih v tako imenovanem socialističnem lagerju. Na primer na Češkem so imeli čez 50 arhivskih novogradenj od časa socializma do sedaj, mi nismo od takrat do sedaj spravili niti ene arhivske novogradnje. Niti ene. Arhiv Republike Slovenije se nahaja v baročni palači. Kako je s statiko, kako je z mikroklimatskimi razmerami, kako je s pogoji za delo, ne bom razlagal. Drugi največji regionalni arhiv Zgodovinski arhiv Ljubljana se nahaja na magistratu. Prav tako stavba, ki izvira iz srednjega veka, kjer ni vprašanje ob vseh tonah gradiva, kdaj se bo podrla, ampak vprašanje je samo, kdaj bo prišel zadosti močan potres. To so pač te realnosti, s katerimi se soočamo, ko govorimo o kulturni infrastrukturi. Če omenjamo muzeje, mi smo edina država, kjer Prirodoslovni muzej nima lastne zgradbe. Se drenja skupaj z Narodnim muzejem.

Kolegice in kolegi, če malo pomislimo, vse to, o čemer govorim je nacionalna sramota. Tu, če ne bomo nekaj resnega naredili, kar se tiče izvenproračunskih virov, sistemskih virov,

ker očitno integralni proračun je premalo, če ne bomo razmišljali tudi o zvišanju integralnega proračuna, da bo prišel vsaj na tisto kolikor toliko vzdržno raven, ki je bila dosežena leta 2009, ko je bilo 200 milijonov na voljo za kulturo, potem lahko z vso odgovornostjo ugotovimo, da za slovensko bit oziroma kulturi in jeziku se slabo piše.

Za kaj se bo ta kulturni evro uporabljal? Za podporo razvoja sodobnih knjižničnih storitev, potujočih knjižnicah, ne rabim razlagati. Potrebni so 6 bibliobusov, da bodo tudi prebivalci z bolj oddaljenih krajev bili deležni knjižničnih storitev. Potem ohranjanje odnosa slovenske filmske, glasbene, baletne in plesne dediščine ter trajna hramba digitalnih kulturnih vsebin. Govorimo o digitalizaciji filmskega gradiva in je treba izpostaviti, da z evropskim denarjem tega ne moremo financirati, ampak je mišljeno, da to morajo biti integralna nacionalna sredstva. In na tem področju zelo zaostajamo. Vemo, da je filmski trak zelo neobstoječe gradivo, da bo v neprimernih pogojih, ki so v depojih, propadel, in ga je treba digitalizirati, da bo lahko zavarovan in tudi dostopen javnosti.

Treba je opozoriti tudi na bogato glasbeno in plesno dediščino, ki je trenutno razpršena po različnih inštitucijah in bi bilo smiselno to povezati vsaj v virtualno zbirko, ki bi pomenila eno enotno informacijsko okno, da bi bilo tu dostopno za raziskovanje in tudi za vso ostalo javnost. Potem digitalizacija arhivskega gradiva, brez katere ne bo možno izvajati direktive o ponovni uporabi informacij javnega sektorja, ki vključuje v režim ponovne uporabe podatkov tudi institucij kulturne dediščine, to se pravi knjižnice in arhive. Tako da to je več kot utemeljeno.

Potem je neka zelo pomembna zadeva, na katero večkrat opozarjam in se mi zdi, da je tudi večkrat preslišana. To je gradnja infrastrukture za slovenski jezik v digitalnem okolju. Po podatkih evropskega centra odličnosti za jezikovne vire zaostajamo pri razvoju jezikovnih virov in tehnologij. Če ne bomo vlagali vanje, bo delež slovenščine v digitalnem okolju upadel. Kaj to pomeni tako za gospodarstvo kot tudi za razvoj slovenskega jezika, mislim, da ni treba pretirano izpostavljati. Treba je namreč razvijati in dograjevati orodja za govorno komunikacijo z računalniki in spletom, sintezo govora, razpoznavnik govora, orodja za avtomatizirano iskanje informacij na spletu, pospešeno razvijati tehnologije računalniškega procesiranja, interpretacij besedil ter orodja za sporazumevanje oseb s posebnimi potrebami. Brez tega v svetu slovenščina nima možnosti za preživetje oziroma bo postala muzejski jezik. Če se bomo v prihodnosti morali pogovarjati z gospodinjskimi aparati in z avtomobili v angleščini, ne pa v slovenščini, potem bodo nove generacije počasi izgubljale občutek za to, da je slovenščina sodoben jezik, v katerem lahko v prihodnost usmerjen intelektualci sploh komunicira, ker posameznih izrazov v

slovenščini ne bo, in bo v prihodnosti, kot sem rekel, to postal neke vrste jezik, ki bo neka kuriozita oziroma muzejska posebnost.

Šesti cilj je ohranjanje dosežene in izenačevanje stopnje razvojnih standardov prostorskih razmer, opreme ljubiteljske kulture po lokalnih skupnostih ter mladinske kulturne dejavnosti. Prav tako tu ne gre izgubljati posebej besed. Mi se zavzemamo za to, da je kultura čim bolj dostopna v vseh predelih države in vemo, situacija je podobna kot prej, ko sem opisoval, kakšne so razmere glede kulturne infrastrukture. Isto velja za regionalne kulturne centre, mladinske kulturne centre, kulturna društva in njihove dvorane, ki so že vrsto let zanemarjene.

In še sedmi sklop, odkupi predmetov kulturne dediščine in sodobne umetnosti. Mi vemo, da že ne vrsto let, ampak mislim, da se ta čas lahko meri v desetletjih, da so sredstva za odkupe za muzeje in galerije, to se pravi za muzejske predmete, ki naj bi prišli v muzejske zbirke, tako majhna, da enostavno ni možno vsem galerijam in muzejem zagotavljati te pomembne funkcije. Na trgu je veliko umetnin po zelo dostopnih cenah, zato bi z dodatnimi sredstvi za ta namen lahko odkupili nacionalno pomembne projekte za dopolnjevanje in bogatenje muzejskih zbirk. Aktualni predmeti, ki se prodajajo, se pojavljajo na dražbah ali pa so v zasebni lasti in so namenjeni za prodajo na mednarodnem trgu. Če nima muzej ali galerija dovolj sredstev na razpolago, je pa potem ta predmet, to je slika ali kakšna druga umetnina lahko nepovratno izgubljena za slovenske nacionalne zbirke. Tu se prav tako že vrsto let pač dogaja neka nacionalna škoda, ki se je še veliko premalo zavedamo.

Spoštovane kolegice in kolegi! Mislim, da je zakon treba sprejeti. Razlogov za to je več kot dovolj. 122 milijonov 600 tisoč v sedmih letih ni nek poseben denar, to si upam trditi, ne glede na vse možne interpretacije, ki jih je bilo slišati celo v medijih, češ, kaj zdaj pred koncem mandata poslanci obremenjujejo davkoplačevalce. Če to ni neka utemeljena naložba za prihodnost, potem sploh ne vem, katera druga bi bila lahko bolj utemeljena. Toliko zaenkrat. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Ljudmila Novak. Pripravila naj se gospa Marjana Kotnik Poropat in gospa Janja Sluga.

LJUDMILA NOVAK (PS NSI): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem!

Ko poslušam predlagatelja gospoda Matica, se mi zdi, kot da je pozabil, da štiri leta sedi v tej vladi, da je vodil Odbor za kulturo, da ima predsednika vlade, da je imel finančno ministrico, da ima predsednika parlamenta, torej vse instrumente, da bi zakon oziroma večja finančna sredstva za kulturo bila že zdavnaj sprejeta. Za zadnja dva proračuna sem sama osebno vložila dva amandmaja, vsakič po 10

milijonov letno za obnovo kulturne dediščine. Oba sta bila hitro zavrnjena. Zato vidim, da poleg tega da se povečujejo razpoke v objektih naše kulturne dediščine, so prav na tem zakonu vidne povečane razpoke med koalicijskimi partnerji. Jaz ne bom zagovarjala gospoda ministra za kulturo, ampak prepričana sem, da če bi SMC in ministrica za finance dala denar, da bi minister za kulturo z veseljem več denarja namenil za obnovo različnih spomenikov. Zato me zanima, gospod minister, ali niste želeli tega seznama umakniti z vašega zakona, ali ga niste želeli modificirati, ali niste želeli sprejeti morebitnih amandmajev, da je vaš zakon tako rekoč propadel, ki ga je že pripravila vaša predhodnica. Ali niste bili kooperativni? Jaz zdaj ta zakon razumem kot volilno kampanjo za gospoda Matiča, ki je enostavno pozabil, da skoraj štiri leta sedi v vladi, ki ni želela povečati sredstev za kulturo.

V Novi Sloveniji bomo ne glede na to zakon podprli, čeprav dvomimo v to, da je ravno najboljše pripravljen. Zakaj? Zato ker podpiramo obnovo kulturne dediščine, podpiramo kulturo, ker se dobro zavedamo, kako pomembna je za slovenski narod, za ohranitev naše dediščine, za razvoj jezika in tako naprej.

Aprila 2017 je Evropski parlament na predlog Evropske komisije leto 2018 razglasil za leto kulturne dediščine pod geslom Naša dediščina, kjer preteklost sreča prihodnost. Prepričana sem, da je prav kulturna dediščina in kultura tisto, kar najbolj zaznamuje slovenski narod, kar nam je omogočalo, da smo se tudi zavedali, da potrebujemo svojo državo, da bomo vse to lahko ohranjali naprej, razvijali, in to nas nekako najbolj zaznamuje. Potrebni so tudi slovarji, izdelava slovarjev, podpora inštitutu, ki skrbi za slovenski jezik, kajti nenehno imamo nove pojave, nove izraze in če ne bomo takoj našli ustreznih v slovenskem jeziku, ustreznih strokovnih slovarjev, potem je tudi naš jezik oziroma prihodnost našega jezika lahko ogrožena. Zato se strinjam, da tudi za to področje moramo nameniti več denarja. Nadalje, obnova objektov kulturne dediščine. Shranila sem si list iz časopisa, ki pravi: »Plečnika upravlja zob časa, nikogaršnji državni spomenik, paviljon Joža Murka... » in tako naprej. Da ne govorimo o Plečnikovem stadionu, o cerkvi Sv. Mihaela na Barju in drugih pomembnih spomenikih, grad Dornava, na katerega sem že večkrat opozorila, Studenice v občini Poljčane, tako pomemben spomenik, ki ga pa občina sama ne more obnoviti. Na razpisu so bili neuspešni. Pa grad Trate, ki je tudi v lasti Ministrstva za delo, če se ne motim, in v katerem domujejo entuziasti z Muzejem norosti, vendar niso zagotovljena sredstva in tudi prava namembnost tega gradu. Večkrat se nam žal dogaja, da smo obnovili nekatere objekte kulturne dediščine, pa potem ne najdemo pravih programov, da bi se ti objekti tudi samovzdrževali. Zato je bolj strateško ravnanje z obnovo objektov, pomembnih objektov kulturne

dediščine izredno pomembno, da že vnaprej vemo, kaj bomo v tem objektu naprej razvijali, katere programe bomo razvijali. Ne nazadnje je tudi zasebno partnerstvo, državno zasebno partnerstvo lahko dober primer reševanja takšnih objektov. Turizem v Sloveniji se povečuje in zato prav objekti kulturne dediščine lahko zelo pripomorejo k povečanju turistične ponudbe, seveda če znamo to prav izkoristi, naprej jih obnoviti in nameniti prave programe v te objekte.

Na še en problem bi opozorila. Pogosto se dogaja, da so neki objekti kulturne dediščine v zasebni lasti, država predpiše pogoje za obnovo, ne zagotovi pa sredstev niti davčnih olajšav. Zato lastniki pogosto ne morejo teh objektov obnoviti, objekti propadajo, dokler se ne porušijo, potem jih pa lahko odstranimo. Torej ni ne korenčka, po drugi strani pa tudi ne palice, torej ustreznega nadzora. Saj je res težko, da nekoga kaznujemo, če nečesa ne obnovi, če mu pri tem pa ne pomagamo, ne damo davčnih olajšav, ne damo nekaj potrebnih pomembnih sredstev za obnovo takšnih spomenikov. Vsi vemo, kako je obnova neke stare stavbe draga, da si to lahko redki privoščijo. Pa vendarle je to zapuščina naših prednikov z neko zgodbo, ki bi jo kazalo obnoviti.

Da pustim še nekaj časa mojim kolegom. V Novi Sloveniji bomo sicer ta zakon podprli, vendar ne morem mimo kritike, ki jo izražam do kolega Matiča in do stranke SMC. Če bi dali več denarja za kulturo, za obnovo kulturne dediščine, se ne bi znašli sedaj v takšni zagati.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, predstavnik predlagatelja dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Gospa Ljudmila Novak, saj jaz razumem, da je predvolilni čas in da tudi vi predvolilno nastopate, vendar pred kamerami bi bilo dobro, da natančno izbirate besede. Vi ste rekli, da jaz sedim v vladi. Jaz sem poslanec, jaz ne sedim v vladi. Jaz sem poslanec koalicije in sem že velikokrat bil kritičen tudi do ministrstva te vlade, tako do Ministrstva za kulturo, kot tudi do Ministrstva za finance. Zato bi bilo dobro, da ostanemo korektni kljub predvolilnem času. Kar se tiče samih števil, pa moramo biti tudi natančni in to razjasniti. Prvoten predlog, ki ga je oblikovala nekdanja ministrica Julijana Bizjak Mlakar, je obsegal 185 milijonov sredstev. Tako je bilo predvideno. Kasneje je bilo zreducirano in v zadnji varianti nekoliko povišano, nikakor pa ne gre za to, da bi se zdaj povišala sredstva v primerjavi s prvotnim predlogom, kar ste trdili. Tudi tu vas moram popraviti. Kar se tiče same procedure, kdaj prihaja na poslanske klopi, sem pa že razložil. To je bila ambicija Ministrstva za kulturo, da pripelje kot vladni zakon. Ko bi imeli dogovor na ravni koalicije naj se to izpelje kot poslanski zakon, bi verjetno to prišlo tudi prej v

proceduro, kjer bi bilo, kot sami vemo, tudi bolj enostavno z vidika medresorskega usklajevanja. Ampak to je premislek na neki drugi ravni. Tega ne bi dalje komentiral in razpredal. Toliko v pojasnilo in nekoliko tudi v razlago vsem, ki spremljajo to sejo. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Počakajte. Ni replike na repliko. Vzel je repliko, kar je nenavadno, da vzame predlagatelj repliko, ker si lahko vzame kadarkoli čas, ampak res je rekel replika in se je sam omejil na tri minute.

Postopkovno, gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Se opravičujem gospodu Matiču za svoje nenatančno izražanje. Vsi pa vemo, da sem mislila, da ste poslanec vladne stranke, predsednik Odbora za kulturo v parlamentu, torej ste imeli široko odprte možnosti, da bi ta zakon in več denarja zagotovili že prej. In če kdo dela volilno kampanjo, si jo delate prav vi s tem zakonom, ko nalagate obveznosti neki vladi, ki bo prišla kasneje.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Ker je bil sestavni del tega postopkovnega opravičilo, bomo to sprejeli in šli naprej.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat, pripravita naj se gospa Janja Sluga in gospod Jožef Horvat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovane in spoštovani vsi prisotni!

Kultura v naši družbi, tudi sama menim, je zelo zapostavljena in podhranjena. Zato sem vesela, da kljub vsem peripetijam, ki so se dogajale temu zakonu oziroma njegovima predhodnikoma – dvema zakonoma, bom potem še razložila – danes obravnavamo zakon o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi.

Slišali smo tudi v poročilu naše poslanske skupine DeSUS k temu zakonu, da je že naša ministrica za kulturo gospa Julijana Bizjak Mlakar vložila zakon o kulturnem evru, da pa zakon ni bil podprt s strani Vlade in ministrstva, tudi stranke SMC, a o tem ne bi izgubljali besed. Slišano je bilo danes že nekajkrat. Tudi novi minister spoštovani gospod Tone Peršak je skušal spraviti zakon skozi proceduro in tudi sam je bil neuspešen. Zalomilo se je enako na vseh teh nivojih kot pri njegovi predhodnici gospe Julijani Bizjak Mlakar.

Zakon, ki ga obravnavamo danes, je ob koncu mandata vložil dr. Dragan Matić, sopodpisali so ga tudi nekateri poslanci iz Desusa, in vesela bom, če bo ta zakon sprejet. Obstaja pa bojazen, ker smo pri koncu mandata in rednih sej več ne bo, da bi tukaj bili neuspešni.

Spomnila bi še na to, da je Skupnost občin Slovenije opozorila na to, da je problem z zagotavljanjem sredstev za kulturo, predvsem za

kulturno dediščino in predlagajo bistveno povečanje denarnih sredstev za lokalne skupnosti, predvsem za točko 1, ki je v gradivu, to je obnova najbolj ogroženih in najpomembnejših enot kulturne dediščine, in za točko 2, to je ureditev osnovnih prostorskih pogojev za nekatere osrednje javne zavode s področja kulture. Sama soglašam s tem stališčem Skupnosti občin in podpiram, da bi se zagotovilo več sredstev na tem področju in sem vesela, da se v tej smeri premika.

Še nekaj bi rada povedala v zvezi z ravnanjem oziroma odnosom do kulturne dediščine. V naši družbi, v naši državi menim, da je ta odnos vse drugo kot primeren. Pomembni in dragoceni objekti propadajo in prepuščeni so zlasti usodi, ki je taka, da jih pelje v vedno večji propad, da se nazadnje sesujejo, ko se bodo podrli, jih bomo pa odstranili in vse bo izbrisano. Nekako imam občutek, da res samo čakamo, da se bodo ti objekti sesuli sami vase in da potem ne bo več skrbi z njihovim vzdrževanjem. Pri tem bi posebej opozorila na nekatere objekte, na primer na grad Viltuš v občini Selnica ob Dravi, sama prihajam sicer iz Ruš, ker gre za res čudovit arhitekturni biser, ki pa propada že leta in leta. Zanj je bil vložen tudi denacionalizacijski zahtevek, vendar upravičenci niso dokazali državljanstva, zato ni bil vrnjen. Medtem je grad propadal, tudi vandali so ga oskrnili, oropali in kasneje se je pojavila tudi goba v tem objektu, na kakšen način, človek ne more razumeti, ampak tako je. Bile so neke sanacije medtem narejene, ampak objekt nadalje propada in res menim, da to ni prav. Podobno je tudi z Rikljevo vilo na Bledu. Če se kdaj obiščete Bled, vidite to žalostno podobo te čudovite vile, ki je bila v zasebni lasti in ta lastnik seveda ni ničesar naredil; zdaj nimam podatka, ali je še v zasebni lasti ali je državna. Treba bi bilo nekaj narediti, ker mislim, da je ta objekt res v veliko sramoto Bledu. Še drugi objekti so, gospa Ljudmila Novak je tudi spomnila nanje, zato bi se samo pridružila temu in ne bi zapravljala časa, ker so še drugi, ki bi za mano radi kaj povedali v zvezi s tem zakonom.

Še to bi rada rekla, da je kulturna dediščina pomembna za vsak narod, zato je pomembna tudi za Slovence, posebno še, ker smo majhen narod. Za zaključek naj povem, da sem vesela, da zakon obravnavamo, in si želim, da proceduro izpeljemo do konca in zakon sprejmemo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Janja Sluga. Pripravita naj se gospoda Jožef Horvat in Primož Hainz.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa za besedo.

Vesela sem, ker kaže, da se okrog tega zakona končno vsi strinjamo in da se mu nekako obeta podpora. Mislim, da smo si tu edini, da je vsebina za nas kot narod zelo pomembna in se nanaša ravno na tiste stvari, ki so se že skozi

desetletja izkazale za izjemno problematične in smo jih enkrat bolj, drugič manj uspešno naslavljali.

Naj povem, da razpoka, ki jo je omenjala kolegica Ljudmila, med Poslansko skupino SMC in Ministrstvom za kulturo zeva praktično že od začetka tega mandata. Tega nismo v Poslanski skupini SMC nikoli skrivali. Člani Odbora za kulturo iz vrst SMC smo si ves čas prizadevali, da bi se na področju kulture, na resorju, ki ga pokriva kulturno ministrstvo, marsikaj spremenilo in mogoče odšlo drugače, kot se je to dogajalo. Ravno dotični zakon je eden izmed tistih, za katerega smo si poslanci SMC prizadevali že od vsega začetka mandata. Žal pa ni bilo posluha pri gospe predhodnici sedanjega ministra, da bi se nekako lahko uskladili glede same vsebine, ki je v tem zakonu. Naše dileme so šle najbolj v smeri, kot je že kolega Matić danes izpostavljal, da je prvi kriterij za dodelitev nekih interventnih sredstev ogroženost same kulturne dediščine, da pa je seveda zelo pomembna predvsem vsebina. Namreč vlagati v zidovje in samo zidovje, prvič, nikoli ne prideš do konca, drugič, tudi ko je obnovljeno, potem naprej propada, če ni ustrezne vsebine. Ravno to je bil kamen spotike ob osnutku, ki smo ga dobili na mize za časa gospe Julijane Bizjak Mlakar. Ko smo namreč pregledali tisto vsebino takrat, nam nekako ni bilo logično, po kakšnih kriterijih so bili izbrani projekti, ki so bili pa tam v tisti vsebini, v tistem osnutku zakona poimensko navedeni. Ker nekako tega ključa izbire v Poslanski skupini SMC nismo uspeli razbrati, smo ravno to vprašanje večkrat naslovili na takratno ministrico. Bom sedaj sicer po spominu navedla njen odgovor, pa vendarle mislim, da je dovolj blizu točnemu citatu, ki je prišel takrat kot obrazložitev z njene strani v Poslanski skupini SMC, in sicer, da kdor je do nje prišel, tisti je pa notri. Oprostite, to za mene ni kriterij, po katerem bi se tudi milijonske investicije uvrščale v nek osnutek zakona. Ker do teh kriterij nikakor nismo uspeli priti in ker je bila to edina obrazložitev, do katere smo prišli, smo se trudili, da bi vsebino tega zakona spremenili. Ta trud je danes na naših mizah. Mislim, da je to sedaj tisti pravi pristop. Kolega Matić je že obrazložil, kakšen je sedaj pristop, po kakšnih kriterijih in kako se bo izbiralo. Ampak ti kriteriji obstajajo in bodo za vse enaki in dorečeni in vnaprej se bo vedelo, in to je tisti pravi pristop, za katerega v SMC menimo, da bi se ga morali posluževati.

Še enkrat poudarjam, iti v obnovo nečesa, kar ne bo imelo vnaprej določene vsebine, da bo sam objekt živel, po našem mnenju ni smiselno. In na tej vsebini ravno mora biti poudarek. Mi smo si v času tega mandata ogledali že kar nekaj uspešno izvedenih obnov, ki pa so vse zapolnjene z vsebino. Odličen primer tega je recimo Vila Vipolže, je Grad Strmol itd. Lahko rečem, da tudi v Celju imamo odlično obnovljene gradove, govorim sedaj o Starem gradu, kjer se plod tega dela odraža tudi

v obisku, govorim pa tudi o Spodnjem gradu v Celju, ki je z vsebinami odlično zapolnjen. Mislim, da gre za edinstven primer obnove, kljub temu da se prenavlja po delih, se uspešno črpajo evropska sredstva. Mislim, da je to dober primer, kako se take obnove lotevati. Seveda je pa vedno težava v tem, ko lokalne skupnosti enostavno ne premorejo toliko finančnih sredstev, da bi se tega lotevale v večji meri in pa same. Rakušev mlin je še vedno tista bolečina, za katero menim, da bi se jo z ustrezno intervencijo že pred leti dalo tudi rešiti. Žal je sedaj stanje takšno, kot je. Ampak ravno to nas mora izučiti za naprej, da se takšne stvari ne bodo več dogajale.

Potem so pa popolnoma svoja zgodba tudi obstoječe kulturne ustanove, za katere vsi vemo, v kakšnem stanju se nahajajo, da ne izgubljam besed o ljubljanski Drami, za katero sem se tudi sama ob gostovanju celjskega teatra v ljubljanski Drami lahko na lastne oči prepričala, v kakšnem stanju je. Tudi celjski teater, moram reči, da je bil obsežnejše obnove deležen leta 2008, ko je občina obnovila streho, kar seveda ni majhen finančni zalogaj, pridobil je tudi mali oder, ker je celjski teater prej delal v zares nemogočih pogojih, ko se je veliki oder nahajal nad malim odrom in je bilo istočasno uporabljati oba prostora praktično nemogoče. Ampak to niso edine investicije, ki bi bile v tem trenutku v celjski hiši tako zelo potrebne. Govorim o dotrajanih sanitarijah, o dotrajanem stavbnem pohištvu, električnih teaterjev delav, ki so praktično smrtno nevarne, in tako naprej. V podobnem stanju so tudi kulturne ustanove po naši državi. Kolega Matić je omenjal tudi arhivsko gradivo. Jaz imam tudi sama osebne izkušnje s tem, in vem, da je arhivsko gradivo oziroma dokumentarno, dokler se še nahaja pri uporabnikih, tisto, ki pride res zadnje na vrsto in se ga tudi mnoge hiše ne lotevajo urejati oziroma nimajo nekega odnosa do njega. Mislim, da je tukaj zelo veliko na ljudeh, glede na to, da finančnih sredstev v tem trenutku za te namene posebej ni, in so ravno ljudje tisti, ki so naredili tisto razliko, ali določena hiša ustrezno ravna s tem gradivom, se zaveda njegovega pomena, ga ureja, kot je treba, ga predaja pristojnemu arhivu ali pa tudi ne. Tudi na tem področju, mislim, bi z ustrezno finančno injekcijo v bistvu lahko zadeve bistveno bistveno spremenili.

V SMC se tega zavedamo, zato tudi ta zakon. Naj pa povem, da se zavzemamo, in to smo tudi dali v naš novi program, za uvedbo davčne olajšave do 5-odstotne letne dohodnine za vlaganje v te namene. Mislimo, da je to prava pot in mislimo, da je to tista vsaj mala spodbuda, ki bi nekako pripomogla, da bi se stanje na tem področju izboljšalo. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravita naj se gospod Primož Hainz in gospa Marija Bačič.

JOŽEF HORVAT (PS NSi): Hvala lepa.

Gospa in gospodje, je čas za kulturo, je čas za kulturno ustvarjanje, je čas za uživanje ob kulturnih stvaritvah in je čas za parlamentarno razpravo o financiranju nujnih programov Republike Slovenije v kulturi. Ali je ta čas za parlamentarno razpravo pravilno postavljen zdaj, ko nimamo več vlade, ko je parlament praktično tik pred razpustitvijo, je vprašanje, na katerega bodo odgovorili volivke in volivci.

Kolikor se spomnim, Nova Slovenija ni bila povabljen k sopodpisništvu tega predloga zakona, tako da se očitno nekateri v tej državi kulturo lastijo za sebe. Ko pa smo lansko jesen vložili konkretne predloge, konkretne amandmaje na proračun 2018 in 2019, pa so nas podpisniki pod ta zakon povozili. Morda ne tisti, ki niso bili v dvorani, ko smo glasovali o amandmaju. Kakšna dvoličnost!

Vesel sem, da imamo tukaj ministra, pa da ga povabim k besedi, glede na to, da je izbrana arhitektura del Jožeta Plečnika, ki jih je mojster ustvaril, vemo, v Pragi in v Ljubljani, in se bo slovensko in češko kulturno ministrstvo trudilo za vpis na Unescov seznam svetovne dediščine prav v letošnjem letu, me zanima, gospod minister, kje smo. Jaz imam tukaj, kar se mojstra Plečnika tiče, zelo slabe izkušnje, in jih tukaj zdaj še zadnjič v tem mandatu povem. Cel mandat sem se trudil in hvala, minister, da ste mi dali podporo. Trudil sem se za eno zelo preprosto stvar – da bi na pomurski avtocesti postavili smerokaz Plečnikova cerkev, to je spomenik, registriran. Da ne bo slovenska javnost mislila, da lahko poslanec vse naredi. Poslanec ne more vplivati niti na Vlado, niti na ministrstvo, da bi postavili en smerokaz. In to, pazite, v Plečnikovem letu. Toliko o odnosu do kulture, do mojstra Plečnika in tako naprej. Ampak jaz bom ta zakon, kolegice in kolegi, podprl v prvem branju.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Primož Hainz, pripravi naj se gospa Marija Bačič in gospod Janko Veber.

PRIMOŽ HAINZ (PS DeSUS): Hvala lepa, gospod predsednik. Lep pozdrav gospodu ministru Tonetu Peršaku. K kolegice in kolegi!

Sam danes ne bi razpravljajal o pomenu kulture, ker je mislim, da na to temo smo že velikokrat razpravljali in govorili v zvezi s tem, da je treba kulturo tudi sfinancirati. Tudi sam sem se na tej točki precej angažiral, tako da bi, kar bi danes rekel, bilo skoraj malce odveč. Kar se postopkovnega tiče, torej celega postopka v tem mandatu, pa moram tisto še enkrat povedati, kar je pravzaprav že v našem stališču bilo napisano. Mi smo imeli program za kulturni evro, pa ga je ministrstvo v rokah SMC zavrnilo. Bom prebral, ker preprosto ne morem drugače, ker vidim, da nekateri nočejo tega verjeti, kaj je dr. Mramor odgovoril na vprašanje gospoda Mahničja, kaj je s tem kulturnim evrov. Dr. Mramor je rekel

naslednje: »Zato menim, da ni smiselno, da se še naprej določa seznam projektov za nerealno dinamiko financiranja. Obstaja namreč tretji del proračuna ... Po našem mnenju je naveden zadosten razlog, da sprejemanja zakona oziroma njegovo podaljšanje ni potrebno.« Ko je gospod Mahnič malce protestiral, je rekel dr. Mramor, »seveda so ti namenili smiselni in tudi na drugih področjih in je treba tehtati med infrastrukturami, cestami, železnicami, več denarja za šolstvo in tako naprej, skratka področij je zelo veliko.« In to je bilo stališče Ministrstva za finance oziroma stranke SMC do pred enim mesecem, ko je dr. Matić vložil ta zakon, ki je bil neko nadaljevanje tega razmišljanja. Moram reči, da je problem v tem, da danes pravzaprav na nek način, pa ne samo pri tem zakonu, še pri katerem drugem, zadnji trenutek z levo roko 125 milijonov, z desno roko 180 milijonov, to verjetno je nekaj, kar pravzaprav se sprašujem, ali resnično je to neko dejanje državotvornosti v teh zadnjih dveh mesecih pred našim razpustom.

Bi pa omenil še tretje dejstvo. Namreč Mi smo se celo s SMC uskladili, da je treba Mladinsko knjigo dati s seznama podjetij, ki jih bodo prodali, ker so vsi založniki in slovenski pisci soglašali s tem, da je treba Mladinsko knjigo rešiti, ker je to kanal za prodajo slovenske knjige, ne glede na to, v kateri založbi izide. Ampak to je bilo stališče Vlade, to je bilo stališče celo Odbora za kulturo v Državnem zboru, ampak na Ministrstvu za gospodarstvo se nič ne zgodi. In tam zadeva leži. Bodo ti naši eksperti, ki prodajajo, z veseljem prodajajo naprej, in nimamo nobene garancije, pa poudarjam, da in Vlada in Državni zbor sta sklenila obratno. Kdo je zdaj tisti ... Vlada je v odhajanju in bo rekla, da ne more več narediti. Ampak do danes oziroma do včeraj, ko je dr. Cerar odstopil, ni bilo na tej točki narejeno, kar bi moralo biti kljub našemu dogovoru.

Jaz seveda moram povedati še dve stvari. Nekateri zelo radi kritizirajo ta kulturni mandat, ampak moram pa povedati, da v tem mandatu je bilo doseženo, da bo leta 2022 slovenska knjiga častna gostja frankfurtskega knjižnega sejma. Doseženo je bilo, da bo leta 2021 v Bologni slovenska Mladinska knjiga častna gostja bolonjskega sejma. Samo opozarjam, da ni res, da na kulturnem področju se nič ne dogaja oziroma se nič ne prispeva k trenutni situaciji. Ostalo ne bi, ampak toliko, ker je to neka točka, ki jo nekateri zavestno izpuščajo ali pozabljajo, in sem hotel nanjo opozoriti.

Kar se tiče mojega pristopa, jaz nimam morale, da ne bi podpisal, kot nekateri to pač počnejo. Se pridružujem tu Novi Sloveniji, tudi sam bom glasoval za, ker mislim, da zadeva je potrebna, ne glede na to, da obremenjuje novo vladu, ampak opozarjam samo na to, da nekateri enako kulturno se ne vedejo tudi v celoti, jaz pa pravim, da te navade nimam in bom zakon absolutno podprl. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospa Janja Sluga.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Jaz se moram zdaj odzvati na te navedbe glede tistega prvega zakona o kulturnem evru, ki je bil zdaj zopet naveden, da je SMC-jevo ministrstvo nasprotovalo. Jaz sem povedala, kaj je bil glavni problem vsebine tistega zakona. Problem je bil ta, da so bili naštetí posamezni projekti brez kriterijev, po katerih so bili uvrščeni v sam zakon. In točno to je bil tudi odgovor takratnega finančnega ministra. Točno to, da ni nekih evidentnih kriterijev in da tudi ne vemo, ali so izpolnjeni vsi pogoji, da bodo ti projekti potem tudi lahko izvedeni.

Kar pa se tiče finančnega učinka. Tako tisti osnutek zakona kot ta, ki ga imamo danes na mizah, bi v vsakem primeru bremenili prihodnje vlade. Tudi tisti je bil naravnán na sedem let. Z eno pomembno razliko – da je bil finančni učinek tistega osnutka takrat 185 milijonov. Tega zdaj pa 122. To je precejšnja razlik., V vsakem primeru pa gre za bremenitev prihodnjih vlad. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Beseda ima gospa Marija Bačič, pripravita naj se gospoda Janko Veber in Matjaž Hanžek.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod predsednik. Lepo pozdravljeni vsi!

Kot veste vsi, je leto 2018 evropsko leto kulturne dediščine. V Sloveniji imamo 350 gradov, graščin in dvorcev. Cilj evropskega leta kulturne dediščine je spodbuditi ljudi k odkrivanju in doživljanju kulturne dediščine ter krepiti občutek pripadnosti skupnemu evropskemu prostoru. Slogan letošnjega leta je Naša dediščina, kjer preteklost sreča prihodnost. Kulturna dediščina oblikuje našo identiteto in vsakdanje življenje. Koliko denarja smo mi namenili za promocijo naše kulturne dediščine? Po enih informacijah menda nič. Pa tudi sprašujem, v kakšnem stanju so naše kulturne dediščine, naši dragoceni kulturni spomeniki, zaščitene stavbe, arhivi, javni zavodi. Jih bomo s ponosom pokazali ali jih bomo pa raje zatajili? Pred dvema dnevoma smo imeli sejo dveh odborov, kjer smo slišali veliko o odnosu naše države do kulturne dediščine. Celo tako je bilo povedano, da lastniki po navadi pustijo, da nam stavba propada, da je potem ugodna za rušenje, in če je denar, potem zgradijo novo stavbo. Ampak tista nova stavba izgubi zgodovinsko vrednost.

Res je, da denarja v času krize ni bilo, čeprav se vrti vse okrog denarja. Prenehal je veljati tudi zakon o kulturnem evru. Pa vendar, če bi imeli vizijo, kaj je treba storiti, bi postopno temeljito obnavljali naše bogastvo. Če omenim samo našo severovzhodno Slovenijo. Letno propadajo gradovi, lastniki res čakajo na propad stavb. Če omenim grad Viltuš, ki je bil že

omenjen, v Občini Selnica ob Dravi, za katerega se je ves čas potegovala in borila naša kolegica Bojana Muršič. Okrog gradu je prekrasen park, ki ga je obnovilo lokalno turistično društvo, in je grad dobil novo dimenzijo turizma. Občina Selnica je zaznala to kot eno dodano vrednost k razvoju kulturnega turizma. Zaprošila je ministrstvo za del stavbe, in sicer kapele, da bi imeli tam prostore in bi tudi vlagala. Vendar zaradi slabega stanja gradu, zaradi slabe statike in nevarnosti, ministrstvo tega ni dovolilo. Pa vendar, mislim, če bi občina vlagala v ta del prostora, da bi se pa morda vendarle izšlo. Še enkrat pravim, brez vizije nikjer ni uspeha. Če govorimo o denarju, naj povem, da avstrijska Koroška daje več denarja kot naše ministrstvo za obnovo kulturnih spomenikov. Zato tako radi gremo na Štajersko, v Avstrijo, kjer vidimo te gradove in uživamo ob njih in tudi turizem jim cveti.

Da bi lahko okrepili našo kulturo, da bi dobili več denarja, se vsekakor zavzemam za zakon o kulturnem evru. Če ste poslušali moje stališče, ste lahko začutili, koliko je bilo zgrajeno s pomočjo kulturnega evra. In ker je kultura zrcalo naše družbe, ne dovolimo mačehovskega odnosa do kulture, ker jo potrebujemo. Če končam z besedami pesnice Anje Golob, ki pravi, da brez kulture ničesar ni. To je približno tako, kot bi spraševali, zakaj potrebujemo zrak. Ker brez njega ne moremo živeti.

Zakon bom seveda podprla. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Janko Veber, pripravita naj se Matjaž Hanžek in gospod Saša Tabaković.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem!

Moram priznati, da prav uživam ob zaključku tega mandata, kajti dogaja se dejansko to, da predstavniki ljudstva dokazujemo, da imamo oblast, da smo izvoljeni predstavniki ljudstva in da želimo delati za ljudi. Ne podrejam se interesom, ki običajno vplivajo na vodstvo političnih strank, posledično potem tudi omejevanje poslancev. Ta zakon je eden od takšnih. Ko se pogovarjamo o 122 milijonov 600 tisoč evrov za tako obsežen program, kot ga je tudi sam predlagatelj že predstavil, in da ne bom ponavljal, ker imam zelo malo časa, bi želel samo ponazoriti, kako velika škoda se v Sloveniji dela s preprodajo oziroma razprodajo skupne lastnine. Ko se tukaj pogovarjamo o 122 milijonih, naj samo spomnim, Nova Kreditna banka Maribor je bila dokapitalizirana z 870 milijoni, prodana za 250. Približno 600 milijonov razlike. Petkrat več smo pravzaprav podarili trem najbogatejšim Američanom, mi se pa tukaj sprašujemo, ali bomo naredili nekaj za svojo kulturo, za svoj narodov blagor, če lahko tako rečem. K temu bi želel dodati to, kar je predlagatelj že zelo slikovito predstavil, imamo povsem nerešeno hranjenje arhivov. Že to, kar

je v Sloveniji, je neobvladljivo, je v katastrofalnem stanju. Podobno sliko lahko predstavim in s tem sem bil seznanjen tudi na Ministrstvu za obrambo. Povsem neustrezno hranjenje arhiva tudi na tem ministrstvu. Če spomnim na to, da je velika večina arhiva, ki je vezana na slovensko državo, še danes v Beogradu, potem je to vprašanje še hujše. Tam so pa vendarle tudi tisti papirji, tisto arhivsko gradivo, ki je neke vrste tudi naš rojstni list. Država brez arhiva je pravzaprav kot država brez svojega rojstnega lista, brez družinskega drevesa, in to je eno od prioritetenih vprašanj, ki jih je treba rešiti v prihodnosti: urediti arhiv, ki je že v Sloveniji, in čim prej prenesti ves arhiv, ki je vezan na razvoj slovenske državnosti, tudi iz beogradskega arhiva. Mnoge stvari se nam dogajajo tudi zaradi tega, ker nimamo urejenega vpogleda v arhive in velikokrat je slovenska država potem v podrejenem položaju s sogovorniki, ker pravzaprav sploh ne razpolaga s svojimi ustreznimi dokumenti. In ko ne razpolagaš z dokumenti, potem nisi verodostojen sogovornik. Zato tudi Slovenija veliko zgublja, ali se pogovarja s sosedi ali se pogovarja z mednarodno skupnostjo, skratka, ne moremo uveljaviti svoje suverenosti, svoje samostojnosti in neodvisnosti, ker nimamo urejenega arhiva. Tako da ena od ključnih prioritet v prihodnosti je zagotovo to, da vendarle to v čim krajšem času uredimo.

Ena od lokacij, ki je izjemno pomembna, je tudi izpostavljena v tem gradivu, ki ga je predlagatelj pripravil, da je tudi dejstvo, bom citiral, kot je zapisano: »Že desetletja obstajajo načrti za gradnjo stavbe prirodoslovnega muzeja Slovenije v biološkem središču. Tam nekako neopazno od slovenske javnosti nastaja zelo uspešen, obsežen tako imenovani slovenski kampus, središče z univerzami oziroma fakultetami, ki se nadgrajuje tudi s prirodoslovnim muzejem.« Imamo dokumentacijo, imamo vse, kar je treba narediti, vendar se ne zagotovijo sredstva. Tukaj bi rad opozoril na to, kako nekritični smo. Ko se pogovarjamo o bankah, kolikor zahtevajo, dobijo toliko, in še nekaj čez. Ko se pogovarjamo o tem, kar potrebujemo za to, da ohranimo svojo samobitnost, je potem fiskalno pravilo in ne vem še kakšne omejitve se potem najavljajo. Zgrešen pristop k razvoju.

Tako da ta zakon bom podprl. Vire za to pa zagotovo tudi imamo, samo nehajmo vendar že enkrat razprodajati svojo skupno lastnino. Ta mora prinašati nam, ne pa Američanom, najbogatejšim, recimo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Saša Tabaković, pripravi naj se gospa Anita Koleča, potem prehajamo v sklepni del razprave, ko dobita besedo še predstavnik Vlade in predstavnik predlagatelja.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

Predlog zakona, ki v resnici v svojih smernicah želi zagotoviti vsaj enakomeren razvoj kulturne infrastrukture in tako posledično tudi nekako ohranja dostopnost do kulturnih dobrin, bom seveda podprl.

Ta saga, ki se že vrsto let, ne samo v tem mandatu, ampak pravzaprav več kot deset let, dvajset če želite, vleče na področju vlaganja v kulturo, ne samo v programe, ampak tudi v same objekte, od javnih zavodov do objektov, ki smo jih prepoznali kot kulturno dediščino, je v resnici zaskrbljujoča, če že ne alarmantna. Predvsem zato, in tukaj se strinjam s razlago predlagatelja, ker so se prioritete glede teh vprašanj vsakokrat enostavno zaupale različnim politikam, ki po mojem mnenju niso rešitev iskale celostno ali krovno, ampak predvsem skozi neke osebne preference osebnosti, ki so v tistem trenutku pač to področje pokrivalo. Sam težavo ne zaznam samo skozi neko prizmo slabega financiranja, torej dotoka denarja, če želite, ampak predvsem umanjkanja neke vizije, tudi vrednostnega sistema, kakšna naj bo v resnici politika ohranjanja objektov kot tudi nadgradnja oziroma njihov razvoj, če želimo sploh ljudem ponuditi nek kulturni umetniški program, ki bo že zaradi pogojev dela boljši oziroma kvalitetnejši. To je v resnici ta zagata problematiziranja, ki je bila danes izpostavljena glede različice prvega in drugega zakona.

Kar se tiče kulturne dediščine. Stanje na področju kulturne dediščine je slabo. Od leta 2002 smo na takšen ali drugačen način izgubili 830 enot. In to je številka, ki je v bistvu katastrofalna. Dva dni nazaj smo na pobudo Poslanske skupine Levica imeli sklicano nujno sejo Odbora za kulturo in infrastrukturo, kjer smo obravnavali dogodek, ki se je zgodil v Kopru, kjer je zaradi različnih okoliščin in dejstev propadla oziroma se porušila renesančna stavba. In se mi zdi, da predlog zakona zagotovo na nek način tudi na tovrstne zagate odgovarja. Da bi zaustavili trend propadanja kulturne dediščine, je pravzaprav rešitev, ki jo zakon ponuja, je ta trend ustavljen na način, da bodo najpomembnejše oziroma zelo pomembno prepoznane, pa tudi ogrožene stavbe, izbrane na javnem razpisu ali pozivu na podlagi predvsem kriterijev in meril, ki jih bo glede same ogroženosti stavbe določal oziroma presojal Zavod za varstvo kulturne dediščine. Še posebej pa bodo glede tega pomembna merila za dokončanje investicije in pa sama namembnost obnove. To so v resnici tudi tisti kriteriji, ki smo jih v Poslanski skupini SMC ob prvi različici zakona enostavno pogrešali.

Javna kulturna infrastruktura, ki je v upravljanju javnih zavodov, je ravno tako v izjemno slabem stanju. Tu lahko iz prve roke povem, kakšna je situacija v Slovenskem narodnem gledališču Drama v Ljubljani, ki je zagotovo osrednje dramsko gledališče tako po velikosti produkcije kot glede vloge, ki jo ima, glede ohranjanja tradicije in razvoja nekih estetik v našem gledališkem prostoru. To dokazujejo

tako nagrade za predstave, za režije, še posebej za delo igralcev, kot na drugi strani število prodanih vstopnic in, če sem malo osladen, tudi aplavz ob koncu predstave. Ampak pogoji dela v tej hiši so pa izjemno slabi, tehnična opremljenost hiše je pomanjkljiva, na dnu, če se mene vpraša. Preprosto mi ljudje ne verjamejo, ko se pogovarjamo, kakšni so pogoji dela. Če ponazorim, cugi – to je tehnika, ki je vezana na luč in scenografijo v predstavi, določen del cugov je na avtomatiki, ampak večinoma imamo mi vrv, tehnik pride, vrv potegne in se scenografija premakne. Mi nimamo avtomatike oziroma vsaj ne tako razvite, da bi se to urejalo povsem avtomatično, po nekem avtomatizmu, na podlagi nekega tehnološkega napredka, ki ga ta država zagotovo je zabeležila v teh 25 letih od samostojnosti. To dejansko pomeni, kot sem povedal, da tehnik enostavno stoji ob odru, medtem ko se predstava igra, in pač opravlja svoje delo. Tudi število reflektorjev je omejeno. In kaj se dogaja, ko nek reflektor pregori, potem enostavno nimajo sredstev, da bi kupili nov reflektor, ampak menjajo žarnice, kar pomeni, da z nekega reflektorja, ki je, recimo, pogrešljiv, odvijejo žarnico in jo dajo v drug reflektor. To je realna slika glede tehnične opremljenosti nacionalnega gledališča.

Ko govorimo o pogojih dela za nastanek predstave. Vaje se običajno pripravljajo na tako imenovanem levem odru, tako smo ga poimenovali člani Drame. To je prostor, ki je ob glavnem odru, in je to v bistvu prostor, ki je bil včasih bivše skladišče za scenografijo, prostor, ki nima nobenega okna, nima nobene primerne ventilacije in niti razsvetljave. V tistem prostoru pravzaprav igralci in režiserji ustvarjamo nove predstave, ker se ta prostor za vaje, če lahko tako rečem, spremeni šele dva tedna pred premiero, ko dejansko igralci in celotna ekipa stopimo na oder in ustvarjamo predstavo, torej šele dva tedna pred premiero, do takrat smo pa na tem tako imenovanem levem odru oziroma bivšem skladišču, kjer pač drgnemo in drajsamo stare deske.

Da ne bo pomote. Drama ni edina kulturna institucija, ki je obeležena kot neka slaba kulturna infrastruktura. Teh inštitucij oziroma zavodov je v Sloveniji ogromno, in sem vesel, da imamo danes pred sabo predlog zakona, ki bo to problematiko do neke mere lahko zagotovo uredil.

Kar se tiče ohranjanja filmske dediščine, bi pa dejal, da je ohranjanje filmske dediščine na način digitalizacije zagotovo v javnem interesu. Je pa dejstvo, kar je bilo slišati iz razprave, da bi morali ta arhiv nekako poenotiti, ker je razpršen po različnih institucijah, del tega je tudi, recimo, v osebni lasti. Poznam primer gospoda Roka Veverja, ki ohranja posnetke oziroma ves arhiv plesne umetnosti, pa težko rečemo, da se s tem profesionalno ukvarja, bolj ljubiteljsko, ker enostavno ni posluha, da bi se to vprašanje

celovito uredilo z nekim razstavnim prostorom in tudi z digitalizacijo.

Ko govorimo o digitalizaciji, zagotovo lahko rečemo, da se morajo neki stari celovečerni filmi, ki imajo neko posebno estetsko vrednost, zagotovo digitalizirati. Tu ni nobenega dvoma. Imamo pa seveda tudi določene posnetke, ki imajo neko drugo dodano vrednost, če lahko tako rečem. Jaz sem pred časom, ko sem za neke svoje osebne potrebe brskal po arhivu Gledališkega muzeja, naletel tudi na nek posnetek, torej na nek filmski trak 8 milimetrov. To je bil posnetek predstave, nekdo je snemal vaje s predstave Kdo se boji Virginie Woolf?, v kateri je igrala velika slovenska igralka, ki žal zaradi prezgodnje smrti ni dobila ne Prešernove nagrade, niti ne Borštnikovega prstana, pa je vseeno po mojem ena izmed največjih slovenskih igralk – Duša Počkaj, kjer je v bistvu posnetek z vaj, kako je ona to vlogo antologijsko gradila, kako je to ustvarjala. Posnetka te predstave dejansko nimamo, ohranjene so samo neke stare fotografije. Ravno tako sem naletel na nek star trak, torej 8 milimetrov, posnetka z vaj Pohujšanja v dolini Šentflorjanski v režiji Mileta Koruna, kjer je glavno vlogo igral zdaj že pokojni, še en velik slovenski igralec, Polde Bibič in Mojca Ribič kot Jacinta. Predstava je bila za slovenski gledališki prostor zagotovo antologijska predstava, kar se tiče same neke estetike. Tudi ti posnetki, ki obstajajo, bi bili ravno tako vredni digitalizacije, ker zagotovo govorimo, kot rečeno, o neki drugi, morda drugačni dodani vrednosti, ki jo zagotovo naš kulturni prostor priznava. Ko govorim o tem, govorim samo o dejstvu, da predlog zakona pravzaprav ponuja v resnici nek širok spekter, kako nasloviti dodatno zagotavljanje sredstev, ki jih država iz proračuna vse težje zagotavlja glede na potrebe, ki so zaradi raznolikosti, ki jih pojem kultura obsega, vse večje.

Zakon bom podprl in tudi upam na modrost tega sklica državnega zbora, da bo zakon sprejet tudi še v tem sklicu. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Najlepša hvala.

Tisto, kar smo slišali zdaj iz razprave kolega Tabakovića, je to, kar je pravzaprav na začetku svojega govora v Državnem zboru v zvezi s to točko dnevnega reda rekel tudi minister. V vseh teh letih ni bilo v kulturo, v kulturne ustanove razen nekih vzdrževalnih del nobenih vlaganj. Vsak od nas ve, kaj to pomeni. Pomeni, da so pač te ustanove, o katerih zdaj govorimo, v propadanju in tega kot družba zagotovo ne smemo dovoliti.

V času opravljanja poslanske funkcije sem bila kot članica Odbora za kulturo v marsikaterem objektu, ki je bil obnovljen – prej smo govorili o Vili Vipolže, pa mogoče še o katerem drugem – bodisi iz proračunskih sredstev bodisi iz sredstev Evropske unije. Moramo reči, da so to izjemno

dobre zgodbe. Ena od takih zelo dobrih zgodb je tudi Muzej vojaške zgodovine Slovenije. Ne gre zgolj in samo za to, da smo bili pripravljeni sredstva vlagati v tovrstne ustanove, gre tudi za pripravljenost nekih lokalnih skupnosti, ki sodelujejo pri tem. Tukaj imamo, tako kot sem rekla, zelo dobre zgodbe, seveda pa imamo tudi propadajoče zgodbe. Teh je na žalost vedno več in tukaj moramo postaviti piko. Mislim, da je zakon zelo dober način, da to propadanje resnično ustavimo.

Ja, res je tudi to, da ima ta zakon neko zanko, o kateri je bilo govora. Reče se ji javnofinančne zmožnosti. In prioritete so vedno v rokah politike, v rokah odločevalcev. Jaz moram tu na tem mestu reči, da mi je zelo žal, da v tem mandatu nismo prepoznali tiste moči, ki jo ima kultura za naš slovenski narod, da dejansko nismo zmogli več teh vlaganj tako v ustanove kot tudi v programe, in morda bo to tudi na nek način moja večna popotnica tudi v nadaljnjem političnem življenju, pač kakršnokoli že bo. Vendar pa vemo, da so odločevalci v preteklosti prepoznali ta pomen kulture in da je ravno zaradi postavljanja prioritet bila sprejeta odločitev o vlaganju, o tako imenovanem kulturnem evru, najprej tolarju v preteklosti, torej že iz leta 1998 naprej, zato me nekako navdaja optimizem, da vendarle bo tudi v prihodnosti pri nas tako.

Vsak od nas, ki je delal tako ali drugače na področju kulture, je lahko pridal kakšno svojo izkušnjo v zvezi s svojim lastnim delovanjem. Sama sem se nekoliko bolj ukvarjala z začetki prenekaterega kulturnega ustvarjalca. Govorim seveda o ljubiteljski kulturni dejavnosti, ki se po navadi začneja že v šolskih klopih, začneja se pri mladih in izjemno prav je, da tu tudi začnemo s temi prepoznavanji, kdo bo tisti, ki se bo tudi v bodoče več ukvarjal s kulturo in ki bo pripomogel tako k svoji osebni rasti kot tudi h kulturnemu povezovanju, pa tudi k prepoznavanju pomembnih družbenih vrednot. Kasneje se ti, ki se v zgodnjih otroških letih aktivno ukvarjajo ali pa vsaj udeležujejo tako ali drugače v kulturnem življenju, tudi izvajalci in uporabniki kulturnih dobrin, zato je tako zelo pomembno, da se že zgodaj seznanijo in so del tega kulturnega prostora. Seveda se ti tudi najhitreje vključijo v različna ljubiteljska društva na področju kulture. Lahko mi verjamete, da je zelo pomembno, da imajo ta kulturna društva, ki delujejo izključno na bazi prostovoljstva in ljubiteljstva, osnovne pogoje za svoje delo zagotovljene. To obdobje nekega stalnega ali pa zelo stabilnega dela finančnih investicij tudi v to področje je bilo za ljubiteljsko kulturno dejavnost izjemnega pomena. Šlo je vedno za male denarje, nikoli ni bilo teh sredstev zelo zelo veliko. Razumem bojazen lokalnih skupnosti, ki danes govorijo o tem, da so sredstva relativno majhna, da so omejena, da so morda premajhna za vlaganje znotraj lokalnih skupnosti, kjer po navadi še občina potem doda določena sredstva. Vendar iz lastnih izkušenj vem, da je najbolj uporaben

rek na tem področju pravzaprav tisti, da kjer je volja, je tudi pot. Tudi sama nikoli nisem kogarkoli, ki je prišel k meni z neko željo po izvedbi določenega programa, najprej vprašala za denar, ampak najprej smo se pogovorili, kako pomemben je ta njihov program, kako pomembna je ta njihova dejavnost v bodoče. Šele potem, ko smo ugotovili, da je to izjemnega pomena in da je treba zagotoviti tudi denarna sredstva, smo se lotili tega drugega dela. Lahko bi rekla, da nikoli takšna pot ni bila neuslišana. Tako da tudi lokalne skupnosti v primeru, ko gre za pomembne projekte, ki bodo na tem področju prepoznani kot takšni, zagotovo bodo sodelovale v teh programih. Zato se tudi teh sredstev, kljub temu da vemo, da niso zelo velika, veselimo oziroma se jih veselijo predvsem ti ljubiteljski kulturniki v mestih in na našem podežlju.

Še enkrat bi poudarila, da je nujno, da zakon sprejmemo. Jaz bi omenila, da se kakršnekoli predvolilne ali kaj vem kakšne razprave, se v takih primerih za moj okus neprimerne, zato ker se mi zdi, da je namen in cilj tega zakona bistveno pomembnejši od tega, da se zdaj sprašujemo, kdo ima večje, manjše ali nikakršne zasluge za ta zakon.

Mi smo v tem mandatu sprejeli trinajst zakonov na področju kulturne politike. Pa mogoče da se izognemo uroku slabe številke, dajmo sprejeti še štirinajstega. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobita besedo še predstavnik Vlade in predstavnik predlagatelja.

Prvi dobi besedo minister za kulturo Anton Pešak.

Izvolite.

ANTON PERŠAK: Hvala za besedo.

Najprej bi rad povedal to, da me zelo veseli, ker je podpora zakonu vendarle širša, kot je mogoče razumeti, in obeta, da bi zakon lahko bil tudi dokončno sprejet, kot smo lahko slišali. Rad bi pa se odzval na nekatere teme, ki so bile odprte kot neke vrste referenčne teme, saj o samem zakonu pravzaprav nima smisla ponavljati tega, kar je bilo rečeno.

Omenjeno je bilo, da so številke, ki so s tem zakonom zdaj določene, nekoliko prenizke. Jaz bi rekel, da v nekem razumnem vodenju teh investicij, da je treba računati na soinvestitorske deleže občin, kjer so občine lastnice, da je treba računati, da bodo tudi drugi lastniki, ki bi kandidirali za ta sredstva, da se odpirajo možnosti, in v nekaterih primerih že obstajajo možnosti za evropska sredstva, zlasti na področju digitalizacije, tako se ta sredstva po moji presoji lahko vsaj podvojijo ali pa tudi potrojijo, če bomo to v prihodnje znali.

Rad bi odgovoril tudi na nek kontekstualni očitke, češ, da bremenimo naslednje vlade. Vrsta zakonov, vrsta odločitev bremenijo naslednje proračune. Tudi če govorimo

o investicijah v javno gospodarsko infrastrukturo, gre praviloma za investicije, ki se dogajajo pet let ali pa še več in zavezujejo tudi prihodnje proračune. To je pač del nekaj strateških razmislekov, kajti če bomo vedno razmišljali samo v horizontu tekočih mandatov, potem razvoja verjetno ne bo.

Omenjenih je bilo nekaj referenčnih tem, ki so zelo pomembne. Ne bi ponavljal tega, kar je bilo povedano v zvezi z neko odsotnostjo strategije ravnanja, zlasti z nepremično kulturno dediščino. Jaz se s tem strinjam. Naj pa povem, da je praktično pripravljena za postopek strategija kulturne dediščine, ki se tudi tega vprašanja dotika in bo ob primopredaji dana na voljo naslednjemu ministru. Če se bo z njo strinjal, jo bo lahko tako rekoč že pripravljeno izročil v postopek naslednji vladni oziroma jo bo ustrezno prilagodil, če bo sodil, da je to potrebno in v nekaj mesecih šel z njo v postopek.

Bile so omenjene nekatere težave, ki so posledica po mojem prepričanju, sam sem imel premalo časa, da bi lahko te stvari načel, smo jih pa skušali nakazati v osnutku nacionalnega kulturnega programa za kulturo, ki pač očitno v tem mandatu ne bo mogel biti sprejet. Gre za neko togost zakonodaje na tem področju. Mi imamo precej zvezane roke za nekatere konkretne primere, recimo, kako dati objekte nepremične kulturne dediščine v najem ali pa v upravljanje. Moram reči, da je ovir, ki so bile v preteklosti postavljene na ravni zakonodaje, veliko več kot pa možnosti. Včasih moram reči, da sem se tudi sam čudil, ker se mi je zdelo normalno, da bi se kakšne stvari lahko dale v najem, namesto za najemnino za sovlaganja v obnavljanje, pa to recimo ni mogoče po zakonu in tako naprej. Teh stvari, ki čakajo na reševanje je veliko. Soglašal bi še z opozorili o pomembnosti digitalizacije dediščine tudi na drugih področjih, recimo filmske dediščine. Mi trenutno zmoremo en film, dva maksimalno letno z integralnimi sredstvi. Vemo pa, da filmi propadajo, tisti, ki so pač normalno bili posnetki z zelo veliko naglico. Če teh sredstev ne bo, bo marsikateri ... / izklop mikrofona/...

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospod minister.

Besedo ima še predstavnik predlagatelja dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod podpredsednik.

Če odmislimo nekatere recimo temu predvolilne ekskurze posameznih razpravljalcev, ki so pa vendarle zato obdobje, v katerem smo, do neke mere razumljivi, lahko tudi jaz podobno kot minister za kulturo izrazim zadovoljstvo ob tem, da vendarle obstaja velika mera podpore v Državnem zboru temu zakonu, v vsakem primeru pa ne nasprotovanja. Razmere, v katerih se financiranje kulturnega resorja danes izvaja oziroma razmere, v katerih

se nahajajo, niso niti najmanj rožnate, situacija je zaskrbljujoča. Mi vemo, da zlasti za vlaganja v infrastrukturo denarja iz evropskih sredstev več ni predvidenega, da so evropska sredstva predvidena za tako imenovane mehke vsebine, s tem pa ne moremo ohranjati kulturne dediščine oziroma zagotavljati investicij. Kako je z integralnimi sredstvi, ne bom izgubljal besed, ta se nezadržno krčijo oziroma upadajo iz leta v leto in so na povsem nezadostni ravni. Zato je ta zakon več kot potreben in tudi prihaja po moji oceni sicer pozno, vendar, če bo izvajan tako, kot je tudi sam gospod minister povedal, ob sinergijah in drugih sovlagateljih, verjamem, da ne prepozno in da bomo marsikaj zamujenega lahko s sprejetjem tega zakona lahko nadoknadili.

Zato še enkrat izražam zadovoljstvo ob splošni klini in upam na podporo tako v prvem branju kot tudi v nadaljnjem postopku v Državnem zboru in Državnem svetu. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljalci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena Poslovnika Državnega zbora še kdo razpravljati. Ugotavljam, da ne, zato tudi zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu z časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 27. marca, v okviru glasovanja.

S tem tudi prekinjam 16. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **20. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DOPOLNITVAH ZAKONA O GASILSTVU.**

Predlog zakona je v obravnavo predložila skupina 19 poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja mag. Branku Grimsu. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo. Vsem prav lep pozdrav.

Gre za enak predlog, kot smo ga predlagali v interventnem zakonu za odpravo škode posledic naravne ujme pred nekaj meseci. Takrat ste vsi dejali, saj te rešitve so dobre, te rešitve bi sprejeli, če bi bil to zakon o gasilstvu, kajti to sodi v zakon o gasilstvu. Gospe in gospodje, pred vami je zakon o gasilstvu, zdaj pa dokažite, da držite dano besedo.

Za kaj gre v tem predlogu? Gasilci so vedno tisti, ki prvi pomagajo. Gasilci so sestavni del zaščitnega sistema države Slovenije in so ljudje, ki za to, da pomagajo drugim, žrtvujejo svoj čas, svoje zdravje, včasih žal tudi življenje. Prav v Cerkljah na Gorenjskem, tudi sam s tistega konca prihajam in sem bil tam izvoljen, je

žal zadnji primer tovrstne tragedije, ko je gasilec nesebično pomagal prazniti klet, ki jo je poplavlila hudourniška voda. Prišlo je do kratkega stika in žal je zahtevala njegovo življenje. To se pravi, gre za odnos države, da ne samo v besedah, kar vedno slišimo in se vsi vedno znova zahvalimo gasilcem, ampak v dejanjih prizna tisto, kar je dolžna storiti. To se pravi, da je biti gasilec plemenito poslanstvo, da je v javno korist, da gre za izjemno pomemben del našega sistema in da se zato z ustreznimi pogoji za njihovo delo in ravnanje gasilec država tudi oddolži.

Predlagamo tri sklope rešitev. Prvi se nanaša na odnos med prostovoljnim gasilcem in delodajalcem. Tu sedaj, ko je seveda prišlo do spremembe sistema, ne deluje več dobro tisto, kar je delovalo v desetletjih, ko je šlo za to, da privatne lastnine ni bilo. Danes zasebni delodajalec v podjetju težko pogreša gasilca, ko ta odide na intervencijo. Posebno če je na kakšni ključni poziciji in če je naravna ujma večja, tako da manjka nekaj dni, kot je bilo recimo v primeru neurja ali pa v primeru žleda pred nekaj leti. Takrat pride tudi do motenj v proizvodnji, motenj v podjetju in zaradi tega je to treba tudi ustrezno urediti. Marsikateri prostovoljni gasilec ima zaradi tega težave pri zaposlitvi oziroma v službi, v kateri dela. Zato predlagamo, da se to uredi s stimuliranjem zaposlovanja gasilcev, tako da se delodajalcu, ki zaposli prostovoljnega gasilca, znižajo zavarovalne premije in uvedejo še dodatne davčne olajšave.

Potem predlagamo, da država prevzame nase tisto, kar zdaj urejajo nekatere občine, in sicer da se končno zagotovijo sredstva za zavarovanje operativnih gasilcev in da se zagotovijo sredstva za preventivne zdravstvene preglede operativnih gasilcev. To je majhna vsota, majhen znesek, pa velika gesta, ki pove, da spoštujete delo gasilcev.

In končno predlagamo, da država zagotovi prostovoljnemu operativnim gasilcem financiranje dodatnega zdravstvenega zavarovanja in za vsak dan izvajanja javne gasilske službe tudi dodatno pokojninsko zavarovanje. Gre torej za dva ključna sklopa. Eden se nanaša na to, da bi država stimulirala zaposlovanje prostovoljnih gasilcev, ker je to tudi v državnem interesu, je v javnem interesu, in hkrati se s tem oddolžila tudi gasilec za vse tisto, kar oni žrtvujejo v svojem delu za druge. In po drugi strani da bi sama dodatno uvedla financiranje vseh tistih sredstev, se pravi za zavarovanja, preventivne preglede in pa ko gre za operativno delo, dni, ko so pri opravljanju svojega poslanstva gasilci vpoklicani in opravljajo v operativnem delu izvajanje javne gasilske službe. Takrat bi šlo tako za dodatno pokojninsko zavarovanje kot tudi za dodatno zdravstveno zavarovanje.

Gospa in gospodje, gre za izjemno majhen znesek in bilo bi skrajno neprimerno, če bi razprava šla tako, 50 tisoč evrov za Ahmada

Shamieha ni bilo problem, 50 tisoč evrov za prostovoljne gasilce je pa problem. Mislim, da si gasilci zaslužijo mnogo mnogo več. Ne samo v besedah, ampak v dejanjih. Čas je za dejanja, za gasilce.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Za uvodno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer državnemu sekretarju Ministrstva za obrambo mag. Milošu Bizjaku.

MAG. MILOŠ BIZJAK: Spoštovani gospod podpredsednik, poslanke in poslanci!

Gasilstvo v naši državi predstavlja temelj reševalnih služb ob najrazličnejših naravnih in drugih nesrečah, s katerimi se soočamo. Brez gasilstva si sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami praktično ne moremo predstavljati. Uvodoma naj zato poudarim, da se je tudi Vlada, ki se ji izteka mandat, ves čas zavzemala za izboljšanje stanja na področju gasilstva kot pomembne humanitarne dejavnosti, ki se izvaja v javnem interesu, vključno z izboljšanjem statusa in pravic tako poklicnih kot prostovoljnih gasilcev. V smislu slednjega je na podlagi pogajalskega procesa s Sindikatом poklicnega gasilstva v okviru odprave plačnih nesorazmerij med tako imenovanimi pooblaščenimi uradnimi osebami določila in v Državni zbor v začetku marca letošnjega leta tudi že poslala predlog dopolnitve Zakona o gasilstvu, s katerim se ustrezneje in primerljivo z drugimi uniformiranimi poklici ureja dodatek za stalnost. Prav tako se v okviru Ministrstva za obrambo pripravljajo tudi izhodišča za nov zakon o gasilstvu, ki velik poudarek dajejo tudi izboljšanju položaja gasilcev.

Vlada meni, da je Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o gasilstvu, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev, s prvopodpisanim Jožetom Tankom, vsebinsko in nomotehnično tako pomanjkljiv, da ga ne more podpreti. Naj kratko pojasnim navedena stališča. Menimo, da predlog zakona v pretežnem ne sledi načelu določnosti. Že iz prve predlagane rešitve, ki se nanaša na dopolnitev 4. točke 5. člena veljavnega Zakona o gasilstvu (sedanji predlog je 1. člen predloga zakona), tako sploh ni razvidno, katere zavarovalne premije naj bi se delodajalcem znižale, niti kakšne naj bi bile njihove olajšave. Iz predlagane rešitve tudi ni razvidno, ali se predlagana rešitev nanaša zgolj na novozaposlene gasilce ali tudi že na obstoječe zaposlitve. Podobna ocena o nedoločnosti predlaganih rešitev velja tudi za dopolnitev 26. člena Zakona o gasilstvu (3. člen predloga zakona). Iz nje namreč ni jasno razvidno, kakšno zdravstveno zavarovanje naj bi prostovoljnemu gasilcem zagotavljala država – ali dopolnilno ali dodatno. Smiselno enako vprašanje pa se zastavlja tudi glede zagotavljanja pokojninskega zavarovanja – ali gre za obvezno dodatno

pokojninsko zavarovanje ali dodatno pokojninsko zavarovanje.

V smislu vsebinske presoje predlaganih rešitev je treba pojasniti, da določena statusna vprašanja, ko gre za gasilce, poleg Zakona o gasilstvu ureja tudi Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ta zakon že določa, da stroške zdravstvenega, invalidskega in pokojninskega zavarovanja ter pravice iz prejšnjih odstavkov tega člena krije država oziroma lokalna skupnost, če oseba ni zavarovana na drugi podlagi. Zakon tudi že določa, da Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje zavaruje operativne prostovoljne gasilce in druge reševalce, ki jih je mogoče na podlagi državnih in regijskih načrtov zaščite in reševanja napotiti z manj ogroženih območij na območje, ki ga je prizadela nesreča, ter prevzame stroške zdravstvenih pregledov pri izvajanju programov usposabljanja za posebej zahtevne reševalne naloge. Prav tako zavarovanje gasilcev ureja tudi Zakon o gasilstvu, ki že določa, da morajo biti operativni gasilci zavarovani za primer smrti, trajne izgube splošne delovne zmožnosti in prehodne nezmožnosti za delo, nastale v nesreči pri gašenju ali reševanju. Poklicni gasilci pa imajo pravico do priznavanja zavarovalne dobe s povečanim oziroma obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja v skladu s splošnimi predpisi. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje v skladu z zakonskimi predpisi uresničuje določbe glede zavarovanja gasilcev, tako poklicnih kot prostovoljnih. Ministrstvo za obrambo ima za ta namen sklenjeno zavarovalno pogodbo za nezgodno zavarovanje zavarovanih oseb, med katerimi so tudi operativni gasilci in drugi reševalci, ki se jih lahko napoti z manj ogroženih območij na območje, ki ga prizadene nesreča.

Iz Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami tako izhaja, da se v primeru naravne ali druge nesreče najprej uporabijo sile in sredstva lokalnih skupnosti, šele v primeru, ko zaradi velikega obsega nesreče oziroma ogroženosti sile in sredstva lokalne skupnosti niso zadostna, država zagotovi uporabo sil in sredstev iz širšega območja. Temu načelu sledi tudi financiranje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, vključno s financiranjem nalog gasilstva.

Vsak zakon mora vsebovati tudi oceno finančnih posledic za državo pa tudi za lokalne skupnosti. Predlog obravnavanega zakona te ocene nima, navaja se zgolj, da jih bo imel, vendar natančne ocene zaradi narave njihovih pravic ni mogoče podati.

Vlada meni, da to ni dovolj in da bi morale biti predlagane rešitve toliko jasne in natančne, da bi se na njihovi podlagi dalo ustrezno ovrednotiti tudi finančne posledice. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Kot prva dobi besedo Poslanska skupina Nove Slovenije - krščanskih demokratov, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani podpredsednik! Spoštovane kolegice in kolegi! Danes vas je malo težje prešteti.

Kogarkoli boste danes vprašali, kdo so tisti, ki so vedno prvi pri nudenju pomoči pri vseh vrstah naravnih in drugih nesreč, je odgovor vedno na dlani: gasilci. Naj bodo prostovoljni ali poklicni, so prvi na kraju nesreč. Pogosto tvegajo svoja življenja za to, da rešujejo življenja drugih. Če vprašate, kdo iz uniformiranih poklicev – policisti, pripadniki stalne sestave Slovenske vojske, gasilci – bi moral biti za opravljeno delo najbolje nagradjen, je odgovor enak: gasilci so tisti. V Novi Sloveniji smo že v mandatu Alenke Bratušek in v tem mandatu vlade Mira Cerarja opozarjali na nepravilne in nesprejemljive poteze, ki so gasilsko službo in gasilce potiskale na rob. Leta 2013 smo v postopku sprejemanja Zakona o davku na nepremičnine predlagali, da se iz obvezne obdavčitve izvzamejo vsi objekti za zaščito in reševanje, predvsem gasilski domovi. Leta 2016 smo predlagali nove Zakona o davčnem potrjevanju računov, ki bi prostovoljna gasilska društva, ki se kot humanitarna društva večinoma financirajo s prostovoljnimi prispevki in donacijami pravnih in fizičnih oseb, izvzeli kot zavezanca po tem zakonu. Opozorili smo, da so pomemben prihodek teh društev tudi zbrana sredstva od prireditelj, predvsem gasilskih veselic. Zbrana sredstva od teh prireditelj so namreč največkrat namenjena nakupu gasilske opreme in gasilskih vozil. Decembra 2017 smo krščanski demokrati ob sprejemanju novele Zakona o sistemu plač v javnem sektorju opozorili tudi nujno potrebno korekcijo celotnega plačilnega sistema v javnem sektorju, in sicer z vidika primerljivosti posameznih nazivov, poklicev in poklicnih skupin, upoštevajoč njihovo zahtevnost, odgovornost pa tudi delovne obremenitve. Opozarjali smo na skupino poklicnih gasilcev, ko je Vlada videla največji problem pri plačah 122 od skupno 665 poklicnih gasilcev, kar je na letni ravni predstavljalo samo 150 tisoč evrov. Gasilci so dejansko premalo nagradjeni, lahko bi rekli celo, da so zapostavljeni. Vlada pa jim le obljublja izboljšanje njihovega statusa. To se največkrat zgodi ob večjih naravnih ali ekoloških nesrečah, ko brez pomisleka opravljajo najtežje in življenjsko nevarno delo. Spomnimo se požara v Kemisu na Vrhniki. Kako se jim je država oddolžila za požrtvovalno delo? Z obljubami!

V Novi Sloveniji pozdravljamo današnji predlog konkretnih rešitev, ki predvidevajo dodatno zdravstveno in pokojninsko zavarovanje ter preventivne preglede. Rešitve so dobrodošle za delodajalce, ki jim bo država znižala

zavarovalne premije in jim omogočila davčne olajšave, operativni gasilci pa bodo imeli pravico do preventivnih zdravstvenih pregledov in dodatnega zdravstvenega zavarovanja ter za vsak dan izvajanja javne gasilske službe tudi pravico do dodatnega pokojninskega zavarovanja. Ti ukrepi rešujejo torej status gasilcev konkretno in takoj in kar je najpomembnejše, ne na stroške in v breme občin, tako kot predvideva predlog Vlade. Vlada je namreč v parlamentarno obravnavo predložila novelo istega Zakona o gasilstvu, ki poklicnim gasilcem zagotavlja izplačilo dodatka na stalnost po petih letih opravljanja operativnih nalog, a bistvo je v podrobnostih. Vlada to obveznost nalaga občinam, v katerih so organizirani javni zavodi na področju poklicnega gasilstva. Gre torej za ponovno dodatno obremenjevanje občinskih proračunov, seveda najlažje je stavkovne zaveze iz stavkovnega sporazuma med Vlado Republike Slovenije in Sindikatom poklicnega gasilstva reševati na plečih občin.

Glede na navedeno bomo v Novi Sloveniji predlog dopolnitev Zakona o gasilstvu, ki ga je predlagala Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, podprli.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovani državni sekretar, kolegice in kolegi!

Predlagatelj novele Zakona o gasilstvu posega v člen, ki dopolnjuje status operativnega gasilca. Menijo namreč, da bi se odnos in status med delodajalci in operativnimi prostovoljnimi gasilci lahko izboljšal tako, da bi delodajalcu ob zaposlovanju operativnega prostovoljnega gasilca znižali zavarovalno premijo in priznali kakšno davčno olajšavo. Poleg tega predlagajo tudi, da država zagotovi sredstva za zavarovanje operativnih gasilcev in sredstva za njihove preventivne zdravstvene preglede. Po predlogu bi država za vsak dan izvajanja gasilske službe prostovoljnemu gasilcu operativnemu gasilcu zagotovila dodatno pokojninsko zavarovanje. Finančna ocena predlagatelja te novele pa se glasi, citiram: »Sprejetje predloga zakona bo imelo neposredne posledice za državni proračun. Natančno oceno finančnih posledic zaradi zagotovitve prostovoljnim operativnim gasilcem financiranje dodatnega zdravstvenega zavarovanja in za vsak dan izvajanja gasilske službe dodatno pokojninsko zavarovanje je trenutno težko podati. So pa v ta namen v državnem proračunu zagotovljena sredstva v okviru proračunske postavke Delovanje sistema za zaščito, reševanje in pomoč v okviru Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje.« V naši poslanski skupini se sprašujemo, zakaj predlagatelj ne navedejo, katere naloge naj se

okrnijo, da bodo sredstva na voljo za predlagane rešitve.

Spoštovani! Socialni demokrati se zavedamo pomena dela gasilk in gasilcev in jih spoštujemo. Visoko spoštovanje do članov in članic gasilskih društev po Sloveniji in njihovega nesebičnega delovanja je čutiti na vsakem koraku v posamezni lokalni skupnosti. To pa se odraža tudi na ravni držav, kajti gasilstvo ima v Sloveniji dolgo tradicijo. To se kaže predvsem v številu prostovoljnih gasilskih društev kot tudi v številu gasilk in gasilcev. Iz tradicije se je prelevilo v najbolj množično silo v sistemu zaščite in reševanja. V državi je več kot tisoč 400 aktivnih gasilskih enot. V to število so všteta vsa prostovoljna gasilska društva, industrijska gasilska društva kot tudi poklicne gasilske enote. Več kot 60 tisoč operativnih gasilcev državljanom in državljanom zagotavljata takojšnjo in nesebično pomoč pri reševanju in zaščiti življenj in premoženja. Gasilska služba je javna služba, katero opravljajo že navedene gasilske enote. Financiranje dejavnosti gasilskih društev in zvez ter gasilskih enot pa poteka iz zagotovljenih sredstev državnega proračuna in proračuna občine, sredstev zavarovalnic in podjetij, dohodkov iz lastnih dejavnosti ter prispevkov, daril in volil fizičnih in tudi pravnih oseb.

Prepričani smo, da so gasilske enote po Sloveniji dobro usposobljene in dobro opremljene. Prepričani smo tudi, da se občinske oblasti zavedajo pomena delovanja gasilskih društev v lokalnem okolju in temu namenjajo določen delež proračunskih sredstev. Podpiramo vsako rešitev, ki bo ne le gasilkam in gasilcem, ampak tudi drugim zagotavljala boljše pogoje dela, morda tudi kakšen privilegij. Ampak mi podpiramo tudi prizadevanja naše ministrice, da se izboljša plačni položaj poklicnih gasilcev. Žal predlog Zakona o gasilstvu, ki je pripravljen na podlagi dogovora med Vlado in Sindikati poklicnega gasilstva, zaradi današnjega zakona stoji in čaka. Čakajo pa tudi poklicni gasilci, da se jim pri plači uredi vprašanje, povezano z dodatkom za stalnost oziroma da se stavkovni sporazum udejanji. Če je vložitev vašega predloga novele Zakona o gasilstvu le nadaljevanje manevra nesprejetja zakonov s področja obrambe, Zakona o službi v Slovenski vojski in ureditev stavkovne zaveze z gasilci, ki jih predlaga ministrica za obrambo, to pomeni le vaš neiskren odnos do ljudi, ki se jih ta področja dotikajo.

Socialni demokrati si bomo še kako prizadevali, da bi se vladni zakon, ki je pripravljen, sprejel še v tem iztekajočem se mandatu. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Franc Trček bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo. Lep pozdrav vsem skupaj!

Stališče bom začel z enim citatom. Citiram, »solidarnost, skupno, javno dobro, enakost – vse to ni enostavno stvar osebnih prepričanj, miselnosti, ampak mora obstajati kot družbena infrastruktura«. In nadaljujem, »družba mora biti objektivno organizirana tako, da je solidarna«. Ta zadnji del bom še enkrat ponovil; družba mora biti objektivno organizirana tako, da je solidarna. Gre za dva ključna poudarka današnjega intervjuja dr. Alenke Zupančič Žerdin v, nekdo bi rekel, nizkonakladniku Mladina. Sam osebno menim, da je gospa trenutno maksimum uma, ki ga premoremo v tej družbi in državi. Boste rekli, kaj ima to z gasilci. Ogromno!

Gasilstvo je en redkih ostankov infrastrukturne solidarnosti. Z vsem dolžnim spoštovanjem do gasilcev, moj pradedek je eden od začetnikov sodobne požarne brambe v Sloveniji, sam sem bil nekaj časa najmlajši gasilec v Prostovoljnem gasilskem društvu Vinica. Celo rodil sem se v neki podružnični osnovni šoli, katere del je bil gasilski dom in ki je zdaj spremenila namembnost v gasilski dom v kraju Zilje. V bistvu me žalosti, da smo lahko solidarni samo na področju nesreče. To bo treba spremeniti.

Preden grem v branje našega odklonilnega stališča – Zakon o gasilstvu je bil sprejet na seji 29. septembra 2005. Če me spomin ne moti, je bila takrat vlada Ivana Janeza Janše. Takrat je bilo v 11.a členu v četrti alineji opredeljeno: »V pogodbi o opravljanju javne gasilske službe se za gasilske enote prostovoljnih gasilskih društev določijo sredstva, ki jih zagotavlja pristojni občinski organ.« Skratka, vi, gospodje, ste to sprejeli.

Stališče. Prvič. Predlagani zakon ne rešuje nobenega problema operativnih prostovoljnih gasilcev in kaže na to, da predlagatelji skrajno podcenjujejo državljane sploh in prostovoljne gasilce posebej. Zakon je namreč napisan tako površno, kot je predstavnik Vlade povedal, da ga ne bi bilo mogoče izvrševati, hkrati pa ta zakon blokira obravnavo vladne novele Zakona o gasilstvu. Vladna novela pa dejansko prinaša novo pravico poklicnim gasilcem, in sicer dodatek za stalnost, ki so si ga izborili s stavko – spomnite se, pred bajto tukaj. Zato Levica ne bo podprla SDS predloga.

Drugič. Poglejmo 1. člen, ki pravi, da se delodajalcem, ki zaposlujejo operativne prostovoljne gasilce, citiram, »znižajo zavarovalne premije in imajo davčne olajšave«. Pod A. Ta določba je prazna. Delodajalci, ki zaposlujejo prostovoljne gasilce, zanje ne plačujejo zavarovalnih premij, nasprotno. Denar za nezgodno zavarovanje operativnim prostovoljnim gasilcem morajo skladno z veljavnim zakonom zagotoviti občine. Ta člen, ki sem ga prej prebral, je sprejela Janševa vlada. B. Tudi določba, »delodajalci imajo davčne olajšave«, konec citata, v bistvu ne pomeni skoraj nič. Na kateri davek se nanašajo te

davčne olajšave? Delodajalci, ki so pravne osebe, plačujejo davek na dobiček in DDV. Če je gasilec zaposlen v državni upravi, delodajalec ne plača nobenega od teh davkov. Delodajalci, ki so espeji, niso zavezani za davek od dohodkov pravnih oseb, nekateri tudi niso zavezanci za DDV. Na kateri davek se torej nanaša ta famozna olajšava in koliko znaša ta olajšava? Skratka, to je ena od najbolj praznih določb, najbolj nerazdelanih, kar sem jih videl v teh treh letih in pol oziroma treh letih, sedmih mesecih in 23 dneh, pa sem jih videl, žal, kar veliko oziroma preveč.

Tretjič. Sledi 2. člen. Ta je sicer razumljiv, ni pa logičen, ker je v nasprotju z veljavnim 11.a členom, ki določa, da mora občina zagotoviti sredstva za zavarovanje in usposabljanje gasilcev. SDS predlog te obveznosti občin ne črta, ampak jo podvaja. Če bi bil sprejet njihov predlog, bi sredstva za zavarovanje in usposabljanje morali zagotavljati tako država kot občina; torej bi v praksi vsaka hotela prevaliti obveznost na drugega. Skratka, SDS dejansko ne predlaga nobene nove pravice za prostovoljne gasilce, ampak predlaga, da uzakonimo nekaj, kar je nesmiselno.

Četrtič. V Levici seveda zelo cenimo delo poklicnih in prostovoljnih gasilcev, ne zgolj zaradi historiata družine Trček, če se tako izrazim. Velika večina slovenskih gasilcev je prostovoljcev, pa se nikoli ne zgodi, da se jih večina ne bi odzvala poklicu, ko je potrebno. To se mimogrede stalno dogaja v poklici pogodbene rezerve Slovenske vojske, pri čemer so vojaški rezervisti za službo v rezervi v nasprotju z gasilci celo plačani. V Levici se zavedamo in seveda želimo pogovarjati o določeni ugodnosti za delodajalce, privatne in državne, ki zaposlujejo prostovoljne operativne gasilce, ampak pripravljeni smo se pogovarjati na podlagi resnih predlogov, ne pa na pamet in na podlagi nekaterih predvolilnih pamfletov, zaviti v kao zakon. Nismo seveda proti davčnim olajšavam za tiste, ki zaposlujejo operativne prostovoljne gasilce, zahtevamo pa, da se izpad davkov in prispevka nadomesti, in sicer z višjo obdavčitvijo najvišjih plač. Prav tako moramo opozoriti državljanke na dvolično SDS pa tudi koalicijskih strank. Ko se približujejo volitve, so kar naenkrat vsi polni dobrih predlogov za gasilce, za upokoјence, za izgnance, za, za ... Zakaj pa niste tega predlagali, ko ste bili na oblasti in ste še imeli parlamentarno večino? Navsezadnje ste vi predlagali ta zakon, ki je občinam naložil, kar jim je naložil.

Šestič. Predlagatelj v obrazložitvi zakona navajajo, da je SDS leta 2013 zagotovila dodatna sredstva za gasilce z amandmajem v proračunu za leto 2014. Če se že hvalimo z zaslugam za gasilstvo, naj vas spomnim, da smo v Levici vložili amandma za povečanje sredstev za zaščito in reševanje v letu 2017. Vlada tega amandmaja kot vseh naših proračunskih amandmajev sicer ni sprejela, je pa v dopolnjenem predlogu sama zagotovila

nekaj dodatnih sredstev za to področje. Hkrati naj vas spomnimo, da se je edino Levica zavzela za vojaške pilote helikopterjev, ki so tudi nepogrešljivi pri zaščiti, reševanju in gašenju požarov. SDS se obsesivno ukvarja z vojsko, a jih niti malo ni prizadelo, da je bilo v času poletne sezone, ko je največ požarov in nesreč v gorah, kar 55 % pilotov helikopterjev prizemljenih, ker Generalštab ni pravočasno zagotovil usposabljanje na simulatorjih, čeprav Janez Janša predava o strateškem vodenju v šoli Generalštaba.

Sedmič. Skratka, če in ko bo kdo predlagal resne ukrepe za okrepitev gasilca in izboljšanje položaja gasilcev, smo v Levici prvi, ki smo se pripravljali o tem resno pogovarjati. Ta zakon pa je treba zavrniti tudi zato, da pred volitvami sprejmemo vladno novelo, ki poklicnim gasilcem zagotavlja višji dodatek za stalnost, ki so si ga izborili s stavko. Bo pa potrebno v naslednjem mandatu seveda tudi urediti zadeve prostovoljnih gasilcev, ampak ne na tako šalabajzerski način. Pa naslednja točka je pa še bolj šalabajzerska, da tako ne bo letelo samo na SDS. Mi bomo glasovali proti. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Janja Sluga bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra. Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

Dovolite mi, da za uvod stališča Poslanske skupine Stranke modernega centra k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o gasilstvu najprej spomnim na Resolucijo o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih 2016 do 2022, ki smo jo v Državnem zboru sprejeli novembra 2016. Iz nje izhaja, da je pglavilni cilj naše države tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju zmanjšati število nesreč ter preprečiti oziroma ublažiti njihove posledice, da bi bilo življenje varnejše in bolj kakovostno. Če je ta cilj v splošnem podoben ciljem, ki usmerjajo politike drugih držav na tem področju, pa je posebnost naše države, da že nekaj odstavkov zatem resolucija izpostavlja, da bo nadaljnji razvoj sil za zaščito, reševanje in pomoč temeljil na prostovoljstvu. Tak poudarek prostovoljstvu v programu, ki ga sprejema država, je najmanj nenavaden, vendar pa je razumljiv, če vemo, da ima Republika Slovenija v primerjavi z drugimi evropskimi državami zelo malo poklicnih gasilcev, na drugi strani pa veliko nacionalno bogastvo v obliki prostovoljnih gasilskih enot. Poleg opravljanja javne gasilske službe skupaj s poklicnimi enotami in organiziranosti na način, da so prostovoljni gasilci s svojo operativno pripravljenostjo sposobni 24 ur na dan ukrepati v primeru naravnih in drugih nesreč na teritoriji celotne Slovenije, je pomen prostovoljnih gasilskih društev veliko večji. Ljudem nudijo socialno podporo, krepijo povezanost ter solidarnost med ljudmi, v marsikaterem kraju po Sloveniji so tudi nosilec drugih širših aktivnosti in

dejavnosti, vključno s kulturno povezovalno vlogo.

Da se lahko naša država v več kot poldrugo stoletje dolgi tradiciji gasilstva na Slovenskem še vedno zaneša na prostovoljne gasilce in da ti plemenito opravljajo svoje poslanstvo, ni samo stvar požrtvovalnosti posameznic in posameznikov, temveč odvisno tudi od razumevanja delodajalcev ter ukrepov države, ki omogočajo ohranjanje ter krepitev vrednote altruistične pomoči sočloveku. Glede slednjega prej omenjena resolucija že uvodoma predvideva, da se bo do leta 2022 izboljšal tudi položaj reševalcev, ki prostovoljno sodelujejo pri zaščiti in reševanju.

V Poslanski skupini Stranke modernega centra smo si v zvezi s tem veliko obetali od napovedi ministrice za obrambo, da bo status vseh prostovoljcev na področju zaščite, reševanja in pomoči izboljšal s prenovo Zakona o gasilstvu in dopolnitvijo zakona, ki ureja varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Žal tega še vedno ni na naših mizah. Verjetno je eden izmed razlogov tudi urejanje položaja poklicnih gasilcev, s katerim je Vlada podpisala stavkovni sporazum 5. januarja 2018, zdaj pa sprejetje zakonske podlage za njegovo uresničitev blokira ravno pričujoči predlog.

Pa pogledimo, zaradi kakšnega predloga zakona Državni zbor še ne more odločati glede ureditve dodatka za stalnost poklicnih gasilcev, primerljivo z ostalimi uniformiranimi poklici. Ključne oziroma edine predlagane rešitve so tri. Predlog SDS status operativnega prostovoljnega gasilca ureja kot odnos med delodajalcem in gasilcem, tako da naj bi se delodajalcu, ki zaposluje gasilce, znižale zavarovalne premije, upravičen pa naj bi bil do davčnih olajšav. Med naloge države se dodaja zagotavljanje sredstev za zavarovanje, za preventivne zdravstvene preglede operativnih gasilcev ter za dodatno zdravstveno zavarovanje, za vsak dan izvajanja gasilske službe pa tudi dodatno pokojninsko zavarovanje. Te rešitve so v predlogu zakona, ki skuša biti neke vrste gasilski ZUJF, navržene kar tako, počez, brez natančne utemeljitve upravičencev, vsebine pravic prostovoljnih gasilk in gasilcev ter olajšav delodajalcev na drugi strani. Iz predloga ne moremo razbrati, ali bi do dodatnih pravic bili upravičeni vsi prostovoljni gasilci, teh je namreč v Republiki Sloveniji okrog 150 tisoč, ali zgolj tisti z določenim številom opravljenih intervencij, ali se predlog zakona nanaša na nove ali tudi že obstoječe zaposlitve. Ni treba posebno poudarjati, da predlog niti približno ne zadosti kriterijem jasnosti in določnosti predpisov. Da gre za tekst, ki sodi v bolj na hitro spisan promocijski letak kakor v predlog zakona, dokazuje tudi dejstvo, da se predlagatelji niti ne trudijo ovrednotiti finančnih posledic, temveč odkrito zapišejo, da je natančno finančnih posledic trenutno težko podati, kljub temu pa so ta zagotovljena v okviru proračunske postavke Delovanje sistema za zaščito, reševanje in pomoč. Finančni načrt

Uprave za zaščito in reševanje za aktualno leto je dobrih 39 milijonov. Če delimo to številko s številom prostovoljnih gasilcev, dobimo 260 evrov na leto za posamezno prostovoljko ali prostovoljca oziroma podkrepitev argumenta popolne neresnosti. Tudi če bi celoten proračun Uprave namenili za predvolilno reklamo SDS, to še vedno ne bi bilo dovolj za pokritje finančnih posledic predloga zakona.

Iz vseh naštetih razlogov, ki jih bomo dodatno podkrepili v nadaljevanju, bomo v Poslanski skupini SMC glasovali proti sklepu, da je predlog primeren za nadaljnjo obravnavo.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Žan Mahnič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke. Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik. Gospod državni sekretar, kolegice in kolegi, lep pozdrav tudi vsem gasilkam in gasilcem, ki mogoče spremljajo to sejo!

V Slovenski demokratski stranki bomo navedeni zakon podprli in zavračamo, da gre za predvolilni zakon, kajti spomnite se, da je Slovenska demokratska stranka pred meseci predlagala interventni zakon zaradi vetroloma, ki se je zgodil v mesecu decembru lansko leto, in tam notri smo napisali člene tudi za področje urejanja problematike prostovoljnih gasilcev, notri smo dali, da se gasilec plačuje dodatno pokojninsko in tudi dopolnilno zdravstveno zavarovanje in da se uvede stimulacije za delodajalce, ki gasilce zaposlujejo. Takrat ste v razpravah o tistem zakonu, ki smo ga predlagali, dejali, da to v ta zakon ne sodi in da je to potrebno reševati ločeno od zakona, ki je predlagan. In kaj smo naredili mi? Storili smo točno to, kar ste vi rekli, in predlagali spremembo Zakona o gasilstvu, kamor smo vnesli besedilo členov, ki smo jih takrat predlagali v zakon, ki je na podlagi vetroloma, ki se je zgodil, v več zakonih urejal tisto področje. In danes slišimo, da tudi to ni v redu; da ukrepi niso dovolj jasno specifičirani, da ni finančnih posledic dovolj opredeljenih in tako naprej.

Skratka, če pogledamo zakon, ki smo ga napisali v štirih členih oziroma novelo zakona. Prvi člen pravi, da status operativnega prostovoljnega gasilca, da je to odnos med delodajalcem in gasilcem, s katerim se stimulira zaposlovanje gasilcev tako, da se delodajalcu znižajo zavarovalne premije in imajo davčne olajšave. Verjetno je vsakemu jasno, da se na podlagi tega člena in na podlagi besedila, ki smo ga napisali v tem členu, te olajšave in zavarovalne premije naknadno določijo. Skratka, gre za to, da gasilci to dobijo na Vladi oziroma v tem primeru na Ministrstvu za finance, kjer pač dejansko poteka vse, kar je povezano s financami, da se tudi odloči, kakšne te zadeve bodo. In drugi člen, da se zagotavlja sredstva za zavarovanje operativnih gasilcev in sredstva za

preventivne zdravstvene preglede operativnih gasilcev. Potem tretji člen, da država zagotovi prostovoljnemu operativnemu gasilcem financiranje dodatnega zdravstvenega zavarovanja in za vsak dan izvajanja javne gasilske službe tudi pokojninsko zavarovanje. Tukaj je treba povedati – očitno nekateri ste mešali poklice gasilce in prostovoljne gasilce –, da gre za dve ločeni skupini, ne gre za isto tematiko, kljub temu da je zadeva podobna, pa vendarle mislim, da bolj jasno, kot da se napiše, da jim to pripada za vsak dan opravljanja javne gasilske službe, bi težko opredelili. Ugibanja, kdo je upravičen do tega, koliko ljudi je upravičenih do tega, na tem mestu sploh niso potrebna, ker se ve, da tisti, ki bo opravljal javno gasilsko službo – Gasilska zveza Slovenije ve, kaj je to javna gasilska služba, mislim, da bo kasneje najbolje kolega Pojbič razložil kot aktivni gasilec, pozdravljam tudi, da je danes prišel v gasilski uniformi, s čemer je pokazal še dodatno čast in spoštovanje do gasilcev –, se ve, kaj javna služba je. Ne govorimo o tem, da bodo dobivali vsi člani Gasilske zveze Slovenije, ki jih je približno 150 tisoč, zdaj za vsak dan plačilo teh premij oziroma zavarovanj, pač pa gre za približno 42 tisoč operativnih gasilcev, kolikor jih je znotraj teh 150 tisoč, ki opravljajo javno gasilsko službo – ve se, na kakšen način, in ve se tudi, kdaj. Enako bi lahko tudi jaz rekel, ko ste vprašali, zakaj smo do konca čakali na to, ravno na Odboru za obrambo smo soglasno, z izjemo Poslanske skupine SMC, potrdili predlog sklepa, da Vlada ugodí zahtevam, ki so jih pripravili takrat poklicni gasilci, da se to čim prej obravnava, da se ta dialog zaključi in da predlog čim prej pride v Državni zbor. Na podlagi tistega sklepa bi lahko Vlada na svoji naslednji seji čez en teden potrdila to, kar so se dogovorili z gasilci, ugodila njihovim zahtevam, glede na to, da je bil dejanski znesek finančnih posledic, ki so bile posledica ukrepov, ki so jih predlagali za izboljšanje njihovega statusa oziroma položaja, okoli 800 tisoč evrov, kar pa vemo, koliko je v primerjavi s proračunom, ki presega 9 milijard evrov. Ampak če ni volje, ni poti, če je volja, je pot, in predolgo časa se je na to čakalo. Zdaj očitati Slovenski demokratski stranki, da onemogočamo tisti zakon, ker smo vložili svojega, je na nek način neresno in je tudi zavajajoče. Vlada bi lahko prišla prej s svojim predlogom, strinjam se, da bi lahko prišli tudi mi prej s svojim predlogom, vendar smo mi ta svoj predlog vložili z zakonom, ki je bil interventni zakon za odpravljanje posledic žledoloma, in takrat ste pač rekli, da to ne sodi sem, da to sodi v področni zakon, ki ureja status gasilca. O statusu gasilca se posluša že leta in leta, kako se bo zadeva uredila, kljub temu da je zagotovo korak v pravo smer to, kar se predlaga na področju poklicnega gasilstva, kar sledi tako sklepom odbora kot tudi zahtevam poklicnih gasilcev, kljub temu da so še rezerve in da bi se še dalo kaj dodatno urediti. Pa vendar sam menim, da smo imeli veliko razprav v Državnem

zboru v tem mandatu glede Slovenske vojske, predvsem glede plačilnega sistema in zagotovo bo v naslednjem mandatu treba odpreti ne samo razprave, ampak kaj konkretno urediti tudi v smeri smiselnosti izvzetja uniformiranih poklicev iz enotnega plačilnega sistema v javnem sektorju. Gre za specifične poklice, ki jih ne moremo enačiti z drugimi, in zagotovo bi se našle primernejše rešitve od teh, ki jih imamo zdaj.

Z Odborom za obrambo smo bili – mislim, da lansko leto ali leto in pol nazaj – na terenu v Sežani, obiskali smo poklicne gasilce. Njihova dejavnost je bila predstavljena in predstavljeni so bili tudi izzivi, s katerimi se soočajo. Tako kot pri ostalih obiskih smo na podlagi tega obiska potem na Odboru za obrambo pripravili sklepe, kaj naj Vlada Republike Slovenije oziroma Ministrstvo za obrambo naredi za izboljšanje te problematike, za izboljšanje tudi statusa gasilcev, za izboljšanje pogojev. Glede na to, da enota deluje predvsem na Krasu, je bila predstavljena problematika požarov v naravi, ki se zgodijo predvsem zaradi železniške proge, in vsi ti sklepi so bili na Odboru za obrambo soglasno sprejeti. Gospod državni sekretar, v nadaljevanju bi od vas pričakoval, da vendarle poveste temu državnemu zboru, ali so bili tej sklepi realizirani in zakaj niso bili. Tam je bilo konkretno rečeno, da se naj tudi v področnih zakonih uredi nadzor nad samimi železnicami, da se naj naredijo oziroma izvedejo ukrepi, ki bi preprečevali takšne požare, kakršnim smo priča praktično vsako leto v sušnem obdobju na območju Krasa in širše regije.

Urediti samo status oziroma z nekimi ukrepi popraviti krivice poklicnim gasilcem v štirih letih oziroma v treh letih in sedmih mesecih, kot je dejal kolega Trček, ni ravno nek uspeh na področju gasilstva glede na to, da imamo en zakon, ki ureja to področje, in da zagotovo bi v teh treh letih in sedmih mesecih lahko našli nek konsenz tako z Ministrstvom za finance kot še s kakšnim drugim ministrstvom – zdaj za infrastrukturo in okolje, kakor smo bili takrat seznanjeni –, da se spremeni še kakšen zakon na področju varstva narave, ampak storjenega na tem področju žal ni bilo nič. Slišim, da se žal zapleta tudi pri Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje, kajti to drži, da so težave s helikopterjem Slovenske vojske, kadar je zahteva – in teh zahtev je veliko, vemo, da tudi zaradi neodgovornega obnašanja tistih, ki v neprimerni opremi hodijo v hribe, v gore in tako naprej –, ampak ravno zaradi tega je Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje prišla z idejo in tudi v letošnjem letu so imeli resen namen, da kupijo helikopter za svoje potrebe, da bi bili čedalje manj odvisni od Slovenske vojske in njihovih helikopterjev. Ta ideja je bila dobra, to idejo smo pozdravili, ampak tudi te realizacije, ker ni podpore s strani Vlade. Žal je ne bo. In potem bi lahko šli naprej. Obstajajo skladi, zdaj ne me držati za besedo, ampak če se ne motim, mislim, da je na

Norveškem sklad, ki podpira v primeru sodelovanja različnih držav tudi take projekte, in zagotovo je ena od rešitev za učinkovitejši sistem zaščite in reševanja, takrat ko je potreben prevoz s helikopterjem, to, da zaščita in reševanje dobi svoje lastne zmogljivosti na tem področju.

Skratka, to so stvari, ki bi jih lahko urejali, ki bi jih lahko reševali, sprejeti so bili sklepi. Za razliko od prejšnjih mandatov smo v tem mandatu na odboru, ko smo prišli z obiska, sklicali sejo in tiste stvari, ki so nam jih tam predlagali tisti, s katerimi smo se slišali, bodisi z gorsko reševalno službo, bodisi z gasilci, bodisi s predstavniki Slovenske vojske, sklepi so bili sprejeti na podlagi obiskov v prvi brigadi, na podlagi mornariškega divizion in tako naprej. Žal tisti sklepi, kljub temu da so bili na Odboru za obrambo sprejeti soglasno tako s strani poslancev opozicije kot tudi koalicije, niso bili sprejeti. In ni veliko dela in tudi ni veliko finančnega vložka, da se določene stvari lahko uredijo, ampak če so prioritete drugje, potem nekega premika naprej ni.

Skratka, v tem mandatu se bo še enkrat zgodilo to, da se ni naredilo nič za ureditev statusa prostovoljnega gasilca, ni to edini predlog na področju gasilstva, ki smo ga predlagali v Slovenski demokratični stranki. Spomnil bi tudi na predlog, ki smo ga vložili glede davka na dodano vrednost, kjer smo predlagali še dodatno oziroma znižano stopnjo 5 % oziroma bi se 5 % davka na dodano vrednost plačalo za nakup gasilske opreme. To bi olajšalo finančne težave in finančne izdatke marsikakšnemu gasilskemu društvu, ki kupuje novo gasilsko opremo, ampak žal tudi na tem področju nismo bili uspešni, ker je vladajoča koalicija to zavrnila. Spomnil bi na amandmaje, ki jih je Slovenska demokratična stranka predlagala v proračunih. Zadnji amandma smo predlagali v lanskem letu za proračun za leto 2018, da se namenita dodatna dva milijona evrov v letošnjem letu in potem tudi v letu 2019 za gasilsko opremo. Za sprejetje tega amandmaja so zmanjkali trije glasovi. Žal tudi na področju gasilske opreme bi se dalo zagotoviti več finančnih sredstev. Vemo, kakšne so potrebe, vemo, kakšni so nakupi; vemo, da je slovensko gasilstvo, da so slovenski prostovoljni gasilci, če primerjate z ostalimi evropskimi državami, na zelo zavidljivi ravni tako usposobljeni kot tudi opremljeni, ampak investiranje v varnost ne samo na splošno, ampak konkretno za primer zaščite in reševanja – ne smemo dopustiti, da celotno finančno breme pade večinoma samo na občine.

Tudi tukaj bi bilo smiselno enkrat odpreti razpravo in govoriti o neki priporočljivi vrednosti finančnih sredstev, ki jih občine namenjajo za prostovoljno gasilstvo. Vemo, da je na eni strani večinoma postavk v občinskih proračunih namenjenih za delovanje gasilskih društev, na drugi strani za nakup gasilske opreme – zdaj je nekako priporočljivo 3 %, pa

vendar nekaj bolj v smislu zavezujočega glede na to, da tisti poslanci, ki hodimo in smo vabljeni na občne zборе gasilskih društev, vidimo, da je po različnih občinah različna vrednost in različno financiranje, različna višina finančnih sredstev glede na to, kakšen je tudi občinski proračun.

Predlagana je bila tudi dovolitev uporabe modre luči za prostovoljne gasilce, ki gredo na intervencije v svojih civilnih vozilih. To je ena od rešitev, ki jih nekatere evropske države poznajo, ampak tudi tukaj žal nismo bili uspešni in je vladajoča koalicija ta predlog zavrnila. Skratka, ne govoriti, da smo dali ta predlog tik pred volitvami, ker smo tudi v prejšnjih letih tega mandata podali nekatere predloge, ki bi izboljšali status in problematiko prostovoljnega gasilstva tako v finančnem smislu kot tudi v smislu večje varnosti, večje zaščite tistih, ki so v službi prostovoljnih gasilcev, ki dejansko s številnimi prostovoljnimi urami – Gasilska zveza Slovenije, sem prepričan, je zveza oziroma organizacija v Sloveniji, ki opravi največ prostovoljnih ur na leto –, bi seveda jim dali neko priznanje, predvsem pa jim tudi omogočili nadaljnji razvoj.

To je en lep primer prostovoljstva, solidarnosti, medsebojne nesebične pomoči in v Sloveniji moramo to negovati. Seveda pa po eni strani paziti, da s predlogi – in ta predlog ni takšen – ne bi, recimo, dajali kakršnihkoli vtisov, da se želi prostovoljstvo na nek način izničiti in tudi znotraj Gasilske zveze dati neko tekmovalnost za to, kdor več opravi, je tudi več plačan, ker tudi pri teh intervencijah so različne zadolžitve, različni gasilci opravljajo različne naloge. Zaradi tega je predlog tak, da tisti, ki opravlja javno gasilsko službo, tudi dobi plačano tako dodatno pokojninsko kot tudi zdravstveno zavarovanje.

Kot že rečeno, v Slovenski demokratiški stranki bomo predlog, ki smo ga predlagali, tudi podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Franc Jurša bo predstavil stališče Poslanske skupine Desus. Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo, podpredsednik. Državni sekretar, lep pozdrav. Lep pozdrav kolegicam in kolegom, še posebej pa gasilcu med vami, Marijanu Pojbiču! Na samem začetku bi rad rekel, da imamo gasilstvu na Slovenskem zelo dobro organizirano, da imamo dobre gasilce, da imamo tudi že dobro opremo in da za gasilce država kakor tudi lokalne skupnosti dokaj dobro skrbi. Tradicija je bogata in to bogastvo daje tudi na nek način tudi način spodbude mladi generaciji, da stopa v gasilske vrste. Ne bom govoril o zgodovini svoje rodbine v gasilstvu, ne bom govoril o svojem delu v gasilski organizaciji. Moram reči, da je ta tradicija zelo bogata in da sem se s to problematiko ukvarjal tako amatersko, se pravi prostovoljno, kakor tudi profesionalno. Prihajam z območja, kjer je

gasilstvo močno razvito. Severovzhodna Slovenija ima skoraj v sleherni vasi svoje gasilsko društvo in ta gasilska društva so kategorizirana in kategorizacija naroča, koliko operativnih gasilcev mora dejansko imeti gasilska organizacija, če pokriva določeno območje, ali je to prve kategorije ali pa je tudi pete. Tu seveda ne smemo pozabiti tudi na to, da nekatera prostovoljska gasilska društva opravljajo naloge na področju državnega pomena in da ima s temi gasilskimi društvi sklenjeno pogodbo oziroma dogovor Gasilska zveza oziroma Republiška uprava za zaščito in reševanje. Sleherna lokalna skupnost – vsaj mislim, da je tako urejeno tudi v vseh drugih, ne samo v tistih, za katere jaz vem – ima sklenjene dogovore, pogodbe z župani o opravljanju lokalne gasilske službe in s tem se zavežejo, da bodo protipožarno pokrile določen teritorij oziroma teren. Še enkrat naj poudarim, gasilstvo na Slovenskem je v več ali manj delih Slovenije zelo dobro razvito, še posebej pa v severovzhodni Sloveniji.

Kako pomembno vlogo imajo naši gasilci, še bolj pa operativci, se prepogosto na žalost zavedamo šele ob naravnih in drugih nesrečah. Njihova služba je poslanstvo, s katerim ogrozijo svoja življenja, da bi rešili naša. V Sloveniji se število prostovoljnih gasilcev letno povečuje in marsikatera druga država nam na nek način to tudi zavida. Mi smo lahko na te gasilce zelo ponosni. Predstavljajte si, da bi popoln tujec tvegal življenje za nas, a za to ne pričakuje nobenega plačila. Nobenega! Gasilci so tisti, ki strumno odidejo na kraj dogodka, tja, kjer jih rabijo. Ampak moram vam pa še to povedati, da gasilce rabijo marsikje, na marsikateri nalogi so gasilci. Če hočete, pomagajo vstopati v stanovanje, rešujejo tudi mačko na drevesu in podobne zadeve. Vse to opravljajo naši gasilci. V večini primerov so to prostovoljci. Tam, kjer so seveda poklicni gasilci, to opravljajo poklicni gasilci.

V poslanski skupini smo mnenja, da se morajo razmere v gasilstvu urediti v zakonu, a na takšen hiter način, kot se je to hotelo sedaj urediti, se enostavno ne da urejati. Sredi decembra so nas že poklicni gasilci opozorili na neurejene razmere in plačne anomalije. Vlada se je na napoved stavke odzvala s predlogom stavkovnega sporazuma glede ureditve plač oziroma osebnih dohodkov. Sporazum je bil nato tudi obojestransko podpisan. Vlada je nato na marčevski seji določila besedilo Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o gasilcih in ga poslala v obravnavo Državnemu zboru. Kaj se je zgodilo, vemo. Danes, tik pred zdajci, jo je prehitela Poslanska skupina SDS. Čudimo se, zakaj se je Poslanska skupina SDS tik pred koncem mandata odločila urejati še položaj prostovoljnih gasilcev in s tem predlogom, saj vedo, da bo za sprejetje zmanjkalo časa. V vsakem primeru vsi kalkuliramo in tudi Poslanska skupina SDS je naredila kalkulacijo in videla, da se splača na tem področju kaj več

povedati pred skorajšnjimi državnoborskimi volitvami. To je široka baza volivcev.

Zavedamo se, da odsotnost prostovoljnih gasilcev z dela predstavlja tako težavo za delodajalca kakor tudi seveda za operativne gasilce, zato je v veljavnem zakonu zapisano, da nadomestilo za čas odsotnosti z dela povrne za operativne gasilce njihovim delodajalcem občina oziroma državni organ, odvisno od tega, s kom ima dogovor oziroma gasilsko društvo pogodbo. Prav tako sredstva za zavarovanje in preventivne zdravstvene preglede za operativne gasilce že z veljavnim zakonom zagotavlja država – zopet odvisno od pogodbe – in lokalna skupnost oziroma občina.

V samem predlogu pogrešamo tudi oceno finančnih posledic, ki bi obremenile državo oziroma občine. Postavljamo pa predlog glede dodatnega pokojninskega zavarovanja za vsak dan izvajanja gasilske službe, poklicni gasilci že imajo urejen tako imenovani modificirani staž, in nedvomno si to zaslužijo tudi prostovoljci, ki ogromno prispevajo k naši varnosti – za tisti čas, ko seveda opravljajo naloge na področju požarne varnosti oziroma zaščite in reševanja.

Predlog pred nami ima tako pozitivne kot negativne rešitve, zato se bomo v Poslanski skupini Desus do predloga opredelili po končani razpravi v Državnem zboru. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Besedo ima kot prva gospa Ljudmila Novak, pripravita naj se mag. Bojana Muršič in dr. Franc Trček.

Izvolite, imate besedo.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo.

Tudi sama se bom vrnila nekoliko v svojo zgodovino. S prostovoljnim gasilstvom se tudi sama srečujem od otroških let, ne nazadnje je bil moj oče ustanovitelj gasilskega društva v kraju, bratje so bili gasilci in vem, kako gasilci tvegajo svoje življenje, zato da lahko gredo pomagati drugim. Sama se spomnim brata, ki je nekaj metrov visoko skočil s hleva, ni imel časa iti po lestvi, samo da je bil čim prej v gasilskem domu. Vedno sem se spraševala, ko so odšli na požare, ali bodo zdravi in srečno prišli nazaj, in enako se sprašujem tudi sedaj, ko odhaja sin na požare. Ko sem ga nekoč hotela opomniti, da imamo neko važno delo doma, mi je njegov pogled povedal vse in sem obmolnila. In ne gre samo za to, da se to dogaja moji družini, vem, da velika večina gasilcev s srcem opravlja svoje delo in je takrat na mestu, ko ljudje potrebujejo pomoč; ne sam požar, vemo, da v današnjem času v naravnih nesrečah so prav gasilci tisti, ki rešujejo življenje, premoženje in tudi to, da lahko spet normalno se vzpostavi življenje v nekem kraju.

Seveda noben zakon ni idealen, najbrž tudi ta ni, običajno poslanske skupine pač nimamo toliko suporta strokovnjakov, kot jih imajo posamezna ministrstva, ki lahko pripravijo bolj temeljite zakone, vem pa, da status ni urejen, zato je potrebna razprava tudi o tem področju. Z gasilstvom sem se srečevala tudi kot županja, ko sem kar gledala, koliko predpisov zavezuje gasilce in koliko finančnih sredstev mora občina zagotavljati za gasilstvo; tako za vzdrževanje opreme, izobraževanje, potem gasilske avtomobile in tako naprej in to so kar velika finančna sredstva za vsako občino. Po drugi strani pa seveda je to prav, kajti opravljanje gasilskega dela je zelo nevarno početje, zato je prav, da so dobro opremljeni, da so dobro izobraženi in da se zgodi čim manj nesreč. Pa še neko pomembno drugo vlogo opravljajo gasilci. Jaz seveda bolj poznam prostovoljne gasilce, ker pri poklicnih menimo, da so gasilci za to plačani in pač opravljajo svoje delo, ampak brez neke ljubezni, naklonjenosti temu tudi nihče ne more tega opravljati. Vedno znova sem si rekla, kako pomembno vzgojno delo opravljajo gasilci, ne nazadnje z izobraževanjem v lastnih vrstah, pa tudi z izobraževanjem mladine. Gasilska društva imajo v svojih vrstah zelo veliko mladih vseh generacij in že s tem, ko se učijo, pripravljajo na kvize, na tekmovanja, pridobijo ogromno znanja in s tem se povečuje tudi varnost prebivalstva, ker se učijo, kako je ravnati, kako je potrebno ravnati v določenih nesrečah, v določenih okoliščinah. Torej, poleg varnosti gre za izredno pomembno vzgojo mladine. Tako lahko rečemo, da je gasilstvo vsestransko zaželeno, uporabno, koristno in zato je tudi prav, da se status gasilcev, tako poklicnih kot prostovoljnih, tudi ustrezno uredi. Na drugi strani pa seveda imamo delodajalce, ki pa morajo tudi po svoje biti motivirani, ker če nekdo redno odhaja na požare, da rešuje življenja, premoženje ljudi, potem seveda pač določeni delodajalci tudi od tega morajo ... Zato morajo biti nekako motivirani, da ni prevelikega izpada oziroma da vidijo tudi pri tem neke olajšave zase.

Skratka, če zaključim. Gasilstvo vemo, da je izredno pomembno, ga tudi sama podpiram, vidim njegovo potrebnost, koristnost, hkrati pa seveda si želim, da bi ljudje, ki se tako žrtvujejo, delajo, riskirajo svoja življenja, zdravje velikokrat, da bi bili pa tudi razumljeni in pa tudi, da bi njihov status bil primerno urejen – bodisi v tem zakonu bodisi v drugem. Pomembno je, da se bomo vsi skupaj trudili, bodisi v tem mandatu ali v naslednjem, da se status dejansko uredi.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Bojana Muršič. Pripravita naj se dr. Franc Trček in gospa Janja Sluga.

Izvolite, gospa Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa za besedo, podpredsednik.

Res je gasilstvo eden najpomembnejših členov našega sistema zaščite in reševanja in osebno si tega sistema brez prostovoljnih gasilcev nikakor ne znam predstavljati. Poudariti želim, da se je ta vloga gasilcev v zadnjem času kar spremenila. Gasilci niso samo prvi posredovalci pri požarih, ujmah, nesrečah, poplavih, žledolomih, ključno je tudi v zadnjem času, da so prvi posredovalci pri prometnih nesrečah, vse bolj pa tudi posegajo v zdravstveni del takrat, ko pač rešujejo življenja ob zastojih srca. To se je vse bolj nekako odprlo, kar moram reči, da je vsekakor dobro, kajti pomembno je poudariti, da preden pride nujna urgentna pomoč na kraj dogodka, je lahko že izgubljeno življenje. Zato se mi zdi, da je smer v tem, da to opravljajo tudi prostovoljci, prostovoljna gasilska društva, dobra. Zato je toliko bolj pomembno, da temu damo poseben pomen.

Torej, če gledam na svojem območju v naselju, je res, da so v treh naseljih na območju 5 kilometrov tri prostovoljna gasilska društva. Vsa ta društva opravljajo neizmerno delo, neizmerno požrtovalno delo. Velikokrat, kot sem tudi omenila, se je izkazalo, da je njihova prva pomoč rešila življenja. Gasilce, po mojem, ni ga nikogar tukaj – jih vsi spoštujemo, tako njihovo delo kot tudi požrtovalnost, predvsem pa tudi takrat, kadar nesebično priskočijo na pomoč. Vsekakor je skupen cilj nas vseh, da bodo njihovi pogoji ustrezno urejeni. Predvsem poznam delo prostovoljnih gasilcev, imamo pa tudi poklicne gasilce, ki prav tako opravljajo delo. Po mnenju Vlade je treba izboljšati tudi njihov položaj, kajti opozorili so nas na napake, ki jih imamo v sistemu, s svojo stavko, in je bilo treba sprejeti nek dogovor. Ta dogovor je sprejet med Vlado in Sindikatom poklicnega gasilstva, kar je tudi ključno za nas vse, da se doseže najširši konsenz.

Ministrstvo je pripravilo ta zakon, ki ga pa, žal, ne moremo obravnavati, s katerim pa bi rešili marsikatero tegobo. V tem zakonu, ki je usklajen z deležniki, bo gasilstvu kot pridobitni dejavnosti dodan nov odstavek, ki omogoča gasilstvu opravljanje drugih operativnih nalog gasilstva kot pridobitne dejavnosti, kar je v sedanjem zakonu nedefinirano. Uveden je tudi nov pojem operativnih nalog gasilstva. Dodan je dodatek za stalnost poklicnim gasilcem, ki opravljajo operativne naloge zaščite in reševanja v višini 0,5 %, pod pogoji, da le-te opravljajo več kot pet let. Veliko je še teh izboljšav, ki so pripravljene, verjamem, da bi bile korak v pravo smer, in srčno upam, da bomo še pred iztekom tega mandata tudi to uspeli spraviti pod streho.

Cilji zakona, ki jih predlagatelj navaja, so odpraviti mačehovski odnos države, ki ga izkazujemo do delovanja gasilske službe. Ali je to res tako? Zakon, ki ga imamo danes v obravnavi, je bil sprejet leta 2005, v vaši vladi, vladi Janeza Janše. V stališču SDS smo slišali, da ste v prejšnjih letih tega mandata predlagali spremembe – res je tako –, ki niso bile sprejete.

Imeli ste pa možnost tudi v svoji drugi vladi, ko ste imeli to odgovornost, da to s spremembami tudi popravite, pa do tega ni prišlo. Še bolj me pa bega to, da ne navajate ocene finančnih posledic glede financiranja dodatnega zdravstvenega zavarovanja in glede dodatnega pokojninskega zavarovanja. Mislim, da je zakon v tem delu pomanjkljiv, ni sistemski, kot je predhodnica povedala, ni idealen in bi bilo treba zadeve rešiti malce drugače.

Govora je bilo tudi o tem, da bi se dalo spodbudo delodajalcem, ki zaposlujejo operativne gasilce. Govorilo se je o tem, da gre za zasebne delodajalce oziroma privatnike, ki jim izguba delavca pomeni veliko. Ne vem, ali bo ta člen, ki je pač naveden, rešil izgubo delavca na delovnem mestu takrat, ko opravlja operativno delo, jaz tega ne vidim. Delodajalcu je vsekakor zelo pomembno, da opravlja delo, in spodbude ne bodo rešile delovnega procesa. Tako je tudi tu treba razmisliti v drugačni smeri. Veliko stvari je še odprtih. Verjamem, da vsak delodajalec težko pogreša zaposlenega gasilca, ki opravlja operativne naloge na terenu. Pomembno je takšne delodajalce stimulirati, čemur dejansko pritrujem, vendar je treba najti nek kompromis.

Vsekakor ta zakon je neko izhodišče za rešitev, vendar menim, da je treba najti širši konsenz tako z Vlado kot s sindikati in z vsemi deležniki, ki pač sodelujejo pri tem zakonu, da bo zakon izvedljiv in da bo v praksi prinesel tisto, kar si vsi skupaj želimo – da bo dejansko življenje teh gasilcev zaščiteno, dobro nagrajeno. To humanost moramo še naprej prepoznavati. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Franc Trček, pripravi naj se gospa Janja Sluga in gospod Ljubo Žnidar. Izvolite, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala lepa za besedo.

Imam relativno malo časa ... Zdi se mi, da bi si mi morali postaviti vprašanje, kaj se mora slovenska politika in Državni zbor naučiti od gasilstva, od te žlahtne infrastrukture solidarnosti, kot jo imenujem, od ene redkih infrastruktur, kjer se ne delimo na naše in vaše. Skoraj vsi tukaj, ki prihajamo iz primestnega ali podeželskega okolja, smo se tako ali drugače srečali z gasilstvom. Nekomu je kdaj pri gozdnem požaru prišel ogenj za hrbet, komu kaj drugega, pa zdaj, če bi Pojbiču gorela štala ali pa meni bajta, bi šla gasit, se ne bi delila, kdo je v kateri stranki.

Ta zakon je nabor nekih želja, ki so pomembne, ne ureja pa jih ustrezno. Če bi se mi vedli gasilsko, bi lahko v tem mandatu imeli hibrid zakona, usedli bi se skupaj in bi te zadeve uredili. To pa ni mogoče, bom odkrit, zaradi vehemence v glavnem SMC in SDS. Malo bolj gasilski in malo manj vehementni moramo biti v naslednjem mandatu.

Cela zadeva problemov je. To spet trči ob reformo lokalne samouprave. V glavnem sistem prostovoljstva stane. Spomnim se pred leti, ko so bile veselice glavna nabirka za novo opremo, pa smo trepetali – jebela cesta, a bo zdaj prišla nevihta ali ne? Pa smo imeli izgubo. Vsi, ki smo bili kdaj pri gasilcih, se tega spomnimo. Verjetno bi bilo treba premisliti nabavo opreme na neki regionalni ali nacionalni ravni. Gotovo je treba premisliti tudi to, kakšna nadomestila, ampak to je neka zadeva, ki se jo moramo res lotiti gasilsko, skupaj in upam, da tisti, ki boste ali pa bomo izvoljeni, da se bomo tega lotili na začetku naslednjega mandata. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Janja Sluga, priprava naj se gospoda Ljubo Žnidar in Marijan Pojbič. Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Hvala lepa.

V bistvu se ne bom sama delala pametne. Takoj sem, ko sem dobila ta predlog zakona na mizo, naredila seveda tisto, kar naredim po navadi, ko se pogovarjamo o gasilcih – grem do gasilcev in jih vprašam, kaj si mislijo. Ko sem vprašala, kaj si mislijo o tem predlogu, so mi rekli, da ne vejo, kaj naj si mislijo, ker o njem sploh niso obveščeni, ker jih ni nihče nič vprašal. To imam pisno od vodstva Gasilske zveze Slovenije – gospod kolega Mahnič, lahko vam pošljem in tudi na terenu, ko sem z njimi govorila.

Namreč, jaz se z njimi pogovarjam že od začetka mandata in ta status gasilca je bil mnogokrat izpostavljen, vsakič znova pa smo, in so tudi oni sami, gasilci, ugotovili, da si dejansko predstavljamo pod ureditev statusa gasilca različne stvari. Pa ne jaz, ampak oni sami. Mogoče imajo različna stališča že posamezne gasilske zveze na terenu, od občine do občine, vodstvo Gasilske zveze Slovenije, pa tudi vsak gasilec posebej, ko ga vprašaš, ima zelo različne predloge, kaj bi ureditev statusa gasilca dejansko pomenila. Ampak, veste, tako kot je rekel kolega Trček, prostovoljni gasilci in tudi poklicni gasilci, ki so večinoma tudi prostovoljci, opravljajo te svoje naloge s srcem in zanje to ni opravljanje nalog, kot se mi tu pogovarjamo, ampak je to zanje način življenja. Gasilec si ali pa nisi! Temu je v bistvu podrejeno celotno njihovo, tudi družinsko življenje, ko govorimo potem o vzgoji podmladka, in tako naprej.

Predlagatelj v tem predlogu pravi, da je predlog namenjen ureditvi statusa tako poklicnih kot prostovoljnih gasilcev, ki ni urejen v skladu s potrebami oziroma željami gasilcev. Sem povedala nekaj o teh željah. Nihče ni gasilcev nič vprašal, pa zelo težko govorimo o tem, kakšne so želje gasilcev, če niso sploh vedeli, kaj ste vi tukaj notri zapisali.

Če grem naprej še do finančnih učinkov – to, kar sem povedala tudi že v stališču poslanske skupine. V bistvu predlagatelj pravi,

da finančnih posledic ne more oceniti, te ocene ne poda, vendarle pa pravi, da so sredstva zagotovljena. Še enkrat naj spomnim, tudi to, kar je bilo danes rečeno, strinjam se, da so mogoče občine preobremenjene s tem, da morajo zagotavljati sredstva za gasilce, ker namreč zagotavljajo in za opremo in za delovanje in za zavarovanje in marsikaj še, ampak to zaradi vašega zakona, ki je določil, da gre pri opravljanju gasilske službe seveda za občinsko javno službo in to je potem treba spremeniti sistemsko, ne pa zdaj tukaj v tem predpisu kar tako, počez.

Pa bom šla zdaj po vrsti: 1. člen pravi, da je status operativnega prostovoljnega gasilca odnos med delodajalcem in gasilcem. Kdo je operativni prostovoljni gasilec? To je član prostovoljnega gasilskega društva, star med 18. in 63. letom, ki ima opravljeno izobraževanje za operativnega gasilca. To je definicija operativnega gasilca. Zdaj, ali ta operativni gasilec gre na kakšno intervencijo ali pa tudi ne, to očitno za vas ni pomembno. Jaz pa mislim, da dejansko stanje je pa to zelo pomembno, ker situacija, v katerih so ti operativni gasilci, so lahko zelo različne. Na primer, v prostovoljnem gasilskem društvu, enem, ne bom ga imenovala, imajo 47 operativnih gasilcev, ampak dejansko jih na intervencije hodi 20. Kaj s temi? Ali tudi za te? Vsi so enaki. Kako bomo to definirali, kako se bomo tega lotili? / oglašanje iz dvorane/ Prosim? / oglašanje iz dvorane/ Poslušajte me raje, kolega Mahnič, pa ko me boste poslušali, pa boste potem odgovarjali. Pišite si, namesto telefona dajte raje svinčnik v roke.

Sprašujem, ali tudi za te. Poleg tega so tukaj tudi gasilci, ki nimajo statusa operativnega gasilca, pa se v gasilskem društvu, kot je lepo povedala kolegica Novak, ukvarjajo tudi z drugimi stvarmi, z vzgojo podmladka, z njimi delajo, jih učijo, jih vozijo na tekmovanja. Ali si ti ne zaslužijo tovrstne obravnave, kot vi zdaj pravite, da si jo očitno – po vaše – samo operativni prostovoljni gasilci; in to vsi enako.

Tukaj pravite, da se delodajalcu znižajo zavarovalne premije in imajo davčne olajšave. Že Vlada je povedala, že danes je bilo večkrat izpostavljeno: zavarovalne premije. Katere zavarovalne premije? Za koliko? Kako? Davčne olajšave. Katere olajšave? Davki, ki jih plačujejo delodajalci, so lahko zelo različni, zavezanci zelo različni. Vsi operativni gasilci niso v delovnem razmerju, so tudi kje druge, nekateri so študentje, nekateri so samozaposleni in tako naprej. Na kakšen način si vi to ureditev predstavljate? Govorila sem tudi z delodajalci, ker mislim, tako kot mislijo še nekateri tukaj, da se je potrebno tudi z delodajalci dogovoriti, kaj je dejansko tisto, kar bi pa njih stimuliralo: ali zaposlovati gasilce, kar bi bilo super, ali pa seveda tudi spustiti jih na intervencijo. Tudi delodajalci na terenu bi morali pri tem imeti besedo, da bi lahko sploh povedali, kaj je za njih sploh relevantno. Namreč, tukaj ne definiramo

nobene višine olajšave, nobene razlike tudi med posameznimi delovnimi mesti.

Mi imamo primer; na primer v enem prostovoljnem gasilskem društvu, kjer je 20 prostovoljnih operativcev, so trije poštarji in ti trije poštarji ne morejo hoditi na intervencije, če so v njihovem delovnem času, ker je to za izvedbo delovnega procesa pač nemogoče. Verjetno obstajajo razlike, ali gre za operativnega gasilca, ki opravlja neka dela v proizvodnji, kjer so delodajalci vezani na neke roke, ki se jih morajo držati, kjer obstajajo neke določene posledice, če teh rokov ne izpolnijo, ostanejo brez posla in tako naprej. Takemu delodajalcu, ki zaradi odsotnosti enega zaposlenega, ali dveh, ali treh, ne bo uspelo izpolniti svojih obveznosti in bo zaradi tega izgubil posel, mu tudi takšna neka, bom rekla, simbolična olajšava ne bo pomenila nič. Zakaj to govorim? Zato, ker je tudi število intervencij v posameznih prostovoljnih gasilskih društvih lahko zelo različno. Namreč, situacija je odvisno tudi od tega, ali je to večje mesto, kjer obstaja tudi poklicna enota, ali pač ne, pa gre za dokaj veliko občino. Namreč, v eni občini ima prostovoljno gasilsko društvo v letu 2017 kar 104 intervencije in ne vem, če si lahko predstavljamo delodajalca, ki bi svojega zaposlenega lahko pogrešil za 104 dni v letu. Jaz si to zelo težko predstavljam. Res je, da vsa ostala manjša društva v tej isti občini imajo na primer 5 intervencij, 4, 14, 16 ali 8, to je res, ampak to glavno, ki pokriva območje cele občine, je imelo v letu 2017 104 intervencije. Potem je pa še v bistvu ena struktura ljudi, ki ima bistven vpliv na opravljanje prostovoljnega gasilstva, to so pa dekleta in žene. Če poznate intervencije prostovoljnih gasilskih društev, potem veste, da ob večjih posredovanjih, nesrečah naravnih in tako naprej aktivno sodelujejo s suportom tudi njihova dekleta in žene, ali pa tudi možje, če hočete, kadar gre za prostovoljne gasilke. Ti so namreč vedno z njimi v gasilskih domovih, jim kuhajo, poskrbijo za njih, nekateri vozijo čaj na teren in tako dalje. Mislim, da ko se pogovarjamo o ureditvi statusa, da je vsekakor treba imeti v vidu tudi te ljudi, ki nudijo kompleten suport prostovoljnemu gasilcem.

Če grem naprej na 2. člen, ki govori, da se zagotavlja sredstva za zavarovanje operativnih gasilcev s strani držav –, zopet ne vemo, o katerem zavarovanju govorimo – in pa ureja v četrti točki tudi, da zagotavlja sredstva za preventivne zdravstvene preglede operativnih gasilcev država. Zdaj, gasilci imajo pri zdravstvenih pregledih svoje predloge, ki jih imajo že vrsto let, in je njihova rešitev, ki so jo dejansko predlagali, že vrsto let različna, se pravi enaka, in se nanaša predvsem na to, kako se naj ti zdravstveni pregledi izvajajo, na kakšen način in kakšna naj bo pri tem odgovornost samega gasilca. Tukaj lahko povem, bom potem v nadaljevanju malo bolj podrobno, da je v bistvu že v pripravi rešitev za to točko, ki jo predlagate, in mislim, da bi morala nekje v naslednjem tednu

izvedena. Kar pa zadeva tretjo točko, kjer prenašate sredstva za zavarovanje z občine na državo, je pa moj odgovor lahko samo takšen, kot sem povedala na začetku. Ta sredstva se zdaj zagotavljajo iz občinskega proračuna, ker so to obstoječe naloge občine, in so tudi navedene že v veljavnem 6. členu oziroma 8. členu zakona. Tega 8. člena pa ne popravljate, kar pomeni, da bo dvojna ureditev za eno in isto stvar; se pravi, v obstoječem zakonu v 8. členu so naloge države, v 6. členu so pa naloge občine in tega pa niste dejansko popravili. Naprej. V 3. členu predlagate, da država zagotovi prostovoljnemu operativnemu gasilcem financiranje dodatnega zdravstvenega zavarovanja in za vsak dan izvajanja javne gasilske službe tudi dodatno pokojninsko zavarovanje. Ko sem vprašala naše gasilce, na kakšen način se njim zdi, da bi bilo to izvedljivo, si sploh ne predstavljajo, sploh si ne predstavljajo, na kak način, za koga, kdo bo to izvajal, kdo bo te evidence usklajeval za tiste dni, ko je na intervenciji. Kaj? Ti potem delodajalec ne bo odtegnil ali bo to razliko pokrila država? Kdo bo to kontroliral in kako bo to kontroliral? Namreč, gasilci imajo en sistem, ki se mu reče Vulkan. To je ena evidenca, kamor se te intervencije vpisujejo, ampak prostovoljnih gasilskih društev v Sloveniji je tisoč 100 in vsako gasilsko društvo seveda vpisuje te intervencije v te evidence. Pa če citiram bivšega predsednika Gasilske zveze Slovenije, ki je ravno te stvari izpostavljal in debatiral na to temo. Gospod Jakša je pred časom izjavil, da tukaj ni druge kontrole, kot da je treba računati na poštenost, odgovornost oseb v društvih. Seveda na to poštenost računam, se pa vseeno sprašujem, kakšna bodo merila. Ali bodo nova merila? Kako bodo predsedniki izbrali, kdo ja, kdo ne? Na kak način se bo to izbiralo? Ne vem, če se mogoče spomnite, pa verjetno se tisti, ki ste bolj povezani s prostovoljnim gasilstvom, leta 1998 je takratni Mobitel, zdajšnji Telekom, za vse operativne gasilce dal oprostitev plačevanja GSM naročnine. Takrat se je še naročnina plačevala posebej, pa impulzi posebej. No in takratni Mobitel je dal to ugodnost za operativne gasilce, da jim naročnine ne bi bilo treba plačevati. To je bil seveda takrat dogovor med Gasilsko zvezo Slovenije in Mobitelom, potem pa je seveda posamezni predsednik prostovoljnega gasilskega društva operativnemu gasilcu izdal potrdilo, on je s tem potrdilom odšel na Mobitel in sklenil naročniško razmerje, pri katerem je bil oproščen te naročnine. In kar naenkrat se je zgodila naslednja stvar: da se je – ker namreč bila je točno določena številka s prvimi tremi klicnimi številkami za te operativne gasilce – bistveno, bistveno dvignilo število teh uporabnikov. Zakaj? Seveda, ker so tudi predsedniki prostovoljnih gasilskih društev izjemno sočutni in dobri ljudje in seveda vsakemu, ki jih je prosil, so težko rekli ne, potrdila so se izdajala in teh je bilo čedalje več, s čimer ni nič narobe, ampak nekako je treba

seveda ta merila določiti. S tem potem spravljamo verjetno v nek neprijeten položaj predsednike prostovoljnih gasilskih društev; zdaj so vsi enotni, vsi za enega, eden za vse, potem se pa kar naenkrat pojavijo neke razlike med njimi. In je vprašanje, ali se s takimi stvarmi mednje ne vnaša nek razdor, kar si seveda, verjamem, ne želimo ne vi, pa ne mi.

Ko se pogovarjamo tudi o ureditvi njihovega statusa, je seveda v sistem zaščite in reševanja poleg gasilcev vključenih še kar nekaj podobnih skupin. To so gorski reševalci, za katere mislim, da se lahko vsi strinjamo, da enako kot gasilci rešujejo življenja ljudi in premoženje. Potem so tukaj jamarji, potem so podvodna reševalna služba, pa so skavti, pa so taborniki, pa so vodniki reševalnih psov in tako dalje. Tukaj se bo potem odprlo vprašanje, kaj pa storiti z njimi. Ker če začnemo urejati, potem je treba urediti za vse. Ne vem, na kak način bi pa potem te stvari uredili.

Zanimivo se mi zdi, da v bistvu se SDS tako deklarira kot največji varuh gasilcev in neki prvoborci v varstvu proti požarom. To se je tudi ob zadnjih večjih požarih pokazalo, ko so bile razprave na to temo, kako je treba to urediti in kako gasilci tam posredujejo, smo gledali tisto uničeno njihovo opremo in tako naprej. Takrat je bil SDS zelo glasen. Pa se človek vpraša, od kod to izhaja. In vem, da ste neke stvari danes naštevali, kaj ste vse predlagali, o modri luči sploh ne bom izgubljala besed, sem takrat ob tisti razpravi povedala vse. Mislim, da bi bilo narobe reči, da ni bilo storjenega nič, ker je bila dejansko s strani vaše vlade takrat storjena škoda za gasilce. In sicer, v času Janševe vlade je minister Aleš Hojs videl to področje kot področje, kjer veljajo nepotrebne administrativne ovire ter birokracija, ki ovira gospodarsko pobudo. To je bilo napisano v obrazložitvi enega zakona. In sicer, pripravil je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o varstvu pred požarom. Kaj je bil temeljni učinek tega zakona? Ukinitev soglasij za področje varstva pred požarom h gradbenim in drugim uporabnim dovoljenjem ter prenos odgovornosti za požarno varnost na investitorje, projektante in izvajalce! Če zdaj citiram iz uvodne predstavitve predstavnika predlagatelja, takratnega državnega sekretarja na Ministrstvu za obrambo v letu 2012, »za gradnjo objektov se glede na požarno zahtevnost objekta izdelata zasnova požarne varnosti ali študija požarne varnosti v skladu z Zakonom o varstvu pred požarom. Zasnovo oziroma študijo požarne varnosti lahko izdelata odgovorni projektant, ki izpolnjuje predpisane pogoje. Obstoječe zbiranje podatkov in evidence na področju varstva pred požarom je zmanjšano in poenostavljeno na najnujnejši obseg.« Že pri sprejemanju tega zakona so bila podana nekatera opozorila v razpravi, in sicer sta mag. Potrata in Staša Kos na to opozorili in tudi predlagali amandmaje. Tudi Mestna občina Ljubljana se je takrat odzvala in tudi Mestna občina Ljubljana je predlagala določene stvari, in

sicer, da bi zakon v postopek izdaje gradbenega dovoljenja vključil poklicne gasilske enote, ki izpolnjujejo pogoje, imajo strokovno usposobljen kader in bi te enote izdajale soglasja o zagotavljanju požarne varnosti, opravljale preventivne preglede in tako naprej. Davek te odločitve, te spremembe zakona v letu 2012, če citiram gospoda župana Vrhnike – kaj pravi? To niso moje besede, to so besede župana Vrhnike, ki je v intervjuju za Dnevnik 5. decembra 2017 izjavil, »bolj kot Kemis je kriva zakonodaja, saj ta od Kemisa ni zahtevala, da ima požarni načrt«. In ga seveda do nedavnega tudi ni imel, ker je to drago in ker je to omogočil zakon iz časa Janševe vlade leta 2012.

Ta vlada pod vodstvom Mira Cerarja se je ob obisku Vlade v savinjski regiji sestala, predsednik Vlade se je osebno sestel s predstavniki sil zaščite in reševanja, tudi s prostovoljnimi gasilci savinjske regije. Z njimi je sedel precej časa in poslušal popolnoma vse njihove predloge, karkoli so imeli povedati: najsi bo v zvezi s statusom gasilca, najsi bo v zvezi z njihovo opremo. Tudi prisotni državni sekretar iz Ministrstva za obrambo je bil prisoten takrat in ve, o čem vse se je predsednik Vlade pogovarjal z gasilci. Tisto, o čemer so se takrat pogovarjali, nekaj stvari, ki je bilo izpostavljenih, je tudi uresničenih, nekaj se jih še obeta. Ena izmed stvari, ki so jo izpostavili, so bili roki za tehnične preglede vozil, ki se uporabljajo za prevoz skupin otrok pri prostovoljnih gasilskih društvih. Ta zadeva je bila že urejena, in sicer se je prestavilo s 6 mesecev na eno leto. To je bilo sprejeto na 36. redni seji Državnega zbora 12. decembra lani, kjer je bila ta rešitev vključena v zakon s predlogom amandmaja koalicije. Torej, točno po željah gasilcev; tisto, kar je bilo z njimi usklajeno in na kar so apelirali, kar pomeni neposredno odpravo birokratskih ovir zanje, pa seveda v veliki meri tudi stroškov.

Druga zadeva, ki jo izpostavljajo že kar nekaj časa, ki sem jo prej omenila, je ureditev zdravniških pregledov. Tudi to zanje pomeni nesorazmerno obremenitev, tako finančno kot tudi časovno, in tudi to se ureja natančno tako, kot je predlagala Gasilska zveza Slovenije. Ministrstvo za zdravje je pripravilo predlog spremembe pravilnika, ki je v fazi, ko ga mora ratificirati samo oziroma podpisati samo še Mors in bo takrat tudi objavljen. Seveda predvidevajo, da bo to v naslednjem tednu, in ta pravilnik je dejansko tisto, kar je plod sodelovanja in usklajevanja z gasilci.

Naslednja stvar, ki je tudi takšne vrste, pa je sprememba Zakona o voznikih, ki smo jo vložili v SMC in sva prva podpisana oziroma predlagatelja s kolegom Prelogom. Tam notri pa so vsebovane konkretne rešitve problematike opravljanja C izpitov za prostovoljne gasilce, tudi natančno po željah prostovoljnih gasilcev, usklajeno z Ministrstvom za infrastrukturo, predlagano za sprejetje po skrajšanem postopku, čemur ste na Kolegiju predsednika Državnega zbora nasprotovali. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Ljubo Žnidar, pripravita naj se gospod Marjan Pojbič in gospod Franc Jurša.

Izvolite, gospod Žnidar.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik.

Vsi, ki poslušate to sejo, ste od moje predhodne govornice slišali tisoč in osem razlogov, zakaj ne izboljšati statusa prostovoljnega gasilca. Moje mnenje je pa malce drugačno. Zelo dobro poznam status gasilca, njihovo organiziranost in njihovo delovanje od prostovoljnega gasilskega društva v lokalnem okolju do občinskega poveljstva, do območne gasilske zveze na določenem območju in do Gasilske zveze Republike Slovenije. Ta organiziranost reševanja in požarne zaščite v Republiki Sloveniji je zelo dobro organizirana; in ne sam organizirana, tudi v operativnem delu izjemno, izjemno dobro deluje. Tudi moji predhodniki razpravljalci so v začetni ali pa kar v glavnini svoje razprave to delo prostovoljnih gasilcev izjemno pohvalili, v zaključku so pa rekli, da tega predloga, ko pa izboljšujemo status prostovoljnega gasilca, tega pa ne bomo podprli. Bi rekel zelo kontradiktorne so bile te razprave koalicijskih poslancev.

Poglejte, ta predlog, to se pravi veliko hvale, ko pa je treba za njih pa nekaj narediti, za tiste, ki si to res zaslužijo, tu pa podpore pa soglasja pa ni. Pa ne bom zdaj razpravljaj o tistih javnih uslužbencih, ki si pa kakih bonitet res ne zaslužijo, pa je kar veliko takih, ki so deležni tega. To pa je ravno obraten primer. To je pa, bi rekel, javno upravljanje javne službe z izjemno velikim rizikom, ko pa jim hočemo izboljšati status, pa tega posluha ni. Človek težko to razume, ampak, ko pa vidiš, kako, kakšna so razmišljanja v vladni koaliciji, potem pa težko to razumeš. In na koncu pa seveda z obljubami, ja si bomo prizadevali. Ja kdaj pa? Si bomo prizadevali, to pa so obljube. Ja kdaj pa si boste prizadevali? Glejte, tu na mizi je predlog, ki prinaša tri izboljšave statusa prostovoljnega gasilca, ki ureja, da se mu izboljša status tako pri delodajalcu, ker vemo, da je prostovoljni gasilec pri delodajalcu – če v narekovanju rečem – nezaželen delavec. Ta status se je pri delodajalcih kar spremenil. Če pogledam, recimo, ta status ali pa neke veljave prostovoljnega gasilca v neki gospodarski družbi 30 let nazaj ali pa danes, je precejšnja razlika v tem delu. Seveda potem z našim predlogom, da se zagotovijo neka sredstva za zavarovanja operativnih gasilcev kakor tudi za zagotavljanje sredstev za preventivne zdravstvene preglede operativnih gasilcev. Skratka, gre za izboljšanje statusa prostovoljnega gasilca! Pa se strinjam, da ta predlog ni celoten in da ne rešuje v polni meri statusa prostovoljnega gasilca, verjetno še kaj manjka, bi še bilo potrebno dodati, ampak to je začetek, to je nek predlog, ne pa samo

obljubljati: si bomo prizadevali. Ja, dajte si prizadevati tako, da ta predlog podprete. To je prizadevanje! Da naredimo korak, da se ta status izboljša.

Seveda bom sam absolutno ta predlog podprl, da vsaj en del statusa prostovoljnega gasilca v Republiki Sloveniji izboljšamo. Pa sem zelo skeptičen, da določeni gasilci pa se s tem ne strinjajo. To sem danes prvič slišal ali pa tako razmišljajo samo v Laškem, tako kot je bilo predstavljeno, da se s predlogom ne strinjajo, tako da zelo zelo težko to verjamem. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Marjan Pojbič ...

Gospa Sluga, replika. Oprostite.

Izvolite.

JANJA SLUGA (PS SMC): Moram replicirati, čeprav sem prepričana, da me je kolega Žnidar v bistvu razumel, kaj sem povedala, da gre za namerno zavajanje. Jaz nisem nikoli rekla, da sem proti izboljšanju statusa prostovoljnega gasilca. Nasprotno, že od začetka svojega mandata delam točno na tem, da se ta status njihov izboljša. Problem je pa v tem, da to, kar ste vi napisali v teh treh členih, v ničemer ne izboljšuje statusa samega gasilca. V ničemer. Niti prvi, niti drugi, niti tretji člen ne izboljšuje položaja gasilcev. Ga ne.

Tisto, kar sem pa jaz povedala, tri konkretne stvari, ki jih imamo na mizah ali pa so že bile sprejete, to pa ni hvala, to so pa dejstva. / oglašanje iz dvorane/ Dve na podlagi pogovora gasilcev direktno s predsednikom Vlade in en zakon, ki ga imate na mizi, ki sva ga sopodpisala s kolegom Prelogom.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marijan Pojbič, izvolite. Pripravita naj se gospod Franc Jurša in gospod Tomaž Lisec.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik.

Torej, nihče od gasilcev si ne želi takšne razprave, kot smo jo danes tukaj v Državnem zboru poslušali. Resnično velika žalost je na strani poslanskih skupin koalicije in Vlade, da lahko z vso močjo poskušajo preprečiti vse tisto, kar je dobronamerno. Jaz kot član Prostovoljnega gasilskega društva Spodnja Kungota sem na to zelo ponosen, poznam stvari, vem, kaj želimo s tem zakonom spremeniti, vendar očitno velika večina, ki sedi tukaj v parlamentu, je daleč od tega, da bi poznala pravo tematiko in znala tudi nanjo primerno odgovoriti. Hkrati bi tudi na samem začetku, drage gasilke in gasilce pozdravil z gasilskim pozdravom: Na pomoč! Prav tako moram reči sam, da sem zelo ponosen, da sem član Prostovoljnega gasilskega društva Spodnja Kungota in zelo ponosen sem na Gasilsko zvezo

Slovenskih goric, v katero so povezane občine Pesnica, Kungota in pa Šentilj. Danes se nisem tako, brez zveze oblekel v to uniformo, ker sem nanjo ponosen. Vsi tisti, ki se tega zavedamo, bi morali biti in vsaj verjamem v to, da bi lahko bili ponosni na gasilke in gasilce. Ko sem pa poslušal danes te razprave koalicije, sedaj bom prebral samo eno sporočilo, ki sem ga dobil pred nekaj sekundami, kjer je gasilec zapisal naslednje – govorim o gospe Sluga. »Povej Slugi, da nima pojma in da se ti smili, ker so njo potunkali in žrtvovali v SMC, da govori neumnosti. Gre samo za to, ali želijo pomagati gasilcem ali ne, ostalo govorjenje je bilo popolnoma nepotrebno in žaljivo do gasilcev.« To sporočilo sem dobil pred nekaj sekundami in naj se zamisli gospa Sluga, kaj govori tukaj v parlamentu.

Tako, spoštovani kolegice in kolegi, zdaj pa gremo do te točke, zakaj smo pravzaprav v Slovenski demokratični stranki vložili ta zakon. Vlada je pripravila zakon, ki je še vedno v njihovih predalih. In spoštovane kolegice, zdaj vam bom pa prebral, kaj je napisal eden izmed gasilcev, ki se na te stvari dovolj dobro spozna, dovolj kvalitetno spozna in je zapisal naslednje in to bom citiral. Napisal je, da ta zakon, ki ga je pripravila Vlada, je skrupucalo, da vse, kar je rdeče, to pa je več kot 80 % členov, so pripombe Gasilske zveze Slovenije, prostovoljcev, Združenje slovenskih poklicnih gasilcev, poklicnih gasilcev in Skupnosti gasilsko reševalnih zavodov Slovenije oziroma krajše, direktorji zavodov. V nadaljevanju piše, zakon smo gasilci zmasakrirali zaradi slabe priprave, zaradi nespoštovanja želja in potrebe gasilcev. Odgovornost za nesprejetje zakona oziroma za njegovo neusklajenost nosi izključno ministrica Katičeva iz Socialnih demokratov, ki je pripravo zakona in usklajevanje zaupala kadrom, ki temu enostavno niso bili kos. Spreminjali bi nepotrebne člene in se ne dotikali tistih, ki so za status gasilca najpomembnejši. Zakon so začeli pripravljati že takoj po izvolitvi, torej pred tremi leti, in zaradi lastne nesposobnosti uskladitve med vsemi deležniki ga imajo še vedno v predalu. In tako dalje.

Spoštovani kolegice in kolegi koalicije, ki ste soodgovorni za to stanje, pogledjte, zdaj vam bom pokazal, kakšen zakon je pripravila Vlada. Rdeče so pripombe, pogledjte si člene, pogledjte si to stran! Gremo naprej. Pogledjte to stran priprave zakona. Pogledjte si to stran priprave zakona! In to je naše ministrstvo, ki jo vodi ministrica Katič in ki jo zastopa tukaj v parlamentu državni sekretar. Torej, dragi moji, to je katastrofa. 80 % členov, ki so bili pripravljeni v tem zakonu, nasprotuje tu, kar sem povedal, Gasilska zveza Slovenije in tako dalje in tako dalje, kar sem naštel, kar mi je napisal eden izmed gasilcev. Hkrati je napisal, da naj spomnim tudi na položaj poklicnih gasilcev, ki opravljajo največje število najtežjih intervencij in jih je res le okrog tisoč, a so vrhunsko usposobljeni in to so tisti fantje in dekleta, ki so

morali za nekaj fičnikov, ki jim je Vlada oziroma ministrstvo, ki jim Katičeva ni želela dati, bili primorani priti v Ljubljano in s transparenti opozoriti, da je Cerarjeva vlada prva vlada, ki ne ceni njihovega dela. Borili so se za 30 do 40 evrov neto višjo plačo in ignoranca Vlade in ministrstva, ministrice Katičeve, torej SD, je trajala več kot pol leta. Šele po seji Odbora za obrambo, ki jo je sklical Žan Mahnič, so se stvari začele obračati. Ko je bil pritisk poklicnih gasilcev tako velik, da so zagrozili celo s stavko ... / zvonjenje telefona/ – se opravičujem. Celo s stavko! In tako dalje in tako dalje. Ne bom tega teksta več v nadaljevanju bral, ker mislim, da je bilo povedano vse. Vprašal je tudi, ali se še spomnijo transparentov, ki so bili tam prisotni, ko so bili pred Vlado: Za ljudi smo junaki, za vas pa bedaki! Andreja Katič, pokažite vašo plačo! Vlada, ki ne ceni gasilcev! In tako dalje in tako dalje. In potem tukaj poslušam, seveda, razpravo stranke, ki je nosilna stranka v tem državnem zboru, SMC, kako se oni borijo in kaj so vse naredili za to, da bi se izboljšalo stanje v gasilstvu.

Še enkrat uvodoma povem, v Slovenski demokratični stranki tega zakona nismo vložili zato, da bi se nas na kakršnikoli način lahko izpostavljajo, da želimo neko volilno kampanjo in tako dalje, kar je bilo danes vseskozi slišano. Na podlagi tega, kar sem vam pokazal, tega zakona, ki je v predalu, ki ga ni mogoče uveljaviti, in tega, kar mi je napisal tukaj eden izmed gasilcev, ki ve, za kaj gre, je bilo jasno, da nismo mogli imeti prekrizanih rok in čakati še na ne vem katero vlado, da bi se tukaj stvari premaknile. Zato smo vložili ta zakon in sem prepričan, da vsi tisti, ki sedite v tem parlamentu, ne glede na to, katera stranka ste, bi lahko v prvi obravnavi zakon potrdili in potem do druge obravnave, če bi bilo potrebno, tudi sklicali nujno sejo odbora, kjer bi lahko ta zakon dodelali z ustreznimi amandmaji. Če bi bila volja in želja in če bi resnično želeli pomagati gasilkam in gasilcem! Moram reči, da sem kot gasilec prizadet. O tem, kar sem danes poslušal: da je SMC proti temu zakonu, da je Desus proti temu zakonu – se opravičujem, če sem narobe razumel, se potem Desusu opravičujem – in da je tista koalicijska stranka, ki pa ima največjo odgovornost, in to je SD in Katičeva, skupaj s svojo ekipo, tudi proti temu zakonu. Na drugi strani pa nam prinese tako skrupucalo – torej saj ni prinesla v parlament, ampak sem, pač, ker sem gasilec, prišel do tega dokumenta. Glejte, resnično ne morem verjeti! In potem v SD govorijo, da se zavedajo problema gasilcev in jih spoštujejo. In kaj je še povedala? Da bo naredila vse Poslanska skupina SD, da bi še to skrupucalo bilo sprejeto v tem mandatu. Na eni strani govorijo v SD, da spoštujejo gasilke in gasilce, na drugi strani pa prinesejo, torej pripravijo tak zakon, ki ni sprejemljiv. Ki ni sprejemljiv za nikogar! Torej pomeni, da so lahko tudi zavestno to naredili, samo zato da se nič ne bi spremenilo. Tako kot uničujejo obrambno

ministrstvo, tako kot uničujejo kmetijsko politiko v tej državi, tako uničujejo tudi vse to, kar je povezano s tem zakonom in ko govorimo o gasilstvu in tako dalje in tako dalje. To je stranka SD, to je stranka Socialnih demokratov!

Upam, da bodo državljanke in državljani, volivke in volivci resnično na naslednjih volitvah sprejeli prave rešitve in da taki stranki ne bodo nikoli več namenjali glasov, ki dela to, o čemer danes govorim in z dokazi dokazujem.

Zakaj smo v Slovenski demokrati stranki predlagali ta zakon in kaj s tem zakonom rešujemo – še enkrat čisto na kratko poudarim. Najprej seveda sprašujem predstavnike Vlade in pa predstavnike poslanskih skupin – pa moram hkrati reči, da sem žalosten, da ni tukaj ministrice. Glejte, tisoč in en razlog je mogoče najti za to, da neko ne pride sem. Saj mogoče pa je kje v Srbiji, to opcija pa ni nikoli izključena, tega pa ne vem, ampak včasih bi si celo mislil, da je šla spet na kakšen izlet na račun davkoplačevalcev, tudi to je mogoče. Sprašujem ministrstvo: Ali se sploh še lahko sprašujete, zakaj smo vložili ta zakon? To je prvo vprašanje. Prav tako sprašujem ministrico in tudi vas, ki ste danes tukaj, jo zastopate: Ali si sploh upate dvigniti obraz in gasilkam in gasilcem reči, da se v Slovenski demokrati stranki gremo populizem? Prav tako sprašujem in najprej poudarjam, mi smo, kot sem že prej povedal, čakali na vaš predlog, a ker smo ugotovili, da niste sposobni uskladitve zakona in da niste sposobni bili uskladiti ta zakon, ki sem ga danes tukaj tudi predstavil, seveda nismo mogli v Slovenski demokrati stranki sedeti križem rok in čakati, kako nezadovoljstvo v gasilskih vrstah narašča.

Za zaključek. V Slovenski demokrati stranki smo predlog zakona vložili zaradi treh stvari, ki jih želimo urediti. S spremembo tega zakona želimo izboljšati status prostovoljnega gasilca in to v smeri stimuliranja zaposlovanja gasilcev, tako da se delodajalcu znižajo zavarovalne premije in da imajo davčne olajšave. Prav tako sprašujem ministrstvo in pa koalicijo, ali s tem predlagamo preveč. In če predlagamo, da država zagotovi sredstva za zavarovanje in zdravniške preglede gasilcem – je to preveč populistično? Sprašujem to koalicijo in Vlado. In da gasilec država zagotovi financiranje dodatnega zdravstvenega zavarovanja in za vsak dan izvajana javne gasilske službe tudi dodatno pokojninsko zavarovanje – ali boste tudi temu rekli populizem?

Spoštovani kolegice in kolegi, v Slovenski demokrati stranki in tudi jaz kot gasilec vas prosimo, da naredimo nekaj dobrega za delovanje gasilstva v Sloveniji. Tokrat imate priložnost, imate možnost. Če ste nesposobna vlada in nesposobna koalicijska in do tega trenutka, mesec, dva ali pa tri pred volitvami niste bili sposobni prinesiti ustreznih rešitev na mizo, smo vam v Slovenski demokrati stranki šli naproti in vam želimo pomagati. Zato

pričakujem, da bo ta predlog zakona v prvi obravnavi dobil pozitivno soglasje. In če želimo gasilkam in gasilcem dobro, potem vas prosim, da ta predlog zakona tudi v prvi obravnavi potrdite in potem v drugi obravnavi lahko na tak ali drugačen način z amandmaji zakon spremenimo. Tako bo sprejemljiv za vse, ki smo tukaj, ne glede na politično barvo, in na drugi strani predvsem za tiste deležnike – ko govorimo o gasilkah in gasilcih in vseh tistih, ki sem jih pred tem naštel –, ki so bili udeleženi v tej zgodbi. Takrat vam bomo gasilec in gasilci upravičeno lahko rekli, da smo zadovoljni, da nas ne kličete samo takrat, ko nas rabite, ko nas direktno ne potrebujete, smo pa za vas tretjerazredna zgodba.

Sam imam to srečo, da sem hkrati gasilec in poslanec in še enkrat povem, da sem na to ponosen. Upam, da so me lahko danes gasilke in gasilci videli direktno s seje Državnega zbora. Poslanca in gasilca. Če bi vas bilo več takih kot sem jaz tukaj v Državnem zboru, bi bil ta zakon sprejet že pred ne vem koliko leti. Upam in verjamem v to, ker sem tudi slišal danes, da vas je nekaj gasilk in gasilcev, tudi poveljnikov, podpoveljnikov in tako dalje. Če bi se enkrat združili tisti, pa bi rekli bobu bob ... Tokrat imamo to priložnost. V to verjamem in še enkrat vas prosim, da zaradi tega, kar mislim, da je prav, in to je, da pomagamo gasilkam in gasilcem, stopimo skupaj in gremo stran od tistih političnih prerivanj. Volitve so in to ni pomembno. Če stopimo skupaj, če bomo ta zakon vsi skupaj podprli, bomo vsi dobili glas od gasilk in gasilcev, ne samo SDS, ne samo SD, ne samo Desus, ne samo SMC in tako dalje. Razen, mislim da, Združena levica pa potem, kar sem tukaj poslušal, me je pa tako razočarala, da si resnično ne zasluži nobenega glasu gasilk in gasilcev.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Franc ... /
oglašanje iz dvorane/ Postopkovno?

Izvolite, dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Ja, postopkovno bi samo rad opozoril, da Združene levice ni v parlamentu. Hvala za besedo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Upravičeno!

Gospod Franc Jurša, izvolite. Pripravita naj se gospod Tomaž Lisec in gospod Janko Veber.

Izvolite, gospod Jurša.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala za besedo.

Postavlja se mi seveda vprašanje, če bi se v tem trenutku prijavljaj, se verjetno ne bi več, ker je bilo že toliko zadev v zvezi s tem povedanega, da v končni fazi človek skoraj nima več česa dodati. Je pa res, da je bilo izrečeno

tudi dosti takih besed, ki niso ravno v sozvočju s tem zakonom, ki so ga predlagali v SDS. Nekatere rešitve mi na tem področju tudi poznamo in bi to poslanci na nek način morali koristiti. Zadeve niso brez zapisa v določenih zakonih in ene zadeve se, pravim, lahko izvajajo za področje gasilstva tudi brez tega zakona, ker imajo osnove v nekem drugem zakonu. Pa bom še nekaj besed povedal okrog tega.

V našem stališču smo rekli, da se bomo odločili po razpravi, se pravi, v torek bomo o tem glasovali in se bomo odločili, kako bomo glasovali. Zdaj pa tako. Zelo težko, skoraj nemogoče je reči, da to nima nekega pridiha pred volitvami. Tudi jaz bom govoril z veliko opreznostjo; ravno zdaj promoviral sebe, da sem gasilec, pa sem 50 let gasilec in tako dalje in tako naprej, ker bi mi moji kolegi zamerili, če bi govoril kaj proti njim. Tega ne bom storil, tudi če ne bi o tem razpravljali, ne bi proti gasilstvu govoril, ker ga v bit poznam, tako kot sem že prej rekel, s prostovoljne komponente pa tudi s profesionalne, ko sem za interese gasilcev neko službo nekje opravljal.

Pri celotni zadevi se moramo zavedati, da imamo na lokalni ravni glavnega gasilca župana oziroma županjo, da imamo na državni ravni pa glavnega gasilca predsednika Vlade. Od teh dveh funkcij je ključnega pomena, kako ima področje gasilstva urejeno. Seveda z zakonom pa bi morali na nek način zagotoviti ugodnejše pogoje delovanja gasilstva. Mi imamo zadeve urejene, kot sem rekel, ampak bi morali zagotoviti ugodnejše pogoje za delovanje tako profesionalnega kakor tudi prostovoljnega gasilstva.

Poglejte, refundacija plače. Refundacija plače je mogoča v skladu z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Če gasilec opravi nalogo, lahko njegov delodajalec zahteva, da se mu to refundira iz občinskega proračuna oziroma iz državnega proračuna, če je ta enota državnega pomena. Tukaj so kategorizacije gasilskih društev zelo pomembne. Poznamo pet, šest kategorij. Ne bom zdaj točno, ne me, je nekdo danes že rekel, točno za besedo držati, da ne bomo rekli ene kategorizacije več ali manj, ampak jih imamo, odvisno od območja, na katerem tisto prostovoljno gasilsko društvo deluje. Glavno gasilsko društvo, največje gasilsko društvo pa ima na nek način nalogo, da to opravlja več ali manj na območju celotne lokalne skupnosti, pomagajo ji pa seveda društva z nižjo kategorijo. Kot sem že omenil, za društva, ki imajo sklenjeno pogodbo na lokalni ravni, mora zagotavljati sredstva za refundacijo lokalna skupnost, na državni ravni pa to mora zagotavljati država; se pravi, pristojno ministrstvo ali kako že tokovi znotraj financ in teh zadev tečejo na državni ravni.

Tudi dodatna zavarovanja so že na nekaterih ravneh urejena. V skladu s pogodbo o opravljanju gasilske javne službe so prostovoljna gasilska društva kakor predstavniki njihove zveze na lokalni ravni skupaj z županom

podpisali ustrezno pogodbo, v kateri imajo to opredeljeno. Ne bom zdaj rekel, da imajo vsi, več ali manj pa imajo to že urejeno. Dodatno zavarovanje pri gasilcih v primeru nesreč in tako dalje, tudi to je zelo pomemben segment, katerega je treba na nek način ustrežnejše urediti, kot pa je to urejeno do sedaj. Kot sem že rekel, gasilci opravljajo zelo plemenito delo in so v družbi tudi več ali manj cenjeni in seveda gre na njihovo visoko ceno, imamo verjetno tudi mi znotraj Državnega zbora poseben odnos do njih, kljub temu da te rešitve nismo naredili, lahko bi jo že rešili, pa je nismo. Zdaj pobudi ne bom oporekal, Slovenska demokratska stranka je tudi ta predlog prinesla, ampak mislim, da bi še zakon moral biti bolj dodelan, da bi vsa ta odprta vprašanja dejansko imeli na nek način rešena.

Želim še izpostaviti profesionalne gasilce. Takrat, ko so oni bili na Trgu republike, smo nekateri šli med njih, smo jih poslušali, kolikor smo slišali, zaradi tega ker je bilo strahovito glasno, ampak pozneje smo lahko vse razbrali, kakšne zahteve so oni dejansko imeli. Moram reči, da je v prvi fazi ta pogajanja z gasilci vodil minister za javno upravo. Seveda vključevala se je tudi ministrica za obrambo. Zdaj, ali je ministrica vložila dovolj navora, da se je to razrešilo, v tem trenutku ne bi niti trdil, da je, in niti ne bi trdil, da ni. Po mojem se je trudila, koliko ji je pač to tudi uspevalo. Če imaš za sabo finančnega ministra, predsednika Vlade, pa pripadaš neki stranki, ki pač to ima, je malo lažje kot pa, če ne pripadaš. Je malo težje. Pa še nekaj. Ni dovolj, da greš ti enkrat do gasilcev, pa da poslušáš njihovo problematiko. Z gasilci je treba biti nenehno povezan, da veš, kako oni dihajo in kaj gasilci rabijo. Vsak kontakt je dobrodošel. Ne samo takrat, ko gasilci pridejo, običajno pa pridejo in prinesejo letni koledar, ker s tem si oni na nek način zagotavljajo sredstva za nabavo svoje opreme, za sofinancerski delež, ki ga v veliki meri morajo tudi sofinancirati. Odhajati moraš tudi na njihova srečanja ob obletnicah, ob priliki žegnanja gasilske opreme in seveda zelo fino je, če si kot poslanec ali pa župan kum temu dogodku. To pomeni tudi, da jih finančno podpreš. To več ali manj počenjamo po svojih zmožnostih. Jaz sem ponosen, da v takih zadevah lahko tudi sodelujem.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Tomaž Lisec. Pripravita naj se gospod Janko Veber in gospod Zvonko Lah.

Izvolite, gospod Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za dano besedo.

Danes smo večkrat poslušali, da gasilce vsi spoštujemo, ko pa je na mizi predlog zakona, pa vsaj koalicijska večina reče, to bomo naredili v naslednjem mandatu. Toliko o resnosti te koalicije in te vlade, ko imajo pred sabo konkretne predloge ukrepov, ki bi reševali

področje gasilcev in gasilstva v Sloveniji. Za začetek to ni ne prvi, pa če bo šla razprava še danes do takšne smeri, niti zadnji poskus v tem mandatu s strani Poslanske skupine SDS, da skušamo pomagati našim gasilcem. Nekajkrat smo vlagali amandmaje pri proračunih v tem mandatu, pa smo bili neuslišani. Sam osebno sem bil s kolegom Žanom Mahničem pobudnik za tista 2 milijona za gasilsko opremo pri proračunu za leto 2018. In kaj se je zgodilo? Ta koalicija, ki govori, kako ima sama v predalu predlog zakona, in ta koalicija, ki govori, kako bo to v takšni ali drugačni sestavi rešila v naslednjem mandatu, je bila proti. Imeli smo interventni predlog zakona, smo notri skušali posamezne zadeve reševati, je ta ista koalicija in ta ista vlada rekla, da ne, potrebne so spremembe Zakona o gasilstvu. Ker Vlada ne naredi nič oziroma, kot je prej pokazal kolega Pojbič, naredi katastrofo od osnutka predloga zakona, pride zopet predlog Poslanske skupine SDS v sistemskem zakonu, da se posamezne zadeve rešijo.

Skratka, ni prvi predlog Poslanske skupine SDS, da se zadeve rešijo, in ni predvolilni čas kriv, da se zadeve želijo reševati. Zadeve se želijo reševati, ker jih koalicija ne zmore oziroma noče reševati. Potem pa pride na vrsto mnenje o predlogu zakona s strani Vlade. Citiram, Vlada napiše, »vlagatelj predloga zakona predlagane rešitve utemeljujejo s tem, da bi bilo treba gasilcem, še zlasti pa prostovoljnim, ki so zaradi narave svojega dela v primeru naravnih in drugih nesreč vedno prvi pri nudenju pomoči in pri svojem delu tvegajo svoja življenja, čim bolj izboljšati njihov status in pogoje dela ter zato zagotoviti tudi potrebna finančna sredstva.« Ampak Vlada boldirano napiše naslednji stavek, »Vlada Republike Slovenije predlaganih dopolnitev Zakona o gasilstvu ne podpira«. Skratka, Vlada ne podpira rešitev, da bi bilo potrebno gasilcem, še zlasti prostovoljnimi, pomagati. Zanimivo razmišljanje. Potem pa danes poslušamo, kako bo Vlada naredila. In potem obrazložitve Vlade, ki jih je – kot papige – ponavljala večina koalicijskih poslancev, sledijo temu mnenju. Pa bi jih malo seciral, glede na to, da je ta vlada tako nekonsistentna. Vlada uvodoma ugotavlja, da je potrebno načelo določnosti, ki zahteva pripravo splošno razumljivih in jasnih predpisov. Zelo jasen in zelo enostaven predpis imamo pred nami.

Spoštovani predstavniki vladne koalicije in Vlade! Samo na tej zadnji, očitno, redni seji Državnega zbora pogledajte kakšne zakone ste sprejemali. Skrupcala! To ni mnenje Poslanske skupine SDS, ampak mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora. Skrupcala, ki so, če se bo kdo tega lotil, v nasprotju z ustavnim redom Republike Slovenije, ki ne spoštujejo pravnih norm, ki ne sodijo v sistemske zakone in tako naprej – pa ste pritiskali tipko za te zakone. Ampak, ko je pa en zakon v prvi obravnavi, ki se ga da tekom

obravnave, če bo možnost na izredni seji še reševati, pa je ta koalicija proti.

Skratka, Vlada nadalje reče, da urejane davčnih vsebin v nedavnih zakonih praviloma ni dopustno. Spoštovani poslanci koalicije, ki ste podprli Zakon o kmetijstvu, ki ga je vložila ta vlada. Kaj je rekla Zakonodajno-pravna služba? Ne samo, da je problem, da Zakon o kmetijstvu posega na sistem davčnih zakonov, posega na sistem delovnopravne zakonodaje, posega na pravne ureditve, ki niti v zakone ne sodijo, pa ste vseeno pritiskali tipko »za«. Toliko o doslednosti te vlade, ki ne upa zapisati enega enostavnega zakona, za nami pa pride z razlogi iz petnih žil, zakaj predloga ne bo podprla; zakona ne podpiramo, ker je predlagatelj SDS. Vsaj na zadnji seji, ob enem izmed zadnjih zakonov, ki jih obravnavamo, bi lahko to priznali. Ključen problem je predlagatelj, vse ostalo so floskule in, grdo rečeno, nabijanje, zakaj zakon ni dober.

Naslednja zadeva. Po mnenju Vlade je prenos občinskih bremen na državo, kar posledično lahko vodi v tako imenovano podržavljanje javne občinske gasilske zveze, s čimer bi na državo padla velika odgovornost in tudi veliko finančno breme. S tem ste dokazali še zadnjič v tem mandatu, da vam za lokalno samoupravo, po domače povedano, dol visi. Dajmo lokalnim skupnostim še nove obveznosti, nove finančne obveznosti, to je paradigma te vlade. Ko pa pride predlog, ki reče, ne, dajmo nekaj z lokalne skupnosti nazaj v državo, pa reče Vlada, naj bi na državo padla velika odgovornost in tudi veliko finančno breme. Prvič, gre za zelo majhno odgovornost, ki bi se prenesla z lokalne skupnosti na državo, in drugič, gre za majhno finančno breme, ki bi se preselilo z lokalne skupnosti na državo. Toliko zakonov ste v tem mandatu sprejeli poslanci koalicije, ne poslanci Državnega zbora, poslanci koalicije, ko ste obremenili tako vsebinsko kot tudi finančno lokalne skupnosti. Danes je zadnji dokaz, da ste delni pogrebniiki lokalne samouprave tudi na področju urejanja gasilske tematike.

Naslednja stvar. Vlada napiše, »Vlada ugotavlja, da mora vsak predlog zakona vsebovati tudi oceno finančnih posledic za državo«. Na zadnjih treh mesecih, koliko zakonov ste vložili poslanci koalicije, predvsem iz SMC, kjer se je vaša lastna ministrica za finance vprašala, ali je to sploh še zdravorazumsko. In kaj je pisalo v večini teh predlogov zakonov? Nimamo pojma, koliko bo stalo, ampak bomo že nekako. Pa so vsi tiščali s temi zakoni in še tiščite. Ampak ne, ko pride pa predlog SDS, ki ni do milijona natančno opredeljen s finančnimi viri, pa to nikakor ne gre čez. Če bo pa vladni zakon, pa z veseljem: milijon, 10 milijonov, 15 milijonov – z lahkoto, ker to je pa le vladni zakon.

Za zaključek, najbolj neumne in cel mandat ponavljajoče besede, zakaj zakon ni primeren. Vlada poudarja, da se ves čas zavzema za izboljšanje stanja na področju

gasilstva. Tako podpirate področje gasilstva, da ne podpirate predlogov Poslanske skupine SDS, razen enkrat ste nekaj malega mignili v pozitivno smer reševanja problematike gasilstva, drugače pa ste bili proti. Za zaključek paradigma nad paradigmi te koalicije. Prav tako se v okviru Ministrstva za obrambo pripravlja tudi izhodišče za nov Zakon o gasilstvu, ki bo boljši. Ste prej videli, kaj je kolega Pojbič vam pokazal? Cvek bi dobili, cvek! Kaj šele, da se v ta zakon, ki ga je skritizirala Gasilska zveza in vsi ostali deležniki na področju gasilstva spravi Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. Spet bi pisalo: v nasprotju z ustavnim redom, v nasprotju s hierarhijo pravnih redov in še nekaj drugih stvari. Ampak; Vlada pripravlja. Dobro jutro spoštovani! Tri leta in pol ste bili na oblasti, pa še na zadnjo sejo pridete z: Vlada pripravlja. Pa najsibo to krivda ali ministrice ali pa uradnikov prve, druge, tretje in zadnje lige. Katastrofa, kaj počnete tej državi! Vedno se izgovarjate za svoje nedelo s tem, da predloge SDS ne boste podprli, ker boste vi uredili, teh ureditev pa ni nikjer.

Skratka, ogromno indicev je, da je ključni problem pri tem zakonu samo eden – napačen predlagatelj. In spoštovani, ko bo pred vami naslednja naravna nesreča, pojdite do gasilcev in jim recite, ja v mandatu 2015–2018 smo imeli ogromno možnosti, da vam pomagamo, ampak mi smo čakali na zakone s strani ministrstva, ki jih ni bilo, bili smo pa toliko politično korektni, da smo zavrnili dobre predloge Poslanske skupine SDS, pa veste sami, kakšen bo odgovor gasilcev, ki pomagajo pri takšni ali drugačni naravni nesreči. V rit vas bodo brcnili in sam pravim, prav je tako! Pa sem samo izprašeni gasilec, za razliko od mojih dveh bratov, ki imata večje čine. In prav je tako. Sem jima povedal, ko bosta videla nekega politika, ki bo obljubljal, kako bo reševal stanje na področju gasilstva vsem tistim, ki pomagajo pri požarih, ki so pomagali ob povodnji, ki so ne nazadnje, bom krut, vlekli trupla iz reke Save, tistim gasilcem ne upate oziroma nočete pomagati, pa naj si gre tako za prostovoljne gasilce ali za poklicne gasilce. Tako kot na področju mnogih drugih zadev, je na tem področju ta vlada in to ministrstvo dobilo oceno, ki se je reče enka, cvek. Zadnji čas, da pride nova vlada; in to ne ta vlada, ki zopet obljublja, isti obrazi, prestreljena s starimi kadri, ampak da pride vlada, ki ne glede na to, ali je v opoziciji, pripravlja resne predloge.

Ta zakon, morda s kakšno malenkostjo, ki bi jo naredili na podlagi Zakonodajno-pravne službe, bi bila super osnova, da vsi skupaj pokažemo, da nam je mar za gasilce. V torek pri glasovanju se bo videlo, komu je mar za gasilce in za njihove probleme, komu pa – po domače povedano – dol visi. Sam bom podprl predlog zakona. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Janko Veber, pripravi naj se gospod Zvonko Lah in gospod Jože Tanko.

Izvolite, gospod Veber.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem.

Mislim, da lahko mirno povemo, da je prostovoljstvo ključno, da lahko obvladujemo vse hujše naravne nesreče in ne nazadnje tudi vse hujše stiske ljudi, namreč 400 tisoč ljudi je že na robu revščine. Ampak, če grem nazaj k temu zakonu.

Ta zakon se dotika nekaterih nujnih stvari, ki jih je treba pri prostovoljnem gasilstvu urediti, tako odnos do delodajalca, kjer je gasilec zaposlen, kot seveda tudi pri zagotavljanju sredstev za zavarovanje operativnih gasilcev in zagotavljanje sredstev za zdravstvene preglede ter financiranje dodatnega zdravstvenega zavarovanja za vsak dan izvajanja javne gasilske službe. To je en del, ki ga ta zakon želi urediti. Želim pa poudariti, da pri vsem tem moramo biti pozorni na to, da ta neoliberalna politika, brezosebna politika plete pravzaprav nevidno mrežo okrog prostovoljnega gasilca, ki je znotraj prostovoljstva zagotovo ena najštevilnejših organizacij, 130 tisoč prostovoljnih gasilcev je, in kako ta mreža nastaja. Vsak predsednik prostovoljnega gasilskega društva je z osebnim premoženjem odgovoren, karkoli se narobe zgodi v društvu. Včeraj smo sprejeli zakon o izbrisanih podjetjih, kako huda je ta neposredna odgovornost z lastnim premoženjem, ko se nekaj zgodi s podjetjem. Ljudje so pravzaprav v brezizhodni situaciji. To je ena od teh mrež, ki je nastavljena v Zakonu o društvih.

Naprej. Če na hitro pogledamo: zdravstveni pregledi za delo na višini. Ko je naravna nesreča, veter odnese strehe – koga vidimo na strehah? Gasilce! Ali jim zagotavljamo sredstva za zdravstvene preglede za delo na višini? Sami morajo poskrbeti za to, država pa bi morala iti temu nasproti.

Potem, nove zadolžitve pri tako imenovanih prvih posredovalcih. Ministrstvo za zdravje se kar spomni, ker imamo preko Uprave za zaščito in reševanje zelo dobro organizirano mrežo obveščanja, številka 112 funkcionira, prostovoljni gasilci imajo vsi pozivnike, ki jih seveda tudi dobivajo znotraj gasilskih društev in ti prvi reševalci po mnenju Ministrstva za zdravje so zdaj tisti, ki bojo odhiteli prvi pomagat nekemu, ki se je ponesrečil. In kar naenkrat bo nekdo, ki je povsem druge izobrazbene strukture, ni medicinski tehnik, recimo, bil prvi reševalec. Kaj, če se mu pri tem reševanju ponesreči in ga nekdo zaradi tega toži? Ampak Ministrstvo za zdravje to preloži na prostovoljnega gasilca in na mrežo Uprave za zaščito in reševanje. Povsem neustrezen ukrep! To je ta nevidna mreža, na katero opozarjam in ki se plete okrog prostovoljnega gasilstva.

Ne nazadnje pa tudi zavarovanja za primere poškodb na delu. Poglejte, ko je naravna nesreča, ne gredo na teren samo operativni gasilci. Praviloma gre ven velika večina gasilcev, ki je na razpolago tisti hip, ko je neka nesreča. Vsakemu se lahko zgodi nesreča, ne samo operativnim gasilcem. Tudi tem, vsem drugim gasilcem je treba zagotoviti zavarovanje v primeru poškodb pri delu, sicer so seveda lahko zopet sami sebi na grbi in družini, ko se jim nekaj hudega lahko zgodi pri tem, ko želijo pomagati in dejansko pomagajo drugim. Vsa ta zavarovanja seveda mora poravnati država in ne nazadnje tudi samo zavarovanje odgovornosti kot take je prav, da ravno tako zagotavlja država.

To je cel spekter, na kratko povedano, aktivnosti, s katerimi so obremenjeni in izpostavljeni prostovoljni gasilci, vendar se država umakne v tistem trenutku, ko je treba zagotoviti sredstva vsaj za te nujne preglede, zavarovanja in vse, da se prepreči, recimo, družinske tragedije zaradi tega, ker nekdo, ki je želel pomagati, pa je imel pri tem tudi sam smolo, ostane to zgolj in samo njegova skrb.

Skratka, odnos do prostovoljnega gasilstva je z vsemi temi ukrepi, ki sem jih naštel, nemogoč in pelje v smer, da se uniči to, kar je za Slovence pravzaprav prepoznavna blagovna znamka, če lahko tako rečem. Vsi se prepoznamo s prostovoljnimi gasilci. To je ponos Slovenije. Seveda temu lahko mirno pridamo tudi še poklicne gasilce in mnoge druge prostovoljce, ki rešujejo tako v gorah, ali v jamah, ali kot Rdeči križ, ali kot Karitas, zato da blažijo te težave, ki se pač pojavljajo, ko je nekdo v stiski, v nesreči. In temu ne posvečamo ustrezne odgovornosti.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Na vrsti je gospod Zvonko Lah, pripravi naj se še gospod Jože Tanko.

Izvolite, gospod Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, podpredsednik.

Danes je bilo že veliko povedanega o prostovoljnih gasilcih in poklicnih gasilcih in pridružil bi se vsem tistim, ki podpirajo ta zakon in ki mislijo, da je za gasilce, tako za ene kot druge, premalo poskrbljeno.

Škoda, ker ni tukaj gospe Janje Sluge, ki naj bi se na to dobro spoznala, ker je o tem vprašala gasilce, pa menim, saj sem tudi sam že okrog 30 let gasilec, da o tem ve bolj malo. Če bi bila županja, bi mogoče vedela kaj več, ker je za požarno varstvo zadolžen in odgovoren župan v občini. Požarno varstvo ni samo reševanje ob požarih, je tudi ob vseh drugih naravnih nesrečah, ob poplavih, ob nesrečah na cestah. Prostovoljno gasilsko društvo, ki mu pripadam, ima koncesijo za reševanje na avtocesti, ker je zraven avtoceste, pa je majhno, ima nekaj čez 100 članov. Tako reševanje je zelo zahtevno in morajo biti operativni gasilci tudi za to

usposobljeni. Tako da to, kar je predhodnik govoril, vse drži. Usposobljenost gasilcev, vse je praktično na osnovi Zakona o društvih in predsednik odgovarja. Občina sicer po pogodbi zagotavlja nekaj sredstev za opremo, vendar je teh sredstev povsod premalo. Tudi Mestna občina Ljubljana zagotavlja samo sorazmerni del sredstev za nabavo opreme, ne v celoti, kaj šele male občine. Usposabljanje operativnih gasilcev, od dela na višini, dela z motorno žago, usposobljenosti za dihalne aparate, vseh zdravniških pregledov, kar ni tako enostavno, do ravnanja z vso to tehniko, tudi s tehniko, ki jo imajo poklicni gasilci, ko pridejo na požar, da lahko tudi prostovoljni gasilci vzamejo v roke opremo, ker včasih zaradi več nesreč pride na sam požar samo nekaj poklicnih gasilcev in potem morajo drugi vzeti tudi njihovo tehniko v roke. To ni tako enostavno. Predvsem tudi to, kar je kolega prej povedal, pri prometnih nesrečah, če je prostovoljni gasilec prej kot reševalna služba, mora znati ravnati, ko pride do nesreče, tudi s ponesrečenci. Zato se čedalje več usposablja tudi v tej smeri. To je veliko in več znanj je potrebnih.

Gasilci se s pridom učijo tega, ampak odgovornost je na njem samem, na predsedniku društva in potem na županu, država je pa kar nekje v zraku, daleč od oči. Dogaja se, da zdaj kupujemo gasilcem ribiške škornje in gumijaste čolne. Gasilcu, ki gasi požar. Zamislite si to. Ker ko pride do poplave – saj drugega ni. Kdo pa bo šel reševati, reševati živino iz hlevov, ljudi reševati? Naši gasilci so šli, takrat ko je poplavljala Sava v Krški vasi, reševati prašiče iz hlevov s čolnom, pa je bil verjetno gasilec prvič v čolnu, razen če je šel na morje. Ampak je moral reševati. Država premalo poskrbi za to. Včasih smo tudi – ko smo se o dimnikarski dejavnosti pogovarjali, kako imamo urejeno, jaz sem vedno govoril, da je to ozko povezano s protipožarno dejavnostjo. Včasih so gasilci kontrolirali pred vsako zimo dimnike, pregledovali. Zdaj pregledujejo tudi hidrante, je njihova naloga, ker ko pride na požar, mora biti hidrant usposobljen in zato mora biti tudi preverjen vsake toliko časa. To delajo gasilci, ne pa upravljavci, recimo komunalna podjetja. Zato je to ena kompleksna naloga in zelo zahtevna, predvsem za operativne gasilce in bi morala država drugače poskrbeti za to, kot je sedaj poskrbljeno.

Kar se tiče zakona, ki je v pripravi, jaz se strinjam s kolegom Pojbičem, zakon se je začel pripravljati na začetku mandata in zdaj, na koncu mandata, ga imate še v predalu. In da ni usklajen z vsemi deležniki, ki ga bodo rabili, kot je rečeno – kdo ga je potem pripravljaj? Včeraj ali predvčerajšnjim sem tukaj povedal, da bi moralo ministrstvo za kmetijstvo tudi svoje referente kdaj poslati na kmete, h kmetom, da bi se kaj naučili, preden začnejo zakone sestavljati. Ravno tako bom zdaj rekel za to ministrstvo, da je treba poslati koga med gasilce, iti na nekaj akcij, potem se naj pa usede pa piše zakon. Tisti, ki je prišel pa s fakultete kot profesor, pa

piše zakone, takih ne potrebujemo in jih bomo morali slej ko prej nazaj poslati v šolo, ampak v praktično šolo, ne v teoretično. / oglašanje iz dvorane/ No, jaz, kolega Trček, marsikaj, ja, koga je treba tudi izključiti iz tega, ravno vseh ne. Namreč pri nas jaz ugotavljam, da imamo velik problem pri birokratih, ki iz pisarne birokratsko sestavljajo pravila za vse tiste, ki na terenu delajo. Na terenu je pa stvar bistveno drugačna kot pa v pisarni, kot je teorija. V sosednji Republiki Hrvaški s pridom uporabljajo ljudi s terena, iz prakse in jih vabijo v državne organe, da tam svoje praktične izkušnje nekako prelijejo v predpise, ki jih uporabljajo tisti na terenu, pri nas pa tega ni. Na več področjih. In tudi pri gasilcih je tako. Če ne bomo poskrbeli za te gasilce, se lahko začne tudi obratno – da se mladi gasilci ne bodo več vključevali. Ponekod so že težave dobiti operativne gasilce, tako število, kot jih mora po kategorizaciji vsako društvo imeti, in potem tudi usposobiti. To se v veliko ostalih društvih že čuti na podeželju. Rast in aktivnost raznih društev je bila tam pred 20 leti in potem v letih od 2004 do 2008, ko je Vlada še imela posluh za lokalno samoupravo in posredno za društvene dejavnosti, tudi za ostale. Sedaj pa je upad zanimanja teh društev. Gasilskih zaenkrat še ne, zaenkrat je še velika zagnanost.

Naj omenim še tekmovalno dejavnost, ki jo naši gasilci izvajajo. Če ne veste, kolegice in kolegi, se naša društva uvrščajo med vodilne in najboljše v Evropi, kar se tiče tekmovanja. Dosegajo zelo dobre rezultate, v vseh kategorijah so v vrhu, pa nima država posluha za to dejavnost. Čeprav prostovoljni gasilci, če hočejo biti v tekmovalni špici, so to že skoraj profesionalci ali pa polprofesionalci, če hočejo dosegati take rezultate. Ko dosežejo rezultate, se vsi hvalimo, sprejme jih predsednik države, predsednik Vlade se slika z njimi, ampak od tega kaj veliko nimajo, tako kot ne vrhunski športniki. Ne zavedamo se, da poleg svoje osnovne dejavnosti oni še tekmujejo in ogromno svojega časa namenijo tudi za to. Med sabo se družijo, izmenjujejo izkušnje, tudi to je velika prednost, ker na požarih ni časa za to, takrat je treba gasiti. Sam vem, ker sem član enega takega društva, kjer so aktualni državni prvaki in so bili tudi na olimpijadi, koliko je odrekanja teh mladih fantov, ki so poleg tega še izvrstni operativni gasilci.

Posluh bi morali imeti in jaz ta zakon podpiram in poslanska skupina v celoti, ker se zavedamo tega. Prihajamo predvsem s podeželja in vemo, kaj to pomeni, Vlada pa naj tisti zakon oziroma zdaj nima več kaj z njim, ker je konec mandata, pa tudi naslednja vlada, kakor je kolega Pojbič prikazal, si ne bo mogla kaj veliko pomagati z njim, ampak bo treba na novo narediti, da bo zakon boljši za naše gasilce.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jože Tanko, izvolite, imate besedo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Vsekakor bi pričakoval, da bo državni sekretar kaj posegel v razpravo in povedal poslancem, ali so njihove trditve točne ali niso. Žal se do tega trenutka, ko je razprava tekla, državni sekretar sploh ni odzval, kar je po moje škandalozno. Ravnanje državnega sekretarja pravzaprav nič ne odstopa od vseh zadnjih primerov, ko pridejo državni uradniki pojasnjevati, braniti stališča, komentirati izjave, pa molčijo. Drugi očitke, ki je, pravite, da smo vložili predvolilni zakon, da je to pač tema za predvolilno razpravo. Tisti poslanci, ki ste tukaj od začetka in ste aktivno spremljali in sodelovali pri delu Državnega zbora, bi najbrž lahko vedeli, da smo v tem mandatu, kar zadeva tudi to področje, področje urejanja gasilstva, storili veliko. Predlagali smo pri vseh teh proračunih določene amandmaje, ki bi zagotovili več denarja za izvajanje gasilske službe, gasilske dejavnosti, predlagali smo tudi nekatere zakonske rešitve. Če bi bilo to sprejeto takrat, ko je bilo na mizi, ko je bilo to potrebno, ne bi bilo treba nič očitati nikomur, da je karkoli predvolilnega. Navsezadnje, ko smo, mislim da, decembra ali januarja obravnavali interventni zakon, so nam poslanci koalicije očitali, da smo tiste predloge rešitev predlagali v nesistemski zakon. Nihče ni rekel, da so slabe, samo da niso umeščene v pravi zakon. Torej če bi takrat sprejeli te rešitve, se mi ne bi trudili in tistega, kar bi bilo sprejeto, ne bi bilo v tem zakonu. Tako da ste nas enostavno pripeljali do tega, da smo morali vložiti tudi te rešitve, ki smo jih predlagali v sistemski zakon. To imate zdaj na mizi, Zakon o gasilstvu. Ampak zdaj ko je to v sistemskem zakonu, spet ni v redu, in to za isto populacijo poslancev, ki vidi vse mogoče strahove, kadar Slovenska demokratska stranka kaj predlaga.

Mene tudi zelo žalosti, ko nek poslanec ali poslanka pravi, da ta zakon za gasilce ne prinaša ničesar. Zdaj pa sprašujem, ali je za položaj gasilca boljše to, da se delodajalcu znižajo zavarovalne premije in da ima davčne olajšave, zato ker zaposli gasilca. Je taka situacija, ki jo predlagamo, boljša ali je slabša ali ne prinese popolnoma nič? Gospa Sluga je tukaj vehementno govorila, da ta zakon ne prinaša nič po mnenju njenih kolegov gasilcev iz Laškega. Recimo drug primer, ali je to, da se zagotavljajo sredstva za zavarovanje operativnih gasilcev, boljša ureditev, kot je dosedanja, prinaša kaj za gasilca ali ne prinaša? Ali je recimo to, da se zagotavljajo sredstva za zdravstvene preglede operativnih gasilcev iz proračuna boljše, kot je sedaj urejeno, ali je to slabše? Ali je to, da se operativnim gasilcem financira dodatno zdravstveno zavarovanje in potem tudi dodatno pokojninsko zavarovanje, boljše, kot je to do sedaj, ali je to slabše kot do sedaj? Mene izjemno žalosti, da so med nami poslanci take

kapacitete, ki ne znajo niti ovrednotiti, ali je to, kar je predlagano, boljše od obstoječega ali je slabše od obstoječega. Kako naj tak poslanec odgovorno sodeluje pri delu Državnega zbora, pri sprejemanju odločitev, če niti tega ne zna narediti, ali je to plus ali je to minus, kar se predlaga? Če je tak poslanec še član ekipe, ki v tej državi o vsem odloča, to se pravi koalicije, je to sploh škandal! In da predava slovenski javnosti in gasilcem, da to nič ne prinaša, je groza. Kako si mora nek poslanec vzeti tako pravico, da ker ne pozna, ker ne zna ovrednotiti rešitve, razlaga, kaj je to dobro ali je slabo, boljše ali slabše, kot je do sedaj? Mene niti ne čudi, da ste pripeljali ta mandat do razmer, v katerih smo, zato ker enostavno ne obvladate niti tega niti primerjalne analize ne znate narediti med stanjem pa med predlogom. Boljši, slabši, plus, minus. In dokler boste, bodo taki upravljali s slovensko državo, potem lahko prečite gor, dol, prečno, diagonalno, kakorkoli, boste dobili vedno slabe rešitve ven in slab položaj v tej državi. Pa bodite sistemski analitik na tej ali oni fakulteti, čisto vseeno. Čisto vseeno.

Tu bi izpostavil še neko relacijo. Ta koalicija je v tem mandatu zlahka zagotovila enormna sredstva za ilegalne migrante, za paket vseh ureditev aranžmajev, od nastanitvenih do prehrabnih, varnostnih, zavarovalnih in tako naprej. Za migrante, ilegalce, tiste, ki bi jih morala po hitrem postopku deportirati. Tega je bilo za 123 ali 125 milijonov evrov. En kup teh praznih kapacitet je še vedno na nekem standby in se tudi to plačuje, rezervacija teh zadev. Tu pa ne moremo ali pa ne morete zagotoviti, ne vem, recimo 3 milijone evrov za to, da bi izboljšali položaj tistih, ki delujejo na intervencijah v tej državi. So naši državljani, so naši zaposleni, so naši starši, so očetje šoloobveznih otrok in tako naprej in jim ne moremo zagotoviti popolnoma nič. Če se tak gasilec na intervenciji poškoduje, bo najbrž imel še dolgoročne težave z vsem mogočim. Ne bo prispevkov, bo kriv, bo najbrž kriv zato, ker se je poškodoval na intervenciji, in tako naprej. Skratka, prikrajšan za vse, namesto da bi mu pomagali. Ker se je pač pri neki dobrodelni in nujni akciji poškodoval, bo deležen še vseh tistih minusov vsepovsod, od zavarovanja naprej. Prikrajšan pri penziji, pri dodatkih in tako naprej.

Kakšna država smo, kakšna koalicija ste?! Kako razmišljate tisti, ki ste proti tej rešitvi? Jaz bi pričakoval, da bi Vlada zakon podprla, da bi koalicija zakon podprla in morebiti dodala še tisto ali pa popravila naše za toliko, da bi bila še boljša, kot je. Da bi bila uporabna, da bi lahko iz tega še več potegnili. To, da se pa kar takole pavšalno reče, da to ni dobro pa da nič ne prinese, je pa žalostno od ljudi, ki naj bi se profesionalno ukvarjali s presojo zakonske materije. Če se nekdo ne poglubi v zakon, pa tu predava, morda ima celo stališče poslanske skupine, pa niti ne ve, za kaj gre, potem to pove vse o poslanski skupini. Ta hip je taka poslanska skupina celo največja v Državnem zboru. Celo

največja. In če ti ljudje ne zmorejo presoditi in ugotoviti ali pa oceniti dobrobiti, ki jih zakon prinaša, na nek primeren način, potem je treba slovenski javnosti povedati, da se ne da in ne zna narediti nič. To, da ministrstvo ni uspelo pripraviti nekih rešitev že cel mandat, je dodaten problem. Tako da tudi znotraj koalicije na tem področju ni kakšnega presežka v kadrovskem smislu. Mislim, da bi moralo ministrstvo predlog, ki je na mizi, pograbiti z obema rokama, k njemu dati pozitivno mnenje, spustiti obravnavo, dati še svoje predloge, če jih imate, kar imate boljšega, bomo zlahka vklopili, ne pa takole na počez samo zato, ker je nekdo predlagal v nekem obdobju, ki si ga ni sam izbral, ampak je bil vanj potisnjen – je pa treba to nujno urediti – je pa milo rečeno povsem nepojmljivo in tudi škandalozno na koncu, če lahko tako rečem.

Kar zadeva našo poslansko skupino, bomo ta zakon podprli in tudi sam bom zanj glasoval. Pričakujem pa seveda boljše rešitve tudi od ostalih. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave.

Besedo ima mag. Miloš Bizjak, državni sekretar na Ministrstvu za obrambo.

MAG. MILOŠ BIZJAK: Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo.

Gospod Tanko, nameraval sem se oglasiti, vendar je moj čas omejen, pet minut, zato bom poskušal čim prej in bolj jasno povedati, odgovoriti pa tudi slovenski javnosti. Najprej bi povedal, da je skrb za požarno varnost in organizacijo reševalne pomoči ena izmed izvirnih pristojnosti občine. Vaš predlog med drugim določa, da država zagotavlja sredstva tudi za zavarovanje in za preventivne zdravstvene preglede. Taka ureditev bi lahko pomenila tudi podržavljanje občinske javne gasilske službe, vendar to ni največji problem in o tem bi se dalo tudi dogovoriti.

Odgovoril bom na vprašanje, v katerem sem bil direktno izzvan. Gospod Žan Mahnič, predsednik Odbora za obrambo, je navajal sklepe, ki so bili v Sežani takrat sprejeti. Jaz odgovarjam in povem, da so vsi sklepi realizirani, ne v popolnosti, ampak vse smo realizirali. In navajam, kaj smo realizirali: zamenjavo zemljišč z občino Sežana, kjer bomo omogočili izgradnjo gasilskega poligona, pomagamo pripravljati dokumentacijo za izgradnjo gasilskega doma v Sežani, kjer bo tudi skladišče civilne zaščite, s Slovenskimi železnicami smo nabavili sredstva oziroma pomagali nabaviti dva vozila za gašenje, in sicer dveh gasilskih društev, Prostovoljno gasilsko društvo Dol in Prostovoljno gasilsko društvo Osp, in pa čezmejno sodelujemo tudi z Republiko Italijo pri požarni varnosti.

Sedaj pa, ker je prišel gospod Pojbič, naj še njemu povem. S kom se vi pogovarjate iz

gasilstva, seveda ni stvar Ministrstva za obrambo niti Vlade Republike Slovenije, mi se pogovarjamo z legitimnimi predstavniki vseh gasilskih organizacij in tudi vseh društev, ki delujejo na področju gasilstva, in skupaj z njimi pripravljamo zakonodajo s področja gasilstva. To, kar ste, gospod Pojbič, kazali slovenski javnosti in poslancem, je tipično zavajanje. To ste kazali pripombe, ki so jih poslali vsi deležniki pri pisanju zakona. To so prve pripombe, ki so bile. Od takrat naprej, ko so te pripombe bile, smo naredili dve usklajevanji in zakon je usklajen z Gasilsko zvezo in z gasilskimi društvi. V predal smo ga pa dali zaradi stavkovnega sporazuma, ker je bilo najprej treba rešiti zadevo iz stavkovnega sporazuma po hitrem postopku. Verjamem, gospod Pojbič, da ste dobili nekega nezadovoljnega gasilca, ki verjetno ni mogel preko svojih organov v Gasilski zvezi ali preko organov v samih društvih svojih pripomb uveljaviti in je dobil pot preko vas, da lahko vi to poveste. Jaz pa danes tukaj povem, da ste zavajali javnost, ker zakona sta usklajena. Tisto, kar ste vi kazali slovenski javnosti, so bile pripombe, preden smo izvajali usklajevanje zakona. Na vaše vprašanje, mene ste vprašali, zakaj mislim, da ste vložili zakon – jaz tega ne vem. Moje osebno mnenje je, da je to predvolilna gesta, da ste hoteli gasilcem pokazati, da se zanimате, sicer ne najdem drugega razloga, ker ko ste bili na Vladi, bi lahko vse to takrat, kar zdaj pravite, da je – in ti problemi so že od takrat, ko ste bili v dveh vladah – tudi postorili. Mislim pa, da takrat niste hodili v gasilskih uniformah v parlament kot danes. Na vprašanje, ali ste zahtevali preveč, ne morem odgovoriti. Ne morem odgovoriti, ker sami ne znate izračunati finančnih posledic, ki izhajajo iz zakona.

In tudi, gospod Tanko, pravite, da se ne moremo opredeliti do zakona, da se bi morali – saj se ne moremo, saj sami ne veste, koliko finančnih posledic zahtevajo ukrepi, ki jih zakon predlaga! Tudi jaz ne morem izračunati teh finančnih posledic, zato ker so termini, ki jih uporabljate, nedoločljivi. Zavarovanje – kakšno zavarovanje? Invalidsko, pokojninsko, zdravstveno, odškodninsko? Davki – kateri davki? Potem imate notri celo napisano kategorije – za katere kategorije naj bi ti ukrepi veljali? Za kategorije na novo zaposlenih, ker ta ukrep spada pod stimulacijo zaposlenih, ali za vse zaposlene v gasilstvu in tudi za prostovoljstvo? Zato ne morete pričakovati, da se jasno opredelimo do vašega predloga zakona, če niste uspeli izračunati finančnih posledic. To je osnovna zadeva, če imate čisto in razčiščeno, bi morali finančne posledice izračunati, in bi lahko potem tudi slovenski javnosti povedali, kaj in koliko želite, da damo gasilcem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predstavnik predlagatelja mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Danes smo poslušali izredno zanimive misli. Veliko se je govorilo o dogajanju pred recimo 12 leti pa o tem, da se bližajo volitve, pa kaj vse se bo tam dogajalo pa kdo pa kaj in tako naprej. Samo eno stvar ste večinoma pozabili – za koga pravzaprav v tem primeru gre. Ta zakon je napisan kot zakon, s katerim bi se oddolžili prostovoljnemu gasilcem za vse tisto plemenito poslanstvo, ki ga oni opravljajo. Prostovoljno gasilstvo v Sloveniji je več kot samo tisto, kar pove beseda, je tudi sestavni del kulturnega izročila Slovenije, je vtakano v slovensko kulturo. Na nek način je prostovoljno gasilstvo en zelo lep primer slovenskih vrednot, tistih temeljnih vrednot, ki so sestavni del naše kulture, prave slovenske kulture. Zaradi tega je odnos, kakršen je bil danes tukaj pokazan, nesramen. To je pa vrhunska nesramnost. Te rešitve, ki so bile danes tukaj pred vami – naj jih ponovim. Gre za tri sklope. Prvi, da bi se stimuliralo, da bi se pomagalo delodajalcem, zato da bi zaposlovali prostovoljne gasilce, oziroma tistim, ki jih že zaposlujejo in so to operativni prostovoljni gasilci, da bi za to imeli določene ugodnosti ob zaposlitvi za nadomestilo tistega, kar pomeni odsotnost enega od operativnih gasilcev, ki je vpoklican na opravljanje svoje dolžnosti. Tukaj je bilo danes sprenevedanje, kolikor hočete, ko smo to predlagali.

Kajti tega nismo predlagali prvič, to smo predlagali zdaj po tem, ko smo to predlagali v zakonu za odpravo ujme konec lanskega leta že. Takrat, gospe in gospodje, pojdite gledat svoje izjave, ste za vse tri sklope predlogov, poleg naštetega so to še vprašanja zavarovanj ter povrnitve in vplačila za pokojninsko zavarovanje, ko gre nekdo na svojo plemenito dolžnost, ko torej operativni gasilec opravlja svojo funkcijo – mimogrede, ves čas se postavlja vprašanje, zdajle se je sprenevedal tudi predstavnik ministrstva, koga to zadeva. Operativne gasilce, ne članov gasilskih društev kot celote, ampak operativne gasilce. To piše v zakonu, samo prebrati ga je treba, če se ga hoče, seveda. Takrat, gospe in gospodje, to poudarjam, ko smo obravnavali zakon o posledicah naravne ujme, ste isti, ki ste danes razpravljali, rekli: »Absolutno podpiramo, to so dobre rešitve, temu ne nasprotujem, ne, to je odlična rešitev,« kaj jaz vem, kaj vse je še bilo rečeno, »samo veste, ni ta pravi zakon, mi bomo to uredili sistemsko.« To je bila rdeča nit razprav koalicije, ko smo se pogovarjali o zakonu za odpravo posledic naravne ujme, ki je lanskega decembra, 10. in 11., če smo precizni, prizadela Slovenijo. Sistemsko. Ah, dajte, no. In potem ste zakon, edini zakon, ki ga je predlagala ta vlada v tem času, predložili in se vidi, v njem seveda ni nobene od teh rešitev, v njem sploh ni prostovoljnih gasilcev. Predlagali ste samo

zakon, s katerim urejate tisto, kar ste se dogovorili na pogajanjih s poklicnimi gasilci. Mimogrede, stroški tistih pogajanj so presegli to, kar poklicnim gasilcem dajete v tem zakonu, če kdo tega še ni izračunal. Pa to je, mimogrede, primerljivo s stroški enega Ahmada Shamieha, ampak za Ahmada Shamieha ni nobenega problema v tej državi, za gasilce je pa zmeraj.

Zdaj pa pogledimo to sistemsko ureditev za prostovoljne gasilce, ki ste jo vi predlagali. Ni je. In je tudi fizično ne more več biti, ker je vlada padla. To se pravi, vaša sistemska ureditev – bonitete, zahvale, konkretne z dejanji – za prostovoljne gasilce je v tem, da ne dobijo nič. Ko pa mi predlagamo tak zakon, se pa začne obmetavanje. Najprej se sprenevedate, takrat ko se ga prvič obravnava, pod drugim imenom nekaj mesecev nazaj, rečete: »Super rešitve, vsi to podpiramo, smo za, bomo uredili sistemsko.« Potem seveda iz tega ni nič, ker svojega dela ne opravite ne kot Vlada ne kot koalicija. Vložimo to še enkrat, tokrat v okviru zakona, o katerem ste ves čas govorili, v okviru Zakona o gasilstvu. In sedaj se usuje. Vse je zanič, nasprotujete rešitvam, niso dorečene. Določene stvari je dejansko težko izračunati, ne gre pa za prav noben orjaški denar. Večino je mogoče izračunati na osnovi dosegljivih podatkov, da gre za rang nekaj 10 tisoč evrov. Sploh ne gre za noben ogromen denar. Ampak ta ista vlada, gospe in gospodje, in ta ista koalicija je 123 milijonov takole / pokaže z gesto/ čez noč dala za ilegalne migrante, za tiste, ki so nezakonito vstopili v državo Slovenijo, za prostovoljne gasilce je pa nekaj 10 tisoč evrov nerešljiv problem. Nerešljiv. »Ne, tega pa ne bomo dali.« Tukaj se vidi ta sprevrženost vrednot, ki jih imajo levičarji. Ko levičarji sistemsko urejajo vprašanje prostovoljnih gasilcev, prostovoljni gasilci ne dobijo nič in temu se po vašem reče sistemska rešitev, sistemska ureditev.

Točno to ste z dejanji dokazali v zadnjih nekaj mesecih, vse ostalo je čisto sprenevedanje. Ob tem padajo še žalitve. Stranka, katere genialni predsednik je dejal, da je izvoz Ahilova peta slovenskega gospodarstva, poučuje druge o strokovnosti. Veste kaj, pojdite v osnovno šolo ali pa vrtec pa kdaj delajte kaj ne samo na državne stroške, ampak tudi na privatne. Vsaj bodite solastniki kakšne firme, no, da boste imeli vsaj malo pojma, o čem govorite. Ker tako, s takimi izjavami seveda samo lepo poveste, kar je rekel von Hayek, Nobelov nagrajenec za ekonomijo. Von Hayek, Nobelov nagrajenec, je izjavil, da če bi imeli levičarji kaj pojma o tem, o čemer govorijo, in če bi sploh imeli kaj pojma o ekonomiji, nikoli ne bi bili levičarji. Zelo enostavno. Najboljši dokaz za to je bila tudi ta razprava danes. Seveda se ljudem pomaga, če se jim hoče. Gasilci so na nek način udejanjanje tiste volje, za katero trdim, da jo ima vsak pravi Slovenec v svoji naravi, da bi pomagal tistemu, ki je res pomoči potreben. Ampak tudi njim je treba pomagati. Treba jim je pomagati s tem, da se okvir, znotraj katerega

delajo, prilagaja spremenjenim razmeram in da se seveda izboljšujejo pogoji za njihovo delo, da se jim na ta način vrne z dejanji, gospe in gospodje, ne samo z besedami, tisto, kar oni tudi prispevajo k družbi.

Ena od stvari, ki se pred leti sploh ni zdela pomembna, danes pa vem, ker imam prijatelje, ki imajo s tem težave, je to, ko je prostovoljni gasilec zaposlen v neki privatni firmi. Za javno upravo to ne predstavlja posebnega pomena, tam jim na tak ali drugačen način gre za javni interes, po definiciji. Ko gre pa za privatno firmo, je pa problem, ker je interes privatne firme učinkovito delo, dobro delo, konkurenčnost, pridobivanje dohodka, profita, in seveda tam odsotnost enega človeka, ki je lahko zelo pomemben na nekem ključnem mestu v podjetju, pomeni kar precejšen problem. Zato, da bi to na nek način premostili, da bi se oddolžili, da bi pomagali prostovoljnemu gasilcem, smo predlagali neko določbo o stimulaciji, ki bi obsegala dvoje, vprašanje stimulacij in pa davčnih stimulacij. To bi bilo treba še opredeliti v dodatnem zakonu, to zagotovo, v okviru možnega, ampak prvo in osnovno je, to ste sami dejali, ko smo take rešitve obravnavali pri zakonu o odpravi posledic naravne ujme, da se te načelne določbe vnesejo v zakon, ki ureja gasilstvo. In zdaj so tukaj predlagane točno tiste določbe, o katerih ste vsi rekli takrat, da so dobre, da gredo v pravo smer. In zdaj jih zavračate, ker so vaše prioritete, vaše vrednote, vaše razumevanje stvarnosti povsem neke drugje. Vaše razumevanje stvarnosti ne gre dlje kot do političnega prestiža. Še nikoli ni bilo takega mandata, kot je ta mandat, v katerem smo zdaj in ki se za koalicijo in s tem za levičarje tako neslavno končuje. Še nikoli do zdaj se ni tako kategorično zavračalo ampak čisto vseh predlogov opozicije, pa kolikorkoli jih je dala pa kakorkoli dobronamerni pa kakorkoli že oblikovani so kdaj bili. Takega prestižnega boja nikoli ni bilo. Še več, ko smo mi imeli oblast, od 2004 do 2008, smo ponudili roko opoziciji. Za razvoj, se je temu reklo, ker za razvoj v resnici gre.

Razvoj je sestavljen iz mnogo elementov. Eden od njih, to se v teh dneh vidi, je tudi element varnosti. Pri njem so zelo pomemben element tudi gasilci. Gasilci so tisti, ki prvi priskočijo na pomoč, in gasilci mnogokrat nosijo napredaj svoje zdravje in življenje. Že uvodoma sem povedal tragičen primer, ki ga osebno poznam, ker se je zgodil v Cerkljah na Gorenjem pred nekaj leti. Mlad gasilec, fant je šel pomagat, žal je bila klet zalita, ni vedel, da nekdo še ni odklopil glavnih varovalk, hotel je pomagati, izčrpati vodo, prišlo je do kratkega stika in fant je umrl. Tragedija. Kdo nosi posledice? Ampak tudi konkretne posledice za zdravje, ki se prikažejo, zlasti tiste najbolj hinavske, veste, ki se pokažejo čez dlje časa – kdo jih nosi? Tisti, ki želi pomagati, in to ni prav. Zato je treba ta zavarovanja urediti sistemsko, in to naj bo urejeno s strani države. Veste, kdaj se

je to zelo lepo pokazalo na žal prav nič lep način, ampak dobro se je videlo? Zdajle, pred kratkim, gospe in gospodje, je bil požar v Kemisu, tamle na Vrhniku. Javna tajna je, da imajo nekateri od gasilcev, ki so prihiteli na pomoč, od prostovoljnih gasilcev tudi posledice, ker se najprej niti ni vedelo, za kakšen tip požara gre, kakšne vse kemikalije so tam – mimogrede, potem se izkazalo, da to niti ni dobro evidentirano, kar je še drug problem – ampak gasilci so nesebično priskočili na pomoč. Pri tem je prišlo do vdihavanja izjemno škodljivih, dolgoročno škodljivih snovi. Nekateri so že bili – in ne recite, da ni res – na Golniku na zelo zahtevnih preiskavah, ker obstaja utemeljen sum, da bodo imeli trajne posledice. Za nekatere se to še pričakuje. In to zagotovo ni edini tak primer v državi Sloveniji in zagotovo tudi ni edini primer, s katerim se bomo srečali. Je pa to temeljni argument, da je te stvari treba urediti na ustrezen način na državni ravni in ne več zgolj občinski. Včasih so bile stvari drugačne. Včasih je bil, saj veste, drug sistem, drugačna lastnina, niso imeli gasilci težav z zaposlitvijo, se je to štelu kvečjemu kot plus, danes je to problem, ki ga je treba reševati.

Včasih smo živeli v urejeni državi, danes se očitno, ne vem, zelo lepo delijo, eni, na tiste državljane prvega in drugega reda. In če si prvega reda, ti ni treba imeti v svojem podjetju urejenih papirjev, ni treba imeti urejenih podatkov, za katere kemikalije gre, in če pride do katastrofe, do požara, potem posledice nosi – kdo? Prostovoljni gasilci. Oprostite, to je nesprejemljivo. Zato je treba te stvari urediti zdaj drugače, ker so se tudi stvari spremenile, in to se vidi, ti primeri to potrjujejo. Nedopustno je, da se posledice potem prepuščajo tistemu, ki je hotel pomagati. Tukaj bo treba najti te pa verjetno še kakšne druge, dodatne, morda bolj kompleksne mehanizme za kompenzacijo, če do takih stvari kdaj pride. Treba bo pa seveda še toliko bolj poskrbeti za vse mehanizme nadzora, inšpekcij in vsega, da se kaj takega sploh nikoli več ne bi smelo ponoviti. V urejeni državi se kaj takega itak ne bi moglo zgoditi, da gasilci posredujejo in ne dobijo niti seznama kemikalij, ki se nahajajo v objektu, kjer je nujno potrebno gašenje, ker plamen že grmi do neba. To je popolnoma nesprejemljivo. Tukaj so odpovedale službe in tudi to je dokazano odgovornost države.

Ko gre za zavarovanja, zakaj trdim, da je treba to urediti zdaj na državni ravni? Obstajajo primeri prav pri gasilcih, ko so posamezne zavarovalnice – in to so spet zdajle novi primeri, niso stari ne vem koliko časa – zavračale izplačila gasilec. Verjetno ste s tem seznanjeni, kar je seveda samo dodaten dokaz, da je to treba tako urediti, da do takih stvari ne bo več prišlo, da do tega sploh ne bi moglo priti. Ne sme priti. Če je nekdo očitno, neizpodbojno nosil posledice, zato ker je nesebično hotel pomagati drugim v okviru poslanstva, za katerega ga je sicer na osnovi njegove

prostovoljne odločitve, ampak takrat, ko je pa šlo zares, s klicem poslala skupnost – ne more on nositi posledic, zato ker se ena zavarovalnica zafrkava. Ampak je najbrž treba takrat, ko se sklepajo pogodbe, ko se vse to ureja, imeti ustrezno podlago in ustrezno znanje in ustrezno pravno pomoč, da do takih izigravanj ne more in ne sme priti. Tudi to je en način, ko s konkretnimi dejanji, ko s konkretno pomočjo lahko pomagamo tistim, ki sami pomagajo drugim, to pa so gasilci. Za gasilce gre, gospe in gospodje, ne za politični prestiž ne za nič drugega.

Tukaj je pred nami sklop rešitev, ki same zase predstavljajo za državo v okviru njenega milijardnega proračuna, v okviru stvari, kako se skozi okno z lopato meče denar v tej državi, 300 milijonov letno naj bi šlo za tako imenovane nevladne organizacije, ki po svoji prvotni definiciji sploh ne bi smele iz proračuna dobiti nič, če bi šli na tisto prvotno definicijo ... Sam osebno sem za to, da se vrnemo popolnoma tja nazaj. 300 milijonov takole /pokaže z gesto/ skozi okno! Zato da kakšna potem kaj počne s kakšnim psom in tako dalje. Pa ljudje božji, ali je za to upravičeno dajati državni denar? Z vso odgovornostjo trdim, da ne! Naj citiram tisti znani rek: »Ni vsaka velika svinjarija še tudi kriminal,« ampak je pa to v skrajnem nasprotju z vsemi vrednotami, ki so v tej družbi, z vsemi vrednotami, ki jim na primer sledi slovensko gasilstvo. Te vrednote je treba upoštevati, ko v politiki odločamo, komu se nameni denar in komu ne. Politika je vedno tehtanje vrednot, po sami definiciji. Naš predlog je samo v tem, da bi v tistem simbolnem, majhen delu, če smo pošteni pa vendarle zelo pomembnem, ker gre za konkretno dejanje, za konkretno priznanje gasilstvu, za njegovo plemenito poslanstvo namenili določena sredstva za gasilce.

Govoriti o tem, da ni točnega izračuna ... Ga ne znamo narediti, nimamo dostopa do podatkov, kako pa naj ga naredimo? Lahko povemo, za kakšen obseg gre. Če bi bila vlada kaj vredna, bi sama to izračunala, ampak vlada je že itak odstopila, ni nič vredna. Konkretno gre za 42 tisoč operativnih gasilcev, se pravi ne za 160 tisoč članov gasilskih društev v najširšem pomenu, ampak za 42 tisoč operativnih gasilcev. Za vse bi seveda veljalo, da gre za stimulacijo, ki bi se kasneje opredelila kot oblika davčne stimulacije pri njihovem zaposlovanju, za tiste, ki jih konkretno vpokličejo, enako bi seveda za vse veljalo, operativne spet, 42 tisoč, za plačilo za zdravstvene preglede in vse ostalo, kar je predvideno s tem zakonom. Za tiste konkretno, za tisto število in za tiste dni, ko bi bili pa dejansko vpoklicani na opravljanje svoje operativne dolžnosti, bi bilo pa še treba nameniti določena sredstva takrat za njihovo dodatno zavarovanje, za invalidsko, pokojninsko in vse ostalo, kar je tukaj predvideno za zakone. To so v resnici sorazmerno majhna sredstva, tudi

težko to izračunaš, ker lahko je neko leto več ujm, pa se to nekoliko poveča, ampak v nobenem primeru to ni nobena alarmantna številka, to je nekaj 10 tisoč evrov pa čisto nič več v resnici. Čisto nič več in zaradi tega se dela ta cirkus. Zakaj? Ker se v resnici noče pomagati, ker se ima druge namene, ker se drugim daje prednost.

Meni je izredno zanimivo, da danes najbolj agresivno proti rešitvam, ki so tako očitno v korist prostovoljnim gasilcem, nastopajo točno tisti, ki so sicer za to, da se odprejo meje, da se odstrani žica z južne meje. Veste, ravno danes je bilo eno teroristično dejanje, če kdo ne ve tega. Ravno danes sta spet dva mrtva, po dosedanjih podatkih, v Parizu, več jih je v tem hipu še zajetih, in verjetno to ni edini tak primer, zagotovo pa žal ni zadnji tak primer. Jaz samo čakam, da bo kdo od pametnih politikov prišel pa me bo podučil, da se moramo navaditi živeti s terorizmom. Ne, navadili se bomo živeti brez takih politikov. Zanesljivo. Zanesljivo pa nikoli vsaj jaz osebno ne bom pristal na to, da bomo živeli s terorizmom. Ampak tudi kadar do česa takega pride, gospe in gospodje, bodo spet poklicani gasilci, ne samo tisti prvi, ki v takem primeru fizično branijo, se pravi policija, če gre za ekstremne dogodke tudi vojska, ampak tudi gasilci, ko gre za odstranitev posledic eksplozij, ko gre za omejitve požarov, ko gre za gašenje požarov, ko gre za neposredno pomoč, ko gre za vse drugo, kar opravljajo gasilci, recimo za reševanje iz poškodovanih avtomobilov, vse ostalo, kar se v takih primerih lahko zgodi. Kdo bo spet poklican? Spet gasilci. To se pravi, je tudi to treba upoštevati. In zelo zanimiva je ta nasprotnost, o kateri sem zdajle govoril. Točno tisti, ki imajo najbolj polna usta, kako bi odprli meje – mimogrede, iz SD je gospa Tanja Fajon pred nekaj dnevi tvitnila, da potrebujemo vsako leto deset tisoč novih migrantov, nekaj takega – zdaj nasprotujejo temu, da bi prostovoljni gasilci dobili ta minimalna sredstva iz državnega proračuna. Mislim, zelo veliko pove to. Veste, ko gre za vprašanje, če želite tudi zdravja, ko gre za vprašanje varovanja življenja, se špara pri nekaj 10 tisoč evrih, ko gre za uvoz ilegalnih migrantov, je pa za razpis stanovanja – kako smo že rekli? – LED-televizor, usnjeni sedeži, steklokeramična plošča pa ne vem, kaj še vse. Oprostite, jaz se s tem ne strinjam, pa se ne bom strinjal, pa nikoli se ne bom strinjal. Mislim, da se vsak pri normalni zdravi pameti v tej državi s tem ne bo strinjal.

Danes se je marsikaj spremenilo. Spremenilo se je v tem, da se žal stvari gibajo tako, da se izgubljajo tiste temeljne vrednote, za kar je v veliki meri krivo prav levičarsko obarvano šolstvo pa levičarjenje v medijih, po drugi strani se pa varnostno stvari zaostrojujejo in se bodo še, verjemite. Še veliko bolj, kot si kdo misli ta hip, pa samo zapišite, kaj sem zdajle rekel. Zaradi tega ker se stvari spreminjajo tudi v naši neposredni okolici. Italija napoveduje izgon 600 tisoč migrantov v nekaj mesecih po

oblikovanju nove vlade, desne vlade. Avstrija napoveduje izgon 50 tisoč in tako dalje in tako naprej. Nemčija govori o remigraciji, pa nekatere druge države tudi, čedalje bolj glasno govorijo o remigraciji. Pravijo, da bodo poslale tiste, ki so prišli, tja, od koder so prišli. Takrat bo problem, ne samo varnostni problem, bo problem tudi neposredna zaščita življenja in premoženja ljudi. Pa ne misliti, da je to nekaj, s čimer – tako pogosto sem slišal v tem mandatu, »strašite«. Saj to se je že zgodilo, gospe in gospodje, ko so ti šli v nasprotno smer! Kdo je branil doli ljudi, ko so jim topotali preko dvorišč? Kdo je gasil zažgano taborišče tamle na naši južni meji s Hrvaško, ko so ga migranti sami zažgali? Koga so migranti obmetavali s steklenicami pa s kamni? Tudi gasilce, kajti tudi gasilci so tam posredovali, so bili ravno tako zraven in so ravno tako delali. To se pravi, malo se najprej zavedajte posledic svojih dejanj, potem pa spregovorite. In ko boste spregovorili ne se samo tako, kot se je Cerar sprenevedal, na ves glas zahvaljeval gasilcem, prostovoljnimi gasilcem, potem pa nikoli ni predlagal ustreznega zakona ... Mi smo ga. Zdaj ga predlagamo drugič.

Ne govoriti, da je to zdaj zato, ker se ne vem kaj bliža, ampak zato, ker vi v prvo tega niste sprejeli, zato zdaj o tem ponovno govorimo. In če še tega ne boste sprejeli, potem je popolnoma jasno, da je nemogoče to sprejeti do volitev, kajti vlada je padla. Vlada je priznala, da je nesposobna, kar smo mi govorili tri leta. Take vlade nikoli ne bi smelo biti. Nobene levičarske vlade ne bi smelo biti, bi bilo Sloveniji v življenjskem interesu, ampak žal se je tudi to spet zgodilo in zdaj je pač šla. Ampak ker je šla, to pomeni, da teh stvari vlada očitno ne bo več uredila. Hoteli smo jih urediti mi, vi pa imate danes priložnost, priložnost imate za to, da sami z dejanji dokažete, da spoštujete, ker si zaslužijo to spoštovanje, gasilce, zato ker opravljajo plemenito dejanje, ker sami svoje zdravje, svoj čas, svoje življenje nosijo naprodaj, zato da pomagajo drugim. Vaša stvar, od politikov, pa je, da pomagata, da se vzpostavijo razmere, ki bodo njim čim bolj v korist, s tem majhnim, ampak še kako pomembnim simbolnim dejanjem, ki ne stane veliko tega proračuna, zlasti ne, ko ga primerjate v globalu pa ko ga primerjate z vsem tistim, kjer je ta koalicija metala s ta veliko lopato denar skozi okno v minulih letih. Ali naj zdajle spregovorimo še o kakšni maketi za 133 tisoč evrov, recimo? Ko to daš v luč proti temu, kar opravljajo gasilci, gre za dejansko simbolno, gre za to, da se prizna tisto, kar si gasilci zaslužijo – iskrena hvala, ampak ne v besedah, gospe in gospodje, z dejanji. Šteje samo pritisk na gumb za.

V SDS in sam osebno, verjemite, bomo vsi za. Za gasilce.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Postopkovno, izvolite, dr. Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Ker se imam za levičarja, si seveda ne dovolim, da bi kdorkoli govoril, da so moje vrednote izrojene. Lahko mi, ker smo ustavna parlamentarna demokracija, reče, da so protiustavne, in mi to argumentirano dokaže. Jaz tudi za gospoda Grimsa pa za radikalno slovensko desnico ne rečem, da so njihove vrednote izrojene. Pa ne bom nadaljeval stavka, bi mogoče lahko, pa se ugriznem za jezik. Prvič.

Drugič, ne bom dovolil, da nekdo Levici, zlasti mojim mlajšim udom, očita, da bi tudi lahko kaj delali. Veste, vsi ti moji mlajši prijatelji niso rojeni z zlato žlico, ampak so garali skozi življenje, so imeli tudi otroke, bili so nezaposleni. Kolikor se spomnim, se ob Pahorju Janša celo življenje svaljka po politiki. Dobro, nekaj tam za časa ZSMS je z Bavčarjem pa Kirnom delal prvo privatizacijo, Mikro Ada, tam so se naučili s tujim po koprivah mahati. Levica svojih otrok ne zaposluje v Energetiki, gospod Tanko, v državni kot vi in Janša. Tudi jaz svojih otrok nisem zaposlil, pa jih imam že kake, ki bi jih lahko v tem parlamentu ali evropskem parlamentu, pa nimam nič proti vsej naši deci, otroci si ne izberejo staršev, še zlasti ne politikov. Poznam nekaj otrok politikov, ki nočejo niti slišati za politiko. Ampak da se ob vseh kvalitetnih mladih ljudeh, ki zelo dobro obvladajo zadeve EU, tam zaposli nek sin s srednjo šolo pa se temu reče, da je to pomoč Janezu Janši s strani EPP ... Mislim, ugriznite se v svoj lastni jezik, pa če rabite metlo, vam jo grem jaz kupit.

Pričakujem opravičilo mag. Grimsa. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. To seveda ni bilo postopkovno. / oglašanje iz dvorane/ Ne, to je potem polemika, razprava.

Izvolite, gospod Grims. Kaj imate vi? Postopkovno?

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Bom pomagal gospodu Trčku, ker prosi za opomin, pa bom jaz konkretno zanj predlagal, da mu izrečete opomin, ker tole, kar je on naredil, je preseglo vse meje. Prvič je žalil, tako kot je žalil že v uvodnem delu pa tako kot zdajle žali že nekaj sej zapored. Drugič pa je bila to, kar je on naredil, čista zloraba procedure. Jaz nisem govoril o nobenem zaposlovanju ne vem koga ali pa levičarjev, govoril sem o gasilcih, o tem, da jim je treba pomagati pri zaposlitvi, ker imajo v zasebnih podjetjih, ker so se stvari spremenile, težave, in to vsi dobro veste. Taki primeri so tudi konkretni, so znani in tukaj je pač treba nekaj narediti. On pa je govoril o popolnoma drugih stvareh, ki s to sejo niso imele nobene zveze, in to je seveda čista zloraba procedure. Veliko pa pove o njem.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

/ oglašanje iz dvorane/ Tole je zdaj seveda polemika in vam ne bom dal postopkovnega. Imamo še nekaj minut za razpravo in boste lahko, dr. Trček, povedali vse.

Mi smo s tem ta del končali ... / oglašanje iz dvorane/ Potem moramo dati tudi dr. Trčku najprej postopkovno, če gremo na to.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Jaz imam velika ušesa, zelo dobro poslušam. Gospod Grims, verjetno ker je moral porabiti ves čas, je govoril o Hayeku, je govoril o Luki Mescu, je govoril o levici, je govoril o izrojenih vrednotah levice, je govoril, »delajte tudi kaj«, in seveda je govoril o vsem živem ob temi, ki je bila vsebina tega. Mislim, malo avtocenzure pa tudi, če že ne avtocenzure, malo avtorefleksije bi bilo potrebne.

Še vedno pričakujem, da se mi gospod Grims opraviči za izrečene besede o mojih izrojenih vrednotah. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Tudi to ni bilo postopkovno.

Gospod Tanko, postopkovno, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa.

Gospod Hainz, prosil bi, da gospoda doktorja, če je doktor, poučite, kaj je postopkovni predlog in kako se ga sploh oblikuje. To, da nekdo v razpravi karkoli omeni, je pač del razprave. Najbrž to obvladate tudi vi, gospod Hainz. Kar zadeva repliko, je odgovor na napačno navedbo ali nerazumevanje, postopkovni predlog se mora pa na nekaj nanašati. In po mojem bi morali vi ukrepati in gospodu Trčku dati ustrezen opomin, ker tisto, kar je govoril, ni ne replika, ni ne razprava, sploh pa ni postopkovni predlog.

Predlagam, gospod Hainz, da dosledno vodite po poslovníku sejo Državnega zbora. Če koga zanimajo kakšne stvari, kje kdo dela, lahko tudi odpremo razpravo v Državnem zboru, tudi to lahko damo na izredno sejo, če kdo želi. Imeli smo vsaj 2 ali 3 razprave na to, pa so tisti, ki bi morali kaj reči, farbenblind, to se pravi, vidijo nekaj, eno malenkost, ne vidijo pa celega gozda. Po tej logiki, ko kdo razlaga, kdo se sme kje zaposliti, morate vsi levičarji pustiti službe ali pa vaši bližnji sorodniki v javnem sektorju, čisto vsi do zadnjega. Če je to tako, da ne sme biti nihče od kakšnega funkcionarja kje zaposlen.

Tako da predlagam, da gospoda opozorite, da ne klati neumnosti, sploh pa ne, zato ker se ponaša z akademskim naslovom tistega najvišjega ranga. Po mojem bi vi kot predsedujoči morali že zdavnaj ukrepati in ga ustrezno opozoriti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospod Tanko, saj sem povedal, ni bilo postopkovno, ni korektno, da je to naredil, vse je res, ampak veste, kazni mora biti vzgojna. Ampak kaj bom zdaj na koncu mandata, zadnji teden, preden

zapremo trgovino, dal neko kazen oziroma opomin – mislim, da je popolnoma brez učinka. / oglašanje iz dvorane/

Dr. Trček, ne bom vam dal.

Hvala lepa. Mislim, da smo zaključili zadevo, ker zadeva je neprincipirana za obe strani.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Časa nam je še ostalo in prosim, da se prijavite. Vem, da je še želja za razpravo. Če želite tudi predstavnik predlagatelja in predstavnik Vlade, prosim, da se tudi prijavita.

Vsak ima 2 minuti 20.

Dr. Franc Trček, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Kot sem že rekel, ker se lahko razpravlja o vsem ... / oglašanje iz dvorane/ Ali lahko začnem razpravo ali ne? Zakaj me moti? / oglašanje iz dvorane/ Večino slabega, kar sem se naučil v tem državnem zboru, sem se naučil od gospoda Tanko, ki je 18 let tukaj in nas je stal že več kot 1 milijon evrov. »Odgovorno«, je rekel gospod Tanko. Gospod Lisec je rekel: »Skrpucalo.« Res je, številni vladni zakoni so bili skrpucalo, ampak od nekoga, ki je 18 let tukaj, in od Lisca, ki je od leta 2005 tukaj, najprej kot strokovec in tako naprej, in od stranke, ki nas je stala, pa se pogovarjamo o stroških, gospod Grims, že nekaj 10 milijonov evrov od leta 1991, bi pričakoval, da predlaga zakon, ki ni skrpucalo! In to je bilo s stališča Levice. Ta vaš zakonodajni predlog je skrpucalo in kot takega ga ne moremo sprejeti ta mandat. Zakaj? Ker ne bomo na isti seji mogli obravnavati druge in tretje obravnave, ker bo preveč amandmajev, kar gospod Tanko zelo zelo dobro ve, ampak se seveda kot izkušen politik dela neumnega. Odposlušal sem celo vašo sejo o stanju v Slovenski vojski, celo vašo sejo o – čem že? – prihodnosti Slovenije, kjer je največji problem kitica Zdravljice in kjer bo gospod Janša govoril, da bo on spravo dal, odposlušal sem celo zdaj tukaj in neko osnovno spoštovanje bi pričakoval od ljudi, ki toliko časa sedijo v Državnem zboru.

Navsezadnje pa nisem edini, ki ima akademsko izobrazbo. Saj vi imate tam doktorja, ki vam vodi stranko, Grims ima magisterij, Logar ima doktorat, Vinko ima doktorat, ampak, Tanko, vi samo nabijate, ko nekaj ni tako, kot bi vi radi, sočasno nabijate o četrti industrijski revoluciji, ste pa največji antiintelektualec, ne le v Sloveniji. Dajte se pogledati v ogledalo enkrat. In če so gasilci to gledali, bodo glasovali za Desus, mogoče za Levico, mogoče bi za NSi, če bi jo Ljudmila vodila, če so pa pametni, bodo pa ustanovili lastno stranko. Hvala za besedo.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Nemec.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, gospod podpredsednik.

Sam sem mnenja, da je ta razprava dobila neko drugo dinamiko, zato pri tej debati ne bom sodeloval. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič, izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala.

Resnično upam, da bodo morali poslanci, ki bodo izvoljeni v naslednji mandat, opraviti kakšne psihične teste, jaz mislim, da marsikakšnega od današnjih govornikov potem ne bo v parlamentu. Verjamem pa, da je predvsem pri stranki Levica zaradi napovedi gospoda Vebra, in še kakšni drugi stranki, ki pokriva ta radikalni levi prostor, velika panika, tudi na anketah jih zaznavajo mogoče na 4 ali 5 % in seveda je panika vidna in takšne reakcije, razprave, ki bi bolj sodile v kakšno ustanovo Ljubljana Polje. Tudi v Begunjah imamo primerne ustanove na Gorenjskem za takšne poslance, mogoče se bodo lahko naslednji mandat z njimi ukvarjali tam.

Jaz bom predlog Slovenske demokratske stranke podprl. Štirje člani so člani, ki se jih da amandmirati tudi v drugem branju, in če je interes, da se ta zakon sprejme, potem se lahko zbere tudi 23 podpisov za sklic izredne seje Državnega zbora, na odbor tako ali tako gre v drugo branje in potem se skliče še na drugo in tretje branje na plenarni seji in zakon je sprejet. Če vas moti javna služba, lahko spremenimo v operativni del in tako naprej. Skratka, vse to, kar ste navedli kot argumente, zaradi katerih zakona ne boste podprli, ker naj ne bi bil preveč jase, preveč dodelan, ker naj ne bi bile finančne posledice ... Glejte, prej je gospa Sluga v razpravi rekla, govorila sem z gasilci – tudi v poslanski skupini smo imeli sestanek že pred dvema letoma ne samo enkrat z Gasilsko zvezo Slovenije, kjer smo se pogovarjali predvsem o tem, kako bi določili kriterije, kdo bi bil upravičen, in nam se je zdela ta rešitev, ki smo jo predlagali, tista, ki je sprejemljiva za vse, to se pravi, da tisti, ki so aktivno vključeni, tudi dobijo te bonitete, kot smo jih z zakonom predlagali.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Tisto o Polju in Begunjah je bilo seveda malce odveč.

Gospod Jože Tanko, izvolite, imate besedo.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo.

Res imamo nekaj ljudi, ki imajo pred imenom in priimkom akademski naziv, ampak nihče se ne piše Trček. Drugo, treba bi bilo tudi povedati gospodu, da je ta evforija, ki včasih zanese borce za THC, že malo simptomatična in se ti valovi ponavljajo, tako da bi bilo treba včasih tudi v Državnem zboru kakšen test uvesti. Kar zadeva pa razpravo gospoda državnega sekretarja Bizjaka, ko je očital nam, da zakon nima finančnih posledic, zakon za obravnavo v

Državnem zboru izpolnjuje popolnoma vse pogoje, tudi glede finančnih kriterijev, ki so napisani notri. Če jih ne bi, zakon ne bi bil na obravnavi v Državnem zboru. To je prvo. Če niste znali definirati finančnih posledic, bi jih lahko z vašimi amandmaji uokvirili v bolj precizne definicije, imate vso možnost, če ste delavoljen človek in če delujete pozitivno, ampak očitno je današnji dan bolj namenjen obračunavanju s predlagateljem, s SDS, zato ker ste zavozili Zakon o obrambi in Zakon o službi v Slovenski vojski, ki ga niste uspeli spraviti pravočasno in na primeren način skozi zakonodajni postopek. To ocenjujem kot neko maščevanje vašega resorja.

Rad bi vam povedal, da ste tisti, ki kritizirate, kakšen pomanjkljiv zakon smo mi predlagali – najprej pogledjte svoje izdelke in svoje delo. Ni vaše delo tako, da bi se lahko z njim hvalili. Ne, kar zadeva področno zakonodajo, ne, kar zadeva razvoj strukture, ki jo pokrivate. Če boste pogledali indekse začetka in konca mandata, so katastrofalni. Recimo pri vaši primarni zadevi, Slovenski vojski. Ne bi rad, da se to ponovi tudi na gasilskem delu oziroma na sistemu te varnosti in reševanja. Zato je treba to podpreti in narediti korak naprej vsaj na tem področju, kjer imate to priložnost. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Moram tudi vam reči, igra okoli priimkov ni korektna igra.

Besedo ima gospod Marijan Pojbič.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Pozdravljeni, gospod podpredsednik.

Moram samo reči, da sem resnično žalosten, ko slišim, da tukaj ljudje po nepotrebnem dvigujejo glas. Ena taka razprava je bila pred kratkim, ki nima nobene zveze z vsebino. To se mi je zdelo izpod vsakega nivoja, ampak ne mislim govoriti o imenih in priimkih. Moja želja in želja Slovenske demokratske stranke je bila, da predlagamo zakon, ki bo vse poslanske skupine, vso politiko v Državnem zboru povezal. Vsi skupaj tukaj trdimo in jaz sem prepričan, da je redko kdo tukaj med nami, ki ne bi verjel v to, da so gasilci in gasilci še kako potrebni in pomembni v naši družbi, sestavni del naše družbe in da je treba čisto vse narediti, da jim pomagamo, da bodo lahko lažje in kvalitetnejše opravljali svoje delo. Zato smo mi ta zakon vložili, vendar na žalost moram ugotoviti, potem ko sem slišal neka stališča poslanskih skupin, predvsem SD, ki je nosilec tega ministrstva, da so povedali v stališču, da tega zakona ne bodo podprli. To je sramotno, to je nedopustno in neodgovorno. Zakaj? Gospod Bizjak mi je dejal, da zavajam javnost, ko sem rekel za tisti zakon, ki sem ga dobil in ga pokazal, da je 80 % tega zakona nesprejemljivih za večino deležnikov, ki sestavljajo ta del in na katere se nanaša ta zakon.

Sprašujem gospoda Bizjaka še enkrat, ali je z vsemi deležniki dogovorjeno. In če je,

sprašujem gospoda Bizjaka, zakaj ta zakon ni v parlamentarni proceduri. Pojasnilo, ki sem ga prej slišal, je daleč od tistega, kar je prava resnica. Gospod Bizjak, tukaj in danes povejte pred slovensko javnostjo, kdaj boste ta zakon, usklajen z vsemi deležniki, vložili v Državni zbor. In če temu ni tako, vas prosim, da se mi opravičite in poveste, da ni usklajen z vsemi deležniki 100-odstotno. Vi ste rekli 100-odstotno. Rekli ste, ne kimajte zdaj z glavo in ne jemljite besede nazaj. Hoteli ste žaliti mene, na drugi strani pa ugotavljam, da ste se zlagali, in to je nepošteno in nekorektno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Miloš Bizjak, državni sekretar.

MAG. MILOŠ BIZJAK: Hvala lepa za besedo.

Najprej bom odgovoril na zadnje vprašanje. Zakon je usklajen, v večini je usklajen. Nisem uporabil besede 100-odstotno. Če sem jo uporabil, se opravičujem in je napačna. Morate pa vedeti, da je usklajen z Gasilsko zvezo Slovenije kot najvišjo organizacijo, morate tudi vedeti, da imamo dve poklicni združenji, ki sta v marsičem včasih kontradiktorni, in bo tudi težko katerikoli vladi ali katerikoli skupini uskladiti popolnoma z vsemi. In zato se bo treba tudi tukaj v parlamentu opredeliti, katere pripombe od katerih poklicnih združenj se bodo upoštevale. In seveda, če je pa zdaj namen, da se iščejo tista poklicna združenja, ki niso zadovoljna, se jih pa lahko dobi. Vendar jaz trdim, da je najvišja gasilska institucija, to je Gasilska zveza Slovenije, aktivno sodelovala pri zakonu in smo ga tudi uskladili. Ne morem pa trditi, da je 100-odstotno usklajen, prav zaradi tega, ker so trenja med dvema poklicnima gasilskima združenjema, ki predstavljata minorni del gasilske organizacije. To je treba povedati.

Ker pa prej nisem imel dovolj časa in ker je tukaj tudi gospod Mahnič, moram povedati, da smo poleg prej naštetih ukrepov, ki so bili sprejeti v Sežani, realizirali vse. Ponovno povem, če katerega nismo realizirali, mi povejte, katerega nismo realizirali. Prej pa sem pozabil naštet tudi to, da smo skupaj s Slovenskimi železnicami naredili obrizg pasa ob progi, kar je bilo takrat tudi dogovorjeno, in s tem prispevali tudi k požarni varnosti. Kar zadeva pa obrambno zakonodajo, ki ni današnja tema, vendar je gospod Tanko povedal, moram povedati, da imate tudi vi delež pri tem, da je ta obrambna zakonodaja obtičala tam, kjer je. V zgodovini parlamenta se verjetno še ni zgodilo, da ste dali toliko časa za javno obravnavo teh dveh zakonov in naredili analizo. Vse skupaj bi lahko bilo prej. Saj ne nazadnje, gospod poslanec, ste tudi obljubili, da bo v tem parlamentu prišlo do glasovanja, in jaz vam verjamem, da ste imeli resen namen, vendar pač zadnje seje parlamenta, ki smo jo načrtovali, ne bo.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Branko Grims, izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo.

Moram reči, da bi se človek nasmejal, da je zdaj že opozicija kriva, zato ker je vlada odstopila zaradi svojih lastnih napak. To je zelo zanimiva logika. Ampak da vrnemo temo k temu, kar sploh danes obravnavamo, bi spomnil, da smo predlagali zakon, ki je imel samo štiri temeljne elemente. Prvi, da bi se stimuliralo, pomagalo pri zaposlovanju gasilcev tako, da bi se delodajalcu znižale zavarovalne premije in da bi delodajalec za zaposlitev prostovoljnega gasilca dobil tudi davčno olajšavo. Poleg tega smo predlagali tudi, da bi država prevzela odgovornost in zagotovila tista minimalna sredstva – gre za izjemno majhna sredstva – za zavarovanje operativnih gasilcev in za preventivne zdravstvene preglede operativnih gasilcev. Poleg tega smo predlagali še, da bi država zagotovila prostovoljnemu gasilcem financiranje dodatnega zdravstvenega zavarovanja za vsak dan izvajanja gasilske službe, pa tudi dodatno pokojninsko zavarovanje. To je bila vsebina tega našega predloga.

Vse skupaj ima v okviru državnega proračuna izjemno majhne, lahko bi rekli kar zanemarljive finančne posledice, bilo pa bi to pomembno kot gesta, kot gesta zahvale za spodbudo in pomoč vsem tistim, ki nesebično pomagajo drugim, se pravi prostovoljnemu gasilcem. Ko smo prvič predlagali te rešitve v okviru zakona za odpravo posledic ujme, ste takrat vsi dejali, da podpirate take rešitve, da so to sigurno rešitve v pravi smeri, samo da jih ne morete podpreti, ker niso predlagane v okviru pravega zakona. Zdaj so predlagane v pravem zakonu, v Zakonu o gasilstvu, in zdaj ste iskali tisoč in en razlog, zato da tega ne bi sprejeli. Sam bom vedno zagovarjal, da je najprej Slovenija. Če se brez problema namenijo gore denarja za tujce, za migrante, ne najde pa se tistih minimalnih, neprimerljivo manjših sredstev za prostovoljne gasilce, je to res problem vrednot. In če se je kdo v tem sam prepoznal ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljalci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ali je še veliko časa? / oglašanje iz dvorane/ Konec delitve časa, aha.

Zaključujem splošno razpravo. O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločali v torek, 27. 3. 2018, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 20. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **21. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO**

OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O DELOVANJU SPLETNIH PLATFORM SODELOVALNEGA GOSPODARSTVA.

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 8 poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Vojko Šergan. V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 10 poslank in poslancev s prvopodpisano gospo Vojko Šergan zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavnici predlagatelja gospe Vojki Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovani kolegice in kolegi!

Predstavila bi zakon o delovanju spletnih platform sodelovalnega gospodarstva. Menim, da so spletne platforme pravzaprav tudi prihodnost gospodarstva. Spletne platforme sodelovalnega gospodarstva uporabljajo predvsem posamezniki, ki s ponujanjem svojega blaga ali storitev dodatno prispevajo v svoj družinski proračun in si izboljšajo socialni položaj, kar pa nedvomno vpliva na povečanje potrošnje in gospodarskega standarda. Poslovanje preko platform je tudi izjemna priložnost, da posamezniki preizkusijo svoje podjetne zamisli in tako okrepijo samozavest pred vstopom v svet podjetništva. Zakon preko povezovanja ponudnikov in uporabnikov omogoča optimizacijo obstoječih virov, saj se preko platform pretežno ponujajo sicer premalo izkoriščena sredstva. Tako se brez obsežnih naložb razvijajo nove storitve in produkti, s tem pripomoremo tudi k ohranjanju okolja.

Predlagamo, da se obseg poslovanja preko platform sodelovalnega gospodarstva omeji na 2 tisoč 400 evrov letno, s čimer zagotavljamo, da te ne bodo ogrožale delujočih poslovnih subjektov. Prav tako ocenjujemo, da s tem znatno ne posegamo na trg dela, to pomeni, da posamezen ponudnik lahko na vseh registriranih platformah prejme največ toliko prihodkov, kot je to določeno v zakonu, platforme se registrirajo preko Ajpesa, kot je to določeno v 7. členu predlaganega zakona. Novost, ki jo prinaša zakon, so časovne banke. Za model časovne banke je značilno, da se kot menjalno sredstvo uporablja čas, ura dela je enakovredna uri dela ne glede na to, za kakšno delo gre. S tem je omogočeno, da sodelujejo tudi tisti, ki so v stiski z denarjem. Lahko ponudijo svoja znanja, veščine, za menjavo pa pridobijo znanja in veščine, ki jih potrebujejo. Časovna banka spodbuja medgeneracijsko sodelovanje, v tujini že imajo pozitivne izkušnje s tem, nekaj poskusov pa je bilo tudi že v Sloveniji. Uporabna je kot rešitev za področje dolgotrajne oskrbe, to je predvsem na Japonskem recimo zelo dober primer dobre prakse. Izkušnje iz tujine kažejo presenetljivo dobre rezultate pri izboljšanju počutja uporabnikov časovne banke.

Poudariti želimo, da s predlogom zakona ne posegamo na področje prevozov in kratkoročnega oddajanja stanovanj tako, da bi ponudnike preko platform sodelovalnega gospodarstva postavljali v privilegiran položaj glede na ostale oblike delovanja, ki jih zakonodaja sicer ureja. V 4. členu predlaganega zakona je zapisano, da se določbe zakonov, ki določajo pogoje za opravljanje določenih dejavnosti v Republiki Sloveniji, uporabljajo tudi za opravljanje dejavnosti sodelovalnega gospodarstva do dohodka ponudnika 2 tisoč 400 evrov v koledarskem letu. Pri sodelovalnem gospodarstvu je treba iskati načine za preprosto obdavčitev ponudnika, saj je le tako možno pričakovati, da bodo ponudniki resnično zainteresirani za takšno obliko dejavnosti. V predlaganem zakonu zagovarjamo enako obliko obdavčitve, kot velja za tako imenovane normirance. To pomeni, da bodo ponudniki preko platform sodelovalnega gospodarstva obdavčeni v višini 4 % od prejetih plačil, pri čemer bo obdavčitev dokončna.

Pri pripravi zakona o delovanju spletnih platform sodelovalnega gospodarstva smo imeli v mislih zelo širok krog uporabnikov. Želeli smo jim dati priložnost za dodaten zaslužek, za aktivno participacijo v družbi in za preizkus podjetniških zamisli. Slednjim se zato ni treba registrirati drugje kot na platformi sodelovalnega gospodarstva. Ne previsoka in dokončna obdavčitev omogoča ponudnikom na platformah sodelovalnega gospodarstva, da plačajo davek le od ustvarjenih prihodkov. Pri tem jim ni treba skrbeti, kakšen bo vpliv teh prihodkov na davčni obračun ob koncu leta. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Preden začnem s stališčem, lahko rečem – naj mi ne zameri – da je prišel moj strokovec do mene in se malo vprašal, kaj govori gospa, ki to predstavlja, ker moram reči, da smo se v to zelo poglobili, ampak več bo v debati. Stališče. Predlog tega rokohtskega zakona je češnja na torti mandata ministra Počivalška in nasploh tako imenovanih gospodarskih prizadevanj SMC. Lahko jih povzamemo z geslom: deregulacija, deregulacija, deregulacija. Ob tem je predlog zakona popolna šlamastika. Tako slabo pripravljenega zakona v Državnem zboru sploh ne bi smeli obravnavati.

V Levici menimo, da sam zakon po nobenem kriteriju ni primeren za nadaljnjo obravnavo, zato bomo seveda glasovali proti. Zakaj? Sodelovalno gospodarstvo oziroma v bolj uveljavljenem prevodu delitvena ekonomija se je izpostavila kot praksa zmanjševanja stroškov dela in prenašanja tveganja od kapitala k delu,

omogočena z razvojem informacijskih tehnologij, predvsem spleta in analize množičnih podatkov, tako imenovana big data. Platforme so način monopolizacije teh podatkov in njihova uporaba v privatne komercialne namene, večinoma. Digitalne platforme naj bi samo posredovale med uporabniki in ponudniki storitev, dejansko pa te storitve platforme organizirajo kot delovni proces. So v bistvu običajno kapitalistično podjetje, le pretvarjajo se običajno, da to niso, da jim ne bi bilo treba spoštovati delovnopравne zakonodaje, izogibajo se obdavčitvi in drugi regulativi.

Ločimo dva ključna tipa platform. Platforme kapitala, na primer Airbnb, in platforme dela, Uber, Deliveroo, TaskRabbit in tako naprej. Delavci platform dela naj bi bili samostojni podjetniki, ki samostojno razpolagajo s svojim delovnim časom, v resnici pa se morajo podrediti tedenskim urnikom, čakati na točno določenih lokacijah, upoštevati navodila in tako naprej. Monopol nad ključnimi informacijami regulacije delovnega časa ima namreč izključno platforma z razvitimi metodami ekstremnega in eksternega nadzora, na primer ocenjevanje uporabnikov, nadzorovanje preko sledenja na lokacijah in podobno. Kazen je običajno izključitev iz platform, hkrati pa platforme na delavce prenesejo tako podjetniško tveganje kot stroške fiksnega kapitala. Skratka, platforme so najbolj izpopolnjena oblika popolne prekarizacije dela. To na primer potrjuje tudi izjava direktorja platforme CrowdFlower, citiram: »Pred iznajdbo interneta je bilo res nemogoče najti nekoga, ga zaposliti za 10 minut in ga spet odpustiti po 10 minutah. S tehnologijo lahko delavce najdeš, jih nekaj malega plačaš in se jih znebiš takoj, ko jih ne potrebuješ.« Konec citata.

Pogledal bom primer najbolj razvpite platforme Uber ali Iber, kot jo eni imenujejo. Uber so v Slovenijo skušali pripeljati SDS in minister Koprivnikar, ki bo šel v zgodovino kot eden najslabših ministrov. Uber namenja ogromno denarja spodbujanju deregulacije prevoznih storitev, s čimer želi pridobiti več voznikov, deregulirati plačevanje stroškov in zaračunavanje poti ter spremeniti prakse pridobivanja licenc. Sistematično uporablja tudi metode za izigravanje sodišč in inšpekcij. Takšne prakse uničujejo sisteme javnega prevoza, zato je tudi v številnih mestih prepovedan. Vozniki, ki vozijo zanj, se za to ne odločajo, ker je to prijetna in dobro plačana služba, podatki namreč kažejo, da zelo malo voznikov Uberja to jemlje kot polno zaposlitev. V tej obliki zaposlitve ne zdržijo prav dolgo, po neki resni študiji več kot polovica Uberjevih voznikov vozi manj kot pol leta. Razlog za to so težki delovni pogoji in nizki zaslužki, ki komajda pokrijejo stroške bencina in amortizacije avtomobilov – pa v kakem Londonu jim že zmanjka za zavarovanje. Večinoma gre za občasno delo, v katerega so prisiljeni ali brezposelni ali prekarci, ki iščejo možnost za zaslužek od ene priložnosti do druge, ali pa celo

redno zaposleni, ki pa zaslužijo premalo za normalno življenje in morajo za normalen standard delati še dodatna dela.

Kaj sledi iz vsega tega? Pri ureditvi delitvene ekonomije, ki bi morala biti urejena v področni zakonodaji, ne ločeno, kot tukaj predlagate, je treba poseben poudarek posvetiti predvsem 3 stvarim. Prva je obdavčitev. Obdavčitev delitvene ekonomije bi morala biti vsaj primerljiva z obdavčitvijo drugih podobnih dejavnosti. Pametna obdavčitev ne pomeni le pobiranja denarja, ampak vpliv na razširjenost dejavnosti in zmanjševanje njenih škodljivih vplivov. Drugo so delavske pravice. Posebej bi morali poudariti zaščito delavskih pravic. Če te ne bi bile upoštevane, kot to določa zakonodaja, resorna za to področje, potem platforme ne bi smele poslovati, imate tudi določene države, kjer so celo prepovedane, kot pravilno navedete v razlagi zakona. In tretjič, regulacija. Ker gre za nove gospodarske modele, ki se razlikujejo od tradicionalnih, je potrebna dodatna regulacija, s katero je treba zagotoviti spoštovanje potrošniških standardov in kakovost, okoljski in prostorski razvoj ter pošteno poslovanje. Nič od tega v tem predlogu zakona ni. So samo slabe in neresne na kup nametane rešitve.

Zato Levica tega ne bo podprla, več pa v razpravi. Pa malo ste se popravili, od začetka ste celo trdili, kot da ste vi prvi pripeljali časovno banko v Slovenijo. S tem so se dr. Slavko Gaber pa ekipa študentov s skoraj vseh bežigraskih fakultet ukvarjali že pred 9, 10 leti. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo gospa Anita Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Hvala lepa. Kolegice in kolegi!

Poslanci SMC smo v parlamentarno proceduro vložili Zakon o delovanju spletnih platform sodelovalnega gospodarstva, ki z neposrednim povezovanjem ponudnikov in uporabnikov posameznikom daje možnost za dodaten zaslužek, aktivno participacijo v družbi in preizkus podjetniških zamisli pred vstopom v svet podjetništva, hkrati pa povečuje konkurenčnost in vpliva na gospodarsko rast. Obseg poslovanja preko platform sodelovalnega gospodarstva bi se po vloženem predlogu omejil na 2 tisoč 400 evrov letno, kar pomeni, da ponudnik lahko na vseh registriranih platformah prejme največ toliko prihodkov, kot je določeno v zakonu. Platforme bi se registrirale preko Ajpesa, kot je določeno v 7. členu predlaganega zakona. To pomeni, da se posameznikom ni treba registrirati drugje kot na platformi sodelovalnega gospodarstva. Se pravi, da ni treba ustanavljati podjetja in plačevati drugih storitev, če želimo preko spletne platforme ponujati svoj izdelek ali storitev, pri čemer smo omejeni na 2 tisoč 400 evrov letnih prihodkov. Ali drugače povedano, fizična oseba bo lahko

nastopala kot ponudnik izdelka in storitve brez obveznosti vseh administrativnih ovir, ki jih prinaša registracija. V nekaterih primerih, ko gre za dejansko nizke prihodke, je takšna obveznost naravnost nesmiselna.

Novost, ki jo zakon uvaja, je tudi uvedba časovne banke, ki v tujini kaže presenetljivo dobre rezultate. Časovna banka kot menjalno sredstvo uporablja čas, kar pomeni na primer, da je ena ura dela enakovredna eni uri dela ne glede na to, za kakšno delo gre. Tako lahko tudi tisti, ki so v stiski z denarjem, ponudijo svoja znanja in veščine ter v zamenjavo dobijo znanja in veščine, ki jih potrebujejo. Časovna banka spodbuja medgeneracijsko sodelovanje in je tako uporabna rešitev za področje dolgotrajne oskrbe. Ponudniki, zainteresirani za to obliko dejavnosti, v zakonu predlagamo preprosto obdavčitev oziroma zagovarjamo enako obdavčitev kot za tako imenovane normirance. To pomeni, da bodo ponudniki preko platform sodelovalnega gospodarstva obdavčeni v višini 4 % od prejetih plačil, pri čemer bo obdavčitev dokončna. Ponudniki bodo torej plačali le davek od ustvarjenih prihodkov, pri tem pa jim ne bo treba skrbeti, kakšen bo vpliv teh prihodkov na davčni obračun ob koncu leta.

Poslovne zgodbe se velikokrat začnejo v domači garaži, nekatere prerastejo v velike poslovne zgodbe, morda bo katera od teh zgodb uspešna tudi zaradi priložnosti, ki jih bodo dobili posamezniki, ki bodo delovali v gospodarski panogi, ki že v imenu napotuje na sodelovanje. V naši poslanski skupini želimo konstruktivno in dobro razpravo okoli tega zakona in smo seveda zelo odprti za sodelovalne predloge, morebitne spremembe in vse tisto, kar potrebuje nek zakon, da je lahko dober in da ga lahko sprejmemo, seveda v okviru ideje in ciljev predlaganega zakona. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije, zanjo gospa Marija Antonija Kovačič.

MARIJA ANTONIJA KOVAČIČ (PS DeSUS): Hvala za besedo, gospod predsednik. Še enkrat prav lep pozdrav!

Spletne platforme dejansko že zelo uspešno in aktivno delujejo na slovenskem trgu. Prisotne so zelo različne dejavnosti, najbolj popularne pa segajo na področje trgovine, kjer ponudniki lokalnih ekoloških izdelkov zelo spretno promovirajo zdrav življenjski slog, obenem pa razvijajo zavest o pomenu samooskrbe. Potrebe po nenehnem čim hitrejšem pretoku dnevnih migrantov pa so narekovale uporabo spletne platforme, ki nudi prevoze po ugodnih cenah, hkrati pa rešuje težave s pomanjkanjem parkirnih mest in poskrbi za zmanjšanje onesnaževanja okolja. Poznamo tudi spletno platformo za izmenjavo informacij o podjetjih v Evropski uniji na področju pravosodja

in gospodarstva, ko gre za javni vpogled v poslovne registre. Gre za tako imenovane spletne tržnice, kjer se izmenujeta ponudba in povpraševanje, delujejo pa na skorajda vseh področjih, kot so denimo ekologija, kmetijstvo, krožno gospodarstvo, poslovno okolje in še bi lahko naštevala. Skratka, spletne platforme so hitro rastoč trend in možnosti za napredek so velike.

V Poslanski skupini Desus prednost dajemo predvsem ustvarjanju novih delovnih mest, potrebe tržišča so tiste, ki narekujejo večjo ali manjšo aktivnost le-teh, zato ne potrebujemo nobenega krovnega zakona, ki bi dodatno urejal to področje. Tudi v samem uvodu predloga zakona pogrešamo bolj natančne razloge, zakaj potrebujemo nov zakon ob dejstvu, da v praksi zadeve že delujejo in so zakonsko urejene v področni zakonodaji. Ravno zato nam ni povsem jasno, ko predlagateljica omenja, da je cilj predloga zakona preprečiti zlorabo sodelovalnega gospodarstva prek izogibanja zakonodaji. V Poslanski skupini Desus smo mnenja, da zgolj z enim zakonom ne moremo dovolj natančno urediti zadeve, ki bi se lahko aplicirala na vse dejavnosti. Ravno specifičnost posameznega primera terja ureditev v področnem zakonu, ki mora poskrbeti za vse pogoje izvajanja, predvsem pa za nadzor. Denimo projekt Uber je zelo posebna zgodba, ki definitivno potrebuje svoj zakon in ne posploševanja pravil ali izenačitve z ostalimi, torej ne moremo ga stlačiti pod krinko enega zakona, saj zaradi svoje specifičnosti, predvsem pa različnih mnenj stroke in bojzani javnosti sodi v povsem drugačno sliko o ustvarjanju trgovskega vidika sodelovalnega gospodarstva. Evropska komisija v svojem poročilu o Evropski agendi za sodelovalno gospodarstvo iz leta 2017 navaja potrebo po opredelitvi značilnosti in odgovornosti ključnih akterjev sodelovalnega gospodarstva, zlasti glede jasne ločitve med enakovrednimi partnerji in profesionalnimi ponudniki, nadalje narave, dolžnosti in odgovornosti platform sodelovanja in visoke ravni varstva potrošnikov.

V Poslanski skupini Desus menimo, da podobnih izzivov predlog zakona ne ureja v dovoljšnji meri, da bi predlog zakona dobil našo podporo za nadaljnji zakonodajni postopek. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona. Besedo ima dr. Franc Trček, pripravi naj se gospa Anita Koleča, potem pa prehajamo v sklepni del splošne razprave. /oglašanje iz dvorane/ Kot predlagateljica potem. Za njim ali pred njim? /oglašanje iz dvorane/ Za njim, v redu.

Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala lepa za besedo.

V bistvu me res žalosti, da se tu zdaj skoraj nimam s kom o tem pogovarjati. Dobro, nekako je logično, da ima stranka, ki predlaga, tudi stališče, v teh medkoalicijskih prečenjih še neka stranka od dveh iz koalicije, ki se vizavi temu napenja, potem sem tukaj jaz in drugih ni, pa tako imenovana slovenska desnica cele dneve tuli industrijsko revolucijo 4.0. No, mogoče je gospod Breznik kje v tujini, pa bi se z njim lahko pogovarjal. Jaz zdaj ne bi rad bil žaljiv, da bi se lahko resno pogovarjal, bi moral dati mikrofonski strokovcu iz SMC, ki tam zdaj sedi, ki je to temo pokrival in ki ob meni to temo nekako obvlada, navsezadnje sem o teh temah pisal, s tega področja doktoriral. Če bi bil Tanko tu, bi spet svoj antiintelektualizem nabijal. Gre pa v osnovi za zelo pomembno in zelo ideološko temo. Koliko je zdaj? Tri tedne nazaj smo se v bistvu v petek, soboto, nedeljo v Parizu na Mercator Dialogue večino časa pogovarjali o tem, digitalna ekonomija, kaj zdaj to pomeni, kako to regulirati, kako to obdavčiti.

Tako kot je to SMC ubesedoval, veste, to nekako pomeni to, ker smo v tej družbi in državi v 25 letih prišli, kamor smo prišli, vključno s temi mafijsko-kleptokratsko-koruptivnimi navezami znotraj Teša, znotraj bank, neke preiskovalke se končujejo, neke še ne, ker nimamo nobene ustrezne politike za mlajše od 40 let, ker Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ni Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo – Veste, kaj pravi eden redkih ekonomistov v Sloveniji, ki misli o razvoju, Franček Drenovec? Politika mora ustvariti robne pogoje za drugo in drugačno gospodarstvo. – je zdaj SMC prišel tu z nekim cukrčkom. Ker tega ni, boste nekaj malega delali. To me spominja na to, ko gre ta mladi Bush na Aljasko pa tam sreča eno gospo, lahko na YouTubeu najdete, pa ona reče: »Joj, delam tam pa tu pa tu,« na treh koncih. Pa sine Bush reče: »Uuuu, glejte, super, to je uresničitev ameriškega sna.« Bom kar v ljudskem jeziku rekel, klinec je uresničitev sna. Gospa mora delati tri šhte, da špago zveže. Če to ideologijo startupov malo razblinimo: eden od desetih startupov preživi pet let. Res uspešen je – so različne ocene, različne analize – tam eden od 20 do 30 tisoč. Če je ideologija, ki jo hoče Moderni center prodajati v Sloveniji, po faksu boste podjetniki pa boste do 40. leta kakšnih desetkrat ali petnajstkrat propadli pa vmes boste šli na antidepresive, pri 50. boste pa naredili samomor, je seveda to nekaj, česar Levica ne podpira.

Iz te debate pa iz stališča tudi ni bilo jasno – jaz sem se s kolegico Vojko pogovarjal – kaj je zdaj, ali je 2 jurja 400 meja ali ni meja, ali se lahko nad 2 tisoč 400 več obdavči ali manj. Tukaj trčimo ob nekaj, kar bi jaz imenoval hiperregulacija vsakdanjega življenja. Dr. Milan Brglez pa jaz sva brala Marcela Maussa, znani Esej o daru, ki je ena od osnov kulturne antropologije. Glejte, vsega ne potrebujemo in vsega tudi ne moremo regulirati. S strokovcem sva se pogovarjala, res je, lahko pride inšpektor,

ti pa, ne vem ... Nam zraste več rabarbare, pa naredimo tri štrudlje, pa ne moremo vsega jesti in damo, vi mi pa daste, ne vem kaj, solato. To so te alternativne ekonomije, ki bodo obstajale. To ubesedovati na takšen način ... Veste, mi se moramo začeti ukvarjati z nečim drugim. Ko mene vprašajo o gospodarstvu, jaz po navadi rečem tako: »Domel, Krka, Kolektor«. Domel po strukturi lastništva, ker so bivši zaposleni, sedanjí zaposleni, Krka po načinu kadrovanja, ki ima že skoraj 50 let, meni se zdi, da bo zdaj razpis za 49. Krkine nagrade, in Kolektor po načinu razpršitve portfelja. Seveda bi si jaz želel več krk in kolektorjev, ampak je tudi delovna sila omejena, znanosti ne financiramo.

Ampak tukaj bi pa morali ne glede na prečenje politike početi to, kar počnejo sosedi, katerih trenutna vlada mi ni ravno ljuba, v Avstriji, in to je grozdenje. Grozdenje nekih področij, sektorjev gospodarstva, ki so ključni. Oni to počnejo že 20 let, in to je potem način, v katerega, če hočete, če bi bila desnica tukaj, vpelješ dualno vajeništvo, kot oni rečejo, ker ima vajenec potem zadnje leto tisoč 200, tisoč 300 evrov vajeniške mezde, ki je višja od naše povprečne. To je pristop, ki ga zagovarja Levica, seveda z dosti močnejšo ekonomsko demokracijo, z resnim razvojem združništva, tudi z resnim razvojem socialnega podjetništva, ki ga mi nekako narobe razumemo. Ideologija SMC je pa seveda nekaj drugega ali pa, če hočete, ideologija Počivalška. To ministrstvo se v tem mandatu ni ukvarjalo s tem, kar je njegovo ime, z gospodarskim razvojem in tehnologijo, ampak se je ukvarjalo z deregulacijo celih nizov dejavnosti. Deregulacija po navadi pomeni dosti manj delavskih pravic, deprofesionalizacijo nekega področja, nižje plače in navsezadnje tudi nižje prilive v vse blagajne, vključno z nižjimi penzijami na koncu, če zelo po domače povem. To seveda ni smer, v katero bi si jaz ali Levica želela, da gre Slovenija, in tudi če vsebinsko beremo ustavo, to ni smer, v katero bi Slovenija morala iti.

Dokaj podobno stališču Levice je stališče Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Mi si seveda ne smemo zapirati oči pred tem. Tudi neka odgovorna stara politika bi to morala že zregulirati, ker so to zadeve, ki smo jih vohali že 20 ali 25 let nazaj, ko sem bil jaz še mlad pa delno celo lep – vem, da to težko verjamete – ko sem se začel s tem ukvarjati, pa vsaj 10 let nazaj bi se bilo s tem treba ukvarjati. Tukaj so neke zamude, je velik problem, kako bomo obdavčevali nekaj, kar se izmika teritorializaciji. Namesto takih rokohterskih hokus pokus vsehčnih predlogov, to s temi nekaj člani težko imenujem zakon, je seveda to treba resno premisliti, je treba iti v neko resno reformo davčnega sistema, ki mora vključevati tudi digitalizacijo, ki je že dodobra prepletena v naše vsakdanje življenje, je treba iti tudi v dodelavo zakonodaje na delovnopravnem področju. Ko zdaj to govorim, sem se ravnokar spomnil iz dolgoročnega

spomina, leta 1998 sem šel prvič v Dublin. Takrat so iskali eksperta za teledelo, svetnik je bil vseeno toliko pameten, takrat so mene, ta mladega, poslali, ker sem nekaj o tem vedel, in takrat sem se srečal s sindikatom teledelavcev, 20 let nazaj v Dublinu. 20 let pozneje se mora Slovenija resno začeti s tem ukvarjati, pa so neke družbe, ki so šle dosti bolj naprej v tej smeri, in to je neko pomembno področje naslednjega mandata. Razumem to neko dobronamernost nekoga, ki o tematiki ne ve kaj dosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnica predlagatelja gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo.

Najprej bi rada na tem mestu vendarle pojasnila, ker je bilo govora tudi v stališčih, da gre tukaj za multinacionalke, da gre za klasično trgovino, za klasično obrtno dejavnost, tukaj bi rada poudarila, da ne gre za to. Gre za to, da imamo dve fizični osebi, vmes je pa platforma. To pomeni, da je ponudnik fizična oseba, ki se prijavi v spletno platformo in tam najde uporabnika. Tukaj sta dve fizični osebi in ne dve podjetji. Potem imamo tudi omejitve, višino 2 tisoč 400 evrov, ki je pomembna, da gre zares za malo delo in za male ponudnike storitev, ki se zdaj pravzaprav sploh ne morejo uporabljati. Če čisto na nekem takšnem primeru povem, nekdo ima recimo doma smuči, jih letošnje leto ne bo uporabil in se odloči, da jih bo ponudil preko platforme uporabniku, ta mu pač za uporabo teh smuči recimo plača uporabnino. To v bistvu ni velik denar, ponudnik pač ponudi tisto, česar ne uporablja, in tisto, za kar bi lahko tudi dobil neka sredstva, ki pa niso velika. To bi lahko tudi na nek način primerjali, ali pa, bom rekla, v tem trenutku imamo osebno dopolnilno delo in vrednotnice, mislim, da je ta spletna platforma, kjer bo v bistvu to sodelovalno gospodarstvo med fizičnimi osebami, ponudba med fizičnimi osebami, to je poudarek tega ... Možnost uporabe te platforme dveh fizičnih oseb, ponudnika in porabnika, je v tem, da enostavno dodatno ponudnik zasluži, smo rekli do višine 2 tisoč 400 evrov. Če pa zazna, kot ste prej omenili, da imamo regulacijo trga in tako naprej glede ponudbe in povpraševanja podjetnikov in tako, če se neka taka dejavnost razvije v to, da presega 2 tisoč 400 evrov, se enostavno registrira in začne biti podjetnik. Ampak gre za to, da ponudimo ljudem na terenu uporabo platforme zaradi tega, da svoje viške ali pa svoja znanja ponudijo uporabnikom. Za to gre.

In če se tukaj dotaknem tudi časovne banke. Časovna banka je tisto, da nekdo, ne vem, pokosi travo in nekdo za svojega otroka potrebuje recimo inštrukcije. Tukaj je ena ura za eno uro. To se prijavi na platformo in preko platforme uporabnik potem uporabi to storitev. V tem je predlog tega zakona. Seveda tudi normirani stroški, 4 %, omogočijo, da to

poenostavijo, in tudi ne vplivajo na zaslužek tega ponudnika, ki zelo majhno vrednost dobi v enem letu za to ponudbo, to je teh 2 tisoč 400 evrov. In ker ima normirane stroške, mu to ne gre na plačo, ki jo zasluži, in se dohodnina ne prišteva, ampak plača ta 4-odstotni davek in je zadeva zaključena. Tudi prijavi se v Ajpes ta uporabnik in ponudnik, enostavno gre to preko Ajpesa, ker se mora tudi platforma prijaviti v Ajpes. Skratka, Ajpes bo sledil temu in nadzoroval ali pa evidencialno v enem smislu, nadzoroval pa bo Furs. To se pravi, da bodo te ponudbe in povpraševanja v evidenci zabeleženi. Zaradi tega se bo potem, če preseže 2 tisoč 400 evrov, enostavno moral ponudnik odločiti, ali bo prijavil dejavnost ali pa v tistem letu ne bo več svojih storitev tržil na tak način.

Sodelovalno gospodarstvo je poslovni model, kjer se dejavnosti omogočajo preko platforme za sodelovanje. To bi rada še enkrat poudarila. Te pa potem ustvarjajo odprt trg za začasno uporabo blaga ali storitev, ki jih pogosto zagotavljajo posamezniki. Še enkrat, posamezniki. Sodelovalno gospodarstvo vključuje tudi 3 kategorije ponudnikov storitev, ki si delijo sredstva, čas, znanje in spretnosti. Tukaj gre res za mikro male ponudbe, še enkrat, fizične osebe. Potem bi pa rada tudi poudarila, kako lahko izkoristimo zgodbo sodelovalnega gospodarstva. Ta nova oblika gospodarstva se razlikuje od sedaj znanih oblik, in sicer predvsem v tem, da se v poslovne tokove vključujejo posamezniki, ki do včeraj pravzaprav svojega premoženja in znanja na nek način sploh niso dojemali, se pa to kaže potem kot potencial za ustvarjanje zaslužka z možnostmi, ki se ponujajo na svetovnem spletu. To so na nek način nove poslovne priložnosti, ki doslej niso bile možne. Vsakdo lahko postane potem seveda tudi gospodarsko dejaven, ustvari se osnovni ali pa dodatni zaslužek. Skratka, sodelovalno gospodarstvo je, tudi v Evropski uniji se o tem precej razpravlja. Tudi, kolega, ste omenili, ampak vi ste omenili praktično sodelovalno gospodarstvo multinacionalk, ki pa ni identično s tem, kar se rešuje v tem zakonu, kjer se gleda pravzaprav res na te mikro subjekte, fizične osebe, ki lahko sodelujejo in praktično legalno delujejo na trgu. Legalno, res z manjšim zaslužkom.

Tudi Obrtno-podjetniška zbornica je nekako izrazila pomisleke, da mora biti trg nadzorovan, da mora biti reguliran. V 4. členu predlog zakona določa, da se predpisi, ki določajo pogoje za opravljanje dejavnosti, urejajo, izvajajo dejavnosti v Republiki Sloveniji, še vedno uporabljajo tudi za opravljanje dejavnosti v sodelovalnem gospodarstvu. To se pravi, da se bo še vedno ta nadzor vršil v sodelovalnem gospodarstvu. S tem se ne določajo izjeme oziroma splošno veljavna pravila za opravljanje dejavnosti, s čimer se tudi varuje konkurenca med tistimi, ki opravljajo dejavnosti kot svojo pridobitno oziroma poklicno dejavnost,

in tistimi, ki bodo opravljali dejavnost v okviru sodelovalnega gospodarstva. Posebej so s tem varovani uporabniki storitev sodelovalnega gospodarstva, saj bodo tudi ponudniki storitev v sodelovalnem gospodarstvu zavezani k spoštovanju že obstoječih splošnih pravil. Zaradi tega tisti subjekti, ki delujejo na trgu, zaradi teh fizičnih oseb niso ogroženi in ne morejo biti ogroženi.

Potem še načela, ki se uporabljajo v tem sodelovalnem gospodarstvu. Predvsem gre za to, da je enakost obravnave spletnih platform, domačih in tujih – omenila sem, da se registrirajo na Ajpesu – učinkovita sledljivost vseh transakcij za spoštovanje davčnih predpisov in pa transparentno vzpostavljanje poslovanja spletnih platform, kar bi na nek način to omogočalo. Zato sem prepričana, da bi z razpravo lahko ta zakon tudi še izboljšali, vendar sem danes iz stališč razbrala, da so šla stališča, ki so bila predstavljena, in razumevanje tega zakona v popolnoma drugo smer, kot pa predvideva ta zakon. To se je videlo s stališča tako Levice kot tudi Desusa. Zato bi jaz res, mislim ... Na drugi strani mi je žal, da ni ta razprava na nek način vseeno malo bolj produktivna in ni več razpravljavcev, ker sem prepričana, da če gledamo v prihodnost, bo tovrstno sodelovanje med ljudmi potrebno in nujno. Še posebno, ker imamo tudi demografsko sliko slabo in ker bi na nek način ta pomoč ljudi med seboj vsekakor lahko preko spletnih platform zaživela in bila tudi nadzorovana. Te spletne platforme bi to omogočale. Sploh, tako kot sem rekla, pri starejših za oskrbo, za pomoč starejšim, to bi vsekakor. Recimo starejši človek, tudi če se v okviru družine skrbi za njega, družina včasih potrebuje počitek, in v tem času pač dobi nekoga, ki bo priskočil na pomoč. Letni zaslužek tistega, ki priskoči na pomoč, pa ni več kot 2 tisoč 400 evrov. Jaz vam povem, da se že v tem trenutku te stvari, verjamem, že odvijajo, vendar se odvijajo ali z vrednotnicami za osebno dopolnilno delo ali pa pač kako drugače, kar pa mislim, da bi bilo bolje, da bi bilo nekako zabeleženo. Pa še nekaj je, starejši imajo način komuniciranja drugačen. Starejši se nekako še vedno več družijo, še vedno se med sabo več pogovarjajo, medtem ko so mladi na internetu in iščejo rešitve preko interneta. Za te manjše rešitve, kot je tudi časovna banka, kot sem prej rekla, ko je menjava storitev med seboj, mislim, da je ta spletna platforma tudi rešitev za izmenjavo teh storitev. Kot sem rekla, nekdo zna pokositi travo, drugi pa, ne vem, zna inštruirati nek predmet. To bi lahko bilo za prihodnost.

Mogoče je ta zakon v enem smislu za nekoga še preveč, ne vem, ne more na tak način razmišljati, se mu zdi, da je to neka utopija, ampak vam povem, da če se na eni strani pogovarjamo, da bo internet pravzaprav usmerjal vse v življenju in da se ga mladi poslužujejo, mislim, da je to vendarle prihodnost, sploh za male storitve, za male ljudi. Predvsem tu govorimo o malih storitvah, o manjših zneskih.

Rekla sem 2 tisoč 400 evrov in gre za fizične osebe. In ne, nobena oblika pravnih oseb. Ko fizična oseba 2 tisoč 400 evrov prekorači, se mora odločiti, ali bo registrirala dejavnost ali pa ne bo v tistem letu več ponujala teh storitev. Zato mislim, da te nevarnosti, da bi bila to konkurenca podjetjem, ki so registrirana, ni. Je pa možno, da se ti, ki že začnejo z neko ponudbo in zaznajo, da bi lahko od tega tudi živeli, lahko registrirajo in svojo dejavnost po vseh ustaljenih pravilih tudi razširijo. Jo registrirajo in potem delujejo na tak način. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Anita Koleča. / oglašanje iz dvorane/ Ne, bo potem v delitvi časa.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Videla sem gospoda Trčka, ki je dvignil roko, pa sem mislila, bil je pred menoj. V redu. Saj večjemu delu razprave se bom pravzaprav odpovedala, ker saj – komu pa bi razlagali zdaj to? Sami sebi verjetno ne. Jaz sem pričakovala, da bomo imeli tu neko konstruktivno razpravo o vendarle nekem pomembnem deležu, vsaj tako sem jaz razumela zadevo, neke nove »gospodarske panoge« delitvenega gospodarstva. Res smo, ne vem, 20 let ali nekaj nazaj tudi mi začeli razmišljati, nek premik v razmišljanju je nastal, in sicer da je pač možno stvari in storitve tudi deliti, in znotraj tega se je že ustvarjalo neko sodelovanje tudi preko tako imenovanih časovnih bank. Meni osebno je ta časovna banka ena zelo zanimiva zadeva in moram reči, da sem ta zakon gledala v precejšnjem delu prav s tega stališča. Poznam stvari, tudi vem, da se je dr. Gaber s tem ukvarjal, in tudi poznam ljudi, ki so iz te časovne banke marsikaj koristnega potegnili. To se pravi, vse te prednosti so bile. Zadeva je zamrla tudi zaradi neurejenih zadev, ki so povezane z regulacijo in podobno, začela so se vprašanja o, ne vem, morebitnem delu na črno in tako naprej.

Zato se mi je zdelo pomembno, da en del tega tako imenovanega sodelovalnega gospodarstva vnesemo tudi v zakonski predlog. Seveda se mi zdi malce neposrečeno, da smo vnesli v ta predlog tudi obdavčitev, zame je ta predlog nekako nesprejemljiv, da bi se neka enota dela, ki se ovrednoti z drugo enoto dela, vmes je čas, obdavčila. Tu se mi zdi, da smo malo zgrešili in da to ni način, ki bi bil pravilen. Mislim, da je v tem sodelovalnem gospodarstvu potencial, in zato ga ne bi smeli zavreči takole z levo roko. Tudi, res je, govorimo o nekih malih uslugah, malih delih, vrednosti so izrazito omejene, res pa je tudi, da imamo danes že, tako kot smo slišali iz stališča Desusa, veliko teh platform, ki ponujajo različne tovrstne usluge, ki jih lahko umeščamo v tako imenovano sodelovalno gospodarstvo. Tudi sama osebno sem zelo ali pa sem dokaj proti Uberju, recimo, vemo pa, da na našem slovenskem prostoru zelo uspešno deluje platforma prevozi.si. Vemo,

da so se znotraj te platforme tudi že pojavljale zelo velike težave v smislu, da je prišlo do špekulacij oziroma do nedelitvenega oziroma nesodelovalnega gospodarstva, ampak čisto tržno, na tržnih osnovah. In te stvari verjetno bo treba nekako regulirati.

Saj pravim, ne bom preveč dolgovezila, ker mislim, da je tudi naša predlagateljica najpomembnejše zadeve pojasnila, jaz sem pač menila, da je to nekako razumljivo, da ne gremo v te velike korporacije oziroma da nimamo v mislih, ko smo regulirali te zadeve, velikih korporacij. Ne vem, verjetno, da je prav, da se o tem tudi pogovarjamo, da je možno, da so razne špekulacije tudi na tem področju, in da ni prav, da ne omenjamo težav, ki lahko nastanejo. Verjetno je tudi to res, da je zakon sam pomanjkljiv, sami smo že, potem ko smo se pogovarjali znotraj poslanske skupine v nekem drugem branju, ugotovili marsikaj od tega, tako da se zelo strinjam, da bi bilo treba še marsikaj narediti, ampak vseeno se mi pa zdi, da bi bilo prav, da se o tem začnemo pogovarjati in o tem tudi dorečemo nekaj v neki bližnji prihodnosti. Jaz smatram, da je Slovenija inovativna družba, da dokazujejo to tudi podjetniki, da se ukvarjajo z marsičim, in mislim, da bi lahko znotraj tega našli včasih tudi kakšne podjetniške priložnosti, vsaj tiste na začetku svoje podjetniške poti, ki lahko prerastejo potem morda v kakšne bolj uspešne in tudi poslovno velike zgodbe.

Dobro, če je pač zdaj situacija takšna, da stvar ne bo šla v naslednje branje, prav, ampak vsekakor mislim, da pri tem ne smemo ostati. Kdorkoli že, bodisi tisti, ki se s tem več ukvarjajo – tudi vidim, da je vedno več literature v zvezi s tem, mislim, da je tudi Pravna praksa v preteklem obdobju kar nekaj stvari v zvezi s tem objavila, tako da se ta literatura pojavlja tudi v še večji meri in jaz mislim, da nam bo v pomoč pri zakonu. Mislim, da bomo enkrat do njega ali pa do podobnega zakona, kot smo ga mi predložili, vendarle prišli. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnica predlagatelja gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo.

V zaključku bi rada poudarila, da se mi zdi nekako slabo to, da zaznavam, kako malo posluha je, kadar zagovarjaš male stvari, malega človeka, kadar se pogovarjaš o neki prihodnosti, ki je nekateri ne zaznavajo, da je možno sodelovati na takšen način v družbi kot družbi prihodnosti. Kljub temu da prihajam s podeželja, kjer se mi zdi, da v prihodnosti brez sodelovanja nekih skupnosti, ki živijo v soseščini, pravzaprav ne bo mogoče, kajti država bo težko zagotavljala denar za vse ljudi, za vsako storitev, ki jo bo nekdo potreboval, ko ne bo več gibalno zmožen in ko bo imel v starosti težave s tem, da na nek način lahko ostane v domači oskrbi in še ni potrebno, da gre

v dom za ostarele. Na ta način bi se vsekakor to lahko razvilo. Na nek način sem res, ker vidim, da nekako ni čisto pravega razumevanja za takšen način sodelovanja ...

Verjamem pa, da bo ta razprava, če nič drugega ne, spodbudila tudi za naslednje obdobje, da se bo začelo razmišljati v to smer, da če bomo ljudje med seboj sodelovali preko spletnih platform, bomo imeli tudi večjo kakovost življenja, in da je sodelovalno gospodarstvo v tej družbi gospodarstvo prihodnosti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega odstavka 71. člena poslovnika zbora še kdo razpravljati. Ja. Ali bo potem razpravljala tudi še predlagateljica? /oglašanje iz dvorane/ Okej, potem imata vsak po 5 minut.

Besedo ima dr. Franc Trček.

DR. FRANC TRČEK (PS Levica): Hvala za besedo.

Poslušam tole in dve zadevi ... Prva zadeva je, da ste ubrali napačno pot. Mi imamo po poslovniku možnost, da bi se tukaj zbrali ljudje, ki o tem res kar nekaj vemo, in bi imeli javno razgrnitev mnenj, da bi se nekako seznanili s tem. Druga zadeva pa malo za šalo in dosti za res, s tem vašim predlogom in načinom, kako ga ubesedujete, se SMC povozi kot liberalna stranka. Jaz lahko delno razumem to, da bi radi skozi to malo regulirali delo na črno, ampak, veste, vi v bistvu tukaj, ne da bi se tega zavedali, vpeljujete nekaj, kar jaz imenujem, pa ne preosebno vzeti, mikrofašizem. Celo življenje bomo zregulirali, druga zadeva je pa tudi to, da vse gledate skozi – zdaj sem se spomnil svojega dobrega prijatelja, slovenskega kanadskega zeta, ki je nekajkrat uletel v Slovenijo pa je govoril: »Splačen, splačen, splačen ...« Pa smo rekli: »Karlo, kaj je to?« Ker je povsod slišal: »Splača se, ne splača se, splača se, ne splača se.« Veste, te zadeve niti niso tako nove. Te zadeve so v suku človeštva, če se tako izrazim. To je struktura daru, dejansko. Vi pa hočete celo strukturo daru, pomoči, obdarovanja – danes sem že citiral Alenko Zupančič Žerdin, dajte si prebrati njen intervju v Mladini, pa bom še enkrat citiral: »Solidarnost, skupno javno dobro, enakost – vse to ni enostavna stvar osebnih prepričanj, miselnosti, ampak mora obstajati kot družbena infrastruktura. Družba mora biti objektivno organizirana tako, da je solidarna.«

Ni vse biznis. Nismo vsi in nočemo biti vsi podjetni. In tudi ne moremo biti vsi podjetni, zaradi tega tudi številni propadejo. Mi se tudi o zdravju pogovarjamo zdaj tukaj, veste. Tega se vi zdaj ne zavedate. Pa sem se zdaj spomnil, pride moja, ne vem, komaj začne hoditi v osnovno šolo, hčerka, razloži idiom, nekaj v podjetništvu. Dajte mi gmah! Mi se pogovarjamo o ideološki strukturi družbe, ki jo vi zagrabljate

na nek v osnovi grozljiv način. Če se hočemo pogovarjati o dolgoživi družbi – žal že pokojna moja sodelavka Ida Hojnik Zupanc se je ukvarjala s socialno gerontologijo – je neka druga zgodba. Imamo znanje o Sloveniji, dajmo razvijati gerontotehnologije, ki bodo omogočale podaljševanje avtonomije v dolgoživi družbi. Je neka tretja zgodba, če se vrnem k mojemu ožjemu področju prostorske sociologije, imate tako imenovane community centre, skupnostne centre, kjer se to dogaja. Navsezadnje pa, če ima neumen kmet debel krompir pa bom jaz tam potem dal nekomu 50 kil pa mi bo on dal nekaj denarja za to ali ne, liberalci bi morali biti prvi, ki bi tulili: »Kaj bo zdaj tukaj Furs mene kontroliral.« Veste, vi pa hočete kontrolirati vse, in to je nevarno. Takšen SMC skupaj s SDS – potem ne bo samo Žizek tulil, da se bo iz Slovenije izselil, potem bom tudi jaz zavezal culico pa dejansko pobegnil.

Veste, treba se je malo resno zavedati, o katerih zadevah mi govorimo. Navsezadnje bi vas pa tudi lahko napičil kot levičar, osnovni zaslužek nekoga ... Koliko? Dva jurja 400? Mislim ... Kaj bodo pa potem, pod mostom živeli pa v knjižnico šli na to platformo ali kaj? Če sem malo grd. Če mi nismo sposobni tistim, ki nočejo biti podjetni, ustvariti dostojnega življenja, če nismo sposobni ustvariti robnih pogojev za podjetništvo, potem moramo politiko prepustiti nekomu drugemu – oziroma vi, jaz ne, jaz vem, da sem tega sposoben, brez lažne skromnosti. S tem se moramo nekako v politiki ukvarjati. Se bo pa seveda treba v naslednjem mandatu resno tem zadevam posvetiti in jih v krovni zakonodaji urejati. Tako kot vi predlagate: Vojka pa jaz nisva izvoljena, imava toliko pa toliko sorodnikov, otrok, se bova razpršila vsak na deset teh platform ali pa malo več, bova vrtela na leto toliko denarja, kot ga dobiva kot poslanka in poslanec, in bo to 4 % obdavčeno. Da sploh ne pridem do tega, kako bodo to neke mafijske strukture lahko zgrabile v neki družbi, ki se letos v glavnem ukvarjamo s tem, kar se je dogajalo v dveh od treh sistemskih bank. To je nevarno. Ideološko neodgovorno pa še nevarno.

Upam, da se bomo v naslednjem mandatu o tem resno pogovarjali. Malo bi si želel Pirate v Državnem zboru, ampak ker so pozabili, ko je Barlow umrl, o tem nekaj resno razpravljati, sem malo razočaran ... /izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima še predstavnik predlagatelja gospa Vojka Šergan.

VOJKA ŠERGAN (PS SMC): Hvala za besedo.

Rada bi samo še neke stvari poudarila. Predvsem to, da nismo liberalna stranka, ampak smo socialno-liberalna stranka v Stranki modernega centra. Samo toliko. To moram popraviti, ker to, da smo samo liberalna, ne drži. Smo socialno-liberalna. Kar se tiče javne razgrnitve mnenj, se pa bojim, da je, ko se o

takih zadevah pogovarjamo, že pripravljenost sodelovanja težko doseči, kar se tudi danes kaže v razpravi, ker se ne pogovarjamo o velikih podjetjih, pogovarjamo se o malem človeku, ki bi lahko tiste svoje resurse, ki jih ima, ena fizična oseba drugi fizični osebi. To bi bilo samo kot dodaten zaslužek, ne kot denar, ki ga dobi z delom na trgu in kjer je zaposlen in tako naprej. To samo kot dodatno, ko ugotovi, da ima doma neke resurse, ki jih lahko drugemu ponudi. Še enkrat, poudarjam, da je to samo kot dodatni zaslužek in ne kot podjetništvo.

Strinjam se, da se bo treba o tem pogovarjati, očitno še več. To je danes ta razprava pokazala in verjamem, da se bo to z več udeležbe, z več razpravami in z večkratnimi predstavitvami takšnih stališč in mnenj oziroma predstavitev, kaj sploh sodelovalno gospodarstvo je, razširilo tudi med ljudi, ker potem je lažje, ko ljudje razumejo, za kaj gre. Spomnim se, ko sem se prvič srečala z grozdenjem, kar je kolega prej omenil, ampak tudi tega nekateri še danes pravzaprav ne razumejo, pred 10 leti pa so ga toliko manj razumeli. Tako da res, treba je širiti to pozitivno naravnost, predvsem pa, da se lahko tudi preko sodelovalnega gospodarstva in teh platform ljudje med sabo povezujejo in si na nek način izmenjujejo storitve. Toliko bi imela za enkrat. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Hvala.

Zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje Državnega zbora odločali v torek, 27. 3. 2018, v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 21. točko dnevnega reda in 39. sejo Državnega zbora, ki jo bomo nadaljevali v torek, 27. 3. 2018, 15 minut po zaključeni 56. izredni seji Državnega zbora.

Zanimivo je bilo poslušati tole in očitno so samo še nove stranke pripravljene razpravljati do konca.

(SEJA JE BILA PREKINJENA 23. MARCA 2018 OB 17.07 IN SE JE NADALJEVALA 27. MARCA 2018 OB 10.03.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam z nadaljevanjem 39. seje Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednje poslanke in poslanci: gospa Ksenija Korenjak Kramar, dr. Mirjam Bon Klanjšček, gospa Vojka Šergan od 15. ure, dr. Simona Kustec Lipicer od 16. do 18.30, Violeta Tomič od 13.30 dalje, gospod Primož Hainz od 17. do 20. ure, gospod Roberto Battelli, gospod Matjaž Nemec od 16. ure dalje, gospod Ivan Hršak od 15.30 dalje, gospod Ivan Škodnik, dr. Mitja Horvat od 13.30 do 16.30, mag. Dušan

Verbič do 17. ure, mag. Branislav Rajić, dr. Franc Trček do 13. ure, Luka Mesec do 11.30, gospod Janez Janša in Matjaž Hanžek.

Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **19. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O MEDNARODNI ZAŠČITI.**

Predlog zakona je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 14 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja mag. Branku Grimsu.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani, vsem prav lep pozdrav!

Stvari so se spremenile, v vseh državah okoli nas so desne vlade, vlada Mira Cerarja je bila zadnja leva vlada v tem delu sveta, ki je padla pred nekaj dnevi. To seveda spreminja marsikaj. V Italiji napovedujejo izgon 600 tisoč ilegalnih migrantov, v Avstriji 50 tisoč, v Nemčiji in drugih severnih državah govorijo o reimigraciji, to se pravi o vračanju migrantov po poti, od koder so prišli. Povsod se stvari spreminjajo, razen v Sloveniji, kjer Ahmad Shamieh še vedno lepo špancira po Ljubljani in se ima fino na račun slovenskih davkoplačevalcev, ampak to je pač stvar slovenske vlade in politike. Tisto, kar pa je problem, pa ste lahko sami prebrali v medijih oziroma zasledili v medijih, kolikor so o tem poročali, da se dogaja, da se ljudi, ki so očitno ilegalni migranti, celo zaloti pri kaznivem dejanju ali neposredno po njem in potem se oni sklicujejo na pravico do azila in se sprožijo postopki in to seveda stane. In če se bo to v okoliščinah, o katerih sem govoril, okoliščinah, kjer je treba povedati še nekaj, da oživlja tudi balkanska pot, da je priliv migrantov po njej trikrat večji, kot je bil v primerljivem obdobju lani, in to po novi poti, ki pelje preko Bosne, preko ozemlj vahabitov, kar bi nas iz varnostnega vidika moralo še toliko bolj skrbeti. Ob upoštevanju vsega tega je seveda potrebno storiti pravočasno – to se pravi, preden se stvari zaostrijo – vse, da Slovenija ne postane pribežališče za vse tiste, ki bi jih bodisi izgnale druge evropske države bodisi da v Sloveniji storijo dejanja, ki sodijo pod kazenski zakonik. Že utemeljen sum seveda je ustrezno definiran v slovenskih predpisih in ker vsi vemo, kako dolgo traja do pravnomočnih sodb, je edino smiselno, da se zgledujemo po možnostih, ki jih imamo in ki jih uporabljajo tudi nekatere druge države. Mimogrede vse evropske države v tem trenutku

praktično brez izjem zaostrejejo migrantsko zakonodajo in obenem sprejemajo dodatne mere za zaščito svojih meja. Francija, če kdo ne ve tega, sprejema v tem trenutku v paketu zakonodaje, da bo po novem spet, tako kot pred leti, prehod meje kaznivo dejanje, illegalen prehod meje, ne samo, da je illegalen prehod meje prekršek, tako kot je, recimo, tudi v Sloveniji. Treba se je zavedati, da ima Italija kopensko mejo s Francijo, Švico, ki je zaprta, z Avstrijo, kjer so posebne enote vojske v pripravljenosti, da Brenner zaprejo, pa Brenner že itak ni ravno pretirano zanimiv za migrante. Potem je edina meja, ki še ostane, meja s Slovenijo. Tudi to je razlog za rešitve, ki jih predlagam.

Po teh rešitvah bi se bistveno skrajšali postopki, v katerih bi morala država sprejeti odločitve, predvsem pa bi se zaostрили pogoji za možnost oddolžitve prošnje za azil. Vlogo za azil bi se zavrnilo po pravnomočni obsodbi za kaznivo dejanje, če bi nekdo predstavljal nevarnost za Republiko Slovenijo, če bi bil očitno, utemeljen sum, da je nekdo storil kaznivo dejanje, preden je izrazil namen za vložitev vloge za azil, še posebej, seveda, če bi bil pri tem neposredno prijet, kar je popolnoma jasno, in pa v primerih, ki jih že sicer pogosto naštejemo. Se pravi, skrajšali bi se postopki in zaostрили pogoji. Cilj tega zakona je torej en sam – večja varnost ljudi, večja varnost državljanov in državljanov, zlasti ranljivih skupin v Republiki Sloveniji, pocenitev in skrajšanje postopkov in prilagoditev slovenske zakonodaje temu, kar se dogaja povsod v Evropski uniji, kjer se pogoji za pridobitev azila sploh za možnost vlaganja vloge za azil in pa za izgon ljudi, ki storijo kaznivo dejanje oziroma zanjo obstaja utemeljen sum, da so to storili, bistveno bistveno zaostrejejo. Treba je misliti pravočasno, torej sedaj, preden do večjih težav pride. Še enkrat povem, govorimo o remigracijah sedaj v Evropski uniji, napoveduje se izgon. Kdor mislim, da bodo ti ljudje čakali, da do izгона dejansko pride, se hudo moti. Kaj se v tem primerih dogaja, da je to še poseben varnostni problem? So žal primeri od Švedske pa tja do Italije znani, takrat je verjetnost napadov, tudi terorizma, še največja. Zato je seveda pospešitev postopkov ne samo v finančnem, ekonomskem interesu, ampak predvsem v varnostnem interesu Republike Slovenije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Za uvodno obrazložitev mnenja dajem besedo predstavnici Vlade ministrici za notranje zadeve, ki opravlja tekoče posle, mag. Vesni Györkös Žnidar.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala za besedo. Spoštovani predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Vlada Republike Slovenije je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti proučila in sprejela mnenje,

da predlog zakona vsebuje določbe, s katerim se kršijo določbe Konvencije o statusu beguncev kot tudi določbe evropskega pravnega reda, s področja mednarodne zaščite. Zato predloga ne podpira.

Naj v nadaljevanju povzamem bistvene ugotovitve Vlade Republike Slovenije. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti je v 1., 2., 4., 5. in 7. členu določa, da je pri obravnavi prošenj za mednarodno zaščito potrebno upoštevati vsa kazniva dejanja, ki so kot taka predpisana v Republiki Sloveniji, ter s tem v zvezi predlaga opredelitev pojma kaznivega dejanja kot razloga za izključitev iz statusa begunca in statusa subsidiarne zaščite.

Glede predlaganega pojasnujem, da razloge za izključitev iz statusa begunca določa Konvencija o statusu beguncev v 1. členu, v točkah d., e., in f. V obsegu konvencije pa jih opredeljuje tudi Direktiva Sveta o standardih, glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebujejo mednarodno zaščito in o vsebini te zaščite tako imenovana kvalifikacijska direktiva. Kvalifikacijska direktiva določa tudi razloge za izključitev iz statusa subsidiarne zaščite, ki smiselno sledijo razlogom za izključitev statusa begunca. Zakon o mednarodni zaščiti tako razloge za izključitev iz statusa begunca in subsidiarne zaščite v celoti povzema po navedenih pravnih aktih.

Nadalje predlog zakona v 3. členu določa, da mora tujec, ki želi vstopiti v Republiko Slovenijo pri pristojnem organu takoj izraziti namen za vložitev prošnje in hkrati navesti razloge za vložitev prošnje, prošnjo pa vložiti v treh dneh od vstopa v Slovenijo, pri čemer ne more uveljaviti razlogov, ki jih ni navedel, ko je izrazil namen za vložitev prošnje.

V povezavi s tem predlogom pojasnujem, da veljavna zakonodaja v skladu z mednarodnimi obveznostmi ne določa roka, v katerem mora oseba zaprositi za mednarodno zaščito, dopušča pa, da se prošnja, ki brez utemeljenega razloga ni bila vložena v najkrajšem možnem času, zavrne kot očitno neutemeljena. Direktiva o skupnih postopkih za priznanje ali odvzem mednarodne zaščite, tako imenovana postopkovna direktiva in zato posledično tudi veljavni zakon o mednarodni zaščiti določata, da se prošnja za mednarodno zaščito ne sme zavrniti niti ne izključiti iz obravnave zgolj zato, ker ni bila vložena v najkrajšem možnem času. Pri tem pa je treba pojasniti, da se časovne okoliščine izrazitve namena za vložitev prošnje za mednarodno zaščito vselej presoja individualno in za vsak primer posebej ter glede na vse druge vsebinske okoliščine konkretnega primera.

Tudi v zvezi z določbami 8. in 9. člena predlaganega zakona, da se status mednarodne zaščite odvzame tudi v primeru težjih kršitev

hišnega reda, pojasnujem, da so predlagane določbe v nasprotju s Konvencijo o statusu begunca in pravnim redom Evropske unije.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Levica, zanjo dr. Matej T. Vatovec.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS Levica): Najlepša hvala, predsednik. Lep pozdrav vsem!

Najprej si moramo razjasniti eno stvar. Vlada Mira Cerarja v odstopu je že pred leti dosegla vse, kar je bilo še možno doseči na področju azilne zakonodaje. Kaj to je? Pred dobrima dvema letoma je dokončno znižala vse standarde na še možen minimum, ki ga dopušča Evropski pravni red. In ta minimum je res sramoten. V resnici je ta vlada že takrat izpolnila vse želje, ki jih v SDS pridigajo še danes. Pod pretvezo tako imenovanih odvrčalnih ukrepov je Slovenijo naredila neprodušno, kar potrjujejo tudi vse uradne statistike. Še več, vladna koalicija je z amandmajev v zakon želela pripeljati celo protipravno določbo, da v pospešenih postopkih pritožba ne zadrži izгона. Na srečo na koncu vsaj to ni bilo sprejeto, ker je bil na seji zbora sprejet amandma Levice. Poglejte, Slovenija ima že sedaj eno najbolj rigoroznih in trdnih azilnih zakonodaj. Ne sprejema niti beguncev iz Sirije, raje jih deportira na Hrvaško. Odstotek pozitivno rešenih prošenj se zadnjih deset let giblje okoli 6 %. Turčija je tudi za Kurde opredeljena kot varna izvorna država, vladna koalicija pa je z novim zakonom o mednarodni zaščiti možnost za pridobitev azila še dodatno zaostрила in krepko skrčila obseg pravic, nato pa še sprejela protustavni zakon o tujcih, ki možnost vlaganja prošni za azil celo suspendira. Koalicija je nato z zastraševanjem in izpostavljanjem spremenjenih varnostnih razmer sprejela še paket represivne zakonodaje, uzakonila masovni nadzor, vojski dodelila policijska pooblastila in za vsak slučaj na koncu še kupila vodni top. Ampak vse to je očitno za SDS premalo oziroma skrajno premalo. Oni bi namreč šli do konca in še naprej. Zato je pravzaprav najmanj cinično, če ne neokusno, da se Vlada v svojem mnenju k spremembam Zakona o mednarodni zaščiti, ki ga predlagajo v SDS, sklicujejo ravno na to, da predlogi SDS sedaj gredo čez rob, da se obrisom minimalističnih evropskih standardov pač več ne da preseči, da smo dosegli že tisti minimum, ki je točka nič. In zakaj? Ker je to seveda storila še sama. Tako da, dragi Branko, tukaj vam je SMC že z notranjo ministrico na čelu porabila že vse patrone. In tudi zaradi tega mi nikakor ne gredo iz glave nedavne besede kolega Grimsa, citiram: »To bo zadnja leva vlada, ki bo padla v tem delu sveta, povsod okrog nas je že vse desno.« Konec citata.

Zdaj, če pustim ob strani, da ta vlada ni bila leva, se moramo zamisliti, kakšen je ta

desno, ki nam ga pravzaprav slikajo z današnjim predlogom. Pa pogledajmo, kakšna je ta desna prihodnost po SDS. Začnimo na zahodu, v Italiji. Priključite si samo v spomin nedavne podobe iz predora Bombi v Gorici, to je tisti predor, kjer je spalo in živelo več sto beguncev v nečloveških pogojih zaradi tega, ker jim oblasti niso našle ustreznega bivališča. Spomnite se nedavnega streljanja v Macerati. Član Severne lige, italijanske stranke, tudi njihov kandidat na lokalnih volitvah, je v avtomobilskem strelskem pohodu ranil več priseljencev. Ob Severni ligi pa obstajajo različne protofašistične in neofašistične stranke kot so Fatelli d'Italia, Casapound, Forza nuova itd. Fašistični oziroma rimski pozdrav, kot mu pravijo danes, postaja nekaj vsakdanjega in, kar je še najbolj zaskrbljujoče, sprejemljivega. Dalje, Avstrija. Od leta 2016 se je zaradi desnega podpihovanja sovražstva do beguncev podvojilo in še narašča število napadov na namestitve za begunce z zažigalnimi predmeti, molotovskimi. Širijo se grafiti z nacističnimi simboli, vzkliku Adolfu Hitlerju, nacistične rune, svastike itd. Ljudje javno grozijo s streljanjem na pse, s tem pa mislijo na ljudi, ki so pribežali pred vojnami, ki jih netita Bruselj in Washington. In tudi tam ni nič nenavadnega dejstvo, da so skrajno desne neonacistične stranke v vzponu. In še na koncu Madžarska, kjer pripadniki policijskih in vojaških enot pretepajo pribežnike na mejah, kjer humanitarne organizacije poročajo, da so ljudi v času najhujše zime polivali z vodo in jih puščali zunaj na mrazu po tem, ko so jim odvzeli topla oblačila. Ta desna Madžarska, ki zavrača vsakršne solidarnostne mehanizme znotraj Evropske unije, prvakinja v skupini V4, v katero bi nas tako radi pripeljali v SDS. Sprašujem se, ali so to vrednote, ki jih zagovarjajo, v resnici je to ta novi desni svet, ki ga slikajo.

Očitno je, da begunci v Sloveniji niso zaželeni. Ne želi jih vladna politika, še manj pa skrajna desnica v obliki SDS. Pa pustimo ob strani, da mora tistih nekaj, ki se še skuša prebiti v to tako negostoljubno državo, najprej prečkati prvo oviro, ki je naravna, to je mrzlo in smrtonosno Kolpo, takoj za njo jih pričaka umetna ovira, Cerarjeva žiletina in panelna ograja, in zdaj si predstavljajte še tretjo, v tej novi podobi vsedesne prihodnosti, ki si jo želijo v SDS, prileteli bodo na najbolj abstraktne ovire, to so negostoljubne Grimsove zakonodaje. Zdaj, kaj je hujše, ocenite sami.

V Levici si take prihodnosti za Slovenijo ne želimo, zakona seveda ne bomo podprli, sodelovati v tej farski, ki je v sramoto humanitarnemu, azilnemu in mednarodnemu pravu, pa ne nameravamo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke ... / oglašanje iz dvorane/ Ja, bom povedal do konca, potem vam bom pa dal za postopkovno. Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra,

zanjo gospod Marko Ferluga, ki naj počaka, saj ima postopkovno gospod mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Gospod predsednik, vemo, da v stališčih praviloma dovoljujete karkoli, vendar, če nekdo tako podtika, kar je sicer značilnost Antife po celi Evropi, kot je to ravnokar počel predstavnik Levice, potem si za to zasluži najmanj opomin, če že ne izključitev mikrofona. Jaz sem govoril o varnosti ljudi, o varnosti slovenskih državljanov, o varnosti ljudi, o varnosti slovenskih državljanov, o pa govori o nacizmu in ne vem čem še vse. Če ima kdo težave s totalitarnimi znaki, je to Levica. V SDS smo vse oblike totalitarizmov vedno zavračali, jaz osebno pa sem bil dvakrat predlagatelj za Evropsko konvencijo o evropski zavesti in totalitarizmi, ki absolutno in kategorično zavrača vse totalitarizme – nacizem, fašizem in komunizem – in vse njihove znake in pojavne oblike. Naj vam bo to za zgled.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj pa ima za predstavitev stališča Stranke modernega centra besedo gospod Marko Ferluga.

MARKO FERLUGA (PS SMC): Hvala za besedo. Pozdrav najboljši ministrici in sodelavki!

Na tej zadnji redni seji Državnega zbora ponovno obravnavamo zgolj propagandni program Poslanske skupine SDS o begunski krizi. Nič novega. SDS je namreč v začetku februarja letos v zakonodajni postopek vložila dva predloga zakonov, ki imata en sam namen, da torej tik pred državnoborskimi volitvami na politično agendo vrne Esdeesovo zimzeleno politično begunsko krizo, seveda po vzoru nam bližnjih držav, kjer politične stranke, kot so Kurzova Avstrijska ljudska stranka in Salvinijeva Liga, Orbanov Fidesz in podobne, s takimi temami naskakujejo oblast. Gre torej za zadnji letošnji poskus izkoristiti begunsko krizo za lastno strankarsko in ideološko promocijo. To nas sicer v Poslanski skupini SMC ne preseneča, saj to počno že vse od dne, ko so našo mejo prestopili prvi begunci. Sicer gre tudi v tem primeru za poskusa SDS za reciklažo že videnega. Tudi decembra 2015 so poskusili z istim dvojčkom zakona o mednarodni zaščiti in varstvu javnega reda in miru. Namero z burkami in nikabi je preprečil gospod Möderndorfer z novelo, ki je sicer v zakonodajnem postopku obstala. Drugi del, kar se tiče zakonske ureditve mednarodne zaščite, pa se je SDS glede na to, da leta 2015 ni uspel s predlogi za hujše kršitve mednarodnega prava EU, odločil, da bo tokrat oziroma leta 2018, tik pred volitvami, poskusil z načelom manjšega zla. Kot kaže, menijo, da imajo volivci in volivke kratek spomin in da ne ločijo med kaznivimi dejanji in hujšimi kaznivimi dejanji, kot so na primer vojni zločini ali zločini proti človeštvu, zato se tudi tokrat niso potrudili, da ne bi kršili Konvencije o statusu beguncev v 1. členu in v točkah d, e in f, ki jih v obsegu konvencije opredeljuje tudi Direktiva Sveta

2011/95/EU z dne 13. decembra 2011 o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca. Tudi reciklirane določbe glede odvzema statusa mednarodne zaščite odvzame v primeru težjih kršitev hišnega reda, so v nasprotju s Konvencijo o statusu begunca, ki predstavlja temeljni akt s področja zaščite beguncev, in direktivo 2011/95/EU, ki določa razloge za prenehanje in odvzem statusa begunca.

Glede na to, da veljavni zakon v popolnosti sledi določbam omenjene konvencije OZN in direktiv EU, predlog SDS de facto pomeni nespoštovanje mednarodnih obveznosti Slovenije, hkrati pa predstavlja vodo na mlin tistih, ki spodkopavajo takšno legitimnost kot tudi veljavnost mednarodnega prava in s tem tudi obstoja in delovanja obeh mednarodnih organizacij, kot sta OZN in EU, katerih člani smo.

V Poslanski skupini SMC predlog zakona ne podpiramo. Kljub temu pa se zavedamo, da so današnje migracije globalen problem in s tem seveda vseevropski problem. Nobena država članica se z migracijami ne more uspešno spopadati sama in ne more tega reševati parcialno. Zato potrebujemo nov evropski, bolj harmoniziran pristop in ne delitve, ki jih vsiljujejo nekateri. Podaljšan nadzor na notranjih šengenskih mejah kaže na to, da če želimo Evropsko unijo brez notranjih meja, potrebujemo drugačen azilni in integracijski sistem, pri tem pa ne smemo pozabiti na načelo humanosti in nuditi zaščito in pomoč beguncem pred pregonom. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zanjo gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Spoštovani!

Največji varnostni izziv za Slovenijo in Evropsko unijo predstavljajo migrantski tokovi. Razprave o varnostnih vprašanjih, povezanih z migracijami, so zato potrebne in večkrat bi se morali vprašati in odgovoriti na vprašanje, ali v zadostni meri zagotavljamo varnost naših državljanov in državljanov ter njihovega premoženja. Zaskrbljujoč je namreč podatek, da so slovenski policisti lani obravnavali tisoč 930 nelegalnih prehodov državne meje, kar je skoraj 80 % več kot leto poprej. Pri tem ne gre za organiziran migrantski tok, ampak prihaja do razpršenega toka, ki pa se mu priključujejo različne kriminalne združbe. Prav tako je bilo po podatkih policije samo v letu 2017 v Republiki Sloveniji odkritih več kot 850 oseb brez ustreznih listin, več kot 3 tisoč 800 oseb pa so obravnavali zaradi nedovoljenega bivanja v Republiki Sloveniji. Ob tem je seveda treba poudariti, da gre za odkrite in obravnavane osebe, realno število je zato še bistveno večje.

Nenazadnje je treba spregovoriti tudi o tem, zakaj ostajamo edina država na migrantski

poti, ki ni spremenila azilne zakonodaje, ki bi sledila pritiskom migrantskega vala in dala ustrezne odgovore nanj. Tu je tudi vprašanje kvotnega sistema, ki se mu upira in vse bolj nasprotuje vse več evropskih držav v Evropski uniji.

Res je, da v Slovenski demokratiški stranki že vse skozi opozarjamo na problematiko migracij, pravočasno smo predlagali tudi številne ukrepe in rešitve, ki pa jih je koalicija SMC, SD in Desus ob pomoči Levice ignorirala, spreverčala in zavračala. Nekaj tega smo danes slišali tudi v stališčih. Od koalicije smo bili deležni celo očitkov o pretiravanju in strašenju za predlagane ukrepe, ki pa jih je, ko je sprevidel, da s svojo pasivnostjo povzroča nepopravljivo škodo, na koncu, čeprav z zamudo, koalicija le sprejela.

Slovenijo je nezakonito prečkalo preko pol milijona migrantov. Danes je znano, da so bili številni od njih udeleženi v različnih oblikah kriminalnih, nasilniških ter terorističnih dejanjih širom Evrope. V Nemčiji so že v letih 2015 in 2016 zabeležili kar 10,4 % povečanja števila prijavljanja nasilnih dejanj, pri čemer je bilo 92,1 % teh dejanj pripisanih migrantom. V tem državnem zboru smo bili priča tudi absurdni situaciji, ko je koristne predloge ministrice za notranje zadeve, ki danes našemu predloga sicer nasprotuje, sesuvala njena lastna koalicija, medtem ko je opozicija njene predloga podpirala, saj se je zavedala njihovega pomena, ko gre za zaščito naše države.

S predlaganimi rešitvami Zakona o mednarodni zaščiti bistveno ne odstopamo od dosedanjih ciljev veljavnega zakona. Rešitve, ki jih predlagamo, zasledujejo tisto, kar bi morali v tem državnem zboru podpreti vsi, ki se zavedamo, da smo na poslanske funkcije s strani državljanov in državljanov izvoljeni z namenom, da v prvi vrsti poskrbimo zanje, da poskrbimo, da se bodo v državi počutili varno, da bo varno naše skupno premoženje in da bodo živeli dostojno življenje in se ne bodo počutili kot drugorazredni državljani. Posledično v predmetni noveli predlagamo zaostritev okoliščin, po katerih se status mednarodne zaščite ali subsidiarne zaščite ne prizna, če obstaja utemeljen sum, da je oseba na območju Republike Slovenije storila kaznivo dejanje. Obenem se dopolnjuje določilo, ki opredeljuje, kdaj je prošnja nedopustna, in posledično, kdaj se vloga s sklepom zavrže, in sicer v primeru, če je prosilec pred tem storil kaznivo dejanje na območju Republike Slovenije in bil pri tem prijet, ali pa če je prosilcu druga država članica EU izrekla pravnomočno odločbo o izgonu. In še nekaj, upam, da smo v tem času, ko smo vendarle veliko govorili o migracijah in migrantskih tokovih, le sposobni narediti ločnico med migracijami oziroma migranti in begunci.

Spoštovani, nobena deklaracija ne določa, da ko govorimo o migrantih, se naj ne bi upošteval pravni red države članice Republike Slovenije, torej tudi za njih morajo veljati enaki

zakoni in enaka pravila v tej družbi. Spoštovani, ob dejstvu, da v Sloveniji živi več kot 300 tisoč ljudi na pragu revščine oziroma pod njim, ob dejstvu, da mnogi ta položaj skrivajo, pa čeprav sami niso krivi, da so se znašli v njem, ob dejstvu, da mnogi upokoјenci dobesedno životarjajo, pa čeprav so celo življenje trdo delali in pri tem izgubili celo svoje zdravje, in ob dejstvu, da našo državo zapuščajo mladi, ki v njej ne vidijo perspektive, ni dopustno, da tistim, ki ta država upravičeno, velikokrat pa tudi neupravičeno nudi zatočišče in številne ugodnosti, le-to izkoriščajo in si celo privoščijo povzročanje kaznivih dejanj, s čimer ogrožajo življenja in premoženja drugih ter kršijo pravni red in mir v tej državi. V takšnih primerih ne gre za potrebo po pomoči, ampak za grobo in nedopustno izkoriščanje, ki je nikakor ne smemo tolerirati. V 34. členu Ustave je zapisano, da ima vsakdo pravico do osebnega dostojanstva in varnosti. S takšno migrantsko politiko pa Vlada jemlje to lastnemu narodu. Ne pozabimo tudi na podatek Računskega sodišča, da povprečen strošek prosilca znaša najmanj tisoč 963 evrov, zato so kazniva dejanja iz njihovih strani še toliko težja in nedopustna.

V Poslanski skupini Slovenske demokratiške stranke bomo predlog zakona podprli. V sami razpravi, spoštovani, pa bom navedla tudi konkretne primere, iz katerih boste lahko sami videli, da ne gre za begunce, ampak migrante. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Demokratične stranke upokoјencev Slovenije, zanjo gospod Benedikt Kopmajer.

BENEDIKT KOPMAJER (PS DeSUS): Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica s sodelavko, kolegice in kolegi, lep pozdrav!

Za Poslansko skupino Desus tak predlog, ki so ga vložili poslanci in poslanke SDS, ni nobeno presenečenje. Dejstvo je, da smo v tem mandatu pogosto razpravljali o beguncih oziroma o migrantih. Z desnega pola je bilo in prepričani smo, da bo tako tudi danes, slišati mnogo neprimerne govora, zburjanje nestrpnosti ter strahu med državljani Republike Slovenije. Republika Slovenija se je od oktobra 2015 znašla pod izjemnim migracijskim pritiskom, a poudariti moramo, da je kljub visokemu številu oseb, ki so prečkali Slovenijo, prošnjo za priznanje mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji do danes podalo zelo malo število ljudi. Kljub hudim migracijskim pritiskom se do danes ni zgodilo nič posebnega, zato smo v Poslanski skupini Desus mnenja, da zaostrovanje pogoja za pridobitev statusa mednarodne zaščite v tem trenutku ni potrebno. Predvsem pa smo mnenja, da je treba pri spreminjanju zakonodaje na področju migracij upoštevati Konvencijo o statusu beguncev kot tudi Direktivo o standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav, da se

jim prizna status mednarodne zaščite. Veljavni zakon o mednarodni zaščiti sledi navedeni direktivi, s sprejemom predlaganega zakona pa bi nesorazmerno posegli v pravico do mednarodne zaščite, zato ga poslanke in poslanci Desus ne moremo podpreti.

Kot smo že povedali ob obravnavi podobnih predlogov, je dejstvo, da odsotnost skupne evropske migracijske politike povzroča iskanje enostranskih rešitev migracijske politike posameznih držav, kar pa je že povzročilo učinek domin, tako predvsem v Grčiji in Makedoniji ostaja na tisoče beguncev, zato bi bilo vsekakor treba pomagati tem državam. Pri vsem tem pa je treba povedati, da Slovenija nikakor ne more biti žrtev neusklajenih politik držav na severu, kajti ob neupoštevanju dogovorov bo tudi Slovenija prisiljena sprejeti še bolj odločno ukrepanje nad svojimi.

Kot sem že povedal, v Poslanski skupini Desus menimo, da je Vlada že sprejela ustrezne ukrepe in dodatno zaostrovanje v tem trenutku ni potrebno. Seveda pa razumemo predlagatelje, da so le dva mesece pred volitvami prišli s takim predlogom, to je vendarle njihova volilna kampanja, kar smo lahko zasledili že na jumbo plakatih ob cestah, s katerim na veliko bode v uči znak stop, s katerim tujcem sporočajo nedobrodošlico v Republiki Sloveniji. A kje je to humanitarno pravo? Kje se je izgubil občutek za sočloveka, ki se je znašel v hudi stiski in ki beži iz rodne države, da bi rešil življenje sebi in svojim družinam? Seveda si vsi želimo, da zagotoviti varnost vseh državljanov, o tem ni nobenih dilem. In prav vsi ti ukrepi, ki jih je do sedaj sprejela Vlada, so omogočali varnost naših državljanov in nenazadnje omogočajo tudi varnost pribežnikov.

V Poslanski skupini Desus vedno znova ljudi pozivamo k mirnosti, solidarnosti in nudenju pomoči potrebnim. Žal smo bili v zadnjih letih priča ravno nasprotnemu. Desni politični pol je migracijsko situacijo izrabil v korist nabiranja političnih točk, kar pa v dani situaciji nikakor ni sprejemljivo. Ne smemo pozabiti, v prvi vrsti bi morali strmeti k humanitarnosti, nikakor pa ne hujskanju v politične namene. Predloga SDS ne podpiramo. Menimo namreč, da je vladni zakon o mednarodni zaščiti, sprejet februarja 2016, že zadostno zaostрил pogoje za pridobitev statusa mednarodne zaščite. S sprejemom omenjenega zakona pa je mogoče tudi zelo hitro ugotoviti, kdo resnično potrebuje zaščito in kdo do zaščite ni opravičen.

Za konec pa. Papež Francišek je ob svetovnem dnevu beguncev in migrantov januarja 2018 dejal, citiram: »Greh je odpovedati se srečanju z drugim, z drugačnim, z bližnjim, ki je privilegirana priložnost za srečanje z gospodom.« Konec citata. Kaj pa vi? Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospod Zvonko Lah.

ZVONKO LAH (PS NSi): Spoštovani predsedujoči, spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci!

Temeljni postulat človekove varnosti in varnosti državljanov Republike Slovenije je nacionalna varnost. Gre za zaščito, zavarovanje in obrambo naših nacionalnih interesov in ciljev. Za večino državljanov je varnost na lestvici vrednot pozicionirana najvišje. V tem mandatu se je Slovenija soočala z vprašanjem nezakonitih vstopov v državo. Ne begunci, pravih beguncev je bilo, temveč ilegalni migranti, ki so množično in brez vsakega nadzora prehajali naše ozemlje, so bili in lahko še bodo naš glavni problem. Vendar je jasno, da Slovenija ni zavezana sprejeti neomejenega števila migrantov, ki v državo vstopajo nezakonito, dolžna pa je zagotavljati javni red in notranjo varnost. Dolžna je zavarovati svojo suverenost in ustavne dobrine, javni red in notranjo varnost in s tem povezane človekove pravice svojih državljanov.

V Novi Sloveniji ponovno poudarjamo nekaj dejstev. Evropska unija pri odločanju o nujnih ukrepih, ki bi zaščitili njene zunanje meje in tako pripomogli k vzpostavitvi ustreznega nadzora nad migrantskimi tokovi ter ga omejili, ni pokazala nobene odločnosti. Ker celovite skupne rešitve ni na vidiku, nastale razmere vsaka država zase rešuje po svojih močeh. Ker skupna evropska politika v odnosu do migrantske krize ne deluje, mora tudi Slovenija odločiti in ukrepati sama tako, da bo zavarovala svojo suverenost in zagotovila varnost državljanov. Slovenija kot demokratična, pravna in suverena država ne sme privoliti v koncept prostega in nekontroliranega priseljevanja v Evropsko unijo. Danes vemo, da rešitve na samem izvoru krize, torej v državah Bližnjega vzhoda, še dolgo ni mogoče pričakovati. Glede na vse večjo verjetnost, da prihod migrantov v njim zelene države, to je Avstrijo, Nemčijo in Švedsko, ne bo več mogoč, bo brez dvoma postala ciljna država tudi naša Slovenija. Samo pogledjmo okrog sebe. Avstrija znova in znova podaljšuje nadzor na šengenski meji. Svobodnega gibanja med sosednjima državama ni več. Madžarska in višegrajske države vodijo ostro in odločno protimigrantsko politiko. Tudi Hrvaška je dobro zaščitila svoje meje. Sicer danes res ne govorimo na glas toliko o beguncih in ekonomskih migrantih, kar pa ne pomeni, da se situacija iz jeseni 2015 ne more ponoviti. Država je torej dolžna zaščititi naše meje, našo suverenost, našo kulturo in tisočletne slovenske korenine. Nezakonitim migrantom moramo reči ne, našo pomoč resnično potrebujejo le pravi begunci, teh pa je, kot smo že omenili, zelo malo. Mednarodne konvencije in sporazumi beguncem tudi ne dajejo pravice izbire države, kjer bodo zaprosili za azil, temveč morajo zanj zaprositi v prvi varni državi. V Slovenijo ne vstopajo tujci z namenom zaprositi za mednarodno zaščito, ampak največ migranti, ki vstopajo iz Hrvaške, torej iz varne države, in bi

morali za azil zaprositi že pri sosedih. Tem migrantom, ki nimajo pogojev za vstop v državo, lahko povsem legalno omejimo vstop v državo. Dopustnost takšnih omejitev dopušča tudi slovenska ustava.

Krščanski demokrati ob tem ponovno opozarjamo na preširoke možnosti priliva tujcev v našo državo preko instituta združitve družine. Krog oseb, ki imajo pravico do združitve družine, določa evropska Direktiva številka 2003/86/ES, ki od držav članic zahteva, da se pravica do združitve družine priznava samo zakoncu in mladoletnim otrokom tujcem. Naš Zakon o tujcih pa to pravico priznava bistveno širšemu krogu oseb. Medtem ko druge države članice Evropske unije zaostrujejo pogoje za združevanje družine, naša država še vedno ne naredi tega koraka, da bi to pravico omogočila le najožjim družinskim članom. Takšna širokogrudnost namreč pomeni tudi več sredstev v breme državnega proračuna, ki mora takšnim osebam omogočati vse druge pravice, zdravstveno varstvo, socialno varstvo, izobraževanje in zaposlovanje. Glede vseh omenjenih pravic so namreč ti tujci izenačeni z državljani Republike Slovenije.

V Novi Sloveniji smo že ob sprejemanju novega zakona o mednarodni zaščiti leta 2016, predlagali zaostritev azilne zakonodaje. Predlagali smo, da mora tujec vložiti prošnjo za mednarodno zaščito najpozneje v roku 5 dni od vstopa v Slovenijo, sicer do azila ni upravičen in še šteje, da je nezakonito prešel državno mejo. Predlagali smo tudi, da se prosilcu za azil premoženje, ki presega 750 evrov, odvzame in nameni v korist državnega proračuna in da se pravica do nastanitve skupaj z osebo s priznano mednarodno zaščito prizna le najožjim družinskim članom azilanta. Prav tako smo menili, da se osebi, ki je bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje, za vsako in ne le za težje kaznivo dejanje, ali je spoznana za storilca prekrškov z elementi nasilja, azil ne podeli oziroma se mu odvzame.

Krščanski demokrati bomo predlog novele Zakona o mednarodni zaščiti podprli.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo mag. Bojana Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala predsednik za besedo. Spoštovana ministrica, spoštovani kolegi in kolegi!

Predlog novele Zakona o mednarodni zaščiti je po mnenju in prepričanju predlagateljev usmerjen k zagotavljanju nacionalne varnosti, javne koristi, varnosti ljudi in premoženja tako, da zaostruje pogoje za priznanje mednarodne zaščite.

Naj na kratko povzamem cilje te novele. Opredeljuje se rok, v katerem mora tujec, ki želi vstopiti v Slovenijo, pristojnemu organu izraziti namen za vložitev prošnje in hkrati navesti razloge za to. Prošnjo mora vložiti v treh dneh od vstopa v Slovenijo. Po sedaj

veljavni določbi mora to storiti v najkrajšem možnem času. Zaostrujejo se okoliščine, po katerih se status mednarodne zaščite ali subsidiarne zaščite ne priznata, če obstaja utemeljen sum, če je oseba na območju Republike Slovenije storila kaznivo dejanje. Dopolnjuje se določba, ki opredeljuje, kdaj je prošnja nedopustna, in posledično, kdaj se vlogo s sklepom zavrže. Vse to se nanaša na primer, če prosilec pred tem stori kaznivo dejanje na območju Republike Slovenije in je bil pri tem prijet ali povezan s tem kaznivim dejanjem. Razlog zavrnitve pa je tudi pravnomočna odločitev države članice Evropske Unije o izgonu prosilca. Nenazadnje se posega tudi v opredelitev pojmov, in sicer se nanaša na kazniva dejanja, predpisana v Republiki Sloveniji.

Vlada je v mnenju opozorila in ugotovila, da predlagani rešitvi za izključitev iz statusa begunca pomenita kršitev Konvencije o statusu beguncev in več direktiv Sveta. In to je tudi razlog, da predlagane novele Zakona o mednarodni zaščiti ne podpira. Socialni demokrati bomo sledili mnenju Vlade in bomo zavrnili Sklep o primernosti te novele za nadaljevanje zakonodajnega postopka. A spoštovani, migracije ali selitve, kakorkoli že to poimenujemo, zaradi iskanja dela, zaradi iskanja novih življenjskih izkušenj, zaradi pomanjkanja hrane, vode oziroma primernih življenjskih razmer, zaradi bežanja iz vojnih območij, zaradi bežanja pred negativnimi vremenskimi vplivi so del sodobnega sveta in izziv 21. stoletja, Slovenije, Evrope, sveta. A treba je poudariti, da ta novela k reševanju tega globalnega izziva ne prispeva popolnoma nič. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona. Besedo dajem predstavniku predlagatelja, mag. Branku Grimsu.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Edini cilj predlagatelj iz Slovenske demokratske stranke, iz SDS torej, je bil zagotovitev večje varnosti. Za koga zaostrujemo mi zakonodajo? Samo za tiste, ki bi storili kaznivo dejanje oziroma bi za to obstajal utemeljen sum, in seveda za tiste, ki bi jih izgnala neka druga država, in obenem pospešujemo postopke v največji možni meri, ker je to v ekonomskem, socialnem in razvojnem interesu države Slovenije, kajti vsi veste, da vsak mesec vsakega azilanta v Sloveniji po ugotovitvah Računskega sodišča stane najmanj tisoč 963 evrov slovenske davkoplačevalce, medtem ko slovenski zaposleni delavec dobi 600 evrov na mesec, upokojenec je pa srečen, če dobi toliko. To se pravi, trikrat več za enega ilegalnega migranta kot za državljanke, državljanke Republike Slovenije. To je lažen humanizem, gospe in gospodje, to je lažna solidarnost, to je uničevanje lastnega naroda in njegovih razvojnih

potencialov. To je v bistvu največja veleizdaja, ki sploh obstaja, izdaja nad lastnim narodom. Govorite o mednarodnih aktih, veste, če bi se spoštovalo mednarodne akte, se nič od tega, kar se je zgodilo v zadnjih letih, sploh ne bi moglo zgoditi, kajti beguncev po mednarodnih aktih v Sloveniji ni pa tudi v Evropski uniji jih ni, jih ne bi smelo biti, vsaj teh ne, ki jih veš čas ponujate. Pravi begunci so bili samo tisti iz Ukrajine, ki so se umaknili pred nasiljem proruskih enot, ampak teh pa, ne boste verjeli, evropske institucije ne obravnavajo kot prave begunce in sploh o njih ne govorijo, zanje ne obstajajo kvote, pa jih je en milijon samo na Poljskem pa še drugod po državah predvsem Višegradske skupine. Nemčija jih je 99,9 % zavrnila že na sami meji v večno sramoto iste Nemčije, ki je sicer rekla za radikalni islam, pridite vsi, meje so odprte. In zato imamo norišnico, ki jo imamo, ker si je en del politike vzel pravico, da je kršil mednarodne akte. Ne se zdaj sklicevati nanje, to je bila groba kršitev slovenskih predpisov in mednarodnih predpisov, da se je meje tako odprlo, kot se jih je v preteklem obdobju, in s tem se je sprostilo zapornice in tej zadevi se sploh ne vidi konca. Po mednarodnih aktih si ti beguncem samo v prvi varni državi v resnici, še najmanj je pa po mednarodnih aktih dopustno, da se kar sprehaja nekdo iz ene države v drugo in gre v eno ciljno državo, ker mu je tam najbolj fletno. Temu se reče azilni šoping, gospe in gospodje. To je bilo do pred kratkim kaznivo dejanje pa še zmeraj je po uradnih aktih kaznivo dejanje, samo nihče več tega ne preganja. Zdaj je to kar uradna politika in se celo nanje sklicujejo v imenu nekega humanizma. Pa bejžte no, še par let nazaj je bil poseben posvet v Evropski uniji, kako preprečevati azilni šoping, da bi nekdo šel kar sam v eno državo, ki mu ravno paše, prositi za azil. Tega pa niste vedeli? No zanimivo, pa odločate o stvareh, ki jih ne poznate. Izraženo je bilo, da je Slovenija neprodušno zaprla meje. Zdaj jaz ne vem, ali živimo v paralelnem svetovih ali pa so gospodje levičarji prileteli iz Lune na glavo, in to dvakrat? Skozi Slovenijo je šlo 500 tisoč, pol milijona ilegalnih migrantov in še vedno prehajajo, sicer ne več organizirano, o tistem, čemer smo rekli Cerar ekspres, ampak zdaj pač v razpršenem toku, vsi mogoči švercerji z njimi, delno sami, delno brezvestni posamezniki iz takega ali drugečnega razloga. Prestreže se, po hrvaških ocenah, to so uradne ocene njihovih služb, kvečjemu enega od petih. Toliko, da si predstavljate, koliko je tega. Tisto, da pa pri nas ni ostalo ne vem koliko azilantov, pa seveda ni niti slučajno rezultatov predpisov, ampak tistega, kar je tako lepo povedal tisti Sirijec, ki so ga vprašali: »Glejte, Slovenija je tako lepa, ali bi vi ostali tukaj, ko hočete naprej proti Nemčiji?« Pa je on odgovoril: »Slovenija? Tukaj? O, fuj, socializem, fuj, rdeča zvezda, fuj, Stalin, fuj, Lenin. Grem naprej.« Zato azilanti niso ostali tukaj. Ker smo tak rdeči eksot v Sloveniji po vaši zaslugi, da še azilanti bežijo drugam, ker jim je seveda jasno, koliko je ura.

Res pa je, da so se stvari spremenile, kajti prej so povsod dobivali žepnino, prej so bili povsod sprejeti. Zdaj je seveda tako neumna samo še Slovenija. Slovenija je edina država, ki še daje žepnino migrantom za to, da pridejo sem prositi za azil oziroma dajejo vloge. Kvote so itak mrtve. To je treba jasno povedati. Naša vlada je edina, ki to še izvaja. Kvote so se ves čas izigravale, tudi tiste države, ki so se nanje najbolj sklicevale, recimo država, iz katere prihaja vrli vodja Evropske komisije, ki zdaj drugim vsiljuje kvote. A veste, kaj so oni naredili? To je javna skrivnost. Oni so pobrali vse tiste, ki so lahko pokazali kakšen milijonček evrov, so jih uvozili in zdaj vpijejo: »Glejte, kako širokogrudno smo sprejeli azilante. Zdaj jih pa dajte še vi.« Seveda, za druge pa ostanejo tisti, ki nič nimajo, in ki, mimogrede, predstavljajo vse prej, samo beguncev ne. Kakšni begunci pa so iz Maroka, Alžirije, Egipta in še ne vem od kje, da jih ne naštevam? To so države, kjer niti slučajno ni nobene vojne, pa je že dolgo ni bilo, ampak oni so večina, pa, mimogrede, med njimi je tudi ogromno prebivalcev Kosova, Albanije in tako naprej, da jih ne naštevam. To seveda z begunstvom nima nobene zveze, to je čista zloraba predpisov. Zloraba v imenu lažnega humanizma. Izdaja lastnega naroda, če na to pristajamo. In SDS ne bomo na to pristali, to vam garantiram. Kaj se potem zgodi? Bom parafraziral gospode iz Levice, ki so šli tako lepo nekaj podtikati. To se pravi, če je bilo tisto po njihovem vizija, kakšna bi bila desna Slovenija, bom pa jaz povedal, kako bi izgledala vizija leve Slovenije po enaki logiki, kot je bila prej predstavljena. Izgledala bi približno takole, Slovenija po levičarjih: stotine mrtvih v terorističnih napadih, na tisoče ranjenih, štiristo napadov s kislino – štiristo napadov s kislino je bilo v zadnjem obdobju samo v Veliki Britaniji, o tem se pri nas sploh ne poroča, to je zadeva, ki je pred vdorom radikalnega islama v Evropo v Evropi sploh ni nihče poznal. Umori iz časti. Zadnji vikend so v Nemčiji imenovali Messerstecherei vikend, ker je bilo toliko napadov z noži s strani ilegalnih migrantov. Ste to vedeli? O tem v Sloveniji nihče ne poroča. Potem umorjeni policisti, pokajoče bombe. Švedska, ki je bila nekoč zgled celemu svetu, vsi smo dejali, to je pa res država, kjer se imajo ljudje radi, kjer lepo živijo, bogata, mirna, prijazna država dobrih ljudi. Danes je to svetovna prestolnica posilstev, ker so šli ne samo skozi ilegalne, ampak skozi desetletja uvažati migrante iz področja radikalnega islama, ki imajo popolnoma druge predstave. To so ljudje, ki so drugače vzgojeni, ki imajo druge vrednote, ki pač v Evropo ne sodijo. To je treba zelo jasno povedati. Radikalni islam v Evropo ne sodi in nima tukaj kaj iskati. Ga je treba nagnati, od koder je prišel, sicer v Evropi nikoli več ne bo ne miru in ne varnosti za ljudi. Ne misliti, da je Slovenija pred tem imuna. Tudi v Sloveniji so zaradi ilegalnih migrantov oziroma azilantov že bila seksualna kazniva dejanja, poskus umora,

hudo nasilništvo, pa ne samo eno, ropi, tatvine, vse mogoče in nemogoče oblike prekrškov javnega reda in miru. Tega je bilo kolikor hočete. Ali je kdo o tem poročal? Ko sem prvič omenjal, da je prišlo tudi že do seksualnega nasilja, spolnega nasilja, je večina medijev zapisala, da to ni res, edino Slovenske novice so bile tako korektne, da so šle to preveriti, in seveda je policija to potrdila. Pa vam dam še namig: ni bil samo en primer, preiskuje se jih več.

Zakaj je to tako pomembno? Stvari, kot sem povedal, so se spremenile, gospe in gospodje. V pravu velja, da se, ko začneš en postopek, vedno uporablja bolj milo obliko zakona. Tisti zakon, ki je bolj v tvojo korist do dokončanja tistega postopka, zato je treba sedaj misliti, zaradi spremenjenih okoliščin, ne tako, kot se je leta 2015, ko sem takole opozarjal, delalo norca, ha, ha, kakšni migranti, vam se pa prikazuje nekaj, čez par mesecev je pa topotalo pol milijona migrantov, ilegalnih, čez Slovenijo, pa ni bilo nikomur več do smeha. Pa, ko se je že videlo, da bodo prišli, pa sem ponovno opozarjal, da bi morali postaviti ograjo, da bi morali skupaj z Zormanom razglasiti zaporo, da bi se ta tok usmeril drugam – mi ne moremo ubraniti cele Evrope, lahko pa ubranimo Slovenijo – pa se je spet posmehovalo, saj smo zmenjeni s sosedi, saj to je jasno, smo zmenjeni s temi, z drugimi, ni nobenega problema, samo strašite ljudi. Koliko časa je velja tisti dogovor? Tudi 24 ur ni veljal! Tisti hip, ko so prišli, je bilo konec vseh dogovorov. Pač se moraš zanesti samo sam na sebe. In to je treba pravočasno misliti. Zaradi teh spremenjenih okoliščin, gospe in gospodje, bo katastrofa, če se bo Slovenija oblikovala kot neko pribežališče za tiste, ki jih bodo drugi izgnali oziroma za tiste, ki počnejo bodisi kazniva dejanja bodisi hude prekrške s področja javnega reda in miru. Vse ostale vlade sedaj napovedujejo remigracijo, da bodo pošiljali ilegalne migrante, od koder so prišli azilanti, da bodo to maksimalno pospešili. Ravno v sosednji državi napovedujeta izgon izjemno velikega števila ljudi. Jaz ne vem, ali si sploh predstavljate, kaj je izgon 600 tisoč ilegalnih migrantov iz Italije, ki ga napoveduje desna vlada. Samo 1 odstotek tega pa bo Slovenija v zelo velikih težavah. Verjemite, da ti ljudje ne bodo čakali tam, oni bodo pač iskali izhod, da ostanejo nekje v Evropski uniji. Kam bodo šli? Macron v tem trenutku v Franciji sprejema poseben paket zakonodaje, katerega sestavni del je tudi to, da bo ilegalni prehod meje znova kaznivo dejanje. To bi morala Slovenija uvesti. Isto mejo imamo, z isto državo, z Italijo. Švica je s tanki zaprta, zaščitila je mejo. Tam nihče ne pride čez, tam se strelja, če je treba. Avstrija ima pripravljene posebne vojaške enote, je to že dvakrat prikazala. Z njimi lahko zapre Brenner, kadar hoče. Poleg tega Brenner zaradi svoje višine ni ravno priljubljen cilj ilegalnih migrantov oziroma azilantov za prehod. Katera meja, potem ostane? Slovenija. Slovenija, ki je že itak odprta proti jugu. Kjer je edino, kar se je izkazalo

kot res dobro in učinkovito, ograja, žica na južni meji, pa se kljub temu, da se je izjemno dobro izkazala, kajti po uradnih podatkih policije praktično nihče ne gre tam čez, kjer je žica, ampak gredo ilegalni migranti sedaj čez tam, kjer te žice ni. Več kot 95 % jih gre tam, kjer žice ni, se pravi, da žica še kako dobro učinkuje preventivno. Pa kljub temu so v SD, Marjan Šarec, Levičarji za to, da se to ograjo takoj odstrani, da se opre meje v takih razmerah, ko so se stvari spremenile, ko je jasno, da nihče več ne bo zlahka odšel kam naprej in bo Slovenija postajala vse bolj žep, Slovenija bo postajala tudi ciljna država za ilegalne migrante oziroma azilante. Slovenija ni nikomur dolžna dajati azilne zaščite. Če bi bila v sosednji državi vojna, bi bila Slovenija prva varna država, bi jasno vse begunce sprejeli, ni nobenega problema, komur bi bilo ogroženo življenje. Sedaj je pa to tako, država seveda lahko kogarkoli razglasi za begunca, če to hoče, ni ji pa treba. Dokaz za to je bil tisti amandma same vlade, ki ga je nekoč predlagala gospa ministrica pa ste ga vi podrli, potem lastna koalicija, da nihče, ki vstopi v Slovenijo preko varne države oziroma iz varne države, nima pravice do azila v Sloveniji, kar je to popolnoma in edino, pazite, to je edino skladno z mednarodnimi akti, na katere se sicer vi sklicujete. In zaradi tega je treba misliti naprej.

Potem še, kako se z lažnim humanizmom zganja demagogija. Gospe in gospodje, kaj smo prejeli slišali od kolegov iz Desusa? Kam se je izgubil občutek za trpljenje sočloveka in humanitarnost? A dejte no?! Sedaj vas pa jaz vprašam, gospe in gospodje iz Desusa. Ves čas ste v Vladi, slovenski upokojenci so direktno oškodovani, glede na veljavno zakonodajo imajo prenizke penzije, ker ste jih vi oškodovali, ker ste bili vi v Vladi. Slovenski upokojenec danes živetari s 600 evri, nekateri celo še z bistveno manj evri na mesec. Za ilegalne migrante, ki jih vi hočete uvažati pa tisoč 963 evrov na mesec. Sedaj vas pa jaz vprašam: Kje se je pa vaš občutek izgubil za trpljenje sočloveka v Sloveniji, za trpljenje slovenskega upokojenca, gospe in gospodje iz Desusa? Vse za tujce. Za Slovence pa nič. Ne, Slovenija prva. Najprej Slovenija. Najprej je treba poskrbeti za slovenske državljane, najprej je treba poskrbeti za slovenske otroke, za varnost Slovenk in Slovencev, potem je šele lahko na vrsti karkoli drugega in kdorkoli drug. In zato smo mi predlagali zakon, s katerim predlagamo samo to, da se zaostri pogoje za azil, da tiste, ki storijo kaznivo dejanje, se po hitrem postopku spremi do meje in se jih pošlje, od koder so prišli, da se pospeši postopke, da se za to ne zapravlja gore denarja, ki naj zato ostane za slovenske otroke, za zdravstvo, za varnost slovenskih ljudi, za šolanje slovenskih otrok, za razvoj slovenske ekonomije. To potrebujemo, gospe in gospodje! Ne pa uvažanja ilegalnih migrantov in odprte meje. To je itak propadla zgodba in tudi kvotam moramo

takoj in za vedno reči konec. Jaz sem bil vedno proti. To je treba sedaj tudi uradno enkrat zaključiti to zgodbo, tako kot so jo praktično v vsej Evropi. Ali veste, koliko je v resnici izvršenih teh kvot? Tam 10, 20 % v večini držav. Samo slovenska vlada jih kar uvaža pa uvaža pa uvaža, zato ker se ji fino zdi. Pa ne misliti, ker je ponavadi potem na koncu tisti izgovor, ja, saj so večinoma odšli naprej. Ja, to je res, gospe in gospodje, samo če se sami sklicujete na mednarodne akte, potem morate zelo dobro vedeti, pa si zapomnite to, vse, kjer smo mi začeli postopek, lahko mi kasiramo nazaj, lahko da jih ne bomo, lahko se nas bo nekdo usmilil, jih bo sam delal, jih bo sam poslal, od koder so prišli, kakorkoli. Ampak zelo verjetno ob čedalje večjem problemu, ob čedalje bolj varčevalnih ukrepih, ki jih sprejema cela Evropa, se bo najbrž začelo sedaj pa res gledati mednarodne akte. In po mednarodnih aktih bomo vse te pokasirali na koncu mi nazaj v Slovenijo. In zaradi tega je treba tej norosti z ilegalnimi migrantami enkrat za vselej narediti konec. V prvi fazi pa je treba vsaj tam, ko prihaja pri ilegalnih migrantih do kriminala, do kaznivih dejanj, narediti konec bedarijam, da potem še naprej tečejo postopki za azil. Takega, ki to stori, se pač pospremi do meje in se mu reče zbogom.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Besedo ima gospa Ljudmila Novak, pripravi na se dr. Vinko Gorenak.
Izvolite.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Hvala za besedo. Lep pozdrav spoštovana gospa ministrica!

Seveda, za nas vse je Slovenija prva. Vendar to ne pomeni, da se moramo pogovarjati na skrajni način. Nobena skrajnost ni dobra, ne leva ne desna. Je pa to takšna tema, ki seveda zbudi mnoga čustva, in lahko se čisto racionalno pogovarjamo o varnosti v Sloveniji, o varnosti v Evropi in na svetu ali pa se tudi pogovarjamo o nekih skrajnostih, ki se dogajajo. Sama sem vesela, da je Slovenija še vedno dokaj varna država. Vsi pa vemo, da se število terorističnih napadov in pa tudi drugih kriminalnih dejanj v Evropi, žal, povečuje. S tem pa tudi stiska ljudi, ki so prestrašeni, ki se tega bojijo, ki se morajo, žal, s tem pogosto soočati. Zato se v današnji razpravi lahko vsak sam odloči, v katero smer bo šel, ali se bo pogovarjal o realnih stvareh ali bo pretiraval v eno ali drugo smer. Sama menim, da na nobenem področju življenja skrajnosti in pretiravanja niso dobra. Moramo pa pogledati realno sliko.

Jaz bi rada slišala od gospe ministrice čisto realne podatke, kakšno je stanje ilegalnih prehodov čez mejo, kako ukrepamo, kakšne nevarnosti grozijo v prihodnje in podobno. Torej, lahko ta predlog zakona uporabimo tudi za čisto realno razpravo o stanju v državi. Seveda mora biti naša prva skrb naša nacionalna varnost, varnost naših državljanov in zato se moramo predvsem boriti, zato moramo predvsem delati.

Vemo, da moramo ločiti med begunci in pa migranti, veliko več je bilo migrantov, je migrantov. Predvsem pa želim, da beguncem, tisti, ki so v življenjski nevarnosti, pomagamo in sem proti temu, da kakorkoli ščitimo ilegalne prihode migrantov oziroma trgovino z ljudmi, tihotapce, ki služijo na račun stiske ljudi, tega pa ne smemo nikjer in nikoli podpirati in odobravati. Zato moramo spoštovati zakone, zato morajo naši organi, ki nas varujejo, ki nas ščitijo, narediti vse, da bodo zavarovali našo državo in pa naše prebivalce.

Moti me, ker smo v Zakonu o tujcih dali preveč pravic glede združevanja družin, da smo tukaj pretiravali, da nismo zagotovili samo združevanja družin najožjih družinskih članov, kar je tudi po mednarodnih konvencijah, ampak, da smo to področje zelo zelo razširili pri združevanju družin, kar pa pomeni tudi, da smo s tem povečali število prosilcev oziroma upravičencev do različnih socialnih pomoči. Vsi pa dobro vemo, da se, žal, revščina v Sloveniji tudi povečuje, da je tudi veliko slovenskih državljanov, upokojencev in tudi tistih, ki imajo nizke dohodke, na pragu revščine in da je dolžnost naše države, da najprej pomaga ali pa poskrbi predvsem za naše državljane, ki so več čas delali, ki so prispevali tudi v državno blagajno, ki so plačevali davke, zato je naša prva skrb namenjena predvsem njim. Seveda je Slovenija tudi solidarna do pomoči potrebnih, zato v Novi Sloveniji vedno pravimo, da ljudem, ki so potrebni pomoči, je treba pomagati, ne pa podpirati trgovine z ljudmi, tihotapcev, nelegalnih migrantov in podobno.

Prav tako se ne morem strinjati z ravnanji posameznikov oziroma tudi posameznih poslancev, ki so v nasprotju z veljavnimi odločbami določene ljudi, ki so imeli zveze, pripeljali celo v parlament in jih tukaj skrivali ali pa si s pomočjo njih nabirali politične točke. To ni dopustno. Pred zakonom moramo biti vsi slovenski državljani enaki in tudi vsi prosilci za azil oziroma migranti, vsi moramo biti pred zakonom enaki. To se pričakuje seveda tudi od vseh funkcionarjev in še posebej od poslancev, ki smo zakonodajna veja oblasti, da spoštujemo zakone in ne ravnamo protizakonito in na ta način, da si s tem nabiramo točke.

Seveda Slovenija, bomo rekli, na srečo ni bila v večini primerov ciljna država, ker mnogi tudi niso vedeli, da je kvaliteta življenja v Sloveniji izredno visoka, seveda so videli pomoči drugih držav veliko višje in zaščito veliko višjo, zato so hoteli prvenstveno v druge države. Nekateri pa so le upravičeni za azil v Sloveniji in kot pravim, tistim upravičencem, pomoči potrebnim, ki so prišli, ker so dejansko bili življenjsko ogroženi, je prav, da pomagamo. Zato bodimo solidarni, ne bodimo pa nespametni in si ne naložimo prevelikih bremen, ki jih ne bomo zmogli nositi, ki bodo povečala našo nevarnost, ogroženost državljanov, bodimo pa solidarno. Torej, bodimo solidarni, ne pa nespametni.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Vinko Gorenak, pripravi naj se gospod Zvonko Lah. Izvolite.

DR. VINKO GORENAK (PS SDS): Hvala lepa.

To, da meni gredo na živce ceglčbralci, to že veste, ali ne. Ker branje ceglčev pomeni lastno nesposobnost. Ampak vseeno, ni to tema, tema je sprememba zakona, ki smo ga predlagali. Naj za tiste, ki nas poslušajo oziroma gledajo, pravzaprav povem, o čem razpravljamo, ker branje listkov, visoko letečih besede pač ljudje ne razumejo.

Zakaj smo mi vložili to zadevo in kaj predlagamo? Predlagamo preprosto to, da nekdo, ki pride v našo državo in tukaj zaprosi za mednarodno zaščito ali azil in hkrati naredi kaznivo dejanje, da ga pošljemo čez mejo tja, od koder je prišel. In drugo, da tiste, ki so jih tuje države izgnale, v Sloveniji seveda ne gostimo. Poglejte, v Ilirski Bistrici je bil pred časom primer, zdaj pa vzemite realno situacijo, ko je skupina prosilce za azil storila, mislim da, vlom, mislim, da je šlo za vlom. Zdaj pa vzamete situacijo, v Ilirski Bistrici imate vlom v hišo A, ki ga naredijo prosilci za azil, ki priletijo čez mejo, v hiši B imate pa enak vlom, ki ga naredijo slovenski državljani. Slovenski državljani gredo – kam? Na policijo pa v arest, prosilci za azil pa niso deležni takega postopka, ampak gredo v azilni dom. Ali se vam zdi to normalno? Se vam zdi to normalno? Če vlomi slovenski državljani, bo šel v zapor. Če vlomi azilant, bo šel pa v azilni dom, kjer bomo plačevali zanj tisoč 963 evrov, za njegovo nastanitev in oskrbo in vse to, kar mu pritiče. Če kdo v tej dvorani misli, da je to normalno, potem je nenormalen. Potem je nenormalen in deluje proti interesom te države in državljanov te države. Ponavljam, ni mogoče prosilca za azil obravnavati tako, da ga bomo ujčkali, če pa je vlomil oziroma storil kaznivo dejanje. In nekaj najbolj naravnega je, da ga bomo poslali tja, od koder je prišel. To je prvo.

Zdaj naj rečem nekaj o stanju v Evropi. Zadnje čase veliko hodim po Evropi, po Bruslju, in veliko razpravljamo tudi o tej problematiki. Poglejte, Slovenija je edina država, ne, slovenska vlada, jaz ne, je edina, ki zastopa interese, kakršne zastopajo na zahodu. Se pravi, razrahljajmo pravila, da jih bo čim več prišlo. Vse države nekdanjega vzhoda pa seveda ne ravnaajo tako, niti Poljska, niti Češka, niti Madžarska, ne Romunija, ne Bolgarija. Ampak vsi po vrsti povedo: Ne, pomagati jim je treba tam, kjer je problem, pomeni v Turčiji, Siriji ali kjerkoli, ne pa jih vabiti sem. To je temeljna razlika. In zdaj, k sreči, da hodim vsaj na EPP, jaz, ki zagovarjam tovrstno politiko, ker hkrati pa povem, da jo naša država ne, ker ima pač neko ultra levo vlado in zato je stanje tako, kot je. In potem gre naš predsednik Vlade v Bruselj pa ga Juncker, saj vemo kaj, ne bom povedal kaj, saj je malo nerodno to povedati, in potreplja po

rami, pa reče, kako je Slovenija fajn, ker spoštuje kvote. Ne vem, predsednik Vlade se s tem hvali. Ja bedarija, saj to sploh ni res. Ne vem, koliko ste jih pripeljali že, ministrica, v Slovenijo, tisoč nekaj takega iz kvot, nekaj čez mislim, da je bilo. Poglejte, saj jih je samo 15 % tukaj ostalo, vsi ostali so pa naprej šli. To sem v Bruslju zadnjič povedal Nemcem, so me malo debelo gledali, ampak to je res.

Zdaj pa malo k stališčem poslanskih skupin. Gospod Kopmajer je tokrat prebral ta pravi ceglč. Čestitke piscem, ki ste mu ta ceglč napisali. Ja, ne, gospa. Ni ga zamenjal. Običajno ga on zamenja, pa bere nek drug ceglč, ki ni na dnevnem redu, tokrat pa je prebral pravega. Ampak pogledajte, on govori o tem, kako vzbujamo nestrpnost. Ja, ljuba duša, pojdite k svojim volivcem tja dol, kjer so vas izvolili, pa povejte, zakaj zagovarjate to, kar zagovarjate. On se pa na papeža sklicuje. Na eni maši za domovino ga še nisem videl. To pomeni, da je ne spoštuje, najverjetneje, ali kaj jaz vem kaj. To je isto, kot da bi se jaz izgovarjal na Cheja Guevaro. Ne morem se, ker mi njegova stališča niso blizu. On pa papeža vleče v to razpravo. Naj raje pove, kaj in kako so stališča poslanske skupine. Ko smo imeli nikab in burke, je bil tudi proti, pa je govoril, da v Avstriji tega ni. V Avstriji zdaj to je, 150 evrov je kazni. In pa seveda poslanska skupina velike stranje, še ta velike stranke SMC, ne več dolgo, kakor kaže, govori o mednarodnih normah, mednarodnih pravilih iz tega področja. Ja, madona, kdo pa še spoštuje mednarodna pravila? Še Nemčija in Merklova ne, ker je rekla: »Welcome. Welcome.« Ja, saj še Nemčija tega ne spoštuje, vi pa se izgovarjate na spoštovanje mednarodnih norm. Ja, saj ni čudno, da smo tam, kjer smo.

Skratka, če zaključim. Predlagamo, da tistim prosilcem za azil, ki storijo kaznivo dejanje, pokažemo vrata ne pa azilnega doma, ker gre slovenski državljani v zapor za vlom, medtem ko gre prosilec za azil v azilni dom. Predlagamo spremembo – da gre v zapor, iz zapora pa na mejo, pa tja, od koder je prišel. To predlagamo in pa, da ne sprejemamo tistih, ki jih drugod na tak način izženejo. To je normalno, to je naravno, vsaj za nas, za vas pa verjetno ni. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Postopkovno. Izvolite, gospa Mag. Muršič.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Ja, hvala lepa, predsedujoči, za dano besedo.

Jaz bi lepo prosila, ne vem, predsedujoči, če ste poslušali razpravo kolega Gorenaka, v bistvu je že kar na začetku navedel, da smo pač poslanci prebrali stališča poslanskih skupin. Še enkrat, v imenu naše poslanske skupine poudarjam, da je to stališče poslanske skupine, zato se ga tudi prebere. Želim ... /

oglašanje iz dvorane/ Prosim, če lahko zaključim z besedo. Prav tako je kolegica Anja Bah Žibert prebrala vašo poslansko stališče, tako da bi resnično prosila, da zaščitite nas, poslance, ki dejansko predstavljamo stališča poslanskih skupin. Takrat, ko razpravljamo, pa govorimo v svojem lastnem imenu in velikokrat se zgodi, da takrat, ko razpravljamo iz klopi, govorimo v svojem imenu in se tudi zgodi, da to ni ravno mnenje poslanske skupine. Tako da, lepo prosim, da v nadaljevanju poskrbite za to. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Jaz mislim, da dr. Vinko Gorenak to natančno ve, ampak je pač rekel, kar je rekel.

Gospod Zvonko Lah. Pripravi naj se gospa Eva Irgl.

ZVONKO LAH (PS NSi): Hvala lepa, predsedujoči.

No, jaz bi pa Vinka malo dopolnil pri tistem, kar je na koncu rekel. Ne v zapor, ker zapor tudi stane, ampak čim prej nazaj čez mejo, ker tam nič ne stane.

V naši poslanski skupini podpiramo ta zakon, zato ker je evropska zakonodaja bolj ostra kot naša, pa smo mi na šengenski meji, ki branimo evropsko mejo, pa imamo bolj ohlapno zakonodajo, kar se tega tiče. Če se že ta vlada oziroma zunanji minister hodi bolj na vzhod kot na zahod, naj bi se še po tem zgledovali po vzhodu pa bi meje bolj zaprli, ker smo praktično branik evropske meje. Mi se zavzemamo za to, da pač begunci, že begunci, ne migranti, ekonomski migranti, da zaprosijo za azil v prvi varni državi, ni to Hrvaška, je še kakšna prej, je že Grčija. To, če gre za begunce. Če gre pa za migrante, pa sploh nimajo kaj delati pri nas. Jaz sem prepričan, da tudi Nemčija, ki jih je sprejela ne vem koliko teh migrantov, da bodo z leti plesali polko in valček in se bodo morali prilagoditi, če ne, jih bodo pa počasi nazaj poslali tja, od koder so prišli. Pri nas bi jih pa imeli kot turiste lepo, da bi delali, kar hočejo, hodili povsod, kjer želijo, imeli pravic več kot državljani Republike Slovenije. Zato mi podpiramo to zakonodajo, ta zakon, da se zaostri prihod migrantov v Slovenijo in da se s tem tudi sprostí meja med Slovenijo in Hrvaško in še kakšno, ker ko bodo Avstrijci videli, da imajo Slovenci tako zaostren režim na meji kot oni, bodo nam Slovenci odprli svojo mejo, ampak mi se moramo pač držati reda oziroma zagotavljati tudi varnost naših državljanov. To je tako, kot je Levica razpravljala. Jaz ne bom nikoli pozabil gospoda Hanžka, ko je še bil član Levice ali Združene levice takrat, ko je rekel, da bi morali dopustiti 200 tisoč migrantov v Slovenijo. Saj res nimamo dovolj vojakov, bežijo iz vojske in samo to bi se nam še manjkalo, da bi jih še oborožili in v vojsko vzeli. Vidimo tudi v državah, kjer so jih sprejeli, da niso prišli zaradi tega, da bi delali. Včasih so južni bratje rekli:

»Nisam došao da radim nego da zaradim.« Tudi ti so prišli samo, da bi dobro živeli, na socialni, na standardu, ki jih imajo te države. Jaz sem prepričan, da bo tudi Slovenija kmalu ciljna država. Zaenkrat tisti, ki v mrazu pridejo čez Kolpo in iščejo potem vrata, ni mreže po celi meji ob Kolpi, na določenih delih, in dobro vedo, kje se pride čez, ker ni mreže, in kje je Kolpa tako plitka, da se da v gumijastih škornjih priti čez. K sreči so naši državljani tam ob meji zelo gostoljubni, zelo prijazni, še, ker se ni še nič zgodilo. Kaj pa tisti policist, ki je umrl ob napada migranta? Kaj pa, če se to zgodi? Kdo bo kriv? Seveda vlada nič, zakonodaja nič, organi, kot je policija, nič, ker imamo tako zakonodajo, ki vse dopušča. Lahko se to zgodi. Zato mislim, da je ta zakon primeren, glede ne to, da smo na šengenski meji, zadosti dobro zaostreje vstop migrantov v Slovenijo. Če pride takšna naval, kot je bil včasih, verjetno tega več ne bo, ampak da bodo manjše skupine, ker druge države bodo zapirale te prehode, in kaj kmalu lahko najdejo tisto državo, ki ne more ali noče varovati svoje meje, kot je treba, in najdejo tam prehod. Tudi iz Italije lahko pridejo v Slovenijo, tam, kjer je gro teh migrantov, vstopa v Evropsko unijo in počasi potuje. Že Italijani na severnem delu se zgražajo, koliko jih je v ta del bolj razvite Evrope prišlo. Če bodo oni zaostri, bodo šli pa malo na desno v Slovenijo, kjer je meja kolikor toliko odprta še. Če mi ne bomo varovali svojih meja, drugi jih ne bodo. Zato ne vem, zakaj se Vlada spreneveda, čeprav ministrica je v določenih trenutkih dosti odločna in se je postavila tudi nasproti svojim kolegom, to je pohvalno, ampak samo ministrstvo ne more storiti nič, mi moramo, tisti, ki sprejemamo zakonodaje, sprejeti tak zakon, Vlada in ministrstva, posamezna, in organi pa morajo to sprovajati, tako kot je prav, tako kot se šika za današnje razmere.

Zato bomo in sam in poslanska skupina podprli ta zakon, čeprav sem prepričan, da ne bo sprejet, kot kaže, ker od največje poslanske skupine je v dvorani samo ena poslanka, očitno imajo dosti dela že z volitvami, pa vseeno bi lahko ta zakon sprejeli pa nekaj naredili, kar bo nujno narediti v naslednji vladi.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Eva Irgl, pripravi naj se gospod Žan Mahnič.

Izvolite, gospa Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Naj začnem z vrednotami, ki se mi zdijo izjemnega pomena tudi za današnjo razpravo. Govorim o pravičnosti, o varnosti in o dostojanstvu. Zdaj vsi tisti, ki sedimo v tem državnem zboru, bi seveda morali vedeti, da je glavno vodilo pravne države prav pravičnost. Ampak kaj ta pravičnost v tem kontekstu dejansko pomeni? Pravičnost pomeni, da se v

tem hramu demokracije sprejema zakonodaja, ki je dobra za državljane in državljanke, se pravi, da dela za skupno dobro, v interesu državljanek in državljanov in v interesu njihove varnosti. Pravičnost v tem kontekstu tudi pomeni, da se potem spoštuje takšno sprejeto zakonodajo. In seveda pravičnost pomeni, da smo vsi enaki pred zakonom. Zdaj, če pogledamo malo v zgodovino, lahko vidimo, da je že Aristotel zelo lepo povedal, da je edina stabilna družba ali pa država tista država, v kateri so ljudje vsi enaki pred zakonom. In v tem kontekstu se mi zdi vprašanje pravičnosti še posebej pomembno.

Druga vrednota, ki bi jo želela izpostaviti v kontekstu današnje razprave, je varnost. Že večkrat je bila omenjena, gre za vrednoto, ki je zelo krhka dobrina, treba jo je zelo skrbno čuvati in varovati, ni samoumevna. Prav je, da tudi mladi vedo, da se moraš za varnost vedno znova boriti. In prav je, da tukaj omenim, da smo bili leta 1991 na veliki preizkušnji, varnostni preizkušnji in da smo se morali boriti za lastno suverenost, za ozemlje in za državo in za državljane in državljanke. In v tem kontekstu je varnost izjemnega in ključnega pomena.

Prva naloga vsakega politika, ki ima rad svojo domovino in ima rad državljane in državljanke, je ta, da zaščiti lastni narod, se pravi, da poskrbi, da bodo ti varni tako pred notranjimi kot zunanji grožnjami. Če to nekako naslonim na današnjo zakonodajo, torej Zakon o mednarodni zaščiti, je pa treba reči naslednje. Če imamo posameznike, ki so dokazano kršili zakon, potem morajo za to sprejeti odgovornost in morajo zato nositi tudi posledice. Tako kot mora vsak državljan Republike Slovenije, če je kaznovan oziroma če stori kaznivo dejanje, nositi odgovornost in posledice za takšno ravnanje. V tem primeru pa to pomeni v obliki zavrnitve oziroma nezmožnosti zaprositve za azil.

Jaz bi v tem delu želela povedati, da tu ne gre za kakšno diskriminatorno obravnavo ali pa neko ksenofobno ravnanje, daleč od tega. Jaz osebno sem prepričana, da smo Slovenci narod, ki smo skozi dejanja pokazali, da znamo biti solidarni. Leta 1991 smo več kot 70 tisoč beguncem omogočili varno zatočišče v Sloveniji, zato ker so bežali pred vojno, da si ohranijo lastno življenje. Vendar tukaj ne govorimo o beguncih, ampak o ekonomskih, ilegalnih ekonomskih migrantih. In tu je seveda treba razločevati in je treba biti seveda v tem primeru pravičen do tistih, ki dejansko bežijo pred vojno, tem je treba pomagati. Tem je treba pomagati, zlasti ženskam in otrokom. Kakšni ljudje bi pravzaprav bili, če jim ne bi pomagali. Ti ljudje vendarle potrebujejo našo pomoč. V tem primeru moramo biti človečni in moramo biti tudi solidarni. In kar je najbolj pomembno moramo spoštovati drug drugega. Vendar pa, kot že rečeno, nekaj povsem drugega so tako imenovani ekonomski migranti. Če so med njimi tudi takšni, ki ne spoštujejo zakonodaje države, v katero so prišli, potem je treba to povedati na

glas. Kajti zaradi različnih nesprejemljivih ravnanj postavljajo pod vprašaj varnosti tistih, ki pa živijo v določenih državah. Naj spomnim samo na dejanja, kjer so migranti posegli v nedotakljivost človeškega življenja, človeškega telesa. Najbolj se boste množično spomnili tega, mislim, da je bilo v Düsseldorfu. Takrat je bil množični poseg v nedotakljivost ženskega telesa. Jaz sem zastavila več poslanskih vprašanj tudi ministrici za notranje zadeve na to temo. In v teh primerih so bile na preizkušnji prav te vrednote, ki sem jih omenila v začetku razprave. Torej vrednota pravičnosti v tem smislu, da si je nekdo, ki je prišel v državo ilegalno, vzel v roke pravico, da stori nekaj, kar je v nasprotju z zakonodajo, in da stori nekaj, kar je v nasprotju z vrednotami, ki so del nas. Drugič, v tem primeru je umanjala varnost, tista varnost, ki si jo državljane in državljanke zaslužijo, ko bivajo v neki državi. Se pravi, politika in država je tista, ki mora zaščititi lastne državljane, ampak v tem primeru je varnost odpovedala. Ni bilo več občutka zaščite, ki pa je nujno potrebna v nekem okolju, v katerem živimo.

Tisto, kar se meni zdi ključno izpostaviti, pa so moji kolegi že večkrat povedali, če želijo posamezniki živeti v Evropi, ki izhaja iz judovsko-krščanske tradicije in je po II. svetovni vojni gradila, bom rekla, neko močno simbiozo na tem, da se zgradi mir, varnost in spoštovanje temeljnih vrednot, potem morajo seveda spoštovati naša pravila in spoštovati sistem vrednot, ki ohranjajo našo civilizacijo. Zato se mi zdi v današnji razpravi, še enkrat ponavljam, pomembno, da zagotovimo troje, ko obravnavamo takšno zakonodajo, torej pravičnost, varnost in dostojanstvo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Žan Mahnič, pripravi naj se gospod Jožef Horvat.

Izvolite, gospod Mahnič

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, podpredsednik. Gospa ministrica, kolegice in kolegi!

V mandatu, ko smo imeli kljub gospodarski rasti oziroma še vedno imamo upokoјence z mizernimi pokojninami, na 10 tisoče ljudi, ki živijo pod pragom revščine, številne tiste, ki niso brezposelni, ampak delajo in za svoje delo prejemajo mizerno plačilo, se je v Državnem zboru veliko pogovarjalo o ilegalnih ekonomskih migrantih, ki pridejo v našo državo in mesečno po podatkih Računskega sodišča, stanejo tisoč 963 evrov. Skratka, v tem mandatu smo izgubili priložnost, da bi temu naredili konec, ker so ilegalne ekonomske migrante podpirali v Levici, v Socialnih demokratih, v Desusu in v SMC. In glas na volitvah za katerokoli od teh štirih strank in tudi glas za kakšno novo stranko, ki ima podobno mišljenje v zvezi s temi zadevami, je glas za politiko odprtih

vrat Slovenije in Evrope, je glas še naprej za drugorazredne Slovence v primerjavi s prvorazrednimi migranti in je glas za višje tveganje, kar se tiče varnosti državljanek in državljanov Republike Slovenije. Kajti ljudje, ki prihajajo, ne bodo pozitivno vplivali na našo ekonomijo, ne bodo pozitivno vplivali na naše finance, ogrožali bodo temelje, na katerih je postavljena krščanska Evropa in ne bodo pripomogli k temu, da se bo Evropa še naprej razvijala v demokratičnem in svobodnem duhu. Če si to želite, potem boste volili stranke, ki sem jih prej omenil, sicer bo vaša odločitev, spoštovani državljanke in državljani, na volitvah drugačna.

In sam bom podprl zakon, ki smo ga predlagali v Slovenski demokratični stranki, ker zakon ni nič drugega, kot zaščita državljanek in državljanov Republike Slovenije in njihove varnosti. Lahko boste rekli, ja, nismo še imeli toliko primerov, ni bilo še toliko incidentov v Sloveniji, da bi potrebovali takšno zaostrovanje, ampak ne gre za zaostrovanje, to je prva zadeva, kajti ve se, kaj je kaznivo dejanje, ve se, kaj je hudo kaznivo dejanje, in zaradi tega resnično ne razumem, zakaj nasprotujete spremembi 29. alineje tega člena zakona.

Kar se pa tiče druge stvari, vsak migrant, ki je prosilec za azil, kljub temu da je migrant, po mojem trdnem prepričanju neupravičeno prosi za azil, ni upravičen, če naredi kaznivo dejanje, ga je treba takoj izgnati. In mi se sedaj pogovarjamo ravno v času, ko turški diktator Erdogan zopet izsiljuje Evropo za nove milijarde evrov, kajti sicer bo odprl vrata in poslal migrante v Evropo. In Slovenija kot še zadnja socialistična oaza v tem delu Evrope – Nemčija, Avstrija, Italija, Srbija, Hrvaška, Madžarska, Češka, Poljska vse so to države, kjer so se volivci odločili, da je dovolj uničevalne politike s strani levičarjev in so se oblikovale ali pa se še bodo oblikovale desnosredinske koalicije, hvala bogu, vsaj te države bodo znale zaščititi svoje državljanke in državljane. Jaz upam, da se bo temu bloku držav, kjer imajo vlado desnosredinske stranke, tudi Slovenija pridružila bodisi po 27. maju bodisi po 3. juniju, kajti Evropa je postavljena na krščanskih temeljih, na krščanskih vrednotah. Evropa se je do te točke, kot je razvita danes, razvila ravno zaradi teh vrednot in islam, gospe in gospodje, sploh pa ne radikalni islam, ki ga prinašajo ti ilegalni migranti iz Sirije in ostalih držav, kjer ne poznajo takšnega islama, kot je bil, recimo, in je tudi v Bosni, kajti to so ljudje, ki tudi targetirajo in s svojo radikalno vejo islama posiljujejo tiste muslimane, ki mislijo drugače. Ti ljudje v Evropo ne sodijo. To so ugotovili že Avstrijci, Madžari že zdavnaj, Poljaki tudi. Sedaj to, upam da, hvala bogu, počasi ugotavlja tudi Nemčija z novim ministrom za notranje zadeve, ki je jasno povedal, kaj si misli o teh ljudeh, ki prihajajo rušiti red in pa stanje, kakršnega poznamo v Evropi.

Pomoč je potrebna, ampak pomoč je potrebna v državah, kjer so izvirne države, z enakim denarjem kot v Sloveniji lahko tam pomagamo bistveno večjemu številu, tam pa res lahko rečemo, beguncev. In pa treba je izvajati ne takšne operacije, ki migrante pripeljejo v Evropo, v Italijo, in te probleme potem uvažamo sem, ampak je potrebno sodelovanje z oblastmi v Libiji, v ostalih delih severne Afrike, kjer bo glavna točka preprečevanje, da sploh zapustijo obale severne Afrike. Kajti, ko ti ljudje te obale zapustijo s čolni in ko jih ladje, tudi recimo iz operacije EUNaufor Sofia dobijo in jih dajo na svoj krov, potem jih pač morajo peljati v Evropo. Če bi obrnili, skačejo v morje, jih je potrebno reševati itn. Skratka, to ni rešitev. Edina učinkovita rešitev bi bila intenzivno preprečevanje, da se jim pač sploh ne dovoli odhodov. In kupčija, ki je s Turčijo, izsiljevanje Turčije glede migrantov v zameno za milijarde, danes zjutraj sem na enem od slovenskih portalov bral besede predsednika Erdogana, ko se je srečal s Tuskom in pa z Junckerjem, in mislim, da ni daleč dan, ko bo to, da Turčija zaustavlja migrante, pogojeval s tem, da bodo s strani Evropske unije prišli neki signali, da je Evropska unija pripravljena Turčijo sprejeti v svoje vrste. In s tistim dnem, ko se bo to zgodilo, pa bomo res lahko govorili, da je Evropske unije konec, da je projekt propadel, kajti tja, kamor pride radikalni islam, tam ne demokracija, ne svoboda, ne človekovo dostojanstvo, ne človekove pravice ne morejo uspevati.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Jožef Horvat, pripravi naj se gospa Anja Bah Žibert.

Izvolite gospod Jožef Horvat.

JOŽEF HORVAT (PS NSI): Hvala lepa, gospod podpredsednik. Spoštovana gospa ministrica s sodelavko, dragi kolegice in kolegi!

Izhodišče za mojo razpravo bom postavil v razpravi v Evropskem parlamentu, saj bilo jih je kar nekaj o Dublinski uredbi, in sicer lani, tam v sredini leta nekje je bila ena zelo dobra razprava v Evropskem parlamentu. Če zaključek te razprave v Evropskem parlamentu naredim z enim stavkom, bi se ta glasil takole: »Dublin je mrtev, naj živi Dublin.« Se pravi, Dublinska uredba je mrtva, Evropska reforma Dublinskega sistema oziroma dublinskega azilnega sistema je potrebna. Ampak tega še pravzaprav nimamo, zato je povsem normalno, da države same želijo spreminjati, konkretno v Sloveniji, zakon o mednarodni zaščiti, kjer pa pravzaprav prvenstveno govorimo in moramo govoriti o zaščiti državljanek in državljanov. Se pravi, mednarodna zaščita se tukaj pravzaprav fokusira prvenstveno v zaščito državljanek in državljanov te države.

Kaj so po našem razumevanju bistvene rešitve tega zakona, za katerega smo napovedali, da ga podpiramo? Opisal jih bom v

treh točkah. Prvič, tujec, ki želi vstopiti v Republiko Slovenijo, mora pristojnemu organu takoj, poudarek je na takoj, izraziti namen za vložitev prošnje in hkrati navesti vse razloge zanjo, prošnjo pa mora nato vložiti v treh dneh od vstopa v Slovenijo. Kakšna je razlika v primerjavi z veljavnim zakonom? Razlika je v tem, da veljavni zakon pravi, da to stori v najkrajšem možnem času. Torej, tukaj mi natančno definiramo v treh dneh. V čem je tu problem? Ni problema. Ker »v najkrajšem možnem času«, veste, kako je to. Vprašate 90 poslancev, dobite 90 različnih odgovorov. V treh dneh – zelo eksaktno.

Druga rešitev, ki jo prinaša ta novela zakona, je naslednja. Status mednarodne zaščite ali subsidiarne zaščite se ne priznata, če obstaja utemeljen sum, da je oseba v Sloveniji storila kaznivo dejanje, in sicer ne glede na to, katero kaznivo dejanje, ne glede na to. Kaznivo dejanje je kaznivo dejanje in pika. V tem primeru se status mednarodne zaščite ali subsidiarne zaščite ne priznata.

Tretja rešitev, ki jo prinaša ta novela zakona, prošnja je nedopustna in se zavrže, če je prosilec pred tem v Sloveniji storil kaznivo dejanje in bil pri tem prijet v povezavi s tem kaznivim dejanjem ali če mu je druga država članica Evropske unije izrekla pravnomočno odločitev o izgonu. Kje je tu problem? Ni. Po naši oceni ni. Vse te tri točke dejansko, kot pravimo velikokrat, pijejo vodo. Preprosto ne vidim razloga za izgovor, zakaj te rešitve niso dobre. Glede na to, da prepotrebne reforme Dublinske uredbe še ni, bilo bi gotovo najlažje, da imamo na nivoju Evropske unije neke rešitve, ki bi bile sprejemljive za vse članice, teh rešitev pa ni. Saj to poznamo, kako potekajo te zadeve, ko gre za uredbo, se države do takrat želijo same zavarovati tako, kot mislijo, da je to za njih najboljše, optimalno. Te tri rešitve, ki sem jih navedel, gredo v smeri zaščite, ja, tudi in predvsem slovenskih državljanek in državljanov. Še enkrat, je tu kaj narobe? Po naši oceni ne.

Zato mi te rešitve podpiramo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anja Bah Žibert.
Izvolite.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

Že moje kolegice in kolegi pred mano so povedali, da je potrebno enkrat in za vselej ločiti status beguncev in pa status migrantov. Kar bom danes govorila, bom v večini govorila o primerih, ko gre za kazniva dejanja tistih, ki nimajo in ne morejo imeti statusa begunca. Če to imajo, potem je nekaj v tej državi še dodatno hudo narobe. Ampak naj najprej spomnim na v medijih kar precej znan primer begunca oziroma moram sama sebe popraviti, migranta Shamieha. Zakaj? Ministrstvo in potem vsi

pravosodni organi so ugotovili, da ni več upravičen do bivanja v državi Sloveniji in bi moral to državo zapustiti. Vse je bilo urejeno v skladu z zakonodajo in tudi z uspešnim delom Ministrstva za notranje zadeve. Kaj se je zgodilo? Tisti, ki v Državnem zboru kričijo o tem, da mora biti Slovenija socialna država za državljanke in državljane Republike Slovenije, to je Levica in pa SD, so tega človeka pripeljali v Državni zbor. Praktično so ga skrili. In zdaj te iste – mimogrede, sicer je samo ena predstavnica tukaj notri – sprašujem, koliko takšnih ljudi, državljanek in državljanov, so na primer skrili v Državni zbor pred deložacijami. Jih niso. Ker deložacije so se dogajale za drobiž, pa so bili lep čas, skoraj več čas SD-ja v vladi. Malo je bilo časa v zgodovini, ko oni ali pa njihovi predhodniki ne bi bili v vladi. Skratka, da je bila mera polna, seveda je bila tukaj razprava o tem, ali je ministrstvo ravnalo pravilno ali ni ravnalo pravilno, danes se ve, ministrica je svoje stališče zagovarjala, imela je prav. Ampak, ministrica, jaz se čudim, da vi še vedno sprejemate to, da prihajate kot ministrica iz vrst SMC, ker v posmeh vam, je SMC tega gospoda povabil na svoj kongres stranke. Zdaj mi pa povejte, ali živimo normalni državi ali ne? Zagotovo ne, ker gospod Shamieh več v tej državi ne bi smel biti, ne pa da prihaja na kongrese največje politične stranke in seveda kaže in pokaže, kako se v tej državi dela – dvojna merila, ena so za migrante, ki nimajo nobene podlage, da živijo v tej državi, druga merila pa so za naše državljanke in državljane, ki izgubljajo hiše za drobiž, ki mimogrede dobijo nagrado v vrednostni 300 evrov, zato ker so 10 let pošteno delali v nekem podjetju, potem pa zgubijo status, pravice do pomoči otroškega dodatka in na ta račun zgubijo 800 evrov. To pa delamo, na primer, s svojimi državljani.

Prav tako ne razumem stališča SD. Jaz ne vem, ali oni se med seboj ne pogovarjajo ali pa igrajo spet to svojo dvojno igro, zato da zavajajo državljanke in državljane. Danes so govorili, kako je to nepotrebno in ni pomembno, ali je kdo bral ali govoril na pamet, bolj pomembno je, da njihov vidni predstavnik župan občine Velenja, SD, piše spoštovanemu predsedniku države, predsedniku Vlade, predsedniku Državnega zbora, predsedniku Državnega sveta, ne vem, ministrica, očitno je vas spustil, čeprav ste se ves čas nekako borili za to, da se neke stvari res storijo tako, kot je prav pa, da se naredi delni red, sicer tukaj kaže, da vas je izpustil, ne glede na to, ampak v pismu opozarja, da je neverjeten porast priseljencev v Velenju in da stanje postaja kritično. Problem je v komunikacijah, problem je v zdravstvenih domovih, problem je na ulicah in tako naprej. Ampak SD pa v tem parlamentu povsem drugače. Jaz bi bila vesela, da se enkrat ta stranka zmeni pri sebi in da ne igra zgolj na političnih točkah, ker zdaj ne vem, kdo jih nabira, ali stranka v Državnem zboru ali župan Kontič na terenu. Ampak nekaj je zelo narobe.

Prej sem v stališču povedala, da bom govorilo o konkretnih primerih. Ministrica, tukaj se ne morem z vami strinjati glede tega, da ste pač seveda govorili o Dublinski konvenciji. Se strinjam, ampak še vedno jaz govorim o migrantih, konvencija govori o beguncih. In zdaj pogledajmo primer. V Ljubljani se je zgodilo, na Čopovi ulici, spoštovani, 3. februar, 13. februar, 16. februar, 17. februar, 18. februar, zgodile so se kraje, zgodili so se napadi in migrant iz Alžirije je celo napadel varnostnika. Jaz temu pravim hladno orožje, imel je razbito steklo in je grozil z ubojem. To je samo na Čopovi ulici. V nekaj dneh zaporedoma. Zdaj pa mi povejte, je to še varna ulica?! Spoštovani, to se je dogajalo sredi dneva, tudi takrat, ko po tej ulici hodijo otroci. Ogrožen je bil naš državljani Republike Slovenije, ki je kot varnostnik delal v eni od trgovin. Pomagali so mu številni drugi. Vse osebe, 7 oseb, verjetno jih je bilo še kaj več, jaz imam podatke za 7 oseb, so bili alžirski državljani. Zdaj pa mi povejte, so to begunci? Ne, iz Alžirije pač v Sloveniji ne morejo biti begunci. Vsi so bili moški stari od 19, ne vem, pa, mislim, da zadnji do 30 let, tudi s temi podatki operiram. Vse to se je zgodilo sredi belega dneva.

V Nemčijo že obstajajo območja tako imenovanih no-go con. Pa mi povejte, zame, oprostite, in za tiste, ki hodijo po Čopovi, bo kmalu to tudi ta ulica. Ne vem, zakaj so si jo izbrali, ampak dejstvo je, da pač je na njej verjetno tako, da omenjeni najdejo največ možnosti za svoja kriminalna dejanja. Ampak, glejte, tukaj je šlo tudi za poskus umora. In jaz res sprašujem, kaj se je s temi ljudmi zgodilo. Bojda so jih odpeljali samo nazaj v azilne domove. Zdaj pa, če je to res, potem spremenimo, oprostite, pa naredimo tukaj divji zahod, in pustimo tudi državljanke in državljanom, da delajo, kar hočejo. Glejte, mislim, nekateri si privoščijo tovrstna dejanja, državljani Republike Slovenije bi se znašeli verjetno že pred sodnikom in že verjetno v postopku, če je pač voden, za to bil tudi ustrezno kaznovan. In prav je tako. Ampak, kakšna sporočila dajemo mi našim državljanom in državljanom? Če pa upokojenec mimogrede, nekdo, ki je bil veteran vojne za Slovenijo, in je imel takrat nekaj let delovne dobe, je postal invalid, v tako zahtevni stopnji, da ni več mogel opravljati dela, nobenega dela in je bil seveda tudi invalidsko upokojen, ima 3 hčere, družino in dobi 200 evrov. 200 evrov, spoštovani. Zdaj pa če bi ta gospod, verjetno v trgovini vzel salamo, bi bil pa na prvi strani vseh medijev pod temo črna kronika. Ampak veste, jaz sem iskala te podatke, jaz jih v medijih nisem zaznala, da so se dogajale 3., 13., 16., 17. in 18. dobesedno kraje in poskus napada oziroma tudi umora, s strani migrantov, ki prihajajo iz Alžirije. In zdaj, človek bi še razumel, da so ti ljudje lačni, da so šli po, ne vem, kruh v trgovino, ampak ne, veste, potem pa se čudim, ko pogledam, kako se v teh azilnih domovih za te ljudi skrbi. Obrok 3-krat na

dan, hrana mora biti zdrava, uravnotežena in ekološko pridelana. Tako mi poskrbimo za te migrante. Na jedilniku mora biti vsak dan meso in ostali zdravi izdelki v pravilnem sorazmerju. Pa mi povejte, ali socialno ogrožene družine imajo takšen jedilnik? Ali lahko mati zagotovi svojim otrokom iz teh družin, da jedo 3-krat na dan uravnoteženo hrano pa še ekološko pridelano? Ne. Pa ne govorim samo v socialno ogroženih družinah, govorim tudi o različnih bolnišnicah, si tudi ne morejo privoščiti ekološko predelane hrane, ampak za te ljudi je poskrbljeno. Zdaj mi povejte. Človek, ki dobi vse to, mnogo več kot naši lastni državljani, potem ogroža javni red in mir in tudi življenja naših državljanov. Pa povejte mi, v kateri konvenciji se dopušča, da se takšne zadeve tolerirajo in se ne sankcionira v skladu z zakonodajo lastne države? Sploh ko gre za vprašanje migrantov, spoštovani, ne govorim o beguncih. Jaz še vedno trdim, da tisti, ki je dejansko begunec ... glejte, 70 tisoč jih je prišlo takrat, ko je bila vojna v Jugoslaviji na Balkanu. Ni bilo težav, vsi so jih sprejeli, nihče se ni ukvarjal s temi temami, ker smo vedeli, od kod prihajajo in bežijo. Ampak ti ljudje bežijo zaradi drugih stvari. Tem ljudem je blizu kriminal, tem ljudem je blizu nasilje. To niso ljudje, ki iščejo zatočišče. Kajti tisti, ki išče zatočišče, je hvaležen in v prvi vrsti verjetno ponudi pomoč tudi tisti državi po svojih zmoglostih, ne pa da dela takšnih stvari. In tega bo vedno več. Pa imamo primer v Kopru, pa imamo primer v Ilirski Bistrici. Sprašujem pa se, koliko je še teh primerov, za katere ne vemo, kajti tudi za te nisem našla podatkov iz javnih občil, čeprav vemo, da vsaka malenkost je pravzaprav v črni kroniki, ali je tam potrebna ali ne.

Skratka dejstvo je, da takšna oseba nima kaj početi v tej državi, kajti ogroža to državo. Kot drugo, ni upravičena, da biva v tej državi, kajti ne prihaja več iz ogrožena okolja in tudi ni vstopila v to državo kot prvo možno državo. In ravno tukaj govorimo o spremembi zakonodaje, da se pač ukrepa v skladu s pravnim redom države Republike Slovenije. Pri takšnih ljudeh je treba v končni fazi absolutno takoj začeti postopek za izgon iz države. Tega bi se vsak zavedal. Poglejte, ti ljudje pa širijo svoje informacije naprej po svojih poteh. Rečejo, v Sloveniji je raj, greš v trgovino, malo ukradeš, če ti preveč težijo, pokažeš hladno orožje in potem greš nazaj v azilni dom, kjer dobiš še pošteno večerjo. O tem govorimo v predlagani spremembi zakona, o tem govorimo. Govorimo tudi o tem, da se bojo potem zmanjšale nepravilnosti tudi na drugih področjih. Zakaj? Mi imamo v Sloveniji kar veliko število tistih, ki začasno bivajo v tej državi. Poglejte, slišimo o tem, da začasno bivajo, dobivajo otroške dodatke, ampak v bistvu pa sploh ne bivajo tukaj, ampak grejo nazaj v svojo domovino, ampak seveda te zneske dobivajo, ta denar dobivajo. Kot drugo, na eno zdravstveno izkaznico jih pride 20, ker ni moč videti povsem

identitete posameznika. To so opozorila, ki prihajajo.

Jaz sem dala tudi poslansko vprašanje in upam, da bom čim prej dobila tudi konkretne odgovore, koliko je tega. Ampak, ko se bo videlo, da je v tej državi red za vse in da ni prvo- in drugorazrednih ne državljanov, ampak da imajo drugi prednost pred lastnimi državljani, potem se bodo tudi takšne stvari omejile, kajti vedeli bodo, da ne bodo za to nagrajeni, ampak bodo poslani nazaj. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Proceduralno, izvolite, gospod Igor Zorčič.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, jaz bi prosil, da kolegico Anjo Bah Žibert opozorite, da ne zavaja javnosti poleg vsega drugega, namreč izrekla je tudi to, da je Stranka modernega centra tega gospoda Shamieha vabila na svoj kongres. To seveda ni res, to je popolna laž. Jaz sem celo prepričan, da za tem stoji katera od opozicijskih strank, da se je on pojavil na samem kongresu. Prosim, da, če se že danes tukaj navajajo določene zadeve, seveda vse nepreverjena, da se kolikor toliko razpravljavci skušajo držati resnice in izogibati nekih zavajanj ljudi, kot smo bili priča, in tudi da se po mojem opozorilo kolegica opraviči. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Gospa Anja Bah Žibert je slišala vašo pripomb. Izvolite, gospa Anja Bah Žibert.

ANJA BAH ŽIBERT (PS SDS): Hvala lepa, predsedujoči, da ste mi dali možnost.

V svojem izvajanju sem povedala, da je bil gospod Shamieh na kongresu največje politične stranke. Kako se je tam znašel, poglejte, s tem se jaz ne bom ukvarjala. Tam je bil. Če bi bil pravočasno deportiran, ga zagotovo tam ne bi mogli videti. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo v splošni del splošne razprave. Besedo ima predstavnica Vlade gospa mag. Vesna Györkös Žnidar, ministrica za notranje zadeve.

Izvolite.

MAG. VESNA GYÖRKÖS ŽNIDAR: Hvala za besedo, spoštovani podpredsednik. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

V uvodnem delu bom najprej odgovorila gospe Novak, glede njenih vprašanj, ki so se nanašala predvsem na stanja ilegalnih migracij v Sloveniji. V letu 2016 smo zabeležili tisoč 148 ilegalnih prehodov meje. V letu 2017 tisoč 930 ilegalnih prehodov meje. Ti podatki dejansko potrjujejo, da beležimo stabilen trend naraščanja ilegalnih migracij, na kar smo pa pravzaprav že

opozorili ob zapiranju zahodnobalkanske poti. Pred nekaj leti, ko smo tudi opozorili, da bo to potem povzročilo porast klasičnih ilegalnih migracij, seveda z vso varnostno problematiko, ki pač iz tega izhaja, glede na to, da več ne gre za regulirane migracijske tokove, ampak za klasične ilegalne migracije. Delo po ilegalnih migracijah je stalna naloga slovenske policije, torej poostrena kontrola na zunanji šengenski meji, na mejnih prehodih oziroma tudi na zeleni meji. Poseben poudarek pa vsekakor je na razbijanju ilegalnih kriminalnih združb, ki delujejo tudi v tej povezavi, pri čemer je tudi naša policija zaznavno uspešna, kar je treba posebej izpostaviti. Pripravljeni so pa tudi načrti obvladovanja morebitnih povečanih oziroma masovnih migracij.

Kar se tiče mednarodne zaščite, tukaj lahko povem, glede na to, da je bilo tudi to danes izpostavljeno, v letu 2016 je bilo vloženih tisoč 308 prošenj za mednarodno zaščito, ustavljenih je bilo 621 postopkov, 170 pozitivnih odločb in pa 96 negativnih, v letu 2017 tisoč 476 prošenj, ustavljenih 949 postopkov, 152 pozitivnih, 527 obravnavanih oziroma 89 negativnih odločb.

Spoštovana poslanka Novakova je tudi v svojem izvajanju omenila določbe Zakona o tujcih, glede združevanja družinskih članov. Res je, naš slovenski zakon ima določbo, ki omogoča združevanje družinskih članov, torej odločbo, ki je širša, kot sta tako imenovana nuklearna družina, mati, oče in otroci. Vendar pa vas moram tudi spomniti, da je ta določba posledica odločitve Ustavnega sodišča v primeru somalijske deklice in vemo tudi, kakšno je bilo takrat stališče stranke, ki ji pripada gospa Novak, zato menim, da je bilo potrebno to ponovno nekako ponoviti oziroma poudariti.

Glede kvot, o čemer je govoril poslanec Gorenak. Vemo, da kvote so en mehanizem, ki znotraj Evropske unije dejansko pomenijo nek izraz solidarnosti med državami članicami Evropske unije, in da gre, ko gre v bistvu za evropsko oziroma našo odgovornost, saj je popolnoma jasno, da tiste države, ki se nahajajo na zunanjih mejah Evropske unije, to Slovenija ni, ampak na zunanjih mejah Evropske unije, so bolj obremenjene s prihodi migrantov. Če jih razbremenjujemo na način, da na svoje ozemlje v tem kontekstu sprejememo ljudi, ki so zaščite potrebni, tiste ljudi, ki so varnostno preverjeni, in pa tiste, ki sodijo v tako imenovane ranljive kategorije, kot na primer mladoletniki, je vsekakor to nek kontroliran proces, ki preprečuje prehajanja potem teh ljudi nekontrolirano čez naše ozemlje ali pa ozemlje drugih držav.

Glede števil, tudi to je zanimalo spoštovanega poslanca Gorenaka. Slovenska kvota za prevzem ljudi, ki so zaščite potrebni, je bila 567; do konca februarja 2018 je bilo v Slovenijo premeščenih 253 oseb, kar predstavlja 44 % kvote, pri nas pa se nahaja še 209 oseb. Ker so vsi roki iz pravnih podlag pretekli, so se te premestitve iz Italije in Grčije zaključile. To bo

izziv tudi v prihodnje, tudi glede na vse, kar se dogaja na nivoju Evropske unije. Sama menim, da relokacija masovnih nekontroliranih prihodov v Evropsko unijo ni rešitev, je lahko le del neke rešitve, ne more biti pa to dokončna rešitev problema. Vsekakor vstop v Evropsko unijo bi moral biti odvisen od razloga zapuščanja matične države in temu bo treba v prihodnjih obdobjih tudi na nivoju Evropske unije nameniti ogromno truda. Poslanec Grims je omenjal asylum shopping oziroma tudi sekundarne migracije. Velikokrat smo to že povedali v preteklih razpravah, da je asylum shopping ni nek zaželen koncept, če želi Evropska unija sistem, ki bo vzdržan; ob dejstvu, da se bodo migracije nadaljevale tudi v prihodnje. Če pogledamo obstoječe podlage, se ta asylum shopping ne kvalificira niti kot kaznivo dejanje niti kot prekršek; ima pa Evropska unija en zakonodajni mehanizem, to je Dublinsko uredbo, o kateri smo tudi veliko že govorili, ki določa postopke v primerih takšnega prehajanja iz ene države v drugo; in tudi ne predvideva sankcij za ta dejanja. Če nadaljujem tam, kjer smo danes že v razpravi bili, pomen Dublinske uredbe se je pokazal tudi v nedavni medijsko odmevni zadevi, v kateri je tudi sodišče v Luksemburgu izdalo eno izjemno pomembno sodbo, še posebej za Slovenijo, ki je tranzitna država. Reklo je, da se Dublinska uredba mora uporabljati tudi v primeru masovnega migracijskega pritiska, in v tej zadevi je bilo tudi nekako izrečeno, da je za obravnavo prošnje odgovorna Republika Hrvaška. To je izjemno pomembna sodba, ker le tako bodo potem zdržali vsi tisti osnovni koncepti, na katerih bazira Evropska unija, torej enotno območje svobode, varnosti, pravic. Šengensko območje je za Slovenijo vitalnega pomena, ker je naš strateški interes in tudi upravljanje z zunanjimi mejami Evropske unije. Dejstvo je, da migracije so in bodo izziv za stabilnost Evropske unije ter tudi za njeno prihodnost. Menim tudi, da je migracijske tokove treba zaustavljati na zunanjih mejah Evropske unije, da bo na ta način potem tudi v smislu ženevske konvencije ostala odprta za tiste, ki jih legitimne okoliščine prisilijo v to, da iščejo mednarodno zaščito. Tudi v preteklosti sem večkrat povedala, da se ne strinjam s tem, da bi se migracijski pritisk na celotno Evropsko unijo moral reševati v Sloveniji, ki je obdana s samimi varnimi državami članicami Evropske unije, saj tudi mi ne varujemo zunanjih meja Evropske unije. Slovenija tudi mora imeti orodja za obvladovanje masovnega nedovoljenega priseljevanja.

V tem kontekstu je relevanten tudi Zakon o tujcih, za katerega pa vemo, da je pred Ustavnim sodiščem. Če se mogoče navežem tudi na varnostno dimenzijo, ki je bila tudi danes izpostavljena. Nekontroliran pritok v Evropsko unijo ob dejstvu, da ga nobena država članica sama ne more obvladati, potem povzroča, da se to vprašanje obravnava kot pretežno varnostno vprašanje. Če popustijo mehanizmi Evropske

unije, se ima vsaka država legitimno pravico zatekati k nacionalnim ukrepom. Kot rečeno, migracije so in bodo izziv tudi za prihodnja obdobja. Izziv bo tudi situacija, ki je posledica določenih zgrešenih politik Evropske unije, in sicer da se že sedaj na ozemlju nekaterih ekonomsko najmočnejših držav nahaja večje število oseb, nekaj 10 tisoč, ki prihajajo iz tretjih držav; ki jim te države potem niso priznale statusa, nimajo nobenih pravic, vrniti pa jih ne morejo. S tem se bo Evropska unija v naslednjih obdobjih morala zelo intenzivno ukvarjati in zato tudi Slovenija stoji na stališču, da je treba migracije reševati na zunanjih mejah Evropske unije. Menim tudi, da bi morala biti izvedena zelo jasna komunikacijska strategija, da nekontroliran pritok ni mogoč, seveda če želi Evropa sistem, ki bo v naslednjih obdobjih vzdržan.

Naj zaključim. Danes je bilo tudi večkrat poudarjeno, da bi morali biti ob storitvi kaznivih dejanj prosilci za mednarodno zaščito za to tudi kaznovani. Seveda se s tem tudi strinjam kot ministrica za notranje zadeve, tudi vlada se s tem strinja; ker vsak, ki je v Republiki Sloveniji storil kaznivo dejanje in je bil za le-to obsojen, mora prestati določeno kazen, tudi prosilec za mednarodno zaščito. Tukaj ni popolnoma nobenega dvoma. Predlog Slovenske demokratske stranke gre tudi dalje in določa, da se tistemu, ki je storil kaznivo dejanje, ne prizna statusa begunca. Tukaj lahko povem to, da je treba vedeti, da po obstoječi zakonodaji, torej ureditvi, kot jo imamo, ne pomeni, da ne bo kaznovan, kot bi bil vsak drug, ki bi storil takšno kaznivo dejanje.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predstavnik predlagatelja mag. Branko Grims.
Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Pravica do varnosti je temeljna pravica. To je pravica, ki smo jo dolžni kot politiki zagotavljati vsakemu državljanu, vsaki državljanki. Nobena pravica nobenega tujca ne more biti nad to pravico. To je bilo vodilo, ki smo ga imeli, ko smo predlagali zakon, ki je danes pred vami. Zakon, ki omogoča lažji, bistveno hitrejši izgon azilantov oziroma ilegalnih migrantov, ki bi storili kaznivo dejanje na ozemlju Republike Slovenije ali nanj stopili tako, da bi jih že prej izgnala katera od drugih držav Evropske unije. S tem bi se izognili nevarnosti, ki jo je zdaj povedala tudi ministrica, da bi iz tistih skupin, ki se jih želijo rešiti tudi druge evropske države, bolj razvite in ciljne za azilante, Slovenija dobila zelo velik delež, ki bi zanjo pomenil trajno in očitno nevarnost ter predvsem nevarnost za življenje in zdravje ljudi ter njihovo imovino. Zakon, ki je pred vami, je pravočasen predlog, da se zaščiti življenje, varnost, zdravje in imovina slovenskih državljanek in državljanov. Trdim, da je to temeljno vodilo, ki bi moralo biti vedno prisotno, ko obravnavamo to

problematiko. Ta problematika, gospe in gospodje, ki se ji vi vedno znova skušate izogniti, je ključna za razvoj Evropske unije. Z vso odgovornostjo trdim, da v tem trenutku ni nobenega procesa, ki bi dolgoročno ogrožal ne samo nacionalnih držav, vključno s Slovenijo, ne samo varnosti državljanek in državljanov, ampak celo celotno evropsko civilizacijo, kot je dotok migrantov s področja radikalnega islama. To Evropo spreminja v celoti. To je nekaj, kar je popolnoma nezdružljivo z vrednostnim sistemom Evrope, je nezdružljivo s civilizacijo, kot jo razumemo in kot se nam zdi samoumevna, je nezdružljivo z vrednotami, za katere verjamemo, da so pravilne, je nezdružljivo z evropsko in slovensko kulturo, tisto pravo, z našo tradicijo.

Danes se z ohranjanjem svoje tradicije ukvarjajo vse države v okolici. Marsikatero mesto je to že izgubilo, marsikatera država, se bojim, na zahodu Evrope je to že izgubila. Slovenija lahko vse to ohrani, samo začeti mora zdaj in takoj. Kdo pravzaprav prihaja v Evropo? Veliko demagogije je bilo s tem – Prihajajo ubogi begunci, pomagajmo jim. Beguncev, gospe in gospodje, tukaj ni. Po mednarodnih aktih si begunec v prvi varni državi ali celo v varnem delu iste države. Ko greš od tam naprej, je to tvoja svobodna odločitev, ampak nisi več begunec. Če bi se tega izvornega pomena mednarodnih aktov držale vse evropske države, se nič od tega, o čemer govorimo, nikoli ne bi zgodilo. Zgodilo se je žal prav nasprotno, da so si nekateri vzeli pravico in kar suspendirali, preklicali, razveljavili en del veljavnega prava, pravno državo v najširšem pomenu, v Sloveniji in celotni Evropski uniji. Pravni red je mrtev. Kdo je zaradi tega prišel? Ali so prišle občutljive skupine – ženske, otroci, begunci? Prišli so zdravi moški, za boj sposobni in usposobljeni, dokazano, moški, stari od 18 do 30 let, izjemoma še nekje do 40 let; starejših, žensk in otrok praktično ni, minimalno. V največjih skupinah, kjer so bile najbolj številčno zastopane, so bile morda nekje do četrte, kje še kaj več; ampak to je bilo vse. Prihajajo mladi, zdravi moški. In to prodajajo tukaj ljudje kot begunce. Kakšni begunci neki, to je organizirana invazija radikalnega islama na Evropo, to je točno tisto, o čemer je govoril Erdogan pred leti, ko sem bil zraven, ko je rekel: Mi ne želimo postati del Evrope, mi si bomo Evropo podredili. Pa takrat so vsi razen mene ploskali. Sem vprašal, čemu ploskate. Pa so odgovorili, da se heca. Nič se ne heca, točno to se dogaja. Nihče ni radikaliziral islama toliko in tako, kot je to storil Erdogan.

Danes od tiste proevropske zapuščine Atatürk ni ostalo nič, danes je Turčija bližje enemu šeriatu kot pa Evropski uniji. Tega se je treba zavedati in tudi hkrati jasno povedati, da taka Turčija zaradi tega nima kaj iskati v Evropi, ravno tako kot ves radikalni islam nima kaj iskati v Evropi. Tukaj gre za temeljno razvojno vprašanje, ki odloča o vsem, treba se je zavedati, da vprašanje varnosti, o katerem

govorimo, ni samo vprašanje fizične varnosti, gre tudi za temeljno razvojno vprašanje, ki se že dogaja. In verjemite, da se bo še bolj, da gre kapital tja, kjer se podjetniki počutijo varne, kjer nihče ne ogroža njihovih podjetij; in ta proces bo čedalje močnejši. Zaradi tega je treba storiti pravočasno tiste korake, ki jih lahko, ne samo lahko, ampak smo jih dolžni storiti za zaščito slovenskih državljanek in državljanov, da se izognemo vsem tistim varnostnim posledicam, ki so možne, žal ne samo možne; ampak so že tragično dokazane v veliki večini evropskih držav. Tudi v Sloveniji je že bil umor policista in se je reklo, da to ni bil migrant. Bil je migrant, samo ni prišel ilegalno v Nemčijo pred tem, prišel je nekaj let prej zakonito. Ko v Sloveniji govorimo o tej problematiki, to problematiko bo treba prej ali slej zelo jasno razširiti, ker tukaj ni samo vprašanje ilegalnih migracij, o katerih govorimo. Ker zdaj rešujemo zaradi problemov v sosednjih državah, zaradi spremenjenih razmer v sosednjih državah, gre tudi za vprašanje legalnih migracij, kjer prihajajo predvsem s področja nekdanje Jugoslavije in ki jim nekateri tukaj – kolikor slišim, naj bi bila celo izredna seja – še vedno hočejo dati nek poseben status. Ampak tam se dogajajo gore nepravilnosti, sem govoril z nekaterimi policisti, so me opozarjali, kako se ponareja dokumente, kako se sklepajo lažne poroke in tako naprej. Tudi to je vprašanje migracij, s katerim se bomo morali zelo resno in odgovorno soočiti.

Treba se je zavedati, če berete slovensko ustavo, je Slovenija oblikovana tako, da je to država slovenskega naroda; slovenski narod je neločljiv konstitutivni del Slovenije in zato moramo ustvarjati razmere, kjer se bodo ljudje počutili varne, da bodo tukaj ostajali, da se neha ta eksodus, ko tudi po 10 tisoč mladih podjetnikov, najbolj sposobnih, šolanih podjetnikov, odide v tujino. Potem pa Tanja Fajon iz Socialnih demokratov tvitne, da rabimo 10 tisoč novih migrantov vsako leto. Hvala lepa za take politike, gospe in gospodje, pa za tiste stranke, ki jim pripadate. Tukaj je treba biti zelo jasen. Mi moramo priti do zavesti, da vsak otrok, ki se rodi slovenskemu državljanu, je slovenski državljan. In vsak slovenski otrok je tudi naložba za prihodnost in da je to tisto, na čemur je treba graditi; ne pa uvažati migrante – legalno ali ilegalno – in se potem soočiti s takimi posledicami, o katerih danes govorimo. To je temeljni problem. V tem trenutku se je treba zavedati, da so se stvari v okolici spremenile, v neposredni okolici; in ne kje drugje. Po eni strani so postale sedaj že operativne desne vlade in napovedujejo izgon v zelo kratkem obdobju. V Italiji celo 600 tisoč ilegalnih migrantov, v Avstriji 50 tisoč, v Nemčiji nekaj 10 tisoč. Govori se o remigraciji bistveno večjega števila ljudi. Ti ljudje seveda ne bodo čakali. Oni so mladi, sposobni, bodo poskušali nekam iti, da tukaj ostanejo. Oni ne bodo čakali, da se jih odpremi nazaj.

Zaradi tega mora Slovenija pravočasno sprejeti tiste ukrepe, ki jih lahko za zaščito

varnosti svojih državljanek in državljanov, za zaščito Slovenk in Slovencev. To smo dolžni storiti, gospe in gospodje. To je bistvo vsebine predloga, ki je pred vami. Morda komu kakšna beseda ni všeč, saj to je mogoče z amandmaji urediti. Neodgovorno, skrajno neodgovorno do varnosti ljudi pa bilo to sedaj zavrniti, ker posledice, če do njih pride, bodo nepopravljive. Vsak postopek, ko se enkrat sproži, teče po zakonu, ki je bolj ugoden. Če hočemo zaščititi ljudi, je treba vnaprej sprejeti ostrejšo rešitve; ne pa kasneje, ko je že poplava, ko teče voda v grlo, takrat je prepozno. Tak je pač pravni red, razen če ima kdo že v naprej namen, da bo tudi sam kršil pravo. Jaz osebno sem za to, da se pravo spoštuje, ampak treba ga je spoštovati kot celoto. Popolnoma nevzdržno je to, kar počne Evropa – in je počela nekaj časa –, da suspendira, razveljavi, ne da bi se kdo v resnici za to odločil; ne izvaja enega dela pravnega reda. Tudi slovenska vlada ga ni in zato so sedaj posledice tukaj in zdaj. To nas bo teplo še zelo dolgo časa. Zato je vsaj za naprej treba stvari urediti z enim samim temeljnim ciljem. Vsaka državljanka, vsak državljan, vsaka Slovenka, vsak Slovenec, vsak slovenski otrok, vsaka ženska ima pravico živeti varno. Nobena pravica tujca ni nad pravico Slovenk in Slovencev, da živimo varno.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vsi prijavljeni razpravljavci ste dobili besedo. Želi še kdo razpravljati? Ne. Zaključujem razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom odločali danes po prekinjeni 27. točki dnevnega reda.

S tem prekinjam 19. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **22. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA PRVO OBRAVNAVO PREDLOGA ZAKONA O POVRAČILU PREMOŽENJSKE ŠKODE IZ DRUGE SVETOVNE VOJNE.**

Predlog zakona je v obravnavo zboru predložila skupina 35 poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Milanom Brglezom.

V zvezi s tem predlogom zakona je skupina 18 poslank in poslancev s prvopodpisanim dr. Milanom Brglezom zahtevala, da Državni zbor opravi splošno razpravo.

Za dopolnilno obrazložitev predloga zakona dajem besedo predstavniku predlagatelja dr. Milanu Brglezu.

Izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Ceneni kolege, kolegi, državljanke in državljani!

Klic slehernega ljudstva in naroda je prežetost s pretresljivi zgodovinskimi izkušnjami, pa naj bodo to izkušnje vojnih grozodejstev,

zatiranja svobode ali pa teptanja dostojanstva. Nasilje, uničenje in razčlovečenje, ki so pač ustvarili te zgodovinske izkušnje, puščajo težke posledice in tudi hude krivice – od izgube najbližjih, psihološke in fizične travme, izgube materialnih pogojev za normalno življenje. Ko enkrat zgodovina naredi svoje, na oder stopi država, da popravi krivice, poskrbi za blaginjo in dostojanstvo tistih, ki so izgubili vse. To je po mojem mnenju najbolj temeljna moralna dolžnost in odgovornost sodobne demokratične države. Zakon, ki je pred vami, apelira prav na to, da je to moralna odgovornost Slovenije, da končno in dokončno, čeprav simbolično, svojo dolžnost izvrši v odnosu do žrtev vojnega nasilja, ki so med morijo 2. svetovne vojne izgubile domala vse. Slovenija se je sicer v treh obdobjih sodobne zgodovine soočila s tovrstnimi izkušnjami, ki so zaznamovali našo bit – z 2. svetovno vojno; s krivicami, povzročenimi za časa naše nekdanje skupne države; ter ob agresiji na samostojno Republiko Slovenijo. Dejansko je samostojna Republika Slovenija gmotnim in negmotnim oškodovancem popravila krivice v vseh teh treh naštetih zgodovinskih obdobjih in mislim, da je prav; ampak krivice moramo popraviti vsem, drugače ustvarjamo nove. Takšne krivice se danes še vedno, od takrat je že več kot 70 let, godijo tistim žrtvam vojnega nasilja, katere družine so med 2. svetovno vojno utrpale hudo premoženjsko škodo. Popis o tem je bil narejen relativno dobro leta 1945.

Na podlagi tega lahko povemo, da je bilo po vojni najhuje prav tistim, ki so občutili najokrutnejšo raznarodovalno politiko okupatorja, ki so bili izgnani, pregnani, internirani, prisiljeni begunstva ter poslani v taborišča in na prisilno delo. Njihovo premoženje so zaplenili, poškodovali ali uničili. Okupator je njihove korenine iztrgal iz slovenske zemlje; ko pa so se vrnil, če so se sploh, so jih pričakali sumničava oblast, porušeni domovi ter požgana polja. Na premoženjsko škodo oškodovancev 2. svetovne vojne je Jugoslavija pozabila, ni zaprla v celoti teh poglavij. Povedano drugače, od nekdanjih agresorjev, z izjemo Nemčije, je sicer prejel odškodnino, a dejanske žrtve gmotnega uničenja niso videle nič od nje. Na žalost je za popravilo krivic tem žrtvam vojnega nasilja tudi samostojna Slovenija imela le malo posluha in je vprašanje povračila premoženjske škode ostalo odprto. Prav tako dolg s tega naslova do Nemčije nikoli ni bil odpisan, ampak kaj več se notranjepolitično, kot da bi to ugotovili, nismo premaknili. Z Zakonom o žrtvah vojnega nasilja je Slovenija leta 1995 obljubila povrnitev vojne škode po posebnem zakonu, ki pa nikoli ni ugledal luči sveta. Po intervenciji Ustavnega sodišča je Državni zbor leta 2001 vendarle sprejel poseben odškodninski zakon, ampak tudi za žrtve vojnega nasilja; vendar so premoženjski oškodovanci ter poprava njihovih krivic izostali. Leta 2008 je bil pripravljen prvi osnutek predloga zakona, ki je danes pred vami, ob nepravem

času; in zahteval je mnogo preveč. In nato je politika na te krivice pozabila za desetletje.

Predlagatelji smo prepričani, da se mora zgodovina pozab in prelomljenih obljub danes končati. Zakon, ki je pred vami, zato širi polje ustavno zagotovljenega posebnega varstva žrtev vojnega nasilja iz 50. člena naše Ustave, omogočil bo pa tri naslednje ključne zadeve: prvič, vzpostavitev nujne pravne podlage za izplačilo simbolične odškodnine za nastalo premoženjsko vojno škodo. Ta podlaga je namreč potrebna, saj Slovenija za to škodo seveda ne more biti neposredno odškodninsko odgovorna; ima pa moralno dolžnost in odgovornost, da kot sodobna socialna in demokratična država dosledno poskrbi za popravilo krivic žrtev vojnega nasilja. Drugič, simbolično popravilo krivic in vračanje dostojanstva še zadnjim preživelim žrtvam vojnega nasilja, katerih krivice ostajajo popolnoma nenaslovljene že več kot sedem desetletij; in tretjič, izpolnitev mnogih predvolilnih zavez političnih strank, ki so jih do sedaj dajale, ko so vneto nagovarjale te žrtve. Danes imajo vse politične stranke priložnost, da te obljube spremenimo v realnost. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Prehajamo na predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospod Igor Zorčič bo predstavil stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Spoštovani podpredsednik, hvala za besedo. Kolegice, kolegi!

Slovenija je v času 2. svetovne vojne utrpela veliko izgubo – človeško, moralno in materialno. Med vojno so bile nekatere vasi popolnoma požgane, mesta porušena, nemalo ljudi pa je preživljalo neposredne vojne grozote tudi na ta način, da so bili izgnani iz svojih domov, še posebej v vzhodnem delu Slovenije. Po osamosvojitvi Slovenije so ti izgnanci sicer dobili povrnjene nekatere osebne odškodnine, vendar pa je vprašanje odškodnin za gmotno škodo v celoti ostalo odprto. Bivša jugoslovanska diplomacija od Nemčije, ki se ni držala mednarodno dogovorjenih obveznosti o plačilu vojne škode, ni bila sposobna izterjati vojnega dolga; žal pa tudi v samostojni Sloveniji vprašanje povračila vojne škode ni dočakalo epiloga. Čeprav so vsakokratni nosilci političnih funkcij priznavali, da vprašanje povračila ostaja odprto, pa nek odločnejši korak naprej na žalost ni bil storjen. Gonilna sila pri reševanju statusa in zahtevkov oškodovanih je Društvo izgnancev Slovenije, ki v želji, da se povrne premoženjska škoda, ki je bila Slovencem povzročena med 2. svetovno vojno, že vrsto let apelira na slovenski politični vrh; vendar do danes žal brez uspeha. Oktobra 2008 je bilo usklajeno končno besedilo

predloga zakona, ki bi predvideval povračilo premoženjske škode; takrat se je zdelo, da se bo reševanje tega vprašanja končno premaknilo iz mrtve točke. Ker pa celotna koalicija predloga zakona takrat ni podpirala, je bil to razlog, da ga takratna vlada ni dala v sprejetje Državnemu zboru. Sledile so volitve in od leta 2009 je reševanje problema stagniralo.

Poslanci Poslanske skupine Stranke modernega centra smo s prvopodpisanim kolegom dr. Milanom Brležom v zakonodajni postopek konec februarja vložili predlog zakona, ki rešuje vprašanje povračila premoženjske škode iz 2. svetovne vojne. Četudi gre le za simbolično višino odškodnine, se nam zdi prav, da se ta krivica iz zgodovine naše države končno odpravi, še zlasti zato, ker je od vrnitve slovenskih izgnancev in beguncev na svoje domove iz nemških taborišč ter od drugod minilo več kot 70 let. Hkrati s tem zakonom dokončno izpolnjujemo zavezo Zakona o žrtvah vojnega nasilja, od sprejetja katerega je minilo že 23 let. Veseli nas, da je predlog zakona, ki zapira vprašanja odškodnin za gmotno škodo, končno v zakonodajnem postopku. Ne samo predlagatelji, temveč tudi žrtve vojnega nasilja, ki so upravičeni do odškodnine za gmotno škodo, se nadajamo, da bi bil predlog zakona ne glede na aktualne dogodke sprejet še v tem mandatu. V nasprotnem primeru pa vsekakor pričakujemo širšo politično podporo naslednjega sklica Državnega zbora in naslednje vlade, da postopek reševanja tega velikega vprašanja nadaljuje in da bo predlog zakona v doglednem času tudi sprejet. Jasno je, da se slovenski izgnanci svojim upravičenim zahtevam v zvezi s tem ne bodo odpovedali, in tako je tudi prav. Gre za civilizacijsko vprašanje, ne gre za ideološko, gre za vprašanje pravice. Zato apeliramo tudi na vse ostale poslanske skupine, da predlog zakona podprejo. Hvala.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Marijan Pojbič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Pred nami je Predlog zakona o povračilu premoženjske škode iz druge svetovne vojne, ki so ga v zakonodajni postopek vložili poslanci Stranke modernega centra. Cilj zakona je urediti pravno podlago za povračilo vojne škode, ki je nastala med 2. svetovno vojno na ozemlju Republike Slovenije na način, da bi se oškodovancu ali njegovemu dediču ne glede na dejansko višino nastale škode odmerila pavšalna odškodnina v višini 6 tisoč evrov. Tako bi skupni strošek povračila premoženjske škode po mnenju predlagatelja znašal 180 milijonov evrov. Povračilo premoženjske škode, nastale med 2. svetovno vojno, je vprašanje, ki je odprto že vrsto let in za katerega se že vrsto let išče

ustrezne rešitve. Vložitev predloga zakona tik pred iztekom mandata pa ne more biti nič drugega kot odpiranje ideoloških tem za dnevno-politične potrebe tik pred volitvami iz razlogov, navedenih v nadaljevanju. Če bi bil namen Stranke modernega centra iskren, bi takšen zakon lahko vložili kadarkoli v zadnjih štirih letih in zanj tudi zagotovili ustrezna finančna sredstva. Po predlogu zakona se bo vsakemu upravičencu oziroma dedičem do višine 6 tisoč evrov povrnila premoženjska škoda, kot je bila opredeljena v predpisih iz leta 1945; kot da Republika Slovenija ne bi imela svoje Ustave Republike Slovenije in opredelitve, kaj je premoženjska škoda.

Gre za škodo, ki so jo v zvezi z vojnimi dogodki povzročile okupacijske sile in njihovi sodelavci ter celo narodnoosvobodilna vojska. Takšna pavšalna premoženjska škoda pa bo povrnjena samo tistim, ki so prijavili škodo v skladu s predpisi iz leta 1945, ki jih je oblikovala in izdala takratna totalitarna komunistična oblast. Takšen predlog zakona o povrnitvi premoženjske škode je po našem mnenju protiušten vsaj iz dveh razlogov. Prvi razlog je, da se ne more vsem oškodovancem določiti pavšalnega zneska odškodnine v višini 6 tisoč evrov, saj je večina oškodovancev utrpela bistveno večjo škodo; v vsakem primeru pa so položaji oškodovancev različni in bi morali tudi biti obravnavani različno. Drugi razlog pa je očitna diskriminacija med tistimi, ki jim je bila povzročena premoženjska vojna škoda, in tistimi, ki jim je bila povzročena premoženjska škoda v zvezi z nasilno revolucijo. Poleg tega pa je poročilo premoženjske škode omejeno zgolj na tiste, ki so pri takratnih komunističnih oblasteh v skladu s predpisi iz leta 1945 prijavili premoženjsko škodo, nastalo med 2. svetovno vojno. Povsem logično je, da si tisti, ki so jim revolucionarji ali pa druge oborožene enote komunistične partije povzročili škodo, te škode niso upali prijaviti ali pa so bili ustraševani oziroma jim ta škoda ni bila priznana. Popisa revolucionarne premoženjske škode, ki ni bila povzročena zaradi boja z okupatorjem, predpisi iz leta 1945 niso niti dopuščali. Takšni izključujoči kriteriji za postopek povračila škode pomenijo dodatno diskriminacijo in so v nasprotju z ustavnimi načeli o tem, da je treba enake položaje obravnavati enako, različne položaje pa različno.

V poslanski skupini predlogu zakona v prvi obravnavi sicer ne bomo nasprotovali; bomo pa v nadaljevanju zakonodajnega postopka vložili amandmaje, ki bodo odpravili navedeno nepošteno in diskriminatorno obravnavanje zaradi ideoloških razlogov, z namenom nabiranja političnih točk pred volitvami.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Peter Vilfan bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojencev Slovenije. Izvolite.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik, kolegice in kolegi!

Piko na i v poplavi poslanskih zakonov, ki so več ali manj všečno priromali v zakonodajno proceduro tik pred koncem tega mandata, zagotovo predstavlja Predlog zakona o povračilu premoženjske škode iz druge svetovne vojne. Vložitev tega predloga zakona nas je v Desusu nekoliko presenetila, saj v tem mandatu, v tej vladi ni bilo nikakršnega govora o tej problematiki. Tega vprašanja, čeprav se tudi v Poslanski skupini Desus zavedamo odprtosti tega vprašanja, ni niti v koalicijskem sporazumu. Koalicijski partnerji smo se zavezali, da tem, ki so ideološko obarvane, ne bomo odpirali. Ob obravnavi tega predloga zakona pa se temu verjetno ne bomo mogli izogniti. V naši poslanski skupini pa se ob takšnih priložnostih zelo neradi postavljamo v vlogo sodnika in nas zelo boli, ko pride do zgodovinskih tem; pri tem pa vedno znova in znova poslušamo takšne in drugačne zgodbe ter trditve o dejstvih, ki so se zgodila pred 60, 70 ali 80 leti. Dodatno smo bili presenečeni tudi zaradi tega, ker so iz vseh dosedanjih odgovorov na poslanska vprašanja in pobude poslanskih kolegov na to temo v tem mandatu – in sicer odgovorov posameznih ministrov, Vlade kot celote in tudi samega predsednika Vlade – sledila razmeroma negativna stališča.

Dr. Brglez pravi, da ta zakon vrača dostojanstvo in simbolično popravlja krivico tistim, ki jim je okupator vzel vse. Če se ustavimo najprej pri tem. Ja, tudi v Poslanski skupini Desus se strinjamo, da ljudje, ki so v vojni izgubili vse, zaslužijo polno spoštovanje in popravilo krivice, ki so jo doživeli s strani okupatorja. Se pa v naši poslanski skupini bojimo, da bi se lahko vprašanje krivičnosti s tem zakonom še poglobilo. Glede na definicijo upravičencev po predlogu zakona kar hitro pridemo do novih krivic. Gledano z vidika številčnosti družine oziroma potomcev, ki so prav tako upravičenci do odškodnine, predlagane rešitve lahko pripeljejo do tega, da se bodo družine iz iste vasi po toliko in toliko povojnih letih ravno zaradi tega zakona, ker bodo ene dobile kumulativno višji znesek od drugih, začele grdo gledati, četudi so do danes morebiti že pozabile na to, kdo jim je pred davnimi časi požgal domovanje. Naslednje vprašanje, ki tudi lahko dodatno razplamti krivice, je enotnost odškodnine, kot jo predvideva ta predlog zakona, in sicer ne glede na obliko in višino povzročene škode. Če so nekomu odpeljali zgolj konje, drugemu pa uničili dom in gospodarska poslopja, ali enotna odškodnina lahko zadosti pravici?! Tudi glede tega lahko nastanejo velikanske razlike med družinami glede na to, kako in za koliko so bile med vojno v resnici materialno prikrajšane. Tudi če vse to odmislimo in če dobimo zagotovilo vsakega prizadetega posameznika, da se s simbolično odškodnino strinja, in če resnično slovenska družba lahko zaradi tega potem

dokončno zapre to, za vse nas zelo pomembno, poglavje slovenske zgodovine, ostane še vedno odprto vprašanje virov, iz katerih se bodo črpale priznane odškodnine.

Ker je finančna sredstva po predlagateljevem zapisu – v predlogu gre za 180 milijonov evrov, v kar pa v Poslanski skupini Desus odkrito dvomimo, saj hiter preračun pokaže krepko številko čez 200 milijonov – nekje je pač treba vzeti, je več ali manj jasno, da bo prizadeto še tisto preostalo državno premoženje, kolikor ga je še na zalogi, in državni proračun oziroma davkoplačevalci. V največji politični stranki, Stranki modernega centra, glede tega nimate nikakršnih zadržkov. Radodarno bi podelili denar in razprodali velik del srebrnine za nekaj, kar – kot sem že povedal – lahko povzroči nove konflikte med ljudmi. Za demografski sklad, ki bi nekoč lahko z dobrim upravljanjem državnega premoženja reševal pokojnine, pa ni bilo posluha ravno z vaše strani. Seveda nismo pozabili stalnih očitkov, ki nenehno, ko se pripravlja proračun in se je treba pogovarjati o usklajevanju pokojnin, prihajajo prav tako iz vaše strani, češ da Desus spet izsiljuje s pokojninami. Še naprej. Zakaj ste pod neko čudno pretvezo blokirali naš zakon, ki popravlja krivice upokojujencem, to je več kot 615 tisoč ljudem, ki so zaradi zamrznitve pokojnin v času nedavne gospodarske krize prav tako utrpeli trajno škodo, da ga ne bo moč sprejeti v tem mandatu? Naj se vrnem še na to, kakšen odnos je imela ta vlada, z vami na čelu, do problematike vojnih odškodnin za škodo iz 2. svetovne vojne. Vsi podani odgovori te vlade, posameznih ministrov in tudi samega predsednika Vlade so namreč precej kontradiktorni temu, kar ste, dr. Brglez in ostali člani Stranke modernega centra, storili z vložitvijo tega predloga zakona.

Kratko povzeta dosedanja stališča vseh naštetih so namreč v naslednjem. Prvič; ni mogoče zagotoviti finančnih sredstev iz proračuna Republike Slovenije. Predlagatelj pa realizacijo zakona in s tem finančne učinke zakona, ki bi ga sprejeli zdajšnji poslanci, zavezuje in prenaša breme na naslednji sklic vlade in poslancev. Drugič; Nemčija je trdno prepričana, da je bila škoda v celoti poplačana, in je zanj to poglavje zaključeno; pri čemer se je Slovenija vseskozi trudila vzpostaviti dialog na to temo. Iz medijev je razbrati, da se je sam predsednik Državnega zbora z nemškim veleposlanikom že pogovarjal o tej temi, pri čemer pa nismo seznanjeni s tem, v katero stran se je obrnila tehnica. Tretjič; ni dobro drezati v Nemčijo, saj je prva pomembna gospodarska partnerica Slovenije; pa tudi zato ne, ker bi ponovno odpiranje tega vprašanja za Nemčijo pomenilo dodatno tveganje in vzpodbudilo tudi države, da do Nemčije odprejo tovrstne razprave. Četrtrič; trenutno se Evropska unija ukvarja z brexitom in posledično temu potekajo politični pogovori o nadaljnji usodi Evropske unije; predvsem pa je ena od glavnih nosilk teh

pogovorov Nemčija. Zakonska vsebina odpira mnogo vprašanj. To je jasno. Res je, da je vsebina lahko modificirana v nadaljevanju zakonodajnega postopka, ampak vendarle to ni tako enostavna materija.

Če je ni bilo moč primerno in dostojno ter predvsem pravično rešiti v vseh teh 73 letih, odkar se je vojna vihra končala, nam ne smete zameriti, če nas v Desusu skrbi, ali bi jo zlasti sedaj, tik pred volitvami, z rokohitrsko potezo lahko pravilno rešili. Poslanke in poslanci Desusa ne zavračamo možnosti, da poleg že uveljavljenega paketa tako imenovanih vojnih zakonov, ki v skladu s svojo izrazito socialno vsebino predstavljajo reparacijo nepremoženjske škode, dodamo še možnost poplačila premoženjske škode. Vlada v neki drugi sestavi, katere partner smo prav tako bili, je nekoč že pripravila in potrdila podoben zakon, ampak tudi takrat bi časovni moment sprejemanja zakona sovpadal s predvolilnim časom. Vendarle je takrat prevladal razum in težnja po širšem političnem konsenzu. Politična volja za ureditev tega vprašanja torej že vseskozi obstaja in je tudi danes celo širša kot samo znotraj tistih, ki predstavljajo politično koalicijo, kolikor o njej v tem trenutku še lahko govorimo. Se nam pa zdi, da če pet minut pred volitvami sprejemamo nek zakon, ki ga prej v 70 letih nismo zmogli, in pri tem povzročimo nove krivice, ki bi jih zagotovo morali naknadno odpravljati v naslednjih letih, je to neodgovorno in nespoštljivo do tistih, ki so slovenskemu narodu omogočili živeti pod svobodnim soncem. Ali bomo ta zakon danes v Desusu pospremili v nadaljnjo obravnavo, je odvisno od tega, kaj nam bo povedal predlagatelj. Tudi mnenje Vlade ni nepomembno in upam, da ga bomo danes lahko slišali, ker ga v pisni obliki namreč nismo prejeli. Slišali bi radi tudi mnenje drugih strank, saj smo prepričani, da to poglavje naše zgodovine lahko zapremo zgolj s političnim konsenzom velike večine predstavnikov ljudstva. Ne želimo namreč na vrat na nos spravljati v življenje rešitev, ki so plod zgolj ene od civilnih združenj, ne prinesejo pa pravičnega zadoščenja vsem deležnikom.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Matjaž Han bo predstavil stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Spoštovani podpredsednik, hvala lepa za besedo.

Pred nami je tema, ki je že dalj časa odprta, ki se nanaša na skupino ljudi, prizadetih med 2. svetovno vojno. Govorimo o vojnih oškodovancih, ki še vedno čakajo, da se tudi to poglavje zgodovine zapre. Čeprav imajo poskusi urejanja te materije na zakonodajni ravni že dolgo brado, vseeno bodeta v oči trenutek in način obravnave ter poskus zapiranja te težke

teme. Zelo pomembno je, da pri tej temi nihče od tistih, ki bomo danes zadevo podprli, nima fige v žepu. Zelo pomembno. Če so v preteklosti poskus sprejemanja zakonodaje, ki naslavlja to tematiko, pospremile vsaj neke javne razprave, polemike ter vsaj minimalen napor uskladiti materijo do te mere, da bo deležna širše podpore v zakonodajnem postopku, smo sedaj priča temu, da je sam predsednik Državnega zbora skoncentriral ves proces v prekratke časovne roke, ki ne omogočajo zaključka zakonodajnega postopka, ne da bi v ihti in ob pomoči izrednih sej to spravili čez zakonodajno kolesje. Ta materija potrebuje vendarle nek konsenz, saj gre za občutne finančne posledice za javne finance. Socialni demokrati urejanju tega področja ne nasprotujemo; nasprotno, a nas resno skrbi tovrsten način odločanja. Gre za usode ljudi. Govorimo pa tudi, kar je sicer manj pomembno, o 200 milijonih, ki jih v tem trenutku, v naslednjih dveh letih žal nimamo. Vsi vemo, da ta zakon začne veljati, če bo sprejet, čez dve leti. Govorimo o nekem pavšalno določenem znesku, za katerega ravno tako ne vemo, ali je pravičen in ali bo tudi na simbolni ravni zadostil vsem potrebam ljudi, ki so trpeli. Menimo, da je odprtih več vprašanj in dilem, za katere pa dvomim, da lahko v tem kratkem času do volitev, ko so čustva pregreta, dobimo tudi pravo rešitev. Sprašujem se, kdo bo od tega poskusa v politični situaciji tik pred volitvami na nek način pridobil.

Sam že od leta 2005 opozarjam na problematiko materialnih oškodovancev 2. svetovne vojne. V ustnem poslanskem vprašanju, ki sem ga zastavil takratnemu pravosodnemu ministru, sem spraševal, kdaj lahko pričakujemo konkretne zakonodajne predloge, ki bodo razreševali to vprašanje. Isto problematiko sem ponovil leta 2007, zato morebiten očitek koga, katerega politični in zgodovinski spomin se je začel devet let kasneje, ko so leta 2014 prvič stopili na politični parket, gospe in gospodje, ne pije vode. V oceni stanja predlagatelji navajajo, da je nemški okupator ljudem in pravnim osebam na tem ozemlju protipravno in zločinsko zaplenil premoženje ali del premoženja, ali uničil premoženje ali del le-tega. Prav tako je okupator izvajal nasilje nad ljudmi, ki so ostali na okupiranem ozemlju, oziroma pravnimi osebami, ki niso bile razpuščene, na način, da je uporabljal njihovo premoženje za vojne namene in ga predajal v uporabo ali lastništvo drugim posameznikom; ter v boju proti narodnoosvobodilni vojski in partizanskim odborom Slovenije izvajal represije, ki so vključevale tudi uničevanje, razlastitve, razne druge zaplembe ali navadne tatvine premoženja. Podobna protipravna in zločinska dejanja je izvajal tudi italijanski okupator. Ocena skupne premoženjske škode, povzročene zasebnikom, znaša 23 milijard dinarjev. Predlog navaja, da so oškodovanci 2. svetovne vojne v podobnem položaju kot upravičenci iz denacionalizacije,

zato je sedanjost vrednost premoženjske vojne škode smiselno ocenjevati na podlagi meril, ki so veljala za ocenjevanje vrednosti premoženja v postopkih denacionalizacije. Ocenjena sedanja vrednost premoženjske vojne škode, povzročene zasebnikom, znaša okoli 1,7 milijarde evrov. Nekdanja Jugoslavija je dobila od agresorskih držav povrnjen del vojne škode, in sicer v obliki reparacij, v bistvu nepovratnih sredstev; posredno pa tudi v obliki ugodnejših kreditov. Oškodovanci s tega naslova niso dobili povračila za premoženjsko vojno škodo, ki jim je bila povzročena med 2. svetovno vojno. Kdo naj to zdaj plača? Največja težava, če želite, ki spremlja potrjevanje tega ali temu podobnih predlogov iz preteklosti, je ravno to, kako doseči dogovor o viru, ki bo zagotovil sredstva za poplačilo odškodnin. Ravno to vprašanje je tudi razlog, da se je zaprtje te problematike, gospe in gospodje, toliko let zavleklo. Kdo bo enostavno plačal to škodo?

Jasno je treba povedati, da to škodo bodo plačali naši davkoplačevalci ali pa morda kateri drugi. Predlagatelji ponujajo tudi odgovor, plačali bodo slovenske državljanke in državljani. S tem v naši poslanski skupini nimamo težav, če bi tak predlog imel soglasno podporo vseh političnih strank, vendar vem, da tega ne bo, vendar mi bomo ostali na tej strani, mi bomo tak zakon podprli. Če bi bile razmere drugačne, če ne bi bile volitve tako blizu, če bi se lahko nekateri vsak dan pogledali v ogledalo, bi lahko sprejeli tudi takšno stališče in bi terjali neko širšo soglasje, ker to si slovenski izgnanci zaslužijo. Vendar zaradi javnosti bom povedal, Stranka modernega centra ima 35 poslancev, predsednik Državnega zbora je prvi med enakimi in ima vso možnost, da skliče izredno sejo s podpisi 23 poslancev. Verjamem, da bo to predsednik Državnega zbora storil. In ko bo predsednik Državnega zbora to storil za slovenske izgnance, bomo Socialni demokrati to podprli. Seveda, predsednik Državnega zbora je menil, da je priznanje Palestine bolj pomembno kot priznanje in oškodovanje za naše izgnance. In verjamem, da bo tudi za naše izgnance to storil.

Milan, jaz bom podprl ta predlog, ker gre za naše ljudi, in tudi Socialni demokrati bomo ta zakon podprli. Je pa vprašanje jutrišnjega dne, kako se bo kdo lahko pogledal v ogledalo. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima Poslanska skupina Levica, v njenem imenu gospa Violeta Tomić.
Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Že na začetku naj povem, da bomo poslanci Levice predlog v prvi obravnavi podprli. Kako ga ne bi?! Tudi mi si od vsega začetka tega mandata prizadevamo za to, da bi izgnanci, interniranci, begunci in njihovi potomci prejeli

odškodnino za premoženje, ki so ga uničili okupatorji in domači kolaboranti. Hkrati moram opozoriti, da naj bi po tem predlogu vojno škodo plačali slovenski državljani, ne pa naslednice držav, ki so to škodo povzročile. Na to rešitev pa res ne moremo pristati! V drugi obravnavi bomo predlagali, da se odškodnino izterja od teh držav. Po izračunu predlagateljev naj bi bilo za izplačilo upravičencem potrebnih 180 milijonov evrov. Ker je imela Nemčija predlani kar za tisoč 388 milijard evrov javnih izdatkov, 180 milijonov evrov res ne bi smel biti prav poseben problem. Dovolite pa mi, da podrobneje razložim naše stališče. Fašistična Italija, nacistična Nemčija in njuni sateliti so 6. aprila brez vojne napovedi napadli Jugoslavijo, jo okupirali in si priključili njeno ozemlje. V aprilski vojni in v štirih letih narodnoosvobodilne vojne so skupaj z domačimi kolaboranti povzročili nepopisne človeške žrtve in materialno škodo. Okupatorske države, zlasti Nemčija, niso nikoli povrnila premoženjske škode, ki so jo povzročile na javnem in zasebnem premoženju, zato je bila na volitvah 2014 ena od programskih točk Levice izterjava vojne škode.

Prvič, skladno s tem sem 30. marca 2015 dr. Cerarja pozvala, naj v pogovorih z Nemčijo sproži vprašanje vojne odškodnine. To je bil čas, ko sta to vprašanje nemške vojne škode zastavili tudi Grčija in Poljska. Dr. Cerar, predsednik stranke predlagatelja, je odgovoril, da bi naše zahteve »privedle do poslabšanja odnosov med našo državo, Zvezno republiko Nemčijo in še nekaterimi drugimi državami, skratka z evropskimi partnericami«. Naprej, 7. julija 2016 sem isto vprašanje naslovila na Vlado. Pozvala sem jo, naj izkoristi krizo evropskih institucij, ki je nastala po odločitvi Britancev za brexit, da odpre vprašanja vojne škode. Vlada mi je odgovorila, da si »Republika Slovenija prizadeva za pričetek dialoga z Zvezno republiko Nemčijo na tem področju, a doslej še ni bila uspešna«. Kdaj, kje in kako so potekala ta prizadevanja, niso navedli, zato predpostavljam, da jih v resnici sploh ni bilo. Tretjič, 11. julija 2016 sem se obrnila še na ministra za pravosodje mag. Klemenčiča, ki mi je odgovoril, da »povračila vojne škode od Nemčije ali Italije po zanesljivih izkušnjah in mnenju našega zunanjega ministrstva ni pričakovati«. Zakaj vse to navajam? Ne zato, da bi izpostavila dvoličnost Stranke modernega centra, ki, dokler je bila na oblasti, ni hotela ničesar slišati o povračilu vojne škode; vedno so celo glasovali proti našim predlogom, všteto tudi z dr. Brglezom. Pred volitvami pa vložite zakon, ki ga danes obravnavamo.

To izpostavljam predvsem zato, ker je krivično, da bi škodo, ki so jo povzročile okupatorske vojske in kolaboranti, prevladali na naše državljane, ne da bi jo vsaj poskušali izterjati od Nemčije. Vlada Mira Cerarja tega niti ni poskušala narediti. V 19. členu predloga navajate, da naj bi se 180 milijonov evrov odškodnin izplačalo iz treh finančnih virov: prvič,

na podlagi pogodb z nekdanjimi okupatorskimi državami, zlasti Nemčijo; drugič, s prenosom finančnega in stvarnega premoženja Republike Slovenije na SDH; in tretjič, iz proračuna Republike Slovenije. Prvič je treba državljanom jasno povedati, kaj to pomeni. Cerarjeva vlada ni storila prav ničesar, da bi izterjala vojno škodo od Nemčije. To potrjujejo odgovori njenih funkcionarjev na moja vprašanja. Tudi prvopodpisani dr. Brglez je sedel tukaj in poslušal vse te odgovore. Bil je na primer zelo ostro proti notifikaciji Avstrijske državne pogodbe, da se slučajno ne bi zamerili Avstriji. Ne morem si predstavljati, da bi dr. Brglez zahteval izplačilo vojne škode zdaj, ko naši diplomati prosjačijo Nemčijo in druge velike države za podporo glede arbitraže s Hrvaško. Drugič, drugi vir je premoženje Republike Slovenije, ki bi se preneslo na SDH. Z drugimi besedami, vi predlagate, da bi del teh 180 milijonov evrov pridobili s privatizacijo državnih podjetij. V Levici privatizaciji seveda kategorično nasprotujemo. Vlada Mira Cerarja je razprodala ljubljansko letališče, NKBM in še več drugih podjetij. In prepričana sem, da večina oškodovancev ne bi hotela, da bi bile njihove odškodnine izgovor za privatizacijo podjetij, ki so jih prav oni ustvarjali. Tretjič, torej nam za izplačilo odškodnin ostane samo državni proračun. In tu je problem. Vlada Stranke modernega centra nadaljuje politiko varčevanja, še vedno so zamrznjeni skoraj vsi socialni prejemki. Varčuje se pri pokojninah in podobno. Poleg tega vlada načrtuje zmanjšanje obsega javnih izdatkov in javnih prihodkov. To pa pomeni, da bo denar za izplačilo odškodnin treba vzeti nekemu drugemu sektorju. Za Levico so edina rezerva, ki bi jo lahko uporabili za odškodnine, sredstva, ki so predvidena za izpolnitev ciljev Nata za Slovenijo. Vlada namreč namerava za vzpostavitev dveh bataljonskih bojnih skupin porabiti 1,2 milijarde evrov. Za 56 oklepnikov boxer naj bi plačali 280 milijonov evrov. Skratka, edini proračunski vir za odškodnine so ti izdatki za Nato. Seveda me zanima, od kod bi 180 milijonov evrov za odškodnine vzel predlagatelj dr. Brglez. In upam, da mi boste to v nadaljevanju pojasnili.

Ostale pripombe bomo predstavili v nadaljnji razpravi. Nič takega ni, kar se v drugi obravnavi ne bi dalo popraviti. Osnovni problem so vedno finančna sredstva. V Levici se zelo dobro zavedamo, da so imeli begunci, interniranci, izgnanci in druge žrtve praviloma zelo težko življenje. Ko so se vrnil iz Nemčije ali iz begunstva, so pogosto našli izropane ali v celoti uničene domove. Jasno je, da se je družina, ki se je vrnila v uničen dom, bistveno težje prebijala tudi v miru. V Levici se tudi zelo dobro zavedamo, da večina izgnancev, internirancev in njihovih potomcev živi na Bizeljskem, v Posotelju in nasploh na podeželju. Pogosto so to revni upokojenci, upokojenci s kmečkimi pokojninami ali celo brez pokojnin. Velikokrat so to prav ljudje, ki jim je Pahorjeva

vlada leta 2012 odvzela državne pokojnine in varstveni dodatek. Njim in njihovim družinam bi 6 tisoč evrov prišlo res zelo prav. In če bi bili poslanci Levice populist, za kar nas včasih razglagate, bi brez pripomb glasovali za. Ampak Levica zastopa stališče, da moramo prav vsem, ki živijo v revščini, zagotoviti dostojne socialne prejemke; seveda tudi žrtvam vojn in njihovim potomcem. Pri tem pa mora biti glavni kriterij to, kako naši prebivalci živijo tukaj in zdaj, ne pa škoda, ki jo je okupator povzročil pred 75 leti. Slovenija je v celoti odgovorna za blaginjo svojih prebivalcev; za vojno škodo pa so odgovorne naslednice držav, ki so nam to škodo povzročile.

Zato bomo zakon danes podprli, v nadaljevanju pa si bomo prizadevali za to, da odškodnino izterjamo od Nemčije; ne pa da jo preložimo na naše državljanke. Edina druga opcija, ki je še sprejemljiva, je, da se odškodnine, kot sem že prej povedala, krijejo iz sredstev, ki so predvidena za oboroževanje. Privatizacija podjetij pa nikakor ne pride v poštev. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Sledi splošna razprava poslank in poslancev o predlogu zakona.

Predstavniki predlagatelja dr. Milan Brglez dobi besedo kot prvi, potem pa vsi ostali.

Izvolite, gospod predsednik.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Hvala, gospod podpredsednik.

Zahvaljujem se za to možnost, ki je običajna po predstavitvi stališč, da predlagatelj pove vsaj nekaj odgovorov, ki so bila izpostavljena, ali pa zavrne tiste najhujše insinuacije, ki so bile izpostavljene. Najprej, ne gre za ideološko temo, razen če kdo meni, da je naša ustava ideološka in da je tudi ideološki tudi zakon o žrtvah vojnega nasilja iz leta 1995, na katerega se ta sklicuje. Seveda se ga je skušalo spremeniti z ideološkimi nameni, vendar ga leta 2005 ni bilo mogoče spremeniti. In tisti, ki so upravičeni do poplačila, so zgolj tisti, ki ta status žrtve vojnega nasilja imajo. Ali ga imajo zaradi tega, ker se jim je vojno nasilje neposredno zgodilo ali ker so bili potomci, ni pomembno; pomembno je, da ta status žrtev vojnega nasilja imajo in ta zakon je osnova. Ta zakon je obljubil plačilo odškodnine oziroma škode v skladu s posebnim zakonom. Da je prišlo do te odškodnine, smo morali počakati do leta 2001, ko je šlo za Zakon o plačilu odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja, ki se je osredotočil zgolj na negmotno škodo, torej na škodo ali pa telesno in duševno trpljenje ter izgubo bližnjega kot osnovo za to. Ampak če gledamo vso problematiko poprave krivic, vemo, da je še nekaj zakonov, ki so pomembni. Prej sem povedal, tri primerljiva obdobja. Tisto, ki je vezano na 2. svetovno vojno, na prejšnji sistem in na našo osamosvojitve. Tisto, ki je vezano na povojno obdobje, tukaj je Zakon o

denacionalizaciji primerljiva zadeva v toliko, kolikor se nanaša na premoženjsko škodo. Tisto, kar se nanaša na osamosvojitveno obdobje, smo leta 1991 sprejeli Zakon o delnem povračilu škode, povzročene z vojaško agresijo na Republiko Slovenijo v letu 1991; medtem ko je to vprašanje gmotne škode vsem žrtvam vojnega nasilja med 2. svetovno vojno ostalo odprto.

In kot sem prej tudi zelo jasno povedal, brez posebne pravne osnove do tega poplačila sploh ne more priti. Slovenija ni pravno odgovorna, je pa moralno odgovorna, da zapre to vprašanje, dokler so te žrtve še žive. Bodimo odkriti, lahko čakamo še nekaj časa, kar bi najverjetneje vsi najraje naredili, potem tega vprašanja preprosto ne bi bilo več. Vsekakor jaz to delam s čisto vestjo, če hočete, pogledam se v ogledalo, kadar hočem, spim zelo dobro in bom spal še naprej tako dobro, dokler bom pač delal tisto, za kar verjamem, da je prav narediti. To je osnovno, kar bi o teh zadevah hotel reči glede vprašanja ideološkosti, osnov. Drugo vprašanje, ki je bilo izpostavljeno malo tako s strani, da mi je Palestina bolj pomembna kot to vprašanje. Dokler ni opravljena splošna razprava in dokler ne vemo, kakšna je končna usoda te splošne razprave, tudi izredne seje ni mogoče glede tega vprašanja Palestine vložiti. To vsi dobro vemo. Vprašanje Palestine se je pojavilo kot eno od vprašanj, ki ga je najverjetneje vredno v tem mandatu dokončno zapreti, nisem bil pa tisti, ki bi na tej točki izredno sejo to kot prvi izpostavil. Sem pa v bistvu spet sledil tistemu, čemur sem konstantno glede tega vprašanja govoril; so pa to vprašanja na različnih nivojih pomembnosti. Niso sploh primerljiva, niso primerljiva, res niso; in jih ne bi skušal na ta način preprosto izenačiti. Kot tudi ni primerljivo razpravljati o odgovoru na poslansko vprašanje, ki ne privede do nobene rešitve. Privede do tega, da imamo šest ur splošne razprave o določeni temi brez zaključkov, to dobro vemo. V tem mandatu smo to celo enkrat izkusili in je bilo zelo neproduktivno. Bolj produktivno je sprejeti kakršenkoli akt kot karkoli takega narediti; je pa tisto klasična zadeva, da kadarkoli se poslansko vprašanje postavlja, se potem pravi, da si pač proti določeni zadevi. Ne, nisi proti tisti zadevi, si proti razpravi o tej zadevi, ki nima nobenega končnega učinka; si pa lahko za zakon, za akt ali za karkoli drugega.

Prav tako je povsem neprimerljivo gledati ali pa primerjati s tem vprašanjem odločanje ali pa utemeljitev tega, zakaj na določen način gledaš na Avstrijsko državno pogodbo. Nima velike veze, razen da je treba pogledati vso kompleksnost Avstrijske državne pogodbe. Če po 25 letih spremeniš kurz, to lahko pomeni nekaj zelo neprijetnega glede tvojega dosedanjega kurza, ki je imel na eni strani tudi mednarodnopravne implikacije in na drugi strani se je treba zavedati vse kompleksnosti vprašanja nasledstva tovrstnih pogodb, preden poskušaš to zadevo primerjati.

Naslednja zadeva, ki bi jo rad izpostavil na samem začetku, se pa nanaša na, kot je bilo rečeno, »izterjati od Nemčije«. Dejansko to vprašanje nikoli v razmerju do Nemčije ni bilo povsem zaprto; na drugi strani je pa tudi res, da čeprav so obstajali sklepi Vlade, ga dejansko naša diplomacija nikoli niti poskušala ni odpreti, kaj šele zapreti. Beseda izterjati pa pomeni ne samo, da je odprto, ampak da se strinjamo o tem, kakšna je višina, da se strinjamo še o marsičem drugem in da imamo sredstva, s katerimi to počnemo. Dejstvo, da se predvideva tudi kakšna mednarodna pogodba, s katero bi lahko, seveda v razmerju do določene države, in to je Nemčije, to zadevo pomagali reševati, je vsaj za njihove razmere, tudi sama višina, precej drugačna od tiste, do katere je prišla tako imenovana Šturmov komisija, ki je to zadevo pripravila. In simbolični vidik tega je ravno v tem, da nikoli ne moreš vedeti, v kakšnem času bi tovrstno diplomatsko delo lahko obrodilo posredne ali neposredne sadove. Ker pa človek ne more obremenjevati tudi, predvsem na koncu, proračuna, to se pa strinjam, zaradi tega je ta simbolična omejitev, do katere smo prišli, po mojem smiselna, upravičena, če jo poskušamo.

Zadeva je taka – ali gremo v celoti reševati celotno zadevo in pridemo do rezultata, da tega niti pod razno v nobenem kontekstu ne moremo narediti; ali pa skušamo to vprašanje reševati na razumski, simbolni način. Škoda, ki je bila storjena, ni bila simbolna. Ampak vsaj na simbolni način dajmo priznanje za to škodo, ki je bila takrat storjena; še zlasti tistim, ki jim je zgodovina 75 let nekako zanikala tisto osnovno mesto, ki so ga imeli v primerjavi z drugimi, ki so bili tudi na nek način žrtve 2. svetovne vojne. Še zlasti mislim pri tem, dobro veste, na izgnance, ki se jih je kar malo pozabilo na takšen ali drugačen način. Vložitev zakona in njegovo sprejemanje je lahko nek simbolni dolg, ki smo ga dolžni; ampak dolžni bomo v pravnem pogledu šele, če bo ta zakon sprejet. V nasprotnem primeru ni nobene osnove, ker je prosto polje presoje, tudi po mnenju Ustavnega sodišča, tako široko, da bi lahko zgolj žrtev za trpljenje ali pa škoda za trpljenje bila dovolj, da bi bila osnovna ustavna norma izpolnjena. Potrebna je politična volja, da to zadevo zapremo. Potrebna je v tistih okvirjih, če je to ideološko mogoče narediti. In kot sem že prej rekel, če je ideološko sporen zakon iz leta 1995, potem smo vsi lahko v takšnem; ampak tudi takrat, ko se ga je skušalo spremeniti, se ga leta 2005 ni spremenilo v tem državnem zboru na tisti temeljni točki, kjer se za koga lahko ta zadeva postavlja kot takšna. Če pa ne bi bilo vseh teh osnov in če ne bi bilo dobro opravljenega medresorskega dela tudi v vašem času, potem nekaterih rešitev, nekaterih možnosti tudi v tem zakonu ne bi mogli domisliti, ker takšni zakoni vedno predpostavljajo medsektorsko usklajevanje, do katerega pa glede na to, kar je bilo povedano, v tem

mandatu niti ni moglo priti. To je temeljna razlaga, zakaj je bil ta zakon vložen šele zdaj. Vsekakor je bil pa vložen mnogo pred tem, ko se je zgodilo z mandatom vlade tisto, kar se je zgodilo. Teh stvari ne bi na ta način izenačeval, vsaj ne na tej točki. Toliko je bilo dobro za izhodišče razprave, pa še v nadaljevanju.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Postopkovno, gospa Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Jaz bi vas prosila, da dr. Brgleza opozorite, da ne zlorablja vloge predlagatelja za polemiko, ko mi še nimamo replike.

Bi rekla, da nikakor ne morete polemizirati z mojim stališčem, kajti moje navedbe zagovarjajo to, da vendarle zagovarjate hlapčevsko držo do zahodnih držav. Res ne morem verjeti, kako boste od Nemčije zahtevali 180 milijonov evrov, če si ne upate zavzeti za notifikacijo Avstrijske državne pogodbe, ki za Avstrijo dejansko ne bi imela nobenih posledic. Če pa poslansko vprašanje po vašem mnenju, kot ste rekli, ne privede do rešitve, potem ne vem, čemu jih imamo. Poslansko vprašanje predvsem opozicijskih poslancev je namenjeno temu, da se odpre to vprašanje in da tudi slišimo, kaj vlada misli o tem vprašanju; kajti pet, šest poslancev pri takšnem nasprotovanju, kot ga je pokazal dr. Cerar in vsi vaši ministri, res ne bi imelo smisla. Prosim, da se vzdržite polemik, kajti potem mi nimamo možnosti povedati ničesar. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Velja, saj mislim, da smo se razumeli. Predlagam, da nadaljujemo z razpravo.

Kot prva dobi besedo gospa Marinka Levičar.

MARINKA LEVIČAR (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Lepo pozdravljeni vsi, ki ste tukaj, čeprav vas je bolj malo!

Jaz moram najprej povedati, da jaz ideološko s tem predlogom zakona nimam nobenega problema, ampak meni se zdi škodljiv prav zaradi tega, ker bodo to breme plačali naši državljani. Okrog 200 milijonov evrov naj bi to stalo, tako so izračunali predlagatelji; izračunali pa so na osnovi tega, da je zdaj okoli 40 tisoč upravičencev po zakonu o žrtvah vojnega nasilja. To število pač upada, ker se ljudje starajo. Ampak jaz sem prepričana, da v tem številu po Zakonu o žrtvah vojnega nasilja prav gotovo niso zajeti vnuki. Po tem predlogu zakona naj bi odškodnino dobili tudi vnuki teh oškodovancev, torej predvsem teh izseljencev, izgnancev. Jaz razumem ta zakon v tem smislu, da bodo to odškodnino dobili na prvem mestu predvsem izgnanci, to so ljudje, ki so bili izgnani iz Posavja, okolica Krškega, Brežice, tisti konec, pa tudi na del Štajerske. S tem, kar je rekla kolegica Violeta, da gre predvsem za kmečka področja, da so ljudje tam bolj revni, da težko

živijo, se ne strinjam v celoti, ker so se ti ljudje razselili, ker gre tudi za vnuke, ker gre za otroke teh izgnancev, ki živijo po celi Sloveniji. In naj samo mimogrede omenim, da sta tudi moja dva otroka vnuka izgnancev. In jaz ne vidim nobene upravičenosti mojih otrok, da bi sedaj to odškodnino dobili, res ne. Nihče od njih ni socialno ogrožen, tudi otroci tasta in tašče niso ogroženi. Toliko samo mimogrede za začetek.

Meni se zdi ta zakon krivičen zaradi tega, ker sem skoraj v celoti prepričana, da bo šlo to v celoti na breme državnega proračuna leta 2020. Ne verjamem, da se bomo kaj pogajali z Nemčijo in da bomo to pereče vprašanje z Nemčijo odpirali. Razlogi za to so bili že tudi navedeni, da to pač ne bo nekako dobro za Slovenijo. In bojim se tudi, da bo res zato ta zakon prinesel še več krivic po 73 letih drugim kategorijam. Tudi to, da so različno velike družine bile takrat izgnane. Sedaj se bo to število samo množilo, ker je vedno več vnukov. To se mi nikakor ne zdi v redu. Predlagatelj ni povedal ene ključnih dilem, ki jo imam jaz pri podpori tega zakona, in sicer zakaj zakon ni šel preko vlade. Zakaj je bil vložen šele v zadnjem obdobju? Zakaj je bil vložen kot poslanski zakon? Zakaj ni to zakon te vlade, saj je Stranka modernega centra glavna stranka oziroma vodilna v tej koaliciji, ima tudi ministrico za finance, ki se ni mogla nič izreči o tem zakonu, pa tudi predsednika Vlade. In da sedaj to breme prelagamo na novo vlado, ne vem, ali Stranka modernega centra ne misli sodelovati v novi vladi, trudijo se, da bi bili. In ne vem, zakaj se sedaj to breme prelaga na novo vlado? Naj se potem v začetku naslednjega mandata to vprašanje začne, naj ga začne takrat vladna koalicija; ali pa bi ga ta morala bistveno prej začeti. Ne vem, zakaj to v zadnjem hipu, v tem obdobju, ko nima več ne vlada ne mi, poslanci; bomo samo še na izrednih sejah delali in bo delo bistveno bolj oteženo. Res ne vidim razloga, da po 73 letih sedaj hitimo s sprejetjem tako pomembnega zakona. Zlasti jaz vidim velik pomen – vsaj tako kaže, čisto realne ocene tako kažejo –, da bo moralo iti vse to iz proračuna. Vemo pa, kaj vse bi moral proračun zagotoviti v dobro vseh državljanov. Vemo, kakšno je stanje na področju zdravstva. Moram reči, da sem bila prav zgrožena, ko sem poslušala televizijsko oddajo o stanju v mariborskem kliničnem centru, ko nimajo denarja niti za nabavo novih osnovnih diagnostičnih aparatov niti za vso bolnišnično opremo; pa da ne govorimo o pokojninah, o javnih uslužbencih in tako naprej. To, kar so opozorili že v našem stališču poslanske skupine, s čimer se v celoti strinjam. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Zelo na kratko.

Ravno zaradi te razprave pred menoj si takih razprav naši izgnanci ne zaslužijo, da bomo kazali s prstom drug na drugega, kdo je

kriv, kdo je manj kriv in kdo je bolj upravičen do kakšnih finančnih sredstev. To ni fer do naših izgnancev, to ni fer do naših ljudi. To, Milan, si naredil samo ti. Zakaj? Ti dobro veš, kolikokrat smo se pogovarjali, kolikokrat smo dali poslanska vprašanja. Jaz govorim za moje izgnance v mojih Radečah. Jaz sem za ta zakon izvedel pet minut, preden ste šli na novinarsko konferenco; in to ni fer. In zdaj si bodo zaradi takšne ihte izgnanci, ki so pretrpeli med 2. svetovno vojno in vse do devetdesetega leta naprej, zaslužili takšne razprave. Nimamo denarja za to, si ne zaslužijo in tako naprej. Tega si oni preprosto ..., tega jaz ne bom dovolil. Jasno je treba povedati, da lahko denar zagotovimo samo iz državnega proračuna. Jaz sem za. Iz državnega proračuna, to je prvič. Jaz nisem za to, da obremenimo slovenska podjetja, to, kar si zapisal, da pobiramo denar iz SDH. Kako ga lahko pobiramo? Samo na tak način, da bomo prodali slovenske firme. Jaz nisem za to. Sem pa za to, da gre iz državnega proračuna, zavedajoč se, da ima državni proračun vsaj neke omejitve; ampak če bo zakon, ga bomo morali spoštovati. Tukaj pisati, da ne bojo plačali davka, to piše notri, ko bodo dobili ta sredstva, tudi s tem se strinjam. Da bo SDH reševal vse administrativne zadeve, da se bo SDH s tem ukvarjal – pa to so nonsensi! SDH se ne ukvarja in ne dela s slovenskim premoženjem. Naša naloga pa je, da spišemo tak zakon oziroma ga popravimo, da jasno povemo ljudem, ker na balkonu je tudi predsednica Društva izgnancev, da bojo dobili čez dve leti denar, ampak da bo ta denar iz državnega proračuna. Samo imejmo obraz do ljudi, zato sem jaz rekel, da se je treba pogledati v ogledalo. Ljudem je treba jasno povedati, da si zaslužijo, dali bomo to iz državnega proračuna in pika. Ker tudi če je ta zakon sprejet pred volitvami, bodo ljudje prvi del najprej dobili 1. januarja 2020, drugi del ... / izklop mikrofona/

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Violeta Tomić.
Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Odkar sem v tem parlamentu, vidim marsikaj, česar ne bi vedela in verjela, če me ne bi bilo. Tako kot ne bi razumela tudi Prešernovega verza: »Ne vedel bi, kako se v strup prebrača vse, kar srce si dobrega obeta.«

V Levici od vsega začetka skušamo in se zavzemamo za povrnitev vojne škode. Tudi v ta parlament so me prinesli glasovi izgnancev in pozdravljam predsednico Društva izgnancev, ki je na balkonu. Ravno zato smo v Levici za to, da se ta tema konstruktivno obravnava, čeprav se ne morem izogniti občutku, ki je zelo neprijeten. Spoštovani dr. Brglez, imam občutek, da bi vi za svojo predvolilno kampanjo državljanom mirno zaračunali 180 milijonov, ne glede na to, da bi tudi prodali državna podjetja za to. Tukaj pa

imam velik problem. Ta zakon, kot ste ga tukaj pripravili, je krivičen, ker je krivična ta opredelitev. Verjetno ste se tudi zelo kratek čas ukvarjali s to tematiko. Tako na horuk je to prišlo. Zakaj krivičen? Ker zakon predvideva, da izgnancem in še nekaterim kategorijam oškodovancev, ki imajo status žrtv vojnega nasilja, ni treba predložiti dokazil o povzročni vojni škodi. To je seveda prav. Mi vemo, da je ta dokazila po tolikih letih težko dobiti, in vemo tudi, da so arhivi o popisu vojne škode, predvsem na območju Krškega in Brežic, izginili v poplavih leta 1990. Tam je bilo tudi največ izgnancev. Ampak zdi se mi krivično, da ta izjema ni predvidena tudi za internirance, begunce, taboriščnike, osirotele otroke in druge oškodovance, ki so bili v zelo podobnem položaju. Ko so se vrnili domov, so bile njihove hiše porušene, živina, konji in orodje so izginili, morali so izsekati vinograde, ki jih ni nihče oskrboval ta čas. Skratka, zakaj tudi za njih ne velja ta izjema? To, kar je rekel prej kolega Han, povzroča veliko stisko med izgnanci, kajti prepričana sem, da si prav nihče od njih ne želi, da bi prodali podjetja, ki so jih ustvarjali z lastnim delom, zato da bi se popravila krivica. Od Nemčije je treba izterjati to vojno škodo. In če bomo mi ponižno tiho napram svojim partnericam, sosedam, ne bomo s tem nič bolj državotvorni. Imamo neko nagnjenje po samokaznovanju. Sami smo utrpeli škodo in sami si bomo škodo poplačevali. Tako ne gre.

In da ilustriram to stisko tudi drugih oškodovancev, vam bom prebrala nekaj vrstic pisma, ki sem ga v teh dnevih dobila: »V medijih smo zasledili, da predsednik Državnega zbora vlaga v obravnavo zakona o povračilu premoženjske škode žrtvam iz druge svetovne vojne, predvsem izgnancem. Apeliramo na vas s prošnjo, da bi bilo pošteno prej povrniti škodo za izgubljeno življenje naših staršev, česar nekatere žrtve vojnega nasilja nismo bile deležne. Gre za otroke padlih borcev, ki smo izgubili enega ali oba starša v borbi ali v taboriščih med 2. svetovno vojno. Sicer so nam pred leti dodelili status žrtve vojnega nasilja, nam izplačali 15 tisoč tolarjev, kar je 600 do 800 evrov, in obljubili, da bomo končnega poplačila deležni kasneje; nato pa so nas kar pozabili. Po vojni smo ravno otroci brez staršev najbolj trpeli in s svojimi otroškimi rokami ogromno prispevali k obnovi domovine. Že šest in sedemletni otroci smo morali pomagati na kmetiji, da smo pridelali hrano zase in za obvezne oddaje pridelkov. Naše otroštvo je bilo zaznamovano in uničeno ob težkem fizičnem delu, mnogi smo pustili tudi šolanje, nekateri smo z učiteljevim dovoljenjem hodili v šolo le dvakrat tedensko jeseni in spomladi, ko je bilo veliko dela. Kljub temu da smo bili odlični in nadarjeni učenci, nismo nadaljevali šolanja, ker nas je mama potrebovala za delo na domači kmetiji. Tako je bila naša usoda vnaprej določena in nadaljevanje šolanja je bilo omogočeno zgolj najmlajšim od nas. Naš oče je bil ujet kot borec

10. Ljubljanske brigade pri Podpeči jeseni leta 1943. Odpeljan je bil v zapor v Begunje, od tam aprila 1944 v taborišče Mauthausen, podružnica Melk. Kot prisilni delavec je delal v tovarni orožja, kjer je že čez pol leta zaradi izmučenosti in izvajanega nasilja umrl. Zapustil nas je pet otrok, vse v starosti do devetih let. Pomanjkanje očeta je najbolj prizadelo najstarejšega brata, ki je pri sedemnajstih letih naredil samomor. Želimo vas opozoriti na razlike v obsegu priznanih pravic otrok umrlih borcev internirancev v primerjavi z otroki domobrancev. Z veliko gotovostjo vam lahko opišemo primer v naši širši družini, ko je njihov oče, sodelavec domobrancev, po vojni pobegnil v Argentino, od tam pošiljal gmotno in denarno pomoč, njihova mati pa je po njegovi smrti dobila tudi pokojnino. Vsak od živih otrok je dobil 10 tisoč evrov odškodnine v enkratnem znesku. Deležni so tudi mesečne rente pri pokojnini in oproščeni plačevanja dodatnega zdravstvenega zavarovanja. Po umrli sestri pa so trije vnuki od domobranca, rojeni okoli leta 1960, dobili vsak po 3 tisoč evrov. Zastavlja se nam vprašanje, čemu so otroci in vnuki domobrancev večvredni kot mi, otroci umrlega borca. Čemu se storjeno krivico popravlja z delanjem nove, še večje? Na podlagi česa oziroma katerega zakona taka razlika v višini odškodnine? Prosimo vas, da se ob tej priložnosti zavzamete tudi za našo stisko in prestano gorje. Tako zaznamovanih s težo let in boleznijo nas je z vsakim dnem vse manj. Ob nizkih pokojninah si moramo plačevati še dodatno zdravstveno zavarovanje, katerega plačila so nekateri s statusom žrtve vojnega nasilja oproščeni. Apeliramo na vas, da se zakonsko uredi in izenači obseg pravic, višina odškodnine, oprostitev plačila dodatnega zdravstvenega zavarovanja, renta in tako naprej iz naslova oziroma statusa žrtve vojnega nasilja.«

Zakaj sem to prebrala? Ker je treba ljudem pomagati s prej navedenimi oprostivami plačila zdravstvenega zavarovanja in podobnimi stvarmi, da bodo vsi lahko enako živeli; in nikakor ne z enim segmentom, ki ga bomo zdaj rešili. Kot sem že rekla, v Levici bomo tvorno pomagali. Spoštovani gospod Brglez, vi niste dali rešitve, vi ste postavili kup vprašanj pred nas tik pred iztekom mandata. Eno teh vprašanj je tudi naslednje. Upravičenci po zakonu bi bili, kot ste napisali – upravičenci sami, kakor tudi njihovi otroci in vnuki. Teh oškodovancev je zdaj zelo malo, ker se je vojna končala pred 73 leti. Večinoma bodo upravičeni otroci ali celo vnuki. V vašem predlogu zakona sploh ni jasno določeno, koliko te odškodnine bodo zares dobili, tako da bi rekla, da je ta številka zelo anekdotična. Naj vam navedem dva primera, recimo da imamo na eni strani oškodovanca, ki nima živih potomcev ali pa so živi samo njegovi pravnuki in bo prejel 6 tisoč evrov; na drugi strani pa imamo oškodovanca, ki je pokojni in ima tri otroke. In le-ti naj bi dobili vsak po 6 tisoč evrov, kar pomeni, da naj bi družina dobila 18

tisoč evrov. In če bi imel oškodovanec 10 vnukov, bi družina dobila desetkrat 6 tisoč evrov, torej 60 tisoč evrov. Lahko pa se bere tudi tako, da en oškodovanec dobi 6 tisoč evrov, pa da se deli med potomce. Vidim, da kimate; tega niste jasno opredelili v tem predlogu zakona in je zavajajoče ter tudi zaskrbnjujoče. Te stvari je treba premisliti, močno premisliti, da ne bi povzročali dodatnih krivic. Za konec bom rekla, da ne smemo bremena krivic prevalliti na druge državljane Slovenije. Jasno je treba tudi povedati, katera podjetja ste predvideli za prenos na SDH, katera podjetja bi za ta namen prodali, kajti nikakor tega ne moremo podpreti. Od vas bi pričakovali, da se javno zavežete, da bodo sredstva izterjana od Nemčije; in da se javno zavežete tudi za to, da v primeru, da Slovenci plačamo to odškodnino, grejo ta sredstva iz proračuna za Nato. V tem primeru boste imeli našo popolno podporo, kajti prepričani smo, da morajo izgnanci po toliko letih končno doživeti poplačilo vojne škode na pravičen in pravi način. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima kot zadnji gospod Igor Zorčič. Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala lepa.

Jaz se opravičujem, če bom kaj zakašljaj, malo se me prehlad loteva, ampak to me ni ustavilo pri tem, da pridem na to točko in razpravljam o zakonu, ki se mi zdi zelo pomemben za odpravo določenih krivic, povzročenih med 2. svetovno vojno.

Presenečen sem danes malo nad to razpravo, sploh od kolegov iz Levice, Desusa, SD; Slovenska demokratska stranka me niti ne preseneča toliko, nekako predvidljivo je bilo, da bodo v razpravo o zadevi, ki sama po sebi ni ideološka, prinesli spet neke zgodbe iz 2. svetovne vojne in začeli odškodnine za premoženjsko škodo prepletati z zadevami, ki so se dogajale predvsem po 2. svetovni vojni. Preseneča me ta razprava kolegov v tem smislu, češ zakon nekako podpiramo; po drugi strani pa se predlagatelju očita, da cel kup novih vprašanj, da dela celo krivico izgnancem in oškodovancem, da se mora vprašati, ali se lahko pogleda v ogledalo, da vse skupaj ni fer. Mislim, da so to tako grobi očitki, ki kažejo kvečjemu na nek dvoličen pogled na celotno zadevo, ki je skozi našo zgodovino tudi rezultiral temu, da mi takšnega zakona, kot ga obravnavamo danes, še nismo obravnavali v tem državnem zboru, pa bi ga že zdavnaj morali. Mislim, da so takšni očitki v smislu napadov na predlagatelja, češ da si je drznil kot prvopodpisani od nas, poslancev, ki smo dali podpise za ta zakon, vložiti zakon, ki odpira neke zadeve, neke rane, neutemeljeni, kontraproduktivni in ne bodo nikoli privedli k rešitvi tega vprašanja, ki ga nekateri čakajo že celo življenje, nekateri ga pa niso in ga ne bodo nikoli dočakali. Razprava o tem, da se je v parlamentu odprla nekakšna razprava kontra

izgnancem – takšni očitki so seveda neutemeljeni. Mislim, da se izgnanci nimajo pred komerkoli počutiti zapostavljene ali pa da jim kdorkoli očita, da so sprožili to vprašanje. Prav nasprotno, oni imajo svojo pravico vse od takrat, ko so bili oškodovani, in so tisti, ki imajo nekakšen moralni višek proti vsem ostalim, nam, ki moramo odločiti o tem, kdaj in kako bodo prišli do svoje pravice.

Če se nekatere vlade te države in naše prejšnje države niso spravile k reševanju tega vprašanja, to ni naša krivda; pa vendarle če lahko mi skozi določene ukrepe, tudi skozi sprejetje določenih zakonov oziroma zakona, kot je ta, prisilimo to ali naslednjo vlado, sploh pa naslednjo vlado ali pa naslednje vlade, da se lotijo tega vprašanja, potem menim, da je na mestu, da takšen zakon podpremo ne glede na to, da odpira določena vprašanja. In če mislite, da se kdo od oškodovancev, izgnancev ali pa upravičencev po tem zakonu počuti nekako zapostavljenega ali pa v nekem slabšem položaju od vseh ostalih, sploh do tistih davkoplačevalcev, ki naj bi jih takšen zakon prizadel, naj omenim, da smo bili v naši kratki zgodovini priča številnim odškodninam, ki so se izplačevale iz proračuna, tudi odškodninam Rimskokatoliški cerkvi, raznoraznim plemičem z naslova denacionalizacije in postopkov, ki so sledili postopkom denacionalizacije. Mislim, da moramo to, ker to ni nikakršna posebna praksa v naši državi, vedno znova uporabiti tam, kjer je pač to potrebno, da se rešujejo določene pravice. Ocenjujem, da je ta zakon žal leta 2018 – žal, lahko bi bil prej – prvi korak, da se o tem v tem državnem zboru pogovarjamo v neki izvedbeni fazi, ne kot neko poslansko vprašanje ali pa vprašanje določeni vladi; ampak kot vprašanje o tem, ali naj bo določena rešitev zapisana v zakonu in ali naj bo ta zakon sprejet. Jaz sem vesel, da smo to predlagali v Poslanski skupini Stranke modernega centra.

Predvolilni čas je tukaj, očita se, češ da je ta zakon predvolilni, ampak če je to edini očitek zakonu, potem jaz nisem prepričan, da vemo, zakaj se zakoni sprejemajo. Upam, da bo ta zakon šel skozi v tem mandatu; pa tudi če ne, sem prepričan, da je to vprašanje ostalo odprto že za začetek naslednjega sklica parlamenta in vlade. In če me danes vprašate, zakaj nimamo odgovora Vlade ali kaj podobnega; saj mi smo slišali neke pomisleke Vlade že pri vprašanjih, ki so se pojavljala ob poslanskih vprašanjih. Moramo vedeti, da so določeni zakoni lahko poslanski in o njih odločamo samo poslanci. Ne glede na stališče vlade jaz verjamem, da ima recimo ministrstvo za finance lahko drugačen pogled kot ministrstvo za delo ali pa ministrstvo za gospodarstvo. Skratka, ne glede na to moramo mi ob pretehtanju vseh okoliščin, za katere bomo izvedli tudi ob nadaljnjem odločanju o tem zakonu, danes smo šele pri splošni razpravi, bomo pač v pretehtanju vseh teh okoliščin ugotovili, ali zakon lahko gre skozi na ta ali na drug način. Če so odprta določena

vprašanja, bomo nanje odgovorili tudi z ustreznimi amandmaji; me pa moti razprava v tem smislu, češ zdaj ste pa vsega vi krivi, ker ste predlagali ta zakon. Očitno nekdo to izgovarja z občutkom določene krivde, ker se podobnih rešitev ni poslužil sam v preteklosti. Sem pa zadovoljen po drugi strani, ker ta reakcija kaže na to, kako občutljiva je ta tema in kako nujno jo je rešiti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovno, gospa Violeta Tomić.
Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Poslancu Zorčiču bi rada povedala, da ni prav in da je krivično, da nas mečete v isti koš recimo z Desusom, ki je jasno povedal, da predloga zakona ne bo podprl.

V Levici se zavedamo, da je problematiko odškodnine izgnancem nujno urediti. Imamo pa pomisleke in bomo tudi v naslednji obravnavi predvsem zasledovali namen, da se vojna škoda povrne s strani Nemčije, ne da si jo bomo Slovenci sami, ki smo jo doživeli, tudi plačali. Vi imate dovolj glasov, vedno ste lahko počeli to, kar ste hoteli, tako da stvari ni vprašljiva, ali bo šlo skozi ali ne. Ampak v Levici se zavezujemo, da bomo konstruktivno sodelovali pri izdelavi tega zakona in pomagali, ponujamo roko. Pomisleki, ki jih imamo in ki so glede časa in načina predloga tega zakona, so legitimni. Ampak ko bomo reševali problematiko izgnancev, bo naše delo na tem zakonu vedno popolnoma konstruktivno in v smeri pravičnih rešitev. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vaš odziv bomo smatrali kot repliko, gospa Violeta Tomić, zaradi morebitnih postopkovnih preprek.
Gospod Matjaž Han, imate postopkovno.
Izvolite.

MATJAŽ HAN (PS SD): Rad bi povedal, da sem bil izrabljen in da me je gospod Zorčič vzel iz konteksta in govoril o Socialnih demokratih. Socialni demokrati smo zakon, ki ga imamo danes na mizi, dobili minuto prej v roke oziroma še v roke ne, preden ste šli v Stranko modernega centra sami na novinarsko konferenco. In mi o tem zakonu žal nismo vedeli nič. Mi ta zakon in njegovo smer absolutno podpiramo, bomo danes glasovali absolutno za; z nekaterimi člani znotraj tega zakona pa se ne moremo strinjati. Je pa zanimivo, Igor, oba veva, od kod prihajava, veva, kaj morava zagovarjati, če sva zelo iskrena; ampak pri nekaterih drugih zakonih si bolj upošteval pravne norme.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovno je to, gospod Matjaž Han.
Gospa mag. Julijana Bizjak Mlakar, izvolite, imate besedo za postopkovni predlog.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Postopkovni predlog, naj se razpravljavci držijo tega, kako bodo oni glasovali o tem zakonu.

Sama bom podprla ta zakon, čeprav smo mi posebej izpostavili, kaj vse je narobe v tem zakonu, kar pa ne pomeni, kako bom glasovala. Sama bom glasovala za zakon, vendar pa pričakujem, da bo predlagatelj sporne točke izločil v nadaljnjem postopku in dosegel soglasje. Dejstvo je, in zato sem tudi razočarana, da je predlagatelj vrgel jabolko spora med stranke, med poslance, češ zdaj se pa vi med seboj prepirajte. Jaz sem resnično imela dr. Brgleza za človeka dialoga, da smo se sposobni uvesti skupaj in se o zadevah tudi pogovoriti. In zaradi tega sem seveda zelo razočarana nad tem zakonom. Mislim pa, da je sramota, kar smo danes tukaj doživeli, te različne razprave, včasih lahko rečem kar, pa mi oprostite, blebetanju, s katerimi se je užalilo mnoge ljudi, ki niso sami čisto nič krivi za to, da je prišel med nas takšen zakon. Menim, da bi morali izraziti vse spoštovanje do izgnanih ljudi, do vseh, ki so trpeli v vojni, pa tudi do njihovih potomcev. Krivda je na strani predlagatelja, to tudi sama menim. Prosim tudi, da se razpravljavci vzdržijo tega, kako bo kdo glasoval, preden povemo o tem, kaj bomo naredili, kaj bo naredil tudi posamezni poslanec. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Prehajamo v sklepni del splošne razprave, v katerem dobi besedo še predstavnik predlagatelja.

Dr. Milan Brglez, imate besedo.
Izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Najlepša hvala.

Glede na vse to, kar sem zdaj poslušal, sem očitno sam kriv za to, da o tej temi sploh razpravljamo; ker če tega ne bi naredil, potem tega v tem mandatu ne bi bilo. Zato se opravičujem zaradi tega, ker sem zakon vložil. Ampak neodvisno od tega mislim, da je prav, da se te stvari uredi. Res gre za prvo branje in zakon je seveda mogoče na ravni odbora in potem v nadaljnji obravnavi, če bo do nje prišlo, popravljati. Predpostavka za le-to pa je, da je najprej kot takšen sprejet. Predpostavka za to, da se zakon vloži, je najprej v tem, da je primeren za to, da se lahko vloži. Nekatere formalne kriterije mora izpolnjevati in temu sta bili posvečeni zadnji dve leti. Dejansko pa je čas seznanjenja s to problematiko vsaj za mojo stranko, ki je tako mlada, zgolj tri leta. Med mandatom smo se seznanili s to zadevo, jo pripoznali kot tisto, kjer se dejansko dogaja krivica, tudi videli, da se na točki odpiranja znotraj mednarodne skupnosti ali pa v odnosu do Nemčije praktično ni zgodilo nič, neodvisno od tega, kaj je vlada glede tega vprašanja kadarkoli sklenila. Glede teh vprašanj ni nihče

niti odprl ust. Zaradi tega je zdaj povsem neprimerno govoriti o hlapčevstvu in podobnih zadevah, povsem neprimerno pa je tudi iti z glavo skozi zid v mednarodni skupnosti, če nimaš načina, na kakršnega boš karkoli od koga izterjal. Zaradi tega so ti viri financiranja v tem trenutku v tem osnutku zakona trije alternativni, med katerimi je eden tudi sporazum. Računam na to, da je mogoče skozi dialog nekaj narediti, ne pa na grški način, ne z izterjavo in ne neposredno. To pa je ena stvar, ki jo je le treba zelo dobro razumeti, da lahko sploh poskušaš nekaj na tem področju narediti. Da se, vendar pa se je treba teh zadev lotiti tudi na ustrezen način.

Da ni vladno usklajen; glede na to, kakšno je razporejenost znotraj ministrstev, še naslednjih deset let ne bi bil vladno usklajen. / oglašanje iz dvorane/ Ne, niso samo ministrstva Stranke modernega centra. To niti ni pomembno; pomembno je to, da je odpor do reševanja teh zadev takšen, da ga drugače kot na ta način, da zakon vloži poslanec oziroma poslanska skupina, sploh ni mogoče reševati. Absolutno mislim, ker je zadeva odprta, je odprta tudi nadaljnja pot, če bo danes sprejet v nadaljnjo obravnavo. Zato je povsem nepotrebno v tem trenutku pogojevati podporo s tem, onim, tretjim, s takšno, drugačno, tretjo, četrto zavezo, ki naj bi jo človek dal, čeprav sploh ne ve, če bo imel možnosti, da bo lahko kakšno od njih realiziral. Obljube kar tako dajati nima smisla. Tisto, kar lahko človek naredi, je – in v tem primeru to zakon omogoča – pravna osnova, da lahko sploh govorimo o reševanju gmotne škode na simbolni način, ker kaj več kot na simbolni način si ne moremo privoščiti. Če pa te pravne osnove ni, pa država tega nikoli ne bo dolžna narediti. Da ne bi polemiziral še bolj in prilival ognja, bi mogoče zaključil zgolj z besedami, ki sem si jih sicer pripravil za uvod, pa nekako nisem prišel do konca. Gre za besede velikega kanadskega državnika Wilfrida Lauriera, grejo pa takole: »Ni sovražen upor, temveč samodržstvo, ki ga sproža; niso sovražni uporniki, temveč tisti, ki kljub svoji moči ne izpolnijo svoje odgovornosti. To so tisti, ki imajo moč popraviti krivice; a onih, ki se na njih obračajo, ne želijo slišati. To so tisti, ki v prošnji za hlebec izročijo kamen.« Če pravilno razumem današnjo razpravo, bomo danes dali hlebec. Želim si konstruktivno nadaljevati tudi v prihodnje, da bi prišli do najbolj optimalnih rešitev in hkrati popravili to najstarejšo, ne bom rekel še edino ali karkoli takega, ker popravljanje krivic je korak za korakom, ampak to zelo pomembno rano ljudem. Mislim, da je to vredno, da to naredimo, in da je prav, da to naredimo. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Vsi prijavljeni razpravljavci, ki ste to želeli, ste dobili besedo.

Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi na podlagi prvega

odstavka 71. člena Poslovnika zbora še kdo razpravljati? Ugotavljam, da interes je, zato vas vabim, da se prijavite. Prijava poteka.

Besedo ima mag. Julijana Bizjak Mlakar, izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Želela bi opozoriti na to, da smo tik pred razpustom parlamenta dobili na mizo cel kup različnih zakonov, katerih namen je bil bolj kot ne EPP oziroma pridobitev volilnih točk določene skupine ljudi. Zaradi tega se nam je zgodilo to, da so ti zakoni večinoma slabo pripravljeni, zelo slabo oblikovani, ker ni prišlo niti do javne razprave o teh zakonih, poleg tega ni sodelovala stroka; pač pa se je kakšna skupina zbrala skupaj in so se po trenutnem navdihu ti zakoni pisali. Zaradi tega imamo toliko problemov, zaradi tega se nam je verjetno danes tudi zgodilo, da smo dobili tako občutljivo temo na mizo, o kateri bi se morali predhodno, vsaj koalicijski partnerji, usesti in se temeljito pogovoriti, na kakšen način se lotiti takšne teme. V naši družbi, v državi je ogromno krivic, ki so nastale v preteklosti, ne samo tiste iz vojne, ampak tekoče krivice. V času od osamosvojitve je bilo uničenih ogromno podjetij, ljudem se je praktično ukradlo del pokojnin, zato so danes na socialnem dnu, zaradi tega težko živijo. In zaradi tega je vsaka takšna tema, ki pomeni razdeljevanje družbenega denarja, še toliko bolj občutljiva. Jasno je, v tem primeru ne gre za nobeno ideološko vprašanje, tudi sama menim, da je treba poskrbeti za potomce tistih, ki so sodelovali na strani okupatorja, ter tudi tiste, ki so sodelovali na strani partizanov, ko gre za to, ali jim omogočimo zdravstveno varnost, socialno varnost in tako naprej. Potomec – kaj pa je otrok nekoga kriv, da bi ga kaznovali s čimerkoli?! Ta družbena vprašanja bi morali reševati na zelo občutljive načine in ne povzročati novih krivic. In zaradi tega menim, da bi se morali o takih vprašanjih – in upam, da bomo tudi vnaprej zmogli toliko moči, ne glede na to, da smo pet minut pred razpustom parlamenta, da bomo vseeno te stvari pogledali in poskušali razumne odločitve sprejeti, ki bodo sprejemljive tudi za tiste, ki so doživeli določene krivice. Teh krivic je bilo veliko, prav gotovo jih je bilo. In tudi te krivice se dogajajo vsak dan, še vedno vsak dan.

Sedaj nove spore odpirati na javni sceni, se mi zdi povsem neprimerno; hkrati pa vemo, da če se je že želelo na to področje poseči, bi bilo mogoče oblikovati primeren zakon bistveno prej. Imeli smo na razpolago skoraj štiri leta. Največja stranka je imela v rokah ministrstvo za pravosodje, tudi ministrstvo za finance, čeprav vem, kakšno je stanje tega ministrstva in kakšen posluš ima za krivice. Dejansko tam razumejo samo krivice kapitala, domnevne krivice, ki naj bi jih doživljal kapital, ki bi rad še bolj zniževal davke, da bi lahko čim manj dajal za socialno varnost ljudi in za

zaposlene. Stvar je v tem, da če ta zakon ni ustrezno pripravljen, potem se ne bi smelo na tak način z njim iti v parlament in, kot rečeno, vreči tisto jabolko spora med poslance, med ljudi, ker to bi povzročilo samo še nove razdore v družbi, za katere mislim, da jih imamo že tako preveč in bi se jih morali vnaprej izogibati. Torej ravnati na ta način, da poskrbimo za ljudi in njihove potrebe. Vemo, da so starejši večinoma zelo ogroženi, tudi socialno in ostalo, ter da je tukaj veliko krivic narejenih, da se ni ne v tem mandatu ne v prejšnjih mandatih dovolj naredilo za starejše in da bi se morali zaradi tega čisto na drug način lotiti najbolj občutljivih tem v družbi. Ni dolgo, kar smo imeli stankajoče. Vemo, kakšna je bila situacija in zakaj je tudi odstopil predsednik Vlade. Zdi se mi, da bi morali biti vsaj tisti, za katere sem mislila, da so res odgovorni ... / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospa Violeta Tomić.
Izvolite.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Hvala za besedo.

Dr. Brglez pravi, da se počuti sedaj krivega, ker je vložil zakon. Zelo manipulativno. Jaz sem dr. Brgleza gledala vsa ta štiri leta res drugače. Če bi vi imeli resne namene, bi verjetno spregovorili o tem vsaj s koalicijskimi partnericami, ne da ste jih obvestili o tem šele, ko ste vložili zakon. To temo, ki je zelo občutljiva in zelo ranljiva, ste si prisvojili za neko svojo predvolilno kampanjo. In to je tisto, kar je problematično in o čem polemiziramo tukaj. Kajti vsi razpravljalci tukaj, vsaj na levi strani, smo se strinjali o tem, da je treba poplačati vojno škodo žrtvam vojnega nasilja, vendar kako in na kakšen način; predvsem čas je neprimeren. To je zadnja seja in vi pridete s tem. Drugo kot populizem to ne more biti. Res ste vrgli jabolko spora, pa ne samo med poslance – mislim, da ste se zavedali tega, če se niste, dovolj žalostno –; vrgli ste tudi jabolko spora med vse oškodovance, ki se čutijo pri tem vašem predlogu zakona prizadete. Še enkrat bom poudarila, v Levici se strinjamo, da je treba rešiti ta problem in bomo predlog zakona podprli, ne glede na vaše namene, ne glede na časovnico, čeprav do leta 2020 vi ne boste od Nemčije izterjali niti centa, ne boste. In zato me res zanima, v imenu česa, saj državljani morajo izvedeti, vi ste tukaj dali en predlog zakona v vrednosti 180 milijonov, kje jih boste vzeli. Katera podjetja ste predvideli za privatizacijo? Kaj boste prodali, da boste ta denar dobili; oziroma če gremo na proračun, iz katere postavke proračuna boste ta denar vzeli?

Predlagatelj, kar je bistveno, obljublja odškodnino, za katero denarja ni, niste zagotovili sredstev za ta ukrep. Bistveno je tudi to, da niste niti poskusili pri Nemčiji zagotoviti teh sredstev. Nemčija ne glede na to, da ima, kot sem rekla, veliko, mnogo več denarja, ampak je bistveno

tudi to, da so Nemcem odpisali ves zunanji dolg po vojni, da bi se Nemčija lahko postavila na noge. In še to je bistveno, da je Nemčija zahtevala, da vrnemo vse dolgove, nas stiskala, grozila s trojko; ampak ona pa ni morala plačati. In ko so Grki rekli – v redu, stiska nas trojka, moramo plačati vse do zadnjega centa, kar je naš domnevni dolg; takrat je bil čas, da rečemo, da tudi mi pričakujemo, da če smo mi zavezani do plačila našega dolga, mora tudi Nemčija. Kaj je smisel reparacije vojne škode? Smisel je kaznovanje tistega, ki je škodo povzročil; ne pa da sam človek, ki je utrpel škodo, si jo potem tudi sam poplača na način, da proda tisto, kar je zgradil. Kje smo potem? Ne morem gledati na to potezo kot na predvolilno akcijo, kjer mečete bombončke ljudem. Ni prav, ni fer. V prvem branju bomo to podprli, takemu predlogu z moralnega, etičnega, niti političnega stališča ni mogoče nasprotovati. Dr. Brglez, škoda, da ste si na koncu mandata to privoščili.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Igor Zorčič.
Izvolite.

IGOR ZORČIČ (PS SMC): Hvala lepa.

Toliko političnega blefa, kot sem ga danes slišal, pa že dolgo nisem. Po eni strani zakonu ni mogoče nasprotovati iz moralnih in ne vem kakšnih razlogov; po drugi strani pa cel kup gneva na predlagatelja. To je možno samo v našem parlamentu. Da bom začuden; nisem začuden, bom pa odgovoril na nekatere očitke. Kar se tiče očitka o tem, da je zakon predlagan pred koncem mandata; jaz sem prepričan glede na današnjo razpravo, da nikoli ni pravi čas za zakone, za katere ne obstaja širša podpora. In jaz sem prepričan po današnji razpravi, da ta podpora ne obstaja; sploh ko poslušam Desus, sem prepričan, da v tej poslanski skupini ni nikakršne podpore temu zakonu. Danes smo slišali cel kup razlogov, zakaj zakona ni mogoče sprejeti in kako je treba ob sprejemanju tega specifičnega zakona odgovoriti še na posebna, druga družbena vprašanja. Seveda je treba, ampak ne v tem zakonu. Sploh pa ne razumem, da bi morali razpravljati še o nekakšni – ne vem, če sem prav slišal – odškodnini pomočniku okupatorja. Upam, da sem narobe slišal, ampak že ta debata kaže na to, da je iskanje nekega zelo širokega konsenza pred vložitvijo zakona nemogoče. Nikoli ni prepozno najti politični konsenz za sprejetje zakona, do samega glasovanja.

Spoštovani kolegi, tisti, ki vam je do rešitve tega vprašanja, boste predlagali določene rešitve, pa ne nemogočih, ampak neke razumne rešitve. Vprašanja upravičencev, vprašanja virov – zelo legitimna vprašanja, na mestu, verjamem, da bo o tem tekla diskusija; ne bi pa želel te teme širiti ali da se ta tema razširi na vprašanja, ki nimajo nobene zveze s tem zakonom, razen tisti, ki si to izrecno želijo, ker rešitvi tega vprašanja nasprotujejo. Mene

veseli še nekaj. Kolega Han, omenil si, od kod prihajava. Mislim, da je to mogoče celo prednost, da v vzhodnem delu Slovenije mogoče še bolj poznamo tegobe, s katerimi se ti ljudje soočajo skozi življenje. Prepričan sem, da ne samo zaradi današnje maloštevilne udeležbe v Državnem zboru, tudi na splošno večina poslancev sploh ne pozna te tematike, pojma nima, zakaj se gre. Ne vedo niti, je kaj izgnanstvo v slovenski zgodovini, da obstaja tudi določen segment posebnih oškodovancev, ki so bili oškodovani samo zato, ker so živeli na določenem območju in ker so bili po narodnosti Slovenci. Prepričan sem, da marsikdo v tem parlamentu tega ne ve. Če bi bil o tem seznanjen, bi danes mogoče o tem razpravljaj. Jaz imam pred sabo eno knjigo gospe Ivce Žnidaršič, ki mi jo je dala ob neki priložnosti. Mogoče bi bilo na mestu, da se takšna knjiga razširi med poslanci, preden se odloča o tej zadevi. Notri so zbrani raznorazni dokumenti, opisane aktivnosti Društva izgnancev. Jaz sem prepričan, da vsakdo, ki si prebere, kakšni naporji so bili vloženi za to, da se najprej politika ozavešči o tem, potem pa da še karkoli ukrene, neki določeni ukrepi so bili storjeni, nekateri ukrepi oziroma pravice, ki so bile dodeljene, so bile kasneje, in to leta 2012, celo odvzete. Se pravi, prav bi bilo, da se vsakdo od nas seznani s tem, kaj je bilo doslej narejenega in kaj še mora biti narejeno. Jaz mislim, da ob točkah, kot je današnja, za katero sem vesel, da jo imamo vsi na mizah, ni mesta za to, da se po domače povedano prepucavamo, kdo je kriv in zakaj ne, ali je prišel zakon en mesec prej ali kasneje v Državni zbor. Jaz mislim, da bi bila danes bistveno bolj plodna razprava o tem, kaj točno, kateri člen je treba spremeniti, da bomo na koncu našli podporo celotnemu zakonu. Jaz upam, da bo v nadaljevanju razprava tudi tako potekala in da bo zakon naletel na večinsko podporo. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima dr. Milan Brglez. Replika? Gospa Julijana Bizjak Mlakar, ni več replike v tem delu.

Dr. Milan Brglez, izvolite.

DR. MILAN BRGLEZ (PS SMC): Najlepša hvala, gospod podpredsednik.

Vsekakor mislim, da je tema, ki jo je ta zakon odprl, tema, ki si zasluži razprave v Državnem zboru, najverjetneje res razprave o samem problemu, ne o vseh zadevah, ki so ali pa niso z njim tako ali drugače povezane, razen če v bistvu je to tisti klasičen način, kako vse povezati med sabo. Potem se dejansko ne da rešiti nič. Lahko se rešuje zgolj ena stvar naenkrat, torej korak za korakom, mislim, da je to korak v pravo smer. Izbira, ki je vsaj meni oziroma, ja, predvsem meni preostala, je, ali pomagaš in pripelješ zadevo do tega, da jo lahko vložiš, da so izpolnjeni ti pogoji, da lahko zakon vložiš in s tem skušaš rešiti, kar se rešiti da še znotraj tega, ker je čas tisti, ki se nam izteka za popravilo teh

krivic, ali pa na drugi strani ne narediš nič in čakaš na to, da bo nekdo drug to storil namesto tebe. Ob taki dilemi pač narediš tisto, kar misliš, da je prav. V tem primeru sem presodil in sem hvaležen tudi celotni poslanski skupini, ki me je pri tem podprla, da ta zakon vložim. Tista stvar, ki jo je važno vedeti, je, da zakon ne more biti bolj krivičen, kot bi bila krivična katerakoli že poprava krivic iz 2. svetovne vojne. Če je krivična zakonodaja, na katero se naslanja, in to je zakon iz leta 1995, če ima kdo to v mislih, tega ne odpravlja. Ne skuša zadeve postavljati drugače. Skuša graditi na tem, zato da bi na simbolni način zaprl vprašanje, ki ga do sedaj nismo zaprli, smo ga pa v vseh drugih obdobjih delno ali pa v celoti zaprli. In ni prav, da ravno to, ki je najstarejše vprašanje, pustimo odprto. In edino zdaj je še čas, da to zadevo naredimo. Zaradi tega ni več vprašanje ta mandat, naslednji mandat, takšna, drugačna, konsenz, ker celotnega družbenega konsenza pri reševanju teh vprašanj pač žal nikoli ne bomo dobili. Bil sem zelo razočaran, ko sem pogledal diplomatske arhive, koliko je to vprašanje dejansko bilo kdajkoli kjerkoli odprto. In dejansko ni bilo, ni zabeležke. Zaradi tega praviti, da smo krivi, da nismo, ja, v bistvu ... Mislim, da nekatere obtožbe so povsem neumestne. Ali nismo imeli volje ali si nismo upali ali pa nismo imeli znanja, najverjetneje pa je kombinacija vsega skupaj. Ampak vse to potrebuješ, da v mednarodnih odnosih kaj narediš. Jaz še vedno računam, da je možno nekaj narediti tudi skozi to. Ali je leto in pol dovolj časa za kaj takega, težko sodim, ampak če zadeva nikoli ni bila odprta, potem je situacija drugačna, kot če bi o tem pravzaprav že vodili dialog in bi lahko že skozi ta dialog prišli do rešitve, pri kateri bi bil zakon zgolj implementacija tega. Da pa bi računal na to, da je možno skozi relativno dober odnos z Nemčijo kaj od tega rešiti ali pa da nam jo pomagajo rešiti to zadevo, je pa drugačna zadeva, kot v bistvu zgolj zahtevati in se zaletavati skozi zid. V trenutku, ko nimaš pravne osnove, tudi mednarodnopravne, brez njihovega pristanka, da kakorkoli karkoli izterjaš, je tvoj jezik primernejši temu, če hočeš zadevo rešiti, če se pa hočeš skregati, pa ničesar ne boš dosegel. V diplomaciji je marsikaj podobno temu, kar se dogaja tudi v medosebnih stikih. Začne se na tem nivoju, začne se na tem nivoju in običajno se na tem nivoju tudi konča.

Zahvaljujem se vsem, ki boste uvideli, da je ta zakon vredno podpreti in mu dati priložnost, da še v tem mandatu dokonča tisto, kar bi pravzaprav morali storiti že zdavnaj. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Postopkovno, mag. Julijana Bizjak Mlakar. Izvolite.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Spoštovani gospod podpredsednik, morali bi ustaviti gospoda Zorčiča in ga opozoriti,

ko je govoril neumnosti o odškodninah okupatorju, ker to nikoli ni bilo rečeno. Naslednja zadeva, ko je govoril o tem, da bo Desus glasoval proti temu zakonu. Jaz sem izrečno, bili ste prisotni vi in gospod Zorčič, povedala, da bom glasovala za zakon, ker smo za popravilo krivic izgnancem, tudi ukradenim otrokom, smo pa opozarjali na neustrezno vsebino samega zakona, neustrezno pripravljeno vsebino, ki jo bo treba še močno močno popraviti. Kar se tiče knjige Ivica Žnidaršič, sem jo prebrala, prebrala sem tudi knjigo o ukradenih otrocih, pa ne bi bilo slabo, če bi jo prebral tudi predlagatelj tega zakona, pa tudi kakšen poslanec SMC, ki ima danes toliko za povedati. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Zaključujem splošno razpravo.

O predlogu sklepa, da je predlog zakona primeren za nadaljnjo obravnavo, bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora odločili danes v okviru glasovanj, pol ure po prekinjeni 27. točki dnevnega reda.

S tem tudi prekinjam 22. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **28. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU VARNOSTI IN ZDRAVJA PRI DELU.**

Predlog resolucije je v obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga resolucije dajem besedo predstavniku Vlade, in sicer državnemu sekretarju na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, gospodu Petru Pogačarju. Izvolite.

PETER POGAČAR: Spoštovani gospod podpredsednik, spoštovane poslanke, spoštovani poslanci!

Pred vami je Predlog resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu za obdobje 2018–2027.

Sodoben sistem varnosti in zdravja pri delu, ki temelji na spodbujanju kulture varnosti in zdravja pri delu ter je naravn in preprečevanje nezgod pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom, je temelj vsakega vključujočega trga dela in učinkovitega gospodarstva. Visoka raven varnosti pri delu v Sloveniji ter dobro zdravje delavcev sta nujen predpogoj za podaljševanje delovne dobe, aktivno in zdravo staranje. Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu si prizadeva povezati vse deležnike v sistemu varnosti in zdravja pri delu, da bodo po svojih najboljših močeh in v skladu s svojim poslanstvom združili moči in sodelovali pri uresničevanju splošno sprejete vizije na področju varnosti in zdravja pri delu v Sloveniji. Učinkovito zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu brez nezgod pri delu, poklicnih bolezni in bolezni, povezanih z delom, je ne samo interes

delavcev in ne samo obveza delodajalcev, temveč je nacionalni interes. Prizadevanje za dvig ravni kulture preventive v delovnem okolju mora postati skupna zaveza Vlade, socialnih partnerjev, podjetij in delavcev.

Nacionalni program, ki je pred vami, je razdeljen na pet sklopov strateških ciljev. Prvi sklop je usmerjen v zagotovitev varnosti pri delu. Temelji na razumevanju, da je preprečevanje nezgod pri delu ena glavnih nalog zagotavljanja varnosti pri delu. Drugi sklop ciljev temelji na preprečevanju nezgod pri delu poklicnih bolezni ter bolezni, povezanih z delom. Spodbujanje in ohranjanje duševnega zdravja delavcev je bistvenega pomena za dvig produktivnosti, kajti samo zdrav delavec je zadovoljen in samo zdrav delavec je produktiven. Potreben je tudi sistematičen pristop k preprečevanju kostno-mišičnih obolenj, saj tovrstna obolenja in okvare predstavljajo enega glavnih razlogov za odsotnost z dela v Republiki Sloveniji.

Tretji sklop strateških ciljev pa je usmerjen v spodbujanje kulture preventive, usmerjen v ozaveščanje vseh deležnikov, in sicer usmerjen v preventivo v delovnem okolju in upoštevanje raznolikosti delavcev, ki temelji na kampanjah. Kampanje predstavljajo učinkovit način za ozaveščanje delodajalcev, delavcev in širše javnosti o ključnih temah varnosti in zdravja pri delu. Prav tako je pomembno, da tudi mladim omogočimo varen začetek poklicne poti, zato jim moramo privzgojiti kulturo preventive že v dobi odraščanja.

Četrty sklop strateških ciljev je usmerjen v zagotovitev varnosti in zdravja delavcev, ki delajo v novih oblikah dela in zaposlovanja. Pomembno je opozoriti, da je digitalizacija, ki se pojavlja na trgu dela, bistveno povečala učinkovitost, hkrati pa predstavlja in prinaša tudi nova tveganja za zdravje in varnost delavcev.

Zadnji peti sklop strateških ciljev je usmerjen v spodbujanje socialnega dialoga na področju varnosti in zdravja pri delu. Za doseganje visoke ravni kulture preventive je ključnega pomena sodelovanje delavcev pri upravljanju. Programi skupnega usposabljanja menedžerjev in delavskih predstavnikov za varnost in zdravje pri delu pripomorejo k vzpostavitvi enotnega pogleda na to področje ter k boljšemu sodelovanju obeh pri raziskovanju vzrokov za nezgode pri delu in ocenjevanju tveganja.

V predlogu nacionalnega programa so navedeni deležniki in ključni nosilci ukrepov, pri čemer predstavljajo triletni akcijski načrti izvedbene dokumente nacionalnega programa. S triletnimi akcijskimi načrti bodo določeni ukrepi, izvajalci ukrepov, finančni viri potrebni za izvedbo ukrepov, roke ter načine spremljanja izvajanja ukrepov. Po izteku vsakokratnega triletnega obdobja bo pripravljena analiza.

Nacionalni program varnosti in zdravja pri delu je pripravljen na podlagi široke strokovne in javne razprave – to moram poudariti – ob izjemno tvornem sodelovanju in

soglasju vseh socialnih partnerjev. Zato vas prosim, da Predlog resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu podprete. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Predlog resolucije je obravnaval Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo predsedniku odbora, in sicer gospodu Urošu Priklu.

Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi!

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide je 8. 3. letošnjega leta obravnaval Predlog resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Pri delu odbora so sodelovali predstavniki Vlade, obeh ministrstev, torej Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Ministrstva za zdravje, ki jih direktno naveden dokument tangira, prav tako pa so pri delu prisostvovali predstavniki Državnega sveta ter Zakonodajno-pravne službe. Zelo na kratko, za kaj je pri nacionalnem programu gre.

Bistvenih je pet sklopov. Prvi sklop ciljev je usmerjen v zagotovitev varnosti pri delu, temelječ na razumevanju, da je preprečevanje nezgod pri delu ena od pglavitnih nalog zagotavljanja same varnosti pri delu.

Drugi sklop strateških ciljev je usmerjen v zagotavljanje zdravja pri delu, temelji pa na preprečevanju nezgod pri delu, poklicnih bolezni ter bolezni, povezanih s samim delom.

Tretji sklop strateških ciljev je usmerjen v spodbujanje kulture preventive v delovnem okolju in upoštevanje raznolikosti delavcev. Temelji pa na razno raznih kampanjah.

Četrti sklop strateških ciljev je usmerjen v zagotovitev varnosti in zdravja delavcev, ki delajo v novih oblikah dela in zaposlovanje.

Zadnji peti, ključni ali pa eden izmed pomembnejših sklopov je peti sklop strateških ciljev, ki je usmerjen v spodbujanje socialnega dialoga na področju varnosti in zdravja pri delu.

Sam nacionalni program navaja deležnike in ključne nosilce ukrepov, pri čemer so triletni akcijski načrti izvedbeni dokumenti nacionalnega programa. Ti bodo določili ukrepe, izvajalce ukrepov, finančne vire, potrebne za izvedbo ukrepov, roke in načine spremljanja izvajanja ukrepov. Kot rečeno, eden od sodelujočih deležnikov – Zakonodajno-pravna služba je predloženo resolucijo varnosti in zdravja pri delu preučila z vidika njene skladnosti z ustavo, pravnim sistemom in z zakonodajnotehničnega vidika ter podala nekaj pripomb, ki so bile upoštevane v predlaganih amandmajih. Komisija Državnega sveta za

socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je v svojem mnenju povedala zelo na kratko, da predlog resolucije podpira.

Kot rečeno, so bili v poslovnem roku vloženi amandmaji, pod katere so se podpisale koalicijske poslanske skupine in odbor jih je tudi sprejel. Odbor je v skladu z 128. členom Poslovnika Državnega zbora glasoval tudi o vseh delih Predloga resolucije o varnosti in zdravju pri delu skupaj ter jih sprejel.

Glede na te amandmaje, ki so bili na samem odboru sprejeti na podlagi prvega odstavka 133. člena našega poslovnika, je pripravljeno besedilo dopolnjenega predloga resolucije, v katerega so vključeni sprejeti amandmaji. Ta dopolnjeni predlog resolucije pa je sestavni del poročila, ki sem vam ga v teh nekaj minutah na kratko predstavil. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, za njo gospod Saša Tabaković.

Izvolite.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Spoštovani, hvala za besedo. Kolegice in kolegi!

Vpliv tehnološkega napredka in demografskih sprememb, ki smo jim priča v današnjem času, pronica na vsa polja družbenega življenja. To se še posebej odraža v delovnem okolju, s tem pa je nedvomno povezano tudi področje varnosti in zdravja pri delu. Pojavljajo se nove oblike dela, novi poklici ter nova tveganja, ki so posledica prehoda v četrto industrijsko revolucijo. Jasno je, da novi izzivi terjajo nov premislek v sistemu varnosti in zdravja pri delu, ki bo odgovarjal na aktualne izzive. Na žalost je število nezgod pri delu v Sloveniji kljub vsem sprejetim ukrepom še vedno veliko, zaradi česar trpijo v prvi vrsti delavci, ki utrpijo poškodbe, njihovi svojci, trpi pokojninska in zdravstvena blagajna ter ne nazadnje celotno gospodarstvo. V letu 2016 je bilo po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje več kot 14 tisoč primerov, ko so bili delavci z dela zadržani zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni. Nedvomno pa varna delovna mesta pozitivno pripomorejo tudi k višji stopnji produktivnosti delavcev. V Sloveniji je zakonodaja s področja varnosti in zdravja pri delu sicer jasna, vendar pa je zaskrbljujoče predvsem to, da je Inšpektorat za delo v zadnjem poročilu izrazil resno skrb glede naraščajočih kršitev na tem področju. Zato nas še posebej veseli, da danes obravnavamo Predlog resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu, ki ne samo nadomešča predhodno resolucijo iz leta 2003, vendar jo ob upoštevanju družbenih sprememb tudi nadgrajuje. Opređeljuje se nosilci, roki, potrebni finančni viri ter kazalci za spremljanje izvajanja ciljev, aktivnosti in ukrepov. Prepričani smo, da bodo deležniki, ki so identificirani v

predlogu resolucije, s svojimi aktivnostmi in ukrepi v veliki meri prispevali k temu, da se stanje na področju varnosti in zdravja pri delu v Sloveniji pomakne na še višjo raven, pri čemer pa delodajalcem ne bo več bistveno samo zagotavljanje minimalnih zakonskih obveznosti, ampak bodo za voljo delavcev naredili še korak dlje. Namreč tudi v evropskem stebru socialnih pravic, ki predstavljajo osnovo za vodenje socialne politike in politike zaposlovanja v Evropski uniji do leta 2025, je eno izmed ključnih načel izpostavljeno zdravo, varno in primerno delovno okolje. Resolucija, ki je predmet današnje obravnave, je zato ključen korak na poti k uresničevanju tega načela.

V Poslanski skupini SMC predlog resolucije podpiramo. Področje varnosti in zdravja pri delu s svojimi načeli, pravili in aktivnostmi ni samo zakonska, temveč tudi družbena obveznost. Le s tem, ko stremimo k višji ravni varnosti in zdravja pri delu, lahko delavcem omogočimo, da svoje delo opravljajo s polnim učinkom ter brez škode za njihovo zdravje. Ključno je, da zakonska določila, načela ter strateške cilje, ki jih določa predlog resolucije, spoštujemo, s tem namenom je ena izmed naših programskih zavez tudi učinkovitejše preprečevanje in kaznovanje zlorab delovnopravne zakonodaje. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Marijan Pojbič bo predstavil stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Spoštovani!

Delovni procesi se nenehno spreminjajo. Na eni strani je bliskovit tehnološki in informacijski razvoj, na drugi strani pa starajoča se družba pred nas postavlja nove izzive urejanja delovnega okolja. V splošnem velja, da je zadovoljstvo na delovnem mestu, ki je neločljivo povezano s skrbjo za zdravje, varnost in dobro počutje, ključni dejavnik visoke storilnosti in kvalitetno opravljenega dela. Prav zato je ureditev tega področja v interesu vseh deležnikov, tako delodajalcev kot zaposlenih.

Preventivno ravnanje pa je ključ do uspeha pri uravnavanju tega področja. Zato cilje omenjene resolucije podpiramo, a opozarjamo, da to ni dovolj. Vlada v odhajanju je skozi ves mandat kazala, da je nagnjena k razmišljanju, poučevanju, načrtovanju in še bi lahko našteval. Posebej uspešna je bila pri outsourcanju teh analiz z zunanjimi izvajalci, a zaškripalo je v praksi. Od lepih besed, etike in morale ni ostalo nič, zato je naše zaupanje v implementacijo takšnih dokumentov upravičeno nizko. Še posebej, ker tudi dotična resolucija ni podprta s predlogom akcijskega načrta, niso znani nosilci, niti roki za implementacijo.

Zato, draga vlada v odhajanju, hvala za lepe želje, vajeti bo očitno moral prevzeti v roke nekdo, ki jih je sposoben tudi udejanjiti.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Uroš Prikl bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokojujencev Slovenije.

Izvolite.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Spoštovani!

Zelo na kratko stališče Poslanske skupine Desus do Predloga resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu. Ta resolucija, ki naslavlja nacionalni program za področje varnosti in za področje zdravja pri delu, je po naši oceni pomemben strateški dokument. Kot skupek predloga ciljev in ukrepov napotuje na nadaljnjo vizijo o tem, kako naj bo oblikovano delovno mesto, če želimo tudi v nadalje beležiti dobro počutje na tem delovnem mestu, posledično dobro poslovno uspešnost ter v končni fazi tudi višjo in stabilno gospodarsko rast, ki nam mora biti vsem za dolgoročen cilj.

Pri pripravi dokumenta so bile upoštevane spremembe v družbi, potrebe delodajalcev in delavcev, napovedi novih tveganj, ocene aktualnega stanja na tem področju ter ne nazadnje analize izvajanja dosedanje resolucije ter opravljene področne raziskave. Delovno mesto, ki je človeku optimalno prilagojeno, ki razvija in neguje človekove sposobnosti, večja njegovo delovno storilnost in veselje do dela ter mu razvija zavest lastne vrednosti, prispeva k dobrobiti posameznika, prispeva k dobrobiti podjetja oziroma druge delovne organizacije in tudi družbe kot celote.

Zato je pomembno, da se pomena varnosti in zdravja pri delu zavedamo vsi: delodajalec, delojemalec in seveda tudi država. Na delovnem mestu že danes dejansko preživimo najmanj eno tretjino dneva. Če prištejemo k temu še nekatera dejstva, značilnosti sodobnega delovnega okolja, ki ni vedno pozitivno, navedel bi izjemno veliko število opravljenih nadur, kjer smo Slovenci po podatkih nadpovprečni, če upoštevamo tukaj problem starajoče se družbe in s tem povezano težnjo podaljšanja delovne dobe, ko pregledamo izsledke, vezane na absentizem, nam skupek teh vedenj oziroma spoznanj daje zelo jasen signal, in to je, da bo treba v prihodnje vložiti dodatne napore v to, da se zagotovijo zdravju čim bolj varna delovna mesta, da se bo moralo več postoriti in narediti za večjo prijaznost celovitega delovnega okolja, da bo potrebne več medgeneracijske strpnosti, povezanosti, sodelovanja in še bi lahko našteval. Posebej v kontekstu starajoče se družbe in posledično kasnejšega upokojevanja bi v Poslanski skupini Desus med ukrepi, ki jih niza ta resolucija, želeli izpostaviti eksplicitno in pozdraviti tudi spodbujanje tako imenovanega vseživljenjskega učenja ter spodbujanje mentorstva v obeh smereh. Torej tok in prenos znanja in izkušenj z ene na drugo generacijo in obratno.

Poslanke in poslanci Poslanske skupine Desus resolucijo razumemo in ocenjujemo kot ustrezno, dobro optimalno pripravljeno in relativno dovolj ambiciozno zastavljeno. Zato jo bomo soglasno podprli. Ob tem pa bi želel izpostaviti tudi našo eksplicitno željo ali apel, da ta dokument ne ostane le zgolj mrtva črka na papirju, ampak doseže svoj namen v praksi, predvsem pa v interesu in, poudarjam, v korist vseh ljudi, vseh zaposlenih, kar pa je tudi namen samega dokumenta. Najlepša hvala za vašo pozornost.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospa Marija Bačič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Lepo pozdravljeni državni sekretar, kolegice in kolegi!

Skupna komisija Mednarodne organizacije dela in Svetovne zdravstvene organizacije je na svoji 1. seji leta 1950 in s pridobitvijo 45 let kasneje opredelila zdravje pri delu. Citiram: »Zdravje pri delu naj si prizadeva za promocijo in ohranjanje najvišje ravni telesnega, duševnega in socialnega blagostanja delavcev v vseh poklicih, preprečevanje odsotnosti delavcev z dela zaradi zdravstvenih težav, povezanih z delovnimi razmerami, zaščito delavcev pred nevarnostmi, ki jih predstavljajo zdravju škodljivi dejavniki, umestitev in ohranjanje delavca v okolju, prilagojenemu njegovim fiziološkim in psihološkim sposobnostim. Skratka, za prilagoditev dela človeku in vsakega človeka njegovemu delu.« Konec citata.

Pojem varnosti in zdravja pri delu po svoji vsebini in namenu obsega pravice in obveznosti delodajalcev in delavcev, da v skladu z zakonom in drugimi predpisi preprečujejo nevarnosti in škodljivosti pri delu, zagotavljajo raven varnosti in zdravja pri delu, zagotavljajo delavcu največjo možno mero zdravstvene in psihofizične varnosti. Hkrati s tem je delodajalec dolžan prilagajati svoje ukrepe za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu spremenjenim okoliščinam, stalno izboljševati obstoječe stanje oziroma stopnjo varnosti in zdravja pri delu. Razlogi za skrb za zdravje in varnost pri delu so moralni, pravni, pa tudi gospodarski. Ko govorimo o moralnih razlogih, pa govorimo predvsem o dolžnosti skrbnega ravnanja vseh prisotnih v delovnem procesu. Z gospodarskega vidika pa se je treba zavedati tega, da neustrezne delovne razmere pomenijo za državo pa tudi za delodajalca in delavca velike stroške. Zato je pomembno, da področje varnosti in zdravja pri delu opredeljujejo načela, pravila in aktivnosti, ki morajo posamezniku, torej delavcu, omogočiti uspešno opravljanje poklicnega dela s polnim delovnim učinkom in brez škode za njegovo zdravje od prvega delovnega dne pa do konca delovne dobe. Eden

najpomembnejših dokumentov na omenjenem področju je tudi resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu, o kateri teče beseda danes. Resolucija zajema pet glavnih strateških ciljev, usmerjenih v zagotovitev varnosti pri delu, zagotovitev zdravja pri delu, spodbujanje kulture preventive v delovnem okolju, zagotovitev varnosti in zdravja delavcev, ki delajo v novih oblikah dela in zaposlovanja in spodbujanje socialnega dialoga na tem področju. Moderen način življenja prinaša mnogo preglavic, frustracij in takšnih ali drugačnih zahtev, ki lahko posameznika spravljajo v stres.

Ker je stres v povezavi z delom v našem okolju vedno bolj obsežen in prisoten, je zato še posebej pomembno, da s primernimi ukrepi naslavljamo tudi to področje. Tako v strokovni kot tudi laični javnosti je že dolgo prisotno strinjanje s tem, kako pomembno je, da se na delovnem mestu počutimo dobro, varno in da je poskrbljeno za naše zdravje. Zato še posebej pozdravljamo dejstvo, da se v resoluciji posveča prostor tudi področju psihosocialnega tveganja pri delu. V besedilu resolucije lahko preberemo, samo zdrav delavec je zadovoljen in produktiven delavec, k temu pa dodajamo, skrb za delavca, za njegovo zdravje, dobro počutje in blagostanje naj bo glavno vodilo v delovnem procesu.

Socialni demokrati pozdravljamo besedilo resolucije, ki je v celoti usklajeno s socialnimi partnerji, kar ji daje dodatno težo in dobro popotnico za naprej. Resolucijo bomo torej podprli. Hvala lepa.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica.

Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Predlagana Resolucija o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu bo nadomestila sedanje, sprejeto pred slabimi 15 leti. V Levici soglašamo s tem, da potreba po novem strateškem dokumentu na tem področju obstaja, predvsem zaradi spremenjenih razmer na trgu dela, ki se kažejo tako v novih tehnologijah kot tudi in predvsem v zdravstvenih tveganjih, ki jih je prinesel razrast prekarnega dela in posledično vse večji pritisk na redno zaposlene. V Levici nas zato bolj kot to, kar predlog resolucije vsebuje, moti tisto, česar ne. Če si preberemo naslov 4. poglavja: Strateški cilji, usmerjeni v zagotovitev varnosti in zdravja delavcev, ki delajo v novih oblikah dela in zaposlovanja, kot se ta naslov glasi, lahko upravičeno pričakujemo, da bo govora o preprečevanju zdravstvenih tveganj, ki so posledica vse večje prekarizacije trga dela.

V Levici smo pričakovali, da bo resolucija vsaj z besedo omenila problem prisilnega samozaposlovanja in prikritih delovnih razmerij,

ampak smo bili očitno preveč optimistični. Zakaj? Zdravstveno tveganje pri teh delavcih je še posebej izrazito. Med drugimi je to potrdil tudi Nacionalni inštitut za javno zdravje, kjer so lani opravili pregled 16 mednarodnih raziskav v povezavi med statusom samozaposlenega in zdravjem. Te raziskave, objavljene v najuglednejših zdravstvenih revijah, potrjujejo, da je zdravstveno stanje samozaposlenih slabše kot zdravstveno stanje redno zaposlenih delavcev. Na to težavo smo v Levici že večkrat opozorili. Optimalna rešitev bi seveda bila, da bi se država resno spoprijela s problematiko prikritih delovnih razmerij, vpeljala ukrepe za odpravo prekarne oblike dela, okrepila nadzor na trgu dela in na ta način zagotovila varstvo za vse delavce, ki so do njega upravičeni, oziroma na kratki rok zagotoviti vsaj osnovno varstvo za te dejansko sedaj drugorazredne delavce. Pri prikritih delovnih razmerjih in porastu prisilnega samozaposlovanja gre, kot vemo, za prikrivanje dejansko obstoječih delovnih razmerij z različnimi pogodbenimi oblikami dela, največkrat za delo preko prisilno ustanovljenega espeja. Samozaposlovanje kot najhitreje rastoča oblika zaposlovanja v Sloveniji že več let izpodriva redne zaposlitve. Ampak pri večini teh novih samozaposlitev ne gre dejansko za obrtnike, male podjetnike, samostojne poklice, ampak za prekarne delavce, ki so v to samozaposlitev prisiljeni in ki delajo v de facto delovnih razmerjih. S takimi obvodi delovnopravne zakonodaje ste bili, kolegice, kolegi poslanci, v tem mandatu seznanjeni že ničkolikokrat, problema pa se vsaj na deklarativni ravni jasno zaveda tudi ministrstvo, ki je to resolucijo pripravilo. Vsi vemo, da so ti delavci prikrajšani za celoten obseg delavskih pravic, ki bi jim sicer moral pripadati, od plač do socialnega in zdravstvenega varstva. V kontekstu zdravja je predvsem problematičen delovni čas, ki je pogosto veliko daljši, in odsotnost pravice do počitka ter plačanega dopusta in pa, kar je v tem kontekstu še najbolj pomembno, odsotnost pravice do bolniškega nadomestila, kar vodi v prezentizem na delovnem mestu. Zlasti pereč je na primeru enoosebnih espejev in delavcev, ki dela opravljajo na podlagi franšiznih in kakšnih drugih pogodb. To smo lahko praktično spoznali na primeru prodajalcev v trafikah, ki v službo hodijo, četudi so bolni. Ta resolucija njih in njihovega zdravja ne zajema, saj slepo sledi napačni in kruti definiciji, da v teh primerih v resnici ne gre za delavce, čeprav praksa pravi nasprotno. Če ima ta dokument, kot je na odboru dejal gospod državni sekretar na Ministrstvu za delo Peter Pogačar, posledice za razvoj trga dela v naslednjih desetih letih, potem to pomeni samo to, da boste glede prekarizacije in njenih negativnih učinkov na zdravje ljudi še naprej mižali na obe očesi.

Glede na to, da se tamle poslanci SMC-ja med mojim govorom o zdravju samozaposlenih veselo fotografirajo s telefoni in smejkajo, me tak odnos do prekarne delavce niti ne preseneča.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Amandmaji k dopolnjenemu predlogu resolucije niso bili vloženi. Odločanje o predlogu resolucije bomo v skladu s časovnim potekom seje zbora opravili danes v okviru glasovanj, in to pol ure po prekinjeni 27. točki dnevnega reda. S tem tudi prekinjam 28. točko dnevnega reda.

Prehajamo na 27. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO PREDLOGA RESOLUCIJE O NACIONALNEM PROGRAMU DUŠEVNEGA ZDRAVJA MED LETI 2018 IN 2028.

Predlog resolucije je obravnavo zboru predložila Vlada.

Za dopolnilno obrazložitev predloga resolucije dajem besedo predstavnici Vlade, in sicer državni sekretarki na Ministrstvu za zdravje, gospe Jožici Maučec Zakotnik. Izvolite.

JOŽICA MAUČEC ZAKOTNIK: Hvala lepa, gospod predsednik. Spoštovane gospe, spoštovani gospodje!

Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja, ki jo opredeljuje Zakon o duševnem zdravju iz leta 2008, predstavlja prvi strateški dokument, ki v Sloveniji zarisuje celovito in dolgoročno strategijo razvoja na področju duševnega zdravja za naslednjih deset let.

Zakaj je treba imeti dolgoročno strategijo in program na področju duševnega zdravja? Ker je dobro duševno zdravje prebivalstva vlaganje v narodno blaginjo, saj omogoča ter krepi kakovost življenja in razvojni potencial vsakega posameznika in celotne družbe. Slabo duševno zdravje pa ne vpliva le na kvaliteto življenja posameznika, ampak obremenjuje tudi zdravstvene, gospodarske, izobraževalne, policijske, pravosodne in druge družbene podsisteme. Stroški slabega duševnega zdravja znašajo najmanj od 4 do 7 % bruto družbenega proizvoda. Vsaj 20 % ljudi letno trpi zaradi različnih oblik duševnih težav in motenj. Stigma duševne motnje, ki je v Sloveniji velika, negativno vpliva na dostopnost oziroma potek zdravstvene obravnave. Nesprejemljivo je dejstvo, da osebe z duševnimi motnjami umirajo v povprečju 20 let prej kot ljudje z dobrim duševnim zdravjem. Kljub navedenim dejstvom je bilo v Sloveniji področje duševnega zdravja več desetletij zanemarjeno. Priporočila Svetovne zdravstvene organizacije za Slovenijo za področje duševnega zdravja iz leta 2015 usmerjajo državo v zagotavljanje večje dostopnosti do služb in storitev za duševno zdravje na primarni ravni in v skupnosti ter večjo zavezo duševnemu zdravju na ravni politike.

Kaj nam torej prinaša resolucija? Resolucija naslavlja horizontalno odgovornost resorjev za boljše duševno zdravje prebivalcev v Sloveniji in uvaja sistemsko promocijo duševnega zdravja in preventivo duševnih

motenj v vseh okoljih, šolah, vrtcih, na delovnem mestu in v lokalni skupnosti. Mreža regionalno povezanih, medresorskih in interdisciplinarnih služb, ki jo uvaja resolucija, bo zagotavljala zgodnjo in enakopravno dostopnost do storitev in programov na področju duševnega zdravja vsej populaciji. Okrepljena bo vloga zdravstvenih domov, v okviru katerih bodo dopolnjeni oziroma vzpostavljeni centri za duševno zdravje, ki se bodo povezovali s službami s področja socialnega varstva, izobraževanja in drugimi izvajalci na področju duševnega zdravja ter nevladnimi organizacijami.

V vseh regijah se vzpostavlja skupnostna obravnava duševnih motenj, z medresornimi in interdisciplinarnimi mobilnimi skupnostnimi timi, ki vključuje zdravstvene, socialne in druge službe, zdravljenje, rehabilitacijo ter formalne in neformalne mreže pomoči predvsem osebam s hudimi in ponavljajočimi se duševnimi motnjami. Posebno pozornost v resoluciji posvečamo ukrepom za zmanjševanje stigme, samomora ter učinkovitejši obravnavi oseb, ki uživajo alkohol na tvegan ali škodljiv način. Resolucija uvaja oziroma nadgrajuje tudi razvojne ambulate s kadri za zgodnjo obravnavo otrok z razvojnimi motnjami, skladno z zakonom o zgodnji obravnavi.

Resolucija naslavlja tudi izziv zagotavljanja zadostnega števila kadrov na področju duševnega zdravja ter sistemsko reševanje področja psihoterapije. V resoluciji je ustrezno zastopano tudi področje raziskovanja, spremljanja in sprotne evalvacije ter učinkovitega upravljanja implementacije resolucije v prakso. Resolucija ima tudi jasno finančno strukturo in vključuje tako proračunske vire kot vire Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in druge vire za investicije v duševno zdravje.

Veseli smo bili tudi široke strokovne in politične podpore, ki smo je bili deležni v času priprave in v javni razpravi. Mnogi odzivi pričajo, da je resolucija težko pričakovana. Želim nam veliko poguma in veliko vztrajnosti ter dobrega medsebojnega sodelovanja pri udejanjanju resolucije tako med sektorji na državni in lokalni ravni kot med in z različnimi službami, nevladnimi organizacijami, predstavniki uporabnikov in svojcev. Le tako bomo lahko uspešni. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predlog resolucije je obravnaval Odbor za zdravstvo, kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila odbora dajem besedo podpredsedniku gospodu Marijanu Pojbiču.

Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik.

Odbor za zdravstvo je na 30. seji dne 8. 3. 2018 kot matično delovno telo obravnaval Predlog resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo in sprejetje predložila Vlada Republike Slovenije.

Državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje Jožica Maučec Zakotnik je v uvodni obrazložitvi podala poglavitne usmeritve in cilje predloga resolucije ter poudarila, da resolucija predstavlja strateški dokument, ki bo pomembno vplival na organizacijo in skrb za duševno zdravje v Sloveniji.

Predstavnica Zakonodajno-pravne službe Nataša Voršič je v nadaljevanju povedala, da je Zakonodajno-pravna služba predlog resolucije preučila z vidika njegove skladnosti z ustavo Republike Slovenije, pravnimi sistemom in z zakonodajnotehničnega vidika. Poudarila je, da je resolucija akt, s katerim Državni zbor ocenjuje stanje, določa politiko in sprejema nacionalne programe po posameznih področjih. Zakonodajno-pravna služba k predlogu resolucije nima pripomb, bo pa pred objavo resolucije v Uradnem listu opravila nekatere korekcijske in redakcijske popravke, ki pa ne spreminjajo vsebine predlaganega besedila.

Mnenje Državnega sveta, Komisije za socialno varnost, delo, zdravstvo in invalide je predstavil mag. Peter Požun in poudaril, da komisija predlog resolucije podpira.

Stališča do predloga resolucije so v nadaljevanju podali predstavniki Univerzitetnega kliničnega centra Maribor, Slovenskega društva za duševno zdravje – ŠENT, Foruma svojcev Slovenije, Slovenskega združenja za preprečevanje samomora, Združenja psihoterapevtov Slovenije, Zbornice kliničnih psihologov, Zdravstvenega doma Ljubljana, Zdravstvenega doma Sevnica, Društva Altra, Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije, Zdravniške zbornice Slovenije, Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Slovenskega združenja za otroško in medicinsko psihiatrijo, Slovenske krovne zveze za psihoterapijo ter predstavniki svojcev in uporabnikov.

V razpravi so bile izrečene pohvale, da je po desetletju sporazum med vsemi deležniki vendarle dosežen in bo resolucija v Državnem zboru končno sprejeta.

V poslovnem roku so bili podani amandmaji, ki so morali biti vloženi do 2. 3. 2018. Bili so vloženi amandmaji poslanskih skupin koalicije SMC, SD in Desus k poglavju 5, Prednostna področja, podpoglavje 5.3.4 Psihološka in psihoterapevtska dejavnost; k poglavju 12, Priloga; k poglavju 13, Akcijski načrt; naslednji Poslanske skupine Nsi k poglavju 4, podpoglavju 4.3., k poglavju 5, Prednostna področja, podpoglavje 5.3.4, Psihološka in psihoterapevtska dejavnost; poglavju 12, Priloga.

Odbor je sprejel amandmaje Poslanske skupine NSi k poglavju 4, podpoglavje 4. 3;

poslanskih skupin koalicije SMC, SD in Desus in Poslanske skupine NSi k poglavju 5, Prednostna področja, podpoglavje 5.3.4, Psihološka in psihoterapevtska dejavnost; poslanskih skupin koalicije SMC, SD in Desus k poglavju 13, Akcijski načrt. Odbor ni sprejel amandmaja Poslanske skupine NSi k poglavju 12. Odbor je sprejel amandma k poglavju 12, v podpoglavju 4, Specialistični ambulantni timi na državni in regijski ravni za obravnavo otrok in mladostnikov s kompleksnimi motnjami in komorbidnimi stanji se črta besedilo, ki se glasi: »Cilj je zagotavljanje specialistov klinične psihologije in psihologov z dodatnimi znanji v klinični praksi«. V podpoglavju 5 Subspecialistični ambulantni in bolnišnični gerontopsihiatrični timi in timi za določene duševne motnje stanja se na koncu besedila doda zvezdica in naslednji stavek: »Cilj je zagotavljanje psihologov z dodatnimi znanji s področja preventive duševnega zdravja«. Tukaj gre pa za redakcijsko usklajitev. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin.

Gospa Nada Brinovšek bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, lep pozdrav vsem.

Z Resolucijo o nacionalnem programu duševnega zdravja je treba zagotoviti pravico do optimalnega duševnega zdravja tako posameznikov kot tudi pogojev do enakega dostopa in pa kakovostne pomoči. Trenutno je to področje neurejeno, ministrstvo je štiri leta dopuščalo kaos na tem področju, posledice pa nosijo naši državljani. Pri natančnem pregledu resolucije in izjavah ministrstva pa se nam takoj pojavi dvom v samo voljo in željo do optimalnega duševnega zdravja posameznikov in enakega dostopa ter kakovostne pomoči. Državna sekretarka Ministrstva za zdravje je na seji matičnega delovnega telesa pri predstavitvi resolucije povedala, bom kar citirala: »Danes je zelo pomemben dan za vse nas.« Te besede nas nehote spomnijo na besede ministrice za zdravje, ki jih je izjavila v septembru 2016, ko je napovedala zdravstveno reformo. Takrat je ministrica dejala, »danes je za vse Slovence velik dan«. Ampak iz tega velikega dneva ni bilo nič, vsaj kar se tiče izboljšanja na področju zdravstva. No, nekaj malih popravkov je sicer bilo, ampak te spremembe zakonodaje, ki so se sprejemale po skrajšanem postopku in pa brez sodelovanja stroke, bomo ali pa bodo našemu zdravstvenemu sistemu vse bolj škodovali kot pa koristile. Dejstvo je, da smo v Sloveniji dolga leta zapostavljali skrb za duševno zdravje, kljub temu da v Sloveniji zaradi samomora vsako leto umre okoli 450 ljudi, s tem sodimo v sam svetovni vrh glede števila samomorov, da letno

umre povprečno 881 oseb zaradi bolezni alkohola, da so bolniške odsotnosti zaradi duševnih in pa vedenjskih motenj na tretjem mestu po pogostosti, da je tretjina invalidskih upokojitev zaradi posledic v duševnem zdravju, da se je število prvih obiskov otrok in a mladostnikov zaradi duševnih in pa vedenjskih motenj povečalo za cca 26 % na primarni ravni in kar za 70 % na sekundarni ravni, da so v Sloveniji velike razlike o dostopnosti do storitev na področju duševnega zdravja, da še vedno nimamo nacionalne javne mreže na področju duševnega zdravja in zgodnjega odkrivanja motenj v duševnem zdravju in da je slaba kakovost obravnav na sekundarni ravni. To so razlogi, zakaj resolucijo o nacionalnem zdravju in pa kasneje spremembo zakonodaje na tem področju tako nujno potrebujemo. Na to smo v Slovenski demokratski stranki opozarjali vsa štiri leta. V Slovenski demokratski stranki se zavedamo, da bo sama implementacija te resolucije izredno težka. Ministrstvo pravi, da je pri pripravi resolucije sodelovala stroka, Zavod za zdravstveno zavarovanje, lokalne skupnosti, delodajalci, vendar pa resolucija ni bila medresorsko usklajena, vsaj takšen odgovor smo na seji matičnega delovnega telesa tudi dobili.

Dejstvo je, da je resolucija napisana zelo splošno, premalo ambiciozno in brez točno določenih ciljev, glede na to da na tem področju, kar se tiče duševnih bolezni, sodimo v sam Evropski vrh. Čeprav je ministrstvo s strani koalicije prejelo aplavz ob sprejetju resolucije na matičnem delovnem odboru in kljub temu da je državna sekretarka ob sprejetju na Odboru za zdravstvo izjavila, danes je pomemben dan za vse nas, smo v Slovenski demokratski stranki seveda skeptični do vse te evforije. Zakaj? Prvič, ker ne verjamemo več besedam in pa dejanjem te ministrice in tega ministrstva in, drugič, resolucija v delu financiranja navaja, da bo izvedba odvisna od same zmožnosti, ponavljam, zmožnosti državnega proračuna, občinskih proračunov ter zdravstvene blagajne, da to o zmožnostih in pa volji gospodarstva oziroma delodajalcev, ki bodo po novem zelo obremenjeni, sploh ne govorimo.

V Slovenski demokratski stranki bomo resolucijo kljub vsem tem našim pomislekom podprli. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Gantar bo predstavil stališče poslanske skupine Desus. Izvolite.

TOMAŽ GANTAR (PS DeSUS): Hvala lepa, podpredsednik. Lep pozdrav vsem!

Področje duševnega zdravja postaja vse bolj aktualno tako v evropskem kot tudi svetovnem merilu in učinkoviti ukrepi na področju duševnega zdravja so ključni za napredek družbe, tudi za njeno gospodarsko uspešnost. Samo zdrav posameznik, ki se zna

soočati z vsemi obremenitvami sodobne družbe in vsakodnevnim stresom, lahko prispeva tudi k učinkovitosti celotne družbene skupnosti. Podatki raziskav in zdravstvenih statistik za Slovenijo žal niso spodbudni in kažejo na izrazito povečanje težav na področju duševnega zdravja in nekaterih duševnih motenj. Razlogi so različni, mednje pa gotovo sodijo tudi današnji hiter tempo življenja, velika pričakovanja do posameznika, vedno večje socialno-ekonomske razlike, pa tudi osamljenost starejših oseb. Ob vsem tem je obstoječa mreža služb in strokovnih timov danes nezadostna, zelo različna pa je tudi dostopnost do teh zdravstvenih storitev med posameznimi regijami znotraj Slovenije. Čas je torej za sprejem strateškega dokumenta, ki bo lahko pomembno vplival na organizirano skrb za duševno zdravje Slovencev. Ob tem se velja zavedati, da predstavlja predlog resolucije le prvi korak k celovitemu pristopu problematike duševnega zdravja, od promocije in njegovega varovanja do programov za destigmatizacijo duševnih motenj, zgodnjo diagnostiko, interdisciplinarno obravnavo in rehabilitacijo oseb s težavami v duševnem razvoju. Predvidenih 25 regionalnih centrov za duševno zdravje naj bi kadrovsko in vsebinsko nadgradilo obstoječo mrežo, vendar pa bo treba pred tem poskrbeti za zadostno število ustrezno usposobljenih timov in za njihovo vključitev med izvajalce zdravstvenih programov. Brez zagotovljenih dodatnih sredstev bi lahko namreč Resolucija o nacionalnem programu duševnega zdravja postala le še eden izmed dokumentov brez prave vrednosti in pomena.

Z Resolucijo o nacionalnem programu duševnega zdravja se torej približujemo evropskim standardom obravnave ljudi s težavami v duševnem zdravju, odpravljamo pa tudi sedanje nedopustne razlike na tem področju med posameznimi regijami. Zato bomo v Poslanski skupini Desus predlog resolucije v drugem branju podprli. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Mag. Bojana Muršič bo predstavila stališče Poslanske skupine Socialnih demokratov.

Izvolite.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik za besedo. Spoštovana državna sekretarka, kolegice in kolegi!

Duševno zdravje je temelj zdravja vsakega posameznika. Le dobro duševno zdravje ima pozitiven vpliv na socialno, družinsko in gospodarsko stabilnost, družbeno blaginjo ter kakovost življenja ljudi. Revščina, socialna izključenost in neenakost v družbi pa dokazano povečujejo tveganje za slabo duševno zdravje. Med dejavnike tveganja za duševne težave in motnje poleg spola, starosti, dednosti, osebnostnih značilnosti, življenjskega sloga spadajo tudi dejavniki okolja, hiter način

življenja, velika pričakovanja do posameznika, naraščajoče socialno-ekonomske neenakosti in prikrajšanosti ter osamljenost starejših in onemoglih oseb. Zaskrbljujoča je visoka stopnja pojava duševnih motenj. Pojav je v tesni korelaciji z revščino, socialno izključenostjo ter neugodnimi razmerami na delovnem mestu oziroma brezposelnostjo kot enim izmed največjih povzročiteljev stresa. Izboljšanje duševnega zdravja je zaradi navedenega eden od strateških ciljev politike Evropske unije in mu je v zadnjih letih namenjeno veliko pozornosti in tudi političnih aktivnosti. To počnemo tudi v Sloveniji. Pri nas so velike razlike v dostopnosti do storitev na področju duševnega zdravja, precejšnje socialno-ekonomske in demografske razlike znotraj posameznih geografskih območij. Poleg prehodnih duševnih stisk, ki pestijo odraslo populacijo, ter stresnih in anksioznih in depresivnih motenj pri odraslih ter demence pri starejših sta v Sloveniji v ospredju javnozdravstvenega problema tudi škodljiva raba alkohola in samomor. Brez sprenevedanja, alkohol je velika težava. Tudi zaradi izjemne družbene tolerance in vsesplošne prisotnosti Slovenija spada med države z veliko porabo alkohola, le- ta pa je eden od pomembnih dejavnikov tveganja za težave v duševnem zdravju. Ponovno naraščanje samomorov pa nas mora pošteno zaskrbeti, saj naraščajo samomori zlasti pri starejših. Statistike iz uvoda v resolucijo nam ne laskajo in nas zavezujejo, da naredimo vse in še več, da jih naslovimo in da zavarujemo naše potenciale, ki jih predstavljajo naši otroci in mladostniki. Strinjamo se z zapisanim, da je zagotavljanje varnega in spodbudnega okolja, ki preprečuje duševne težave v otroštvu, naložba družbe, a ta ista družba mora tudi poskrbeti za tiste v skupini odraslih, pri katerih v zadnjih letih narašča predvsem število obravnav zaradi stresnih in prilagoditvenih motenj. Nacionalni program duševnega zdravja je podlaga za zagotavljanje pravice posameznika do optimalnega duševnega in telesnega blagostanja, do pogojev za razvoj in udejanjanje potencialov v poklicnem, družbenem in zasebnem življenju ter do dostopa do kakovostnih virov pomoči. Vse to bomo dosegli z okrepitvijo in ohranjanjem dobrega duševnega zdravja vseh prebivalcev Slovenije, s preprečevanjem težav in motenj od najzgodnejšega obdobja do pozne starosti, z zmanjšanjem stigme in diskriminacije oseb z duševnimi motnjami, z vzpostavitvijo podpornega okolja za dobro duševno zdravje, izboljšanjem kompetenc strokovnih služb na vseh področjih varovanja duševnega zdravja, približevanjem služb in storitev za duševno zdravje uporabnikov ter zmanjšanje institucionalizacije na tem področju.

V naši poslanski skupini menimo, da je Predlog resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja, ki ga imamo v obravnavi, dober dokument, zato bo deležen tudi naše soglasne podpore. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Miha Kordiš bo predstavil stališče Poslanske skupine Levica. Izvolite.

MIHA KORDIŠ (PS Levica): Hvala za besedo, predsedujoči.

Predlagani program predvideva vzpostavitev centrov za duševno zdravje v vseh 25 zdravstvenih domovih v Sloveniji. Čeprav smo imeli v preteklosti zelo solidno mrežo na tem področju, je bila zaradi privatizacije in podeljevanja koncesij uničena. Če nam jo bo uspelo zgraditi na novo, bodo lahko vsi prebivalci Sloveniji dobili brezplačno psihiatrično, psihološko in psihosocialno pomoč v svojem zdravstvenem domu. Poslanci Levice ta načrt podpiramo. Hkrati pa moram državljanke in državljane opozoriti, da bo program ostal mrtva črka na papirju, če bodo državo še naprej vodile politike ekstremnega centra. Duševne motnje in bolezni so v veliki meri posledica družbenih bolezni: brezposelnosti, revščine, neenakosti. In gospodarska politika strank ekstremnega centra povzroča trajno brezposelnost in revščino, ki ju njihova socialna politika ni zmožna niti ublažiti, niti odpraviti. Zato so se socialne razlike v Sloveniji tako povečale, da ima danes 10 % najbogatejših gospodinjstev v lasti skoraj polovico vsega premoženja, ki je v tej državi, najrevnejših 20 % pa samo 0,5 %. Predlani je bilo v Sloveniji 280 tisoč revnih prebivalcev, od tega 47 tisoč otrok. Po besedah ministrice Anje Kopač Mrak je polovica brezposelnih težko zaposljiva, druga polovica pa v tem trenutku ni zaposljiva. In ti prebivalci so popolnoma odvisni od socialnih prejemkov, ki pa so absolutno prenizki. Prenizki pa so zato, ker Slovenija za socialno zaščito nameni samo 16,7 % BDP, kar je bistveno manj od povprečja Evropske unije, in kar je 5 odstotnih točk manj, kot porabi Avstrija s podobno socialno strukturo naši. Čeprav imamo višjo brezposelnost kot Avstrija za brezposelne, porabimo trikrat manjši delež domačega proizvoda. Vse to so dejavniki, ki na veliko prispevajo k motnjam v duševnem zdravju in zakaj se naši ljudje obračajo po psihiatrično, psihološko in psihosocialno pomoč. Če hočemo te pojavi zamejiti in jih korigirati, moramo za začetek odpraviti vsaj skrajno revščino in na ta način preprečiti nastanek duševnih bolezni in motenj pri revnih prebivalcih z radikalno socialno politiko.

Poslanci Levice smo v tem mandatu dosegli pomembne izboljšave socialne politike zlasti za šolske otroke. Boj proti revščini in duševnim boleznim, ki jih revščina povzroča, pa bo tudi v naslednjem mandatu prioriteta Levice.

Naslednji problem, na katerega moramo opozoriti državljanke in državljane, pa je v tem, da so stranke ekstremnega centra v veliki meri privatizirale zdravstveni sistem in osiromašile zdravstvene domove ter bolnišnice. Čeprav je zdravje absolutna prioriteta naših državljanov, je Cerarjeva vlada predlani za to

področje zagotovila samo za 6,7 % BDP javnih sredstev, kar je spet veliko manj od povprečja Evropske unije in bistveno manj od naše severne sosedice Avstrije. Danes ob koncu mandata Cerarjeve vlade se invalidna mladina v Stari gori še vedno zdravi v barakah iz salonitk. Prenova še vedno ni končana, ker vlada v odhodu ni pravočasno zagotovila 3,8 milijonov evrov. A hkrati se Natovi birokrati že sončijo v novem sedežu Nata, za katerega smo morali slovenske državljanke in državljani prispevati več kot 8 milijonov evrov.

Za izvajanje programa duševnega zdravja in za izboljšanje zdravstvenega sistema na sploh bomo potrebovali bistveno več javnih sredstev. Se pravi, da bomo morali povečati prihodke in spremeniti prioritete na strani odhodkov. Dodatna sredstva lahko pridobimo samo s pravično obdavčitvijo kapitala in premoženja velike vrednosti ter z ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Hkrati pa v Levici zahtevamo, da Vlada 1,2 milijardi evrov, kar je po dogovoru z Natom predvideno za oborožitev bataljonskih skupin, investira v razvoj, blaginjo in zdravje vseh prebivalcev Republike Slovenije. Le tako bomo lahko užili blaginjo za vse. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Dr. Jasna Murgel bo predstavila stališče Poslanske skupine Stranke modernega centra.

DR. JASNA MURGEL (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovani!

Naj povem takoj jasno in glasno, da nikoli nismo imeli resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja. Leta 2009 je bil sprejet Zakon o duševnem zdravju in takrat je bilo s tem zakonom rečeno, da bomo sprejeli to resolucijo. Sprejemamo jo danes. Od tega je skoraj deset let in, kot ponavljam, je nikoli nismo imeli, zato je danes pomemben dan za Republiko Slovenijo, da bomo končno dobili Resolucijo o nacionalnem programu duševnega zdravja za naslednjih deset let. Ne samo to, ne bo samo resolucija, ampak je zraven tudi akcijski načrt, ki pomeni to, da bomo imeli tudi finančni okvir za izpeljavo celotne resolucije.

Zakaj je resolucija pomembna? Zato ker zagotavlja promocijo duševnega zdravja in tudi varovanje duševnega zdravja v Republiki Sloveniji. Pomembna pozornost se namenja programom za ranljive skupine ter programom opismenjevanja na področju duševnega zdravja. Zelo pomembno je, da resolucija temelji na tako imenovanem skupnostnem pristopu, torej na sodelovanju vseh deležnikov, ki so pomembni na tem področju. Torej poleg ministrstev, ki so pristojna za to področje, tudi vseh deležnikov v družbi, kot so na primer nevladne organizacije, uporabniki in podobno. Resolucija vzpostavlja javno mrežo služb za duševno zdravje za otroke, mladostnike, odrasle in starejše, kjer bo

zagotovljena interdisciplinarna obravnava na lokalni ravni, vključno z mobilnim timom za skupnostno obravnavo v domačem okolju osebe s težavami v duševnem zdravju. Za otroke in mladostnike se pri zdravstvenih domovih na podlagi obstoječih tako imenovanih mentalno-higienskih dispanzerjev vzpostavlja 25 centrov za duševno zdravje otrok. Del te obravnave, ki je tudi zajeta v resoluciji, je razširitev razvojnih ambulant, kjer se bo zagotavljala zgodnja obravnava otrok s posebnimi potrebami. Te ambulante pa bodo tudi del izvajanja zgodnje obravnave in del akcijskega načrta za zagotavljanje duševnega zdravja v Republiki Sloveniji v naslednjih desetih letih. Tako Zakon o zgodnji obravnavi otrok s posebnimi potrebami postaja del sistema Ministrstva za zdravje in del te resolucije, kar je zelo pomembno. Ocenjujemo tudi, da resolucija na primeren način naslavlja tudi problem revščine, izključenosti in neenakosti v družbi, ki dokazano povečujejo tveganje za slabše duševno zdravje. Zelo pomembno je, in to sem tudi povedala na odboru, ko smo obravnavali resolucijo, da je resolucija sprejeta ob velikem soglasju stroke. Na ta način bi človek pričakoval, da bi v vseh pomembnih projektih delovali tudi v Državnem zboru in da bi vse dokumente, ki so tako pomembni za našo državo, sprejeli ob takšnem soglasju stroke. V Stranki modernega centra menimo, da je skrajni čas, da po toliko letih sprejmemo to resolucijo, zato jo bomo seveda podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin.

Amandmaji k dopolnjenemu predlogu resolucije niso bili vloženi. Odločanje o predlogu resolucije bomo v skladu s časovnim potekom seje zбора opravili čez pol ure v okviru glasovanj.

S tem prekinjam 27. točko dnevnega reda in 39. sejo Državnega zбора, ki jo bomo z glasovanjem nadaljevali ob 16. uri.

(Seja je bila prekinjena ob 15.28 in se je nadaljevala ob 16.01.)

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Spoštovane kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Nadaljujemo s prekinjeno sejo zбора. Preden preidemo na postopek glasovanja, vas želim obvestiti, da bo Državni zbor glasovanje opravil po naslednjem vrstnem redu: 19., 22., 28., 27., 16., 20., 21. in 31. točka dnevnega reda.

Prehajamo na glasovanje zбора o predlogih odločitev. Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Nadaljujemo s prekinjeno 19. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodni zaščiti.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o mednarodnih zaščiti je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala za besedo. Vsem prav lep pozdrav!

V Slovenski demokratski stranki bomo predlog seveda podprli. Državljanke in državljani Republike Slovenije imajo vso pravico, da v Sloveniji živijo varno. Nobena pravica tujca ne more biti nad to pravico. Predlog zakona, ki je pred vami, zajema samo en del, ki bi moral biti vsakomur samoumeven, da nekdo, ki je zaloten pri kaznivem dejanju, ne more potem uveljavljati pravice do azila, da nekdo, »za katerega obstaja pravnomočna sodba in je nevaren za Republiko Slovenijo«, to je dobeseden citat v našem predlogu zakona oziroma za katerega obstaja utemeljen sum, da je to storil, je bil zaloten pri tem, da ne more potem več uveljavljati pravice do azila. S tem se zagotavlja večja varnost, s tem se zmanjšujejo tudi stroški, in samo v teh primerih. Treba je vedeti, da se bodo stvari na tem področju še zapletale in še zaostrole. Mednarodne razmere so se bistveno spremenile od časov pred tremi leti. Danes so vse okoli nas, vse okoli Slovenije desne vlade. Dve prvi sosedni napovedujeta, da bosta izgnali zelo veliko število ilegalnih migrantov. Italija govori celo o številki 600 tisoč, Avstrija 50 tisoč. Preostale evropske države, vključno z Nemčijo, govorijo o remigracijah, o pošiljanju teh ljudi nazaj. To niso nikakršni begunci. Gre za ekonomske migrante, saj se ve, iz katerih držav je večina teh, ki sedaj prihajajo: iz Alžirije, Maroka, Irana, pa potem iz Albanije, Kosova in tako naprej. So moški, to niso neke ranljive skupine, in najbrž je vsakomur jasno, za kaj tukaj gre. Gre pa predvsem za vprašanje varnosti, za vprašanje varnosti ljudi v Sloveniji, pa tudi za vprašanje odnosa do, kot je nekdo prej v razpravi dejal, občutka za sočloveka, do humanitarnosti. Če v Sloveniji nekdo, ki ima penzijo, živetari s 600 evri, če nekdo dela cel delovni čas v podjetju za 600, 700 evrov, potem je nedopustno, je nevzdržno, je v nasprotju z vsemi načeli, na katerih je utemeljena samostojna Slovenija, da nekdo pa pride preko meje, očitno zlorablja mednarodne predpise, pri tem stori še kakšno kaznivo dejanje, uveljavlja pravico do azila in potem dobi od države Slovenije žepnino, stane pa slovenske davkoplačevalce tisoč 963 evrov vsak mesec. Postopki so po sedanjih normativih dolgi in seveda ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 44.

(Za je glasovalo 23.) (Proti 44.)

Ugotavljam, da zbor predlaganega sklepa ni sprejel, zato je zakonodajni postopek o predlogu zakona končan. S tem zaključujem 19. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 22. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o povračilu premoženjske škode iz druge svetovne vojne.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o povračilu premoženjske škode iz druge svetovne vojne je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Levica, Violeta Tomić.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): Poslanci Levice bomo predlog v prvi obravnavi podprli. Podprli ga bomo zato, da bi pomagali izgnancem, internancem, taboriščnikom in njihovim potomcem. Nobenega dvoma ni, da so družine, ki so jih okupatorji in kolaboranti pregnali s svojih domov, tudi v miru potem živeli dosti težje, kot bi, če se to ne bi zgodilo. Nobenega dvoma ni, da veliko preživelih izgnancev in njihovih potomcev živi v zapostavljenih regijah Posavja, Posotolja in nekaterih delov Štajerske. Pogosto so to bili, ker so večinoma pomrli, revni upokojenci z mizernimi pokojninami. Številnim od njih je vlada Socialnih demokratov in Desusa, ki jo je vodil Borut Pahor, odvzela državno pokojnino in varstveni dodatek, zato bi jim teh 6 tisoč evrov prišlo zelo prav. Predlog dr. Brgleza izgnancem odškodnin namreč ne zagotavlja. Iz razprave je bilo jasno videti, da sredstva za izplačilo odškodnin niso zagotovljena. Konkretno, Cerarjeva vlada ni niti začela pogovorov z Nemčijo o povračilu vojne škode in do 1. januarja 2020 iz tega naslova od Nemčije ne bo dobila niti centa. Privatizacija državnih podjetij, ki jo predlaga dr. Brglez, nikakor ne pride v poštev, kajti njihovi dobički bodo vir prihodkov na dolgi rok, zato jih Vlada ne sme razprodajati. Zato bomo morali v drugi obravnavi najti sredstva za izvršitev tega zakona. Predlagamo, da se vse stranke, ki bodo podprle zakon, javno zavežejo, da bodo v naslednjem mandatu od Nemčije izterjale vojno škodo, in predlagamo, da se sredstva za odškodnine izgnancev zagotovijo tako, da se zmanjšajo izdatki za oborožitev. Cerarjeva vlada je za oborožitev dveh bataljonskih skupin, ki jih je obljubila Natu, obljubila kar 1,2 milijarde evrov. Te oborožitve Slovenija ne potrebuje, zato lahko del sredstev namenimo tudi za odškodnine. Zagotovo ne bi bilo prav, da bi zaradi odškodnin omejili druge socialne pravice.

Kot rečeno, v Levici bomo ta predlog zakona podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospa Marjana Kotnik Poropat.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS):
Hvala za besedo, spoštovani predsednik.

Jaz se nisem prijavila pravočasno k razpravi in potem nisem mogla diskutirati, pa bi vseeno želela povedati, kakšno je moje stališče do tega zakona.

Zakon o izgnancih je bil že večkrat pripravljen v prejšnjih mandatih, da bi bil sprejet, vendar nikoli ni bilo dovolj podpore oziroma energije med poslanci za to, da bi ta zakon zagledal luč sveta. Oglasila sem se tudi zato, ker je spoštovana kolegica Violeta prej govorila o pregnancih iz Posotolja, Posavja, se pravi predvsem tega dela na jugu naše države, moram pa opozoriti tudi na pregnance s Štajerske. Tukaj je, če se spomnite, Führer rekel: »Naredite mi to državo zopet nemško!« Zato so masovno izseljevali vse intelektualce, tako tudi iz občin, ki jih jaz pokrivam. Moram povedati, da sem zadovoljna, da je ta zakon vložen in da ga bomo danes lahko potrdili v prvi obravnavi. Seveda bi bilo bolje, če bi bil že prej, ker bi lahko bilo to že za nami in bi tudi ta postopek bil malo bolj pripravljen in dodelan in tudi sam zakon morda v kakem segmentu drugače zapisan.

Podpiram ta zakon, tudi nekateri poslanci iz naše poslanske skupine in bom glasovala za. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Obrazložitev glasu v lastnem imenu, mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Tudi sama sem danes še enkrat povedala, da bom podprla ta zakon. Krivice izgnancem je zagotovo treba popraviti, mi je pa žal, da je ta zakon prišel tik pred razpustom parlamenta, zaradi česar ima tudi številne pomanjkljivosti, za katere upam, da jih bo možno odpraviti do tedaj, ko bomo zares odločali o pravi vsebini. Največja pomanjkljivost je ta, na katero je opozorila že ena izmed predhodnih govork, namreč, da niso zagotovljena finančna sredstva, da bi se lahko te odškodnine sploh izplačale. Gre za pomanjkljivost. Tudi v času, ko sem bila ministrica za kulturo, sem bila soočena z neko resolucijo, ki je ob proračunu za kulturo 150 milijonov evrov, obljubljala 800 milijonov, da se bo v tem obdobju dalo za namen kulture, vendar tega denarja ni nikoli bilo od nikoder. Zaradi tega me zelo skrbi, če niso to prazne predvolilne obljube, vsekakor bi prosila, če je možno, da se koalicija usede skupaj pa tudi morda opozicija, če bo za to, da pogledamo, ali je možno ta sredstva tudi realno potem zagotoviti oziroma kako pripraviti zakon na tak način, da bo realno potem tudi izvedljiv. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v lastnem imenu, gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (NeP): Hvala za besedo.

Tudi sam bom podprl sklep, da je zakon primeren za nadaljnjo obravnavo. Gre za izjemno dolgoletna prizadevanja tako Društva izgnancev kot tudi vseh, ki jim ne nazadnje pripada ta odškodnina za premoženjsko škodo iz druge svetovne vojne. Ne nazadnje so bili tudi akti objavljeni v uradnem listu že takratne avnojske oblasti, kar vse daje pravno podlago, da je treba to odškodnino izplačati. Seveda ta zakon v celoti ne rešuje vseh odškodnin. Zagotovo je še eno odprtih vprašanj vprašanje materialnih oškodovancev. To pa je naloga, ki jo bo moral Državni zbor ali pa Vlada, če bo ta zakon predložila v Državni zbor, sicer pa poslanci v enem od prihodnjih sklicev ravno tako rešiti. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev?

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 42, 1 pa je bil proti.

(Za je glasovalo 42.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem 22. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 28. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga resolucije o nacionalnem programu varnosti in zdravja pri delu.

Amandmaji k dopolnjenemu predlogu resolucije niso bili vloženi, zato prehajamo na odločanje o predlogu resolucije. Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog resolucije neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 57, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 57.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je resolucija sprejeta. S tem zaključujem 28. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 27. točko dnevnega reda, to je z obravnavo Predloga resolucije o nacionalnem programu duševnega zdravja 2018–2028.

Amandmaji k dopolnjenemu predlogu resolucije niso bili vloženi, zato prehajamo na odločanje o predlogu resolucije.

Obveščam vas, da me Zakonodajno-pravna služba oziroma Vlada nista opozorili, da bi bil zaradi amandmajev, sprejetih na matičnem delovnem telesu, predlog resolucije neusklajen.

Glasujemo. Navzočih je 67 poslank in poslancev, za je glasovalo 61, nihče pa ni bil proti.

(Za je glasovalo 61.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je resolucija sprejeta. S tem zaključujem 27. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 16. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu poslanske skupine Levica, Violeta Tomič.

VIOLETA TOMIČ (PS Levica): V Levici bomo Predlog zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi podprli.

Kultura je od leta 2009 izgubila več kot 50 milijonov evrov in dodatna sredstva so nujna, sicer bomo še več kulturnih delavk in delavcev potisnili v revščino. Izgubili bomo tudi pomembno dediščino, kultura bo vse manj dostopna, kar bo vplivalo na duhovno raven vsega prebivalstva Slovenije. V Levici smo v tem mandatu opozarjali na tri ključne probleme kulture: slab socialni položaj samozaposlenih v kulturi, hiranje nevladne kulture, neustrezno varstvo nepremične kulturne dediščine. Zategovanje pasu je potisnilo premnoge kulturne delavce na rob revščine v prekarna delovna razmerja. Več kot polovica samozaposlenih v kulturi ne dosega minimalne plače, tretjina jih živi pod pragom revščine. V zadnjih letih tudi javni zavodi niso ustrezno financirani s strani ustanoviteljev in ne zagotavljajo niti nujnega kritja stroškov plač in programskih sredstev, kljub visoki gospodarski ravni tako ostaja še vedno kot v času pred krizo. Skratka, zategovanje pasu v kulturi se mora nujno prenehati. To pomeni vrnitev sredstev vsaj na 2,2 % proračuna, kot smo to imeli v letu 2009. V Levici se zavzemamo za stabilno javno financiranje in nasprotujemo privatizaciji in komercializaciji kulture. Želimo ustvariti normalne pogoje dela kulturnim delavcem, ki bodo za svoje delo prejeli pošteno plačilo in imeli tudi zagotovljeno socialno varnost.

Kot rečeno uvodoma, Predlog zakona o zagotavljanju sredstev za nekatere nujne programe Republike Slovenije v kulturi bomo v Levici soglasno podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Stranke modernega centra, dr. Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIČ (PS SMC): Hvala za besedo.

Tudi v naši poslanski skupini bomo zakon podprli. Poudariti je treba, da predhodniki tega zakona so bili že trije. Po letu 2013 zaradi

krize ustreznega ekvivalenta tem predhodnim zakonom, od takrat kulturnega evra več ni. V sedanji situaciji je to toliko bolj pomembno, ker tudi evropskih sredstev, ki bi zagotavljala nujna sredstva za obnovo kulturne dediščine in pa vzdrževanje kulturne infrastrukture, nimamo na voljo. Zato je toliko bolj pomembno, da se ta prepotrebna sredstva zagotovijo in verjamem, da bo zakon imel široko podporo.

Kot rečeno, mi ga bomo podprli. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev v imenu poslanske? Ne.

Obrazložitev glasu v lastnem imenu, mag. Julijana Bizjak Mlakar.

MAG. JULIJANA BIZJAK MLAKAR (PS DeSUS): Hvala lepa za besedo.

Zakon bom podprla, čeprav se dobro zavedam, da ko bodo ugasnile kamere, bo predlagatelj zakona spet pozabil na ta zakon pa tudi skrb za slovensko kulturo in kulturno dediščino kot običajno. Le redki posamezniki si bomo še naprej prizadevali za slovensko kulturo. Moram povedati, da smo v zadnjih petnajstih letih izgubili 830 enot kulturne dediščine, da od osamosvojitve naprej doživljamo palmiro. Slovenci ne rabimo ISIS-a. Slovensko palmiro povzročajo nekulturni predsedniki vlad, odborov za kulturo in njihove sluge. Zakon je skoraj identičen tistemu, ki sem ga kot ministrica po uspešno končani javni razpravi leta 2015 predložila koaliciji, pa se je zataknil v predalu predsednika Vlade in predlagatelja tega zakona. So pa pomembne razlike. Danes obravnavani zakon ni šel skozi javno razpravo, manjka tudi seznam najbolj kakovostnih in najbolj ogroženih objektov slovenske kulturne dediščine, ki bi jih morali sanirati. Ta seznam je v letu 2015 oblikoval Zavod za varstvo kulturne dediščine ob vseh strokovnih merilih dediščinske stroke. Naslednja pomanjkljivost, gre za bistveno manj sredstev za obnovo dediščinskih objektov. Z 32. milijoni evrov, kot jih je predlagatelj namenil objektom kulturne dediščine, je očitno, da bo prepuščena propadanju in uničenju več kot polovica najbolj kakovostne slovenske kulturne dediščine s seznama Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Ali država v sedmih letih res ne zmore dodatnih 34 milijonov evrov za ohranitev najbolj kakovostne kulturne dediščine, se vprašamo. Za bančno luknjo pa se je našlo kar 5 milijard evrov. V času mandata ministrice smo obnovili številno kulturno dediščino, naj omenim Narodno galerijo, Vilo Vipolže, Plečnikovo hišo in drugo ... / izklop mikrofona/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Še kakšna obrazložitev?

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 48, proti 14.

(Za je glasovalo 48.) (Proti 14.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za kulturo kot matičnemu delovnemu

telesu. S tem zaključujem 16. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 20. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o dopolnitvah Zakona o gasilstvu.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o gasilstvu je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Obrazložitev glasu v imenu Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani!

Gasilci so vedno prvi, ki priskočijo na pomoč. Gasilstvo je več kot samo poklic, gasilstvo je poslanstvo, poslanstvo v dobro ljudi, je izraz nesebične volje pomagati, je izraz slovenske kulture. Vse to so razlogi, zaradi katerih vedno znova lahko vsak zase in vsi skupaj rečemo gasilcem samo preprosto – hvala. V SDS smo predlagali zakon, s katerim se in tudi konkretno oddolžimo, ne samo v besedah, ampak tudi v dejanjih. Predvidevamo tri oblike, kjer bi država konkretno pomagala gasilcem. Stroški za to so v primerjavi z vsem, o čemer ste danes govorili, minimalni. Na to posebej opozarjam. Gre za plačevanje zavarovanja in zdravniških pregledov, po eni strani, po drugi strani, za vsak dan, ko so vpoklicani na opravljanje operativnega dela, da se jim plača posebno dodatno zavarovanje in plača pokojninsko zavarovanje za ta čas. In ne nazadnje je morda celo najpomembnejši tisti del zakona, tretja rešitev, ki je v njem, ki bi stimulirala zaposlovanje gasilcev. Želimo pomagati gasilcem, da ohranijo oziroma poiščejo novo zaposlitev, in sicer so predvideni v tem mehanizmi, da država pokrije del zavarovanja delodajalcu in ga dodatno davčno stimulira. Vse to so, kot rečeno, minimalni stroški, pomenijo pa zelo veliko. Pomenijo našo voljo, našo odločenost, da gasilcem rečemo hvala ne le v besedah, ampak predvsem v dejanjih. Za dejanja gre, za konkretna dejanja, tako kot so konkretna dejanja njihov. Oni so sedaj nekajkrat nosili naprodaj ne samo svoj čas, svojo energijo, ampak tudi svoje zdravje in celo svoje življenje. V nekaterih primerih, en konkretno je bil pred nekaj leti v Cerkljah na Gorenjskem, so žal s svojo željo pomagati plačali z najvišjo ceno, z življenjem. V primeru, ki je vsem dobro znan, ki je iz tega mandata, nedavno se je zgodil, ko je prišlo v Kemisu do požara, pa iz malomarnosti tam niso bili pravočasno opozorjeni za kako škodljive snovi gre, bodo lahko nekateri med njimi zelo verjetno imeli tudi trajne posledice.

Vse to so konkretni dokazi, da je upravičeno, ne samo upravičeno, ampak, gospe in gospodje, nujno, da enkrat za vselej rečemo gasilcem iskrena hvala ne samo v besedah, tako kot vedno znova slišimo, ampak v dejanjih.

Danes je priložnost in v SDS bomo vsi glasovali za.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Glasujemo. Navzočih je 63 poslank in poslancev, za je glasovalo 34, proti 28.

(Za je glasovalo 34.)(Proti 28.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za obrambo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem 20. točko dnevnega reda.

Nadaljujemo s prekinjeno 21. točko dnevnega reda, to je s prvo obravnavo Predloga zakona o delovanju spletnih platform sodelovalnega gospodarstva.

Prehajamo na odločanje o naslednjem predlogu sklepa: Predlog zakona o delovanju spletnih platform sodelovalnega gospodarstva je primeren za nadaljnjo obravnavo.

Glasujemo. Navzočih je 65 poslank in poslancev, za je glasovalo 23, proti 20.

(Za je glasovalo 23.)(Proti 20.)

Ugotavljam, da je zbor sklep sprejel, zato bo predlog zakona dodeljen v obravnavo Odboru za gospodarstvo kot matičnemu delovnemu telesu. S tem zaključujem 21. točko dnevnega reda.

Prehajamo na **31. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA MANDATNO-VOLILNE ZADEVE.**

Prehajamo na obravnavo **Predloga za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto višje sodnice na Upravnem sodišču Republike Slovenije.**

Sodni svet je Državnemu zboru predložil predlog za izvolitev mag. Mojce Muha v sodniško funkcijo na sodniško mesto višje sodnice na Upravnem sodišču Republike Slovenije.

Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem v imenu Sodnega sveta besedo okrožni sodnici Maji Rozman.

MAJA ROZMAN: Spoštovani gospod predsednik, spoštovani poslanke in poslanci!

Na razpisu za prosto mesto višjega sodnika na Upravnem sodišču Republike Slovenije s predvideno razporeditvijo na Oddelek za javne finance je Sodni svet tokrat izbral mag. Mojco Muha in jo predlaga Državnemu zboru v izvolitev.

Na Upravnem sodišču je v letu 2017 zaradi upokojitve sodnice, ki je bila razporejena na imenovani oddelek, ostalo eno sodniško mesto nezasedeno. Hkrati je v letu 2017 Upravno sodišče beležilo povečan pripad zadev. Na obravnavani razpis se je prijavilo 7 kandidatov, od katerih je ena kandidatka kandidaturo umaknila. Izbirni postopek je, kot ustaljeno, tudi tokrat potekal v več fazah s postopnim izločanjem kandidatov. Na podlagi razpisne dokumentacije mnenja predsednice

Upravnega sodišča in opravljenih razgovorih je Sodni svet ocenil, da mag. Mojca Muha celostno gledano najbolje izpolnjuje pogoje, ki jih Zakon o sodniški službi določa kot potrebne za opravljanje sodniške službe na mestu višjega sodnika na Oddelku za javne finance Upravnega sodišča. Gre namreč za sodni oddelek, v specializiranost katerega sodijo zadeve s področja neposrednih in posrednih davkov ter carin.

Mag. Mojca Muha, rojena 1980, je državljanka Republike Slovenije. Med kandidati je izstopala tako po doseženih študijskih rezultatih in rezultatih opravljenega pravniške državnega izpita kot izkušnjah z delom na področju davčnega prava. Na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani je diplomirala leta 2005 s povprečno oceno 8,43 in oceno diplomske naloge cum laude. Pravniški državni izpit je opravila junija 2008, s povprečno oceno 9. Leta 2016 je na Pravni fakulteti Univerze v Mariboru magistrirala s področja davčnega prava.

Svojo poklicno pot je začela v odvetništvu, najprej kot pripravnica in odvetniška kandidatka, od novembra 2009 pa je v vpisana v imenik odvetnikov Odvetniške zbornice Slovenije in deluje kot odvetnica. Ukvarja se predvsem z gospodarskimi zadevami in znotraj tega tudi z davčnim pravom in pravom Evropske unije.

V svojem dokončnem mnenju je predsednica Upravnega sodišča izpostavila, da ima mag. Mojca Muha ustrezno strokovno znanje na področju, za katerega je razpisano sodniško mesto.

Mag. Mojca Muha je zelo uspešno opravila tudi razgovor s člani Sodnega sveta. Predstavila se je kot suverena in odločna oseba, z zelo dobrimi sposobnostmi ustnega izražanja. Zato jo Sodni svet predlaga Državnemu zboru v izvolitev na sodniško funkcijo za razpisano prosto mesto višje sodnice na Upravnem sodišču Republike Slovenije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija, kot matično delovno telo.

Za predstavitev poročila komisije dajem besedo predsedniku dr. Mitji Horvatu.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala za besedo, spoštovani predsednik. Spoštovani poslanke in poslanci!

Mandatno-volilna komisija je na 43. seji 15. 3. 2018 kot matično delovno telo obravnavala predlog za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto višje sodnice na Upravnem sodišču Republike Slovenije, ki ga je Državnemu zboru 20. 2. 2018 predložil Sodni svet.

Iz predloga Sodnega sveta izhaja, da je bil razlog za razpis prostega mesta višjega sodnika na Upravnem sodišču Republike Slovenije upokojitve sodnice, ki je bila razporejena na oddelek za javne finance, ter povečan pripad v letu 2017.

Sodni svet v predlogu ugotavlja, da kandidatka mag. Mojca Muha pozitivno izstopa v primerjavi z ostalimi kandidati glede na bogato znanje s področja gospodarskega prava, zlasti davčnega prava, ki ga je pridobila pri opravljanju odvetniškega poklica. Glede na izredno uspešen razgovor s člani Sodnega sveta, ta zaključuje, da je predlagana kandidatka najprimernejša za razpisano mesto sodnika.

V razpravi je bil izpostavljen problem števila sodnikov in v zvezi s tem ocena, da glede na upad pripada zadev na sodišča ne potrebujemo več sodnikov, pač pa bi bilo treba znotraj sodstva reševati kadrovske primanjkljaje na nekaterih sodiščih s prerazporejanjem sodnikov iz drugih sodišč. Prav tako bi bilo treba vzpostaviti ustrezen sistem napredovanja sodnikov. Zunanji kadri so dobrodošli, vendar naj pričnejo kariero na prvi stopnji in na podlagi pridobljenih izkušenj in pozitivne ocene njihovega dela napredujejo na višja sodniška mesta. Izražen je bil tudi pomislek, da kandidatka prihaja iz odvetniške pisarne, ki ima velik vpliv v državi in pomembno družbeno vlogo, zato obstaja dvom o ustreznosti predloga Sodnega sveta z vidika spoštovanja načela nepristranskosti sojenja.

Mandatno-volična komisija predlaga Državnemu zboru, da na podlagi 130. člena Ustave Republike Slovenije, prvega odstavka 19. člena Zakona o sodniški službi in 112. člena Poslovnika Državnega zbora sprejme sklep, s katerim se v sodniško funkcijo izvoli mag. Mojca Muha na sodniško mesto višje sodnice na Upravnem sodišču Republike Slovenije. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:
Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v sodniško funkcijo na sodniško mesto višje sodnice na Upravnem sodišču Republike Slovenije izvoli mag. Mojca Muha.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in poslanecev, za je glasovalo 38, proti 3.

(Za je glasovalo 38.) (Proti 3.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga za izvolitev v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču na Jesenicah.**

Sodni svet je Državnemu zboru predložil predlog za izvolitev Tadeja Rebrica v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču na Jesenicah.

Za dopolnilno obrazložitev predloga dajem v imenu Sodnega sveta besedo okrožni sodnici Maji Rozman.

MAJA ROZMAN: Na razpisu za prosto sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču na Jesenicah s predvideno razporeditvijo na izvršilni oddelek je Sodni svet izbral Tadeja

Rebrico in ga predlaga Državnemu zboru v izvolitev. Okrajno sodišča kranjskega sodnega okrožja so kadrovsko podhranjena, obenem pa so nadpovprečno obremenjena s pripadom zadev. Iz statističnih podatkov je razvidno, da pripad zadev na okrajnih sodiščih v okviru kranjskega sodnega okrožja v preteklih letih ni bil obvladovan kljub dejstvu, da je bilo na kranjskem sodnem okrožju rešenih več zadev, kot je znašalo povprečje na okrajnih sodiščih. Okrajno sodišče na Jesenicah se sooča z daljšimi odsotnostmi sodnikov zaradi bolezní, poleg tega je bila v letu 2017 predvidena upokojitev sodnice, ki je delala pretežno na izvršilnem področju. Ker so tudi ostala okrajna sodišča znotraj kranjskega okrožja zelo obremenjena ter se spopadajo z daljšimi bolniškimi odsotnostmi sodnikov, ni možnosti predodeljevati zadeve znotraj okrožja.

Na obravnavi razpis se je prijavilo 11 kandidatov, od katerih je 1 kandidat kandidaturu umaknil. Na podlagi razpisne dokumentacije, mnenja predsednice okrožnega sodišča in opravljenih razgovorih je Sodni svet ocenil, da izmed 11 prijavljenih kandidatov Tadej Rebrica celostno gledano najboljše izpolnjuje pogoje, ki jih Zakon o sodniški službi določa kot potrebne za opravljanje sodniške službe na mesto okrajnega sodnika na izvršilnem oddelku.

Kandidat Tadej Rebrica, rojen 1981, je državlján Republike Slovenije. Na Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani je diplomiral leta 2007 s povprečno oceno 8,23. Diplomsko delo je zagovarjal z odliko. Pravniški državni izpit je opravil leta 2010 s povprečno oceno 8,28. Sodni svet je ugotovil, da je Tadej Rebrica že v času študija pridobil bogato pravno znanje, ki ga z rednim izobraževanjem še nadgrajuje. Po opravljenem pravniškem državnem izpitu se je zaposlil na Okrajnem sodišču v Ljubljani kot strokovni sodelavec, kjer je zaposlen še danes na izvršilnem oddelku. V času 7-letne zaposlitve na delovnem mestu strokovnega sodelavca je podrobno spoznal ureditev izvršilnega postopka. V okviru svojega dela samostojno vodi izvršilne postopke, odloča o izvršilnih predlogih in ugovorih ter drugih pravnih sredstvih in vodi določene naroke. Delo opravlja natančno in zanesljivo, rešuje najtežje zadeve, ki jih skrbno prouči. Iz ocen delovne uspešnosti je razvidno, da je njegovo poznavanje strokovnega dela na izvršilnem oddelku izjemno. Kandidat sledi sodni praksi domačih sodišč ter praksi evropskega sodišča in izjemno dobro pozna odločitve Ustavnega sodišča. Njegova delavnost in predanost je izražena tudi v dodatnem delu, saj je bil poleg službenih obveznosti aktiven tudi na področju izboljšanja učinkovitosti dela sodnega osebja tako s pripravo obrazcev za delo sodniških pomočnikov kot sodelovanjem pri delu projektne skupine za izboljšanje kakovosti sodstva pri Vrhovnem sodišču.

Kandidat Tadej Rebrica je zelo uspešno opravil tudi razgovor s člani Sodnega sveta. Na njem se je ob osebni predstavitvi ter

odgovorih na posamezna vprašanja članov potrdilo, da ima izjemno pravno znanje s poudarkom na področju izvršilnega prava, ob tem pa je izkazal tudi zelo dobre sposobnosti ustnega izražanja. Sodni svet ga zato predlaga Državnemu zboru v izvolitev na sodniško funkcijo okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču na Jesenicah. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Predlog je obravnavala Mandatno-volilna komisija kot matično delovno telo, ki je zboru pisno poročala. Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se v sodniško funkcijo na sodniško mesto okrajnega sodnika na Okrajnem sodišču na Jesenicah izvoli Tadej Rebrica.

Glasujemo. Navzočih je 64 poslank in posancev, za je glasovalo 40, proti 1.

(Za je glasovalo 40.) (Proti 1.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet.

Prehajamo na obravnavo **Predloga sklepa o imenovanju člana nadzornega sveta RTV Slovenija.**

Predlog sklepa je v obravnavo zboru predložila Mandatno-volilna komisija.

Za predstavitev predloga sklepa dajem besedo predsedniku komisije dr. Mitji Horvatu.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Ponovno najlepša hvala, spoštovani predsednik, za dano besedo. Spoštovani poslanke in poslanci!

Zakon o radioteleviziji Slovenije v prvem odstavku 26. člena med drugim določa, da ima RTV Slovenija nadzorni svet, ki šteje 11 članov, od katerih Državni zbor imenuje 5 članov, pri čemer mora upoštevati zastopanost političnih strank v Državnem zboru. Na podlagi sedmega odstavka 26. člena Zakona o radioteleviziji Slovenije se člana, ki je odstopil, nadomesti po postopku, ki je predviden za nadomestitev članov programskega sveta RTV Slovenija. Četrti odstavek 18. člena Zakona o Radio televiziji Slovenije določa, da se člana programskega sveta RTV Slovenija nadomesti po postopku, ki je predviden za imenovanje oziroma za izvolitev članov programskega sveta.

Državni zbor je 14. decembra 2017 imenoval pet članov nadzornega sveta RTV Slovenija, izmed katerih je enemu zaradi odstopa prenehal mandat. Državni zbor se je na predlog Mandatno-volilne komisije na 38. seji 15. februarja 2018 seznanil z sklepom o ugotovitvi prenehanja mandata člana nadzornega sveta RTV Slovenija. Mandatno-volilna komisija je 16. februarja 2018 na podlagi sklepa 42. seje Mandatno-volilne komisije pozvala poslanske skupine, da ji do vključno 28. februarja 2018 posredujejo predloge kandidatov za novo članico ali člana nadzornega sveta RTV Slovenija, ki bo imenovan za preostanek mandata. V roku je prejela dva predloga in sicer Poslanske skupine Nove Slovenije – krščanskih demokratov, ki je za člana predlagala Janeza

Čadeža in Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke, ki je za članico predlagala Lucijo Šikovec Ušaj. Mandatno-volilna komisija je na 43. seji 15. marca 2018 na podlagi 36. in 112. člena Poslovnika Državnega zbora določila kandidata za člana nadzornega sveta RTV Slovenija, in sicer predlaga, da se za člana nadzornega sveta RTV Slovenija imenuje Janez Čadež za čas do izteka mandata članov, imenovanih s sklepom o imenovanju petih članov nadzornega sveta RTV Slovenija z dne 14. decembra 2017. Najlepša hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Prijavljenih k razpravi ni.

Prehajamo na odločanje o predlogu sklepa, s katerim se za člana nadzornega sveta RTV Slovenija za čas do izteka mandata članov, imenovanih s sklepom o imenovanju petih članov nadzornega sveta RTV Slovenije z dne 14. decembra 2017, imenuje Janez Čadež.

Glasujemo. Navzočih je 61 poslank in posancev, za je glasovalo 43, proti pa 13.

(Za je glasovalo 43.) (Proti 13.)

Ugotavljam, da je sklep sprejet. S tem zaključujem 31. točko dnevnega reda.

Zaključujem 39. sejo Državnega zbora. Ker je to zadnja redna seja v tem sklicu, se vsem zahvaljujem za opravljeno delo. Strokovnemu osebju in zaposlenim v službah Državnega zbora tudi za vso podporo in potrpljenje, poslankam in poslancem pa tudi za prispevek k politični kulturi parlamentarizma v Republiki Sloveniji.

Seja se je končala 27. marca 2018 ob 16.33.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA	176, 178, 209, 228, 238, 317
BAH ŽIBERT, ANJA	283, 294, 296
BAN, URŠKA	90, 99
BARLE LAKOTA, DR. ANDREJA	208
BIZJAK MLAKAR, MAG. JULIJANA	40, 42, 69, 70, 71, 173, 175, 181, 310, 311, 313, 324, 326
BIZJAK, MAG. MILOŠ	243, 264, 271
BON KLANJŠČEK, MIRJAM	149, 179, 208
BOŽIČ TILEN	89, 94, 96, 97
BREZOVAR, DR. NEJC	84, 86, 88
BRGLEZ, DR. MILAN	225, 299, 305, 310, 313
BRINOVŠEK, NADA	230, 320

C

CERAR, DR. MIROSLAV	19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 28, 73

Č

ČUŠ, ANDREJ	64, 65, 68

D

DOBOVŠEK, DR. BOJAN	24, 25, 26, 102
DOLINŠEK, MARJAN	107, 174

F

FERLUGA, MARKO	52, 53, 67, 91, 206, 210, 283

G

GANTAR, TOMAŽ	207, 320
GAŠPERŠIČ, DR. PETER	37, 38, 44, 50, 51, 67
GORENAK, DR. VINKO	128, 211, 290
GRIMS, MAG. BRANKO	32, 33, 242, 265, 269, 272, 280, 283, 286, 297, 323, 326
GROFF FERJANČIČ, MAG. MELITA	212, 222
GYÖRKÖS ŽNIDAR, MAG. VESNA	32, 33, 281, 296

H

HAJNZ, PRIMOŽ	59, 60, 237
HAN, MATJAŽ	92, 302, 307, 310
HORVAT, DR. MITJA	215, 221, 327, 329
HORVAT, JOŽEF	56, 57, 58, 139, 149, 237, 293
HRŠAK, IVAN	112, 161, 167, 172, 174

I

IRGL, EVA	291

J

JURŠA, FRANC	26, 27, 28, 119, 195, 250, 258

K

KLEMENČIČ, MAG. GORAN	28, 31, 125, 131
KOLAR CELARC, MARIJA MILOJKA	39, 40, 44, 45, 52, 53, 54, 55, 61, 62, 65, 66, 70, 71
KOLEŠA, ANITA	46, 47, 80, 87, 122, 179, 230, 240, 274, 278
KOPAČ MRAK, DR. ANJA	34, 35, 41, 42, 68

KOPMAJER, BENEDIKT	186, 198, 200, 202, 204, 211, 284
KOPRIVNIKAR, BORIS	30, 56, 58, 61, 74, 75
KORDIŠ, MIHA	33, 34, 35, 317, 322
KORENJAK KRAMAR, KSENIJA	126, 130
KOTNIK POROPAT, MARJANA	106, 128, 132, 134, 146, 163, 235, 324
KOTNIK, IRENA	208
KOVAČIČ, MARIJA ANTONIJA	92, 227, 274
KRIVEC, DANIJEL	37, 38, 108, 111, 114, 129, 133, 135, 141, 142, 145, 159, 167

L

LAH, ZVONKO	79, 84, 106, 115, 116, 147, 153, 167, 187, 193, 217, 244, 262, 285, 291
LAJ, FRANC	184, 197
LEVIČAR, MARINKA	114, 213, 306
LISEC, TOMAŽ	54, 55, 77, 81, 86, 150, 162, 169, 182, 186, 199, 201, 203, 259
LJUBIČ, TEJA	131

M

MAHNIČ, ŽAN	47, 48, 49, 85, 86, 116, 143, 145, 154, 160, 180, 197, 248, 270, 292
MAJCEN, IRENA	43, 59, 60, 71, 72
MAKOVEC BREŇČIČ, DR. MAJA	29, 30, 48, 49
MATIČ, DR. DRAGAN	226, 231, 234, 242, 325
MAUČEC ZAKOTNIK, JOŽICA	318
MESEC, LUKA	18, 20, 30, 31, 107, 118, 119, 189, 192, 214, 220, 221, 223
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO)	77, 82, 84, 86, 116
MURGEL, DR. JASNA	127, 217, 322
MURŠIČ, MAG. BOJANA	129, 245, 251, 286, 290, 321

N

NEMEC, MATJAŽ	79, 270
NOVAK, LJUDMILA	39, 40, 88, 152, 194, 223, 233, 235, 251, 289

P

PERŠAK, ANTON	36, 37, 46, 47, 227, 241
PODKRAJŠEK, BOJAN	136, 157
POGAČAR, PETER	314
POGAČNIK, MAG. MARKO	44, 45, 100, 212
POJBIČ, MARIJAN	256, 271, 300, 316, 319
POTISEK, MAG. KLEMEN	123
PRIKL, UROŠ	63, 64, 100, 315, 316

R

RAJIČ, MAG. BRANISLAV	35, 36
RANČ, DANILO ANTON	109
RENČELJ, GORAZD	99
ROZMAN, MAJA	327, 328

S

SLUGA, JANJA	173, 177, 235, 238, 247, 253, 256
STARE, DARKO	210
STEBERNAK, LIDIJA	105, 109, 144, 154, 159
STRNIŠA, MAG. TANJA	182, 190, 193, 201, 203

Š

ŠERGAN, VOJKA	272, 276, 278, 279
ŠIRCELJ, MAG. ANDREJ	91, 95, 97
ŠKOBERNE, JAN	43, 66, 82, 84, 86, 101, 188, 194, 199, 200, 210, 214
ŠKODNIK, IVAN	196

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ	50, 51, 52, 71, 72, 73, 93, 102, 117, 126, 133, 148, 206, 223, 282
TABAKOVIĆ, SAŠA	239, 315
TANKO, JOŽE	123, 263, 269, 270
TOMIČ, VIOLETA ...	60, 61, 62, 76, 164, 176, 178, 183, 188, 199, 204, 303, 306, 307, 310, 312, 324, 325
TRČEK, DR. FRANC	104, 110, 112, 114, 117, 119, 120, 121, 123, 229, 245, 252, 258, 269, 270, 273, 275, 279

V

VEBER, JANKO	93, 96, 97, 211, 216, 220, 222, 238, 261, 325
VERBIČ, MAG. DUŠAN	75, 103, 136, 142
VILFAN, PETER	78, 209, 301
VRANIČAR ERMAN, MAG. MATEJA	57, 58, 63, 64, 66
VRTOVEC, JERNEJ	21, 22, 23
VUK, MARTINA	121

Z

ZAJC, SIMON	185, 197, 199, 202, 205
ZORČIČ, IGOR	103, 111, 138, 141, 143, 144, 166, 171, 174, 296, 300, 309, 312
ZORMAN, BRANKO	98

Ž

ŽNIDAR, LJUBO	132, 140, 158, 225, 256

LEGENDA

PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra
PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke
PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije
PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov
PS Levica – Poslanska skupina Levica
PS NSi – Poslanska skupina Nova Slovenija – krščanski demokrati
PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti
PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev
NeP – Nepovezani poslanec